ΒΙΒΛΟΣ

2

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Β Ι Β Λ Ο Σ

2

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Μετάφρασις

ΛΕΥΚΗ

β

Β Ι Β Λ Ο Σ

2

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Μετάφρασις ἀπὸ τὸ Πρωτότυπον κείμενον τῶν ἀποστόλων

Μεταφράζει· Δρ Κωνσταντῖνος Σιαμάκης
φιλόλογος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΝΑΞ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2020

ΒΙΒΛΟΣ - 2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Μεταφραστής· Δρ Κωνσταντῖνος Σιαμάκης, φιλόλογος

© Δρ Κωνσταντῖνος Σιαμάκης
ISBN 978-960-7127-34-1

Χορηγοί: ἀνώνυμοι κατ' ἐπιθυμίαν των

Διορθωταὶ τυπογραφικῶν δοκιμίων οἱ μαθηταί μου:
1. Ἀθανάσιος Σιαμάκης, θεολόγος καὶ φιλόλογος, ἀδερφός μου
2. Ἀντώνιος Σιδηρόπουλος, θεολόγος καὶ φιλόλογος
3. Ἰωάννης Ἀβραμίδης, δικηγόρος καὶ φιλόλογος

Τυπογραφεῖο:
Παῦλος Γιαννούλης· ὑπεύθυνος τυπογραφείου
Κωνσταντῖνος Τσολερίδης· ἐπιμελητὴς ἐκδόσεως
Κυριακὴ Νταλακούδη· στοιχειοθεσία, σελιδοποίησι

Βιβλιοδεσία: Ἰωακὶμ Τρικαλιάρης

Ἐκδόσεις ΔΟΝΑΞ

Δρ Κωνσταντῖνος Σιαμάκης
Τ.Θ. 1635 - Πανεπιστημιούπολις
540 06 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310 - 73.73.77

Editiones DONAX

Dr Constantinus Siamakis
P.O. Box 1635 - University
540 06 Thessaloniki Greece

Tel. 2310 - 73.73.77

www.philologus.gr

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Γιὰ τὴν Καινὴ Διαθήκη

1 Ἡ παροῦσα ἀπὸ χειρογράφων κριτικὴ ἔκδοσι τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι ἡ δεύτερη τέτοια τῆς ἐκκλησίας. πρώτη εἶναι ἡ τοῦ πιστοῦ σεμνοῦ καὶ μακαριστοῦ Βασιλείου Ἀντωνιάδου, φιλολόγου καὶ καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης - Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἐκτυπώθηκε τὸ 1904 μὲ τὴ χορηγία τοῦ εὐσεβοῦς ἀνιδιοτελοῦς καὶ μακαριστοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου Ε΄ Βαλλιάδου. ἡ ἔκδοσι ἐκείνη καὶ ἡ διωρθωμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἀντωνιάδη ἀνατύπωσί της τοῦ 1912 εἶναι ἡ καλλίτερη κριτικὴ ἔκδοσι πρὸ ἐμοῦ καὶ εἶχε γίνη ἀπὸ 117 χειρόγραφα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως κειμένου, ὅλα λειτουργικὰ ἐκλογάδια - ἀναγνωσματάρια (lectionaria) ἐκτὸς ἀπὸ τὰ 24 τῆς Ἀποκαλύψεως. ἐγὼ πρόσθεσα ἀρκετὰ χειρόγραφα τοῦ συνεχοῦς κειμένου ὅλων τῶν παραδόσεων, παπυρικῆς καὶ περγαμηνῆς, τὴ δὲ ἔκδοσι τοῦ Ἀντωνιάδου τὴ χρησιμοποίησα ὡς τὸ σπουδαιότερο χειρόγραφό μου. γι' αὐτὸ ἡ ἔκδοσί μου αὐτὴ μοιάζει μὲ τὴν ἔκδοσι τοῦ Ἀντωνιάδου.

2 Κατὰ τὴν ἄσκησι κριτικῆς κειμένου στὴν Καινὴ Διαθήκη δὲν πάλευα μὲ ἄγριο πρόβλημα ὅπως στὴν κριτικὴ ἔκδοσι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. ἦταν ἁπλῶς κόπος πολὺς ἀλλὰ χωρὶς ἀγωνία.

3 Ὅπως στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἔτσι κι ἐδῶ στὴν Καινὴ Διαθήκη ἀκολουθῶ τὸν Κανόνα τοῦ Μ. Ἀθανασίου ποὺ τὸν ἀκολούθησαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

4 Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπιλέγω τὸ κείμενο ἀπὸ τὰ χειρόγραφα ποὺ ἔκρινα ὡς καλλίτερα καὶ μὲ τὴν πιὸ μεγάλη προσοχὴ καὶ τὴν ὅση ἔχω σχετικὴ γνῶσι, πέρα ἀπὸ τὴ μαρτυρία τῆς σῳζομένης χειρογράφου παραδόσεως διορθώνω 38 χωρία, συμπληρώνω ἐντὸς γωνιῶν <.....> 14, δεκατρεῖς φορὲς μὲ μιὰ αὐτονόητη λέξι ποὺ καταλαβαίνω ὅτι παραλείφθηκε κατὰ τὶς ἀντιγραφές, καὶ μία φορὰ μὲ μία φράσι ποὺ τὴν ἔχει ἄλλος εὐαγγελιστὴς σὲ παράλληλο χωρίο του, κι ὀβελίζω 40 μεγάλες ἢ μικρὲς προσθῆκες, ποὺ ἔχουν συνολικὴ ἔκτασι λιγώτερη ἀπὸ τὸ μισὸ τοῖς ἑκατὸν (0,04%) τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ ἄλλως περίπου 1 σελίδα· κι ὅλα τὰ ὠβελισμένα τὰ παραθέτω τόσο στὸ Κριτικὸν Ὑπόμνημα εἰς τὴν Βίβλον ὅσο καὶ στὴν τετράτομη Εἰσαγωγή μου τῶν 2000 σελίδων, ποὺ συνοδεύει τὴν παροῦσα ἔκδοσι καὶ μετάφρασι τῆς Βίβλου.

5 Τὰ ὠβελισμένα ἦταν κι αὐτὰ στὴν ἀρχὴ σχόλια τοῦ περιθωρίου (τῆς *ὥρας, marginalia*), τὰ ὁποῖα κατὰ τὶς ἀντιγραφὲς μπῆκαν ὡς γλωσσήματα μέσα στὸ κείμενο, ὅπως ἀκριβῶς συνέβη μὲ τὰ πολὺ περισσότερα κι ἐκτενέστερα τέτοια σχόλια στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. ἕνα ἀπ' αὐτὰ (Ἀπ 24,8^{+}) σφηνώθηκε μεταξὺ τῶν ἐτῶν 150 κι 180· ἀλλὰ καὶ τ' ἄλλα, νομίζω, σφηνώθηκαν κυρίως τὸν Β΄ αἰῶνα, δευτερευόντως τὸν Γ΄, καὶ σπανίως κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ Δ΄ αἰῶνος. γράφω περισσότερα γι' αὐτὰ στὴν προειρημένη συνοδὸ τετράτομη Εἰσαγωγή μου. χάσματα στὴν Καινὴ Διαθήκη δὲν ὑπάρχουν.

6 Ταραγμένο κείμενο ἐντόπισα σὲ δύο μόνο περιπτώσεις. ἀνατάσσω τὰ δυὸ σφαλερῶς μετατεθειμένα κατὰ τὸ παρελθὸν κομμάτια τοῦ κειμένου. ἡ ταραχὴ εἶχε αἴτιο βιβλιοδετικὸ κι εὐτυχῶς δὲν ἐπέφερε καμμία φθορὰ τοῦ κειμένου. γενικῶς στὴν Καινὴ Διαθήκη, μετὰ τὴν ἀφαίρεσι τῶν προσθηκῶν καὶ τὴν ἀνάταξι τῶν μετατεθειμένων, τὸ κείμενο εἶναι ἀκέραιο καὶ ἄφθαρτο.

7 Ταξινομῶ γιὰ πρώτη φορὰ κατὰ χρονικὴ τάξι τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὶς Ἐπιστολὲς τῶν ἀποστόλων. ἡ ἄτακτη θέσι τους στὰ σῳζόμενα χειρόγραφα εἶχε αἴτιο ἄλλοτε ἐπιπολαίως καὶ ἀνοήτως πονηρὸ (προπαγανδιστικὸ ἐκ μέρους «μεγάλων κεφαλῶν» κι ἀνταγωνιστικὸ) κι ἄλλοτε ἁπλῶς βι-

βλιοδετικό· κι ἀπὸ ἀβελτηρία τῶν μεταγενεστέρων εἰδικῶν ἢ κι ἀπὸ μιὰ ὑπερβολικὴ κι ἀδικαιολόγητη φοβία τους παρέμεινε στὰ χειρόγραφα καὶ στὶς ἔντυπες ἐκδόσεις τόσους αἰῶνες. ἐκδίδω ἐπίσης τὰ ἐλάχιστα ποιητικὰ μέρη τῆς Καινῆς Διαθήκης στιχηδόν· κακῶς ἐπὶ αἰῶνες ἐκδίδονταν καταλογάδην.

8 Ὅπως στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἔτσι κι ἐδῶ στὴν Καινὴ Διαθήκη ἔχω καὶ σημειώνω νέα κεφαλαιοκοπὴ καὶ νέα στιχαρίθμησι στὸ ἐμπρόσθιο καὶ γιὰ τὸν ἀναγνώστη ἀριστερὸ περιθώριο, ἐνῷ διατηρῶ ἄχρι καιροῦ καὶ τὶς παλιὲς στὸ ὀπίσθιο καὶ δεξιό.

9 Ἡ Καινὴ Διαθήκη σὲ κατάστασι καὶ ποιότητα κι αὐθεντικότητα κειμένου εἶναι πολὺ ἀνώτερη ὅλων τῶν ἀρχαίων κειμένων, θύραθεν καὶ χριστιανικῶν, λόγῳ τῶν πολλῶν της χειρογράφων καὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς ἐξαιρετικῆς καταστάσεως τοῦ κειμένου της, ἐνῷ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι σ' αὐτὰ κατώτερη ἐκείνων ἐξ αἰτίας τῶν Ἑξαπλῶν τοῦ Ὠριγένους καὶ τῆς συστάσεώς των στοὺς Χριστιανοὺς ἐκ μέρους τῶν θαυμαστῶν τοῦ Ὠριγένους Καππαδοκῶν.

10 Ἡ καλλίτερη τῶν πρὸ ἐμοῦ κριτικὴ ἔκδοσι τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι, ὅπως εἶπα, ἡ τοῦ Β. Ἀντωνιάδου, ἡ δὲ παροῦσα δική μου εἶναι, νομίζω, κατά τι λίγο, καλλίτερη τῆς τοῦ Ἀντωνιάδου. κι αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως στὸ ὅτι προσέθεσα καὶ χειρόγραφα τοῦ συνεχοῦς κειμένου. περισσότερο τὴ βελτίωσαν τὰ πρόσθετα χειρόγραφα παρὰ ἐγώ. καὶ χαίρομαι γι' αὐτὸ κι εὐχαριστῶ τὸν Κύριο, κι εὐελπιστῶ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία μου αὐτὴ νὰ μοῦ χαρίσῃ καὶ τὴν αἰώνια σωτηρία.

Θεσσαλονίκη 21 Δεκεμβρίου 2020
Δρ Κωνσταντῖνος Σιαμάκης
φιλόλογος

3 2

1

Τὰ 3 σπαράγματα τοῦ παπύρου τοῦ κολλεγίου Magdalen τῆς Ὀξφόρδης
(τοῦ ἔτους 70)

110,5· *Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπους παρ**ΕΧΕΤΕ** τῇ γ**ΥΝΑΙΚΙ; ΕΡΓΟΝ ΓΑΡ** καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ.*

110,9-10· *Τότε **ΠΟΡΕ**υθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, **Ο ΛΕΓΟΜ**ενος Ἰούδας **ΙΣΚΑΡΙ**ώτης, πρὸς τοὺ**Σ ΑΡΧΙΕΡ**εῖς εἶπε· Τί θέ**ΛΕΤΕ ΜΟΙ** δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν;*

112,2· *Τότε λέγει **ΑΥΤΟΙΣ Ο ΙΗΣΟΥΣ**· Πάντες ὑμεῖς **ΣΚΑΝΔΑΛΙΣΘΗ**σεσθε **ΕΝ ΕΜΟΙ ΕΝ** τῇ νυκτὶ **ΤΑΥΤΗ.***

f

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης

Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἢ Αἰωνία Διαθήκη ἢ Διαθήκη Εἰρήνης προφητεύεται ἀπὸ τοὺς προφῆτες Ἰερεμία στὴν Ἰουδαία καὶ στὴν Αἴγυπτο, Ἰεζεκιὴλ στὴ Βαβυλωνία, καὶ Βαροὺχ στὴ Βαβυλωνία, ὅπου λὲν ὁ μὲν Ἰερεμίας ὅτι *Διαθήσομαι αὐτοῖς Διαθήκην Αἰωνίαν* (38,48) καὶ *Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα Διαθήκην Καινήν* (95,1), ὁ δὲ Ἰεζεκιὴλ ὅτι *Διαθήσομαι αὐτοῖς Διαθήκην Εἰρήνης, Διαθήκην Αἰωνίαν* (Ἰζ 47,16), ὁ δὲ Βαροὺχ ὅτι *Στήσω αὐτοῖς Διαθήκην Αἰωνίαν τοῦ εἶναί με αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν* (3,27). ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ πασίγνωστα 27 βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀπαριθμεῖ καὶ κατονομάζει ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπίσκοπος Μ. Ἀθανάσιος στὴν ΛΘ΄ Ἑορταστικὴ Ἐπιστολή του καὶ ἔχουμε μέχρι σήμερα στὸν Κανόνα της. Ἀλεξανδρεῖς αἱρετικοὶ καὶ Καππαδόκες θαυμασταὶ τῶν αἱρετικῶν ἐκείνων προσπάθησαν ν' ἀμφισβητήσουν ἕνα, τὴν Ἀποκάλυψι, ἐπειδὴ τοὺς ἐνωχλοῦσε ἡ καταδίκη τῶν νικολαϊτῶν, κι ὁ χαλίφης τῆς Ῥώμης μὲ τὸν ἀκάθαρτο ἑσμὸ τῶν αὐλοκολάκων του προσπάθησαν ν' ἀμφισβητήσουν ἄλλο ἕνα, τὴν Πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή, ἐπειδὴ τοὺς ἐνωχλοῦσε ἡ ἐκεῖ διδασκαλία τοῦ Παύλου ὅτι τὸ μετὰ τὴ χάρι καὶ τὸ βάπτισμα καὶ τὴ γεῦσι τῆς πνευματικῆς χριστιανικῆς ζωῆς βλάσφημο ἐπανακύλισμα στὴν ἀκαθαρσία τῆς ζωῆς τῆς ἀπιστίας δὲν ἔχει μετάνοια. δὲν κατώρθωσαν ὅμως ν' ἀποβάλουν ἀπὸ τὸν Κανόνα τὰ δυὸ αὐτὰ θεόπνευστα ἀποστολικὰ βιβλία. καὶ ὀψέ ποτε οἱ ἱδρυταὶ ὅλων τῶν προτεσταντικῶν αἱρέσεων ἀποπειράθηκαν ἐπίσης ἀνεπιτυχῶς νὰ μειώσουν τὸ θεόπνευστο κῦρος καὶ τὴν ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο σύνταξι τῶν Ἐπιστολῶν Πρὸς Τίτον καὶ Τιμόθεον, ἐπειδὴ σ' αὐτὲς εἶναι γραμμένο ὅτι δὲν μποροῦν νὰ εἶναι ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέτες καὶ διδάσκαλοι ἄνδρες πού, ὅταν εἶναι ἔγγαμοι, δὲν ὑπῆρξαν στὴ ζωή τους μόνο *μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες.* ἡ Καινὴ Διαθήκη παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τῶν ὕπουλων αὐτῶν ἐχθρῶν της, ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ καὶ τὰ 27 ἰσόκυρα καὶ θεόπνευστα βιβλία της. παραθέτω τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα τῆς προειρημένης Ἐπιστολῆς τοῦ Μ. Ἀθανασίου.

Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας (295-373) (γράφει κατὰ τὸ 367)

Ἑορταστικὴ Ἐπιστολὴ ΛΘ΄, 18-28

18 Ἔστι τοίνυν τῆς μὲν Παλαιᾶς Διαθήκης βιβλία τῷ ἀριθμῷ τὰ πάντα εἴκοσι δύο· τοσαῦτα γὰρ ὡς
ἤκουσα καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ παρ' Ἑβραίοις εἶναι παραδέδοται· τῇ δὲ τάξει καὶ τῷ ὀνόματί ἐστιν ἕ-
19 καστον οὕτω· πρῶτον Γένεσις, εἶτα Ἔξοδος, εἶτα Λευϊτικόν, καὶ μετὰ τοῦτο Ἀριθμοί, καὶ λοιπὸν
τὸ Δευτερονόμιον· ἑξῆς δὲ τούτοις ἐστὶν Ἰησοῦς τε ὁ τοῦ Ναυή, καὶ Κριταί, καὶ μετὰ τοῦτο ἡ
20 Ῥούθ· καὶ πάλιν ἑξῆς Βασιλειῶν τέσσαρα βιβλία, καὶ τούτων τὸ μὲν πρῶτον καὶ δεύτερον εἰς ἓν
βιβλίον ἀριθμεῖται, τὸ δὲ τρίτον καὶ τέταρτον ὁμοίως εἰς ἕν· μετὰ δὲ ταῦτα Παραλειπόμενα πρῶ-
τον καὶ δεύτερον ὁμοίως εἰς ἓν βιβλίον πάλιν ἀριθμούμενα· εἶτα Ἔσδρας πρῶτον καὶ δεύτερον ὁ-
21 μοίως εἰς ἕν· μετὰ δὲ ταῦτα βίβλος Ψαλμῶν, καὶ ἑξῆς Παροιμίαι, εἶτα Ἐκκλησιαστής, καὶ Ἆσμα
22 ᾀσμάτων· πρὸς τούτοις ἐστὶ καὶ Ἰώβ· καὶ λοιπὸν Προφῆται, οἱ μὲν Δώδεκα εἰς ἓν βιβλίον ἀριθ-
μούμενοι, εἶτα Ἡσαΐας, Ἰερεμίας καὶ σὺν αὐτῷ Βαροὺχ Θρῆνοι Ἐπιστολή, καὶ μετ' αὐτὸν Ἰεζεκι-
23 ήλ, καὶ Δανιήλ. ἄχρι τούτων τὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἵσταται. τὰ δὲ τῆς Καινῆς πάλιν οὐκ ὀκνη-
τέον εἰπεῖν· ἔστι γὰρ ταῦτα· Εὐαγγέλια τέσσαρα, κατὰ Ματθαῖον, κατὰ Μάρκον, κατὰ Λουκᾶν,
24 κατὰ Ἰωάννην· εἶτα μετὰ ταῦτα Πράξεις ἀποστόλων καὶ Ἐπιστολαὶ καθολικαὶ καλούμεναι τῶν ἀ-

ποστόλων ἑπτὰ οὕτως· Ἰακώβου μὲν μία, Πέτρου δὲ δύο, εἶτα Ἰωάννου τρεῖς, καὶ μετὰ ταύτας
25 Ἰούδα μία· πρὸς τούτοις Παύλου ἀποστόλου εἰσὶν Ἐπιστολαὶ δεκατέσσαρες τῇ τάξει γραφόμεναι οὕτω· πρώτη πρὸς Ῥωμαίους, εἶτα πρὸς Κορινθίους δύο, καὶ μετὰ ταύτας πρὸς Γαλάτας, καὶ ἑξῆς πρὸς Ἐφεσίους, εἶτα πρὸς Φιλιππησίους, καὶ πρὸς Κολοσσαεῖς, καὶ μετὰ ταύτας πρὸς Θεσσαλονικεῖς δύο, καὶ ἡ πρὸς Ἑβραίους, καὶ εὐθὺς πρὸς μὲν Τιμόθεον δύο, πρὸς δὲ Τίτον μία, καὶ τελευ-
26 ταία ἡ πρὸς Φιλήμονα μία· καὶ πάλιν Ἰωάννου Ἀποκάλυψις.
27 Ταῦτα πηγαὶ τοῦ σωτηρίου, ὥστε τὸν διψῶντα ἐμφορεῖσθαι τῶν ἐν τούτοις λογίων· ἐν τούτοις μόνοις τὸ τῆς εὐσεβείας διδασκαλεῖον εὐαγγελίζεται. μηδεὶς τούτοις 'ἐπιβαλλέτω', μηδὲ τούτων
28 'ἀφαιρείσθω' τι. περὶ δὲ τούτων ὁ Κύριος Σαδδουκαίους μὲν ἐδυσώπει λέγων *Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς Γραφάς,* τοῖς δὲ Ἰουδαίοις παρῄνει *Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς, ὅτι αὗταί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ.*

Γιὰ τὴν ἐπιλογὴ τῶν χρησιμοποιουμένων χειρογράφων καὶ τὴν ἀξιολόγησι τῶν ἐπιλεγέντων, ποὺ εἶναι τὰ δυὸ κυριώτερα ἔργα τῆς κριτικῆς κειμένου, κριτήριο πρῶτο εἶναι ἡ οὐσιαστικὴ ἡλικία τους, ὅπως γιὰ πρώτη φορὰ τὴν προσδιώρισα τὴν ἀνακοίνωσα καὶ τὴ θέσπισα ὡς ἀρχὴ τῆς κριτικῆς κειμένου τὸ 2008[1]. διότι ἄλλη εἶναι ἡ χρονικὴ καὶ φαινομενικὴ ἡλικία τῶν χειρογράφων καὶ ἄλλη ἡ πραγματικὴ ἡλικία τοῦ κειμένου, δηλαδὴ ἡ ἡλικία τῆς ἀντιγραφικῆς διαδοχῆς, ἡ ὁποία διακρίνει τὰ χειρόγραφα σὲ παπυρικὴ παράδοσι καὶ περγαμηνὴ παράδοσι. στὴν παπυρικὴ παράδοσι ἕνα κείμενο εἶχε κατὰ μέσον ὅρο σὲ 400 χρόνια 40 διαδοχικὲς ἀντιγραφές, ἐνῷ στὴν περγαμηνὴ παράδοσι σὲ 1200 χρόνια εἶχε 2-3 ἢ καὶ 1 μόνο διαδοχικὲς ἀντιγραφές.

Ὁ παπύρινος κύλινδρος ἢ τὸ παπύρινο ῥαφτὸ βιβλίο ξεπουπουλιζόταν μέχρι ἀχρηστίας σὲ 10 χρόνια, ἐνῷ ἡ περγαμηνὴ ἢ διφθέρα ἢ μεμβράνα, σ' ὁποιαδήποτε μορφὴ βιβλίου, ἀκόμη κι ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς ἐφευρέσεώς της (Β΄ π.Χ. αἰ.) φτάνει στὰ χέρια μας μὲ κείμενο τελείως ἀκάκωτο κι ἀνεξίτηλο. ἔχουμε τέτοια φύλλα 22 αἰώνων· τόσοι αἰῶνες πέρασαν ἀπὸ τὴν ἐφεύρεσι καὶ πρώτη χρῆσι της. στὴν περγαμηνὴ ἀνέκαθεν τὸ κείμενο γράφεται μὲ μελάνη ποὺ περιέχει 4-5% *μελαντηρία* (=θειικὸς σίδηρος $FeSO_4 \cdot 7H_2O$), ποὺ τὴν κάνει ἀνεξίτηλη. ἡ *μελαντηρία*[2] εἶναι ἀνόργανο ὀρυκτὸ ὑλικὸ ποὺ δὲν ἀποχρωματίζεται ποτέ, ἐπειδὴ δὲν ἑνώνεται μὲ τ' ὀξυγόνο τῆς ἀτμοσφαίρας, γιὰ νὰ ξεθωριάσῃ. γι' αὐτὸ ἡ μελάνη ποὺ περιέχει ἔστω καὶ 2% μελαντηρία εἶναι ἀνεξίτηλη καὶ ζωηρόχρωμη στοὺς αἰῶνες, χωρὶς νὰ φθείρῃ τὴν περγαμηνή. τὸν πάπυρο ὅμως καὶ ἡ ἐλάχιστη μελαντηρία τὸν κατατρώει, καὶ κάθε γράμμα σ' ἐλάχιστα χρόνια γίνεται μία τρῦπα, κενό. ὁ πάπυρος ἀντέχει μόνο τὴ χωρὶς μελαντηρία φυτικὴ ἢ ζωϊκὴ μελάνη, ἡ ὁποία σὲ δυὸ περίπου αἰῶνες, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρακάς της ἑνώνεται μὲ τ' ὀξυγόνο τῆς ἀτμοσφαίρας σὲ βραδεῖα καῦσι, ξεθωριάζει κι ἀποχρωματίζεται μέχρι ποὺ νὰ μὴ διαβάζεται. ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ξεχαρβάλωμα - ξεπουπούλισμα τοῦ παπύρου, ποὺ εἶναι ἕνα εὔθραυστο κι εὔφθαρτο ψαθάκι - ψάθινο κόντρα πλακέ, σὲ 10 χρόνια μετρίας χρήσεως, χάνονταν πολλὲς λέξεις καὶ φράσεις τοῦ κειμένου, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐξαναγκάζονταν σὲ πυκνὲς ἀντιγραφικὲς διαδοχές. ἕνα παπύρινο βιβλίο, κύλινδρος ἢ ῥαφτὸς τόμος, ἔπρεπε ν' ἀντικατασταθῇ μὲ ἀντιγραφὴ κάθε 10 χρόνια. τὸ περγαμηνὸ βιβλίο μπορεῖ ν' ἀνανεωθῇ καὶ κάθε 2.200 χρόνια (ἡ περγαμηνὴ ἀπὸ τὴν ἐφεύρεσί της μέχρι σήμερα δὲν ἔχει διανύσει περισσότερα χρόνια)· ἀνανεωνόταν μόνο κατὰ τὴν τροπὴ τῆς γραφῆς ἀπὸ μεγαλογράμματη σὲ μικρογράμματη, τὸν 9ο ἢ 10ο μ.Χ. αἰῶνα.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὸν παράγοντα τῶν γραφικῶν ὑλῶν (πάπυρος, περγαμηνή, μελάνες μὲ ἢ χωρὶς μελαντηρία) ὑπῆρχαν κι ἄλλοι παράγοντες γηράνσεως ἑνὸς κειμένου μὲ τὶς ἀντιγραφές· οἱ ἀλλαγὲς βραχυγραφικῶν συμβόλων - συμπλεγμάτων, καὶ ἡ ἀπὸ πολλοὺς ταυτόχρονα γραφεῖς πολλαπλῆ ἀντιγραφὴ καθ' ὑπαγόρευσι, ποὺ τρῶει λέξεις καὶ φράσεις, ὅταν κάποιοι γραφεῖς δὲν προλαβαίνουν κι οὔτε οἱ ἄλλοι κι ὁ ὑπαγορεύων ἀναγνώστης τοὺς περιμένουν. κι αὐτὸ γινόταν κυρίως στὴν Ἀλεξάνδρεια, τὸ μέγιστο ἐκδοτικὸ κέντρο τῆς οἰκουμένης μὲ τὸν ἄφθονο πάπυρο, ἐνῷ δὲν γινόταν στὴν Ἀντιόχεια, Μ. Ἀσία, Κωνσταντινούπολι, Ἑλλάδα, Βαλκάνια, ὅπου χρησιμοποιόταν ἡ πανάκριβη περγαμηνή, κι ὅπου ἡ παραγωγὴ βιβλίων ἦταν θέμα ἐπιστημονικὸ καὶ ὄχι ἐμπορικό.

Γενικὰ ἡ παπυρικὴ παράδοσι κειμένου, θύραθεν καὶ χριστιανική, εἶχε ὅλα τὰ μειονεκτήματα, ἡ δὲ περγαμηνὴ παράδοσι ὅλα τὰ πλεονεκτήματα γιὰ τὴν καλὴ παράδοσι τῶν ὁποιωνδήποτε κειμένων. ἕνα

δὲ ἀλεξανδρινὸ ἢ σιναϊτικὸ ἢ παλαιστινὸ χειρόγραφο, ἀκόμη κι ἂν εἶναι περγαμηνὸ –αὐτὸ μόνον ἐκτάκτως–, ὡς κείμενο ἔχει βαθὺ παπυρικὸ παρελθόν, καὶ γι' αὐτὸ ἔχει πολλὰ κρυφὰ λάθη μέσα σὲ μιὰ καλλιγραφημένη ὄψι. γι' αὐτὸ τ' ἀρχαιότατα χειρόγραφα A B S (א), ὅλα ἀλεξανδρινά, φαίνονται μέχρι καὶ τεσσαρακοστὰ διαδοχικὰ ἀντίγραφα παπυρικῆς παραδόσεως κειμένου, ὡς κείμενα πολὺ κακωμένα καὶ γερασμένα, ἐνῷ ἕνα μικρογράμματο τοῦ 9ου - 15ου αἰῶνος μπορεῖ νὰ φαίνεται ἀσήμαντο, ἀλλὰ συνήθως εἶναι δεύτερο ἢ τρίτο ἢ ἀκόμη καὶ πρῶτο ἀντίγραφο ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν ἀποστόλων μέχρι καὶ τὸν ὄψιμο αἰῶνα κατὰ τὸν ὁποῖο γράφτηκε· καὶ ἔχει κείμενο ἀκεραιότερο κι αὐθεντικώτερο, πλησιέστερο πρὸς τὸ αὐτόγραφο τοῦ συγγραφέως· θὰ ἔλεγα οἱονεὶ φωτογραφικό.

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τ' ἀρχαιότερα χειρόγραφα τῆς Βίβλου, τὰ μεγαλογράμματα (B, S (ἢ א), A, C, D, W, κλπ.), ἐκτὸς τοῦ ὅτι προέρχονται ἀπὸ τὴν παπυρικὴ ἀλεξανδρινὴ παράδοσι, εἶναι κι ἐλαττωματικά, ὅπως λ.χ. στὴν κατακλεῖδα τοῦ Μάρκου, καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς διασώθηκαν· ἐπειδὴ ὡς ἐλαττωματικὰ δὲν χρησιμοποιήθηκαν, ὥστε νὰ παλιώσουν, ἀλλ' ἀποτέθηκαν· εἶναι χειρόγραφα ἐξ ἀρχῆς ἀποτεθειμένα· ἀφέθηκαν δηλαδὴ σὲ ἀχρηστία, καὶ ὡς *Ἁγία Γραφὴ* καὶ *Ἱερὰ Γράμματα* κανεὶς δὲν τόλμησε νὰ τὰ καταστρέψῃ, ὅταν μάλιστα ἀπαρχαιώθηκαν κιόλας κι ἔγιναν σεβάσμιες ἀντίκες. τ' αὐθεντικὰ καὶ ἀκέραια πάλιωναν κι ἀντιγράφονταν. ἐφαρμόστηκε στ' ἀποτεθειμένα ἐλαττωματικὰ ἡ παροιμία «κάλπικος παρᾶς δὲν χάνεται»· ἕνα νόμισμα δηλαδὴ ποὺ «δὲν περνάει», διατηρεῖται, δὲν χάνεται, ἐνῷ ἕνα ποὺ «περνάει», ξοδεύεται, ἀλλάζει χέρια γρήγορα, δὲν τὸ ξαναβλέπῃς, τὸ χάνεις. ἔτσι κι αὐτὰ τὰ χειρόγραφα διασώθηκαν, ἐπειδὴ ἀποτέθηκαν, εἶναι χειρόγραφα ἀποτεθειμένα. ἔμειναν γιὰ νὰ εἶναι «σκάνδαλον» σκοντάμματος καὶ σκοτωμοῦ ἢ σακατεμοῦ γιὰ τὴν ἀρνητικὴ κριτική, γιὰ νὰ τὰ χρησιμοποιῇ, ὅταν θέλῃ ν' «ἀξιοποιήσῃ» λ.χ. τὴν ἐν αὐτοῖς ἀπουσία τῆς κατακλεῖδος τοῦ Μάρκου καὶ νὰ δείξῃ τὴν ἀπιστία της στὴν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, ἢ ν' «ἀξιοποιήσῃ» καὶ μερικὰ ἄλλα ἐλαττώματά τους, γιὰ νὰ «στηρίζῃ» τὴν ἀμφισβήτησί της γιὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς Βίβλου· «στηρίζεται» σὲ κουρελιασμένα κι ἀποτεθειμένα χειρόγραφα. αὐθεντικὰ χειρόγραφα εἶναι τὰ ἄσημα, κυρίως τὰ μικρογράμματα. αὐτὰ ὡς σύνολο περιέχουν τὸ αὐθεντικὸ κείμενο τῆς Βίβλου, αὐτὰ εἶναι ἡ μετὰ φόβου θεοῦ προσεκτικὴ παράδοσι τῆς ἐκκλησίας.

Τὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης παραδίδεται σὲ περίπου 5.500 ἀρχαῖα χειρόγραφα γραμμένα ἀπὸ τὸ 340 μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 16ου αἰῶνος, ἀκριβέστερα μέχρι τὸ 1514 ποὺ ἔγινε ἡ πρώτη ἔντυπη ἔκδοσι τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου της, ἐνῷ ἡ λατινική της μετάφρασι τοῦ 380 εἶναι τὸ πρῶτο βιβλίο ποὺ ἐκτυπώθηκε ἀπὸ τὸν ἐφευρέτη τῆς τυπογραφίας. κατὰ δὲ τὸν 20ο αἰῶνα βρέθηκαν ἀνασκαφικῶς καὶ 244 ἐκδεδομένα πιὰ ἐντύπως καὶ μερικὰ ἄλλα ἀνέκδοτα ἀκόμη παπυρικὰ σπαράγματά της. τὸ ἀρχαιότερο ἀπ' αὐτά, ὁ πάπυρος τοῦ κολεγίου Magdalen τῆς Ὀξφόρδης, μὲ 10 σπαράγματα τοῦ Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, χρονολογούμενος τὸ ἔτος 70, ὅταν πολλοὶ ἀπόστολοι, πιθανώτατα δὲ κι ὁ Ματθαῖος, ζοῦσαν ἀκόμη. οἱ φωτογραφίες τριῶν ἀπ' αὐτὰ δημοσιεύτηκαν σὲ ἀγγλόγλωσσο διεθνὲς περιοδικὸ τῆς 23-1-1995· κι ἀπὸ κεῖ δημοσίευσα τὶς φωτογραφίες κι ἐγὼ στὴν εἰσαγωγή μου καὶ τὰ διάβασα κιόλας, δημοσιεύοντας καὶ τὸ κείμενό τους· εἶναι τὰ ἐδάφια τοῦ Ματθαίου 110,5 110,9-10 καὶ 112,2. τὸ κείμενό τους εἶναι ὁλόιδιο μὲ τὸ σημερινὸ ποὺ ἐκδίδεται ἐντύπως[3]. ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγάλους καὶ ἀρχαίους παπύρους, τοῦ ἔτους 150 περίπου, ποὺ περιέχει τὸ μεγαλείτερο μέρος τοῦ Κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, εἶναι ὁ πάπυρος P^{66} ἢ πάπυρος τοῦ Bodmer II τῆς Βιβλιοθήκης Bodmer στὸ Δουβλῖνο. τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ παπυρικὰ σπαράγματα τῆς Βίβλου φυλάσσονται σὲ 390 βιβλιοθῆκες ὅλης τῆς γῆς. δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο βιβλίο μὲ τόσα χειρόγραφα ὅσα εἶναι τὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης· καὶ δεύτερη ἔρχεται ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μὲ λίγο περισσότερα ἀπὸ 2.000 χειρόγραφα· καὶ τρίτος ὁ Ὅμηρος μὲ 190 χειρόγραφα. τὸ ἀρχαιότερο χειρόγραφο (παπυρικὸ σπάραγμα) τῶν Ἑβδομήκοντα εἶναι τοῦ Β΄ π.Χ. αἰῶνος. τὸ ἀρχαιότερο τοῦ Ὁμήρου εἶναι τοῦ 9ου μ.Χ. αἰῶνος. μέχρι τὸν 9ο αἰῶνα ὅλα τ' ἀκέραια ἀρχαῖα χειρόγραφα τοῦ κόσμου, περίπου 300, εἶναι μόνο Βίβλος. ἔπειτα ἀρχίζουν οἱ ἄλλες ἀρχαῖες γραμματεῖες τῆς γῆς νὰ ἔχουν ἀκέραια χειρόγραφα. καὶ τὸ 13% ὅλων τῶν ἀρχαίων χειρογράφων εἶναι Βίβλος, Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη. καὶ τὸ 87% τὸ μοιράζονται 2.100 ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς. τῶν ἄλλων ἐθνοτήτων οἱ γραμματεῖες ἔχουν χειρόγραφα ἀπὸ τὸν 13ο μ.Χ. αἰῶνα κι ἔπειτα. τὸ καλλίτερα διατηρημένο κείμενο στὸν κόσμο εἶναι ἡ Καινὴ Διαθήκη· δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο κείμενο διατηρημένο ἀκριβέστερα ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Παρὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἡ Βίβλος εἶναι τὸ μόνο βιβλίο στὸν κόσμο ποὺ δὲν ἔχει οὐδέτερο παρατηρη-

τὴ καὶ ἀναγνώστη, πολλοὶ προσπάθησαν νὰ προσθέσουν σφῆνες στὸ κείμενο ἀκόμη καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης. τόσο ὁ παπισμός, ποὺ ἐξαρτᾶται κι ἀπὸ τὴν κακὴ λατινικὴ μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὴ βουλγάτα (=λαϊκὴ) τοῦ Ἱερωνύμου, ὅσο κι ὁ ἀναρχούμενος προτεσταντισμός, καὶ οἱ ἀνατολίτικες μυθομανεῖς ἀσιατικὲς κι ἀφρικανικὲς αἱρέσεις, τὸ ὑπέροχο αὐτὸ σὲ ἀκρίβεια καθαρότητα καὶ ἀντιγραφικὴ ποιότητα κείμενο τὸ ἐπιβουλεύτηκαν, προσπαθώντας ὁ καθένας νὰ μειώσῃ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἀξιοπιστία τοῦ ἱεροῦ καὶ σωτηρίου αὐτοῦ κειμένου καὶ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴ διδασκαλία του μὲ δικές του ἀνόητες ἀπόψεις. δὲν ἦταν ὅμως αὐτὸ δυνατὸν μὲ τόσο πολλὰ χειρόγραφα καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἐποπτεῦον βλέμμα τοῦ Κυρίου.

Γιὰ τὴν ἱστορία τῶν βιβλίων τῆς Κ. Διαθήκης ὅλοι οἱ προειρημένοι ἐχθροί της ἔχουν δημιουργήσει μυθολογία τῆς ἀρεσκείας των· καὶ γιὰ τὴν ἑρμηνεία της ἐκτρέπονται σὲ καββαλιστικὲς βλακεῖες οἱ παπικοὶ καὶ οἱ Ἀφρασιᾶτες αἱρετικοὶ καὶ σὲ ἀλλόκοτες παρερμηνεῖες καὶ ἀμφισβητήσεις οἱ προτεστάντες.

Οἱ Ἀφρικανοὶ ὅλοι ἀνέκαθεν μιλοῦν ὄχι μόνο μὲ τὸ στόμα ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ μύτη. γι' αὐτὸ ἡ προφορά τους εἶναι πολὺ ἔρρινη, μουλιασμένη στὸ πολὺ *μ* καὶ *ν*· κι ἀντὶ *Πέτρος* λένε *Μπέτρος* ἢ καὶ *Μποῦτρος*· *Μποῦτρος Μποῦτρος Νγκάλη* ἀντὶ *Πέτρος Πέτρου Γάλης.* λένε καὶ *ἀμπόστολος Μπέτρος, ἀμπόστολοι, Μπράξεις, μπροφήτης, μπατριάρχης*· κι ὅταν ἔρχωνται στὴν Ἑλλάδα τὴν *πίτσα* τὴ λένε *μπίτσα* καὶ τὴν *πόρτα μπόρτα.* αὐτὸν τὸν ἀφρικανικὸ ῥουθουνισμὸ - μυκηθμό, χωρὶς ἀκόμη νὰ τὸν διαγνώσω πέρα ὡς πέρα, τὸν παρατηροῦσα ὡς φοιτητὴς (1959-63) πρῶτα στὶς «κριτικὲς» ἐκδόσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀλλὰ καὶ σὲ θύραθεν ἀλεξανδρινὰ κείμενα, ποὺ εἶναι κατάφορτα μὲ *λήμψεται παραλημφθήσεται ἀνελήμφθη λῆμψις ἀνάλημψις προσωπολήμπτης προσωπολημψία κάμψα Καμψάκης Ἡρώνδας, ἔστιν τις, ἔφυγεν πᾶς,* καὶ πολλὰ ἄλλα τέτοια. ἔπειτα παρατήρησα ὅτι αὐτὸς ὁ ῥουθουνισμὸς προέρχεται μόνο ἀπὸ τ' ἀλεξανδρινὰ - αἰγυπτιωτικὰ χειρόγραφα **א** A B (01 02 03) καὶ ὅλα τ' ἄλλα τῆς παπυρικῆς ἀλεξανδρινῆς παραδόσεως κειμένου, ἐνῷ δὲν ἀνευρίσκεται ποτὲ οὔτε κατ' ἴχνος στὰ ἑλλαδικά, ἀντιοχειανά, κωνσταντινουπολιτικά, μικρασιατικὰ χειρόγραφα, τὰ πάντοτε περγαμηνά. μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1966-1973 οἱ ἑλληνικοὶ πάπυροι τῆς Αἰγύπτου ἐνίσχυσαν τὴ διαπίστωσί μου αὐτή, καθὼς εἶναι γεμάτοι ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀφρικανικὸ ῥουθουνισμό. τὸ 1974, ποὺ ἀσχολήθηκα μὲ τὴν ἀπὸ 24 χειρογράφων κριτικὴ ἔκδοσί μου τῆς ΛΘ΄ Ἑορταστικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Μ. Ἀθανασίου μὲ τὸν προπαρατεθειμένο Κατάλογο τοῦ Βιβλικοῦ Κανόνος, καθὼς ἐρεύνησα καὶ τὴν κοπτική του μετάφρασι, τὴ γραμμένη ὅπως κι ὅλα τὰ κοπτικὰ κείμενα βέβαια μὲ τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο καὶ τὴ γεμάτη ἑλληνικὲς λέξεις, τόσο σὲ ἀρχαῖα χειρόγραφα ποὺ ἀναζήτησα ὅσο καὶ σὲ ἔντυπες ἐκδόσεις, παρατήρησα ἐκεῖνα τὰ ἄφθονα *ἀμπόστολος Μπέτρος, Ἐμπιστολὴ Μπρὸς Κόρινθος, Μπαροιμία, Ἀμποκάλυμπσις, ἐμπίσκοπος,* κλπ., καὶ κατάλαβα ὅτι εἶναι ἀλεξανδρινὸς κι αἰγυπτιακὸς ῥουθουνισμὸς - μυκηθμός, καὶ τὸν ὠνόμασα κοπτισμόν. τότε κατάλαβα τὴν ἀβελτηρία τῶν «κριτικῶν» ἐκδοτῶν τῆς Βίβλου καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Καινῆς Διαθήκης, κι ὅτι ἦταν ἀνίκανοι ν' ἀντιληφθοῦν τὸν ἀφρικανικὸ ῥουθουνισμὸ τὸν περασμένο μαζὶ καὶ μὲ πολὺ ἄλλο σκουπιδαριὸ στὰ χειρόγραφα τῆς παπυρικῆς ἀλεξανδρινῆς παραδόσεως κειμένων, καὶ νὰ καθαρίσουν ἀπ' αὐτὸν τὸ κείμενο τῆς Βίβλου. ἀθεράπευτη ἀγραμματοσύνη καὶ ἀπύθμενη βλακεία τοὺς διακατέχει. μικρονοϊκοὶ ἀνίκανοι ἀγράμματοι κι ἀκατάλληλοι γιὰ τὸ ἔργο μὲ τὸ ὁποῖο τόλμησαν νὰ καταπιαστοῦν. γύρω στὸ 1980 φρόντισα νὰ μιλήσω μὲ πολλοὺς Ἀφρικανούς, καὶ εἶδα ὅτι ὁ ῥουθουνισμὸς αὐτὸς εἶναι παναφρικανικὸς καὶ μόνο ἀφρικανικὸς καὶ πολὺ ἀρχαῖος. κι ὅλοι ξέρουμε ὅτι ἡ μὲν Π. Διαθήκη γράφτηκε ἀπὸ Ἰσραηλῖτες, ἡ δὲ Κ. Διαθήκη ἀπὸ Ἰσραηλῖτες καὶ Ἕλληνες, στοὺς ὁποίους ὁ ῥουθουνισμὸς αὐτὸς δὲν ὑπάρχει. οἱ «κριτικοὶ» ἐκδότες, παρεκτὸς τῶν ἄλλων μειονεκτημάτων τους, ὑπῆρξαν καὶ σ' αὐτὸ τὸ θέμα πολὺ κατώτεροι τῆς περιστάσεως· οὔτε αὐτὸν τὸ ῥουθουνισμὸ δὲν κατάφεραν ν' ἀντιληφθοῦν καὶ νὰ τὸν καθαρίσουν. ὁ ἀφρικανικὸς ῥουθουνισμὸς εἶναι ἕνα πολὺ χαρακτηριστικὸ στίγμα ποὺ σημαδεύει τὰ χειρόγραφα τῆς ἀναξιόπιστης παπυρικῆς ἀλεξανδρινῆς παραδόσεως κειμένου. ἔλαβα ὑπ' ὄψιν τὰ χειρόγραφά της ἀλλὰ χωρὶς καμμιὰ ἐμπιστοσύνη. ὅσο γιὰ τὴν ἀρχαιότητά τους, ἔδειξα ὅτι εἶναι πλάνη.

Πολλὲς φορὲς ἦταν ἀμαθεῖς ὡς πρὸς τὴν ἀνάγνωσι τῶν ἀρχαιοτέρων τους χειρογράφων κειμένων ὄχι μόνο οἱ «κριτικοὶ» ἐκδότες τῶν χειρογράφων κειμένων, ποὺ ἔζησαν κατὰ τοὺς ἓξ αἰῶνες τῆς τυπογραφικῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀντιγραφεῖς· διότι ἡ γραφὴ ἄλλαζε αἰσθητὰ μέσα σὲ διάστημα

3-5 αἰώνων καὶ γινόταν πρόβλημα γιὰ τοὺς μεταγενεστέρους ἀντιγραφεῖς χειρογράφων, πρόβλημα ποὺ δὲν τὸ ἀντιλαμβάνονταν πάντοτε, οὔτε περνοῦσαν πάντοτε ἀπὸ εἰδικὴ ἐκπαίδευσι κι ἐξάσκησι, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ τὸ ἀντιμετωπίζουν ἐπιτυχῶς. μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ μακροχρόνια πεῖρα ἐπισήμανα δέκα κατηγορίες εὐπαθῶν μερῶν τῶν χειρογράφων κειμένων ἔναντι τῆς πιθανότητος νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἀντιγραφή τους σφάλμα, κι ἐκεῖ εἶδα νὰ ἐντοπίζεται αὐξημένος ἀριθμὸς σφαλμάτων. κι αὐτὰ τὰ μέρη εἶναι τ' ἀκόλουθα.

1. Ἀριθμοί· ποὺ γράφονταν ὄχι μόνον ὁλογράφως, λ.χ. *ἔτη τετρακόσια τριάκοντα* ἢ *σίκλοι ἑκατὸν δέκα* ἢ *πήχεις δύο καὶ τριάκοντα* ἀλλὰ κι ἀριθμητικῶς, λ.χ. *ἔτη υλ* ἢ *σίκλοι ρι* ἢ *πήχεις β καὶ λ*· ἕνα μόνο γράμμα ἂν παραλειπόταν, οἱ ἀριθμοὶ γίνονταν *υ* καὶ *ι* καὶ *λ*, καὶ παραδόθηκαν ὡς *ἔτη τετρακόσια* καὶ *σίκλοι δέκα* καὶ *πήχεις τριάκοντα*· καὶ ἄντε νὰ ψυλλιαστῇς πρῶτα ὅτι κάποιο ψηφίο παραλείφθηκε, κι ἂν τὸ ψυλλιαστῇς, νὰ βρῇς ἔπειτα καὶ ποιό ἦταν αὐτὸ τὸ ψηφίο. ἂν δὲν σὲ βοηθήσουν ἡ γεωμετρικές σου γνώσεις ἢ κάποιοι χρυσοχόοι ἢ κάποιες ἱστορικὲς παράμετροι, ἢ ἂν στοὺς κόπους καὶ στὶς θυσίες χρόνου δὲν εἶσαι ἄνθρωπος ποὺ «καῖς τὸ πάπλωμα, γιὰ νὰ βρῇς τὸν ψύλλο», δὲν πρόκειται ν' ἀποκαταστήσῃς τὸ κείμενο στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

2. Κύρια ὀνόματα καὶ ἰδίως ξενικὰ καὶ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἄκλιτα. τὸ νὰ διορθώσῃς τὸν *ποταμὸν Ἰακὼβ* σὲ *ποταμὸν Ἰαβὸκ* εἶναι εὔκολο, ἀλλὰ τὸ νὰ διορθώσῃς τὸ ἅπαξ λεγόμενον *Θαμναρασὰχ* ἢ *Ὁ Ἀμνασαρὰχ* σὲ *Θαμνασαρὰχ* εἶναι σπαζοκεφαλιὰ τρομακτική. ἂν καὶ μερικὲς φορὲς τὸ ἕνα λάθος σὲ βοηθάει νὰ βρῇς τὸ ἕνα μισὸ τοῦ σωστοῦ καὶ τὸ ἄλλο λάθος σὲ βοηθάει νὰ βρῇς τὸ ἄλλο μισὸ τοῦ σωστοῦ. διότι ἄλλο λάθος κάνει ὁ ἕνας ἀντιγραφεὺς καὶ ἄλλο ὁ ἄλλος· εὐτυχῶς δηλαδή.

3. Μονοσυλλαβικὰ καὶ δισυλλαβικὰ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου (προθέσεις, ἐπιρρήματα, σύνδεσμοι, ἐπιφωνήματα)· ἰδίως προθέσεις, οἱ ὁποῖες εἴτε ἐλεύθερες εἴτε ὡς συνθετικὰ λέξεων εἶναι πολὺ πυκνές, μία τοὐλάχιστον σὲ κάθε ἀράδα κειμένου. γι' αὐτὸ καὶ γράφονται σχεδὸν πάντοτε μὲ μονογράμματα βραχυγραφικὰ - στενογραφικὰ σύμβολα - συμπλέγματα (τζίφρες)· ποὺ ἀλλάζουν καὶ κάθε 3-5 αἰῶνες.

4. Προθέσεις ὡς πρῶτα συνθετικὰ λέξεων, ἰδίως ῥημάτων. ἰσχύουν τὰ ἴδια.

5. Καταλήξεις κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου. ἰσχύουν πάλι τὰ ἴδια.

6. Συλλαβικοὶ ἀναδιπλασιασμοὶ τετελεσμένων χρόνων. ἰσχύουν πάλι τὰ ἴδια.

7. Τὰ 31 τοὐλάχιστον μονίμως βραχυγραφημένα - στενογραφημένα «ἱερὰ ὀνόματα» (*nomina sacra* στὴν παλαιογραφικὴ ὁρολογία), ἂν καὶ ἀκριβέστερο θὰ ἦταν νὰ λέγωνται «βραχυγραφημένα ὀνόματα» (*nomina breviata*), διότι δὲν εἶναι πάντοτε «ἱερά», ὅπως τὰ *ἄνθρωπος, ἀνθρώπινος, βασιλεύς, βασιλεία, πατήρ, μήτηρ, πνεῦμα* (ὁ ἄνεμος), *υἱός,* κλπ.. εἶναι δὲ τὰ 31 αὐτὰ τὰ ἀκόλουθα.

Κς - Κύριος
θς - θεός
Ἰς - Ἰησοῦς
Χς - Χριστός
πηρ - πατήρ
πρικός - πατρικός
υς - υἱός
πνα - πνεῦμα
πνικός - πνευματικός
μηρ - μήτηρ
μρικός - μητρικός

οὐνός - οὐρανός
οὐνιος - οὐράνιος
ἄνος - ἄνθρωπος
ἄνινος - ἀθρώπινος
βαυς - βασιλεύς
βλεία - βασιλεία
στρός - σταυρός
στρικός - σταυρικός
σήρ - σωτήρ
σρία - σωτηρία
σριος - σωτήριος

Ιήλ - Ἰσραήλ
Ἰηλίτης - Ἰσραηλίτης
Ἰλήμ - Ἰερουσαλήμ
Ἰλυμα - Ἰεροσόλυμα
Ἰλημίτης - Ἰεροσολυμίτης
Δαδ - Δαυΐδ
δατικός - δαυϊτικός
θκος - θεοτόκος
θκίον - θεοτοκίον

τὰ *μητρικὸς σταυρικὸς δαυϊτικὸς θεοτόκος θεοτοκίον* δὲν ἀπαντῶνται στὴ Βίβλο, ἀλλὰ μόνο στὰ μεταβιβλικὰ χριστιανικὰ κείμενα. εἶναι δὲ τὰ 31 αὐτὰ ὀνόματα οἱ πολὺ συχνὲς λέξεις στὴ Βίβλο καὶ στὰ χριστιανικὰ κείμενα. γι' αὐτὸ καὶ στὰ χειρόγραφα γράφονται βραχυγραφικῶς γιὰ οἰκονομία χώρου χρόνου καὶ κόπου. σοφὴ ἑβραϊκὴ εὑρεσιτεχνία αὐτὴ ἐφαρμοσμένη –μόνο γιὰ 20-30 συχνότατες καὶ πασίγνωστες λέξεις– στὴ Βίβλο καί γε στοὺς προχριστιανικοὺς κι ἀποκλειστικῶς τότε ἰσραηλιτικοὺς Ἑβδομήκοντα. κι ἔτσι ἡ εὑρεσιτεχνία μὲ τοὺς Ἑβδομήκοντα πέρασε καὶ στὸν ἐκχριστιανισμένο ἑλληνισμό. αὐτὰ εἶδε ὁ ἀνόητος πρωτομασορίτης Ἀκιβὰ στοὺς Ἑβδομήκοντα, ποὺ λαθρεπαναμετέφραζε ἀ-

πὸ τὴν ἑλληνικὴ στὴν ἑβραϊκή, καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη ποὺ πολεμοῦσε, καὶ μέσα στὴ μεταξὺ 70 κι 135 ἑβραϊκὴ δυσπραγία καὶ φτώχεια σκέφτηκε νὰ βραχυγραφήσῃ ὅλες ἀνεξαιρέτως τὶς ἑβραϊκὲς λέξεις τοῦ μασοριτικοῦ του ποὺ μασορίτευε. καὶ κατέστρεψε γιὰ τοὺς Ἰουδαίους τὴ Βίβλο μὲ 2.000 βραχυγραφίες γιὰ 7.000 λέξεις, καὶ σ' αὐτὴ πλέον, τὴ βραχυγραφία *γτ* τὴ διαβάζει ἄλλος *ἡ γῆ αὐτοῦ,* ἄλλος *γιατί,* κι ἄλλος *ἡ γάτα.* ἔτσι ἀφῄρεσε ὁ Κύριος τὴ Βίβλο ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Ἰουδαίων. διότι τὸ μασοριτικὸ «κείμενο» δὲν εἶναι πιὰ Βίβλος· εἶναι ἁπλῶς ἕνα ἀντιχριστιανικὸ σκεύασμα, μαγειρεμένο καὶ τρὶς κι ἑφτάκις ξαναμαγειρεμένο ἀπὸ ῥαββινομασορῖτες μέσα σ' ἐννιὰ αἰῶνες, ἀπὸ τὸν Ἀκιβὰ (128 μ.Χ.) μέχρι τὸ 1000, ποὺ ἔχουμε τὰ δυὸ ἀρχαιότερα χειρόγραφα τοῦ μασοριτικοῦ, ἐνῷ στὸ μεταξύ, γύρω στὸ 700, ἄλλοι μάγειροι, καθὼς ὅλοι μὲ τὴ σειρά τους ἔρριχναν ἁλάτι στὸ σκεύασμα, ἔρριξαν καὶ 11 νέα φωνήεντα, μὲ στιγμικὴ γραφικὴ παράστασι, (ὑπεργεγραμμένα, ὑπογεγραμμένα, καὶ ἐγγεγραμμένα), γιὰ νὰ «ἐννοοῦνται» ἀνάμεσα στὰ σύμφωνα τῆς βραχυγραφήσεως κατὰ τὴν ἀνάγνωσι. πολὺ μάστορας ὁ Κύριος, *ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ,* καὶ φοβερὸς *ἐμπαίκτης,* ποὺ *ἐμπαίζει* (Νο 23,2) τοὺς ἐχθρούς του πολὺ ἄγρια καὶ μὲ πολὺ χιοῦμορ, ὅποιοι κι ἂν εἶναι αὐτοὶ ἀνὰ τοὺς αἰῶνες.

8. Ὁποιαδήποτε πρώτη λέξι τῆς παραγράφου ἢ τοῦ κεφαλαίου ἢ ψαλμοῦ, τῆς ὁποίας τὸ πρῶτο γράμμα εἶναι συνήθως διακοσμητικὸ ἀνθέμιο ἢ ῥόδακας ἢ καὶ μινιατούρα ὁλόκληρη· τόσο ποὺ δὲν τὸ παίρνει κανεὶς εἴδησι ὅτι εἶναι γράμμα.

9. Ὁποιαδήποτε συλλαβὴ λέξεως, ἀκόμη καὶ μεσαία, εἶναι ἴδια μὲ ἄκλιτη μονοσυλλαβικὴ ἢ δισυλλαβικὴ λέξι· π.χ. *δὲ - δεδεμένος· γὰρ - γίγαρτον· ἀλλ' - ἀλώπηξ!*

10. Μερικὰ δυσπροσδιόριστα συμφωνικὰ συμπλέγματα, ἰδίως ὅταν τὸ τελευταῖο ἀπὸ τὰ σύμφωνά τους εἶναι τὸ *ρ·* λ.χ. *δρ σπρ στρ.* ἔτσι λ.χ. στὸ Βα 53,14 τὸ *δραξὶ* παραναγνώστηκε ὡς *ἀλώπεξι* καὶ δημιούργησε ἕνα γελοῖο πρόβλημα.

Μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν κι ἄλλες κατηγορίες εὐπαθῶν στὴν παρανάγνωσι μερῶν τῶν χειρογράφων κειμένων, ποὺ δὲν τὰ σημείωσα. πάντως τόσο οἱ ἀρχαῖοι ἀντιγραφεῖς τῶν χειρογράφων ὅσο καὶ περισσότερο οἱ σύγχρονοί μας «κριτικοὶ» ἐκδότες ἔπεσαν θύματα καὶ δράστες παραναγνώσεων γενικῶς. ἀναφέρω γιὰ τὴν Καινὴ Διαθήκη μερικὰ παραδείγματα, ὅπου ἀναγκάστηκα νὰ ἀποκαταστήσω τὸ κείμενο πέρα ἀπὸ τὴ μαρτυρία τῆς χειρογράφου παραδόσεως καὶ πέρα ἀπὸ τὴν ἀντίληψι ὁποιουδήποτε κριτικοῦ ἐκδότου.

α/α	χωρίον	σφάλμα	γνήσιο - ἀρχικὸ - σωστό
1.	Λκ 54,11	*πνεῦμα ἀγαθόν*	*πᾶν ἀγαθόν (πᾶν → $\overline{\text{πνα}}$)*
2.	Μρ 16,12	*ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται*	*ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα λέγεται*
3.	Πξ 39,7	*ἐτροποφόρησεν*	*ἐτροφοφόρησεν* (Δε 2,27)
4.	80,1	*Βερνίκη*	*Βερενίκη (=Φερενίκη)*
	81,1	*Βερνίκη*	*Βερενίκη*
	81,42	*Βερνίκη*	*Βερενίκη*
5.	Β΄ Θε 1,4	*αἷς ἀνέχεσθε*	*αἷς ἐνέχεσθε*
6.	Ἑβ 14,30	*τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ*	*τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ χριστοῦ*
7.	Β΄ Τι 10,5	*τὸν φαιλόνην*	*τὸν φαινώλην (paenula)*
8.	Ἰδ 3,9	*ἐλεεῖτε - ἐλεᾶτε*	*ἐλέγχετε*
9.	Ἀπ 9,4	*περιβάλῃ*	*περιβαλῇ*
10.	37,13	*χαλκηδών*	*χαλκηδόνιος*

ἀπ' αὐτὲς τὶς δέκα παραναγνώσεις, ποὺ τὶς ἔχουν ὅλες ὅλοι οἱ «κριτικοὶ» ἐκδότες, τὶς πέντε (1 6 7 9 10) τὶς ἔχουν καὶ ὅλα τὰ χειρόγραφα, τὶς δὲ ἄλλες πέντε τὰ περισσότερα χειρόγραφα. ἐννοεῖται ὅτι οἱ δύο (6 9), ποὺ εἶναι μόνο ζήτημα κεφαλαίου ἢ μικροῦ *χ* (6) καὶ τονισμοῦ (9) καὶ ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ γίνουν ποτέ, στὰ μεγαλογράμματα χειρόγραφα δὲν φαίνονταν, ἀλλ' οἱ μεταγράφοντες ἀπὸ μεγαλογράμματα σὲ μικρογράμματα τὰ καταλάβαιναν ὅλοι ἔτσι, δηλαδὴ σφαλερά· καὶ οἱ «κριτικοὶ» ἐκδότες ἐπί-

σης ὅλοι σφαλερά. καὶ ὅλοι οἱ ἑρμηνευταί, χιλιάδες, ποὺ κρέμονται ἀπὸ τοὺς ἐκδότες, ἔσπαζαν τὰ κεφάλια τους νὰ ἐξηγήσουν «πῶς ὁ Μωϋσῆς προτίμησε νὰ μιμηθῇ τὸ Χριστό», ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε γεννηθῆ ἀκόμη, κι ἐκτρέπονταν στοὺς πιὸ γελοίους καββαλισμούς, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὸ λάθος ντὲ καὶ καλά. μικρόνοια. τὴν ἴδια μικρόνοια δείχνουν ἐκδότες καὶ μεταφρασταί, χωρὶς νὰ ἐξαιρῆται οὔτε ἕνας, καὶ στὴν παρανάγνωσι τοῦ Α΄ Κο 4,11 *ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν,* ὅπου ἐκδίδουν κι «ἑρμηνεύουν» *Χριστοῦ* ἀντὶ τοῦ σωστοῦ *χριστοῦ* (=χρισμένου, Χριστιανοῦ, πνευματεμφόρου, θεοπνεύστου), καὶ τῶν Νο 6,7 καὶ 197,1 *Ῥαγουὴλ* ἀντὶ τοῦ σωστοῦ *ῥαγουήλ*· ποὺ ἔτσι χαρακτηρίζονταν οἱ μέχρι τὸ Μωϋσῆ τρεῖς ἐκτὸς Ἰσραὴλ *φιλόθεοι,* δηλαδὴ ἐξ ἀρχικῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως ἐναπομένοντες *φίλοι* καὶ λάτρεις τοῦ ἀληθινοῦ *θεοῦ, μελχισεδὲκ* καὶ *Ἰὼβ* καὶ *Ἰοθὸρ* ὁ πεθερὸς τοῦ Μωϋσῆ. ἄλλο ὅτι τὸ προσωνύμιο αὐτὸ χρησιμοποιήθηκε κι ὡς κύριο ὄνομα *Ῥαγουήλ* (Νο 173,17· 175,10· 188,31· 36· 196,7), ὅπως καὶ τώρα λέμε *ὁ φιλόθεος ἐπίσκοπος* καὶ *ὁ ἐπίσκοπος Φιλόθεος.* οἱ περιπτώσεις *περιβάλῃ* (Ἀπ 9,4) καὶ *Χριστοῦ* (Ἑβ 14,30) δείχνουν βαθειὰ παράδοσι μικρονοίας τῆς φουσκωτῆς ἀρνητικῆς κριτικῆς καὶ τῶν γελοίων ἐπιρροῶν της. ἡ παρανάγνωσι τοῦ πρώτου ἐδαφίου Λκ 54,11 πολὺ φινιστρίνι. ὁ Χριστὸς λέει τὸ ἁπλὸ «Ἂν ἐσεῖς οἱ φαῦλοι ἄνθρωποι ξέρετε νὰ δίνετε στὰ παιδιά σας καλὰ πράγματα, πόσο περισσότερο ὁ οὐράνιος πατέρας ξέρει καὶ μπορεῖ νὰ δίνῃ στὰ παιδιά του κάθε ἀγαθό;»· καὶ οἱ ἀρχαῖοι γραφεῖς καὶ οἱ τωρινοὶ μεγάλοι «κριτικοὶ» ἐκδότες καὶ θεολόγαροι τὸ *πᾶν ἀγαθὸν* τὸ διαβάζουν καὶ ...«διορθώνουν» *πνεῦμα ἅγιον (πν̄α ἅγιον)!* εἶδαν τὴν ἀντωνυμία *πᾶν* καὶ τὴ διάβασαν *πν̄α (=πνεῦμα)!* τὴν πέρασαν γιὰ βραχυγραφημένο «ἱερὸν ὄνομα» (nomen sacrum) καὶ τὴν «ἀποκωδικοποίησαν» *πνεῦμα ἅγιον.* αὐτὸ δείχνει πόσο δὲν ξέρουν νὰ διαβάζουν τ' ἀρχαῖα χειρόγραφα ἢ νὰ παρακολουθοῦν τὸ νόημα ἑνὸς ἁπλοῦ χωρίου τῆς Καινῆς Διαθήκης. νὰ μὴν πῶ τώρα καμμιὰ ἐλευθερόστομη χωριάτικη παροιμία γιὰ μαγείρους.

Ἐφ' ὅσον ἡ Βίβλος εἶναι τὸ μόνο βιβλίο στὸν κόσμο ποὺ δὲν ἔχει οὐδέτερο παρατηρητὴ καὶ ἀναγνώστη, εἶναι εὐνόητον ὅτι καὶ ἡ ἔκδοσί της ἀπὸ τὰ χειρόγραφά της δὲν εἶναι ἔργο παντὸς ἀνδρός, ἀλλὰ μόνον ἐκείνου ποὺ ἔχει καὶ ἐπαρκῆ νοημοσύνη, καὶ γνῶσι, καὶ ὑπευθυνότητα, καὶ *φόβον Κυρίου,* καὶ τὴν πιάνει στὰ χέρια του μὲ εἰλικρινῆ εὐλάβεια.

Ὅσο γιὰ τὴ μετάφρασί μου, ἔχω νὰ πῶ μὲ θάρρος ὅτι εἶναι πολὺ καλλίτερη ἀπ' ὅλες τὶς προϋπάρχουσες γιὰ τέσσερες ἀναντιρρήτους λόγους.

1. Ἐπειδὴ εἶναι ἡ μόνη ἄμεση μετάφραση ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα καὶ τὸ ἀποστολικὸ πρωτότυπο εἰλικρινῶς καὶ ἀκριβῶς. ἀγνόησα ὅλες τὶς ἄλλες καὶ ξύλινες μεταφράσεις· διότι εἶναι μεταφράσεις ἀγγλικῶν γαλλικῶν ἰταλικῶν καὶ γερμανικῶν προτεσταντικῶν καὶ παπικῶν μεταφράσεων, καὶ ὄχι ἀκριβῶς τῆς Βίβλου τῶν Ἑβδομήκοντα ἢ τοῦ ἀποστολικοῦ πρωτοτύπου τῆς Καινῆς Διαθήκης μόνο. καὶ εἶναι μάλιστα ἡ κάθε ἑπόμενη τῆς ἁλυσίδας 5η ἢ 6η ἢ καὶ 7η διαδοχικὴ μετάφρασι μετὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα· → α΄ μασοριτικὸ →β΄ λατινικὴ vulgata →γ΄ ἀγγλικὴ τοῦ 1611 → δ΄ Βάμβας → ε΄ Τρεμπέλας → f΄ λοιποί· ἢ →ε΄ Βέλλας → f΄ λοιποί· ἢ → γ΄ γαλλική →δ΄ Fillion → ε΄ Γιαννακόπουλος → f΄ Κολιτσάρας → ζ΄ λοιποί κλπ.. ἢ καὶ μετὰ τὸ ἀποστολικὸ πρωτότυπο → α΄ λατινικὴ itala → β΄ λατινικὴ vulgata → γ΄ ἀγγλικὴ ἢ γερμανικὴ τοῦ 16ου αἰῶνος → κλπ. πάλι μέχρι καὶ 7η διαδοχή. σπασμένο τηλέφωνο, ὅπου ὁ πρῶτος λέει «μοσχοβολάει τὸ κυδώνι» κι ὁ τελευταῖος ἀκούει «βρομοκοπάει τὸ γουρούνι».

2. Ἐπειδὴ ἡ δική μου εἶναι μετάφρασι ἀπὸ τὰ βιβλικὰ κείμενα, Ἑβδομήκοντα κι ἀποστολικὸ πρωτότυπο, μετὰ τὴν κάθαρσί τους ἀπὸ κάθε προσθήκη, ποὺ ἐπισώρευσαν οἱ αἰῶνες, καὶ μετάφρασι ἀπὸ φιλόλογο πολὺ πεπειραμένο στ' ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κι ἑλληνόγλωσσα κείμενα 30 αἰώνων, πολὺ πιὸ πεπειραμένο καὶ στὰ ἑλληνικὰ καὶ στὰ ἑβραϊκὰ καὶ στὰ λατινικὰ ἀπὸ κάθε ἄλλον γνωστὸ μεταφραστὴ τῆς Βίβλου.

3. Ἐπειδὴ εἶναι μετάφρασι ἄκρως λιτή, 5,18% ἐκτενέστερη τοῦ κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα καὶ 9% ἐκτενέστερη τοῦ ἀποστολικοῦ πρωτοτύπου. οἱ ἄλλες μεταφράσεις οἱ ἀπὸ 60% μέχρι καὶ 500% ἐκτενέστερες τοῦ ἀρχαίου κειμένου δὲν εἶναι ἀκριβῶς μεταφράσεις, ἔστω καὶ ἕβδομες διαδοχικές, ἀλλὰ παραφράσεις (βερμπαλιστικὰ ταργουμίμ, κατάφορτα ἀπὸ ῥαββινικὴ φλυαρία καὶ δασκαλομανία κι ἀπὸ λάθη).

4. Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὴ γλῶσσα εἶναι μετάφρασι ἀκριβής πλήρης καὶ σαφής, ζωντανὴ σὰν πρωτότυπο, καὶ σ' αὐτὸ δὲν τὴ φτάνει, οὔτε κἀν τὴν πλησιάζει, καμμιὰ ἀπὸ τὶς προϋπάρχουσες ταργουμὶμ μὲ τὴν ξύλινη καὶ ἄχρωμη γλῶσσα τὴν τόσο ἀπωθητική, μὲ τὴν πολλὴ περιττολογία καὶ τὸν ἀκατάσχετο καὶ κακόγουστο ῥαββινικὸ διδακτισμό.

Ὅλ' αὐτὰ θὰ τὰ καταλάβετε ὅλοι μετὰ τὴν ἀνάγνωσι μιᾶς μόνο ὁποιαδήποτε σελίδος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Σιαμάκη Κ., Ἡ «δυναμικὴ» μετάφρασι..., στὸ «Ἐπικίνδυνες Μεταφράσεις τῆς Βίβλου, Θεσσαλονίκη 2008, σ. 99-102. Ἱερ. Γιανναδάκη, Ψαλτήριον, εἰσαγωγή (Κ. Σιαμάκη), σ. 18.

2. Σιαμάκη Κ., Γραφικά, Θεσσαλονίκη 1988, 2,142˙ 150-152 (σ. 69˙ 73-75)˙ Ἡ διάσωσι τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας, Μελέτες 12 (1913), σ. 167-171.

3. Σιαμάκη Κ., Ἡ παράδοσι τοῦ κειμένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Μελέτες 12 (2013), 99-116˙ καὶ ἀγγλιστὶ 117-133.

Θεσσαλονίκη 21 Δεκεμβρίου 2020
Δρ Κωνσταντῖνος Σιαμάκης
φιλόλογος

Ἰβ 27,50-58. Χειρόγραφο parisinum gr. 10, φ. 39^{v}, τοῦ 9^{ου} αἰ.

Χειρόγραφο vaticanum graerum 399, φ. 108^{v}-109, τοῦ 10^{ου} αἰῶνος.
Μελίτων Σάρδεων, Ἐπιστολὴ Πρὸς Ὀνήσιμον
(Κατάλογος τοῦ Κανόνος τῆς Π. Διαθήκης)

Χειρόγραφο parisinum graecum 1320, φ. 179, τοῦ 11^{ου} αἰῶνος.
Μ. Ἀθανάσιος, ΛΘ΄ Ἑορταστικὴ Ἐπιστολὴ
(Κατάλογος τοῦ Κανόνος τῆς Βίβλου)

Β Ι Β Λ Ο Σ

1. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Μεταφράζει· Κωνσταντῖνος Σιαμάκης

ΒΙΒΛΟΣ

1. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Α. ΜΩΪΣΗΣ
1. Γένεσις
2. Νόμος
3. Δευτερονόμιον

Β. ΙΣΤΟΡΙΑΙ
4. Ἰησοῦς
5. Κριταί
6. Δάν
7. Βενιαμίν
8. Ῥούθ
9. Δαυΐδ
10. Βασιλεῖς
11. Παραλειπομένη
12. Ἰωνᾶς
13. Αἰχμαλωσία
14. Ἀνάβασις

Γ. ΥΜΝΟΙ
15. Ψαλμοί
16. Παροιμίαι
17. Ἰώβ
18. Ἆσμα
19. Ἐκκλησιαστής
20. Παιδεῖαι
21. Σοφία
22. Θρῆνοι

Δ. ΠΡΟΦΗΤΑΙ
23. Ἀμώς
24. Ὠσηέ
25. Ἠσαΐας
26. Μιχαΐας
27. Ναούμ
28. Ἀββακούμ
29. Σοφονίας
30. Ἰερεμίας
31. Ἰερεμίου Ἐπιστολή
32. Ἰωήλ
33. Ἀβδιού
34. Ἰεζεκιήλ
35. Βαρούχ
36. Δανιήλ
37. Ἀγγαῖος
38. Ζαχαρίας
39. Μαλαχίας

2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Α. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
1. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον
2. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν
3. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην
4. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον

Β. ΠΡΑΞΕΙΣ
5. Πράξεις ἀποστόλων

Γ. ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
6. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄
7. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β΄
8. Πρὸς Γαλάτας
9. Πρὸς Κορινθίους Α΄
10. Πρὸς Κορινθίους Β΄
11. Πρὸς Ῥωμαίους
12. Πρὸς Φιλιππησίους
13. Πρὸς Ἐφεσίους
14. Πρὸς Κολοσσαεῖς
15. Πρὸς Φιλήμονα
16. Πρὸς Ἑβραίους
17. Πρὸς Τίτον
18. Πρὸς Τιμόθεον Α΄
19. Πρὸς Τιμόθεον Β΄

Δ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ
20. Ἐπιστολὴ Ἰακώβου
21. Ἐπιστολὴ Πέτρου Α΄
22. Ἐπιστολὴ Πέτρου Β΄
23. Ἐπιστολὴ Ἰούδα
24. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Α΄
25. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Β΄
26. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Γ΄

Ε. ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ
27. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου

2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

1. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

2. ΠΡΑΞΕΙΣ

3. ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

4. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ

5. ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Α. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

1. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον	Μθ	Mt
2. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν	Λκ	Lc
3. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην	Ἰω	Io
4. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον	Μρ	Mr

Β. ΠΡΑΞΕΙΣ

5. Πράξεις ἀποστόλων	Πξ	Ac

Γ. ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

6. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄	Α΄ Θε	I Th
7. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β΄	Β΄ Θε	II Th
8. Πρὸς Γαλάτας	Γα	Ga
9. Πρὸς Κορινθίους Α΄	Α΄ Κο	I Co
10. Πρὸς Κορινθίους Β΄	Β΄ Κο	II Co
11. Πρὸς Ῥωμαίους	Ῥω	Ro
12. Πρὸς Φιλιππησίους	Φι	Ph
13. Πρὸς Ἐφεσίους	Ἐφ	Eh
14. Πρὸς Κολοσσαεῖς	Κλ	Cl
15. Πρὸς Φιλήμονα	Φμ	Pm
16. Πρὸς Ἑβραίους	Ἑβ	Hb
17. Πρὸς Τίτον	Ττ	Tt
18. Πρὸς Τιμόθεον Α΄	Α΄ Τι	I Ti
19. Πρὸς Τιμόθεον Β΄	Β΄ Τι	II Ti

Δ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ

20. Ἐπιστολὴ Ἰακώβου	Ἰα	Ia
21. Ἐπιστολὴ Πέτρου Α΄	Α΄ Πε	I Pe
22. Ἐπιστολὴ Πέτρου Β΄	Β΄ Πε	II Pe
23. Ἐπιστολὴ Ἰούδα	Ἰδ	Id
24. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Α΄	Α΄ Ἰω	I Io
25. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Β΄	Β΄ Ἰω	II Io
26. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Γ΄	Γ΄ Ἰω	III Io

Ε. ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

27. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου	Ἀπ	Ap

Α
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Α
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

1. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον
2. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν
3. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην
4. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

1 1 Βιβλίο τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυῖδ υἱοῦ Ἀβραάμ. 1 **1**
2 Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησι ἔγινε ὡς ἑξῆς. ὅταν ἀρραβωνιάστηκε ἡ μητέρα 18
του Μαρία μὲ τὸν Ἰωσήφ, προτοῦ νὰ συνουσιαστοῦν βρέθηκε ἔγκυος ἀπὸ τὸ πνεῦμα
3 τὸ ἅγιο. ὁ δὲ Ἰωσὴφ ὁ ἄντρας της, ἐπειδὴ ἦταν δίκαιος καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν παρα- 19
4 δειγματίσῃ, θέλησε νὰ τὴ διώξῃ κρυφά. κι ἐνῷ αὐτὸς σκέφτηκε αὐτά, νά ἕνας ἄγγε- 20
λος Κυρίου τοῦ φάνηκε στὸ ὄνειρο ποὺ τοῦ ἔλεγε· Ἰωσὴφ υἱὲ τοῦ Δαυῖδ, μὴ φοβη-
5 θῇς νὰ παραλάβῃς τὴ Μαριὰμ τὴ γυναῖκα σου· διότι αὐτὸ ποὺ γεννήθηκε μέσα της
6 εἶναι ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο· καὶ θὰ γεννήσῃ γιό, καὶ θὰ τοῦ βάλῃς τ' ὄνομά του Ἰη- 21
7 σοῦς· διότι αὐτὸς θὰ σώσῃ τὸ λαό του ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες των. κι ὅλο αὐτὸ ἔγινε, γιὰ 22
8 νὰ ἐκπληρωθῇ ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ Κύριος μὲ τὸν προφήτη λέγοντας· *Ἰδού! ἡ παρθέ-* 23
νος θὰ μείνῃ ἔγκυος καὶ θὰ γεννήσῃ γιό, καὶ θὰ τὸν λένε Ἐμμανουήλ, ποὺ μεταφρά-
9 ζεται ' Ὁ θεὸς μαζί μας'. κι ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ξύπνησε ἀπὸ τὸν ὕπνο, ἔκανε ὅπως τοῦ 24
10 πρόσταξε ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴ γυναῖκα του, καὶ δὲν τὴ γνώριζε γενε- 25
τήσια, ἕως ὅτου γέννησε τὸ γιό της τὸν πρωτότοκο, καὶ τοῦ ἔβαλε τὸ ὄνομα Ἰησοῦς.

2 1 Ὅταν δὲ γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, στὶς ἡμέρες τοῦ βασι- 1 **2**
2 λέως Ἡρῴδου, νά μάγοι ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ ἔφτασαν στὴν Ἱεροσόλυμα λέγοντας· Ποῦ 2
εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ποὺ γεννήθηκε; διότι εἴδαμε τὸν ἀστέρα του στὴν ἀ-
3 νατολὴ καὶ ἤρθαμε νὰ τὸν προσκυνήσουμε. κι ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης, ὅταν ἄκουσε, τα- 3
4 ράχτηκε, καὶ μαζί του ὅλη ἡ Ἱεροσόλυμα, κι ἀφοῦ συγκέντρωσε ὅλους τοὺς ἀρχιε- 4
5 ρεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ῥωτοῦσε νὰ μάθῃ ἀπ' αὐτοὺς ποῦ γεννιέται ὁ Χρι- 5
στός. κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν 'Στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας'· διότι ἔτσι εἶναι γραμμένο ἀ-
6 πὸ τὸν προφήτη· *Καὶ σὺ Βηθλεέμ, χώρα τοῦ Ἰούδα, δὲν εἶσαι καθόλου τιποτένια* 6
στοὺς ἡγεμόνες τοῦ Ἰούδα· διότι ἀπὸ σένα θὰ βγῇ ἡγέτης, ὁ ὁποῖος θὰ ποιμάνῃ τὸ
7 *λαό μου τὸν Ἰσραήλ.* τότε ὁ Ἡρῴδης κάλεσε κρυφὰ τοὺς μάγους κι ἐξακρίβωσε ἀπ' 7
αὐτοὺς τὸ χρόνο τοῦ ἀστέρος ποὺ ἐμφανιζόταν, καὶ τοὺς ἔστειλε στὴ Βηθλεὲμ καὶ εἶ- 8
8 πε· Πηγαίνετε κι ἐξετάστε μὲ ἀκρίβεια γιὰ τὸ παιδί, κι ὅταν τὸ βρῆτε, ἀναγγείλετέ
9 μου, γιὰ νἄρθω κι ἐγὼ νὰ τὸ προσκυνήσω. κι ἐκεῖνοι ἄκουσαν τὸ βασιλέα καὶ πῆγαν· 9
καὶ νά ὁ ἀστέρας ποὺ εἶδαν στὴν ἀνατολὴ τοὺς ὡδηγοῦσε προχωρώντας μπροστά,
10 μέχρι ποὺ ἦρθε καὶ σταμάτησε ἐπάνω ἐκεῖ ὅπου ἦταν τὸ παιδί· κι ὅταν εἶδαν τὸν ἀ- 10
στέρα δοκίμασαν πολὺ μεγάλη χαρά, καὶ ἦρθαν στὸ σπίτι καὶ εἶδαν τὸ παιδὶ μαζὶ μὲ 11
11 τὴ μητέρα του Μαρία, κι ἔπεσαν καὶ τὸ προσκύνησαν, κι ἄνοιξαν τὰ κιβώτιά τους
12 καὶ τοῦ πρόσφεραν δῶρα, χρυσὸ καὶ λίβανο καὶ σμύρνα· κι ἐπειδὴ πῆραν θεία ἐντο- 12
λὴ στὸ ὄνειρο νὰ μὴν ξαναγυρίσουν ἀπὸ τὸν Ἡρῴδη, ἔφυγαν στὴ χώρα τους ἀπ' ἄλ-
λο δρόμο.

3 1 Κι ὅταν ἐκεῖνοι ἀναχώρησαν, νά ἕνας ἄγγελος Κυρίου φαίνεται στὸν Ἰωσὴφ 13
στὸ ὄνειρο λέγοντας· Σήκω, πᾶρε τὸ παιδὶ καὶ τὴ μητέρα του καὶ φεῦγε στὴν Αἴγυ-
2 πτο, καὶ κάθου ἐκεῖ μέχρι νὰ σοῦ πῶ· διότι ὁ Ἡρῴδης μέλλει ν' ἀναζητήσῃ τὸ παιδὶ
3 καὶ νὰ τὸ χαλάσῃ. κι ἐκεῖνος σηκώθηκε, πῆρε τὸ παιδὶ καὶ τὴ μητέρα του νύχτα κι ἀ- 14
4 ναχώρησε γιὰ τὴν Αἴγυπτο, καὶ ἦταν ἐκεῖ μέχρι τὸ θάνατο τοῦ Ἡρῴδου, κι ἔτσι ἐκ- 15
πληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ Κύριος μὲ τὸν προφήτη λέγοντας· *Ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο*
κάλεσα τὸν υἱό μου.

4 1 Τότε ὁ Ἡρῴδης, σὰν εἶδε ὅτι οἱ μάγοι τὸν κορόιδεψαν, θύμωσε πολύ, κι ἔστειλε 16
2 καὶ σκότωσε ὅλα τὰ παιδιὰ ποὺ ἦταν στὴ Βηθλεὲμ καὶ σ' ὅλη τὴν περιοχή της ἀπὸ

3 δυὸ χρονῶν καὶ κάτω, σύμφωνα μὲ τὸ χρόνο ποὺ ἐξακρίβωσε ἀπὸ τοὺς μάγους. τότε 17
ἐπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ λέχθηκε ἀπὸ τὸν προφήτη Ἰερεμία ὅταν ἔλεγε·

4 *Φωνὴ ἀκούστηκε στὴ Ῥαμά, θρῆνος καὶ κλᾶμα καὶ μοιρολόγι πολύ·* 18
ἡ Ῥαχὴλ ποὺ κλαίει τὰ τέκνα της, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ,
διότι δὲν ὑπάρχουν.

5 κι ὅταν ὁ Ἡρῴδης πέθανε, νά ἕνας ἄγγελος Κυρίου φαίνεται στὸν Ἰωσὴφ στὸ ὄνει- 19
ρο στὴν Αἴγυπτο λέγοντας· Σήκω, πᾶρε τὸ παιδὶ καὶ τὴ μητέρα του, καὶ πήγαινε στὴ
6 χώρα τοῦ Ἰσραήλ· διότι πέθαναν ἐκεῖνοι ποὺ ζητοῦσαν τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ. κι ἐκεῖ- 20
7 νος σηκώθηκε, πῆρε τὸ παιδὶ καὶ τὴ μητέρα του καὶ ἦρθε στὴ χώρα τοῦ Ἰσραήλ. κι 21
8 ὅταν ἄκουσε ὅτι στὴν Ἰουδαία βασιλεύει ὁ Ἀρχέλαος ἀντὶ γιὰ τὸν πατέρα του Ἡρῴ- 22
δη, φοβήθηκε νὰ πάῃ ἐκεῖ· κι ἀφοῦ πῆρε στὸ ὄνειρο θεία ἐντολή, ἀναχώρησε γιὰ τὰ
9 μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦρθε καὶ κατοίκησε σὲ μιὰ πόλι ποὺ λέγεται Ναζαρέτ, κι ἔ- 23
10 τσι ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ λέγεται μὲ τοὺς προφῆτες, ὅτι *Θὰ ὀνομαστῇ Ναζω-*
ραῖος.

5 1 Ἐκείνη δὲ τὴν ἐποχὴ παρουσιάζεται ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ κηρύττει στὴν 1 **3**
2 ἔρημο τῆς Ἰουδαίας καὶ λέει· Μετανοεῖτε· διότι ἔφτασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 2
διότι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖο εἶπε ὁ προφήτης Ἠσαΐας ὅταν ἔλεγε·

3 *Φωνὴ ἑνὸς ποὺ φωνάζει στὴν ἔρημο* 3
Ἑτοιμάστε τὸ δρόμο τοῦ Κυρίου,
ἰσιάξετε τὰ περάσματά του.

4 αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ φόρεμά του ἀπὸ μαλλὶ καμήλας καὶ ζώνη δερμάτινη γύ- 4
5 ρω στὴ μέση του, ἡ δὲ τροφή του ἦταν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριο. τότε ἔβγαιναν πρὸς 5
αὐτὸν ἡ Ἱεροσόλυμα καὶ ὅλη ἡ Ἰουδαία καὶ ὅλα τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου, καὶ βα-
6 7 πτίζονταν στὸν Ἰορδάνη ἀπ' αὐτόν, ἀφοῦ ἐξωμολογοῦνταν τὶς ἁμαρτίες των. κι ὅ- 6 7
ταν εἶδε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς φαρισαίους καὶ Σαδδουκαίους νὰ ἔρχωνται στὸ βάπτι-
8 σμά του, τοὺς εἶπε· Γεννήματα ὀχιᾶς, ποιός σᾶς ὑπέδειξε νὰ ξεφύγετε ἀπὸ τὴν ὀργὴ
9 ποὺ ἔρχεται; κάντε λοιπὸν καρπὸ ποὺ νὰ ἐγγυᾶται τὴ μετάνοια, καὶ μὴν ἀρκῆστε νὰ 8 9
10 λέτε μέσα σας Ἔχουμε τὸν Ἀβραὰμ πατέρα· διότι σᾶς τὸ λέω ὅτι ὁ θεὸς μπορεῖ ν' ἀ-
11 ναστήσῃ τέκνα γιὰ τὸν Ἀβραὰμ κι ἀπ' αὐτὲς τὶς πέτρες. ἀλλὰ καὶ τὸ τσεκούρι βρί- 10
σκεται κιόλας κοντὰ στὴ ῥίζα τῶν δέντρων· λοιπὸν κάθε δέντρο ποὺ δὲν κάνει καρ-
12 πὸ καλὸ κόβεται καὶ ῥίχνεται στὴ φωτιά. ἐγὼ βέβαια σᾶς βαπτίζω στὸ νερὸ γιὰ με- 11
τάνοια· ἀλλ' αὐτὸς ποὺ ἔρχεται πίσω μου εἶναι ἰσχυρότερός μου, κι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἱ-
κανὸς οὔτε τὰ παπούτσια του νὰ κρατήσω· αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ σὲ πνεῦμα ἅγιο
13 καὶ φωτιά. αὐτὸς κρατάει στὸ χέρι του τὸ λιχνόφτυαρο καὶ θὰ ξεκαθαρίσῃ τὸ ἁλώνι 12
του, καὶ θὰ συνάξῃ τὸ σιτάρι του στὴν ἀποθήκη, τὸ δὲ ἄχυρο θὰ τὸ κατακάψῃ μὲ
φωτιὰ ἄσβεστη.

6 1 Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Γαλιλαία στὸν Ἰορδάνη πρὸς τὸν Ἰωάννη, γιὰ νὰ 13
2 βαπτιστῇ ἀπ' αὐτόν. ὁ Ἰωάννης ὅμως τὸν ἐμπόδιζε ἐπίμονα λέγοντας· Ἐγὼ ἔχω ἀνά- 14
3 γκη νὰ βαπτιστῶ ἀπὸ σένα, καὶ σὺ ἔρχεσαι σ' ἐμένα; κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ 15
τοῦ εἶπε· Ἄστα τώρα· διότι ἔτσι μᾶς πρέπει, νὰ ἐκπληρώσουμε κάθε τρόπο δικαιοσύ-
4 νης. τότε τὸν ἀφήνει· κι ὅταν βαπτίστηκε ὁ Ἰησοῦς, ἀμέσως βγῆκε ἀπὸ τὸ νερό· καὶ 16
νά, ἄνοιξαν γι' αὐτὸν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ νὰ κατεβαίνῃ σὰν πε-
5 ριστέρι καὶ νἄρχεται ἐπάνω του· καὶ νά φωνὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ποὺ ἔλεγε· Αὐτὸς 17
εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, στὸν ὁποῖο εὐδόκησα.

7 1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ὡδηγήθηκε ἀπὸ τὸ πνεῦμα στὴν ἔρημο, γιὰ νὰ δοκιμαστῇ ἀπὸ τὸ 1 **4**
2 3 διάβολο, κι ἀφοῦ νήστεψε σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες, ὕστερα πείνασε. καὶ 2 3
τὸν πλησίασε αὐτὸς ποὺ πειράζει καὶ εἶπε· Ἂν εἶσαι υἱὸς τοῦ θεοῦ, πὲς αὐτὲς οἱ πέ-

4 τρες νὰ γίνουν ψωμιά. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Εἶναι γραμμένο· *Ὁ ἄνθρω-* 4
πος δὲν ζῇ μόνο μὲ ψωμί, ἀλλὰ μὲ κάθε λόγο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θεοῦ. τό-
5 τε τὸν προσκαλεῖ ὁ διάβολος στὴν ἁγία πόλι, καὶ τὸν βάζει νὰ σταθῇ ἐπάνω στὸ ἄ- 5
6 κρο τῆς ταράτσας τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ λέει· Ἂν εἶσαι υἱὸς τοῦ θεοῦ, ρίξου κάτω· διότι 6
εἶναι γραμμένο, ὅτι

Θὰ δώσῃ γιὰ σένα ἐντολὴ στοὺς ἀγγέλους του,
καὶ θὰ σὲ σηκώσουν στὰ χέρια,
γιὰ νὰ μὴ χτυπήσῃς τὸ πόδι σου σὲ πέτρα.

7 τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Εἶναι ἐπίσης γραμμένο· *Δὲν θὰ βάλῃς σὲ πειρασμὸ Κύριο τὸ θεό* 7
8 *σου.* πάλι τὸν προσκαλεῖ ὁ διάβολος σ' ἕνα πολὺ ψηλὸ βουνό, καὶ τοῦ δείχνει ὅλες 8
9 τὶς βασιλεῖες τοῦ κόσμου καὶ τὴ δόξα τους, καὶ τοῦ λέει· Ὅλ' αὐτὰ θὰ σοῦ τὰ δώσω, 9
10 ἂν πέσῃς καὶ μὲ προσκυνήσῃς. τότε τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, σα- 10
11 τανᾶ· διότι εἶναι γραμμένο· *Κύριο τὸ θεό σου θὰ προσκυνήσῃς καὶ αὐτὸν μόνο θὰ* 11
λατρεύσῃς. τότε τὸν ἀφήνει ὁ διάβολος, καὶ νά, ἦρθαν κοντά του ἄγγελοι καὶ τὸν ὑ-
πηρετοῦσαν.

8 1 2 Κι ὅταν ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης συνελήφθη, ἀναχώρησε στὴ Γαλιλαία, 12 13
κι ἀφοῦ ἐγκατέλειψε τὴ Ναζαρέτ, ἦρθε καὶ κατοίκησε στὴν Καπερναοὺμ τὴν παρα-
3 θαλάσσια στὶς περιοχὲς Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλίμ, κι ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ 14
4 εἶπε ὁ προφήτης Ἠσαΐας ὅταν λέῃ· *Χώρα Ζαβουλὼν καὶ χώρα Νεφθαλίμ, οἱ πρὸς* 15
5 *τὴ θάλασσα, οἱ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ποὺ κάθεται* 16
στὸ σκοτάδι εἶδε φῶς μεγάλο, καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ κάθονται σὲ περιοχὴ καὶ σκιὰ θα-
6 *νάτου, σ' αὐτοὺς ἀνέτειλε φῶς.* ἀπὸ τότε ὁ Ἰησοῦς ἄρχισε νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέῃ· 17
Μετανοεῖτε· διότι ἔφτασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

9 1 Περπατώντας δὲ δίπλα στὴ Θάλασσα τῆς Γαλιλαίας εἶδε δυὸ ἀδερφούς, τὸ Σί- 18
μωνα ποὺ λέγεται Πέτρος καὶ τὸν ἀδερφό του τὸν Ἀνδρέα, νὰ ρίχνουν ἀμφίβλη-
2 στρο στὴ θάλασσα· διότι ἦταν ψαρᾶδες· καὶ τοὺς λέει· Ἐλᾶτε κατόπι μου καὶ θὰ σᾶς 19
3 κάνω ψαρᾶδες ἀνθρώπων. κι ἐκεῖνοι ἀμέσως ἄφησαν τὰ δίχτυα καὶ τὸν ἀκολούθη- 20
4 σαν. καὶ προχωρώντας ἀπὸ κεῖ εἶδε ἄλλους δυὸ ἀδερφούς, τὸν Ἰάκωβο τοῦ Ζεβε- 21
δαίου καὶ τὸν ἀδερφό του τὸν Ἰωάννη, νὰ τακτοποιοῦν στὸ πλοῖο τὰ δίχτυα τους
5 μαζὶ μὲ τὸν πατέρα τους Ζεβεδαῖο, καὶ τοὺς κάλεσε. κι ἐκεῖνοι ἀμέσως ἄφησαν τὸ 22
πλοῖο καὶ τὸν πατέρα τους καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

10 1 Καὶ περιώδευε ὁ Ἰησοῦς ὅλη τὴ Γαλιλαία διδάσκοντας στὶς συναγωγές των καὶ 23
κηρύττοντας τὸ εὐαγγέλιο τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύοντας κάθε χρόνια καὶ κάθε
2 παροδικὴ ἀρρώστια στὸ λαό. καὶ σκορπίστηκε ἡ φήμη του σ' ὅλη τὴ Συρία, καὶ τοῦ 24
ἔφεραν ὅλους ὅσοι ἀπὸ διάφορες ἀρρώστιες δὲν ἦταν καλὰ καὶ κατέχονταν ἀπὸ μά-
στιγες, καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ τοὺς θερά-
3 πευσε· καὶ τὸν ἀκολούθησαν κόσμος πολὺς ἀπὸ τὴ Γαλιλαία καὶ τὴ Δεκάπολι καὶ τὰ 25
Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Ἰουδαία καὶ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη.

11 1 Κι ὅταν εἶδε τὸν κόσμο ἀνέβηκε στὸ βουνό, κι ἀφοῦ κάθισε ὁ ἴδιος ἦρθαν κοντά 1 **5**
2 του οἱ μαθηταί του, καὶ ἄνοιξε τὸ στόμα του καὶ τοὺς δίδασκε λέγοντας· 2
3 Μακάριοι οἱ ταπεινόφρονες, διότι αὐτῶνῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3
4 Μακάριοι οἱ θλιμμένοι, διότι αὐτοὶ θὰ παρηγορηθοῦν. 4
5 Μακάριοι οἱ πρᾷοι, διότι αὐτοὶ θὰ κληρονομήσουν τὴ γῆ. 5
6 Μακάριοι αὐτοὶ ποὺ πεινοῦν καὶ διψοῦν γιὰ δικαιοσύνη, διότι αὐτοὶ θὰ χορτά- 6
σουν.
7 Μακάριοι αὐτοὶ ποὺ ἐλεοῦν, διότι αὐτοὶ θὰ βροῦν ἔλεος. 7
8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ στὴν καρδιά, διότι αὐτοὶ θὰ δοῦν τὸ θεό. 8
9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, διότι αὐτοὶ θὰ ὀνομαστοῦν γιοὶ τοῦ θεοῦ. 9

10 Μακάριοι οἱ καταδιωγμένοι ἐπειδὴ εἶναι δίκαιοι, διότι αὐτωνῶν εἶναι ἡ βασι- 10
λεία τῶν οὐρανῶν.
11 Μακάριοι εἶστε, ὅταν σᾶς χλευάσουν καὶ σᾶς καταδιώξουν καὶ ποῦν ἐναντίον 11
σας κάθε πονηρὸ λόγο λέγοντας ψέμματα ἐξ αἰτίας μου.
12 Χαίρεστε καὶ εὐφραίνεστε, διότι ὁ μισθός σας εἶναι πολὺς στοὺς οὐρανούς· διό- 12
τι ἔτσι καταδίωξαν τοὺς προφῆτες τοὺς πρὶν ἀπὸ σᾶς.
12 1 Σεῖς εἶστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἂν ὅμως τὸ ἅλας χάσῃ τὴν ἁρμύρα του, μὲ τί θὰ τὴν 13
ξαναποκτήσῃ; δὲν ἔχει πιὰ δύναμι γιὰ τίποτε, παρὰ τοῦ μένει νὰ τὸ πετάξουν ἔξω
2 καὶ νὰ τὸ καταπατοῦν οἱ ἄνθρωποι. σεῖς εἶστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. δὲν μπορεῖ νὰ 14
3 κρυφτῇ μιὰ πόλι κτισμένη πάνω σὲ βουνό· οὔτε ἀνάβουν τὸ λυχνάρι καὶ τὸ βάζουν 15
κάτω ἀπὸ τὸ μόδιο, ἀλλὰ πάνω στὸ λυχνοστάτη, καὶ φέγγει σ' ὅλους ὅσοι εἶναι μὲς
4 στὸ σπίτι. ἔτσι νὰ λάμψῃ τὸ φῶς σας μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ δοῦν τὰ κα- 16
λά σας ἔργα καὶ νὰ δοξάσουν τὸν πατέρα σας τὸν οὐράνιο.
13 1 Μὴ νομίσετε ὅτι ἦρθα νὰ καταλύσω τὸ Νόμο ἢ τοὺς Προφῆτες· δὲν ἦρθα νὰ τὸν 17
2 καταλύσω, ἀλλὰ νὰ τὸν ὁλοκληρώσω. διότι σᾶς βεβαιώνω ὅτι μέχρι νὰ καταστραφῇ 18
ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἕνα ἰῶτα ἢ ἕνα γράμμα δὲν πρόκειται νὰ σβηστῇ ἀπὸ τὸ Νόμο,
3 ἕως ὅτου γίνουν ὅλα. ὅποιος λοιπὸν θὰ καταλύσῃ μία ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐντολὲς τὶς ἐλά- 19
χιστες καὶ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους ἔτσι, στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θὰ ὀνομαστῇ τι-
4 ποτένιος· κι ὅποιος θὰ τὶς τηρήσῃ καὶ θὰ τὶς διδάξῃ, αὐτὸς στὴ βασιλεία τῶν οὐρα-
5 νῶν θὰ ὀνομαστῇ μέγας. διότι σᾶς λέω ὅτι, ἂν ἡ δικαιοσύνη σας δὲν ξεπεράσῃ τὴ δι- 20
καιοσύνη τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων, δὲν πρόκειται νὰ μπῆτε στὴ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν.
14 1 Ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη στοὺς ἀρχαίους· *Δὲν θὰ φονεύσῃς·* κι ὅποιος φονεύσῃ, θὰ 21
2 εἶναι ἔνοχος τῆς ποινῆς τοῦ κριτηρίου. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέω ὅτι ὁποιοσδήποτε ὀργίζε- 22
3 ται ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του τζάμπα, θὰ εἶναι ἔνοχος τῆς ποινῆς τοῦ κριτηρίου· κι
ὅποιος θὰ πῇ στὸν ἀδελφό του 'Πόρδε', θὰ εἶναι ἔνοχος τῆς ποινῆς τοῦ συνεδρίου·
4 5 κι ὅποιος θὰ πῇ 'Βλάκα', θὰ εἶναι ἔνοχος γιὰ τὴ Γέεννα τῆς φωτιᾶς. ἐὰν λοιπὸν προ- 23
σφέρῃς τὸ δῶρο σου πάνω στὸ θυσιαστήριο, κι ἐκεῖ θυμηθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει
6 κάτι ἐναντίον σου, ἄφησε ἐκεῖ τὸ δῶρο σου μπροστὰ στὸ θυσιαστήριο, καὶ πήγαινε 24
πρῶτα συμφιλιώσου μὲ τὸν ἀδελφό σου, καὶ τότε ἔλα καὶ πρόσφερε τὸ δῶρο σου.
7 κύτταζε ν' ἀγαπηθῇς μὲ τὸν ἀντίδικό σου γρήγορα, ἕως ὅτου εἶσαι μαζί του στὸ δρό- 25
μο, μήπως σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος στὸ δικαστή, κι ὁ δικαστὴς σὲ παραδώσῃ στὸ
8 ὄργανο, καὶ ῥιχτῇς στὴ φυλακή· σὲ βεβαιώνω, δὲν πρόκειται νὰ βγῇς ἀπ' ἐκεῖ, ἕως ὅ- 26
του ἐξοφλήσῃς τὸν τελευταῖο κοδράντη.
15 1 2 Ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη στοὺς ἀρχαίοις· *Δὲν θὰ μοιχεύσῃς.* Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέω, ὅ- 27 28
τι ὁποιοσδήποτε βλέπει παντρεμένη γυναῖκα ἐπιθυμώντας την σεξουαλικῶς, τὴ μοί-
3 χευσε κιόλας μὲς στὴ διάνοιά του. κι ἂν σὲ σκανδαλίζῃ τὸ μάτι σου τὸ δεξί, βγάλε 29
4 το καὶ πέταξέ το μακριά σου· διότι σοῦ συμφέρει νὰ χαθῇ ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη σου καὶ
5 νὰ μὴ ῥιχτῇ στὴ Γέεννα ὅλο τὸ σῶμα σου. κι ἂν σὲ σκανδαλίζῃ τὸ δεξὶ χέρι σου, κό- 30
6 ψε το καὶ πέταξέ το μακριά σου· διότι σοῦ συμφέρει νὰ χαθῇ ἕν' ἀπὸ τὰ μέλη σου
7 καὶ νὰ μὴ ῥιχτῇ στὴ Γέεννα ὅλο τὸ σῶμα σου. ἐλέχθη ἐπίσης· *Ὅποιος διώξῃ τὴ γυ-* 31
8 *ναῖκα του, νὰ τῆς δώσῃ διαζύγιο.* Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέω, ὅτι ὅποιος διώξῃ τὴ γυναῖκα 32
του χωρὶς λόγο πορνείας, τὴν κάνει νὰ μοιχεύεται· κι ὅποιος γαμήσῃ διωγμένη, μοι-
χεύει.
16 1 Πάλι ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη στοὺς ἀρχαίους· *Δὲν θὰ ἐπιορκήσῃς, ἀλλὰ θὰ ἐκπλη-* 33
2 *ρώσῃς τοὺς ὅρκους ποὺ ἔδωσες ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.* Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέω νὰ μὴν ὁρ- 34
3 κίζεστε καθόλου· μήτε στὸν οὐρανό, διότι εἶναι θρόνος τοῦ θεοῦ· μήτε στὴ γῆ, διότι 35
4 εἶναι ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν του· μήτε στὰ Ἱεροσόλυμα, διότι εἶναι πόλι τοῦ μεγάλου
5 βασιλέως· μήτε στὴν κεφαλή σου νὰ ὁρκιστῇς, διότι δὲν μπορεῖς νὰ κάνῃς μία τρίχα 36

6 7 ἄσπρη ἢ μαύρη. ἀλλὰ ὁ λόγος σας νὰ εἶναι τὸ ναὶ ναί, τὸ ὄχι ὄχι. τὸ δὲ παραπανή- 37
σιο ἀπ' αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὸ πονηρό.

17 1 2 Ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη, *Μάτι ἀντὶ γιὰ τὸ μάτι καὶ δόντι ἀντὶ γιὰ τὸ δόντι.* Ἐγὼ ὅ- 38 39
μως σᾶς λέω νὰ μὴν ἀντισταθῆτε στὸν πονηρό· ἀλλ' ὅποιος σὲ χαστουκίσῃ στὸ δεξὶ
3 μάγουλο, γύρνα του καὶ τὸ ἄλλο· κι ἂν κανεὶς θέλῃ νὰ μπῇ σὲ κρίσι μαζί σου καὶ νὰ 40
4 σοῦ πάρῃ τὸ χιτῶνα, ἄφησέ του καὶ τὸ ἱμάτιο· κι ὅποιος σὲ ἀγγαρέψῃ ἕνα μίλι, πή- 41
5 γαινε μαζί του δύο. σ' ἐκεῖνον ποὺ σοῦ ζητάει δίνε, κι ἐκεῖνον ποὺ θέλει νὰ δανειστῇ 42
ἀπὸ σένα μὴν τὸν ἀποστραφῇς.

18 1 Ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη· *Θ' ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου,* θὰ μισήσῃς τὸν ἐχθρό σου. 43
2 Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέω, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους ποὺ σᾶς κατα- 44
3 ριοῦνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους ποὺ σᾶς μισοῦν, καὶ προσεύχεστε ὑπὲρ ἐκείνων ποὺ
4 σᾶς σαμποτάρουν καὶ σᾶς καταδιώκουν, γιὰ νὰ γίνετε γιοὶ τοῦ οὐρανίου πατέρα 45
σας· διότι ἐκεῖνος ἀνατέλλει τὸν ἥλιο σὲ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει τὴ βροχή
5 του σὲ δικαίους καὶ ἀδίκους. ἂν ἀγαπήσετε ἐκείνους ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, ποιό μισθὸ 46
6 θὰ ἔχετε; τὸ ἴδιο δὲν κάνουν καὶ οἱ τελῶνες; κι ἂν χαιρετήσετε μόνο τοὺς φίλους 47
7 σας, τί παραπάνω κάνετε; καὶ οἱ τελῶνες δὲν κάνουν ἔτσι; θὰ εἶστε λοιπὸν ἐσεῖς τέ- 48
λειοι, ὅπως ὁ οὐράνιος πατέρας σας εἶναι τέλειος.

19 1 Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνη σας νὰ μὴν τὴν κάνετε μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους 1 **6**
2 3 γιὰ νὰ σᾶς δοῦν αὐτοί· εἰ δὲ μή, δὲν ἔχετε μισθὸ ἀπὸ τὸν οὐράνιο πατέρα σας. ὅταν 2
λοιπὸν κάνῃς ἐλεημοσύνη, μὴ σαλπίσῃς μπροστά σου, ὅπως κάνουν οἱ ὑποκριταὶ
4 στὶς συναγωγὲς καὶ στοὺς δρόμους, γιὰ νὰ τοὺς δοξάσουν οἱ ἄνθρωποι. σᾶς βεβαιώ-
5 νω, ἔχουν εἰσπράξει τὸ μισθό τους. ἀλλ' ὅταν κάνῃς ἐλεημοσύνη ἐσύ, νὰ μὴν ξέρῃ τ' 3
6 ἀριστερό σου τί κάνει τὸ δεξιό σου, γιὰ νὰ εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη σου στὰ κρυφά, κι ὁ 4
πατέρας σου, ποὺ βλέπει στὰ κρυφά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ στὰ φανερά.

20 1 Κι ὅταν προσεύχεσαι, δὲν θὰ κάνῃς ὅπως οἱ ὑποκριταί, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ στέ- 5
κωνται καὶ νὰ προσεύχωνται στὶς συναγωγὲς καὶ στὶς γωνίες τῶν πλατειῶν, γιὰ νὰ
2 3 φανοῦν στοὺς ἀνθρώπους. σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἔχουν εἰσπράξει τὸ μισθό τους. ἐσύ, ὅ- 6
4 ταν προσεύχεσαι, ἔμπα μέσα στὴν κρεβατοκάμαρά σου, κλεῖσε τὴν πόρτα σου, καὶ
προσευχήσου στὸν πατέρα σου στὰ κρυφά, κι ὁ πατέρας σου, ποὺ βλέπει στὰ κρυ-
5 φά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ στὰ φανερά. κι ὅταν προσεύχεστε, μὴ φλυαρεῖτε ὅπως οἱ ἐθνι- 7
6 κοί· διότι νομίζουν, ὅτι θὰ εἰσακουστοῦν μὲ τὴ φλυαρία τους. μὴν κάνετε λοιπὸν 8
σὰν αὐτούς· διότι ὁ πατέρας σας, προτοῦ νὰ τοῦ ζητήσετε σεῖς, ξέρει τί σᾶς χρειάζε-
7 ται. σεῖς λοιπὸν νὰ προσεύχεστε ὡς ἑξῆς. 9
8 Πατέρα μας οὐράνιε, ν' ἁγιαστῇ τ' ὄνομά σου· νὰ ἔρθῃ ἡ βασιλεία σου· νὰ γίνῃ 10
9 τὸ θέλημά σου καὶ πάνω στὴ γῆ, ὅπως γίνεται στὸν οὐρανό. δός μας σήμερα τὸ αὐ- 11
10 ριανὸ ψωμί μας· καὶ χάρισέ μας τὰ χρέη μας, ὅπως κι ἐμεῖς τὰ χαρίζουμε στοὺς χρε- 12
11 12 ῶστες μας· καὶ μὴ μᾶς βάλῃς σὲ δοκιμασία, ἀλλὰ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὸ πονηρό. διότι 13
ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμι καὶ ἡ δόξα εἶναι στοὺς αἰῶνες δική σου.
13 διότι ἂν συγχωρήστε στοὺς ἀνθρώπους τὰ παραπτώματά τους, θὰ σᾶς τὰ συγχω- 14
14 ρήσῃ καὶ σᾶς ὁ οὐράνιος πατέρας σας. ἂν ὅμως δὲν συγχωρήστε στοὺς ἀνθρώπους 15
τὰ παραπτώματά τους, οὔτε κι ὁ πατέρας σας θὰ συγχωρήσῃ τὰ παραπτώματά σας.

21 1 2 Ὅταν πάλι νηστεύετε, μὴ γίνεστε κατσούφηδες ὅπως οἱ ὑποκριταί. διότι ἀφή- 16
νουν ἀκάθαρτα τὰ πρόσωπά τους, γιὰ νὰ φανοῦν στοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύουν.
3 4 σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἔχουν εἰσπράξει τὸ μισθό τους. ἐσύ, ὅταν νηστεύῃς, σαπούνισε τὸ 17
5 κεφάλι σου καὶ νίψε τὸ πρόσωπό σου, γιὰ νὰ μὴ φανῇς ὅτι νηστεύεις στοὺς ἀνθρώ- 18
6 πους, ἀλλὰ στὸν πατέρα σου στὰ κρυφά, κι ὁ πατέρας σου, ποὺ βλέπει στὰ κρυφά,
θὰ σοῦ ἀποδώσῃ στὰ φανερά.

22 1 Μὴ θησαυρίζετε γιὰ τὸν ἑαυτό σας θησαυροὺς ἐπάνω στὴ γῆ, ὅπου σκῶρος καὶ 19
2 σκουριὰ ἀφανίζει, κι ὅπου κλέφτες διαρρηγνύουν καὶ κλέβουν. ἀλλὰ θησαυρίζετε 20

γιὰ τὸν ἑαυτό σας θησαυροὺς στὸν οὐρανό, ὅπου οὔτε σκῶρος οὔτε σκουριὰ ἀφανί-
3 ζει, κι ὅπου κλέφτες δὲν διαρρηγνύουν οὔτε κλέβουν. διότι ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός 21
4 σας, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ τὸ μυαλό σας. τὸ λυχνάρι τοῦ σώματος εἶναι τὸ μάτι· ἑπομέ- 22
5 νως, ἂν τὸ μάτι σου εἶναι καλά, ὅλο τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι στὸ φῶς· ἂν ὅμως τὸ μάτι 23
6 σου εἶναι ἄρρωστο, ὅλο τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι στὸ σκοτάδι. ἂν λοιπὸν αὐτὸ ποὺ τύ-
7 χεις ἐπάνω σου γιὰ φῶς εἶναι σκοτάδι, τότε πόσο εἶναι τὸ σκοτάδι; κανεὶς δὲν μπο- 24
ρεῖ νὰ εἶναι δοῦλος σὲ δυὸ κυρίους· διότι ἢ θὰ μισήσῃ τὸν ἕνα καὶ θ' ἀγαπήσῃ τὸν
8 ἄλλο, ἢ θὰ μείνῃ προσκολλημένος στὸν ἕνα καὶ θὰ καταφρονήσῃ τὸν ἄλλο. δὲν μπο-
9 ρεῖτε νὰ εἶστε δοῦλοι στὸ θεὸ καὶ στὸ χρῆμα. γι' αὐτὸ σᾶς λέω, μὴ μεριμνᾶτε γιὰ τὴ 25
10 ζωή σας, τί θὰ φᾶτε καὶ τί θὰ πιῆτε, μήτε γιὰ τὸ σῶμα σας, τί θὰ ντυθῆτε. ἡ ζωὴ δὲν
11 εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὴν τροφὴ καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ φόρεμα; ῥίξτε μιὰ ματιὰ στὰ που- 26
λιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ δὲν σπέρνουν οὔτε θερίζουν οὔτε συνάζουν σὲ ἀποθῆκες· κι ὅ-
12 13 μως ὁ οὐράνιος πατέρας σας τὰ τρέφει. ἐσεῖς δὲν εἶστε πολὺ ἀνώτεροι ἀπ' αὐτά; καὶ 27
ποιός ἀπὸ σᾶς μπορεῖ μὲ τὴ μέριμνά του νὰ προσθέσῃ στὸ ἀνάστημά του ἕναν πῆχυ;
14 15 καὶ γιὰ τὸ ντύσιμο τί μεριμνᾶτε; παρατηρήστε καλὰ τὰ λουλούδια τῆς ὑπαίθρου πῶς 28
16 μεγαλώνουν· δὲν κοπιάζουν οὔτε κλώθουν· κι ὅμως σᾶς τὸ λέω, ὅτι οὔτε ὁ Σολομὼν 29
17 στὸ κορύφωμα τῆς δόξης του δὲν ντυνόταν σὰν ἕνα ἀπ' αὐτά. κι ἂν τὸ χορτάρι τῆς 30
ὑπαίθρου, ποὺ σήμερα ζῇ κι αὔριο τὸ ῥίχνουν στὸ φοῦρνο, ὁ θεὸς τὸ ντύνῃ ἔτσι, δὲν
18 θὰ ντύσῃ πολὺ περισσότερο ἐσᾶς, ὀλιγόπιστοι; μὴ μεριμνήσετε λοιπὸν λέγοντας 'Τί 31
19 θὰ φᾶμε; ἢ Τί θὰ πιοῦμε; ἢ Τί θὰ φορέσουμε;' διότι ὅλ' αὐτὰ τὰ ζητοῦν ἐπίμονα οἱ ἐ- 32
20 θνικοί. ὁ οὐράνιος πατέρας σας ξέρει ὅτι σᾶς χρειάζονται ὅλ' αὐτά. ζητᾶτε δὲ πρῶ- 33
τα τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ τὴ δικαίωσί του, κι ὅλ' αὐτὰ θὰ σᾶς δοθοῦν ἐπὶ πλέον.
21 μὴ μεριμνήσετε λοιπὸν γιὰ τὴν αὔριο· διότι ἡ αὔριο θὰ μεριμνήσῃ γιὰ τὰ δικά της. 34
22 ἀρκεῖ γιὰ τὴν παροῦσα ἡμέρα ἡ δική της ταλαιπωρία.

23 1 Μὴν κατακρίνετε, γιὰ νὰ μὴν κατακριθῆτε· διότι σ' ὅποια ποινὴ καταδικάζετε, 1 **7**
2 στὴν ἴδια θὰ καταδικαστῆτε. καὶ μ' ὅποιο μέτρο μετρᾶτε, μὲ τὸ ἴδιο θὰ σᾶς μετρηθῇ· 2
3 καὶ γιατί βλέπεις τὸ τσακνάκι ποὺ εἶναι στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ δὲν παίρνεις 3
4 χαμπάρι τὸ δοκάρι ποὺ εἶναι στὸ δικό σου μάτι; ἢ πῶς θὰ πῇς στὸν ἀδελφό σου 'Ἄ- 4
5 σε νὰ βγάλω τὸ τσακνάκι ἀπὸ τὸ μάτι σου', καὶ νά τὸ δοκάρι στὸ δικό σου μάτι; ὑ- 5
ποκριτά! βγάλε πρῶτα τὸ δοκάρι ἀπὸ τὸ μάτι σου, καὶ τότε θὰ δῇς καθαρά, γιὰ νὰ
βγάλῃς τὸ τσακνάκι ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου.

24 1 Μὴ δώστε τὸ ἅγιο στὰ σκυλιὰ καὶ μὴ ῥίξετε τὰ μαργαριτάρια σας μπροστὰ στὰ 6
2 γουρούνια, μήπως τὰ τσαλαπατήσουν μὲ τὰ πόδια τους καὶ γυρίσουν καὶ σᾶς ξεσκί-
σουν.

25 1 2 Ζητᾶτε, καὶ θὰ σᾶς δοθῇ· ψάχνετε, καὶ θὰ βρῆτε· χτυπᾶτε, καὶ θ' ἀνοιχτῇ. διότι 7 8
ὅποιος ζητάει, παίρνει, κι ὅποιος ψάχνει, βρίσκει, κι ὅποιος χτυπάει, θὰ τοῦ ἀνοί-
3 ξουν. ἢ ποιός ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς εἶναι ποὺ θὰ τοῦ ζητήσῃ ὁ γιός του ψωμί, καὶ θὰ 9
4 5 τοῦ προσφέρῃ πέτρα; κι ἂν ζητήσῃ ψάρι, θὰ τοῦ προσφέρῃ φίδι; ἂν λοιπὸν ἐσεῖς, 10 11
6 ποὺ εἶστε πονηροί, ξέρετε νὰ δίνετε στὰ παιδιά σας καλὰ πράγματα, πόσο περισσό-
τερο ὁ οὐράνιος πατέρας σας θὰ δώσῃ καλὰ σ' ἐκείνους ποὺ τοῦ ζητοῦν;

26 1 Λοιπόν, ὅλα ὅσα θέλετε νὰ σᾶς κάνουν οἱ ἄνθρωποι, αὐτὰ νὰ κάνετε καὶ σεῖς σ' 12
2 αὐτούς· διότι αὐτὸς εἶναι ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆτες.

27 1 Περάστε ἀπὸ τὴ στενὴ πύλη· διότι εἶναι πλατειὰ ἡ πύλη κι εὐρύχωρη ἡ ὁδὸς 13
2 ποὺ τραβάει στὴν καταστροφή, καὶ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι ποὺ περνοῦν ἀπ' αὐτή. τί 14
στενὴ ποὺ εἶναι ἡ πύλη καὶ τί στενόχωρη ἡ ὁδὸς ποὺ τραβάει στὴ ζωή, καὶ πόσο λί-
γοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ τὴ βρίσκουν!

28 1 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφῆτες, ποὺ σᾶς ἔρχονται μὲ φορεσιὰ προβά- 15
2 των, ἐνῷ ἀπὸ μέσα εἶναι λύκοι ἅρπαγες. θὰ τοὺς καταλάβετε ἀπὸ τοὺς καρπούς των. 16
3 4 μήπως μαζεύουν σταφύλι ἀπὸ τὶς ἀγκαθιὲς ἢ σῦκα ἀπὸ τὶς τριβολιές; ἔτσι κάθε δέ- 17

ντρο καλὸ κάνει καρποὺς καλούς, ἐνῷ τὸ πρόστυχο δέντρο κάνει καρποὺς πρόστυ-
5 χους. δὲν εἶναι δυνατὸν ἕνα δέντρο καλὸ νὰ κάνῃ καρποὺς πρόστυχους, οὔτε ἕνα δέ- 18
6 ντρο πρόστυχο νὰ κάνῃ καρποὺς καλούς. κάθε δέντρο ποὺ δὲν κάνει καρπὸ καλὸ τὸ 19
7 κόβουν καὶ τὸ ῥίχνουν στὴ φωτιά. συνεπῶς θὰ τοὺς καταλάβετε ἀπὸ τοὺς καρπούς 20
των.

29 1 Στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δὲν θὰ μπῇ ὁ καθένας ποὺ μοῦ λέει 'Κύριε Κύριε', 21
2 ἀλλ' ὅποιος κάνει τὸ θέλημα τοῦ οὐρανίου πατέρα μου. τὴν ἡμέρα ἐκείνη πολλοὶ θὰ 22
μοῦ ποῦν· 'Κύριε Κύριε, μὲ τὸ δικό σου ὄνομα δὲν προφητεύσαμε, καὶ μὲ τὸ δικό σου ὄνομα δὲν βγάλαμε δαιμόνια, καὶ μὲ τὸ δικό σου ὄνομα δὲν κάναμε πολλὲς δυ-
3 νάμεις;', καὶ τότε θὰ τοὺς τὸ πῶ καθαρά, ὅτι 'Ποτὲ δὲν σᾶς γνώρισα· φύγετε ἀπὸ κο- 23
ντά μου, ἐργάτες τῆς ἀνομίας'.

30 1 Λοιπόν, ὁποιοσδήποτε ἀκούει αὐτὰ τὰ λόγια μου καὶ τὰ κάνει, τὸν παρομοιάζω 24
2 μὲ τὸ μυαλωμένο ἄνθρωπο, ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του ἐπάνω στὸ βράχο· καὶ κατέβηκε 25
ἡ βροχὴ καὶ ἦρθαν οἱ ποταμοὶ καὶ φύσηξαν οἱ ἄνεμοι καὶ ἔπεσαν ἐπάνω στὸ σπίτι ἐ-
3 κεῖνο, καὶ δὲν ἔπεσε· διότι ἦταν θεμελιωμένο ἐπάνω στὸ βράχο. κι ὅποιος ἀκούει αὐ- 26
τὰ τὰ λόγια μου καὶ δὲν τὰ κάνει, μοιάζει μὲ τὸν ἄμυαλο ἄνθρωπο, ποὺ ἔκτισε τὸ
4 σπίτι του ἐπάνω στὴν ἄμμο. καὶ κατέβηκε ἡ βροχὴ καὶ ἦρθαν οἱ ποταμοὶ καὶ φύση- 27
ξαν οἱ ἄνεμοι καὶ χτύπησαν ἐπάνω στὸ σπίτι ἐκεῖνο, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦταν ἡ πτῶσι
του μεγάλη.

31 1 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς τελείωσε τὰ λόγια αὐτά, τὰ πλήθη ἦταν ἔκπληκτα ἀπὸ τὴ διδα- 28
2 χή του. διότι τοὺς δίδασκε σὰν ἕνας ποὺ εἶχε ἐξουσία, καὶ ὄχι ὅπως οἱ γραμματεῖς.

32 1 2 Κι ὅταν αὐτὸς κατέβηκε ἀπὸ τὸ βουνό, τὸν ἀκολούθησαν κόσμος πολύς. καὶ νά 1 2 **8**
ἕνας λεπρὸς ἔρχεται καὶ προσκυνώντας τον λέει· Κύριε, ἂν θέλῃς μπορεῖς νὰ μὲ κα-
3 θαρίσῃς. κι ὁ Ἰησοῦς ἁπλώνοντας τὸ χέρι τὸν ἔπιασε καὶ λέει· Θέλω, καθαρίσου. κι 3
4 ἀμέσως καθαρίστηκε ἡ λέπρα του. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Κύττα, νὰ μὴν τὸ πῇς σὲ κα- 4
5 νέναν, ἀλλὰ πήγαινε δεῖξε τὸν ἑαυτό σου στὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρο ποὺ
πρόσταξε ὁ Μωϋσῆς, γιὰ νὰ τοὺς εἶναι μαρτυρία.

33 1 Κι ὅταν μπῆκε στὴν Καπερναούμ, τὸν πλησίασε ἕνας ἑκατόνταρχος ποὺ τὸν πα- 5
2 ρακαλοῦσε κι ἔλεγε· Κύριε, ὁ δοῦλος μου κοίτεται στὸ σπίτι παράλυτος, καὶ βασανί- 6
3 4 ζεται φοβερά. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Θἄρθω καὶ θὰ τὸν θεραπεύσω. ἀποκρίνεται ὁ ἑ- 7 8
5 κατόνταρχος καὶ λέει· Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ μπῇς στὸ σπιτικό μου· ἀλλὰ μόνο
6 πὲς ἕνα λόγο, κι ὁ δοῦλος μου θὰ γιατρευτῇ. διότι κι ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος κάτω ἀπὸ 9
7 ἐξουσία, ποὺ ἔχω κάτω ἀπὸ τὴ δική μου ἐξουσία στρατιῶτες, καὶ λέω σ' αὐτόν 'Πή-
γαινε', καὶ πηγαίνει, καὶ στὸν ἄλλο 'Ἔλα', κι ἔρχεται, καὶ στὸ δοῦλο μου 'Κάνε το
8 αὐτό', καὶ τὸ κάνει. κι ὅταν ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, θαύμασε, καὶ εἶπε σ' ἐκείνους ποὺ τὸν 10
9 10 ἀκολουθοῦσαν· Σᾶς βεβαιώνω, οὔτε στὸν Ἰσραὴλ δὲν βρῆκα τόση πίστι. σᾶς τὸ λέω 11
δέ, ὅτι θἀρθοῦν πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολὴ καὶ δύσι καὶ θὰ πλαγιάσουν γιὰ φαγητὸ στὴ
11 βασιλεία τῶν οὐρανῶν μαζὶ μὲ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, ἐνῷ οἱ 12
12 γιοὶ τῆς βασιλείας θὰ πεταχτοῦν ἔξω στὸ πιὸ ἀπόμακρο σκοτάδι· ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ
13 κλᾶμα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν. καὶ στὸν ἑκατόνταρχο ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Πήγαινε, 13
14 καὶ νὰ σοῦ γίνῃ ὅπως πίστευσες. καὶ γιατρεύτηκε ὁ δοῦλος του τὴν ὥρα ἐκείνη.

34 1 Καὶ ἦρθε ὁ Ἰησοῦς στὸ σπίτι τοῦ Πέτρου καὶ εἶδε τὴν πεθερὰ ἐκείνου κατάκοιτη 14
2 καὶ μὲ πυρετό. καὶ τῆς ἔπιασε τὸ χέρι, καὶ τὴν ἄφησε ὁ πυρετός, καὶ σηκώθηκε καὶ 15
3 τὸν ὑπηρετοῦσε. κι ὅταν σουρούπωσε, τοῦ ἔφεραν πολλοὺς δαιμονιζομένους, κι ἔ- 16
4 βγαλε τὰ πνεύματα μὲ τὸ λόγο καὶ θεράπευσε ὅλους ὅσοι δὲν ἦταν καλά. κι ἔτσι ἐκ- 17
πληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ προφήτης Ἠσαΐας, ὅταν εἶπε· *Αὐτὸς πῆρε τὶς ἀσθένειές μας καὶ σήκωσε τὶς ἀρρώστιες μας.*

35 1 Κι ὅταν εἶδε ὁ Ἰησοῦς πολὺ κόσμο γύρω του, διέταξε νὰ φύγουν στὴν πέρα με- 18
2 ριά. καὶ πλησιάζει ἕνας γραμματεὺς καὶ τοῦ λέει· Διδάσκαλε, θὰ σ' ἀκολουθῶ, ὅπου 19

3 κι ἂν πηγαίνῃς. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Οἱ ἀλεποῦδες ἔχουν φωλιὲς καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ 20
4 οὐρανοῦ κατοικίες, ἐνῷ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ γείρῃ τὸ κεφάλι. κι ἕ- 21
νας ἄλλος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του τοῦ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψέ μου πρῶτα νὰ πάω νὰ
5 γηροκομήσω μέχρι νὰ θάψω τὸν πατέρα μου. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Ἀκολούθα με, κι 22
ἄσε τοὺς νεκροὺς νὰ γηροκομήσουν μέχρι νὰ θάψουν τοὺς δικούς των νεκρούς.

36 1 2 Κι ὅταν μπῆκε σὲ πλοῖο, τὸν ἀκολούθησαν οἱ μαθηταί του. καὶ νά, γίνεται μεγά- 23 24
λη τρικυμία στὴ θάλασσα, ὥστε τὰ κύματα νὰ σκεπάζουν τὸ πλοῖο. κι ἐκεῖνος κοιμό-
3 ταν. καὶ οἱ μαθηταί του πῆγαν καὶ τὸν σήκωσαν λέγοντας· Κύριε, σῶσε μας, χανόμα- 25
4 5 στε. καὶ τοὺς λέει· Ὀλιγόπιστοι, γιατί εἶστε δειλοί; τότε σηκώθηκε καὶ διέταξε αὐ- 26
6 στηρὰ τοὺς ἀνέμους καὶ τὴ θάλασσα, κι ἔγινε γαλήνη μεγάλη. καὶ οἱ ἄνθρωποι θαύ- 27
μασαν καὶ εἶπαν· Πόσο μεγάλος εἶναι αὐτός, καὶ τὸν ὑπακοῦν καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ
θάλασσα;

37 1 Κι ὅταν ἦρθε στὴν πέρα μεριά, στὴ χώρα τῶν Γεργεσηνῶν, τὸν συνάντησαν δυὸ 28
δαιμονιζόμενοι ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ μνήματα, πολὺ ἐπικίνδυνοι, ὥστε νὰ μὴν μπο-
2 ρῇ νὰ περάσῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ δρόμο ἐκεῖνο. καὶ νά, ἔκραξαν λέγοντας· Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ 29
3 θεοῦ, ἔχουμε τίποτε μεταξύ μας; ἦρθες ἐδῶ νὰ μᾶς βασανίσῃς πρὶν τῆς ὥρας; μακριὰ 30
4 δὲ ἀπ' αὐτοὺς ἔβοσκε ἕνα κοπάδι ἀπὸ πολλὰ γουρούνια. καὶ οἱ δαίμονες τὸν παρα- 31
καλοῦσαν λέγοντας· Ἂν μᾶς βγάζῃς, ἐπίτρεψέ μας νὰ πᾶμε στὸ κοπάδι τῶν γουρου-
5 νιῶν. καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε. κι ἐκεῖνοι βγῆκαν καὶ πῆγαν στὸ κοπάδι τῶν γου- 32
6 ρουνιῶν· καὶ νά, ὅλο τὸ κοπάδι τῶν γουρουνιῶν ὥρμησε κατὰ τὸ γκρεμὸ στὴ θάλασ-
7 σα, καὶ πνίχτηκαν στὰ νερά. καὶ οἱ βοσκοὶ ἔφυγαν καὶ πῆγαν στὴν πόλι καὶ τ' ἀνήγ- 33
8 γειλαν ὅλα καθὼς καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τοὺς δαιμονιζομένους. καὶ νά, βγῆκε ὅλη ἡ πόλι 34
νὰ συναντήσῃ τὸν Ἰησοῦ, κι ὅταν τὸν εἶδαν, τὸν παρεκάλεσαν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν περιοχή τους.

38 1 2 Μπῆκε σὲ πλοῖο καὶ πέρασε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ καὶ ἦρθε στὴν πόλι του. καὶ νά, 1 2 **9**
3 τοῦ ἔφεραν μπροστά του ἕναν παράλυτο κατάκοιτο στὸ κρεββάτι. κι ὁ Ἰησοῦς βλέ-
ποντας τὴν πίστι τους εἶπε στὸν παράλυτο· Θάρρος παιδί μου· σοῦ συγχωροῦνται οἱ
4 5 ἁμαρτίες σου. καὶ νά, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς εἶπαν ἀπὸ μέσα τους· Αὐτὸς 3 4
βλασφημάει! κι ὁ Ἰησοῦς, ποὺ εἶδε τοὺς λογισμούς των, εἶπε· Ἔ σεῖς, γιατί κάνετε
6 πονηροὺς λογισμοὺς μὲς στὰ μυαλά σας; καὶ τί εἶναι εὐκολώτερο, νὰ πῶ 'Συγχωροῦ- 5
7 νται οἱ ἁμαρτίες σου', ἢ νὰ πῶ 'Σήκω καὶ περπάτα'; ἀλλὰ γιὰ νὰ ξέρετε ὅτι ὁ υἱὸς 6
8 τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐπάνω στὴ γῆ ἐξουσία νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες, –τότε λέει στὸν πα-
9 ράλυτο–· Σήκω, πᾶρε τὸ κρεβάτι σου, καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου. καὶ σηκώθηκε κι ἔ- 7
10 φυγε στὸ σπίτι του. κι ὅταν εἶδε ὁ κόσμος, θαύμασαν καὶ δόξασαν τὸ θεό, ποὺ ἔδω- 8
σε στοὺς ἀνθρώπους τέτοια ἐξουσία.

39 1 Καὶ περνώντας ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ δίπλα εἶδε νὰ κάθεται στὸ τελωνεῖο ἕνας ἄνθρω- 9
2 πος, ποὺ λεγόταν Ματθαῖος, καὶ τοῦ λέει· Ἀκολούθα με. καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκο- 10
λούθησε. κι ὅταν αὐτὸς ἦταν πλαγιασμένος γιὰ φαγητὸ στὸ σπίτι, καὶ νά πολλοὶ τε-
λῶνες καὶ ἁμαρτωλοὶ ἦρθαν καὶ ἦταν πλαγιασμένοι γιὰ φαγητὸ μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ
3 καὶ τοὺς μαθητάς του. κι ὅταν εἶδαν οἱ φαρισαῖοι εἶπαν στοὺς μαθητάς του· Γιατί ὁ 11
4 διδάσκαλός σας τρώει μαζὶ μὲ τοὺς τελῶνες καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς; κι ὁ Ἰησοῦς ποὺ 12
ἄκουσε τοὺς εἶπε· Δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ γιατρὸ οἱ γεροί, ἀλλ' ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶναι
5 6 καλά. καὶ νὰ πᾶτε νὰ μάθετε τί θὰ πῇ *Θέλω ἔλεος κι ὄχι θυσία.* διότι ἐγὼ δὲν ἦρθα 13
7 νὰ καλέσω σὲ μετάνοια δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς. τότε τὸν πλησιάζουν οἱ μαθηταὶ 14
τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ λένε· Γιατί ἐμεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι νηστεύουμε πολλὲς νη-
8 στεῖες, ἐνῷ οἱ μαθηταί σου δὲν νηστεύουν; κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Μήπως εἶναι δυ- 15
9 νατὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ γάμου νὰ πενθοῦν, ὅσο εἶναι μαζί τους ὁ γαμπρός; θἀρθοῦν
10 ὅμως μέρες, ὅταν θὰ παρθῇ ἀπ' αὐτοὺς ὁ γαμπρός, καὶ τότε θὰ νηστέψουν. καὶ κα- 16
11 νεὶς δὲν βάζει μπάλωμα ἀπὸ κατακαίνουργιο ὕφασμα πάνω σὲ ῥοῦχο παλιό· διότι ἡ

12 ζώνη τῆς ἐπικαλύψεώς του τραβάει ἀπὸ τὸ ῥοῦχο, καὶ γίνεται χειρότερο ἄνοιγμα. 17
οὔτε βάζουν καινούργιο κρασὶ σὲ ἀσκιὰ παλιά· εἰ δὲ μή, σπάζουν φυσικὰ τ' ἀσκιά,
13 καὶ τὸ κρασὶ χύνεται καὶ τ' ἀσκιὰ καταστρέφονται· ἀλλὰ βάζουν καινούργιο κρασὶ
σὲ ἀσκιὰ καινούργια, καὶ διατηροῦνται μαζὶ καὶ τὰ δύο.

40 1 Κι ἐνῷ αὐτὸς τοὺς ἔλεγε αὐτά, νά ἕνας ἄρχοντας πλησίασε καὶ τὸν προσκυνοῦ- 18
2 σε λέγοντας, ὅτι Ἡ θυγατέρα μου πέθανε τώρα μόλις· ἀλλὰ ἔλα βάλε τὸ χέρι σου ἐ-
3 πάνω της, καὶ θὰ ζήσῃ. κι ὁ Ἰησοῦς σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε· καὶ μαζὶ οἱ μα- 19
4 θηταί του. καὶ νά μιὰ γυναίκα, ποὺ αἱμορροοῦσε δώδεκα χρόνια, πλησίασε ἀπὸ πί- 20
5 σω κι ἔπιασε τὴν οὔγια τοῦ ἱματίου του· διότι ἔλεγε ἀπὸ μέσα της· ''Εὰν μόνο πιάσω 21
6 τὸ ἱμάτιό του, θὰ σωθῶ'. κι ὁ Ἰησοῦς γύρισε πίσω καὶ βλέποντάς την εἶπε· Θάρρος, 22
7 8 θυγατέρα· σ' ἔσωσε ἡ πίστι σου. καὶ σώθηκε ἡ γυναίκα ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη. κι ὁ Ἰη- 23
σοῦς, ὅταν ἦρθε στὸ σπίτι τοῦ ἄρχοντος καὶ εἶδε τοὺς μουσικοὺς καὶ τὸν ὄχλο ποὺ ἔ-
9 κανε φασαρία, τοὺς λέει· Πηγαίνετε· τὸ κοριτσάκι δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμᾶται. καὶ 24
10 γελοῦσαν εἰς βάρος του. κι ὅταν ἔβγαλαν ἔξω τὸν ὄχλο, μπῆκε, τῆς ἔπιασε τὸ χέρι, 25
11 καὶ τὸ κοριτσάκι σηκώθηκε. καὶ βγῆκε ἡ φήμη αὐτὴ σ' ὅλη τὴ χώρα ἐκείνη. 26

41 1 Καὶ καθὼς ὁ Ἰησοῦς περνοῦσε ἀπὸ δίπλα τους, τὸν ἀκολούθησαν δύο τυφλοὶ 27
2 ποὺ ἔκραζαν κι ἔλεγαν· Υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησέ μας. κι ὅταν ἔφτασε στὸ σπίτι, τὸν πλη- 28
3 σίασαν οἱ τυφλοί, καὶ τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Πιστεύετε, ὅτι μπορῶ νὰ τὸ κάνω αὐτό; 29
τοῦ λένε· Ναί, Κύριε. τότε τοὺς πιάνει τὰ μάτια καὶ τοὺς λέει· Νὰ σᾶς γίνῃ κατὰ τὴν
4 πίστι σας. καὶ ἄνοιξαν τὰ μάτια τους. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἔκανε αὐστηρὴ παρατήρησι 30
5 λέγοντας· Κυττᾶτε, νὰ μὴν τὸ ξέρῃ κανείς. ἐκεῖνοι ὅμως βγῆκαν καὶ τὸν διαφήμισαν 31
σ' ὅλη τὴ χώρα ἐκείνη.

42 1 Καὶ καθὼς αὐτοὶ ἔβγαιναν, νά καὶ τοῦ φέρνουν ἕναν ἄνθρωπο κωφάλαλο δαιμο- 32
2 3 νιζόμενο. κι ἀφοῦ βγῆκε τὸ δαιμόνιο, μίλησε ὁ κωφάλαλος. καὶ θαύμασαν τὰ πλήθη 33
4 κι ἔλεγαν, ὅτι Ποτὲ δὲν ξαναφάνηκε τέτοιο πρᾶγμα στὸν Ἰσραήλ. οἱ φαρισαῖοι ὅμως 34
ἔλεγαν· Μὲ τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμονίων βγάζει τὰ δαιμόνια.

43 1 Καὶ περιώδευε ὁ Ἰησοῦς ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά, καὶ δίδασκε στὶς συναγω- 35
γές των καὶ κήρυττε τὸ εὐαγγέλιο τῆς βασιλείας, καὶ θεράπευε κάθε ἀρρώστια καὶ
2 κάθε καχεξία στὸ λαό. κι ὅταν εἶδε τὸν κόσμο, τοὺς σπλαχνίστηκε, διότι ἦταν ἀπο- 36
3 καμωμένοι καὶ σκορπισμένοι σὰν πρόβατα ποὺ δὲν ἔχουν βοσκό. τότε λέει στοὺς μα- 37
θητάς του· Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάτες λίγοι· παρακαλέστε λοιπὸν τὸν κύ- 38
ριο τοῦ θερισμοῦ νὰ βγάλῃ ἐργάτες γιὰ τὸ θερισμό του.

44 1 Κι ἀφοῦ κάλεσε κοντά του τοὺς δώδεκα μαθητάς του, τοὺς ἔδωσε ἐξουσία στ' ἀ- 1 **10**
κάθαρτα πνεύματα, ὥστε νὰ τὰ βγάζουν, καὶ νὰ θεραπεύουν κάθε ἀρρώστια καὶ κά-
2 θε καχεξία. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων εἶναι τὰ ἑξῆς. πρῶτος ὁ Σίμων ὁ 2
λεγόμενος Πέτρος κι ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδερφός του, ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ζεβεδαίου κι ὁ Ἰω-
3 άννης ὁ ἀδερφός του, ὁ Φίλιππος κι ὁ Βαρθολομαῖος, ὁ Θωμᾶς κι ὁ Ματθαῖος ὁ τε- 3
4 λώνης, ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου κι ὁ Λεββαῖος ποὺ ἐπωνομάστηκε Θαδδαῖος, ὁ Σί- 4
5 μων ὁ κανανίτης κι ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ ὁποῖος καὶ τὸν παρέδωσε. αὐτοὺς 5
τοὺς δώδεκα ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἔστειλε στὴν ἀποστολὴ καὶ τοὺς παρήγγειλε λέγοντας·
6 7 Πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς μὴν πᾶτε καὶ σὲ πόλι Σαμαρειτῶν μὴ μπῆτε· ἀλλὰ μᾶλλον πηγαί- 6
8 νετε στ' ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ γένους Ἰσραήλ. κι ὅταν πηγαίνετε, κηρύττετε λέγο- 7
9 ντας ὅτι Ζύγωσε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ἀσθενεῖς θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζε- 8
10 τε, δαιμόνια βγάζετε· δωρεὰν λάβατε, δωρεὰν δώστε. μὴν ἀποκτήσετε χρυσὸ μήτε 9
ἄργυρο μήτε χαλκὸ στὰ ζωνάρια σας, μήτε ὁδοιπορικὸ σάκκο γιὰ τὸ δρόμο, μήτε 10
11 δυὸ χιτῶνες μήτε παπούτσια μήτε ῥαβδί· διότι ὁ ἐργάτης δικαιοῦται τὴ διατροφή
12 του. καὶ σ' ὅποια πόλι ἢ χωριὸ μπῆτε, ἐξετάστε ποιός μέσα σ' αὐτὴ εἶναι ἄξιος, κι ἐ- 11
13 κεῖ μείνετε μέχρι νὰ βγῆτε. κι ὅταν μπαίνετε στὸ σπίτι, χαιρετίστε το λέγοντας· Εἰρή- 12
14 νη σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. κι ἂν μὲν τὸ σπίτι εἶναι ἄξιο, ἁπλώστε τὴν εἰρήνη σας ἐπάνω σ' 13

15 αὐτό· ἂν ὅμως δὲν εἶναι ἄξιο, πάρτε πίσω τὴν εἰρήνη σας. κι ὅποιος δὲν σᾶς δεχτῇ 14
καὶ δὲν ἀκούσῃ τὰ λόγια σας, καθὼς θὰ βγαίνετε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι ἢ τὴν πόλι ἐκεί-
16 νη, ξετινάξτε τὴ σκόνη τῶν ποδιῶν σας. σᾶς βεβαιώνω, θὰ δειχτῇ περισσότερη ἀνο- 15
χὴ στὴ χώρα τῶν Σοδόμων καὶ τῆς Γομόρρας κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως παρὰ
17 18 στὴν πόλι ἐκείνη. νά ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω σὰν πρόβατα ἀνάμεσα σὲ λύκους· νὰ εἶστε 16
19 λοιπὸν τετραπέρατοι σὰν τὰ φίδια καὶ ἀθῷοι σὰν τὰ περιστέρια. καὶ νὰ προσέχετε 17
ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. διότι θὰ σᾶς παραδώσουν σὲ συνέδρια καὶ θὰ σᾶς μαστιγώ-
20 σουν στὶς συναγωγές των. καὶ θὰ σᾶς ὁδηγήσουν μπροστὰ σὲ ἡγεμόνες καὶ βασιλεῖς 18
21 ἐξ αἰτίας μου, γιὰ νὰ εἶστε μαρτυρία σ' αὐτοὺς καὶ στοὺς ἐθνικούς. κι ὅταν σᾶς πα- 19
ραδώσουν, μὴ μεριμνήσετε πῶς καὶ τί θὰ πῆτε· διότι θὰ σᾶς δοθῇ ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ
22 τί θὰ πῆτε. διότι δὲν εἶστε σεῖς ἐκεῖνοι ποὺ μιλᾶτε, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατέρα σας 20
23 ποὺ μιλάει μέσα σας. θὰ παραδώσῃ δὲ ἀδερφὸς τὸν ἀδερφὸ στὸ θάνατο καὶ πατέρας 21
24 τὸ τέκνο, καὶ *θὰ ξεσηκωθοῦν τέκνα ἐναντίον τῶν γονέων* καὶ θὰ τοὺς θανατώσουν. 22
καὶ θὰ σᾶς μισοῦν ὅλοι γιὰ τ' ὄνομά μου· ὅποιος ὅμως κάνῃ ὑπομονὴ μέχρι τέλους,
25 αὐτὸς θὰ σωθῇ. κι ὅταν σᾶς καταδιώκουν σ' αὐτὴ τὴν πόλι, φεύγετε στὴν ἄλλη· σᾶς 23
βεβαιώνω, δὲν θὰ τελειώσετε τὶς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, μέχρι νὰ ἔρθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
26 θρώπου. δὲν ὑπάρχει μαθητὴς πάνω ἀπὸ τὸ διδάσκαλό του, οὔτε δοῦλος πάνω ἀπὸ 24
27 τὸν κύριό του. εἶναι ἀρκετὸ στὸ μαθητὴ νὰ γίνῃ σὰν τὸ διδάσκαλό του, καὶ στὸ δοῦ- 25
28 λο σὰν τὸν κύριό του. ἀφοῦ εἶπαν Βεελζεβοὺλ τὸ νοικοκύρη, πόσο περισσότερο τοὺς
29 σπιτικούς του; μὴν τοὺς φοβηθῆτε λοιπόν. διότι δὲν ὑπάρχει κανένα μυστικὸ ποὺ 26
30 δὲν θ' ἀποκαλυφτῇ, καὶ κρυφὸ ποὺ δὲν θὰ γίνῃ γνωστό. αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω στὸ σκο- 27
τάδι, νὰ τὸ πῆτε στὸ φῶς, κι αὐτὸ ποὺ ἀκοῦτε στὸ αὐτί, νὰ τὸ κηρύξετε πάνω ἀπὸ
31 τὶς ταράτσες. καὶ μὴ φοβηθῆτε μπροστὰ σ' ἐκείνους ποὺ σκοτώνουν τὸ σῶμα, ἐνῷ 28
32 τὴν ψυχὴ δὲν μποροῦν νὰ τὴ σκοτώσουν· ἀλλὰ φοβηθῆτε μᾶλλον ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὴ
33 δύναμι νὰ καταστρέψῃ μὲς στὴ Γέεννα καὶ ψυχὴ καὶ σῶμα. δυὸ σπουργίτια δὲν πω- 29
λοῦνται ἕναν ἀσσάριο; κι ὅμως ἕνα ἀπ' αὐτὰ δὲν θὰ πέσῃ πάνω στὴ γῆ, χωρὶς νὰ τὸ
34 θέλῃ ὁ πατέρας σας. ὅσο γιὰ σᾶς, εἶναι ἀριθμημένες καὶ οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σας 30
35 36 ὅλες. μὴ φοβηθῆτε λοιπόν· σεῖς εἶστε ἀκριβώτεροι ἀπὸ πολλὰ σπουργίτια. ὁποιοσδή- 31 32
ποτε λοιπὸν μὲ ὁμολογήσῃ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ὁμολογήσω κι ἐγὼ
μπροστὰ στὸν οὐράνιο πατέρα μου· κι ὅποιος μ' ἀρνηθῇ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, 33
37 38 θὰ τὸν ἀρνηθῶ κι ἐγὼ μπροστὰ στὸν οὐράνιο πατέρα μου. μὴ νομίσετε ὅτι ἦρθα νὰ 34
39 φέρω εἰρήνη ἐπάνω στὴ γῆ· δὲν ἦρθα νὰ φέρω εἰρήνη, ἀλλὰ μαχαίρι. διότι ἦρθα νὰ 35
διχάσω *τὸν ἄνθρωπο ἐναντίον τοῦ πατέρα του καὶ τὴ θυγατέρα ἐναντίον τῆς μητέ-*
40 *ρας της καὶ τὴ νύφη ἐναντίον τῆς πεθερᾶς της· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ σπιτικοί* 36
41 *του.* ὅποιος ἀγαπάει πατέρα ἢ μητέρα παραπάνω ἀπὸ μένα, δὲν εἶναι ἄξιος γιὰ μέ- 37
42 να· κι ὅποιος ἀγαπάει γιὸ ἢ θυγατέρα παραπάνω ἀπὸ μένα, δὲν εἶναι ἄξιος γιὰ μέ-
43 να· κι ὅποιος δὲν παίρνει τὸ σταυρό του καὶ δὲν μ' ἀκολουθεῖ, δὲν εἶναι ἄξιος γιὰ 38
44 μένα. ὅποιος ἐξασφάλισε τὴ ζωή του, θὰ τὴ χάσῃ, κι ὅποιος ἔχασε τὴ ζωή του γιὰ 39
45 μένα, θὰ τὴ διατηρήσῃ. ὅποιος δέχεται ἐσᾶς, δέχεται ἐμένα, κι ὅποιος δέχεται ἐμέ- 40
46 να, δέχεται ἐκεῖνον ποὺ μὲ ἀπέστειλε. ὅποιος δέχεται ἕναν προφήτη, ἐπειδὴ εἶναι 41
47 προφήτης, θὰ πάρῃ μισθὸ προφήτου, κι ὅποιος δέχεται ἕναν δίκαιο, ἐπειδὴ εἶναι δί-
48 καιος, θὰ πάρῃ μισθὸ δικαίου. κι ὅποιος προσφέρῃ μόνο ἕνα ποτήρι κρύο νερὸ σ' ἕ- 42
ναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μικρούς, ἐπειδὴ εἶναι μαθητής, σᾶς βεβαιώνω, δὲν θὰ χάσῃ τὸ
49 μισθό του. κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς τελείωσε τὶς ὁδηγίες του στοὺς δώδεκα μαθητάς του, ἔ- 1 **11**
φυγε ἀπὸ κεῖ, γιὰ νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ κηρύττῃ στὶς πόλεις των.

45 1 Ὁ δὲ Ἰωάννης, ὅταν ἄκουσε στὴ φυλακὴ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἔστειλε δυὸ ἀπὸ 2 3
2 τοὺς μαθητάς του καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ εἶσαι ἐκεῖνος ποὺ ἔρχεται ἢ νὰ περιμένουμε ἄλ-
3 λον; καὶ στὴν ἀπόκρισί του ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε καὶ ἀναγγείλετε στὸν Ἰω- 4
4 άννη αὐτὰ ποὺ ἀκοῦτε καὶ βλέπετε· *τυφλοὶ βλέπουν καὶ κουτσοὶ περπατοῦν, λεπροὶ* 5

καθαρίζονται καὶ κωφάλαλοι ἀκοῦν, νεκροὶ ἀνασταίνονται καὶ φοβισμένοι κηρύτ-
5 6 *τουν ἄγγελμα χαρᾶς·* καὶ εἶναι μακάριος ὅποιος δὲν σκανδαλιστῇ μ' ἐμένα. κι ἐνῷ ἐ- 6 7
7 κεῖνοι πήγαιναν, ὁ Ἰησοῦς ἄρχισε νὰ λέῃ στὰ πλήθη γιὰ τὸν Ἰωάννη· Τί βγήκατε νὰ
8 δῆτε στὴν ἔρημο; καλάμι ποὺ σαλεύεται ἀπὸ τὸν ἄνεμο; ἀλλὰ τί βγήκατε νὰ δῆτε; 8
ἄνθρωπο στολισμένο μὲ ἁπαλὰ φορέματα; ὁρίστε αὐτοὶ ποὺ φοροῦν τὰ ἁπαλὰ εἶναι
9 στὰ παλάτια τῶν βασιλιάδων. τί τέλος πάντων βγήκατε νὰ δῆτε; προφήτη; μάλιστα, 9
10 σᾶς λέω, καὶ παραπάνω ἀπὸ προφήτη. διότι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖο ἔχει 10
γραφῆ· *Νά ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγελιοφόρο μου πρὶν ἀπὸ σένα, γιὰ νὰ σοῦ προε-*
11 *τοιμάσῃ τὸ δρόμο σου.* σᾶς βεβαιώνω, ἀνάμεσα στοὺς γεννημένους ἀπὸ γυναῖκα δὲν 11
ἐμφανίστηκε ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸ βαπτιστή· ἀλλ' ὁ κατώτερος στὴ βασι-
12 λεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ἀνώτερος ἀπ' αὐτόν. κι ἀπὸ τὶς ἡμέρες τοῦ Ἰωάννου τοῦ βα- 12
πτιστοῦ μέχρι τώρα ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν τελωνεῖται, καὶ τὴν ἁρπάζουν τελῶνες.
13 14 διότι ὅλοι οἱ Προφῆτες καὶ ὁ Νόμος προφήτευσαν μέχρι τὸν Ἰωάννη· κι ἂν θέλετε 13 14
15 νὰ τὸ παραδεχτῆτε, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἠλίας ποὺ μέλλει νὰ ἔρθῃ. ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ν' ἀ- 15
16 κούῃ, ἂς τ' ἀκούῃ. ἀλλὰ μὲ τί νὰ παρομοιάσω αὐτὴ τὴ γενιά; μοιάζει μὲ τὰ παιδιὰ 16
ποὺ κάθονται κατὰ ὁμάδες, καὶ φωνάζουν πρὸς τοὺς συμπαῖκτες των καὶ λένε·

17 Σᾶς παίξαμε αὐλό, καὶ δὲν χορέψατε, 17
σᾶς μοιρολογήσαμε θρῆνο, καὶ δὲν κλάψατε.

18 διότι ἦρθε ὁ Ἰωάννης, ποὺ δὲν ἔτρωγε καὶ δὲν ἔπινε, καὶ λένε· Ἔχει δαιμόνιο. ἦρθε 18 19
19 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τρώει καὶ πίνει, καὶ λένε· Κύττα ἄνθρωπος φαγᾶς καὶ
20 κρασοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. κι ἀποδείχτηκε ὅτι ἔχει δίκαιο ἡ σοφία
ἔναντι τῶν τέκνων της.

46 1 Τότε ἄρχισε νὰ ἐλεεινολογῇ τὶς πόλεις, ὅπου ἔγιναν οἱ πιὸ πολλὲς δυνάμεις του, 20
2 διότι δὲν μετανόησαν. Ἀλίμονό σου, Χοραζίν, ἀλίμονό σου, Βηθσαϊδά· διότι, ἂν οἱ 21
δυνάμεις, ποὺ ἔγιναν σὲ σᾶς, γίνονταν στὴν Τύρο καὶ στὴ Σιδῶνα, ἀπὸ πολὺν καιρὸ
3 θὰ κάθονταν μὲ σακκὶ καὶ στάχτη μετανοημένες. ἀλλὰ σᾶς τὸ λέω, κατὰ τὴν ἡμέρα 22
τῆς κρίσεως θὰ δειχτῇ περισσότερη ἀνοχὴ στὴν Τύρο καὶ στὴ Σιδῶνα παρὰ σὲ σᾶς.
4 καὶ σὺ Καπερναούμ, ποὺ ὑψώθηκες μέχρι τὸν οὐρανό, θὰ κατεβαστῇς μέχρι τὸν ᾅ- 23
5 δη· διότι, ἂν οἱ δυνάμεις, ποὺ ἔγιναν σὲ σένα, γίνονταν στὰ Σόδομα, θὰ εἶχαν μείνει
6 μέχρι σήμερα. ἀλλὰ σᾶς τὸ λέω, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως θὰ δειχτῇ περισσό- 24
τερη ἀνοχὴ στὴ χώρα τῶν Σοδόμων παρὰ σὲ σένα.

47 1 2 Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἄνοιξε ὁ Ἰησοῦς τὸ στόμα του καὶ εἶπε· Σὲ δοξολογῶ, πατέρα, 25
Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, διότι τ' ἀπέκρυψες αὐτὰ ἀπὸ σοφοὺς καὶ ἀνθρώ-
3 πους μὲ ἀντίληψι, καὶ τ' ἀποκάλυψες σ' ἁπλοϊκούς· ναί, πατέρα, διότι ἔτσι σοῦ ἄρε- 26
4 σε. τὰ πάντα μοῦ παραδόθηκαν ἀπὸ τὸν πατέρα μου· καὶ κανεὶς δὲν ξέρει καλὰ τὸν 27
5 υἱὸ παρὰ μόνον ὁ πατέρας· οὔτε κανεὶς ξέρει καλὰ τὸν πατέρα, παρὰ μόνον ὁ υἱός,
6 καὶ σ' ὅποιον θέλει ὁ υἱὸς νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ. ἐλᾶτε κοντά μου ὅλοι οἱ κουρασμένοι 28
7 καὶ φορτωμένοι, κι ἐγὼ θὰ σᾶς ξεκουράσω. σηκώστε ἐπάνω σας τὸ ζυγό μου καὶ μά- 29
θετε ἀπὸ μένα, ὅτι εἶμαι πρᾶος καὶ ταπεινόφρων, καὶ θὰ βρῆτε ἀνάπαυσι γιὰ τὶς ψυ-
8 χές σας. διότι ὁ ζυγός μου εἶναι ἁπαλὸς καὶ τὸ φορτίο μου ἐλαφρό. 30

48 1 Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ὡδοιπόρησε ὁ Ἰησοῦς ἡμέρα σάββατο ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σπαρ- 1 **12**
2 3 τά. καὶ πείνασαν οἱ μαθηταί του, κι ἄρχισαν νὰ μαδοῦν στάχυα καὶ νὰ τρῶν. οἱ δὲ 2
φαρισαῖοι, ποὺ εἶδαν, τοῦ εἶπαν· Κύττα οἱ μαθηταί σου κάνουν αὐτὸ ποὺ δὲν ἐπι-
4 τρέπεται νὰ κάνουν τὸ σάββατο. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Δὲν διαβάσατε τί ἔκανε ὁ Δαυ- 3
5 ΐδ, ὅταν πείνασε; πῶς μπῆκε στὸν οἶκο τοῦ θεοῦ καὶ πῶς ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προ- 4
6 θέσεως, ἐνῷ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς φᾶν παρὰ μόνο οἱ ἱερεῖς; ἢ δὲν διαβάσατε στὸ 5
Νόμο, ὅτι οἱ ἱερεῖς κατὰ τὰ σάββατα μέσα στὸ ἱερὸ χρησιμοποιοῦν τὸ σάββατο σὰν

7 καθημερινή, καὶ ὅμως εἶναι ἀθῷοι; σᾶς τὸ λέω δέ, ὅτι ἐδῶ εἶναι κάτι ἀνώτερο ἀπὸ 6
8 τὸ ἱερό. κι ἂν ξέρατε τί θὰ πῇ *Θέλω ἔλεος κι ὄχι θυσία,* δὲν θὰ καταδικάζατε τοὺς ἀ- 7
9 θῴους. διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι Κύριος καὶ τοῦ σαββάτου. 8

49 1 2 Καὶ φεύγοντας ἀπὸ κεῖ ἦρθε στὴ συναγωγή τους. καὶ νά, ἦταν ἐκεῖ ἕνας ἄνθρω- 9 10
3 πος ποὺ εἶχε τὸ χέρι του ξερό· καὶ τὸν ῥώτησαν λέγοντας· Ἐπιτρέπεται νὰ θερα-
4 πεύῃς τὰ σάββατα; γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Ποιός ἄνθρωπος 11
ἀπὸ σᾶς θὰ ἔχῃ ἕνα πρόβατο, κι αὐτὸ θὰ πέσῃ μέρα σάββατο μέσα σὲ λάκκο, καὶ δὲν
5 θὰ τὸ πιάσῃ νὰ τὸ σηκώσῃ; λοιπόν, πόσο ἀνώτερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πρόβα- 12
6 το; ἑπομένως ἐπιτρέπεται νὰ κάνῃς καλὸ ἡμέρα σάββατο. τότε λέει στὸν ἄνθρωπο· 13
7 Ἄπλωσε τὸ χέρι σου. καὶ τ' ἄπλωσε· κι ἀποκαταστάθηκε γερὸ σὰν τὸ ἄλλο. καὶ βγαί- 14
8 νοντας οἱ φαρισαῖοι ἔκαναν συμβούλιο ἐναντίον του, γιὰ νὰ τὸν ἐξοντώσουν. ὁ Ἰη- 15
9 σοῦς ὅμως κατάλαβε κι ἔφυγε ἀπὸ κεῖ. καὶ τὸν ἀκολούθησαν κόσμος πολύς, καὶ σ' ὅ-
10 λους αὐτοὺς ἔκανε θεραπεῖες, καὶ τοὺς ἔδωσε αὐστηρὴ παραγγελία, νὰ μὴ τὸν φανε- 16
11 ρώσουν· κι ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ προφήτης Ἠσαΐας, ὅταν εἶπε· 17

12 *Νά παλληκάρι μου, ὁ διαλεχτός μου,* 18
ὁ ἀγαπητός μου, στὸν ὁποῖο εὐδόκησε ἡ ψυχή μου·
13 *ἀφήνω ἐπάνω του τὸ πνεῦμα μου,*
καὶ θὰ κυριαρχήσῃ στὰ ἔθνη.
14 *δὲν θὰ καυγαδίσῃ, οὔτε θὰ κάνῃ φασαρία,* 19
οὔτε κανεὶς θ' ἀκούσῃ τὴ φωνή του στὶς πλατεῖες.
15 *καλάμι τσακισμένο δὲν θὰ τὸ κομματιάσῃ,* 20
καὶ φιτίλι ποὺ καπνίζει σβήνοντας δὲν θὰ τὸ ἀποσβήσῃ,
μέχρι ποὺ θὰ ὁδηγήσῃ τὴν ἄσκησι τῆς κυριαρχίας του στὴ νίκη.
16 *καὶ στ' ὄνομά του θὰ στηρίξουν τὴν ἐλπίδα τους τὰ ἔθνη.* 21

50 1 Τότε τοῦ ἔφεραν μπροστά του ἕναν δαιμονιζόμενο τυφλὸ καὶ κωφάλαλο, καὶ 22
2 τὸν θεράπευσε, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κωφάλαλος νὰ μιλάῃ καὶ νὰ βλέπῃ. κι ἔμεναν κα- 23
τάπληκτοι ὅλος ὁ κόσμος κι ἔλεγαν· Μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Δαυΐδ;
3 οἱ φαρισαῖοι ὅμως, ὅταν ἄκουσαν, εἶπαν· Αὐτὸς δὲν βγάζει δαιμόνια παρὰ μόνο μὲ 24
4 τὴ δύναμι τοῦ Βεελζεβοὺλ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δαιμονίων. κι ὁ Ἰησοῦς ξέροντας τοὺς 25
5 λογισμούς των τοὺς εἶπε· Κάθε καθεστὼς ποὺ διασπᾶται ἀπὸ μόνο του, ῥημάζει· κι
6 ὁποιαδήποτε πόλι ἢ σπίτι διασπᾶται ἀπὸ μόνο του, δὲ πρόκειται νὰ σταθῇ. κι ἂν ὁ 26
σατανᾶς βγάζῃ τὸ σατανᾶ, διέσπασε τὸν ἑαυτό του· πῶς λοιπὸν θὰ σταθῇ τὸ καθε-
7 στώς του; κι ἂν ἐγὼ βγάζω τὰ δαιμόνια μὲ τὴ δύναμι τοῦ Βεελζεβούλ, οἱ γιοί σας μὲ 27
8 τίνος τὴ δύναμι θὰ τὰ βγάλουν; γι' αὐτὸ αὐτοὶ θὰ σᾶς κρίνουν. ἐὰν ὅμως ἐγὼ βγάζω 28
τὰ δαιμόνια μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ, αὐτὸ θὰ πῇ ὅτι ἔφτασε καταπάνω σας ἡ βασι-
9 λεία τοῦ θεοῦ. ἢ πῶς μπορεῖ νὰ μπῇ κανεὶς στὸ σπίτι τοῦ δυνατοῦ καὶ ν' ἁρπάξῃ τὰ 29
10 ὅπλα του, ἂν δὲν δέσῃ πρῶτα τὸ δυνατό; καὶ τότε θὰ λεηλατήσῃ τὸ σπίτι του. ὅ- 30
ποιος δὲν εἶναι μαζί μου, εἶναι ἐναντίον μου, κι ὅποιος δὲν συνάζει μαζί μου, σκορ-
11 πίζει. γι' αὐτὸ σᾶς τὸ λέω, ὁποιαδήποτε ἁμαρτία καὶ βλασφημία θὰ συγχωρηθῇ 31
12 στοὺς ἀνθρώποις, ἡ βλασφημία ὅμως τοῦ πνεύματος δὲν θὰ τοὺς συγχωρηθῇ. κι ὅ-
ποιος πῇ λόγο ἐναντίον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θὰ τοῦ συγχωρηθῇ, ὅποιος ὅμως πῇ 32
ἐναντίον τοῦ ἁγίου πνεύματος, δὲν θὰ τοῦ συγχωρηθῇ οὔτε στὴν τωρινὴ ζωὴ οὔτε
13 στὴ μέλλουσα. ἢ δεχτῆτε τὸ δέντρο σὰν καλὸ καὶ τὸν καρπό του σὰν καλό, ἢ δεχτῆ- 33
τε τὸ δέντρο σὰν πρόστυχο καὶ τὸν καρπό του σὰν πρόστυχο· διότι τὸ δέντρο φαίνε-
14 ται ἀπὸ τὸν καρπό του. παιδιὰ τῆς ὀχιᾶς, πῶς μπορεῖτε νὰ λέτε καλὰ πράγματα, ἀ- 34
15 φοῦ εἶστε πονηροί; διότι τὸ στόμα λαλεῖ ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τῆς καρδιᾶς. ὁ καλὸς ἄν- 35
θρωπος ἀπὸ τὸ καλὸ ἀπόθεμα βγάζει καλά, κι ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πονηρὸ
16 ἀπόθεμα βγάζει πονηρά. σᾶς τὸ λέω δέ, ὅτι κάθε κάλπικος λόγος ποὺ θὰ ποῦν οἱ ἄν- 36

17 θρωποι, θὰ δώσουν λόγο γι' αὐτὸν τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως. διότι ἀπὸ τὰ λόγια σου 37
δικαιώνεσαι κι ἀπὸ τὰ λόγια σου καταδικάζεσαι.

51 1 Τότε μίλησαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους καὶ εἶπαν· Διδάσκα- 38
2 λε, θέλουμε νὰ δοῦμε ἀπὸ σένα σημεῖο. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Γενιὰ 39
πονηρὴ καὶ μοιχαλίδα ζητάει ἐπίμονα σημεῖο, ἀλλὰ σημεῖο δὲν πρόκειται νὰ τῆς δο-
3 θῇ, παρὰ μόνο τὸ σημεῖο τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. ὅπως ἀκριβῶς *ὁ προφήτης Ἰωνᾶς* 40
ἔκανε τρεῖς ἡμέρες καὶ τρεῖς νύχτες μὲς στὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους, ἔτσι κι ὁ υἱὸς τοῦ
4 ἀνθρώπου θὰ κάνῃ τρεῖς ἡμέρες καὶ τρεῖς νύχτες στὰ σπλάχνα τῆς γῆς. ἄνδρες Νι- 41
νευῖτες θ' ἀναστηθοῦν στὴν κρίσι μαζὶ μὲ τὴ γενιὰ αὐτὴ καὶ θὰ τὴν καταδικάσουν,
5 διότι μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ μετανόησαν· καὶ νά ἐδῶ κάτι ἀνώτερο ἀπὸ τὸν Ἰωνᾶ. 42
βασίλισσα τοῦ Νότου θὰ σηκωθῇ στὴν κρίσι μαζὶ μὲ τὴ γενιὰ αὐτὴ καὶ θὰ τὴν κατα-
δικάσῃ, διότι ἦρθε ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς ν' ἀκούσῃ τὴ σοφία τοῦ Σολομῶνος· καὶ
6 νὰ ἐδῶ κάτι ἀνώτερο ἀπὸ τὸ Σολομῶνα. ἀλλ' ὅταν τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα βγῇ ἀπὸ τὸν 43
7 ἄνθρωπο, περνάει ἀπὸ τόπους ἄνυδρους ζητώντας στέκι, καὶ δὲν βρίσκει. τότε λέει· 44
Θὰ ἐπιστρέψω στὴν κατοικία μου ἀπ' ὅπου βγῆκα. κι ἔρχεται καὶ τὴ βρίσκει ἐλεύθε-
8 ρη σκουπισμένη καὶ στολισμένη. τότε πηγαίνει καὶ παίρνει μαζί του ἄλλα ἑφτὰ 45
9 πνεύματα πονηρότερα ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, καὶ μπαίνουν καὶ κατοικοῦν ἐκεῖ· καὶ γί-
10 νονται τὰ ὕστερα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ
μὲ τὴ γενιὰ αὐτὴ τὴν πονηρή.

52 1 Κι ἐνῷ αὐτὸς μιλοῦσε ἀκόμη στὰ πλήθη, νά ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδερφοί του 46
2 στέκονταν ἔξω, καὶ ἤθελαν νὰ τοῦ μιλήσουν. καὶ κάποιος τοῦ λέει· Νά ἡ μητέρα σου 47
3 καὶ οἱ ἀδελφοί σου στέκονται ἔξω καὶ θέλουν νὰ σὲ δοῦν. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ 48
εἶπε σ' αὐτὸν ποὺ τοῦ μιλοῦσε· Ποιά εἶναι ἡ μητέρα μου καὶ ποιοί εἶναι οἱ ἀδερφοί
4 μου; κι ἁπλώνοντας τὸ χέρι του ἐπάνω ἀπὸ τοὺς μαθητάς του λέει· Νά ἡ μητέρα μου 49
5 καὶ οἱ ἀδερφοί μου· ὅποιος θὰ κάνῃ τὸ θέλημα τοῦ οὐρανίου πατέρα μου, αὐτὸς εἶ- 50
ναι ἀδερφὸς καὶ ἀδερφὴ καὶ μητέρα μου.

53 1 Ἐκείνη τὴν ἡμέρα βγῆκε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ καθόταν δίπλα στὴ θάλασ- 1 **13**
2 σα. καὶ μαζεύτηκαν κοντά του πλήθη πολλά, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ ἴδιος νὰ μπῇ καὶ νὰ 2
3 καθίσῃ σ' ἕνα πλοῖο, ἐνῷ ὅλος ὁ κόσμος στεκόταν στὴν παραλία. καὶ τοὺς εἶπε πολ- 3
4 λὰ μὲ παραβολὲς λέγοντας· Νά, βγῆκε ὁ σποριᾶς νὰ σπείρῃ. καὶ καθὼς ἔσπερνε, ἄλ- 4
5 λα μὲν ἔπεσαν στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, καὶ ἦρθαν τὰ πουλιὰ καὶ τὰ κατέφαγαν. ἄλλα 5
6 δὲ ἔπεσαν ἐπάνω στὰ πετρώδη, ὅπου δὲν εἶχε πολὺ χῶμα, καὶ φύτρωσαν ἀμέσως, ἐ-
πειδὴ δὲν εἶχαν βάθος γῆς· ἀλλ' ὅταν βγῆκε ὁ ἥλιος, τὰ χτύπησε τὸ λιοπύρι, κι ἐπει- 6
7 δὴ δὲν εἶχαν ῥίζα, ξηράθηκαν. κι ἄλλα ἔπεσαν στ' ἀγκάθια· καὶ ψήλωσαν τ' ἀγκάθια 7
8 καὶ τὰ ἔπνιξαν. κι ἄλλα ἔπεσαν στὸ καλὸ τὸ χῶμα, κι ἔδωσαν καρπὸ ἄλλο ἑκατό, ἄλ- 8
9 10 λο ἑξήντα, κι ἄλλο τριάντα. ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ν' ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ. καὶ τὸν πλησία- 9 10
11 σαν οἱ μαθηταὶ καὶ τοῦ εἶπαν· Γιατί τοὺς μιλᾷς μὲ παραβολές; κι ἐκεῖνος ἀποκρίθη- 11
κε καὶ τοὺς εἶπε· Διότι σὲ σᾶς εἶναι δοσμένο νὰ καταλάβετε τὰ μυστικὰ τῆς βασι-
12 λείας τῶν οὐρανῶν, ἐνῷ σ' ἐκείνους δὲν εἶναι δοσμένο. διότι ὅποιος ἔχει, θὰ τοῦ δο- 12
θῇ καὶ θὰ τοῦ περισσέψῃ· ὅποιος ὅμως δὲν ἔχει, κι αὐτὸ ποὺ ἔχει θὰ τοῦ τὸ πάρουν.
13 γι' αὐτὸ τοὺς μιλάω μὲ παραβολές, ὥστε, *ἐνῷ κυττάζουν, νὰ μὴ βλέπουν, κι ἐνῷ ἀ-* 13
14 *κροάζονται, νὰ μὴν ἀκοῦν, μήτε νὰ καταλαβαίνουν, μὴ τυχὸν καὶ ἐπιστρέψουν.* καὶ 14
15 τότε θὰ ἐκπληρωθῇ σ' αὐτοὺς ἡ προφητεία τοῦ Ἠσαΐου ποὺ λέει· *Θ' ἀκούσετε καὶ*
16 *δὲν θὰ καταλάβετε, θὰ κυττάξετε καὶ δὲν θὰ δῆτε· διότι τὸ μυαλὸ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ ἔ-* 15
17 *κανε κάλο, καὶ στ' αὐτιά τους βαρακοῦν, καὶ τὰ μάτια τους τὰ κλείνουν, γιὰ νὰ μὴ*
δοῦν καμμιὰ φορὰ μὲ τὰ μάτια τους κι ἀκούσουν μὲ τ' αὐτιά τους καὶ καταλάβουν
18 *μὲ τὸ μυαλό τους, κι ἐπιστρέψουν, καὶ τοὺς γιατρέψω.* τὰ δικά σας ὅμως μάτια εἶναι 16
19 μακάρια, διότι βλέπουν, καὶ τ' αὐτιά σας ἐπίσης, διότι ἀκοῦν. σᾶς βεβαιώνω ὅτι 17
πολλοὶ προφῆτες καὶ δίκαιοι ἐπιθύμησαν νὰ δοῦν αὐτὰ ποὺ βλέπετε, καὶ δὲν τὰ εἶ-

20 δαν, καὶ ν' ἀκούσουν αὐτὰ ποὺ ἀκοῦτε, καὶ δὲν τὰ ἄκουσαν. ἀκούστε λοιπὸν ἐσεῖς 18
21 τὴν παραβολὴ τοῦ σποριᾶ. ἀπὸ τὸν καθένα ποὺ ἀκούει τὸ λόγο τῆς βασιλείας καὶ 19
δὲν λέει νὰ καταλάβῃ, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ σηκώνει τὸ σπαρμένο στὸ μυαλό του·
22 αὐτὸς εἶναι ποὺ σπάρθηκε στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου. κι ἐκεῖνος ποὺ σπάρθηκε πάνω 20
στὰ πετρώδη, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀκούει τὸ λόγο κι ἀμέσως τὸν παραδέχεται καὶ τὸν
23 παίρνει μὲ χαρά· δὲν ἔχει ὅμως μέσα του ῥίζα, εἶναι προσωρινός· κι ὅταν ἔρθῃ θλῖψι 21
24 ἢ διωγμὸς ἐξ αἰτίας τοῦ λόγου, ἀμέσως σκοντάφτει. κι ἐκεῖνος ποὺ σπάρθηκε στ' ἀ- 22
γκάθια, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀκούει τὸ λόγο, ἀλλ' ἡ μέριμνα τῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ ὁ ἀπα-
25 τηλὸς πλοῦτος στραγγαλίζουν τὸ λόγο, καὶ γίνεται ἄκαρπος. κι ἐκεῖνος ποὺ σπάρθη- 23
26 κε στὸ χῶμα τὸ καλό, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀκούει τὸ λόγο καὶ καταλαβαίνει· αὐτὸς δὰ
καρποφορεῖ καὶ κάνει ἄλλος ἑκατό, ἄλλος ἑξήντα, κι ἄλλος τριάντα.

54 1 Ἄλλη παραβολὴ τοὺς διηγήθηκε λέγοντας· Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μ' 24
2 ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἔσπειρε στὸν ἀγρό του καλὸ σπόρο· ἀλλὰ τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἄνθρω- 25
ποι κοιμοῦνται, ἦρθε ὁ ἐχθρός του κι ἔσπειρε ἀνάμεσα στὸ σιτάρι ζιζάνια κι ἔφυγε.
3 4 κι ὅταν βλάστησε γρασίδι κι ἔκανε καὶ καρπό, τότε φάνηκαν καὶ τὰ ζιζάνια. κι ἔρχο- 26 27
νται οἱ δοῦλοι τοῦ νοικοκύρη καὶ τοῦ λένε· Κύριε, καλὸ σπόρο δὲν ἔσπειρες στὸν ἀ-
5 γρό σου; ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχει ζιζάνια; κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τόκα- 28
6 νε αὐτό. καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ εἶπαν· Θέλεις λοιπὸν νὰ πᾶμε νὰ τὰ ξεβοτανίσουμε; ἐκεῖ- 29
νος ὅμως εἶπε· Ὄχι· μὴ τυχὸν ξεβοτανίζοντας τὰ ζιζάνια ξερριζώσετε μαζὶ μ' αὐτὰ
7 τὸ σιτάρι· ἀφήστε νὰ μεγαλώνουν καὶ τὰ δυὸ μαζὶ μέχρι τὸ θερισμό, καὶ στὸν καιρὸ 30
8 τοῦ θερισμοῦ θὰ πῶ στοὺς θεριστάς· Μαζέψτε πρῶτα τὰ ζιζάνια καὶ δέστε τα σὲ δε-
μάτια, γιὰ νὰ τὰ κατακάψετε, καὶ τὸ σιτάρι συνάξτε το στὴν ἀποθήκη μου.

55 1 Ἄλλη παραβολὴ τοὺς διηγήθηκε λέγοντας· Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ 31
2 σπειρὶ σιναπιοῦ, ποὺ τὸ πῆρε ἕνας ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔσπειρε στὸν ἀγρό του· αὐτὸ εἶ- 32
ναι μὲν τὸ μικρότερο ἀπ' ὅλα τὰ σπέρματα, ἀλλ' ὅταν μεγαλώσῃ, εἶναι τὸ μεγαλείτε-
3 ρο ἀπὸ τὰ λαχανικὰ καὶ γίνεται ὁλόκληρο δέντρο, ὥστε νἀρθοῦν τὰ πουλιὰ τοῦ οὐ-
ρανοῦ καὶ νὰ κατοικοῦν στὰ κλωνάρια του.

56 1 Ἄλλη παραβολὴ τοὺς εἶπε· Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ προζύμι, ποὺ 33
τὸ παίρνει μιὰ γυναίκα καὶ τὸ βάζει μέσα σὲ τρία σάτα ἀλεύρι, ἕως ὅτου γίνεται ὁ-
λόκληρο ἔνζυμο.

57 1 Ὅλ' αὐτὰ τὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς στὸν κόσμο μὲ παραβολές, καὶ χωρὶς παραβολὴ δὲν 34
τοὺς ἔλεγε τίποτε· κι ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ προφήτης λέγοντας·

2 *Θ' ἀνοίξω τὸ στόμα μου νὰ μιλήσω μὲ παραβολές,* 35
καὶ θὰ πῶ πράγματα ποὺ εἶναι μυστικὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε ὁ κόσμος.

58 1 Τότε ἄφησε τὸν κόσμο καὶ ἦρθε στὸ σπίτι του. καὶ τὸν πλησίασαν οἱ μαθηταί 36
2 του λέγοντας· Ἑρμήνευσέ μας τὴν παραβολὴ τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. κι ἐκεῖνος ἀ- 37
ποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Ἐκεῖνος ποὺ σπέρνει τὸν καλὸ σπόρο εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
3 θρώπου· κι ὁ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος· ὁ καλὸς σπόρος εἶναι οἱ γιοὶ τῆς βασιλείας· τὰ 38 39
4 ζιζάνια εἶναι οἱ γιοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ ἐχθρὸς ποὺ τὰ ἔσπειρε εἶναι ὁ διάβολος· ὁ θερι-
5 σμὸς εἶναι τὸ τέλος τοῦ κόσμου· οἱ θερισταὶ εἶναι ἄγγελοι. ὅπως λοιπὸν τὰ ζιζάνια 40
συλλέγονται καὶ καίγονται στὴ φωτιά, ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ κόσμου.
6 θὰ στείλῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους του, καὶ θὰ μαζέψουν ἀπὸ τὴ βασι- 41
7 λεία του ὅλους τοὺς σαμποταριστὰς καὶ τοὺς παρανόμους, καὶ θὰ τοὺς ῥίξουν στὸ 42
8 καμίνι τῆς φωτιᾶς· ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ κλᾶμα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν. τότε οἱ δί- 43
9 καιοι θὰ λάμψουν σὰν τὸν ἥλιο στὴ βασιλεία τοῦ πατέρα τους. ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ν'
ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ.

59 1 Πάλι μοιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ θησαυρὸ κρυμμένο στὸν ἀγρό, ποὺ τὸν 44

2 βρίσκει ένας άνθρωπος καὶ δὲν τὸν μαρτυράει, κι ἀπὸ τὴ χαρά του πάει καὶ πουλάει
ὅλα ὅσα ἔχει, κι ἀγοράζει τὸν ἀγρὸ ἐκεῖνο.

60 1 Πάλι μοιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπο ἔμπορο ποὺ ψάχνει γιὰ καλὰ 45
μαργαριτάρια· κι αὐτὸς μόλις βρίσκει ἕνα πολύτιμο μαργαριτάρι, πάει καὶ πουλάει 46
ὅλα ὅσα ἔχει, καὶ τὸ ἀγοράζει.

61 1 Πάλι μοιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δίχτυ ποὺ τὄρριξαν στὴ θάλασσα καὶ 47
2 μάζεψε ἀπὸ κάθε εἶδος· κι ὅταν γέμισε, τὸ τράβηξαν ἐπάνω στὸ γιαλό, καὶ κάθισαν 48
3 καὶ διάλεξαν τὰ καλὰ σὲ δοχεῖα, ἐνῷ τὰ πρόστυχα τὰ πέταξαν ἔξω. ἔτσι θὰ γίνῃ στὸ 49
τέλος τοῦ κόσμου. θὰ βγοῦν οἱ ἄγγελοι καὶ θὰ ξεχωρίσουν τοὺς πονηροὺς ἀνάμεσα
4 ἀπὸ τοὺς δικαίους, καὶ θὰ τοὺς ῥίξουν στὸ καμίνι τῆς φωτιᾶς· ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ κλᾶ- 50
μα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

62 1 2 Τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Τὰ καταλάβατε ὅλ' αὐτά; τοῦ λένε· Ναί, Κύριε. κι ἐκεῖνος 51 52
τοὺς λέει· Γι' αὐτὸ κάθε ἐπιστήμων τῶν γραμμάτων ποὺ ἐκπαιδεύτηκε ὡς μαθητὴς
γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, μοιάζει μὲ τὸ νοικοκύρη, ὁ ὁποῖος πετάει ἔξω ἀπὸ
τὴν ἀποθήκη του καινούργια καὶ παλιά.

63 1 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς τελείωσε τὶς παραβολὲς αὐτές, σηκώθηκε ἀπὸ κεῖ, ἦρθε στὴν 53 54
2 πατρίδα του, καὶ τοὺς δίδασκε στὴ συναγωγή τους, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μένουν ἔκπλη-
3 κτοι καὶ νὰ λένε· Ἀπὸ ποῦ ἔχει αὐτὸς αὐτὴ τὴ σοφία καὶ τὶς δυνάμεις; αὐτὸς δὲν εἶ- 55
ναι ὁ γιὸς τοῦ στεγαστοῦ; ἡ μητέρα του δὲν λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδερφοί του Ἰά-
κωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; καὶ τὶς ἀδερφές του δὲν τὶς ἔχουμε ὅλες ἐ- 56
4 5 μεῖς; ἀπὸ ποῦ λοιπὸν αὐτὸς τὰ ἔχει ὅλα αὐτά; καὶ σκανδαλίζονταν μ' αὐτόν. ὁ δὲ Ἰη- 57
σοῦς τοὺς εἶπε· Ἕνας προφήτης δὲν περιφρονεῖται παρὰ μόνο στὴν πατρίδα του καὶ
6 στὸ σπίτι του. καὶ δὲν ἔκανε ἐκεῖ πολλὲς δυνάμεις ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας των. 58

64 1 Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἄκουσε ὁ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴ φήμη τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε 1 **14**
2 στοὺς ὑπηρέτες του· Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς σηκώθηκε ἀπὸ τοὺς 2
3 νεκρούς, καὶ γι' αὐτὸ οἱ δυνάμεις ἐνεργοῦν μ' αὐτόν. διότι ὁ Ἡρῴδης εἶχε συλλάβει 3
τὸν Ἰωάννη καὶ τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔβαλε στὴ φυλακὴ ἐξ αἰτίας τῆς Ἡρῳδιάδος τῆς
4 γυναικὸς τοῦ ἀδερφοῦ του Φιλίππου. διότι ὁ Ἰωάννης τοῦ ἔλεγε· Δὲν σοῦ ἐπιτρέπε- 4
5 ται νὰ τὴν ἔχῃς ἐσύ. καὶ παρ' ὅλο ποὺ ἤθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ, φοβήθηκε τὸν κόσμο, 5
6 διότι τὸν εἶχαν ὡς προφήτη. κι ὅταν γιορταζόταν τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρῴδου, χόρεψε 6
7 ἡ θυγατέρα τῆς Ἡρῳδιάδος στὴ μέση καὶ ἄρεσε στὸν Ἡρῴδῃ· γι' αὐτὸ καὶ τῆς ὑπο- 7
8 σχέθηκε μὲ ὅρκο νὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι κι ἂν ζητήσῃ. κι ἐκείνη, παρακινημένη ἀπὸ τὴ μη- 8
τέρα της, λέει· Δός μου ἐδῶ τώρα στὸ πιάτο τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.
9 κι ὁ βασιλεὺς στενοχωρήθηκε, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔκανε ὅρκους καὶ τὸν ἄκουσαν κι αὐτοὶ 9
10 ποὺ διασκέδαζαν μαζί του, διέταξε νὰ δοθῇ. κι ἔστειλε κι ἀποκεφάλισε τὸν Ἰωάννη 10
11 στὴ φυλακή. κι ἔφεραν τὸ κεφάλι του στὸ πιάτο καὶ τὄδωσαν στὸ κορίτσι, καὶ τὄφε- 11
12 ρε στὴ μητέρα της. μετὰ παρουσιάστηκαν οἱ μαθηταί του καὶ πῆραν τὸ σῶμα καὶ τὸ 12
ἔθαψαν, καὶ ἦρθαν τὸ ἀνήγγειλαν στὸν Ἰησοῦ.

65 1 Κι ὅταν ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, ἔφυγε ἀπὸ κεῖ μὲ πλοῖο σ' ἕναν ἔρημο τόπο μόνος 13
2 3 του. καὶ τὰ πλήθη σὰν τὸ ἄκουσαν, τὸν ἀκολούθησαν πεζοὶ ἀπὸ τὶς πόλεις. καὶ βγαί- 14
νει ὁ Ἰησοῦς καὶ βλέπει κόσμο πολύ· καὶ τοὺς σπλαχνίστηκε, καὶ θεράπευσε τοὺς ἀρ-
4 ρώστους των. κι ὅταν σουρούπωσε, τὸν πλησίασαν οἱ μαθηταί του λέγοντας· Ὁ τό- 15
5 πος εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα πιὰ περασμένη· ἀπόλυσε τὸν κόσμο, νὰ πᾶν στὰ χωριὰ
6 ν' ἀγοράσουν τρόφιμα νὰ φᾶν. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Δὲν χρειάζεται νὰ φύγουν· 16
7 δώστε τους ἐσεῖς νὰ φᾶν. κι ἐκεῖνοι τοῦ λένε· Δὲν ἔχουμε ἐδῶ παρὰ μόνο πέντε ψω- 17
8 μιὰ καὶ δύο ψάρια. κι ἐκεῖνος εἶπε· Φέρτε τά μου ἐδῶ. καὶ πρόσταξε τὸν κόσμο νὰ 18 19
9 πλαγιάσουν ἐπάνω στὰ χόρτα. καὶ παίρνοντας τὰ πέντε ψωμιὰ καὶ τὰ δύο ψάρια,
κύτταξε πρὸς τὸν οὐρανὸ κι εὐλόγησε, κι ἔκοψε κι ἔδωσε τὰ ψωμιὰ στοὺς μαθητάς,
10 οἱ δὲ μαθηταὶ στὸν κόσμο. κι ἔφαγαν ὅλοι καὶ χόρτασαν, καὶ σήκωσαν ὅ,τι περίσσε- 20

ψε ἀπὸ τὰ κομμάτια, δώδεκα κοφίνια γεμάτα. κι ἐκεῖνοι ποὺ ἔτρωγαν ἦταν περίπου πέντε χιλιάδες ἄντρες ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά.

66 Κι ἀμέσως ἀνάγκασε ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς του νὰ μποῦν στὸ πλοῖο καὶ νὰ πᾶν πρὶν ἀπ' αὐτὸν στὴν πέρα μεριά, ἕως ὅτου ἀπολύσῃ τὸν κόσμο. κι ἀφοῦ ἀπέλυσε τὸν κόσμο, ἀνέβηκε στὸ βουνὸ μόνος του, νὰ προσευχηθῇ. κι ὅταν βράδιασε, ἦταν ἐκεῖ μόνος του. τὸ δὲ πλοῖο ἦταν κιόλας στὸ μέσο τῆς θαλάσσης, καὶ βασανιζόταν ἀπὸ τὰ κύματα· διότι ὁ ἄνεμος ἦταν ἀντίθετος. καὶ κατὰ τὴν τέταρτη βάρδια τῆς νύχτας πῆγε ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς περπατώντας ἐπάνω στὴ θάλασσα. κι ὅταν τὸν εἶδαν οἱ μαθηταὶ νὰ περπατάῃ πάνω στὴ θάλασσα, τρόμαξαν, κι ἔλεγαν ὅτι Εἶναι φάντασμα, κι ἔβγαλαν κραυγὴ ἀπὸ τὸ φόβο. ἀμέσως ὅμως τοὺς μίλησε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Θάρρος, ἐγὼ εἶμαι· μὴ φοβᾶστε. καὶ τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Πέτρος καὶ λέει· Κύριε, ἂν εἶσαι σύ, πρόσταξέ με νἀρθῶ κοντά σου ἐπάνω στὰ νερά. κι ἐκεῖνος λέει· Ἔλα. κατεβαίνει ὁ Πέτρος ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ περπατάει ἐπάνω στὰ νερά, γιὰ νἄρθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦ. βλέποντας ὅμως τὸν ἄνεμο ἰσχυρό, φοβήθηκε καί, καθὼς ἄρχισε νὰ βουλιάζῃ, ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ καὶ εἶπε· Κύριε, σῶσε με. κι ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἅπλωσε τὸ χέρι, τὸν ἔπιασε, καὶ τοῦ λέει· Ὀλιγόπιστε, γιατί δίστασες; καὶ μόλις μπῆκαν στὸ πλοῖο, κόπασε ὁ ἄνεμος. κι ὅσοι ἦταν στὸ πλοῖο, ἦρθαν καὶ τὸν προσκύνησαν λέγοντας· Ἀληθινὰ εἶσαι υἱὸς τοῦ θεοῦ.

67 Κι ἀφοῦ διέσχισαν τὴ θάλασσα, ἦρθαν στὴ χώρα Γενησαρέτ. καὶ μόλις τὸν ἀναγνώρισαν οἱ ἄντρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἔστειλαν σ' ὅλη τὴν περιοχὴ ἐκείνη καὶ τοῦ ἔφεραν ὅλους ὅσοι δὲν ἦταν καλά· καὶ τὸν παρακαλοῦσαν μόνο ν' ἀγγίξουν ἔστω καὶ τὴν οὔγια τοῦ ἱματίου του· κι ὅσοι ἄγγιξαν, σώθηκαν.

68 Τότε πλησιάζουν τὸν Ἰησοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τοῦ λένε· Γιατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουν τὴν παράδοσι τῶν πρεσβυτέρων; δὲν πλύνουν τὰ χέρια τους, ὅταν τρῶν ψωμί. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Καὶ σεῖς γιατί παραβαίνετε τὴν ἐντολὴ τοῦ θεοῦ γιὰ χάρι τῆς παραδόσεώς σας; διότι ὁ θεὸς ἔδωσε ἐντολὴ καὶ εἶπε· *Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα·* καί· *Ὅποιος κακολογεῖ πατέρα ἢ μητέρα, νὰ θανατωθῇ.* ἐνῷ σεῖς λέτε· Ὅποιος πῇ στὸν πατέρα ἢ στὴ μητέρα 'Προσφορὰ στὸ ναὸ ὅ,τι κι ἂν ἔχῃς νὰ πάρῃς ἀπὸ μένα', δὲν ἔχει ὑποχρέωσι νὰ τιμήσῃ τὸν πατέρα του ἢ τὴ μητέρα του· κι ἀχρηστέψατε τὴν ἐντολὴ τοῦ θεοῦ γιὰ χάρι τῆς παραδόσεώς σας. ὑποκριταί! καλὰ προφήτευσε γιὰ σᾶς ὁ Ἠσαΐας καὶ εἶπε· *Ὁ λαὸς αὐτὸς μὲ πλησιάζει μὲ τὰ λόγια τους καὶ μὲ λατρεύει μὲ τὰ χείλη, ἀλλ' ἡ καρδιά τους εἶναι μακριὰ ἀπὸ μένα· μὲ λατρεύουν ψεύτικα καὶ διδάσκουν διδασκαλίες ποὺ εἶναι σαχλοσυνταγὲς ἀνθρώπων.* κι ἀφοῦ κάλεσε κοντά του τὸν κόσμο, τοὺς εἶπε· Ἀκοῦτε καὶ καταλαβαίνετε· δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο ποὺ μπαίνει στὸ στόμα, ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα, ἐκεῖνο μολύνει τὸν ἄνθρωπο. τότε τὸν πλησιάζουν οἱ μαθηταί του καὶ τοῦ λένε· Ξέρεις ὅτι οἱ φαρισαῖοι σκανδαλίστηκαν ἀκούοντας αὐτὸ ποὺ εἶπες; κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Κάθε φυτεία ποὺ δὲν τὴ φύτεψε ὁ οὐράνιος πατέρας μου, θὰ ξεπατωθῇ. ἀφήστε τους· εἶναι τυφλοὶ ὁδηγοὶ τυφλῶν· κι ὅταν τυφλὸς ὁδηγῇ τυφλό, θὰ πέσουν καὶ οἱ δυό τους σὲ λάκκο. κι ἀποκρίνεται ὁ Πέτρος καὶ τοῦ λέει· Ἑρμήνευσέ μας αὐτὴ τὴν παραβολή. κι ὁ Ἰησοῦς λέει· Ἀκόμη καὶ σεῖς εἶστε ἀνίκανοι νὰ καταλάβετε; δὲν καταλαβαίνετε ὅτι κάθε τί ποὺ μπαίνει στὸ στόμα προχωρεῖ στὴν κοιλιὰ κι ἀποβάλλεται στ' ἀποχωρητήριο; ἐνῷ ἐκεῖνα ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα, βγαίνουν ἀπὸ τὸ μυαλό, κι ἐκεῖνα μολύνουν τὸν ἄνθρωπο. διότι ἀπὸ τὸ μυαλὸ βγαίνουν πονηροὶ λογισμοί, φόνοι, μοιχεῖες, πορνεῖες, κλοπές, ψευδομαρτυρίες, βλασφημίες. αὐτὰ εἶναι ποὺ μολύνουν τὸν ἄνθρωπο· ἐνῷ τὸ νὰ φάῃ μ' ἄπλυτα χέρια δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπο.

69 Καὶ βγαίνοντας ἀπὸ κεῖ ὁ Ἰησοῦς ἀναχώρησε στὰ μέρη τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος. καὶ νά μιὰ γυναίκα Χαναναία ἀπὸ τὴν περιοχὴ ἐκείνη βγῆκε καὶ τοῦ ἔκραζε λέ-

3 4 γοντας· Ἐλέησέ με, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ· ἡ θυγατέρα μου δαιμονίζεται ἄσχημα. κι ἐκεῖ- 23
νος δὲν τῆς ἀποκρίθηκε οὔτε κουβέντα. τὸν πλησιάζουν οἱ μαθηταί του καὶ τὸν πα-
5 ρακαλοῦν λέγοντας· Ἀπόλυσέ την, διότι κράζει ἀπὸ πίσω μας. κι ἐκεῖνος ἀποκρίνε- 24
ται καὶ λέει· Δὲν ἀποστάλθηκα παρὰ μόνο γιὰ τὰ χαμένα πρόβατα τῆς φυλῆς τοῦ Ἰσ-
6 7 ραήλ. κι ἐκείνη ἔρχεται καὶ τὸν προσκυνάει λέγοντας· Κύριε, βοήθα με. κι ἐκεῖνος ἀ- 25 26
ποκρίνεται καὶ λέει· Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρω τὸ ψωμὶ τῶν τέκνων καὶ νὰ τὸ ῥίξω
8 στὰ σκυλάκια. κι ἐκείνη λέει· Ναί, Κύριε· καὶ τὰ σκυλάκια ὅμως τρῶν ἀπὸ τὰ ψίχου- 27
9 λα ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν ἀφεντικῶν τους. Τότε ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς 28
10 καὶ τῆς λέει· Ὦ γυναίκα, ἡ πίστι σου εἶναι μεγάλη! νὰ σοῦ γίνῃ ὅπως θέλεις. κι ἀπὸ
τὴν ὥρα ἐκείνη γιατρεύτηκε ἡ θυγατέρα της.

70 1 Φεύγοντας ἀπὸ κεῖ ὁ Ἰησοῦς ἦρθε κοντὰ στὴ Θάλασσα τῆς Γαλιλαίας, κι ἀφοῦ 29
2 ἀνέβηκε στὸ βουνό, καθόταν ἐκεῖ. καὶ μαζεύτηκαν κοντά του κόσμος πολὺς ποὺ εἶ- 30
χαν μαζί τους κουτσούς, τυφλούς, κωφαλάλους, κουλλούς, καὶ ἄλλους πολλούς, καὶ
3 τοὺς ἔρριξαν μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τοὺς θεράπευσε, ὥστε ὁ κόσμος νὰ 31
θαυμάσουν, διότι ἔβλεπαν κωφαλάλους νὰ μιλοῦν, κουλλοὺς νὰ γίνωνται καλά, κου-
4 τσοὺς νὰ περπατοῦν, τυφλοὺς νὰ βλέπουν· καὶ δόξασαν τὸ θεὸ τοῦ Ἰσραήλ.

71 1 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάλεσε κοντά του τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπε· Σπλαχνίζομαι τὸν 32
2 κόσμο, διότι τρεῖς μέρες τώρα μένουν κοντά μου καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φᾶν· καὶ νὰ
3 τοὺς ἀπολύσω νηστικοὺς δὲν τὸ θέλω, μήπως ἐξαντληθοῦν στὸ δρόμο. καὶ τοῦ λὲν οἱ 33
μαθηταί του· Ἀπὸ ποῦ νἄχουμε ἐμεῖς στὴν ἐρημιὰ τόσα ψωμιά, ὥστε νὰ χορτάσουμε
4 τόσον κόσμο; κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς λέει· Πόσα ψωμιὰ ἔχετε; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Ἑφτά, καὶ 34
5 6 λίγα ψαράκια. καὶ πρόσταξε τὸν κόσμο νὰ πλαγιάσουν στὴ γῆ. καὶ πῆρε τὰ ἑφτὰ 35 36
ψωμιὰ καὶ τὰ ψάρια, εὐχαρίστησε, ἔκοψε, κι ἔδωσε στοὺς μαθητάς του, οἱ δὲ μαθη-
7 ταὶ στὸν κόσμο. κι ἔφαγαν ὅλοι καὶ χόρτασαν, καὶ σήκωσαν ὅ,τι περίσσεψε ἀπὸ τὰ 37
8 κομμάτια, ἑφτὰ ζεμπίλια γεμάτα. κι ἐκεῖνοι ποὺ ἔτρωγαν ἦταν τέσσερες χιλιάδες ἄ- 38
9 ντρες ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. κι ἀφοῦ ἀπέλυσε τὸν κόσμο, ἀνέβηκε 39
στὸ πλοῖο καὶ ἦρθε στὴν περιοχὴ Μαγδαλά.

72 1 Τὸν πλησιάζουν οἱ φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι, γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσουν, καὶ τοῦ 1 **16**
2 ζητοῦν ἐπίμονα νὰ τοὺς ἐπιδείξῃ ἕνα σημεῖο ἀπὸ τὸν οὐρανό. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε 2
καὶ τοὺς εἶπε· Ὅταν σουρουπώσῃ, λέτε· 'Καλοκαιρία· διότι ὁ οὐρανὸς εἶναι κόκκι-
3 νος'· καὶ τὸ πρωΐ· 'Σήμερα κακοκαιρία· διότι ὁ οὐρανὸς εἶναι κόκκινος κι ἀγριεμέ- 3
4 νος'. τὴν ὄψι τοῦ οὐρανοῦ ξέρετε νὰ τὴν ἑρμηνεύετε, καὶ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν δὲν
5 μπορεῖτε; γενιὰ πονηρὴ καὶ μοιχαλίδα ζητάει ἐπίμονα σημεῖο, ἀλλὰ σημεῖο δὲν πρό- 4
6 κειται νὰ τῆς δοθῇ, παρὰ μόνο τὸ σημεῖο τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. καὶ τοὺς ἄφησε
κι ἔφυγε.

73 1 Κι ὅταν οἱ μαθηταί του πῆγαν στὴν πέρα μεριά, λησμόνησαν νὰ πάρουν ψωμιά. 5
2 κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Κυττᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τὴ ζύμη τῶν φαρισαίων καὶ Σαδ- 6
3 4 δουκαίων. κι ἐκεῖνοι σκέφτονταν μέσα τους λέγοντας, ὅτι Ψωμὶ δὲν πήραμε. κι ὁ Ἰ- 7 8
5 ησοῦς ποὺ κατάλαβε τοὺς εἶπε· Τί σκέφτεστε μέσα σας, ὀλιγόπιστοι; ὅτι δὲν πήρατε 9
ψωμιά; ἀκόμη δὲν καταλαβαίνετε, οὔτε θυμᾶστε τὰ πέντε ψωμιὰ τῶν πέντε χιλιάδων
6 καὶ πόσα κοφίνια πήρατε; οὔτε τὰ ἑφτὰ ψωμιὰ τῶν τεσσάρων χιλιάδων καὶ πόσα ζε- 10
7 μπίλια πήρατε; πῶς δὲν καταλαβαίνετε, ὅτι δὲν ἐννοοῦσα τὸ ψωμί, λέγοντάς σας νὰ 11
8 προσέχετε ἀπὸ τὴ ζύμη τῶν φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; τότε κατάλαβαν, ὅτι δὲν 12
εἶπε νὰ προσέχουν ἀπὸ τὴ ζύμη τοῦ ψωμιοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τὴ διδαχὴ τῶν φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.

74 1 Πῆγε δὲ ὁ Ἰησοῦς στὰ μέρη τῆς Καισαρείας τοῦ Φιλίππου καὶ ῥωτοῦσε τοὺς μα- 13
2 θητάς του λέγοντας· Ποιός, λὲν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; κι 14
ἐκεῖνοι εἶπαν· Ἄλλοι μὲν ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, ἄλλοι δὲ ὁ Ἠλίας, κι ἄλ-
3 λοι ὁ Ἰερεμίας ἢ κάποιος ἀπὸ τοὺς προφῆτες. τοὺς λέει· Καὶ σεῖς ποιός λέτε νὰ εἶ- 15

4 μαι; κι ἀποκρίνεται ὁ Σίμων ὁ Πέτρος καὶ λέει· Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ 16
5 τοῦ ζωντανοῦ. καὶ στὴν ἀπόκρισί του ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Εἶσαι μακάριος, Σίμων γιὲ 17
τοῦ Ἰωνᾶ, διότι δὲν σοῦ τ' ἀποκάλυψε σάρκα καὶ αἷμα, ἀλλ' ὁ οὐράνιος πατέρας 18
6 μου. κι ἐγὼ λοιπὸν σοῦ λέω, ὅτι Σὺ εἶσαι ὁ Πέτρος, καὶ πάνω σ' αὐτὴ τὴν πέτρα θὰ
7 κτίσω τὴν ἐκκλησία μου, καὶ δὲν θὰ τὴν καταλάβουν οἱ δυνάμεις τοῦ ᾅδου. καὶ θὰ 19
σοῦ δώσω τὰ κλειδιὰ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, κι ὅ,τι δέσῃς ἐπάνω στὴ γῆ, θὰ εἶ-
ναι δεμένο στοὺς οὐρανούς, κι ὅ,τι θὰ λύσῃς ἐπάνω στὴ γῆ, θὰ εἶναι λυμένο στοὺς
8 οὐρανούς. τότε ἔδωσε ῥητὴ ἐντολὴ στοὺς μαθητάς του, νὰ μὴν ποῦν σὲ κανέναν ὅτι 20
αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός.

75 1 Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ φανερώνῃ στοὺς μαθητάς του ὅτι πρέπει νὰ πάῃ 21
2 στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους κι ἀρχιερεῖς καὶ γραμ-
3 ματεῖς, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτη μέρα ν' ἀναστηθῇ. καὶ παίρνοντάς τον ἰδιαι- 22
τέρως ὁ Πέτρος ἄρχισε νὰ τὸν μαλλώνῃ λέγοντας· Λυπήσου τὸν ἑαυτό σου, Κύριε·
4 νὰ μὴ σοῦ συμβῇ αὐτό. κι ἐκεῖνος γυρίζει καὶ λέει στὸν Πέτρο· Φύγε ἀπὸ μπροστά 23
5 μου, ἀντιρρησία· μοῦ εἶσαι ἐμπόδιο· διότι δὲν ἔχεις τὰ φρονήματα τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ
τῶν ἀνθρώπων.

76 1 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς μαθητάς του· Ὅποιος θέλει νἄρθῃ κατόπι μου, ν' ἀ- 24
2 παρνηθῇ τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ σταυρό του, καὶ νὰ μ' ἀκολουθήσῃ. διότι 25
ὅποιος θέλῃ νὰ σώσῃ τὴ ζωή του, θὰ τὴ χάσῃ, κι ὅποιος χάσῃ τὴ ζωή του γιὰ μένα,
3 θὰ τὴ βρῇ. τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἂν κερδήσῃ ὅλο τὸν κόσμο καὶ χάσῃ τὴ ζωή 26
4 5 του; ἢ ποιό ἀντάλλαγμα δίνει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴ ζωή του; διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 27
που μέλλει νὰ ἔρθῃ μὲ τὴ δόξα τοῦ πατέρα του μαζὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους του, καὶ τότε
6 θ' ἀνταποδώσῃ στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ ὅ,τι ἔπραξε. σᾶς βεβαιώνω, εἶναι μερικοὶ 28
ἀπ' αὐτοὺς ποὺ στέκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ πεθάνουν, μέχρι νὰ δοῦν τὸν υἱὸ
τοῦ ἀνθρώπου νἄρχεται μὲ τὴ βασιλεία του.

77 1 Καὶ μετὰ ἓξ ἡμέρες παίρνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάν- 1 **17**
2 νη τὸν ἀδερφὸ ἐκείνου, καὶ τοὺς ἀνεβάζει σ' ἕνα ψηλὸ βουνὸ ἰδιαιτέρως. καὶ μετα- 2
μορφώθηκε μπροστά τους, καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε ὅπως ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ῥοῦχα
3 του ἔγιναν λευκὰ ὅπως τὸ φῶς. καὶ νά, ἐμφανίστηκαν σ' αὐτοὺς ὁ Μωϋσῆς κι ὁ Ἠ- 3
4 λίας καὶ συνωμιλοῦσαν μαζί του. μίλησε δὲ ὁ Πέτρος καὶ εἶπε στὸν Ἰησοῦ· Κύριε, ὡ- 4
5 ραῖα εἶναι νὰ εἴμαστε ἐδωπέρα· ἂν θέλῃς νὰ κάνουμε ἐδωπέρα τρεῖς καλύβες, μία
6 γιὰ σένα, μία γιὰ τὸ Μωϋσῆ, καὶ μία γιὰ τὸν Ἠλία. κι ἐνῷ ἀκόμα μιλοῦσε, νά ἕνα 5
φωτεινὸ σύννεφο τοὺς σκέπασε ἀπὸ πάνω, καὶ νά μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸ σύννεφο ποὺ ἔ-
7 8 λεγε· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, στὸν ὁποῖο εὐδόκησα· αὐτὸν ν' ἀκοῦτε. κι 6
ὅταν ἄκουσαν οἱ μαθηταί, ἔπεσαν μὲ τὸ πρόσωπό τους κάτω καὶ φοβήθηκαν πάρα
9 πολύ. καὶ τοὺς πλησίασε ὁ Ἰησοῦς, τοὺς ἔπιασε, καὶ εἶπε· Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβᾶστε. 7
10 11 καὶ σηκώνοντας τὰ μάτια τους δὲν εἶδαν κανέναν παρὰ τὸν Ἰησοῦ μόνο του. κι ὅταν 8 9
12 κατέβαιναν ἀπὸ τὸ βουνό, τοὺς ἔδωσε ὁ Ἰησοῦς ἐντολὴ λέγοντας· Νὰ μὴν πῆτε αὐτὸ
ποὺ εἴδατε σὲ κανέναν, ἕως ὅτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῇ ἀπὸ τοὺς νεκρούς.
13 καὶ τὸν ῥώτησαν οἱ μαθηταί του λέγοντας· Γιατί λοιπὸν οἱ γραμματεῖς λέν, ὅτι πρῶ- 10
14 τα πρέπει νὰ ἔρθῃ ὁ Ἠλίας; κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Ὁ Ἠλίας βέβαια 11
15 ἔρχεται πρῶτα, *καὶ θὰ τὰ βάλῃ ὅλα στὴ θέσι τους*· σᾶς τὸ λέω ὅμως, ὅτι ὁ Ἠλίας ἦρ- 12
16 θε κιόλας, καὶ δὲν τὸν ἀναγνώρισαν, ἀλλὰ τοῦ ἔκαναν ὅσα θέλησαν· ἔτσι κι ὁ υἱὸς
17 τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ ἀπ' αὐτούς. τότε κατάλαβαν οἱ μαθηταὶ ὅτι τοὺς εἶπε 13
γιὰ τὸν Ἰωάννη τὸ βαπτιστή.

78 1 Κι ὅταν ἦρθαν κοντὰ στὸν κόσμο, τὸν πλησίασε ἕνας ἄνθρωπος ποὺ τοῦ ἔλεγε 14
2 γονατιστός· Κύριε, ἐλέησε τὸ γιό μου, διότι σεληνιάζεται καὶ πάσχει ἄσχημα· πολ- 15
3 λὲς φορὲς πέφτει στὴ φωτιὰ καὶ πολλὲς φορὲς στὸ νερό. καὶ τὸν ἔφερα στοὺς μαθη- 16
4 τάς σου, καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· 17

5 Ὦ ἄπιστη καὶ διεστραμμένη γενιά! μέχρι πότε θὰ εἶμαι μαζί σας; μέχρι πότε θὰ σᾶς
6 ἀνέχωμαι; φέρτε τόν μου ἐδῶ. καὶ τοῦ ἔδωσε αὐστηρὴ ἐντολὴ ὁ Ἰησοῦς, καὶ βγῆκε 18
7 ἀπ' αὐτὸν τὸ δαιμόνιο, καὶ θεραπεύτηκε τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη. τότε πλησίασαν οἱ μαθηταὶ τὸν Ἰησοῦ ἰδιαιτέρως καὶ εἶπαν· Γιατί ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ 19
8 βγάλουμε; κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Γιὰ τὴν ἀπιστία σας. σᾶς βεβαιώνω, ἂν ἔχετε πίστι 20
σὰ σπειρὶ σιναπιοῦ, θὰ πῆτε σ' αὐτὸ τὸ βουνὸ 'Μετακινήσου ἀπὸ δῶ ἐκεῖ', καὶ θὰ
9 μετακινηθῇ· καὶ τίποτε γιὰ σᾶς δὲν θὰ εἶναι ἀδύνατο.

79 1 Κι ὅταν ἐπέστρεφαν στὴ Γαλιλαία, τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 22
2 πρόκειται νὰ παραδοθῇ σὲ χέρια ἀνθρώπων, καὶ θὰ τὸν σκοτώσουν, καὶ τὴν τρίτη 23
3 μέρα θ' ἀναστηθῇ. καὶ στενοχωρήθηκαν πάρα πολύ.

80 1 Κι ὅταν ἦρθαν στὴν Καπερναούμ, πλησίασαν τὸν Πέτρο ἐκεῖνοι ποὺ εἰσπράττουν τὰ δίδραχμα καὶ τοῦ λένε· Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει τὰ δίδραχμα; λέει· 24
2 Ναί. κι ὅταν μπῆκε στὸ σπίτι, τὸν πρόλαβε ὁ Ἰησοῦς καὶ λέει· Σίμων, τί γνώμη ἔχεις; 25
3 οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ ποιούς παίρνουν τέλη ἢ κεφαλικὸ φόρο; ἀπὸ τοὺς γιούς των
4 ἢ ἀπὸ τοὺς ξένους; τοῦ λέει ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τοὺς ξένους. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Συνε- 26
5 πῶς οἱ γιοὶ εἶναι ἀπαλλαγμένοι. ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν τοὺς σκανδαλίσουμε, πήγαινε στὴ 27
6 θάλασσα, ῥίξε ἀγκίστρι, καὶ τὸ πρῶτο ψάρι ποὺ θ' ἀνεβάσῃς, πάρτο, ἄνοιξε τὸ στό-
7 μα του, καὶ θὰ βρῇς ἕνα τετράδραχμο· πᾶρε καὶ δός τους το γιὰ μένα καὶ γιὰ σένα.

81 1 Ἐκείνη τὴν ὥρα ἦρθαν οἱ μαθηταὶ κοντὰ στὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ ἔλεγαν· Ποιός ἆ- 1 **18**
2 ραγε εἶναι ἀνώτερος στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν; κι ὁ Ἰησοῦς φωνάζει κοντά του ἕ- 2
3 να παιδί, τὸ βάζει νὰ σταθῇ ἀνάμεσά τους, καὶ λέει· Σᾶς βεβαιώνω, ἐὰν δὲν γυρίσε- 3
4 τε καὶ γίνετε σὰν τὰ παιδιά, δὲν πρόκειται νὰ μπῆτε στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ὅ- 4
ποιος λοιπὸν ταπεινώσῃ τὸν ἑαυτό του σὰν τὸ παιδὶ αὐτό, αὐτὸς εἶναι ὁ ἀνώτερος
5 στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. κι ὅποιος δεχτῇ ἕνα τέτοιο παιδὶ γιὰ τ' ὄνομά μου, δέχε- 5
6 ται ἐμένα· κι ὅποιος σκανδαλίσῃ ἕναν ἀπὸ τοὺς μικροὺς αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν σ' ἐ- 6
7 μένα, τοῦ εἶναι συμφερώτερο νὰ τοῦ κρεμάσουν στὸ λαιμό του γαϊδουρινὴ μυλόπε-
8 τρα καὶ νὰ τὸν καταποντίσουν στ' ἀνοιχτὰ τῆς θαλάσσης. ἀλίμονο στὸν κόσμο ἀπὸ 7
9 τὰ σκάνδαλα· διότι εἶναι ἀναπόφευκτο νὰ ἔρθουν τὰ σκάνδαλα. ἀλίμονο ὅμως στὸν
10 ἄνθρωπο ἐκεῖνο μὲ τὸν ὁποῖο ἔρχεται τὸ σκάνδαλο. κι ἂν σὲ σκανδαλίζῃ τὸ χέρι σου 8
11 ἢ τὸ πόδι σου, κόψε τα καὶ πέταξέ τα μακριά σου· σοῦ εἶναι καλλίτερο νὰ μπῆς στὴ ζωὴ κουτσὸς ἢ κουλλός, παρὰ νὰ πεταχτῆς στὴ φωτιὰ τὴν αἰώνια ἔχοντας δυὸ χέρια
12 ἢ δυὸ πόδια. κι ἂν σὲ σκανδαλίζῃ τὸ μάτι σου, βγάλε το καὶ πέταξέ το μακριά σου· 9
13 σοῦ εἶναι καλλίτερο νὰ μπῆς στὴ ζωὴ μονόφθαλμος, παρὰ νὰ πεταχτῆς στὴ Γέεννα
14 τῆς φωτιᾶς ἔχοντας δυὸ μάτια. προσέχετε νὰ μὴν καταφρονήσετε κανέναν ἀπὸ τοὺς 10
15 μικροὺς αὐτούς· διότι σᾶς τὸ λέω, ὅτι οἱ ἄγγελοί τους στοὺς οὐρανοὺς βλέπουν πά-
16 ντα τὸ πρόσωπο τοῦ οὐρανίου πατέρα μου. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦρθε νὰ σώσῃ τὸ 11
17 χαμένο. τί γνώμη ἔχετε; ἂν ἕνας ἄνθρωπος ἔχῃ ἑκατὸ πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἀπὸ τὸ 12
18 δρόμο ἕνα ἀπ' αὐτά, δὲν θ' ἀφήσῃ τὰ ἐνενήντα ἐννιὰ στὰ βουνὰ καὶ δὲν θὰ πάῃ νὰ
19 ψάχνῃ τὸ πλανεμένο; κι ἂν συμβῇ νὰ τὸ βρῇ, σᾶς βεβαιώνω, ὅτι χαίρεται περισσότε- 13
20 ρο γι' αὐτὸ παρὰ γιὰ τὰ ἐνενήντα ἐννιὰ ποὺ δὲν πλανήθηκαν. ἔτσι, δὲν θέλει ὁ οὐ- 14
ράνιος πατέρας σας νὰ χαθῇ ἕνας ἀπὸ τοὺς μικροὺς αὐτούς.

82 1 Κι ἂν ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου εἰς βάρος σου, πήγαινε καὶ ἔλεγξέ τον καὶ νᾶστε 15
2 σὺ καὶ αὐτὸς μόνο. ἐὰν σ' ἀκούσῃ, κέρδησες τὸν ἀδελφό σου· ἂν ὅμως δὲν σ' ἀκού- 16
σῃ, πᾶρε μαζί σου ἀκόμη ἕναν ἢ δύο, ὥστε *μὲ τὸ λόγο δύο μαρτύρων ἢ τριῶν νὰ θε-*
3 *ωρηθῇ ἀξιόπιστη κάθε μαρτυρία.* ἂν ὅμως παρακούσῃ κι αὐτούς, πές το στὴν ἐκκλη- 17
4 σία· κι ἂν παρακούσῃ καὶ τὴν ἐκκλησία, νὰ τὸν ἔχῃς ὅπως ἔχεις τὸν ἐθνικὸ καὶ τὸν τελώνη.

83 1 Σᾶς βεβαιώνω, ὅσα δέσετε πάνω στὴ γῆ, θὰ εἶναι δεμένα στὸν οὐρανό, κι ὅσα 18
2 λύσετε πάνω στὴ γῆ, θὰ εἶναι λυμένα στὸν οὐρανό. πάλι σᾶς βεβαιώνω, ὅτι ἂν δυὸ 19

ἀπὸ σᾶς συμφωνήσουν πάνω στὴ γῆ γιὰ ὁποιοδήποτε πρᾶγμα ποὺ θὰ ζητήσουν, θὰ
3 τοὺς γίνῃ ἀπὸ τὸν οὐράνιο πατέρα μου. διότι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς μαζεμένοι στὸ 20
δικό μου ὄνομα, ἐκεῖ εἶμαι ἀνάμεσά τους.

84 1 Τότε τὸν πλησιάζει ὁ Πέτρος καὶ λέει· Κύριε, πόσες φορὲς ν' ἁμαρτήσῃ εἰς βά- 21
2 ρος μου ὁ ἀδελφός μου καὶ νὰ τὸν συγχωρήσω; μέχρι ἑφτά; τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Δὲν 22
3 σοῦ λέω μέχρι ἑφτὰ ἀλλὰ μέχρι ἑβδομήντα φορὲς ἀπὸ ἑφτά. γι' αὐτὸ ἡ βασιλεία τῶν 23
4 οὐρανῶν μοιάζει μ' ἕνα βασιλιᾶ, ποὺ θέλησε νὰ λογαριαστῇ μὲ τοὺς δούλους του. κι 24
ὅταν ἄρχισε νὰ κάνῃ λογαριασμούς, τοῦ ἔφεραν ἕνα χρεώστη δέκα χιλιάδων ταλά-
5 ντων. κι ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν εἶχε νὰ ἐξοφλήσῃ, ὁ κύριός του διέταξε νὰ πουλήσουν 25
τὸν ἴδιο καὶ τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του κι ὅλα ὅσα εἶχε, καὶ νὰ τοῦ ἐξοφληθῇ
6 τὸ χρέος. πέφτει τότε ὁ δοῦλος καὶ τὸν προσκυνάει λέγοντας· Κύριε, μακροθύμησε 26
7 ἀπέναντί μου, καὶ θὰ σοῦ τὰ ἐξοφλήσω ὅλα. σπλαχνίσθηκε δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου 27
8 ἐκείνου καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο καὶ τοῦ χάρισε τὸ δάνειο. καὶ βγαίνει ὁ δοῦλος ἐκεῖ- 28
νος καὶ βρίσκει ἕναν ἀπὸ τοὺς συνδούλους του, ποὺ τοῦ χρεωστοῦσε ἑκατὸ δηνάρια,
9 καὶ τὸν ἁρπάζει καὶ τοῦ σφίγγει τὸ λαιμὸ λέγοντας· Ἐξόφλησέ μου ὅ,τι μοῦ χρεω-
10 στᾷς. πέφτει τότε ὁ σύνδουλός του στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσε λέγοντας· 29
11 Μακροθύμησε ἀπέναντί μου καὶ θὰ σοῦ ἐξοφλήσω. ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἤθελε, ἀλλὰ 30
12 πάει καὶ τὸν ῥίχνει στὴ φυλακή, ἕως ὅτου ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος. κι ὅταν εἶδαν οἱ σύν- 31
δουλοί του τὰ ὅσα ἔγιναν, στενοχωρήθηκαν πάρα πολύ, κι ἔρχονται καὶ πληροφο-
13 ροῦν τὸν κύριό τους γιὰ ὅλα τὰ καθέκαστα. τότε τὸν προσκαλεῖ ὁ κύριός του καὶ 32
τοῦ λέει· Δοῦλε πονηρέ, ὅλο ἐκεῖνο τὸ χρέος σοῦ τὸ χάρισα, ἐπειδὴ μὲ παρακάλεσες·
14 15 δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ συμπονέσῃς τὸ σύνδουλό σου, ὅπως κι ἐγὼ σὲ συμπόνεσα; κι 33 34
ὠργίσθηκε ὁ κύριός του καὶ τὸν παρέδωσε στοὺς βασανιστάς, ἕως ὅτου ἐξοφλήσῃ ὅ-
16 λο τὸ χρέος ποὺ εἶχε. ἔτσι θὰ σᾶς κάνῃ κι ὁ πατέρας μου ὁ ἐπουράνιος, ἐὰν δὲν συγ- 35
χωρῆτε ὁ καθένας στὸν ἀδελφό του ἀπὸ τὶς καρδιές σας τὰ παραπτώματά τους.

85 1 Κι ὅταν τελείωσε ὁ Ἰησοῦς τὰ λόγια αὐτά, σηκώθηκε ἀπὸ τὴ Γαλιλαία καὶ ἦρθε 1 **19**
2 στὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. καὶ τὸν ἀκολούθησαν πλήθη 2
3 πολλὰ καὶ τοὺς θεράπευσε ἐκεῖ. καὶ τὸν πλησιάζουν οἱ φαρισαῖοι δοκιμάζοντάς τον 3
καὶ τοῦ λένε· Ἐπιτρέπεται νὰ διώξῃ ὁ ἄνθρωπος τὴ γυναῖκα του γιὰ ὁποιαδήποτε
4 αἰτία; ἀποκρίνεται ἐκεῖνος καὶ τοὺς λέει· Δὲν διαβάσατε ὅτι ἐκεῖνος ποὺ τὸν ἔπλασε 4
5 ἀπὸ τὴν ἀρχή, *τοὺς ἔκανε ἀρσενικὸ καὶ θηλυκό,* καὶ εἶπε· *Γι' αὐτὸ θὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ* 5
ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα καὶ θὰ προσκολληθῇ στὴ γυναῖκα του, καὶ
6 *θὰ εἶναι οἱ δυό τους μία σάρκα; ὥστε δὲν εἶναι πλέον δύο, ἀλλὰ μία σάρκα.* αὐτὸ 6
7 λοιπὸν ποὺ ὁ θεὸς τὸ ζευγάρωσε, ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν τὸ χωρίζῃ. τοῦ λένε· Γιατί λοι- 7
8 πὸν *ὁ Μωϋσῆς διέταξε νὰ τῆς δώσῃ χαρτὶ διαζυγίου καὶ νὰ τὴ διώξῃ;* τοὺς λέει· 8
Διότι ὁ Μωϋσῆς ἀνάλογα μὲ τὴν ἀπανθρωπιά σας σᾶς ἐπέτρεψε νὰ διώχνετε τὶς γυ-
9 ναῖκες σας. δὲν ἦταν ὅμως ἔτσι ἀπὸ τὴν ἀρχή. σᾶς τὸ λέω δὲ ὅτι ὅποιος διώξῃ τὴ γυ- 9
ναῖκα του χωρὶς λόγο πορνείας καὶ γαμήσῃ ἄλλη, μοιχεύει. κι ὅποιος γαμήσῃ διωγ-
10 μένη, μοιχεύει. τοῦ λὲν οἱ μαθηταί του· Ἂν ἡ ὑπόθεσι τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴ γυναῖκα 10
11 του ἔχῃ ἔτσι, δὲν συμφέρει νὰ γαμήσῃ κανείς. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Τὸ λόγο αὐτὸ δὲν 11
12 τὸν χωράει ὁ νοῦς ὅλων, ἀλλ' ἐκείνων στοὺς ὁποίους εἶναι δοσμένο. διότι ὑπάρχουν 12
εὐνοῦχοι οἱ ὁποῖοι γεννήθηκαν ἔτσι ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας· καὶ ὑπάρχουν εὐ-
13 νοῦχοι τοὺς ὁποίους εὐνούχισαν οἱ ἄνθρωποι· καὶ ὑπάρχουν εὐνοῦχοι οἱ ὁποῖοι εὐ-
νούχισαν τοὺς ἑαυτούς των γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ὅποιου ὁ νοῦς μπορεῖ νὰ
τὸ χωρέσῃ, νὰ τὸ χωρέσῃ.

86 1 Τότε τοῦ ἔφεραν κοντά του παιδιά, γιὰ νὰ βάλῃ ἐπάνω τους τὰ χέρια καὶ νὰ 13
2 προσευχηθῇ. καὶ οἱ μαθηταὶ τοὺς μάλλωσαν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Ἀφήστε τὰ παιδιὰ 14
καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε νἀρθοῦν κοντά μου· διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ἐκεί-
3 νων ποὺ εἶναι σὰν αὐτά. κι ἀφοῦ ἔβαλε τὰ χέρια του σ' αὐτά, ἔφυγε ἀπὸ κεῖ. 15

87 Καὶ νά, τὸν πλησιάζει κάποιος καὶ τοῦ λέει· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί καλὸ νὰ κάνω, 16
γιὰ νὰ ἔχω ζωὴ αἰώνια; κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε· Γιατί μὲ λὲς ἀγαθό; κανεὶς δὲν εἶναι ἀ- 17
γαθὸς παρὰ μόνο ἕνας ὁ θεός. κι ἂν θέλῃς νὰ μπῇς στὴ ζωή, τήρησε τὶς ἐντολές. τοῦ 18
λέει· Ποιές; κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τὸ *Δὲν θὰ φονεύσῃς, δὲν θὰ μοιχεύσῃς, δὲν θὰ κλέ-*
ψῃς, δὲν θὰ ψευδομαρτυρήσῃς, Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα, καὶ *Θ' ἀγαπήσῃς* 19
τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου. τοῦ λέει ὁ νεαρός· Ὅλ' αὐτὰ τὰ τήρησα ἀπὸ τὰ 20
μικρά μου χρόνια. τί ὑστερῶ ἀκόμη; τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἂν θέλῃς νὰ εἶσαι τέλειος, 21
πήγαινε πούλα τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ δός τα στοὺς φτωχούς, καὶ θἄχῃς θησαυρὸ
στὸν οὐρανό, καὶ ἔλα ἀκολούθα με. κι ὅταν ἄκουσε ὁ νεαρὸς τὸ λόγο ἔφυγε γεμάτος 22
λύπη· διότι εἶχε κτήματα πολλά. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς μαθητάς του· Σᾶς βεβαιώ- 23
νω, ὅτι δύσκολα θὰ μπῇ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν πλούσιος. καὶ πάλι σᾶς τὸ λέω, 24
εἶναι εὐκολώτερο νὰ περάσῃ καμήλα ἀπὸ βελονότρυπα, παρὰ νὰ μπῇ στὴ βασιλεία
τοῦ θεοῦ πλούσιος. κι ὅταν ἄκουσαν οἱ μαθηταί του, ἔμειναν κατάπληκτοι κι ἔλεγαν· 25
Μὰ τότε ποιός μπορεῖ νὰ σωθῇ; καὶ ῥίχνοντάς τους μιὰ ματιὰ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· 26
Στοὺς ἀνθρώπους αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο, στὸ θεὸ ὅμως εἶναι ὅλα δυνατά. τότε μίλησε 27
ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε· Νά ἐμεῖς ἀφήσαμε τὰ πάντα καὶ σ' ἀκολουθήσαμε· τί θὰ κερ-
δήσουμε λοιπόν; ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, ὅτι σεῖς ποὺ μ' ἀκολουθήσα- 28
τε, στὴν παλιγγενεσία, ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ καθίσῃ στὸ θρόνο τῆς δόξης
του, θὰ καθίσετε καὶ σεῖς σὲ δώδεκα θρόνους καὶ θὰ κρίνετε τὸ δωδεκάφυλο τοῦ Ἰσ-
ραήλ. κι ὁποιοσδήποτε ἄφησε σπίτια ἢ ἀδερφοὺς ἢ ἀδερφὲς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ 29
γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς γιὰ τ' ὄνομά μου, θὰ πάρῃ ἑκατονταπλάσια καὶ θὰ κληρο-
νομήσῃ ζωὴ αἰώνια.

88 Πολλοὶ δὲ πρῶτοι θὰ γίνουν τελευταῖοι καὶ τελευταῖοι πρῶτοι. διότι ἡ βασιλεία 30 1 **20**
τῶν οὐρανῶν μοιάζει μ' ἕνα νοικοκύρη, ὁ ὁποῖος βγῆκε, μόλις ξημέρωσε, νὰ μισθώ-
σῃ ἐργάτες γιὰ τὸν ἀμπελῶνα του. κι ἀφοῦ συμφώνησε μὲ τοὺς ἐργάτες ἕνα δηνάριο 2
τὴν ἡμέρα, τοὺς ἔστειλε στὸν ἀμπελῶνα του. καὶ βγῆκε κατὰ τὶς τρεῖς ἡ ὥρα καὶ εἶδε 3
ἄλλους νὰ στέκωνται ἄνεργοι στὴν ἀγορά, καὶ σ' ἐκείνους εἶπε· Πηγαίνετε καὶ σεῖς 4
στὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιο θὰ σᾶς δώσω. κι ἐκεῖνοι πῆγαν. πάλι βγῆκε κα- 5
τὰ τὶς ἓξ καὶ κατὰ τὶς ἐννιὰ ἡ ὥρα κι ἔκανε τὰ ἴδια. κατὰ δὲ τὶς ἕντεκα ἡ ὥρα βγῆκε 6
καὶ βρῆκε ἄλλους νὰ στέκωνται ἄνεργοι, καὶ τοὺς λέει· Γιατί στέκεστε ἐδῶ ἄνεργοι
ὅλη τὴν ἡμέρα; τοῦ λένε· Διότι δὲν μᾶς μίσθωσε κανείς. τοὺς λέει· Πηγαίνετε καὶ 7
σεῖς στὸν ἀμπελῶνα καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιο, θὰ πάρετε. κι ὅταν βράδιασε, λέει ὁ κύ- 8
ριος τοῦ ἀμπελῶνος στὸν ἐπιστάτη του· Κάλεσε τοὺς ἐργάτες καὶ δός τους τὸ μισθό,
ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς τελευταίους μέχρι τοὺς πρώτους. καὶ ἦρθαν ἐκεῖνοι ποὺ πιά- 9
στηκαν γύρω στὶς ἕντεκα ἡ ὥρα καὶ πῆραν ἀπὸ ἕνα δηνάριο. κι ὅταν ἦρθαν οἱ πρῶ- 10
τοι, νόμισαν, ὅτι θὰ πάρουν περισσότερα, ἀλλὰ πῆραν κι αὐτοὶ ἀπὸ ἕνα δηνάριο. κι 11
ὅταν τὸ πῆραν, γκρίνιαζαν ἐναντίον τοῦ νοικοκύρη λέγοντας, ὅτι Αὐτοὶ οἱ τελευ-
ταῖοι ἔκαναν μία ὥρα, καὶ τοὺς ἐξίσωσες μ' ἐμᾶς ποὺ σηκώσαμε τὸ βάρος τῆς ἡμέ- 12
ρας καὶ τὸν καύσωνα. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε σ' ἕναν ἀπ' αὐτούς· Φίλε, δὲν 13
σ' ἀδικῶ· ἕνα δηνάριο δὲν συμφώνησες μαζί μου; πᾶρε τὸ δηνάριό σου καὶ πήγαινε· 14
θέλω ὅμως σ' αὐτὸν τὸν τελευταῖο νὰ δώσω ὅπως καὶ σὲ σένα. ἢ δὲν ἔχω δικαίωμα 15
νὰ κάνω στὰ δικά μου ὅ,τι θέλω, σὲ περίπτωσι ποὺ τὸ μάτι σου εἶναι πονηρό, ἐπειδὴ
ἐγὼ εἶμαι ἀγαθός; ἔτσι θὰ γίνουν οἱ τελευταῖοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι τελευταῖοι. διό- 16
τι καλεσμένοι εἶναι πολλοί, ἐκλεκτοὶ ὅμως λίγοι.

89 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινε στὰ Ἱεροσόλυμα, πῆρε ἰδιαιτέρως στὸ δρόμο τοὺς 17
δώδεκα μαθητὰς καὶ τοὺς εἶπε· Νά, ἀνεβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυμα, κι ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- 18
θρώπου θὰ παραδοθῇ στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν εἰς
θάνατον, καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στοὺς ἐθνικούς, γιὰ νὰ τὸν ἐμπαίξουν καὶ μαστι- 19
γώσουν καὶ σταυρώσουν, ἀλλὰ τὴν τρίτη μέρα θ' ἀναστηθῇ.

90 Τότε τὸν πλησίασε ἡ μητέρα τῶν γιῶν τοῦ Ζεβεδαίου μαζὶ μὲ τοὺς γιούς της προσκυνώντας καὶ ζητώντας ἀπ' αὐτὸν Κάτι. κι ἐκεῖνος τῆς εἶπε· Τί θέλεις; τοῦ λέει· Πὲς νὰ καθίσουν αὐτοὶ οἱ δυὸ γιοί μου ἕνας ἀπὸ τὰ δεξιά σου κι ἕνας ἀπὸ τ' ἀριστερά σου, ὅταν βασιλεύσῃς. κι ὁ Ἰησοῦς στὴν ἀπόκρισί του εἶπε· Δὲν ξέρετε τί ζητᾶτε. μπορεῖτε νὰ πιῆτε τὸ ποτήρι ποὺ μέλλω νὰ πιῶ ἐγώ, ἢ νὰ βαπτιστῆτε τὸ βάπτισμα ποὺ θὰ βαπτισθῶ ἐγώ; τοῦ λένε· Μποροῦμε. καὶ τοὺς λέει· Τὸ μὲν ποτήρι μου θὰ τὸ πιῆτε, καὶ τὸ βάπτισμα ποὺ θὰ βαπτιστῶ ἐγὼ θὰ τὸ βαπτισθῆτε, ἀλλὰ τὸ νὰ καθίσετε ἀπὸ τὰ δεξιά μου κι ἀπὸ τ' ἀριστερά μου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ μένα νὰ τὸ δώσω, ἀλλ' ἀπὸ κείνους γιὰ τοὺς ὁποίους ἑτοιμάστηκε. κι ὅταν ἄκουσαν οἱ δέκα, ἀγανάκτησαν γιὰ τοὺς δυὸ ἀδερφούς. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς κάλεσε κοντά του καὶ εἶπε· Ξέρετε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν τὰ καταδυναστεύουν καὶ οἱ μεγάλοι τὰ κατατυραννοῦν. μὲ σᾶς δὲν θὰ εἶναι ἔτσι· ἀλλ' ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ ἀνάμεσά σας μέγας, θὰ γίνῃ ὑπηρέτης σας, κι ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ ἀνάμεσά σας πρῶτος, θὰ γίνῃ δοῦλος σας. ὅπως ἀκριβῶς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦρθε νὰ τὸν ὑπηρετήσουν, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴ ζωή του ὡς λύτρα γιὰ πολλούς.

91 Καὶ καθὼς ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν Ἰεριχώ, τὸν ἀκολούθησε κόσμος πολύς. καὶ νά δυὸ τυφλοί, ποὺ κάθονταν δίπλα στὸ δρόμο, μόλις ἄκουσαν, ὅτι περνάει ὁ Ἰησοῦς, ἔκραξαν καὶ εἶπαν· Ἐλέησέ μας, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ. κι ὁ κόσμος τοὺς μάλλωσε, γιὰ νὰ σιωπάσουν· ἐκεῖνοι ὅμως ἔκραζαν περισσότερο λέγοντας· Ἐλέησέ μας, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ. σταματάει ὁ Ἰησοῦς, τοὺς φωνάζει, καὶ λέει· Τί θέλετε νὰ σᾶς κάνω; τοῦ λένε· Κύριε, ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια μας. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς σπλαχνίστηκε, ἔπιασε τὰ μάτια τους, κι ἀμέσως τὰ μάτια τους εἶδαν· καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

92 Κι ὅταν ζύγωσαν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦρθαν στὴ Βηθσφαγὴ κοντὰ στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἔστειλε δυὸ μαθητὰς λέγοντάς τους· Πηγαίνετε στὸ ἀπέναντί σας χωριό, καὶ θὰ βρῆτε ἀμέσως μιὰ δεμένη γαϊδούρα καὶ μαζί της ἕνα πουλάρι· λύστε τα καὶ φέρτε τά μου. κι ἂν σᾶς πῇ κανεὶς τίποτε, θὰ πῆτε ὅτι Τὰ χρειάζεται ὁ Κύριός των· κι ἀμέσως τὰ ξαναστέλνει. καὶ μ' ὅλο αὐτὸ ποὺ ἔγινε ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ προφήτης λέγοντας· **21**

Πῆτε στὴ μνηστὴ Σιών·
Νά ὁ βασιλιᾶς σου σοῦρχεται
πρᾷος καὶ καβάλα σὲ γαϊδούρα καὶ σὲ πουλάρι γέννημα ὑποζυγίου.

κι ἀφοῦ πῆγαν οἱ μαθηταί του κι ἔκαναν ὅπως τοὺς πρόσταξε ὁ Ἰησοῦς, ὡδήγησαν τὴ γαϊδούρα καὶ τὸ πουλάρι, κι ἔβαλαν ἐπάνω τους τὰ ἱμάτιά τους, καὶ κάθισε πάνω σ' αὐτά. κι ὁ περισσότερος κόσμος ἔστρωσαν τὰ ἱμάτιά τους στὸ δρόμο, ἐνῷ ἄλλοι ἔκοβαν κλαριὰ ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ τἄστρωναν στὸ δρόμο. ὁ δὲ κόσμος, κι αὐτοὶ ποὺ πήγαιναν μπροστὰ κι ἐκεῖνοι ποὺ ἀκολουθοῦσαν, ἔκραζαν κι ἔλεγαν· *Ὡσαννὰ* στὸν υἱὸ Δαυΐδ·

Εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται μὲ τ' ὄνομα τοῦ Κυρίου·

Ὡσαννὰ στὰ ὕψιστα. κι ὅταν αὐτὸς μπῆκε στὰ Ἱεροσόλυμα, σείστηκε ὅλη ἡ πόλι, κι ἔλεγαν· Ποιός εἶναι αὐτός; κι ὁ κόσμος ἔλεγε· Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης ἀπὸ τὴ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας.

93 Καὶ μπῆκε ὁ Ἰησοῦς στὸ ἱερὸ τοῦ θεοῦ κι ἔβγαλε ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀγόραζαν καὶ πουλοῦσαν μὲς στὸ ἱερό, κι ἀναποδογύρισε τὰ τραπέζια τῶν χρηματιστῶν καὶ τὶς ἐξέδρες ἐκείνων ποὺ πουλοῦσαν τὰ περιστέρια, καὶ τοὺς λέει· Εἶναι γραμμένο·

Ὁ οἶκος μου θὰ λέγεται οἶκος προσευχῆς·

καὶ σεῖς τὸν κάνατε *σπήλαιο λῃστῶν.* καὶ ἦρθαν κοντά του κουτσοὶ καὶ τυφλοὶ στὸ

4 ἱερὸ καὶ τοὺς θεράπευσε. κι ὅταν εἶδαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τὶς ἐκπληκτικὲς 15
ἐνέργειές του καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔκραζαν μὲς στὸ ἱερὸ κι ἔλεγαν '*Ὡσαννὰ* στὸν υἱὸ
5 Δαυΐδ', ἀγανάκτησαν καὶ τοῦ εἶπαν· Ἀκοῦς τί λὲν αὐτοί; κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς λέει· Ναί· 16
δὲν διαβάσατε ποτέ, ὅτι

Ἐκτέλεσες ὕμνο μὲ τὸ στόμα νηπίων καὶ βυζανιάρικων;

6 καὶ τοὺς παράτησε καὶ βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, στὴ Βηθανία, καὶ διανυκτέρευσε ἐ- 17
κεῖ.

94 1 2 Καὶ τὸ πρωῒ ἐπιστρέφοντας στὴν πόλι πείνασε· κι ὅταν εἶδε μιὰ συκιὰ ἐπάνω 18 19
στὸ δρόμο, πῆγε κοντά της, ἀλλὰ δὲν βρῆκε ἐπάνω της παρὰ μόνο φύλλα, καὶ τῆς λέ-
3 4 ει· Νὰ μὴ βγῇ πλέον ἀπὸ σένα καρπὸς στὸν αἰῶνα. καὶ ἡ συκιὰ ξηράθηκε ἀμέσως. κι 20
5 ὅταν εἶδαν οἱ μαθηταί, θαύμασαν καὶ εἶπαν· Πῶς ξηράθηκε ἀμέσως ἡ συκιά; κι ἀπο- 21
κρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, ἂν ἔχετε πίστι καὶ δὲν ταλαντευτῆτε,
ὄχι μόνο θὰ κάνετε αὐτὸ μὲ τὴ συκιά, ἀλλὰ κι ἂν πῆτε σ' αὐτὸ τὸ βουνὸ 'Σήκω καὶ
6 ρίξου στὴ θάλασσα', θὰ γίνῃ· κι ὅλα ὅσα θὰ ζητήσετε στὴν προσευχὴ μὲ πίστι, θὰ τὰ 22
πάρετε.

95 1 Κι ὅταν ἦρθε στὸ ἱερό, τὸν πλησίασαν, καθὼς δίδασκε, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρε- 23
σβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντας· Μὲ ποιά ἐξουσία τὰ κάνεις αὐτά, καὶ ποιός σοῦ ἔδωσε
2 τὴν ἐξουσία αὐτή; κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Θὰ σᾶς ῥωτήσω κι ἐγὼ ἕ- 24
να ἐρώτημα, ποὺ ἂν μοῦ τ' ἀπαντήσετε, θὰ σᾶς πῶ κι ἐγὼ μὲ ποιά ἐξουσία τὰ κάνω
3 αὐτά. τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ ποῦ ἦταν, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἢ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώ- 25
4 πους; κι ἐκεῖνοι συλλογίζονταν μέσα τους κι ἔλεγαν· ''Ἂν ποῦμε Ἀπὸ τὸν οὐρανό,
5 θὰ μᾶς πῇ· Γιατί λοιπὸν δὲν πιστεύσατε σ' αὐτόν; ἂν πάλι ποῦμε Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώ- 26
6 πους, φοβούμαστε τὸν κόσμο· διότι ὅλοι ἔχουν τὸν Ἰωάννη γιὰ προφήτη'. καὶ γι' ἀ- 27
πόκρισι εἶπαν στὸν Ἰησοῦ· Δὲν ξέρουμε. τοὺς λέει κι ἐκεῖνος· Οὔτε ἐγὼ σᾶς λέω μὲ
7 ποιά ἐξουσία τὰ κάνω αὐτά. καὶ τί γνώμη ἔχετε; ἕνας ἄνθρωπος εἶχε δύο τέκνα, κι 28
8 ἔρχεται στὸν πρῶτο καὶ λέει· Παιδί μου, πήγαινε σήμερα κι ἐργάζου στὸν ἀμπελῶνα 29
9 μου. κι ἐκεῖνος ἀποκρίνεται καὶ λέει· Δὲν θέλω· ὕστερα ὅμως μετάνιωσε καὶ πῆγε. κι 30
ἔρχεται στὸ δεύτερο καὶ λέει τὰ ἴδια. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ λέει· Μάλιστα, ἀφέ- 31
10 ντη μου· ἀλλὰ δὲν πῆγε. ποιός ἀπὸ τοὺς δυὸ ἔκανε τὸ θέλημα τοῦ πατέρα; τοῦ λένε·
11 Ὁ πρῶτος. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς βεβαιώνω, ὅτι οἱ τελῶνες καὶ οἱ πόρνες σᾶς ξε-
12 πέρασαν στὸ δρόμο γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. διότι σᾶς ἦρθε ὁ Ἰωάννης μὲ ζωὴ ἁ- 32
13 γιωσύνης, καὶ δὲν πιστεύσατε σ' αὐτόν· οἱ τελῶνες ὅμως καὶ οἱ πόρνες τὸν πίστευ-
σαν· ἐνῷ σεῖς, παρ' ὅλο ποὺ εἴδατε, δὲν μετανιώσατε ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, ὥστε
νὰ πιστεύσετε σ' αὐτόν.

96 1 Ἀκούστε ἄλλη παραβολή. ἦταν ἕνας ἄνθρωπος νοικοκύρης, ὁ ὁποῖος *φύτεψε ἀ-* 33
μπελῶνα καὶ τοῦ ἔβαλε γύρω γύρω φράχτη, κι ἔσκαψε σ' αὐτὸν πατητήρι κι ἔκτισε
2 *πύργο,* καὶ τὸν μίσθωσε σὲ γεωργούς, καὶ πῆγε σ' ἄλλη χώρα. κι ὅταν ζύγωσε ὁ και- 34
ρὸς τῶν καρπῶν, ἔστειλε τοὺς δούλους του στοὺς γεωργούς, γιὰ νὰ πάρουν τοὺς
3 καρπούς του. καὶ οἱ γεωργοὶ πῆραν τοὺς δούλους του, κι ἄλλον ἔδειραν, ἄλλον σκό- 35
4 τωσαν, ἄλλον λιθοβόλησαν. πάλι ἔστειλε ἄλλους δούλους περισσότερους ἀπὸ τοὺς 36
5 πρώτους, καὶ τοὺς ἔκαναν τὰ ἴδια. τελευταῖο δὲ ἔστειλε σ' αὐτοὺς τὸ γιό του λέγο- 37
6 ντας· Τὸ γιό μου θὰ τὸν ντραποῦν. οἱ γεωργοὶ ὅμως, ὅταν εἶδαν τὸ γιό, εἶπαν μετα- 38
ξύ τους· Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος· ἐλᾶτε νὰ τὸν σκοτώσουμε καὶ νὰ γίνουμε κύριοι
7 τῆς κληρονομίας του. καὶ τὸν πῆραν, τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸν ἀμπελῶνα, καὶ τὸν 39
8 σκότωσαν. ὅταν λοιπὸν ἔρθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θὰ κάνῃ στοὺς γεωργοὺς ἐ- 40
9 κείνους; τοῦ λένε· Ἀφοῦ εἶναι κακοί, θὰ τοὺς χαλάσῃ μὲ κακὸ τρόπο, καὶ θὰ μισθώ- 41
σῃ τὸν ἀμπελῶνα σ' ἄλλους γεωργούς, οἱ ὁποῖοι θὰ τοῦ ἀποδώσουν τοὺς καρποὺς
10 στοὺς καιρούς των. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Δὲν διαβάσατε ποτὲ στὶς Γραφές, 42

Λίθο ποὺ τὸν πέταξαν γιὰ ἄχρηστο οἱ οἰκοδόμοι,
αὐτὸς ἔγινε κεφαλάρι γωνίας·
ἀπὸ τὸν Κύριο ἔγινε αὐτό,
καὶ εἶναι θαυμαστὸ μπροστὰ στὰ μάτια μας;

11 γι' αὐτὸ σᾶς λέω, ὅτι θὰ παρθῇ ἀπὸ σᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ θὰ δοθῇ σὲ ἔθνος 43
12 ποὺ κάνει τοὺς καρπούς της. κι ὅποιος πέσῃ πάνω σ' αὐτὸ τὸ λίθο, θὰ κατατσακι- 44
13 στῇ· καὶ σ' ὅποιον πάνω πέσῃ, θὰ τὸν κάνῃ ἀχύρου σκόνη. κι ὅταν ἄκουσαν οἱ ἀρ- 45
14 χιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι τὶς παραβολές του, κατάλαβαν, ὅτι τὶς λέει γι' αὐτούς· καὶ 46
ἤθελαν νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ φοβήθηκαν τὸν κόσμο, διότι τὸν εἶχαν γιὰ προφήτη.

97 1 2 Καὶ ξαναμίλησε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε μὲ παραβολές· Ἡ βασιλεία τῶν οὐρα- 1 2 **22**
νῶν μοιάζει μὲ τὴν περίπτωσι ἑνὸς βασιλέως, ποὺ ἔκανε τοὺς γάμους τοῦ γιοῦ του.
3 κι ἔστειλε τοὺς δούλους του νὰ φωνάξουν τοὺς καλεσμένους στοὺς γάμους, ἀλλὰ 3
4 δὲν ἤθελαν νὰ ἔρθουν. ξανάστειλε ἄλλους δούλους λέγοντας· Πῆτε στοὺς καλεσμέ- 4
5 νους· Νά τὸ τραπέζι μου τὸ ἑτοίμασα, οἱ ταῦροι καὶ τὰ θρεφτάρια εἶναι σφαγμένα,
6 καὶ ὅλα ἕτοιμα· ἐλᾶτε στοὺς γάμους·· κι ἐκεῖνοι ἀμέλησαν κι ἔφυγαν, ἄλλος στὸ χω- 5
7 ράφι του κι ἄλλος στὸ ἐμπόριό του· οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἔπιασαν τοὺς δούλους του, τοὺς 6
8 ἔβρισαν, καὶ τοὺς σκότωσαν. κι ὅταν ἄκουσε ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίστηκε, κι ἔ- 7
στειλε τὰ στρατεύματά του κι ἐξώντωσε τοὺς φονιᾶδες ἐκείνους κι ἔκαψε τὴν πόλι
9 τους. τότε λέει στοὺς δούλους του· Ὁ γάμος εἶναι ἕτοιμος, οἱ καλεσμένοι ὅμως δὲν 8
10 ἦταν ἄξιοι· πηγαίνετε λοιπὸν στοὺς δρόμους, κι ὅσους βρῆτε, καλέστε τους στοὺς 9
11 γάμους. καὶ βγῆκαν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι στοὺς δρόμους καὶ μάζεψαν ὅλους ὅσους βρῆ- 10
καν, καλοὺς κακούς. καὶ γέμισε ὁ γάμος ἀπὸ συνδαιτυμόνες.

98 1 Καὶ μπαίνοντας ὁ βασιλεὺς νὰ δῇ τοὺς συνδαιτυμόνες εἶδε ἐκεῖ ἕναν ἄνθρωπο, 11
2 ποὺ δὲν φοροῦσε φόρεμα γάμου, καὶ τοῦ λέει· Φίλε, πῶς μπῆκες ἐδῶ χωρὶς φόρεμα 12
3 γάμου; κι ἐκεῖνος τὸ βούλωσε. τότε λέει ὁ βασιλεὺς στοὺς ὑπηρέτες· Δέστε τον χειρο- 13
4 πόδαρα, πάρτε τον, καὶ πετάξτε τον στὸ πιὸ ἀπόμακρο σκοτάδι· ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ
5 κλᾶμα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν. διότι καλεσμένοι εἶναι πολλοί, ἐκλεκτοὶ ὅμως λί- 14
γοι.

99 1 Τότε οἱ φαρισαῖοι πῆγαν κι ἔκαναν συμβούλιο, πῶς νὰ τὸν παγιδέψουν σὲ λόγο. 15
2 3 καὶ τοῦ στέλνουν τοὺς μαθητάς των μαζὶ μὲ τοὺς ἡρῳδιανούς, καὶ λένε· Διδάσκαλε, 16
ξέρουμε ὅτι εἶσαι εἰλικρινὴς καὶ διδάσκεις τὸ δρόμο τοῦ θεοῦ μὲ εἰλικρίνεια, καὶ δὲν
4 σ' ἐνδιαφέρει γιὰ κανέναν· διότι δὲν κολακεύεις ἄνθρωπο· πές μας λοιπόν, τί γνώμη 17
5 ἔχεις; ἐπιτρέπεται νὰ δίνουμε τὴν ταρίφα τοῦ φόρου στὸν Καίσαρα ἢ ὄχι; ξέροντας 18
ὅμως ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηριά τους λέει· Γιατί με δοκιμάζετε, ὑποκριταί; ἐπιδείξτε μου 19
6 τὸ νόμισμα τῆς ταρίφας τοῦ φόρου. κι ἐκεῖνοι τοῦ ἔφεραν ἕνα δηνάριο. καὶ τοὺς λέ-
7 ει· Τίνος εἶναι αὐτὴ ἡ εἰκόνα καὶ ἡ ἐπιγραφή; τοῦ λένε· Τοῦ Καίσαρος. τότε τοὺς λέ- 20 21
8 9 ει· Ἀποδώστε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος στὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στὸ θεό. κι ὅ- 22
ταν ἄκουσαν, θαύμασαν, καὶ τὸν ἄφησαν κι ἔφυγαν.

100 1 Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τὸν πλησίασαν οἱ Σαδδουκαῖοι, ποὺ λὲν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνά- 23
2 στασι, καὶ τὸν ρώτησαν λέγοντας· Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς εἶπε, *Ἂν ἕνας πεθάνῃ καὶ* 24
δὲν ἔχῃ παιδιά, νὰ ζευγαρώσῃ τὴ γυναῖκα του ὁ ἀδερφός του καὶ ν' ἀναστήσῃ σπέρ-
3 *μα γιὰ τὸν ἀδελφό του.* ἦταν δὲ σ' ἐμᾶς ἑφτὰ ἀδερφοί· κι ὁ πρῶτος, ἀφοῦ τὴ γάμησε, 25
4 πέθανε, κι ἐπειδὴ δὲν εἶχε σπέρμα, ἄφησε τὴ γυναῖκα του στὸν ἀδελφό του· ὁμοίως 26
5 κι ὁ δεύτερος κι ὁ τρίτος μέχρι τοὺς ἑφτά· καὶ ὕστερ' ἀπ' ὅλους πέθανε καὶ ἡ γυναί- 27
6 κα. στὴν ἀνάστασι λοιπὸν τίνος ἀπὸ τοὺς ἑφτὰ θὰ εἶναι γυναίκα; διότι τὴν εἶχαν ὅ- 28
7 λοι. κι ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Πλανᾶσθε, ἐπειδὴ δὲν ξέρετε τὶς Γραφὲς 29
8 οὔτε τὴ δύναμι τοῦ θεοῦ. διότι στὴν ἀνάστασι οὔτε γαμοῦν οὔτε σὲ γάμο δίνονται, 30
9 ἀλλ' εἶναι στὸν οὐρανὸ σὰν ἄγγελοι θεοῦ. ὅσο δὲ γιὰ τὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, δὲν 31

10 διαβάσατε ἐκεῖνο ποὺ σᾶς εἶπε ὁ θεὸς λέγοντας *Ἐγὼ εἶμαι ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ κι ὁ* 32
11 *θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ κι ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ;* ὁ θεὸς δὲν εἶναι θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζωντανῶν.
12 κι ὅταν ἄκουσε ὁ κόσμος, ἔμεναν ἔκπληκτοι μὲ τὴ διδαχή του. 33

101 1 Οἱ δὲ φαρισαῖοι, ὅταν ἄκουσαν ὅτι φίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συγκεντρώθη- 34
2 καν ὅλοι μαζί, καὶ ἕνας ἀπ' αὐτούς, νομικός, τὸν ῥώτησε δοκιμάζοντάς τον καὶ λέγο- 35
3 4 ντας· Διδάσκαλε, ποιά ἐντολὴ στὸ Νόμο εἶναι μεγαλείτερη; κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· *Θ'* 36
ἀγαπήσῃς τὸν Κύριο τὸ θεό σου μ' ὅλη τὴν καρδιά σου καὶ μ' ὅλη τὴν ψυχή σου καὶ 37
5 6 *μ' ὅλη τὴ διάνοιά σου.* αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη καὶ μεγαλείτερη ἐντολή. καὶ δεύτερη ὅ- 38 39
7 μοια μ' αὐτή· *Θ' ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου.* σ' αὐτὲς τὶς δυὸ ἐ- 40
ντολὲς κρέμονται ὅλος ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆτες.

102 1 2 Καὶ μιὰ ποὺ ἦταν συγκεντρωμένοι οἱ φαρισαῖοι, τοὺς ῥώτησε ὁ Ἰησοῦς λέγο- 41 42
3 ντας· Τί γνώμη ἔχετε γιὰ τὸ Χριστό; τίνος γιὸς εἶναι; τοῦ λένε· Τοῦ Δαυΐδ. τοὺς λέει· 43
4 Πῶς λοιπὸν ὁ Δαυΐδ ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸν ἀποκαλεῖ Κύριο, ὅταν λέῃ 44

Εἶπε ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου, Κάθου ἀπὸ τὰ δεξιά μου,
μέχρι νὰ βάλω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου;

5 ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Δαυΐδ τὸν ἀποκαλεῖ Κύριό του, πῶς εἶναι γιός του; καὶ κανεὶς δὲν 45
6 μποροῦσε νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ ἀπόκρισι, οὔτε κανεὶς τόλμησε πλέον ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐ- 46
κείνη νὰ τὸν ξαναρωτήσῃ.

103 1 2 Τότε ὁ Ἰησοῦς μίλησε στὰ πλήθη καὶ στοὺς μαθητάς του καὶ εἶπε· Στὴν καθέδρα 1 2 **23**
3 τοῦ Μωϋσέως κάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι. ὅλα λοιπὸν ὅσα σᾶς ποῦν νὰ 3
τηρῆτε, νὰ τὰ τηρῆτε καὶ νὰ τὰ κάνετε, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα τους νὰ μὴν κάνετε· διότι
4 λὲν καὶ δὲν κάνουν. δεματιάζουν φορτία βαριὰ καὶ δυσβάσταχτα καὶ τὰ βάζουν ἐ- 4
πάνω στοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ δὲν θέλουν νὰ τὰ κουνήσουν μὲ τὸ δάχτυλό
5 6 τους. κι ὅλα τὰ ἔργα τους τὰ κάνουν, γιὰ νὰ τοὺς δοῦν οἱ ἄνθρωποι. φαρδαίνουν τὰ 5
7 φυλακτήριά τους καὶ μεγαλώνουν τὶς οὔγιες τῶν ἱματίων τους, ἀγαποῦν δὲ τὴν πρώ- 6
8 τη θέσι στὰ δεῖπνα καὶ τὶς πρωτοκαθεδρίες στὶς συναγωγὲς καὶ τὶς χαιρετοῦρες στὶς 7
9 συγκεντρώσεις καὶ τὸ νὰ προσφωνοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους 'Ραββὶ ῥαββί. σεῖς ὅ- 8
μως μὴν ἀποκληθῆτε 'Ραββί· διότι ἕνας εἶναι ὁ διδάσκαλός σας, ὁ Χριστός· ὅλοι δὲ
10 σεῖς εἶστε ἀδελφοί. καὶ πατέρα σας μὴν ἀποκαλέσετε πάνω στὴ γῆ· διότι ἕνας εἶναι 9
11 ὁ πατέρας σας, ἐκεῖνος στοὺς οὐρανούς. μήτε ἀνώτατοι ἡγέτες νὰ ὀνομαστῆτε· διότι 10
12 ἕνας εἶναι ὁ ἀνώτατος ἡγέτης σας, ὁ Χριστός. ὁ δὲ ἀνώτερός σας θὰ εἶναι ὑπηρέτης 11
13 σας. ὅποιος ὑψώσῃ τὸν ἑαυτό του, θὰ ταπεινωθῇ, κι ὅποιος ταπεινώσῃ τὸν ἑαυτό 12
14 του, θὰ ὑψωθῇ. ἀλίμονο δὲ σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ποὺ κατα- 13
τρῶτε τὰ σπιτικὰ τῶν χηρῶν καὶ μάλιστα μὲ τὴν πρόφασι ὅτι κάνετε μεγάλες προ-
15 16 σευχές· γι' αὐτὸ εἶναι ποὺ θ' ἁρπάξετε μεγαλείτερη τιμωρία. ἀλίμονό σας, γραμμα- 14
τεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ποὺ κλείνετε τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μπροστὰ
17 στοὺς ἀνθρώπους· διότι οὔτε σεῖς μπαίνετε, οὔτε αὐτοὺς ποὺ πᾶν νὰ μποῦν τοὺς ἀ-
18 φήνετε νὰ μποῦν. ἀλίμονό σας, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ποὺ ὀργώνετε 15
19 τὴ θάλασσα καὶ τὴν ξηρά, γιὰ νὰ κάνετε ἕναν προσήλυτο, κι ὅταν γίνῃ, τὸν κάνετε
20 ἄνθρωπο τῆς Γεέννης δυὸ φορὲς χειρότερο ἀπὸ σᾶς. ἀλίμονό σας, ὁδηγοὶ τυφλοί, 16
ποὺ λέτε· 'Ὅποιος ὁρκιστῇ στὸ ναό, αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε, ἐνῷ ὅποιος ὁρκιστῇ στὸ
21 χρυσὸ τοῦ ναοῦ, τὸν χρωστάει'. μωροὶ καὶ τυφλοί! ποιός εἶναι ἀνώτερος, ὁ χρυσὸς ἢ 17
22 ὁ ναὸς ποὺ ἁγιάζει τὸ χρυσό; καὶ 'Ὅποιος ὁρκιστῇ στὸ θυσιαστήριο, αὐτὸ δὲν εἶναι 18
23 τίποτε, ὅποιος ὅμως ὁρκιστῇ στὸ δῶρο ποὺ εἶναι ἐπάνω σ' αὐτό, τὸ χρωστάει'. μω- 19
ροὶ καὶ τυφλοί! ποιό εἶναι ἀνώτερο, τὸ δῶρο ἢ τὸ θυσιαστήριο ποὺ ἁγιάζει τὸ δῶρο;
24 ὅποιος λοιπὸν ὡρκίστηκε στὸ θυσιαστήριο, ὁρκίζεται σ' αὐτὸ καὶ σ' ὅλα ὅσα εἶναι ἐ- 20
25 πάνω του· κι ὅποιος ὡρκίστηκε στὸ ναό, ὁρκίζεται σ' αὐτὸν καὶ σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν 21
26 κατοίκησε. κι ὅποιος ὡρκίστηκε στὸν οὐρανό, ὁρκίζεται στὸ θρόνο τοῦ θεοῦ καὶ σ' ἐ- 22

27 κεῖνον ποὺ κάθεται ἐπάνω σ' αὐτόν. ἀλίμονό σας, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκρι- 23
ταί, ποὺ προσφέρετε τὴ δεκάτη ἀπὸ τὸ δυόσμο καὶ τὸ ἄνηθο καὶ τὸ κύμινο, καὶ πα-
28 ραλείψατε τὰ βαρύτερα τοῦ Νόμου, τὴ δικαιοκρισία καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὴν πίστι· κι
29 αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὰ κάνετε κι ἐκεῖνα νὰ μὴν τὰ παραλείψετε. ὁδηγοὶ τυφλοί, ποὺ περ- 24
30 νᾶτε ἀπὸ στραγγιστήρι τὸ κουνούπι, καὶ καταπίνετε τὴν καμήλα! ἀλίμονό σας, γραμ- 25
ματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ποὺ καθαρίζετε τὸ ἀπ' ἔξω τοῦ ποτηριοῦ καὶ τοῦ
31 πιάτου, κι ἀπὸ μέσα εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἁρπαγὴ καὶ ἀδικία. φαρισαῖε τυφλέ, καθάρι- 26
σε πρῶτα τὸ ἀπὸ μέσα τοῦ ποτηριοῦ καὶ τοῦ πιάτου, γιὰ νὰ γίνῃ καὶ τὸ ἀπ' ἔξω
32 τους καθαρό. ἀλίμονό σας, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι μοιάζετε μὲ 27
33 τάφους ἀσπρισμένους, ποὺ ἀπ' ἔξω μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἀπὸ μέσα ὅμως εἶναι γε-
34 μάτοι ἀπὸ κόκκαλα νεκρῶν καὶ κάθε ἀκαθαρσία. ἔτσι καὶ σεῖς ἀπ' ἔξω μὲν φαίνεστε 28
35 στοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἀπὸ μέσα ὅμως εἶστε γεμάτοι ὑπόκρισι καὶ ἀνομία. ἀλίμο- 29
νό σας, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ποὺ κτίζετε τοὺς τάφους τῶν προφη-
36 τῶν καὶ στολίζετε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, καὶ λέτε· ‘Ἂν ἤμασταν στὶς ἡμέρες τῶν 30
37 πατέρων μας, δὲν θὰ ἤμασταν μέτοχοί τους στὸ φόνο τῶν προφητῶν'. ὥστε μαρτυ- 31
38 ρεῖτε γιὰ τὸν ἑαυτό σας ὅτι εἶστε γιοὶ ἐκείνων ποὺ φόνευσαν τοὺς προφῆτες. καὶ 32
39 σεῖς μὴν πᾶτε πίσω ἀπὸ τὴν ἐπίδοσι τῶν πατέρων σας. φίδια! παιδιὰ τῆς ὀχιᾶς! πῶς 33
40 θὰ ξεφύγετε ἀπὸ τὴν τιμωρία τῆς Γεέννης; γι' αὐτὸ νά ἐγὼ ἀποστέλλω σὲ σᾶς προ- 34
41 φῆτες καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, κι ἀπ' αὐτοὺς θὰ σκοτώσετε καὶ θὰ σταυρώσετε,
κι ἀπ' αὐτοὺς θὰ μαστιγώσετε στὶς συναγωγές σας καὶ θὰ καταδιώξετε ἀπὸ πόλι σὲ
42 πόλι, γιὰ νὰ πέσῃ ἐπάνω σας κάθε δίκαιο αἷμα ποὺ χύνεται ἐπάνω στὴ γῆ, ἀπὸ τὸ 35
αἷμα τοῦ Ἄβελ τοῦ δικαίου μέχρι τὸ αἷμα τοῦ Ζαχαρίου γιοῦ τοῦ Βαραχίου, ποὺ
43 τὸν σκοτώσατε ἀνάμεσα στὸ ναὸ καὶ στὸ θυσιαστήριο. σᾶς βεβαιώνω, ὅτι ὅλ' αὐτὰ 36
44 θὰ πέσουν ἐπάνω στὴ γενιὰ αὐτή. Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἐσὺ ποὺ σκοτώνεις τοὺς 37
45 προφῆτες καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους σὲ σένα τὴν ἴδια! πόσες φορὲς θέλησα
νὰ συμμαζέψω τὰ τέκνα σου, ὅπως συμμαζεύει τὸ πουλὶ τὰ πουλάκια του κάτω ἀπὸ
46 47 τὶς φτεροῦγες του, ἀλλὰ δὲν θελήσατε. *νά ὁ οἶκος σας σᾶς ἀφήνεται ἔρημος.* διότι 38 39
σᾶς τὸ λέω· στὸ ἑξῆς δὲν θὰ μὲ δῆτε, μέχρι νὰ πῆτε

Εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου.

104 1 Καὶ βγῆκε ὁ Ἰησοῦς ἔξω ἀπὸ τὸ ἱερὸ καὶ περπατοῦσε· καὶ τὸν πλησίασαν οἱ μα- 1 **24**
2 θηταί του, γιὰ νὰ τοῦ ἐπιδείξουν τὰ κτήρια τοῦ ἱεροῦ. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Δὲν τὰ 2
βλέπετε ὅλ' αὐτά; σᾶς βεβαιώνω, δὲν πρόκειται ν' ἀφεθῇ ἐδῶ πέτρα πάνω στὴν πέ-
3 τρα, ποὺ νὰ μὴ γκρεμιστῇ. κι ὅταν αὐτὸς καθόταν ἐπάνω στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἦρ- 3
4 θαν κοντά του οἱ μαθηταὶ καὶ τοῦ ἔλεγαν ἰδιαιτέρως· Πές μας, πότε θὰ γίνουν αὐτά;
καὶ ποιό εἶναι τὸ σημάδι τῆς δικῆς σου παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου;
5 κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Προσέχετε νὰ μὴ σᾶς παραπλανήσῃ κανείς· 4
6 διότι θὰρθοῦν πολλοὶ μὲ τ' ὄνομά μου, ποὺ θὰ λὲν Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός, καὶ θὰ πλα- 5
7 νήσουν πολλούς. καὶ πρόκειται ν' ἀκοῦτε γιὰ πολέμους καὶ φῆμες πολέμων· κυττᾶτε 6
8 9 μὴ θορυβεῖστε· διότι πρέπει ὅλα νὰ συμβοῦν, ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἶναι τὸ τέλος. *θὰ ξε-* 7
σηκωθῇ ἔθνος ἐναντίον ἔθνους καὶ καθεστὼς ἐναντίον καθεστῶτος, καὶ θὰ ἔρθουν λι-
10 μοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους· ὅλα ὅμως αὐτὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῶν πόνων τοῦ 8
11 τοκετοῦ. τότε θὰ σᾶς παραδώσουν σὲ θλῖψι καὶ θὰ σᾶς σκοτώσουν, καὶ θὰ εἶστε μι- 9
12 σητοὶ σ' ὅλα τὰ ἔθνη γιὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ τότε *θὰ σκανδαλιστοῦν πολλοὶ* καὶ θὰ 10
13 προδώσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ θὰ μισήσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. καὶ θὰ ἐμφανιστοῦν 11
14 πολλοὶ ψευδοπροφῆτες καὶ θὰ πλανήσουν πολλούς, κι ἐπειδὴ θὰ πλεονάσῃ ἡ ἀνο- 12
15 μία, θὰ ψυχρανθῇ ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. ὅποιος ὅμως θὰ ὑπομείνῃ μέχρι τέλους, αὐ- 13
16 τὸς θὰ σωθῇ. καὶ θὰ κηρυχτῇ αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιο τῆς βασιλείας σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη, 14
γιὰ νὰ εἶναι μαρτυρία σ' ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ τότε θὰ ἔρθῃ τὸ τέλος.

17 Ὅταν λοιπὸν δῆτε *τὴ βρόμα τοῦ ῥημαγμοῦ,* γιὰ τὴν ὁποία εἶπε ὁ προφήτης Δα- 15
18 νιήλ, νὰ στέκεται σὲ τόπο ἅγιο –ὅποιος διαβάζῃ νὰ καταλαβαίνῃ–, τότε ὅσοι εἶναι 16
19 στὴν Ἰουδαία νὰ φεύγουν ἐπάνω στὰ βουνά· ὅποιος εἶναι στὴν ταράτσα, νὰ μὴν κα- 17
20 τεβαίνῃ νὰ πάρῃ τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ του, κι ὅποιος εἶναι στὸ χωράφι, νὰ μὴν 18
21 ἐπιστρέψῃ πίσω νὰ πάρῃ τὰ ῥοῦχα του. ἀλίμονο δὲ στὶς γκαστρωμένες καὶ σ' ἐκεῖνες 19
22 ποὺ θηλάζουν κατὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες. προσεύχεστε δὲ νὰ μὴ γίνῃ ἡ φυγή σας χειμῶ- 20
23 να μήτε σάββατο. διότι τότε *θὰ γίνῃ θλῖψι τόσο μεγάλη ποὺ δὲν ἔγινε ἀπὸ κτίσεως* 21
24 *κόσμου μέχρι τώρα κι οὔτε πρόκειται νὰ ξαναγίνῃ.* κι ἂν δὲν κολοβώνονταν οἱ μέ- 22
25 ρες ἐκεῖνες, δὲν θὰ σῳζόταν οὔτε ψυχή· ἀλλὰ γιὰ χάρι τῶν ἐκλεκτῶν θὰ κολοβωθοῦν
οἱ μέρες ἐκεῖνες.

26 27 Τότε ἂν σᾶς πῇ κανεὶς 'Νά ἐδῶ ὁ Χριστὸς' ἢ ''Ἐδῶ', μὴ τὸν πιστεύσετε· διότι θὰ 23 24
ἐμφανιστοῦν ψευδόχριστοι καὶ *ψευδοπροφῆτες καὶ θὰ παρουσιάσουν σημεῖα μεγά-*
28 *λα καὶ τέρατα,* ὥστε νὰ πλανήσουν, ἂν εἶναι δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. νά, σᾶς 25
29 τὰ εἶπα ἐκ τῶν προτέρων. ἐὰν λοιπὸν σᾶς ποῦν, 'Νά στὴν ἔρημο εἶναι', μὴ βγῆτε, 26
30 'Νά στὰ μυστικὰ δωμάτια', μὴν πιστεύσετε· διότι ὅπως ἀκριβῶς ἡ ἀστραπὴ βγαίνει 27
ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ καὶ φαίνεται μέχρι τὴ δύσι, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
31 32 τοῦ ἀνθρώπου· διότι ὅπου θὰ εἶναι τὸ πτῶμα, ἐκεῖ θὰ μαζευτοῦν καὶ οἱ γῦπες. κι ἀ- 28 29
μέσως μετὰ τὴ θλῖψι τῶν ἡμερῶν ἐκείνων *ὁ ἥλιος θὰ σκοτεινιάσῃ καὶ ἡ σελήνη θὰ*
33 *πάψῃ νὰ φέγγῃ, καὶ οἱ ἀστέρες θὰ πέσουν ἀπὸ τὸν οὐρανό, καὶ οἱ δυνάμεις τῶν οὐ-*
34 *ρανῶν θὰ σαλευτοῦν.* καὶ τότε θὰ φανῇ τὸ σημάδι τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου στὸν οὐ- 30
35 ρανό, *καὶ τότε θὰ θρηνήσουν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς καὶ θὰ δοῦν τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώ-*
36 *που νὰ ἔρχεται ἐπάνω στὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ* μὲ πολλὴ δύναμι καὶ δόξα. καὶ θὰ 31
στείλῃ τοὺς ἀγγέλους του *μὲ σάλπιγγα δυνατοῦ σαλπίσματος, καὶ θὰ περιμαζέψουν*
τοὺς ἐκλεκτούς του ἀπὸ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τοῦ οὐ-
ρανοῦ μέχρι τὴν ἄλλη.

37 Πάρτε δὲ παράδειγμα ἀπὸ τὴ συκιά. ὅταν τὸ κλαρί της γίνῃ πιὰ τρυφερὸ καὶ τὰ 32
38 φύλλα ξεφυτρώνουν, καταλαβαίνετε ὅτι ζυγώνει τὸ θέρος· ἔτσι καὶ σεῖς ὅταν τὰ δῆ- 33
39 τε ὅλ' αὐτά, νὰ ξέρετε ὅτι ζυγώνουν, εἶναι στὴν πόρτα. σᾶς βεβαιώνω, ὅτι δὲν θὰ πε- 34
40 ράσῃ ἡ γενιὰ αὐτή, μέχρι νὰ γίνουν ὅλ' αὐτά. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ καταστραφοῦν, 35
τὰ λόγια μου ὅμως θὰ παραμείνουν.

41 Ὅσο δὲ γιὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη καὶ τὴν ὥρα, δὲν ξέρει κανείς, οὔτε οἱ ἄγγελοι τῶν 36
42 οὐρανῶν, παρὰ μόνος ὁ πατέρας μου. κι ὅπως ἀκριβῶς ἦταν *οἱ μέρες τοῦ Νῶε,* ἔτσι 37
43 θὰ εἶναι καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ὅπως στὶς ἡμέρες τὶς πρὶν ἀπὸ τὸν 38
κατακλυσμὸ ἔτρωγαν κι ἔπιναν, γαμοῦσαν, κι ἔδιναν σὲ γάμο, μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ
44 *μπῆκε ὁ Νῶε στὴν κιβωτό,* καὶ δὲν ἔβαλαν μυαλὸ μέχρι ποὺ ἦρθε ὁ κατακλυσμὸς καὶ 39
45 τοὺς πῆρε ὅλους, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. τότε θὰ εἶ- 40
46 ναι στὸ χωράφι δύο, ὁ ἕνας παραλαμβάνεται κι ὁ ἕνας ἐγκαταλείπεται· δύο θ' ἀλέ- 41
47 θουν στὸ μυλῶνα, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἐγκαταλείπεται. νᾶστε λοιπὸν ξύ- 42
48 πνιοι, διότι δὲν ξέρετε ποιά ὥρα ἔρχεται ὁ Κύριός σας. καὶ νὰ ξέρετε τὸ ἑξῆς ὅτι, 43
ἂν ἤξερε ὁ νοικοκύρης ποιά βάρδια τῆς νύχτας ἔρχεται ὁ κλέφτης, θὰ ἔμενε ἄγρυ-
49 πνος καὶ δὲν θ' ἄφηνε νὰ τρυπηθῇ τὸ σπίτι του. γι' αὐτὸ καὶ σεῖς νὰ εἶστε ἕτοιμοι, 44
διότι τὴν ὥρα ποὺ δὲν περιμένετε ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

105 1 Ποιός ἄραγε εἶναι ὁ ἔμπιστος καὶ μυαλωμένος δοῦλος, ποὺ ὁ κύριός του τὸν 45
διώρισε ἐπιστάτη τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ του, γιὰ νὰ τοὺς δίνῃ τὴν τροφὴ στὴν
2 ὥρα της; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, πού, ὅταν ἔρθῃ ὁ κύριός του, θὰ τὸν βρῇ νὰ κά- 46
3 νῃ ἔτσι. σᾶς βεβαιώνω ὅτι θὰ τὸν διορίσῃ προϊστάμενο σ' ὅλη τὴν περιουσία του. ἂν 47
4 ὅμως ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος πῇ μὲς στὴ σκέψι του Ὁ κύριός μου ἀργεῖ νὰ ἔρθῃ, κι 48
5 ἀρχίσῃ νὰ χτυπάῃ τοὺς συνδούλους του, καὶ τρώῃ καὶ πίνῃ μαζὶ μὲ τοὺς μεθύστα- 49
6 κες, θὰ ἔρθῃ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου τὴν ἡμέρα ποὺ δὲν περιμένει καὶ τὴν ὥρα 50

ποὺ δὲν ξέρει, καὶ θὰ τὸν κάνῃ δυὸ κομμάτια, καὶ θὰ τὸν βάλῃ μαζὶ μὲ τοὺς ὑποκρι-
τάς. ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ κλᾶμα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

106 Τότε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θὰ εἶναι σὰν τὴν περίπτωσι δέκα κοριτσιῶν, ποὺ **25**
πῆραν τὰ λυχνάρια τους καὶ βγῆκαν νὰ ὑποδεχτοῦν τὸ γαμπρό. καὶ ἦταν οἱ πέντε ἀ-
πὸ τὶς κοπέλλες αὐτὲς μυαλωμένες καὶ οἱ πέντε ἄμυαλες. αὐτὲς οἱ ἄμυαλες, ὅταν πῆ-
ραν τὰ λυχνάρια τους, δὲν πῆραν μαζί τους λάδι· ἐνῷ οἱ μυαλωμένες μαζὶ μὲ τὰ λυ-
χνάρια τους πῆραν καὶ στ' ἀγγεῖα τους λάδι. κι ἐπειδὴ ἀργοῦσε ὁ γαμπρός, νύστα-
ξαν ὅλες καὶ τὶς πῆρε ὁ ὕπνος. ἀλλὰ τὰ μεσάνυχτα ἀκούστηκε μιὰ κραυγή· Νᾶτος ὁ
γαμπρός, ἔρχεται, ἐβγᾶτε νὰ τὸν ὑποδεχτῆτε. τότε σηκώθηκαν ὅλες οἱ κοπέλλες ἐκεῖ-
νες καὶ τακτοποίησαν τὰ λυχνάρια τους. καὶ εἶπαν οἱ ἄμυαλες στὶς μυαλωμένες· Δώ-
στε μας ἀπὸ τὸ λάδι σας, διότι τὰ λυχνάρια μας πᾶν νὰ σβήσουν. ἀποκρίθηκαν ὅ-
μως οἱ μυαλωμένες καὶ εἶπαν· Μήπως δὲν φτάσῃ καὶ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ σᾶς· καλλίτερα
νὰ πᾶτε σ' αὐτοὺς ποὺ τὸ πουλοῦν καὶ ν' ἀγοράσετε γιὰ σᾶς. ὅταν ὅμως αὐτὲς πή-
γαιναν ν' ἀγοράσουν, ἦρθε ὁ γαμπρὸς κι αὐτὲς ποὺ ἦταν ἕτοιμες μπῆκαν μαζί του
στοὺς γάμους, καὶ ἡ πόρτα ἔκλεισε. καὶ ὕστερα ἔρχονται καὶ οἱ ἄλλες κοπέλλες καὶ
λένε· Κύριε κύριε, ἄνοιξέ μας. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, ὅτι
δὲν σᾶς ξέρω. νᾶστε λοιπὸν ξύπνιοι, διότι δὲν ξέρετε τὴν ἡμέρα οὔτε τὴν ὥρα κατὰ
τὴν ὁποία ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

107 Ἔτσι κι ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ πῆγε σὲ ξένη χώρα, κάλεσε τοὺς δούλους του καὶ
τοὺς παρέδωσε τὰ ὑπάρχοντά του· καὶ σ' ἄλλον μὲν ἔδωσε πέντε τάλαντα, σ' ἄλλον
δὲ δύο, σ' ἄλλον δὲ ἕνα, στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴ δυνατότητά του, κι ἀμέσως πῆ-
γε σ' ἄλλη χώρα. καὶ πάει ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὰ πέντε τάλαντα καὶ δουλεύει μ' αὐτὰ
καὶ κάνει ἄλλα πέντε τάλαντα. τὸ ἴδιο κι ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὰ δύο, κέρδησε κι αὐτὸς
ἄλλα δύο. ἐκεῖνος δὲ ποὺ πῆρε τὸ ἕνα πῆγε κι ἔσκαψε στὴ γῆ καὶ ἔκρυψε τὸ χρῆμα
τοῦ κυρίου του. καὶ μετὰ πολὺν καιρὸ ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ κά-
νει μαζί τους λογαριασμό. ἔρχεται ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὰ πέντε τάλαντα καὶ παρου-
σιάζει ἄλλα πέντε τάλαντα καὶ λέει· Κύριε, μοῦ παρέδωσες πέντε τάλαντα· νά ἄλλα
πέντε τάλαντα κέρδησα πάνω σ' αὐτά. τοῦ λέει ὁ κύριός του· Μπράβο δοῦλε καλὲ
καὶ ἔμπιστε! ἤσουν ἔμπιστος στὰ λίγα, θὰ σὲ βάλω στὰ πολλά· ἔμπα στὴ χαρὰ τοῦ
κυρίου σου. ἔρχεται κι ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὰ δύο τάλαντα καὶ λέει· Κύριε, μοῦ παρέ-
δωσες δύο τάλαντα· νά ἄλλα δύο τάλαντα κέρδησα πάνω σ' αὐτά. τοῦ λέει ὁ κύριός
του· Μπράβο δοῦλε καλὲ καὶ ἔμπιστε! ἤσουν ἔμπιστος στὰ λίγα, θὰ σὲ βάλω στὰ
πολλά· ἔμπα στὴ χαρὰ τοῦ κυρίου σου. ἔρχεται κι ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὸ ἕνα τάλαντο
καὶ λέει· Κύριε, σὲ κατάλαβα ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος σκληρός, ποὺ θερίζεις ὅπου δὲν ἔ-
σπειρες καὶ συνάζεις ἀπ' ὅπου δὲν διασκόρπισες· καὶ φοβήθηκα καὶ πῆγα κι ἔκρυψα
τὸ τάλαντό σου στὴ γῆ· νά πᾶρε τὸ τάλαντό σου. κι ἀποκρίνεται ὁ κύριός του καὶ
τοῦ λέει· Πονηρὲ δοῦλε καὶ τεμπέλη! ἤξερες, ὅτι θερίζω ὅπου δὲν ἔσπειρα καὶ συνά-
ζω ἀπ' ὅπου δὲν διασκόρπισα! ἔπρεπε λοιπὸν νὰ βάλῃς τὸ χρῆμα μου στοὺς τραπεζῖ-
τες, κι ὅταν θἀρχόμουν ἐγώ, θὰ ἔπαιρνα τὸ δικό μου μὲ τόκο. πάρτε λοιπὸν ἀπ' αὐ-
τὸν τὸ τάλαντο καὶ δώστε το σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὰ δέκα τάλαντα. διότι σ' ὁποιον-
δήποτε ἔχει, θὰ δοθῇ καὶ μὲ τὸ παραπάνω, ἐνῷ ἀπὸ κεῖνον ποὺ δὲν ἔχει, κι αὐτὸ ποὺ
ἔχει θὰ τοῦ τὸ πάρουν. καὶ τὸν ἄχρηστο δοῦλο πετάξτε τον στὸ πιὸ ἀπόμακρο σκο-
τάδι· ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ κλᾶμα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

108 Κι ὅταν *ἔρθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου* μὲς στὴ δόξα του καὶ *μαζί του ὅλοι οἱ ἅγιοι*
ἄγγελοι, τότε θὰ καθίσῃ στὸ θρόνο τῆς δόξης του, καὶ θὰ συγκεντρωθοῦν μπροστά
του ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ θὰ χωρίσῃ τοὺς μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, ὅπως ἀκριβῶς ὁ βοσκὸς χωρί-
ζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ κατσίκια, καὶ θὰ βάλῃ νὰ σταθοῦν τὰ μὲν πρόβατα ἀπὸ τὰ
δεξιά του, τὰ δὲ κατσίκια ἀπὸ τ' ἀριστερά. τότε θὰ πῇ ὁ βασιλιᾶς στοὺς ἀπὸ τὰ δε-
ξιά του· Ἐλᾶτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατέρα μου, κληρονομήστε τὴ βασιλεία ποὺ ἑτοι-

μάστηκε γιὰ σᾶς ἀπὸ κτίσεως κόσμου. διότι πείνασα, καὶ μοῦ δώσατε νὰ φάω, δίψα- 35
σα, καὶ μὲ ποτίσατε, ἤμουν ξένος, καὶ μὲ περιμαζέψατε, γυμνός, καὶ μὲ ντύσατε, ἀρ- 36
ρώστησα, καὶ μ' ἐπισκεφτήκατε, ἤμουν φυλακή, καὶ ἤρθατε νὰ μὲ δῆτε. τότε θὰ τοῦ 37
ἀποκριθοῦν οἱ δίκαιοι καὶ θὰ ποῦν· Κύριε, πότε σὲ εἴδαμε νὰ πεινᾷς καὶ σὲ ταΐσαμε,
ἢ νὰ διψᾷς καὶ σὲ ποτίσαμε; καὶ πότε σὲ εἴδαμε ξένο, καὶ σὲ περιμαζέψαμε, ἢ γυμνὸ 38
καὶ σὲ ντύσαμε; καὶ πότε σὲ εἴδαμε ἄρρωστο ἢ στὴ φυλακή, καὶ ἤρθαμε νὰ σὲ δοῦμε; 39
κι ὁ βασιλιᾶς θ' ἀποκριθῇ καὶ θὰ τοὺς πῇ· Σᾶς βεβαιώνω, ἐφ' ὅσον τὰ κάνατε σ' ἕ- 40
ναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς πολὺ πολὺ μικρούς, τὰ κάνατε σ' ἐμένα. τό- 41
τε θὰ πῇ καὶ στοὺς ἀπὸ τ' ἀριστερά· Φύγετε μακριά μου οἱ καταραμένοι στὴ φωτιὰ
τὴν αἰώνια τὴν ἑτοιμασμένη γιὰ τὸ διάβολο καὶ τοὺς ἀγγέλους του. διότι πείνασα, 42
καὶ δὲν μοῦ δώσατε νὰ φάω, δίψασα, καὶ δὲν μὲ ποτίσατε, ἤμουν ξένος, καὶ δὲν μὲ 43
περιμαζέψατε, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ντύσατε, ἄρρωστος καὶ φυλακισμένος, καὶ δὲν μ' ἐ-
14 15 πισκεφτήκατε. τότε θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ θὰ τοῦ ποῦν· Κύριε, πότε σὲ εἴ- 44
δαμε νὰ πεινᾷς ἢ νὰ διψᾷς ἢ ξένο ἢ γυμνὸ ἢ ἄρρωστο ἢ φυλακισμένο, καὶ δὲν σὲ ὑ-
16 πηρετήσαμε; τότε θὰ τοὺς ἀποκριθῇ καὶ θὰ πῇ· Σᾶς βεβαιώνω, ἐφ' ὅσον δὲν τὰ κάνα- 45
17 τε σ' ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πολὺ πολὺ μικρούς, δὲν τὰ κάνατε οὔτε σ' ἐμένα. καὶ *θὰ* 46
πᾶν αὐτοὶ στὴν αἰώνια κόλασι, ἐνῷ οἱ δίκαιοι στὴν αἰώνια ζωή.

109 1 2 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς τελείωσε ὅλ' αὐτὰ τὰ λόγια, εἶπε στοὺς μαθητάς του· Ξέρετε ὅ- 1 2 **26**
τι μετὰ δυὸ μέρες γίνεται τὸ πάσχα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίνεται γιὰ νὰ
3 σταυρωθῇ. τότε μαζεύτηκαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ 3
4 λαοῦ στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως ποὺ λεγόταν Καϊάφας, κι ἔκαναν συμβούλιο, γιὰ νὰ 4
5 πιάσουν τὸν Ἰησοῦ μὲ δόλο καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν. κι ἔλεγαν· Μὴ στὴν ἑορτή, γιὰ 5
νὰ μὴ γίνῃ θόρυβος στὸ λαό.

110 1 2 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς πῆγε στὴ Βηθανία, στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, πῆγε 6 7
κοντά του μιὰ γυναίκα ἔχοντας ἕνα ἀλάβαστρο μὲ πανάκριβο μύρο, καὶ ἔχυνε ἐπά-
3 νω στὴν κεφαλή του, καθὼς ἐκεῖνος ἦταν πλαγιασμένος γιὰ φαγητό. κι ὅταν εἶδαν οἱ 8
4 μαθηταί του, ἀγανάκτησαν κι ἔλεγαν· Γιατί αὐτὴ ἡ σπατάλη; αὐτὸ τὸ μύρο μποροῦ- 9
5 σε νὰ πουληθῇ γιὰ πολλὰ χρήματα καὶ νὰ δοθῇ στοὺς φτωχούς. κι ὁ Ἰησοῦς ποὺ κα- 10
6 τάλαβε τοὺς εἶπε· Γιατί ἐνοχλεῖτε τὴ γυναῖκα; καλὸ ἔργο ἔκανε ἐπάνω μου. διότι 11
7 τοὺς φτωχοὺς τοὺς ἔχετε μαζί σας πάντοτε, ἐμένα ὅμως δὲν μ' ἔχετε πάντοτε. αὐτὴ 12
μὲ τὸ νὰ ῥίξῃ αὐτὸ τὸ μύρο ἐπάνω στὸ σῶμα μου, μ' ἑτοίμασε γιὰ τὸν ἐνταφιασμό.
8 Σᾶς βεβαιώνω, ὅπου κι ἂν κηρυχθῇ αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιο σ' ὅλο τὸν κόσμο, θὰ ἱστορη- 13
9 θῇ κι αὐτὸ ποὺ ἔκανε αὐτή, γιὰ νὰ μείνῃ ἡ μνήμη της. τότε πῆγε ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδε- 14
10 κα, ἐκεῖνος ποὺ λεγόταν Ἰούδας Ἰσκαριώτης, στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἶπε· Τί δέχεστε 15
11 νὰ μοῦ δώσετε, κι ἐγὼ θὰ σᾶς τὸν παραδώσω; κι ἐκεῖνοι τοῦ μέτρησαν τριάντα ἀργυ- 16
ρᾶ νομίσματα. κι ἀπὸ τότε ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ τὸν παραδώσῃ.

111 1 Καὶ τὴν πρώτη τῶν ἀζύμων πλησίασαν τὸν Ἰησοῦ οἱ μαθηταὶ καὶ τοῦ λένε· Ποῦ 17
2 θέλεις νὰ σοῦ ἑτοιμάσουμε νὰ φᾷς τὸ πάσχα; κι ἐκεῖνος εἶπε· Πηγαίνετε στὴν πόλι 18
3 στὸν τάδε καὶ πῆτε του· Ὁ διδάσκαλος λέει· Ὁ καιρός μου πλησιάζει· στὸ σπίτι σου
4 κάνω τὸ πάσχα μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς μου. κι ἔκαναν οἱ μαθηταὶ ὅπως τοὺς παρήγ- 19
5 γειλε ὁ Ἰησοῦς, κι ἑτοίμασαν τὸ πάσχα. ὅταν δὲ βράδιασε, ἦταν ξαπλωμένος γιὰ φα- 20
6 γητὸ μαζὶ μὲ τοὺς δώδεκα. καὶ καθὼς αὐτοὶ ἔτρωγαν, εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, ὅτι θὰ μὲ 21
7 παραδώσῃ ἕνας ἀπὸ σᾶς. κι ἐπειδὴ στενοχωρήθηκαν πάρα πολύ, ἄρχισαν νὰ τοῦ 22
8 λὲν ὁ καθένας τους· Κύριε, μήπως εἶμαι ἐγώ; κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Αὐτὸς 23
9 ποὺ βούτηξε τὸ χέρι στὸ πιάτο μαζί μου, αὐτὸς θὰ μὲ παραδώσῃ. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 24
10 που βέβαια πηγαίνει ὅπως εἶναι γραμμένο γι' αὐτόν· ἀλίμονο ὅμως στὸν ἄνθρωπο ἐ-
κεῖνο ὁ ὁποῖος παραδίνει τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου· θὰ τοῦ ἦταν καλλίτερο ἂν δὲν εἶχε
11 γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. μίλησε κι ὁ Ἰούδας, ἐκεῖνος ποὺ τὸν παρέδωσε, καὶ εἶ- 25
12 πε· Διδάσκαλε, μήπως εἶμαι ἐγώ; τοῦ λέει· Τὸ εἶπες μόνος σου. κι ἐνῷ αὐτοὶ ἔτρω- 26

γαν, ὁ Ἰησοῦς πῆρε τὸν ἄρτο, καὶ ἀφοῦ ἔκανε εὐχαριστία, ἔκοψε κι ἔδινε στοὺς μα-
13 θητάς, καὶ εἶπε· Πάρτε φᾶτε· αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου. κι ἀφοῦ πῆρε τὸ ποτήρι κι ἔ- 27
14 κανε εὐχαριστία, τοὺς ἔδωσε λέγοντας· Πιῆτε ἀπ' αὐτὸ ὅλοι· διότι αὐτὸ εἶναι τὸ αἷ- 28
μα μου τὸ τῆς καινούργιας διαθήκης, αὐτὸ ποὺ ξεχύνεται γιὰ πολλοὺς γιὰ συγχώρη-
15 σι ἁμαρτιῶν. σᾶς τὸ λέω δέ, ὅτι ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ δὲν πρόκειται νὰ πιῶ ἀπ' αὐτὸ 29
τὸ γένημα τῆς ἀμπέλου μέχρι τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὅταν θὰ τὸ πίνω μαζί σας καινούρ-
γιο στὴ βασιλεία τοῦ πατέρα μου.

112 1 2 Κι ἀφοῦ ἔψαλαν, βγῆκαν στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. τότε τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ὅλοι 30 31
3 σεῖς θὰ σκανδαλιστῆτε μ' ἐμένα αὐτὴ τὴ νύχτα· διότι εἶναι γραμμένο· *Θὰ χτυπήσω*
4 *τὸν ποιμένα, καὶ θὰ σκορπίσουν τὰ πρόβατα τοῦ κοπαδιοῦ.* ἀφοῦ ὅμως σηκωθῶ, θὰ 32
5 πάω πρὶν ἀπὸ σᾶς στὴ Γαλιλαία. μίλησε δὲ ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε· Κι ἂν ὅλοι σκαν- 33
6 δαλιστοῦν μὲ σένα, ἐγὼ δὲν θὰ σκανδαλιστῶ ποτέ. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Σὲ βεβαιώνω, 34
ὅτι αὐτὴ τὴ νύχτα, προτοῦ νὰ φωνάξῃ ὁ πετεινὸς <δύο φορές>, θὰ μ' ἀρνηθῇς
7 τρεῖς φορές. τοῦ λέει ὁ Πέτρος· Κι ἂν χρειαστῇ νὰ πεθάνω μαζί σου, δὲν πρόκειται 35
8 νὰ σ' ἀπαρνηθῶ. τὸ ἴδιο δὲ εἶπαν καὶ ὅλοι οἱ μαθηταί.

113 1 Τότε ἔρχεται μαζί τους ὁ Ἰησοῦς σ' ἕναν τόπο ποὺ λέγεται Γεθσημανή, καὶ λέει 36
2 στοὺς μαθητάς· Καθίστε ἐδῶ, ἕως ὅτου πάω καὶ προσευχηθῶ ἐκεῖ. κι ἀφοῦ πῆρε τὸν 37
Πέτρο καὶ τοὺς δυὸ γιοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἄρχισε νὰ ἐκδηλώνῃ τὴ λύπη του καὶ τὴν
3 ἀδημονία του. τότε τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἡ ψυχή μου εἶναι περίλυπη μέχρι θανάτου· 38
4 περιμένετε ἐδῶ καὶ μείνετε ἄγρυπνοι μαζί μου. κι ἀφοῦ προχώρησε λίγο, ἔπεσε μὲ τὸ 39
5 πρόσωπό του κατὰ γῆς καὶ προσευχόταν κι ἔλεγε· Πατέρα μου, ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ
προσπεράσῃ ἀπὸ μένα τὸ ποτήρι αὐτό. ἀλλ' ὄχι ὅπως θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅπως θέλεις ἐ-
6 σύ. κι ἔρχεται στοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς βρίσκει νὰ κοιμοῦνται, καὶ λέει στὸν Πέτρο· 40
7 8 Τόσο δὲν μπορέσατε νὰ μείνετε ἄγρυπνοι μαζί μου οὔτε μία ὥρα! μένετε ἄγρυπνοι 41
9 καὶ προσεύχεστε νὰ μὴ μπῆτε σὲ πειρασμό· τὸ πνεῦμα βέβαια πρόθυμο, ἀλλ' ἡ σάρ-
10 11 κα ἀδύναμη. πάλι δεύτερη φορὰ πῆγε καὶ προσευχήθηκε λέγοντας· Πατέρα μου, ἂν 42
δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσπεράσῃ ἀπὸ μένα τὸ ποτήρι αὐτὸ χωρὶς νὰ τὸ πιῶ· ἀλλ'
12 ἂς γίνῃ τὸ θέλημά σου. κι ἔρχεται καὶ τοὺς βρίσκει πάλι νὰ κοιμοῦνται· διότι τὰ μά- 43
13 τια τους εἶχαν βαρύνει. καὶ τοὺς ἄφησε καὶ πῆγε πάλι προσευχήθηκε γιὰ τρίτη φορὰ 44
14 λέγοντας τὸν ἴδιο λόγο. τότε ἔρχεται στοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέει· Κοιμηθῆτε 45
λοιπὸν κι ἀναπαυτῆτε! νά, ζύγωσε ἡ ὥρα ποὺ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίνεται σὲ
15 χέρια ἁμαρτωλῶν. σηκωθῆτε πᾶμε· νά, ζύγωσε αὐτὸς ποὺ μὲ παραδίνει. 46

114 1 Κι ἐνῷ μιλοῦσε ἀκόμη, νά, ἦρθε ὁ Ἰούδας, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, καὶ μαζί του 47
ὄχλος πολὺς μὲ μαχαίρια καὶ μὲ ξύλα ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους τοῦ λα-
2 οῦ. κι ἐκεῖνος ποὺ τὸν παρέδινε τοὺς ἔδωσε σύνθημα λέγοντας· Αὐτὸν ποὺ θὰ φιλή- 48
3 σω αὐτὸς εἶναι· πιάστε τον. κι ἀμέσως πλησίασε τὸν Ἰησοῦ καὶ εἶπε· Χαῖρε, διδά- 49
4 5 σκαλε· καὶ τὸν καταφίλησε. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Φίλε, τὴ δουλειά σου. τότε πλησία- 50
6 σαν κι ἔβαλαν τὰ χέρια ἐπάνω στὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν συνέλαβαν. καὶ νά ἕνας ἀπ' αὐ- 51
τοὺς ποὺ ἦταν μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ ἁπλώνει τὸ χέρι καὶ τραβάει τὸ μαχαίρι του, καὶ
7 χτυπώντας τὸ δοῦλο τοῦ ἀρχιερέως τοῦ κόβει τὸ αὐτί. τότε τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Ξανα- 52
βάλε τὸ μαχαίρι σου στὴ θέσι του· διότι ὅλοι ὅσοι τράβηξαν μαχαίρι θὰ πεθάνουν ἀ-
8 πὸ μαχαίρι. ἢ νομίζεις ὅτι δὲν μπορῶ αὐτὴ τὴ στιγμὴ νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα 53
9 μου, καὶ νὰ μοῦ παρουσιάσῃ πάνω ἀπὸ δώδεκα λεγεῶνες ἀγγέλων; τότε πῶς θὰ ἐκ- 54
10 πληρωθοῦν οἱ γραφές, ὅτι ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ; τὴ στιγμὴ ἐκείνη εἶπε ὁ Ἰησοῦς στοὺς 55
11 ὄχλους· Σὰ γιὰ λῃστὴ βγήκατε μὲ μαχαίρια καὶ μὲ ξύλα, γιὰ νὰ μὲ συλλάβετε· κάθε
12 μέρα καθόμουν κοντά σας καὶ δίδασκα στὸ ἱερό, καὶ δὲν μὲ πιάσατε. ἀλλ' αὐτὸ ὅλο 56
13 ἔγινε, γιὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ γραφὲς τῶν προφητῶν. τότε ὅλοι οἱ μαθηταὶ τὸν ἄφη-
σαν κι ἔφυγαν.

115 1 Οἱ δὲ ἄλλοι, ἀφοῦ ἔπιασαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν τράβηξαν στὸν Καϊάφα τὸν ἀρχιε- 57

2 ρέα, ὅπου εἶχαν μαζευτῆ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. ὁ δὲ Πέτρος τὸν ἀκολου- 58
θοῦσε ἀπὸ μακριὰ μέχρι τὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως, κι ἀφοῦ μπῆκε μέσα, καθόταν μα-
3 ζὶ μὲ τοὺς ὑπηρέτες νὰ δῇ τὸ τέλος. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλο τὸ 59
συνέδριο ἔψαχναν γιὰ ψευδομαρτυρία εἰς βάρος τοῦ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ τὸν θανατώ-
4 σουν, καὶ δὲν βρῆκαν. κι ἐνῷ παρουσιάστηκαν πολλοὶ ψευδομάρτυρες, δὲν βρῆκαν. 60
5 6 ὕστερα ὅμως παρουσιάστηκαν δυὸ ψευδομάρτυρες καὶ εἶπαν· Αὐτὸς εἶπε 'Μπορῶ 61
7 νὰ γκρεμίσω τὸ ναὸ τοῦ θεοῦ, καὶ σὲ τρεῖς μέρες νὰ τὸν κτίσω'. καὶ σηκώνεται ὁ ἀρ- 62
χιερεὺς καὶ τοῦ λέει· Δὲν δίνεις καμμιὰ ἀπόκρισι; τί σοῦ καταμαρτυροῦν αὐτοί; ὁ Ἰη-
8 σοῦς ὅμως σιωποῦσε. κι ἀποκρίνεται ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τοῦ λέει· Σ' ἐξορκίζω στὸ θεὸ 63
9 τὸ Ζῶντα, νὰ μᾶς πῇς ἂν εἶσαι σὺ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Τὸ 64
εἶπες ὁ ἴδιος· ἀλλὰ σᾶς τὸ λέω, ἀπὸ τώρα θὰ βλέπετε *τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ κάθε-*
10 *ται ἀπὸ τὰ δεξιὰ τῆς Δυνάμεως* καὶ νἄρχεται πάνω στὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ. τότε
ὁ ἀρχιερεὺς ξέσχισε τὰ ῥοῦχα του λέγοντας ὅτι Βλασφήμησε· τί μᾶς χρειάζονται ἄλ- 65
11 12 λο οἱ μάρτυρες; νά τώρα ἀκούσατε τὴ βλασφημία του· τί γνώμη ἔχετε; κι ἐκεῖνοι ἀ- 66
13 ποκρίθηκαν καὶ εἶπαν· Εἶναι ἔνοχος θανάτου. τότε ἔφτυσαν στὸ πρόσωπό του καὶ 67
14 τοῦ ἔδωσαν σβερκιές, κι ἄλλοι τὸν χαστούκισαν λέγοντας· Προφήτευσέ μας, Χριστέ, 68
ποιός σὲ χτύπησε;

116 1 Ὁ δὲ Πέτρος καθόταν ἔξω στὴν αὐλή· καὶ τὸν πλησιάζει μία δούλη καὶ τοῦ λέει· 69
2 Καὶ σὺ ἤσουν μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ τὸ Γαλιλαῖο. ἐκεῖνος ὅμως ἀρνήθηκε μπροστὰ σ' ὅ- 70
3 λους αὐτοὺς καὶ εἶπε· Δὲν ξέρω τί λές. κι ὅταν βγῆκε στὸν πυλῶνα, τὸν εἶδε μιὰ ἄλ- 71
4 λη καὶ τοὺς λέει· Ἐκεῖ ἦταν κι αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο. καὶ πάλι ἀρ- 72
5 νήθηκε μὲ ὅρκο, ὅτι Δὲν ξέρω τὸν ἄνθρωπο. καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο πλησίασαν ἐκεῖνοι 73
ποὺ στέκονταν καὶ εἶπαν στὸν Πέτρο· Ἀλήθεια καὶ σὺ εἶσαι ἀπ' αὐτούς· φαίνεσαι ἀ-
6 πὸ τὴν προφορά σου. τότε ἄρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὁρκίζεται, ὅτι Δὲν ξέ- 74
7 ρω τὸν ἄνθρωπο. κι ἀμέσως λάλησε πετεινός. καὶ θυμήθηκε ὁ Πέτρος τὸ λόγο τοῦ Ἰη- 75
σοῦ, ὅταν τοῦ εἶπε ὅτι 'Προτοῦ λαλήσῃ πετεινὸς <δύο φορές>, θὰ μ' ἀρνηθῇς τρεῖς
φορές'· καὶ βγῆκε ἔξω καὶ ἔκλαψε πικρά.

117 1 Κι ὅταν ξημέρωσε, ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ ἔκαναν συμ- 1 **27**
2 βούλιο κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν. κι ἀφοῦ τὸν ἔδεσαν, τὸν τράβηξαν 2
καὶ τὸν παρέδωσαν στὸν Πόντιο Πιλᾶτο τὸν ἡγεμόνα.

118 1 Τότε ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος τὸν παρέδινε, σὰν εἶδε, ὅτι καταδικάστηκε, μεταμελή- 3
θηκε κι ἐπέστρεψε τὰ τριάντα ἀργυρᾶ νομίσματα στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς πρεσβυ-
2 τέρους λέγοντας· Ἁμάρτησα ποὺ παρέδωσα αἷμα ἀθῷο. κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Ἐμᾶς τί 4
3 μᾶς ἐνδιαφέρει; ἐσὺ νὰ ὄψεσαι. καὶ πέταξε τὰ χρήματα στὸ ναὸ καὶ ἔφυγε, καὶ πῆγε 5
4 κι ἀπαγχονίστηκε. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς πῆραν τὰ χρήματα καὶ εἶπαν· Δὲν κάνει νὰ τὰ ῥί- 6
5 ξουμε στὸ χρηματοφυλάκιο, διότι εἶναι ἀντίτιμο αἵματος. κι ἀφοῦ ἔκαναν συμβού- 7
λιο, ἀγόρασαν μ' αὐτὰ τὸ γαιοτεμάχιο τῆς χωματοληψίας τῶν κεραμέων, γιὰ νὰ θά-
6 βωνται οἱ ξένοι. γι' αὐτὸ καὶ τὸ γαιοτεμάχιο ἐκεῖνο ὠνομάστηκε 'Ἀγρὸς Αἵματος' 8
7 μέχρι σήμερα. τότε ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ προφήτης Ἰερεμίας, ὅταν εἶπε· 9
8 *Καὶ πῆραν τὰ τριάντα ἀργύρια, τὴν τιμὴ ἐκείνου ποὺ τὸν ἐκτίμησαν ὅτι τόσο τιμᾶ-*
9 *ται, ἐκείνου ἀπὸ τοὺς γιοὺς Ἰσραὴλ τὸν ὁποῖο παζάρεψαν, καὶ τὸ ἔδωσαν γιὰ τὸ* 10
γαιοτεμάχιο τῆς χωματοληψίας τοῦ κεραμέως, ὅπως μοῦ εἶπε ὁ Κύριος.

119 1 Ὁ δὲ Ἰησοῦς στάθηκε μπροστὰ στὸν ἡγεμόνα· κι ὁ ἡγεμόνας τὸν ῥώτησε λέγο- 11
2 ντας· Σὺ εἶσαι ὁ βασιλιᾶς τῶν Ἰουδαίων; κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Τὸ εἶπες ὁ ἴδιος. κι 12
ὅταν τὸν κατηγοροῦσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, δὲν ἔδωσε καμμιὰ ἀπόκρι-
3 4 σι. τότε τοῦ λέει ὁ Πιλᾶτος· Δὲν ἀκοῦς πόσα σοῦ καταμαρτυροῦν; καὶ δὲν τοῦ ἀπο- 13 14
5 κρίθηκε σὲ κανένα λόγο, ὥστε ὁ ἡγεμόνας νὰ μένῃ κατάπληκτος. κάθε ἑορτὴ δὲ συ- 15
νήθιζε ὁ ἡγεμόνας νὰ χαρίζῃ στὸν κόσμο ἕνα φυλακισμένο ἀπολύοντάς τον, ὅποιον
6 7 ἤθελαν. εἶχαν δὲ τότε ἕναν περιβόητο φυλακισμένο ποὺ λεγόταν Βαραββᾶς. καὶ μιὰ 16 17

ποὺ αὐτοὶ ἦταν μαζεμένοι, τοὺς λέει ὁ Πιλᾶτος· Ποιόν θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω; τὸ
8 Βαραββᾶ ἢ τὸν Ἰησοῦ ποὺ τὸν λένε Χριστό; διότι ἤξερε, ὅτι τὸν παρέδωσαν ἀπὸ 18
9 φθόνο. ἐνῷ ὅμως αὐτὸς δίκαζε πάνω στὸ βῆμα, τοῦ ἔστειλε εἴδησι ἡ γυναίκα του λέ- 19
10 γοντας· Μὴν κάνῃς τίποτε σ' ἐκεῖνον τὸν δίκαιο· διότι σήμερα ἔπαθα πολλὰ στ' ὄνει-
11 ρό μου γι' αὐτόν. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τὰ πλήθη νὰ ζητήσουν 20
12 τὸ Βαραββᾶ, ἐνῷ τὸν Ἰησοῦ νὰ τὸν ξεκάνουν. ξαναμίλησε δὲ ὁ ἡγεμόνας καὶ τοὺς 21
13 εἶπε· Ποιόν ἀπὸ τοὺς δυὸ θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Τὸ Βαραββᾶ. 22
τοὺς λέει ὁ Πιλᾶτος· Καὶ τὸν Ἰησοῦ τὸ λεγόμενο Χριστὸ τί νὰ τὸν κάνω; τοῦ λὲν ὅ-
14 λοι· Νὰ σταυρωθῇ. κι ὁ ἡγεμόνας εἶπε· Μὰ τί κακὸ ἔκανε; ἐκεῖνοι ὅμως ἔκραζαν πε- 23
15 ρισσότερο κι ἔλεγαν· Νὰ σταυρωθῇ! κι ὅταν εἶδε ὁ Πιλᾶτος ὅτι δὲν βγαίνει καμμιὰ 24
16 ὠφέλεια, ἀλλὰ γίνεται θόρυβος περισσότερο, πῆρε νερὸ κι ἔνιψε τὰ χέρια του μπρο-
στὰ στὸν κόσμο λέγοντας· Ἐγὼ εἶμαι ἀθῷος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ δικαίου αὐτοῦ· ἐσεῖς
17 νὰ ὄψεστε. κι ἀποκρίθηκε ὅλος ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· Τὸ αἷμα του ἐπάνω μας κι ἐπάνω 25
18 στὰ παιδιά μας. τότε τοὺς ἀπέλυσε τὸ Βαραββᾶ, ἐνῷ τὸν Ἰησοῦ τὸν μαστίγωσε καὶ 26
τὸν παρέδωσε νὰ σταυρωθῇ.

120 1 Τότε οἱ στρατιῶτες τοῦ ἡγεμόνος παρέλαβαν τὸν Ἰησοῦ στὸ πραιτώριο καὶ μά- 27
2 ζεψαν γι' αὐτὸν ὅλη τὴ σπεῖρα· κι ἀφοῦ τὸν ξέντυσαν, τοῦ φόρεσαν κόκκινη χλαμύ- 28
δα, κι ἔπλεξαν ἕνα στεφάνι ἀπὸ ἀγκάθια καὶ τόβαλαν ἐπάνω στὸ κεφάλι του, κι ἕνα 29
3 καλάμι στὸ δεξί του χέρι, κι ἀφοῦ γονάτισαν μπροστά του, τὸν κορόιδευαν λέγο-
4 ντας· Χαῖρε, βασιλιᾶ τῶν Ἰουδαίων. κι ἀφοῦ τὸν ἔφτυσαν, πῆραν τὸ καλάμι καὶ χτυ- 30
ποῦσαν στὸ κεφάλι του.

121 1 Κι ἀφοῦ τὸν κορόιδεψαν, τοῦ ἔβγαλαν τὴν χλαμύδα καὶ τοῦ φόρεσαν τὰ ῥοῦχα 31
2 του, καὶ τὸν τράβηξαν νὰ τὸν σταυρώσουν. καὶ καθὼς ἔβγαιναν, βρῆκαν ἕναν ἄν- 32
θρωπο Κυρηναῖο ποὺ λεγόταν Σίμων· αὐτὸν ἀγγάρεψαν, γιὰ νὰ σηκώσῃ τὸ σταυρό
του.

122 1 Κι ὅταν ἦρθαν σ' ἕναν τόπο ποὺ λέγεται Γολγοθὰ καὶ μεταφράζεται Κρανίου 33
2 Τόπος, τοῦ ἔδωσαν νὰ πιῇ *ξίδι ἀνακατεμένο μὲ χολή*· κι ὅταν γεύτηκε, δὲν ἤθελε νὰ 34
3 4 πιῇ. κι ὅταν τὸν σταύρωσαν, *μοιράστηκαν τὰ ῥοῦχα του ῥίχνοντας κλῆρο*· καὶ κάθο- 35 36
5 νταν καὶ τὸν φύλαγαν ἐκεῖ. κι ἔβαλαν πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του γραμμένη τὴν κατη- 37
6 γορία του· 'Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ βασιλιᾶς τῶν Ἰουδαίων'. τότε σταυρώνονται μα- 38
7 ζί του δύο λῃσταί, ἕνας ἀπὸ τὰ δεξιὰ κι ἕνας ἀπὸ τ' ἀριστερά. κι ὅσοι περνοῦσαν ἀ- 39
8 πὸ κεῖ τὸν βλαστημοῦσαν κουνώντας τὰ κεφάλια τους καὶ λέγοντας· ''Ἐσὺ ποὺ γκρε- 40
9 μᾷς τὸ ναὸ καὶ τὸν κτίζεις σὲ τρεῖς ἡμέρες! σῶσε τὸν ἑαυτό σου''· ''Ἂν εἶναι υἱὸς τοῦ
10 θεοῦ, νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ σταυρό'. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς κοροϊδεύοντας μαζὶ μὲ 41
11 τοὺς γραμματεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ φαρισαίους ἔλεγαν· ''Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυ- 42
12 τό του δὲν μπορεῖ νὰ τὸν σώσῃ''· ''Ἂν εἶναι βασιλιᾶς τοῦ Ἰσραήλ, ἂς κατεβῇ τώρα ἀ-
πὸ τὸ σταυρὸ καὶ νὰ τὸν πιστεύσουμε''·

13 *''Ἔχει πεποίθησι στὸ θεό· ἂς τὸν σώσῃ τώρα,* 43
ἂν τὸν ἀγαπάῃ·

14 διότι εἶπε ὅτι Εἶμαι υἱὸς τοῦ θεοῦ'. τὸ ἴδιο δὲ καὶ οἱ λῃσταὶ ποὺ σταυρώθηκαν μαζί 44
15 του τὸν ὠνείδιζαν. ἀλλ' ἀπὸ τὶς ἓξ ἡ ὥρα ἔγινε σκοτάδι σ' ὅλη τὴ χώρα μέχρι τὶς ἐν- 45
16 νιὰ ἡ ὥρα. γύρω δὲ στὶς ἐννιὰ ἡ ὥρα ἀναφώνησε ὁ Ἰησοῦς μὲ φωνὴ δυνατὴ καὶ εἶ- 46
πε·

Ἠλὶ ἠλί, λιμὰ σαβαχθανί;

δηλαδὴ

Θεέ μου θεέ μου, γιατί μ' ἐγκατέλειψες;

17 καὶ μερικοὶ ἀπὸ κείνους ποὺ στέκονταν ἐκεῖ, ὅταν ἄκουσαν, ἔλεγαν ὅτι Αὐτὸς φωνά- 47
18 ζει τὸν Ἠλία! κι ἀμέσως ἔτρεξε κάποιος ἀπ' αὐτούς, πῆρε ἕνα σφουγγάρι, κι ἀφοῦ 48
19 τὸ γέμισε *ξίδι* καὶ τὸ τύλιξε σ' ἕνα καλάμι, *τὸν πότιζε·* οἱ δὲ ἄλλοι ἔλεγαν· Ἄσε νὰ 49
20 δοῦμε, ἂν ἔρχεται νὰ τὸν σώσῃ ὁ Ἠλίας. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔκραξε πάλι μὲ δυνατὴ φωνὴ 50
21 κι ἄφησε τὸ πνεῦμα του. καὶ νά τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ σχίστηκε στὰ δύο ἀπὸ 51
22 πάνω μέχρι κάτω, καὶ ἡ γῆ σείστηκε, καὶ οἱ πέτρες σχίστηκαν, καὶ τὰ μνήματα ἄνοι- 52
23 ξαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων σηκώθηκαν, κι ἀφοῦ βγῆκαν ἀπὸ 53
τὰ μνήματα, μετὰ τὴν ἀνάστασί του, μπῆκαν στὴν ἁγία πόλι κι ἐμφανίστηκαν σὲ
24 πολλούς. ὁ δὲ ἑκατόνταρχος κι ὅσοι φρουροῦσαν τὸν Ἰησοῦ μαζί του, ὅταν εἶδαν τὸ 54
σεισμὸ καὶ τὰ γεγονότα, φοβήθηκαν πάρα πολὺ καὶ ἔλεγαν· Ἀληθινὰ αὐτὸς ἦταν υἱ-
25 ὸς θεοῦ. ἦταν δὲ ἐκεῖ καὶ πολλὲς γυναῖκες ποὺ παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μακριά, οἱ ὁ- 55
26 ποῖες ἀκολούθησαν τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὴ Γαλιλαία καὶ τὸν ὑπηρετοῦσαν· ἀνάμεσά τους 56
ἦταν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωσῆ,
καὶ ἡ μητέρα τῶν γιῶν τοῦ Ζεβεδαίου.

123 1 Κι ὅταν βράδιασε, ἦρθε ἕνας πλούσιος ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, Ἰωσὴφ 57
2 στὸ ὄνομα, ὁ ὁποῖος μαθήτευσε κι αὐτὸς στὸν Ἰησοῦ· αὐτὸς παρουσιάστηκε στὸν Πι- 58
3 4 λᾶτο καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πιλᾶτος διέταξε ν' ἀποδοθῇ τὸ σῶμα. κι 59
ὁ Ἰωσὴφ πῆρε τὸ σῶμα, τὸ τύλιξε σὲ καθαρὴ σινδονολωρίδα, καὶ τὸ ἔβαλε στὸ και- 60
5 νούργιο του μνῆμα, ποὺ σκάλισε στὸ βράχο, κι ἀφοῦ κύλισε μπροστὰ στὴ θύρα τοῦ
6 μνήματος ἕνα μεγάλο λίθο, ἔφυγε. ἦταν δὲ ἐκεῖ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη 61
Μαρία, καὶ κάθονταν ἀπέναντι στὸν τάφο.

124 1 Καὶ τὴν ἐπαύριο, ποὺ εἶναι ἡ μετὰ τὴν παρασκευή, μαζεύτηκαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ 62
2 οἱ φαρισαῖοι στὸν Πιλᾶτο κι ἔλεγαν· Κύριε, θυμηθήκαμε, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος, ὅταν 63
3 ζοῦσε ἀκόμη, εἶπε 'Μετὰ τρεῖς ἡμέρες σηκώνομαι'. δῶσε λοιπὸν διαταγὴ ν' ἀσφαλι- 64
στῇ ὁ τάφος μέχρι τὴν τρίτη μέρα, μήπως ἔρθουν οἱ μαθηταί του νύχτα καὶ τὸν κλέ-
4 ψουν καὶ ποῦν στὸ λαὸ 'Σηκώθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς'· καὶ θὰ εἶναι ἡ τελευταία πλά-
5 νη χειρότερη ἀπὸ τὴν πρώτη. τοὺς λέει ὁ Πιλᾶτος· Πάρτε φρουρά· πᾶτε κι ἀσφαλί- 65
6 στε ὅπως ξέρετε. κι ἐκεῖνοι πῆγαν κι ἀσφάλισαν τὸν τάφο σφραγίζοντας τὸ λίθο μα- 66
ζὶ καὶ μὲ τὴ φρουρά.

125 1 Τὴ νύχτα δὲ τοῦ σαββάτου, ἐνῷ χάραζε ἡ πρώτη τῆς ἑβδομάδος, ἦρθε ἡ Μαρία 1 **28**
ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία νὰ δοῦν τὸν τάφο. καὶ νά, ἔγινε σεισμὸς μεγάλος.
2 διότι ἄγγελος Κυρίου κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἦρθε καὶ ἀποκύλισε τὸ λίθο ἀ- 2
3 πὸ τὴ θύρα καὶ καθόταν ἐπάνω σ' αὐτόν. καὶ ἦταν ἡ ὄψι του σὰ δυνατὸ φῶς καὶ τὸ 3
4 φόρεμά του λευκὸ σὰν τὸ χιόνι. κι ἀπὸ τὸ φόβο ποὺ προκάλεσε ἔπαθαν κλονισμὸ οἱ 4
5 φύλακες κι ἔγιναν σὰν πεθαμένοι. μίλησε δὲ ὁ ἄγγελος καὶ εἶπε στὶς γυναῖκες· Ἐσεῖς 5
μὴ φοβᾶστε· διότι ξέρω ὅτι ψάχνετε τὸν Ἰησοῦ τὸ σταυρωμένο· δὲν εἶναι ἐδῶ· ἀνα-
6 στήθηκε ὅπως τὸ εἶπε. ἐλᾶτε νὰ δῆτε τὸν τόπο ὅπου ἦταν τοποθετημένος ὁ Κύριος. 6
7 καὶ πᾶτε γρήγορα καὶ πῆτε στοὺς μαθητάς του, ὅτι ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, 7
8 9 καὶ νά, πάει πρὶν ἀπὸ σᾶς στὴ Γαλιλαία· ἐκεῖ θὰ τὸν δῆτε· ὁρίστε, σᾶς τὰ εἶπα. καὶ 8
βγαίνουν γρήγορα ἀπὸ τὸ μνῆμα μὲ φόβο καὶ χαρὰ μεγάλη, καὶ τρέχουν νὰ τὸ ἀναγ-
10 γείλουν στοὺς μαθητάς του. καί νά, τὶς συναντάει ὁ Ἰησοῦς καὶ λέει· Χαίρετε. κι ἐ- 9
11 κεῖνες πῆγαν κοντά κι ἔπιασαν τὰ πέλματά του καὶ τὸν προσκύνησαν. τότε ὁ Ἰησοῦς 10
τὶς λέει· Μὴ φοβᾶστε· πᾶτε καὶ εἰδοποιήστε τοὺς ἀδελφούς μου νὰ φύγουν στὴ Γαλι-
λαία· κι ἐκεῖ θὰ μὲ δοῦν.

126 1 Κι ἐνῷ αὐτὲς πήγαιναν, νά μερικοὶ τῆς φρουρᾶς ἦρθαν στὴν πόλι κι ἀνήγγειλαν 11
2 στοὺς ἀρχιερεῖς ὅλα ὅσα ἔγιναν. κι ἀφοῦ μαζεύτηκαν μαζὶ μὲ τοὺς πρεσβυτέρους κι 12
3 ἔκαναν συμβούλιο, ἔδωσαν ἀρκετὰ χρήματα στοὺς στρατιῶτες λέγοντας· Πῆτε ὅτι 13
4 'Οἱ μαθηταί του ἦρθαν νύχτα καὶ τὸν ἔκλεψαν, ἐνῷ ἐμεῖς κοιμόμασταν'. κι ἂν αὐτὸ 14
ἀκουστῇ στὸν ἡγεμόνα, ἐμεῖς θὰ τὸν πείσουμε καὶ θὰ σᾶς ἀπαλλάξουμε ἀπὸ μπελά-

5 6 δες. κι ἐκεῖνοι πῆραν τὰ χρήματα κι ἔκαναν ὅπως δασκαλεύτηκαν. καὶ διαφημίστηκε 15
ὁ λόγος αὐτὸς στοὺς Ἰουδαίους μέχρι σήμερα.

127 1 Οἱ δὲ ἕντεκα μαθηταὶ πῆγαν στὴ Γαλιλαία, στὸ βουνὸ ὅπου τοὺς ὥρισε ὁ Ἰη- 16
2 3 σοῦς. κι ὅταν τὸν εἶδαν, τὸν προσκύνησαν, ἐνῷ ἄλλοι δίστασαν. καὶ πηγαίνοντας 17 18
κοντά τους ὁ Ἰησοῦς τοὺς μίλησε καὶ εἶπε· Μοῦ δόθηκε κάθε ἐξουσία στὸν οὐρανὸ
4 κι ἐπάνω στὴ γῆ. πηγαίνετε καὶ κάντε μαθητὰς ὅλα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντάς τους στὸ ὄ- 19
5 νομα τοῦ πατέρα καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, διδάσκοντάς τους νὰ τη- 20
6 ροῦν ὅλα ὅσα σᾶς παρήγγειλα· καὶ νά, εἶμαι μαζί σας ὅλες τὶς ἡμέρες μέχρι τὴ συ-
ντέλεια τοῦ κόσμου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1 1 Ἐπειδὴ ἀκριβῶς πολλοὶ ἐπιχείρησαν νὰ συντάξουν διήγησι γιὰ ὅσα πράγματα **1**
2 παραδίδονται σ' ἐμᾶς ἐγγυημένα, ὅπως μᾶς τὰ παρέδωσαν αὐτοὶ ποὺ ὑπῆρξαν ἀπὸ
3 τὴν ἀρχὴ αὐτόπτες καὶ ὑπηρέτες τῆς ὑποθέσεως, ἀποφάσισα κι ἐγώ, ἀφοῦ ἐρεύνησα
ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ πάντα μὲ ἀκρίβεια, νὰ σοῦ τὰ γράψω στὴ συνέχεια, ἐξοχώτατε Θε-
4 όφιλε, γιὰ νὰ βεβαιωθῇς γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῶν λόγων ποὺ κατηχήθηκες.
2 1 Στὶς ἡμέρες τοῦ Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἔζησε ἕνας ἱερεὺς στὸ ὄνο-
μα Ζαχαρίας ἀπὸ τὴν ἐφημερία τοῦ Ἀβιά, καὶ ἡ γυναίκα του ἀπὸ τὶς θυγατέρες τοῦ
2 Ἀαρὼν καὶ τ' ὄνομά της Ἐλισάβετ. ἦταν δὲ καὶ οἱ δυό τους δίκαιοι ἐνώπιον τοῦ θε-
οῦ, καὶ περπατοῦσαν ἄψογοι σχετικὰ μὲ ὅλες τὶς ἐντολὲς καὶ τοὺς κανόνες τοῦ Κυ-
3 ρίου. ἀλλὰ δὲν εἶχαν παιδί, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦταν στεῖρα, καὶ ἦταν καὶ οἱ δυό
4 τους προχωρημένης ἡλικίας. συνέβη δέ, καθὼς αὐτὸς ἱεράτευε στὴ σειρὰ τῆς ἐφημε-
ρίας του ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, νὰ λάχῃ σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο τῆς ἱερατείας νὰ μπῇ καὶ
5 νὰ θυμιάσῃ μέσα στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου· καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ προσευχόταν ἔ-
6 ξω τὴν ὥρα τοῦ θυμιάματος. καὶ τοῦ ἐμφανίστηκε ἄγγελος Κυρίου ποὺ στεκόταν ἀ-
7 πὸ τὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. κι ὁ Ζαχαρίας, ὅταν εἶδε, ταράχτη-
8 κε, κι ἔπεσε ἐπάνω του φόβος. ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ εἶπε· Μὴ φοβᾶσαι, Ζαχαρία· διότι
εἰσακούστηκε ἡ παράκλησί σου, καὶ ἡ γυναίκα σου Ἐλισάβετ θὰ σοῦ γεννήσῃ γιό,
9 καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰωάννη· καὶ θὰ γίνῃ χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασι, καὶ θὰ χα-
10 ροῦν πολλοὶ μὲ τὴ γέννησί του. διότι θὰ γίνῃ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ κρασὶ
καὶ σανγκριὰ δὲν θὰ πιῇ, καὶ θὰ πλημμυριστῇ ἀπὸ πνεῦμα ἅγιο ἀκόμη ἀπὸ τὴν κοι-
11 λιὰ τῆς μητέρας του, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς γιοὺς Ἰσραὴλ θὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ πρὸς
12 τὸ θεό τους τὸν Κύριο· κι ὁ ἴδιος θὰ δράσῃ ἐνώπιόν του μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴ δύναμι
τοῦ *Ἠλίου, γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ τὶς καρδιὲς τῶν πατέρων πρὸς τὰ τέκνα* καὶ ἀπειθεῖς
στὴ φρόνησι τῶν δικαίων, καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ γιὰ τὸν Κύριο ἕνα λαὸ προπαρα-
13 σκευασμένο. καὶ εἶπε ὁ Ζαχαρίας στὸν ἄγγελο· Ἀπὸ τί θὰ πεισθῶ γι' αὐτό; διότι ἐγὼ
14 εἶμαι ἡλικιωμένος καὶ ἡ γυναίκα μου προχωρημένη στὰ χρόνια της. κι ὁ ἄγγελος ἀ-
ποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριὴλ ποὺ παραστέκομαι μπροστὰ στὸ θεό,
15 καὶ στάλθηκα νὰ σοῦ μιλήσω καὶ νὰ σοῦ ἀναγγείλω αὐτὰ τὰ χαρμόσυνα· καὶ νά, θὰ
εἶσαι ἄφωνος κι ἀδύναμος νὰ μιλήσῃς μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνουν αὐτά, ἐπειδὴ
16 δὲν πίστευσες στὰ λόγια μου, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκπληρωθοῦν στὸν καιρό τους. καὶ ὁ λαὸς
17 περίμενε τὸ Ζαχαρία, καὶ ἦταν ἔκπληκτοι ποὺ ἀργοῦσε μὲς στὸ ναό. κι ὅταν βγῆκε,
δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς μιλήσῃ, καὶ κατάλαβαν ὅτι μὲς στὸ ναὸ εἶχε δῆ ὀπτασία· τοὺς
18 ἔδινε δὲ νὰ καταλάβουν μὲ νεύματα, κι ἔμενε συνεχῶς κωφάλαλος. κι ὅταν συμπλη-
19 ρώθηκαν οἱ μέρες τῆς λειτουργικῆς ὑπηρεσίας του, πῆγε στὸ σπίτι του. μετὰ δὲ ἀπ'
20 αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἔμεινε ἔγκυος ἡ γυναίκα του Ἐλισάβετ, καὶ κρυβόταν πέντε μῆνες,
λέγοντας ὅτι Ἔτσι μοῦ ἔκανε ὁ Κύριος τὶς μέρες ποὺ μὲ πρόσεξε, γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ
τὴ ντροπὴ ποὺ εἶχα ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους.
3 1 Καὶ τὸν ἕκτο μῆνα ὁ θεὸς ἔστειλε τὸν ἄγγελο Γαβριὴλ σὲ μιὰ πόλι τῆς Γαλι-
2 λαίας, ποὺ λεγόταν Ναζαρέτ, σὲ μιὰ παρθένο ἀρραβωνιασμένη μ' ἕναν ἄντρα, ποὺ
3 λεγόταν Ἰωσήφ, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ Δαυΐδ· ἡ παρθένος λεγόταν Μαριάμ. καὶ
4 μπῆκε ὁ ἄγγελος ἐκεῖ ποὺ ἦταν αὐτὴ καὶ εἶπε· Χαῖρε, χαριτωμένη· ὁ Κύριος μαζὶ
σου· εὐλογημένη σὺ ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες. κι ἐκείνη, ὅταν εἶδε, ταράχτηκε μ' αὐτὰ

5 ποὺ εἶπε ἐκεῖνος, καὶ σκεφτόταν τί νόημα εἶχε ὁ χαιρετισμὸς αὐτός. κι ὁ ἄγγελος τῆς 30
6 εἶπε· Μὴ φοβᾶσαι, Μαριάμ· διότι βρῆκες χάρι μπροστὰ στὸ θεό. καὶ νά, θὰ μείνῃς ἔ- 31
7 γκυος καὶ θὰ γεννήσῃς γιὸ καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰησοῦ. αὐτὸς θὰ εἶναι μέγας καὶ θὰ 32
ὀνομαστῇ υἱὸς τοῦ ὑψίστου, κι ὁ Κύριος ὁ θεὸς θὰ τοῦ δώσῃ *τὸ θρόνο τοῦ Δαυΐδ*
8 τοῦ πατέρα του, καὶ θὰ βασιλεύῃ στὴ φυλὴ τοῦ Ἰακὼβ στοὺς αἰῶνες, καὶ δὲν θὰ ὑ- 33
9 πάρξῃ τέλος τῆς βασιλείας του. εἶπε δὲ ἡ Μαριὰμ στὸν ἄγγελο· Πῶς θὰ μοῦ συμβῇ 34
10 αὐτό, ἀφοῦ δὲν ξέρω ἀπὸ ἄντρα; κι ὁ ἄγγελος ἀποκρίθηκε καὶ τῆς εἶπε· Πνεῦμα ἅ- 35
11 γιο θὰ ἔρθῃ ἐπάνω σου καὶ δύναμι τοῦ ὑψίστου θὰ σ' ἐπισκιάσῃ· γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἅ-
12 γιο ποὺ γεννιέται θὰ ὀνομαστῇ υἱὸς θεοῦ. καὶ νά ἡ συγγενής σου Ἐλισάβετ συνέλα- 36
βε κι αὐτὴ γιὸ στὰ γεράματά της, κι αὐτὸς εἶναι ὁ ἕκτος μήνας γι' αὐτὴ ποὺ τὴ λένε
13 14 στεῖρα· διότι γιὰ τὸ θεὸ δὲν εἶναι ἀδύνατο κανένα πρᾶγμα. καὶ εἶπε ἡ Μαριάμ· Νᾶ- 37 38
μαι ἡ δούλη Κυρίου· ἂς μοῦ γίνῃ ὅπως λές. κι ἔφυγε ἀπ' αὐτὴν ὁ ἄγγελος.

4 1 Σηκώθηκε δὲ ἡ Μαριὰμ ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες καὶ χωρὶς καθόλου νὰ χάνῃ χρόνο πῆ- 39
2 γε στὴν Ὀρεινὴ σὲ μιὰ πόλι τοῦ Ἰούδα, μπῆκε στὸ σπίτι τοῦ Ζαχαρίου καὶ χαιρέτη- 40
3 σε τὴν Ἐλισάβετ. καὶ μόλις ἄκουσε ἡ Ἐλισάβετ τὸ χαιρετισμὸ τῆς Μαρίας, σκίρτησε 41
4 τὸ βρέφος στὴν κοιλιά της· καὶ πλημμύρισε ἡ Ἐλισάβετ ἀπὸ πνεῦμα ἅγιο κι ἀναφώ-
5 νησε μὲ δυνατὴ φωνὴ καὶ εἶπε· Εὐλογημένη σὺ ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες κι εὐλογημέ- 42
6 νος ὁ καρπὸς τῆς κοιλιᾶς σου. καὶ πῶς ἔγινε σ' ἐμένα αὐτό, νὰ ἔρθῃ στὸ σπίτι μου ἡ 43
7 μητέρα τοῦ Κυρίου μου; διότι νά, μόλις ἔφτασε στ' αὐτιά μου ἡ φωνὴ τοῦ χαιρετι- 44
8 σμοῦ σου, σκίρτησε ἀπὸ ἀγαλλίασι τὸ βρέφος στὴν κοιλιά μου. καὶ μακάρια αὐτὴ 45
9 ποὺ πίστευσε ὅτι θὰ πραγματοποιηθοῦν ὅλα ὅσα τῆς εἶπε ὁ Κύριος. καὶ εἶπε ἡ Μα- 46
ριάμ·

10 Δοξολογεῖ ἡ ψυχή μου τὴ μεγαλωσύνη τοῦ Κυρίου 47
κι ἀναγαλλιάζει τὸ πνεῦμα μου μὲ τὸ θεὸ τὸ σωτῆρα μου.
11 διότι ἔρριξε τὸ βλέμμα του πάνω στὴν ταπεινή του δούλη· 48
καὶ νά! ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ μὲ μακαρίζουν ὅλες οἱ γενιές.
12 διότι ὁ δυνατὸς μοῦ ἔκανε μεγαλεῖα 49
καὶ τ' ὄνομά του εἶναι ἅγιο.
13 τὸ ἔλεός του σὲ γενιὲς γενεῶν 50
σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν φόβο Κυρίου.
14 ἔδειξε δύναμι μὲ τὸ μπράτσο του, 51
διασκόρπισε ἀνθρώπους μὲ ὑπερήφανο φρόνημα.
15 ἀνέτρεψε δυνάστες ἀπὸ θρόνους 52
καὶ ὕψωσε ταπεινούς.
16 πεινασμένους τοὺς γέμισε μ' ἀγαθὰ 53
καὶ πλουσίους τοὺς ἐξαπέστειλε μὲ ἄδεια χέρια.
17 πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ δοῦλο του τὸν Ἰσραήλ, 54
γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὴν παλιά του ἀγάπη,
18 ὅπως εἶχε πῆ στοὺς πατέρες μας, 55
στὸν Ἀβραὰμ καὶ στὸ σπέρμα του στὸν αἰῶνα.

19 Ἔμεινε δὲ ἡ Μαριὰμ μαζί της περίπου τρεῖς μῆνες, κι ἐπέστρεψε στὸ σπίτι της. 56

5 1 2 Συμπληρώθηκε δὲ ὁ χρόνος νὰ γεννήσῃ ἡ Ἐλισάβετ, καὶ γέννησε γιό. κι ἄκου- 57 58
σαν οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς της, ὅτι ὁ Κύριος ἔδειξε μεγάλο τὸ ἔλεός του πρὸς
3 αὐτήν, καὶ χαίρονταν μαζί της. καὶ τὴν ὀγδόη μέρα ἦρθαν νὰ περιτάμουν τὸ παιδί, 59
4 καὶ πήγαιναν νὰ τ' ὀνομάσουν μὲ τ' ὄνομα τοῦ πατέρα του Ζαχαρία. παίρνοντας ὅ- 60
5 μως τὸ λόγο ἡ μητέρα του εἶπε· Ὄχι, θὰ ὀνομαστῇ Ἰωάννης. καὶ τῆς εἶπαν, ὅτι Δὲν 61
6 ὑπάρχει στὴ συγγένειά σου κανεὶς ποὺ νὰ ἔχῃ τὸ ὄνομα αὐτό. κι ἔκαναν νεύματα 62
7 στὸν πατέρα του, γιὰ τὸ πῶς θέλει νὰ λέγεται. καὶ ζήτησε ἕνα πινακίδι κι ἔγραψε· 63

8 Ἰωάννης εἶναι τ' ὄνομά του· καὶ θαύμασαν ὅλοι. ἄνοιξαν δὲ ἀμέσως τὸ στόμα του 64
9 καὶ ἡ γλῶσσα του, καὶ μιλοῦσε εὐλογώντας τὸ θεό. κι ἔπεσε φόβος πάνω σ' ὅλους 65
τοὺς γειτόνους των, καὶ σ' ὅλη τὴν Ὀρεινὴ τῆς Ἰουδαίας διαδίδονταν ὅλ' αὐτὰ τὰ
10 γεγονότα, κι ὅλοι ὅσοι ἄκουσαν συλλογίστηκαν καὶ εἶπαν· Ἄραγε τί θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ 66
11 παιδί; καὶ δύναμι Κυρίου ἦταν ἐπάνω του. ὁ δὲ Ζαχαρίας ὁ πατέρας του πλημμύρι- 67
σε μὲ πνεῦμα ἅγιο καὶ προφήτευσε λέγοντας·

12 Εὐλογητὸς ὁ Κύριος, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, 68
διότι ἐπισκέφτηκε τὸ λαό του καὶ τοῦ ἔφερε λύτρωσι,
13 καὶ ὕψωσε γιὰ μ�ς πυγμὴ σωτηρίας 69
στὸν οἶκο τοῦ δούλου του Δαυΐδ,
14 ὅπως εἶπε μὲ τὸ στόμα τῶν ἁγίων, 70
τῶν ἐξ ἀρχῆς τῶν αἰώνων προφητῶν του,
15 σωτηρία ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας 71
κι ἀπὸ τὸ χέρι ὅλων ὅσοι μ�ς μισοῦν,
16 κι ἔτσι ἔδειξε ἔλεος στοὺς πατέρες μας, 72
καὶ θυμήθηκε τὴν ἁγία του διαθήκη,
17 τὸν ὅρκο ποὺ ὡρκίστηκε στὸν Ἀβραὰμ 73
τὸν πατέρα μας,
18 ὅτι θὰ μ�ς ἀξιώσῃ, ἀφοῦ γλυτώσουμε 74
ἀπὸ τὸ χέρι τῶν ἐχθρῶν μας,
19 νὰ τὸν λατρεύουμε ἄφοβα μὲ ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνη 75
ἐνώπιόν του ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς μας.

20 Καὶ σύ, παιδάκι, θὰ ὀνομαστῇς προφήτης τοῦ ὑψίστου· 76
γιατὶ θὰ βαδίσῃς μπροστὰ ἀπὸ τὸν Κύριο,
21 γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃς τοὺς δρόμους του, 77
γιὰ νὰ δώσῃς εἴδησι σωτηρίας στὸ λαό του,
22 ποὺ θὰ γίνῃ μὲ τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν τους 78
ἀπὸ εὐσπλαχνία τοῦ ἐλεήμονος θεοῦ μας,
23 χάρι στὴν ὁποία μ�ς ἐπισκέφτηκε ἄστρο 79
ποὺ ἀνατέλλει ἀπὸ τὰ ὕψη,
24 γιὰ νὰ φωτίσῃ σ' αὐτοὺς ποὺ κάθονται
στὸ σκοτάδι καὶ στὴ σκιὰ τοῦ θανάτου,
25 γιὰ νὰ κατευθύνῃ τὰ πόδια μας
στὸ δρόμο τῆς εἰρήνης.

26 τὸ δὲ παιδὶ μεγάλωνε κι ἀναπτυσσόταν στὸ πνεῦμα, καὶ ζοῦσε στὶς ἐρήμους μέχρι 80
τὴν ἡμέρα τῆς ἀναδείξεώς του στὸν Ἰσραήλ.

6 1 Ἐκεῖνες δὲ τὶς ἡμέρες βγῆκε ἀπὸ τὸν Καίσαρα Αὔγουστο διάταγμα ν' ἀπογρά- 1 **2**
2 φεται ὅλη ἡ οἰκουμένη. αὐτὴ ἡ ἀπογραφὴ εἶναι ἡ πρώτη ποὺ ἔγινε, ὅταν ἦταν ἡγεμό- 2
3 νας τῆς Συρίας ὁ Κυρίνιος. καὶ πήγαιναν ὅλοι κι ἀπογράφονταν, ὁ καθένας στὴ δι- 3
4 κή του πόλι. ἀνέβηκε δὲ κι ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τὴ Γαλιλαία, ἀπὸ τὴν πόλι Ναζαρέτ, στὴν 4
Ἰουδαία, στὴν πόλι Δαυΐδ ποὺ ὀνομάζεται Βηθλεέμ, ἐπειδὴ ἦταν ἀπὸ τὴν οἰκογένεια
5 καὶ τὴν πατριὰ τοῦ Δαυΐδ, ν' ἀπογραφῇ μαζὶ μὲ τὴ Μαριὰμ τὴ γυναῖκα ποὺ ἦταν ἀρ- 5
6 ραβωνιασμένη μ' αὐτόν, ἐνῷ ἦταν ἔγκυος. κι ὅταν αὐτοὶ ἦταν ἐκεῖ, συμπληρώθηκαν 6
7 οἱ μέρες νὰ γεννήσῃ αὐτή, καὶ γέννησε τὸ γιό της τὸν πρωτότοκο, καὶ τὸν σπαργά- 7
νωσε καὶ τὸν ξάπλωσε στὸ παχνί, διότι δὲν ὑπῆρχε γι' αὐτοὺς τόπος στὸ κατάλυμα.

7 1 Καὶ στὴν ἴδια περιοχὴ ἦταν μερικοὶ βοσκοὶ ποὺ διανυκτέρευαν στὴν ὕπαιθρο 8
2 φυλάγοντας τὶς βάρδιες τῆς νύχτας στὸ κοπάδι τους. καὶ νά ἕνας ἄγγελος Κυρίου 9

στάθηκε στὴ συντροφιά τους, καὶ δόξα Κυρίου τοὺς περιέλουσε σὰ φῶς, καὶ φοβή-
3 θηκαν φόβο μεγάλο. καὶ τοὺς εἶπε ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβᾶστε· διότι νά, σᾶς εὐαγγελίζο- 10
4 μαι χαρὰ μεγάλη, ποὺ θὰ εἶναι γιὰ ὅλο τὸ λαό, ὅτι σήμερα γεννήθηκε γιὰ σᾶς σωτή- 11
5 ρας, ποὺ εἶναι Χριστὸς Κύριος, στὴν πόλι τοῦ Δαυΐδ. καὶ σᾶς δίνω τὸ ἑξῆς σημάδι· 12
6 θὰ βρῆτε ἕνα σπαργανωμένο βρέφος ξαπλωμένο σὲ παχνί. κι ἀμέσως μαζὶ μὲ τὸν ἄγ- 13
γελο ἐμφανίστηκε πλῆθος οὐρανίας στρατιᾶς ποὺ ὑμνοῦσαν τὸ θεὸ καὶ ἔλεγαν·

7 Δόξα στὸ θεὸ στὸν οὐρανό, καὶ στὴ γῆ εἰρήνη, στοὺς ἀνθρώπους θεία εὔνοια. 14

8 9 κι ὅταν οἱ ἄγγελοι ἔφυγαν ἀπ' αὐτοὺς στὸν οὐρανό, οἱ ἄνθρωποι οἱ βοσκοὶ εἶπαν με- 15
ταξύ τους· Πᾶμε λοιπὸν μέχρι τὴ Βηθλεὲμ νὰ δοῦμε τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ποὺ συνέβη, αὐ-
10 τὸ ποὺ μᾶς ἔκανε γνωστὸ ὁ Κύριος. καὶ χωρὶς νὰ χάνουν καθόλου καιρό, πῆγαν καὶ 16
11 βρῆκαν καὶ τὴ Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος ξαπλωμένο στὸ παχνί. κι ὅταν 17
εἶδαν, ἀνακοίνωσαν λεπτομερῶς τὰ σχετικὰ μὲ τὸ λόγο ποὺ λέχτηκε σ' αὐτοὺς γιὰ
12 τὸ παιδὶ αὐτό. κι ὅλοι ὅσοι ἄκουσαν, θαύμασαν γι' αὐτὰ ποὺ τοὺς εἶπαν οἱ βοσκοί. 18
13 14 ἡ δὲ Μαριὰμ ταμίευε καὶ φύλαγε ὅλ' αὐτὰ τὰ λόγια μὲς στὸ νοῦ της. κι ἐπέστρεψαν 19 20
οἱ βοσκοὶ δοξάζοντας καὶ ὑμνώντας τὸ θεὸ γιὰ ὅλα ὅσα εἶδαν κι ἄκουσαν, ὅπως λέ-
χτηκαν σ' αὐτούς.

8 1 Κι ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ ὀχτὼ ἡμέρες γιὰ νὰ περιτάμουν τὸ παιδί, τοῦ ἔδω- 21
2 σαν τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, ἐκεῖνο ποὺ ἔδωσε ὁ ἄγγελος, πρὶν αὐτὸς συλληφτῇ στὴν κοι-
λιά.

9 1 Κι ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ ἡμέρες τοῦ καθαρισμοῦ των σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο 22
2 τοῦ Μωϋσέως, τὸν ἀνέβασαν στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ τὸν παρουσιάσουν στὸν Κύ- 23
ριο, ὅπως εἶναι γραμμένο στὸ Νόμο τοῦ Κυρίου, ὅτι *Κάθε ἀρσενικὸ ποὺ πρωτανοί-*
3 *γει μήτρα θὰ ὀνομάζεται ἀφιερωμένο στὸν Κύριο,* καὶ γιὰ νὰ προσφέρουν θυσία, κα- 24
4 θὼς λέει στὸ Νόμο τοῦ Κυρίου, *ζεῦγος τρυγόνων ἢ δυὸ νεοσσοὺς περιστεριῶν.* καὶ 25
νά, στὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ λεγόταν Συμεών, κι ὁ ἄνθρωπος αὐ-
τὸς ἦταν δίκαιος καὶ εὐλαβής, ἄνθρωπος ποὺ πρόσμενε παρηγοριὰ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ
5 εἶχε ἐπάνω του πνεῦμα ἅγιο. τοῦ εἶχε δὲ ἀποκαλύψει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο ὅτι δὲν θὰ 26
6 δῇ θάνατο, πρὶν δῇ τὸ Χριστὸ τοῦ Κυρίου. καὶ ἦρθε μὲ τὴν ὤθησι τοῦ πνεύματος 27
στὸ ἱερό· κι ὅταν οἱ γονεῖς πέρασαν μέσα τὸ παιδὶ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ κάνουν γι' αὐτὸ τὴ
7 συνήθεια τοῦ Νόμου, αὐτὸς τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του κι εὐλόγησε τὸ θεὸ καὶ εἶπε· 28

8 Τώρα, Δέσποτα, ἀπόλυσε τὸ δοῦλο σου 29
ἐν εἰρήνῃ, ὅπως εἶπες,
9 διότι τὰ μάτια μου εἶδαν τὴ σωτηρία σου 30
ποὺ ἑτοίμασες μπροστὰ στὰ μάτια ὅλων τῶν λαῶν, 31
10 ἕνα φῶς ποὺ θὰ εἶναι ἀποκάλυψι γιὰ τὰ ἔθνη 32
καὶ δόξα γιὰ τὸ λαό σου Ἰσραήλ.

11 12 ὁ δὲ Ἰωσὴφ καὶ ἡ μητέρα του θαύμαζαν γιὰ τὰ λόγια ποὺ λέγονταν γι' αὐτό. κι ὁ Συ- 33 34
μεὼν τοὺς εὐλόγησε καὶ εἶπε στὴ Μαριὰμ τὴ μητέρα του· Νά αὐτὸς εἶναι γιὰ νὰ πέ-
13 σουν καὶ νὰ ὑψωθοῦν πολλοὶ καὶ στέκεται σημεῖο ἀντιλεγόμενο. καὶ σὺ δὲ ἡ ἴδια θὰ 35
νιώσῃς νὰ διαπερνάῃ τὴν ὕπαρξί σου σπαθί, γιὰ νὰ ξεσκεπαστοῦν οἱ διαλογισμοὶ
14 πολλῶν καρδιῶν. καὶ ἦταν μιὰ προφῆτις Ἄννα, θυγατέρα τοῦ Φανουήλ, ἀπὸ τὴ φυ- 36
15 λὴ Ἀσήρ· αὐτὴ ἦταν προχωρημένη σὲ μεγάλη ἡλικία, ἀφοῦ ἔζησε μὲ ἄντρα ἑφτὰ
16 χρόνια ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς παρθενίας της, καὶ ἦταν χήρα περίπου ὀγδόντα τεσσάρων 37
ἐτῶν· δὲν ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὸ ἱερὸ καὶ λάτρευε μέρα νύχτα μὲ νηστεῖες καὶ μὲ
17 προσευχές. κι αὐτὴ ἦρθε τὴν ὥρα ἐκείνη καὶ δοξολογοῦσε τὸν Κύριο καὶ μιλοῦσε γι' 38
αὐτὸν σ' ὅλους ὅσοι καρτεροῦσαν λύτρωσι στὴν Ἱερουσαλήμ.

10 1 Κι ὅταν τελείωσαν ὅλα ὅσα ὁρίζει ὁ Νόμος τοῦ Κυρίου, ἐπέστρεψαν στὴ Γαλι- 39

2 λαία στὴν πόλι Ναζαρέτ. τὸ δὲ παιδὶ μεγάλωνε, κι ἀναπτυσσόταν στὸ πνεῦμα, καὶ 40
γέμιζε σοφία· καὶ χάρι θεοῦ ἦταν ἐπάνω του.

11 1 Καὶ οἱ γονεῖς του πήγαιναν κάθε χρόνο στὴν Ἰερουσαλὴμ στὴν ἑορτὴ τοῦ πά- 41
2 σχα. κι ὅταν ἔγινε δώδεκα ἐτῶν, ἀφοῦ ἀνέβηκαν στὰ Ἰεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθιμο τῆς 42
3 ἑορτῆς καὶ τελείωσαν τὶς ἡμέρες, ὅταν ἐπέστρεφαν, τὸ παιδὶ Ἰησοῦς ἔμεινε πίσω 43
4 στὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ δὲν τὸ κατάλαβε ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ μητέρα του. κι ἐπειδὴ νόμι- 44
σαν ὅτι εἶναι στὴ συνοδία, προχώρησαν μιᾶς ἡμέρας δρόμο καὶ τὸν ἀναζητοῦσαν ἀ-
5 νάμεσα στοὺς συγγενεῖς καὶ στοὺς γνωστούς. καὶ σὰ δὲν τὸν βρῆκαν, ἐπέστρεψαν 45
6 στὴν Ἰερουσαλὴμ ψάχνοντάς τον. καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρες τὸν βρῆκαν στὸ ἱερὸ νὰ κά- 46
θεται ἀνάμεσα στοὺς διδασκάλους καὶ νὰ δέχεται ἐρωτήσεις των καὶ νὰ τοὺς κάνῃ ἐ-
7 ρωτήσεις. κι ὅλοι ὅσοι τὸν ἄκουγαν, ἔμεναν κατάπληκτοι γιὰ τὴν ἀντίληψί του καὶ 47
8 γιὰ τὶς ἀποκρίσεις του. κι ὅταν τὸν εἶδαν, ἔμειναν ἔκπληκτοι, καὶ ἡ μητέρα του τοῦ 48
εἶπε· Παιδί μου, γιατί μᾶς τὄκανες αὐτό; νά ὁ πατέρας σου κι ἐγὼ σὲ ψάχναμε ἀνά-
9 στατοι ἀπὸ τὸν πόνο. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Γιατί μὲ ζητούσατε; δὲν ξέρατε ὅτι ἐγὼ 49
10 ἔπρεπε νὰ εἶμαι στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου; ἐκεῖνοι ὅμως δὲν κατάλαβαν τὸ λόγο ποὺ 50
11 τοὺς εἶπε. καὶ κατέβηκε μαζί τους καὶ ἦρθε στὴ Ναζαρέτ, καὶ ὑποτασσόταν σ' αὐ-
12 13 τούς. ἡ δὲ μητέρα του φύλαγε ὅλ' αὐτὰ τὰ λόγια στὸ νοῦ της. κι ὁ Ἰησοῦς πρόκοβε 51 52
στὴ σοφία καὶ στὸ ἀνάστημα καὶ στὴ χάρι μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀν-
θρώπων.

12 1 Καὶ τὸ δέκατο πέμπτο ἔτος τῆς ἡγεμονίας τοῦ Τιβερίου Καίσαρος, ὅταν ἡγεμό- 1 **3**
2 νευε στὴν Ἰουδαία ὁ Πόντιος Πιλᾶτος, καὶ τετραρχοῦσε στὴ Γαλιλαία ὁ Ἡρῴδης, ἐ-
νῷ ὁ ἀδερφός του Φίλιππος τετραρχοῦσε στὴν Ἰτουραία καὶ στὴν Τραχωνίτιδα χώ-
3 ρα, κι ὁ Λυσανίας τετραρχοῦσε στὴν Ἀβιληνή, ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, δό- 2
4 θηκε ἐντολὴ θεοῦ στὸν Ἰωάννη τὸ γιὸ τοῦ Ζαχαρίου στὴν ἔρημο, καὶ ἦρθε σ' ὅλη τὴν 3
περίχωρο τοῦ Ἰορδάνου καὶ κήρυττε βάπτισμα μετανοίας καὶ συγχώρησι ἁμαρτιῶν,
5 καθὼς εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίο τῶν Λόγων τοῦ προφήτου Ἠσαΐου ποὺ λέει·

6 *Φωνὴ ἑνὸς ποὺ φωνάζει μὲς στὴν ἔρημο* 4
Ἑτοιμάστε τὸ δρόμο τοῦ Κυρίου,
ἰσιάξτε τὰ περάσματά του·
7 *νὰ γεμίσῃ κάθε φαράγγι,* 5
καὶ νὰ φαγωθῇ κάθε βουνὸ καὶ λόφος,
καὶ τὰ ζὶκ - ζὰκ νὰ γίνουν εὐθεῖα,
καὶ οἱ δρόμοι μὲ τὸ ἀνώμαλο κατάστρωμα νὰ γίνουν λεῖοι,
8 *καὶ τότε κάθε ἄνθρωπος θὰ δῇ τὴν ἀπὸ θεοῦ σωτηρία.* 6

9 ἔλεγε λοιπὸν στὸν κόσμο ποὺ ἔβγαινε νὰ βαπτιστῇ ἀπ' αὐτόν· Παιδιὰ τῆς ὀχιᾶς, 7
10 ποιός σᾶς ὑπέδειξε νὰ ξεφύγετε ἀπὸ τὴν ὀργὴ ποὺ ἔρχεται; κάντε λοιπὸν καρποὺς ἀ- 8
11 ντάξιους τῆς μετανοίας, καὶ μὴν ἀρχίσετε νὰ λέτε μέσα σας Ἔχουμε τὸν Ἀβραὰμ πατέρα· γιατὶ σᾶς τὸ λέω, ὅτι ὁ θεὸς μπορεῖ ν' ἀναστήσῃ τέκνα γιὰ τὸν Ἀβραὰμ κι
12 ἀπ' αὐτὲς τὶς πέτρες. ἤδη δὲ καὶ τὸ τσεκούρι ζυγώνει στὴ ῥίζα τῶν δέντρων· συνε- 9
13 πῶς κάθε δέντρο, ποὺ δὲν κάνει καρπὸ καλὸ κόβεται καὶ ῥίχνεται στὴ φωτιά. καὶ 10
14 τὸν ῥωτοῦσαν τὰ πλήθη κι ἔλεγαν· Τί νὰ κάνουμε λοιπόν; ἀποκρίνεται δὲ καὶ τοὺς 11
λέει· Ὅποιος ἔχει δυὸ χιτῶνες νὰ δώσῃ σ' ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἔχει, κι ὅποιος ἔχει τρόφι-
15 16 μα νὰ κάνῃ τὸ ἴδιο. ἦρθαν δὲ καὶ τελῶνες νὰ βαπτιστοῦν, καὶ τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, 12 13
τί νὰ κάνουμε; κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Μὴν εἰσπράττετε τίποτε παραπάνω ἀπὸ κεῖνο
17 ποὺ σᾶς ἔχει ὁριστῆ. τὸν ῥωτοῦσαν δὲ καὶ οἱ στρατιωτικοὶ λέγοντας· Κι ἐμεῖς τί νὰ 14
18 κάνουμε; καὶ σ' αὐτοὺς εἶπε· Μὴ γδύσετε καὶ μὴ ξετινάξετε κανέναν, ἀλλ' ἀρκεῖστε
19 στὸ μισθό σας. ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς προσδοκοῦσε κι ὅλοι εἶχαν στὸ λογισμό τους γιὰ 15
τὸν Ἰωάννη μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Ἰωάννης ἀποκρίθηκε σ' ὅλους καὶ εἶπε·

20 Ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω στὸ νερό· ἔρχεται ὅμως ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶ- 16
μαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λουρὶ τῶν παπουτσιῶν του· αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ στὸ ἅγιο
21 πνεῦμα καὶ στὴ φωτιά. κρατάει τὸ φτυάρι του στὸ χέρι του καὶ θὰ καθαρίσῃ καλὰ τ' 17
ἁλώνι του, καὶ θὰ συνάξῃ τὸ σιτάρι στὴν ἀποθήκη του, ἐνῷ τὸ ἄχυρο θὰ τὸ κατακά-
22 ψῃ σὲ φωτιὰ ποὺ δὲν σβήνει. εὐαγγελιζόταν λοιπὸν τὸ λαὸ συμβουλεύοντάς τους 18
καὶ πολλὰ ἄλλα.

13 1 Ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης, ἐπειδὴ αὐτὸς τὸν ἤλεγχε γιὰ τὴν Ἡρῳδιάδα τὴ γυ- 19
2 ναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ γιὰ ὅλα τὰ πονηρὰ ποὺ ἔκανε ὁ Ἡρῴδης, πρόσθεσε κι 20
αὐτὸ πάνω σ' ὅλα, κατέκλεισε τὸν Ἰωάννη στὴ φυλακή.

14 1 Κι ὅταν βαπτίστηκε ὅλος ὁ λαὸς κι ὁ Ἰησοῦς βαπτίστηκε καὶ προσευχόταν, ἄ- 21
2 νοιξε ὁ οὐρανός, καὶ κατέβηκε ἐπάνω του τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο μὲ ὄψι σωματικὴ σὰν 22
3 4 περιστέρι, κι ἀκούστηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωνὴ ποὺ ἔλεγε· Σὺ εἶσαι ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
πητός, σὲ σένα εὐδόκησα.

15 1 Κι ἐπέστρεψε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη γεμάτος πνεῦμα ἅγιο, καὶ τὸ πνεῦμα 1 **4**
2 τὸν ὡδήγησε στὴν ἔρημο, ὅπου σαράντα μέρες πειραζόταν ἀπὸ τὸ διάβολο· καὶ τὶς 2
3 ἡμέρες ἐκεῖνες δὲν ἔφαγε τίποτε. κι ὅταν αὐτὲς συμπληρώθηκαν, ὕστερα πείνασε. 3
4 καὶ τοῦ λέει ὁ διάβολος· Ἂν εἶσαι υἱὸς τοῦ θεοῦ, πὲς σ' αὐτὴ τὴν πέτρα νὰ γίνῃ ψω-
5 μί. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Εἶναι γραμμένο ὅτι *Ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῇ μό-* 4
6 *νο μὲ ψωμί, ἀλλὰ μὲ κάθε λόγο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θεοῦ.* καὶ τὸν ὡδήγησε 9
στὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν ἔβαλε νὰ σταθῇ ἐπάνω στὸ πτερύγιο τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ εἶ-
7 πε· Ἂν εἶσαι υἱὸς τοῦ θεοῦ, πέσε ἀπὸ δῶ κάτω· διότι εἶναι γραμμένο ὅτι 10

8 *Θὰ δώσῃ ἐντολὴ στοὺς ἀγγέλους του γιὰ σένα νὰ σὲ προφυλάξουν,* 11

κι ὅτι

9 *Θὰ σὲ κρατήσουν στὰ χέρια, γιὰ νὰ μὴ χτυπήσῃς τὸ πόδι σου σὲ πέτρα.*

10 ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ λέει, ὅτι Ἔχει λεχθῆ· *Δὲν θὰ βάλῃς σὲ δοκιμασία τὸ* 12
11 *θεό σου τὸν Κύριο.* καὶ τὸν ἀνεβάζει ὁ διάβολος σ' ἕνα ψηλὸ βουνὸ καὶ σὲ μιὰ στιγ- 5
μὴ χρόνου τοῦ δείχνει ὅλες τὶς βασιλεῖες τῆς οἰκουμένης, καὶ τοῦ λέει ὁ διάβολος·
12 Σὲ σένα θὰ δώσω ὅλη αὐτὴν τὴν ἐξουσία καὶ τὴ δόξα τους, διότι εἶναι παραδομένη 6
13 σ' ἐμένα, καὶ τὴ δίνω σ' ὅποιον θέλω. λοιπὸν ἐὰν ἐσὺ μὲ προσκυνήσῃς, θὰ γίνῃ ὅλη 7
14 δική σου. τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ λέει· Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, σατανᾶ· 8
διότι εἶναι γραμμένο, *Θὰ προσκυνήσῃς τὸν Κύριο τὸ θεό σου, καὶ θὰ λατρεύσῃς μό-*
15 *νο αὐτόν.* κι ἀφοῦ ὁ διάβολος μεταχειρίστηκε κάθε πειρασμό, ἀπομακρύνθηκε ἀπ' 13
αὐτὸν γιὰ πάντα.

16 1 Κι ἐπέστρεψε ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴ δύναμι τοῦ πνεύματος στὴ Γαλιλαία· καὶ βγῆκε 14
2 φήμη γι' αὐτὸν σ' ὅλα τὰ περίχωρα. κι αὐτὸς δίδασκε στὶς συναγωγές των καὶ ὅλοι 15
τὸν δόξαζαν.

17 1 Καὶ ἦρθε στὴ Ναζαρέτ, ὅπου εἶχε μεγαλώσει, καὶ κατὰ τὴ συνήθειά του τὴν ἡμέ- 16
2 ρα τοῦ σαββάτου μπῆκε στὴ συναγωγή, καὶ σηκώθηκε νὰ διαβάσῃ. καὶ τοῦ ἔδωσαν 17
ἕνα βιβλίο τοῦ προφήτου Ἠσαΐου· κι ἀφοῦ ξετύλιξε τὸ βιβλίο, βρῆκε τὸ χωρίο ὅπου
ἔγραφε·

3 *Πνεῦμα Κυρίου ἐπάνω μου, μὲ τὸ ὁποῖο μ' ἔχρισε·* 18
μ' ἔστειλε νὰ φέρω τὴν καλὴ ἀγγελία στοὺς φοβισμένους,
4 *νὰ γιατρέψω τοὺς τσακισμένους στὴν καρδιά,* 19
νὰ κηρύξω στοὺς αἰχμαλώτους ἐλευθερία καὶ στοὺς τυφλοὺς ὅτι θὰ δοῦν φῶς,
νὰ ξεπροβοδίσω τοὺς τσακισμένους ἐλεύθερους,
νὰ κηρύξω τὸ ἀφιερωμένο ἔτος τοῦ Κυρίου.

5 κι ἀφοῦ τύλιξε τὸ βιβλίο, τὸ ξανάδωσε στὸν ὑπηρέτη καὶ κάθισε· καὶ τὰ μάτια ὅλων 20
6 στὴ συναγωγὴ ἦταν στηλωμένα σ' αὐτόν. κι ἄρχισε νὰ τοὺς λέῃ ὅτι Σήμερα ἐκπληρώ- 21
7 νεται ἡ γραφὴ αὐτὴ στ' αὐτιά σας. κι ὅλοι μαρτυροῦσαν γι' αὐτὸν καὶ ἀποροῦσαν μὲ 22
τὰ λόγια τῆς χάριτος ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ στόμα του κι ἔλεγαν· Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ
8 γιὸς τοῦ Ἰωσήφ; καὶ τοὺς εἶπε· Ὁπωσδήποτε θὰ μοῦ πῆτε τὴν παροιμία 'Γιατρέ, θε- 23
ράπευσε τὸν ἑαυτό σου· ὅσα ἀκούσαμε ὅτι ἔγιναν στὴν Καπερναοὺμ κάνε τα κι ἐδῶ
9 στὴν πατρίδα σου'. καὶ πρόσθεσε· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι κανεὶς προφήτης δὲν εἶναι πα- 24
10 ραδεκτὸς στὴν πατρίδα του. καὶ εἰλικρινὰ σᾶς λέω, πολλὲς χῆρες ἦταν στὸν Ἰσραὴλ 25
τὸν καιρὸ τοῦ Ἠλία, ὅταν ἔκλεισε ὁ οὐρανὸς τρία χρόνια κι ἓξ μῆνες κι ἔπεσε μεγά-
11 λη πεῖνα σ' ὅλη τὴ χώρα, καὶ σὲ καμμία ἀπ' αὐτὲς δὲν στάλθηκε ὁ Ἠλίας παρὰ μόνο 26
12 σὲ μιὰ γυναῖκα χήρα στὰ Σαρεπτὰ τῆς Σιδωνίας. καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦταν στὸν Ἰσ- 27
ραὴλ ἐπὶ προφήτου Ἐλισαίου, καὶ κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν καθαρίστηκε παρὰ μόνον ὁ
13 Νεεμὰν ὁ Σύρος. κι ἐξωργίστηκαν ὅλοι στὴ συναγωγή, ὅταν τ' ἄκουσαν αὐτά, καὶ 28
14 σηκώθηκαν καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, καὶ τὸν τράβηξαν μέχρι τὸ γκρεμὸ 29
15 τοῦ ὄρους, ἐπάνω στὸ ὁποῖο ἦταν κτισμένη ἡ πόλι τους, γιὰ νὰ τὸν γκρεμίσουν. ἐκεῖ- 30
νος ὅμως γλίστρησε ἀπ' ἀνάμεσά τους κι ἔφυγε.

18 1 Καὶ κατέβηκε στὴν Καπερναούμ, πόλι τῆς Γαλιλαίας, καὶ τοὺς δίδασκε τὰ σάβ- 31
2 βατα· κι ἔμειναν ἔκπληκτοι μὲ τὴ διδαχή του, διότι ὁ λόγος του ἐκφραζόταν μὲ ἐξου- 32
3 σία. καὶ ἦταν στὴ συναγωγὴ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ εἶχε πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, 33
4 καὶ ἔκραξε μὲ φωνὴ δυνατή· Ἔι, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ, ἔχουμε τίποτε μεταξύ μας; ἦρθες 34
5 νὰ μᾶς καταστρέψῃς; σὲ ξέρω ποιός εἶσαι, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. κι ὁ Ἰησοῦς τὸ ἐπέπλη- 35
6 ξε λέγοντας· Βούλωσέ το καὶ ἔβγα ἀπ' αὐτόν. καὶ τὸ δαιμόνιο, ἀφοῦ τὸν ἔρριξε κά-
7 τω στὴ μέση τῆς συναγωγῆς, βγῆκε ἀπ' αὐτόν, χωρὶς νὰ τοῦ κάνῃ καμμία βλάβη. κι 36
ἔμειναν ὅλοι ἔκθαμβοι, καὶ συζητοῦσαν μεταξύ τους λέγοντας· Τί λόγος εἶναι αὐτός!
8 μὲ δύναμι καὶ ἐξουσία διατάζει τ' ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ βγαίνουν! κι ἁπλωνόταν 37
γι' αὐτὸν φήμη σὲ κάθε τόπο τῶν περιχώρων.

19 1 2 Καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὴ συναγωγὴ καὶ μπῆκε στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος. ἡ δὲ πεθερὰ 38
3 τοῦ Σίμωνος εἶχε ὑψηλὸ πυρετό, καὶ τὸν παρακάλεσαν γι' αὐτήν. κι ἀφοῦ στάθηκε ἀ- 39
4 πὸ πάνω της διέταξε στὸν πυρετὸ καὶ τὴν ἄφησε. κι ἀμέσως σηκώθηκε καὶ τοὺς ὑπη-
5 ρετοῦσε. καὶ κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα ὅλοι ὅσοι εἶχαν ἀρρώστους μὲ διάφορες ἀρρώ- 40
6 στιες, τοὺς ἔφερναν σ' αὐτόν. κι ἐκεῖνος ἔβαλε τὰ χέρια του στὸν καθένα τους καὶ
7 τοὺς θεράπευσε. ἔβγαιναν δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλοὺς ποὺ ἔκραζαν κι ἔλεγαν ὅτι 41
8 Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. κι ἐπιπλήττοντάς τα δὲν τ' ἄφηνε νὰ μιλοῦν,
διότι ἤξεραν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός.

20 1 2 Κι ὅταν ξημέρωσε, βγῆκε καὶ πῆγε σὲ ἔρημο τόπο· καὶ οἱ ὄχλοι τὸν ἀναζητοῦ- 42
3 σαν, κι ἔφτασαν μέχρι ἐκεῖ ποὺ ἦταν, καὶ τὸν κρατοῦσαν νὰ μὴ φύγῃ μακριά τους. ἐ- 43
κεῖνος ὅμως τοὺς εἶπε ὅτι Πρέπει νὰ εὐαγγελιστῶ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ στὶς ἄλ-
4 λες πόλεις· γι' αὐτὸ ἔχω ἀποσταλῆ. καὶ κήρυττε στὶς συναγωγὲς τῆς Γαλιλαίας. 44

21 1 Ἐνῷ κάποτε ὁ κόσμος στριμωχνόταν γύρω του, γιὰ ν' ἀκούῃ τὸ λόγο τοῦ θεοῦ, 1 **5**
2 κι ὁ ἴδιος στεκόταν στὴν ἄκρη τῆς λίμνης Γενησαρέτ, εἶδε δύο πλοῖα ποὺ στάθμευαν 2
στὴν ἄκρη τῆς λίμνης. καὶ οἱ ψαρᾶδες κατέβηκαν ἀπ' αὐτὰ κι ἔπλυναν τὰ δίχτυα.
3 καὶ μπῆκε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα, ποὺ ἦταν τοῦ Σίμωνος, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸ 3
τραβήξῃ λίγο πιὸ πέρα ἀπὸ τὴν ξηρά· καὶ κάθισε καὶ δίδασκε τοὺς ὄχλους ἀπὸ τὸ
4 πλοῖο. κι ὅταν τελείωσε νὰ μιλάῃ, εἶπε στὸ Σίμωνα· Ξανοίξου πάλι στὰ βαθιὰ καὶ 4
5 ρίξτε τὰ δίχτυα σας, νὰ πιάσετε. κι ὁ Σίμων τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε· Ἀρχηγέ, 5
κουραστήκαμε ὅλη τὴ νύχτα καὶ δὲν πιάσαμε τίποτε· ἐπειδὴ ὅμως τὸ λὲς ἐσύ, θὰ ρί-
6 ξω τὸ δίχτυ. κι ὅταν τὸκαναν αὐτό, ἔπιασαν πολὺ πλῆθος ἀπὸ ψάρια· καὶ τὸ δίχτυ 6
7 τους σχιζόταν. κι ἔκαναν σινιάλο στοὺς συνεταίρους, ποὺ ἦταν στὸ ἄλλο πλοῖο, νὰρ- 7
8 θοῦν καὶ νὰ τοὺς βοηθήσουν. καὶ ἦρθαν καὶ γέμισαν καὶ τὰ δυὸ τὰ πλοῖα τόσο ποὺ

9 πήγαιναν νὰ βυθιστοῦν. κι ὅταν τὸ εἶδε αὐτὸ ὁ Σίμων Πέτρος, ἔπεσε στὰ γόνατα τοῦ 8
10 Ἰησοῦ λέγοντας· Φύγε ἀπὸ μένα, Κύριε, γιατὶ εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός. διότι κι 9
11 αὐτὸς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦταν μαζί του ἔμειναν ἔκθαμβοι γιὰ τὰ ψάρια ποὺ ἔπιασαν· τὰ 10
ἴδια κι ὁ Ἰάκωβος κι ὁ Ἰωάννης, οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, ποὺ ἦταν συνεταῖροι τοῦ Σί-
12 μωνος. καὶ εἶπε ὁ Ἰησοῦς στὸ Σίμωνα· Μὴ φοβᾶσαι· ἀπὸ τώρα καὶ πέρα θὰ συλλαμ-
13 βάνῃς ἀνθρώπους. κι ἔβγαλαν τὰ πλοῖα στὴν ξηρά, καὶ τὰ παράτησαν ὅλα καὶ τὸν 11
ἀκολούθησαν.

22 1 Ὅταν κάποτε ἦταν σὲ κάποια πόλι, νά κι ἔρχεται ἕνας ἄνθρωπος γεμάτος λέ- 12
2 πρα. καὶ μόλις εἶδε τὸν Ἰησοῦ, ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο κάτω καὶ τὸν ἱκέτευσε λέγο-
3 ντας· Κύριε, ἂν θέλῃς, μπορεῖς νὰ μὲ καθαρίσῃς. κι ἁπλώνοντας τὸ χέρι τὸν ἔπιασε 13
4 καὶ τοῦ εἶπε· Θέλω· καθαρίσου. κι ἀμέσως ἡ λέπρα ἔφυγε ἀπὸ πάνω του. καὶ τοῦ πα- 14
ρήγγειλε Νὰ μὴν τὸ πῇς σὲ κανέναν, ἀλλὰ πήγαινε καὶ δεῖξε τὸν ἑαυτό σου στὸν ἱε-
ρέα καὶ πρόσφερε γιὰ τὸν καθαρισμό σου ὅπως ὥρισε ὁ Μωϋσῆς, γιὰ νὰ τοὺς εἶναι
5 μαρτυρία. καὶ σκορπιζόταν περισσότερο ἡ φήμη γι' αὐτόν, καὶ μαζεύονταν πλήθη 15
6 πολλά, γιὰ νὰ τὸν ἀκοῦν καὶ νὰ τοὺς θεραπεύῃ τὶς ἀσθένειές των. κι αὐτὸς ἀποτρα- 16
βιόταν στὶς ἐρήμους καὶ προσευχόταν.

23 1 Μιὰ μέρα δίδασκε· καὶ κάθονταν καὶ τὸν ἄκουγαν φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκα- 17
λοι ποὺ εἶχαν ἔρθει ἀπ' ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ τῆς Ἰουδαίας κι ἀπὸ τὴν Ἰε-
2 3 ρουσαλήμ. κι ἐκδηλωνόταν δύναμι Κυρίου στὸ νὰ τοὺς γιατρεύῃ. καὶ νά μερικοὶ ἔ- 18
φερναν στὸ κρεβάτι ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν παράλυτος, καὶ ἤθελαν νὰ τὸν περά-
4 σουν μέσα καὶ νὰ τὸν βάλουν μπροστά του. καὶ μὴ βρίσκοντας ἀπὸ ποῦ νὰ τὸν περά- 19
σουν μέσα ἐξ αἰτίας τοῦ ὄχλου, ἀνέβηκαν στὴν ταράτσα καὶ τὸν κατέβασαν ἀνάμε-
5 σα ἀπὸ τὰ κεραμίδια μαζὶ μὲ τὸ κρεβάτι στὸ μέσον μπροστὰ στὸν Ἰησοῦ. καὶ βλέπο- 20
6 ντας τὴν πίστι τους τοῦ λέει· Ἄνθρωπε, σοῦ συγχωρήθηκαν οἱ ἁμαρτίες σου. οἱ δὲ 21
γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἄρχισαν νὰ συλλογίζωνται· Ποιός εἶναι αὐτὸς ποὺ λέει
7 τέτοιες βλασφημίες; ποιός μπορεῖ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θεό; κι ὁ Ἰη- 22
8 σοῦς ποὺ κατάλαβε τοὺς διαλογισμούς των τοὺς ἀποκρίθηκε λέγοντας· Τί συλλογίζε- 23
στε μὲς στὰ μυαλά σας; τί εἶναι εὐκολώτερο, νὰ πῶ 'Σοῦ συγχωρήθηκαν οἱ ἁμαρτίες
9 σου' ἢ νὰ πῶ, 'Σήκω καὶ περπάτα'; ἀλλὰ γιὰ νὰ δῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει 24
10 στὴ γῆ ἐξουσία νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες– λέει στὸν παράλυτο· Σὲ σένα λέω· Σήκω, πᾶ-
11 ρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου. κι ἀμέσως σηκώθηκε μπροστά τους, 25
πῆρε τὸ κρεβάτι, ὅπου ἦταν κατάκοιτος, κι ἔφυγε στὸ σπίτι του δοξάζοντας τὸ θεό.
12 καὶ τοὺς κατέλαβε ὅλους κατάπληξι, καὶ δόξαζαν τὸ θεό, κι ἔλεγαν γεμάτοι φόβο ὅ- 26
τι 'Σήμερα εἴδαμε παράδοξα πράγματα'.

24 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ βγῆκε καὶ εἶδε ἕναν τελώνη, ποὺ τὸν ἔλεγαν Λευΐ, νὰ κάθεται στὸ 27
2 τελωνεῖο, καὶ τοῦ εἶπε· Ἀκολούθα με. καὶ τὰ παράτησε ὅλα καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν ἀ- 28
3 κολούθησε. καὶ τοῦ ἔκανε μεγάλη ὑποδοχὴ ὁ Λευΐς στὸ σπίτι του, καὶ ἦταν μεγάλο 29
4 πλῆθος τελωνῶν καὶ ἄλλων ποὺ ἔτρωγαν μαζί τους. καὶ γκρίνιαζαν οἱ γραμματεῖς 30
των καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητάς του λέγοντας· Γιατί τρῶτε καὶ πίνετε μὲ
5 τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλούς; κι ἀπαντώντας σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Δὲν ἔ- 31
6 χουν ἀνάγκη ἀπὸ γιατρὸ οἱ γεροὶ ἀλλ' αὐτοὶ ποὺ εἶναι ἄσχημα· δὲν ἦρθα νὰ καλέσω 32
7 σὲ μετάνοια δικαίους ἀλλ' ἁμαρτωλούς. κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Γιατί οἱ μαθηταὶ τοῦ 33
Ἰωάννου νηστεύουν πυκνὰ καὶ κάνουν προσευχές, καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν φαρισαίων ἐ-
8 πίσης, καὶ οἱ δικοί σου τρῶν καὶ πίνουν; κι αὐτὸς τοὺς εἶπε· Μήπως μπορεῖτε τοὺς 34
καλεσμένους σὲ γάμο νὰ τοὺς ἐπιβάλετε νὰ νηστεύουν, ὅσο εἶναι μαζί τους ὁ νυμ-
9 φίος; θὰ ἔρθουν ὅμως ἡμέρες, ὅταν θὰ λείψῃ ἀπ' αὐτοὺς ὁ νυμφίος, τότε θὰ νηστέ- 35
10 ψουν κατὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες. τοὺς ἔλεγε δὲ καὶ μιὰ παραβολή, ὅτι κανεὶς δὲν βάζει 36
11 μπάλωμα ἀπὸ καινούργιο ὕφασμα πάνω σ' ἕνα ῥοῦχο παλιό· ἀλλιῶς, καὶ τὸ καινούρ-
γιο θὰ σχίσῃ καὶ μὲ τὸ παλιὸ δὲν ταιριάζει τὸ μπάλωμα ποὺ εἶναι ἀπὸ τὸ καινούργιο.

12 13 καὶ κανεὶς δὲν βάζει κρασὶ νέο σὲ ἀσκιὰ παλιά· ἀλλιῶς, τὸ κρασὶ τὸ νέο θὰ σπάσῃ τ' 37
14 ἀσκιά, κι ἔτσι καὶ τὸ ἴδιο θὰ χυθῇ καὶ τ' ἀσκιὰ θὰ καταστραφοῦν. ἀλλὰ τὸ κρασὶ τὸ 38
15 νέο τὸ βάζουν σὲ ἀσκιὰ καινούργια, κι ἔτσι συντηροῦνται καὶ τὰ δυό. καὶ κανείς, ὅ- 39
ταν πιῇ παλαιό, δὲν θέλει ἀμέσως νέο· διότι λέει· 'Τὸ παλαιὸ εἶναι καλλίτερο'.

25 1 Κάποτε σάββατο δευτερόπρωτο περνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σπαρτά· καὶ οἱ μαθη- 1 **6**
2 ταί του μαδοῦσαν στάχυα καὶ τρίβοντάς τα στὶς παλάμες των ἔτρωγαν. καὶ μερικοὶ 2
φαρισαῖοι τοὺς εἶπαν· Τί κάνετε κάτι ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸ κάνετε τὰ σάββατα;
3 κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀποκρίθηκε λέγοντας· Μὰ δὲν διαβάσατε οὔτε αὐτὸ ποὺ ἔκανε ὁ 3
4 Δαυΐδ, ὅταν πείνασε; πῶς μπῆκε στὸν οἶκο τοῦ θεοῦ καὶ πῶς πῆρε κι ἔφαγε τοὺς ἄρ- 4
5 τους τῆς προθέσεως, ἄρτους ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φᾶν παρὰ μόνοι οἱ ἱερεῖς; καὶ 5
τοὺς ἔλεγε ὅτι ὁ γιὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

26 1 Συνέβη δὲ καὶ σ' ἄλλο σάββατο νὰ μπῇ στὴ συναγωγὴ καὶ νὰ διδάσκῃ· καὶ ἦταν 6
2 ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ τὸ δεξί του χέρι ἦταν ξηρό. παρατηροῦσαν δὲ οἱ γραμμα- 7
τεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἂν θὰ θεραπεύσῃ τὸ σάββατο, γιὰ νὰ τοῦ βροῦν κατηγορία.
3 αὐτὸς ὅμως ἤξερε τοὺς διαλογισμούς των· καὶ εἶπε στὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ ξηρὸ χέρι· 8
4 Σήκω καὶ στάσου στὸ μέσον. κι ἐκεῖνος σηκώθηκε καὶ στάθηκε. τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε σ' 9
αὐτούς· Θὰ σᾶς ῥωτήσω τί ἐπιτρέπεται τὰ σάββατα, ν' ἀγαθοποιήσῃ κανεὶς ἢ νὰ κα-
5 κοποιήσῃ, νὰ σώσῃ ζωὴ ἢ νὰ σκοτώσῃ; κι ἀφοῦ τοὺς κύτταξε τριγύρω ὅλους, εἶπε σ' 10
αὐτόν· Ἄπλωσε τὸ χέρι σου. κι ἐκεῖνος τὄκανε, κι ἀποκαταστάθηκε τὸ χέρι του σὰν
6 τὸ ἄλλο. κι ἐκεῖνοι κυριεύτηκαν ἀπὸ παραφροσύνη, καὶ συζητοῦσαν μεταξύ τους 'Τί 11
νὰ κάνουν στὸν Ἰησοῦ'.

27 1 Ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες βγῆκε στὸ ὄρος νὰ προσευχηθῇ, καὶ διανυκτέρευσε στὴν προ- 12
2 σευχὴ τοῦ θεοῦ. κι ὅταν ξημέρωσε, φώναξε τοὺς μαθητάς του, καὶ διάλεξε ἀπ' αὐ- 13
3 τοὺς δώδεκα, τοὺς ὁποίους ὠνόμασε καὶ ἀποστόλους· τὸ Σίμωνα ποὺ τὸν ὠνόμασε 14
4 καὶ Πέτρο, τὸν ἀδερφό του Ἀνδρέα, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, τὸ Φίλιππο καὶ τὸ
5 Βαρθολομαῖο, τὸ Ματθαῖο καὶ τὸ Θωμᾶ, τὸν Ἰάκωβο τοῦ Ἀλφαίου καὶ τὸ Σίμωνα 15
τὸ λεγόμενο ζηλωτή, τὸν Ἰούδα τοῦ Ἰακώβου, καὶ τὸν Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτη, ποὺ ἔ- 16
γινε καὶ προδότης.

28 1 Κατέβηκε δὲ μαζί τους καὶ στάθμευσε σ' ἕναν τόπο ἐπίπεδο, καὶ ἦταν πλῆθος 17
μαθητῶν του, καὶ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀπ' ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ
2 κι ἀπὸ τὴν παραθαλάσσια Τύρο καὶ Σιδῶνα, ποὺ ἦρθαν νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ νὰ
γιατρευτοῦν ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες των, καὶ ὅσοι ἐνωχλοῦνταν ἀπὸ ἀκάθαρτα πνεύμα- 18
3 τα, καὶ θεραπεύονταν. κι ὅλος ὁ κόσμος ἤθελαν νὰ τὸν ἀγγίξουν, διότι ἔβγαινε ἀπ' 19
4 αὐτὸν δύναμι καὶ τοὺς γιάτρευε ὅλους. κι αὐτός, ἀφοῦ στήλωσε τὰ μάτια του στοὺς 20
μαθητάς του ἔλεγε τὰ ἑξῆς.

29 1 Μακάριοι οἱ φοβισμένοι, διότι ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εἶναι δική σας.
2 Μακάριοι ὅσοι πεινᾶτε τώρα, διότι θὰ χορτάσετε. 21
3 Μακάριοι ὅσοι κλαῖτε τώρα, διότι θὰ γελάσετε.
4 Μακάριοι εἶστε, ὅταν οἱ ἄνθρωποι σᾶς μισήσουν κι ὅταν σᾶς ἀφορίσουν καὶ 22
σᾶς ὀνειδίσουν καὶ σᾶς βγάλουν ὄνομα κακὸ ἐξ αἰτίας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
5 Χαρῆτε τὴν ἡμέρα ἐκείνη καὶ χοροπηδήξτε· διότι νά ὁ μισθός σας στὸν οὐρανὸ 23
εἶναι πολύς. τὰ ἴδια ἔκαναν οἱ πατέρες των στοὺς προφῆτες.
6 Ἀλλά· Ἀλίμονό σας, πλούσιοι, διότι εἰσπράξατε τὴν καλοπέρασί σας. 24
7 Ἀλίμονό σας, χορτάτοι, διότι θὰ πεινάσετε. 25
8 Ἀλίμονό σας, ἐσεῖς ποὺ τώρα γελᾶτε, διότι θὰ πενθήστε καὶ θὰ κλάψτε.
9 Ἀλίμονό σας, ὅταν σᾶς ἐπαινοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι· τὰ ἴδια ἔκαναν οἱ πατέρες 26
των στοὺς ψευδοπροφῆτες.

30 1 Ἀλλὰ σὲ σᾶς ποὺ μ' ἀκοῦτε λέω· Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐεργετεῖτε ἐκεί- 27

2 νους ποὺ σᾶς μισοῦν, εὐλογεῖτε ἐκείνους ποὺ σᾶς καταριοῦνται, προσεύχεστε γιὰ 28
3 κείνους ποὺ σᾶς ἐπιβουλεύονται. σ' ἐκεῖνον ποὺ σὲ χτυπάει στὸ μάγουλο, δῶσε καὶ 29
τὸ ἄλλο, κι ἐκεῖνον ποὺ σοῦ παίρνει τὸ ἱμάτιο μὴν τὸν ἐμποδίσῃς νὰ σοῦ πάρῃ καὶ
4 τὸ χιτῶνα. καὶ σ' ὅποιον σοῦ ζητάει δίνε, κι ἀπὸ κεῖνον ποὺ σοῦ παίρνει τὰ δικά 30
5 σου μὴν τὰ ἀπαιτῇς. κι ὅπως θέλετε νὰ σᾶς κάνουν οἱ ἄνθρωποι, νὰ τοὺς κάνετε καὶ 31
6 σεῖς τὸ ἴδιο. ἂν ἀγαπᾶτε ἐκείνους ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, τί σᾶς χρωστιέται; καὶ οἱ ἁμαρ- 32
7 τωλοὶ ἀγαποῦν ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν αὐτούς. κι ἂν εὐεργετῆτε ἐκείνους ποὺ σᾶς εὐ- 33
8 εργετοῦν, τί σᾶς χρωστιέται; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ ἴδιο κάνουν. κι ἂν δανείζετε σ' ἐ- 34
κείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλπίζετε νὰ τὰ ξαναπάρετε, τί σᾶς χρωστιέται; καὶ οἱ ἁ-
9 μαρτωλοὶ στοὺς ἁμαρτωλοὺς δανείζουν, γιὰ νὰ ξαναπάρουν τὰ ἴσα. ἀλλ' ἀγαπᾶτε 35
τοὺς ἐχθρούς σας κι εὐεργετεῖτε καὶ δανείζετε χωρὶς νὰ ἐλπίζετε καμμιὰ ἀνταπόδο-
10 σι, κι ὁ μισθός σας θὰ εἶναι πολύς, καὶ θὰ εἶστε παιδιὰ τοῦ ὑψίστου, διότι αὐτὸς εἶ-
11 ναι καλὸς στοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. γίνεστε λοιπὸν φιλεύσπλαχνοι, ὅπως φι- 36
λεύσπλαχνος εἶναι καὶ ὁ πατέρας σας.

31 1 Μὴν κατακρίνετε, καὶ δὲν θὰ κατακριθῆτε· μὴν καταδικάζετε, καὶ δὲν θὰ κατα- 37
2 δικαστῆτε. συγχωρεῖτε, καὶ θὰ συγχωρηθῆτε· δίνετε, καὶ θὰ σᾶς δοθῇ· μέτρο καλό, 38
3 πατημένο καὶ κουνημένο καὶ ποὺ νὰ ξεχειλίζῃ θὰ σᾶς δώσουν στὴν ἀγκαλιά σας·
4 5 διότι μὲ τὸ ἴδιο μέτρο, ποὺ θὰ μετρᾶτε, θὰ σᾶς ἀντιμετρηθῇ. τοὺς εἶπε καὶ τὴν παρα- 39
βολή· Μήπως μπορεῖ ὁ τυφλὸς νὰ ὁδηγῇ τυφλό; δὲν θὰ πέσουν καὶ οἱ δυὸ σὲ λάκκο;
6 δὲν ὑπάρχει μαθητὴς ἀνώτερος ἀπὸ τὸ διδάσκαλό του· ὁ κάθε μαθητὴς μπορεῖ νὰ 40
7 καταρτιστῇ ὅσο καὶ ὁ διδάσκαλός του. καὶ τί βλέπεις τὸ τσακνάκι ποὺ εἶναι στὸ μά- 41
8 τι τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ δὲν νιώθεις τὸ δοκάρι ποὺ εἶναι στὸ δικό σου μάτι; ἢ πῶς 42
μπορεῖς νὰ λὲς στὸν ἀδελφό σου ''Αδελφέ, ἄσε νὰ βγάλω τὸ τσακνάκι ποὺ εἶναι στὸ
9 μάτι σου', ἐνῷ ὁ ἴδιος δὲν βλέπεις τὸ δοκάρι ποὺ εἶναι στὸ δικό σου μάτι; ὑποκριτά,
βγάλε πρῶτα τὸ δοκάρι ἀπὸ τὸ μάτι σου, καὶ τότε θὰ δῇς καθαρὰ νὰ βγάλῃς τὸ τσα-
10 κνάκι ποὺ εἶναι στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου. δὲν ὑπάρχει δέντρο καλὸ ποὺ νὰ κάνῃ 43
11 καρπὸ πρόστυχο, οὔτε δέντρο πρόστυχο ποὺ νὰ κάνῃ καρπὸ καλό· κάθε δέντρο χα-
12 ρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ δικό του καρπό. διότι δὲν μαζεύουν ἀπὸ ἀγκαθιὲς σῦκα, οὔτε 44
13 τρυγοῦν ἀπὸ τὴ βάτο σταφύλι. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ ἀγαθὸ ἀπόθεμα τῆς καρ- 45
διᾶς του βγάζει τὸ ἀγαθό, κι ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πονηρὸ ἀπόθεμα τῆς καρ-
14 διᾶς του βγάζει τὸ πονηρό· διότι τὸ στόμα του μιλάει ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τῆς καρ-
διᾶς του.

32 1 2 Τί μὲ προσφωνεῖτε Κύριε Κύριε, καὶ δὲν κάνετε αὐτὰ ποὺ λέω; ὅποιος ἔρχεται 46 47
κοντά μου κι ἀκούει τὰ λόγια μου καὶ τὰ κάνει, θὰ σᾶς ἐξηγήσω μὲ ποιόν μοιάζει.
3 μοιάζει μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ κτίζει σπίτι, ὁ ὁποῖος καὶ ἔσκαψε κι ἔφτασε βαθιὰ κι ἔ- 48
4 βαλε θεμέλιο πάνω στὸ βράχο· κι ὅταν ἔγινε πλημμύρα, χτύπησε στὸ σπίτι ἐκεῖνο ὁ
5 ποταμός, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τὸ κουνήσῃ· διότι εἶχε θεμελιωθῆ πάνω στὸ βράχο. ἐ- 49
νῷ ἐκεῖνος ποὺ ἄκουσε ἀλλὰ δὲν ἔπραξε μοιάζει μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔκτισε σπίτι
6 πάνω στὸ χῶμα χωρὶς θεμέλιο· σ' αὐτὸ χτύπησε ὁ ποταμός, κι ἀμέσως ἐκεῖνο ἔπεσε,
καὶ ἡ κατάρρευσι τοῦ σπιτιοῦ ἐκείνου ὑπῆρξε μεγάλη.

33 1 Κι ὅταν τελείωσε ὅλα τὰ λόγια του στὶς ἀκοὲς τοῦ λαοῦ, μπῆκε στὴν Καπερνα- 1 **7**
2 οὐμ. καὶ κάποιου ἑκατοντάρχου ὁ δοῦλος, ποὺ ἦταν ἄσχημα, ἔμελλε νὰ πεθάνῃ· κι ἐ- 2
3 κεῖνος τὸν εἶχε τιμημένο. κι ὅταν ἄκουσε γιὰ τὸν Ἰησοῦ, ἔστειλε σ' αὐτὸν πρεσβυτέ- 3
4 ρους τῶν Ἰουδαίων καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἔρθῃ νὰ σώσῃ τὸ δοῦλο του. κι ἐκεῖνοι 4
ἦρθαν στὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλοῦσαν θερμά, λέγοντας ὅτι 'Αὐτὸς στὸν ὁποῖο
5 θὰ τὸ προσφέρῃ αὐτό, τὸ ἀξίζει· διότι ἀγαπάει τὸ ἔθνος μας κι αὐτὸς μᾶς ἔκτισε τὴ 5
6 συναγωγή'. κι ὁ Ἰησοῦς πῆγε μαζί τους. κι ὅταν πιὰ δὲν ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὸ σπίτι, ὁ 6
7 ἑκατόνταρχος τοῦ ἔστειλε φίλους του λέγοντάς του· Κύριε, μὴν ταλαιπωρῆσαι· δὲν
εἶμαι ἄξιος νὰ μπῇς κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μου· γι' αὐτὸ καὶ δὲν θεώρησα τὸν ἑαυτό 7

8 μου ἄξιο νὰ ἐμφανιστῶ μπροστά σου· ἀλλὰ πές το, κι ὁ δοῦλος μου θὰ γιατρευτῇ.
9 διότι ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ὑφιστάμενος ποὺ ἔχω ὑφισταμένους στρατιῶτες, καὶ λέω 8
σ' αὐτὸν 'Πήγαινε', καὶ πηγαίνει, καὶ σ' ἄλλον ''Ελα', κι ἔρχεται, καὶ στὸ δοῦλο μου
10 'Κάνε αὐτό', καὶ τὸ κάνει. κι ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τ' ἄκουσε αὐτά, τὸν θαύμασε, καὶ γύρι- 9
11 σε καὶ εἶπε στὸν κόσμο ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε· Σᾶς τὸ λέω· τόση πίστι δὲν βρῆκα οὔ- 10
12 τε στὸν Ἰσραήλ. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι, ὅταν ἐπέστρεψαν στὸ σπίτι, βρῆκαν τὸν ἄρρω-
στο δοῦλο νὰ εἶναι ὑγιής.

34 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ πήγαινε σὲ μιὰ πόλι ποὺ λέγεται Ναΐν· καὶ μαζί του πήγαιναν 11
2 πολλοὶ μαθηταί του καὶ πολὺς κόσμος. κι ὅταν πλησίασε στὴν πύλη τῆς πόλεως, νά 12
καὶ κηδευόταν ἕνας πεθαμένος, μονογενὴς γιὸς τῆς μητέρας του, κι αὐτὴ ἦταν χήρα,
3 καὶ ἦταν μαζί της πολὺς κόσμος τῆς πόλεως. ὁ Κύριος, ὅταν τὴν εἶδε, τὴ λυπήθηκε, 13
4 καὶ τῆς εἶπε· Μὴν κλαῖς. καὶ πλησιάζοντας ἔπιασε τὸ φέρετρο, ἐνῷ ἐκεῖνοι, ποὺ τὸ 14
5 κουβαλοῦσαν, σταμάτησαν· καὶ εἶπε· Νεαρέ, σὲ σένα τὸ λέω, σήκω. κι ὁ νεκρὸς ἀνα- 15
6 κάθισε κι ἄρχισε νὰ μιλᾷ· καὶ τὸν ἔδωσε στὴ μητέρα του. καὶ τοὺς κατέλαβε ὅλους 16
φόβος καὶ δόξασαν τὸ θεό, λέγοντας ὅτι ''Ανάμεσά μας ἐμφανίστηκε προφήτης με-
7 γάλος', κι ὅτι ''Ο θεὸς ἐπισκέφτηκε τὸ λαό του'. καὶ βγῆκε γι' αὐτὸν ἡ φήμη αὐτὴ σ' 17
ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ σ' ὅλα τὰ περίχωρα.

35 1 2 Καὶ εἰδοποίησαν τὸν Ἰωάννη οἱ μαθηταί του γιὰ ὅλ' αὐτά. κι ὁ Ἰωάννης προ- 18 19
σκάλεσε δυὸ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς ἔστειλε στὸν Ἰησοῦ λέγοντας· Σὺ εἶσαι
3 ὁ ἐρχόμενος ἢ νὰ περιμένουμε ἄλλον; καὶ ἦρθαν οἱ ἄντρες στὸν Ἰησοῦ καὶ εἶπαν· 20
Μᾶς ἔστειλε ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς σὲ σένα λέγοντας· 'Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος ἢ νὰ
4 περιμένουμε ἄλλον;' ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ Ἰησοῦς θεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νοσήματα 21
5 καὶ μάστιγες καὶ πνεύματα πονηρά, καὶ σὲ πολλοὺς τυφλοὺς εἶχε χαρίσει τὴν ὅρασι. 22
6 καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε κι ἀναγγείλετε στὸν Ἰωάννη αὐτὰ ποὺ εἴδατε κι ἀκούσατε·
τυφλοὶ βλέπουν καὶ κουτσοὶ περπατοῦν, λεπροὶ καθαρίζονται, *κωφάλαλοι ἀκοῦν,*
7 νεκροὶ ἀνασταίνονται, *φοβισμένοι κηρύττουν χαρμόσυνο μήνυμα·* καὶ εἶναι μακά- 23
8 ριος ὅποιος δὲν σκανδαλιστῇ μ' ἐμένα. κι ὅταν ἔφυγαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου ἄρ- 24
9 10 χισε νὰ λέῃ στὸν κόσμο γιὰ τὸν Ἰωάννη· Τί βγήκατε νὰ δῆτε στὴν ἔρημο; καλάμι 25
11 ποὺ τὸ σαλεύει ὁ ἄνεμος; ἢ τί βγήκατε νὰ δῆτε; ἄνθρωπο ντυμένο μὲ ῥοῦχα ἁπαλά;
12 νά ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦν στὴν ἐνδυμασία τὴ φανταχτερὴ καὶ στὴν ἀπόλαυσι, ζοῦν στ' ἀ- 26
13 νάκτορα. μὰ τί βγήκατε νὰ δῆτε; προφήτη; ναί, σᾶς βεβαιώνω, καὶ κάτι παραπάνω 27
ἀπὸ προφήτη. αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖο εἶναι γραμμένο· *Νά ἐγὼ ἀποστέλλω*
14 *τὸν ἀγγελιοφόρο μου πρὶν ἀπὸ σένα, γιὰ νὰ σοῦ προετοιμάσῃ τὸ δρόμο σου.* σᾶς βε- 28
βαιώνω, ἀνάμεσα στοὺς γεννημένους ἀπὸ γυναῖκα δὲν ὑπάρχει κανεὶς προφήτης ἀ-
15 νώτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸ βαπτιστή· ἀλλ' ὁ μικρότερος στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ εἶ-
16 ναι ἀνώτερός του. κι ὅλος ὁ λαὸς καὶ οἱ τελῶνες, ποὺ τὸν ἄκουσαν, δικαίωσαν τὸ 29
17 θεὸ μὲ τὸ νὰ βαπτιστοῦν τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου· οἱ φαρισαῖοι ὅμως καὶ οἱ νομο- 30
διδάσκαλοι ἀθέτησαν μέσα τους τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μὲ τὸ νὰ μὴ βαπτιστοῦν ἀπ' αὐ-
18 τόν. μὲ τί νὰ παρομοιάσω λοιπὸν τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς αὐτῆς, καὶ μὲ τί μοιά- 31
19 ζουν; μοιάζουν μὲ παιδιὰ ποὺ κάθονται κατὰ ὁμάδες καὶ φωνάζουν ἡ μιὰ ὁμάδα 32
στὴν ἄλλη καὶ λένε·

Σᾶς παίξαμε αὐλό, καὶ δὲν χορέψατε,
σᾶς μοιρολογήσαμε θρῆνο, καὶ δὲν κλάψατε. 33

20 διότι ἦρθε ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, ποὺ οὔτε ψωμὶ ἔτρωγε οὔτε κρασὶ ἔπινε, καὶ λέ-
21 τε· ''Εχει δαιμόνιο'. ἦρθε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τρώει καὶ πίνει, καὶ λέτε· 'Νά ἕ- 34
22 νας φάγος καὶ κρασοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν'. κι ἔτσι ἡ σοφία δικαιώ- 35
θηκε ἀπέναντι σ' ὅλα τὰ τέκνα της.

36 1 Τὸν παρακάλεσε δὲ κάποιος φαρισαῖος νὰ φάῃ μαζί του. καὶ μπῆκε στὸ σπίτι 36
2 τοῦ φαρισαίου καὶ ξάπλωσε γιὰ φαγητό. καὶ νά μιὰ γυναίκα, ποὺ ἦταν στὴν πόλι ἁ- 37

3 μαρτωλὴ κι ἔμαθε ὅτι εἶναι ξαπλωμένος γιὰ φαγητὸ στὸ σπίτι τοῦ φαρισαίου, πῆρε 38
μαζί της ἕνα ἀλάβαστρο μὲ μύρο καὶ στάθηκε πίσω του δίπλα στὰ πέλματά του
4 κλαίοντας, κι ἄρχισε νὰ βρέχῃ μὲ τὰ δάκρυά της τὰ πέλματά του, καὶ τὰ σκούπιζε μὲ
5 τὰ μαλλιά της, καὶ καταφιλοῦσε τὰ πέλματά του, καὶ τ' ἄλειφε μὲ μύρο. κι ὁ φαρι- 39
σαῖος ποὺ τὸν κάλεσε, ὅταν τὸ εἶδε αὐτό, εἶπε μέσα του· 'Αὐτός, ἂν ἦταν προφήτης,
θὰ ἤξερε ποιά εἶναι καὶ ποιᾶς ποιότητος εἶναι ἡ γυναίκα ποὺ τὸν πιάνει, θὰ ἤξερε ὅ-
6 τι εἶναι ἁμαρτωλή'. κι ὁ Ἰησοῦς μίλησε καὶ τοῦ εἶπε· Σίμων, ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι. κι 40
7 ἐκεῖνος λέει· Πές μου, διδάσκαλε. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Ἦταν δυὸ χρεωφειλέτες ποὺ 41
χρεωστοῦσαν σ' ἕνα δανειστή· ὁ ἕνας τοῦ χρεωστοῦσε πεντακόσια δηνάρια, κι ὁ ἄλ-
8 λος πενήντα. κι ἐπειδὴ δὲν εἶχαν νὰ τοῦ τὰ ἐξοφλήσουν, τὰ χάρισε καὶ στοὺς δυό. 42
9 πές μου λοιπόν, ποιός ἀπ' αὐτοὺς θὰ τὸν ἀγαπήσῃ περισσότερο; ἀποκρίνεται ὁ Σί- 43
μων καὶ λέει· Νομίζω ὅτι ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο χάρισε τὰ περισσότερα. κι ἐκεῖνος τοῦ
10 λέει· Σωστὰ ἔκρινες. καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ γυναῖκα λέει στὸ Σίμωνα· Βλέπεις αὐτὴ 44
11 τὴ γυναῖκα; μπῆκα στὸ σπίτι σου καὶ δὲν μοῦ ἔρριξες νερὸ στὰ πόδια μου· αὐτὴ ὅ-
12 μως ἔβρεξε τὰ πόδια μου μὲ τὰ δάκρυά της καὶ τὰ σκούπισε μὲ τὰ μαλλιά της. δὲν μὲ 45
φίλησες· αὐτὴ ὅμως, ἀπὸ τότε ποὺ μπῆκε, δὲν σταμάτησε νὰ μοῦ καταφιλάῃ τὰ πό-
13 14 δια. δὲν μοῦ ἄλειψες τὸ κεφάλι μὲ λάδι· αὐτὴ ὅμως ἄλειψε μὲ μύρο τὰ πόδια μου. γι' 46 47
15 αὐτό, σοῦ λέω, ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες της οἱ πολλές, διότι ἀγάπησε πολύ. ἐ-
16 κεῖνος ὅμως, στὸν ὁποῖο συγχωρεῖται κάτι τὸ λίγο, ἀγαπάει λίγο. καὶ σ' ἐκείνη εἶπε· 48
17 Οἱ ἁμαρτίες σου ἔχουν συγχωρηθῆ. κι ὅσοι ἦταν μαζί του ξαπλωμένοι γιὰ φαγητό, 49
18 ἄρχισαν νὰ λένε μέσα τους· 'Τί εἶναι αὐτὸς καὶ συγχωρεῖ καὶ ἁμαρτίες;' εἶπε δὲ στὴ 50
γυναῖκα· Σ' ἔσωσε ἡ πίστι σου· πήγαινε στὸ καλό σου.

37 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ περνοῦσε ἀπὸ κάθε πόλι καὶ χωριὸ κηρύττοντας κι εὐαγγελιζό- 1 **8**
2 μενος τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ ἦταν μαζί του οἱ δώδεκα καὶ μερικὲς γυναῖκες ποὺ 2
3 εἶχαν θεραπευτῆ ἀπὸ πνεύματα πονηρὰ καὶ ἀσθένειες, ἡ Μαρία ἡ λεγόμενη Μαγδα-
4 ληνὴ ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν βγῆ ἑφτὰ δαιμόνια, καὶ ἡ Ἰωάννα ἡ γυναίκα τοῦ Χουζᾶ 3
5 τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Ἡρῴδου, καὶ ἡ Σουσάννα, καὶ πολλὲς ἄλλες, οἱ ὁποῖες τὸν διακο-
νοῦσαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά τους.

38 1 Καὶ καθὼς μαζευόταν πολὺς κόσμος κι ἐκεῖνοι ποὺ προστίθονταν στὴν πορεία 4
2 του σὲ κάθε πόλι, τοὺς εἶπε μὲ παραβολή· Βγῆκε ὁ σποριᾶς νὰ σπείρῃ τὸ σπόρο του. 5
καὶ καθὼς ἔσπερνε, ἄλλο ἔπεσε στὸ δρόμο καὶ καταπατήθηκε καὶ τὸ κατέφαγαν τὰ
3 πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ· ἄλλο ἔπεσε πάνω στὴν πέτρα καί, μόλις φύτρωσε, ξηράθηκε, 6
4 γιατὶ δὲν εἶχε ἴχνος ὑγρασίας· ἄλλο ἔπεσε μέσα στ' ἀγκάθια, καὶ φύτρωσαν τ' ἀγκά- 7
5 θια ὅλα μαζὶ καὶ τὄπνιξαν· κι ἄλλο ἔπεσε στὸ χῶμα τὸ καλό, κι ἀφοῦ φύτρωσε, ἔκα- 8
6 νε καρπὸ ἑκατονταπλάσιο. καὶ λέγοντας αὐτὰ φώναζε πιὸ δυνατά· Ὅποιος ἔχει αὐ-
7 τιὰ ν' ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ. καὶ τὸν ῥώτησαν οἱ μαθηταί του λέγοντας· Τί σημαίνει ἡ πα- 9 10
8 ραβολὴ αὐτή; κι ἐκεῖνος εἶπε· Σὲ σᾶς εἶναι δοσμένο νὰ μάθετε τὰ μυστικὰ τῆς βασι-
λείας τοῦ θεοῦ, ἐνῷ στοὺς ἄλλους μιλάω μὲ παραβολές, γιὰ νὰ *κυττάζουν καὶ νὰ μὴ*
9 *βλέπουν, καὶ ν' ἀκοῦν καὶ νὰ μὴν καταλαβαίνουν.* σημαίνει δὲ ἡ παραβολὴ τὸ ἑξῆς. 11
10 ὁ σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. κι ἐκεῖνοι ποὺ πέφτουν στὸ δρόμο εἶναι ἐκεῖνοι 12
ποὺ ἄκουσαν, κι ἔπειτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ σηκώνει τὸ λόγο ἀπὸ τὸ μυαλό τους,
11 γιὰ νὰ μὴν πιστεύσουν καὶ σωθοῦν. κι ἐκεῖνοι ποὺ πέφτουν πάνω στὴν πέτρα εἶναι ἐ- 13
κεῖνοι πού, ὅταν ἀκούσουν, δέχονται τὸ λόγο μὲ χαρά, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ῥίζα, αὐτοὶ
12 ποὺ πιστεύουν γιὰ λίγον καιρὸ καὶ στὸν καιρὸ τῆς δοκιμασίας ἀπομακρύνονται. κι
13 ἐκεῖνο ποὺ ἔπεσε στ' ἀγκάθια εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἄκουσαν, ἀλλὰ στὴ συνέχεια πνίγο- 14
νται ἀπὸ τὶς μέριμνες καὶ τὸν πλοῦτο καὶ τὶς ἡδονὲς τῆς ζωῆς, καὶ δὲν φέρνουν ἀπο-
14 τέλεσμα. κι ἐκεῖνο ποὺ πέφτει στὸ καλὸ χῶμα εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἄκουσαν τὸ λόγο μὲ 15
πρόθεσι καλὴ καὶ ἀγαθή, καὶ τὸν κρατοῦν, καὶ καρποφοροῦν μὲ ὑπομονή.

39 1 Κανεὶς δὲν ἀνάβει λύχνο, γιὰ νὰ τὸν σκεπάσῃ μ' ἕνα σκεῦος ἢ νὰ τὸν βάλῃ κάτω 16

2 ἀπὸ τὸ κρεβάτι· ἀλλὰ τὸν βάζει πάνω στὸ λυχνοστάτη, ὥστε αὐτοὶ ποὺ μπαίνουν μέ-
3 σα νὰ βλέπουν τὸ φῶς. διότι δὲν ὑπάρχει κρυφὸ ποὺ δὲν θὰ γίνῃ φανερό, οὔτε κρυμ- 17
4 μένο ποὺ δὲν θὰ γίνῃ γνωστὸ καὶ δὲν θὰ ἔρθῃ στὸ φανερό. προσέχετε λοιπὸν πῶς ἀ- 18
κοῦτε· διότι ὅποιος θἄχῃ, θὰ τοῦ δοθῇ, κι ὅποιος δὲν ἔχῃ, κι αὐτὸ ποὺ νομίζει πὼς ἔ-
χει θὰ τοῦ τὸ πάρουν.

40 1 Ἦρθαν δὲ σ' αὐτὸν ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδερφοί του, καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸν 19
2 πλησιάσουν ἀπὸ τὸν πολὺ κόσμο. καὶ τοῦ πῆγαν εἴδησι λέγοντας· Ἡ μητέρα σου καὶ 20
3 οἱ ἀδερφοί σου στέκονται ἔξω καὶ θέλουν νὰ σὲ δοῦν. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ 21
τοὺς εἶπε· Μητέρα μου καὶ ἀδερφοί μου εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀκοῦν τὸ λόγο τοῦ θεοῦ καὶ
τὸν κάνουν.

41 1 Μιὰ μέρα ἀνέβηκε στὸ πλοῖο ὁ ἴδιος καὶ οἱ μαθηταί του, καὶ τοὺς εἶπε· Πᾶμε 22
2 στὴν ἀπέναντι ὄχθη τῆς λίμνης. κι ἀνοίχτηκαν. κι ἐνῷ ἔπλεαν, ἀποκοιμήθηκε. καὶ 23
3 φύσηξε στὴ λίμνη λαίλαπα ἀνέμου, καὶ γέμιζαν νερό, καὶ κινδύνευαν. καὶ τὸν πλη- 24
4 σιάζουν καὶ τὸν ξυπνοῦν λέγοντας· Ἀρχηγὲ ἀρχηγέ, χανόμαστε! κι ἐκεῖνος σηκώθη-
κε καὶ διέταξε αὐστηρὰ στὸν ἄνεμο καὶ τὴν τρικυμία τοῦ νεροῦ, καὶ σταμάτησαν, κι
5 ἔγινε γαλήνη. καὶ τοὺς εἶπε· Ποῦ εἶναι ἡ πίστι σας; καὶ φοβήθηκαν καὶ θαύμασαν κι 25
6 ἔλεγαν μεταξύ τους· Ποιός ἆραγε εἶναι αὐτός, καὶ διατάζει τοὺς ἀνέμους καὶ τὸ νε-
ρό, καὶ ὑπακοῦν σ' αὐτόν;

42 1 Κι ἔφτασε πλέοντας στὴ χώρα τῶν Γαδαρηνῶν, ποὺ εἶναι ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Γα- 26
2 λιλαία. κι ὅταν βγῆκε στὴ στεριά, τὸν συνάντησε ἕνας ἄντρας ἀπὸ τὴν πόλι ποὺ εἶχε 27
3 δαιμόνια ἀπὸ κάμποσα χρόνια. ῥοῦχο δὲν φοροῦσε καὶ σὲ σπίτι δὲν ἔμενε, ἀλλὰ στὰ
4 μνήματα. κι ὅταν εἶδε τὸν Ἰησοῦ, ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ κι ἔπεσε μπροστά του καὶ τοῦ 28
5 εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή· Τί ἔχουμε μεταξύ μας ἐγὼ καὶ σύ, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑ-
6 ψίστου; σὲ παρακαλῶ μὴ μὲ βασανίσῃς. διότι εἶχε διατάξει στὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτο 29
7 νὰ βγῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. τὸν εἶχε γραπωμένο ἀπὸ χρόνια πολλά, καὶ τὸν ἔδεναν μὲ
8 ἁλυσίδες καὶ δεσμὰ στὰ πόδια καὶ τὸν φρουροῦσαν· κι ἐκεῖνος ἔσπαζε τὰ δεσμά, κι
9 ὁ δαίμονας τὸν ἔσπρωχνε στὰ μέρη τ' ἀκατοίκητα. κι ὁ Ἰησοῦς τὸν ῥώτησε· Ποιό εἶ- 30
ναι τ' ὄνομά σου; κι ἐκεῖνος εἶπε· Λεγεών· διότι εἶχαν μπῆ μέσα του δαιμόνια πολ-
10 11 λά. καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μὴν τοὺς διατάξῃ νὰ πᾶν στὴν ἄβυσσο. ἦταν δὲ ἐκεῖ 31 32
ἕνα κοπάδι πολλῶν γουρουνιῶν ποὺ ἔβοσκαν στὸ βουνό· καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ
12 τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ μποῦν σ' ἐκεῖνα. καὶ τοὺς ἐπέτρεψε. βγῆκαν λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἄν- 33
θρωπο τὰ δαιμόνια καὶ μπῆκαν στὰ γουρούνια, καὶ ὥρμηξε τὸ κοπάδι στὸ γκρεμὸ κι
13 ἔπεσε στὴ λίμνη καὶ πνίχτηκε. καὶ οἱ χοιροβοσκοί, ὅταν εἶδαν τὸ γεγονός, ἔφυγαν, 34
14 καὶ τὸ εἶπαν στὴν πόλι καὶ στοὺς ἀγρούς. καὶ βγῆκαν νὰ δοῦν τὸ γεγονός, καὶ ἦρ- 35
θαν στὸν Ἰησοῦ καὶ βρῆκαν τὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχαν βγῆ τὰ δαιμόνια, νὰ
15 κάθεται ντυμένος καὶ φρόνιμος δίπλα στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, καὶ φοβήθηκαν. οἱ δὲ 36
16 αὐτόπτες μάρτυρες τοὺς ἐξιστόρησαν πῶς σώθηκε ὁ δαιμονισμένος. καὶ ὅλο τὸ πλῆ- 37
θος τῶν περιχώρων τῶν Γαδαρηνῶν τὸν παρακάλεσαν νὰ φύγῃ ἀπ' αὐτούς, διότι
17 18 τοὺς ἔσφιγγε μεγάλος φόβος. κι ἐκεῖνος μπῆκε στὸ πλοῖο κι ἐπέστρεψε. ὁ δὲ ἄντρας, 38
19 ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχαν βγῆ τὰ δαιμόνια, τὸν παρακαλοῦσε νὰ εἶναι μαζί του. ὁ Ἰησοῦς 39
ὅμως δὲν τὸν πῆρε, ἀλλὰ τοῦ εἶπε· Ἐπίστρεψε στὸ σπίτι σου καὶ διηγοῦ ὅσα σοῦ ἔ-
20 κανε ὁ θεός. κι ἐκεῖνος φεύγοντας πῆγε σ' ὅλη τὴν πόλι κηρύττοντας ὅσα τοῦ ἔκανε
ὁ Ἰησοῦς.

43 1 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψε, τὸν ὑποδέχτηκε ὁ κόσμος· διότι ὅλοι τὸν περίμε- 40
2 ναν. καὶ νά, ἦρθε ἕνας ἄντρας ποὺ λεγόταν Ἰάιρος, κι αὐτὸς ἦταν προϊστάμενος τῆς 41
3 συναγωγῆς· κι ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ πάῃ στὸ σπίτι
4 του, διότι εἶχε μιὰ μονογενῆ θυγατέρα περίπου δώδεκα ἐτῶν, ἡ ὁποία πέθαινε. καὶ 42
5 καθὼς αὐτὸς πήγαινε, ὁ κόσμος τὸν στρίμωχναν. καὶ μιὰ γυναίκα, ποὺ αἱμορραγοῦ- 43
σε ἀπὸ δώδεκα χρόνια καὶ ποὺ εἶχε καταξοδεύσει ὅλο τὸ βιό της στοὺς γιατρούς,

6 χωρὶς νὰ βρῇ τὴ θεραπεία της ἀπὸ κανέναν, τὸν πλησίασε ἀπὸ πίσω κι ἀκούμπησε 44
7 τὴν ἄκρη τοῦ ἱματίου του, κι ἀμέσως ἡ αἱμορραγία της σταμάτησε. καὶ λέει ὁ Ἰη- 45
σοῦς· Ποιός μ' ἀκούμπησε; κι ἐνῷ ὅλοι ἔλεγαν ''Ἐγὼ ὄχι', ὁ Πέτρος καὶ ἡ συντροφιά
του τοῦ λένε· Ἀρχηγέ, ὁ κόσμος σὲ σφίγγουν καὶ σὲ στριμώχνουν, καὶ σὺ λὲς 'Ποιός
8 μ' ἀκούμπησε;'; ὁ Ἰησοῦς ὅμως λέει· Κάποιος μ' ἀκούμπησε· διότι ἐγὼ ἔνιωσα νὰ 46
9 βγαίνῃ ἀπὸ μένα δύναμι. κι ὅταν εἶδε ἡ γυναίκα ὅτι δὲν μπόρεσε νὰ κρυφτῇ, πλησία- 47
σε τρέμοντας, καὶ πέφτοντας στὰ γόνατα μπροστά του, τοῦ ὡμολογοῦσε μπροστὰ σ'
10 ὅλο τὸ λαὸ γιὰ ποιό λόγο τὸν ἀκούμπησε καὶ πῶς γιατρεύτηκε ἀμέσως. κι ἐκεῖνος 48
11 τῆς εἶπε· Θάρρος, θυγατέρα μου, σὲ ἔσωσε ἡ πίστι σου· πήγαινε στὸ καλό. κι ἐνῷ αὐ- 49
τὸς ἀκόμα μιλοῦσε, ἔρχεται στὸν ἀρχισυνάγωγο κάποιος ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ τοῦ
12 λέει ὅτι Ἡ θυγατέρα σου πέθανε· μὴ βάζῃς σὲ κόπο τὸ διδάσκαλο. ὁ Ἰησοῦς ὅμως, 50
13 ποὺ τὸν ἄκουσε, τοῦ λέει· Μὴ φοβᾶσαι· μόνο πίστευε, καὶ θὰ σωθῇ. κι ὅταν ἦρθε στὸ 51
σπίτι, δὲν ἀφῆκε νὰ μπῇ κανείς, παρὰ μόνον ὁ Πέτρος κι ὁ Ἰωάννης κι ὁ Ἰάκωβος
14 καὶ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τῆς παιδούλας. τὴν ἔκλαιγαν δὲ ὅλοι καὶ χτυπιοῦνταν 52
15 γι' αὐτήν. κι ἐκεῖνος εἶπε· Μὴν κλαῖτε· δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμᾶται. καὶ τὸν περιγε- 53
16 λοῦσαν, γιατὶ ἤξεραν ὅτι πέθανε. αὐτὸς ὅμως τοὺς ἔβγαλε ὅλους ἔξω, τῆς ἔπιασε τὸ 54
17 χέρι, καὶ φώναξε· Παιδούλα, σήκω. κι ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα της, κι ἀναστήθηκε πά- 55
18 ραυτα. καὶ διέταξε νὰ τῆς δώσουν νὰ φάῃ. καὶ οἱ γονεῖς της ἔμειναν ἄναυδοι. κι ἐ- 56
κεῖνος τοὺς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ μὴν ποῦν τὸ γεγονὸς σὲ κανέναν.

44 1 Συγκάλεσε δὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς του καὶ τοὺς ἔδωσε δύναμι καὶ ἐξουσία πά- 1 **9**
2 νω σ' ὅλα τὰ δαιμόνια καὶ νὰ θεραπεύουν ἀρρώστιες· καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ κηρύττουν 2
3 τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ νὰ θεραπεύουν τοὺς ἀρρώστους. καὶ τοὺς εἶπε· Μὴν παίρ- 3
νετε γιὰ τὸ δρόμο τίποτε, μήτε ῥαβδιὰ μήτε σάκκο μήτε ψωμὶ μήτε χρῆμα μήτε ἀπὸ
4 δυὸ χιτῶνες στὴν κατοχή σας. καὶ σ' ὅποιο σπίτι μπῆτε, μένετε ἐκεῖ μέχρι νὰ φύγετε 4
5 ἀπὸ τὸν τόπο ἐκεῖνο. κι ὅσοι δὲν θὰ σᾶς δεχτοῦν, βγαίνοντας ἀπὸ τὴν πόλι ἐκείνη, 5
ἀκόμη καὶ τὴ σκόνη τῶν ποδιῶν σας τινάξτε την ἀπὸ πάνω σας, γιὰ νὰ εἶναι μαρτυ-
6 ρία εἰς βάρος τους. καὶ βγαίνοντας ἐκεῖνοι περνοῦσαν τὶς κωμοπόλεις κηρύττοντας 6
παντοῦ τὸ εὐαγγέλιο κι ἐπιτελώντας θεραπεῖες.

45 1 Ἄκουσε δὲ ὁ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης ὅλα ὅσα γίνονταν ἀπ' αὐτόν, καὶ δὲν μπο- 7
2 ροῦσε νὰ δώσῃ καμμιὰ ἐξήγησι· διότι μερικοὶ ἔλεγαν ὅτι ὁ Ἰωάννης σηκώθηκε ἀπὸ 8
τοὺς νεκρούς, ἄλλοι δὲ ὅτι ἐμφανίστηκε ὁ Ἠλίας, ἄλλοι δὲ ὅτι ἀναστήθηκε κάποιος
3 ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους προφῆτες. κι ὁ Ἡρῴδης εἶπε· Τὸν Ἰωάννη τὸν ἀποκεφάλισα ἐ- 9
γώ. καὶ ποιός εἶναι αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖο ἐγὼ ἀκούω τέτοια; καὶ ζητοῦσε νὰ τὸν δῇ.

46 1 2 Κι ὅταν οἱ ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν, τοῦ διηγήθηκαν ὅσα ἔπραξαν. καὶ τοὺς πῆρε 10
κι ἀποσύρθηκε ἰδιαιτέρως σ' ἕναν ἔρημο τόπο μιᾶς πόλεως ποὺ λεγόταν Βηθσαϊδά.
3 4 ὁ κόσμος ὅμως πῆραν εἴδησι καὶ τὸν ἀκολούθησαν· καὶ τοὺς δέχτηκε καὶ τοὺς μιλοῦ- 11
σε γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ· κι ὅσους εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ θεραπεία τοὺς γιάτρεψε.
5 6 καὶ ἡ μέρα ἄρχισε νὰ γέρνῃ. τὸν πλησίασαν τότε οἱ δώδεκα καὶ τοῦ εἶπαν· Ἀπόλυσε 12
τὸν κόσμο νὰ πᾶν στὰ γύρω χωριὰ καὶ ἀγροκτήματα νὰ βροῦν κατάλυμα καὶ τροφή·
7 8 διότι ἐδῶ εἴμαστε σὲ τόπο ἔρημο. τοὺς λέει· Δώστε τους ἐσεῖς νὰ φᾶνε. κι ἐκεῖνοι τοῦ 13
λένε· Δὲν ἔχουμε παραπάνω ἀπὸ πέντε ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια· ἐκτὸς ἂν πᾶμε ἐμεῖς κι
9 ἀγοράσουμε τροφὲς γιὰ ὅλον αὐτὸ τὸν κόσμο. ἦταν δὲ περίπου πέντε χιλιάδες ἄ- 14
10 ντρες. καὶ λέει στοὺς μαθητάς του· Βάλτε τους νὰ ξαπλώσουν σὲ ὁμίλους τῶν πενή-
11 ντα. κι ἔκαναν ἔτσι· τοὺς ἔβαλαν νὰ ξαπλώσουν ὅλους. καὶ παίρνοντας τὰ πέντε ψω- 15 16
12 μιὰ καὶ τὰ δύο ψάρια, κύτταξε πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ τὰ εὐλόγησε, κι ἔκοψε κι ἄρχισε
13 νὰ δίνῃ στοὺς μαθητὰς νὰ προσφέρουν στὸν κόσμο. κι ἔφαγαν ὅλοι καὶ χόρτασαν, 17
καὶ σήκωσαν τὰ περισσεύματά τους δώδεκα κοφίνια κομμάτια.

47 1 Κι ὅταν κάποτε ἦταν ἀπομονωμένος γιὰ προσευχή, ἦταν μαζί του οἱ μαθηταί, 18
2 καὶ τοὺς ῥώτησε· Γιὰ ποιόν μὲ λέει ὁ κόσμος ὅτι εἶμαι; κι ἐκεῖνοι τοῦ ἀποκρίθηκαν· 19

Λὲν ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, κι ἄλλοι ὅτι ὁ Ἠλίας, κι ἄλλοι λὲν ὅτι κά-
3 ποιος ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους προφῆτες ποὺ ἀναστήθηκε. καὶ τοὺς λέει· Καὶ σεῖς γιὰ 20
ποιόν μὲ λέτε ὅτι εἶμαι; τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Πέτρος· Λέμε ὅτι εἶσαι ὁ Χριστὸς τοῦ θε-
4 οῦ. κι ἐκεῖνος τοὺς μίλησε αὐστηρὰ καὶ τοὺς ἔδωσε ἐντολὴ αὐτὸ νὰ μὴν τὸ λὲν σὲ κα- 21
5 νέναν, προσθέτοντας ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ πάθῃ πολλά, καὶ νὰ τὸν 22
καταδικάσουν οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ νὰ σκοτωθῇ,
καὶ τὴν τρίτη μέρα νὰ σηκωθῇ.

48 1 Ἔλεγε δὲ πρὸς ὅλους· Ὅποιος θέλει νὰ μ' ἀκολουθῇ, ν' ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του, 23
2 νὰ σηκώνῃ τὸ σταυρό του κάθε μέρα, κι ἔτσι νὰ μ' ἀκολουθῇ. διότι ὅποιος θέλει νὰ 24
σώσῃ τὴ ζωή του, θὰ τὴ χάσῃ, κι ὅποιος χάσῃ τὴ ζωή του γιὰ μένα, αὐτὸς θὰ τὴ σώσῃ.
3 τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἂν κερδήσῃ ὅλο τὸν κόσμο καὶ χάσῃ τὸν ἑαυτό του ἢ τὸν 25
4 πληρώσῃ σὰν πρόστιμο; διότι ὅποιος ντραπῇ γιὰ μένα καὶ γιὰ τὰ λόγια μου, αὐτὸν θὰ 26
τὸν ντραπῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἔρθῃ μὲ τὴ δόξα του καὶ δόξα τοῦ πατέρα του
5 καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. καὶ σᾶς τὸ λέω εἰλικρινά, εἶναι μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ στέκο- 27
νται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι, δὲν θὰ πεθάνουν, προτοῦ νὰ δοῦν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

49 1 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ ἀνέδειξε ὁ Κύριος ἄλλους ἑβδομήντα καὶ τοὺς ἔστειλε δύο 1 **10**
δύο πρὶν ἀπὸ τὴν ἄφιξί του σὲ κάθε πόλι καὶ τόπο, ὅπου ἔμελλε νὰ πάῃ ὁ ἴδιος.
2 3 τοὺς ἔλεγε τότε· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἐργάτες λίγοι. παρακαλέστε λοιπὸν τὸν 2
4 κύριο τοῦ θερισμοῦ νὰ βγάλῃ ἐργάτες γιὰ τὸ θερισμό του. πηγαίνετε· νά, σᾶς στέλνω 3
5 σὰν ἀρνιὰ ἀνάμεσα σὲ λύκους. μὴ βαστᾶτε πορτοφόλι μήτε σάκκο μήτε παπούτσια· 4
6 καὶ στὸ δρόμο σας μὴ χαιρετήσετε κανέναν. καὶ σ' ὅποιο σπίτι μπαίνετε, πρῶτα νὰ 5
7 λέτε· 'Εἰρήνη σ' αὐτὸ τὸ σπίτι'. κι ἂν ὑπάρχῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος ἄξιος εἰρήνης, θὰ καθί- 6
8 σῃ ἡ 'Εἰρήνη' σας ἐπάνω του· ἂν ὅμως ὄχι, τότε θὰ ἐπιστρέψῃ σὲ σᾶς. καὶ στὸ σπίτι 7
αὐτὸ μένετε τρῶτε πίνετε ὅσα σᾶς προσφέρουν· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιος τοῦ μι-
9 σθοῦ του· μὴν πηγαίνετε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι. καὶ σ' ὅποια πόλι μπαίνετε καὶ σᾶς δέ- 8
10 χονται, τρῶτε ὅσα σᾶς προσφέρουν, καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐκεῖ ἀσθενεῖς, καὶ λέτε σ' 9
11 αὐτούς· '"Εφτασε σὲ σᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ'. σ' ὅποια ὅμως πόλι μπαίνετε καὶ δὲν 10
12 σᾶς δέχωνται, βγῆτε στὶς πλατεῖες των καὶ πῆτε· 'Καὶ τὴ σκόνη ποὺ μᾶς κάθισε στὰ 11
13 πόδια μας ἀπὸ τὴν πόλι σας τὴ σκουπίζουμε καὶ σᾶς τὴν ἐπιστρέφουμε· ἀλλὰ νὰ ξέ-
14 ρετε τοῦτο, ὅτι ἔφτασε σὲ σᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ'. σᾶς τὸ λέω δὲ ὅτι τὴν ἡμέρα ἐ- 12
15 κείνη θὰ δειχτῇ περισσότερη ἀνοχὴ στὰ Σόδομα παρὰ στὴν πόλι ἐκείνη. Ἀλίμονό 13
σου Χοραζίν, ἀλίμονό σου Βηθσαϊδά· διότι ἂν οἱ δυνάμεις, ποὺ ἔγιναν σὲ σᾶς, γίνο-
νταν στὴν Τύρο καὶ στὴ Σιδῶνα, θὰ μετανοοῦσαν πρὸ πολλοῦ καὶ θὰ περνοῦσαν τὶς
16 ἡμέρες των μὲ σάκκο καὶ στάχτη. κατὰ τὴν κρίσι ὅμως θὰ δειχτῇ περισσότερη ἀνοχὴ 14
17 στὴν Τύρο καὶ στὴ Σιδῶνα παρὰ σὲ σᾶς. καὶ σύ, Καπερναούμ, ποὺ σὲ ὕψωσα μέχρι 15
18 τὸν οὐρανό, θὰ γκρεμιστῇς μέχρι τὸν ᾅδη. ὅποιος ἀκούει ἐσᾶς, ἀκούει ἐμένα, κι ὅ- 16
ποιος ἀπορρίπτει ἐσᾶς, ἀπορρίπτει ἐμένα· ὅποιος δὲ ἀπορρίπτει ἐμένα, ἀπορρίπτει
ἐκεῖνον ποὺ μ' ἔστειλε.

50 1 Ἐπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήντα μὲ χαρὰ καὶ ἔλεγαν· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑπο- 17
2 τάσσονται σ' ἐμᾶς μὲ τ' ὄνομά σου. καὶ τοὺς εἶπε· Ἔβλεπα τὸ σατανᾶ ποὺ ἔπεσε ἀπὸ 18
3 τὸν οὐρανὸ σὰν κεραυνός. νά, σᾶς δίνω τὴν ἐξουσία νὰ πατᾶτε πάνω σὲ φίδια καὶ 19
4 σκορπιοὺς καὶ σ' ὅλη τὴ δύναμι τοῦ ἐχθροῦ, χωρὶς νὰ σᾶς βλάψῃ τίποτε. μὴ χαίρε- 20
στε ὅμως γι' αὐτό, γιὰ τὸ ὅτι ὑποτάσσονται σὲ σᾶς τὰ πνεύματα· νὰ χαίρεστε ποὺ τὰ
5 ὀνόματά σας γράφτηκαν στοὺς οὐρανούς. τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Ἰησοῦς ἔνιωσε στὸ πνεῦ- 21
6 μα του ἀγαλλίασι καὶ εἶπε· Σὲ δοξάζω, πατέρα, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ποὺ
τἄκρυψες αὐτὰ ἀπὸ σοφοὺς δασκάλους καὶ μαθητὰς καὶ τ' ἀποκάλυψες σὲ ἁπλοϊ-
7 κούς· ναί, πατέρα, διότι ἔτσι σοῦ ἀρέσει. ἔπειτα στράφηκε στοὺς μαθητὰς καὶ εἶπε· 22
Ὁ πατέρας μοῦ παρέδωσε τὰ πάντα· καὶ κανεὶς δὲν ξέρει ποιός εἶναι ὁ υἱός, παρὰ
μόνον ὁ πατέρας, καὶ ποιός εἶναι ὁ πατέρας, παρὰ μόνον ὁ υἱὸς καὶ ὅποιος ἄλλος

8 9 θέλει ὁ υἱὸς νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ. μακάριοι ἐσεῖς ποὺ βλέπετε ὅσα βλέπετε. διότι σᾶς 23 24
βεβαιώνω ὅτι πολλοὶ προφῆτες καὶ βασιλεῖς θέλησαν νὰ δοῦν αὐτὰ ποὺ βλέπετε
σεῖς, καὶ δὲν τὰ εἶδαν, καὶ ν' ἀκούσουν αὐτὰ ποὺ ἀκοῦτε, καὶ δὲν τ' ἄκουσαν.

51 1 Καὶ νά ἕνας νομικὸς σηκώθηκε καὶ πήγαινε νὰ τὸν δοκιμάσῃ λέγοντας· Διδά- 25
2 σκαλε, τί νὰ κάνω, γιὰ νὰ κληρονομήσω αἰώνια ζωή; κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε· Στὸ Νόμο 26
3 τί εἶναι γραμμένο; τί διαβάζεις; κι ὁ ἄλλος τοῦ ἀπάντησε· *Θ' ἀγαπήσῃς Κύριο τὸ* 27
θεό σου μ' ὅλη τὴν καρδιά σου καὶ μ' ὅλη τὴν ψυχή σου καὶ μ' ὅλη τὴ δύναμί σου
4 *καὶ μ' ὅλη τὴ διάνοιά σου, καὶ τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου.* τοῦ λέει τότε· 28
5 Σωστὰ ἀπάντησες· αὐτὸ κάνε, καὶ θὰ ζήσῃς. ἐκεῖνος ὅμως, θέλοντας νὰ δικαιώσῃ 29
6 τὸν ἑαυτό του, εἶπε στὸν Ἰησοῦ· Καὶ ποιός εἶναι ὁ πλησίον μου; ἀπαντώντας τότε ὁ 30
7 Ἰησοῦς εἶπε· Ἕνας ἄνθρωπος κατέβαινε ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλὴμ στὴν Ἰεριχώ, καὶ πε-
8 ριέπεσε σὲ λῃστάς· κι ἐκεῖνοι τὸν ἔγδυσαν καὶ τὸν τραυμάτισαν κι ἔφυγαν ἀφήνο-
9 ντάς τον μισοπεθαμένο. κατὰ σύμπτωσι δὲ κατέβαινε τὸ δρόμο ἐκεῖνο ἕνας ἱερεύς, 31
10 καὶ μόλις τὸν εἶδε, τὸν προσπέρασε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ δρόμου. τὸ ἴδιο κι ἕνας 32
Λευΐτης, ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, πλησίασε εἶδε κι ἔφυγε ἀπὸ τὴν ἄλλη με-
11 ριὰ τοῦ δρόμου. ἕνας ὅμως Σαμαρείτης, ποὺ περνοῦσε, ἦρθε κοντά του, κι ὅταν τὸν 33
12 εἶδε, τὸν σπλαχνίστηκε· τὸν πλησιάζει, τοῦ ἐπιδένει τὰ τραύματά του χύνοντας ἐπά- 34
νω τους λάδι καὶ κρασί, τὸν ἀνεβάζει στὸ δικό του ζῷο, τὸν πηγαίνει σ' ἕνα πανδο-
13 χεῖο, καὶ τὸν φροντίζει. καὶ τὴν ἄλλη μέρα ποὺ βγῆκε νὰ φύγῃ, βγάζει καὶ δίνει 35
14 στὸν πανδοχέα δυὸ δηνάρια καὶ τοῦ λέει· Φρόντισέ τον, κι ὅ,τι παραπάνω ξοδέψῃς,
15 ὅταν ξαναπεράσω, θὰ στὸ ξεπληρώσω. ποιός λοιπὸν ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς σοῦ φαί- 36
16 νεται ὅτι ὑπῆρξε ὁ πλησίον ἐκείνου ποὺ ἔπεσε στοὺς λῃστάς; κι ἐκεῖνος τοῦ λέει· Ἐ- 37
17 κεῖνος ποὺ τοῦ ἔδειξε τὴν ἀγάπη του. τοῦ λέει τότε ὁ Ἰησοῦς· Πήγαινε καὶ κάνε καὶ
σὺ τὸ ἴδιο.

52 1 Ὅταν κάποτε περιώδευαν, αὐτὸς μπῆκε σὲ μιὰ κωμόπολι. καὶ τὸν ὑποδέχτηκε 38
2 στὸ σπίτι της μιὰ γυναίκα ποὺ λεγόταν Μάρθα. αὐτὴ εἶχε μιὰ ἀδερφὴ ποὺ λεγόταν 39
3 Μαρία. αὐτὴ ἡ Μαρία κάθισε δίπλα στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ κι ἄκουγε τὸ λόγο του. ἡ 40
δὲ Μάρθα ἀπασχολοῦνταν ἐντατικὰ μὲ πολλὴ διακονία. καὶ μιὰ στιγμὴ στάθηκε καὶ
4 εἶπε· Κύριε, δὲν σὲ νοιάζει ποὺ ἡ ἀδερφή μου μ' ἄφησε νὰ ὑπηρετῶ μόνη; πές της
5 λοιπὸν νὰ μὲ βοηθήσῃ. κι ὁ Ἰησοῦς τῆς ἀποκρίθηκε· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ 41
6 σκοτίζεται γιὰ πολλά· χρειάζεται ὅμως ἕνα· ἡ δὲ Μαρία διάλεξε τὴν καλὴ μερίδα, ἡ 42
ὁποία δὲν θὰ τῆς ἀφαιρεθῇ.

53 1 Κι ὅταν κάποτε ἦταν σ' ἕνα μέρος καὶ προσευχόταν, μόλις σταμάτησε, τοῦ εἶπε 1 **11**
2 κάποιος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· Κύριε, δίδαξέ μας νὰ προσευχόμαστε, ὅπως δίδαξε
3 κι ὁ Ἰωάννης τοὺς μαθητάς του. καὶ τοὺς εἶπε· Ὅταν προσεύχεστε, νὰ λέτε· Πατέρα 2
4 μας οὐράνιε, ν' ἁγιασθῇ τὸ ὄνομά σου· νὰ ἔρθῃ ἡ βασιλεία σου· νὰ γίνῃ τὸ θέλημά
5 σου καὶ πάνω στὴ γῆ, ὅπως γίνεται στὸν οὐρανό. δίνε μας κάθε μέρα τὸ αὐριανὸ ψω- 3
6 μί μας· καὶ χάρισέ μας τὶς ἁμαρτίες μας· γιατὶ κι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι χαρίζουμε σ' ὅποιον 4
7 μᾶς χρωστάει· καὶ μὴ μᾶς βάλῃς σὲ δοκιμασία, ἀλλὰ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὸ πονηρό.

54 1 Τοὺς εἶπε ἐπίσης· Ποιός ἀπὸ σᾶς θὰ ἔχῃ ἕνα φίλο, κι ὁ φίλος του θὰ πάῃ στὸ 5
2 σπίτι του μεσάνυχτα καὶ θὰ τοῦ πῇ 'Φίλε, δάνεισέ μου τρία ψωμιά, γιατὶ μοῦ ἦρθε ἕ- 6
3 νας φίλος μου ἀπὸ ταξίδι καὶ δὲν ἔχω νὰ τοῦ βάλω νὰ φάῃ', κι ἐκεῖνος ἀπὸ μέσα θὰ 7
τοῦ ἀποκριθῇ 'Μὴ μὲ κουράζῃς· ἔχω κλείσει πιὰ τὴν πόρτα καὶ τὰ παιδιά μου κι ἐγὼ
4 εἴμαστε στὸ κρεβάτι γιὰ ὕπνο· δὲν μπορῶ νὰ σηκωθῶ νὰ σοῦ δώσω'; σᾶς βεβαιώνω 8
ὅτι, ἂν καὶ δὲν θὰ σηκωθῇ νὰ τοῦ δώσῃ γιὰ τὴ φιλία τους, σίγουρα γιὰ τὴν ἀδια-
5 ντροπιά του θὰ σηκωθῇ καὶ θὰ τοῦ δώσῃ ὅσα χρειάζεται. κι ἐγὼ σᾶς λέω· ζητᾶτε, 9
6 καὶ θὰ σᾶς δοθῇ· ψάχνετε, καὶ θὰ βρῆτε· χτυπᾶτε καὶ θὰ σᾶς ἀνοίξουν. διότι ὅποιος 10
ζητάει, παίρνει· κι ὅποιος ψάχνει, βρίσκει· καὶ σ' ὅποιον χτυπάει, θὰ τοῦ ἀνοίξουν.
7 καὶ ποιόν πατέρα ἀπὸ σᾶς θὰ τοῦ ζητήσῃ ὁ γιός του ψωμί, καὶ θὰ τοῦ δώσῃ πέτρα; 11

8 9 ἢ θὰ τοῦ ζητήσῃ ψάρι, κι ἀντὶ γιὰ ψάρι θὰ τοῦ δώσῃ φίδι; ἢ θὰ τοῦ ζητήσῃ αὐγό, 12
10 καὶ θὰ τοῦ δώσῃ σκορπιό; ἂν λοιπὸν ἐσεῖς, ποὺ εἶστε καὶ πονηροί, ξέρετε νὰ δίνετε 13
11 καλὰ πράγματα στὰ παιδιά σας, πόσο περισσότερο ὁ πατέρας ὁ οὐράνιος θὰ δώσῃ κάθε ἀγαθὸ σ' αὐτοὺς ποὺ τοῦ ζητοῦν;

55 1 Κάποτε ἔβγαζε ἕνα δαιμόνιο, κι αὐτὸ ἦταν κωφάλαλο. κι ὅταν βγῆκε τὸ δαιμό- 14
2 νιο, ὁ κωφάλαλος μίλησε, κι ὁ κόσμος θαύμαζαν. μερικοὶ ὅμως ἀπ' αὐτοὺς εἶπαν· 15
3 βγάζει τὰ δαιμόνια στὸ ὄνομα τοῦ Βεελζεβοὺλ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δαιμονίων. ἄλλοι 16
πάλι, κάνοντας τὴν ἀπόπειρα νὰ τὸν δοκιμάσουν, ζητοῦσαν ἀπ' αὐτὸν οὐράνιο ση-
4 μεῖο. κι αὐτός, ξέροντας τοὺς λογισμούς των, τοὺς εἶπε· Κάθε βασιλεία ποὺ αὐτο- 17
5 διαιρέθηκε, ῥημάζει, καὶ σπίτι ποὺ τρώγεται στὰ ἐσωτερικά του, καταρρέει. κι ἂν ὁ 18
6 σατανᾶς αὐτοδιαιρέθηκε, πῶς θὰ σταθῇ ἡ βασιλεία του; διότι λέτε ὅτι ἐγὼ βγάζω τὰ 19
δαιμόνια μὲ τὸ Βεελζεβούλ. κι ἂν ἐγὼ βγάζω τὰ δαιμόνια μὲ τὸ Βεελζεβούλ, τὰ παι-
7 διά σας μὲ ποιὸν θὰ τὰ βγάζουν; γι' αὐτὸ κι αὐτοὶ θὰ εἶναι οἱ κριταί σας. ἂν ὅμως 20
βγάζω τὰ δαιμόνια μὲ τὸ δάκτυλο τοῦ θεοῦ, ἄρα ἔφτασε σὲ σᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
8 ὅταν ὁ ἰσχυρὸς φυλάῃ τὸ σπιτικό του πάνοπλος, τὰ ὑπάρχοντά του βρίσκονται σὲ ἀ- 21
9 σφάλεια· ὅταν ὅμως τοῦ ἐπιτεθῇ ὁ ἰσχυρότερός του καὶ τὸν νικήσῃ, τοῦ παίρνει τὴν 22
πανοπλία του, στὴν ὁποία βασιζόταν, καὶ διαμοιράζει τὰ πράγματά του ποὺ τοῦ πῆ-
10 ρε. ὅποιος δὲν εἶναι μαζί μου, εἶναι ἐναντίον μου, κι ὅποιος δὲν μαζεύει μαζί μου, 23
11 σκορπίζει. ὅταν τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα βγῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, περνάει ἀπὸ ἔρημους 24
12 τόπους ψάχνοντας γιὰ κατοικία· κι ἂν δὲν βρίσκῃ, λέει· Θὰ ἐπιστρέψω στὴν κατοι- 25
13 κία μου, ἀπὸ τὴν ὁποία βγῆκα. καὶ πάει, ἀλλὰ τὴ βρίσκει σκουπισμένη καὶ στολισμέ-
14 νη. τότε πάει καὶ παίρνει μαζί του ἄλλα ἑφτὰ πνεύματα πονηρότερά του, καὶ μπαί- 26
15 νουν ἐκεῖ καὶ κατοικοῦν· καὶ γίνονται τὰ τελευταῖα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότε-
ρα ἀπὸ τὰ πρῶτα.

56 1 Καθὼς τἄλεγε αὐτά, μιὰ γυναίκα μέσ' ἀπὸ τὸν κόσμο ὕψωσε τὴ φωνή της καὶ 27
2 τοῦ φώναξε· Μακάρια ἡ κοιλιὰ ποὺ σὲ βάσταξε καὶ οἱ μαστοὶ ποὺ θήλασες κι ἐκεῖ- 28
νος εἶπε· Ἀκριβέστερα, μακάριοι αὐτοὶ ποὺ ἀκοῦν τὸ λόγο τοῦ θεοῦ καὶ τὸν τηροῦν.

57 1 Καὶ καθὼς ὁ κόσμος μαζευόταν, ἄρχισε νὰ λέῃ· Ἡ γενιὰ αὐτὴ εἶναι γενιὰ πονη- 29
2 ρή. ζητάει σημεῖο, καὶ σημεῖο δὲν θὰ τοὺς δοθῇ παρὰ τὸ σημεῖο τοῦ προφήτου Ἰω-
3 νᾶ. ὅπως ὁ Ἰωνᾶς ὑπῆρξε σημεῖο γιὰ τοὺς Νινευῖτες, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ὁ γιὸς τοῦ ἀν- 30
4 θρώπου σημεῖο γιὰ τὴ γενιὰ αὐτή. στὴν κρίσι θὰ σηκωθῇ ἡ βασίλισσα τοῦ Νότου ἀ- 31
5 πέναντι στοὺς ἄντρες τῆς γενιᾶς αὐτῆς καὶ θὰ τοὺς καταδικάσῃ· διότι ἦρθε ἀπὸ τὴν
ἄκρη τῆς γῆς ν' ἀκούσῃ τὴ σοφία τοῦ Σολομῶντος· καὶ νά ἐδῶ κάτι τὸ ἀνώτερο ἀπὸ
6 τὸ Σολομῶντα. ἄντρες τῆς Νινευῖ θὰ σηκωθοῦν στὴν κρίσι ἀπέναντι στὴ γενιὰ αὐτὴ 32
7 καὶ θὰ τὴν καταδικάσουν· διότι μετανόησαν μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ νά ἐδῶ
8 κάτι τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὸν Ἰωνᾶ. κανεὶς δὲν ἀνάβει λύχνο, γιὰ νὰ τὸν βάλῃ στὴν κρύ- 33
9 πτη, οὔτε κάτω ἀπὸ τὸ μόδιο· τὸν βάζει πάνω στὸ λυχνοστάτη, γιὰ νὰ βλέπουν τὸ
10 φῶς αὐτοὶ ποὺ μπαίνουν μέσα. ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι τὸ μάτι. ἔτσι ὅταν τὸ μά- 34
11 τι σου δὲν ἔχει τίποτε, ὅλο τὸ σῶμα σου εἶναι φωτισμένο· ὅταν ὅμως εἶναι πονεμένο,
12 τὸ σῶμα σου εἶναι τυφλό. κύττα λοιπὸν μήπως αὐτὸ ποὺ ἔχεις ἐπάνω σου γιὰ φανά- 35
13 ρι εἶναι σκοτάδι. ἂν λοιπὸν τὸ σῶμα σου ὁλόκληρο εἶναι φωτισμένο, καὶ δὲν ἔχῃ κά- 36
14 ποιο μέρος του τυφλωμένο, θὰ εἶναι ὁλόκληρο φωτισμένο, ὅπως ὅταν ὁ λύχνος σοῦ
φέγγῃ μὲ τὴ λάμψι του.

58 1 Κι ὅταν τὰ εἶπε αὐτά, κάποιος φαρισαῖος τὸν παρακάλεσε νὰ γευματίσῃ στὸ 37
2 σπίτι του. μπῆκε λοιπὸν καὶ ξάπλωσε. ὁ δὲ φαρισαῖος, ὅταν τὸν εἶδε, ἐξέφρασε τὴν 38
3 ἔκπληξί του, ἐπειδὴ δὲν πλύθηκε πρῶτα πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό. κι ὁ Κύριος τοῦ εἶπε· 39
Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἐσεῖς οἱ φαρισαῖοι καθαρίζετε τὸ ἐξωτερικὸ τοῦ ποτηριοῦ καὶ
4 τοῦ πιάτου, ἐνῷ τὸ ἐσωτερικό σας εἶναι γεμάτο ἁρπαγὴ καὶ πονηριά. ἀνόητοι! αὐτὸς 40
5 ποὺ ἔκανε τὸ ἀπ' ἔξω δὲν ἔκανε καὶ τὸ ἀπὸ μέσα; δώστε ὅμως ἐλεημοσύνη αὐτὰ ποὺ 41

6 εἶναι μέσα, καὶ νά, ὅλα θὰ εἶναι γιὰ σᾶς καθαρά. ἀλίμονο ὅμως σὲ σᾶς τοὺς φαρι- 42
σαίους, διότι προσφέρετε δεκάτη ἀπὸ τὸ δυόσμο καὶ τὸ πήγανο καὶ κάθε λάχανο,
7 καὶ προσπερνᾶτε τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ. ἔπρεπε κι αὐτὰ νὰ τὰ κάνε-
8 τε κι ἐκεῖνα νὰ μὴν τ' ἀφήνετε. ἀλίμονο σὲ σᾶς τοὺς φαρισαίους, γιατὶ ἀγαπᾶτε τὴν 43
9 πρωτοκαθεδρία στὶς συναγωγὲς καὶ τὶς χαιρετοῦρες στὶς συγκεντρώσεις. ἀλίμονο σὲ 44
σᾶς, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, θεατρῖνοι, γιατὶ εἶστε σὰν τὰ μνήματα, ποὺ δὲν ξέ-
ρει κανεὶς τὶ κρύβουν μέσα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ περπατοῦν ἀπὸ πάνω δὲν ἔχουν ἰ-
10 δέα. παίρνει τότε τὸ λόγο ἕνας ἀπὸ τοὺς νομικοὺς καὶ τοῦ λέει· Διδάσκαλε, ὅταν τὰ 45
11 λὲς αὐτά, βρίζεις κι ἐμᾶς. κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε· Καὶ σᾶς τοὺς νομικοὺς ἀλίμονό σας, 46
12 γιατὶ φορτώνετε τοὺς ἀνθρώπους μὲ φορτία δυσβάστακτα, ἐνῷ οἱ ἴδιοι δὲν ἀκου-
13 μπᾶτε τὰ φορτία οὔτε μὲ τὸ ἕνα δάχτυλό σας. ἀλίμονό σας, διότι κτίζετε τὰ μνημεῖα 47
14 τῶν προφητῶν, ἐνῷ οἱ πατέρες σας τοὺς σκότωσαν. μαρτυρεῖτε λοιπὸν καὶ παραδέ- 48
χεστε τὰ ἔργα τῶν πατέρων σας, ὅτι αὐτοὶ μὲν τοὺς σκότωσαν, σεῖς δὲ κτίζετε τὰ
15 μνημεῖα τους. γι' αὐτὸ καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπε· Θὰ τοὺς στείλω προφῆτες καὶ ἀπο- 49
16 στόλους, κι ἀπ' αὐτοὺς θὰ σκοτώσουν καὶ θὰ κυνηγήσουν· γιὰ νὰ ζητηθῇ ἐκδίκησι 50
17 γιὰ τὸ αἷμα ὅλων τῶν προφητῶν, ποὺ χύνει ἡ γενιὰ αὐτὴ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀ- 51
πὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ μέχρι τὸ αἷμα τοῦ Ζαχαρίου ποὺ τὸν βρῆκε ὁ χαμὸς ἀνάμεσα
18 στὸ ναὸ καὶ στὸ θυσιαστήριο. ναί, σᾶς τὸ λέω, θὰ ζητηθῇ ἐκδίκησι ἀπὸ τὴ γενιὰ αὐ-
19 τή. ἀλίμονο σὲ σᾶς τοὺς νομικούς, διότι πήρατε τὸ κλειδὶ τῆς γνώσεως· καὶ οἱ ἴδιοι 52
20 δὲν μπήκατε καὶ ἐκείνους ποὺ πᾶν νὰ μποῦν τοὺς ἐμποδίσατε. κι ἐνῷ αὐτὸς τοὺς ἔλε- 53
γε αὐτά, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἄρχισαν νὰ τὸν μισοῦν φοβερὰ καὶ νὰ προ-
21 σπαθοῦν νὰ τοῦ παίρνουν λόγια γιὰ περισσότερα θέματα, παγιδεύοντάς τον καὶ γυ- 54
ρεύοντας νὰ ψαρέψουν κάτι ἀπὸ τὸ στόμα του, γιὰ νὰ τοῦ ἀπαγγείλουν κατηγορία.

59 1 Πάνω σ' αὐτὰ μαζεύτηκαν οἱ μυριάδες τοῦ κόσμου τόσο ποὺ νὰ πατοῦν ὁ ἕνας 1 **12**
2 τὸν ἄλλο, κι ἄρχισε νὰ λέῃ πρῶτα στοὺς μαθητάς του· Προσέχετε τὸν ἑαυτό σας ἀπὸ
3 τὴ ζύμη τῶν φαρισαίων, ποὺ εἶναι ὑποκρισία. δὲν ὑπάρχει δὲ τίποτε τὸ σκεπασμένο 2
4 ποὺ δὲν θὰ ξεσκεπαστῇ καὶ τίποτε τὸ κρυφὸ ποὺ δὲν θὰ γίνῃ γνωστό. γι' αὐτό, ὅσα 3
εἴπατε στὸ σκοτάδι, θ' ἀκουστοῦν στὸ φῶς, καὶ ὅ,τι εἴπατε στὸ αὐτὶ μὲς στὶς κρεβα-
5 τοκάμαρες, θὰ κηρυχτῇ ἀπὸ τὶς ταράτσες. λέω δὲ σὲ σᾶς τοὺς φίλους μου· μὴ φοβη- 4
θῆτε ἀπ' αὐτοὺς ποὺ σκοτώνουν τὸ σῶμα κι ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα δὲν μποροῦν νὰ κά-
6 νουν τίποτε περισσότερο. θὰ σᾶς ὑποδείξω ποιόν νὰ φοβηθῆτε. φοβηθῆτε ἐκεῖνον 5
ποὺ μετὰ τὸ σκότωμα ἔχει τὴν ἐξουσία νὰ σᾶς ῥίξῃ στὴ Γέεννα. ναί, σᾶς λέω, αὐτὸν
7 φοβηθῆτε. τὰ σπουργίτια δὲν πωλοῦνται δυὸ ἀσσαρίους τὰ πέντε; καὶ ἕνα ἀπ' αὐτὰ 6
8 δὲν εἶναι λησμονημένο ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ καὶ οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σας εἶναι 7
9 μετρημένες ὅλες. μὴ φοβᾶστε λοιπόν· ἀπὸ πολλὰ σπουργίτια εἶστε ἀνώτεροι. καὶ 8
σᾶς βεβαιώνω· ὅποιος μὲ ὁμολογήσῃ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, κι ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
10 θρώπου θὰ τὸν ὁμολογήσῃ μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ· ἐκεῖνος ὅμως ποὺ θὰ 9
11 μὲ ἀρνηθῇ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ἀπαρνηθῶ μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους 10
τοῦ θεοῦ. κι ὁποιοσδήποτε πῇ λόγο ἐναντίον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θὰ τοῦ συγχω-
12 ρηθῇ· ὅποιος ὅμως βλασφημήσῃ τὸ ἅγιο πνεῦμα, δὲν θὰ τοῦ συγχωρηθῇ. κι ὅταν σᾶς 11
ὁδηγοῦν στὶς συναγωγὲς καὶ στὶς ἀρχὲς καὶ στὶς ἐξουσίες, μὴ μεριμνᾶτε πῶς καὶ τί
13 θ' ἀπολογηθῆτε καὶ τί θὰ πῆτε· τὸ ἅγιο πνεῦμα θὰ σᾶς διδάξῃ τὴν ὥρα ἐκείνη αὐτὰ 12
ποὺ πρέπει νὰ πῆτε.

60 1 Τοῦ εἶπε δὲ κάποιος ἀπὸ τὸν κόσμο· Διδάσκαλε, πὲς στὸν ἀδελφό μου νὰ μοιρά- 13
2 σῃ μαζί μου τὴν κληρονομία. κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε· Ἄνθρωπε, π*οιός μ' ἔβαλε δικαστὴ* 14
3 *ἢ διανομέα μεταξύ σας;* τοὺς εἶπε ἐπίσης· Βλέπετε καὶ φυλάγεστε ἀπὸ κάθε πλεονε- 15
ξία· ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν στηρίζεται στὰ ὑπάρχοντά του καὶ στὸν πλοῦτο του.
4 καὶ τοὺς εἶπε μιὰ παραβολή· Κάποιου ἀνθρώπου πλουσίου τὰ χωράφια ἔβγαλαν κα- 16
5 λὴ σοδειά· καὶ συλλογιζόταν κι ἔλεγε· 'Τί νὰ κάνω, ποὺ δὲν ἔχω ποῦ νὰ βάλω τοὺς 17

6 καρπούς μου;'. καὶ ἀποφάσισε· 'Νά τί θὰ κάνω· θὰ γκρεμίσω τὶς ἀποθῆκες μου καὶ 18
7 θὰ κτίσω μεγαλείτερες, καὶ θὰ συνάξω ὅλα τὰ γενήματά μου καὶ τ' ἀγαθά μου ἐκεῖ·
καὶ θὰ πῶ στὴν ψυχή μου· 'Ψυχή, ἔχεις ἀγαθὰ πολλὰ ποὺ σοῦ φτάνουν γιὰ χρόνια 19
8 πολλά· ἀναπαύου, φάε, πιές, εὐφραίνου'. τοῦ εἶπε ὅμως ὁ θεός· Βλάκα, αὐτὴ τὴ νύ- 20
9 χτα ζητοῦν φόρο ἀπὸ σένα τὴ ζωή σου· αὐτὰ ποὺ ἑτοίμασες τίνος θὰ εἶναι; ἔτσι γίνε- 21
ται μ' αὐτὸν ποὺ θησαυρίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ δὲν ἔχει πλοῦτο του τὸ θεό.

61 1 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς του· Γι' αὐτὸ ἐγὼ σᾶς λέω· μὴ μεριμνᾶτε γιὰ τὴ ζωή 22
2 σας τί θὰ φᾶτε, μήτε γιὰ τὸ σῶμα σας τί θὰ ντυθῆτε. ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ 23
3 τὴν τροφὴ καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ ῥοῦχο; κυττάξτε τοὺς κόρακες· δὲν σπέρνουν, δὲν θε- 24
ρίζουν, δὲν ἔχουν ταμεῖο οὔτε ἀποθήκη· κι ὁ θεὸς τοὺς τρέφει. πόσο ἀνώτεροι ἀπὸ
4 τὰ πουλιὰ εἶστε σεῖς; καὶ ποιός ἀπὸ σᾶς μπορεῖ μὲ τὴ μέριμνά του νὰ προσθέσῃ στὸ 25
5 ἀνάστημά του ἕναν πῆχυ; ἀφοῦ λοιπὸν δὲν μπορεῖτε νὰ προσθέσετε οὔτε λίγο, τί με- 26
6 ριμνᾶτε γιὰ τὰ ἄλλα; κυττάξτε τὰ λουλούδια πῶς μεγαλώνουν· δὲν κοπιάζουν, δὲν 27
γνέθουν· καὶ σᾶς βεβαιώνω ὅτι οὔτε ὁ Σολομὼν στὸ κορύφωμα τῆς δόξης του δὲν
7 ντυνόταν σὰν ἕνα ἀπ' αὐτά. κι ἂν ὁ θεὸς ντύνῃ ἔτσι τὸ χόρτο τῆς ὑπαίθρου, ποὺ σή- 28
8 μερα ζῇ καὶ αὔριο τὸ ῥίχνουν στὸ φοῦρνο, πόσο περισσότερο ἐσᾶς, ὀλιγόπιστοι; κι 29
ἐσεῖς μὴ ζητᾶτε τί θὰ φᾶτε καὶ τί θὰ πιῆτε, καὶ μὴ φουσκώνῃ τὸ στομάχι σας ἀπὸ τὸ
9 σφίξιμο· διότι ὅλ' αὐτὰ τὰ ἐπιζητοῦν οἱ κοσμικοὶ ἐθνικοί. ὁ δικός σας ὁ πατέρας ξέ- 30
10 ρει καλὰ ὅτι αὐτὰ σᾶς χρειάζονται. ἐσεῖς νὰ ζητᾶτε τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, κι αὐτὰ ὅ- 31
λα θὰ σᾶς δοθοῦν ἐπὶ πλέον.

62 1 Μὴ φοβᾶσαι, μικρὸ ποίμνιο· διότι τοῦ πατέρα σας τοῦ ἄρεσε νὰ δώσῃ τὴ βασι- 32
2 λεία σὲ σᾶς. πουλήστε τὰ ὑπάρχοντά σας καὶ δώστε ἐλεημοσύνη. κάντε γιὰ τὸν ἑαυ- 33
3 τό σας πορτοφόλια ποὺ δὲν παλιώνουν, θησαυρὸ στοὺς οὐρανοὺς ποὺ δὲν ἀδειάζει·
4 ὅπου κλέφτης δὲν ζυγώνει, οὔτε σκῶρος καταστρέφει. διότι ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός 34
5 σας, ἐκεῖ θἆναι καὶ τὸ μυαλό σας. σφίξτε τὰ ζωνάρια σας καὶ κρατᾶτε τὰ φανάρια 35
6 σας ἀναμμένα· κι οἱ ἴδιοι νὰ θυμίζετε ἀνθρώπους ποὺ περιμένουν τὸν κύριό τους, 36
πότε θὰ σχολάσῃ ἀπὸ τοὺς γάμους, ὥστε, ὅταν ἔρθῃ καὶ χτυπήσῃ, νὰ τοῦ ἀνοίξουν
7 ἀμέσως. μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, ποὺ ὅταν ἔρθῃ ὁ κύριός τους, θὰ τοὺς βρῇ ξυ- 37
8 πνητούς. σᾶς βεβαιώνω ὅτι θὰ βάλῃ ποδιά, θὰ τοὺς βάλῃ νὰ ξαπλώσουν γιὰ φαγη-
9 τό, καὶ θὰ τοὺς κάνῃ τὸ σερβιτόρο. κι ἂν ἔρθῃ στὴ δεύτερη βάρδια τῆς νύχτας, κι ἂν 38
10 ἔρθῃ καὶ στὴν τρίτη βάρδια, καὶ τοὺς βρῇ ἔτσι, οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἶναι μακάριοι. νὰ 39
ξέρετε δὲ τοῦτο, ὅτι ἂν ὁ νοικοκύρης ἤξερε ποιά ὥρα ἔρχεται ὁ κλέφτης, θἄμενε ἄ-
11 γρυπνος καὶ δὲν θ' ἄφηνε νὰ τοῦ τρυπήσουν τὸ σπίτι. καὶ σεῖς λοιπὸν νὰ εἶστε ἕτοι- 40
μοι· διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται τὴν ὥρα ποὺ δὲν φαντάζεστε.

63 1 2 Τοῦ λέει ὁ Πέτρος· Κύριε, τὴν παραβολὴ αὐτὴ τὴ λὲς σ' ἐμᾶς ἢ καὶ σ' ὅλους; τοῦ 41 42
λέει ὁ Κύριος· Ποιός ἄραγε εἶναι ὁ ἔμπιστος καὶ ἔξυπνος διαχειριστής, τὸν ὁποῖο ὁ
κύριος θὰ βάλῃ ἐπιστάτη στὸ σύνολο τῶν δούλων του, γιὰ νὰ τοὺς δίνῃ τὶς μερίδες
3 τῆς τροφῆς των στὴν ὥρα τους; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, πού, ὅταν ἔρθῃ ὁ κύριός 43
4 του, θὰ τὸν βρῇ νὰ κάνῃ ἔτσι. εἰλικρινὰ σᾶς λέω, θὰ τὸν βάλῃ γενικὸ ἐπόπτη σ' ὅλα 44
5 τὰ ὑπάρχοντά του. ἂν ὅμως ὁ δοῦλος ἐκεῖνος πῇ μὲς στὸ μυαλό του ' Ὁ κύριός μου 45
ἀργεῖ νὰ ἔρθῃ', κι ἀρχίσῃ νὰ βαράῃ τοὺς δούλους καὶ τὶς δοῦλες, νὰ τρώῃ νὰ πίνῃ
6 καὶ νὰ μεθάῃ, θἀρθῇ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου τὴν ἡμέρα ποὺ δὲν τὸν περιμένει 46
καὶ τὴν ὥρα ποὺ δὲν ξέρει, καὶ θὰ τὸν κάνῃ δυὸ κομμάτια, καὶ θὰ τὸν πετάξῃ ἐκεῖ
7 ποὺ πετοῦν τοὺς ἀναξιόπιστους. ὁ δὲ δοῦλος ἐκεῖνος, ποὺ ξέρει τί θέλει ὁ κύριός 47
του, καὶ δὲν τοῦ τὸ ἑτοίμασε οὔτε ἔκανε ὅπως ἦταν τὸ θέλημά του, θὰ φάῃ πολὺ ξύ-
8 λο. ἐκεῖνος πάλι ποὺ δὲν ἤξερε, κι ἔκανε πράγματα ποὺ σηκώνουν ξύλο, θὰ φάῃ λί- 48
9 γο ξύλο. σ' ὅποιον δόθηκε πολύ, θὰ τοῦ ζητηθῇ πολύ, καὶ σ' ὅποιον παρέθεσαν πο-
λύ, θὰ τοῦ ζητήσουν περισσότερο.

64 1 2 Φωτιὰ ἦρθα νὰ βάλω ἐπάνω στὴ γῆ, καὶ τί θέλω, ἂν ἄναψε κιόλας; ἔχω νὰ βα- 49 50

3 πτιστῶ κι ἕνα εἰδικὸ βάπτισμα· καὶ πῶς κρατιέμαι, μέχρι νὰ πραγματοποιηθῇ; νομί- 51
4 ζετε ὅτι ἦρθα νὰ φέρω στὴ γῆ εἰρήνη; ὄχι, σᾶς τὸ λέω, ἀλλὰ διχασμό. διότι ἀπὸ δῶ 52
καὶ πέρα σ' ἕνα σπίτι θὰ εἶναι πέντε καὶ θἆναι διῃρημένοι τρεῖς ἐναντίον δύο καὶ
5 δύο ἐναντίον τριῶν. θὰ διαιρεθοῦν πατέρας ἐναντίον γιοῦ καὶ γιὸς ἐναντίον πατέ- 53
ρα, μητέρα ἐναντίον θυγατέρας καὶ θυγατέρα ἐναντίον μητέρας, πεθερὰ ἐναντίον
τῆς νύφης της καὶ νύφη ἐναντίον τῆς πεθερᾶς της.

65 1 Ἔλεγε δὲ καὶ στὸν κόσμο· Ὅταν δῆτε τὸ σύννεφο ν' ἀνυψώνεται ἀπὸ τὴ δύσι, ἀ- 54
2 μέσως λέτε· Ἔρχεται βροχή· κι ἔτσι γίνεται. κι ὅταν βλέπετε νὰ φυσάῃ νότος, λέτε ὅ- 55
3 τι θὰ γίνῃ καύσωνας· καὶ γίνεται. ὑποκριταί, τὴν ὄψι τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ξέρε- 56
τε νὰ τὴ διακρίνετε, τὸν καιρὸ αὐτὸ πῶς δὲν τὸν διακρίνετε;

66 1 2 Καὶ γιατί δὲν βρίσκετε τὸ δίκαιο μόνοι σας; ὅπως πηγαίνεις στὸν ἄρχοντα μαζὶ 57 58
3 μὲ τὸν ἀντίδικό σου, στὸ δρόμο προσπάθησε ν' ἀπαλλαχτῇς ἀπ' αὐτόν, γιὰ νὰ μὴ σὲ
τραβήξῃ στὸ δικαστή, κι ὁ δικαστὴς σὲ παραδώσῃ στὸν εἰσπράκτορα, κι ὁ εἰσπρά-
4 κτορας σὲ βάλῃ στὴ φυλακή. στὸ λέω, δὲν θὰ βγῇς ἀπὸ κεῖ, μέχρι νὰ ἐξοφλήσῃς καὶ 59
τὸ τελευταῖο λεπτό.

67 1 Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ εἶχαν ἔρθη καὶ μερικοὶ ποὺ τοῦ ἔφεραν τὴν εἴδησι γιὰ τοὺς 1 **13**
2 Γαλιλαίους, ποὺ ὁ Πιλᾶτος ἔβαψε τὶς θυσίες των μὲ τὸ αἷμα τους. καὶ παίρνοντας τὸ 2
λόγο ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Νομίζετε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι αὐτοί, ἐπειδὴ ἔπαθαν τέτοιο
3 πρᾶγμα, ὑπῆρξαν οἱ πιὸ ἁμαρτωλοὶ ἀπ' ὅλους τοὺς Γαλιλαίους; σᾶς λέω, ὄχι· ἀλλ' 3
4 ἂν δὲν μετανοήσετε, θὰ χαθῆτε ὅλοι ἔτσι. ἢ οἱ δεκαοχτὼ ἐκεῖνοι, πάνω στοὺς ὁ- 4
ποίους ἔπεσε ὁ πύργος στὸ Σιλωὰμ καὶ τοὺς σκότωσε, νομίζετε ὅτι ὑπῆρξαν ἐκεῖνοι
5 ποὺ χρεωστοῦσαν περισσότερα ἀπ' ὅλους τοὺς Ἰεροσολυμῖτες; σᾶς λέω, ὄχι· ἀλλ' ἂν 5
δὲν μετανοήσετε, θὰ χαθῆτε ὅλοι ἔτσι.

68 1 Ἔλεγε δὲ τὴν ἑξῆς παραβολή. Ἕνας εἶχε φυτεμένη στὸν ἀμπελῶνα του μιὰ συ- 6
2 κιά, καὶ ἦρθε γυρεύοντας νὰ βρῇ σ' αὐτὴ καρπό, καὶ δὲν βρῆκε. καὶ εἶπε στὸν ἀμπε- 7
λουργό· Νά, τρία χρόνια ἔρχομαι γυρεύοντας νὰ βρῶ καρπὸ στὴ συκιὰ αὐτή, καὶ
3 δὲν βρίσκω. κόψε την· γιατί νὰ χαραμίζῃ καὶ τὸ χωράφι; κι ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίθηκε· 8
Κύριε, ἄφησέ την κι αὐτὴ τὴ χρονιά, μέχρι νὰ σκάψω γύρω της καὶ νὰ βάλω κόπρια.
4 μήπως κάνῃ καρπό· ἂν δὲν κάνῃ, τὴν ἑπομένη κόψε την. 9

69 1 2 Κάποτε δίδασκε σὲ μιὰ συναγωγὴ μέρα σάββατο. καὶ νά, ἦταν ἐκεῖ μιὰ γυναίκα 10 11
ποὺ εἶχε πνεῦμα ἀσθενείας δεκαοχτὼ χρόνια, καὶ ἦταν σκυμμένη κάτω, χωρὶς νὰ μπο-
3 ρῇ νὰ ὀρθωθῇ καθόλου. κι ὅταν τὴν εἶδε ὁ Ἰησοῦς, τῆς μίλησε καὶ τῆς εἶπε· Γυναίκα, 12
4 εἶσαι ἐλεύθερη ἀπὸ τὴν ἀσθένειά σου· κι ἔβαλε τὰ χέρια του ἐπάνω της· κι ἀμέσως ἀ- 13
5 νωρθώθηκε καὶ δόξαζε τὸ θεό. τότε πῆρε τὸ λόγο ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἐξωργισμένος ἐ- 14
6 πειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἔκανε θεραπεία μέρα σάββατο, κι ἔλεγε στὸν κόσμο· Ὑπάρχουν ἓξ ἡ-
μέρες, στὶς ὁποῖες μπορεῖτε νὰ ἐργάζεστε· σ' αὐτὲς λοιπὸν νἄρχεστε νὰ θεραπεύεστε,
7 καὶ ὄχι τὴν ἡμέρα τοῦ σαββάτου. παίρνει τὸ λόγο ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ λέει· Θεατρῖνε, ὁ 15
καθένας ἀπὸ σᾶς τὸ σάββατο δὲν λύνει τὸ βόδι του ἢ τὸ γάιδαρό του ἀπὸ τὸ παχνὶ
8 καὶ πάει καὶ τὰ ποτίζει; κι αὐτή, ποὺ εἶναι καὶ θυγατέρα τοῦ Ἀβραάμ, ἔτσι ποὺ τὴν ἔ- 16
δεσε ὁ σατανᾶς δεκαοχτὼ χρόνια τώρα, δὲν ἔπρεπε νὰ λυθῇ ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτὰ τὴν
9 ἡμέρα τοῦ σαββάτου; κι ὅταν εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ἔγιναν ῥεζίλι ὅλοι ὅσοι τοῦ πήγαι- 17
ναν κόντρα, ἐνῷ ὁ κόσμος ὅλος χαιρόταν γιὰ ὅλα τὰ ἔνδοξα ποὺ ἔκανε.

70 1 Ἔλεγε ἐπίσης· Μὲ τί μοιάζει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ; μὲ τί νὰ τὴν παρομοιάσω; 18
2 3 μοιάζει μὲ κόκκο σιναπιοῦ, ποὺ τὸν πῆρε κάποιος καὶ τὸν ἔρριξε στὸν κῆπο του· καὶ 19
μεγάλωσε κι ἔγινε δέντρο μεγάλο, καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ φώλιασαν στὰ κλωνά-
ρια του.

71 1 2 Εἶπε πάλι· Μὲ τί νὰ παρομοιάσω τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ; μοιάζει μὲ ζύμη, τὴν ὁ- 20 21
ποία πῆρε μιὰ γυναίκα καὶ τὴν παράχωσε μέσα σὲ τρία σάτα ἀλεύρι, μέχρι ποὺ ζυ-
μώθηκε ὅλο.

72 Καὶ διέσχιζε πόλεις καὶ κωμοπόλεις διδάσκοντας καὶ προχωρώντας πρὸς τὴν Ἰε-
ρουσαλήμ. καὶ κάποιος τοῦ εἶπε· Κύριε, οἱ σῳζόμενοι εἶναι λίγοι; κι ἐκεῖνος τοὺς εἶ-
πε· Ἀγωνίζεστε νὰ μπῆτε ἀπὸ τὴν πύλη τὴ στενή· διότι, σᾶς τὸ λέω, πολλοὶ θὰ ζητή-
σουν νὰ μποῦν καὶ δὲν θὰ μπορέσουν· ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ σηκωθῇ ὁ νοικοκύρης
καὶ θὰ κλειδαμπαρώσῃ τὴν πόρτα, καὶ θ' ἀρχίσετε νὰ μαζεύεστε ἀπ' ἔξω καὶ νὰ χτυ-
πᾶτε τὴν πόρτα λέγοντας· Κύριε κύριε, ἄνοιξέ μας. τότε θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ· Δὲν σᾶς
ξέρω ἀπὸ ποῦ εἶστε. καὶ θ' ἀρχίσετε νὰ τοῦ λέτε· Μαζί σου φάγαμε καὶ ἤπιαμε, καὶ
δίδαξες στὶς πλατεῖες μας. καὶ θὰ σᾶς πῇ· Μὰ σᾶς τὸ λέω, δὲν σᾶς ξέρω ἀπὸ ποῦ εἶ-
στε· φύγετε ἀπὸ δῶ ὅλοι οἱ δράστες τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ θἆναι τὸ κλάμα καὶ τὸ τρίξιμο
τῶν δοντιῶν, ὅταν θὰ δῆτε τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακὼβ καὶ ὅλους
τοὺς προφῆτες στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ σᾶς νὰ σᾶς πετοῦν ἔξω· καὶ θἄρθουν νὰ
ξαπλώσουν γιὰ φαγητὸ στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπὸ ἀνατολὴ καὶ δύσι καὶ νότο καὶ
βορρᾶ. καὶ νά! ὑπάρχουν τελευταῖοι ποὺ θὰ γίνουν πρῶτοι, καὶ ὑπάρχουν πρῶτοι
ποὺ θὰ γίνουν τελευταῖοι.

73 Τὴν ἡμέρα ἐκείνη πλησίασαν μερικοὶ φαρισαῖοι καὶ τοῦ ἔλεγαν· Ἔβγα καὶ φύγε
ἀπὸ δῶ, διότι ὁ Ἡρῴδης θέλει νὰ σὲ σκοτώσῃ. καὶ τοὺς εἶπε· Πᾶτε καὶ πῆτε σ' αὐτὴ
τὴν ἀλεποῦ· Νά! σήμερα καὶ αὔριο βγάζω δαιμόνια καὶ κάνω θεραπεῖες· καὶ τὴν τρί-
τη μέρα ὁλοκληρώνω· ἀλλὰ σήμερα καὶ αὔριο καὶ μεθαύριο πρέπει νὰ βρίσκωμαι σὲ
πορεία, διότι δὲν γίνεται νὰ σκοτωθῇ προφήτης ἔξω ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλήμ. Ἰερουσα-
λὴμ Ἰερουσαλήμ, ποὺ σκοτώνεις τοὺς προφῆτες καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους
σὲ σένα! πόσες φορὲς θέλησα νὰ μαζέψω τὰ τέκνα σου ὅπως μαζεύει τὸ πουλὶ τὰ
πουλάκια του κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες! ἀλλὰ δὲν θελήσατε. νά! τὸ σπίτι σας ἐγκατα-
λείπεται, ὅπως τὸ θέλετε. σᾶς τὸ λέω ὅμως· δὲν πρόκειται νὰ μὲ δῆτε, μέχρι ποὺ θἄρ-
θῃ ἡ ὥρα νὰ πῆτε·

Εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

74 Ὅταν κάποτε πῆγε γιὰ φαγητὸ στὸ σπίτι ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν φαρι- **14**
σαίων μέρα σάββατο, ἐκεῖνοι τὸν εἶχαν σὲ παρακολούθησι. καὶ νάσου μπροστά του
ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ὑδρωπικός. καὶ παίρνοντας τὸ λόγο ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς νομι-
κοὺς καὶ φαρισαίους· Ἐπιτρέπεται νὰ θεραπεύω σάββατο; κι ἐκεῖνοι σώπασαν. κι
αὐτὸς τὸν ἔπιασε, τὸν θεράπευσε, καὶ τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ. κι ἀπευθυνόμενος πρὸς ἐ-
κείνους εἶπε· Τίνος ἀπὸ σᾶς ὁ γιὸς ἢ τὸ βόδι θὰ πέσῃ στὸ πηγάδι καὶ δὲν θὰ τὸν
βγάλῃ ἀμέσως τὴν ἡμέρα τοῦ σαββάτου; καὶ σ' αὐτὸ δὲν μπόρεσαν νὰ τοῦ ἀπαντή-
σουν. ἔλεγε δὲ στοὺς καλεσμένους κι ἕνα παράδειγμα, ἀναφερόμενος στὸ πῶς ἐπιζη-
τοῦσαν τὰ πρῶτα ντιβάνια· Ὅταν σὲ καλέσῃ κάποιος σὲ γάμους, μὴν ξαπλώσῃς στὸ
πρῶτο ντιβάνι, μήπως ἔχῃ καλέσει κάποιον ἐπισημότερο ἀπὸ σένα, κι ἔρθῃ αὐτὸς
ποὺ κάλεσε καὶ σένα κι ἐκεῖνον καὶ σοῦ πῇ· Δῶσε τὴ θέσι σου σ' αὐτόν· καὶ τότε θὰ
πᾶς ῥεζιλεμένος νὰ πιάσῃς τὴν τελευταία θέσι. ὅταν κληθῇς, πήγαινε καὶ πέσε στὴν
τελευταία θέσι, ὥστε, ὅταν ἔρθῃ ἐκεῖνος ποὺ σὲ κάλεσε, νὰ σοῦ πῇ· Ἀγαπητέ μου, ἀ-
νέβα σὲ ἀνώτερη θέσι. τότε αὐτὸ θὰ εἶναι γιὰ σένα δόξα ποὺ σοῦ ἀπονέμεται μπρο-
στὰ στοὺς συνδαιτυμόνες σου. διότι ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ταπεινωθῇ, κι
ὅποιος ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ὑψωθῇ. ἔλεγε δὲ καὶ σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν προ-
σκάλεσε· Ὅταν παραθέτῃς γεῦμα ἢ δεῖπνο, μὴν καλῇς τοὺς φίλους σου μήτε τοὺς ἀ-
δερφούς σου μήτε τοὺς συγγενεῖς σου μήτε πλουσίους γείτονες, μήπως καμμιὰ φορὰ
σὲ ἀντιπροσκαλέσουν κι ἐκεῖνοι καὶ σοῦ γίνῃ ἀνταπόδοσι. ὅταν δέχεσαι, νὰ καλῇς
φτωχούς, ἀναπήρους, κουτσούς, τυφλούς· καὶ θἆσαι μακάριος, ποὺ δὲν θἄχουν νὰ
σοῦ ἀνταποδώσουν· διότι θὰ σοῦ ἀνταποδοθῇ κατὰ τὴν ἀνάστασι τῶν δικαίων. ἕνας
ἀπὸ τοὺς συνδαιτυμόνες, ὅταν τ' ἄκουσε αὐτά, εἶπε· Μακάριος ὅποιος θὰ φάῃ γεῦ-
μα στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε· Ἕνας ἄνθρωπος ἔκανε δεῖπνο μεγάλο

19 καὶ κάλεσε πολλούς. καὶ τὴν ὥρα τοῦ δείπνου ἔστειλε τὸ δοῦλο του νὰ πῇ στοὺς κα- 17
20 λεσμένους· Ἔρχεσθε, εἶναι ὅλα ἕτοιμα. κι ἄρχισαν ὅλοι μὲ τὸν ἴδιο τρόπο νὰ παραι- 18
τοῦνται. ὁ πρῶτος τοῦ εἶπε· Ἀγόρασα ἕνα ἀγροτεμάχιο, καὶ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ
21 βγῶ καὶ νὰ τὸ δῶ· σὲ παρακαλῶ ἐξαίρεσέ με. κι ὁ ἄλλος εἶπε· Ἀγόρασα πέντε ζεύγη 19
22 βοδιῶν, καὶ πάω νὰ τὰ δοκιμάσω· σὲ παρακαλῶ ἐξαίρεσέ με. κι ὁ ἄλλος εἶπε· Γάμη- 20
23 σα γυναῖκα, καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἔρθω. ἔρχεται ὁ δοῦλος ἐκεῖνος καὶ τὰ μετα- 21
24 φέρει αὐτὰ στὸν κύριό του. τότε ὁ οἰκοδεσπότης ἐξωργίστηκε καὶ εἶπε στὸ δοῦλο
του· Ἔβγα γρήγορα στὶς πλατεῖες καὶ στοὺς δρόμους τῆς πόλεως καὶ μπάσε ἐδῶ μέ-
25 σα τοὺς φτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ κουτσοὺς καὶ τυφλούς. καὶ κάποτε τοῦ εἶπε ὁ 22
26 δοῦλος· Κύριε, ἔγινε ὅπως διέταξες, καὶ ὑπάρχει ἀκόμη χῶρος. καὶ λέει ὁ κύριος 23
στὸ δοῦλο· Ἔβγα στὰ στενὰ καὶ στοὺς φράχτες, κι ἀνάγκασε ὅποιον κι ὅποιον νὰ
27 ἔρθῃ μέσα, γιὰ νὰ γεμίσῃ τὸ σπίτι μου. καὶ σᾶς τὸ λέω ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄντρες ἐ- 24
κείνους τοὺς καλεσμένους δὲν θὰ γευτῇ τὸ δεῖπνο μου.

75 1 2 Συμπορευόταν δὲ μαζί του κόσμος πολύς. καὶ γύρισε καὶ τοὺς εἶπε· Ὅποιος ἔρ- 25 26
χεται κοντά μου καὶ δὲν ἀπαρνεῖται τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα του καὶ τὴ γυ-
ναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του καὶ τοὺς ἀδερφούς του καὶ τὶς ἀδερφές του καὶ τὴ ζωή
3 του ἀκόμη, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μαθητής μου. κι ὅποιος, γιὰ νὰ μ' ἀκολουθήσῃ, δὲν 27
4 σηκώνει τὸ σταυρό του, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μαθητής μου. ποιός ἀπὸ σᾶς, πῆτε μου, 28
ὅταν θέλῃ νὰ κτίσῃ ἕναν πύργο, δὲν κάθεται πρῶτα νὰ προϋπολογίσῃ τὴ δαπάνη, 29
5 ἂν ἔχει τ' ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσι τοῦ ἔργου, ὥστε νὰ μὴ τοῦ συμβῇ ποτὲ
νὰ βάλῃ τὸ θεμέλιο κι ἔπειτα νὰ μὴ μπορέσῃ νὰ τὸν ἀποπερατώσῃ, καὶ ν' ἀρχίσουν
6 ὅλοι ὅσοι τὸν παρακολουθοῦν νὰ τὸν περιγελοῦν, λέγοντας ὅτι 'Ὁ ἄνθρωπος αὐ- 30
7 τὸς ἄρχισε νὰ οἰκοδομῇ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ ἔργο'; ἢ ποιός βασι- 31
λεύς, ὅταν πάῃ νὰ πολεμήσῃ μὲ ἄλλο βασιλέα, δὲν κάθεται πρῶτα νὰ συσκεφτῇ, ἂν
ἔχει τὴ δύναμι ν' ἀντιμετωπίσῃ μὲ δέκα χιλιάδες ἐκεῖνον ποὺ ἔρχεται ἐναντίον του
8 μὲ εἴκοσι χιλιάδες; ἀλλιῶς, ὅταν ὁ ἄλλος βρίσκεται ἀκόμη μακριά του, τοῦ στέλνει 32
9 πρεσβεία καὶ τοῦ προτείνει εἰρήνη. ἔτσι λοιπὸν καὶ ὅποιος ἀπὸ σᾶς δὲν ἀποχωρεῖ 33
10 ἀπ' ὅλους τοὺς δικούς του, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μαθητής μου. Καλὸ τὸ ἅλας· ἂν ὅ- 34
11 μως τὸ ἅλας χάσῃ τὴν ἁρμύρα του, μὲ τί θὰ ξαναγίνῃ ἁρμυρό; καὶ δὲν κάνει οὔτε 35
12 γιὰ κοπριὰ στὸ χωράφι νὰ ῥιχτῇ· τὸ πετᾶνε ὡς ἀπόβλητο. ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ν' ἀ-
κούῃ, ἂς ἀκούῃ.

76 1 Ἔρχονταν δὲ κοντά του ὅλοι οἱ τελῶνες καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, γιὰ νὰ τὸν ἀκοῦν. 1 **15**
2 καὶ μουρμούριζαν ἐχθρικὰ οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντας ὅτι 'Αὐτὸς δέχε- 2
3 ται κοντά του ἁμαρτωλοὺς καὶ τρώει μαζί τους'. καὶ τοὺς εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολή. 3
4 Ποιός ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς, ποὺ ἔχει ἑκατὸ πρόβατα κι ἔχασε ἕνα ἀπ' αὐτά, δὲν παρα- 4
τάει τὰ ἐνενήντα ἐννιὰ στὴν ἔρημο καὶ δὲν πάει γυρεύοντας τὸ χαμένο, μέχρι νὰ τὸ
5 6 βρῇ; κι ὅταν τὸ βρῇ, τὸ βάζει χαρούμενος στοὺς ὤμους του, κι ἔρχεται στὸ σπίτι καὶ 5 6
μαζεύει τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονες καὶ τοὺς λέει· Χαρῆτε μαζί μου, διότι βρῆκα
7 τὸ χαμένο πρόβατό μου. σᾶς τὸ λέω ὅτι ἔτσι γίνεται χαρὰ στὸν οὐρανὸ γιὰ ἕναν ἁ- 7
μαρτωλὸ ποὺ μετανοεῖ παρὰ γιὰ ἐνενήντα ἐννιὰ δικαίους ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀ-
8 πὸ μετάνοια. Ἢ ποιά γυναίκα, ποὺ ἔχει δέκα δραχμές, ἂν χάσῃ μία δραχμή, δὲν ἀ- 8
νάβει λυχνάρι καὶ δὲν σκουπίζει τὸ σπίτι καὶ δὲν ψάχνει μὲ προσοχή, μέχρι νὰ τὴ
9 βρῇ; κι ὅταν τὴ βρῇ μαζεύει τὶς φίλες καὶ τὶς γειτόνισσες καὶ τὶς λέει· Χαρῆτε μαζί 9
10 μου, διότι βρῆκα τὴ δραχμὴ ποὺ ἔχασα. ἔτσι, σᾶς τὸ λέω, γίνεται χαρὰ μπροστὰ 10
στοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ γιὰ ἕναν ἁμαρτωλὸ ποὺ μετανοεῖ.

77 1 Εἶπε ἐπίσης· Ἕνας ἄνθρωπος εἶχε δύο γιούς, καὶ εἶπε ὁ νεώτερος ἀπ' αὐτοὺς 11
2 3 στὸν πατέρα· Πατέρα, δός μου τὸ μέρος τῆς περιουσίας ποὺ μοῦ ἀναλογεῖ. καὶ τοὺς 12 13
μοίρασε τὸ βιό. καὶ μετὰ λίγες μέρες ὁ νεώτερος γιὸς τὰ μάζεψε ὅλα κι ἀποδήμησε
4 5 σὲ χώρα μακρινή, κι ἐκεῖ σκόρπισε ὅλη τὴν περιουσία του ζώντας μιὰ ζωὴ ἄσωτη. κι 14

ὅταν τὰ ξόδεψε ὅλα, ἔπεσε στὴ χώρα ἐκείνη πεῖνα μεγάλη, κι αὐτὸς ἄρχισε νὰ στε-
6 ρῆται. καὶ πῆγε καὶ πιάστηκε σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς πολῖτες τῆς χώρας ἐκείνης, ὁ ὁποῖος 15
7 τὸν ἔστειλε στ' ἀγροκτήματά του νὰ βόσκῃ γουρούνια. καὶ λαχταροῦσε νὰ γεμίσῃ 16
τὴν κοιλιά του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα ποὺ ἔτρωγαν τὰ γουρούνια, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔδινε
8 κανείς. καὶ τότε ἦρθε στὰ συγκαλά του καὶ εἶπε· Πόσοι μισθωτοὶ τοῦ πατέρα μου ἔ- 17
9 χουν τὸ ψωμὶ ἄφθονο, ἐνῷ ἐγὼ πεθαίνω ἀπὸ τὴν πεῖνα! θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ πάω στὸν 18
10 πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ πῶ· 'Πατέρα, ἁμάρτησα ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ κι ἐνώπιόν
σου· δὲν εἶμαι πιὰ ἄξιος νὰ λέγωμαι γιός σου· κάνε με σὰν ἕναν ἀπὸ τοὺς μισθωτούς 19
11 12 σου'. σηκώθηκε λοιπὸν καὶ ἦρθε στὸν πατέρα του. κι ἐνῷ ἦταν ἀκόμη μακριά, τὸν εἶ- 20
δε ὁ πατέρας του καὶ τὸν σπλαχνίστηκε, κι ἔτρεξε κι ἔπεσε στὸν τράχηλό του καὶ
13 τὸν καταφίλησε. τοῦ εἶπε τότε ὁ γιός· Πατέρα, ἁμάρτησα ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ κι ἐ- 21
14 νώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι πιὰ ἄξιος νὰ λέγωμαι γιός σου. καὶ λέει ὁ πατέρας στοὺς 22
δούλους του· Βγάλτε τὴ στολὴ τὴν πρώτη καὶ ντύστε τον, βάλτε του δακτυλίδι στὸ
15 χέρι καὶ παπούτσια στὰ πόδια· φέρτε τὸ μοσχάρι τὸ θρεφτάρι καὶ θυσιάστε το, κι ἐ- 23
16 μπρὸς νὰ φᾶμε καὶ νὰ εὐφρανθοῦμε· διότι ὁ γιός μου αὐτὸς ἦταν νεκρὸς καὶ ξανάζη- 24
17 σε, ἦταν χαμένος καὶ βρέθηκε. κι ἄρχισαν νὰ γλεντοῦν. ὁ δὲ μεγαλείτερος γιός του 25
18 ἦταν στὸν ἀγρό· καὶ καθὼς ἐρχόταν καὶ πλησίασε στὸ σπίτι, ἄκουσε μουσικὴ καὶ χο-
ρούς, καὶ φώναξε ἕναν ἀπὸ τοὺς δούλους κι ἄρχισε νὰ ῥωτάῃ νὰ μάθῃ 'Τί σημαί- 26
19 νουν αὐτά'. κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε ὅτι Ἦρθε ὁ ἀδερφός σου, κι ὁ πατέρας σου θυσίασε 27
20 γιὰ χάρι του τὸ μοσχάρι τὸ θρεφτάρι, διότι τὸν ἔχει πάλι γερό. κι ἐκεῖνος ἐξωργί- 28
21 στηκε καὶ δὲν ἤθελε νὰ μπῇ μέσα. βγαίνει τότε ὁ πατέρας του κι ἀρχίζει νὰ τὸν πα- 29
22 ρακαλάῃ. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε στὸν πατέρα· Ὁρίστε! τόσα χρόνια σοῦ δουλεύω,
καὶ οὐδέποτε παρέβηκα μιὰ ἐντολή σου, κι ἐμένα δὲν μοῦ ἔδωσες ποτὲ ἕνα κατσίκι
23 νὰ γλεντήσω μὲ τοὺς φίλους μου· ὅταν ὅμως ἦρθε ὁ γιός σου αὐτός, ποὺ σοῦ κατέφα- 30
24 γε τὸ βιὸ μὲ τὶς πόρνες, γι' αὐτὸν θυσίασες τὸ μοσχάρι τὸ θρεφτάρι. κι ἐκεῖνος τοῦ 31
25 εἶπε· Παιδί μου, ἐσὺ εἶσαι πάντοτε μαζί μου, καὶ ὅλα τὰ δικά μου εἶναι δικά σου. ἔ- 32
πρεπε ὅμως νὰ χαρῇς καὶ νὰ εὐφρανθῇς, διότι ὁ ἀδερφός σου αὐτὸς ἦταν νεκρὸς
καὶ ξανάζησε, ἦταν χαμένος καὶ βρέθηκε.

78 1 Ἔλεγε δὲ καὶ στοὺς μαθητάς του· Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πλούσιος, καὶ εἶχε ἕναν 1 **16**
διαχειριστή· κι αὐτὸς κατηγορήθηκε σ' αὐτὸν ὅτι διασκορπίζει τὰ ὑπάρχοντά του.
2 τὸν φώναξε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε· Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ἀκούω γιὰ σένα; δός μου λογα- 2
3 ριασμὸ γιὰ τὴ διαχείρισί σου· διότι δὲν μπορεῖς νὰ κρατᾷς ἄλλο τὴ διαχείρισι. καὶ 3
σκέφτεται ἀπὸ μέσα του ὁ διαχειριστής· Τί νὰ κάνω, τώρα ποὺ ὁ κύριός μου ἀφαι-
4 ρεῖ ἀπὸ μένα τὴ διαχείρισι; νὰ σκάβω δὲν μπορῶ· νὰ ζητιανεύω ντρέπομαι· τὸ βρῆ- 4
κα τί θὰ κάνω, ὥστε, ὅταν ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴ διαχείρισι, νὰ μὲ δεχτοῦν στὰ σπί-
5 τια τους. καλεῖ λοιπὸν ἕναν ἕναν τοὺς χρεῶστες τοῦ κυρίου του, καὶ λέει στὸν πρῶ- 5
το· Ἐσὺ πόσα χρωστᾷς στὸν κύριό μου; λέει ἐκεῖνος· Ἑκατὸ βάτους λαδιοῦ. τοῦ λέει 6
6 αὐτός· Πᾶρε τὸ γραμμάτιό σου καὶ στὰ γρήγορα κάτσε γράψε πενήντα. ἔπειτα λέει 7
σὲ ἄλλον· Καὶ σὺ πόσα χρωστᾷς; κι ἐκεῖνος λέει· Ἑκατὸ κόρους σιταριοῦ. τοῦ λέει
7 αὐτός· Πᾶρε τὸ γραμμάτιό σου καὶ γράψε ὀγδόντα. κι ἐπῄνεσε ὁ Κύριος τὸν ἄδικο 8
8 διαχειριστὴ γιὰ τὸ ὅτι ἐνήργησε ἔξυπνα· διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι
9 ἐξυπνότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ φωτὸς στὸ κλῖμα τὸ δικό τους. Κι ἐγὼ σᾶς 9
λέω· κάντε φίλους μὲ τὸ χρῆμα τῆς ἀδικίας, ὥστε, ὅταν πεθάνετε, νὰ σᾶς ὑποδε-
χτοῦν στὶς αἰώνιες σκηνές.

79 1 Ὁ ἔμπιστος στὸ λίγο εἶναι ἔμπιστος καὶ στὸ πολύ, κι ὁ ἄδικος στὸ λίγο εἶναι ἄ- 10
2 δικος καὶ στὸ πολύ. ἂν λοιπὸν δὲν φανήκατε ἔμπιστοι στὸ ἄδικο χρῆμα, τὸ ἀληθινὸ 11
3 ποιός θὰ σᾶς τὸ ἐμπιστευτῇ; κι ἂν δὲν φανήκατε ἔμπιστοι στὸ ξένο, τὸ δικό σας 12
ποιός θὰ σᾶς τὸ δώσῃ;

80 1 Κανεὶς δοῦλος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι δοῦλος σὲ δυὸ κυρίους· ἀσφαλῶς ἢ τὸν ἕνα 13

θὰ μισήσῃ καὶ τὸν ἄλλο θ' ἀγαπήσῃ, ἢ στὸν ἕνα θὰ κάνῃ ὑπομονὴ καὶ τὸν ἄλλο θὰ
2 τὸν ἀγνοήσῃ. δὲν μπορεῖτε νὰ εἶστε δοῦλοι καὶ στὸ θεὸ καὶ στὸ χρῆμα.

81 1 Τ' ἄκουγαν δὲ ὅλ' αὐτὰ καὶ οἱ φαρισαῖοι, ποὺ ἦταν φιλάργυροι, καὶ τὸν εἰρω- 14
2 νεύονταν. καὶ τοὺς εἶπε· Σεῖς οἱ ἴδιοι εἶστε ποὺ πλασσάρετε τοὺς ἑαυτούς σας γιὰ δι- 15
3 καίους μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους· ὁ θεὸς ὅμως ξέρει τὶς καρδιές σας. διότι αὐτὸ
ποὺ θεωροῦν οἱ ἄνθρωποι ὑψηλό, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ εἶναι βρόμα.

82 1 Ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆτες μέχρι τὸν Ἰωάννη. ἀπὸ τότε κηρύσσεται ὡς χαρμόσυ- 16
νο ἄγγελμα ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, κι ὅποιος τὴν πιστεύει, κυττάζει νὰ εἰσπράξῃ αὐ-
2 τήν. εἶναι δὲ εὐκολώτερο νὰ ἐξαλειφτῇ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, παρὰ νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τὸ 17
Νόμο ἕνα γράμμα.

83 1 Ὅποιος διώχνει τὴ γυναῖκα του καὶ γαμάει ἄλλη, μοιχεύει, κι ὅποιος γαμάει μιὰ 18
διωγμένη ἀπὸ τὸν ἄντρα της, μοιχεύει.

84 1 Ἕνας ἄνθρωπος ἦταν πλούσιος, καὶ ντυνόταν πορφύρα καὶ βύσσο κι εὐφραινό- 19
2 ταν κάθε μέρα λαμπρά. ἦταν δὲ κι ἕνας φτωχός, ποὺ λεγόταν Λάζαρος, ὁ ὁποῖος ἦ- 20
3 ταν παραπεταμένος στὸν πυλῶνα ἐκείνου, γεμάτος πληγές· καὶ λαχταροῦσε νὰ χορ- 21
4 τάσῃ ἀπὸ τὰ ψίχουλα ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ πλουσίου. ἐπὶ πλέον δὲ ἔρχο-
5 νταν καὶ τὰ σκυλιὰ κι ἔγλειφαν τὶς πληγές του. κάποτε πέθανε ὁ φτωχὸς καὶ οἱ ἄγγε- 22
6 λοι τὸν μετέφεραν στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἀβραάμ. πέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ θάφτη-
7 κε. καὶ στὸν ᾅδη, καθὼς ἦταν μὲς στὰ βασανιστήρια, σηκώνει τὰ μάτια του καὶ βλέ- 23
8 πει ἀπὸ μακριὰ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸ Λάζαρο στὴν ἀγκαλιά του. φωνάζει λοιπὸν καὶ 24
λέει· Πατέρα μου Ἀβραάμ, ἐλέησέ με καὶ στεῖλε τὸ Λάζαρο νὰ βουτήξῃ τὸ ἄκρο τοῦ
δαχτύλου του στὸ νερὸ καὶ νὰ μοῦ δροσίσῃ τὴ γλῶσσα, διότι μέσα σ' αὐτὴ τὴ φλόγα
9 τυραννιέμαι. καὶ λέει ὁ Ἀβραάμ· Παιδί μου, θυμήσου ὅτι σὺ ἀπόλαυσες τ' ἀγαθά σου 25
ὅσο ζοῦσες, κι ὁ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· καὶ τώρα ἐδῶ αὐτὸς περνάει καλά, καὶ σὺ
10 τυραννιέσαι. κι ἐκτὸς ἀπ' ὅλ' αὐτά, ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς καὶ σὲ σᾶς εἶναι θεμελιωμένο ἕ- 26
να χάσμα μέγα· ἔτσι ὅσοι θέλουν νὰ περάσουν ἀπὸ δῶ πρὸς ἐσᾶς, δὲν μποροῦν· οὔτε
11 οἱ ἀπὸ κεῖ περνοῦν πρὸς ἐμᾶς. ἐκεῖνος ὅμως τοῦ λέει· Τότε σὲ παρακαλῶ, πατέρα, νὰ 27
12 τὸν στείλῃς στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου· γιατὶ ἔχω πέντε ἀδερφούς· νὰ τοὺς δώσῃ μιὰ 28
ἔντονη μαρτυρία, γιὰ νὰ μὴν ἔρθουν κι ἐκεῖνοι σ' αὐτὸ τὸν τόπο μὲ τὰ βασανιστήρια.
13 τοῦ λέει ὁ Ἀβραάμ· Ἔχουν τὸ Μωϋσῆ καὶ τοὺς Προφῆτες· ν' ἀκούσουν σ' αὐτούς. κι 29
14 ἐκεῖνος τοῦ λέει· Ὄχι, πατέρα μου Ἀβραάμ, ἀλλὰ μόνο ἂν πάῃ σ' ἐκείνους κάποιος ἀ- 30
15 πὸ τοὺς νεκρούς, θὰ μετανοήσουν. τοῦ λέει τότε· Ἂν δὲν ἀκοῦν τὸ Μωϋσῆ καὶ τοὺς 31
Προφῆτες, δὲν θὰ πεισθοῦν, οὔτε κι ἂν σηκωθῇ κάποιος ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

85 1 Ἔλεγε δὲ καὶ στοὺς μαθητάς του· Εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν ἔρθουν τὰ σκάνδαλα· ἀ- 1 **17**
2 λίμονο ὅμως σ' ἐκεῖνον ποὺ τὰ φέρνει. τὸν συμφέρει νὰ τοῦ κρεμάσουν στὸ λαιμὸ 2
μυλόπετρα καὶ νὰ τὸν ῥίξουν στὴ θάλασσα, παρὰ νὰ σκανδαλίσῃ ἕναν ἀπ' αὐτοὺς
3 τοὺς μικρούς. προσέχετε τὴ διαγωγή σας. Ἂν ὁ ἀδερφός σου ἁμαρτήσῃ εἰς βάρος 3
4 σου, κάνε του αὐστηρὴ παρατήρησι· κι ἂν μετανοήσῃ, συγχώρησέ τον. κι ἑφτὰ φο- 4
ρὲς τὴν ἡμέρα ν' ἁμαρτήσῃ εἰς βάρος σου, κι ἄλλες τόσες νὰ ἐπιστρέψῃ λέγοντας
5 6 'Μετανοῶ', θὰ τὸν συγχωρήσῃς. Καὶ εἶπαν· Δός μας κι ἄλλη πίστι. κι ἐκεῖνος τοὺς 5 6
εἶπε· Ἂν εἴχατε πίστι ἴσα μὲ κόκκο σιναπιοῦ, θὰ λέγατε στὴ συκαμινιὰ αὐτὴ 'Ξερρι-
7 ζώσου καὶ φυτέψου στὴ θάλασσα', καὶ θὰ σᾶς ὑπάκουγε. Ποιός δὲ ἀπὸ σᾶς ἔχει ἕνα 7
δοῦλο ποὺ τοῦ ὀργώνει ἢ τοῦ βόσκει, κι ὅταν ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν ὕπαιθρο μπῇ στὸ
8 σπίτι, θὰ τοῦ πῇ 'Πέρνα ἀμέσως μέσα καὶ ξάπλωσε γιὰ φαγητό'; δὲν θὰ τοῦ πῇ μᾶλ- 8
λον ''Ετοίμασε τώρα τί νὰ δειπνήσω, βάλε ποδιὰ καὶ ὑπηρέτα με, μέχρι νὰ φάω καὶ
9 νὰ πιῶ, καὶ μετὰ θὰ φᾷς καὶ θὰ πιῇς ἐσύ'; μήπως στὸ δοῦλο ἐκεῖνο θὰ πῇ κι 'Εὐχα- 9
10 ριστῶ', ἐπειδὴ ἐκτέλεσε τὶς διαταγές του; δὲν νομίζω. ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν κάνετε ὅλα 10
ὅσα σᾶς ἔχουν διαταχθῆ, νὰ λέτε ὅτι 'Εἴμαστε δοῦλοι ἄχρηστοι, διότι κάναμε ἐκεῖνο
ποὺ χρωστούσαμε νὰ κάνουμε'.

86 Ὅταν πορευόταν στὰ Ἰεροσόλυμα, περνοῦσε διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς Γαλιλαίας. καὶ καθὼς ἔμπαινε σὲ κάποια κωμόπολι, τὸν συνάντησαν δέκα λεπροὶ ἄντρες, οἱ ὁποῖοι στάθηκαν σὲ ἀπόστασι, καὶ ὕψωσαν τὴ φωνή τους φωνάζοντας· Ἰησοῦ ἀρχηγέ, ἐλέησέ μας. κι ὅταν τοὺς εἶδε, τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε καὶ δείξτε τὸ σῶμα σας στοὺς ἱερεῖς. καὶ καθὼς ἐκεῖνοι πήγαιναν, καθαρίστηκαν. ἕνας δὲ ἀπ' αὐτούς, μόλις εἶδε ὅτι γιατρεύτηκε, ἐπέστρεψε δοξάζοντας τὸ θεὸ μεγαλοφώνως, καὶ ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ δίπλα στὰ πόδια ἐκείνου κι ἐξέφραζε τὴν εὐχαριστία του· κι αὐτὸς ἦταν Σαμαρείτης. ἀπαντώντας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Δὲν καθαρίστηκαν καὶ οἱ δέκα; οἱ ἄλλοι ἐννιὰ ποῦ εἶναι; δὲν βρέθηκαν εὐγνώμονες νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ δοξάσουν τὸ θεὸ παρὰ μόνον ὁ ἀλλογενὴς αὐτός; καὶ τοῦ εἶπε· Σήκω καὶ πήγαινε· ἐσένα σ' ἔσωσε ἡ πίστι σου.

87 Ὅταν δὲ κάποτε τὸν ῥώτησαν οἱ φαρισαῖοι πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, τοὺς ἀπάντησε· Ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔρχεται ἀπαρατήρητη· δὲν πρόκειται γι' αὐτὴ νὰ λεχθῇ 'Νά ἐδῶ' ἢ 'Νά ἐκεῖ'· διότι ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εἶναι ἀνάμεσά σας. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Θἀρθοῦν ἡμέρες ποὺ θὰ λαχταρήσετε νὰ δῆτε μιὰ ἀπὸ τὶς ἡμέρες τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δὲν θὰ δῆτε. τότε θὰ σᾶς ποῦν· 'Νά ἐδῶ'· 'Νά ἐκεῖ'· μὴν πᾶτε, μὴν τὴν κυνηγήσετε. διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ μέρα του θὰ εἶναι σὰν τὴν ἀστραπὴ ποὺ ἀστράφτει κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ λάμπει σ' ὅλη τὴ γῆ. ἔτσι θὰ γίνῃ κι ὅταν ἔρθῃ ἡ μέρα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. πρῶτα ὅμως πρέπει νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ καταδικαστῇ ἀπ' αὐτὴ τὴ φάρα. κι ὅπως ἔγινε *στὸν καιρὸ τοῦ Νῶε,* ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ στὸν καιρὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ἔτρωγαν, ἔπιναν, γαμοῦσαν, δίνονταν σὲ γάμο, μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ *μπῆκε ὁ Νῶε στὴν κιβωτό,* καὶ ἦρθε ὁ κατακλυσμὸς καὶ τοὺς ξεπάστρεψε ὅλους. ἐπίσης κι ὅπως ἔγινε στὸν καιρὸ τοῦ Λώτ· ἔτρωγαν, ἔπιναν, ἀγόραζαν, πουλοῦσαν, φύτευαν, οἰκοδομοῦσαν· τὴ μέρα ὅμως ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὰ Σόδομα ὁ Λώτ, *ἔβρεξε φωτιὰ καὶ θειάφι ἀπὸ τὸν οὐρανὸ* καὶ τοὺς ξεπάστρεψε ὅλους. μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ γίνῃ καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ εἶναι τ' ἀποκαλυπτήρια τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὅποιος θἆναι στὴν ταράτσα καὶ τὰ πράγματά του μὲς στὸ σπίτι, νὰ μὴν κατεβῇ νὰ τὰ πάρῃ· κι ἐκεῖνος ποὺ θἆναι στὸ χωράφι, ἐπίσης *νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ πρὸς τὰ πίσω·* νὰ θυμᾶστε τὴ γυναῖκα τοῦ Λώτ. ὅποιος θὰ προσπαθήσῃ νὰ διασώσῃ τὴ ζωή του, θὰ τὴ χάσῃ, κι ὅποιος θὰ τὴν ποντάρῃ, θὰ τὴν παρατείνῃ. σᾶς τὸ λέω· τὴ νύχτα ἐκείνη δύο θὰ εἶναι στὸ ἴδιο κρεβάτι, ὁ ἕνας θὰ παραληφθῇ κι ὁ ἄλλος θὰ ἐγκαταλειφθῇ· δυὸ γυναῖκες θ' ἀλέθουν μαζί, ἡ μία θὰ παραληφθῇ κι ἡ ἄλλη θὰ ἐγκαταλειφθῇ· δυὸ ἄντρες θὰ εἶναι στὸ χωράφι, ὁ ἕνας θὰ παραληφθῇ κι ὁ ἄλλος θὰ ἐγκαταλειφθῇ. κι ἐκεῖνοι τοῦ ἀποκρίθηκαν· Ποῦ, Κύριε; κι αὐτὸς τοὺς εἶπε· Ὅπου εἶναι τὸ σῶμα, ἐκεῖ μαζεύονται καὶ οἱ γυπαετοί.

88 Τοὺς ἔλεγε δὲ καὶ μιὰ παραβολὴ γιὰ τὸ ὅτι πρέπει νὰ προσεύχωνται πάντοτε καὶ νὰ μὴν ἀποθαρρύνωνται, λέγοντας· Σὲ μιὰ πόλι ἦταν ἕνας δικαστὴς ὁ ὁποῖος οὔτε τὸ θεὸ φοβόταν οὔτε κανέναν ἄνθρωπο ντρεπόταν. ἦταν δὲ στὴν πόλι ἐκείνη καὶ μία χήρα, ποὺ ἐρχόταν σ' αὐτὸν καὶ τοῦ ἔλεγε· Ἀπόδωσέ μου τὸ δίκαιό μου ποὺ μοῦ τὸ καταπατεῖ ὁ ἀντίδικός μου. κι ἐκεῖνος γιὰ πολὺν καιρὸ δὲν θέλησε. στὸ τέλος ὅμως σκέφτηκε· ' Ἂν καὶ οὔτε τὸ θεὸ φοβοῦμαι οὔτε κανέναν ἄνθρωπο ντρέπομαι, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἡ χήρα αὐτὴ μ' ἐνοχλεῖ, θὰ τῆς ἀποδώσω τὸ δίκαιό της, γιὰ νὰ σταματήσῃ νἄρχεται καὶ νὰ μὲ πιέζῃ'. καὶ πρόσθεσε· Ἀκούσατε τί λέει ὁ ἄδικος κριτής· κι ὁ θεὸς δὲν θ' ἀποδώσῃ τὸ δίκαιο τῶν ἐκλεκτῶν του ποὺ ὑψώνουν πρὸς αὐτὸν τὴ φωνή τους μέρα νύχτα, καὶ ποὺ τοὺς ἀγαπάει μακρόθυμα; σᾶς βεβαιώνω ὅτι θὰ τοὺς ἀποδώσῃ τὸ δίκαιό τους γρήγορα. ὅταν ὅμως ἔρθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἆραγε θὰ βρῇ τὴν πίστι ἐπάνω στὴ γῆ;

89 Εἶπε δὲ καὶ σὲ κάποιους ποὺ εἶχαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους τὴν πεποίθησι ὅτι εἶναι δίκαιοι, καὶ περιφρονοῦσαν τοὺς ἄλλους, τὴν ἑξῆς παραβολή. Ἀνέβηκαν νὰ προσευ-

χηθοῦν στὸ ἱερὸ δυὸ ἄνθρωποι, ὁ ἕνας φαρισαῖος κι ὁ ἄλλος τελώνης. ὁ φαρισαῖος 11
στάθηκε ξεχωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κι ἔλεγε τὴν ἑξῆς προσευχή· Θεέ, σ' εὐχαρι-
στῶ ποὺ δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί,
ἢ καὶ σὰν αὐτὸν τὸν τελώνη· νηστεύω δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα, δίνω δεκάτη ἀπ' ὅ- 12
λα ὅσα ἀποκτῶ. καὶ ὁ τελώνης στεκόταν ἀπὸ μακριὰ καὶ δὲν τολμοῦσε οὔτε τὰ μά- 13
τια του νὰ σηκώσῃ πρὸς τὸν οὐρανό, ἀλλὰ χτυποῦσε τὸ στῆθος του κι ἔλεγε· Θεέ, ξέ-
πλυνέ με τὸν ἁμαρτωλό. σᾶς βεβαιώνω ὅτι κατέβηκε στὸ σπίτι του δικαιωμένος αὐ- 14
τὸς παρὰ ὁ ἄλλος. διότι ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ταπεινωθῇ, ἐνῷ ἐκεῖνος
ποὺ ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του θὰ ὑψωθῇ.

90 Τοῦ ἔφερναν δὲ καὶ τὰ μικρὰ παιδιά, γιὰ νὰ τ' ἀγγίζῃ. κι ὅταν τὰ εἶδαν οἱ μα- 15
θηταί, τοὺς μάλλωσαν. ὁ Ἰησοῦς ὅμως τὰ φώναξε κοντά του καὶ εἶπε· Ἀφήστε τὰ 16
παιδιὰ νὰ ἔρχωνται κοντά μου καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε· διότι τῶν τέτοιων εἶναι ἡ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ. σᾶς βεβαιώνω, ὅποιος δὲν δεχτῇ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ σὰν παιδί, 17
δὲν πρόκειται νὰ μπῇ σ' αὐτή.

91 Καὶ κάποιος ἄρχοντας τὸν ρώτησε· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάνω, γιὰ νὰ κληρο- 18
νομήσω αἰώνια ζωή; κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Γιατί μὲ λὲς ἀγαθό; ἀγαθὸς δὲν εἶναι κα- 19
νεὶς παρὰ μόνον ὁ θεός. τὶς ἐντολὲς τὶς ξέρεις καλά· *Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς,* 20
μὴν κλέψῃς, μὴν ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου. κι ἐκεῖ- 21
νος εἶπε· Ὅλ' αὐτὰ τὰ τήρησα ἀπὸ μικρός. κι ὅταν τ' ἄκουσε αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς, τοῦ εἶ- 22
πε· Ἕνα ἀκόμη σοῦ λείπει· Πούλα ὅσα ἔχεις καὶ μοίρασέ τα στοὺς φτωχούς, καὶ θά-
χῃς θησαυρὸ στὸν οὐρανό, καὶ ἔλα ἀκολούθα με. κι ἐκεῖνος, ὅταν τ' ἄκουσε αὐτό, ἔ- 23
γινε περίλυπος· διότι ἦταν πάρα πολὺ πλούσιος. κι ὅταν τὸν εἶδε ὁ Ἰησοῦς ποὺ ἔγι- 24
νε περίλυπος, εἶπε· Πόσο δύσκολα θὰ μποῦν στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ αὐτοὶ ποὺ ἔχουν
τὰ χρήματα! εἶναι εὐκολώτερο νὰ περάσῃ καμήλα ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς βελόνας παρὰ 25
νὰ μπῇ πλούσιος στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ὅσοι ἄκουσαν εἶπαν· Καὶ ποιός μπορεῖ 26
νὰ σωθῇ; κι ἐκεῖνος εἶπε· Τὰ ἀδύνατα στοὺς ἀνθρώπους εἶναι δυνατὰ στὸ θεό. εἶπε 27
δὲ ὁ Πέτρος· Νὰ ἐμεῖς τὰ παρατήσαμε ὅλα καὶ σ' ἀκολουθήσαμε· κι ἐκεῖνος τοὺς εἶ- 28 29
πε· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι δὲν εἶναι κανεὶς ποὺ παράτησε σπίτι γονεῖς ἀδερφοὺς γυναῖκα
παιδιὰ γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δὲν θὰ ξαναπάρῃ καὶ αὐτὰ πολλαπλάσια στὸν 30
τωρινὸ καιρὸ καὶ ζωὴ αἰώνια στὸ μελλοντικὸ καιρό.

92 Ὀχτὼ περίπου μέρες μετὰ τὰ λόγια αὐτὰ πῆρε τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ 28
τὸν Ἰάκωβο κι ἀνέβηκε στὸ ὄρος νὰ προσευχηθῇ. καὶ καθὼς αὐτὸς προσευχόταν, ἡ 29
μορφὴ τοῦ προσώπου του ἔγινε ἀλλιότικη καὶ ἡ ἐνδυμασία του λευκὴ ἀστραφτερή.
καὶ νὰ δυὸ ἄντρες συνωμιλοῦσαν μαζί του, κι αὐτοὶ ἦταν ὁ Μωϋσῆς κι ὁ Ἠλίας, οἱ 30 31
ὁποῖοι ἐμφανίστηκαν μὲ δόξα κι ἔλεγαν τὴν κατάληξί του ποὺ ἔμελλε νὰ ἔχῃ στὴν Ἰε-
ρουσαλήμ. ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοί του κοιμοῦνταν βαριά. καὶ ξυπνώντας γιὰ 32
τὰ καλά, εἶδαν τὴ δόξα του καὶ τοὺς δυὸ ἄντρες ποὺ στέκονταν μαζί του. κι ὅταν ἐ- 33
κεῖνοι ἀποχωρίζονταν ἀπ' αὐτόν, εἶπε ὁ Πέτρος στὸν Ἰησοῦ· Ἀρχηγέ, καλὰ εἶναι
νἄμαστε ἐδῶ· καὶ νὰ κάνουμε τρεῖς σκηνές, μία γιὰ σένα καὶ μία γιὰ τὸ Μωϋσῆ καὶ
μία γιὰ τὸν Ἠλία. δὲν ἤξερε τί ἔλεγε. κι ἐνῷ αὐτὸς ἔλεγε αὐτά, σχηματίστηκε νεφέλη 34
καὶ τοὺς σκέπασε. καὶ φοβήθηκαν, ὅταν ἐκεῖνοι τυλίχτηκαν στὴ νεφέλη. κι ἀκούστη- 35
κε ἀπὸ τὴ νεφέλη φωνὴ ποὺ ἔλεγε· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτὸν ν' ἀ- 36
κοῦτε. κι ὅταν ἀκούστηκε ἡ φωνή, βρέθηκε ὁ Ἰησοῦς μόνος. κι αὐτοὶ τήρησαν σιγὴ
καὶ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες δὲν εἶπαν σὲ κανέναν τίποτε ἀπ' ὅσα εἶδαν.

93 Καὶ τὴν ἑπόμενη μέρα, ὅταν κατέβηκαν ἀπὸ τὸ ὄρος, τὸν συνάντησε κόσμος πο- 37
λύς. καὶ νὰ ἕνας ἄντρας ἀπὸ τὸν κόσμο φώναξε καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, σὲ παρακαλῶ, 38
ρίξε μιὰ ματιὰ στὸ γιό μου, γιατὶ τὸν ἔχω μονογενῆ· καὶ νά, τὸν κυριεύει πνεῦμα, 39
καὶ ξαφνικὰ κράζει, καὶ τὸν κάνει νὰ σπαράζῃ μὲ ἀφρό, καὶ δύσκολα φεύγει ἀπ' αὐ-
τὸν συντρίβοντάς τον. παρακάλεσα τοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ βγάλουν, καὶ δὲν μπόρε- 40

5 σαν. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε· Ἄπιστη γενιὰ καὶ διεστραμμένη, μέχρι πότε θὰ εἶμαι 41
6 μαζί σας καὶ θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; φέρε ἐδῶ τὸ γιό σου. κι ἐνῷ ἀκόμη ἐκεῖνος ἐρχόταν, 42
7 τὸ δαιμόνιο τὸν ἔσπασε καὶ τὸν συντάραξε. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιτίμησε τὸ πνεῦμα τὸ ἀ-
8 κάθαρτο, καὶ γιάτρεψε τὸ παιδὶ καὶ τὸ παρέδωσε στὸν πατέρα του. ἔμεναν δὲ ὅλοι 43
κατάπληκτοι μὲ τὴ μεγαλειότητα τοῦ θεοῦ.

94 1 Κι ἐνῷ ὅλοι θαύμαζαν γιὰ ὅλα ὅσα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, εἶπε στοὺς μαθητάς του· Ἐ- 44
2 σεῖς βάλτε στ' αὐτιά σας τὰ λόγια ποὺ θὰ σᾶς πῶ. σίγουρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
3 πρόκειται νὰ παραδοθῇ σὲ χέρια ἀνθρώπων. ἐκεῖνοι ὅμως δὲν καταλάβαιναν αὐτὸ 45
4 τὸ λόγο· ἦταν σκεπασμένος ἀπ' αὐτούς, γιὰ νὰ μὴ τὸν καταλαβαίνουν. καὶ φοβοῦ-
νταν νὰ τὸν ῥωτήσουν γιὰ τὸ λόγο αὐτό.

95 1 2 Τοὺς μπῆκε δὲ ὁ λογισμὸς 'Ποιός ἆραγε ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ὁ ἀνώτερος'. κι ὁ Ἰη- 46 47
σοῦς, ποὺ εἶδε τὸ λογισμὸ τῆς καρδιᾶς των, πῆρε ἕνα παιδί, τὄβαλε νὰ σταθῇ δίπλα 48
3 του, καὶ τοὺς εἶπε· Ὅποιος δεχτῇ τὸ παιδὶ αὐτὸ στὸ ὄνομά μου, δέχεται ἐμένα· κι ὅ-
4 ποιος δεχτῇ ἐμένα, δέχεται ἐκεῖνον ποὺ μ' ἔστειλε. διότι ὁ μέγας εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀ-
νάμεσα σ' ὅλους σας εἶναι ὁ κατώτερος.

96 1 Πῆρε τὸ λόγο ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε· Ἀρχηγέ, εἴδαμε κάποιον ποὺ ἔβγαζε δαιμό- 49
2 νια στὸ ὄνομά σου, καὶ τὸν ἐμποδίσαμε, διότι δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ 50
3 λέει· Μὴ τὸν ἐμποδίζετε· διότι δὲν εἶναι ἐναντίον σας. ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον
σας, εἶναι μὲ τὸ μέρος σας.

97 1 Ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ μέρες γιὰ τὴν ἀνάληψί του, πῆρε τὴ σταθερὴ ἀπόφασι 51
2 νὰ πάῃ στὴν Ἰερουσαλήμ· κι ἔστειλε μπροστά του ἀγγελιοφόρους. καὶ πῆγαν καὶ 52
3 μπῆκαν σὲ μιὰ κωμόπολι Σαμαρειτῶν, γιὰ νὰ τοῦ κάνουν ἑτοιμασία. καὶ δὲν τὸν δέ- 53
4 χτηκαν, ἐπειδὴ ἔδειχνε ὅτι κατευθύνεται πρὸς τὴν Ἰερουσαλήμ. κι ὅταν εἶδαν οἱ μα- 54
θηταί του Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶπαν· Κύριε, θέλεις νὰ ποῦμε νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸν
5 οὐρανὸ φωτιὰ καὶ νὰ τοὺς κάψῃ, ὅπως ἔκανε κι ὁ Ἠλίας; καὶ γύρισε καὶ τοὺς μάλ- 55
6 λωσε καὶ τοὺς εἶπε· Δὲν ξέρετε ποιοῦ πνεύματος εἶστε σεῖς· ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν 56
ἦρθε νὰ θανατώσῃ ψυχὲς ἀλλὰ νὰ σώσῃ. καὶ πῆγαν σ' ἄλλη πόλι.

98 1 Καθὼς προχωροῦσαν στὸ δρόμο, τοῦ εἶπε κάποιος· Κύριε, θὰ σ' ἀκολουθήσω ὅ- 57
2 που κι ἂν πᾷς. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Οἱ ἀλεποῦδες ἔχουν φωλιὲς καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ 58
οὐρανοῦ κατοικίες, ἀλλ' ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ γείρῃ τὴν κεφαλή
3 του. καὶ σ' ἄλλον εἶπε· Ἀκολούθα με. κι ἐκεῖνος τοῦ λέει· Κύριε, ἐπίτρεψέ μου νὰ 59
4 πάω πρῶτα νὰ γηροκομήσω μέχρι νὰ θάψω τὸν πατέρα μου. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Ἄ- 60
5 σε τοὺς νεκροὺς νὰ γηροκομήσουν μέχρι νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς των. σὺ πήγαινε 61
καὶ κήρυττε τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ἄλλος τοῦ εἶπε· Κύριε, θὰ σ' ἀκολουθήσω, ἀλ-
6 λὰ πρῶτα ἐπίτρεψέ μου νὰ κάνω τὴ διαθήκη μου στοὺς σπιτικούς μου. κι ὁ Ἰησοῦς 62
τοῦ λέει· Κανεὶς δὲν εἶναι κατάλληλος γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὅταν βάζῃ τὸ χέρι
του στ' ἀλέτρι καὶ γυρίζει νὰ δῇ πίσω.

99 1 Πῆρε δὲ ἰδιαιτέρως τοὺς δώδεκα καὶ τοὺς εἶπε· Νά, ἀνεβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυ- 31 **18**
μα, καὶ θὰ ἐκπληρωθοῦν ὅλα τὰ γραμμένα μὲ τὸ χέρι τῶν προφητῶν γιὰ τὸν υἱὸ τοῦ
2 ἀνθρώπου. θὰ παραδοθῇ στοὺς ἐθνικούς, καὶ θὰ τὸν ἐμπαίξουν καὶ θὰ τὸν βρίσουν 32
καὶ θὰ τὸν φτύσουν, κι ἀφοῦ τὸν μαστιγώσουν, θὰ τὸν σκοτώσουν, καὶ τὴν τρίτη μέ- 33
3 ρα θ' ἀναστηθῇ. κι ἐκεῖνοι δὲν κατάλαβαν τίποτε ἀπ' αὐτά, κι ὁ λόγος αὐτὸς ἦταν 34
ἀπ' αὐτοὺς κρυμμένος, καὶ δὲν καταλάβαιναν τὰ λεγόμενα.

100 1 Ὅταν δὲ πλησίαζε στὴν Ἰεριχώ, ἕνας τυφλὸς καθόταν δίπλα στὸ δρόμο καὶ ζη- 35
2 3 τιάνευε. κι ὅταν ἄκουσε κόσμο νὰ περνάῃ, ῥωτοῦσε νὰ μάθῃ 'Τί συμβαίνει'. καὶ τοῦ 36 37
εἶπαν ὅτι περνάει ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος. καὶ φώναξε· Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Δαυΐδ, ἐλέησέ
4 5 με. κι ἐκεῖνοι ποὺ περνοῦσαν τὸν μάλλωναν νὰ σωπάσῃ. ἐκεῖνος ὅμως ἔκραζε πολὺ 38 39
6 περισσότερο· Υἱὲ τοῦ Δαυΐδ, ἐλέησέ με. τότε ὁ Ἰησοῦς σταμάτησε καὶ πρόσταξε νὰ 40
7 τὸν ὁδηγήσουν μπροστά του. κι ὅταν ἐκεῖνος πλησίασε, τὸν ῥώτησε· Τί θέλεις νὰ 41

8 σοῦ κάνω; κι ἐκεῖνος εἶπε· Νὰ δῶ, Κύριε. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Νὰ δῇς· ἡ πίστι σου 42
9 σ' ἔσωσε. κι ἀμέσως εἶδε, καὶ τὸν ἀκολούθησε δοξάζοντας τὸ θεό. κι ὅλος ὁ λαός, ὅ- 43
ταν εἶδε, δοξολόγησε τὸ θεό.

101 1 2 Καὶ μπῆκε στὴν Ἰεριχὼ καὶ τὴ διέσχιζε. καὶ νά ἕνας ἄντρας, Ζακχαῖος στὸ ὄνο- 1 **19**
3 μα, ἀρχιτελώνης καὶ πλούσιος, γύρευε νὰ δῇ τὸν Ἰησοῦ ποιός εἶναι· καὶ δὲν μποροῦ- 2 3
4 σε ἀπὸ τὸν κόσμο, διότι ἦταν στὸ ἀνάστημα κοντός. κι ἔτρεξε πιὸ μπροστὰ κι ἀνέβη- 4
5 κε σὲ μιὰ συκομουριά, γιὰ νὰ τὸν δῇ· διότι ἔμελλε νὰ περάσῃ ἀπὸ κεῖ. κι ὁ Ἰησοῦς, 5
μόλις ἔφτασε στὸ σημεῖο, κύτταξε ψηλά, τὸν εἶδε, καὶ τοῦ εἶπε· Ζακχαῖε, κατέβα γρή-
6 γορα· διότι σήμερα πρέπει νὰ μείνω στὸ σπίτι σου. κι ἀμέσως κατέβηκε, καὶ τὸν ὑπο- 6
7 δέχτηκε χαρούμενος. καὶ ὅλοι, ὅταν τὸ εἶδαν, μουρμούριζαν ἐχθρικά, λέγοντας ὅτι 7
8 Μπῆκε νὰ καταλύσῃ σὲ σπίτι ἀντρὸς ἁμαρτωλοῦ. ὁ δὲ Ζακχαῖος στάθηκε μπροστὰ 8
στὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπε· Νά τὰ μισὰ ὑπάρχοντά μου, Κύριε, τὰ δίνω στοὺς φτωχούς,
9 κι ἂν κάτι τὸ εἰσέπραξα ἀπὸ κάποιον μὲ τὴ βία, τὸ δίνω πίσω τετραπλάσιο. ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς τοῦ εἶπε ὅτι Σήμερα στὸ σπίτι αὐτὸ ἔγινε σωτηρία, ἀφοῦ κι αὐτὸς εἶναι υἱὸς τοῦ 9
10 Ἀβραάμ. διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦρθε ν' ἀναζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ χαμένο. 10

102 1 Κι ἐνῷ ἐκεῖνοι τ' ἄκουγαν αὐτά, πρόσθεσε καὶ μιὰ παραβολή, ἐπειδὴ πλησίαζε 11
στὴν Ἰερουσαλήμ, κι ἐκεῖνοι νόμιζαν ὅτι πρόκειται νὰ ἐμφανιστῇ ἀμέσως ἡ βασιλεία
2 τοῦ θεοῦ. τοὺς εἶπε λοιπόν· Ἕνας ἄνθρωπος ὑψηλῆς καταγωγῆς πῆγε σὲ μιὰ χώρα 12
3 μακρινή, γιὰ νὰ πάρῃ βασιλικὸ χρῖσμα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ. καὶ κάλεσε δέκα δούλους 13
4 του καὶ τοὺς ἔδωσε δέκα μνὲς καὶ τοὺς εἶπε· Ἐμπορευτῆτε μέχρι νἄρθω. οἱ δὲ συμπο- 14
λῖτες του τὸν μισοῦσαν, κι ἔστειλαν ἀπὸ πίσω του πρεσβεία λέγοντας· Δὲν τὸν θέ-
5 λουμε αὐτὸν νὰ βασιλεύσῃ ἀπὸ πάνω μας. ὅταν ὅμως ἐκεῖνος πῆρε τὸ βασιλικὸ χρῖ- 15
σμα κι ἐπέστρεψε, εἶπε νὰ φωνάξουν τοὺς δούλους του ἐκείνους, στοὺς ὁποίους ἔδω-
6 σε τὸ χρῆμα, γιὰ νὰ ἐλέγξῃ τί ἐμπορεύτηκε ὁ καθένας. ἔρχεται ὁ πρῶτος καὶ λέει· 16
7 Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἔφερε κέρδος δέκα μνές. κι ἐκεῖνος τοῦ λέει· Εὖγε, δοῦλε μου καλέ! 17
8 ἐπειδὴ φάνηκες ἔμπιστος στὸ λίγο, πᾶρε ἐξουσία πάνω σὲ δέκα πόλεις. ἔρχεται κι ὁ 18
9 δεύτερος καὶ λέει· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἔκανε πέντε μνές. καὶ λέει καὶ σ' αὐτόν· Καὶ σὺ 19
10 κυβέρνα πέντε πόλεις. κι ἕνας ἄλλος ἔρχεται καὶ λέει· Κύριε, νά ἡ μνᾶ σου· τὴν εἶχα 20
11 κομποδεμένη σ' ἕνα μαντήλι. διότι σὲ φοβόμουν, ἔτσι αὐστηρὸς ἄνθρωπος ποὺ εἶ- 21
σαι· παίρνεις ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔβαλες, καὶ θερίζεις ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔσπειρες, καὶ συνά-
12 ζεις ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν διασκόρπισες. τοῦ λέγει ἐκεῖνος· Ἀπὸ τὰ λόγια σου θὰ σὲ κρί- 22
13 νω, δοῦλε πονηρέ. ἤξερες ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος αὐστηρός, ποὺ παίρνω ἐκεῖνο ποὺ δὲν
ἔβαλα, καὶ θερίζω ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάζω ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν διασκόρπι-
14 σα· γιατί λοιπὸν δὲν ἔδωσες τὸ χρῆμα μου στὴν τράπεζα, ὥστε, ὅταν ἔρθω, νὰ τὸ εἰ- 23
15 σπράξω μὲ τόκο; καὶ στοὺς παρισταμένους εἶπε· Πάρτε ἀπ' αὐτὸν τὴ μνᾶ καὶ δώστε 24
16 την σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὶς δέκα μνές. διότι σᾶς τὸ λέω, ὅτι στὸν καθένα ποὺ ἔχει, θὰ 26
17 δοθῇ, κι ἀπὸ κεῖνον ποὺ δὲν ἔχει, κι ἐκεῖνο ποὺ ἔχει θὰ τοῦ τὸ πάρουν. ὅσο δὲ γιὰ 27
τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, ποὺ δὲν μὲ θέλησαν νὰ βασιλεύσω σ' αὐτούς, φέρτε τους
ἐδῶ καὶ κατασφάξτε τους μπροστά μου.

103 1 2 Κι ὅταν τἆπε αὐτά, τράβηξε μπροστὰ ἀνεβαίνοντας στὰ Ἱεροσόλυμα. κι ὅταν 28 29
πλησίασε στὴ Βηθσφαγὴ καὶ στὴ Βηθανία, κοντὰ στὸ λεγόμενο Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν,
3 ἔστειλε δυὸ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του στοὺς ὁποίους εἶπε· Πηγαίνετε στὴν ἀπέναντι κω- 30
μόπολι, καὶ καθὼς θὰ μπαίνετε, θὰ βρῆτε ἕνα πουλάρι δεμένο, ἐπάνω στὸ ὁποῖο μέ-
4 χρι τώρα δὲν κάθισε ποτὲ κανεὶς ἄνθρωπος· λύστε το καὶ φέρτε το. κι ἂν σᾶς ῥωτή- 31
5 σῃ κανεὶς 'Γιατί τὸ λύνετε;', νὰ τοῦ πῆτε ὅτι Τὸ χρειάζεται ὁ Κύριος. πῆγαν λοιπὸν 32
6 οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ βρῆκαν τὸ πουλάρι νὰ στέκεται, ὅπως τοὺς εἶπε. κι ὅταν ἔλυ- 33
7 ναν τὸ πουλάρι, τοὺς εἶπαν οἱ κύριοί του· Γιατί λύνετε τὸ πουλάρι; κι ἐκεῖνοι εἶπαν 34
8 ὅτι Τὸ χρειάζεται ὁ Κύριός του. καὶ τὄφεραν στὸν Ἰησοῦ, κι ἔρριξαν ἐπάνω στὸ 35
9 πουλάρι τὰ ἱμάτιά τους κι ἐπιβίβασαν τὸν Ἰησοῦ. καὶ καθὼς αὐτὸς προχωροῦσε, ἔ- 36

10 στρωναν ἀπὸ κάτω τὰ ἱμάτιά τους στὸ δρόμο. κι ὅταν αὐτὸς πλησίασε πιὰ στὴν κα- 37
τηφόρα τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ὅλο τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν ἄρχισαν χαρούμενοι
11 νὰ δοξολογοῦν τὸ θεὸ μεγαλοφώνως γιὰ ὅλες τὶς δυνάμεις ποὺ εἶδαν, κι ἔλεγαν· *Εὐ-* 38
λογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται βασιλεὺς *μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου·* εἰρήνη στὸν οὐρα-
12 νὸ καὶ δόξα στὰ ὕψιστα. καὶ μερικοὶ φαρισαῖοι ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦ εἶπαν· Διδάσκα- 39
13 λε, μάλλωσε τοὺς μαθητάς σου. καὶ τοὺς ἀπάντησε· Σᾶς τὸ λέω ὅτι, ἂν σιωπήσουν 40
14 αὐτοί, θὰ κράξουν οἱ πέτρες. κι ὅταν πλησίασε, εἶδε τὴν πόλι, κι ἔκλαψε γι' αὐτή, λέ- 41 42
15 γοντας ὅτι Ἂχ καὶ νἂνιωθες καὶ σύ, ἔστω κι αὐτὴ τὴν ἡμέρα σου, ποιά εἶναι ἡ ἀσφά-
16 λειά σου! τώρα ὅμως μένει κρυμμένη ἀπὸ τὰ μάτια σου. διότι θὰ πέσουν ἐπάνω σου 43
μέρες ποὺ οἱ ἐχθροί σου θὰ σὲ περιζώσουν μὲ χαράκωμα καὶ θὰ σὲ περικυκλώσουν
17 καὶ θὰ σὲ περισφίξουν ἀπὸ παντοῦ, καὶ θὰ σὲ κατεδαφίσουν καὶ θὰ πετάξουν νεκρὰ 44
18 στὸ ἔδαφός σου καὶ τὰ τέκνα σου, καὶ δὲν θὰ σοῦ ἀφήσουν πέτρα πάνω σὲ πέτρα·
διότι δὲν ἔνιωσες τὸν καιρὸ ποὺ σ' ἐπισκέπτεται ὁ θεὸς γιὰ ἔλεγχο.

104 1 Ἔπειτα μπῆκε στὸ ἱερὸ καὶ ἄρχισε νὰ βγάζῃ ἐκείνους ποὺ πουλοῦσαν κι ἀγόρα- 45
2 ζαν μέσα σ' αὐτό, λέγοντάς τους· Εἶναι γραμμένο ὅτι *Ὁ οἶκος μου εἶναι οἶκος προ-* 46
σευχῆς· καὶ σεῖς τὸν κάνατε *σπήλαιο λῃστῶν.*

105 1 Καὶ δίδασκε στὸ ἱερὸ κάθε μέρα. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρῶ- 47
τοι τοῦ λαοῦ ζητοῦσαν τρόπο νὰ τὸν ἐξοντώσουν, καὶ δὲν εὕρισκαν τί νὰ κάνουν. 48
2 διότι ὅλος ὁ λαός, ὅταν τὸν ἄκουγε, κρεμόταν ἀπ' αὐτόν.

106 1 Καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, καθὼς δίδασκε κι εὐαγγελιζόταν τὸ λαὸ στὸ ἱε- 1 **20**
2 ρό, ἐμφανίστηκαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς μαζὶ μὲ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοῦ εἶ-
3 παν· Πές μας μὲ ποιά ἐξουσία τὰ κάνεις αὐτά, ἢ ποιός εἶναι ποὺ σοῦ ἔδωσε τὴν ἐξου- 2
4 5 σία αὐτή; κι ἀπαντώντας τοὺς εἶπε· Θὰ σᾶς κάνω κι ἐγὼ μιὰ ἐρώτησι, καὶ πῆτε μου· 3 4
6 τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦταν ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἀνθρώπινο; κι ἐκεῖνοι συζήτησαν μετα- 5
ξύ τους λέγοντας ὅτι, ἂν ποῦμε ''Ἐξ οὐρανοῦ', θὰ πῇ 'Γιατί λοιπὸν δὲν πιστεύσατε σ'
7 ἐκεῖνον;', ἐνῷ, ἂν ποῦμε ''Ἀνθρώπινο', θὰ μᾶς λιθοβολήσῃ ὅλος ὁ λαός· διότι εἶναι 6
8 πεπεισμένοι ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶναι προφήτης. καὶ τοῦ ἀποκρίθηκαν ὅτι δὲν ξέρουν ἀπὸ 7
9 ποῦ. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Οὔτε κι ἐγὼ σᾶς λέω μὲ ποιά ἐξουσία τὰ κάνω αὐτά. 8

107 1 Κι ἄρχισε νὰ λέῃ στὸ λαὸ τὴν ἑξῆς παραβολή. Ἕνας ἄνθρωπος φύτευσε ἀμπε- 9
2 λῶνα, τὸν παρέδωσε σὲ γεωργούς, κι ἀποδήμησε γι' ἀρκετὰ χρόνια. κι ὅταν ἦρθε ὁ 10
καιρός, ἔστειλε ἕνα δοῦλο στοὺς γεωργούς, γιὰ νὰ τοῦ δώσουν ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ ἀ-
3 4 μπελῶνος. οἱ γεωργοὶ ὅμως τὸν ἔδειραν καὶ τὸν ἐξαπέστειλαν μὲ ἄδεια χέρια. καὶ 11
5 ξανὰ τοὺς ἔστειλε ἄλλο δοῦλο. κι ἐκεῖνοι, ἀφοῦ τὸν ἔδειραν κι αὐτὸν καὶ τὸν ἐξευτέ-
6 λισαν, τὸν ἐξαπέστειλαν μὲ ἄδεια χέρια. καὶ ξανὰ τοὺς ἔστειλε τρίτον. κι ἐκεῖνοι, ἀ- 12
7 φοῦ τραυμάτισαν κι αὐτόν, τὸν ἔβγαλαν ἔξω. εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί νὰ 13
κάνω; θὰ στείλω τὸ γιό μου τὸν ἀγαπημένο· ἴσως, ὅταν τὸν δοῦν αὐτόν, νὰ ντρα-
8 9 ποῦν. ὅταν ὅμως οἱ γεωργοὶ τὸν εἶδαν, συζητοῦσαν μεταξύ τους κι ἔλεγαν· Αὐτὸς εἶ- 14
10 ναι ὁ κληρονόμος· ἐλᾶτε νὰ τὸν σκοτώσουμε, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ κληρονομιὰ δική μας. κι 15
11 ἀφοῦ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸν ἀμπελῶνα, τὸν σκότωσαν. τί θὰ τοὺς κάνῃ λοιπὸν
12 αὐτοὺς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; θὰ ἔρθῃ καὶ θὰ ἐξοντώσῃ τοὺς γεωργοὺς αὐτούς, 16
13 14 καὶ τὸν ἀμπελῶνα θὰ τὸν δώσῃ σ' ἄλλους. κι ὅταν τ' ἄκουσαν εἶπαν· Μὴ γένοιτο. κι 17
ἐκεῖνος τοὺς κύτταξε καὶ εἶπε· Τί σημαίνει λοιπὸν τὸ βιβλικὸ ἐκεῖνο,

Λίθο ποὺ τὸν πέταξαν γιὰ ἄχρηστο οἱ οἰκοδόμοι,
αὐτὸς ἔγινε κεφαλάρι γωνίας;

15 ὅποιος πέσῃ πάνω στὸ λίθο ἐκεῖνο, θὰ τσακιστῇ, καὶ σ' ὅποιον πέσῃ ἐκεῖνος, θὰ τὸν 18
16 κάνῃ ἀχύρου σκόνη. καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἀναζήτησαν τρόπο νὰ βά- 19
λουν τὰ χέρια τους ἐπάνω του ἐκείνη τὴν ὥρα, ἀλλὰ φοβήθηκαν τὸ λαό· διότι ἔνιω-
17 σαν ὅτι τὶς παραβολὲς τὶς ἔλεγε γι' αὐτούς.

108 1 Παραφύλαξαν δὲ κι ἔστειλαν ἐγκαθέτους, ποὺ προσποιοῦνταν ὅτι εἶναι δίκαιοι, 20
γιὰ νὰ πιάσουν κάποιο λόγο του καὶ νὰ τὸν παραδώσουν ἔτσι στὴν ἀρχὴ καὶ στὴν ἐ-
2 ξουσία τοῦ ἡγεμόνος. καὶ τὸν ῥώτησαν· Διδάσκαλε, ξέρουμε καλὰ ὅτι μιλᾷς καὶ δι- 21
δάσκεις σωστά, καὶ δὲν κάνεις προσωποληψίες, ἀλλὰ διδάσκεις τὸ δρόμο τοῦ θεοῦ
3 4 αὐθεντικά· ἐπιτρέπεται νὰ δίνουμε φόρο στὸν Καίσαρα ἢ ὄχι; διαβλέποντας δὲ τὴν 22 23
πανουργία τους τοὺς λέει· Γιατί μὲ δοκιμάζετε; δείξτε μου ἕνα δηνάριο· ποιανοῦ εἰ- 24
5 6 κόνα κι ἐπιγραφὴ ἔχει; τοῦ ἀποκρίνονται· Τοῦ Καίσαρος. κι ἐκεῖνος τοὺς λέει· Ἀπο- 25
7 δώστε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος στὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στὸ θεό. καὶ δὲν μπό- 26
8 ρεσαν νὰ τοῦ πιάσουν ἕνα λόγο ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. κι ἀφοῦ ἐξέφρασαν τὸ θαυμασμό
τους γιὰ τὴν ἀπάντησί του, σώπασαν.

109 1 Πλησίασαν δὲ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Σαδδουκαίους, ποὺ λὲν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνά- 27
2 στασι, καὶ τὸν ῥώτησαν· Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἔγραψε, *ἂν πεθάνῃ ὁ ἀδερφὸς* 28
κάποιου, ποὺ εἶχε γυναῖκα, καὶ πεθάνῃ ἄτεκνος, νὰ πάρῃ τὴ γυναῖκα ὁ ἀδελφός του
3 *καὶ ν' ἀναστήσῃ σπέρμα γιὰ τὸν ἀδερφό του.* ἦταν λοιπὸν ἑφτὰ ἀδερφοί· κι ὁ πρῶ- 29
4 τος πῆρε γυναῖκα καὶ πέθανε ἄτεκνος· καὶ πῆρε τὴ γυναῖκα ὁ δεύτερος, καὶ πέθανε 30
5 κι ἐκεῖνος ἄτεκνος· κι ὁ τρίτος τὴν πῆρε τὸ ἴδιο· τὸ ἴδιο δὲ καὶ οἱ ἑφτά· δὲν ἄφησαν 31
6 7 τέκνα, καὶ πέθαναν. ὕστερα δὲ ἀπ' ὅλους πέθανε καὶ ἡ γυναίκα. στὴν ἀνάστασι λοι- 32
πὸν ποιανοῦ ἀπ' αὐτοὺς γυναίκα γίνεται; διότι τὴν εἶχαν γυναῖκα καὶ οἱ ἑφτά. κι ἀ- 33
8 παντώντας ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Οἱ ἄνθρωποι σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ γαμοῦν ἢ δίνονται σὲ 34
9 γάμο· ὅσοι ὅμως θ' ἀξιωθοῦν ν' ἀποκτήσουν τὴ ζωὴ ἐκείνη καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνά- 35
10 στασι, ἐκεῖ οὔτε γαμοῦν οὔτε σὲ γάμο δίνονται· διότι οὔτε καὶ νὰ πεθάνουν εἶναι δυ- 36
11 νατὸν πλέον· εἶναι ἰσάγγελοι καὶ υἱοὶ τοῦ θεοῦ, ἀφοῦ εἶναι υἱοὶ γεννημένοι ἀπὸ ἀνά- 37
στασι. ὅτι δὲ οἱ νεκροὶ σηκώνονται, τὸ δήλωσε κι ὁ Μωϋσῆς στὴ βάτο, ὅταν λέῃ *Τὸν*
12 *Κύριο τὸ θεὸ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τὸ θεὸ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τὸ θεὸ τοῦ Ἰακώβ.* δὲν εἶναι δὲ 38
13 θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· διότι γι' αὐτὸν ζοῦν ὅλοι. πῆραν δὲ τὸ λόγο μερικοὶ ἀπὸ 39
14 τοὺς γραμματεῖς καὶ εἶπαν· Διδάσκαλε, σωστὰ ἀπάντησες. καὶ δὲν τολμοῦσαν πλέον 40
νὰ τὸν ῥωτήσουν τίποτε.

110 1 2 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λὲν γιὰ τὸ Χριστὸ ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Δαυΐδ, ὅταν ὁ ἴ- 41 42
διος ὁ Δαυΐδ λέει στὴ βίβλο τῶν Ψαλμῶν

'Εἶπε ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου Κάθου ἀπὸ τὰ δεξιά μου,
μέχρι νὰ βάλω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο στὰ πόδια σου'; 43

3 ὁ Δαυΐδ λοιπὸν τὸν ἀποκαλεῖ *Κύριό του·* Τότε πῶς εἶναι υἱός του; 44

111 1 2 Μπροστὰ δὲ σ' ὅλο τὸ λαὸ ποὺ ἄκουγε εἶπε στοὺς μαθητάς του· Προσέχετε ἀπὸ 45 46
τοὺς γραμματεῖς, ποὺ θέλουν νὰ κυκλοφοροῦν μὲ στολὲς καὶ τοὺς ἀρέσουν οἱ χαιρε-
τοῦρες στὶς συγκεντρώσεις καὶ οἱ πρωτοκαθεδρίες στὶς συναγωγὲς καὶ τὰ πρῶτα ντι-
3 βάνια στὰ δεῖπνα· αὐτοὶ κατατρῶν τὰ σπιτικὰ τῶν χηρῶν καὶ μάλιστα μὲ τὴν πρό- 47
4 φασι ὅτι κάνουν μεγάλες προσευχές. αὐτοὶ θὰ εἰσπράξουν μεγαλείτερη τιμωρία.

112 1 Ἔρριξε δὲ μιὰ ματιὰ καὶ εἶδε τοὺς πλουσίους ποὺ ἔρριχναν τὶς δωρεὲς των στὸ 1 **21**
2 ταμεῖο. καὶ εἶδε μιὰ φτωχὴ χήρα ποὺ ἔρριχνε ἐκεῖ δύο λεπτά, καὶ εἶπε· Εἰλικρινὰ 2 3
3 σᾶς λέω ὅτι ἡ χήρα αὐτὴ ἡ φτωχὴ ἔρριξε περισσότερο ἀπ' ὅλους· διότι ὅλοι αὐτοὶ 4
ἔρριξαν στὶς δωρεὲς τοῦ θεοῦ ἀπὸ κεῖνο ποὺ τοὺς περίσσευε, ἐνῷ αὐτὴ ἔρριξε ἀπὸ
τὸ ὑστέρημά της ὅλο τὸ βιὸ ποὺ εἶχε.

113 1 Κι ὅταν κάποιοι ἔλεγαν γιὰ τὸ ἱερὸ ὅτι εἶναι διακοσμημένο μὲ ὡραίους λίθους 5
2 καὶ μ' ἀφιερώματα, εἶπε· Αὐτὰ ποὺ βλέπετε, θἄρθουν ἡμέρες, κατὰ τὶς ὁποῖες δὲν θ' 6
3 ἀφεθῇ πέτρα πάνω σὲ πέτρα ἀγκρέμιστη. καὶ τὸν ῥώτησαν· Διδάσκαλε, πότε λοιπὸν 7
4 θὰ γίνουν αὐτά, καὶ ποιό εἶναι τὸ σημεῖο ὅταν πρόκηται νὰ γίνουν; κι ἐκεῖνος εἶπε· 8
5 Βλέπετε νὰ μὴν παραπλανηθῆτε· διότι θὰ ἔρθουν πολλοὶ μὲ τ' ὄνομά μου οἱ ὁποῖοι
6 θὰ λὲν ὅτι ''Ἐγὼ εἶμαι' καὶ ''Ο καιρὸς ἔφτασε'. μὴν τοὺς ἀκολουθήσετε ὅμως. κι ὅ- 9

7 ταν ἀκούσετε πολέμους κι ἀναστατώσεις, μὴν τρομάξετε. πρέπει βέβαια νὰ γίνουν
8 πρῶτα αὐτά, ἀλλὰ τὸ τέλος δὲν εἶναι ἀμέσως τότε. Τότε τοὺς ἔλεγε· Θὰ ξεσηκωθῇ ἔ- 10
9 θνος ἐναντίον ἔθνους καὶ κράτος ἐναντίον κράτους, καὶ θὰ γίνουν κατὰ τόπους με- 11
γάλοι σεισμοὶ καὶ πεῖνες κι ἐπιδημίες, καὶ θὰ ἐμφανιστοῦν στὸν οὐρανὸ μεγάλα φό-
10 βητρα καὶ σημεῖα. πρὶν δὲ ἀπ' ὅλ' αὐτὰ θὰ βάλουν τὰ χέρια τους ἐπάνω σας καὶ θὰ 12
11 σᾶς καταδιώξουν, παραδίνοντάς σας σὲ συναγωγὲς καὶ φυλακές, καὶ θὰ σᾶς τραβο-
λογοῦν σὲ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες ἐξ αἰτίας τοῦ ὀνόματός μου· κι αὐτὸ θὰ σᾶς γίνῃ 13
12 εὐκαιρία γιὰ μαρτυρία. βάλτε το λοιπὸν καλὰ στὸ μυαλό σας νὰ μὴν προμελετᾶτε 14
13 τὴν ἀπολογία σας· διότι ἐγὼ θὰ σᾶς δώσω στόμα καὶ σοφία, στὴν ὁποία δὲν θὰ μπο- 15
14 ρέσῃ νὰ φέρῃ ἀντίρρησι κι ἀντίστασι κανεὶς ἀντίπαλός σας. θὰ σᾶς παραδώσουν δὲ 16
καὶ γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι κι ἀδερφοί, κι ἀπὸ σᾶς μερικοὺς θὰ τοὺς θανατώ-
15 σουν. καὶ θὰ σᾶς μισοῦν ὅλοι γιὰ τ' ὄνομά μου· ἀλλὰ δὲν θὰ χαθῇ οὔτε τρίχα ἀπὸ τὸ 17 18
16 κεφάλι σας. κερδήστε τὴ ζωή σας μὲ τὴν ὑπομονή σας. 19
17 Ὅταν πάλι δῆτε τὴν Ἰερουσαλὴμ νὰ τὴν περικυκλώνουν στρατεύματα, τότε νὰ 20
18 ξέρετε ὅτι ἔφτασε ἡ ἐρήμωσί της. τότε ὅσοι θᾶναι στὴν Ἰουδαία, νὰ φεύγουν στὰ 21
βουνά, κι ὅσοι θᾶναι στὴν Ἰερουσαλήμ, ν' ἀποχωροῦν, κι ὅσοι θᾶναι στὰ χωράφια,
19 νὰ μὴ μπαίνουν μέσα σ' αὐτή, διότι αὐτὲς εἶναι οἱ μέρες τῆς τιμωρίας, γιὰ νὰ ἐκπλη- 22
20 ρωθοῦν ὅλα τὰ γραμμένα στὴ Βίβλο. ἀλίμονο δὲ στὶς ἔγκυες καὶ σ' ἐκεῖνες ποὺ θὰ 23
21 θηλάζουν τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες· διότι τότε θὰ πέσῃ στὴ χώρα μεγάλη βία καὶ στὸ λαὸ
αὐτὸ μεγάλη ὀργή, καὶ θὰ πέσουν ἀπὸ τὴν κόψι τοῦ σπαθιοῦ, καὶ θὰ συρθοῦν αἰχμά- 24
22 λωτοι σ' ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ ἡ Ἰερουσαλὴμ θὰ πατιέται ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, μέχρι νὰ
συμπληρωθῇ ὁ χρόνος ποὺ προβλέπεται γι' αὐτούς.
23 *Καὶ θὰ ὑπάρξουν σημεῖα στὸν ἥλιο καὶ στὴ σελήνη καὶ στ' ἄστρα, καὶ πάνω στὴ* 25
γῆ συνωστισμὸς ἐθνῶν ποὺ δὲν θἄχουν ποῦ νὰ πᾶν ἀπὸ τὴ θάλασσα ποὺ θὰ μου-
24 γκρίζῃ κι ἀπὸ τὸ σάλο τῶν κυμάτων, ἐνῷ οἱ ἄνθρωποι θὰ ξεψυχοῦν ἀπὸ τὸ φόβο 26
τους κι ἀπὸ τὸν τρόμο τῆς ἀναμονῆς τῶν κακῶν ποὺ θὰ ἐπέρχωνται ἐναντίον τῆς οἰ-
25 κουμένης· *διότι θὰ σαλευτοῦν οἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν. καὶ τότε θὰ δοῦν τὸν υἱὸ* 27
26 *τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται ἐπάνω σὲ νεφέλη* μὲ πολλὴ δύναμι καὶ δόξα. κι ὅταν θ' ἀρ- 28
χίσουν νὰ γίνωνται αὐτά, ἀνορθωθῆτε καὶ σηκώστε τὰ κεφάλια σας, διότι ἡ ὁλοκλή-
ρωσι τῆς λυτρώσεώς σας πλησιάζει.
27 28 Τοὺς εἶπε δὲ καὶ μιὰ παρομοίωσι· Κυττάξτε τὴ συκιὰ κι ὅλα τὰ δέντρα· ὅταν 29 30
πιὰ βλαστήσουν, μόνοι σας, καθὼς τὰ βλέπετε, καταλαβαίνετε ὅτι τὸ καλοκαίρι εἶ-
29 ναι πιὰ κοντά. ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν δῆτε νὰ γίνωνται αὐτά, νὰ ξέρετε ὅτι ἡ βασιλεία 31
30 τοῦ θεοῦ εἶναι κοντά. σᾶς βεβαιώνω ὅτι δὲν θὰ παρέλθῃ ἡ τωρινὴ γενιά, καὶ θἄ- 32
31 χουν γίνει ὅλα. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, ἀλλὰ τὰ λόγια μου δὲν θὰ παρέλ- 33
θουν.
32 Προσέχετε δὲ νὰ μὴ γίνουν ποτὲ οἱ καρδιές σας ἀναίσθητες ἀπὸ τὸ γλεντοκόπι 34
καὶ τὴ μέθη κι ἀπὸ τὶς μέριμνες τὶς βιοτικές, καὶ πέσῃ ἐπάνω σας αἰφνιδιαστικὴ ἡ ἡ-
33 μέρα ἐκείνη· διότι θὰ ἐπιπέσῃ σὰν παγίδα ἐπάνω σ' ὅλους τοὺς κατοίκους ὅλης τῆς 35
34 γῆς. ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν σὲ κάθε καιρὸ προσευχόμενοι ν' ἀξιωθῆτε νὰ ξεφύγετε ὅλα 36
ὅσα μέλλουν νὰ γίνουν, καὶ νὰ σταθῆτε ὄρθιοι μπροστὰ στὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου.
114 1 Ἦταν δὲ τὶς ἡμέρες στὸ ἱερὸ καὶ δίδασκε, ἐνῷ τὶς νύχτες ἔβγαινε καὶ διανυκτέ- 37
2 ρευε στὸ λεγόμενο Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. κι ὅλος ὁ λαὸς ἐρχόταν σ' αὐτὸν πρωῒ πρωῒ 38
3 4 στὸ ἱερό, γιὰ νὰ τὸν ἀκούῃ. πλησίαζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα. καὶ 1 2 **22**
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς συζητοῦσαν τὸ πῶς θὰ τὸν σκοτώσουν· γιατὶ φοβοῦ-
νταν τὸ λαό.
115 1 Μπῆκε δὲ ὁ σατανᾶς στὸν Ἰούδα τὸν ἐπονομαζόμενο Ἰσκαριώτη, ποὺ ἦταν ἀπὸ 3
2 τὸν ἀριθμὸ τῶν δώδεκα, καὶ πῆγε καὶ συνωμίλησε μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς 4
3 καὶ στρατηγοὺς τὸ πῶς θὰ τοὺς τὸν παραδώσῃ. καὶ χάρηκαν, καὶ συμφώνησαν νὰ 5

4 τοῦ δώσουν ἀργύρια. κι ἔκλεισε συμφωνία· καὶ ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ τοὺς τὸν παρα- 6
δώσῃ χωρὶς κόσμο.

116 1 2 Ἔφτασε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, κατὰ τὴν ὁποία ἔπρεπε νὰ θυσιαστῇ τὸ πάσχα, 7 8
κι ἔστειλε τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη λέγοντας· Πηγαίνετε κι ἑτοιμάστε μας τὸ πά-
3 σχα, γιὰ νὰ φᾶμε. κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Ποῦ θέλεις νὰ τὸ ἑτοιμάσουμε; κι αὐτὸς τοὺς 9
4 εἶπε· Νά, καθὼς θὰ μπαίνετε στὴν πόλι, θὰ σᾶς συναντήσῃ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ θὰ 10
5 κουβαλᾷ μία στάμνα μὲ νερό· ἀκολουθήστε τον στὸ σπίτι ποὺ μπαίνει, καὶ θὰ πῆτε 11
στὸ νοικοκύρη· Σοῦ λέει ὁ διδάσκαλος· Ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμα ὅπου θὰ φάω τὸ πά-
6 σχα μὲ τοὺς μαθητάς μου; κι ἐκεῖνος θὰ σᾶς δείξῃ ἕνα μεγάλο στρωμένο ἀνώι· ἐκεῖ ἑ- 12
7 τοιμάστε. πῆγαν δὲ καὶ βρῆκαν, ὅπως τοὺς εἶχε πῆ, κι ἑτοίμασαν τὸ πάσχα. 13

117 1 Καὶ ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα, ξάπλωσε γιὰ φαγητό, καὶ μαζί του οἱ δώδεκα ἀπόστο- 14
2 λοι. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιθύμησα τὸ πάσχα αὐτὸ νὰ τὸ φάω μαζί σας, προτοῦ 15
3 νὰ πάθω. διότι σᾶς τὸ λέω ὅτι δὲν θὰ φάω πλέον πάσχα, μέχρι νὰ ἔρθῃ ὁ καιρός του 16
4 στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ἀφοῦ δέχτηκε τὸ ποτήριο, ἔκανε εὐχαριστία καὶ εἶπε· 17
5 Πάρτε το αὐτὸ καὶ μοιράστε το μεταξύ σας· διότι σᾶς τὸ λέω ὅτι δὲν θὰ πιῶ πλέον 18
6 ἀπὸ τὸ γένημα τῆς ἀμπέλου, μέχρι νὰ ἔρθῃ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἔπειτα πῆρε τὸν ἄρ- 19
το, ἔκανε εὐχαριστία, τεμάχισε, καὶ τοὺς ἔδωσε λέγοντας· Αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου
7 ποὺ προσφέρεται γιὰ σᾶς· αὐτὸ νὰ τὸ κάνετε, γιὰ νὰ μὲ θυμᾶστε. ἐπίσης καὶ τὸ ποτή- 20
ρι μετὰ τὸ δεῖπνο ποὺ δείπνησαν, λέγοντας· Αὐτὸ τὸ ποτήρι εἶναι τὸ καινούργιο
8 συμβόλαιο μὲ τὸ αἷμα μου ποὺ χύνεται γιὰ σᾶς. ἀλλὰ νά τὸ χέρι ἐκείνου ποὺ μὲ πα- 21
9 ραδίνει βρίσκεται μαζί μου στὸ τραπέζι. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται ὅ- 22
10 πως εἶναι καθωρισμένο· ἀλίμονο ὅμως στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο ποὺ τὸν παραδίνει. κι ἐ- 23
κεῖνοι ἄρχισαν νὰ συζητοῦν μεταξύ τους τὸ 'Ποιός ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ἆραγε ἐκεῖνος
ποὺ θὰ τὸ κάνῃ αὐτό'.

118 1 Ἔγινε δὲ καὶ φιλονικία μεταξύ τους, γιὰ τὸ 'Ποιός ἀπ' αὐτοὺς δείχνει νὰ εἶναι 24
2 ἀνώτερος'. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν εἶναι οἱ κύριοί τους, κι ἐκεῖ- 25
3 νοι ποὺ τὰ ἐξουσιάζουν ὀνομάζονται εὐεργέτες· ἐσεῖς ὅμως ὄχι ἔτσι· ἀλλ' ὁ ἀνώτε- 26
4 ρος ἀνάμεσά σας νὰ γίνῃ σὰν ὁ μικρότερος, κι ὁ ἡγέτης σὰν ὁ ὑπηρέτης. ποιός εἶναι 27
ἀνώτερος, ἐκεῖνος ποὺ ξαπλώνει καὶ τρώει ἢ ἐκεῖνος ποὺ ὑπηρετεῖ; δὲν εἶναι ἐκεῖνος
5 6 ποὺ ξαπλώνει καὶ τρώει; ἐγὼ δὲ εἶμαι ἀνάμεσά σας σὰν ὁ ὑπηρέτης. καὶ σεῖς ὅμως 28
7 εἶστε ἐκεῖνοι ποὺ μείνατε μαζί μου μέχρι τέλους στὶς δοκιμασίες μου. κι ἐγὼ σᾶς πα- 29
ραδίνω βασιλεία, ὅπως μοῦ παρέδωσε βασιλεία ὁ πατέρας μου, γιὰ νὰ τρῶτε καὶ νὰ 30
8 πίνετε στὸ τραπέζι μου, ὅταν θὰ βασιλεύω. καὶ θὰ καθίσετε σὲ θρόνους καὶ θὰ κρίνε-
τε τὶς δώδεκα φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ.

119 1 Εἶπε ἐπίσης· Σίμων Σίμων, νά ὁ σατανᾶς ἀπαίτησε νὰ σᾶς χορέψῃ στὸ ταψὶ σὰν 31
2 τὸ σιτάρι. ἐγὼ ὅμως προσευχήθηκα γιὰ σένα νὰ μὴ σ' ἐγκαταλείψῃ ἡ πίστι σου. καὶ 32
3 4 σύ, ὅταν κάποτε ἐπιστρέψῃς, στήριξε τοὺς ἀδελφούς σου. κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε· Κύριε,
5 μαζί σου εἶμαι ἕτοιμος καὶ στὴ φυλακὴ καὶ στὸ θάνατο νὰ προχωρήσω. κι αὐτὸς εἶ- 33 34
πε· Σοῦ τὸ λέω, Πέτρε, δὲν θἄχῃ λαλήσει ὁ πετεινὸς σήμερα <δύο φορές>, καὶ σὺ
τρεῖς φορὲς θἄχῃς ἀρνηθῆ ὅτι μὲ ξέρεις.

120 1 Ἔπειτα τοὺς εἶπε· Ὅταν σᾶς ἔστειλα χωρὶς πορτοφόλι καὶ σάκκο καὶ παπού- 35
2 τσια, μήπως σᾶς ἔλειψε τίποτε; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Τίποτε. τοὺς εἶπε τότε· Τώρα ὅμως 36
ὅποιος ἔχει πορτοφόλι, νὰ τὸ πάρῃ μαζί του, ὁμοίως καὶ σάκκο· κι ὅποιος δὲν ἔχει,
3 θὰ πουλήσῃ τὸ ἱμάτιό του καὶ θ' ἀγοράσῃ μαχαίρι. σᾶς τὸ λέω ὅτι ἀκόμη κι αὐτὸ τὸ 37
γραμμένο στὴ Βίβλο γιὰ μένα πρέπει νὰ ἐκπληρωθῇ, ὅτι *Καὶ στοὺς ἀνόμους συμπε-*
4 *ριλήφθηκε*· διότι τὰ γραμμένα γιὰ μένα ἐκπληρώνονται. κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Κύριε, νὰ 38
ἐδῶ ἔχουμε δυὸ μαχαίρια. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Φτάνει.

121 1 Καὶ βγαίνοντας ἔξω πῆγε κατὰ τὴ συνήθεια στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· τὸν ἀκολού- 39
2 θησαν δὲ καὶ οἱ μαθηταί του. κι ὅταν ἔφτασε στὸν τόπο ἐκεῖνο, τοὺς εἶπε· Προσεύχε- 40

3 στε νὰ μὴ μπῆτε σὲ δοκιμασία. κι ὁ ἴδιος ἀπομακρύνθηκε ἀπ' αὐτοὺς ὅσο περίπου 41
4 μιὰ βολὴ πέτρας, καὶ γονατίζοντας προσευχόταν κι ἔλεγε· Πατέρα, ἂν θέλῃς, ἀπό- 42
5 τρεψε ἀπὸ μένα τὸ ποτήρι αὐτό· ὄχι ὅμως νὰ γίνῃ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ δικό σου. 43
6 τοῦ ἐμφανίστηκε δὲ καὶ ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ποὺ τὸν ἐνίσχυε. καὶ καθὼς μπῆκε 44
7 σὲ ἀγωνία προσευχόταν περισσότερη ὥρα. ὁ ἱδρώτας του ἔτρεχε σὰ θρόμβοι αἵμα-
8 τος ποὺ ἔπεφταν στὴ γῆ. ἔπειτα σηκώθηκε ἀπὸ τὴν προσευχή, ἦρθε στοὺς μαθητάς, 45
9 τοὺς βρῆκε νὰ κοιμοῦνται ἀπὸ τὴ λύπη, καὶ τοὺς εἶπε· Τί κοιμᾶστε; σηκωθῆτε καὶ 46
προσεύχεστε νὰ μὴ μπῆτε σὲ δοκιμασία.

122 1 Κι ἐνῷ ἀκόμα μιλοῦσε, ἐμφανίστηκε ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, ἕνας ἀπὸ 47
2 τοὺς δώδεκα, τοὺς ὡδηγοῦσε· καὶ πλησίασε τὸν Ἰησοῦ νὰ τὸν φιλήσῃ· διότι αὐτὸ
3 τοὺς εἶχε δώσει γιὰ σύνθημα· ''Ὅποιον φιλήσω, αὐτὸς εἶναι'. ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· 48
4 Ἰούδα, μὲ φίλημα παραδίνεις τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου; κι ὅταν οἱ δικοί του εἶδαν τί 49
5 μέλλει νὰ γίνῃ, τοῦ λένε· Κύριε, νὰ χτυπήσουμε μὲ μαχαίρι; κι ἕνας κάποιος ἀπ' αὐ- 50
6 τοὺς χτύπησε κιόλας τὸ δοῦλο τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἀφῄρεσε τὸ αὐτὶ τὸ δεξιό. ὁ Ἰ- 51
7 ησοῦς ὅμως εἶπε· Φτάνει μέχρι τόσο. καὶ πιάνοντας τὸ αὐτί του τὸν γιάτρεψε. εἶπε 52
δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ τοὺς πρεσβυτέ-
ρους, ποὺ ἦρθαν ἐναντίον του· Λὲς καὶ βγήκατε γιὰ κανένα λῃστὴ μὲ ξύλα καὶ μα-
8 χαίρια· κάθε μέρα ἤμουν στὸ ἱερὸ μαζί σας, καὶ δὲν ἁπλώσατε τὰ χέρια σας ἐπάνω 53
9 μου. ἀλλ' αὐτὴ εἶναι ἡ ὥρα ἡ δική σας καὶ ἡ ἐξουσία σας ἡ σκοτεινή. κι ἀφοῦ τὸν 54
συνέλαβαν, τὸν τράβηξαν καὶ τὸν ἔμπασαν στὸν οἶκο τοῦ ἀρχιερέως.

123 1 Ὁ δὲ Πέτρος ἀκολουθοῦσε ἀπὸ μακριά. κι ὅταν ἐκεῖνοι ἄναψαν μὲς στὴν αὐλὴ 55
2 φωτιὰ καὶ κάθισαν γύρω, ὁ Πέτρος καθόταν ἀνάμεσά τους. κι ὅταν τὸν εἶδε κάποια 56
δούλη νὰ κάθεται πρὸς τὸ φέγγος, τὸν κύτταξε κατάματα καὶ εἶπε· Κι αὐτὸς ἦταν
3 μαζί του. αὐτὸς ὅμως ἀρνήθηκε λέγοντας· Γυναίκα, δὲν τὸν ξέρω. καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο 57
ἕνας ἄλλος τὸν εἶδε καὶ εἶπε· Καὶ σὺ εἶσαι ἀπ' αὐτούς. κι ὁ Πέτρος εἶπε· Ἄνθρωπε, 58
4 δὲν εἶμαι. κι ὅταν πέρασε περίπου μιὰ ὥρα, κάποιος ἄλλος ἰσχυριζόταν ἐπίμονα κι 59
5 ἔλεγε· Μὰ τὴν ἀλήθεια κι αὐτὸς ἦταν μαζί του· μὰ εἶναι καὶ Γαλιλαῖος. κι ὁ Πέτρος 60
εἶπε· Ἄνθρωπε, δὲν ξέρω τί λές. κι ἀμέσως, ἐνῷ αὐτὸς ἀκόμα μιλοῦσε, λάλησε ὁ πε-
6 τεινός. κι ὁ Κύριος γύρισε καὶ κύτταξε τὸν Πέτρο· κι ὁ Πέτρος θυμήθηκε τὸ λόγο 61
τοῦ Κυρίου, ποὺ τοῦ εἶπε ὅτι, 'Προτοῦ νὰ λαλήσῃ ὁ πετεινὸς <δύο φορές>, θὰ μ'
7 ἀπαρνηθῇς τρεῖς φορές'. καὶ βγῆκε ὁ Πέτρος ἔξω καὶ ἔκλαψε πικρά. 62

124 1 2 Καὶ οἱ ἄντρες ποὺ κρατοῦσαν τὸν Ἰησοῦ τὸν περιγελοῦσαν καὶ τὸν ἔδερναν· κι 63 64
ἀφοῦ τοῦ σκέπασαν τὸ πρόσωπο, τὸν χαστούκιζαν καὶ τὸν ῥωτοῦσαν· Προφήτευσε
3 ποιός σὲ χτύπησε; τοῦ ἔλεγαν δὲ κι ἄλλα πολλὰ βλαστημώντας τον. 65

125 1 Κι ὅταν ξημέρωσε, ἔκανε σύναξι τὸ πρεσβυτέριο τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς καὶ γραμ- 66
2 ματεῖς, καὶ τὸν ἀνέβασαν στὸ συνέδριό τους καὶ τοῦ ἔλεγαν· Πές μας, ἐσὺ εἶσαι ὁ 67
3 Χριστός; τοὺς λέει· Ἂν σᾶς πῶ, δὲν θὰ μὲ πιστεύσετε, ἀλλὰ κι ἂν σᾶς ἐρωτήσω, δὲν 68
4 θὰ μοῦ ἀπαντήσετε, οὔτε θὰ μ' ἀφήσετε ἐλεύθερο. ἀπὸ τὴν ὥρα αὐτὴ *ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-* 69
5 6 *θρώπου θὰ κάθεται ἀπὸ τὰ δεξιὰ τοῦ δυνατοῦ θεοῦ.* καὶ εἶπαν ὅλοι· Σὺ λοιπὸν εἶσαι 70
7 ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Τὸ εἴπατε κι οἱ ἴδιοι ὅτι ἐγὼ εἶμαι. κι ἐκεῖνοι 71
εἶπαν· Τί μᾶς χρειάζεται πλέον ἡ μαρτυρία; μὰ οἱ ἴδιοι ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ στόμα του.

126 1 2 Καὶ σηκώθηκε ὅλο τὸ πλῆθος των καὶ τὸν ὡδήγησαν στὸν Πιλᾶτο. κι ἄρχισαν 1 2 **23**
νὰ τὸν κατηγοροῦν λέγοντας ὅτι Αὐτὸν τὸν βρήκαμε νὰ διαστρέφῃ τὸ ἔθνος, νὰ ἐ-
μποδίζῃ νὰ δίνουν φόρους στὸν Καίσαρα, καὶ νὰ λέῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του ὅτι εἶναι
3 Χριστὸς βασιλεύς. ὁ Πιλᾶτος ὅμως ῥώτησε τὸν ἴδιο λέγοντας· Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς 3
4 5 τῶν Ἰουδαίων; κι ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίθηκε· Αὐτὸ ποὺ λές. κι ὁ Πιλᾶτος εἶπε στοὺς 4
6 ἀρχιερεῖς καὶ στὸν κόσμο ὅτι Δὲν βρίσκω καμμιὰ αἰτία στὸν ἄνθρωπο αὐτό. ἐκεῖνοι 5
ὅμως ἐπέμεναν περισσότερο λέγοντας ὅτι ξεσηκώνει τὸ λαὸ διδάσκοντας σ' ὅλη τὴν
Ἰουδαία κι ἔχοντας κάνει ἀρχὴ ἀπὸ τὴ Γαλιλαία μέχρι ἐδῶ.

127 1 2 Ὁ Πιλᾶτος, ὅταν ἄκουσε Γαλιλαία, ῥώτησε ἂν Εἶναι Γαλιλαῖος ὁ ἄνθρωπος, κι 6 7
ὅταν διαπίστωσε ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν ἐπικράτεια τοῦ Ἡρῴδου, τὸν ἔστειλε στὸν Ἡρῴ-
3 δη, ποὺ ἦταν κι αὐτὸς τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες στὰ Ἰεροσόλυμα. ὁ δὲ Ἡρῴδης, ὅταν εἶδε 8
τὸν Ἰησοῦ, χάρηκε πολύ· διότι ἀπὸ πολὺν καιρὸ ἤθελε νὰ τὸν δῇ, ἐπειδὴ ἄκουγε γι'
4 αὐτὸν πολλά, καὶ ἤλπιζε νὰ τὸν δῇ νὰ κάνῃ καὶ κανένα σημεῖο. καὶ τοῦ ἔκανε πολ- 9
5 λὲς ἐρωτήσεις. ἐκεῖνος ὅμως δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε τίποτε. στεκόταν δὲ μπροστὰ καὶ οἱ 10
6 γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ τὸν κατηγοροῦσαν ἔντονα. ὁ δὲ Ἡρῴδης μαζὶ μὲ 11
τοὺς στρατιωτικούς του, ἀφοῦ τὸν ἐξευτέλισε καὶ τὸν περιγέλασε, τοῦ φόρεσε λα-
7 μπρὴ ἐνδυμασία καὶ τὸν ξανάστειλε στὸν Πιλᾶτο. ἔγιναν δὲ καὶ φίλοι μεταξύ τους ὁ 12
Ἡρῴδης κι ὁ Πιλᾶτος τὴν ἡμέρα ἐκείνη· ἐνῷ πρῶτα εἶχαν μεταξύ τους ἔχθρα.

128 1 Ὁ δὲ Πιλᾶτος συγκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντες καὶ τὸ λαὸ καὶ τοὺς 13
2 εἶπε· Μοῦ φέρατε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο σὰν ὑποκινητὴ τοῦ λαοῦ σὲ ἀποστασία, ἀλλὰ 14
νά ἐγὼ τὸν ἀνέκρινα μπροστά σας καὶ δὲν βρῆκα στὸν ἄνθρωπο αὐτὸ καμμιὰ αἰτία
3 ἀπ' αὐτὲς ποὺ τὸν κατηγορεῖτε. ἀλλ' οὔτε κι ὁ Ἡρῴδης τοῦ βρῆκε· διότι σᾶς ἔστειλα 15
4 καὶ σ' αὐτόν. καὶ νά ὅτι δὲν ἔχει διαπράξει τίποτε ποὺ ν' ἀξίζῃ θάνατο. νὰ τὸν βα- 16
5 σανίσω λοιπὸν καὶ νὰ τὸν ἀφήσω ἐλεύθερο. ἦταν δὲ ὑποχρεωμένος κάθε ἑορτὴ νὰ 17
6 τοὺς ἀφήνῃ ἐλεύθερο ἕναν κατάδικο. ἔκραζαν ὅμως δυνατὰ ὅλο τὸ πλῆθος λέγοντας·
7 Αὐτὸν σκότωσέ τον, κι ἀπόλυσέ μας τὸ Βαραββᾶ. αὐτὸς ἦταν ῥιγμένος στὴ φυλακὴ 18 19
8 γιὰ κάποια ἐπανάστασι ποὺ ἔγινε στὴν πόλι καὶ γιὰ φόνο. τότε γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ 20
9 Πιλᾶτος, θέλοντας ν' ἀφήσῃ τὸν Ἰησοῦ ἐλεύθερο, τοὺς τὸ φώναξε. ἐκεῖνοι ὅμως φώ- 21
10 ναζαν πιὸ δυνατὰ κι ἔλεγαν· Σταύρωσέ τον, σταύρωσέ τον. κι ἐκεῖνος γιὰ τρίτη φο- 22
ρὰ τοὺς εἶπε· Μὰ τί κακὸ ἔκανε αὐτός; δὲν τοῦ βρῆκα τίποτε ποὺ ν' ἀξίζῃ θάνατο·
11 νὰ τὸν βασανίσω λοιπὸν καὶ νὰ τὸν ἀφήσω ἐλεύθερο. ἐκεῖνοι ὅμως τοῦ ἐπιτέθηκαν 23
μὲ ἄγριες φωνὲς ἀπαιτώντας νὰ σταυρωθῇ, καὶ οἱ φωνὲς αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων
12 13 ὑπερίσχυαν. κι ὁ Πιλᾶτος ἐπικύρωσε νὰ γίνῃ αὐτὸ ποὺ ζητοῦσαν ἐκεῖνοι· τοὺς ἄφη- 24
σε ἐλεύθερο τὸ Βαραββᾶ, ποὺ ἦταν ῥιγμένος στὴ φυλακὴ γιὰ ἐπανάστασι καὶ φόνο, 25
διότι τὸν ζητοῦσαν, ἐνῷ τὸν Ἰησοῦ τὸν παρέδωσε στὸ θέλημά τους.

129 1 Κι ὅταν τὸν ἔσυραν γιὰ ἐκτέλεσι, ἔπιασαν κάποιον Σίμωνα Κυρηναῖο, ποὺ ἐρχό- 26
ταν ἀπὸ τὴν ὕπαιθρο, καὶ τοῦ φόρτωσαν τὸ σταυρὸ νὰ τὸν κουβαλάῃ ἀκολουθώντας
2 τὸν Ἰησοῦ. τὸν ἀκολουθοῦσε δὲ καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ λαὸ καὶ γυναῖκες, οἱ ὁποῖες 27
3 καὶ τὸν θρηνοῦσαν καὶ χτυπιοῦνταν γι' αὐτόν. καὶ γύρισε ὁ Ἰησοῦς σ' αὐτὲς καὶ εἶ- 28
πε· Θυγατέρες τῆς Ἰερουσαλήμ, μὴν κλαῖτε γιὰ μένα· κλαῖτε γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὰ παι-
4 διά σας. διότι νά, ἔρχονται μέρες ποὺ θὰ ποῦν· Μακάριες οἱ στεῖρες καὶ οἱ κοιλιὲς 29
5 ποὺ δὲν γέννησαν καὶ οἱ μαστοὶ ποὺ δὲν θήλασαν. τότε θ' ἀρχίσουν *νὰ λὲν στὰ ὄρη* 30
6 *'Πέστε ἐπάνω μας' καὶ στὰ βουνὰ 'Σκεπάστε μας'.* διότι ἂν αὐτὰ τὰ κάνουν στὸ ξύλο 31
7 τὸ χλωρό, στὸ ξηρὸ τί θὰ γίνῃ; σύρονταν δὲ μαζί του κι ἄλλοι δυό, κακοῦργοι, γιὰ 32
νὰ ἐκτελεστοῦν.

130 1 Κι ὅταν ἔφτασαν στὸν τόπο ποὺ λεγόταν Κρανίο, ἐκεῖ σταύρωσαν αὐτὸν καὶ 33
2 τοὺς κακούργους, τὸν ἕναν ἀπὸ τὰ δεξιά του καὶ τὸν ἄλλον ἀπὸ τ' ἀριστερά. ὁ δὲ Ἰη- 34
3 σοῦς ἔλεγε· Πατέρα, αὐτοὺς συγχώρησέ τους· διότι αὐτοὶ δὲν ξέρουν τί κάνουν. *κα-*
4 *θὼς δὲ μοιράζονταν τὰ ῥοῦχα του, ἔριξαν κλῆρο.* κι ὁ λαὸς στεκόταν κι ἔβλεπε. τό- 35
5 σο δὲ αὐτοὶ ὅσο καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μαζί τους εἰρωνεύονταν καὶ ἔλεγαν· '᾽Εσωσε ἄλ-
λους· ἂς σώσῃ καὶ τὸν ἑαυτό του, ἂν εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ'.
6 τὸν περιγελοῦσαν δὲ καὶ οἱ στρατιῶτες μὲ τὸ νὰ παρουσιάζωνται μπροστά του καὶ 36
7 νὰ τοῦ προσφέρουν ξίδι καὶ νὰ λένε· '᾽Αν εἶσαι σὺ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσε 37
8 τὸν ἑαυτό σου'. ἦταν δὲ γραμμένη καὶ τοποθετημένη ἀπὸ πάνω του καὶ μιὰ ἐπιγρα- 38
φὴ μὲ γράμματα ἑλληνικὰ καὶ ῥωμαϊκὰ κι ἑβραϊκά· 'Αὐτὸς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
9 δαίων'. κι ἕνας ἀπὸ τοὺς κρεμασμένους κακούργους τὸν βλαστημοῦσε λέγοντας· 39
10 '᾽Αν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, σῶσε τὸν ἑαυτό σου κι ἐμᾶς'. ἀποκρίθηκε δὲ ὁ ἄλλος καὶ 40

11 τὸν μάλλωσε λέγοντας· Ἐσὺ δὲν φοβᾶσαι τὸ θεό, ποὺ εἶσαι στὴν ἴδια μ' αὐτὸν κατα- 41
δίκη; κι ἐμεῖς μὲν δικαίως· διότι ἀπολαμβάνουμε ὅ,τι μᾶς ἀξίζει γιὰ κεῖνα ποὺ δια-
12 πράξαμε· αὐτὸς ὅμως δὲν ἔκανε κανένα κακό. ἔπειτα εἶπε στὸν Ἰησοῦ· Κύριε, θυμή- 42
13 σου με, ὅταν ἔρθῃς στὴ βασιλεία σου. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει· Σὲ βεβαιώνω, σήμερα θὰ 43
14 εἶσαι στὸν παράδεισο μαζί μου. ἦταν δὲ περίπου ἡ ὥρα ἕξ, κι ἔπεσε σκοτάδι σ' ὅλη 44
15 τὴ χώρα μέχρι τὶς ἐννιὰ ἡ ὥρα, μὲ τὸ νὰ χαθῇ ὁ ἥλιος· καὶ σχίστηκε τὸ παραπέτα- 45
16 σμα τοῦ ναοῦ στὴ μέση. κι ὁ Ἰησοῦς φώναξε μὲ φωνὴ δυνατὴ καὶ εἶπε· 46

Πατέρα, στὰ χέρια σου παραδίνω τὸ πνεῦμα μου.

17 κι ὅταν τὰ εἶπε αὐτά, ξεψύχησε. κι ὁ ἑκατόνταρχος, βλέποντας αὐτὸ ποὺ ἔγινε, δό- 47
18 ξασε τὸ θεὸ λέγοντας· Πράγματι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν δίκαιος. κι ὅλος ὁ κόσμος 48
ποὺ εἶχαν ἔρθη γιὰ τὸ θέαμα αὐτό, ὅταν εἶδαν αὐτὰ ποὺ ἔγιναν, χτυποῦσαν τὰ στή-
19 θη τους κι ἐπέστρεφαν. στέκονταν δὲ ἀπὸ μακριὰ ὅλοι οἱ γνωστοί του καὶ οἱ γυναῖ- 49
κες ποὺ τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει ἀπὸ τὴ Γαλιλαία, κι ἔβλεπαν αὐτὰ τὰ πράγματα.

131 1 Καὶ νὰ ἕνας ἄντρας ποὺ λεγόταν Ἰωσήφ, καὶ ἦταν βουλευτὴς καὶ ἄνθρωπος κα- 50
2 λὸς καὶ δίκαιος –αὐτὸς δὲν συμφωνοῦσε μὲ τὴν ἀπόφασί τους καὶ μὲ τὴν πρᾶξι 51
τους–, ἀπὸ τὴν πόλι τῶν Ἰουδαίων Ἀριμαθαία, ἄνθρωπος ποὺ πρόσμενε κι αὐτὸς
3 τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ· αὐτὸς παρουσιάστηκε στὸν Πιλᾶτο καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰ- 52
4 ησοῦ· καὶ τὸ κατέβασε καὶ τὸ τύλιξε σὲ σιντόνι καὶ τὸ ἔθαψε σὲ μνῆμα λαξευτό, ὅ- 53
5 που δὲν εἶχε ταφῆ ποτὲ μέχρι τότε κανείς. καὶ ἦταν μέρα παρασκευή, θὰ ξημέρωνε 54
6 σάββατο. πῆγαν δὲ ἀπὸ κατόπι του οἱ γυναῖκες, ποὺ εἶχαν ἔρθη μαζί του ἀπὸ τὴ Γα- 55
7 λιλαία, καὶ εἶδαν τὸ μνῆμα καὶ πῶς θάφτηκε τὸ σῶμα του. κι ὅταν ἐπέστρεψαν, ἑ- 56
τοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. καὶ τὸ μὲν σάββατο ἡσύχασαν σύμφωνα μὲ τὴν ἐντο-
λή.

132 1 Τὴ δὲ πρώτη τῆς ἑβδομάδος, βαθειὰ χαράματα, ἦρθαν στὸ μνῆμα φέρνοντας τ' 1 **24**
2 ἀρώματα ποὺ ἑτοίμασαν· καὶ ἦταν μαζί τους καὶ μερικὲς ἄλλες. βρῆκαν δὲ τὸ λίθο 2
3 νάχῃ κυλιστῆ ἀπὸ τὸ μνῆμα. κι ὅταν μπῆκαν μέσα, δὲν βρῆκαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 3 4
κι ἐνῷ αὐτὲς δὲν μποροῦσαν νὰ δώσουν γι' αὐτὸ καμμιὰ ἐξήγησι, νάσου καὶ παρου-
4 σιάζονται μπροστά τους δυὸ ἄντρες μὲ ἀστραφτερὲς φορεσιές. κι ἐνῷ αὐτὲς ἦταν ἔ- 5
5 ντρομες μὲ τὰ πρόσωπα σκυμμένα στὴ γῆ, ἐκεῖνοι τὶς εἶπαν· Τί ψάχνετε τὸν ζῶντα ἀ-
6 νάμεσα στοὺς νεκρούς; δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀλλὰ σηκώθηκε· θυμηθῆτε τί σᾶς εἶπε, ὅταν ἦ- 6
7 ταν ἀκόμη στὴ Γαλιλαία, ὅταν σᾶς ἔλεγε ὅτι Πρέπει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παρα- 7
δοθῇ σὲ χέρια ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ σταυρωθῇ, καὶ τὴν τρίτη μέρα ν' ἀνα-
8 στηθῇ. καὶ θυμήθηκαν τὰ λόγια του. κι ἀφοῦ ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὸ μνῆμα, τ' ἀνήγγει- 8 9
9 λαν ὅλ' αὐτὰ στοὺς ἕντεκα καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους. ἐκεῖνες δὲ ποὺ τἄλεγαν αὐτὰ 10
στοὺς ἀποστόλους ἦταν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία κι ἡ Ἰωάννα καὶ ἡ Μαρία τοῦ Ἰακώ-
10 βου καὶ οἱ ἄλλες ποὺ ἦταν μαζί τους. καὶ φάνηκαν τὰ λόγια τους σ' ἐκείνους σὰν πα- 11
11 ραλήρημα· καὶ δὲν τὶς πίστευαν. ὁ δὲ Πέτρος σηκώθηκε κι ἔτρεξε στὸ μνῆμα, καὶ πα- 12
12 ρασκύβοντας βλέπει κάτω μόνο τὰ σάβανα. κι ἔφυγε γιὰ κεῖ ποὺ ἔμενε γεμάτος ἀπο-
ρία γιὰ τὸ γεγονός.

133 1 Καὶ νὰ δυὸ ἀπ' αὐτοὺς ὁδοιποροῦσαν τὴν ἴδια μέρα πρὸς μιὰ κωμόπολι, ποὺ ἀ- 13
2 πεῖχε ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλὴμ ἑξήντα στάδια καὶ τὴν ἔλεγαν Ἐμμαούς. κι αὐτοὶ μιλοῦ- 14
3 σαν μεταξύ τους γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ εἶχαν συμβῆ. κι ἐκεῖ ποὺ αὐτοὶ μιλοῦσαν καὶ συ- 15
4 ζητοῦσαν, πλησίασε κι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς καὶ συμβάδιζε μαζί τους· τὰ μάτια τους ὅ- 16
5 μως κρατοῦνταν, ὥστε νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσουν. καὶ τοὺς λέει· Τί θέμα εἶναι αὐτὸ 17
6 ποὺ συζητᾶτε μεταξύ σας, ἔτσι καθὼς περπατᾶτε, καὶ εἶστε σκυθρωποί; καὶ τοῦ ἀπο- 18
κρίνεται ὁ ἕνας, ἐκεῖνος ποὺ λεγόταν Κλεόπας, καὶ τοῦ λέει· Καλὰ ἐσὺ μόνο βρίσκε-
σαι στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ δὲν πῆρες εἴδησι αὐτὰ ποὺ ἔγιναν σ' αὐτὴ αὐτὲς τὶς ἡμέ-
7 ρες; τοὺς λέει· Ποιά; κι ἐκεῖνοι τοῦ λένε· Τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο, 19

ποὺ ὑπῆρξε ἄντρας προφήτης, δυνατὸς στὸ ἔργο καὶ στὸ λόγο ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ
8 ὅλου τοῦ λαοῦ, καὶ πῶς τὸν παρέδωσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντές μας σὲ ποινὴ 20
9 θανάτου καὶ τὸν σταύρωσαν. κι ἐμεῖς ἐλπίζαμε ὅτι αὐτὸς εἶναι ποὺ θὰ λύτρωνε τὸν 21
Ἰσραήλ. καὶ μάλιστα, πέρ' ἀπ' ὅλ' αὐτά, εἶναι τρεῖς μέρες σήμερα, ἀφ' ὅτου ἔγιναν
10 αὐτά. ἀλλὰ καὶ κάποιες γυναῖκες, ἀπὸ μᾶς, μᾶς τρέλλαναν, καθὼς πῆγαν πρωΐ πρωΐ 22
11 στὸ μνῆμα, καὶ δὲν βρῆκαν τὸ σῶμα του, καὶ ἦρθαν κι ἔλεγαν ὅτι εἶδαν καὶ ὀπτασία 23
12 ἀγγέλων, ποὺ λὲν ὅτι αὐτὸς ζῇ. πῆγαν βέβαια μερικοὶ ἀπὸ τὴν ὁμάδα μας στὸ μνῆ- 24
13 μα, καὶ βρῆκαν ἔτσι ὅπως εἶπαν καὶ οἱ γυναῖκες, ἀλλὰ τὸν ἴδιο δὲν τὸν εἶδαν. κι ἐ- 25
κεῖνος τοὺς λέει· Ὦ ἀνόητοι κι ἀργόστροφοι, ὅταν εἶναι νὰ πιστεύσετε σ' ὅλα ἐκεῖνα
14 ποὺ εἶπαν οἱ προφῆτες! μὰ αὐτὰ δὲν ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς καὶ νὰ μπῇ στὴ δό- 26
15 ξα του; κι ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Μωϋσῆ κι ἀπ' ὅλους τοὺς Προφῆτες, τοὺς ἑρμήνευε 27
16 λιανὰ τὰ σχετικὰ μ' αὐτὸν ὅπως εἶναι σ' ὅλες τὶς Γραφές. καὶ ζύγωσαν στὴν κωμόπο- 28
17 λι ποὺ πήγαιναν, κι ἐκεῖνος ἔκανε πὼς εἶναι νὰ πάῃ πιὸ πέρα. καὶ τὸν τραβοῦσαν λέ- 29
γοντας· Μεῖνε μαζί μας, διότι κοντεύει βράδυ καὶ ἡ μέρα ἔγειρε. καὶ μπῆκε νὰ μείνῃ
18 μαζί τους. κι ὅταν ξάπλωσε γιὰ φαγητὸ μαζί τους, πῆρε τὸν ἄρτο καὶ τὸν εὐλόγησε, 30
19 καὶ τεμαχίζοντας τοὺς μοίραζε. κι ἐκείνων ἄνοιξαν τὰ μάτια τους, καὶ τὸν ἀναγνώ- 31
20 ρισαν. κι ἐκεῖνος ἔγινε ἄφαντος ἀπ' αὐτούς. καὶ λὲν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο· Μὰ δὲν φλε- 32
γόταν ἡ καρδιά μας μέσα μας, καθὼς μᾶς μιλοῦσε στὸ δρόμο κι ἔτσι ὅπως μᾶς ἐξη-
21 γοῦσε τὶς Γραφές; καὶ σηκώνονται τὴν ἴδια ὥρα καὶ γυρίζουν στὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ 33
βρίσκουν συγκεντρωμένους τοὺς ἕντεκα καὶ ὅσους ἦταν μαζί τους νὰ λὲν ὅτι 'Σηκώ- 34
22 θηκε ὁ Κύριος πράγματι κι ἐμφανίστηκε στὸ Σίμωνα'. κι αὐτοὶ τοὺς διηγοῦνταν ὅσα 35
τοὺς συνέβησαν στὸ δρόμο καὶ πῶς τὸν ἀναγνώριζαν στὸν τεμαχισμὸ τοῦ ἄρτου.

134 1 Κι ἐνῷ ἐκεῖνοι ἔλεγαν αὐτά, ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ τοὺς 36
2 λέει· Εἰρήνη σὲ σᾶς. τρόμαξαν δὲ καὶ φοβήθηκαν, γιατὶ νόμισαν ὅτι βλέπουν πνεῦ- 37
3 4 μα. καὶ τοὺς λέει· Τί ταράζεστε καὶ γιατί στὸ μυαλό σας ἀνεβαίνουν διαλογισμοί; ἰ- 38 39
5 δέτε τὰ χέρια μου καὶ τὰ πόδια μου, ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος. ψηλαφήστε με καὶ ἰδέτε,
6 ὅτι, καθὼς μὲ βλέπετε, ἔχω σάρκα καὶ ὀστᾶ, ποὺ τὸ πνεῦμα δὲν ἔχει. καὶ λέγοντας 40
7 αὐτό, τοὺς δείχνει τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια. κι ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὴ χαρά τους δὲν τὸ 41
8 πίστευαν ἀκόμη καὶ ἦταν κατάπληκτοι, τοὺς λέει· Ἔχετε ἐδῶ τίποτε φαγώσιμο; κι ἐ- 42
κεῖνοι τοῦ ἔδωσαν κομμάτι ἀπὸ ψημένο ψάρι κι ἀπὸ κηρήθρα μελισσῶν. καὶ πῆρε κι 43
9 ἔφαγε μπροστά τους. καὶ τοὺς εἶπε· Αὐτὰ σᾶς τὰ εἶπα, ὅταν ἀκόμη ἤμουν μαζί σας· 44
ὅτι πρέπει νὰ ἐκπληρωθοῦν ὅλα τὰ γραμμένα γιὰ μένα στὸ Νόμο τοῦ Μωϋσέως καὶ
10 στοὺς Προφῆτες καὶ στοὺς Ψαλμούς. καὶ τότε τοὺς ἄνοιξε τὸ νοῦ τους νὰ καταλα- 45
11 βαίνουν τὶς Γραφές, καὶ τοὺς εἶπε ὅτι Ἔτσι κι ἔτσι εἶναι γραμμένα, κι ἔτσι κι ἔτσι ἔ- 46
12 πρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς καὶ ν' ἀναστηθῇ ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τὴν τρίτη μέρα, καὶ νὰ 47
κηρυχτῇ στὸ ὄνομά του μετάνοια καὶ ἄφεσι ἁμαρτιῶν σ' ὅλα τὰ ἔθνη, μὲ ἀρχὴ τὴν
13 14 Ἰερουσαλήμ. καὶ σεῖς εἶστε μάρτυρες ὅλων αὐτῶν. καὶ νά ἐγὼ σᾶς στέλνω ὅ,τι σᾶς ὑ- 48 49
ποσχέθηκε ὁ πατέρας μου. καὶ σεῖς καθίστε στὴν πόλι Ἰερουσαλήμ, μέχρι νὰ φορέσε-
τε δύναμι ἐξ ὕψους.

135 1 Τοὺς ἔβγαλε δὲ ἔξω μέχρι τὴ Βηθανία· καὶ σήκωσε τὰ χέρια του καὶ τοὺς εὐλό- 50
2 γησε. καὶ καθὼς τοὺς εὐλογοῦσε, ἀποσπάστηκε ἀπ' αὐτοὺς κι ἄρχισε ν' ἀνεβαίνῃ 51
3 στὸν οὐρανό. κι ἐκεῖνοι τὸν προσκύνησαν, κι ἐπέστρεψαν στὴν Ἰερουσαλὴμ πολὺ 52
4 χαρούμενοι. καὶ ἦταν συνεχῶς στὸ ἱερὸ δοξολογώντας κι εὐλογώντας τὸ θεό. 53

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

1 1 2 Στὴν ἀρχὴ ἦταν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦταν στὸ θεό, καὶ θεὸς ἦταν ὁ Λόγος. αὐ- 1 2 **1**
3 τὸς ἦταν στὴν ἀρχὴ στὸ θεό. ὅλα ἔγιναν μ' αὐτόν, καὶ χωρὶς αὐτὸν δὲν ἔγινε τίποτε 3
4 5 ἀπ' ὅσα ἔγιναν. σ' αὐτὸν ὑπῆρχε ζωή, καὶ ἡ ζωὴ ἦταν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸ 4 5
φῶς στὸ σκοτάδι φέγγει καὶ τὸ σκοτάδι δὲν κυριεύει τὸ φῶς.

2 1 Ἐμφανίστηκε ἕνας ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸ θεό, τὸ ὄνομά του Ἰωάννης· 6 7
2 αὐτὸς ἦρθε γιὰ μαρτυρία, γιὰ νὰ μαρτυρήσῃ γιὰ τὸ φῶς, ὥστε μ' αὐτὸν νὰ πιστεύ-
3 4 σουν ὅλοι. δὲν ἦταν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἦταν γιὰ νὰ μαρτυρήσῃ γιὰ τὸ φῶς. ὑπῆρ- 8 9
5 χε τὸ φῶς τὸ ἀληθινό, ποὺ φωτίζει κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο. στὸν κό- 10
6 σμο ἦταν, κι ὁ κόσμος ἔγινε μ' αὐτόν, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν τὸν ἔνιωσε. στὸ σπίτι του 11
7 ἦρθε, ἀλλ' οἱ σπιτικοί του δὲν τὸν παραδέχτηκαν. ἀλλ' ὅσοι τὸν παραδέχτηκαν, 12
τοὺς ἔδωσε τὴν ἐξουσία νὰ γίνουν τέκνα τοῦ θεοῦ, σ' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν στ' ὄνο-
8 μά του, οἱ ὁποῖοι γεννήθηκαν ὄχι ἀπὸ αἵματα, οὔτε ἀπὸ θέλημα σαρκός, οὔτε ἀπὸ 13
9 θέλημα ἀντρός, ἀλλ' ἀπὸ τὸ θεό. καὶ ὁ Λόγος ἔγινε σάρκα καὶ κατοίκησε σ' ἐμᾶς καὶ 14
εἴδαμε τὴ δόξα του, μιὰ δόξα σὰν αὐτὴ ποὺ ἔχει ἕνας μονογενὴς ἀπὸ τὸν πατέρα
10 του, γεμάτη χάρι καὶ ἀλήθεια. ὁ Ἰωάννης μαρτυρεῖ γι' αὐτὸν καὶ κράζει λέγοντας· 15
Αὐτὸς ἦταν ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖο εἶπα ''Ἐκεῖνος ποὺ ἔρχεται μετὰ ἀπὸ μένα μὲ πέ-
11 ρασε, διότι ἦταν πρωτύτερός μου'. καὶ ὅλοι ἐμεῖς πήραμε ἀπὸ τὸ περιεχόμενό του, 16
12 καὶ χάρι ἀντὶ γιὰ χάρι· διότι ὁ Νόμος δόθηκε μὲ τὸ Μωϋσῆ, ἡ χάρι καὶ ἡ ἀλήθεια 17
13 ἦρθε μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. τὸ θεὸ δὲν τὸν εἶδε κανεὶς ποτὲ μέχρι τώρα· ὁ μονογενὴς 18
υἱὸς ποὺ εἶναι στὸν κόλπο τοῦ πατρός, ἐκεῖνος τὸν ἑρμήνευσε.

3 1 Καὶ νά ποιά εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἔστειλαν ἀπὸ τὰ 19
2 Ἱεροσόλυμα ἱερεῖς καὶ Λευῖτες, γιὰ νὰ τὸν ῥωτήσουν 'Σὺ ποιός εἶσαι;' καὶ ὡμολόγη- 20
3 σε καὶ δὲν ἀρνήθηκε· ὡμολόγησε ὅτι Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός. καὶ τὸν ῥώτησαν· Τί 21
λοιπόν; ὁ Ἠλίας εἶσαι σύ; καὶ λέει· Δὲν εἶμαι· Ὁ προφήτης εἶσαι σύ; καὶ ἀποκρίθηκε
4 Ὄχι. τότε τοῦ εἶπαν· Ποιός εἶσαι; γιὰ νὰ δώσουμε ἀπόκρισι σ' αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἔστει- 22
5 λαν· τί λὲς γιὰ τὸν ἑαυτό σου; εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι

ἡ φωνὴ ποὺ φωνάζει στὴν ἔρημο
Ἰσιάξτε τὸ δρόμο τοῦ Κυρίου,

6 καθὼς εἶπε ὁ προφήτης Ἠσαΐας. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦταν ἀπὸ τοὺς φαρισαίους· 23
7 καὶ τὸν ῥώτησαν καὶ τοῦ εἶπαν· Τότε γιατί βαπτίζεις, ἀφοῦ δὲν εἶσαι σὺ ὁ Χριστὸς 24
8 οὔτε ὁ Ἠλίας οὔτε ὁ προφήτης; τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε· Ἐγὼ βαπτίζω 25
9 στὸ νερό· ἀνάμεσά σας ὅμως στέκει ἕνας ποὺ δὲν τὸν ξέρετε· αὐτὸς εἶναι ''Ἐκεῖνος 26
ποὺ ἔρχεται μετὰ ἀπὸ μένα, ὁ ὁποῖος μὲ πέρασε', κι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ 27
10 λουρὶ τοῦ παπουτσιοῦ του. αὐτὰ συνέβηκαν στὴ Βηθανία πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ὅ- 28
που ἦταν καὶ βάπτιζε ὁ Ἰωάννης.

4 1 Τὴν ἐπαύριο βλέπει τὸν Ἰησοῦ νἄρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ λέει· Νά ὁ ἀμνὸς τοῦ 29
2 θεοῦ ποὺ φορτώθηκε τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου. αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖο εἶ- 30
πα 'Μετὰ ἀπὸ μένα ἔρχεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος μὲ πέρασε, διότι ἦταν πρωτύτερός
3 μου'. κι ἐγὼ δὲν τὸν ἤξερα, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθῇ αὐτὸς στὸν Ἰσραήλ, γι' αὐτὸ ἦρ- 31
4 θα ἐγὼ καὶ βαπτίζω στὸ νερό. καὶ μαρτύρησε ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε, ὅτι Εἶδα τὸ πνεῦ- 32
5 μα νὰ κατεβαίνῃ σὰν περιστέρι ἀπὸ τὸν οὐρανό, κι ἔμεινε ἐπάνω του. κι ἐγὼ δὲν τὸν 33
6 ἤξερα, ἀλλ' αὐτὸς ποὺ μ' ἔστειλε νὰ βαπτίζω στὸ νερό, ἐκεῖνος μοῦ εἶπε· 'Σ' ὅποιον

θὰ δῇς νὰ κατεβαίνῃ τὸ πνεῦμα καὶ νὰ μένῃ ἐπάνω του, αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ βα-
7 πτίζει σὲ πνεῦμα ἅγιο'. κι ἐγὼ εἶδα κι ἔδωσα μαρτυρία ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ θε- 34
οῦ.

5 1 2 Τὴν ἐπαύριο στεκόταν πάλι ὁ Ἰωάννης καὶ δυὸ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, καὶ βλέ- 35 36
3 ποντας πρὸς τὸν Ἰησοῦ ποὺ περπατοῦσε λέει· Νά ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. καὶ τὸν ἄκου- 37
4 σαν οἱ δυὸ μαθηταὶ ποὺ μιλοῦσε, κι ἀκολούθησαν τὸν Ἰησοῦ. καὶ γύρισε ὁ Ἰησοῦς 38
5 καὶ τοὺς εἶδε νὰ τὸν ἀκολουθοῦν καὶ τοὺς λέει· Τί ζητᾶτε; κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· 39
6 'Ραββί, ποὺ ἑρμηνεύεται διδάσκαλε, ποῦ μένεις; τοὺς λέει· Ἐλᾶτε νὰ δῆτε. πῆγαν 40
λοιπὸν καὶ εἶδαν ποῦ μένει, κι ἔμειναν κοντά του τὴν ἡμέρα ἐκείνη· ἦταν περίπου
7 δέκα ἡ ὥρα. ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ ποὺ ἄκουσαν ἀπὸ τὸν Ἰωάννη καὶ τὸν ἀκολούθη- 41
8 σαν ἦταν ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδερφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου. βρίσκει αὐτὸς πρῶτος τὸ δικό 42
9 του ἀδερφὸ Σίμωνα καὶ τοῦ λέει· Βρήκαμε τὸ Μεσσία· ποὺ θὰ πῇ Χριστός· καὶ τὸν 43
10 ὡδήγησε στὸν Ἰησοῦ. ὅταν τὸν ἀντίκρυσε ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ Σίμων ὁ γιὸς
τοῦ Ἰωνᾶ· σὺ θὰ ὀνομαστῇς Κηφᾶς, ποὺ θὰ πῇ Πέτρος.

6 1 Τὴν ἐπαύριο θέλησε ὁ Ἰησοῦς νὰ βγῇ στὴ Γαλιλαία· καὶ βρίσκει τὸ Φίλιππο καὶ 44
2 τοῦ λέει· Ἀκολούθα με. ἦταν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴ Βηθσαϊδά, ἀπὸ τὴν πόλι τοῦ Ἀν- 45
3 δρέου καὶ τοῦ Πέτρου. βρίσκει ὁ Φίλιππος τὸ Ναθαναὴλ καὶ τοῦ λέει· Αὐτὸν ποὺ ἔ- 46
γραψε ὁ Μωϋσῆς στὸ Νόμο καὶ οἱ Προφῆτες, τὸν βρήκαμε, τὸν Ἰησοῦ τὸ γιὸ τοῦ Ἰω-
4 σὴφ ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ. καὶ τοῦ εἶπε ὁ Ναθαναήλ· Ἀπὸ τὴ Ναζαρὲτ μπορεῖ νὰ εἶναι 47
5 κάτι καλό; τοῦ λέει ὁ Φίλιππος· Ἔλα καὶ δές. εἶδε ὁ Ἰησοῦς τὸ Ναθαναὴλ νὰ ἔρχε- 48
ται πρὸς αὐτὸν καὶ λέει γι' αὐτόν· Νά ἕνας πραγματικὰ Ἰσραηλίτης, στὸν ὁποῖο δὲν
6 ὑπάρχει δόλος. τοῦ λέει ὁ Ναθαναήλ· Ἀπὸ ποῦ μὲ ξέρεις; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ 49
7 τοῦ εἶπε· Προτοῦ νὰ σὲ φωνάξῃ ὁ Φίλιππος σὲ εἶδα νᾶσαι κάτω ἀπὸ τὴ συκιά. ἀπο- 50
κρίθηκε ὁ Ναθαναὴλ καὶ τοῦ λέει· 'Ραββί, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασι-
8 λιᾶς τοῦ Ἰσραήλ. ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Ἐπειδὴ σοῦ εἶπα Σὲ εἶδα κάτω 51
9 ἀπὸ τὴ συκιά, πιστεύεις; θὰ δῇς μεγαλείτερα ἀπ' αὐτά. καὶ τοῦ λέει· Σᾶς βεβαιώνω, 52
στὸ ἑξῆς θὰ δῆτε τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ν' ἀνεβαίνουν
καὶ νὰ κατεβαίνουν στὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου.

7 1 Καὶ τὴν τρίτη μέρα ἔγινε γάμος στὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦταν ἐκεῖ ἡ μητέ- 1 **2**
2 3 ρα τοῦ Ἰησοῦ· καλέστηκε δὲ κι ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του στὸ γάμο. κι ἐπειδὴ δὲν 2 3
4 ἔφτασε τὸ κρασί, λέει ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ σ' αὐτόν· Κρασὶ δὲν ἔχουν. τῆς λέει ὁ Ἰη- 4
5 σοῦς· Τί ἔχουμε μεταξύ μας, κυρά; δὲν ἔφτασε ἀκόμη ἡ ὥρα μου. λέει ἡ μητέρα του 5
6 στοὺς διακόνους· Ὅ,τι σᾶς λέει, κάντε το. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ἓξ ὑδρίες πέτρινες τοποθετη- 6
μένες γιὰ τὸν καθαρισμὸ ποὺ κάνουν οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ χωροῦσαν ἀπὸ δυὸ ἢ τρεῖς
7 μετρητάς. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Γεμίστε τὶς ὑδρίες νερό. καὶ τὶς γέμισαν μέχρι πάνω. 7
8 9 καὶ τοὺς λέει· Βγάλτε τώρα καὶ δώστε στὸν ἀρχιτρίκλινο. καὶ ἔδωσαν. ὁ δὲ ἀρχιτρί- 8 9
κλινος μόλις δοκίμασε τὸ νερὸ ποὺ εἶχε γίνει κρασί, χωρὶς νὰ ξέρῃ ἀπὸ ποῦ εἶναι, ἐ-
νῷ οἱ διάκονοι ποὺ ἄντλησαν τὸ νερὸ ἤξεραν, φωνάζει τὸ γαμπρὸ ὁ ἀρχιτρίκλινος
10 καὶ τοῦ λέει· Κάθε ἄνθρωπος βάζει πρῶτα τὸ καλὸ κρασί, κι ὅταν μεθύσουν, τότε τὸ 10
11 κατώτερο· σὺ φύλαξες τὸ καλὸ κρασὶ μέχρι τώρα. αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῶν σημείων 11
ποὺ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς στὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ φανέρωσε τὴ δόξα του, καὶ πί-
στευσαν σ' αὐτὸν οἱ μαθηταί του.

8 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὸ κατέβηκε στὴν Καπερναοὺμ ὁ ἴδιος καὶ ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀ- 12
2 δερφοί του καὶ οἱ μαθηταί του, κι ἐκεῖ ἔμειναν ὄχι πολλὲς ἡμέρες. καὶ κόντευε τὸ πά- 13
3 σχα τῶν Ἰουδαίων, κι ὁ Ἰησοῦς ἀνέβηκε στὰ Ἱεροσόλυμα. καὶ βρῆκε στὸ ἱερὸ αὐ- 14
τοὺς ποὺ πουλοῦσαν βόδια καὶ πρόβατα καὶ περιστέρια, καὶ τοὺς χρηματιστὰς νὰ
4 κάθωνται. κι ἔκανε βούρδουλα ἀπὸ σχοινιὰ καὶ τὰ ἔβγαλε ὅλα ἀπὸ τὸ ἱερὸ καὶ τὰ 15
πρόβατα καὶ τὰ βόδια, καὶ σκόρπισε τὰ κέρματα τῶν χρηματιστῶν κι ἀναποδογύρι-
5 σε τὰ τραπέζια, καὶ εἶπε σ' αὐτοὺς ποὺ πουλοῦσαν περιστέρια· Πάρτε τα αὐτὰ ἀπὸ 16

6 δῶ, μὴν κάνετε τὸν οἶκο τοῦ πατέρα μου οἶκο ἐμπορίου. θυμήθηκαν δὲ οἱ μαθηταί 17
7 του ὅτι εἶναι γραμμένο· *Ὁ ζῆλος γιὰ τὸν οἶκο σου θὰ μὲ καταφάῃ.* τότε ἀποκρίθη- 18
8 καν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· Τί σημεῖο μᾶς δείχνεις, γιὰ νὰ τὰ κάνῃς αὐτά; ἀπο- 19
κρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Καταστρέψτε αὐτὸ τὸ ναό, καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ
9 τὸν σηκώσω. τότε εἶπαν οἱ Ἰουδαῖοι· Ὁ ναὸς αὐτὸς κτίστηκε σὲ σαράντα ἓξ χρόνια, 20
10 καὶ σὺ θὰ τὸν σηκώσῃς σὲ τρεῖς ἡμέρες; ἐκεῖνος ὅμως ἔλεγε γιὰ τὸ ναὸ τοῦ σώματός 21
11 του. ὅταν λοιπὸν σηκώθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, θυμήθηκαν οἱ μαθηταί του ὅτι τὸ ἔλε- 22
γε αὐτό, καὶ πίστευσαν στὴ Γραφὴ καὶ στὸ λόγο ποὺ εἶπε ὁ Ἰησοῦς.

9 1 Ὅταν δὲ ἦταν στὰ Ἱεροσόλυμα τὸ πάσχα στὴν ἑορτή, πολλοὶ πίστευσαν στὸ ὄ- 23
2 νομά του, διότι ἔβλεπαν τὰ σημεῖα του ποὺ ἔκανε. ὁ ἴδιος ὅμως ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐμπι- 24
στευόταν σ' αὐτοὺς τὸν ἑαυτό του, ἐπειδὴ αὐτοὺς τοὺς ἤξερε ὅλους, κι ἐπειδὴ δὲν εἶ- 25
3 χε ἀνάγκη νὰ μαρτυρήσῃ κάποιος γιὰ τὸν ἄνθρωπο· ὁ ἴδιος ἤξερε τί ὑπῆρχε μέσα
στὸν ἄνθρωπο.

10 1 Ἦταν δὲ ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς φαρισαίους, μὲ τ' ὄνομα Νικόδημος, ἄρχο- 1 **3**
2 ντας τῶν Ἰουδαίων. αὐτὸς ἦρθε σ' αὐτὸν νύχτα καὶ τοῦ εἶπε· 'Ραββί, καταλαβαίνου- 2
3 με ὅτι ἦρθες διδάσκαλος ἀπὸ τὸ θεό· διότι κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ τὰ σημεῖα αὐ-
4 τὰ ποὺ κάνεις ἐσύ, ἐὰν δὲν εἶναι μαζί του ὁ θεός. ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· 3
Σὲ βεβαιώνω, ἐὰν κανεὶς δὲν γεννηθῇ ἀπὸ τὴν ἀρχή, δὲν μπορεῖ νὰ δῇ τὴ βασιλεία
5 τοῦ θεοῦ. λέει σ' αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς μπορεῖ νὰ γεννηθῇ ἕνας ἄνθρωπος, ὅταν 4
εἶναι γέρος; μήπως μπορεῖ νὰ μπῇ ξανὰ στὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας του καὶ νὰ γεννη-
6 θῇ; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Σὲ βεβαιώνω, ἐὰν δὲν γεννηθῇ κανεὶς ἀπὸ νερὸ καὶ πνεῦ- 5
7 μα, δὲν μπορεῖ νὰ μπῇ στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. αὐτὸ ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴ σάρκα εἶ- 6
8 ναι σάρκα, κι αὐτὸ ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸ πνεῦμα εἶναι πνεῦμα. μὴν ἀπορήσῃς, ποὺ 7
9 σοῦ εἶπα 'Πρέπει νὰ γεννηθῆτε ἀπὸ τὴν ἀρχή'. ὁ ἄνεμος πνέει ὅπου θέλει, κι ἀκοῦς 8
τὸν ἦχο του, ἀλλὰ δὲν ξέρεις ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καὶ ποῦ πηγαίνει· ἔτσι εἶναι κάθε γεν-
10 νημένος ἀπὸ τὸ πνεῦμα. ἀποκρίθηκε ὁ Νικόδημος καὶ τοῦ εἶπε· Πῶς εἶναι δυνατὸν 9
11 νὰ γίνουν αὐτά; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσ- 10
12 ραήλ, κι αὐτὰ δὲν τὰ ξέρεις; σὲ βεβαιώνω ὅτι λέμε αὐτὸ ποὺ ξέρουμε καὶ μαρτυροῦ- 11
13 με αὐτὸ ποὺ εἴδαμε, ἀλλὰ δὲν δέχεστε τὴ μαρτυρία μας. ἐὰν σᾶς εἶπα τὰ γήινα καὶ 12
14 δὲν πιστεύετε, πῶς θὰ πιστεύσετε, ὅταν σᾶς πῶ τὰ οὐράνια; καὶ κανεὶς δὲν ἀνέβηκε 13
στὸν οὐρανὸ παρὰ μόνο αὐτὸς ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
15 ποὺ εἶναι στὸν οὐρανό. κι ὅπως ὁ Μωϋσῆς *ὕψωσε τὸν ὄφι* στὴν ἔρημο, ἔτσι πρέπει 14
16 νὰ ὑψωθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε, ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν, νὰ μὴ χαθῇ, ἀλλὰ 15
17 νὰ ἔχῃ ζωὴ αἰώνια. διότι ὁ θεὸς ἀγάπησε τὸν κόσμο τόσο, ποὺ ἔδωσε τὸν υἱό του τὸ 16
18 19 μονογενῆ, ὥστε ὅποιος πιστεύει σ' αὐτὸν νὰ μὴ χαθῇ, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴ αἰώνια. ὁ θε- 17
ὸς δὲν ἔστειλε στὸν κόσμο τὸν υἱό του, γιὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμο, ἀλλὰ γιὰ νὰ σωθῇ ὁ
20 κόσμος μ' αὐτόν. ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν, δὲν κρίνεται, ἐνῷ ὅποιος δὲν πιστεύει, ἔ- 18
21 χει κιόλας κριθῆ, ἀφοῦ δὲν πίστευσε στὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ
νά ποιά εἶναι ἡ κρίσι· ὅτι τὸ φῶς ἦρθε στὸν κόσμο, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἀγάπησαν τὸ 19
22 σκοτάδι καὶ ὄχι τὸ φῶς, διότι τὰ ἔργα τους ἦταν πονηρά. διότι ὅποιος κάνει τὰ φαῦ- 20
23 λα, μισεῖ τὸ φῶς καὶ δὲν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, γιὰ νὰ μὴ φανοῦν τὰ ἔργα του· ἐνῷ ὅ- 21
ποιος ζῇ ἀνυπόκριτα, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, γιὰ νὰ φανερωθοῦν τὰ ἔργα του, διότι
εἶναι καμωμένα μὲ τὸ θεό.

11 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἦρθε ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του στὴν Ἰουδαία, κι ἐκεῖ ἦταν 22
2 μαζί τους καὶ βάπτιζε. ἦταν δὲ κι ὁ Ἰωάννης καὶ βάπτιζε στὴν Αἰνὼν κοντὰ στὸ Σα- 23
3 λίμ, διότι ὑπῆρχαν ἐκεῖ νερὰ πολλά, κι ἔρχονταν καὶ βαπτίζονταν· διότι ὁ Ἰωάννης 24
4 δὲν ἦταν ἀκόμη ῥιγμένος στὴ φυλακή. ἔγινε λοιπὸν συζήτησι μερικῶν ἀπὸ τοὺς μα- 25
5 θητὰς τοῦ Ἰωάννου μ' ἕναν Ἰουδαῖο γιὰ τὸν καθαρισμό. καὶ ἦρθαν στὸν Ἰωάννη καὶ 26
τοῦ εἶπαν· 'Ραββί, ἐκεῖνος ποὺ ἦταν μαζί σου πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, γιὰ τὸν ὁποῖο

6 σὺ μαρτύρησες, νά αὐτὸς βαπτίζει καὶ ὅλοι ἔρχονται σ' αὐτόν. ἀποκρίθηκε ὁ Ἰωάν- 27
νης καὶ εἶπε· Δὲν μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ πάρῃ τίποτε, ἐὰν δὲν τοῦ εἶναι δοσμένο ἀ-
7 πὸ τὸν οὐρανό. σεῖς οἱ ἴδιοι εἶστε μάρτυρές μου, ὅτι εἶπα· Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός, 28
8 ἀλλ' ὅτι εἶμαι ἀπεσταλμένος μπροστὰ ἀπὸ κεῖνον. αὐτὸς ποὺ ἔχει τὴ νύφη εἶναι γα- 29
μπρός· ὁ δὲ φίλος τοῦ γαμπροῦ, ποὺ στέκεται καὶ τὸν ἀκούει, χαίρεται γιὰ τὴ λαλιὰ
9 τοῦ γαμπροῦ. αὐτὴ λοιπὸν ἡ χαρὰ ἡ δική μου ὡλοκληρώθηκε. ἐκεῖνος πρέπει ν' αὐ- 30
10 ξάνῃ, ἐγὼ δὲ νὰ ἐλαττώνωμαι. αὐτὸς ποὺ ἔρχεται ἀπὸ πάνω, εἶναι πάνω ἀπ' ὅλους. 31
11 αὐτὸς ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴ γῆ, ἀπὸ τὴ γῆ εἶναι κι ἀπὸ τὴ γῆ μιλάει· αὐτὸς ποὺ ἔρχεται 32
ἀπὸ τὸν οὐρανό, εἶναι πάνω ἀπ' ὅλους, καὶ μαρτυρεῖ αὐτὸ ποὺ εἶδε κι ἄκουσε, καὶ
12 τὴ μαρτυρία του δὲν τὴ δέχεται κανείς. ὅποιος δέχτηκε τὴ μαρτυρία του, βεβαίωσε 33
13 ὅτι ὁ θεὸς εἶναι ἀληθινός. διότι αὐτὸς τὸν ὁποῖο ἔστειλε ὁ θεός, λαλεῖ τὰ λόγια τοῦ 34
14 θεοῦ· ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα δὲν τὸ δίνει μὲ μέτρο. ὁ πατέρας ἀγαπάει τὸν υἱὸ καὶ τἄδωσε 35
15 ὅλα στὸ χέρι του. ὅποιος πιστεύει στὸν υἱό, ἔχει ζωὴ αἰώνια· κι ὅποιος δὲν πειθαρ- 36
χεῖ στὸν υἱό, δὲν θὰ δῇ ζωή, ἀλλ' ἐπάνω του κάθεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ.

12 1 Ὅταν λοιπὸν ὁ Κύριος ἔνιωσε ὅτι ἄκουσαν οἱ φαρισαῖοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς κάνει καὶ 1 **4**
2 βαπτίζει περισσότερους μαθητὰς παρὰ ὁ Ἰωάννης –ἂν καὶ βέβαια δὲν βάπτιζε ὁ ἴ- 2
3 διος ὁ Ἰησοῦς, ἀλλ' οἱ μαθηταί του– ἀφῆκε τὴν Ἰουδαία κι ἔφυγε γιὰ τὴ Γαλιλαία. 3
4 5 ἔπρεπε δὲ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴ Σαμάρεια. ἔρχεται λοιπὸν στὴν πόλι τῆς Σαμαρείας 4 5
6 ποὺ λέγεται Συχάρ, κοντὰ στὸ χωράφι ποὺ ἔδωσε ὁ Ἰακὼβ στὸ γιό του Ἰωσήφ· κι ἐ- 6
7 κεῖ ἦταν ἕνα πηγάδι τοῦ Ἰακώβ. ὁ Ἰησοῦς κουρασμένος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορία καθόταν
8 ἔτσι χωρὶς τίποτε πάνω στὸ πηγάδι· ἦταν περίπου ἓξ ἡ ὥρα. ἔρχεται μιὰ γυναίκα ἀ- 7
9 πὸ τὴ Σαμάρεια νὰ βγάλῃ νερό. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Δός μου νὰ πιῶ. οἱ μαθηταί του 8
10 εἶχαν φύγει στὴν πόλι ν' ἀγοράσουν τροφές. τοῦ λέει λοιπὸν ἡ γυναίκα ἡ Σαμαρείτι- 9
δα· Πῶς ἐσὺ ποὺ εἶσαι Ἰουδαῖος ζητᾷς νὰ πιῇς ἀπὸ μένα ποὺ εἶμαι γυναίκα Σαμα-
11 ρείτιδα; διότι οἱ Ἰουδαῖοι μὲ τοὺς Σαμαρεῖτες δὲν χρησιμοποιοῦν τὸ ἴδιο πρᾶγμα
12 μαζί. τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς λέει· Ἂν ἤξερες τὴ δωρεὰ τοῦ θεοῦ, καὶ 10
ποιός εἶναι αὐτὸς ποὺ σοῦ λέει 'Δός μου νὰ πιῶ', θὰ τοῦ ζητοῦσες ἐσύ, καὶ θὰ σοῦ ἔ-
13 δινε νερὸ ζωντανό. τοῦ λέει ἡ γυναίκα· Κύριε, καὶ κουβᾶ μὲ σχοινὶ δὲν ἔχεις καὶ τὸ 11
14 πηγάδι εἶναι βαθύ· ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχεις τὸ ζωντανὸ νερό; μήπως ἐσὺ εἶσαι μεγαλεί- 12
τερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας Ἰακώβ, ποὺ μᾶς ἔδωσε τὸ πηγάδι, καὶ ἤπιε ἀπ' αὐτὸ κι ὁ
15 ἴδιος καὶ οἱ γιοί του καὶ τὰ ζῷα του; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· Ὅποιος πί- 13
16 νει ἀπὸ τὸ νερὸ αὐτό, θὰ διψάσῃ πάλι· ὅποιος ὅμως θὰ πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸ ποὺ θὰ τοῦ 14
δώσω ἐγώ, δὲν θὰ διψάσῃ στὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ νερὸ ποὺ θὰ τοῦ δώσω, θὰ γίνῃ σ'
17 αὐτὸν πηγὴ νεροῦ ποὺ ξεπηδάει γιὰ ζωὴ αἰώνια. λέει σ' αὐτὸν ἡ γυναίκα· Κύριε, 15
18 δός μου αὐτὸ τὸ νερό, γιὰ νὰ μὴ διψῶ, μήτε νἄρχωμαι ἐδῶ ν' ἀντλῶ. τῆς λέει ὁ Ἰη- 16
19 σοῦς· Πήγαινε φώναξε τὸν ἄντρα σου κι ἔλα ἐδῶ. ἀποκρίθηκε ἡ γυναίκα καὶ εἶπε· 17
20 Δὲν ἔχω ἄντρα. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Καλὰ εἶπες ὅτι 'Δὲν ἔχω ἄντρα'· διότι ἄλλαξες 18
πέντε ἄντρες, κι αὐτὸν ποὺ ἔχεις τώρα δὲν εἶναι ἄντρας σου· αὐτὸ τὸ εἶπες εἰλικρι-
21 22 νά. τοῦ λέει ἡ γυναίκα· Κύριε, βλέπω ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης. οἱ πατέρες μας προσκύ- 19 20
νησαν στὸ βουνὸ αὐτό· καὶ σεῖς λέτε ὅτι ὁ τόπος ὅπου πρέπει νὰ προσκυνοῦμε εἶναι
23 στὰ Ἱεροσόλυμα. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Γυναίκα, πίστεψέ με ὅτι ἔρχεται ὥρα ποὺ οὔτε 21
24 στὸ βουνὸ αὐτὸ οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα θὰ προσκυνήσετε τὸν πατέρα. σεῖς προσκυνᾶ- 22
τε αὐτὸ ποὺ δὲν ξέρετε, ἐμεῖς προσκυνοῦμε αὐτὸ ποὺ ξέρουμε· διότι ἡ σωτηρία εἶναι
25 ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ εἶναι τώρα, ποὺ οἱ ἀληθινοὶ προσκυνη- 23
26 ταὶ θὰ προσκυνήσουν τὸν πατέρα πνευματικὰ κι ἀληθινά· διότι κι ὁ πατέρας τέ-
27 τοιους τοὺς θέλει αὐτοὺς ποὺ τὸν προσκυνοῦν. ὁ θεὸς εἶναι πνεῦμα, κι αὐτοὶ ποὺ 24
28 τὸν προσκυνοῦν πρέπει νὰ τὸν προσκυνοῦν πνευματικὰ κι ἀληθινά. τοῦ λέει ἡ γυ- 25
ναίκα· Ξέρω ὅτι ἔρχεται ἕνας Μεσσίας ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔρθῃ ἐκεῖνος, θὰ
29 30 μᾶς τὰ μάθῃ ὅλα. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ποὺ σοῦ μιλάω εἶμαι. καὶ τὴ στιγμὴ αὐτὴ 26 27

ἦρθαν οἱ μαθηταί του κι ἔμειναν ἔκπληκτοι ποὺ μιλοῦσε σὲ γυναῖκα· κανεὶς ὅμως
31 δὲν τοῦ εἶπε Τί ζητᾷς ἢ τί λὲς μ' αὐτή; τότε ἡ γυναίκα ἀφῆκε τὴ στάμνα της κι ἔφυγε 28
32 στὴν πόλι, καὶ λέει στοὺς ἀνθρώπους· Ἐλᾶτε νὰ δῆτε ἕναν ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος μοῦ εἶ- 29
33 πε ὅλα ὅσα ἔκανα· μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός; τότε βγῆκαν ἀπὸ τὴν πόλι κι ἔρχο- 30
34 νταν σ' αὐτόν. στὸ ἐνδιάμεσο οἱ μαθηταὶ τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας· Ῥαββί, φάγε. 31
35 36 κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Ἐγὼ ἔχω νὰ φάω φαγητό, ποὺ σεῖς δὲν τὸ ξέρετε. τότε οἱ μαθη- 32 33
37 ταὶ ἔλεγαν μεταξύ τους· Μήπως τοῦ ἔφερε κανεὶς νὰ φάῃ; τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Φαγη- 34
τὸ δικό μου εἶναι νὰ κάνω τὸ θέλημα αὐτοῦ ποὺ μ' ἔστειλε καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργο
38 39 του. σεῖς δὲν λέτε ὅτι ''Ακόμη ἕνα τετράμηνο μένει, κι ἔρχεται ὁ θερισμός'; νά, σᾶς 35
λέω, σηκώστε τὰ μάτια σας καὶ δῆτε τὰ χωράφια, ὅτι ἄσπρισαν καὶ θέλουν πιὰ θερι-
40 σμό. κι αὐτὸς ποὺ θερίζει παίρνει μισθὸ καὶ συνάζει καρπὸ γιὰ ζωὴ αἰώνια, γιὰ νὰ 36
41 χαίρωνται μαζὶ κι αὐτὸς ποὺ σπέρνει κι αὐτὸς ποὺ θερίζει. διότι ἐδῶ εἶναι ὁ ἀληθι- 37
42 νὸς λόγος, ὅτι ἄλλος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ σπέρνει κι ἄλλος ἐκεῖνος ποὺ θερίζει. ἐγὼ 38
σᾶς ἔστειλα νὰ θερίζετε σπαρτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο σεῖς δὲν κοπιάσατε· ἄλλοι κοπίασαν,
43 καὶ σεῖς μπήκατε στὸν κόπο τους. ἀπὸ δὲ τὴν πόλι ἐκείνη πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Σαμαρεῖ- 39
τες πίστευσαν σ' αὐτὸν χάρι στὸ λόγο τῆς γυναικός, ποὺ μαρτυροῦσε ὅτι 'Μοῦ εἶπε
44 ὅλα ὅσα ἔκανα'. ὅταν λοιπὸν ἦρθαν σ' αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖτες, τὸν παρακαλοῦσαν νὰ 40
45 μείνῃ σ' αὐτούς· κι ἔμεινε ἐκεῖ δύο μέρες. καὶ χάρι στὸ λόγο του πίστευσαν πολὺ πε- 41
46 ρισσότεροι, καὶ στὴ γυναῖκα ἔλεγαν ὅτι Πιστεύουμε πιά, ὄχι ἐπειδὴ τὸ εἶπες ἐσύ· ἀλ- 42
λὰ διότι οἱ ἴδιοι ἀκούσαμε καὶ ξέρουμε ὅτι αὐτὸς εἶναι πραγματικὰ ὁ σωτήρας τοῦ
κόσμου, ὁ Χριστός.

13 1 2 Μετὰ δὲ τὶς δυὸ μέρες ἔφυγε ἀπὸ κεῖ καὶ πῆγε στὴ Γαλιλαία. διότι ὁ ἴδιος ὁ Ἰη- 43 44
3 σοῦς μαρτύρησε ὅτι ''Ἕναν προφήτη στὴν ἴδια του τὴν πατρίδα δὲν τὸν τιμοῦν'. ὅ- 45
ταν λοιπὸν ἦρθε στὴ Γαλιλαία, τὸν ὑποδέχτηκαν οἱ Γαλιλαῖοι, ποὺ εἶχαν δῆ ὅλα ὅ-
4 σα ἔκανε στὰ Ἱεροσόλυμα στὴν ἑορτή· διότι εἶχαν πάει κι αὐτοὶ στὴν ἑορτή. πῆγε 46
5 λοιπὸν πάλι ὁ Ἰησοῦς στὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἔκανε τὸ νερὸ κρασί. καὶ ἦ-
6 ταν ἕνας βασιλικός, τοῦ ὁποίου ὁ γιὸς ἦταν ἄρρωστος στὴν Καπερναούμ· αὐτὸς ὅ- 47
ταν ἄκουσε ὅτι ἔφτασε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Ἰουδαία στὴ Γαλιλαία, πῆγε σ' αὐτὸν καὶ
7 τὸν παρακαλοῦσε νὰ κατεβῇ καὶ νὰ γιατρέψῃ τὸ γιό του· διότι ἔμελλε νὰ πεθάνῃ. εἶ- 48
8 πε τότε ὁ Ἰησοῦς σ' αὐτόν· Ἐὰν δὲν δῆτε σημεῖα καὶ τέρατα, δὲν θὰ πιστεύσετε. λέει 49
9 πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατέβα, προτοῦ νὰ πεθάνῃ τὸ παιδί μου. τοῦ λέει ὁ 50
10 Ἰησοῦς· Πήγαινε· ὁ γιός σου ζῇ. καὶ πίστευσε ὁ ἄνθρωπος στὸ λόγο ποὺ τοῦ εἶπε ὁ Ἰ-
11 ησοῦς, καὶ πήγαινε. ἐνῷ δὲ αὐτὸς κατέβαινε κιόλας, τὸν συνάντησαν οἱ δοῦλοι του 51
12 καὶ τοῦ ἀνήγγειλαν λέγοντας ὅτι Τὸ παιδί σου ζῇ. τότε ῥώτησε νὰ μάθῃ ἀπ' αὐτοὺς 52
13 τὴν ὥρα ποὺ ἔγινε καλλίτερα. καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι Χθὲς τὴν ἑβδόμη ὥρα τὸν ἄφησε ὁ
14 πυρετός. κατάλαβε τότε ὁ πατέρας ὅτι τὸν ἄφησε τὴν ὥρα ἐκείνη ποὺ τοῦ εἶπε ὁ Ἰη- 53
15 16 σοῦς ὅτι Ὁ γιός σου ζῇ· καὶ πίστευσε ὁ ἴδιος καὶ ὅλο του τὸ σπίτι. αὐτὸ τὸ σημεῖο ἔ- 54
κανε πάλι ὁ Ἰησοῦς δεύτερο στὴ Γαλιλαία, ἀφοῦ ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἰουδαία.

14 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἦταν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, κι ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυ- 1 **5**
2 μα. στὰ Ἱεροσόλυμα δὲ στὴν προβατικὴ πύλη εἶναι μιὰ δεξαμενὴ ποὺ λέγεται ἑβραϊ- 2
3 κὰ Βηθεσδά, κι ἔχει πέντε στοές. σ' αὐτὲς βρισκόταν κατάκοιτο πολὺ πλῆθος ἀπὸ 3
ἀρρώστους, τυφλούς, κουτσούς, παραλύτους, ποὺ περίμεναν τὴν κίνησι τοῦ νεροῦ.
4 διότι ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ κατέβαινε στὴ δεξαμενὴ ἄγγελος, καὶ τὸ νερὸ ταραζόταν· 4
ὅποιος τότε ἔμπαινε πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴ τοῦ νεροῦ, ἀπ' ὁποιοδήποτε νόσημα κι
5 ἂν κατεχόταν, γινόταν ὑγιής. ἦταν δὲ ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ εἶχε τριανταοχτὼ 5
6 χρόνια στὴν ἀρρώστια του. αὐτὸν τὸν εἶδε ὁ Ἰησοῦς νὰ εἶναι κατάκοιτος, κατάλαβε 6
7 ὅτι ἔχει πιὰ πολὺν καιρό, καὶ τοῦ λέει· Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής; τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἄρ- 7
ρωστος· Κύριε, ἄνθρωπο δὲν ἔχω, πού, ὅταν θὰ ταραχτῇ τὸ νερό, νὰ μὲ βάλῃ στὴ δε-
8 ξαμενή· ἐνῷ δὲ πάω ἐγώ, κατεβαίνει ἄλλος πρὶν ἀπὸ μένα. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Σήκω, 8

9 πᾶρε τὸ κρεβάτι σου καὶ περπάτα. κι ἀμέσως ἔγινε ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ σήκωσε τὸ 9
10 κρεβάτι του καὶ περπατοῦσε. ἦταν δὲ σάββατο τὴν ἡμέρα ἐκείνη. ἔλεγαν λοιπὸν οἱ 10
Ἰουδαῖοι στὸ θεραπευμένο· Σάββατο εἶναι· δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σηκώνῃς τὸ κρε-
11 βάτι. τοὺς ἀποκρίθηκε· Ἐκεῖνος ποὺ μ' ἔκανε ὑγιῆ, ἐκεῖνος μοῦ εἶπε 'Πᾶρε τὸ κρεβά- 11
12 τι σου καὶ περπάτα'. τότε τὸν ῥώτησαν· Ποιός εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ σοῦ εἶπε 'Πᾶρε 12
13 τὸ κρεβάτι σου καὶ περπάτα;' ὁ γιατρεμμένος ὅμως δὲν ἤξερε ποιός εἶναι· διότι ὁ Ἰη- 13
14 σοῦς ἀπομακρύνθηκε, ἐπειδὴ ἦταν στὸν τόπο κόσμος. μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς τὸν 14
βρίσκει στὸ ἱερὸ καὶ τοῦ λέει· Κύτα, ἔγινες ὑγιής· μὴν ἁμαρτάνῃς πλέον, γιὰ νὰ μὴ
15 σοῦ συμβῇ τίποτε χειρότερο. ἔφυγε ὁ ἄνθρωπος κι ἀνήγγειλε στοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ 15
Ἰησοῦς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ τὸν ἔκανε ὑγιῆ.

15 1 Καὶ γι' αὐτὸ καταδίωκαν τὸν Ἰησοῦ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ζητοῦσαν νὰ τὸν σκοτώ- 16
2 σουν, διότι τὰ ἔκανε αὐτὰ τὸ σάββατο. ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς ἀποκρίθηκε· Ὁ πατέρας 17
3 μου μέχρι τώρα ἐργάζεται, κι ἐγὼ ἐργάζομαι. γι' αὐτὸ λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι περισσό- 18
τερο ζητοῦσαν νὰ τὸν σκοτώσουν, διότι ὄχι μόνο καταργοῦσε τὸ σάββατο, ἀλλὰ καὶ
4 ἔλεγε πατέρα του τὸ θεό, κάνοντας τὸν ἑαυτό του ἴσο μὲ τὸ θεό. ἀποκρίθηκε λοιπὸν 19
ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ υἱὸς νὰ κάνῃ ἀπὸ μόνος
5 του τίποτε, ἐὰν δὲν βλέπῃ κάτι νὰ τὸ κάνῃ ὁ πατέρας· διότι ὅσα κάνει ἐκεῖνος, αὐτὰ
6 κάνει κι ὁ υἱὸς ὁμοίως. ὁ πατέρας ἀγαπάει τὸν υἱὸ καὶ ὅλα ὅσα κάνει ὁ ἴδιος τὰ δεί- 20
χνει σ' αὐτόν, καὶ θὰ τοῦ δείξῃ ἔργα μεγαλείτερα ἀπ' αὐτά, γιὰ νὰ θαυμάζετε σεῖς.
7 διότι ὅπως ὁ πατέρας σηκώνει τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ζωοποιεῖ, ἔτσι κι ὁ υἱὸς ζωο- 21
8 ποιεῖ ὅποιους θέλει. κι οὔτε κρίνει κανέναν ὁ πατέρας, ἀλλὰ παρέδωσε ὅλη τὴν κρί- 22
9 σι στὸν υἱό, γιὰ νὰ τιμοῦν ὅλοι τὸν υἱό, ὅπως τιμοῦν τὸν πατέρα. ὅποιος δὲν τιμάει 23
10 τὸν υἱό, δὲν τιμάει τὸν πατέρα ποὺ τὸν ἔστειλε. σᾶς βεβαιώνω ὅτι ὅποιος ἀκούει τὸ 24
λόγο μου καὶ πιστεύει σ' αὐτὸν ποὺ μ' ἔστειλε, ἔχει ζωὴ αἰώνια, καὶ δὲν ἔρχεται σὲ
11 κρίσι, ἀλλ' ἔχει περάσει ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωή. σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ 25
εἶναι τώρα, ποὺ οἱ νεκροὶ θ' ἀκούσουν τὴ φωνὴ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, κι ὅσοι θἄχουν ἀ-
12 κούσει, θὰ ζήσουν. διότι ὅπως ὁ πατέρας ἔχει μέσα του ζωή, ἔτσι ἔδωσε καὶ στὸν υἱὸ 26
13 νὰ ἔχῃ μέσα του ζωή· καὶ τοῦ ἔδωσε ἐξουσία καὶ νὰ κάνῃ κρίσι, διότι εἶναι υἱὸς ἀν- 27
14 θρώπου. μὴν ἀπορεῖτε γι' αὐτό· διότι ἔρχεται ὥρα, ποὺ ὅλοι ὅσοι εἶναι στὰ μνήματα 28
15 θ' ἀκούσουν τὴ φωνή του, καὶ θὰ πᾶν ὅσοι ἔκαναν τὰ καλὰ γιὰ ἀνάστασι ζωῆς, κι ὅ- 29
16 σοι ἔπραξαν τὰ φαῦλα γιὰ ἀνάστασι κρίσεως. δὲν εἶναι δυνατὸν ἐγὼ νὰ κάνω ἀπὸ 30
17 μόνος του τίποτε. ὅπως ἀκούω, κρίνω, καὶ ἡ κρίσι ἡ δική μου εἶναι δίκαιη· διότι δὲν
18 ζητῶ τὸ δικό μου θέλημα, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς ποὺ μ' ἔστειλε. ἐὰν ἐγὼ μαρτυ- 31
19 ρῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἡ μαρτυρία μου δὲν εἶναι ἀληθινή. ἄλλος εἶναι ποὺ μαρτυρεῖ 32
20 γιὰ μένα, καὶ ξέρω ὅτι εἶναι ἀληθινὴ ἡ μαρτυρία ποὺ δίνει γιὰ μένα. σεῖς στείλατε 33
21 στὸν Ἰωάννη, καὶ ἔδωσε μαρτυρία γιὰ τὴν ἀλήθεια· ἐγὼ ὅμως δὲν παίρνω τὴ μαρτυ- 34
22 ρία ἀπὸ ἄνθρωπο, ἀλλὰ τὰ λέω αὐτά, γιὰ νὰ σωθῆτε σεῖς. ἐκεῖνος ἦταν ὁ λύχνος 35
ποὺ ἦταν ἀναμμένος καὶ φώτιζε, καὶ σεῖς θελήσατε γιὰ λίγο νὰ χαρῆτε στὸ φῶς του.
23 ἐγὼ ὅμως ἔχω τὴ μαρτυρία μεγαλείτερη ἀπ' αὐτὴ ποὺ μοῦ δίνει ὁ Ἰωάννης· διότι τὰ 36
24 ἔργα ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ πατέρας, γιὰ νὰ τὰ ὁλοκληρώσω, αὐτὰ τὰ ἔργα ποὺ κάνω ἐ-
25 γώ, μαρτυροῦν γιὰ μένα ὅτι μὲ ἔστειλε ὁ πατέρας. κι ὁ πατέρας ποὺ μ' ἔστειλε, ὁ ἴ- 37
διος ἔδωσε μαρτυρία γιὰ μένα. οὔτε φωνή του ἀκούσατε ποτὲ μέχρι τώρα οὔτε μορ-
26 27 φή του εἴδατε, καὶ δὲν ἔχετε τὸ λόγο του νὰ μένῃ μέσα σας, διότι ἐκεῖνον ποὺ ἐκεῖ- 38
28 νος ἔστειλε, σ' ἐκεῖνον σεῖς δὲν πιστεύετε. ἐρευνᾶτε τὶς Γραφές, διότι ἔχετε τὴ γνώμη 39
29 ὅτι μέσα σ' αὐτὲς ἔχει ζωὴ αἰώνια· κι ἐκεῖνες εἶναι ποὺ μαρτυροῦν γιὰ μένα· καὶ δὲν 40
30 31 θέλετε νἀρθῆτε κοντά μου γιὰ νἄχετε ζωή. δόξα ἀπὸ ἀνθρώπους δὲν παίρνω· ἀλλὰ 41 42
32 σᾶς ξέρω ὅτι δὲν ἔχετε μέσα σας τὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ. ἐγὼ ἦρθα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πα- 43
τρός μου, καὶ δὲν μὲ δέχεστε· ἐὰν ἔρθῃ ἄλλος μὲ τὸ δικό του ὄνομα, ἐκεῖνον θὰ τὸν
33 δεχτῆτε. πῶς μπορεῖτε νὰ πιστεύσετε σεῖς, ποὺ παίρνετε δόξα ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο, 44

34 καὶ δὲν ἀναζητᾶτε τὴ δόξα ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ μόνο θεό; μὴ νομίζετε ὅτι ἐγὼ θὰ 45
σᾶς κατηγορήσω στὸν πατέρα· ἐκεῖνος ποὺ θὰ σᾶς κατηγορήσῃ εἶναι ὁ Μωϋσῆς,
35 στὸν ὁποῖο σεῖς στηρίξατε τὴν ἐλπίδα σας. διότι ἂν πιστεύατε στὸ Μωϋσῆ, θὰ πι- 46
36 στεύατε σ' ἐμένα· διότι ἐκεῖνος γιὰ μένα ἔγραψε. ἂν ὅμως δὲν πιστεύετε σ' ἐκείνου 47
τὰ γράμματα, πῶς θὰ πιστεύσετε στὰ λόγια τὰ δικά μου;

16 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἔφυγε ὁ Ἰησοῦς πέρα ἀπὸ τὴ Θάλασσα τῆς Τιβεριάδος· καὶ τὸν 1 **6**
2 ἀκολουθοῦσε κόσμος πολύς, διότι ἔβλεπαν τὰ σημεῖα του ποὺ ἔκανε στοὺς ἀρρώ- 2
3 4 στους. κι ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς στὸ βουνό, κι ἐκεῖ καθόταν μὲ τοὺς μαθητάς του. κό- 3 4
5 ντευε δὲ τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. ὅταν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς σήκωσε τὰ μάτια 5
καὶ εἶδε ὅτι πολὺς κόσμος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέει στὸ Φίλιππο· Ἀπὸ ποῦ θ' ἀγορά-
6 σουμε ψωμιά, γιὰ νὰ φᾶν αὐτοί; τόλεγε δὲ αὐτὸ δοκιμάζοντάς τον· διότι αὐτὸς ἤξε- 6
7 ρε τί ἔμελλε νὰ κάνῃ. τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος· Διακοσίων δηναρίων ψωμιὰ δὲν 7
8 τοὺς φτάνουν, γιὰ νὰ πάρῃ ὁ καθένας τους ἕνα μικρὸ κομμάτι. τοῦ λέει ἕνας ἀπὸ 8
9 τοὺς μαθητάς του, ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδερφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου· Εἶναι ἐδῶ ἕνας νεα- 9
ρός, ποὺ ἔχει πέντε κρίθινα ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια· ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὰ γιὰ τόσους
10 πολλούς; ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶπε· Κάντε τοὺς ἀνθρώπους νὰ πλαγιάσουν· ὑπῆρχε δὲ πο- 10
11 λὺ χόρτο στὸν τόπο. πλάγιασαν λοιπὸν οἱ ἄντρες περίπου πέντε χιλιάδες στὸν ἀριθ-
12 μό. πῆρε δὲ τὰ ψωμιὰ ὁ Ἰησοῦς, κι ἀφοῦ ἔκανε εὐχαριστία, μοίρασε στοὺς μαθητὰς 11
13 καὶ οἱ μαθηταὶ στοὺς πλαγιασμένους· ὁμοίως κι ἀπὸ τὰ ψάρια ὅσο ἤθελαν. κι ὅταν 12
χόρτασαν, λέει στοὺς μαθητάς του· Μαζέψτε τὰ κομμάτια ποὺ περίσσεψαν, γιὰ νὰ
14 μὴν πάῃ χαμένο τίποτε. μάζεψαν λοιπὸν καὶ γέμισαν δώδεκα κοφίνια κομμάτια ἀπὸ 13
15 τὰ πέντε κρίθινα ψωμιά, τὰ ὁποῖα περίσσεψαν ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἔφαγαν. τότε οἱ ἄν- 14
θρωποι, σὰν εἶδαν τὸ σημεῖο ποὺ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγαν ὅτι αὐτὸς εἶναι πραγματι-
16 κὰ ὁ προφήτης ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο. κι ὁ Ἰησοῦς κατάλαβε ὅτι θἀρθοῦν νὰ τὸν 15
ἁρπάξουν, γιὰ νὰ τὸν κάνουν βασιλιᾶ, κι ἔφυγε πάλι στὸ βουνὸ μόνος του.

17 1 Κι ὅταν βράδιασε, κατέβηκαν οἱ μαθηταί του στὴ θάλασσα, μπῆκαν στὸ πλοῖο 16 17
2 κι ἔρχονταν πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα στὴν Καπερναούμ. καὶ εἶχε πιὰ γίνει σκοτάδι καὶ
δὲν εἶχε ἔρθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἡ δὲ θάλασσα, ἐπειδὴ φυσοῦσε δυνατὸς ἄνε- 18
3 μος, ξεσηκωνόταν. ὅταν λοιπὸν προχώρησαν καμμιὰ εἴκοσι πέντε ἢ τριάντα στάδια, 19
βλέπουν τὸν Ἰησοῦ νὰ περπατάῃ πάνω στὴ θάλασσα καὶ νὰ πλησιάζῃ τὸ πλοῖο, καὶ
4 5 φοβήθηκαν. κι ἐκεῖνος τοὺς λέει· Ἐγὼ εἶμαι· μὴ φοβᾶστε. τότε ἤθελαν νὰ τὸν πά- 20 21
ρουν στὸ πλοῖο, ἀλλ' ἀμέσως τὸ πλοῖο βρέθηκε στὴ χώρα στὴν ὁποία πήγαιναν.

18 1 Τὴν ἄλλη μέρα ὁ κόσμος ποὺ στέκονταν πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα, ὅταν εἶδε ὅτι 22
δὲν ὑπῆρχε ἐκεῖ ἄλλο πλοιάριο παρὰ μόνο ἕνα, ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο ἀνέβηκαν οἱ μαθη-
2 ταί του, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν μπῆκε μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του στὸ πλοιάριο, ἀλλ' ἔ-
3 φυγαν μόνοι οἱ μαθηταί του –ἦρθαν δὲ ἄλλα πλοιάρια ἀπὸ τὴν Τιβεριάδα κοντὰ ἀ- 23
4 πὸ τὸ μέρος, ὅπου ἔφαγαν τὸ ψωμί, ὅταν ἔκανε τὴν εὐχαριστία ὁ Κύριος– ὅταν λοι- 24
πὸν εἶδε ὁ κόσμος ὅτι δὲν εἶναι ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς οὔτε οἱ μαθηταί του, ἀνέβηκαν οἱ ἴ-
5 διοι στὰ πλοῖα καὶ ἦρθαν στὴν Καπερναοὺμ ζητώντας τὸν Ἰησοῦ. κι ὅταν τὸν βρῆ- 25
6 καν πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα τοῦ εἶπαν· 'Ραββί, πότε ἦρθες ἐδῶ; τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰη- 26
σοῦς καὶ εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, μὲ ζητᾶτε, ὄχι διότι εἴδατε σημεῖα, ἀλλὰ διότι φάγατε
7 ἀπὸ τὰ ψωμιὰ καὶ χορτάσατε. μὴν ἀγωνίζεστε γιὰ τὴν τροφὴ τὴ φθαρτή, ἀλλὰ γιὰ 27
8 τὴν τροφὴ τὴν ἄφθαρτη ποὺ εἶναι γιὰ ζωὴ αἰώνια, τὴν ὁποία θὰ σᾶς δώσῃ ὁ υἱὸς
9 τοῦ ἀνθρώπου. διότι αὐτὸν τὸν σφράγισε ὁ πατέρας ὁ θεός. τοῦ εἶπαν τότε· Τί νὰ 28
10 κάνουμε γιὰ ν' ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς 29
11 εἶπε· Νὰ ποιό εἶναι τὸ ἔργο τοῦ θεοῦ, νὰ πιστεύσετε σ' αὐτὸν ποὺ ἔστειλε ἐκεῖνος. 30
τοῦ εἶπαν τότε· Τί σημεῖο λοιπὸν κάνεις ἐσύ, γιὰ νὰ δοῦμε καὶ νὰ σὲ πιστεύσουμε; τί 31
12 κατορθώνεις; οἱ πατέρες μας ἔφαγαν στὴν ἔρημο τὸ μάννα, καθὼς εἶναι γραμμένο·
13 *Ψωμὶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τοὺς ἔδωσε νὰ φᾶν.* τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, 32

δὲν εἶναι ὁ Μωϋσῆς ποὺ σᾶς ἔδωσε τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἀλλ' ὁ πατέρας μου
14 σᾶς δίνει τὸ ψωμὶ τὸ ἀληθινὸ ἀπὸ τὸν οὐρανό. διότι τὸ ψωμὶ τοῦ θεοῦ εἶναι ἐκεῖνος 33
15 ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ δίνει στὸν κόσμο ζωή. τότε τοῦ εἶπαν· Κύριε, 34
16 δός μας γιὰ πάντα τὸ ψωμὶ αὐτό. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι τὸ ψωμὶ τῆς ζω- 35
ῆς· ὅποιος ἔρχεται σ' ἐμένα, δὲν θὰ πεινάσῃ, κι ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, δὲν θὰ δι-
17 18 ψάσῃ ποτέ. ἀλλὰ σᾶς εἶπα ὅτι καὶ μὲ εἴδατε καὶ δὲν πιστεύετε. κάθε τὶ ποὺ δίνει ὁ 36 37
19 πατέρας, θἀρθῇ κοντά μου, κι αὐτὸν ποὺ ἔρχεται σ' ἐμένα δὲν θὰ τὸν διώξω μακριά·
διότι κατέβηκα ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὄχι γιὰ νὰ κάνω τὸ δικό μου θέλημα, ἀλλὰ τὸ θέλη- 38
20 μα ἐκείνου ποὺ μ' ἔστειλε. καὶ νά ποιό εἶναι τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς ποὺ μ' ἔστειλε· 39
κάθε τὶ ποὺ μοῦ ἔδωσε νὰ μὴν τοῦ τὸ χάσω, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀναστήσω τὴν ἔσχατη μέρα.
21 τὸ δὲ θέλημα ἐκείνου ποὺ μ' ἔστειλε εἶναι τοῦτο· ὅποιος βλέπει τὸν υἱὸ καὶ πιστεύει 40
22 σ' αὐτόν, νὰ ἔχῃ ζωὴ αἰώνια, καὶ νὰ τὸν ἀναστήσω ἐγὼ τὴν ἔσχατη μέρα. τότε οἱ Ἰου- 41
δαῖοι γόγγυζαν γι' αὐτὸ ποὺ εἶπε ''Ἐγὼ εἶμαι τὸ ψωμὶ ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρα-
23 νό', καὶ ἔλεγαν· Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ γιὸς τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ ὁποίου ἐμεῖς ξέ- 42
24 ρουμε τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα; πῶς λοιπὸν αὐτὸς λέει ὅτι ''Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κατέ-
25 26 βηκα'; τότε ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Μὴ γογγύζετε μεταξύ σας. κανεὶς 43 44
δὲν μπορεῖ νἀρθῇ κοντά μου, ἐὰν δὲν τὸν ἑλκύσῃ ὁ πατέρας ποὺ μ' ἔστειλε, κι ἐγὼ
27 θὰ τὸν ἀναστήσω τὴν ἔσχατη μέρα. εἶναι γραμμένο στοὺς προφῆτες· *Καὶ θὰ εἶναι ὅ-* 45
28 29 *λοι θεοδίδακτοι.* ὅποιος ἀκούει καὶ μαθαίνει ἀπὸ τὸν πατέρα, ἔρχεται κοντά μου· ὄ-
χι ὅτι εἶδε κανεὶς τὸν πατέρα, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸν ποὺ εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· αὐτὸς εἶδε τὸν 46
30 31 πατέρα. σᾶς βεβαιώνω, ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, ἔχει ζωὴ αἰώνια. ἐγὼ εἶμαι τὸ ψω- 47 48
32 33 μὶ τῆς ζωῆς. οἱ πατέρες σας ἔφαγαν τὸ μάννα στὴν ἔρημο καὶ πέθαναν. νά ποιό εἶ- 49 50
ναι τὸ ψωμὶ ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανό, ποὺ νὰ φάῃ κανεὶς ἀπ' αὐτὸ καὶ νὰ
34 μὴν πεθάνῃ· ἐγὼ εἶμαι τὸ ψωμὶ τὸ ζωντανὸ ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό· ἐὰν κα- 51
35 νεὶς φάῃ ἀπὸ τὸ ψωμὶ αὐτό, θὰ ζήσῃ στὸν αἰῶνα. καὶ τὸ ψωμὶ δὲ ποὺ θὰ δώσω ἐγὼ
36 εἶναι ἡ σάρκα μου, τὴν ὁποία θὰ δώσω ἐγὼ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ κόσμου. τότε οἱ Ἰουδαῖοι 52
μάλλωναν μεταξύ τους κι ἔλεγαν· Πῶς μπορεῖ αὐτὸς νὰ μᾶς δώσῃ νὰ φᾶμε τὴ σάρκα
37 του; τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, ἐὰν δὲν φᾶτε τὴ σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ 53
38 ἀνθρώπου καὶ δὲν πιῆτε τὸ αἷμα του, δὲν ἔχετε μέσα σας ζωή. ὅποιος τρώει τὴ σάρ- 54
κα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου, ἔχει ζωὴ αἰώνια, κι ἐγὼ θὰ τὸν ἀναστήσω τὴν ἔσχατη
39 μέρα. διότι ἡ σάρκα μου πραγματικὰ εἶναι τροφή, καὶ τὸ αἷμα μου πραγματικὰ εἶναι 55
40 ποτό. αὐτὸς ποὺ τρώει τὴ σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου μένει μέσα μου, κι ἐγὼ 56
41 μέσα του. ὅπως μ' ἔστειλε ὁ ζωντανὸς πατέρας κι ἐγὼ ζῶ γιατὶ εἶμαι ἀπὸ τέτοιον πα- 57
42 τέρα, κι ἐκεῖνος ποὺ μὲ τρώει θὰ ζήσῃ χάρι σ' ἐμένα. αὐτὸ εἶναι τὸ ψωμὶ ποὺ κατέβη- 58
43 κε ἀπὸ τὸν οὐρανό· ὄχι ὅπως ἔφαγαν οἱ πατέρες σας τὸ μάννα καὶ πέθαναν. ὅποιος
44 τρώει αὐτὸ τὸ ψωμί, θὰ ζήσῃ στὸν αἰῶνα. αὐτὰ εἶπε διδάσκοντας σὲ συναγωγὴ στὴν 59
Καπερναούμ.

19 1 Τότε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ποὺ ἄκουσαν εἶπαν· Αὐτὸς ὁ λόγος εἶναι 60
2 σκληρός· ποιός μπορεῖ νὰ τὸν ἀκούῃ; ξέροντας δὲ ὁ Ἰησοῦς μέσα του ὅτι οἱ μαθηταί 61
3 του γογγύζουν γι' αὐτό, τοὺς εἶπε· Αὐτὸ σᾶς σκανδαλίζει; κι ἂν βλέπετε τὸν υἱὸ τοῦ 62
4 ἀνθρώπου ν' ἀνεβαίνῃ ἐκεῖ ποὺ ἦταν πρῶτα; τὸ πνεῦμα εἶναι ποὺ ζωοποιεῖ, ἡ σάρκα 63
5 δὲν εἶναι τίποτε· τὰ λόγια ποὺ σᾶς λέω ἐγὼ εἶναι πνεῦμα καὶ εἶναι ζωή. ἀλλ' εἶναι με-
6 ρικοὶ ἀπὸ σᾶς ποὺ δὲν πιστεύουν. διότι ὁ Ἰησοῦς ἤξερε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ποιοί εἶναι αὐ- 64
7 τοὶ ποὺ δὲν πιστεύουν καὶ ποιός εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ τὸν παραδώσῃ. καὶ ἔλεγε· Γι' 65
αὐτὸ σᾶς εἶπα ὅτι κανεὶς δὲν μπορεῖ νἀρθῇ κοντά μου, ἂν δὲν τοῦ εἶναι δοσμένο ἀπὸ
8 τὸν πατέρα μου. μετὰ ἀπ' αὐτὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ἔφυγαν μακριά του καὶ 66
9 δὲν περπατοῦσαν πιὰ μαζί του. τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς δώδεκα· Μήπως θέλετε νὰ 67
10 φύγετε καὶ σεῖς; τότε τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, σὲ ποιόν νὰ πᾶμε; ἔχεις 68
11 λόγια ζωῆς αἰωνίου. κι ἐμεῖς πιστεύσαμε καὶ νιώσαμε ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς 69

12 τοῦ θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ. τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ δὲν σᾶς διάλεξα ἐσᾶς τοὺς 70
13 δώδεκα; κι ἀπὸ σᾶς ἕνας εἶναι διάβολος. ἐννοοῦσε δὲ τὸν Ἰούδα τοῦ Σίμωνος τὸν Ἰ- 71
σκαριώτη· διότι αὐτὸς ἔμελλε νὰ τὸν παραδώσῃ, ἐνῷ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα.

20 1 Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς περιώδευε στὴ Γαλιλαία· διότι δὲν ἤθελε νὰ περιο- 1 **7**
2 δεύῃ στὴν Ἰουδαία, ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦσαν νὰ τὸν σκοτώσουν. καὶ κόντευε ἡ 2
3 ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. εἶπαν τότε σ' αὐτὸν οἱ ἀδερφοί του· Φύγε ἀπὸ ἐ- 3
δῶ καὶ πήγαινε στὴν Ἰουδαία, γιὰ νὰ δοῦν καὶ οἱ μαθηταί σου τὰ ἔργα σου αὐτὰ
4 ποὺ κάνεις· διότι δὲν εἶναι κανεὶς ποὺ κάνει κάτι στὰ κρυφὰ καὶ θέλει ὁ ἴδιος νὰ εἶ- 4
5 6 ναι στὸ φανερό. ἐφ' ὅσον κάνεις αὐτά, φανέρωσε τὸν ἑαυτό σου στὸν κόσμο. διότι 5
7 οὔτε οἱ ἀδερφοί του πίστευαν σ' αὐτόν. τοὺς λέει τότε ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ δικός 6
8 μου δὲν ἔφτασε ἀκόμη, ἐνῷ ὁ δικός σας καιρὸς εἶναι πάντα ἕτοιμος. ἐσᾶς δὲν μπορεῖ 7
ὁ κόσμος νὰ σᾶς μισῇ· ἐμένα ὅμως μὲ μισεῖ, διότι ἐγὼ μαρτυρῶ γι' αὐτόν, ὅτι τὰ ἔρ-
9 γα του εἶναι πονηρά. σεῖς ἀνεβῆτε στὴν ἑορτὴ αὐτή· ἐγὼ δὲν ἀνεβαίνω ἀκόμη στὴν 8
10 ἑορτὴ αὐτή, διότι ὁ καιρὸς ὁ δικός μου δὲν συμπληρώθηκε ἀκόμη. κι ἀφοῦ τοὺς τᾶ- 9
11 πε αὐτά, ἔμεινε στὴ Γαλιλαία. ὅταν δὲ ἀνέβηκαν οἱ ἀδελφοί του, τότε κι αὐτὸς ἀνέ- 10
12 βηκε στὴν ἑορτή, ὄχι φανερά, ἀλλὰ κάπως στὰ κρυφά. οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν τὸν ἀνα- 11
13 ζητοῦσαν στὴν ἑορτὴ καὶ ἔλεγαν· 'Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος;' καὶ γινόταν μεγάλος γογγυ- 12
14 σμὸς γι' αὐτὸν στὸν κόσμο. ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι 'Εἶναι καλός'· ἄλλοι ἔλεγαν ' Ὄχι, ἀλλὰ
15 πλανάει τὸν κόσμο'. κανεὶς ὅμως δὲν μιλοῦσε γι' αὐτὸν στὰ φανερά, ἐπειδὴ φοβοῦ- 13
νταν τοὺς Ἰουδαίους.

21 1 2 Κι ὅταν πιὰ ἡ ἑορτὴ ἦταν στὴ μέση, ὁ Ἰησοῦς ἀνέβηκε στὸ ἱερὸ καὶ δίδασκε. καὶ 14
3 θαύμαζαν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντας· Πῶς ξέρει γράμματα αὐτός, ἐνῷ δὲν μαθήτευσε; τό- 15
τε ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Ἡ δική μου διδαχὴ δὲν εἶναι δική μου, ἀλλ' ἐ- 16
4 κείνου ποὺ μ' ἔστειλε· ἐὰν κανεὶς θέλῃ νὰ κάνῃ τὸ θέλημα ἐκείνου, θὰ καταλάβῃ γιὰ 17
5 τὴ διδαχή, τί ἀπὸ τὰ δυό, ἀπὸ τὸ θεὸ εἶναι ἢ ἐγὼ μιλῶ ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου. αὐτὸς ποὺ
μιλάει ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, γυρεύει τὴ δόξα τὴ δική του, ἐνῷ αὐτὸς ποὺ γυρεύει τὴ δό- 18
6 ξα ἐκείνου ποὺ τὸν ἔστειλε, αὐτὸς εἶναι εἰλικρινής, καὶ δὲν ἔχει ἐπάνω του ἀδικία. ὁ
7 Μωϋσῆς δὲν σᾶς ἔδωσε τὸ Νόμο; καὶ κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν ἐφαρμόζει τὸ Νόμο. γιατί 19
θέλετε νὰ μὲ σκοτώσετε; ἀποκρίθηκε ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· Δαιμόνιο ἔχεις· ποιός θέλει νὰ 20
8 σὲ σκοτώσῃ; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Ἕνα ἔργο ἔκανα, καὶ ὅλοι θαυμάζε- 21
9 τε γι' αὐτό. ὁ Μωϋσῆς σᾶς ἔδωσε τὴν περιτομή, ὄχι ἐπειδὴ εἶναι ἀπὸ τὸ Μωϋσῆ, ἀλλ' 22
10 ἀπὸ τοὺς πατέρες, καὶ μέρα σάββατο περιτέμνετε ἄνθρωπο. ἀφοῦ περιτέμνεται ἄν- 23
θρωπος μέρα σάββατο, γιὰ νὰ μὴν καταπατηθῇ ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως, τὰ βάζετε μ'
11 ἐμένα, ἐπειδὴ ἔκανα καλὰ ὁλόκληρον ἄνθρωπο ἡμέρα σάββατο! μὴν κρίνετε κατ' ὄ-
12 ψιν, ἀλλὰ τὴ δικαία κρίσι κρίνετε. ἔλεγαν τότε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἱεροσολυμῖτες· Αὐ- 24 25
13 τὸς δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θέλουν νὰ τὸν σκοτώσουν; καὶ νά, μιλάει στὸ φανερό, καὶ 26
δὲν τοῦ λένε τίποτε. μήπως βεβαιώθηκαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι αὐτὸς πραγματικὰ εἶναι ὁ
14 Χριστός; ἀλλ' αὐτὸν τὸν ξέρουμε ἀπὸ ποῦ εἶναι· ἐνῷ ὁ Χριστὸς ὅταν ἔρχεται, κανεὶς 27
15 δὲν ξέρει ἀπὸ ποῦ εἶναι. ἔκραξε τότε ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ δίδασκε στὸ ἱερὸ καὶ εἶπε· Κι ἐ- 28
16 μένα ξέρετε, καὶ ἀπὸ ποῦ εἶμαι ξέρετε· καὶ ὅμως δὲν ἦρθα ἀπὸ μόνος μου, ἀλλ' εἶναι
ἀληθινὸς αὐτὸς ποὺ μ' ἔστειλε, ποὺ σεῖς δὲν τὸν ξέρετε· ἐγὼ τὸν ξέρω, διότι εἶμαι ἀπ'
17 αὐτόν, κι ἐκεῖνος μ' ἔστειλε. τότε ζητοῦσαν νὰ τὸν πιάσουν, καὶ κανεὶς δὲν ἔβαλε ἐ- 29 30
18 πάνω του τὸ χέρι, διότι δὲν εἶχε ἔρθει ἀκόμη ἡ ὥρα του. πολλοὶ δὲ ἀπὸ τὸν κόσμο πί-
19 στεψαν σ' αὐτὸν καὶ ἔλεγαν ὅτι ' Ὁ Χριστός, ὅταν ἔρθῃ, μήπως θὰ κάνῃ περισσότερα 31
20 σημεῖα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔκανε αὐτός;' ἄκουσαν οἱ φαρισαῖοι τὸν κόσμο ποὺ ψιθύριζε γι' 32
αὐτὸν αὐτά, κι ἔστειλαν ὑπηρέτες οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, γιὰ νὰ τὸν πιάσουν.
21 εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· Λίγον καιρὸ ἀκόμη εἶμαι μαζί σας καὶ πηγαίνω πρὸς ἐκεῖνον ποὺ 33
22 μ' ἔστειλε. θὰ μὲ ζητήσετε καὶ δὲν θὰ μὲ βρῆτε· κι ὅπου εἶμαι ἐγώ, σεῖς δὲν μπορεῖτε 34
23 νὰρθῆτε. εἶπαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι μεταξύ τους· Ποῦ πρόκειται νὰ πάῃ αὐτός, καὶ δὲν 35

24 θὰ τὸν βροῦμε ἐμεῖς; μήπως μέλλει νὰ πάῃ στὴ διασπορὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ διδά-
25 σκῃ τοὺς Ἕλληνες; τί σημαίνει αὐτὸς ὁ λόγος ποὺ εἶπε 'Θὰ μὲ ζητήσετε καὶ δὲν θὰ μὲ 36
βρῆτε, κι ὅπου εἶμαι ἐγώ, σεῖς δὲν μπορεῖτε νἀρθῆτε';

22 1 Κατὰ δὲ τὴν τελευταία ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τὴ μεγάλη στεκόταν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔ- 37
2 κραξε καὶ εἶπε· Ἐὰν κανεὶς διψᾷ, νἄρθῃ σ' ἐμένα καὶ νὰ πίνῃ. ὅποιος πιστεύει σ' ἐ- 38
μένα, καθὼς εἶπε ἡ Γραφή, ποταμοὶ νεροῦ ζωντανοῦ θὰ ῥεύσουν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικό
3 του. κι αὐτὸ τὸ εἶπε γιὰ τὸ πνεῦμα ποὺ ἔμελλαν νὰ παίρνουν ὅσοι πιστεύουν σ' αὐ- 39
4 τόν· διότι ἀκόμη δὲν ἦταν πνεῦμα ἅγιο, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἀκόμη δὲν εἶχε δοξαστῆ.
5 τότε πολλοὶ ἀπὸ τὸν κόσμο, σὰν ἄκουσαν τὸ λόγο, ἔλεγαν· Αὐτὸς ἀληθινὰ εἶναι ὁ 40
6 προφήτης· ἄλλοι ἔλεγαν· Αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός· ἄλλοι ἔλεγαν· Μὰ μήπως ὁ Χρι- 41
7 στὸς ἔρχεται ἀπὸ τὴ Γαλιλαία; ἡ Γραφὴ δὲν εἶπε *ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται ἀπὸ τὸ σπέρ-* 42
8 *μα τοῦ Δαυΐδ κι ἀπὸ τὴν κωμόπολι Βηθλεέμ,* ὅπου ἦταν ὁ Δαυΐδ; τότε ἔγινε σχίσμα 43
9 στὸν κόσμο γι' αὐτόν. καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἤθελαν νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ κανεὶς 44
10 δὲν ἔβαλε ἐπάνω του τὰ χέρια. τότε ἦρθαν οἱ ὑπηρέτες στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ φαρι- 45
11 σαίους, κι ἐκεῖνοι τοὺς εἶπαν· Γιατί δὲν τὸν φέρατε; ἀποκρίθηκαν οἱ ὑπηρέτες· Ποτὲ 46
12 δὲν μίλησε ἔτσι ἄνθρωπος, ὅπως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. ἀποκρίθηκαν σ' αὐτοὺς οἱ φαρι- 47
13 σαῖοι· Μήπως ἔχετε πλανηθῆ καὶ σεῖς; μήπως πίστευσε σ' αὐτὸν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρ- 48
14 χοντες ἢ ἀπὸ τοὺς φαρισαίους; ἀλλ' αὐτὸς ὁ κόσμος ποὺ δὲν ξέρει τὸ Νόμο εἶναι κα- 49
15 ταραμένοι! λέει σ' αὐτοὺς ὁ Νικόδημος, ἐκεῖνος ποὺ ἦρθε σ' αὐτὸν νύχτα, καὶ ἦταν 50
16 ἕνας ἀπ' αὐτούς· Μήπως ὁ Νόμος μας κρίνει τὸν ἄνθρωπο, ἐὰν πρῶτα δὲν ἀκούσῃ 51
17 ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ δὲν μάθῃ τί κάνει; τοῦ ἀποκρίθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν· Μήπως εἶσαι 52
18 καὶ σὺ ἀπὸ τὴ Γαλιλαία; ἐρεύνησε καὶ δὲς ὅτι ἀπὸ τὴ Γαλιλαία δὲν βγῆκε προφήτης. 53

23 1 2 Τότε πάλι τοὺς μίλησε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· αὐτὸς 12 **8**
3 ποὺ μ' ἀκολουθεῖ δὲν θὰ περπατήσῃ στὸ σκοτάδι, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ τὸ φῶς τῆς ζωῆς. τό- 13
τε τοῦ εἶπαν οἱ φαρισαῖοι· Σὺ δίνεις μαρτυρία γιὰ τὸν ἑαυτό σου· ἡ μαρτυρία σου
4 δὲν εἶναι ἀληθινή. ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Κι ἂν ἐγὼ δίνω μαρτυρία 14
γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθινή, διότι ξέρω ἀπὸ ποῦ ἦρθα καὶ ποῦ
5 6 πηγαίνω· σεῖς ὅμως δὲν ξέρετε ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι ἢ ποῦ πηγαίνω. σεῖς κρίνετε κατὰ 15
7 σάρκα· ἐγὼ δὲν κρίνω κανέναν. ἀλλὰ κι ἂν κρίνω ἐγώ, ἡ κρίσι ἡ δική μου εἶναι ἀλη- 16
8 θινή, διότι δὲν εἶμαι μόνος, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πατέρας ποὺ μ' ἔστειλε. ἀλλὰ καὶ στὸ Νό- 17
9 μο σας εἶναι γραμμένο ὅτι ἡ μαρτυρία δυὸ ἀνθρώπων εἶναι ἀληθινή. ἐγὼ εἶμαι ποὺ 18
10 μαρτυρῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, καὶ μαρτυρεῖ γιὰ μένα ὁ πατέρας ποὺ μ' ἔστειλε. τοῦ ἔ- 19
11 λεγαν τότε· Ποῦ εἶναι ὁ πατέρας σου; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμένα ξέρετε οὔτε
12 τὸν πατέρα μου· ἂν ξέρατε ἐμένα, θὰ ξέρατε καὶ τὸν πατέρα μου. αὐτὰ τὰ λόγια εἶπε 20
ὁ Ἰησοῦς στὸ γαζοφυλάκιο, ὅταν δίδασκε στὸ ἱερό, καὶ κανεὶς δὲν τὸν ἔπιασε, διότι
δὲν εἶχε ἔρθη ἀκόμη ἡ ὥρα του.

24 1 Τότε τοὺς εἶπε πάλι ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ πηγαίνω καὶ θὰ μ' ἀναζητήσετε, καὶ θὰ πε- 21
2 θάνετε μέσα στὴν ἁμαρτία σας· ὅπου πηγαίνω ἐγώ, σεῖς δὲν μπορεῖτε νἀρθῆτε. τότε 22
ἔλεγαν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήπως θ' αὐτοκτονήσῃ; διότι λέει 'Ὅπου πηγαίνω ἐγώ, σεῖς
3 δὲν μπορεῖτε νἀρθῆτε'. καὶ τοὺς εἶπε· Σεῖς εἶστε ἀπὸ κάτω, ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ πάνω· 23
4 σεῖς εἶστε ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμο. σᾶς εἶπα λοιπόν, 24
ὅτι θὰ πεθάνετε μέσα στὶς ἁμαρτίες σας· διότι, ἂν δὲν πιστεύσετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι, θὰ
5 πεθάνετε μέσα στὶς ἁμαρτίες σας. τότε τοῦ ἔλεγαν· Σὺ ποιός εἶσαι; κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς 25
6 εἶπε· Γενικὰ τί κάθομαι καὶ μιλῶ μαζί σας; ἔχω πολλὰ νὰ πῶ καὶ νὰ ξεκαθαρίσω 26
μαζί σας· ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ μ' ἔστειλε εἶναι ἀληθινός, κι ἐγὼ ὅσα ἄκουσα ἀπ' αὐτόν,
7 8 αὐτὰ λέω στὸν κόσμο. δὲν κατάλαβαν ὅτι τοὺς ἔλεγε τὸν πατέρα. τότε ὁ Ἰησοῦς 27 28
τοὺς εἶπε· Ὅταν ὑψώσετε τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου, τότε θὰ νιώσετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι, καὶ
9 δὲν κάνω τίποτε ἀπὸ μόνος μου, ἀλλὰ καθὼς μὲ δίδαξε ὁ πατέρας μου, αὐτὰ λέω. 29
κι αὐτὸς ποὺ μὲ ἔστειλε εἶναι μαζί μου· ὁ πατέρας δὲν μ' ἀφῆκε μόνο, διότι ἐγὼ κά-

10 νω πάντοτε αὐτὰ ποὺ τοῦ ἀρέσουν. ὅταν τἄλεγε αὐτὰ αὐτός, πολλοὶ πίστευσαν σ' 30
αὐτόν.

25 1 2 Ἔλεγε τότε ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ποὺ εἶχαν πιστεύσει σ' αὐτόν· Ἐὰν 31
μείνετε στὸ λόγο τὸ δικό μου, εἶστε πραγματικὰ μαθηταί μου, καὶ θὰ μάθετε τὴν ἀλή- 32
3 θεια, καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ. τοῦ ἀποκρίθηκαν· Εἴμαστε σπέρμα τοῦ Ἀ- 33
βραὰμ καὶ σὲ κανέναν δὲν χρηματίσαμε δοῦλοι ποτὲ μέχρι τώρα. πῶς ἐσὺ λὲς ὅτι
4 'Θὰ γίνετε ἐλεύθεροι'; τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι ὁποιοσδήποτε 34
5 κάνει τὴν ἁμαρτία εἶναι δοῦλος τῆς ἁμαρτίας. καὶ ὁ δοῦλος δὲν μένει μέσα στὸ σπί- 35
6 τι στὸν αἰῶνα· ὁ γιὸς μένει στὸν αἰῶνα. ἐὰν λοιπὸν σᾶς ἐλευθερώσῃ ὁ γιός, θὰ εἶστε 36
7 πραγματικὰ ἐλεύθεροι. τὸ ξέρω ὅτι εἶστε σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ· ζητᾶτε ὅμως νὰ μὲ 37
8 σκοτώσετε, διότι ὁ λόγος ὁ δικός μου δὲν χωράει στὸ μυαλό σας. ἐγὼ λέω αὐτὸ ποὺ 38
9 εἶδα στὸν πατέρα μου· κάνετε λοιπὸν καὶ σεῖς αὐτὸ ποὺ εἴδατε στὸν πατέρα σας. ἀ- 39
ποκρίθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν· Ὁ πατέρας μας εἶναι ὁ Ἀβραάμ. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἂν
10 ἤσασταν τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, θὰ κάνατε τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ. τώρα ὅμως ζητᾶτε νὰ 40
μὲ σκοτώσετε, ἕναν ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος σᾶς εἶπα τὴν ἀλήθεια ποὺ ἄκουσα ἀπὸ τὸ
11 θεό. αὐτὸ ὁ Ἀβραὰμ δὲν τόκανε. σεῖς κάνετε τὰ ἔργα τοῦ δικοῦ σας πατέρα. τότε 41
12 τοῦ εἶπαν· Ἐμεῖς δὲν γεννηθήκαμε ἀπὸ πορνεία· ἕναν πατέρα ἔχουμε, τὸ θεό. τότε ὁ 42
13 Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Ἐὰν ὁ θεὸς ἦταν πατέρας σας, θὰ μὲ ἀγαπούσατε· διότι ἐγὼ ἀπ'
τὸ θεὸ βγῆκα καὶ ἦρθα· καὶ μάλιστα δὲν ἦρθα ἀπὸ μόνος μου, ἀλλ' ἐκεῖνος μ' ἔστει-
14 λε. γιατί δὲν καταλαβαίνετε τὴ φωνή μου; διότι δὲν ἀντέχετε ν' ἀκοῦτε τὸ λόγο τὸ 43
15 δικό μου. σεῖς εἶστε ἀπὸ τὸν πατέρα σας τὸ διάβολο, καὶ θέλετε νὰ κάνετε τὶς ἐπιθυ- 44
16 μίες τοῦ πατέρα σας. ἐκεῖνος ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀνθρωποκτόνος καὶ δὲν βασίζεται
17 στὴν ἀλήθεια, διότι σ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια· ὅταν λαλῇ τὸ ψέμμα, τὸ βγάζει ἀ-
18 πὸ μέσα του, διότι εἶναι ψεύτης καὶ ὁ πατέρας τοῦ ψέμματος. ἐνῷ ἐμένα δὲν μὲ πι- 45
19 στεύετε, διότι λέω τὴν ἀλήθεια. ποιός ἀπὸ σᾶς μ' ἐλέγχει γιὰ ἁμαρτία; ἂν ὅμως λέω 46
20 τὴν ἀλήθεια, γιατί σεῖς δὲν μὲ πιστεύετε; αὐτὸς ποὺ εἶναι ἀπὸ τὸ θεὸ ἀκούει τὰ λό- 47
21 για τοῦ θεοῦ· γι' αὐτὸ σεῖς δὲν ἀκοῦτε, διότι δὲν εἶστε ἀπὸ τὸ θεό. τότε ἀποκρίθηκαν 48
οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· Καλὰ δὲν τὸ λέμε ἐμεῖς ὅτι σὺ εἶσαι Σαμαρείτης καὶ ἔχεις
22 δαιμόνιο; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Δὲν ἔχω ἐγὼ δαιμόνιο, ἀλλ' ἐγὼ τιμῶ τὸν πατέρα 49
23 μου, καὶ σεῖς μὲ ἀτιμάζετε. ἐνῷ ἐγὼ δὲν ἐπιζητῶ τὴ δόξα μου· ὑπάρχει ἐκεῖνος ποὺ 50
24 τὴ ζητάει καὶ κρίνει. σᾶς βεβαιώνω, ἐὰν κανεὶς τηρήσῃ τὸ λόγο τὸ δικό μου, δὲν θὰ 51
25 δῇ θάνατο στὸν αἰῶνα. τότε τοῦ εἶπαν οἱ Ἰουδαῖοι· Τώρα τὸ καταλάβαμε ὅτι ἔχεις 52
26 δαιμόνιο. ἐδῶ πέθανε ὁ Ἀβραὰμ πέθαναν καὶ οἱ προφῆτες, καὶ σὺ λὲς ''Ἐὰν κανεὶς
27 τηρήσῃ τὸ λόγο μου, δὲν θὰ γευτῇ θάνατο στὸν αἰῶνα'; μήπως ἐσὺ εἶσαι μεγαλείτε- 53
ρος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος πέθανε; καὶ οἱ προφῆτες πέθαναν·
28 σὺ γιὰ ποιόν περνᾷς τὸν ἑαυτό σου; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ εἶμαι ποὺ δοξά- 54
29 ζω τὸν ἑαυτό μου, ἡ δόξα μου δὲν εἶναι τίποτε· ὁ πατέρας μου εἶναι ποὺ μὲ δοξάζει, 55
τὸν ὁποῖο σεῖς λέτε ὅτι εἶναι θεός σας, καὶ ὅμως δὲν τὸν γνωρίσατε· ἐγὼ ὅμως τὸν
30 ξέρω. καὶ ἂν πῶ ὅτι δὲν τὸν ξέρω, θὰ εἶμαι ψεύτης σὰν ἐσᾶς· ἀλλὰ τὸν ξέρω καὶ τη-
31 ρῶ τὸ λόγο του. ὁ Ἀβραὰμ ὁ πατέρας σας θὰ χαιρόταν νὰ δῇ τὴν ἡμέρα τὴ δική 56
32 μου, καὶ τὴν εἶδε καὶ χάρηκε. τότε οἱ Ἰουδαῖοι εἶπαν πρὸς αὐτόν· Πενήντα χρόνια 57
33 δὲν ἔχεις ἀκόμη καὶ εἶδες τὸν Ἀβραάμ; τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς βεβαιώνω, ἐγὼ ὑ- 58
34 πάρχω προτοῦ νὰ ζήσῃ ὁ Ἀβραάμ. τότε πῆραν πέτρες γιὰ νὰ ῥίξουν ἐναντίον του· ὁ 59
Ἰησοῦς ὅμως κρύφτηκε, καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ ἱερὸ περνώντας ἀπ' ἀνάμεσά τους. καὶ κυ-
κλοφοροῦσε ἔτσι.

26 1 2 Καὶ κυκλοφορώντας ἔτσι εἶδε ἕναν ἄνθρωπο τυφλὸ ἐκ γενετῆς. καὶ τὸν ῥώτη- 1 **9**
σαν οἱ μαθηταί του λέγοντας· Διδάσκαλε, ποιός ἁμάρτησε, αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς του, 2
3 καὶ γεννήθηκε τυφλός; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε αὐτὸς ἁμάρτησε οὔτε οἱ γονεῖς 3
4 του, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθοῦν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ μ' αὐτόν· ἐγὼ πρέπει νὰ ἐκτελῶ τὰ 4

ἔργα ἐκείνου ποὺ μ' ἔστειλε, ἕως ὅτου εἶναι μέρα· ἔρχεται νύχτα, ὅταν κανεὶς δὲν
5 6 μπορεῖ νὰ ἐργάζεται. ὅταν εἶμαι στὸν κόσμο, εἶμαι φῶς τοῦ κόσμου. ὅταν εἶπε αὐ- 5
τά, ἔφτυσε κάτω κι ἔκανε λάσπη μὲ τὸ πτύελο, καὶ ἄλειψε τὴ λάσπη πάνω στὰ μά- 6
7 τια τοῦ τυφλοῦ, καὶ τοῦ εἶπε· Πήγαινε νίψου στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ, ποὺ σημαί- 7
8 9 νει Ἀπεσταλμένος. πῆγε λοιπὸν καὶ νίφτηκε καὶ ἦρθε βλέποντας. τότε οἱ γείτονες 8
καὶ ὅσοι τὸν ἔβλεπαν πρῶτα ὅτι ἦταν τυφλὸς ἔλεγαν· 'Αὐτὸς δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ
10 καθόταν καὶ ζητιάνευε;' ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι 'Αὐτὸς εἶναι'· ἄλλοι δὲ ὅτι 'Εἶναι κάποιος 9
11 ποὺ τοῦ μοιάζει'. ἐκεῖνος ἔλεγε ὅτι ''Εγὼ εἶμαι'. τότε τοῦ ἔλεγαν· Πῶς ἀνοίχτηκαν 10
12 τὰ μάτια σου; ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ λέγεται Ἰησοῦς ἔ- 11
13 κανε λάσπη καὶ μοῦ ἄλειψε τὰ μάτια, καὶ μοῦ εἶπε· Πήγαινε στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σι-
14 λωὰμ καὶ νίψου· κι ἀφοῦ πῆγα καὶ νίφτηκα, εἶδα. τότε τοῦ εἶπαν· Ποῦ εἶναι ἐκεῖ- 12
15 16 νος; λέει· Δὲν ξέρω. τὸν ὁδηγοῦν στοὺς φαρισαίους, αὐτὸν ποὺ κάποτε ἦταν τυ- 13 14
17 φλός. καὶ ἦταν σάββατο, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔκανε τὴ λάσπη καὶ ἄνοιξε τὰ μάτια του. 15
τότε τὸν ρωτοῦσαν ξανὰ οἱ φαρισαῖοι πῶς εἶδε. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Μοῦ ἔβαλε
18 λάσπη πάνω στὰ μάτια, καὶ νίφτηκα, καὶ βλέπω. τότε ἔλεγαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φα- 16
19 ρισαίους· Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ θεό, διότι δὲν τηρεῖ τὸ σάββατο. ἄλ-
20 λοι ἔλεγαν· Πῶς μπορεῖ ἕνας ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος νὰ κάνῃ τέτοια σημεῖα; κι ἔγινε 17
σχίσμα μεταξύ τους. λένε πάλι στὸν τυφλό· Σὺ τί λὲς γι' αὐτόν, γιατί σοῦ ἄνοιξε τὰ
21 μάτια; κι ἐκεῖνος εἶπε ὅτι Εἶναι προφήτης. τότε οἱ Ἰουδαῖοι δὲν πίστευσαν γι' αὐ- 18
τὸν ὅτι ἦταν τυφλὸς καὶ εἶδε, ἕως ὅτου φώναξαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ποὺ
22 εἶδε καὶ τοὺς ρώτησαν λέγοντας· Αὐτὸς εἶναι ὁ γιός σας, ποὺ σεῖς λέτε ὅτι γεννήθη- 19
23 κε τυφλός; τότε πῶς βλέπει τώρα; καὶ ἀποκρίθηκαν σ' αὐτοὺς οἱ γονεῖς του καὶ εἶ- 20
24 παν· Ξέρουμε ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ γιός μας καὶ ὅτι γεννήθηκε τυφλός· πῶς ὅμως τώρα 21
25 βλέπει, δὲν ξέρουμε, ἢ ποιός τοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια, ἐμεῖς δὲν ξέρουμε· ὁ ἴδιος ἡλικία
26 ἔχει, ρωτήστε τὸν ἴδιο, ὁ ἴδιος θὰ σᾶς πῇ γιὰ τὸν ἑαυτό του. τὰ εἶπαν αὐτὰ οἱ γο- 22
νεῖς του, γιατὶ φοβοῦνταν τοὺς Ἰουδαίους· διότι οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν κιόλας συνεν-
27 νοηθῆ, ὥστε, ἂν κανεὶς ὁμολογήσῃ αὐτὸν ὅτι εἶναι ὁ Χριστός, ν' ἀποβληθῇ ἀπὸ τὴ 23
28 συναγωγή. γι' αὐτὸ εἶπαν οἱ γονεῖς του ὅτι ''Ηλικία ἔχει, ρωτήστε τὸν ἴδιο'. τότε 24
29 φώναξαν γιὰ δεύτερη φορὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν τυφλός, καὶ τοῦ εἶπαν· Δῶσε
30 δόξα στὸ θεό· ἐμεῖς ξέρουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἁμαρτωλός. τότε ἐκεῖνος 25
31 ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Ἂν εἶναι ἁμαρτωλός, δὲν τὸ ξέρω· ἕνα ξέρω, ὅτι, ἐνῷ ἤμουν 26
32 τυφλός, τώρα βλέπω. καὶ τοῦ εἶπαν πάλι· Τί σοῦ ἔκανε; πῶς σοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια; 27
33 τοὺς ἀποκρίθηκε· Σᾶς τὸ εἶπα κιόλας, καὶ δὲν ἀκούσατε· τί θέλετε νὰ τ' ἀκούστε πά-
34 λι; μήπως θέλετε νὰ γίνετε καὶ σεῖς μαθηταί του; τὸν ἔβρισαν καὶ εἶπαν· Σὺ εἶσαι 28
35 μαθητὴς ἐκείνου· ἐμεῖς ἀντίθετα εἴμαστε μαθηταὶ τοῦ Μωϋσέως. ἐμεῖς ξέρουμε ὅτι ὁ 29
36 θεὸς μίλησε στὸ Μωϋσῆ· ἐνῷ αὐτὸν δὲν τὸν ξέρουμε ἀπὸ ποῦ κρατάει. ἀποκρίθηκε 30
37 ὁ ἄνθρωπος καὶ τοὺς εἶπε· Μὰ ἐδῶ εἶναι τὸ θαυμαστό, ὅτι σεῖς δὲν ξέρετε ἀπὸ ποῦ 31
κρατάει, καὶ μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια. ξέρουμε δὲ ὅτι ὁ θεὸς δὲν ἀκούει ἁμαρτωλούς,
38 ἀλλ' ἐὰν κανεὶς εἶναι θεοσεβὴς καὶ κάνῃ τὸ θέλημά του, αὐτὸν ἀκούει. ἀπὸ τὸν αἰῶ- 32
39 να δὲν ἀκούστηκε ὅτι κάποιος ἄνοιξε μάτια τυφλοῦ ἐκ γενετῆς. ἂν αὐτὸς δὲν ἦταν 33
40 ἀπὸ τὸ θεό, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτε. ἀποκρίθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν· Σὺ γεν- 34
41 νήθηκες ὁλόκληρος μέσα στὶς ἁμαρτίες, καὶ σὺ διδάσκεις ἐμᾶς; καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔ- 35
42 ξω. ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς ὅτι τὸν ἔβγαλαν ἔξω, καὶ τὸν βρῆκε καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ πιστεύεις 36
43 στὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ; ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Καὶ ποιός εἶναι, κύριε, γιὰ νὰ πι- 37
44 στεύσω σ' αὐτόν; καὶ τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Καὶ τὸν ἔχεις δῆ καὶ αὐτὸς ποὺ μιλάει μα- 38
45 ζί σου ἐκεῖνος εἶναι. κι ἐκεῖνος εἶπε· Πιστεύω, Κύριε. καὶ τὸν προσκύνησε. καὶ εἶπε 39
ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ἦρθα στὸν κόσμο αὐτό, γιὰ νὰ γίνῃ κρίσι, ὥστε νὰ βλέπουν αὐτοὶ
46 ποὺ δὲν βλέπουν, ἐνῷ αὐτοὶ ποὺ βλέπουν νὰ γίνουν τυφλοί. καὶ τἄκουσαν αὐτὰ ὅ- 40
47 σοι ἀπὸ τοὺς φαρισαίους ἦταν μαζί του, καὶ τοῦ εἶπαν· Μήπως κι ἐμεῖς εἴμαστε τυ- 41

φλοί; τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Ἂν ἤσασταν τυφλοί, δὲν θὰ εἴχατε ἁμαρτία· τώρα ὅμως λέτε, ὅτι 'Βλέπουμε'. λοιπὸν ἡ ἁμαρτία σας μένει.

27 Σᾶς βεβαιώνω, ὅποιος δὲν μπαίνει στὸ μαντρὶ τῶν προβάτων ἀπὸ τὴ θύρα, ἀλλ' **10**
ἀνεβαίνει ἀπ' ἀλλοῦ, ἐκεῖνος εἶναι κλέφτης καὶ λῃστής· κι ὅποιος μπαίνει ἀπὸ τὴ θύ-
ρα, εἶναι ποιμένας τῶν προβάτων. σ' αὐτὸν ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα ἀ-
κοῦν στὴ φωνή του, καὶ φωνάζει τὰ δικά του πρόβατα μὲ τ' ὄνομα καὶ τὰ βγάζει. κι
ὅταν βγάζῃ τὰ δικά του πρόβατα, βαδίζει μπροστὰ ἀπ' αὐτά, καὶ τὰ πρόβατα τὸν ἀ-
κολουθοῦν, διότι γνωρίζουν τὴ φωνή του· ἐνῷ τὸν ξένο δὲν πρόκειται νὰ τὸν ἀκο-
λουθήσουν, ἀλλὰ θὰ φύγουν ἀπ' αὐτόν, διότι δὲν γνωρίζουν τὴ φωνὴ τῶν ξένων. αὐ-
τὴ τὴν παροιμία εἶπε σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι ὅμως δὲν κατάλαβαν τί σήμαιναν
αὐτὰ ποὺ τοὺς ἔλεγε. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε πάλι· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ
θύρα τῶν προβάτων. ὅλοι ὅσοι ἦρθαν πρὶν ἀπὸ μένα, εἶναι κλέφτες καὶ λῃσταί· ἀλλ'
αὐτοὺς δὲν τοὺς ἄκουσαν τὰ πρόβατα. ἐγὼ εἶμαι ἡ θύρα· ἀπὸ μένα ἂν κανεὶς μπῇ,
θὰ σωθῇ, καὶ θὰ μπῇ καὶ θὰ βγῇ, καὶ θὰ βρῇ βοσκή. ὁ κλέφτης δὲν ἔρχεται παρὰ γιὰ
νὰ κλέψῃ καὶ νὰ σφάξῃ καὶ νὰ στείλῃ στὸ χαμό· ἐγὼ ἦρθα γιὰ νὰ ἔχουν ζωὴ καὶ μά-
λιστα περίσσια. ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιμένας ὁ καλός. ὁ ποιμένας ὁ καλὸς βάζει τὴ ζωή του
γιὰ τὰ πρόβατα· ὁ μισθωτὸς ὅμως, ποὺ δὲν εἶναι ποιμένας, ποὺ δὲν εἶναι τὰ πρόβα-
τα δικά του, βλέπει τὸ λύκο νἄρχεται, κι ἀφήνει τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· κι ὁ λύκος
τ' ἁρπάζει καὶ τὰ σκορπίζει τὰ πρόβατα. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, διότι εἶναι μισθωτὸς
καὶ δὲν τοῦ μέλει γιὰ τὰ πρόβατα. ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιμένας ὁ καλός, καὶ γνωρίζω τὰ δι-
κά μου καὶ μὲ γνωρίζουν τὰ δικά μου, καθὼς μὲ γνωρίζει ὁ πατέρας κι ἐγὼ γνωρίζω
τὸν πατέρα, καὶ βάζω τὴ ζωή μου γιὰ τὰ πρόβατα. ἔχω κι ἄλλα πρόβατα, ποὺ δὲν εἶ-
ναι ἀπ' αὐτὸ τὸ μαντρί· κι ἐκεῖνα πρέπει νὰ τὰ ὁδηγήσω, καὶ θ' ἀκούσουν στὴ φωνή
μου, καὶ θὰ γίνῃ ἕνα κοπάδι ἕνας ποιμένας. γι' αὐτὸ μ' ἀγαπάει ὁ πατέρας, διότι ἐ-
γὼ βάζω τὴ ζωή μου, γιὰ νὰ τὴν ξαναπάρω. κανεὶς δὲν τὴν παίρνει ἀπὸ μένα, ἀλλ' ἐ-
γὼ τὴ βάζω ἀπὸ μόνος μου· ἔχω ἐξουσία νὰ τὴ βάλω, καὶ ἔχω ἐξουσία νὰ τὴν ξανα-
πάρω· αὐτὴ τὴν ἐντολὴ πῆρα ἀπὸ τὸν πατέρα μου. τότε ἔγινε πάλι σχίσμα μεταξὺ
τῶν Ἰουδαίων γιὰ τὰ λόγια αὐτά. καὶ ἔλεγαν πολλοὶ ἀπ' αὐτούς· Δαιμόνιο ἔχει καὶ
εἶναι μανιακός· τί τὸν ἀκοῦτε; ἄλλοι ἔλεγαν· Αὐτὰ τὰ λόγια δὲν εἶναι λόγια δαιμονι-
ζομένου· μήπως τὸ δαιμόνιο μπορεῖ ν' ἀνοίγῃ μάτια τυφλῶν;

28 Ἔγιναν δὲ τὰ ἐγκαίνια στὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦταν κακοκαιρία· κι ὁ Ἰησοῦς περ- **23**
πατοῦσε στὸ ἱερὸ στὴ στοὰ τοῦ Σολομῶντος. τότε τὸν κύκλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ
ἔλεγαν· Μέχρι πότε θὰ κρατᾷς μετέωρη τὴν ψυχή μας; ἂν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, πές
μας το ὁλοκάθαρα. τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς εἶπα, καὶ δὲν πιστεύετε· τὰ ἔργα
ποὺ κάνω στὸ ὄνομα τοῦ πατέρα μου, αὐτὰ μαρτυροῦν γιὰ μένα· ἀλλὰ σεῖς δὲν πι-
στεύετε· διότι δὲν εἶστε ἀπὸ τὰ πρόβατα τὰ δικά μου, ὅπως σᾶς εἶπα. τὰ πρόβατα τὰ
δικά μου ἀκοῦνε στὴ φωνή μου, κι ἐγὼ τὰ γνωρίζω, καὶ μὲ ἀκολουθοῦν, κι ἐγὼ τοὺς
δίνω ζωὴ αἰώνια, καὶ δὲν πρόκειται νὰ χαθοῦν στὸν αἰῶνα, καὶ κανεὶς δὲν θὰ τ' ἁρ-
πάξῃ ἀπὸ τὸ χέρι μου. ὁ πατέρας μου, ὁ ὁποῖος μοῦ τὰ ἔδωσε, εἶναι μεγαλείτερος
ἀπ' ὅλους, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ ν' ἁρπάξῃ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ πατέρα μου. ἐγὼ καὶ ὁ
πατέρας εἴμαστε ἕνα. τότε πάλι οἱ Ἰουδαῖοι ἔπιασαν πέτρες, γιὰ νὰ τὸν λιθοβολή-
σουν. τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα σᾶς ἔδειξα ἀπὸ τὸν πατέρα μου·
γιὰ ποιό ἔργο ἀπ' αὐτὰ μὲ λιθοβολεῖτε; τοῦ ἀποκρίθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντας· Δὲν
σὲ λιθοβολοῦμε γιὰ καλὸ ἔργο, ἀλλὰ γιὰ βλασφημία, καὶ διότι σύ, ἐνῷ εἶσαι ἄνθρω-
πος, κάνεις τὸν ἑαυτό σου θεό. τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Δὲν εἶναι γραμμένο στὸ
Νόμο σας, *Ἐγὼ εἶπα, εἶστε θεοί;* ἂν εἶπε *θεοὺς* ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευ-
θύνθηκε ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀκυρωθῇ ἡ Γραφή, τότε αὐτὸν
ποὺ ὁ πατέρας ἔκανε ἅγιο καὶ τὸν ἔστειλε στὸν κόσμο, σεῖς λέτε ὅτι 'Βλασφημεῖς', ἐ-
πειδὴ εἶπα 'Εἶμαι υἱὸς τοῦ θεοῦ'; ἂν δὲν κάνω τὰ ἔργα τοῦ πατέρα μου, μὴ μὲ πι-

17 στεύετε· ἂν ὅμως τὰ κάνω, τότε κι ἂν σὲ μένα δὲν πιστεύετε, πιστεύετε στὰ ἔργα, γιὰ 38
18 νὰ νιώσετε καὶ νὰ πιστεύσετε ὅτι ὁ πατέρας εἶναι σ' ἐμένα κι ἐγὼ σ' αὐτόν. τότε γύ- 39
ρευαν πάλι νὰ τὸν πιάσουν· καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ χέρι τους.

29 1 Κι ἔφυγε πάλι πέρα ἀπ' τὸν Ἰορδάνη, στὸν τόπο ὅπου βάπτιζε στὴν ἀρχὴ ὁ Ἰω- 40
2 άννης, κι ἔμεινε ἐκεῖ. καὶ ἦρθαν πολλοὶ κοντά του κι ἔλεγαν ὅτι ὁ Ἰωάννης βέβαια 41
3 δὲν ἔκανε κανένα σημεῖο, ὅλα ὅμως ὅσα εἶπε ὁ Ἰωάννης γι' αὐτόν, ἦταν ἀληθινά.
καὶ πίστευσαν ἐκεῖ σ' αὐτὸν πολλοί. 42

30 1 Ἦταν δὲ ἄρρωστος κάποιος Λάζαρος ἀπὸ τὴ Βηθανία, ἀπὸ τὴν κωμόπολι τῆς 1 **11**
2 Μαρίας καὶ τῆς ἀδερφῆς της Μάρθας. ἡ δὲ Μαρία ἦταν ἐκείνη ποὺ ἄλειψε τὸν Κύ- 2
ριο μὲ μύρο καὶ σφούγγισε τὰ πόδια του μὲ τὰ μαλλιά της, τῆς ὁποίας ὁ ἀδερφὸς
3 Λάζαρος ἦταν ἄρρωστος. ἔστειλαν λοιπὸν οἱ ἀδερφὲς εἴδησι σ' αὐτὸν λέγοντας· Κύ- 3
4 ριε, κύτταξε, αὐτὸν ποὺ ἀγαπᾷς εἶναι ἄρρωστος. κι ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἄκουσε, εἶπε· 4
Αὐτὴ ἡ ἀρρώστια δὲν εἶναι γιὰ θάνατο, ἀλλὰ γιὰ τὴ δόξα τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ δοξαστῇ
5 μ' αὐτὴν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἀγαποῦσε δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴ Μάρθα καὶ τὴν ἀδερφή της καὶ 5
6 τὸ Λάζαρο. μόλις ἄκουσε λοιπὸν ὅτι εἶναι ἄρρωστος, τότε μὲν ἔμεινε στὸν τόπο ποὺ 6
7 8 ἦταν δύο μέρες· ἔπειτα ἀπ' αὐτὸ λέει στοὺς μαθητάς· Πᾶμε πάλι στὴν Ἰουδαία. τοῦ 7 8
λὲν οἱ μαθηταί· Διδάσκαλε, τώρα γύρευαν νὰ σὲ λιθοβολήσουν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πά-
9 λι ἐκεῖ πηγαίνεις; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Δώδεκα δὲν εἶναι οἱ ὧρες τῆς ἡμέρας; ἂν 9
κανεὶς περπατάῃ τὴν ἡμέρα, δὲν σκοντάφτει, διότι βλέπει τὸ φῶς αὐτοῦ τοῦ κόσμου·
10 11 ἂν ὅμως περπατάῃ κανεὶς τὴ νύχτα, σκοντάφτει, διότι δὲν ἔχει τὸ φῶς. αὐτὰ εἶπε, 10 11
καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ τοὺς λέει· Ὁ φίλος μας ὁ Λάζαρος ἔχει κοιμηθῆ· ἀλλὰ πηγαίνω
12 13 νὰ τὸν ξυπνήσω. τότε εἶπαν οἱ μαθηταί του· Κύριε, ἂν ἔχῃ κοιμηθῆ, θὰ σωθῇ. ὁ Ἰη- 12 13
σοῦς ὅμως εἶχε πῆ γιὰ τὸ θάνατό του· ἐνῷ ἐκεῖνοι νόμισαν ὅτι λέει γιὰ τὴν κοίμησι
14 15 τοῦ ὕπνου. τότε λοιπὸν τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς ξεκάθαρα· ὁ Λάζαρος πέθανε, καὶ χαίρο- 14 15
16 μαι γιὰ σᾶς, ὥστε νὰ πιστεύσετε, ὅτι δὲν ἤμουν ἐκεῖ· ἀλλὰ πᾶμε πρὸς αὐτόν. τότε εἶ- 16
πε ὁ Θωμᾶς ποὺ λέγεται Δίδυμος, στοὺς συμμαθητάς· Πᾶμε κι ἐμεῖς νὰ πεθάνουμε
μαζί του.

31 1 Ἦρθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ τὸν βρῆκε νὰ ἔχῃ κιόλας τέσσερες ἡμέρες στὸ μνῆμα. 17
2 3 ἦταν δὲ ἡ Βηθανία κοντὰ στὰ Ἰεροσόλυμα περίπου δεκαπέντε στάδια, καὶ εἶχαν ἔρ- 18 19
θη πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους πρὸς τὴ Μάρθα καὶ τὴ Μαρία, γιὰ νὰ τὶς παρηγορήσουν γιὰ τὸν ἀδερφό τους.
4 τότε ἡ Μάρθα, μόλις ἄκουσε ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, βγῆκε 20
5 νὰ τὸν συναντήσῃ· ἡ δὲ Μαρία καθόταν στὸ σπίτι. τότε εἶπε ἡ Μάρθα στὸν Ἰησοῦ· 21
6 Κύριε, ἂν ἤσουν ἐδῶ, δὲν θὰ πέθαινε ὁ ἀδερφός μου. ἀλλὰ καὶ τώρα ξέρω ὅτι ὅσα 22
7 θὰ ζητήσῃς ἀπὸ τὸ θεό, ὁ θεὸς θὰ σοῦ τὰ δώσῃ. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ὁ ἀδερφός σου 23
8 θ' ἀναστηθῇ. τοῦ λέει ἡ Μάρθα· Ξέρω ὅτι θ' ἀναστηθῇ κατὰ τὴν ἀνάστασι κατὰ τὴν 24
9 10 ἔσχατη μέρα. τῆς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασι καὶ ἡ ζωή. ὅποιος πιστεύει 25 26
σ' ἐμένα, κι ἂν πεθάνῃ, θὰ ζήσῃ· κι ὁ καθένας ποὺ ζῇ καὶ πιστεύει σ' ἐμένα, δὲν πρό-
11 κειται νὰ πεθάνῃ στὸν αἰῶνα. τὸ πιστεύεις αὐτό; τοῦ λέει· Ναί, Κύριε, ἐγὼ ἔχω πι- 27
12 στεύσει ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο. καὶ σὰν εἶ- 28
πε αὐτὰ ἔφυγε καὶ φώναξε τὴν ἀδερφή της Μαρία κρυφὰ καὶ τῆς εἶπε· Ἦρθε ὁ δι-
13 δάσκαλος καὶ σὲ φωνάζει. ἐκείνη, μόλις ἄκουσε, σηκώνεται γρήγορα κι ἔρχεται σ' 29
14 αὐτόν. κι ἀκόμη δὲν εἶχε ἔρθη ὁ Ἰησοῦς στὴν κωμόπολι, ἀλλ' ἦταν στὸν τόπο ὅπου 30
15 τὸν συνάντησε ἡ Μάρθα. τότε οἱ Ἰουδαῖοι ποὺ ἦταν μαζί της στὸ σπίτι καὶ τὴν πα- 31
ρηγοροῦσαν, ὅταν εἶδαν τὴ Μαρία ὅτι σηκώθηκε γρήγορα καὶ βγῆκε, τὴν ἀκολούθη-
16 σαν, λέγοντας ὅτι πηγαίνει στὸ μνῆμα νὰ κλάψῃ ἐκεῖ. ἡ Μαρία λοιπόν, μόλις ἦρθε ἐ- 32
κεῖ ποὺ ἦταν ὁ Ἰησοῦς, σὰν τὸν εἶδε ἔπεσε στὰ πόδια του λέγοντάς του· Κύριε, ἂν ἤ-
17 σουν ἐδῶ, δὲν θὰ πέθαινε ὁ ἀδερφός μου. τότε ὁ Ἰησοῦς, σὰν τὴν εἶδε νὰ κλαίῃ καὶ 33
νὰ κλαῖν κι οἱ Ἰουδαῖοι ποὺ ἦρθαν μαζί της, ἔκανε προσπάθεια νὰ ἐπιβληθῇ στὸ
18 πνεῦμα του καὶ ταράχτηκε, καὶ εἶπε· Ποῦ τὸν ἔχετε βάλει; τοῦ λένε· Κύριε, ἔλα νὰ 34

19 20 21 δῇς. δάκρυσε ὁ Ἰησοῦς. τότε οἱ Ἰουδαῖοι ἔλεγαν· Κύττα πῶς τὸν ἀγαποῦσε· καὶ με- 35 36 37
ρικοὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶπαν· Δὲν μποροῦσε αὐτός, ποὺ ἄνοιξε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, νὰ
22 κάνῃ νὰ μὴν πεθάνῃ κι αὐτός; τότε ὁ Ἰησοῦς, προσπαθώντας πάλι νὰ ἐπιβληθῇ στὸν 38
ἑαυτό του, ἔρχεται στὸ μνῆμα· ἦταν δὲ σπήλαιο, καὶ ἦταν τοποθετημένη πάνω σ' αὐ-
23 τὸ πέτρα. λέει ὁ Ἰησοῦς· Σηκώστε τὴν πέτρα. τοῦ λέει ἡ Μάρθα ἡ ἀδερφὴ τοῦ πεθα- 39
24 μένου· Κύριε, τώρα πιὰ μυρίζει· διότι εἶναι τεσσάρων ἡμερῶν. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· 40
25 Δὲν σοῦ εἶπα ὅτι, ἂν πιστεύσῃς, θὰ δῇς τὴ δόξα τοῦ θεοῦ; τότε σήκωσαν τὴν πέτρα 41
τοῦ μνήματος, ὅπου ἦταν ξαπλωμένος νεκρός. κι ὁ Ἰησοῦς σήκωσε τὰ μάτια ψηλὰ
26 καὶ εἶπε· Πατέρα, σ' εὐχαριστῶ ποὺ μ' ἄκουσες. ἐγὼ βέβαια ἤξερα ὅτι πάντοτε μ' ἀ- 42
κοῦς· ἀλλ' εἶπα γιὰ τὸν κόσμο ποὺ εἶναι γύρω μου, γιὰ νὰ πιστεύσουν ὅτι σὺ μὲ ἔ-
27 28 στειλες. κι ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔκραξε μὲ φωνὴ μεγάλη· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. καὶ βγῆκε 43 44
αὐτὸς ποὺ εἶχε πεθάνει δεμένος στὰ πόδια καὶ στὰ χέρια μὲ φασκιές, καὶ στὸ πρόσω-
29 πό του ἦταν περιτυλιγμένος μὲ φακιόλι. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Λύστε τον κι ἀφήστε
τον νὰ περπατάῃ.

32 1 Τότε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, αὐτοὶ ποὺ ἦρθαν στὴ Μαρία καὶ εἶδαν ὅσα ἔ- 45
2 κανε ὁ Ἰησοῦς, πίστευσαν σ' αὐτόν. καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πῆγαν στοὺς φαρισαίους 46
3 καὶ τοὺς εἶπαν αὐτὰ ποὺ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς. τότε οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι συγκάλε- 47
σαν συνέδριο καὶ ἔλεγαν· Τί κάνουμε, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κάνει πολλὰ σημεῖα;
4 ἂν τὸν ἀφήσουμε ἔτσι, ὅλοι θὰ πιστεύσουν σ' αὐτόν, καὶ θἀρθοῦν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ θὰ 48
5 ὀργώσουν καὶ τὸν τόπο μας καὶ τὸ ἔθνος μας. καὶ κάποιος ἀπ' αὐτούς, ὁ Καϊάφας, 49
6 ποὺ ἦταν ἀρχιερεὺς τὴ χρονιὰ ἐκείνη, τοὺς εἶπε· Σεῖς δὲν ξέρετε τίποτε, οὔτε σκέφτε- 50
στε ὅτι μᾶς συμφέρει νὰ πεθάνῃ ἕνας ἄνθρωπος γιὰ τὸ λαὸ καὶ νὰ μὴ χαθῇ ὅλο τὸ ἔ-
7 θνος. κι αὐτὸ δὲν τὸ εἶπε ἀπὸ μόνος του, ἀλλά, ὡς ἀρχιερεὺς ποὺ ἦταν τὴ χρονιὰ ἐ- 51
8 κείνη, προφήτευσε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔμελλε νὰ πεθάνῃ γιὰ τὸ ἔθνος, καὶ ὄχι μόνο γιὰ τὸ 52
ἔθνος, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ συνάξῃ σὲ μιὰ ἑνότητα τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διασκορπισμένα.
9 ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα λοιπὸν ἀποφάσισαν ὅλοι μαζὶ νὰ τὸν σκοτώσουν. τότε ὁ Ἰησοῦς 53
10 δὲν περπατοῦσε πιὰ φανερὰ ἀνάμεσα στοὺς Ἰουδαίους, ἀλλ' ἔφυγε ἀπὸ κεῖ στὴν ὕ- 54
παιθρο ποὺ εἶναι κοντὰ στὴν ἔρημο, στὴν πόλι ποὺ λέγεται Ἐφραΐμ, κι ἔμενε ἐκεῖ μὲ
11 τοὺς μαθητάς του. καὶ κόντευε τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὴν ὕπαιθρο 55
ἀνέβηκαν στὰ Ἱεροσόλυμα πρὶν ἀπὸ τὸ πάσχα, γιὰ ν' ἁγνιστοῦν. τότε ἀναζητοῦσαν
12 τὸν Ἰησοῦ καὶ καθὼς στέκονταν στὸ ἱερό, ἔλεγαν μεταξύ τους· Τί γνώμη ἔχετε, δὲν 56
13 θἄρθῃ στὴν ἑορτή; εἶχαν δώσει δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἐντολή, ἂν κα-
νεὶς ἀντιληφτῇ ποῦ εἶναι, νὰ εἰδοποιήσῃ, γιὰ νὰ τὸν πιάσουν. 57

33 1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἓξ ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὸ πάσχα ἦρθε στὴ Βηθανία, ὅπου ἦταν ὁ 1 **12**
2 Λάζαρος ποὺ εἶχε πεθάνει καὶ ποὺ τὸν σήκωσε ἀπὸ τοὺς νεκρούς. καὶ τοῦ ἔκαναν ἐ- 2
κεῖ δεῖπνο, καὶ ἡ Μάρθα διακονοῦσε· ὁ δὲ Λάζαρος ἦταν ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ πλά-
3 γιαζαν γιὰ φαγητὸ μαζὶ μ' αὐτόν. τότε ἡ Μαρία πῆρε μία λίτρα ἀπὸ μύρο ῥευστῆς 3
νάρδου ἀκριβῆς καὶ ἄλειψε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ σφούγγισε μὲ τὰ μαλλιά της τὰ
4 πόδια του· καὶ τὸ σπίτι γέμισε ἀπὸ τὴ μυρουδιὰ τοῦ μύρου. τότε λέει ἕνας ἀπὸ τοὺς 4
μαθητάς του, ὁ Ἰούδας τοῦ Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, αὐτὸς ποὺ ἔμελλε νὰ τὸν παρα-
5 δώσῃ· Γιατί αὐτὸ τὸ μύρο δὲν πουλήθηκε γιὰ τριακόσια δηνάρια καὶ δὲν δόθηκε 5
6 στοὺς φτωχούς; κι αὐτὸ τὸ εἶπε ὄχι γιατὶ τοῦ ἔμελε γιὰ τοὺς φτωχούς, ἀλλὰ διότι ἦ- 6
7 ταν κλέφτης, καὶ κρατοῦσε τὸν κουμπαρᾶ καὶ βαστοῦσε ὅσα ἔβαζαν μέσα. τότε ὁ Ἰη- 7
σοῦς εἶπε· Ἄφησέ την, αὐτὸ τὸ ἔκανε ἀντὶ γιὰ τὸ ἔθιμο γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς ταφῆς
8 μου. διότι τοὺς φτωχοὺς τοὺς ἔχετε μαζί σας πάντοτε, ἐνῷ ἐμένα δὲν μ' ἔχετε πάντο- 8
9 τε. τότε πολὺς κόσμος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἔμαθε ὅτι εἶναι ἐκεῖ, καὶ ἦρθαν ὄχι μόνο 9
γιὰ τὸν Ἰησοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ δοῦν τὸ Λάζαρο τὸν ὁποῖο σήκωσε ἀπὸ τοὺς νε-
10 11 κρούς. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀποφάσισαν νὰ σκοτώσουν καὶ τὸ Λάζαρο, διότι γι' αὐτὸν 10 11
πήγαιναν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ πίστευαν στὸν Ἰησοῦ.

34 1 Τὴν ἐπαύριο κόσμος πολὺς ὁ ὁποῖος ἦρθε στὴν ἑορτή, ὅταν ἄκουσαν ὅτι ἔρχεται 12 13
2 στὰ Ἰεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, πῆραν τὰ κλαριὰ τῶν φοινίκων καὶ βγῆκαν σὲ συνάντησί
του, καὶ ἔκραζαν· *Ὡσαννά,*

εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου,

3 ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. βρῆκε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἕνα γαϊδουράκι καὶ κάθισε πάνω σ' αὐ- 14
4 τό, καθὼς εἶναι γραμμένο· *Μὴ φοβᾶσαι, μνηστὴ Σιών· νά ὁ βασιλιᾶς σου ἔρχεται* 15
5 *καθισμένος ἐπάνω σὲ πουλάρι γαϊδούρας.* αὐτὰ ὅμως δὲν τὰ ἔνιωσαν οἱ μαθηταί του 16
στὴν ἀρχή, ἀλλ' ὅταν δοξάστηκε ὁ Ἰησοῦς, τότε θυμήθηκαν ὅτι αὐτὰ ἦταν γραμμένα
6 σχετικὰ μ' αὐτόν, κι αὐτὰ τοῦ ἔκαναν. τότε ὁ κόσμος, ὁ ὁποῖος ἦταν μαζί του, ὅταν 17
φώναξε τὸ Λάζαρο ἀπὸ τὸ μνῆμα καὶ τὸν σήκωσε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, ἔδινε μαρτυ-
7 ρία. γι' αὐτὸ καὶ τὸν προϋπάντησε ὁ κόσμος, διότι ἄκουσαν ὅτι ἔκανε αὐτὸ τὸ ση- 18
8 μεῖο. τότε οἱ φαρισαῖοι εἶπαν μεταξύ τους· Βλέπετε ὅτι δὲν κερδίζετε τίποτε; νά ὁ 19
κόσμος τὸν ἀκολούθησε.

35 1 Ἦταν δὲ μερικοὶ Ἕλληνες ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἀνέβαιναν στὴν ἑορτή, γιὰ νὰ προ- 20
2 σκυνήσουν. αὐτοὶ λοιπὸν πλησίασαν τὸ Φίλιππο ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴ Βηθσαϊδὰ τῆς Γα- 21
3 λιλαίας, καὶ τὸν ῥωτοῦσαν λέγοντας· Κύριε, θέλουμε νὰ δοῦμε τὸν Ἰησοῦ. ἔρχεται ὁ 22
Φίλιππος καὶ λέει στὸν Ἀνδρέα, καὶ πάλι ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος λένε στὸν Ἰη-
4 σοῦ· κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀποκρίθηκε λέγοντας· Ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ δοξαστῇ ὁ υἱὸς τοῦ 23
5 ἀνθρώπου. σᾶς βεβαιώνω, ἐὰν ὁ κόκκος τοῦ σίτου δὲν πέσῃ στὴ γῆ καὶ δὲν πεθάνῃ, 24
6 μένει ὁ ἴδιος μόνος· ἂν ὅμως πεθάνῃ, κάνει πολὺν καρπό. ὅποιος τσιγγουνεύεται τὴ 25
ζωή του, θὰ τὴ χάσῃ, κι ὅποιος δὲν λογαριάζει τὴ ζωή του σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, θὰ
7 τὴν ἐξαφαλίσῃ γιὰ ζωὴ αἰώνια. ἐὰν κανεὶς διακονῇ ἐμένα, ν' ἀκολουθῇ ἐμένα, κι ὅ- 26
που εἶμαι ἐγώ, ἐκεῖ θὰ εἶναι κι ὁ δικός μου διάκονος· καὶ ἂν κανεὶς διακονῇ ἐμένα,
8 αὐτὸν θὰ τὸν τιμήσῃ ὁ πατέρας. τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἡ ψυχή μου εἶναι ταραγμένη, καὶ τί 27
νὰ πῶ; πατέρα, σῶσε με ἀπ' αὐτὴ τὴν ὥρα. ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἦρθα μέχρι τὴν ὥρα αὐτή.
9 πατέρα, δόξασε τὸ ὄνομά σου. τότε ἦρθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανό· Καὶ τὸν δόξασα 28
10 καὶ πάλι θὰ τὸν δοξάσω. τότε ὁ κόσμος, ποὺ στεκόταν καὶ ἄκουσε, ἔλεγε ὅτι ἀκού- 29
11 στηκε βροντή· ἄλλοι ἔλεγαν· Ἄγγελος τοῦ μίλησε. ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Ἡ 30
12 φωνὴ αὐτὴ δὲν ἀκούστηκε γιὰ μένα ἀλλὰ γιὰ σᾶς. τώρα γίνεται κρίσι τοῦ κόσμου 31
13 αὐτοῦ, τώρα ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου αὐτοῦ θὰ πεταχτῇ ἔξω· κι ἐγὼ ἂν ὑψωθῶ ἀπὸ 32
14 τὴ γῆ, θὰ τοὺς ἑλκύσω ὅλους κοντά μου. καὶ τόλεγε αὐτὸ δηλώνοντας μὲ τί θάνατο ἔ- 33
15 μελλε νὰ πεθάνῃ. τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ὄχλος· Ἐμεῖς ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ Νόμο, ὅτι ὁ Χρι- 34
16 στὸς μένει στὸν αἰῶνα, καὶ σὺ πῶς λὲς 'Πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου'; 35
ποιός εἶναι αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Λίγο ἀκόμη χρόνο
θὰ εἶναι τὸ φῶς μαζί σας· περπατᾶτε μέχρι ποὺ ἔχετε τὸ φῶς, γιὰ νὰ μὴ σᾶς προλά-
17 βῃ τὸ σκοτάδι· κι αὐτὸς ποὺ περπατάει στὸ σκοτάδι δὲν ξέρει ποῦ πηγαίνει. μέχρι 36
18 ποὺ ἔχετε τὸ φῶς, πιστεύετε στὸ φῶς, γιὰ νὰ εἶστε γιοὶ φωτός. αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, 38
καὶ ἔφυγε καὶ κρύφτηκε ἀπ' αὐτούς.

36 1 2 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἔκανε τόσα σημεῖα μπροστά τους, δὲν πίστευσαν σ' αὐτόν, καὶ ἔ- 37
τσι ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος τοῦ προφήτου Ἠσαΐου ποὺ εἶπε·

Κύριε, ποιός πίστευσε στὸ κήρυγμά μας;
καὶ τὸ μπράτσο τοῦ Κυρίου σὲ ποιὸν ἀποκαλύφτηκε;

3 4 γι' αὐτὸ δὲν μποροῦσαν νὰ πιστεύουν, διότι πάλι εἶπε ὁ Ἠσαΐας· *Τύφλωσε τὰ μάτια* 39 40
τους καὶ πώρωσε τὸ μυαλό τους, γιὰ νὰ μὴ δοῦν μὲ τὰ μάτια κι ἐννοήσουν μὲ τὸ μυα-
5 *λὸ κι ἐπιστρέψουν, καὶ τοὺς γιατρέψω.* αὐτὰ εἶπε ὁ Ἠσαΐας, ὅταν εἶδε τὴ δόξα του 41
6 καὶ μίλησε γι' αὐτόν. ἀλλὰ βέβαια καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες πολλοὶ πίστευσαν σ' αὐ- 42
τόν, ἀλλὰ δὲν ὡμολογοῦσαν ἐξ αἰτίας τῶν φαρισαίων, γιὰ νὰ μὴν ἀποβληθοῦν ἀπὸ

7 τὴ συναγωγή· διότι ἀγάπησαν περισσότερο τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων παρὰ τὴ δόξα 43
8 τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔκραξε καὶ εἶπε· Ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα δὲν πιστεύει σ' ἐμέ- 44
να, ἀλλὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ μ' ἔστειλε, κι ὅποιος βλέπει ἐμένα βλέπει ἐκεῖνον ποὺ μ' ἔ- 45
9 στειλε. ἐγὼ ἦρθα στὸν κόσμο φῶς, ὥστε καθένας ποὺ πιστεύει σ' ἐμένα νὰ μὴ μείνῃ 46
10 στὸ σκοτάδι. κι ἂν κανεὶς ἀκούσῃ τὰ λόγια μου καὶ δὲν πιστεύσῃ, αὐτὸν δὲν τὸν κρί- 47
νω ἐγώ· διότι δὲν ἦρθα γιὰ νὰ κρίνω τὸν κόσμο, ἀλλὰ γιὰ νὰ σώσω τὸν κόσμο.
11 ὅποιος δὲν παραδέχεται ἐμένα καὶ δὲν δέχεται τὰ λόγια μου, ἔχει ἐκεῖνον ποὺ τὸν 48
12 κρίνει· ὁ λόγος τὸν ὁποῖο κήρυξα, ἐκεῖνος θὰ τὸν κρίνῃ στὴν ἔσχατη ἡμέρα· διότι ἐ- 49
γὼ δὲν κήρυξα ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου, ἀλλ' ὁ πατέρας ποὺ μ' ἔστειλε, αὐτὸς μοῦ ἔδωσε
ἐντολή, τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ κηρύξω· καὶ ξέρω ὅτι ἡ ἐντολή του εἶναι ζωὴ αἰώνιος.
13 ὅσα λοιπὸν κηρύττω ἐγώ, ὅπως μοῦ ἔχει πῆ ὁ πατέρας, ἔτσι κηρύττω. 50

37 1 Πρὶν δὲ ἀπὸ τὴν ἑορτὴ τοῦ πάσχα ἔχοντας γνῶσι ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἔφτασε ἡ ὥρα 1 **13**
του, γιὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτὸ καὶ νὰ πάῃ στὸν πατέρα, ἀφοῦ ἀγάπησε τοὺς
2 δικούς του ποὺ εἶναι μέσα στὸν κόσμο, τοὺς ἀγάπησε μ' ἀγάπη τέλεια. κι ὅταν ἔγινε 2
ἕνα δεῖπνο, ἐνῷ ὁ διάβολος εἶχε ῥίξει κιόλας τὸ βλῆμα του στὴν καρδιὰ τοῦ Ἰούδα
3 τοῦ Σίμωνος τοῦ Ἰσκαριώτου, γιὰ νὰ τὸν παραδώσῃ, ἔχοντας γνῶσι ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ 3
πατέρας τοῦ τὰ ἔδωσε ὅλα στὰ χέρια, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸ θεὸ βγῆκε καὶ πρὸς τὸ θεὸ πη-
4 γαίνει, σηκώνεται ἀπὸ τὸ δεῖπνο καὶ ἀποθέτει τὰ ἐπανώρουχα, κι ἀφοῦ πῆρε μιὰ πε- 4
5 τσέτα, τὴ ζώστηκε· ἔπειτα βάζει νερὸ στὸ νιφτῆρα, καὶ ἄρχισε νὰ νίβῃ τὰ πόδια τῶν 5
6 μαθητῶν καὶ νὰ τὰ σφουγγίζῃ μὲ τὴν πετσέτα ποὺ εἶχε ζωστῆ. ἔρχεται λοιπὸν πρὸς 6
7 τὸ Σίμωνα Πέτρο, κι ἐκεῖνος τοῦ λέει· Κύριε, μοῦ νίβεις τὰ πόδια ἐσύ; ἀποκρίθηκε ὁ 7
Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Αὐτὸ ποὺ κάνω ἐγώ, ἐσὺ δὲν τὸ ξέρεις τώρα, θὰ τὸ μάθῃς ὅμως
8 μετὰ ἀπ' αὐτά. τοῦ λέει ὁ Πέτρος· Δὲν πρόκειται νὰ νίψῃς τὰ πόδια μου στὸν αἰῶνα. 8
τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν δὲν σὲ νίψω, δὲν ἔχεις συμμετοχὴ μαζί μου. τοῦ λέει
9 ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ὄχι τὰ πόδια μου μόνο, ἀλλὰ καὶ τὰ χέρια καὶ τὸ κεφάλι. 9
10 τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Ὁ λουσμένος δὲν χρειάζεται νὰ νίψῃ παρὰ μόνο τὰ πόδια, καὶ εἶ- 10
11 ναι ὁλόκληρος καθαρός· καὶ σεῖς εἶστε, ἀλλ' ὄχι ὅλοι. διότι ἤξερε αὐτὸν ποὺ τὸν πα- 11
ραδίνει· γι' αὐτὸ εἶπε 'Δὲν εἶστε ὅλοι καθαροί'.

38 1 Ὅταν λοιπὸν ἔνιψε τὰ πόδια τους καὶ πῆρε τὰ ἐπανώρουχά του, ἀφοῦ πλάγιασε 12
2 πάλι γιὰ φαγητὸ τοὺς εἶπε· Ξέρετε τί σᾶς ἔκανα; σεῖς μὲ λέτε Ὁ Διδάσκαλος καὶ Ὁ 13
3 Κύριος, καὶ καλὰ λέτε· διότι εἶμαι. ἂν λοιπὸν σᾶς ἔνιψα τὰ πόδια ἐγώ, ὁ Κύριος καὶ 14
4 ὁ Διδάσκαλος, ἔχετε ὑποχρέωσι καὶ σεῖς νὰ νίβετε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰ πόδια. διότι 15
5 σᾶς ἔδωσα παράδειγμα, ὥστε ὅπως σᾶς ἔκανα ἐγώ, νὰ κάνετε καὶ σεῖς. σᾶς βεβαιώ- 16
νω, δὲν ὑπάρχει δοῦλος μεγαλείτερος ἀπὸ τὸν κύριό του, οὔτε ἀπόστολος μεγαλείτε-
6 ρος ἀπ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν ἔστειλε. ἂν τὰ ξέρετε αὐτά, εἶστε μακάριοι ἂν τὰ κάνετε. 17
7 δὲν τὸ λέω γιὰ ὅλους σας· ἐγὼ ξέρω ποιούς διάλεξα· ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ γρα- 18
φή,

Αὐτὸς ποὺ τρώει τὸ ψωμὶ μαζί μου σήκωσε ἐναντίον μου τὴ φτέρνα του.

8 σᾶς τὸ λέω ἀπὸ τώρα προτοῦ νὰ γίνουν, ὥστε ὅταν γίνουν νὰ πιστεύσετε ὅτι ἐγὼ εἶ- 19
9 μαι. σᾶς βεβαιώνω, ὅποιος παραδέχεται αὐτὸν ποὺ θὰ στείλω, παραδέχεται ἐμένα, 20
10 κι ὅποιος παραδέχεται ἐμένα παραδέχεται ἐκεῖνον ποὺ μ' ἔστειλε. ὅταν τἆπε αὐτὰ ὁ 21
Ἰησοῦς, ταράχτηκε στὸ πνεῦμα, καὶ μαρτύρησε καὶ εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι θὰ μὲ πα-
11 ραδώσῃ ἕνας ἀπὸ σᾶς. τότε οἱ μαθηταὶ ἔβλεπαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἀπορώντας γιὰ 22
12 ποιόν τὸ λέει. καὶ ἦταν πλαγιασμένος γιὰ φαγητὸ ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του στὸ 23
13 πλευρὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἐκεῖνος ποὺ ὁ Ἰησοῦς τὸν ἀγαποῦσε· τότε κάνει νεῦμα σ' αὐτὸν ὁ 24
14 Σίμων Πέτρος νὰ ῥωτήσῃ, ποιός μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖο λέει. κι ἐκεῖ- 25
15 νος ἔπεσε στὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ λέει· Κύριε, ποιός εἶναι; ἀποκρίνεται ὁ Ἰη- 26
σοῦς· Εἶναι ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο ἐγὼ θὰ δώσω τὴ μπουκιὰ ποὺ θὰ βουτήξω. καὶ βού-

16 τηξε τὴ μπουκιὰ καὶ δίνει στὸν Ἰούδα τοῦ Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτη. καὶ τότε μετὰ τὴ 27
μπουκιὰ μπῆκε σ' ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. τότε τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Αὐτὸ ποὺ κάνεις, κάνε
17 το πιὸ γρήγορα. ἀλλ' αὐτὸ κανεὶς δὲν τὸ ἔνιωσε ἀπ' τοὺς πλαγιασμένους γιὰ φαγη- 28
18 τό, γιατί τοῦ τὸ εἶπε· διότι μερικοὶ νόμιζαν, ἐπειδὴ ὁ Ἰούδας κρατοῦσε τὸν κουμπα- 29
ρᾶ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει Ἀγόρασε αὐτὰ ποὺ μᾶς χρειάζονται στὴν ἑορτή, ἢ νὰ δώ-
19 σῃ κάτι στοὺς φτωχούς. πῆρε λοιπὸν τὴ μπουκιὰ ἐκεῖνος κι ἀμέσως βγῆκε· ἦταν δὲ 30
νύχτα.

39 1 Ὅταν βγῆκε, λέει ὁ Ἰησοῦς· Τώρα δοξάστηκε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ στὸ 31
2 πρόσωπό του δοξάστηκε ὁ θεός. ἂν στὸ πρόσωπό του δοξάστηκε ὁ θεός, καὶ ὁ θεὸς 32
3 θὰ τὸν δοξάσῃ στὸ δικό του πρόσωπο, καὶ τώρα ἀμέσως θὰ τὸν δοξάσῃ. παιδιά μου, 33
λίγο ἀκόμη εἶμαι μαζί σας. θὰ μ' ἀναζητήσετε, καὶ καθὼς εἶπα στοὺς Ἰουδαίους ὅτι
4 'Ὅπου πηγαίνω ἐγώ, σεῖς δὲν μπορεῖτε νἀρθῆτε', τὸ λέω τώρα καὶ σὲ σᾶς. σᾶς δίνω 34
ἐντολὴ καινούργια ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο· καθὼς σᾶς ἀγάπησα ἐγώ, ν' ἀγαπᾶ-
5 τε καὶ σεῖς ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. ἀπ' αὐτὸ θὰ καταλάβουν ὅλοι ὅτι εἶστε δικοί μου μαθη- 35
6 ταί, ἐὰν ἔχετε ἀγάπη μεταξύ σας. τοῦ λέει ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ πηγαίνεις; 36
τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖ ποὺ πηγαίνω ἐγώ, δὲν μπορεῖς νὰ μ' ἀκολουθήσῃς
7 τώρα, ἀργότερα ὅμως θὰ μ' ἀκολουθήσῃς. τοῦ λέει ὁ Πέτρος· Κύριε, γιατί δὲν μπο- 37
8 ρῶ νὰ σ' ἀκολουθήσω τώρα; γιὰ σένα θὰ βάλω τὴ ζωή μου. τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰη- 38
σοῦς· θὰ βάλῃς γιὰ μένα τὴ ζωή σου! σὲ βεβαιώνω, δὲν πρόκειται νὰ φωνάξῃ ὁ πε-
τεινὸς <δύο φορές>, ἕως ὅτου θὰ μ' ἀπαρνηθῇς τρεῖς φορές.

9 10 Μὴν ταράζεται ἡ καρδιά σας· πιστεύετε στὸ θεό, καὶ σ' ἐμένα πιστεύετε. στὸ 1 2 **14**
σπίτι τοῦ πατέρα μου ὑπάρχουν πολλὲς διαμονές· εἰδεμή, θὰ σᾶς ἔλεγα· Πηγαίνω νὰ
11 σᾶς ἑτοιμάσω τόπο· καὶ ἂν πάω καὶ σᾶς ἑτοιμάσω τόπο, ξανάρχομαι καὶ θὰ σᾶς πά- 3
12 ρω κοντά μου, γιὰ νὰ εἶστε καὶ σεῖς ὅπου εἶμαι ἐγώ. καὶ ποῦ πηγαίνω ἐγώ, ξέρετε, 4
13 καὶ τὸ δρόμο ξέρετε. τοῦ λέει ὁ Θωμᾶς· Κύριε, δὲν ξέρουμε ποῦ πηγαίνεις· καὶ πῶς 5
14 μποροῦμε νὰ ξέρουμε τὸ δρόμο; τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἶμαι ὁ δρόμος καὶ ἡ ἀλή- 6
15 θεια καὶ ἡ ζωή· κανεὶς δὲν ἔρχεται στὸν πατέρα παρὰ μόνο διὰ μέσου ἐμοῦ. ἂν μὲ εἴ- 7
χατε γνωρίσει, θὰ εἴχατε γνωρίσει καὶ τὸν πατέρα μου. κι ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸν
16 γνωρίζετε καὶ τὸν ἔχετε δῆ. τοῦ λέει ὁ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξε μας τὸν πατέρα καὶ 8
17 μᾶς φτάνει. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Τόσον καιρὸ εἶμαι μαζί σας, καὶ δὲν μ' ἔμαθες, Φί- 9
18 λιππε; αὐτὸς ποὺ εἶδε ἐμένα, εἶδε τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λὲς 'Δεῖξε μας τὸν πατέ- 10
ρα'; δὲν πιστεύεις ὅτι στὸν πατέρα εἶμαι ἐγὼ καὶ σ' ἐμένα ὁ πατέρας; τὰ λόγια ποὺ
σᾶς λέω ἐγώ, δὲν τὰ λέω ἀπὸ μόνος μου· ἀλλ' ὁ πατέρας ποὺ μένει σ' ἐμένα αὐτὸς
19 κάνει τὰ ἔργα. πιστεύετέ με ὅτι στὸν πατέρα εἶμαι ἐγὼ καὶ σ' ἐμένα ὁ πατέρας· εἰ δὲ 11
20 μή, γιὰ τὰ ἴδια τὰ ἔργα πιστεύετέ με. σᾶς βεβαιώνω, ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, τὰ ἔρ- 12
γα ποὺ κάνω ἐγὼ θὰ τὰ κάνῃ κι ἐκεῖνος, καὶ μεγαλείτερα ἀπ' αὐτὰ θὰ κάνῃ, διότι ἐ-
21 γὼ πηγαίνω στὸν πατέρα μου, καὶ ὅ,τι κι ἂν ζητήσετε στὸ ὄνομά μου, αὐτὸ θὰ τὸ κά- 13
22 νω, γιὰ νὰ δοξαστῇ ὁ πατέρας στὸ πρόσωπο τοῦ υἱοῦ. ἐὰν ζητήσετε κάτι στ' ὄνομά 14
μου, ἐγὼ θὰ τὸ κάνω.

23 24 Ἐὰν μ' ἀγαπᾶτε, τηρήστε τὶς ἐντολὲς τὶς δικές μου, κι ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν 15 16
25 πατέρα καὶ θὰ σᾶς δώσῃ ἄλλον παράκλητο, γιὰ νὰ μένῃ μαζί σας στὸν αἰῶνα, τὸ 17
πνεῦμα τῆς ἀλήθειας, τὸ ὁποῖο ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πάρῃ, διότι δὲν τὸ βλέπει
οὔτε τὸ ξέρει· σεῖς ὅμως τὸ ξέρετε, διότι μένει κοντά σας καὶ θὰ εἶναι ἀνάμεσά σας.

26 27 δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω ὀρφανούς· ἔρχομαι κοντά σας. λίγο ἀκόμη καὶ ὁ κόσμος δὲν μὲ 18 19
28 βλέπει πλέον, ἐνῷ ἐσεῖς μὲ βλέπετε, διότι ἐγὼ ζῶ καὶ σεῖς θὰ ζήσετε. τὴν ἡμέρα ἐκεί- 20
29 νη θὰ καταλάβετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι στὸν πατέρα μου καὶ σεῖς σ' ἐμένα κι ἐγὼ σὲ σᾶς. ὅ- 21
30 ποιος κρατάει τὶς ἐντολές μου καὶ τὶς τηρεῖ, ἐκεῖνος εἶναι ποὺ μ' ἀγαπάει· κι ἐκεῖνος
ποὺ μ' ἀγαπάει θὰ τὸν ἀγαπήσῃ ὁ πατέρας μου, κι ἐγὼ θὰ τὸν ἀγαπήσω καὶ θὰ ἐμ-
31 φανίσω σ' αὐτὸν τὸν ἑαυτό μου. τοῦ λέει ὁ Ἰούδας, ὄχι ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, καὶ τί 22

32 συνέβη, καὶ μέλλεις νὰ ἐμφανίσῃς τὸν ἑαυτό σου σ' ἐμᾶς καὶ ὄχι στὸν κόσμο; ἀπο- 23
κρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Ἐὰν κανεὶς μ' ἀγαπάει, θὰ τηρήσῃ τὸ λόγο μου, κι ὁ
πατέρας μου θὰ τὸν ἀγαπήσῃ, καὶ θἀρθοῦμε σ' αὐτὸν καὶ θὰ κάνουμε σ' αὐτὸν δια-
33 μονή. ὅποιος δὲν μ' ἀγαπάει, δὲν τηρεῖ τὰ λόγια μου· κι ὁ λόγος ποὺ ἀκοῦτε δὲν εἶ- 24
ναι δικός μου, ἀλλὰ τοῦ πατέρα ποὺ μ' ἔστειλε.
34 Αὐτὰ σᾶς εἶπα μένοντας μεταξύ σας· ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο τὸ ὁ- 25 26
ποῖο θὰ στείλῃ ὁ πατέρας στ' ὄνομά μου, ἐκεῖνος θὰ σᾶς τὰ διδάξῃ ὅλα καὶ θὰ σᾶς
35 ὑπενθυμίσῃ ὅλα ὅσα σᾶς εἶπα. σᾶς ἀφήνω εἰρήνη, σᾶς δίνω τὴν εἰρήνη τὴ δική μου· 27
36 ἐγὼ δὲν δίνω σὲ σᾶς ὅπως δίνει ὁ κόσμος. μὴν ταράζεται ἡ καρδιά σας καὶ μὴ δει-
37 38 λιάζῃ. ἀκούσατε ὅτι ἐγὼ σᾶς εἶπα 'Πηγαίνω καὶ ἔρχομαι κοντά σας'. ἂν μ' ἀγαπού- 28
σατε, θὰ χαιρόσασταν ποὺ εἶπα 'Πηγαίνω στὸν πατέρα'· διότι ὁ πατέρας μου εἶναι
39 μεγαλείτερός μου· καὶ τώρα σᾶς τὰ εἶπα προτοῦ νὰ γίνουν, ὥστε, ὅταν γίνουν, νὰ πι- 29
40 στεύσετε. δὲν θὰ πῶ πολλὰ ἀκόμη μαζί σας· διότι ἔρχεται ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου, 30
41 καὶ σ' ἐμένα δὲν ἔχει τίποτε· ἀλλὰ γιὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, 31
καὶ ὅπως μοῦ ἔδωσε ἐντολὴ ὁ πατέρας, ἔτσι κάνω. σηκώνεστε, πηγαίνουμε ἀπ' ἐδῶ.
42 43 Ἐγὼ εἶμαι ἡ κληματαριὰ ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατέρας μου εἶναι ὁ γεωργός. κάθε 1 2 **15**
κληματόβεργα ποὺ εἶναι ἐπάνω μου καὶ δὲν κάνει καρπό, τὴν ἀφαιρεῖ, καὶ κάθε μιὰ
44 ποὺ κάνει καρπό, τὴν καθαρίζει, γιὰ νὰ κάνῃ περισσότερο καρπό. σεῖς εἶστε κιόλας 3
45 καθαροὶ γιὰ τὸ λόγο ποὺ σᾶς εἶπα. μείνετε σ' ἐμένα, κι ἐγὼ σὲ σᾶς. ὅπως ἡ κληματό- 4
βεργα δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ καρπὸ ἀπὸ μόνη της, ἂν δὲν μείνῃ στὴν κληματαριά, ἔτσι
46 οὔτε καὶ σεῖς, ἂν δὲν μείνετε σ' ἐμένα. ἐγὼ εἶμαι ἡ κληματαριά, σεῖς οἱ κληματόβερ- 5
γες. αὐτὸς ποὺ μένει σ' ἐμένα κι ἐγὼ σ' αὐτόν, αὐτὸς κάνει καρπὸ πολύ, διότι χωρὶς
47 ἐμένα δὲν μπορεῖτε νὰ κάνετε τίποτε. ἂν κανεὶς δὲν μείνῃ σ' ἐμένα, πετάχτηκε ἔξω 6
σὰν τὴν κληματόβεργα καὶ ξεράθηκε, καὶ τὶς μαζεύουν καὶ τὶς ῥίχνουν στὴ φωτιά,
48 καὶ καίγονται. ἂν μείνετε σ' ἐμένα καὶ τὰ λόγια μου μείνουν μέσα σας, ζητήστε ὅ,τι 7
49 θέλετε, καὶ θὰ σᾶς γίνῃ. σ' αὐτὸ δοξάστηκε ὁ πατέρας μου, νὰ κάνετε πολὺν καρπό, 8
50 καὶ νὰ γίνετε δικοί μου μαθηταί. ὅπως μ' ἀγάπησε ὁ πατέρας, ἀγάπησα κι ἐγὼ ἐσᾶς· 9
51 μείνετε στὴν ἀγάπη τὴ δική μου. ἐὰν τηρήστε τὶς ἐντολές μου, θὰ μείνετε στὴν ἀγά- 10
52 πη μου, ὅπως ἐγὼ τήρησα τὶς ἐντολὲς τοῦ πατέρα μου καὶ μένω στὴν ἀγάπη του. σᾶς
τὰ εἶπα αὐτὰ γιὰ νὰ μείνῃ μέσα σας ἡ χαρὰ ἡ δική μου καὶ γιὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ χα- 11
53 ρά σας. νά ποιά εἶναι ἡ ἐντολὴ ἡ δική μου· Ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ὅπως σᾶς 12
54 ἀγάπησα ἐγώ. κανεὶς δὲν ἔχει ἀγάπη μεγαλείτερη ἀπ' αὐτή, νὰ βάλῃ τὴ ζωή του γιὰ 13
55 56 τοὺς φίλους του. σεῖς εἶστε φίλοι μου, ἂν κάνετε ὅσες ἐντολὲς σᾶς δίνω ἐγώ. δὲν σᾶς 14 15
λέω πιὰ δούλους, διότι ὁ δοῦλος δὲν ξέρει τί κάνει ὁ κύριός του· ἐσᾶς ὅμως σᾶς εἶ-
57 πα φίλους, διότι ὅλα ὅσα ἄκουσα ἀπὸ τὸν πατέρα μου σᾶς τὰ ἔκανα γνωστά. δὲν μὲ 16
διαλέξατε σεῖς, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς διάλεξα, καὶ σᾶς ἔβαλα νὰ προχωρᾶτε καὶ νὰ κάνετε
καρπό, καὶ ὁ καρπός σας νὰ μένῃ, ὥστε ὅ,τι κι ἂν ζητήσετε ἀπὸ τὸν πατέρα στ' ὄνο-
58 μά μου, νὰ σᾶς τὸ δώσῃ. αὐτὲς τὶς ἐντολὲς σᾶς δίνω· Ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. 17
59 60 Ἂν ὁ κόσμος σᾶς μισῇ, νὰ ξέρετε ὅτι πρὶν ἀπὸ σᾶς μίσησε ἐμένα. ἂν ἤσασταν ἀ- 18 19
πὸ τὸν κόσμο, ὁ κόσμος θ' ἀγαποῦσε τὸ δικό του· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶστε ἀπὸ τὸν κό-
61 σμο, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς διάλεξα ἀπὸ τὸν κόσμο, γι' αὐτὸ σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος. νὰ θυμᾶστε 20
τὸ λόγο ποὺ σᾶς εἶπα ἐγώ· δὲν ὑπάρχει δοῦλος μεγαλείτερος ἀπὸ τὸν κύριό του. ἂν
δίωξαν ἐμένα, θὰ διώξουν καὶ σᾶς· ἂν τήρησαν τὸ λόγο μου, θὰ τηρήσουν καὶ τὸ δι-
62 κό σας. ἀλλ' ὅλ' αὐτὰ θὰ σᾶς τὰ κάνουν γιὰ τ' ὄνομά μου, διότι δὲν ξέρουν αὐτὸν 21
63 ποὺ μ' ἔστειλε. ἂν δὲν εἶχα ἔρθη καὶ δὲν τοὺς εἶχα μιλήσει, δὲν θὰ εἶχαν ἁμαρτία· 22
64 τώρα ὅμως δὲν ἔχουν πρόφασι γιὰ τὴν ἁμαρτία τους. ὅποιος μισεῖ ἐμένα, μισεῖ καὶ 23
65 τὸν πατέρα μου. ἂν δὲν ἔκανα σ' αὐτοὺς τὰ ἔργα ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν ἔκανε, δὲν θὰ 24
εἶχαν ἁμαρτία· τώρα ὅμως καὶ εἶδαν καὶ μίσησαν κι ἐμένα καὶ τὸν πατέρα μου. ἀλλὰ
66 γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γραμμένος στὸ Νόμο τους, ὅτι *'Τζάμπα μὲ μίσησαν'*. ὅ- 25

67 ταν ὅμως ἔρθῃ ὁ παράκλητος, τὸν ὁποῖο ἐγὼ θὰ σᾶς στείλω ἀπὸ τὸν πατέρα, τὸ 26
πνεῦμα τῆς ἀληθείας τὸ ὁποῖο ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν πατέρα, ἐκεῖνος θὰ μαρτυρήσῃ
68 γιὰ μένα· ἀλλὰ καὶ σεῖς μαρτυρεῖτε, διότι εἶστε μαζί μου ἀπὸ τὴν ἀρχή. 27
69 70 Σᾶς τὰ εἶπα αὐτά, γιὰ νὰ μὴ σκανδαλιστῆτε. θὰ σᾶς ἀποβάλουν ἀπὸ τὴ συναγω- 1 2 **16**
γή· ἀλλ' ἔρχεται καὶ ὥρα πού, ὁποιοσδήποτε σᾶς σκοτώσῃ, θὰ φρονῇ ὅτι προσφέρει
71 λατρεία στὸ θεό. καὶ θὰ τὰ κάνουν αὐτά, διότι δὲν γνώρισαν τὸν πατέρα οὔτε ἐμένα. 3
72 ἀλλὰ σᾶς τὰ εἶπα αὐτά, ὥστε, ὅταν ἔρθῃ ἡ ὥρα, νὰ τὰ θυμᾶστε ὅτι σᾶς τὰ εἶπα. κι 4
73 αὐτὰ δὲν σᾶς τὰ εἶπα ἀπὸ τὴν ἀρχή, διότι ἤμουν μαζί σας. τώρα ὅμως πηγαίνω σ' 5
74 αὐτὸν ποὺ μ' ἔστειλε, καὶ κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν μὲ ῥωτάει 'Ποῦ πηγαίνεις;'! ἀλλ' ἐπει- 6
75 δὴ σᾶς εἶπα αὐτά, ἡ λύπη γέμισε τὴν καρδιά σας. ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λέω τὴν ἀλήθεια· σᾶς 7
76 συμφέρει νὰ φύγω ἐγώ. διότι ἂν δὲν φύγω ἐγώ, δὲν θἀρθῇ ὁ παράκλητος σὲ σᾶς· ἂν
77 ὅμως πάω, θὰ τὸν στείλω σὲ σᾶς· κι ὅταν ἔρθῃ ἐκεῖνος θὰ ἐλέγξῃ τὸν κόσμο γιὰ ἁ- 8
78 μαρτία καὶ γιὰ δικαιοσύνη καὶ γιὰ κρίσι· γιὰ ἁμαρτία μέν, διότι δὲν πιστεύουν σ' ἐ- 9
μένα· γιὰ δικαιοσύνη δέ, διότι πηγαίνω στὸν πατέρα μου καὶ δὲν μὲ βλέπετε πλέον· 10
79 γιὰ κρίσι δέ, διότι ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἔχει κριθῆ. ἔχω ἀκόμη πολλὰ νὰ 11 12
80 σᾶς πῶ, ἀλλὰ δὲν μπορεῖτε νὰ τὰ βαστάξετε τώρα. ὅταν ὅμως ἔρθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦ- 13
81 μα τῆς ἀληθείας, θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ σ' ὅλη τὴν ἀλήθεια· διότι δὲν θὰ μιλήσῃ ἀπὸ μό-
82 νος του, ἀλλὰ θὰ πῇ ὅσα θ' ἀκούσῃ, καὶ θὰ σᾶς ἀναγγείλῃ αὐτὰ ποὺ ἔρχονται. ἐκεῖ- 14
83 νος θὰ δοξάσῃ ἐμένα, διότι ἀπὸ τὸ δικό μου θὰ πάρῃ καὶ θὰ σᾶς ἀναγγείλῃ. ὅλα ὅ- 15
σα ἔχει ὁ πατέρας εἶναι δικά μου· γι' αὐτὸ εἶπα ὅτι ἀπὸ τὸ δικό μου θὰ πάρῃ καὶ θὰ
84 σᾶς ἀναγγείλῃ. λίγο ἀκόμη καὶ δὲν μὲ βλέπετε, καὶ πάλι λίγο καὶ θὰ μὲ δῆτε, διότι ἐ- 16
85 γὼ πηγαίνω στὸν πατέρα. τότε εἶπαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ὁ ἕνας στὸν ἄλ- 17
λο· Τί σημαίνει αὐτὸ ποὺ μᾶς λέει 'Λίγο ἀκόμη καὶ δὲν μὲ βλέπετε, καὶ πάλι λίγο καὶ
86 θὰ μὲ δῆτε', καὶ ὅτι ''Εγὼ πηγαίνω στὸν πατέρα'; ἔλεγαν λοιπόν· 'Αὐτὸ τί σημαίνει, 18
87 αὐτὸ ποὺ λέει τὸ Λίγο; δὲν ξέρουμε τί λέει'. τότε ὁ Ἰησοῦς κατάλαβε, ὅτι ἤθελαν νὰ 19
τὸν ῥωτήσουν, καὶ τοὺς εἶπε· Γι' αὐτὸ συζητᾶτε μεταξύ σας, ποὺ εἶπα 'Λίγο ἀκόμη
88 καὶ δὲν μὲ βλέπετε, καὶ πάλι λίγο καὶ θὰ μὲ δῆτε'; σᾶς βεβαιώνω ὅτι θὰ κλάψετε καὶ 20
θὰ θρηνήσετε σεῖς, ἐνῷ ὁ κόσμος θὰ χαρῇ· καὶ σεῖς θὰ λυπηθῆτε, ἀλλ' ἡ λύπη σας θὰ
89 μεταβληθῇ σὲ χαρά. ἡ γυναίκα ὅταν γεννάῃ, ἔχει λύπη, διότι ἦρθε ἡ ὥρα της· ὅταν 21
ὅμως γεννήσῃ τὸ παιδί, δὲν θυμᾶται πιὰ τὴ θλῖψι ἐξ αἰτίας τῆς χαρᾶς ὅτι γεννήθηκε
90 στὸν κόσμο ἄνθρωπος. καὶ σεῖς λοιπὸν τώρα βέβαια ἔχετε λύπη· θὰ σᾶς δῶ ὅμως πά- 22
λι καὶ ἡ καρδιά σας θὰ χαρῇ. καὶ τὴ χαρά σας δὲν τὴν παίρνει ἀπὸ σᾶς κανείς. καὶ
91 τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐμένα δὲν θὰ μὲ ῥωτήσετε τίποτε. σᾶς βεβαιώνω ὅτι ὅσα κι ἂν ζη- 23
92 τήστε ἀπ' τὸν πατέρα στ' ὄνομά μου, θὰ σᾶς τὰ δώσῃ. μέχρι τώρα δὲν ζητήσατε τί- 24
ποτε στ' ὄνομά μου· ζητᾶτε καὶ θὰ πάρετε, γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρά σας ὡλοκληρωμένη·
93 αὐτὰ σᾶς τἆπα μὲ παραβολές. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ποὺ δὲν θὰ σᾶς μιλήσω πιὰ μὲ πα- 25
94 ραβολές, ἀλλὰ θὰ σᾶς ἀναγγείλω γιὰ τὸν πατέρα ὁλοφάνερα. τὴν ἡμέρα ἐκείνη θὰ 26
ζητήσετε στ' ὄνομά μου· καὶ δὲν σᾶς λέω ὅτι Ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα γιὰ
95 σᾶς· διότι ὁ ἴδιος ὁ πατέρας σᾶς ἀγαπάει, διότι σεῖς μὲ ἀγαπήσατε, καὶ πιστεύσατε 27
96 ὅτι ἐγὼ βγῆκα ἀπὸ τὸ θεό. βγῆκα ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ ἦρθα στὸν κόσμο· πάλι ἀφήνω 28
97 τὸν κόσμο καὶ πηγαίνω στὸν πατέρα. τοῦ λένε οἱ μαθηταί του· Νά τώρα μιλᾷς ὁλο- 29
98 φάνερα, καὶ δὲν λὲς καμμιὰ παραβολή. τώρα ξέρουμε ὅτι τὰ ξέρεις ὅλα καὶ δὲν ἔ- 30
99 χεις ἀνάγκη νὰ σὲ ῥωτάῃ κανείς. ἀπ' αὐτὸ πιστεύουμε ὅτι βγῆκες ἀπὸ τὸ θεό. τοὺς ἀ- 31
ποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Τώρα πιστεύετε· νά, ἔρχεται ὥρα, καὶ τώρα ἦρθε, νὰ σκορπι- 32
στῆτε ὁ καθένας στὸ σπίτι του κι ἐμένα νὰ μ' ἀφήσετε μόνο· ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνος,
100 διότι ὁ πατέρας εἶναι μαζί μου. σᾶς τὰ εἶπα αὐτά, γιὰ νὰ ἔχετε εἰρήνη σχετικὰ μ' ἐμέ- 33
να. σχετικὰ μὲ τὸν κόσμο θὰ ἔχετε θλῖψι· ἀλλ' ἔχετε θάρρος, ἐγὼ νίκησα τὸν κόσμο.
40 1 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ σήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε· Πατέρα, 1 **17**
2 ἦρθε ἡ ὥρα· δόξασε τὸν υἱό σου, γιὰ νὰ σὲ δοξάσῃ κι ὁ υἱός σου, καθὼς τοῦ ἔδωσες 2

ἐξουσία πάνω σὲ κάθε σάρκα, ὥστε κάθε τὶ ποὺ τοῦ ἔδωσες, νὰ δώσῃ σ' αὐτοὺς ζωὴ
3 αἰώνια. καὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ εἶναι αὐτή, νὰ γνωρίζουν ἐσένα τὸ μόνο ἀληθινὸ θεὸ καὶ 3
4 αὐτὸν ποὺ ἀπέστειλες τὸν Ἰησοῦ Χριστό. ἐγὼ σὲ δόξασα πάνω στὴ γῆ, τελείωσα τὸ 4
5 ἔργο ποὺ μοῦ ἔδωσες νὰ κάνω· καὶ τώρα δόξασέ με σύ, πατέρα, κοντά σου μὲ τὴ δό- 5
6 ξα ποὺ εἶχα προτοῦ νὰ ὑπάρξῃ δίπλα σου ὁ κόσμος. φανέρωσα τὸ ὄνομά σου στοὺς 6
7 ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους μοῦ ἔδωσες ἀπὸ τὸν κόσμο. δικοί σου ἦταν καὶ σ' ἐμένα
8 τοὺς ἔδωσες, καὶ τήρησαν τὸ λόγο σου. τώρα κατάλαβαν ὅτι ὅλα ὅσα μοῦ ἔδωσες εἶ- 7
9 ναι ἀπὸ σένα· διότι τὰ λόγια ποὺ μοῦ ἔδωσες τοὺς τἄδωσα, καὶ αὐτοὶ τὰ πῆραν, καὶ 8
10 κατάλαβαν πραγματικὰ ὅτι ἀπὸ σένα βγῆκα, καὶ πίστευσαν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλες. ἐ-
γὼ παρακαλῶ γι' αὐτούς· δὲν παρακαλῶ γιὰ τὸν κόσμο, ἀλλὰ γι' αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔ- 9
11 δωσες, διότι εἶναι δικοί σου καὶ ὅλα τὰ δικά μου εἶναι δικά σου καὶ τὰ δικά σου δι- 10
12 κά μου, κι ἔχω δοξαστῆ σ' αὐτούς. καὶ δὲν εἶμαι πιὰ στὸν κόσμο, ἀλλ' αὐτοὶ εἶναι 11
13 στὸν κόσμο, κι ἐγὼ ἔρχομαι σὲ σένα. πατέρα ἅγιε, φύλαξέ τους στ' ὄνομά σου τὸ ὁ-
14 ποῖο μοῦ ἔδωσες, γιὰ νὰ εἶναι ἕνα ὅπως ἐμεῖς. ὅσο ἤμουν μαζί τους στὸν κόσμο, ἐγὼ 12
15 τοὺς φύλαγα στ' ὄνομά σου· αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔδωσες τοὺς φύλαξα, καὶ κανεὶς ἀπ'
αὐτοὺς δὲν χάθηκε παρὰ μόνο ὁ γιὸς τοῦ χαμοῦ, γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ Γραφή. καὶ
16 τώρα ἔρχομαι κοντά σου, καὶ τὰ λέω αὐτὰ ἐδῶ στὸν κόσμο, γιὰ νὰ ἔχουν μέσα τους 13
17 ὡλοκληρωμένη τὴ δική μου τὴ χαρά. ἐγὼ τοὺς ἔδωσα τὸ λόγο σου, κι ὁ κόσμος τοὺς 14
18 μίσησε, διότι δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο, ὅπως κι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμο. δὲν
παρακαλῶ νὰ τοὺς πάρῃς ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀλλὰ νὰ τοὺς φυλάξῃς ἀπὸ τὸ πονηρό. 15
19 20 δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο, ὅπως κι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμο. ἁγίασέ τους στὴν ἀ- 16 17
21 λήθεια σου· ὁ λόγος ὁ δικός σου εἶναι ἀλήθεια. ὅπως ἀπέστειλες στὸν κόσμο ἐμένα, 18
22 κι ἐγὼ ἀπέστειλα στὸν κόσμο αὐτούς· καὶ γι' αὐτοὺς ἐγὼ ἁγιάζω τὸν ἑαυτό μου, γιὰ 19
23 νὰ εἶναι κι αὐτοὶ ἁγιασμένοι στὴν ἀλήθεια. καὶ δὲν σὲ παρακαλῶ μόνο γι' αὐτούς, 20
24 ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσους πιστεύουν σ' ἐμένα μὲ τὸ λόγο αὐτῶν, γιὰ νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα, ὅ- 21
πως, πατέρα, σὺ σ' ἐμένα κι ἐγὼ σὲ σένα, γιὰ νὰ εἶναι κι αὐτοὶ σ' ἐμᾶς ἕνα, ὥστε ὁ
25 κόσμος νὰ πιστεύσῃ ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλες. κι ἐγὼ τὴ δόξα ποὺ μοῦ ἔδωσες τὴν ἔδωσα 22
σ' αὐτούς, γιὰ νὰ εἶναι ἕνα ὅπως κι ἐμεῖς εἴμαστε ἕνα, ἐγὼ σ' αὐτοὺς καὶ σὺ σ' ἐμένα, 23
26 γιὰ νὰ εἶναι τέλειοι μὲ τὸ νὰ εἶναι ἕνα, καὶ γιὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ μὲ ἀπέ-
27 στειλες καὶ ἀγάπησες αὐτοὺς ὅπως ἀγάπησες ἐμένα. πατέρα, αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔδω- 24
σες, θέλω, ὅπου εἶμαι ἐγώ, νὰ εἶναι κι ἐκεῖνοι μαζί μου, γιὰ νὰ βλέπουν τὴ δόξα τὴ
δική μου τὴν ὁποία μοῦ ἔδωσες, διότι μ' ἀγάπησες προτοῦ νὰ θεμελιωθῇ ὁ κόσμος.
28 πατέρα δίκαιε, καὶ ὅμως ὁ κόσμος δὲν σὲ γνώρισε, ἐνῷ ἐγὼ σὲ γνώρισα, κι αὐτοὶ κατά- 25
29 λαβαν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλες· κι ἔκανα γνωστὸ σ' αὐτοὺς τὸ ὄνομά σου καὶ θὰ τὸ κάνω 26
γνωστό, γιὰ νὰ εἶναι ἡ ἀγάπη ποὺ μ' ἀγάπησες σ' αὐτούς, κι ἐγὼ ἐπίσης σ' αὐτούς.

41 1 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς καὶ βγῆκε μὲ τοὺς μαθητάς του πέρα ἀπὸ τὸ Χείμαρρο τῶν 1 **18**
2 Κέδρων, ὅπου ἦταν ἕνας κῆπος, στὸν ὁποῖο μπῆκε αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταί του. ἤξερε 2
δὲ αὐτὸ τὸν τόπο καὶ ὁ Ἰούδας ποὺ τὸν παρέδωσε, διότι κι ὁ Ἰησοῦς πολλὲς φορὲς
3 συνάχτηκε ἐκεῖ μὲ τοὺς μαθητάς του. τότε ὁ Ἰούδας πῆρε τὴ σπεῖρα κι ἀπὸ τοὺς ἀρ- 3
χιερεῖς καὶ φαρισαίους πῆρε ὑπηρέτες, κι ἔρχεται ἐκεῖ μὲ φανάρια καὶ λάμπες καὶ ὅ-
4 5 πλα. κι ὁ Ἰησοῦς ξέροντας ὅλα ὅσα θὰ περάσῃ, βγῆκε καὶ τοὺς εἶπε· Ποιόν ζητᾶτε; 4 5
τοῦ ἀποκρίθηκαν· Τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἶμαι. στεκό-
6 ταν δὲ μαζί τους κι ὁ Ἰούδας ποὺ τὸν παρέδωσε. τότε μόλις τοὺς εἶπε ὅτι ''Ἐγὼ εἶ- 6
7 μαι', τραβήχτηκαν πρὸς τὰ πίσω κι ἔπεσαν κάτω. τότε τοὺς ξαναρώτησε πάλι· Ποιόν 7
8 ζητᾶτε; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο. ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς εἶπα 8
9 ὅτι ἐγὼ εἶμαι. λοιπὸν ἂν ζητᾶτε ἐμένα, ἀφήστε αὐτοὺς νὰ πηγαίνουν· γιὰ νὰ ἐκπλη- 9
ρωθῇ ὁ λόγος ποὺ εἶπε, ὅτι 'Αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔδωσες, δὲν ἔχασα ἀπ' αὐτοὺς κανέ- 10
10 ναν'. τότε ὁ Σίμων ὁ Πέτρος, ποὺ εἶχε μαχαίρι, τὸ τράβηξε, καὶ χτύπησε τὸ δοῦλο
τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἔκοψε πέρα γιὰ πέρα τὸ αὐτὶ τὸ δεξιό· εἶχε δὲ ὁ δοῦλος τὸ ὄ-

11 νομα Μάλχος. τότε εἶπε ὁ Ἰησοῦς στὸν Πέτρο· Βάλε τὸ μαχαίρι σου στὴ θήκη· τὸ 11
ποτήρι ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ πατέρας, δὲν θὰ τὸ πιῶ;

42 1 Τότε ἡ σπεῖρα κι ὁ χιλίαρχος κι οἱ ὑπηρέτες τῶν Ἰουδαίων συνέλαβαν τὸν Ἰη- 12
2 σοῦ καὶ τὸν ἔδεσαν, καὶ τὸν ὡδήγησαν στὸν Ἄννα πρῶτα· διότι ἦταν πεθερὸς τοῦ 13
3 Καϊάφα ποὺ ἦταν ἀρχιερεὺς τὴ χρονιὰ ἐκείνη. ἦταν δὲ ὁ Καϊάφας ἐκεῖνος ποὺ συμ- 14
4 βούλευσε τοὺς Ἰουδαίους ὅτι συμφέρει νὰ χαθῇ ἕνας ἄνθρωπος γιὰ τὸ λαό. κι ἀκο- 15
λουθοῦσε τὸν Ἰησοῦ ὁ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦ-
ταν γνωστὸς στὸν ἀρχιερέα, καὶ μπῆκε μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως·
5 ἐνῷ ὁ Πέτρος στεκόταν ἔξω κοντὰ στὴν πόρτα. τότε βγῆκε ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος, ὁ ὁ- 16
ποῖος ἦταν γνωστὸς στὸν ἀρχιερέα, καὶ εἶπε στὴ θυρωρὸ κι ἔβαλε μέσα τὸν Πέτρο.
6 τότε λέει ἡ δούλη ἡ θυρωρὸς στὸν Πέτρο· Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τοὺς μαθητὰς αὐ- 17
7 τοῦ τοῦ ἀνθρώπου; λέει ἐκεῖνος· Δὲν εἶμαι. στεκόταν δὲ οἱ δοῦλοι κι οἱ ὑπηρέτες, 18
ποὺ εἶχαν κάνει μιὰ καρβουνιά, διότι ἦταν ψύχρα, καὶ ζεσταίνονταν· κι ὁ Πέτρος
8 στεκόταν μαζί τους καὶ ζεσταινόταν. τότε ὁ ἀρχιερεὺς ρώτησε τὸν Ἰησοῦ γιὰ τοὺς 19
9 μαθητάς του καὶ γιὰ τὴ διδαχή του. τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ μίλησα στὸν κό- 20
σμο ὁλοφάνερα· πάντοτε δίδαξα στὴ συναγωγὴ καὶ στὸ ἱερό, ὅπου συγκεντρώνονται
10 πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τίποτα δὲν κήρυξα στὰ κρυφά. τί μὲ ρωτᾷς; ρώτα αὐτοὺς 21
11 ποὺ ἄκουσαν τί τοὺς κήρυξα· νά, αὐτοὶ ξέρουν ὅσα εἶπα. καὶ μόλις αὐτὸς εἶπε αὐτά, 22
ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες ποὺ στεκόταν δίπλα ἔδωσε ἕνα χαστούκι στὸν Ἰησοῦ καὶ εἶ-
12 πε· Ἔτσι ἀποκρίνεσαι στὸν ἀρχιερέα; τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἂν μίλησα ἄσχη- 23
13 μα, ἐξήγησε γιὰ τὸ ἄσχημο· ἂν ὅμως καλά, γιατί μὲ δέρνεις; τὸν ἔστειλε ὁ Ἄννας δε- 24
14 μένο στὸν Καϊάφα τὸν ἀρχιερέα. ὁ δὲ Σίμων Πέτρος στεκόταν καὶ ζεσταινόταν. τότε 25
τοῦ εἶπαν· Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τοὺς μαθητὰς αὐτουνοῦ; τότε ἐκεῖνος ἀρνήθηκε 26
15 καὶ εἶπε· Δὲν εἶμαι. λέει ἕνας ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ ἀρχιερέως, ποὺ ἦταν συγγενὴς ἐ-
κείνου τοῦ ὁποίου ὁ Πέτρος ἔκοψε πέρα γιὰ πέρα τὸ αὐτί· Ἐγὼ δὲν σὲ εἶδα στὸν κῆ-
16 πο μαζί του; τότε πάλι ὁ Πέτρος ἀρνήθηκε· κι ἀμέσως φώναξε ἕνας πετεινός. 27

43 1 Τότε ὁδηγοῦν τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ Καϊάφα στὸ πραιτώριο· καὶ ἦταν πρωΐ· κι ἐ- 28
2 κεῖνοι δὲν μπῆκαν στὸ πραιτώριο, γιὰ νὰ μὴ μιανθοῦν, ἀλλὰ νὰ φᾶν τὸ πάσχα. τότε 29
βγῆκε ὁ Πιλᾶτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Ποιά κατηγορία ἔχετε ἐναντίον τοῦ ἀνθρώ-
3 που αὐτοῦ; ἀποκρίθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν· Αὐτὸς ἂν δὲν ἦταν κακοποιός, δὲν θὰ σοῦ 30
4 τὸν παραδίναμε. τότε ὁ Πιλᾶτος τοὺς εἶπε· Πάρτε τον ἐσεῖς καὶ κρίνετέ τον σύμφω- 31
5 να μὲ τὸ Νόμο σας. τότε οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ εἶπαν· Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε ἐξουσία νὰ σκοτώ- 32
σουμε κανέναν· γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, ἐκεῖνος τὸν ὁποῖο εἶπε δηλώ-
6 νοντας μὲ τί θάνατο ἔμελλε νὰ πεθάνῃ. τότε ὁ Πιλᾶτος μπῆκε πάλι στὸ πραιτώριο 33
7 καὶ φώναξε τὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ βασιλιᾶς τῶν Ἰουδαίων; τοῦ ἀποκρί- 34
8 θηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἀπὸ μόνος σου τὸ λὲς αὐτὸ ἢ σοῦ εἶπαν ἄλλοι γιὰ μένα; ἀποκρίθηκε 35
ὁ Πιλᾶτος· Μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος; τὸ ἔθνος τὸ δικό σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ πα-
9 ρέδωσαν σ' ἐμένα· τί ἔκανες; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ δική μου δὲν εἶναι 36
ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτό· ἂν ἡ βασιλεία ἡ δική μου ἦταν ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτό, οἱ ὑπηρέ-
τες οἱ δικοί μου θ' ἀγωνίζονταν, γιὰ νὰ μὴν παραδοθῶ στοὺς Ἰουδαίους· τώρα ὅμως
10 ἡ βασιλεία ἡ δική μου δὲν εἶναι ἀπὸ δῶ. τότε τοῦ εἶπε ὁ Πιλᾶτος· Λοιπόν; εἶσαι βα- 37
11 σιλεύς; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Τὸ εἶπες ὅτι εἶμαι βασιλεύς. ἐγὼ γι' αὐτὸ γεννήθηκα
καὶ γι' αὐτὸ ἦρθα στὸν κόσμο, γιὰ νὰ μαρτυρήσω γιὰ τὴν ἀλήθεια. ὁποιοσδήποτε εἶ-
12 ναι ἀπὸ τὴν ἀλήθεια ἀκούει στὴ φωνή μου. τοῦ λέει ὁ Πιλᾶτος· Τί εἶναι ἀλήθεια; 38
καὶ μόλις τῶπε αὐτό, βγῆκε πάλι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς λέει· Ἐγὼ δὲν βρί-
13 σκω σ' αὐτὸν καμμιὰ κατηγορία· εἶναι δὲ συνήθεια σὲ σᾶς νὰ σᾶς ἀπολύω τὸ πάσχα 39
14 ἕναν· θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς ἀπολύσω τὸ βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; τότε κραύγασαν πά- 40
15 λι ὅλοι λέγοντας· Ὄχι αὐτὸν ἀλλὰ τὸ Βαραββᾶ. ἦταν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής. τότε 1 **19**
16 λοιπὸν πῆρε ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν μαστίγωσε. καὶ οἱ στρατιῶτες ἔπλεξαν 2

στεφάνι ἀπὸ ἀγκάθια καὶ τοῦ τὸ ἔβαλαν στὸ κεφάλι, καὶ τοῦ φόρεσαν ἕνα πορφυρέ-
17 νιο ἱμάτιο καὶ ἔλεγαν· Χαῖρε, βασιλιᾶ τῶν Ἰουδαίων· καὶ τοῦ ἔδιναν χαστούκια. τό- 3
18 τε βγῆκε πάλι ἔξω ὁ Πιλᾶτος καὶ τοὺς λέει· Νά, σᾶς τὸν φέρνω ἔξω, γιὰ νὰ καταλά- 4
19 βετε ὅτι σ' αὐτὸν δὲν βρίσκω καμμιὰ κατηγορία. τότε βγῆκε ὁ Ἰησοῦς ἔξω φορώντας 5
τὸ ἀγκάθινο στεφάνι καὶ τὸ πορφυρένιο ἱμάτιο, καὶ τοὺς λέει· Νά ὁ ἄνθρωπος. ὅταν 6
20 λοιπὸν τὸν εἶδαν οἱ ἀρχιερεῖς κι οἱ ὑπηρέτες, κραύγασαν λέγοντας· Σταύρωσέ τον,
21 σταύρωσέ τον. τοὺς λέει ὁ Πιλᾶτος· Πάρτε τον ἐσεῖς καὶ σταυρώστε τον· διότι ἐγὼ
22 δὲν τοῦ βρίσκω καμμιὰ κατηγορία. τοῦ ἀποκρίθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἐμεῖς ἔχουμε Νό- 7
μο, καὶ σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο μας πρέπει νὰ πεθάνῃ, διότι ἔκανε τὸν ἑαυτό του υἱὸ
23 24 θεοῦ. τότε ὅταν ἄκουσε ὁ Πιλᾶτος αὐτὸ τὸ λόγο, περισσότερο φοβήθηκε, καὶ μπῆκε 8 9
πάλι στὸ πραιτώριο καὶ λέει στὸν Ἰησοῦ· Ἀπὸ ποῦ εἶσαι σύ; κι ὁ Ἰησοῦς δὲν τοῦ ἔ-
25 δωσε ἀπόκρισι. τότε τοῦ λέει ὁ Πιλᾶτος· Σ' ἐμένα δὲν μιλᾶς; δὲν ξέρεις ὅτι ἔχω ἐξου- 10
26 σία νὰ σὲ σταυρώσω κι ἔχω ἐξουσία νὰ σ' ἀπολύσω; ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Δὲν θὰ 11
εἶχες καμμία ἐξουσία ἐναντίον μου, ἂν δὲν σοῦ ἦταν δοσμένη ἀπὸ πάνω· γι' αὐτὸ
27 αὐτὸς ποὺ μὲ παρέδωσε σὲ σένα ἔχει μεγαλείτερη ἁμαρτία. ἀπ' αὐτὸ γύρευε ὁ Πιλᾶ- 12
τος νὰ τὸν ἀπολύσῃ· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζαν λέγοντας· Ἂν ἀπολύσῃς αὐτόν, δὲν εἶ-
σαι φίλος τοῦ Καίσαρος. ὁποιοσδήποτε κάνει τὸν ἑαυτό του βασιλέα εἶναι ἀντίθε-
28 τος μὲ τὸν Καίσαρα. τότε ὁ Πιλᾶτος, σὰν ἄκουσε αὐτὸ τὸ λόγο, ὡδήγησε ἔξω τὸν Ἰη- 13
σοῦ, καὶ κάθισε στὸ βῆμα σὲ τόπο ποὺ λεγόταν Λιθόστρωτο, ἑβραϊκὰ δὲ Γαββαθά· ἦ-
29 ταν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, καὶ ὥρα περίπου ἕκτη· καὶ λέει στοὺς Ἰουδαίους· Νά 14
30 ὁ βασιλιᾶς σας. κι ἐκεῖνοι κραύγασαν· Σκότωσέ τον, Σκότωσέ τον, σταύρωσέ τον. 15
τοὺς λέει ὁ Πιλᾶτος· Τὸ βασιλέα σας νὰ σταυρώσω; ἀποκρίθηκαν οἱ ἀρχιερεῖς· Δὲν
31 ἔχουμε βασιλέα παρὰ μόνο τὸν Καίσαρα. τότε λοιπὸν τὸν παρέδωσε σ' αὐτούς, γιὰ 16
νὰ σταυρωθῇ.

44 1 Παρέλαβαν δὲ τὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν ὡδήγησαν· καὶ βαστάζοντας τὸ σταυρό του 17
2 βγῆκε στὸ λεγόμενο Κρανίου τόπο, ποὺ στὰ ἑβραϊκὰ λέγεται Γολγοθά, ὅπου τὸν 18
σταύρωσαν, καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν ἄλλους δυό, ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ, μεσαῖο δὲ τὸν Ἰησοῦ.
3 ἔγραψε δὲ καὶ τίτλο ὁ Πιλᾶτος κι ἔβαλε πάνω στὸ σταυρό· καὶ ἦταν γραμμένο· 'Ἰη- 19
4 σοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων'. αὐτὸ λοιπὸν τὸν τίτλο τὸν διάβασαν 20
πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, διότι ὁ τόπος ὅπου σταυρώθηκε ὁ Ἰησοῦς ἦταν κοντὰ
5 στὴν πόλι· καὶ ἦταν γραμμένο ἑβραϊκά, ἑλληνικά, ῥωμαϊκά. τότε ἔλεγαν στὸν Πιλᾶ- 21
το οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφῃς 'Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων', ἀλλ' ὅτι 'Ἐ-
6 κεῖνος εἶπε Εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων'. ἀποκρίθηκε ὁ Πιλᾶτος· Ὅ,τι ἔγραψα ἔ- 22
γραψα.
7 Τότε οἱ στρατιῶτες, ὅταν σταύρωσαν τὸν Ἰησοῦ, πῆραν τὰ ἱμάτιά του καὶ τὰ ἔ- 23
καναν τέσσερα μερίδια, μερίδιο γιὰ κάθε στρατιώτη, καὶ τὸ χιτῶνα· ὁ δὲ χιτώνας ἦ-
8 ταν ἄραφος, ἀπὸ πάνω πλεκτὸς ὅλως διόλου. εἶπαν λοιπὸν μεταξύ τους· Νὰ μὴν 24
9 τὸν σχίσουμε, ἀλλὰ νὰ ῥίξουμε λαχνὸ γι' αὐτὸν τίνος θὰ γίνῃ· γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ
γραφὴ ποὺ λέει·

Μοιράστηκαν μεταξύ τους τὰ ἱμάτιά μου,
κι ἔριξαν κλῆρο γιὰ τὸ ῥουχισμό μου.

10 καὶ οἱ στρατιῶτες βέβαια ἔκαναν αὐτά. 25
11 Στέκονταν δὲ δίπλα στὸ σταυρὸ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μητέρα του καὶ ἡ ἀδερφὴ τῆς μητέ-
12 ρας του ἡ Μαρία τοῦ Κλωπᾶ, καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. τότε ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε 26
τὴ μητέρα καὶ τὸ μαθητὴ ποὺ ἀγαποῦσε νὰ παραστέκεται, λέει στὴ μητέρα του· Κυ-
13 14 ρά, νά ὁ γιός σου. ἔπειτα λέει στὸ μαθητή· Νά ἡ μητέρα σου. κι ἀπὸ κείνη τὴν ὥρα 27 28
τὴν πῆρε ὁ μαθητὴς στὸ σπίτι του. μετὰ ἀπ' αὐτὸ ξέροντας ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὅλα πιὰ ἔ-
15 χουν πραγματοποιηθῆ, γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ τελείως ἡ γραφή, λέει· Διψῶ. ἦταν τότε ἀ- 29

κουμπισμένο κάτω ένα σκεῦος γεμάτο ξίδι· κι ἐκεῖνοι ἀφοῦ γέμισαν ένα σφουγγάρι
16 μὲ ξίδι καὶ τὸ τύλιξαν σὲ ὕσσωπο τοῦ τὄφεραν στὸ στόμα. κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς πῆρε τὸ 30
ξίδι εἶπε Τετέλεσται, κι ἀφοῦ ἔγειρε τὸ κεφάλι, παρέδωσε τὸ πνεῦμα.
17 Τότε οἱ Ἰουδαῖοι, γιὰ νὰ μὴ μείνουν τὰ σώματα πάνω στὸ σταυρὸ τὸ σάββατο, ἐ- 31
πειδὴ ἦταν παρασκευή· διότι ἦταν μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου· παρακά-
18 λεσαν τὸν Πιλᾶτο νὰ τσακιστοῦν τὰ σκέλη τους, καὶ νὰ σηκωθοῦν. ἦρθαν τότε οἱ 32
στρατιῶτες, καὶ τοῦ μὲν πρώτου ἔσπασαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου ποὺ εἶχε σταυρω-
19 θῆ μαζὶ ἐπίσης· ὅταν ὅμως ἦρθαν στὸν Ἰησοῦ, σὰν τὸν εἶδαν ὅτι ἔχει κιόλας πεθά- 33
20 νει, δὲν τοῦ ἔσπασαν τὰ σκέλη, ἀλλ' ένας ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τοῦ τρύπησε τὸ πλευ- 34
21 ρὸ μὲ λόγχη, κι ἀμέσως βγῆκε αἷμα καὶ νερό. καὶ μαρτύρησε αὐτὸς ποὺ εἶδε, καὶ ἡ 35
μαρτυρία του εἶναι ἀληθινή, κι ἐκεῖνος ἔχει ἐπίγνωσι ὅτι μιλάει εἰλικρινά, γιὰ νὰ πι-
22 στεύσετε καὶ σεῖς. διότι αὐτὰ ἔγιναν, γιὰ νὰ ἐκπληρωθῆ ἡ γραφή· *Κόκκαλό του δὲν* 36
23 *θὰ τσακιστῆ.* καὶ πάλι ἄλλη γραφὴ λέει· *Θ' ἀτενίσουν σ' αὐτὸν ποὺ μαχαίρωσαν.* 37

45 1 Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ παρακάλεσε τὸν Πιλᾶτο ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, ποὺ 38
2 ἦταν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κρυφὸς ὅμως ἀπὸ τὸ φόβο τῶν Ἰουδαίων, νὰ σηκώσῃ τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· κι ὁ Πιλᾶτος ἐπέτρεψε. τότε ἦρθε καὶ σήκωσε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
3 ἦρθε δὲ κι ὁ Νικόδημος, ποὺ εἶχε ἔρθη στὸν Ἰησοῦ νύχτα στὴν ἀρχή, κι ἔφερε μῖγμα 39
4 σμύρνης καὶ ἀλόης περίπου ἑκατὸ λίτρες. πῆραν λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸ 40
ἔδεσαν μὲ λουρίδες μαζὶ μὲ τ' ἀρώματα, ὅπως εἶναι ἔθιμο στοὺς Ἰουδαίους νὰ ἑτοι-
5 μάζουν τὸ νεκρὸ γιὰ ταφή. καὶ στὸν τόπο ποὺ σταυρώθηκε ἦταν ένας κῆπος, καὶ 41
στὸν κῆπο ένα καινούργιο μνῆμα, στὸ ὁποῖο μέχρι τότε δὲν τοποθετήθηκε ποτὲ κα-
6 νείς· ἐκεῖ λοιπὸν ἔβαλαν τὸν Ἰησοῦ, ἐπειδὴ ἦταν ἡ παρασκευὴ τῶν Ἰουδαίων, διότι 42
τὸ μνῆμα ἦταν κοντά.

46 1 Τὴ δὲ πρώτη τῆς ἑβδομάδος ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωΐ, ἐνῷ ἀκόμη ἦ- 1 **20**
2 ταν σκοτάδι, στὸ μνῆμα καὶ βλέπει τὴν πέτρα σηκωμένη ἀπὸ τὸ μνῆμα. τρέχει τότε 2
κι ἔρχεται στὸ Σίμωνα Πέτρο καὶ στὸν ἄλλο μαθητὴ τὸν ὁποῖο ἀγαποῦσε ὁ Ἰησοῦς,
3 καὶ τοὺς λέει· Σήκωσαν τὸν Κύριο ἀπὸ τὸ μνῆμα, καὶ δὲν ξέρουμε ποῦ τὸν ἔβαλαν.
4 5 τότε βγῆκε ὁ Πέτρος κι ὁ ἄλλος μαθητὴς κι ἔρχονταν στὸ μνῆμα. κι ἔτρεχαν καὶ οἱ 3 4
δυὸ μαζί· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέτρεξε γρηγορώτερα ἀπὸ τὸν Πέτρο καὶ ἦρθε
6 πρῶτος στὸ μνῆμα, κι ἀφοῦ ἔσκυψε βλέπει τὶς λουρίδες ἀκουμπισμένες κάτω, ἀλλὰ 5
7 δὲν μπῆκε. τότε ἔρχεται ἀκολουθώντας τον ὁ Σίμων Πέτρος, καὶ μπῆκε στὸ μνῆμα 6
8 καὶ βλέπει τὶς λουρίδες ἀκουμπισμένες κάτω, καὶ τὸ σουδάριο, ποὺ ἦταν πάνω στὸ 7
κεφάλι του, ὄχι ἀκουμπισμένο μαζὶ μὲ τὶς λουρίδες, ἀλλὰ τυλιγμένο χωριστὰ σὲ μιὰ
9 θέσι. τότε μόνο μπῆκε κι ὁ ἄλλος μαθητής, ποὺ ἦρθε πρῶτος στὸ μνῆμα, καὶ εἶδε καὶ 8
10 πίστευσε· διότι ἀκόμη δὲν ἤξεραν μέχρι τότε τὴ γραφή, ὅτι αὐτὸς πρέπει ν' ἀναστη- 9
11 12 θῆ ἀπὸ τοὺς νεκρούς. ἔφυγαν λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πάλι στὴ διαμονή τους. ἡ δὲ Μαρία 10 11
13 στεκόταν κοντὰ στὸ μνῆμα ἀπ' ἔξω κι ἔκλαιγε. καθὼς λοιπὸν ἔκλαιγε, ἔσκυψε μέσα 12
στὸ μνῆμα καὶ βλέπει δυὸ ἀγγέλους στὰ λευκὰ νὰ κάθωνται, ένα πρὸς τὸ κεφάλι κι
14 ένα πρὸς τὰ πόδια, ὅπου ἦταν ξαπλωμένο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ τῆς λὲν ἐκεῖνοι· 13
Κυρά, γιατί κλαῖς; τοὺς λέει· Διότι σήκωσαν τὸν Κύριό μου, καὶ δὲν ξέρω ποῦ τὸν ἔ-
15 βαλαν. καὶ λέγοντας αὐτὰ στράφηκε στὰ πίσω καὶ βλέπει τὸν Ἰησοῦ νὰ στέκεται, ἀλ- 14
16 λὰ δὲν ἤξερε ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Κυρά, γιατί κλαῖς; ποιόν ζητᾷς; 15
ἐκείνη, νομίζοντας ὅτι εἶναι ὁ κηπουρός, τοῦ λέει· Κύριε, ἂν τὸν σήκωσες ἐσύ, πές
17 μου ποῦ τὸν ἔβαλες, κι ἐγὼ θὰ τὸν σηκώσω. τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Μαρία! στρέφεται ἐ- 16
18 κείνη καὶ τοῦ λέει· 'Ραββουνί! ποὺ θὰ πῇ Διδάσκαλε! τῆς λέει ὁ Ἰησοῦς· Μὴ μὲ πιά- 17
νῃς· βέβαια δὲν ἀνέβηκα ἀκόμη κοντὰ στὸν πατέρα μου· ἀλλὰ πήγαινε στοὺς ἀδελ-
19 φούς μου καὶ πές τους· Ἀνεβαίνω κοντὰ στὸν πατέρα μου καὶ πατέρα σας, καὶ θεό
20 μου καὶ θεό σας. ἔρχεται ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ κι ἀναγγέλλει στοὺς μαθητὰς ὅτι 18
εἶδε τὸν Κύριο, καὶ ὅτι τῆς εἶπε αὐτά.

47 Ἐνῷ δὲ ἦταν βράδυ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὴν πρώτη τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἦταν κλεισμένες οἱ πόρτες ἐκεῖ ὅπου ἦταν μαζεμένοι οἱ μαθηταὶ ἐξ αἰτίας τοῦ φόβου τῶν Ἰουδαίων, ἦρθε ὁ Ἰησοῦς καὶ στάθηκε στὴ μέση, καὶ τοὺς λέει· Εἰρήνη σὲ σᾶς. καὶ λέγοντας αὐτὸ τοὺς ἔδειξε τὶς παλάμες καὶ τὸ πλευρό του. τότε οἱ μαθηταὶ χάρηκαν ποὺ εἶδαν τὸν Κύριο. τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε πάλι· Εἰρήνη σὲ σᾶς· ὅπως ἐμένα μ' ἔστειλε ὁ πατέρας, στέλνω κι ἐγὼ ἐσᾶς. καὶ λέγοντας αὐτὸ φύσηξε πάνω τους καὶ τοὺς λέει· Πάρτε πνεῦμα ἅγιο· ὅποιων τὶς ἁμαρτίες χαρίζετε, τοὺς χαρίζονται, ὅποιων τὶς κρατᾶτε, εἶναι κρατημένες.

48 Ὁ δὲ Θωμᾶς, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ποὺ θὰ πῇ Δίδυμος, δὲν ἦταν μαζί τους, ὅταν ἦρθε ὁ Ἰησοῦς. τοῦ ἔλεγαν λοιπὸν οἱ ἄλλοι μαθηταί· Εἴδαμε τὸν Κύριο· κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Ἐὰν δὲν δῶ στὶς παλάμες του τὸ σημάδι τῶν καρφιῶν, καὶ δὲν βάλω τὸ δάχτυλό μου στὸ σημάδι τῶν καρφιῶν, καὶ δὲν βάλω τὸ χέρι μου στὸ πλευρό του, δὲν πρόκειται νὰ πιστεύσω. καὶ μετὰ ὀχτὼ μέρες ἦταν πάλι μέσα οἱ μαθηταί του καὶ μαζί τους ὁ Θωμᾶς. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ οἱ πόρτες ἦταν κλεισμένες, καὶ στάθηκε στὴ μέση καὶ εἶπε· Εἰρήνη σὲ σᾶς. ἔπειτα λέει στὸ Θωμᾶ· Φέρε τὸ δάχτυλό σου ἐδῶ καὶ δὲς τὶς παλάμες μου, καὶ φέρε τὸ χέρι σου καὶ βάλε το στὸ πλευρό μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. κι ἀποκρίθηκε ὁ Θωμᾶς καὶ τοῦ εἶπε· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἐπειδὴ μὲ εἶδες, πίστευσες· μακάριοι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶδαν καὶ πίστευσαν.

49 Βέβαια ὁ Ἰησοῦς ἔκανε καὶ πολλὰ ἄλλα σημεῖα μπροστὰ στοὺς μαθητάς του, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι γραμμένα στὸ βιβλίο αὐτό· γράφτηκαν δὲ αὐτά, γιὰ νὰ πιστεύσετε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ πιστεύοντας νὰ ἔχετε ζωὴ αἰώνια στὸ ὄνομά του.

50 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς φανέρωσε πάλι τὸν ἑαυτό του στοὺς μαθητὰς στὴ Θάλασσα τῆς Τιβεριάδος· τὸν φανέρωσε δὲ ὡς ἑξῆς. ἦταν μαζὶ ὁ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ Θωμᾶς ποὺ λέγεται Δίδυμος, κι ὁ Ναθαναὴλ ἀπὸ τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, κι ἄλλοι δυὸ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του. τοὺς λέει ὁ Σίμων Πέτρος· Πηγαίνω νὰ ψαρέψω. τοῦ λένε· Ἐρχόμαστε κι ἐμεῖς μαζί σου. βγῆκαν κι ἀνέβηκαν ἀμέσως στὸ πλοῖο, καὶ τὴ νύχτα ἐκείνη δὲν ἔπιασαν τίποτε. κι ὅταν πιὰ ἔγινε πρωΐ, στάθηκε ὁ Ἰησοῦς στὴν παραλία· ἀλλὰ βέβαια οἱ μαθηταὶ δὲν ἤξεραν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς. τοὺς λέει τότε ὁ Ἰησοῦς· Παιδιά, μήπως ἔχετε κανένα προσφάγι; τοῦ ἀποκρίθηκαν· Ὄχι. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Ῥίξτε στὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίχτυ, καὶ θὰ βρῆτε. ἔρριξαν τότε, καὶ δὲν μπόρεσαν πιὰ νὰ τὸ τραβήξουν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ψαριῶν. τότε ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖο ἀγαποῦσε ὁ Ἰησοῦς, λέει στὸν Πέτρο· Ὁ Κύριος εἶναι. τότε ὁ Σίμων Πέτρος σὰν ἄκουσε ὅτι ὁ Κύριος εἶναι, φόρεσε καλὰ τὸ πανωφόρι· διότι ἦταν γυμνός· καὶ ῥίχτηκε στὴ θάλασσα· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ ἦρθαν μὲ τὸ πλοιάριο· διότι δὲν ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὴν ξηρά, ἀλλὰ περίπου διακόσιους πήχεις· κι ἔσερναν τὸ δίχτυ τῶν ψαριῶν. καὶ μόλις ἀποβιβάστηκαν στὴν ξηρά, βλέπουν κάτω μιὰ καρβουνιὰ καὶ πάνω της ἕνα ψάρι καὶ ψωμί. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Φέρτε ἀπὸ τὰ ψάρια ποὺ πιάσατε τώρα. ἀνέβηκε ὁ Σίμων Πέτρος καὶ τράβηξε τὸ δίχτυ στὴν ξηρά, γεμάτο ψάρια μεγάλα ἑκατὸν πενήντα τρία· κι ἐνῷ ἦταν τόσα, δὲν σχίστηκε τὸ δίχτυ. τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἐλᾶτε κολατσίστε. ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ τοὺς μαθητὰς δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ἐξετάσῃ Σὺ ποιός εἶσαι, ξέροντας ὅτι εἶναι ὁ Κύριος. ἔρχεται τότε ὁ Ἰησοῦς καὶ παίρνει τὸ ψωμὶ καὶ τοὺς δίνει, καὶ τὸ ψάρι ἐπίσης. αὐτὴ εἶναι μέχρι τώρα ἡ τρίτη φορὰ ποὺ φανερώθηκε ὁ Ἰησοῦς στοὺς μαθητάς του, ὅταν σηκώθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

51 Ὅταν λοιπὸν κολάτσισαν, λέει ὁ Ἰησοῦς στὸ Σίμωνα Πέτρο· Σίμων τοῦ Ἰωνᾶ, μ' ἀγαπᾷς περισσότερο ἀπ' αὐτούς; τοῦ λέει· Ναί, Κύριε, σὺ ξέρεις ὅτι σ' ἀγαπῶ. τοῦ λέει· Βόσκε τὰ ἀρνιά μου. τοῦ ξαναλέει δεύτερη φορά· Σίμων τοῦ Ἰωνᾶ, μ' ἀγαπᾷς;

4 τοῦ λέει· Ναί, Κύριε, σὺ ξέρεις ὅτι σ' ἀγαπῶ. τοῦ λέει· Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου.
5 τοῦ λέει τρίτη φορά· Σίμων τοῦ Ἰωνᾶ, μ' ἀγαπᾷς; λυπήθηκε ὁ Πέτρος ποὺ τοῦ εἶπε 17
τρίτη φορὰ 'Μ' ἀγαπᾶς;', καὶ τοῦ εἶπε· Κύριε, σὺ ὅλα τὰ ξέρεις, σὺ ξέρεις ὅτι σ' ἀ-
6 7 γαπῶ. τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Βόσκε τὰ πρόβατά μου. σὲ βεβαιώνω, ὅταν ἤσουν νεώτε- 18
ρος, ἔζωνες τὸν ἑαυτό σου καὶ περπατοῦσες ὅπου ἤθελες· ὅταν ὅμως γηράσῃς, θ' ἁ-
8 πλώσῃς τὰ χέρια σου, καὶ θὰ σὲ ζώσῃ ἄλλος, καὶ θὰ σὲ πάῃ ὅπου δὲν θέλεις. κι αὐτὸ 19
τὸ εἶπε δηλώνοντας μὲ τί θάνατο θὰ δοξάσῃ τὸ θεό. κι ὅταν τὸ εἶπε αὐτό, τοῦ λέει·
9 Ἀκολούθα με. καὶ γυρίζει ὁ Πέτρος καὶ βλέπει ν' ἀκολουθῇ ὁ μαθητής, τὸν ὁποῖο ἀ- 20
γαποῦσε ὁ Κύριος, ἐκεῖνος ποὺ στὸ δεῖπνο ἔγειρε πάνω στὸ στῆθος του καὶ εἶπε
10 'Κύριε ποιός εἶναι ἐκεῖνος ποὺ σὲ παραδίνει;'· αὐτὸν ὅταν τὸν εἶδε ὁ Πέτρος, λέει 21
στὸν Ἰησοῦ· Κύριε, κι αὐτὸς τί; τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Ἂν θέλω νὰ μείνῃ αὐτός, μέχρι 22
11 νὰ ἔρθω, τί σ' ἐνδιαφέρει; ἐσὺ ἀκολούθα με. βγῆκε λοιπὸν ἡ φήμη αὐτὴ στοὺς ἀδελ- 23
12 φούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος δὲν πεθαίνει· ἀλλὰ δὲν τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς ὅτι δὲν πεθαί-
νει, ἀλλὰ Ἐὰν θέλω νὰ μείνῃ αὐτός, μέχρι νὰ ἔρθω, τί σ' ἐνδιαφέρει;
52 1 2 Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, τὰ ὁποῖα, ἐὰν γράφωνται ἕνα ἕ- 25
να, νομίζω ὅτι δὲν θὰ χωρέσῃ τὰ γραφόμενα βιβλία οὔτε ὁλόκληρος ὁ κόσμος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

1 1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 1 **1**
2 Ὅπως εἶναι γραμμένο στοὺς προφῆτες, *Νά ἐγὼ στέλνω τὸν ἀγγελιοφόρο μου* 2
πρὶν ἀπὸ σένα, γιὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὸ πέρασμά σου μπροστά σου·

3 *Φωνὴ αὐτοῦ ποὺ φωνάζει στὴν ἔρημο* 3
‘Ἑτοιμάστε τὸ δρόμο τοῦ Κυρίου,
ἰσιάξτε τὰ περάσματά του’,

4 ἔτσι καὶ παρουσιάστηκε ὁ Ἰωάννης νὰ βαπτίζῃ στὴν ἔρημο καὶ νὰ κηρύττῃ βάπτι- 4
5 σμα μετανοίας γιὰ συγχώρησι ἁμαρτιῶν. καὶ ἔβγαινε πρὸς αὐτὸν ὅλη ἡ Ἰουδαία χώ- 5
ρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖτες, καὶ βαφτίζονταν ὅλοι ἀπ’ αὐτὸν στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ ἐ-
6 ξομολογούμενοι τὶς ἁμαρτίες των. κι ὁ Ἰωάννης ἦταν ντυμένος μὲ μάλλινο καμήλας 6
7 καὶ στὴ μέση του ζώνη δερμάτινη, κι ἔτρωγε ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριο. καὶ κήρυττε λέ- 7
γοντας· Μετὰ ἀπὸ μένα ἔρχεται ὁ δυνατώτερός μου, ποὺ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σκύ-
8 ψω νὰ λύσω τὸ λουρὶ τῶν παπουτσιῶν του· ἐγὼ βέβαια σᾶς βάπτισα στὸ νερό, αὐτὸς 8
ὅμως θὰ σᾶς βαπτίσῃ στὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο.

2 1 Κι ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες ἦρθε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ βαπτί- 9
2 στηκε στὸν Ἰορδάνη ἀπὸ τὸν Ἰωάννη. κι ἀμέσως, καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τὸ νερό, εἶδε 10
νὰ σχίζωνται οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ πνεῦμα σὰν περιστέρι νὰ κατεβαίνῃ ἐπάνω σ’ αὐτόν·
3 κι ἀκούστηκε φωνὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανούς· Σὺ εἶσαι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, σὲ σένα εὐ- 11
δόκησα.

3 1 Κι ἀμέσως τὸ πνεῦμα τὸν βγάζει στὴν ἔρημο· καὶ ἦταν ἐκεῖ στὴν ἔρημο σαράντα 12
2 μέρες, καὶ τὸν πείραζε ὁ σατανᾶς· καὶ ἦταν μὲ τ’ ἀγρίμια, καὶ οἱ ἄγγελοι τὸν ὑπηρε- 13
τοῦσαν.

4 1 Μετὰ δὲ τὴν παράδοσι τοῦ Ἰωάννου ὁ Ἰησοῦς ἦρθε στὴ Γαλιλαία κηρύττοντας 14
2 τὸ εὐαγγέλιο τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ λέγοντας ὅτι Συμπληρώθηκε ὁ καιρὸς καὶ ἔ- 15
3 φτασε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε στὸ εὐαγγέλιο. περπατώντας 16
δὲ δίπλα στὴ Θάλασσα τῆς Γαλιλαίας εἶδε τὸ Σίμωνα καὶ τὸν ἀδερφό του Ἀνδρέα
4 νὰ ῥίχνουν δίχτυ στὴ θάλασσα· διότι ἦταν ψαρᾶδες· καὶ τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Ἐλᾶτε 17
5 μαζί μου καὶ θὰ σᾶς κάνω νὰ γίνετε ψαρᾶδες ἀνθρώπων. κι ἀμέσως ἄφησαν τὰ δί- 18
6 χτυα τους καὶ τὸν ἀκολούθησαν. καὶ προχωρώντας λίγο πιὸ πέρα ἀπὸ κεῖ εἶδε τὸν 19
Ἰάκωβο τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τὸν ἀδερφό του Ἰωάννη, νὰ τακτοποιοῦν κι αὐτοὶ τὰ δί-
7 χτυα στὸ πλοῖο, κι ἀμέσως τοὺς κάλεσε. κι ἄφησαν τὸν πατέρα τους Ζεβεδαῖο στὸ 20
πλοῖο μὲ τοὺς μισθωτοὺς καὶ πῆγαν μαζί του.

5 1 Καὶ μπαίνουν στὴν Καπερναούμ· κι ἀμέσως τὰ σάββατα δίδασκε στὴ συναγωγή. 21
2 3 κι ἔμεναν κατάπληκτοι μὲ τὴ διδαχή του· διότι τοὺς δίδασκε ὡς ἕνας ποὺ ἔχει ἐξου- 22
4 σία καὶ ὄχι ὅπως οἱ γραμματεῖς. καὶ ἦταν στὴ συναγωγή τους ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἀ- 23
5 κάθαρτο πνεῦμα κι ἀναφώνησε καὶ εἶπε· Ἔ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ, τί ὑπάρχει ἀνάμεσα 24
σὲ μᾶς καὶ σὲ σένα; ἦρθες νὰ μᾶς καταστρέψῃς; σὲ ξέρω ποιός εἶσαι, ὁ ἅγιος τοῦ θε-
6 7 οῦ. καὶ τὸν ἐπέπληξε ὁ Ἰησοῦς λέγοντας· Βούλωσέ το καὶ ἔβγα ἀπ’ αὐτόν. καὶ τὸ ἀ- 25 26
κάθαρτο πνεῦμα, ἀφοῦ ἔκανε τὸν ἄνθρωπο νὰ σπαρταρήσῃ καὶ ἔκραξε μὲ δυνατὴ
8 κραυγή, βγῆκε ἀπ’ αὐτόν. κι ἔμειναν ὅλοι κατάπληκτοι, ὥστε νὰ συζητοῦν μεταξύ 27
9 τους λέγοντας· Τί εἶναι αὐτό; τί διδαχὴ εἶναι ἡ καινούργια αὐτή, ὁποὺ μὲ ἐξουσία

10 προστάζει καὶ στὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα καὶ τὸν ὑπακοῦν; καὶ βγῆκε ἡ φήμη του 28
ἀμέσως σ' ὅλα τὰ περίχωρα τῆς Γαλιλαίας.

6 1 Κι ἀμέσως, σὰ βγῆκαν ἀπὸ τὴ συναγωγή, ἦρθαν στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ 29
2 Ἀνδρέου μαζὶ μὲ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη. ἡ δὲ πεθερὰ τοῦ Σίμωνος ἦταν κατά- 30
3 κοιτη μὲ πυρετό. κι εὐθὺς τοῦ μίλησαν γι' αὐτήν. καὶ πῆγε κοντά της καὶ τὴ σήκωσε 31
πιάνοντάς την ἀπὸ τὸ χέρι της, κι ἀμέσως τῆς ἔφυγε ὁ πυρετός, καὶ τοὺς ὑπηρετοῦ-
4 σε. καὶ σὰ βράδιασε, ὅταν βασίλεψε ὁ ἥλιος, ἔφεραν σ' αὐτὸν ὅλους ὅσοι δὲν ἦταν 32
5 6 καλὰ καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· καὶ ὅλη ἡ πόλι ἦταν μαζεμένη στὴν πόρτα· καὶ θε- 33 34
ράπευσε πολλοὺς ποὺ ἔπασχαν ἀπὸ διάφορα νοσήματα, κι ἔβγαλε πολλὰ δαιμόνια,
7 καὶ δὲν ἄφηνε τὰ δαιμόνια νὰ μιλοῦν καὶ νὰ λὲν ὅτι ἤξεραν πὼς αὐτὸς εἶναι ὁ Χρι-
στός.

7 1 Καὶ πρωΐ πρωΐ πολὺ νύχτα σηκώθηκε καὶ βγῆκε καὶ πῆγε σ' ἕναν ἔρημο τόπο, κι 35
2 3 ἐκεῖ προσευχόταν. καὶ τὸν ἔψαξαν ὁ Σίμων καὶ ἡ συντροφιά του, κι ὅταν τὸν βρῆ- 36 37
4 καν τοῦ λένε ὅτι ὅλοι σὲ γυρεύουν. καὶ τοὺς λέει· Πᾶμε καὶ στὶς γειτονικὲς κωμοπό- 38
5 λεις, γιὰ νὰ κηρύξω κι ἐκεῖ· διότι γι' αὐτὸ βγῆκα. καὶ κήρυττε στὶς συναγωγές των σ' 39
ὅλη τὴ Γαλιλαία καὶ ἔβγαζε τὰ δαιμόνια.

8 1 Κι ἔρχεται σ' αὐτὸν ἕνας λεπρὸς ποὺ τὸν παρακαλοῦσε καὶ γονάτιζε μπροστά 40
2 του καὶ τοῦ ἔλεγε, ὅτι Ἂν θέλῃς, μπορεῖς νὰ μὲ καθαρίσῃς. ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸν σπλαχνί- 41
3 στηκε κι ἀφοῦ ἅπλωσε τὸ χέρι του, τὸν ἔπιασε καὶ τοῦ λέει· Θέλω, καθαρίσου. καὶ
4 μόλις αὐτὸς εἶπε, εὐθὺς ἡ λέπρα ἔφυγε ἀπ' αὐτόν, καὶ καθαρίστηκε. καὶ κάνοντάς 42 43
5 του αὐστηρὴ παρατήρησι τὸν ἔβγαλε ἀμέσως καὶ τοῦ λέει· Κύττα μὴν πῇς σὲ κανέ- 44
ναν τίποτε, ἀλλὰ πήγαινε δεῖξε τὸν ἑαυτό σου στὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε γιὰ τὸν κα-
6 θαρισμό σου αὐτὰ ποὺ πρόσταξε ὁ Μωϋσῆς, γιὰ νὰ τοὺς εἶναι μαρτυρία. ἀλλ' ἐκεῖ- 45
7 νος, σὰ βγῆκε, ἄρχισε νὰ τὸ διακηρύττῃ πολὺ καὶ νὰ διαφημίζῃ τὸ γεγονός, ὥστε νὰ
μὴν μπορῇ πλέον αὐτὸς νὰ μπῇ φανερὰ σὲ πόλι, κι ἔτσι ἔμενε ἔξω σὲ ἔρημους τό-
πους· κι ἔρχονταν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ παντοῦ.

9 1 Καὶ μετὰ ἀπὸ μέρες μπῆκε πάλι στὴν Καπερναοὺμ κι ἀκούστηκε ὅτι εἶναι σ' ἕνα 1 **2**
2 σπίτι. κι ἀμέσως μαζεύτηκαν πολλοί, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ πλέον χῶρο οὔτε στὰ πρόθυ- 2
3 ρα. καὶ τοὺς δίδασκε τὸ λόγο. κι ἔρχονται σ' αὐτὸν κουβαλώντας ἕναν παραλυτικὸ 3
4 ποὺ τὸν σήκωναν τέσσερες· κι ἐπειδὴ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸν πλησιάσουν ἐξ αἰτίας 4
5 τοῦ κόσμου, ἄνοιξαν τὴ στέγη στὸ σημεῖο ὅπου ἦταν· κι ἀφοῦ τὴν ἄνοιξαν, κατεβά-
6 ζουν τὸ κρεββάτι, στὸ ὁποῖο ἦταν κατάκοιτος ὁ παραλυτικός. κι ὁ Ἰησοῦς, σὰν εἶδε 5
τὴν πίστι τους, λέει στὸν παραλυτικό· Τέκνο μου, σοῦ ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες
7 σου. κάθονταν δὲ ἐκεῖ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ σκέφτονταν μὲς στὰ μυαλά 6
8 τους· Τί λέει αὐτὸς τέτοιες βλασφημίες; ποιός μπορεῖ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες, παρὰ 7
9 μόνο ἕνας, ὁ θεός; κι ὁ Ἰησοῦς κατάλαβε μὲ τὸ πνεῦμα του ἀμέσως ὅτι αὐτοὶ σκέφτο- 8
10 νται ἔτσι μέσα τους, καὶ τοὺς εἶπε· Τί λογισμοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ κάνετε μὲς στὰ μυα-
11 λά σας; τί εἶναι εὐκολώτερο, νὰ πῶ στὸν παραλυτικὸ ''Ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρ- 9
12 τίες σου', ἢ νὰ πῶ 'Σήκω καὶ πᾶρε τὸν κρεβάτι σου καὶ περπάτα'; καὶ γιὰ νὰ δῆτε ὅ- 10
τι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσία νὰ συγχωρῇ πάνω στὴ γῆ ἁμαρτίες–, λέει στὸν
13 παραλυτικό· Σὲ σένα τὸ λέω, σήκω καὶ πᾶρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι 11
14 σου. καὶ σηκώθηκε ἀμέσως καὶ πῆρε τὸν κρεβάτι του καὶ βγῆκε μπροστὰ σ' ὅλους, ὥ- 12
15 στε νὰ θαυμάζουν ὅλοι καὶ νὰ δοξάζουν τὸ θεὸ λέγοντας ὅτι ποτὲ δὲν εἴδαμε ἔτσι.

10 1 Καὶ βγῆκε πάλι δίπλα στὴ θάλασσα· κι ὅλος ὁ κόσμος ἐρχόταν κοντά του, καὶ 13
τοὺς δίδασκε.
2 Καὶ περνώντας εἶδε τὸ Λευΐ τὸ γιὸ τοῦ Ἀλφαίου νὰ κάθεται στὸ τελωνεῖο, καὶ 14
3 τοῦ λέει· Ἀκολούθα με. καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε. κι ὅταν αὐτὸς ἦταν πλα- 15
γιασμένος γιὰ φαγητὸ στὸ σπίτι ἐκείνου, ἦταν πλαγιασμένοι γιὰ φαγητὸ μαζὶ μὲ τὸν
Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του καὶ πολλοὶ τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοί· διότι ἦταν πολλοί,

4 καὶ τὸν ἀκολούθησαν. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι, ὅταν τὸν εἶδαν νὰ τρώῃ 16
μὲ τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλούς, ἔλεγαν στοὺς μαθητάς του· Γιατί τρώει καὶ πίνει
5 μὲ τοὺς τελῶνες καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς; κι ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τὸ ἄκουσε, τοὺς λέει· Δὲν ἔ- 17
6 χουν ἀνάγκη ἀπὸ γιατρὸ οἱ γεροί, ἀλλ' αὐτοὶ ποὺ δὲν εἶναι καλά· δὲν ἦρθα νὰ καλέ-
7 σω σὲ μετάνοια δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλούς. καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ οἱ μα- 18
8 θηταὶ τῶν φαρισαίων νήστευαν. κι ἔρχονται καὶ τοῦ λένε· Γιατί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰω-
άννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν φαρισαίων νηστεύουν, οἱ δὲ δικοί σου μαθηταὶ δὲν νη-
9 στεύουν; κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Μήπως μποροῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ γάμου, ὅσο εἶναι 19
10 μαζί τους ὁ γαμπρός, νὰ νηστεύουν; ὅσο χρόνο ἔχουν μαζί τους τὸ γαμπρό, δὲν μπο-
11 ροῦν νὰ νηστεύουν. θἀρθοῦν ὅμως ἡμέρες, ὅταν θὰ λείψῃ ἀπ' αὐτοὺς ὁ γαμπρός, καὶ 20
12 τότε θὰ νηστέψουν κατὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες. κανεὶς δὲν ῥάβει πάνω σ' ἕνα παλιὸ ῥοῦ- 21
13 χο ἕνα μπάλωμα ἀπὸ κομμάτι ὑφάσματος ποὺ δὲν πέρασε οὔτε ἀπὸ μιὰ πλύσι· εἰ δὲ
μή, ἡ ζώνη ἐφαρμογῆς τοῦ καινούργιου ξεπατώνει τὴ ζώνη ἐφαρμογῆς τοῦ παλιοῦ,
14 καὶ γίνεται χειρότερο σχίσιμο. καὶ κανεὶς δὲν βάζει κρασὶ καινούργιο σὲ ἀσκιὰ πα- 22
15 λιά· εἰ δὲ μή, τὸ καινούργιο κρασὶ σπάζει τ' ἀσκιὰ καὶ τὸ κρασὶ χύνεται καὶ τ' ἀσκιὰ
16 καταστρέφονται· ἀλλὰ πρέπει νὰ βάζουν τὸ κρασὶ τὸ καινούργιο σὲ ἀσκιὰ καινούρ-
για.

11 1 Καὶ συνέβη σὲ μέρα σαββάτου νὰ περνάῃ αὐτὸς ἀνάμεσα ἀπὸ σπαρτά· κι ἄρχι- 23
2 σαν οἱ μαθηταί του ν' ἀνοίγουν δρόμο μαδώντας τὰ στάχυα. καὶ οἱ φαρισαῖοι τοῦ ἔ- 24
3 λεγαν· Κύττα τί κάνουν ἡμέρα σάββατο, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται. κι αὐτὸς τοὺς 25
ἔλεγε· Δὲν διαβάσατε ποτὲ τί ἔκανε ὁ Δαυΐδ, ὅταν βρέθηκε σὲ ἀνάγκη καὶ πείνασε;
4 πῶς μπῆκε στὸν οἶκο τοῦ θεοῦ καὶ πῶς ἔφαγε τὰ ψωμιὰ τῆς προθέσεως, τὰ ὁποῖα 26
5 δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τρῶν παρὰ μόνο οἱ ἱερεῖς; τοὺς ἔλεγε ἐπίσης· Τὸ σάββατο ἔγινε 27
6 γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὄχι ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ σάββατο· ἑπομένως ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 28
εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

12 1 Καὶ μπῆκε πάλι στὴ συναγωγή· καὶ ἦταν ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ εἶχε ξηραμμέ- 1 **3**
2 νο τὸ χέρι. καὶ τὸν παραμόνευαν νὰ δοῦν ἂν θὰ τὸν θεραπεύσῃ μέρα σάββατο, γιὰ 2
3 νὰ τὸν κατηγορήσουν. καὶ λέει στὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶχε τὸ ξηραμμένο χέρι· Σήκω καὶ 3
4 στάσου στὴ μέση. καὶ τοὺς λέει· Ἐπιτρέπεται ἡμέρα σάββατο νὰ κάνῃ κανεὶς καλὸ ἢ 4
5 νὰ κάνῃ κακό; νὰ σώσῃ μιὰ ζωὴ ἢ νὰ σκοτώσῃ; κι ἐκεῖνοι σιωποῦσαν. κι ἀφοῦ τοὺς 5
κύτταξε ἕνα γῦρο μὲ ὀργή, λυπημένος γιὰ λογαρισμό τους γιὰ τὴν πώρωσι τῆς δια-
6 νοίας των, λέει στὸν ἄνθρωπο· Ἄπλωσε τὸ χέρι σου. καὶ τὸ ἄπλωσε, κι ἀποκαταστά-
7 θηκε τὸ χέρι του γερὸ σὰν τὸ ἄλλο. καὶ βγῆκαν ἀμέσως οἱ φαρισαῖοι κι ἔκαναν συμ- 6
βούλιο μὲ τοὺς Ἡρῳδιανοὺς ἐναντίον του, γιὰ νὰ τὸν χαλάσουν.

13 1 Κι ὁ Ἰησοῦς ἀναχώρησε μὲ τοὺς μαθητάς του πρὸς τὴ θάλασσα· καὶ τὸν ἀκολού- 7
2 θησαν πολὺ πλῆθος ἀπὸ τὴ Γαλιλαία· κι ἀπὸ τὴν Ἰουδαία κι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα κι 8
ἀπὸ τὴν Ἰδουμαία καὶ τὴν πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη κι ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Τύρου
3 καὶ τῆς Σιδῶνος, πλῆθος πολύ, ὅταν ἄκουσαν ὅσα ἔκανε, ἦρθαν πρὸς αὐτόν. καὶ εἶ- 9
πε στοὺς μαθητάς του νὰ τὸν περιμένῃ ἕνα πλοιάριο ἐξ αἰτίας τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ
4 μὴν τὸν στριμώχνουν· διότι θεράπευσε πολλούς, κι ἔτσι ὅσοι εἶχαν μάστιγες, ἔπε- 10
5 φταν ἐπάνω του, γιὰ νὰ τὸν ἀκουμπήσουν· καὶ τ' ἀκάθαρτα πνεύματα, ὅταν τὸν ἔ- 11
βλεπαν, ἔπεφταν μπροστά του κι ἔκραζαν λέγοντας ὅτι Σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ
6 τὰ ἐπιτιμοῦσε πολύ, γιὰ νὰ μὴ τὸν κάνουν φανερό. 12

14 1 Κι ἀνεβαίνει στὸ βουνό, καὶ προσκαλεῖ ὅποιους ἤθελε αὐτός, καὶ πῆγαν κοντά 13
2 του. κι ἔκανε δώδεκα, γιὰ νὰ εἶναι μαζί του καὶ νὰ τοὺς στέλνῃ νὰ κηρύττουν καὶ νὰ 14 15
3 ἔχουν τὴν ἐξουσία νὰ θεραπεύουν τὰ νοσήματα καὶ νὰ βγάζουν τὰ δαιμόνια· τὸ Σί- 16
μωνα, καὶ τοῦ ἔβαλε τ' ὄνομα Πέτρος, καὶ τὸν Ἰάκωβο τὸ γιὸ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ 17
4 τὸν Ἰωάννη τὸν ἀδερφὸ τοῦ Ἰακώβου· καὶ τοὺς ἔβαλε τὰ ὀνόματα Βοανεργές, ποὺ 18
θὰ πῇ Γιοὶ τῆς Βροντῆς· καὶ τὸν Ἀνδρέα, καὶ τὸ Φίλιππο, καὶ τὸ Βαρθολομαῖο, καὶ

τὸ Ματθαῖο, καὶ τὸ Θωμᾶ, καὶ τὸν Ἰάκωβο τὸ γιὸ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ τὸ Θαδδαῖο,
5 καὶ τὸ Σίμωνα τὸν κανανίτη, καὶ τὸν Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτη ὁ ὁποῖος καὶ τὸν παρέ- 19
δωσε.

15 1 Καὶ ἔρχονται σ' ἕνα σπίτι· καὶ μαζεύεται πάλι κόσμος, ὥστε νὰ μὴν μποροῦν 20
2 αὐτοὶ μήτε νὰ φᾶν ψωμί. κι ὅταν ἄκουσαν οἱ δικοί του, βγῆκαν νὰ τὸν πιάσουν· 21
3 διότι ἔλεγαν ὅτι τρελλάθηκε. καὶ οἱ γραμματεῖς ποὺ κατέβηκαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα 22
ἔλεγαν ὅτι ''Ἔχει Βεελζεβούλ', καὶ ὅτι 'Στὸ ὄνομα τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων
4 βγάζει τὰ δαιμόνια'. καὶ τοὺς φώναξε κοντά του καὶ τοὺς ἔλεγε μὲ παραβολές· Πῶς 23
5 εἶναι δυνατὸν ὁ σατανᾶς νὰ βγάζῃ τὸ σατανᾶ; κι ἂν μιὰ βασιλεία κομματιαστῇ μό- 24
6 νη της, δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ ἡ βασιλεία ἐκείνη· κι ἂν ἕνα σπίτι κομματιαστῇ μόνο 25
7 του, δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ τὸ σπίτι ἐκεῖνο. κι ἂν ὁ σατανᾶς ξεσηκώθηκε ἐναντίον 26
8 τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ κομματιάστηκε, δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ, ἀλλ' εἶναι στὰ τελευταῖα 27
του. κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μπῇ στὸ σπίτι τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ν' ἁρπάξῃ τὰ πράγματά
9 του, ἐὰν πρῶτα δὲν δέσῃ τὸν ἰσχυρό· καὶ τότε θὰ λεηλατήσῃ τὸ σπίτι του. σᾶς βε- 28
βαιώνω ὅτι θὰ συγχωρηθοῦν στοὺς ἀνθρώπους ὅλα τ' ἁμαρτήματα καὶ ὅσες βλα-
10 σφημίες θὰ βλασφημήσουν· ἀλλ' ὅποιος θὰ βλασφημήσῃ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο, δὲν ἔ- 29
11 χει συγχώρησι στὸν αἰῶνα, ἀλλ' εἶναι ἔνοχος αἰωνίας τιμωρίας· διότι ἔλεγαν Ἔχει 30 31
12 ἀκάθαρτο πνεῦμα. ἔρχονται τότε ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδερφοί του, κι ἀφοῦ στάθη-
13 καν ἔξω, ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν εἴδησι καλώντας τον. καὶ καθόταν γύρω του κόσμος· 32
14 καὶ τοῦ εἶπαν· Νά ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδερφοί σου ἔξω σὲ ζητοῦν. καὶ τοὺς ἀπο- 33
15 κρίθηκε λέγοντας· Ποιά εἶναι ἡ μητέρα μου ἢ ποιοί οἱ ἀδερφοί μου; καὶ δείχνοντας
16 μὲ τὸ βλέμμα κυκλικὰ ἐκείνους ποὺ κάθονταν γύρω του λέει· Νά ἡ μητέρα μου καὶ 34 35
οἱ ἀδερφοί μου· διότι ὅποιος θὰ κάνῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, αὐτὸς εἶναι ἀδερφός μου
καὶ ἀδερφή μου καὶ μητέρα μου.

16 1 Κι ἄρχισε πάλι νὰ διδάσκῃ δίπλα στὴ θάλασσα· καὶ μαζεύτηκε κοντά του κό- 1 **4**
σμος πολύς, ὥστε ὁ ἴδιος νὰ μπῇ στὸ πλοῖο καὶ νὰ κάθεται στὴ θάλασσα· καὶ ὅλος ὁ
2 κόσμος κάθονταν κατὰ γῆς βλέποντας πρὸς τὴ θάλασσα. καὶ τοὺς δίδασκε πολλὰ μὲ 2
3 παραβολές, καὶ τοὺς ἔλεγε στὴ διδαχή του· Ἀκοῦτε· νά, βγῆκε ὁ σποριᾶς νὰ σπείρῃ. 3
4 καὶ καθὼς ἔσπερνε, ἄλλο μὲν ἔπεσε ἐπάνω στὸ δρόμο, καὶ ἦρθαν τὰ πουλιὰ καὶ τὸ 4
5 κατέφαγαν· κι ἄλλο ἔπεσε πάνω στὸ πετρῶδες, ὅπου δὲν εἶχε πολὺ χῶμα, καὶ φύτρω- 5
6 σε ἀμέσως, ἀφοῦ δὲν εἶχε βάθος γῆς, κι ὅταν ἀνέτειλε ὁ ἥλιος, πειράχτηκε ἀπὸ τὸν 6
7 καύσωνα καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχε ῥίζα, ξηράθηκε· κι ἄλλο ἔπεσε στ' ἀγκάθια, κι ἀνέβη- 7
8 καν τ' ἀγκάθια καὶ ὅλα μαζὶ τὸ ἔπνιξαν, καὶ δὲν ἔδωσε καρπό· κι ἄλλο ἔπεσε στὴ γῆ 8
τὴν καλὴ κι ἔδωσε καρπὸ ποὺ ὑψώνεται κι αὐξάνεται, κι ἔφερε καρπὸ τριάντα κι ἑ-
9 ξήντα κι ἑκατὸ φορὲς περισσότερο. καὶ κατέληγε· Ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ν' ἀκούῃ, ἂς ἀ- 9
10 κούῃ. κι ὅταν βρέθηκε μόνος, τὸν ῥώτησαν οἱ γύρω του μαζὶ μὲ τοὺς δώδεκα γιὰ τὴν 10
11 παραβολή. καὶ τοὺς ἔλεγε· Σὲ σᾶς εἶναι δοσμένο νὰ γνωρίσετε τὰ μυστικὰ τῆς βασι- 11
12 λείας τοῦ θεοῦ· ἐνῷ σ' ἐκείνους τοὺς ἔξω λέγονται ὅλα μὲ παραβολές, γιὰ νὰ *κυττάζουν καὶ νὰ μὴ βλέπουν, καὶ ν' ἀκοῦν καὶ νὰ μὴν καταλαβαίνουν, μπὰς κι ἐπιστρέ-* 12
13 *ψουν καὶ τοὺς ἀφεθοῦν τ' ἁμαρτήματα.* τοὺς εἶπε ἐπίσης· Αὐτὴ τὴν παραβολὴ δὲν 13
14 καταλαβαίνετε; καὶ πῶς θὰ καταλάβετε ὅλες τὶς παραβολές; ὁ σποριᾶς σπέρνει τὸ 14
15 λόγο. καὶ ἄλλοι μὲν εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι στὸ δρόμο, ὅπου σπέρνεται ὁ λόγος· κι ὅ- 15
ταν ἀκούσουν, ἀμέσως ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ σηκώνει τὸ λόγο τὸ σπαρμένο στὶς
16 καρδιές των. ἐπίσης ἄλλοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ σπέρνονται ἐπάνω στὰ πετρώδη· αὐτοί, 16
17 ὅταν ἀκούσουν τὸ λόγο, ἀμέσως τὸν δέχονται μετὰ χαρᾶς, ἀλλὰ δὲν ἔχουν μέσα 17
τους ῥίζα· εἶναι προσωρινοί· ἔπειτα γίνεται μιὰ θλῖψι ἢ ἕνας διωγμὸς ἐξ αἰτίας τοῦ
18 λόγου, κι ἀμέσως σκανδαλίζονται. κι ἄλλοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ σπέρνονται στ' ἀγκά- 18
19 θια· αὐτοὶ ἀκοῦν τὸ λόγο, ἀλλ' οἱ μέριμνες τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλού- 19
του καὶ οἱ ἐπιθυμίες οἱ γύρω ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα μεγαλώνοντας πνίγουν ὅλα μαζὶ τὸ

20 λόγο, καὶ γίνεται ἄκαρπος. κι ἄλλοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ σπάρθηκαν ἐπάνω στὴν καλὴ 20
γῆ· αὐτοὶ ἀκοῦν τὸ λόγο καὶ τὸν δέχονται καλά, καὶ καρποφοροῦν τριάντα κι ἑξή-
ντα κι ἑκατὸ φορὲς περισσότερο.

17 1 Τοὺς ἔλεγε ἐπίσης· Μήπως ἔρχεται ὁ λύχνος, γιὰ νὰ τὸν βάλουν κάτω ἀπὸ τὸ μό- 21
διο ἢ κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι; δὲν ἔρχεται γιὰ νὰ τὸν βάλουν ἐπάνω στὸ λυχνοστάτη;
2 διότι δὲν ὑπάρχει κρυφὸ ποὺ δὲν θὰ φανερωθῇ, καὶ ἀπόκρυφο δὲν ἔγινε κανένα πα- 22
3 ρὰ γιὰ νὰ ἔρθῃ στὸ φανερό. ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ν' ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ. 23

18 1 Τοὺς ἔλεγε ἐπίσης· Προσέχετε τί ἀκοῦτε. μὲ ὅποιο μέτρο μετρᾶτε, θὰ σᾶς μετρη- 24
2 θῇ, σὲ σᾶς ποὺ ἀκοῦτε. διότι ὅποιος ἔχει, θὰ τοῦ δοθῇ, κι ὅποιος δὲν ἔχει, κι αὐτὸ 25
ποὺ ἔχει θὰ τοῦ ἀφαιρεθῇ.

19 1 Ἔλεγε ἐπίσης· Ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εἶναι ὅπως ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ῥίξῃ τὸ 26
2 σπόρο ἐπάνω στὴ γῆ, καὶ κοιμᾶται καὶ σηκώνεται νύχτα καὶ μέρα, κι ὁ σπόρος φυ- 27
3 τρώνει καὶ μεγαλώνει μὲ τρόπο ποὺ αὐτὸς δὲν ξέρει. διότι ἡ γῆ καρποφορεῖ αὐτόμα- 28
4 τα, πρῶτα χόρτο, ἔπειτα στάχυ, ἔπειτα ὁλόκληρο σιτάρι μέσα στὸ στάχυ. κι ὅταν ὁ 29
καρπὸς ἀποδώσῃ, στέλνει ἀμέσως τὸ δρεπάνι, διότι ἔφτασε ὁ θερισμός.

20 1 Ἔλεγε ἐπίσης· Πῶς νὰ παρομοιάσουμε τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ; ἢ μὲ τί παραβολὴ 30
2 νὰ τὴν ἐκφράσουμε; νὰ τὴν παρομοιάσουμε μὲ κόκκο σινάπεως, ὁ ὁποῖος, ὅταν σπα- 31
ρῇ ἐπάνω στὴ γῆ, εἶναι μικρότερος ἀπ' ὅλα τὰ σπέρματα ποὺ ὑπάρχουν ἐπάνω στὴ
3 γῆ· κι ὅταν σπαρῇ, ἀνεβαίνει καὶ γίνεται μεγαλείτερο ἀπ' ὅλα τὰ λαχανικά, καὶ κά- 32
4 νει κλάδους μεγάλους, ὥστε κάτω ἀπὸ τὴ σκιά του νὰ μποροῦν νὰ κατοικήσουν τὰ
πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ.
5 Καὶ μὲ πολλὲς τέτοιες παραβολὲς τοὺς κήρυττε τὸ λόγο, ὅσο μποροῦσαν ν' ἀ- 33
6 κοῦν· χωρὶς παραβολὴ δὲν τοὺς κήρυττε τίποτε· ἰδιαιτέρως ὅμως ἐξηγοῦσε στοὺς μα- 34
θητάς του τὰ πάντα.

21 1 2 Καὶ σὰ βράδιασε τὴν ἡμέρα ἐκείνη τοὺς λέει· Πᾶμε νὰ περάσουμε στὸ πέραν. κι 35 36
ἄφησαν τὸν κόσμο, καὶ τὸν παραλαμβάνουν στὸ πλοῖο ὅπως ἦταν· ἦταν δὲ καὶ ἄλλα
3 πλοῖα μαζί του. καὶ γίνεται λαίλαπα ἀνέμου μεγάλη, τὰ δὲ κύματα ῥίχνονταν πάνω 37
4 στὸ πλοῖο, ὥστε αὐτὸ νὰ βυθίζεται κιόλας. κι αὐτὸς ἦταν ἐπάνω στὴν πρύμνη καὶ 38
5 6 κοιμόταν στὸ προσκέφαλο· καὶ τὸν σηκώνουν καὶ τοῦ λένε· Διδάσκαλε δὲν σὲ μέλει 39
ποὺ χανόμαστε; κι ἀφοῦ σηκώθηκε πάνω ἐπιτίμησε τὸν ἄνεμο καὶ εἶπε στὴ θάλασσα·
7 Σώπα, βούλωσέ το. καὶ κόπασε ὁ ἄνεμος, κι ἔγινε γαλήνη μεγάλη. καὶ τοὺς εἶπε· Για- 40
8 τί εἶστε τόσο δειλοί; πῶς δὲν ἔχετε πίστι; καὶ φοβήθηκαν φόβο μεγάλο, κι ἔλεγαν με- 41
ταξύ τους· Ποιός λοιπὸν εἶναι αὐτός, ποὺ τὸν ὑπακοῦν κι ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα;

22 1 2 Καὶ ἦρθαν στὸ πέραν ἀπὸ τὴ θάλασσα στὴ χώρα τῶν Γαδαρηνῶν. καὶ μόλις αὐ- 1 2 **5**
τὸς βγῆκε ἀπὸ τὸ πλοῖο, τὸν συνάντησε ἀμέσως βγαίνοντας ἀπὸ τὰ μνήματα ἕνας
3 ἄνθρωπος μὲ πνεῦμα ἀκάθαρτο· κατοικοῦσε στὰ μνήματα, καὶ δὲν μποροῦσε κανεὶς 3
4 νὰ τὸν δέσῃ μὲ ἁλυσίδες, διότι αὐτὸς πολλὲς φορὲς εἶχε δεθῆ μὲ χειροπέδες κι ἁλυ- 4
σίδες, κι ὅμως εἶχε καταστρέψει τὶς ἁλυσίδες καὶ εἶχε συντρίψει τὶς χειροπέδες, καὶ
5 κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὸν δαμάσῃ. καὶ ἦταν πάντα νύχτα μέρα στὰ μνήματα καὶ 5
6 στὰ βουνὰ κράζοντας καὶ καταξεσχίζοντας τὸν ἑαυτό του μὲ πέτρες. κι ὅταν εἶδε 6
τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ μακριὰ ἔτρεξε καὶ τὸν προσκύνησε, κι ἔκραξε μὲ φωνὴ δυνατὴ λέγο-
7 ντας· Τί ὑπάρχει μεταξύ μας, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; σ' ἐξορκίζω στὸ θεό, 7
8 9 μὴ μὲ βασανίσῃς. διότι τοῦ ἔλεγε· Ἀκάθαρτο πνεῦμα, ἔβγα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. καὶ 8
τὸν ῥωτοῦσε· Τί ὄνομα ἔχεις; καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε λέγοντας· Λεγεὼν εἶναι τ' ὄνομά 9
10 μου, διότι εἴμαστε πολλοί. καὶ τὸν παρακαλοῦσε πολὺ νὰ μὴν τοὺς ἐξαποστείλῃ ἔξω 10
11 ἀπὸ τὴ χώρα. ἔβοσκε δὲ ἐκεῖ, κοντὰ στὸ βουνό, ἕνα μεγάλο κοπάδι γουρουνιῶν· καὶ 11
12 ὅλοι οἱ δαίμονες τὸν παρακάλεσαν λέγοντας· Στεῖλε μας στὰ γουρούνια, γιὰ νὰ 12
13 μποῦμε σ' αὐτά. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἐπέτρεψε ἀμέσως. καὶ βγῆκαν τ' ἀκάθαρτα πνεύ- 13
14 ματα, καὶ μπῆκαν στὰ γουρούνια. καὶ ὥρμησε τὸ κοπάδι κατὰ τὸ γκρεμὸ στὴ θάλασ-

15 σα· ἦταν δὲ περίπου δυὸ χιλιάδες· καὶ πνίχτηκαν στὴ θάλασσα. κι αὐτοὶ ποὺ ἔβο- 14
σκαν τὰ γουρούνια ἔφυγαν καὶ εἰδοποίησαν στὴν πόλι καὶ στὰ χωράφια· καὶ βγῆκαν
16 νὰ δοῦν τί συμβαίνει. κι ἔρχονται κοντὰ στὸν Ἰησοῦ, καὶ βλέπουν τὸ δαιμονισμένο, 15
αὐτὸν ποὺ εἶχε τὴ λεγεῶνα, νὰ κάθεται ντυμένος καὶ σωφρονισμένος, καὶ φοβήθη- 16
17 καν. κι ὅσοι εἶδαν τοὺς διηγήθηκαν, πῶς ἔγινε αὐτὸ στὸ δαιμονισμένο καὶ γιὰ τὰ
18 19 γουρούνια. κι ἄρχισαν νὰ τὸν παρακαλοῦν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν περιοχή τους. κι ὅταν 17 18
αὐτὸς ἔμπαινε στὸ πλοῖο, ἐκεῖνος ποὺ εἶχε τὰ δαιμόνια τὸν παρακαλοῦσε νὰ πάῃ μα- 19
20 ζί του. δὲν τὸν ἄφησε ὅμως ἀλλὰ τοῦ εἶπε· Πήγαινε στὸ σπίτι σου κοντὰ στοὺς δι-
21 κούς σου κι ἐξιστόρησέ τους ὅσα σοῦ ἔκανε ὁ Κύριος καὶ σ' ἐλέησε. κι ἔφυγε, κι ἄρ- 20
χισε νὰ διακηρύττῃ στὴ Δεκάπολι, ὅσα τοῦ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, καὶ θαύμαζαν ὅλοι.

23 1 Κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς πέρασε πάλι μὲ τὸ πλοῖο στὸ πέραν, μαζεύτηκε σ' αὐτὸν κό- 21
2 σμος πολύς, καὶ ἦταν δίπλα στὴ θάλασσα. κι ἔρχεται ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχισυναγώ- 22
γους, ποὺ λεγόταν Ἰάιρος, καὶ μόλις τὸν εἶδε, πέφτει μπροστὰ στὰ πόδια του καὶ
3 τὸν παρακαλοῦσε πολύ, λέγοντας ὅτι Ἡ κορούλα μου βρίσκεται στὰ τελευταῖα της, 23
4 νἄρθῃς νὰ βάλῃς ἐπάνω της τὰ χέρια σου, γιὰ νὰ σωθῇ καὶ νὰ ζήσῃ. καὶ πῆγε μαζί 24
5 του. καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε κόσμος πολύς, καὶ τὸν στρίμωχναν. καὶ μιὰ γυναίκα ποὺ 25
6 ἔπασχε ἀπὸ διαρροὴ αἵματος δώδεκα χρόνια, κι ἔπαθε πολλὰ ἀπὸ πολλοὺς γιατροὺς 26
καὶ ξόδεψε ὅλη τὴν περιουσία της, καὶ δὲν εἶδε καμμιὰ ὠφέλεια, ἀλλὰ μᾶλλον πῆγε
7 στὸ χειρότερο, ὅταν ἄκουσε γιὰ τὸν Ἰησοῦ ἦρθε μὲς στὸν κόσμο ἀπὸ πίσω κι ἀκού- 27
8 μπησε τὸ ἱμάτιό του· διότι ἔλεγε μέσα της ὅτι ''Εὰν ἀκουμπήσω ἔστω καὶ τὰ ῥοῦχα 28
9 του, θὰ σωθῶ'. κι ἀμέσως ξηράθηκε ἡ πηγὴ τοῦ αἵματός της, καὶ ἔνιωσε στὸ σῶμα ὅ- 29
10 τι γιατρεύτηκε ἀπὸ τὴ μάστιγα. κι ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἔνιωσε μέσα του τὴ δύναμι ποὺ 30
βγῆκε ἀπ' αὐτὸν καὶ γυρίζοντας στὸν κόσμο ἔλεγε· Ποιός μ' ἀκούμπησε τὰ ῥοῦχα;
11 καὶ οἱ μαθηταί του τοῦ ἔλεγαν· Βλέπεις τὸν κόσμο νὰ σὲ στριμώχνῃ, καὶ λὲς 'Ποιός 31
12 13 μ' ἀκούμπησε;'; καὶ κύτταξε τριγύρω νὰ δῇ αὐτὴν ποὺ τὄκανε αὐτό. ἡ δὲ γυναίκα 32 33
φοβισμένη καὶ τρέμοντας, νιώθοντας αὐτὸ ποὺ συνέβη ἐπάνω της, ἦρθε κι ἔπεσε
14 μπροστά του καὶ τοῦ εἶπε ὅλη τὴν ἀλήθεια. κι ἐκεῖνος τῆς εἶπε· Θυγατέρα, ἡ πίστι 34
15 σου σ' ἔσωσε· πήγαινε στὴν εἰρήνη, καὶ νᾶσαι ὑγιὴς ἀπὸ τὴ μάστιγά σου. ἐνῷ ἀκόμη 35
μιλοῦσε, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντας ὅτι Ἡ θυγατέρα σου πέθανε· τί
16 βάζεις ἀκόμη σὲ κόπο τὸ διδάσκαλο; ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀμέσως μόλις ἄκουσε νὰ λένε τὸ 36
17 λόγο, λέει στὸν ἀρχισυνάγωγο· Μὴ φοβᾶσαι, μόνο πίστευε. καὶ δὲν ἄφησε κανέναν 37
νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ μαζί του, παρὰ μόνο τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη
18 τὸν ἀδερφὸ τοῦ Ἰακώβου. κι ἔρχεται στὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ βλέπει τὸ 38
19 θόρυβο καὶ αὐτοὺς ποὺ ἔκλαιγαν κι ἀλάλαζαν πολύ, καὶ μπῆκε καὶ τοὺς λέει· Τί ἀ-
ναστατώνεστε καὶ κλαῖτε; τὸ παιδὶ δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμᾶται. καὶ τὸν κορόιδευαν. 39
20 κι ἐκεῖνος ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλε ὅλους, παίρνει τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα τοῦ παιδιοῦ 40
21 κι αὐτοὺς ποὺ εἶχε μαζί του, καὶ μπαίνει ἐκεῖ ὅπου ἦταν πλαγιασμένο τὸ παιδί, καὶ 41
πιάνοντας τὸ χέρι τοῦ παιδιοῦ τῆς λέει· Ταλιθὰ κοῦμι· ποὺ ἑρμηνεύεται Κοριτσάκι,
22 σὲ σένα τὸ λέω, σήκω. κι ἀμέσως τὸ κοριτσάκι ἀναστήθηκε καὶ περπατοῦσε· διότι ἦ- 42
23 ταν δώδεκα χρονῶν. καὶ κυριεύτηκαν ἀπὸ μεγάλη κατάπληξι. κι ἔδωσε αὐστηρὲς ἐ- 43
ντολές, νὰ μὴν τὸ μάθῃ αὐτὸ κανείς· καὶ εἶπε νὰ τῆς δώσουν νὰ φάῃ.

24 1 Καὶ βγῆκε ἀπὸ κεῖ καὶ ἦρθε στὴν πατρίδα του· καὶ τὸν ἀκολουθοῦν οἱ μαθηταί 1 **6**
2 του. κι ὅταν ἦρθε τὸ σάββατο ἄρχισε νὰ διδάσκῃ στὴ συναγωγή· καὶ πολλοὶ ποὺ ἄ- 2
3 κουγαν ἔμεναν κατάπληκτοι κι ἔλεγαν· Ἀπὸ ποῦ αὐτὸς αὐτά; καὶ ποιά ἡ σοφία ποὺ
4 τοῦ δόθηκε, καὶ γίνονται τέτοιες δυνάμεις ἀπὸ τὰ χέρια του; αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ στε- 3
γαστής, ὁ γιὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδερφὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωσῆ καὶ τοῦ Ἰούδα
5 καὶ τοῦ Σίμωνος; καὶ τὶς ἀδερφές του δὲν τὶς ἔχουμε ἐδῶ γυναῖκες μας; καὶ σκανδα-
6 λίζονταν μ' αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς ἔλεγε ὅτι δὲν καταφρονεῖται προφήτης παρὰ 4
7 μόνο στὴν πατρίδα του καὶ στοὺς συγγενεῖς του καὶ στὸ σπίτι του. καὶ δὲν μποροῦσε 5

ἐκεῖ νὰ κάνῃ καμμία δύναμι, παρὰ μόνο σὲ λίγους ἀρρώστους ἔβαλε ἐπάνω τους τὰ
8 χέρια καὶ τοὺς θεράπευσε· καὶ θαύμαζε γιὰ τὴν ἀπιστία τους. καὶ περιώδευε γύρω 6
9 τὶς κωμοπόλεις διδάσκοντας. Καὶ προσκαλεῖ τοὺς δώδεκα κι ἄρχισε νὰ τοὺς στέλνῃ 7
10 δύο δύο, καὶ τοὺς ἔδινε ἐξουσία πάνω στ' ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ τοὺς παρήγγειλε 8
νὰ μὴ βαστοῦν στὸ δρόμο τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ ῥαβδί, μήτε γυλιό, μήτε ψωμί, μήτε χρή-
11 ματα στὸ ζωνάρι, ἀλλὰ νὰ φοροῦν παπούτσια καὶ νὰ μὴ φοροῦν δυὸ χιτῶνες. τοὺς ἔ- 9
12 13 λεγε ἐπίσης· Ὅπου κι ἂν μπῆτε σὲ σπίτι, νὰ μένετε ἐκεῖ, ὥσπου νὰ βγῆτε ἀπὸ κεῖ· κι 10 11
ὅσοι δὲν θὰ σᾶς δεχτοῦν καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀκούσουν, φεύγοντας ἔξω ἀπὸ κεῖ τινάξτε
14 τὸ χῶμα ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας, γιὰ νὰ τοὺς εἶναι μαρτυρία· σᾶς βεβαιώ-
νω, μεγαλείτερη ἀνοχὴ θ' ἀντιμετωπίσουν τὰ Σόδομα ἢ ἡ Γόμορρα τὴν ἡμέρα τῆς
15 κρίσεως παρὰ ἡ πόλι ἐκείνη. καὶ βγῆκαν καὶ κήρυτταν νὰ μετανοήσουν, κι ἔβγαζαν 12 13
16 δαιμόνια πολλά, καὶ πολλοὺς ἀρρώστους τοὺς ἄλειφαν μὲ λάδι καὶ τοὺς θεράπευαν.

25 1 2 Καὶ τὄμαθε ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης· διότι τ' ὄνομά του ἔγινε γνωστό· κι ἔλεγε ὅτι ὁ 14
Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς σηκώθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, καὶ γι' αὐτὸ ἐνεργοῦν οἱ δυνά-
3 μεις μ' αὐτόν. ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι εἶναι ὁ Ἠλίας· κι ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι εἶναι ἕνας ὁ- 15
4 ποιοσδήποτε προφήτης. κι ὁ Ἡρῴδης, ὅταν ἄκουσε, εἶπε ὅτι Εἶναι ὁ Ἰωάννης τὸν ὁ- 16
5 ποῖο ἀποκεφάλισα ἐγώ· αὐτὸς σηκώθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς. διότι ὁ ἴδιος ὁ Ἡρῴδης 17
ἔστειλε κι ἔπιασε τὸν Ἰωάννη καὶ τὸν ἔδεσε στὴ φυλακή, ἐξ αἰτίας τῆς Ἡρῳδιάδος
6 τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδερφοῦ του Φιλίππου, διότι τὴ γάμησε αὐτός. ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης 18
ἔλεγε στὸν Ἡρῴδη, ὅτι 'Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃς τὴ γυναῖκα τοῦ ἀδερφοῦ σου'.
7 καὶ ἡ Ἡρῳδιὰς τὸν μισοῦσε, καὶ ἤθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε· διότι ὁ 19
8 Ἡρῴδης φοβόταν τὸν Ἰωάννη, ξέροντάς τον ὅτι εἶναι ἄντρας δίκαιος καὶ ἅγιος· καὶ 20
τὸν πρόσεχε· κι ὅταν τὸν ἄκουσε, ἐφήρμοζε πολλά, καὶ τὸν ἄκουγε εὐχαρίστως. κι ὅ-
9 ταν ἔφτασε μιὰ μέρα ἑορτάσιμη, ὅταν ὁ Ἡρῴδης στὰ γενέθλιά του ἔκανε δεῖπνο 21
στοὺς μεγιστᾶνες του καὶ στοὺς χιλιάρχους καὶ στοὺς πρώτους τῆς Γαλιλαίας, καὶ
10 μπῆκε ἡ θυγατέρα αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος καὶ χόρεψε καὶ ἄρεσε στὸν Ἡρῴδη καὶ σ' 22
11 ὅσους ἦταν μαζί του ἀκουμπισμένοι γιὰ φαγητό, εἶπε ὁ βασιλεὺς στὸ κορίτσι· Ζήτη-
12 σέ μου ὅ,τι θέλεις, καὶ θὰ στὸ δώσω. καὶ τῆς ὤρκίστηκε πὼς Ὅ,τι κι ἂν μοῦ ζητήσῃς, 23
13 θὰ στὸ δώσω, μέχρι τὸ μισὸ τῆς βασιλείας μου. κι ἐκείνη βγῆκε καὶ εἶπε στὴ μητέρα 24
της· Τί νὰ ζητήσω; κι ἐκείνη εἶπε· Τὴν κεφαλὴ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ ἀμέ-
14 σως μπῆκε βιαστικὰ στὸ βασιλέα καὶ ζήτησε λέγοντας· Θέλω νὰ μοῦ δώσῃς τώρα ἀ- 25
15 μέσως ἐπάνω σὲ πιάτο τὴν κεφαλὴ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. κι ὁ βασιλεύς, ἂν κι 26
ἔγινε περίλυπος, ὅμως γιὰ τοὺς ὅρκους καὶ γι' αὐτοὺς ποὺ ἦταν μαζί του ἀκουμπι-
16 σμένοι γιὰ φαγητὸ δὲν θέλησε νὰ τῆς ἀρνηθῇ. κι ἀμέσως ἔστειλε ὁ βασιλεὺς ἕναν κα- 27
17 ταδρομέα καὶ διέταξε νὰ φέρῃ τὴν κεφαλὴ ἐκείνου. κι ἐκεῖνος πῆγε καὶ τὸν ἀποκε- 28
φάλισε στὴ φυλακή, κι ἔφερε τὴν κεφαλή του ἐπάνω σὲ πιάτο καὶ τὴν ἔδωσε στὸ κο-
18 ρίτσι, καὶ τὸ κορίτσι τὴν ἔδωσε στὴ μητέρα της. κι ὅταν τὸ ἄκουσαν οἱ μαθηταί του, 29
ἦρθαν καὶ σήκωσαν τὸ πτῶμα του, καὶ τὸ ἔβαλαν σὲ μνῆμα.

26 1 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι κοντὰ στὸν Ἰησοῦ, καὶ τοῦ διηγοῦνται ὅλα ὅσα ἔ- 30
2 καναν καὶ δίδαξαν. καὶ τοὺς εἶπε· Ἐλᾶτε σεῖς οἱ ἴδιοι ἰδιαίτερα σὲ τόπο ἔρημο, κι ἀ- 31
3 ναπαυτῆτε λίγο. διότι αὐτοὶ ποὺ πήγαιναν κι ἔρχονταν ἦταν πολλοί, καὶ δὲν εὐκαι-
4 5 ροῦσαν οὔτε νὰ φᾶν· καὶ πῆγαν σ' ἕναν ἔρημο τόπο μὲ πλοῖο ἰδιαίτερα. καὶ τοὺς εἶ- 32 33
δαν ποὺ πήγαιναν, καὶ τοὺς ἀναγνώρισαν πολλοί, κι ἔτρεξαν ἐκεῖ ἀπ' ὅλες τὶς πό-
6 λεις πεζοί, καὶ ἦρθαν πρὶν ἀπ' αὐτούς, καὶ συγκεντρώθηκαν κοντά του. καὶ σὰ βγῆ- 34
κε ὁ Ἰησοῦς, εἶδε πολὺν κόσμο, καὶ τοὺς σπλαχνίστηκε, διότι ἦταν σὰν πρόβατα ποὺ
7 δὲν ἔχουν βοσκό, κι ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκῃ πολλά. κι ὅταν πιὰ πέρασε πολλὴ ὥρα, 35
τὸν πλησίασαν οἱ μαθηταί του καὶ τοῦ λὲν ὅτι Ὁ τόπος εἶναι ἔρημος καὶ πάει κιό-
8 λας πολλὴ ὥρα· ἀπόλυσέ τους, γιὰ νὰ πᾶν στὰ γύρω ἀγροκτήματα καὶ στὶς κωμοπό- 36
9 λεις ν' ἀγοράσουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους ψωμιά· διότι δὲν ἔχουν τί νὰ φᾶν. κι ἐκεῖνος 37

10 ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Δώστε τους ἐσεῖς νὰ φᾶν. καὶ τοῦ λένε· Νὰ πᾶμε ν' ἀγορά-
11 σουμε ψωμιὰ γιὰ διακόσια δηνάρια καὶ νὰ τοὺς δώσουμε νὰ φᾶν; κι ἐκεῖνος τοὺς λέ- 38
ει· Πόσα ψωμιὰ ἔχετε; πηγαίνετε καὶ δῆτε. κι ἀφοῦ διαπίστωσαν, τοῦ λένε· Πέντε,
12 καὶ δύο ψάρια. καὶ τοὺς πρόσταξε νὰ τοὺς βάλουν ὅλους ν' ἀκουμπήσουν γιὰ φαγη- 39
13 τὸ συμπόσια συμπόσια πάνω στὸ πράσινο χορτάρι. κι ἀκούμπησαν γιὰ φαγητὸ πρα- 40
14 σιὲς πρασιὲς ἀπὸ ἑκατὸ κι ἀπὸ πενήντα. καὶ πῆρε τὰ πέντε ψωμιὰ καὶ τὰ δύο ψάρια 41
καὶ σήκωσε τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ κι εὐλόγησε, καὶ κομμάτιασε τὰ ψωμιὰ κι ἔδινε
15 στοὺς μαθητὰς νὰ τοὺς παραθέσουν, καὶ μοίρασε σ' ὅλους τὰ δύο ψάρια. κι ἔφαγαν 42
ὅλοι καὶ χόρτασαν, καὶ σήκωσαν δώδεκα κοφίνια γεμάτα κομμάτια· καὶ ἀπὸ τὰ ψά- 43
16 ρια. κι αὐτοὶ ποὺ ἔφαγαν τὰ ψωμιὰ ἦταν πέντε χιλιάδες ἄντρες. 44

27 1 Κι ἀμέσως ἀνάγκασε τοὺς μαθητάς του νὰ μποῦν στὸ πλοῖο καὶ νὰ πᾶν πρὶν ἀπ' 45
2 αὐτὸν στὸ πέραν πρὸς τὴ Βηθσαϊδά, ἕως ὅτου αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν κόσμο· κι ἀφοῦ 46
3 τοὺς ἀποχωρίστηκε, ἔφυγε στὸ βουνό, γιὰ νὰ προσευχηθῇ. κι ὅταν βράδιασε, τὸ 47
4 πλοῖο ἦταν στὴ μέση τῆς θαλάσσης, κι αὐτὸς μόνος στὴν ξηρά. κι ὅταν τοὺς εἶδε νὰ 48
βασανίζωνται στὴν κωπηλασία, διότι ὁ ἄνεμος τοὺς ἦταν ἀντίθετος, γύρω στὴν τέ-
5 ταρτη νυχτοφυλακή, ἔρχεται κοντά τους περπατώντας ἐπάνω στὴ θάλασσα, καὶ πή-
6 γαινε νὰ τοὺς προσπεράσῃ. κι ἐκεῖνοι, ὅταν τὸν εἶδαν νὰ περπατάῃ πάνω στὴ θά- 49
7 λασσα, νόμισαν ὅτι εἶναι φάντασμα, καὶ τσίριξαν· διότι τὸν εἶδαν ὅλοι καὶ ταράχτη- 50
8 9 καν. κι ἀμέσως μίλησε μαζί τους καὶ τοὺς λέει· Θάρρος, ἐγὼ εἶμαι, μὴ φοβᾶστε. κι ἀ- 51
νέβηκε στὸ πλοῖο κοντά τους, καὶ κόπασε ὁ ἄνεμος· καὶ καταπλήσσονταν καὶ θαύμα-
10 ζαν μέσα τους πολὺ μὲ τὸ παραπάνω. διότι στὰ ψωμιὰ δὲν εἶχαν καταλάβει, ἀλλὰ τὸ 52
μυαλό τους ἦταν πωρωμένο.

28 1 2 Κι ἀφοῦ πέρασαν πέρα, ἔφυγαν στὴ χώρα Γενησαρὲτ καὶ προσωρμίστηκαν. κι ὅ- 53 54
ταν βγῆκαν ἀπὸ τὸ πλοῖο, ἀμέσως τὸν ἀναγνώρισαν, κι ἔτρεξαν γύρω σ' ὅλα τὰ πε- 55
3 ρίχωρα ἐκεῖνα κι ἄρχισαν νὰ κουβαλοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ πάνω στὰ κρεββάτια ὅσους δὲν
4 ἦταν καλά, ὅπου ἄκουγαν ὅτι ἐκεῖ βρίσκεται. κι ὅπου κι ἂν πήγαινε σὲ κωμοπόλεις ἢ 56
5 πόλεις ἢ ἀγροκτήματα, ἔβαζαν στὶς ἀγορὲς τοὺς ἀρρώστους καὶ τὸν παρακαλοῦσαν
6 ν' ἀκουμπήσουν ἔστω καὶ τὸ ἄκρο τοῦ ἱματίου του· κι ὅσοι κι ἂν τὸ ἀκουμποῦσαν,
σῴζονταν.

29 1 Καὶ συνάγονται κοντά του οἱ φαρισαῖοι καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς ποὺ 1 **7**
2 ἦρθαν ἀπὸ τὰ Ἰεροσόλυμα. αὐτοὶ βλέποντας μερικοὺς ἀπὸ τοὺς μαθητάς του νὰ 2
3 τρῶν ψωμιὰ μὲ κοινὰ χέρια, δηλαδὴ μὲ ἄνιφτα, τοὺς κατηγόρησαν· διότι οἱ φαρι- 3
σαῖοι κι ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν τρῶν, ἂν δὲν νίψουν τὰ χέρια μέχρι τὸν ἀγκῶνα, ἐπει-
4 δὴ κρατοῦν τὴν παράδοσι τῶν πρεσβυτέρων· κι ὅταν ἔρχωνται ἀπὸ τὴν ἀγορά, δὲν 4
5 τρῶν, ἂν δὲν βουτήξουν στὸ νερό. εἶναι καὶ πολλὰ ἄλλα ποὺ παρέλαβαν γιὰ τήρησι,
6 βαπτισμοὺς ποτηριῶν καὶ δοχείων μετρήσεως καὶ χαλκωμάτων καὶ κρεβατιῶν· ἔπει- 5
τα οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς ῥωτοῦν τὸν ἴδιο· Γιατί οἱ μαθηταί σου δὲν βαδί-
ζουν σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ τρῶν ψωμὶ μὲ χέρια ἄνι-
7 φτα; κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε ὅτι Καλὰ προφήτευσε γιὰ σᾶς τοὺς ὑπο- 6
8 κριτὰς ὁ Ἠσαΐας, αὐτὸ ποὺ εἶναι γραμμένο· *Ὁ λαὸς αὐτὸς μὲ τιμᾷ μὲ τὰ χείλη, ἐνῷ*
ἡ καρδιά τους βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ μένα· καὶ μὲ λατρεύουν ψεύτικα, ἀφοῦ διδά- 7
9 *σκουν διδασκαλίες ποὺ εἶναι ἐντολὲς ἀνθρώπων.* διότι ἀφήσατε τὴν ἐντολὴ τοῦ θεοῦ 8
καὶ κρατᾶτε τὴν παράδοσι τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς δοχείων μετρήσεως καὶ ποτη-
10 ριῶν· καὶ πολλὰ ἄλλα τέτοια παρόμοια κάνετε. τοὺς ἔλεγε ἐπίσης· Ὡραία ἀκυρώνετε 9
11 τὴν ἐντολὴ τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ τηρήσετε τὴν παράδοσί σας! ὁ Μωϋσῆς εἶπε· *Τίμα τὸν* 10
πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου· καί· *Ὅποιος κακολογεῖ πατέρα ἢ μητέρα, νὰ θανα-*
12 *τωθῇ·* καὶ σεῖς λέτε· Ἐὰν ἕνας ἄνθρωπος πῇ στὸν πατέρα του ἢ στὴ μητέρα του 11
13 'Κορβάν', ποὺ θὰ πῇ ''Αφιέρωμα, αὐτὸ ποὺ εἶναι νὰ πάρῃς ἀπὸ μένα', δὲν τὸν ἀφή- 12
14 νετε πλέον νὰ κάνῃ τίποτε στὸν πατέρα του ἢ στὴ μητέρα του, ἀκυρώνοντας τὸ λόγο 13

15 τοῦ θεοῦ μὲ τὴν παράδοσι ποὺ παραδώσατε σεῖς· καὶ πολλὰ τέτοια παρόμοια κάνε- 14
τε. κι ἀφοῦ κάλεσε κοντά του ὅλο τὸν κόσμο τοὺς ἔλεγε· Ἀκοῦτε με ὅλοι καὶ βάλτε
16 το στὸ νοῦ σας· Δὲν ὑπάρχει τίποτε ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ μπαίνει μέ- 15
σα σ' αὐτόν, τὸ ὁποῖο νὰ μπορῇ νὰ τὸν μιάνῃ· ἐκεῖνα ποὺ μιαίνουν τὸν ἄνθρωπο εἶ-
17 ναι ἐκεῖνα ποὺ βγαίνουν. κι ὅταν ἀφήνοντας τὸν κόσμο μπῆκε σ' ἕνα σπίτι, τὸν ῥω- 17
18 τοῦσαν οἱ μαθηταί του γιὰ τὴν παραβολή. καὶ τοὺς λέει· Εἶστε καὶ σεῖς τόσο ἀνίκα- 18
νοι νὰ καταλάβετε; δὲν καταλαβαίνετε ἀκόμη ὅτι κάθε τὶ τὸ ἐξωτερικὸ ποὺ μπαίνει
19 μέσα στὸν ἄνθρωπο δὲν μπορεῖ νὰ τὸν μιάνῃ; διότι δὲν μπαίνει στὸ μυαλό του, ἀλλὰ 19
20 στὴν κοιλιά, καὶ βγαίνει στὸ ἀποχωρητήριο· ἔτσι θεωροῦσε καθαρὲς ὅλες τὶς τροφές. 20
21 ἔλεγε δὲ ὅτι ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ἐκεῖνο τὸν μιαίνει. διότι μὲς ἀπὸ 21
22 τὸ μυαλὸ τῶν ἀνθρώπων βγαίνουν οἱ σκέψεις οἱ κακές, μοιχεῖες, πορνεῖες, φόνοι,
κλοπές, πλεονεξίες, πονηρίες, δόλος, ἀσέλγεια, μάτι πονηρό, βλασφημία, ὑπερηφά- 22 23
23 νεια, ἀφροσύνη· ὅλ' αὐτὰ τὰ πονηρὰ βγαίνουν ἀπὸ μέσα καὶ μιαίνουν τὸν ἄνθρωπο.

30 1 Κι ἀπὸ κεῖ σηκώθηκε κι ἔφυγε στὴν περιοχὴ Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ μπῆκε σ' ἕ- 24
να σπίτι καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ μάθῃ κανείς, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ τὸν
2 ἀντιληφτοῦν. διότι ὅταν ἄκουσε γι' αὐτὸν μιὰ γυναίκα τῆς ὁποίας ἡ κορούλα εἶχε 25
πνεῦμα ἀκάθαρτο, ἦρθε κι ἔπεσε στὰ πόδια του· καὶ ἦταν ἡ γυναίκα εἰδωλολάτρισ-
3 σα, Συροφοινίκισσα στὴ φυλή· καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ βγάλῃ τὸ δαιμόνιο ἀπὸ τὴ 26
4 θυγατέρα της. κι ὁ Ἰησοῦς τῆς εἶπε· Ἄσε νὰ χορτάσουν πρῶτα τὰ τέκνα· διότι δὲν 27
5 εἶναι καλὸ νὰ πάρῃς τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ νὰ τὸ ῥίξῃς στὰ σκυλιά. κι ἐκείνη ἀ- 28
ποκρίθηκε καὶ τοῦ λέει· Ναί, Κύριε· καὶ τὰ σκυλιὰ κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι τρῶν ἀπὸ
6 τὰ ψίχουλα τῶν παιδιῶν. καὶ τῆς εἶπε· Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ πήγαινε· βγῆκε τὸ δαιμόνιο 29
7 ἀπὸ τὴ θυγατέρα σου. κι ἔφυγε στὸ σπίτι της καὶ βρῆκε τὸ παιδὶ ῥιγμένο πάνω στὸ 30
κρεβάτι καὶ τὸ δαιμόνιο νὰ ἔχῃ βγῆ.

31 1 Καὶ βγῆκε πάλι ἀπὸ τὴν περιοχὴ Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ ἦρθε κοντὰ στὴ Θάλασ- 31
2 σα τῆς Γαλιλαίας μέσα στὴν περιοχὴ τῆς Δεκαπόλεως. καὶ τοῦ φέρνουν ἕναν κωφὸ 32
3 τραυλὸ καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ βάλῃ ἐπάνω του τὸ χέρι. κι ἀφοῦ τὸν πῆρε χωριστὰ 33
ἀπὸ τὸν κόσμο ἰδιαιτέρως ἔβαλε τὰ δάχτυλά του στ' αὐτιά του, καὶ ἔφτυσε στὴ
4 γλῶσσα του, καὶ σηκώνοντας τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ ἀναστέναξε καὶ τοῦ λέει· Ἐφφα- 34
5 θά, ποὺ θὰ πῇ Ν' ἀνοίξῃς. κι ἀμέσως ἄνοιξαν τελείως οἱ ἀκοές του καὶ λύθηκε ὁ 35
6 γλωσσοδέτης του, καὶ μιλοῦσε σωστά. καὶ τοὺς ἔδωσε αὐστηρὴ ἐντολὴ νὰ μὴν τὸ 36
ποῦν σὲ κανέναν· ἀλλ' ὅσο αὐτὸς τοὺς ἔδινε αὐστηρὴ ἐντολή, τόσο καὶ πολὺ περισ-
7 σότερο τὸ διακήρυτταν. κι ἔμεναν κατάπληκτοι λέγοντας· Ὅλα καλὰ τὰ ἔκανε καὶ 37
τοὺς κουφοὺς τοὺς κάνει ν' ἀκοῦν καὶ τοὺς κωφαλάλους νὰ μιλοῦν.

32 1 Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἦταν πάλι πολὺς κόσμος καὶ δὲν εἶχαν τί νὰ φᾶν· κι ὁ Ἰησοῦς 1 **8**
2 κάλεσε κοντά του τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέει· Σπλαχνίζομαι τὸν κόσμο, διότι 2
συμπληρώθηκαν κιόλας τρεῖς ἡμέρες ποὺ μένουν κοντά μου καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φᾶν·
3 κι ἂν τοὺς ἀπολύσω νηστικοὺς στὸ σπίτι τους, θὰ ἐξαντληθοῦν στὸ δρόμο· διότι με- 3
4 ρικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔχουν ἔρθει ἀπὸ μακριά. καὶ τοῦ ἀποκρίθηκαν οἱ μαθηταί του· Αὐ- 4
5 τοὺς ἀπὸ ποῦ νὰ μπορέσῃ κανεὶς νὰ τοὺς χορτάσῃ ψωμιὰ ἐδῶ στὴν ἐρημιά; καὶ τοὺς 5
6 ῥωτοῦσε· Πόσα ψωμιὰ ἔχετε; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Ἑφτά. καὶ παρήγγειλε στὸν κόσμο νὰ 6
πέσουν γιὰ φαγητὸ ἐπάνω στὴ γῆ. καὶ πῆρε τὰ ἑφτὰ ψωμιά, κι ἀφοῦ εὐχαρίστησε, ἔ-
7 σπασε κι ἔδινε στοὺς μαθητάς του νὰ παραθέτουν· καὶ παρέθεσαν στὸν κόσμο. καὶ 7
8 εἶχαν λίγα ψαράκια· κι εὐλόγησε κι αὐτὰ καὶ εἶπε νὰ τὰ παραθέτουν κι αὐτά. καὶ ἔ- 8
9 φαγαν καὶ χόρτασαν καὶ σήκωσαν ἑφτὰ ζεμπίλια περισσεύματα κομματιῶν. ἦταν δὲ 9
10 περίπου τέσσερες χιλιάδες· καὶ τοὺς ἀπέλυσε. καὶ μπῆκε ἀμέσως στὸ πλοῖο μαζὶ μὲ 10
τοὺς μαθητάς του καὶ ἦρθε στὰ μέρη Δαλμανουθά.

33 1 Καὶ βγῆκαν οἱ φαρισαῖοι κι ἄρχισαν νὰ συζητοῦν μαζί του, καὶ τοῦ ζητοῦσαν 11
2 σημεῖο ἀπὸ τὸν οὐρανό, δοκιμάζοντάς τον. κι ἀναστέναξε ξεφυσώντας καὶ λέει· Για- 12

τί ἡ γενιὰ αὐτὴ ζητάει σημεῖο; σᾶς βεβαιώνω, δὲν θὰ δοθῇ σημεῖο σ' αὐτὴ τὴ γενιά.
3 4 καὶ τοὺς ἄφησε καὶ γύρισε πάλι στὸ πλοῖο. καὶ λησμόνησαν νὰ πάρουν ψωμιά, καὶ 13 14
5 δὲν εἶχαν μαζί τους στὸ πλοῖο παρὰ μόνο ἕνα ψωμί. καὶ τοὺς ἐφιστοῦσε τὴν προσο- 15
χή τους λέγοντας· Βλέπετε, κυττᾶτε ἀπὸ τὴ ζύμη τῶν φαρισαίων καὶ τὴ ζύμη τοῦ Ἡ-
6 7 ρῴδου. καὶ ψιλοσυζητοῦσαν μεταξύ τους λέγοντας ὅτι Ψωμιὰ δὲν ἔχουμε. κι ὁ Ἰη- 16 17
σοῦς κατάλαβε καὶ τοὺς λέει· Τί τὸ ψιλοσυζητᾶτε ὅτι ψωμιὰ δὲν ἔχετε; ἀκόμη δὲν
8 καταλαβαίνετε οὔτε νιώθετε; τὸ μυαλό σας τὄχετε ἀκόμη πωρωμένο; *μάτια ἔχετε καὶ* 18
9 *δὲν βλέπετε, κι αὐτιὰ ἔχετε καὶ δὲν ἀκοῦτε;* καὶ δὲν θυμᾶστε, ὅταν ἔκοψα καὶ μοίρα- 19
σα τὰ πέντε ψωμιὰ στὶς πέντε χιλιάδες, καὶ πόσα κοφίνια σηκώσατε γεμάτα κομμά-
10 τια; τοῦ λένε· Δώδεκα. κι ὅταν τὰ ἑφτὰ στὶς τέσσερες χιλιάδες, πόσα ζεμπίλια σηκώ- 20
11 σατε γεμάτα κομμάτια; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Ἑφτά. καὶ τοὺς ἔλεγε· Ἀκόμη δὲν νιώθετε; 21

34 1 Κι ἔρχεται στὴ Βηθσαϊδά. καὶ τοῦ φέρνουν ἕναν τυφλὸ καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ 22
2 τὸν ἀγγίξῃ. καὶ πῆρε τὸν τυφλὸ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὴν κωμόπολι, 23
κι ἔφτυσε στὰ μάτια του, καὶ βάζοντας τὰ χέρια του ἐπάνω του τὸν ῥωτοῦσε ἂν βλέ-
3 πει τίποτε. καὶ ῥίχνοντας τὰ βλέμματά του ἔλεγε· Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους σὰ δέντρα 24
4 νὰ περπατοῦν. ἔπειτα ἔβαλε πάλι τὰ χέρια του πάνω στὰ μάτια του καὶ τὸν ἔκανε νὰ 25
5 κυττάξῃ, κι ἀποκαταστάθηκε, καὶ τοὺς εἶδε ὅλους καθαρὰ κι ἀπὸ μακριὰ καὶ τὸν ἔ- 26
στειλε στὸ σπίτι του λέγοντας· Μήτε στὴν κωμόπολι νὰ μπῇς, μήτε νὰ πῇς σὲ κανέ-
ναν στὴν κωμόπολι.

35 1 Καὶ βγῆκε ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του στὰ χωριὰ τῆς Καισαρείας τοῦ Φιλίπ- 27
2 που· καὶ στὸ δρόμο ῥωτοῦσε τοὺς μαθητάς του λέγοντάς τους· Ποιός λὲν οἱ ἄνθρω-
3 ποι ὅτι εἶμαι ἐγώ; κι ἐκεῖνοι ἀποκρίθηκαν· Ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, καὶ ἄλλοι ὁ Ἠ- 28
4 λίας, ἄλλοι δὲ ἕνας ἀπὸ τοὺς προφῆτες. κι αὐτὸς τοὺς λέει· Καὶ σεῖς ποιός λέτε νὰ 29
5 εἶμαι; κι ἀποκρίθηκε ὁ Πέτρος καὶ τοῦ λέει· Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός. καὶ τοὺς εἶπε αὐστη- 30
6 ρὰ νὰ μὴ λὲν γι' αὐτὸν σὲ κανέναν. κι ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκῃ ὅτι πρέπει ὁ υἱὸς τοῦ 31
ἀνθρώπου νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ τὸν ἀποδοκιμάσουν οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρες ν' ἀναστηθῇ·
7 καὶ ἔλεγε τὸ λόγο ὁλοφάνερα. καὶ τὸν παίρνει κοντά του ὁ Πέτρος κι ἄρχισε νὰ τὸν 32
8 μαλλώνῃ. κι αὐτὸς γύρισε εἶδε τοὺς μαθητάς του καὶ μάλλωσε τὸν Πέτρο λέγοντας· 33
Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, ἀντιρρησία· διότι δὲν φρονεῖς αὐτὰ ποὺ θέλει ὁ θεός, ἀλλ'
9 αὐτὰ ποὺ θέλουν οἱ ἄνθρωποι. κι ἀφοῦ κάλεσε κοντά του τὸν κόσμο μαζὶ καὶ τοὺς 34
10 μαθητάς του, τοὺς εἶπε· Ὅποιος θέλει νὰ μ' ἀκολουθῇ, ν' ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του
11 καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ σταυρό του, κι ἔτσι νὰ μ' ἀκολουθῇ. διότι ὅποιος θέλει νὰ σώσῃ 35
τὴ ζωή του, θὰ τὴ χάσῃ· ἐνῷ ὅποιος θὰ χάσῃ τὴ ζωή του γιὰ μένα καὶ τὸ εὐαγγέλιο,
12 αὐτὸς θὰ τὴ σώσῃ. διότι τί θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἄνθρωπο, ἂν κερδήσῃ ὅλο τὸν κόσμο, 36
13 καὶ ζημιωθῇ τὴ ζωή του; ἢ τί θὰ δώσῃ ὁ ἄνθρωπος γι' ἀντάλλαγμα τῆς ζωῆς του; 37 38
14 διότι ὅποιος θὰ ντραπῇ γιὰ μένα καὶ τὰ λόγια μου στὴ γενιὰ αὐτὴ τὴ μοιχαλίδα κι
ἁμαρτωλή, γι' αὐτὸν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ντραπῇ, ὅταν θἄρθῃ μὲ τὴ δόξα
15 τοῦ πατέρα του μαζὶ μὲ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους. τοὺς ἔλεγε ἐπίσης· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι 1 **9**
εἶναι μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ στέκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ γευθοῦν θάνατο, μέ-
χρι νὰ δοῦν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ νἄχῃ ἔρθει μὲ δύναμι.

36 1 Καὶ μετὰ ἓξ ἡμέρες παίρνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάν- 2
2 νη καὶ τοὺς ἀνεβάζει σ' ἕνα ψηλὸ βουνὸ ἰδιαιτέρως μόνους. καὶ μεταμορφώθηκε 3
μπροστά τους, καὶ τὰ ῥοῦχα του ἔγιναν ἀστραφτερά, πολὺ λευκὰ σὰ χιόνι, τέτοια
3 ποὺ κανεὶς γναφέας ἐπάνω στὴ γῆ δὲν μπορεῖ νὰ λευκάνῃ τόσο. καὶ φανερώθηκε σ' 4
4 αὐτοὺς ὁ Ἠλίας μὲ τὸ Μωϋσῆ, καὶ συνωμιλοῦσαν μὲ τὸν Ἰησοῦ. κι ὁ Πέτρος ἀποκρί- 5
θηκε καὶ λέει στὸν Ἰησοῦ· Διδάσκαλε, καλὰ εἶναι νἄμαστε ἐδῶ· καὶ νὰ κάνουμε
5 τρεῖς σκηνές, μία γιὰ σένα καὶ μία γιὰ τὸ Μωϋσῆ καὶ μία γιὰ τὸν Ἠλία. διότι δὲν ἤ- 6
6 ξερε τί νὰ πῇ· ἦταν βέβαια γεμάτοι φόβο. κι ἔγινε σύννεφο ποὺ τοὺς σκίαζε, καὶ ἦρ- 7

θε ἀπὸ τὸ σύννεφο φωνὴ ποὺ ἔλεγε· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτὸν ν' ἀ-
7 κοῦτε. καὶ ξαφνικὰ εἶδαν τριγύρω τους καὶ δὲν εἶδαν πιὰ κανέναν, ἀλλὰ μόνο τὸν Ἰ- 8
8 ησοῦ μαζί τους. κι ἐνῷ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ βουνό, τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ διηγηθοῦν 9
σὲ κανέναν αὐτὰ ποὺ εἶδαν, παρὰ μόνον ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῇ ἀπὸ
9 τοὺς νεκρούς. καὶ κράτησαν τὸ λόγο, συζητώντας μεταξύ τους τί θὰ πῇ τὸ ν' ἀναστη- 10
10 θῇ ἀπὸ τοὺς νεκρούς. καὶ τὸν ρώτησαν λέγοντας, ὅτι Οἱ γραμματεῖς λὲν ὅτι πρῶτα 11
11 πρέπει νὰ ἔρθῃ ὁ Ἠλίας. κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Βέβαια ὁ Ἠλίας, ἀ- 12
φοῦ ἔρθῃ πρῶτα, τακτοποιεῖ τὰ πάντα· ἀλλὰ πῶς εἶναι γραμμένο γιὰ τὸν υἱὸ τοῦ ἀν-
12 θρώπου νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ ἐξευτελιστῇ; σᾶς τὸ λέω ὅμως ὅτι κι ὁ Ἠλίας ἦρθε, 13
καὶ τοῦ ἔκαναν ὅσα θέλησαν, ὅπως εἶναι γι' αὐτὸν γραμμένο.

37 1 Κι ὅταν ἦρθε κοντὰ στοὺς μαθητάς, εἶδε γύρω τους κόσμο πολὺ καὶ γραμματεῖς 14
2 νὰ συζητοῦν μ' αὐτούς. κι ἀμέσως ὅλος ὁ κόσμος, ὅταν τὸν εἶδαν, σάστισαν, καὶ τρέ- 15
3 χοντας κοντά του τὸν χαιρετοῦσαν. καὶ ρώτησε τοὺς γραμματεῖς· Τί συζητᾶτε μετα- 16
4 ξύ σας; κι ἀποκρίθηκε ἕνας ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, ἔφερα σὲ σένα τὸ 17
5 γιό μου, ποὺ ἔχει πνεῦμα ἄλαλο. καὶ ὅπου κι ἂν τὸν πιάσῃ, τὸν συνταράζει, καὶ ἀ- 18
6 φρίζει καὶ τρίζει τὰ δόντια του, καὶ μένει ξηρός· καὶ εἶπα στοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ
7 βγάλουν, καὶ δὲν μπόρεσαν. κι ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ λέει· Ὦ γενιὰ ἄπιστη, μέ- 19
8 χρι πότε θὰ εἶμαι κοντά σας; μέχρι πότε θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; φέρτε τον κοντά μου. καὶ
9 τὸν ἔφεραν κοντά του. καὶ μόλις τὸν εἶδε, ἀμέσως τὸ πνεῦμα τὸν ἔκανε νὰ σπαρτα- 20
10 ρήσῃ, κι ἔπεσε στὴ γῆ καὶ κυλιόταν ἀφρίζοντας. καὶ ρώτησε τὸν πατέρα του· Πόσος 21
11 χρόνος εἶναι ἀφ' ὅτου τοῦ συμβαίνει αὐτό; κι ἐκεῖνος εἶπε· Ἀπὸ παιδί. καὶ πολλὲς 22
12 φορὲς τὸν ἔρριξε καὶ στὴ φωτιὰ καὶ στὰ νερά, γιὰ νὰ τὸν καταστρέψῃ· ἀλλ' ἂν μπο-
13 ρῇς νὰ κάνῃς κάτι, σπλαχνίσου μας καὶ βοήθησέ μας. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τὸ ''Αν 23
14 μπορῇς νὰ πιστεύσῃς, ὅλα εἶναι δυνατὰ σ' αὐτὸν ποὺ πιστεύει'. κι ἀμέσως ὁ πατέ-
ρας τοῦ παιδιοῦ ἔκραξε μὲ δάκρυα κι ἔλεγε· Πιστεύω, κύριε· βοήθα με τὸν ἄπιστο. 24
15 κι ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἶδε ὅτι μαζεύεται κόσμος, ἐπιτίμησε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτο λέγο- 25
16 ντάς του· Πνεῦμα ἄλαλο καὶ κωφό, ἐγὼ σὲ προστάζω, ἔβγα ἀπ' αὐτὸν καὶ μὴν ξανα-
17 μπῇς πλέον μέσα του. κι ἀφοῦ ἔκραξε καὶ τὸν ἔκανε νὰ σπαρταρήσῃ πολύ, βγῆκε, κι 26
18 ἔγινε σὰ νεκρός, τόσο ποὺ πολλοὶ ἔλεγαν ὅτι πέθανε. ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ 27
19 χέρι καὶ τὸν σήκωσε, καὶ σηκώθηκε. κι ὅταν μπῆκε σὲ σπίτι οἱ μαθηταί του τὸν ρω- 28
20 τοῦσαν ἰδιαίτερα, Γιατὶ ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ βγάλουμε; καὶ τοὺς εἶπε· <Γιὰ 29
τὴν ἀπιστία σας>.

38 1 Καὶ βγῆκαν ἀπὸ κεῖ καὶ διέσχιζαν τὴ Γαλιλαία, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀντιληφτῇ 30
2 κανείς· διότι δίδασκε τοὺς μαθητάς του· καὶ τοὺς ἔλεγε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πα- 31
3 ραδίνεται σὲ χέρια ἀνθρώπων, καὶ θὰ τὸν σκοτώσουν, κι ὅταν σκοτωθῇ, τὴν τρίτη
4 μέρα θ' ἀναστηθῇ. κι ἐκεῖνοι δὲν καταλάβαιναν τὸ λόγο, καὶ φοβοῦνταν νὰ τὸν ρω- 32
τήσουν.

39 1 Καὶ ἦρθε στὴν Καπερναούμ· κι ὅταν ἦρθε στὸ σπίτι, τοὺς ρωτοῦσε· Τί συζητού- 33
2 σατε μεταξύ σας στὸ δρόμο; κι ἐκεῖνοι σιωποῦσαν· διότι στὸ δρόμο συζήτησαν μετα- 34
3 ξύ τους ποιός εἶναι ἀνώτερος. κι ἀφοῦ κάθισε, φώναξε καὶ τοὺς δώδεκα καὶ τοὺς λέ- 35
ει· Ὅποιος θέλει νὰ εἶναι πρῶτος, νὰ εἶναι ὁ τελευταῖος ὅλων κι ὁ ὑπηρέτης ὅλων.
4 καὶ παίρνοντας ἕνα παιδὶ τὄβαλε νὰ σταθῇ ἀνάμεσά τους, καὶ ἀγκαλιάζοντάς το 36
5 τοὺς εἶπε· Ὅποιος θὰ δεχτῇ στὸ ὄνομά μου ἕνα τέτοιο παιδί, δέχεται ἐμένα· κι ὅ- 37
ποιος θὰ δεχτῇ ἐμένα, δέχεται ὄχι ἐμένα, ἀλλ' ἐκεῖνον ποὺ μὲ ἀπέστειλε.

40 1 Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰωάννης λέγοντας· Διδάσκαλε, εἴδαμε κάποιον ποὺ ἔβγαζε 38
2 δαιμόνια στὸ ὄνομά σου, ὁ ὁποῖος δὲν ἀκολουθεῖ ἐμᾶς, καὶ τὸν ἐμποδίσαμε, διότι
3 δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ. κι ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴν τὸν ἐμποδίζετε· διότι δὲν ὑπάρχει κανεὶς 39
ὁ ὁποῖος θὰ κάνῃ δύναμι στὸ ὄνομά μου καὶ θὰ μπορέσῃ γρήγορα νὰ μὲ κακολογή-
4 σῃ. διότι ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον σας, εἶναι μὲ τὸ μέρος σας. 40

5 Ὅποιος θὰ σᾶς ποτίσῃ ἕνα ποτήρι νερὸ στὸ ὄνομά μου, ἐπειδὴ εἶστε τοῦ Χρι- 41
στοῦ, σᾶς βεβαιώνω, δὲν θὰ χάσῃ τὸ μισθό του.
6 Κι ὅποιος θὰ σκανδαλίσῃ ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μικροὺς ποὺ πιστεύουν σ' ἐμέ- 42
να, τοῦ εἶναι καλλίτερο νὰ τοῦ ἔχῃ περαστῆ στὸ λαιμὸ μυλόπετρα καὶ νἄχῃ πεταχτῆ
στὴ θάλασσα.
7 Καὶ ἂν σὲ σκανδαλίζῃ τὸ χέρι σου, κόψε το· σοῦ εἶναι καλλίτερο νὰ μπῇς στὴ 43
ζωὴ κουλλός, παρὰ νὰ πᾷς στὴ Γέεννα ἔχοντας καὶ τὰ δυὸ χέρια, στὴ φωτιὰ τὴν ἄ-
8 9 σβεστη, **ὅπου τὸ σκουλήκι τους δὲν πεθαίνει καὶ ἡ φωτιὰ δὲν σβήνεται.** κι ἂν σὲ 44
10 σκανδαλίζῃ τὸ πόδι σου, κόψε το· σοῦ εἶναι καλλίτερο νὰ μπῇς στὴ ζωὴ κουτσός, 45
11 παρὰ νὰ πεταχτῇς στὴ Γέεννα ἔχοντας καὶ τὰ δυὸ πόδια, στὴ φωτιὰ τὴν ἄσβεστη, **ὅ-** 46
που τὸ σκουλήκι τους δὲν πεθαίνει καὶ ἡ φωτιὰ δὲν σβήνεται. κι ἂν σὲ σκανδαλίζῃ 47
τὸ μάτι σου, βγάλε το· σοῦ εἶναι καλλίτερο νὰ μπῇς στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ μονό-
12 φθαλμος, παρὰ νὰ πᾷς στὴ Γέεννα τῆς φωτιᾶς ἔχοντας καὶ τὰ δυὸ μάτια, ἐκεῖ **ὅπου**
τὸ σκουλήκι τους δὲν πεθαίνει καὶ ἡ φωτιὰ δὲν σβήνεται. 48
13 Ὁ καθένας γιὰ τὴ φωτιὰ τῆς θυσίας ἁλατίζεται. 49
14 Κάθε θυσία ἁλατίζεται μὲ ἅλας.
15 Καλὸ τὸ ἅλας· ἂν ὅμως τὸ ἅλας γίνῃ ἀνάλατο, μὲ τί θὰ τοῦ ξαναδώσετε τὴν ἁρ- 50
μυρὴ νοστιμιά του;
16 Νὰ ἔχετε μεταξύ σας ἅλας ἀκατάλυτης κι ἀπαραβίαστης πιστότητος τῆς ἀδελ-
φότητος· καὶ νὰ ἔχετε μεταξύ σας εἰρήνη ὁμονοίας.
41 1 Κι ἀπὸ κεῖ σηκώνεται κι ἔρχεται στὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας διασχίζοντας τὸ 1 **10**
2 πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, καὶ συγκεντρώνονται πάλι κοντά του κόσμος, καὶ ὅπως συ-
3 νήθιζε, τοὺς δίδασκε πάλι. καὶ οἱ φαρισαῖοι πλησίασαν καὶ τὸν ῥωτοῦσαν δοκιμάζο- 2
4 ντάς τον, ἂν ἐπιτρέπεται στὸν ἄντρα νὰ διώξῃ τὴ γυναῖκα του· κι αὐτὸς ἀποκρίθηκε 3
5 καὶ τοὺς εἶπε· Τί ἐντολὴ σᾶς ἔδωσε ὁ Μωϋσῆς; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Ὁ Μωϋσῆς διέταξε 4
6 νὰ τῆς ὑπογράψῃ χαρτὶ διαζυγίου καὶ νὰ τὴ διώξῃ. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ 5
7 τοὺς εἶπε· Ἀνάλογη μὲ τὴ σκληροκαρδία σας σᾶς ἔγραψε τὴν ἐντολὴ αὐτή· ὁ θεὸς ὅ- 6
8 μως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς κτίσεως *τοὺς ἔκανε ἀρσενικὸ καὶ θηλυκό· χάριν αὐτοῦ θὰ πα-* 7
ρατήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα του καὶ θὰ προσκολληθῇ στὴ γυ-
9 10 *ναῖκα του, καὶ θἆναι οἱ δυὸ μία σάρκα.* ὥστε δὲν εἶναι πιὰ δυό, ἀλλὰ μία σάρκα· αὐ- 8 9
11 τὸ λοιπὸν ποὺ ὁ θεὸς τὸ ἔκανε ζεῦγος, ἄνθρωπος νὰ μὴν τὸ χωρίζῃ. καὶ στὸ σπίτι 10
12 τὸν ξαναρώτησαν οἱ μαθηταὶ γι' αὐτό, καὶ τοὺς λέει· Ὅποιος διώξῃ τὴ γυναῖκα του 11
13 καὶ γαμήσῃ ἄλλη, μοιχεύει πάνω σ' αὐτή· καὶ ἂν ἡ γυναίκα διώξῃ τὸν ἄντρα της καὶ 12
γαμηθῇ μὲ ἄλλον, μοιχεύεται.
42 1 Καὶ τοῦ ἔφεραν κοντά του παιδιά, γιὰ νὰ τ' ἀγγίξῃ. οἱ μαθηταὶ ὅμως μάλλωναν 13
2 αὐτοὺς ποὺ τἄφερναν. κι ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τὸ εἶδε, ἀγανάκτησε καὶ τοὺς εἶπε· Ἀφήστε 14
τὰ παιδιὰ νἄρχωνται κοντά μου, καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε· διότι ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀ-
3 νήκει σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι τέτοιοι. σᾶς βεβαιώνω, ὅποιος δὲν θὰ δεχτῇ τὴ βασιλεία 15
4 τοῦ θεοῦ σὰν παιδί, δὲν πρόκειται νὰ μπῇ σ' αὐτή. κι ἀφοῦ τ' ἀγκάλιασε τὰ καταευ- 16
λογοῦσε βάζοντας ἐπάνω τους τὰ χέρια.
43 1 Καὶ καθὼς αὐτὸς ἔβγαινε σ' ἕνα δρόμο, ἔτρεξε κοντά του κάποιος, καὶ γονατίζο- 17
ντας μπροστά του, τὸν ῥωτοῦσε· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάνω, γιὰ νὰ κληρονομήσω
2 ζωὴ αἰώνια; κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Γιατί μὲ λὲς ἀγαθό; κανεὶς δὲν εἶναι ἀγαθὸς παρὰ 18
3 μόνο ἕνας, ὁ θεός. τὶς ἐντολὲς τὶς ξέρεις· *Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴν κλέψῃς,* 19
4 *μὴν ψευδομαρτυρήσῃς,* μὴν ἀποστερήσῃς, *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα.* κι ἐ- 20
κεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, ὅλ' αὐτὰ τὰ τήρησα ἀπὸ τὴ νεότητά
5 6 μου. κι ὁ Ἰησοῦς τὸν κύτταξε καὶ τὸν ἀγάπησε· καὶ τοῦ εἶπε· Ἕνα σοῦ λείπει· ἂν θέ- 21
λῃς νἆσαι τέλειος, πήγαινε, πούλησε ὅσα ἔχεις καὶ δός τα στοὺς φτωχούς, καὶ θἄχῃς
7 θησαυρὸ στὸν οὐρανό, καὶ ἔλα ἀκολούθα με, σηκώνοντας τὸ σταυρό σου. κι ἐκεῖνος 22

8 κατσούφιασε γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ κι ἔφυγε λυπημένος· διότι εἶχε κτήματα πολλά. κι ὁ Ἰ- 23
ησοῦς κυττώντας γύρω του λέει στοὺς μαθητάς του· Πόσο δύσκολα θὰ μποῦν στὴν
9 βασιλεία τοῦ θεοῦ αὐτοὶ ποὺ ἔχουν τὰ χρήματα! οἱ δὲ μαθηταὶ ἦταν σαστισμένοι μὲ 24
10 τὰ λόγια του. ὁ δὲ Ἰησοῦς πῆρε πάλι τὸ λόγο καὶ τοὺς εἶπε· Τέκνα, πόσο δύσκολο εἶ-
11 ναι νὰ μποῦν στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ αὐτοὶ ποὺ ἔχουν πεποίθησι στὰ χρήματα! εἶναι 25
εὐκολώτερο νὰ μπῇ καμήλα ἀπὸ τοῦ βελονιοῦ τὴν τρύπα, παρὰ νὰ μπῇ πλούσιος
12 στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ἐκεῖνοι ἔμεναν περίσσια κατάπληκτοι λέγοντας μεταξύ 26
13 τους· Καὶ ποιός μπορεῖ νὰ σωθῇ; ὁ Ἰησοῦς τοὺς κύτταξε καὶ τοὺς λέει· Γιὰ τοὺς ἀν- 27
14 θρώπους ἀδύνατο, ἀλλ' ὄχι γιὰ τὸ θεό· διότι στὸ θεὸ ὅλα εἶναι δυνατά. ἄρχισε νὰ 28
15 τοῦ λέῃ ὁ Πέτρος· Νά ἐμεῖς τ' ἀφήσαμε ὅλα καὶ σ' ἀκολουθήσαμε. κι ὁ Ἰησοῦς ἀπο- 29
κρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω, δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ ν' ἄφησε σπίτι ἢ ἀδερ-
φοὺς ἢ ἀδερφὲς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ χωράφια γιὰ μένα καὶ γιὰ
16 τὸ εὐαγγέλιο, καὶ νὰ μὴν πάρῃ ἑκατονταπλάσια, τώρα στὸν καιρὸ αὐτό, σπίτια καὶ 30
ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὲς καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τέκνα καὶ χωράφια μαζὶ μὲ διωγ-
17 μούς, καὶ στὸν αἰῶνα τὸν ἐρχόμενο ζωὴ αἰώνια. καὶ πολλοὶ πρῶτοι θὰ γίνουν τελευ- 31
ταῖοι καὶ τελευταῖοι πρῶτοι.

44 1 Καὶ ἦταν στὸ δρόμο καθὼς ἀνέβαιναν στὰ Ἱεροσόλυμα· κι ὁ Ἰησοῦς πήγαινε 32
μπροστὰ ἀπ' αὐτούς, καὶ ἦταν σαστισμένοι, καὶ καθὼς ἀκολουθοῦσαν, φοβοῦνταν.
2 καὶ παίρνοντας πάλι τοὺς δώδεκα, ἄρχισε νὰ τοὺς λέῃ ὅσα ἔμελλαν νὰ τοῦ συμβοῦν,
3 ὅτι Νά, ἀνεβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ στοὺς 33
4 ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν σὲ θάνατο καὶ θὰ τὸν παραδώ-
σουν στοὺς εἰδωλολάτρες, κι ἐκεῖνοι θὰ τὸν ἐμπαίξουν καὶ θὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ 34
5 θὰ τὸν φτύσουν καὶ θὰ τὸν σκοτώσουν, ἀλλὰ τὴν τρίτη μέρα θ' ἀναστηθῇ.

45 1 Καὶ τὸν πλησιάζουν ὁ Ἰάκωβος κι ὁ Ἰωάννης οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου λέγοντας· 35
2 Διδάσκαλε, θέλουμε αὐτὸ ποὺ θὰ ζητήσουμε νὰ μᾶς τὸ κάνῃς. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· 36
3 Τί θέλετε νὰ σᾶς κάνω; κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Δός μας στὴ δόξα σου νὰ καθίσουμε ἕ- 37
4 νας ἀπὸ τὰ δεξιά σου κι ἕνας ἀπὸ τ' ἀριστερά σου. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Δὲν ξέρε- 38
τε τί ζητᾶτε. μπορεῖτε νὰ πιῆτε τὸ ποτήρι ποὺ πίνω ἐγώ, καὶ νὰ βαπτιστῆτε τὸ βάπτι-
5 σμα ποὺ βαπτίζομαι ἐγώ; κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Μποροῦμε. κι ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Τὸ 39
ποτήρι βέβαια ποὺ πίνω ἐγὼ θὰ τὸ πιῆτε, καὶ τὸ βάπτισμα ποὺ βαπτίζομαι ἐγὼ θὰ
6 τὸ βαπτιστῆτε· ἀλλὰ τὸ νὰ καθίσετε ἀπὸ τὰ δεξιά μου κι ἀπὸ τ' ἀριστερά μου δὲν ἐ- 40
ξαρτᾶται ἀπὸ μένα νὰ τὸ δώσω, ἀλλ' ἀπὸ κείνους γιὰ τοὺς ὁποίους ἔχει ἑτοιμαστῆ.
7 8 κι ὅταν ἄκουσαν οἱ δέκα, ἄρχισαν ν' ἀγανακτοῦν γιὰ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη. ὁ 41
δὲ Ἰησοῦς τοὺς φώναξε κοντά του καὶ τοὺς λέει· Ξέρετε ὅτι αὐτοὶ ποὺ ἀναγνωρίζο- 42
νται ὅτι κυβερνοῦν τὰ ἔθνη, τὰ καταπιέζουν, καὶ οἱ μεγάλοι ἀπ' αὐτοὺς ἀσκοῦν ἐπά-
9 νω τους τὴν ἐξουσία τους σκληρά· μὲ σᾶς ὅμως δὲν θὰ γίνεται ἔτσι, ἀλλ' ὅποιος θέ- 43
10 λει νὰ γίνῃ μέγας σὲ σᾶς, θὰ γίνῃ ὑπηρέτης σας, κι ὅποιος ἀπὸ σᾶς θέλει νὰ γίνῃ 44
11 πρῶτος, θὰ γίνῃ δοῦλος ὅλων· διότι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦρθε νὰ τὸν ὑπη- 45
ρετήσουν, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴ ζωή του λύτρο γιὰ πολλούς.

46 1 Κι ἔρχονται στὴν Ἱεριχώ. καὶ καθὼς αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταί του καὶ ἀρκετὸς κό- 46
σμος ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν Ἱεριχώ, ὁ γιὸς τοῦ Τιμαίου ὁ Βαρτίμαιος, τυφλός, καθόταν
2 δίπλα στὸ δρόμο καὶ ζητιάνευε. κι ὅταν ἄκουσε ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, 47
3 ἄρχισε νὰ κράζῃ καὶ νὰ λέῃ· Υἱὲ τοῦ Δαυΐδ, Ἰησοῦ, ἐλέησέ με. καὶ πολλοὶ τὸν μάλ- 48
λωναν, γιὰ νὰ σωπάσῃ· ἀλλ' ἐκεῖνος ἔκραζε πολὺ περισσότερο· υἱὲ τοῦ Δαυΐδ, ἐλέη-
4 σέ με. κι ὁ Ἰησοῦς σταμάτησε καὶ εἶπε· Φωνάξτε τον. καὶ φωνάζουν τὸν τυφλὸ καὶ 49
5 τοῦ λένε· Θάρρος, σήκω· σὲ φωνάζει. κι ἐκεῖνος πέταξε τὸ ἱμάτιό του, σηκώθηκε καὶ 50
6 ἦρθε κοντὰ στὸν Ἰησοῦ. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ λέει· Τί θέλεις νὰ σοῦ κά- 51
7 νω; ὁ δὲ τυφλὸς τοῦ εἶπε· Ῥαββουνί, νὰ βρῶ τὸ φῶς μου. κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Πή- 52
γαινε, σ' ἔσωσε ἡ πίστι σου. κι ἀμέσως εἶδε, κι ἀκολουθοῦσε στὸ δρόμο τὸν Ἰησοῦ.

47 Κι ὅταν πλησιάζουν στὴν Ἰερουσαλήμ, στὴ Βηθσφαγὴ καὶ στὴ Βηθανία, κοντὰ **11**
στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, στέλνει δυὸ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέει· Πηγαίνετε
στὸ χωριὸ τὸ ἀπέναντί σας, κι ἀμέσως καθὼς θὰ μπαίνετε σ' αὐτὸ θὰ βρῆτε δεμένο
πουλάρι, πάνω στὸ ὁποῖο δὲν κάθισε κανεὶς ἄνθρωπος· λύστε το καὶ φέρτε το. κι ἂν
σᾶς πῇ κανεὶς 'Γιατί τὸ κάνετε αὐτό', πῆτε ὅτι 'Τὸ χρειάζεται ὁ Κύριός του, κι ἀμέ-
σως θὰ τὸ ξαναστείλῃ ἐδῶ'. καὶ πῆγαν καὶ βρῆκαν τὸ πουλάρι δεμένο ἔξω κοντὰ
στὴν πόρτα πάνω στὸ σοκάκι, καὶ τὸ λύνουν. καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ στεκόταν
ἐκεῖ τοὺς ἔλεγαν· Τί κάνετε καὶ λύνετε τὸ πουλάρι; κι ἐκεῖνοι τοὺς εἶπαν ὅπως τοὺς
εἶχε δώσει ἐντολὴ ὁ Ἰησοῦς· καὶ τοὺς ἄφησαν. κι ὡδήγησαν τὸ πουλάρι στὸν Ἰησοῦ,
κι ἔβαλαν ἐπάνω σ' αὐτὸ τὰ ἱμάτιά τους, καὶ κάθισε ἐπάνω σ' αὐτό. καὶ πολλοὶ ἔ-
στρωσαν στὸ δρόμο τὰ ἱμάτιά τους, ἐνῷ ἄλλοι ἔκοβαν κλωνάρια ἀπὸ τὰ δέντρα κι ἔ-
στρωναν στὸ δρόμο. κι αὐτοὶ ποὺ βάδιζαν πιὸ μπροστὰ καὶ πιὸ πίσω ἔκραζαν κι ἔ-
λεγαν· '*Ὡσαννά,*

Εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

εὐλογημένη ἡ βασιλεία ποὺ ἔρχεται στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου τοῦ πατέρα μας Δαυΐδ·
ὡσαννὰ στὰ ὕψιστα'. καὶ μπῆκε ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἰεροσόλυμα καὶ στὸ ἱερό· κι ἀφοῦ τὰ
εἶδε ἕνα γῦρο ὅλα, ἐπειδὴ ἡ ὥρα ἦταν κιόλας ἑσπερινή, βγῆκε μὲ τοὺς δώδεκα στὴ
Βηθανία.

48 Καὶ τὴν ἐπαύριο, ὅταν αὐτοὶ βγῆκαν ἀπὸ τὴ Βηθανία, πείνασε· καὶ βλέποντας ἀ-
πὸ μακριὰ μιὰ συκιὰ μὲ φύλλα, πῆγε μήπως καὶ βρῇ σ' αὐτὴ κάτι· ἀλλ' ὅταν ἦρθε κο-
ντά της δὲν βρῆκε παρὰ μόνο φύλλα· διότι δὲν ἦταν καιρὸς σύκων. καὶ μίλησε καὶ
τῆς εἶπε· Κανεὶς πλέον νὰ μὴ φάῃ καρπὸ ἀπὸ σένα στὸν αἰῶνα. κι ἄκουγαν οἱ μαθη-
ταί του. κι ἔρχονται πάλι στὰ Ἰεροσόλυμα· κι ὁ Ἰησοῦς μπῆκε στὸ ἱερὸ κι ἄρχισε νὰ
βγάζῃ ἔξω ἐκείνους ποὺ πουλοῦσαν κι ἀγόραζαν μέσα στὸ ἱερό, κι ἀναποδογύρισε
τὰ τραπέζια τῶν χρηματιστῶν καὶ τὶς καρέκλες αὐτῶν ποὺ πουλοῦσαν τὰ περιστέ-
ρια, καὶ δὲν ἄφηνε νὰ περάσῃ κανεὶς ἀντικείμενο μέσα ἀπὸ τὸ ἱερό, καὶ δίδασκε λέ-
γοντάς τους· Δὲν εἶναι γραμμένο ὅτι *Τὸ σπίτι μου θὰ ὀνομάζεται σ' ὅλα τὰ ἔθνη οἶ-*
κος προσευχῆς; καὶ σεῖς τὸ κάνατε *σπήλαιο λῃστῶν.* κι ἄκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ γύρευαν πῶς νὰ τὸν χαλάσουν· γιατὶ τὸν φοβοῦ-
νταν, διότι ὅλος ὁ κόσμος ἔμενε κατάπληκτος μὲ τὴ διδαχή του. κι ὅταν βράδυασε,
ἔβγαινε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι. Καὶ τὸ πρωῒ περνώντας δίπλα ἀπὸ τὴ συκιὰ τὴν εἶδαν
ξηραμμένη σύρριζα. κι ὁ Πέτρος θυμήθηκε καὶ τοῦ λέει· 'Ραββί, νά ἡ συκιὰ ποὺ κα-
ταράστηκες, ἔχει ξηραθῆ. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς λέει· Ἔχετε πίστι θεοῦ.
διότι σᾶς βεβαιώνω ὅτι ὅποιος θὰ πῇ σ' αὐτὸ τὸ βουνὸ 'Σηκώσου καὶ ῥίξου στὴ θά-
λασσα', καὶ δὲν ταλαντευτῇ μὲς στὴν καρδιά του, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι αὐτὰ ποὺ λέει
γίνονται, θὰ τοῦ γίνῃ αὐτὸ ποὺ θὰ πῇ. γι' αὐτὸ σᾶς λέω, ὅλα ὅσα θὰ ζητᾶτε, ὅταν
προσεύχεστε, νὰ πιστεύετε ὅτι τὰ παίρνετε, καὶ θὰ σᾶς γίνουν. κι ὅταν στέκεστε καὶ
προσεύχεστε, συγχωρᾶτε ἂν ἔχετε κάτι ἐναντίον κάποιου, ὥστε κι ὁ πατέρας σας ὁ
οὐράνιος νὰ σᾶς συγχωρῇ τὰ παραπτώματά σας. ἂν ὅμως ἐσεῖς δὲν συγχωρᾶτε, οὔτε
ὁ πατέρας σας θὰ συγχωρήσῃ τὰ παραπτώματά σας.

49 Κι ἔρχονται πάλι στὰ Ἰεροσόλυμα· καὶ καθὼς αὐτὸς περπατοῦσε στὸ ἱερό, τὸν
πλησιάζουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τοῦ λένε· Μὲ
ποιά ἐξουσία τὰ κάνεις αὐτά; ἢ Ποιός σοῦ ἔδωσε τὴν ἐξουσία αὐτὴ νὰ τὰ κάνῃς αὐ-
τά; κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Θὰ σᾶς ῥωτήσω κι ἐγὼ ἕνα λόγο, κι ἀπο-
κριθῆτε μου, καὶ τότε θὰ σᾶς πῶ μὲ ποιά ἐξουσία τὰ κάνω αὐτά. τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰω-
άννου ἦταν οὐράνιο ἢ ἀνθρώπινο; ἀποκριθῆτε μου. καὶ συλλογίζονταν ἀπὸ μέσα
τους κι ἔλεγαν· 'Ἂν ποῦμε Οὐράνιο', θὰ πῇ· 'Γιατί λοιπὸν δὲν πιστεύσατε σ' αὐτόν';
ἀλλὰ νὰ ποῦμε 'Ἀνθρώπινο'; φοβοῦνταν τὸ λαό· διότι ὅλοι εἶχαν τὸν Ἰωάννη ὅτι ἦ-

7 ταν προφήτης. κι ἀποκρίθηκαν καὶ λὲν στὸν Ἰησοῦ· Δὲν ξέρουμε. κι ὁ Ἰησοῦς ἀπο- 33
κρίθηκε καὶ τοὺς λέει· Οὔτε ἐγὼ σᾶς λέω μὲ ποιά ἐξουσία τὰ κάνω αὐτά.

50 1 Κι ἄρχισε νὰ τοὺς λέῃ μὲ παραβολές. Ἕνας ἄνθρωπος φύτεψε ἀμπελῶνα κι ἔβα- 1 **12**
λε γύρω γύρω φράχτη κι ἔσκαψε πατητήρι κι ἔκτισε πύργο, καὶ τὸν παρέδωσε σὲ γε-
2 ωργοὺς καὶ πῆγε σ' ἄλλη χώρα. καὶ στὸν καιρὸ ἔστειλε στοὺς γεωργοὺς ἕνα δοῦλο, 2
3 γιὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς μέρος τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. καὶ τὸν πῆραν 3
4 καὶ τὸν ἔδειραν καὶ τὸν ἔστειλαν πίσω μὲ ἄδεια χέρια. καὶ πάλι ἔστειλε σ' αὐτοὺς 4
ἄλλο δοῦλο· κι ἀφοῦ λιθοβόλησαν κι ἐκεῖνον, τὸν χτύπησαν στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔ-
5 στειλαν πίσω ἀτιμασμένο. καὶ πάλι ξανάστειλε ἄλλον. κι ἐκεῖνον τὸν σκότωσαν, καὶ 5
6 πολλοὺς ἄλλους ἐπίσης, ἄλλους μὲν δέρνοντας, ἄλλους δὲ σκοτώνοντας. ἔχοντας 6
λοιπὸν ἀκόμη ἕνα γιό, ἀγαπημένο του, τὸν ἔστειλε κι αὐτὸν τελευταῖο πρὸς αὐτοὺς
7 λέγοντας ὅτι 'Θὰ ντραποῦν τὸ γιό μου'. ἐκεῖνοι ὅμως οἱ γεωργοί, σὰν τὸν εἶδαν νἄρ- 7
χεται, εἶπαν μεταξύ τους ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος· ἐλᾶτε νὰ τὸν σκοτώσουμε,
8 καὶ ἡ κληρονομία θὰ γίνῃ δική μας. καὶ τὸν πῆραν καὶ τὸν σκότωσαν καὶ τὸν πέτα- 8
9 ξαν ἔξω ἀπὸ τὸν ἀμπελῶνα. τί θὰ τοὺς κάνῃ λοιπὸν ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; θἀρθῇ 9
10 καὶ θὰ χαλάσῃ τοὺς γεωργοὺς αὐτούς, καὶ θὰ δώσῃ τὸν ἀμπελῶνα σ' ἄλλους. οὔτε 10
διαβάσατε τὸ γραφικὸ αὐτὸ χωρίο,

Λίθο ποὺ τὸν πέταξαν γιὰ ἄχρηστο οἱ οἰκοδόμοι,
αὐτὸς ἔγινε κεφαλὴ γωνίας·
11 *ἀπὸ τὸν Κύριο ἔγινε αὐτὸ* 11
καὶ εἶναι θαυμαστὸ στὰ μάτια μας;

12 καὶ γύρευαν νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ φοβήθηκαν τὸν κόσμο· διότι κατάλαβαν ὅτι γι' 12
αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολή. καὶ τὸν ἄφησαν κι ἔφυγαν.

51 1 Καὶ στέλνουν πρὸς αὐτὸν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς φαρισαίους καὶ τοὺς Ἡρῳδιανούς, 13
2 γιὰ νὰ τὸν ψαρέψουν σὲ λόγο. κι ἐκεῖνοι ἦρθαν καὶ τοῦ λένε· Διδάσκαλε, ξέρουμε ὅ- 14
τι εἶσαι εἰλικρινὴς καὶ δὲν σὲ μέλει γιὰ κανέναν· διότι δὲν ὑπολογίζεις σὲ πρόσωπο
3 ἀνθρώπου, ἀλλὰ διδάσκεις ἀληθινὰ τὸ δρόμο τοῦ θεοῦ. πές μας λοιπόν· ἐπιτρέπεται
4 νὰ δίνουμε τὸν ὡρισμένο φόρο στὸν Καίσαρα ἢ ὄχι; νὰ δίνουμε ἢ νὰ μὴ δίνουμε; κι 15
ἐκεῖνος, ξέροντας τὴν προσποίησί τους, τοὺς εἶπε· Γιατί μὲ δοκιμάζετε; φέρτε μου ἕ-
5 να δηνάριο νὰ τὸ δῶ. κι ἐκεῖνοι τοῦ ἔφεραν. καὶ τοὺς λέει· Τίνος εἶναι ἡ εἰκόνα αὐ- 16
6 τὴ καὶ ἡ ἐπιγραφή; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Τοῦ Καίσαρος. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ 17
τοὺς εἶπε· Ἀποδώστε ὅσα εἶναι τοῦ Καίσαρος στὸν Καίσαρα καὶ ὅσα εἶναι τοῦ θεοῦ
στὸ θεό. καὶ θαύμασαν μ' αὐτό.

52 1 Κι ἔρχονται κοντά του οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι λὲν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασι, 18
2 καὶ τὸν ρωτοῦσαν λέγοντας· Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἔγραψε, ὅτι, ἂν κανενὸς πε- 19
θάνῃ ὁ ἀδερφὸς κι ἀφήσῃ γυναῖκα, καὶ δὲν ἀφήσῃ παιδιά, νὰ πάρῃ τὴ γυναῖκα του
3 ὁ ἀδερφός του καὶ ν' ἀναστήσῃ σπέρμα γιὰ τὸν ἀδερφό του. ἦταν λοιπὸν ἑφτὰ ἀδερ- 20
4 φοί. ὁ πρῶτος πῆρε γυναῖκα, καὶ πεθαίνοντας δὲν ἄφησε σπέρμα. κι ὁ δεύτερος τὴν 21
5 πῆρε, καὶ πέθανε, καὶ οὔτ' αὐτὸς ἄφησε σπέρμα. καὶ ὁ τρίτος τὸ ἴδιο. τὴν πῆραν καὶ 22
6 οἱ ἑφτά, καὶ δὲν ἄφησαν σπέρμα. τελευταία ἀπ' ὅλους πέθανε καὶ ἡ γυναίκα. στὴν ἀ- 23
νάστασι λοιπόν, ὅταν θ' ἀναστηθοῦν, ποιανοῦ ἀπ' αὐτοὺς θἆναι γυναίκα; διότι καὶ
7 οἱ ἑφτὰ τὴν εἶχαν γυναῖκα. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Μὰ γι' αὐτὸ δὲν 24
8 εἶστε πλανεμένοι, ἐπειδὴ δὲν ξέρετε τὶς Γραφὲς οὔτε τὴ δύναμι τοῦ θεοῦ; διότι ὅταν 25
θ' ἀναστηθοῦν ἀπὸ τοὺς νεκρούς, οὔτε γαμοῦν οὔτε σὲ γάμο δίνονται, ἀλλ' εἶναι
9 σὰν ἄγγελοι στοὺς οὐρανούς. ὅσο δὲ γιὰ τοὺς νεκροὺς ὅτι ἀνασταίνονται, δὲν δια- 26
10 βάσατε στὸ βιβλίο τοῦ Μωϋσέως, στὴ βάτο, πῶς τοῦ μίλησε ὁ θεὸς λέγοντας *Ἐγὼ εἶ-*
11 *μαι ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ;* ὁ θεὸς δὲν εἶ- 27
ναι θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζωντανῶν· ἐσεῖς λοιπὸν πλανᾶστε πολύ.

53 Κι ἦρθε κοντά του ένας ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ὅταν τοὺς ἄκουσε ποὺ συζητοῦ- 28
σαν, κι ἐπειδὴ εἶδε ὅτι καλὰ τοὺς ἀποκρίθηκε, τὸν ῥώτησε· Ποιά ἐντολὴ εἶναι πρώτη 29
ἀπ' ὅλες; κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀποκρίθηκε ὅτι Πρώτη ἀπ' ὅλες ἐντολὴ εἶναι· *Ἄκουε, Ἰσ-*
ραήλ, ὁ θεὸς μας ὁ Κύριος εἶναι μοναδικὸς Κύριος. καὶ θ' ἀγαπήσῃς τὸ θεό σου τὸν 30
Κύριο μ' ὅλη σου τὴν καρδιὰ καὶ μ' ὅλη σου τὴν ψυχὴ καὶ μ' ὅλη σου τὴ διάνοια καὶ
μ' ὅλη σου τὴ δύναμι. αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἐντολή. καὶ δεύτερη ὅμοια ἡ ἑξῆς· *Θ' ἀγα-* 31
πήσῃς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου. ἄλλη ἐντολὴ μεγαλείτερη ἀπ' αὐτὲς δὲν
ὑπάρχει. κι ὁ γραμματεὺς τοῦ εἶπε· Καλῶς, διδάσκαλε! ἀληθινὸ αὐτὸ ποὺ εἶπες ὅτι 32
εἶναι ἕνας καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἐκτὸς ἀπ' αὐτόν· καὶ τὸ νὰ τὸν ἀγαποῦμε μ' ὅλη 33
μας τὴν καρδιὰ καὶ μ' ὅλη μας τὴ νοημοσύνη καὶ μ' ὅλη μας τὴν ψυχὴ καὶ μ' ὅλη μας
τὴ δύναμι, καὶ τὸ ν' ἀγαποῦμε τὸν πλησίον σὰν τὸν ἑαυτό μας εἶναι ἀνώτερο ἀπ' ὅ-
λα τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὶς θυσίες. κι ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε ὅτι ἀποκρίθηκε μυαλωμέ- 34
να, τοῦ εἶπε· Δὲν εἶσαι μακριὰ ἀπὸ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. καὶ κανεὶς πλέον δὲν τολ-
μοῦσε νὰ τὸν ῥωτήση.

54 Μίλησε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ δίδασκε στὸ ἱερὸ λέγοντας· Πῶς οἱ γραμματεῖς λὲν ὅτι 35
ὁ Χριστὸς εἶναι γιὸς τοῦ Δαυΐδ; διότι ὁ Δαυΐδ εἶπε μὲ πνεῦμα ἅγιο· 36

Λέει ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου, κάθου ἀπὸ τὰ δεξιά μου
μέχρι νὰ βάλω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου.

ὁ ἴδιος λοιπὸν ὁ Δαυΐδ τὸν λέει Κύριο· κι ἀπὸ ποῦ εἶναι γιός του; καὶ ὁ πολὺς κό- 37
σμος τὸν ἄκουγε εὐχάριστα. τοὺς ἔλεγε ἐπίσης στὴ διδαχή του· Φυλάγεστε ἀπὸ τοὺς 38
γραμματεῖς ποὺ ἀγαποῦν τὸ νὰ περπατοῦν μὲ στολὲς καὶ τὶς χαιρετοῦρες στὶς συγκε- 39
ντρώσεις καὶ τὶς πρωτοκαθεδρίες στὶς συναγωγὲς καὶ τὰ πρῶτα ντιβάνια στὰ δεῖ-
πνα. αὐτοὶ ποὺ κατατρῶν τὰ σπιτικὰ τῶν χηρῶν καὶ μάλιστα μὲ τὴν πρόφασι ὅτι κά- 40
νουν μεγάλες προσευχές! αὐτοὶ θὰ ἔχουν περισσότερη τιμωρία.

55 Κι ἀφοῦ κάθισε ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι ἀπὸ τὸ ταμεῖο, ἔβλεπε πῶς ῥίχνει ὁ κόσμος 41
στὸ ταμεῖο χάλκινο χρῆμα. καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔρριχναν πολλά· κι ἦρθε μιὰ φτωχὴ 42
χήρα κι ἔρριξε δυὸ λεπτά, ποὺ εἶναι ένας κοδράντης. καὶ φώναξε κοντά του τοὺς 43
μαθητάς του καὶ τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἡ χήρα αὐτὴ ἡ φτωχὴ ἔρριξε περισσό-
τερο ἀπ' ὅλους ὅσοι ῥίχνουν στὸ ταμεῖο· διότι ὅλοι ἔρριξαν ἀπὸ κεῖνο ποὺ τοὺς πε- 44
ρισσεύει, ἐνῷ αὐτὴ ἀπὸ τὸ λειψό της τὰ ἔρριξε ὅλα ὅσα εἶχε, ὅλο τὸ βιό της.

56 Καὶ καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τὸ ἱερὸ τοῦ λέει ένας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· Διδάσκαλε, 1 **13**
κύττα τί μεγάλες πέτρες καὶ τί μεγάλες οἰκοδομές. κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ 2
εἶπε· Τὶς βλέπεις αὐτὲς τὶς μεγάλες οἰκοδομές; δὲν θ' ἀφεθῇ ἐδῶ πέτρα πάνω στὴν
πέτρα ποὺ νὰ μὴ γκρεμιστῇ. κι ὅταν καθόταν στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν ἀπέναντι ἀπὸ 3
τὸ ἱερό, τὸν ῥωτοῦσαν ἰδιαίτερα ὁ Πέτρος κι ὁ Ἰάκωβος κι ὁ Ἰωάννης κι ὁ Ἀνδρέ-
ας· Πές μας πότε θὰ γίνουν αὐτά, καὶ ποιό εἶναι τὸ σημάδι ὅταν μέλλουν νὰ πραγ- 4
ματοποιηθοῦν ὅλ' αὐτά; κι ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε κι ἄρχισε νὰ τοὺς λέῃ· Προσέχετε 5
νὰ μὴ σᾶς πλανήσῃ κανείς. διότι θὰρθοῦν πολλοὶ μὲ τ' ὄνομά μου ποὺ θὰ λὲν ὅτι ''Ἐ- 6
γὼ εἶμαι', καὶ θὰ πλανήσουν πολλούς. κι ὅταν ἀκούσετε πολέμους καὶ φῆμες πολέ- 7
μων, μὴν τρομάζετε· διότι πρέπει νὰ γίνουν, ἀλλ' ὄχι ἀκόμη τὸ τέλος. *θὰ ξεσηκωθῇ*
ένα ἔθνος ἐναντίον ἄλλου καὶ ένα καθεστὼς ἐναντίον ἄλλου, καὶ θὰ γίνουν σεισμοὶ 8
κατὰ τόπους, καὶ θὰ γίνουν πεῖνες καὶ ταραχές. αὐτὰ εἶναι ἀρχὲς πόνων τοῦ τοκε- 9
τοῦ. σεῖς ὅμως νὰ προσέχετε τοὺς ἑαυτούς σας. διότι θὰ σᾶς παραδώσουν σὲ συνέ-
δρια, καὶ στὶς συναγωγές των θὰ φᾶτε ξύλο, καὶ θὰ σᾶς στήσουν μπροστὰ σὲ ἡγεμό-
νες καὶ βασιλεῖς ἐξ αἰτίας μου, γιὰ νὰ τοὺς εἶναι μαρτυρία· καὶ πρέπει πρῶτα νὰ κη- 10
ρυχτῇ τὸ εὐαγγέλιο σ' ὅλα τὰ ἔθνη. κι ὅταν σᾶς τραβήξουν καὶ σᾶς παραδώσουν, μὴ 11
μεριμνᾶτε ἐκ τῶν προτέρων τὶ θὰ πῆτε, καὶ μὴ μελετᾶτε, ἀλλ' ὅ,τι θὰ σᾶς δοθῇ τὴν ὥ-
ρα ἐκείνη, αὐτὸ νὰ λέτε· διότι δὲν εἶστε σεῖς ἐκεῖνοι ποὺ μιλᾶτε, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ

13 ἅγιο. καὶ θὰ παραδώσῃ στὸ θάνατο ἀδερφὸς τὸν ἀδερφὸ καὶ πατέρας τὸ τέκνο, καὶ 12
14 θὰ ξεσηκωθοῦν τέκνα ἐναντίον τῶν γονέων καὶ θὰ τοὺς θανατώσουν. καὶ θὰ σᾶς μι- 13
σοῦν ὅλοι γιὰ τὸ ὄνομά μου· κι ὅποιος θὰ ὑπομείνῃ μέχρι τέλους, αὐτὸς θὰ σωθῇ.

57 1 Κι ὅταν δῆτε τὸ *βρόμισμα τοῦ ῥημαγμοῦ,* ποὺ εἶπε ὁ Δανιὴλ ὁ προφήτης, νὰ 14
2 στέκεται ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει –αὐτὸς ποὺ διαβάζει νὰ καταλαβαίνῃ–, τότε ὅσοι εἶ-
ναι στὴν Ἰουδαία νὰ φεύγουν στὰ βουνά, κι ὅποιος εἶναι ἐπάνω στὴν ταράτσα, νὰ 15
3 μὴν κατεβῇ στὸ σπίτι καὶ νὰ μὴ μπῇ νὰ πάρῃ τίποτε ἀπὸ τὸ σπίτι του, κι ὅποιος εἶ- 16
4 ναι στὸ χωράφι νὰ μὴ γυρίσῃ πίσω νὰ πάρῃ τὸ ἱμάτιό του. κι ἀλίμονο στὶς γκαστρω- 17
5 μένες καὶ σ' ἐκεῖνες ποὺ θηλάζουν τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες. προσεύχεστε δὲ νὰ μὴ γίνῃ ἡ 18
6 φυγή σας χειμῶνα. διότι *οἱ μέρες ἐκεῖνες θὰ εἶναι τέτοια θλῖψι ποὺ ὅμοιά της δὲν ἔ-* 19
γινε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς κτίσεως ποὺ δημιούργησε ὁ θεὸς μέχρι τώρα καὶ οὔτε θὰ γί-
7 *νῃ.* καὶ ἂν ὁ Κύριος δὲν λιγόστευε τὶς ἡμέρες, δὲν θὰ σῳζόταν τίποτε τὸ ζωντανό· 20
ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ποὺ διάλεξε λιγόστεψε τὶς ἡμέρες.

8 9 Καὶ τότε ἂν σᾶς πῇ κανείς, 'Νά ἐδῶ ὁ Χριστός', 'Νά ἐκεῖ', μὴν πιστεύετε. διότι 21 22
θὰ ἐμφανιστοῦν ψευδόχριστοι καὶ *ψευδοπροφῆτες καὶ θὰ παρουσιάσουν σημεῖα καὶ*
10 *τέρατα,* γιὰ ν' ἀποπλανήσουν, ἂν εἶναι δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ἀλλὰ σεῖς προ- 23
11 σέχετε· νά, σᾶς τὰ εἶπα ὅλα ἐκ τῶν προτέρων. ἀλλὰ κατὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, μετὰ τὴ 24
12 θλῖψι ἐκείνη, *ὁ ἥλιος θὰ σκοτεινιάσῃ, καὶ ἡ σελήνη θὰ παύσῃ νὰ δίνῃ τὸ φῶς της, καὶ* 25
οἱ ἀστέρες θὰ πέφτουν ἀπὸ τὸν οὐρανό, καὶ οἱ οὐράνιες δυνάμεις θὰ σαλευτοῦν. καὶ
13 *τότε θὰ δοῦν τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται ἐπάνω στὰ σύννεφα* μὲ δύναμι πολλὴ 26
14 καὶ δόξα. καὶ τότε θὰ στείλῃ τοὺς ἀγγέλους του καὶ *θὰ συγκεντρώσῃ τοὺς ἐκλεκτούς* 27
του ἀπὸ τοὺς τέσσερες ἀνέμους, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς μέχρι ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ.

15 Πάρτε δὲ παράδειγμα ἀπὸ τὴ συκιά· ὅταν τὸ κλωνάρι της γίνῃ τρυφερὸ καὶ βγά- 28
16 ζῃ τὰ φύλλα, καταλαβαίνετε ὅτι τὸ θέρος εἶναι κοντά· ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν δῆτε νὰ γί- 29
17 νωνται αὐτά, νὰ ξέρετε ὅτι εἶναι κοντά, στὶς θύρες. σᾶς βεβαιώνω ὅτι δὲν θὰ πεθάνῃ 30
18 ἡ γενιὰ αὐτὴ μέχρι νὰ γίνουν ὅλ' αὐτά. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ φθαροῦν, ἀλλὰ τὰ λό- 31
για τὰ δικά μου δὲν πρόκειται νὰ φθαροῦν.

58 1 Ὅσο δὲ γιὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἢ τὴν ὥρα, δὲν τὴν ξέρει κανείς, οὔτε οἱ ἄγγελοι 32
2 στὸν οὐρανό, παρὰ μόνον ὁ πατέρας. προσέχετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεστε· διότι 33
3 δὲν ξέρετε πότε εἶναι ὁ καιρός. ὅπως ἕνας ἄνθρωπος ξενητεμένος, ποὺ ἄφησε τὸ 34
σπίτι του, κι ἔδωσε τὴν ἐξουσία στοὺς δούλους του, καὶ στὸν καθένα τὸ ἔργο του,
4 καὶ στὸ θυρωρὸ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ εἶναι ἄγρυπνος. νᾶστε λοιπὸν ἄγρυπνοι· διότι δὲν 35
ξέρετε πότε ἔρχεται ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ, βράδυ ἢ μεσάνυχτα ἢ ὅταν λαλοῦν οἱ πε- 36
5 τεινοὶ ἢ πρωΐ· μήπως ἔρθῃ ξαφνικὰ καὶ σᾶς βρῇ νὰ κοιμᾶστε. κι αὐτὰ ποὺ σᾶς λέω, 37
τὰ λέω σ' ὅλους· νᾶστε ἄγρυπνοι.

59 1 2 Καὶ μετὰ δύο μέρες ἦταν τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα. καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ- 1 **14**
3 ματεῖς γύρευαν πῶς νὰ τὸν πιάσουν μὲ δόλο καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν. κι ἔλεγαν· Μὴ 2
στὴ διάρκεια τῆς ἑορτῆς, μήπως γίνῃ θόρυβος τοῦ λαοῦ.

60 1 Κι ἐνῷ αὐτὸς ἦταν στὴ Βηθανία, στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, καθὼς ἦταν 3
πλαγιασμένος, ἦρθε μιὰ γυναίκα κρατώντας ἕνα ἀλάβαστρο μὲ μύρο πανάκριβης
2 3 ῥευστῆς νάρδου, κι ἀφοῦ ἔσπασε τὸ ἀλάβαστρο τὸ ἔχυνε πάνω στὸ κεφάλι του. καὶ 4
4 μερικοὶ ἐξέφραζαν μεταξύ τους τὴν ἀγανάκτησί τους λέγοντας· Γιατί ἔγινε αὐτὴ ἡ 5
σπατάλη τοῦ μύρου; τὸ μύρο αὐτὸ μποροῦσε νὰ πουληθῇ πάνω ἀπὸ τριακόσια δηνά-
5 ρια καὶ νὰ δοθῇ στοὺς φτωχούς· καὶ τὴ μάλλωναν. ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶπε· Ἀφήστε την· 6
6 τί τὴν ἐνοχλεῖτε; καλὸ ἔργο ἔκανε ἐπάνω μου. διότι τοὺς φτωχοὺς τοὺς ἔχετε μαζί 7
σας πάντοτε, καὶ ὅταν θέλετε, μπορεῖτε νὰ τοὺς εὐεργετήσετε· ἐμένα ὅμως δὲν μ' ἔχε-
7 τε πάντοτε. αὐτὴ ἔκανε αὐτὸ ποὺ εἶχε νὰ κάνῃ· μύρωσε προκαταβολικὰ τὸ σῶμα μου 8
8 γιὰ τὸν ἐνταφιασμό. σᾶς βεβαιώνω, ὅπου κι ἂν κηρυχτῇ τὸ εὐαγγέλιο αὐτό, σ' ὅλο 9
τὸν κόσμο, θ' ἀναφερθῇ κι αὐτὸ ποὺ ἔκανε αὐτή, γιὰ νὰ μένῃ ἡ μνήμη της.

61 Κι ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, πῆγε στοὺς ἀρχιερεῖς, γιὰ
νὰ τοὺς τὸν παραδώσῃ. κι ἐκεῖνοι, ὅταν τ' ἄκουσαν, χάρηκαν, καὶ τοῦ ὑποσχέθηκαν
νὰ τοῦ δώσουν χρήματα· καὶ ζητοῦσε πῶς νὰ τὸν παραδώσῃ μὲ καλὴ εὐκαιρία.
62 Καὶ τὴν πρώτη μέρα τῶν ἀζύμων, ὅταν ἔκαναν τὴ θυσία τοῦ πάσχα, τοῦ λὲν οἱ
μαθηταί του· Ποῦ θέλεις νὰ πᾶμε νὰ ἑτοιμάσουμε γιὰ νὰ φᾷς τὸ πάσχα; καὶ στέλνει
δυὸ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέει· Πηγαίνετε στὴν πόλι, καὶ θὰ σᾶς συναντή-
σῃ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ θὰ κρατάῃ ἕνα σταμνὶ μὲ νερό· ἀκολουθήστε τον, καὶ ὅπου
θὰ μπῇ, πῆτε στὸν οἰκοδεσπότη ὅτι 'Ὁ διδάσκαλος λέει· Ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμά
μου, ὅπου θὰ φάω τὸ πάσχα μὲ τοὺς μαθητάς μου;'. κι αὐτὸς θὰ σᾶς δείξῃ ἕνα μεγά-
λο ἀνώγι στρωμένο ἕτοιμο· ἐκεῖ ἑτοιμάστε γιὰ μᾶς. καὶ βγῆκαν οἱ μαθηταί του καὶ
ἦρθαν στὴν πόλι, καὶ βρῆκαν ὅπως τοὺς εἶπε, κι ἑτοίμασαν τὸ πάσχα. κι ὅταν βρά-
δυασε, ἔρχεται μαζὶ μὲ τοὺς δώδεκα· κι ὅταν ὅλοι τους πλάγιαζαν γιὰ φαγητό, εἶπε
ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἕνας ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ παραδώσῃ, ἐκεῖνος ποὺ τρώει μαζί
μου. κι ἐκεῖνοι ἄρχισαν νὰ λυποῦνται καὶ νὰ τοῦ λὲν ἕνας ἕνας· Μήπως ἐγώ; καὶ ἄλ-
λος· Μήπως ἐγώ; κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· Ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ἐκεῖ-
νος ποὺ βουτάει στὸ πιάτο μαζί μου. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου βέβαια πηγαίνει, ὅπως εἶ-
ναι γραμμένο γι' αὐτόν· ἀλίμονο ὅμως στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο ποὺ παραδίνει τὸν υἱὸ
τοῦ ἀνθρώπου· ἦταν καλὸ γι' αὐτόν, ἂν δὲν εἶχε γεννηθῆ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. καὶ
καθὼς ἔτρωγαν, ὁ Ἰησοῦς πῆρε ἄρτο, τὸν εὐλόγησε, τὸν ἔκοψε, τοὺς ἔδωσε, καὶ εἶπε·
Πάρτε· αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμά μου. πῆρε καὶ τὸ ποτήρι, εὐχαρίστησε, καὶ τοὺς ἔδωσε.
καὶ ἤπιαν ἀπ' αὐτὸ ὅλοι. καὶ τοὺς εἶπε· Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινούργιας
διαθήκης, ποὺ χύνεται γιὰ πολλούς. σᾶς βεβαιώνω ὅτι δὲν θὰ ξαναπιῶ πλέον ἀπὸ
τὸ γένημα τῆς ἀμπέλου μέχρι τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὅταν θὰ τὸ πιῶ καινούργιο στὴ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ. κι ἀφοῦ ἔψαλαν, βγῆκαν στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.
63 Καὶ τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς, ὅτι Τὴ νύχτα αὐτὴ θὰ σκανδαλιστῆτε μ' ἐμένα ὅλοι· διότι εἶναι γραμμένο· *Θὰ χτυπήσω τὸν ποιμένα καὶ θὰ διασκορπιστοῦν τὰ πρόβατα·*
ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνάστασί μου θὰ πάω πρὶν ἀπὸ σᾶς στὴ Γαλιλαία. κι ὁ Πέτρος τοῦ
εἶπε· Κι ἂν ὅλοι σκανδαλιστοῦν, ἐγὼ ὅμως ὄχι. καὶ τοῦ λέει ὁ Ἰησοῦς· Σὲ βεβαιώνω
ὅτι ἐσὺ σήμερα, αὐτὴ τὴ νύχτα, πρὶν λαλήσῃ ὁ πετεινὸς δύο φορές, θὰ μ' ἀρνηθῇς
τρεῖς φορές. ὁ Πέτρος ὅμως ἔλεγε ἐπιμένοντας περισσότερο· Κι ἂν χρειαστῇ νὰ πε-
θάνω μαζί σου, δὲν θὰ σ' ἀρνηθῶ. τὸ ἴδιο δὲ ἔλεγαν καὶ ὅλοι.
64 Κι ἔρχονται σ' ἕναν τόπο ποὺ λεγόταν Γεθσημανή, καὶ λέει στοὺς μαθητάς του·
Καθίστε ἐδῶ, μέχρι νὰ προσευχηθῶ. καὶ παίρνει μαζί του τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰάκω-
βο καὶ τὸν Ἰωάννη, κι ἄρχισε νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ φόβο κι ἀδημονία· καὶ τοὺς
λέει· Ἡ ψυχή μου εἶναι περίλυπη μέχρι θανάτου· μείνετε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε. κι ἀ-
φοῦ προχώρησε λίγο πιὸ μπροστά, ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο κατὰ γῆς, καὶ προσευχό-
ταν, ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ προσπεράσῃ ἀπ' αὐτὸν ἡ ὥρα· κι ἔλεγε· Ἀββᾶ πατέρα, σὲ
σένα εἶναι ὅλα δυνατά· ἀφαίρεσε ἀπὸ μένα τὸ ποτήρι αὐτό· ἀλλ' ὄχι τί θέλω ἐγώ,
ἀλλ' ὅ,τι θέλεις ἐσύ. κι ἔρχεται καὶ τοὺς βρίσκει νὰ κοιμοῦνται, καὶ λέει στὸν Πέτρο·
Σίμων, κοιμᾶσαι; δὲν μπορέσατε νὰ μείνετε ἄγρυπνοι μιὰ ὥρα; μένετε ἄγρυπνοι καὶ
προσεύχεστε, γιὰ νὰ μὴ μπῆτε σὲ πειρασμό· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμο, ἡ δὲ σάρκα ἀ-
σθενής. καὶ πάλι προχώρησε μπροστὰ καὶ προσευχήθηκε λέγοντας τὸν ἴδιο λόγο. κι
ὅταν γύρισε πίσω, τοὺς βρῆκε πάλι νὰ κοιμοῦνται· διότι τὰ μάτια τους ἔκλειναν βα-
ριά, καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ τοῦ ἀποκριθοῦν. κι ἔρχεται γιὰ τρίτη φορὰ καὶ τοὺς λέει·
Κοιμᾶστε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεστε! ἀρκεῖ· ἦρθε ἡ ὥρα· νά, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πα-
ραδίνεται στὰ χέρια τῶν ἁμαρτωλῶν. σηκώνεστε, πηγαίνουμε· νά αὐτὸς ποὺ μὲ πα-
ραδίνει, ζύγωσε.
65 Κι ἀμέσως, ἐνῷ ἀκόμα μιλοῦσε, ἔρχεται ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἕνας ἀπὸ τοὺς
δώδεκα, καὶ μαζί του κόσμος πολὺς μὲ μαχαίρια καὶ ξύλα, σταλμένοι ἀπὸ τοὺς ἀρ-

2 χιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους. ἐκεῖνος δὲ ποὺ τὸν παρέδινε τοὺς εἶ- 44
χε δώσει σύνθημα λέγοντας· 'Αὐτὸν ποὺ θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι· πιάστε τον καὶ τρα-
3 βήξτε τον μὲ σιγουριά'. κι ὅταν ἦρθε, τὸν πλησιάζει ἀμέσως καὶ τοῦ λέει· Χαῖρε, 45
4 ῥαββί. καὶ τὸν καταφίλησε. κι ἐκεῖνοι ἔβαλαν ἐπάνω του τὰ χέρια τους καὶ τὸν ἔπια- 46
5 σαν. κι ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ παραστεκόταν τραβάει τὸ μαχαίρι καὶ χτυπάει τὸ δοῦ- 47
6 λο τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἀφαιρεῖ τὸ αὐτί. καὶ παίρνοντας τὸ λόγο ὁ Ἰησοῦς τοὺς 48
7 λέει· Σὰ γιὰ λῃστὴ βγήκατε μὲ μαχαίρια καὶ ξύλα νὰ μὲ συλλάβετε· κάθε μέρα ἤμουν 49
κοντά σας καὶ δίδασκα στὸ ἱερό, καὶ δὲν μὲ πιάσατε. ἀλλ' ἔτσι ἐκπληρώνονται οἱ
8 9 Γραφές. καὶ ὅλοι τὸν ἐγκατέλειψαν κι ἔφυγαν. καὶ κάποιος νεαρὸς τὸν ἀκολούθησε, 50 51
10 φορώντας σιντόνι - ἱμάτιο κατάσαρκα· καὶ τὸν πιάνουν οἱ νεαροί· κι ἐκεῖνος ἐγκατέ- 52
λειψε τὸ σιντόνι - ἱμάτιο καὶ τοὺς ξέφυγε γυμνός.

66 1 2 Καὶ τράβηξαν τὸν Ἰησοῦ στὸν ἀρχιερέα· καὶ μαζεύονται γι' αὐτὸν ὅλοι οἱ ἀρ- 53
3 χιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. κι ὁ Πέτρος τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μα- 54
κριὰ μέχρι μέσα στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ καθόταν μαζὶ μὲ τοὺς ὑπηρέτες καὶ
4 θερμαινόταν στὴ φωτιά. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς κι ὅλο τὸ συνέδριο ἔψαχναν νὰ βροῦν μαρ- 55
5 τυρία ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν, καὶ δὲν εὕρισκαν· διότι ψευδο- 56
6 μαρτυροῦσαν ἐναντίον του πολλοί, ἀλλ' οἱ μαρτυρίες δὲν ἦταν σύμφωνες. καὶ μερι- 57
7 κοὶ σηκώθηκαν καὶ ψευδομαρτυροῦσαν ἐναντίον του λέγοντας ὅτι Ἐμεῖς τὸν ἀκού- 58
σαμε νὰ λέῃ ὅτι Ἐγὼ θὰ γκρεμήσω τὸ ναὸ αὐτὸ τὸ χειροποίητο καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες
8 9 θὰ κτίσω ἄλλον ἀχειροποίητον. ἀλλ' οὔτε ἔτσι ἡ μαρτυρία τους ἦταν σύμφωνη. ση- 59 60
10 κώνεται στὸ μέσον ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ῥωτάει τὸν Ἰησοῦ λέγοντας· Δὲν ἀποκρίνεσαι τί-
ποτε; τί σοῦ καταμαρτυροῦν αὐτοί; κι ἐκεῖνος σιωποῦσε καὶ δὲν ἀποκρίθηκε τίποτε.
11 τὸν ξαναρωτάει ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τοῦ λέει· Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 61
12 κι ὁ Ἰησοῦς λέει· Ἐγὼ εἶμαι· *καὶ θὰ δῆτε τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ κάθεται ἀπὸ τὰ* 62
13 *δεξιὰ τῆς Δυνάμεως καὶ νἄρχεται ἐπάνω στὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ.* ὁ δὲ ἀρχιερεὺς 63
14 ἔσχισε τοὺς χιτῶνες του καὶ λέει· Τί μᾶς χρειάζονται πιὰ οἱ μάρτυρες; ὁπωσδήποτε 64
15 ἀκούσατε τὴ βλασφημία· τί γνώμη ἔχετε; καὶ ὅλοι τους τὸν καταδίκασαν, ὅτι εἶναι ἔ-
16 νοχος θανάτου. καὶ μερικοὶ ἄρχισαν νὰ τὸν φτύνουν, καὶ σκεπάζοντας τὸ πρόσωπό 65
17 του νὰ τοῦ ῥίχνουν σβερκιὲς λέγοντάς του· Προφήτευσέ μας ποιός σὲ χτύπησε. καὶ
οἱ ὑπηρέτες τὸν χτυποῦσαν μὲ χαστούκια.

67 1 Κι ἐνῷ ὁ Πέτρος ἦταν κάτω στὴν αὐλή, ἔρχεται μιὰ ἀπὸ τὶς δοῦλες τοῦ ἀρχιερέ- 66
2 ως, καὶ βλέποντας τὸν Πέτρο νὰ θερμαίνεται, τὸν κυττάζει καὶ τοῦ λέει· Καὶ σὺ ἤσουν 67
3 μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζαρηνό. κι ἐκεῖνος ἀρνήθηκε λέγοντας· Δὲν ξέρω οὔτε κατα- 68
4 5 λαβαίνω τί λές. καὶ βγῆκε ἔξω στὸ προαύλιο, καὶ λάλησε πετεινός. καὶ ἡ δούλη, ὅταν 69
τὸν εἶδε πάλι, ἄρχισε νὰ λέῃ σ' ἐκείνους ποὺ στέκονταν δίπλα ὅτι Αὐτὸς εἶναι ἀπ' αὐ-
6 τούς. κι ἐκεῖνος ἀρνοῦνταν πάλι. καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο ἐκεῖνοι ποὺ στέκονταν δίπλα ἔλε- 70
7 γαν πάλι στὸν Πέτρο· Ἀλήθεια εἶσαι ἀπ' αὐτούς· διότι εἶσαι Γαλιλαῖος, καὶ ἡ προφο-
8 ρά σου μοιάζει. κι ἐκεῖνος ἄρχισε ν' ἀναθεματίζῃ καὶ νὰ ὁρκίζεται ὅτι Δὲν τὸν ξέρω 71
9 10 τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν ποὺ λέτε. καὶ λάλησε πετεινὸς γιὰ δεύτερη φορά. καὶ θυμήθηκε ὁ 72
Πέτρος τὸ λόγο ποὺ τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς ὅτι 'Πρὶν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ δυὸ φορές, θὰ μ'
11 ἀπαρνηθῇς τρεῖς φορές'. κι ἔβαλε τὶς παλάμες του στὸ πρόσωπό του, κι ἔκλαιγε.

68 1 Κι ἀμέσως τὸ πρωῒ ἔκαναν συμβούλιο οἱ ἀρχιερεῖς μαζὶ μὲ τοὺς πρεσβυτέρους 1 **15**
καὶ γραμματεῖς καὶ ὅλο τὸ συνέδριο, κι ἀφοῦ ἔδεσαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν ἔφεραν καὶ τὸν
2 παρέδωσαν στὸν Πιλᾶτο. κι ὁ Πιλᾶτος τὸν ῥώτησε· Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου- 2
3 δαίων; κι ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε· Τὸ εἶπες. καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ κατηγο- 3
4 ροῦσαν πολλά, ἐνῷ αὐτὸς δὲν ἀποκρινόταν τίποτε. ὁ δὲ Πιλᾶτος τὸν ξαναρωτοῦσε 4
5 λέγοντας· Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε; κύττα πόσα σοῦ καταμαρτυροῦν. ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς 5
6 δὲν ἀποκρίθηκε πλέον τίποτε, κι ὁ Πιλᾶτος θαύμαζε. κάθε ἑορτὴ δὲ τοὺς ἀπέλυε ἕνα 6
7 φυλακισμένο, ὅποιον ζητοῦσαν. καὶ ἦταν φυλακισμένος ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μαζὶ 7

μ' ἐκείνους ποὺ εἶχαν κάνει μαζί του ἐπανάστασι καὶ στὴν ἐπανάστασι εἶχαν κάνει
8 φόνο. κι ὁ κόσμος φωνάζοντας μὲ βοὴ ἄρχισε νὰ ζητάῃ, νὰ τοὺς κάνῃ ὅπως τοὺς ἔ- 8
9 κανε πάντα. κι ὁ Πιλᾶτος τοὺς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω τὸ βα- 9
10 σιλέα τῶν Ἰουδαίων; διότι ἤξερε, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς τὸν εἶχαν παραδώσει ἀπὸ φθόνο. 10
11 οἱ ἀρχιερεῖς ὅμως παρακίνησαν τὸν κόσμο, νὰ τοὺς ἀπολύσῃ μᾶλλον τὸ Βαραββᾶ. 11
12 κι ὁ Πιλᾶτος μίλησε πάλι καὶ τοὺς εἶπε· Τότε τί θέλετε νὰ κάνω αὐτὸν ποὺ τὸν λέτε 12
13 14 ‘Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων’; κι ἐκεῖνοι πάλι ἔκραξαν· Σταύρωσέ τον. κι ὁ Πιλᾶτος 13 14
15 τοὺς ἔλεγε· Μὰ τί κακὸ ἔκανε; κι ἐκεῖνοι πιὸ πολὺ ἔκραξαν· Σταύρωσέ τον. κι ὁ Πι-
16 λᾶτος θέλοντας νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν κόσμο, τοὺς ἀπέλυσε τὸ Βαραββᾶ· κι ἀφοῦ μα- 15
στίγωσε τὸν Ἰησοῦ, τὸν παρέδωσε, γιὰ νὰ σταυρωθῇ.

69 1 Οἱ δὲ στρατιῶτες τὸν τράβηξαν μέσα στὴν αὐλή, δηλαδὴ στὸ πραιτώριο, καὶ συ- 16
2 γκαλοῦν ὅλη τὴ σπεῖρα· καὶ τοῦ φοροῦν πορφύρα καὶ τοῦ βάζουν στὸ κεφάλι ἕνα ἀ- 17
3 γκάθινο στεφάνι ποὺ ἔπλεξαν, κι ἄρχισαν νὰ τὸν χαιρετοῦν· Χαῖρε, βασιλιᾶ τῶν 18
4 Ἰουδαίων· καὶ τοῦ χτυποῦσαν τὸ κεφάλι μὲ καλάμι, καὶ τὸν ἔφτυναν, καὶ γονάτιζαν 19
5 καὶ τὸν προσκυνοῦσαν. κι ὅταν τὸν κορόιδεψαν, τοῦ ἔβγαλαν τὴν πορφύρα καὶ τοῦ 20
6 φόρεσαν τὰ δικά του ῥοῦχα, καὶ τὸν βγάζουν ἔξω, γιὰ νὰ τὸν σταυρώσουν. κι ἀγγα- 21
ρεύουν κάποιον ποὺ περνοῦσε, τὸ Σίμωνα τὸν Κυρηναῖο, ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν ὕ-
παιθρο, τὸν πατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ῥούφου, γιὰ νὰ σηκώσῃ τὸ σταυρό
του.

70 1 2 Καὶ τὸν φέρνουν στὸν Γολγοθά, ποὺ μεταφράζεται Κρανίου Τόπος. καὶ τοῦ ἔδι- 22 23
3 ναν νὰ πιῇ κρασὶ μὲ σμύρνα· ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν πῆρε. κι ἀφοῦ τὸν σταύρωσαν, *μοιρά-* 24
4 *ζονται τὰ ῥοῦχα του ῥίχνοντας κλῆρο γι' αὐτά,* ποιός θὰ πάρῃ τί. καὶ ἦταν ἡ ὥρα ἕξ, 25
5 ὅταν τὸν σταύρωσαν. καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τῆς κατηγορίας του ἔγραφε· ‘Ὁ βασιλεὺς τῶν 26
6 Ἰουδαίων’. καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν σταυρώνουν δύο λῃστάς, ἕναν ἀπὸ τὰ δεξιὰ κι ἕναν ἀ- 27
7 πὸ τ' ἀριστερά του. κι ἐκπληρώθηκε ἡ Γραφὴ ποὺ λέει· *Καὶ λογαριάστηκε μαζὶ μὲ* 28
8 *τοὺς παρανόμους.* κι ὅσοι περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ τὸν ἔβριζαν κουνώντας τὰ κεφάλια 29
9 τους καὶ λέγοντας· Γιούχα! σὺ ποὺ γκρεμίζεις τὸ ναὸ καὶ τὸν κτίζεις σὲ τρεῖς ἡμέρες!
10 11 σῶσε τὸν ἑαυτό σου καὶ κατέβα ἀπὸ τὸ σταυρό. ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μὲ τοὺς 30 31
γραμματεῖς ἔλεγαν μεταξύ τους κοροϊδεύοντας· Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτό του δὲν
12 μπορεῖ νὰ τὸν σώσῃ. ὁ Χριστός, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ἂς κατεβῇ τώρα ἀπὸ τὸ 32
13 σταυρό, γιὰ νὰ δοῦμε καὶ νὰ πιστεύσουμε σ' αὐτόν. τὸν κορόιδευαν κι ἐκεῖνοι ποὺ ἦ-
14 ταν σταυρωμένοι μαζί του. κι ὅταν πῆγε ἡ ὥρα ἕξ, ἔγινε σκοτάδι σ' ὅλη τὴ χώρα μέ- 33
15 χρι τὶς ἐννιὰ ἡ ὥρα· καὶ στὶς ἐννιὰ ἡ ὥρα ὁ Ἰησοῦς φώναξε μὲ φωνὴ δυνατὴ καὶ εἶπε· 34

Ἐλωΐ ἐλωΐ λιμὰ σαβαχθανί·

ποὺ μεταφράζεται·

Θεέ μου θεέ μου, γιατί μ' ἐγκατέλειψες;

16 καὶ μερικοὶ ἀπὸ κείνους ποὺ στέκονταν δίπλα, ὅταν ἄκουσαν, ἔλεγαν· Κύττα, φωνά- 35
17 ζει τὸν Ἠλία. ἕνας μάλιστα ἔτρεξε καὶ γέμισε ἕνα σφουγγάρι μὲ ξίδι, κι ἀφοῦ τὸ τύ- 36
18 λιξε σὲ καλάμι, τοῦ ἔδινε νὰ πιῇ λέγοντας· Ἀφήστε νὰ δοῦμε, ἂν ἔρχεται ὁ Ἠλίας
19 20 νὰ τὸν κατεβάσῃ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ φωνὴ καὶ ξεψύχισε. καὶ τὸ κατα- 37 38
21 πέτασμα τοῦ ναοῦ σχίστηκε στὰ δύο ἀπὸ πάνω μέχρι κάτω. κι ὁ ἑκατόνταρχος ποὺ 39
στεκόταν κοντὰ κι ἀπέναντί του, ὅταν εἶδε ὅτι ξεψύχησε φωνάζοντας ἔτσι, εἶπε· Ἀ-
22 ληθινὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν υἱὸς θεοῦ. ἦταν δὲ καὶ μερικὲς γυναῖκες ποὺ ἔβλε- 40
παν ἀπὸ μακριά, ἀνάμεσα στὶς ὁποῖες ἦταν καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ Μα-
ρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ Ἰωσῆ, καὶ ἡ Σαλώμη, οἱ ὁποῖες τὸν ἀ-
23 κολουθοῦσαν, κι ὅταν ἦταν στὴ Γαλιλαία, καὶ τὸν ὑπηρετοῦσαν, κι ἄλλες πολλὲς 41
ποὺ εἶχαν ἀνεβῆ στὰ Ἱεροσόλυμα μαζί του.

71 1 2 Κι ὅταν πιὰ βράδιασε, ἐπειδὴ ἦταν παρασκευή, δηλαδὴ προσάββατο, ἦρθε ὁ Ἰω- 42 43
σὴφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, λαμπροφορεμένος βουλευτής, ποὺ πρόσμενε κι αὐτὸς τὴ
3 βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τόλμησε καὶ μπῆκε στοῦ Πιλάτου καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰη- 44
4 σοῦ. ὁ δὲ Πιλᾶτος θαύμασε, πῶς πέθανε κιόλας, καὶ κάλεσε τὸν ἑκατόνταρχο καὶ
5 τὸν ῥώτησε ἂν ἔχῃ ὥρα ποὺ πέθανε· κι ὅταν ἔμαθε ἀπὸ τὸν ἑκατόνταρχο, δώρησε τὸ 45
6 7 σῶμα στὸν Ἰωσήφ. κι ἀγόρασε σιντόνι, καὶ τὸν κατέβασε καὶ τὸν τύλιξε στὸ σιντόνι, 46
καὶ τὸν ἔθαψε σὲ μνῆμα ποὺ ἦταν λατομημένο ἀπὸ πέτρα, καὶ κύλισε ἕνα λίθο μπρο-
8 στὰ στὴ θύρα τοῦ μνήματος. ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία τοῦ Ἰωσῆ ἔβλε- 47
παν ποῦ θάβεται.

72 1 Κι ὅταν πέρασε τὸ σάββατο, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία τοῦ Ἰακώβου 1 **16**
2 καὶ ἡ Σαλώμη ἀγόρασαν ἀρώματα, γιὰ νἄρθουν νὰ τὸν ἀλείψουν. καὶ πολὺ πρωῒ τὴν 2
3 πρώτη τῆς ἑβδομάδος ἔρχονται στὸ μνῆμα, ὅταν εἶχε ἀνατείλει ὁ ἥλιος. κι ἔλεγαν 3
4 μεταξύ τους· Ποιός θὰ μᾶς κυλίσῃ τὸ λίθο ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ μνήματος; καὶ ῥίχνοντας 4
5 τὴ ματιά τους βλέπουν ὅτι ὁ λίθος εἶχε κυλιστῆ· διότι ἦταν πάρα πολὺ μεγάλος. κι ὅ- 5
ταν μπῆκαν στὸ μνῆμα εἶδαν ἕνα νεαρὸ νὰ κάθεται στὰ δεξιὰ ντυμένος στολὴ λευκή,
6 καὶ σάστισαν. κι ἐκεῖνος τὶς λέει· Μὴ σαστίζετε· ἀναζητᾶτε τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζαρηνὸ 6
7 τὸ σταυρωμένο· ἀναστήθηκε, δὲν εἶναι ἐδῶ· νά ὁ τόπος ὅπου τὸν ἔβαλαν. ἀλλὰ πᾶτε 7
καὶ πῆτε στοὺς μαθητάς του καὶ στὸν Πέτρο ὅτι πηγαίνει πρὶν ἀπὸ σᾶς στὴ Γαλι-
8 9 λαία· ἐκεῖ θὰ τὸν δῆτε, ὅπως σᾶς εἶπε. καὶ βγῆκαν κι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ μνῆμα· καὶ τὶς 8
κατεῖχε τρόμος καὶ φόβος, καὶ δὲν εἶπαν σὲ κανέναν τίποτε· διότι φοβοῦνταν.

73 1 Κι ἀφοῦ ἀναστήθηκε πρωῒ τὴν πρώτη τῆς ἑβδομάδος, ἐμφανίστηκε πρῶτα στὴ 9
2 Μαρία τὴ Μαγδαληνή, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχε βγάλει ἑφτὰ δαιμόνια. ἐκείνη πῆγε καὶ 10
εἰδοποίησε ἐκείνους ποὺ συναναστράφηκαν μαζί του, ἐνῷ ἐκεῖνοι πενθοῦσαν κι ἔ-
3 κλαιγαν. κι ἐκεῖνοι, ὅταν ἄκουσαν ὅτι ζῇ καὶ τὸν εἶδε αὐτή, δὲν πίστευσαν. 11
4 Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ σὲ δυὸ ἀπ' αὐτούς, καθὼς περπατοῦσαν, φανερώθηκε μὲ ἄλ- 12
5 λη μορφή, καθὼς πήγαιναν στὴν ὕπαιθρο. κι ἐκεῖνοι πῆγαν καὶ εἰδοποίησαν τοὺς 13
ἄλλους· οὔτε σ' ἐκείνους πίστευσαν.
6 Ὕστερα φανερώθηκε στοὺς ἴδιους τοὺς ἕντεκα καθὼς ἦταν πλαγιασμένοι γιὰ 14
7 φαγητό, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστία καὶ τὴν ξεροκεφαλιά τους, διότι δὲν πίστευσαν σ'
8 ἐκείνους ποὺ τὸν εἶδαν ἀναστημένο. καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε σ' ὅλο τὸν κόσμο καὶ 15
9 κηρύξτε τὸ εὐαγγέλιο σ' ὅλη τὴν κτίσι. ὅποιος πιστεύσῃ καὶ βαπτιστῇ, θὰ σωθῇ, κι ὅ- 16
10 ποιος ἀπιστήσῃ, θὰ καταδικαστῇ. σ' ἐκείνους δέ, ποὺ θὰ πιστεύσουν, θὰ ἐμφανι- 17
11 στοῦν τὰ ἑξῆς σημεῖα· μὲ τ' ὄνομά μου θὰ βγάλουν δαιμόνια· θὰ λαλήσουν γλῶσσες
12 καινούργιες· θὰ πιάσουν φίδια· κι ἂν πιοῦν κάτι θανάσιμο, δὲν θὰ τοὺς βλάψῃ· θὰ 18
βάλουν χέρια πάνω σὲ ἀρρώστους, κι ἐκεῖνοι θὰ γίνουν καλά.

74 1 Καὶ λοιπὸν ὁ μὲν Κύριος μετὰ ἀπὸ τότε ποὺ τοὺς μίλησε, ἀναλήφτηκε στὸν οὐ- 19
2 3 ρανὸ καὶ κάθισε ἀπὸ τὰ δεξιὰ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι δὲ βγῆκαν καὶ κήρυξαν παντοῦ, ἐνῷ 20
ὁ Κύριος συνεργοῦσε καὶ βεβαίωνε τὸ λόγο μὲ τὰ σημεῖα ποὺ ἐπακολουθοῦσαν.

ΛΕΥΚΗ

Β

ΠΡΑΞΕΙΣ

B

ΠΡΑΞΕΙΣ

5. Πράξεις ἀποστόλων

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1 1 Τὸν μὲν πρῶτο λόγο τὸν ἔγραψα, Θεόφιλε, γιὰ ὅλα ὅσα ἔκανε καὶ δίδαξε στὴν 1 **1**
ἀρχὴ ὁ Ἰησοῦς, μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ μὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο παρέδωσε τὴν ἐντολὴ 2
2 στοὺς ἀποστόλους, ποὺ διάλεξε, καὶ ἀναλήφτηκε. σ' αὐτοὺς καὶ παρουσίασε τὸν ἑ- 3
αυτό του ζωντανὸ μετὰ τὸ πάθος του μὲ πολλὲς τεκμαρτὲς ἐμφανίσεις, ἐμφανιζόμε-
νος σ' αὐτοὺς ἐπὶ σαράντα μέρες καὶ ἀναπτύσσοντας τὰ σχετικὰ μὲ τὴ βασιλεία τοῦ
3 θεοῦ. καὶ θεμελιώνοντας ἀκατάλυτο ἱερὸ συμβόλαιο καὶ διαθήκη, τοὺς παρήγγειλε· 4
Νὰ μὴν ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ νὰ περιμένετε τὴν ὑπόσχεσι τοῦ
4 πατέρα, γιὰ τὴν ὁποία ἀκούσατε ἀπὸ μένα. διότι ὁ μὲν Ἰωάννης βάπτισε σὲ νερό, 5
σεῖς ὅμως θὰ βαπτιστῆτε στὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο ὄχι πολλὲς ἡμέρες μετὰ ἀπὸ σήμερα. κι
5 ἐκεῖνοι μὲν σὲ μιὰ συγκέντρωσί τους τὸν ῥώτησαν· Κύριε, μήπως αὐτὸ τὸν καιρὸ πα- 6
6 λινορθώνεις τὴ βασιλεία στὸν Ἰσραήλ; ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε· Δὲν εἶναι δουλειά σας 7
νὰ ξέρετε χρόνους ἢ καιρούς, τοὺς ὁποίους ὁ πατέρας κράτησε στὴ δική του ἐξου-
7 σία· θὰ πάρετε ὅμως δύναμι, ὅταν ἔρθῃ ἐπάνω σας τὸ ἅγιο πνεῦμα, καὶ θὰ μοῦ εἶστε 8
μάρτυρες καὶ στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ σ' ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ Σαμάρεια καὶ μέχρι τὴν
8 ἄκρη τῆς γῆς. κι ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἀνυψώθηκε μπροστὰ στὰ μάτια τους, καὶ μιὰ νεφέ- 9
9 λη τὸν πῆρε ἀπὸ κάτω ἀπομακρύνοντάς τον ἀπὸ τὰ μάτια τους. κι ὅπως στήλωσαν 10
τὰ μάτια τους στὸν οὐρανό, κι ἐκεῖνος ἀνέβαινε, νάσου καὶ εἶχαν σταθῆ δίπλα τους
10 δυὸ ἄντρες μὲ λευκὴ φορεσιά, καὶ τοὺς εἶπαν· Ἄντρες Γαλιλαῖοι, τί στέκεστε καὶ 11
11 βλέπετε στὸν οὐρανό; αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ποὺ ἀναλήφθηκε ἀπὸ σᾶς στὸν οὐρανό, θὰ ἔρ-
θῃ ἔτσι ὅπως τὸν εἴδατε ν' ἀνεβαίνῃ στὸν οὐρανό.

2 1 Τότε ἐπέστρεψαν στὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τὸ Ὄρος ποὺ λέγεται Ἐλαιών, ποὺ εἶ- 12
2 ναι κοντὰ στὴν Ἱερουσαλὴμ σὲ ἀπόστασι πορείας σαββάτου. κι ὅταν μπῆκαν, ἀνέβη- 13
3 καν στὸ ὑπερῷο, ὅπου ἔμεναν, ὁ Πέτρος κι ὁ Ἰάκωβος κι ὁ Ἰωάννης κι ὁ Ἀνδρέας,
ὁ Φίλιππος κι ὁ Θωμᾶς, ὁ Βαρθολομαῖος κι ὁ Ματθαῖος, ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου κι
4 ὁ Σίμων ὁ ζηλωτὴς κι ὁ Ἰούδας τοῦ Ἰακώβου. ὅλοι αὐτοὶ ἦταν δοσμένοι μὲ προσμο- 14
νὴ στὴν προσευχὴ καὶ στὴ δέησι μαζὶ μὲ τὶς γυναῖκες καὶ μὲ τὴ Μαρία τὴ μητέρα
τοῦ Ἰησοῦ καὶ μὲ τοὺς ἀδερφούς του.

3 1 Καὶ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες σηκώθηκε ὁ Πέτρος ἀνάμεσα στοὺς μαθητὰς καὶ εἶπε· καὶ 15
2 ἦταν μαζεμένοι ἕνα πλῆθος ἴσα μ' ἑκατὸν εἴκοσι νομάτοι· Ἄντρες ἀδελφοί, ἔπρεπε 16
νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ γραφὴ αὐτὴ ποὺ προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο μὲ τὸ στόμα τοῦ Δαυῖδ
3 γιὰ τὸν Ἰούδα ὁ ὁποῖος ὡδήγησε ἐκείνους ποὺ συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦ· ἦταν ἕνας ἀπὸ 17
4 μᾶς τοὺς δώδεκα καὶ εἶχε λάχει τὸν κλῆρο τῆς διακονίας αὐτῆς. αὐτὸς λοιπὸν μὲ τὴν 18
ἀμοιβὴ τῆς ἄδικης πράξεως «ἀπέκτησε χωράφι», καὶ πέφτοντας μπρούμυτα ἔσκασε
5 στὴ μέση καὶ χύθηκαν ὅλα τὰ σπλάχνα του. κι αὐτὸ ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλους τοὺς κα- 19
τοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ χωράφι ἐκεῖνο νὰ τὸ ποῦν στὴ διάλεκτό
6 τους Ἀκελδαμά, ποὺ θὰ πῇ Χωράφι Αἵματος. διότι εἶναι γραμμένο στὴ βίβλο τῶν 20
Ψαλμῶν·

Νὰ ῥημάξῃ ἡ κατοικία του
καὶ κάτοικος νὰ μὴν ὑπάρχῃ μέσα της.

καί·

Τὸ πόστο του νὰ τὸ πάρῃ ἄλλος.

7 πρέπει λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἄντρες οἱ ὁποῖοι μᾶς συναναστράφηκαν ὅλο τὸν καιρὸ ποὺ 21
8 κινήθηκε ἀνάμεσά μας ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου 22
μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ ἀναλήφθηκε ἀπὸ μᾶς, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς νὰ γίνῃ μαζὶ μ' ἐμᾶς
9 μάρτυρας τῆς ἀναστάσεώς του. καὶ ὥρισαν δύο, τὸν Ἰωσὴφ ποὺ λεγόταν Βαρσαβ- 23
10 βᾶς καὶ ποὺ ἐπωνομάστηκε Ἰοῦστος, καὶ τὸ Ματθία. καὶ προσευχήθηκαν καὶ εἶπαν· 24
11 Σὺ Κύριε, καρδιογνῶστα ὅλων, ἀνάδειξε ἕναν ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτούς, ὅποιον διάλε- 25
ξες, ν' ἀναλάβῃ τὸν κλῆρο τῆς διακονίας καὶ ἀποστολῆς αὐτῆς, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξέ-
12 πεσε ὁ Ἰούδας, γιὰ νὰ πάῃ στὸν τόπο τὸ δικό του. κι ἔδωσαν τοὺς κλήρους των, κι ἔ- 26
πεσε ὁ κλῆρος στὸ Ματθία· καὶ συναριθμήθηκε μὲ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους.

4 1 Κι ὅταν ἔφτασε ἡ μέρα τῆς πεντηκοστῆς, ἦταν συγκεντρωμένοι ὅλοι μαζὶ ὁμό- 1 **2**
2 φρονες. καὶ ξαφνικὰ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἦχος σὰν ἦχος ἀνέμου ποὺ φυσάει 2
3 πολὺ δυνατά, καὶ γέμισε ὅλο τὸ σπίτι ὅπου κάθονταν. καὶ εἶδαν σὰν πύρινες γλῶσ- 3
4 σες ποὺ χωρίζονταν σὲ μερίδες, καὶ ἡ κάθε μιὰ κάθισε στὸν καθέναν ἀπ' αὐτούς. καὶ 4
γέμισαν ὅλοι μὲ πνεῦμα ἅγιο κι ἄρχισαν νὰ μιλοῦν ἄλλες γλῶσσες, ὅ,τι γλῶσσα τοὺς
5 ἔδινε νὰ μιλοῦν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο. βρίσκονταν δὲ στὴν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαῖοι, ἄ- 5
6 ντρες εὐσεβεῖς ἀπὸ κάθε ἔθνος τῆς ὑφηλίου· κι ὅταν ἀκούστηκε ἡ λαλιὰ αὐτή, μαζεύ- 6
τηκε ὅλο τὸ πλῆθος καὶ ἔμεινε κατάπληκτο, διότι ὁ καθένας τους τοὺς ἄκουγε νὰ μι-
7 λοῦν στὴ δική του γλῶσσα. ἔμεναν δὲ ὅλοι κατάπληκτοι καὶ θαύμαζαν κι ἔλεγαν με- 7
8 ταξύ τους· Μὰ αὐτοὶ ἐδῶ ποὺ μιλοῦν δὲν εἶναι ὅλοι τους Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἐμεῖς 8
9 τοὺς ἀκοῦμε ὁ καθένας στὴ δική μας γλῶσσα, στὴν ὁποία γεννηθήκαμε, Πάρθοι καὶ 9
Μῆδοι κι Ἐλαμῖτες, καὶ ὅσοι κατοικοῦμε τὴ Μεσοποταμία, τὴν Ἰουδαία καὶ τὴν
10 Καππαδοκία, τὸν Πόντο καὶ τὴν Ἀσία, τὴ Φρυγία καὶ τὴν Παμφυλία, τὴν Αἴγυπτο 10
καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης ποὺ εἶναι γύρω ἀπὸ τὴν Κυρήνη, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπισκέ-
11 πτες, τόσο Ἰουδαῖοι ὅσο καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες, πῶς τοὺς ἀκοῦμε νὰ 11
12 κηρύττουν τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ στὶς δικές μας γλῶσσες; ἔμεναν δὲ ὅλοι κατάπλη- 12
13 κτοι καὶ ῥωτοῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ ἀπορία λέγοντας· Τί σημαίνει αὐτό; ἄλλοι 13
πάλι χλεύαζαν λέγοντας ὅτι "Ἔχουν πιῆ πολὺ μοῦστο'.

5 1 Καὶ τότε ὁ Πέτρος, ἀφοῦ στάθηκε μαζὶ μὲ τοὺς ἕντεκα, ὕψωσε τὴ φωνή του καὶ 14
2 τοὺς εἶπε· Ἄντρες Ἰουδαῖοι καὶ ὅλοι ὅσοι κατοικεῖτε στὴν Ἱερουσαλήμ, βάλτε αὐτὶ
3 κι ἀκούστε τὰ λόγια μου καὶ μάθετε τοῦτο· οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι με- 15
4 θυσμένοι, ὅπως νομίζετε σεῖς· διότι εἶναι ὥρα τῆς ἡμέρας τρίτη. λέει ὅμως ὁ ἀρχαῖος 16
5 προφήτης Ἰωήλ· *Κατὰ τὶς ἔσχατες ἡμέρες,* λέει ὁ θεός, *θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τὸ πνεῦμα* 17
μου πάνω σὲ κάθε σάρκα, καὶ θὰ προφητεύσουν οἱ γιοί σας καὶ οἱ θυγατέρες σας,
καὶ τὰ νεαρὰ παλληκάρια σας θὰ δοῦν ὁράματα, καὶ οἱ πρεσβύτεροί σας θὰ ὀνειρευ-
6 *τοῦν ὄνειρα· καὶ πάνω στοὺς δούλους μου καὶ πάνω στὶς δοῦλες μου βέβαια τὶς ἡμέ-* 18
7 *ρες ἐκεῖνες θὰ ξεχύσω ἀπὸ τοῦ πνεῦμα μου, καὶ θὰ προφητεύσουν. καὶ θὰ δείξω τέ-* 19
ρατα ψηλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ σημεῖα κάτω στὴ γῆ, αἷμα καὶ φωτιὰ καὶ στήλη κα-
8 *πνοῦ· ὁ ἥλιος θὰ μεταβληθῇ σὲ σκοτάδι καὶ ἡ σελήνη σὲ αἷμα, προτοῦ νἀρθῇ ἡ ἡμέ-* 20
9 *ρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ ἐπιφανής. καὶ τότε θὰ σωθῇ ὅποιος ἐπικαλεστῇ τὸ ὄνο-* 21
10 *μα τοῦ Κυρίου.* ἄντρες Ἰσραηλῖτες, ἀκούστε αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ. τὸν Ἰησοῦ τὸ Να- 22
ζωραῖο, ἕναν ἄντρα τοῦ ὁποίου τὴν ταυτότητα σᾶς ἀπέδειξε σαφῶς ὁ θεὸς μὲ δυνά-
μεις καὶ τέρατα καὶ σημεῖα, ποὺ ἔκανε δι' αὐτοῦ ἀνάμεσά σας, ὅπως ξέρετε καλὰ καὶ
11 σεῖς οἱ ἴδιοι, αὐτὸν τὸν συλλάβατε προδομένον, ὄχι χωρὶς τὴν προκαθωρισμένη βου- 23
λὴ καὶ πρόγνωσι τοῦ θεοῦ, τὸν καρφώσατε στὸ σταυρὸ χρησιμοποιώντας χέρια ἀν-
12 θρώπων ἔξω ἀπὸ τὸ Νόμο, καὶ τὸν σκοτώσατε. ὁ θεὸς ὅμως τὸν ἀνέστησε, καταλύο- 24
ντας ἔτσι τὴν κυοφορία τοῦ θανάτου, διότι δὲν ἦταν δυνατὸν αὐτὸς νὰ κρατήσῃ
13 στὴν κοιλιά του τὸν Ἰησοῦ. διότι λέει γι' αὐτὸν ὁ Δαυΐδ· 25

Ἔβλεπα μπροστά μου συνεχῶς τὸν Κύριο,

διότι στέκεται ἀπὸ δεξιά μου, γιὰ νὰ μείνω ἀσάλευτος.
14 *γι᾽ αὐτὸ εὐφράνθηκε ἡ σκέψι μου καὶ ἀγαλλίασε ἡ γλῶσσα μου,* 26
ἀλλὰ καὶ ἡ σάρκα μου ζῇ γεμάτη ἐλπίδα·
15 *διότι δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν ψυχή μου στὸν ᾅδη,* 27
οὔτε θὰ ἐπιτρέψῃς νὰ δῇ φθορὰ ὁ ἅγιός σου.
16 *μοῦ ἔμαθες τὶς προσβάσεις στὴ ζωή,* 28
μὲ γεμίζεις εὐφροσύνη μὲ τὸ πρόσωπό σου.

17 ἄντρες ἀδελφοί, μπορῶ νὰ σᾶς πῶ χωρὶς καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὸν πατριάρχη Δαυ- 29
ΐδ ὅτι καὶ πέθανε καὶ θάφτηκε καὶ τὸ μνῆμα του βρίσκεται στὴν πόλι μας μέχρι σή-
18 μερα. καθὼς λοιπὸν ἦταν προφήτης καὶ ἤξερε κι ὅτι ὁ θεὸς τοῦ ὡρκίστηκε ὅτι ἀπὸ 30
τὸν καρπὸ τῶν ἀδένων του θ᾽ ἀνυψώσῃ κατὰ σάρκα τὸ Χριστό, γιὰ νὰ τὸν καθίσῃ
19 στὸ θρόνο του, λάλησε προορατικὰ γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δὲν ἀφέθηκε 31
20 ἡ ψυχή του στὸν ᾅδη οὔτε ἡ σάρκα του εἶδε φθορά. αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ ὁ θεὸς τὸν ἀνέ- 32
21 στησε, κι ἐμεῖς ὅλοι εἴμαστε μάρτυρές του. ἀφοῦ λοιπὸν τὸν ὕψωσε ἡ δεξιὰ τοῦ θεοῦ 33
κι ἀφοῦ πῆρε ἀπὸ τὸν πατέρα τὸ ὑποσχεμένο ἅγιο πνεῦμα, τὸ διασκόρπισε, καὶ τὴν
22 ὥρα αὐτὴ ἐσεῖς τὸ βλέπετε αὐτὸ καὶ τὸ ἀκοῦτε. ὁ Δαυΐδ βέβαια δὲν εἶναι ἐκεῖνος 34
ποὺ ἀνέβηκε στοὺς οὐρανούς, ἀλλὰ λέει ὁ ἴδιος·

23 *Εἶπε ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου Κάθου ἀπὸ τὰ δεξιά μου,*
μέχρι νὰ βάλω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο στὰ πόδια σου. 35

24 ὅλος λοιπὸν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ νὰ ξέρῃ μὲ σιγουριὰ ὅτι καὶ Κύριο καὶ Χριστὸ τὸν 36
ἔκανε ὁ θεὸς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖο ἐσεῖς σταυρώσατε.
6 1 Κι ὅταν ἄκουσαν, ἔνιωσαν μέσα τους σουβλιά, καὶ εἶπαν στὸν Πέτρο καὶ στοὺς 37
2 ἄλλους ἀποστόλους· Καὶ τώρα τί κάνουμε, ἀδελφοί; κι ὁ Πέτρος τοὺς λέει· Μετα- 38
νοήστε ὅλοι σας καὶ βαπτιστῆτε στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ ἄφεσι ἁμαρτιῶν,
3 καὶ θὰ λάβετε τὴ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος. διότι ἡ ὑπόσχεσι δόθηκε σὲ σᾶς καὶ 39
στὰ παιδιά σας καὶ στοὺς ἀπόμακρους ὅλους, ὅσους θὰ προσκαλέσῃ ὁ θεός μας Κύ-
4 ριος. καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα λόγια τοὺς τὰ τόνιζε αὐτὰ μὲ τεκμήρια καὶ τοὺς παγίωνε λέ- 40
5 γοντας· Σωθῆτε ἀπ᾽ αὐτὴ τὴ γενεὰ τὴ διεστραμμένη. κι ἐκεῖνοι τότε δέχτηκαν τὸ λό- 41
γο του εὐχαρίστως καὶ βαπτίστηκαν, καὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη κατατάχτηκαν περίπου
6 τρεῖς χιλιάδες ψυχές. καὶ παρέμεναν προσηλωμένοι στὴ διδαχὴ τῶν ἀποστόλων καὶ 42
7 στὴ σύμπραξι καὶ στὴν κλᾶσι τοῦ ἄρτου καὶ στὶς προσευχές. κι ἔπεσε φόβος σὲ κάθε 43
ψυχή, καὶ γίνονταν μέσῳ τῶν ἀποστόλων ὑπερφυσικὰ γεγονότα καὶ σημεῖα πολλά.
8 9 κι ὅλοι ὅσοι πίστευαν ἦταν μαζὶ καὶ εἶχαν τὰ πάντα κοινά· καὶ πουλοῦσαν τὰ κτήμα- 44 45
10 τά τους καὶ τὶς περιουσίες των καὶ τὰ μοίραζαν σ᾽ ὅλους ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες
ποὺ εἶχε ὁ καθένας. καὶ μένοντας κάθε μέρα στὸ ἱερὸ προσηλωμένοι καὶ ὁμόφρονες, 46
τελοῦσαν στὸ σπίτι κλᾶσι τοῦ ἄρτου, κι ἔπειτα ἔτρωγαν μὲ ἀγαλλίασι καὶ ἀφελότητα
11 τοῦ νοῦ, ὑμνώντας τὸ θεό· καὶ ὅλος ὁ λαὸς τοὺς ἀγαποῦσε. ὁ δὲ Κύριος προσέθετε 47
κάθε μέρα τοὺς σῳζομένους στὴν ἐκκλησία.
7 1 Ἀνέβαιναν δὲ μαζὶ στὸ ἱερὸ ὁ Πέτρος κι ὁ Ἰωάννης τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς τὴν 1 **3**
2 ἐνάτη. καὶ ἦταν ἕνας ἄντρας, ποὺ ἦταν κουτσὸς ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας του, καὶ 2
τὸν κρατοῦσαν ἄλλοι· αὐτὸν τὸν τοποθετοῦσαν κάθε μέρα δίπλα στὴν πύλη τοῦ ἱε-
ροῦ, ποὺ λέγεται ὡραία, γιὰ νὰ ζητιανεύῃ ἐλεημοσύνη ἀπ᾽ αὐτοὺς ποὺ ἔμπαιναν στὸ
3 ἱερό. αὐτὸς ὅταν εἶδε τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη ποὺ πήγαιναν νὰ μποῦν στὸ ἱερό, 3
4 τοὺς παρακαλοῦσε νὰ τὸν ἐλεήσουν. ὁ δὲ Πέτρος, μαζὶ μὲ τὸν Ἰωάννη, τὸν κύτταξε 4
5 κατάματα καὶ τοῦ εἶπε· Κύτταξέ μας. κι ἐκεῖνος στήλωσε τὰ μάτια του σ᾽ αὐτοὺς πε- 5
6 ριμένοντας νὰ τοῦ δώσουν κάτι. κι ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· Νόμισμα ἀργυρὸ ἢ χρυσὸ δὲν 6
ἔχω· αὐτὸ ὅμως ποὺ ἔχω, αὐτὸ σοῦ δίνω· στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζω-

7 ραίου σήκω καὶ περπάτα. καὶ πιάνοντάς τον ἀπὸ τὸ δεξί του χέρι τὸν σήκωσε πάνω. 7
8 κι ἀμέσως στερεώθηκαν τὰ πέλματά του καὶ τὰ σφυρά του, καὶ πηδώντας ἐπάνω 8
στάθηκε ὄρθιος καὶ περπατοῦσε, καὶ μπῆκε μαζί τους στὸ ἱερὸ περπατώντας καὶ πη-
9 δώντας καὶ ὑμνώντας τὸ θεό. κι ὅλος ὁ λαὸς τὸν εἶδε νὰ περπατάῃ καὶ νὰ ὑμνῇ τὸ 9
10 θεό· καὶ τὸν ἀναγνώριζαν, ὅτι αὐτὸς ἦταν ποὺ καθόταν γιὰ ἐλεημοσύνη στὴν ὡραία 10
πύλη τοῦ ἱεροῦ· κι ἔμειναν κατάπληκτοι καὶ σαστισμένοι γι' αὐτὸ ποὺ τοῦ συνέβη.
11 καθὼς δὲ ὁ θεραπευμένος κουτσὸς κρατοῦσε τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη, ἔτρεξαν κο- 11
ντά τους κατάπληκτοι ὅλος ὁ λαὸς στὴ στοὰ ποὺ λεγόταν τοῦ Σολομῶντος. ὁ δὲ Πέ-
12 τρος, ὅταν τὸ εἶδε, μίλησε στὸ λαὸ καὶ εἶπε· Ἄντρες Ἰσραηλῖτες, τί θαυμάζετε μ' αὐ- 12
τὸ καὶ τί βλέπετε σ' ἐμᾶς, λὲς καὶ μὲ τὴ δική μας δύναμι ἢ εὐσέβεια κάναμε τὸν ἄν-
13 θρωπο αὐτὸ νὰ περπατάῃ; *ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ὁ θεὸς* 13
τῶν πατέρων μας, δόξασε τὸ δοῦλο του Ἰησοῦ· αὐτὸν ποὺ σεῖς τὸν παραδώσατε
στὸν Πιλᾶτο καὶ τὸν ἀρνηθήκατε μπροστά του, ὅταν ἐκεῖνος ἔκρινε νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐ-
14 λεύθερο· κι ἀπαρνηθήκατε ἔτσι τὸν ἅγιο καὶ δίκαιο, ζητήσατε δὲ νὰ σᾶς χαρίσῃ ἕ- 14
15 ναν ἄντρα φονιᾶ, ἐνῷ τὸν ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς τὸν σκοτώσατε· αὐτὸν ποὺ ὁ θεὸς τὸν ἀ- 15
16 νέστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, αὐτὸν τοῦ ὁποίου ἐμεῖς εἴμαστε μάρτυρες. καὶ γιὰ τὴν πί- 16
στι στὸ ὄνομα ἐκείνου τὸ ὄνομα ἐκείνου στερέωσε αὐτὸν ποὺ βλέπετε καὶ ξέρετε καλά· καὶ ἡ πίστι ἡ διὰ μέσου ἐκείνου ἔδωσε σ' αὐτὸν αὐτὴ τὴν ἀρτιμέλεια μπροστὰ
17 στὰ μάτια ὅλων σας. καὶ τώρα, ἀδελφοί, ξέρω καλὰ πὼς ὅ,τι κάνατε τὸ κάνατε ἀπὸ 17
18 ἄγνοια, ὅπως καὶ οἱ ἄρχοντές σας· ὁ θεὸς ὅμως αὐτὸ ποὺ προανήγγειλε μὲ τὸ στόμα 18
19 ὅλων τῶν προφητῶν του, ὅτι θὰ πάθαινε ὁ Χριστός, τὸ ἐκπλήρωσε ἔτσι. μετανοήστε 19
20 λοιπὸν κι ἐπιστρέψτε, γιὰ νὰ ἐξαλειφτοῦν οἱ ἁμαρτίες σας· ἔτσι θὰ ἔρθουν καιροὶ ἀ- 20
ναψυχῆς ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου καὶ θὰ στείλῃ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ποὺ ἔχει ἤδη χρίσει
21 καὶ ὁρίσει γιὰ σᾶς· αὐτὸν ὁ οὐρανὸς θὰ τὸν ἔχῃ μέχρι τὰ χρόνια ποὺ θὰ πραγματο- 21
ποιηθοῦν ὅλα ὅσα εἶπε ὁ θεὸς μὲ τὸ στόμα ὅλων τῶν ἀνέκαθεν ἁγίων προφητῶν του.
22 διότι εἶπε μὲν ὁ Μωϋσῆς στοὺς πατέρες μας ὅτι *Ὁ θεὸς Κύριος θ' ἀναδείξῃ ἀνάμε-* 22
σά σας κι ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς σας ἕναν προφήτη σὰν ἐμένα· θὰ τὸν ἀκοῦτε σ' ὅλα ὅ-
23 *σα θὰ σᾶς λέῃ· κι ὅποια ψυχὴ δὲν ἀκούσῃ τὸν προφήτη ἐκεῖνο, θὰ ἐξολοθρευτῇ καὶ* 23
24 *θὰ ἐξαφανιστῇ ἀπὸ τὸ λαό·* συμφώνησαν δὲ καὶ ὅλοι οἱ προφῆτες ἀπὸ τὸ Σαμουὴλ 24
25 μέχρι τοὺς μετέπειτα, ὅσοι προφήτευσαν καὶ προανήγγειλαν τὶς ἡμέρες αὐτές. σεῖς
εἶστε οἱ γιοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ποὺ ἔκανε ὁ θεὸς μὲ τοὺς πατέρες μας, 25
λέγοντας στὸν Ἀβραάμ· *Καὶ μὲ τὸ σπέρμα σου θὰ εὐλογηθοῦν σὰν μ' ἐμβολιασμὸ ὅ-*
26 *λες οἱ φυλὲς τῆς γῆς.* σὲ σᾶς πρῶτα ὁ θεὸς ἀνέστησε καὶ ἔστειλε τὸ δοῦλο του Ἰη- 26
σοῦ, ὁ ὁποῖος σᾶς εὐλογεῖ, ὅταν ἐπιστρέφετε παρατώντας ὁ καθένας σας τὶς πονη-
ρίες σας.

8 1 Καθὼς δὲ αὐτοὶ μιλοῦσαν στὸ λαό, ἐπέπεσαν ἐπάνω τους οἱ ἱερεῖς κι ὁ στρατη- 1 **4**
2 γὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι· γιατὶ τοὺς ἔσφαζε τὸ ὅτι δίδασκαν τὸ λαὸ καὶ κή- 2
3 ρυτταν τὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. κι ἔβαλαν τὰ χέρια τους 3
ἐπάνω τους καὶ τοὺς ἔβαλαν σὲ κράτησι γιὰ τὴν ἑπομένη· διότι ἦταν κιόλας σούρου-
4 πο. πολλοὶ ὅμως ἀπὸ κείνους ποὺ ἄκουσαν τὸ λόγο πίστευσαν, κι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀ- 4
ντρῶν ἔγινε περίπου πέντε χιλιάδες.

9 1 Τὴ δὲ ἑπομένη μαζεύτηκαν στὴν Ἱερουσαλὴμ οἱ ἄρχοντές τους καὶ οἱ πρεσβύτε- 5
ροι καὶ γραμματεῖς κι ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας κι ὁ Καϊάφας κι ὁ Ἰωάννης κι ὁ Ἀλέξαν- 6
2 δρος καὶ ὅσοι ἦταν τῆς ἀρχιερατικῆς οἰκογενείας, κι ἀφοῦ τοὺς ἔστησαν στὴ μέση, 7
3 τοὺς ρωτοῦσαν· Μὲ ποιά δύναμι ἢ σὲ ποιό ὄνομα τὸ κάνατε αὐτὸ ἐσεῖς; τότε ὁ Πέ- 8
4 τρος, ἀφοῦ κυριαρχήθηκε πλήρως ἀπὸ τὸ ἅγιο πνεῦμα, τοὺς εἶπε· Ἄρχοντες τοῦ λα- 9
οῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ· ἂν ἐμεῖς σήμερα, ἐπειδὴ εὐεργετήσαμε ἕναν ἀδύνα-
5 μο ἄνθρωπο, ἀνακρινόμαστε γιὰ τὸ 'Μὲ τί σώθηκε αὐτός', μάθετε ὅλοι σας καὶ ὅλος 10
ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὅτι σώθηκε μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, αὐτου-

νοῦ ποὺ ἐσεῖς σταυρώσατε, αὐτουνοῦ ποὺ ὁ θεὸς τὸν ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς· μ'
6 αὐτὸ τὸ ὄνομα στέκεται αὐτὸς ὑγιὴς ἐνώπιόν σας. αὐτὸς εἶναι ὁ *λίθος ποὺ περιφρο-* 11
7 *νήθηκε* ἀπὸ σᾶς *τοὺς οἰκοδομοῦντες, κι ὅμως ἔγινε κεφαλάρι γωνίας.* καὶ δὲν ἔρχε- 12
ται ἡ σωτηρία μὲ τίποτε ἄλλο· διότι καὶ δὲν ὑπάρχει κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἄλλο ὄ-
8 νομα δοσμένο στοὺς ἀνθρώπους, μὲ τὸ ὁποῖο νὰ πρόκηται νὰ σωθοῦμε. βλέποντας 13
δὲ τὴν παρρησία τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἰωάννου, καὶ καταλαβαίνοντας ὅτι εἶναι ἄν-
θρωποι ἀγράμματοι καὶ ἁπλοῖ, ἔμεναν κατάπληκτοι· καὶ τοὺς ἀναγνώριζαν· ὅτι ἦ-
9 ταν μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ. βλέποντας ὅμως καὶ τὸν ἄνθρωπο τὸ θεραπευμένο νὰ στέκε- 14
10 ται μαζί τους, δὲν μποροῦσαν νὰ τοὺς φέρουν καμμιὰ ἀντίρρησι. ἔτσι, ἀφοῦ τοὺς 15
11 διέταξαν νὰ βγοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ συνέδριο, συζητοῦσαν μεταξύ τους λέγοντας· Τί νὰ 16
τοὺς κάνουμε τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς; ὅτι βέβαια ἔγινε μ' αὐτοὺς σημεῖο ποὺ ἔγινε
γνωστὸ τὸ ξέρουν ὅλοι ὅσοι κατοικοῦν τὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ἀρ-
12 νηθοῦμε· ἀλλά, γιὰ νὰ μὴ διαδοθῇ στὸ λαὸ περισσότερο, νὰ τοὺς ἀπειλήσουμε νὰ 17
13 μὴν ξαναμιλήσουν πλέον γιὰ τὸ ὄνομα αὐτὸ σὲ κανέναν ἄνθρωπο. τοὺς κάλεσαν λοι- 18
πὸν καὶ τοὺς παρήγγειλαν· Γενικὰ νὰ μὴ μιλοῦν καὶ νὰ μὴ διδάσκουν γιὰ τὸ ὄνομα
14 τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέτρος κι ὁ Ἰωάννης ἀποκρίθηκαν καὶ τοὺς εἶπαν· Κρίνετε μόνοι 19
15 σας ἂν εἶναι δίκαιο ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ν' ἀκοῦμε ἐσᾶς καὶ ὄχι τὸ θεό. διότι ἐμεῖς δὲν 20
16 μποροῦμε αὐτὰ ποὺ εἴδαμε κι ἀκούσαμε νὰ μὴν τὰ λέμε. ἐκεῖνοι ὅμως τοὺς ξαναπεί- 21
λησαν καὶ μετὰ τοὺς ἀπέλυσαν, γιατὶ δὲν εὕρισκαν τὸν τρόπο νὰ τοὺς τιμωρήσουν·
17 ἐξ αἰτίας τοῦ λαοῦ· διότι ὅλοι δόξαζαν τὸ θεὸ γι' αὐτὸ ποὺ ἔγινε· ὁ ἄνθρωπος, στὸν 22
ὁποῖο ἔγινε τὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς θεραπείας, ἦταν πάνω ἀπὸ σαράντα ἐτῶν.

10 1 Κι ὅταν ἀπολύθηκαν, ἦρθαν στοὺς δικούς των καὶ διηγήθηκαν ὅσα τοὺς εἶπαν 23
2 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. κι ἐκεῖνοι, ὅταν ἄκουσαν, ὅλοι μὲ μιὰ ψυχὴ ὕψω- 24
3 σαν φωνὴ πρὸς τὸ θεὸ καὶ εἶπαν· Δέσποτα, σὺ ποὺ ἔκανες τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ καὶ
τὴ θάλασσα καὶ ὅλα ὅσα περιέχονται σ' αὐτά, σὺ ποὺ μὲ τὸ στόμα τοῦ δούλου σου 25
Δαυῖδ εἶπες·

4 *Γιατί φρύαξαν ἔθνη*
καὶ λαοὶ μελέτησαν φαῦλα;
5 *μαζεύτηκαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,*
ὠργανώθηκαν συνωμοτικὰ οἱ ἄρχοντες 26
6 *ἐναντίον τοῦ Κυρίου*
κι ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ του.

7 πραγματικὰ συνωμότησαν ἐναντίον τοῦ ἁγίου γιοῦ σου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖο ἔχρισες, ὁ 27
8 Ἡρῴδης κι ὁ Πόντιος Πιλᾶτος μαζὶ μὲ τοὺς ἐθνικοὺς καὶ μὲ τοὺς Ἰσραηλῖτες, γιὰ
9 νὰ κάνουν ὅσα τὸ χέρι σου καὶ τὸ θέλημά σου προώρισε νὰ γίνουν· καὶ τώρα, Κύ- 28 29
ριε, δὲς ἀπὸ ψηλὰ τὶς ἀπειλές των, καὶ δῶσε στοὺς δούλους σου νὰ κηρύττουν τὸ λό-
10 γο σου μὲ κάθε παρρησία, καθὼς ἐσὺ θ' ἁπλώνῃς γιὰ θεραπεία τὸ χέρι σου, καὶ νὰ 30
11 γίνωνται σημεῖα καὶ ὑπερφυσικὰ γεγονότα μὲ τ' ὄνομα τοῦ ἁγίου υἱοῦ σου Ἰησοῦ. κι 31
ὅταν δεήθηκαν, σείστηκε ὁ τόπος ὅπου ἦταν συγκεντρωμένοι, καὶ κυριεύτηκαν ὅλοι
τους πλήρως ἀπὸ τὸ ἅγιο πνεῦμα, καὶ κήρυτταν τὸ λόγο τοῦ θεοῦ μὲ παρρησία.

11 1 Τὸ δὲ πλῆθος ἐκείνων ποὺ πίστευαν εἶχε μιὰ σκέψι καὶ μιὰ ψυχή, καὶ κανεὶς δὲν 32
ἔλεγε γιὰ κανένα ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του ὅτι εἶναι δικό του, ἀλλὰ τὰ εἶχαν ὅλα κοι-
2 νά. καὶ οἱ ἀπόστολοι μετέδιδαν τὴ μαρτυρία τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ μὲ 33
3 πολλὴ δύναμι, καὶ ὑπῆρχε πολλὴ χάρι ἐπάνω σ' ὅλους αὐτούς. ἄλλωστε ἀνάμεσά 34
4 τους δὲν ὑπῆρχε κανεὶς στερημένος. διότι ὅσοι ἦταν ἰδιοκτῆτες χωραφιῶν καὶ σπι-
τιῶν, τὰ πουλοῦσαν κι ἔφερναν τὶς τιμὲς αὐτῶν ποὺ πουλοῦσαν καὶ τὶς ἔβαζαν στὰ
5 πόδια τῶν ἀποστόλων· καὶ δινόταν μοιράδι στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴν ἀνάγκη 35
6 ποὺ εἶχε. κι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, ὁ Ἰωσῆς ὁ ἐπωνομασμένος Βαρνάβας, ποὺ 36

7 θὰ πῇ ‘Υἱὸς παρακλήσεως’, Λευΐτης, Κύπριος στὸ γένος, ποὺ εἶχε ἕναν ἀγρό, τὸν 37
πούλησε κι ἔφερε τὸ χρῆμα καὶ τὸ ἔβαλε στὰ πόδια τῶν ἀποστόλων.

12 1 Καὶ κάποιος ἄντρας, ποὺ λεγόταν Ἀνανίας, μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του Σαπφίρα 1 **5**
2 πούλησε ἕνα κτῆμα, κι ἀφοῦ ξεχώρισε καὶ κράτησε ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο, ἐν γνώσει καὶ 2
3 τῆς γυναικός του, ἔφερε ἕνα μέρος του καὶ τὸ ἀπόθεσε στὰ πόδια τῶν ἀποστόλων. κι 3
ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· Ἀνανία, γιατί κυρίευσε τὸ μυαλό σου ὁ σατανᾶς, καὶ σ’ ἔβαλε νὰ
πῇς ψέμματα στὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο καὶ νὰ κατακρατήσῃς ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο τοῦ χωρα-
4 φιοῦ; δὲν μποροῦσες, ἂν ἤθελες, νὰ τὸ κρατήσῃς γιὰ τὸν ἑαυτό σου; ἀλλὰ κι ὅταν τὸ 4
πούλησες, δὲν τὸ εἶχες στὴ δική σου ἐξουσία; γιατί ἔβαλες στὸ μυαλό σου αὐτὸ τὸ
5 πρᾶγμα; εἶπες ψέμματα ὄχι σὲ ἀνθρώπους ἀλλὰ στὸ θεό. κι ὁ Ἀνανίας, ἀκούοντας 5
τὰ λόγια αὐτά, ἔπεσε καὶ ξεψύχησε. κι ἔπεσε φόβος μεγάλος σ’ ὅλους ὅσοι τ’ ἄκου-
6 γαν αὐτά. καὶ σηκώθηκαν οἱ νέοι καὶ τὸν φάσκιωσαν καὶ κηδεύοντάς τον τὸν ἔθα- 6
7 ψαν. μετὰ ἕνα διάστημα τριῶν περίπου ὡρῶν μπῆκε ἡ γυναίκα του, χωρὶς νὰ ξέρῃ 7
8 9 τὸ γεγονός. καὶ τῆς λέει ὁ Πέτρος· Πές μου, τόσο τὸ πουλήσατε τὸ χωράφι; κι ἐκείνη 8 9
λέει· Ναὶ τόσο. κι ὁ Πέτρος τῆς λέει· Γιατί συμφωνήσατε νὰ δοκιμάσετε τὸ πνεῦμα
τοῦ Κυρίου; νά, ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα ἀκούγονται τὰ βήματα αὐτῶν ποὺ ἔθαψαν τὸν
10 ἄντρα σου, καὶ θὰ κηδεύσουν καὶ σένα. κι ἐκείνη ἔπεσε ἀμέσως μπροστὰ στὰ πόδια 10
του καὶ ξεψύχησε. καὶ μπαίνοντας οἱ νεαροὶ τὴ βρῆκαν νεκρή, καὶ τὴν ἔβγαλαν καὶ
11 τὴν ἔθαψαν δίπλα στὸν ἄντρα της. κι ἔπεσε φόβος μεγάλος σ’ ὅλη τὴν ἐκκλησία καὶ 11
σ’ ὅλους ὅσοι τ’ ἄκουγαν αὐτά.

13 1 Μέσῳ δὲ τῶν ἀποστόλων γίνονταν στὸ λαὸ σημεῖα καὶ ὑπερφυσικὰ γεγονότα 12
2 πολλά. καὶ ἦταν ὅλοι μ’ ἕνα φρόνημα στὴ στοὰ τοῦ Σολομῶντος, ἐνῷ ἀπὸ τοὺς ἄλ- 13
3 λους δὲν τολμοῦσε νὰ τοὺς πλησιάσῃ κανείς, ἀλλ’ ὁ λαὸς τοὺς ἐγκωμίαζε· κι ὅλο καὶ 14
περισσότερο προσέρχονταν πιστεύοντας στὸν Κύριο πλήθη ἀντρῶν καὶ γυναικῶν,
4 σὲ σημεῖο ποὺ ἔβγαζαν τοὺς ἀσθενεῖς στὶς πλατεῖες ἐπάνω σὲ κρεβάτια καὶ ῥάντσα, 15
5 ὥστε, καθὼς θὰ περνοῦσε ὁ Πέτρος, νἄπεφτε ἔστω καὶ ἡ σκιά του ἐπάνω σὲ κάποιον
6 ἀπ’ αὐτούς. μαζευόταν δὲ στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ τὸ πλῆθος τῶν γύρω πόλεων, φέρνο- 16
ντας ἀσθενεῖς καὶ ἀρρώστους ποὺ τοὺς ἐνωχλοῦσαν ἀκάθαρτα πνεύματα, οἱ ὁποῖοι
θεραπεύονταν ὅλοι.

14 1 Σηκώθηκε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὅλοι οἱ δικοί του, αὐτοὶ ποὺ εἶναι ἡ αἵρεσι τῶν 17
2 Σαδδουκαίων, καὶ κυριευμένοι ἀπὸ ζήλεια ἔβαλαν τὰ χέρια τους ἐπάνω στοὺς ἀπο- 18
3 στόλους, καὶ τοὺς ἔβαλαν σὲ δημόσιο κρατητήριο. τὴ νύχτα ὅμως ἄγγελος Κυρίου ἄ- 19
4 νοιξε τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς, τοὺς ἔβγαλε, καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε, σταθῆτε ὄρ- 20
5 θιοι, καὶ κηρύττετε μέσα στὸ ἱερὸ στὸ λαὸ ὅλα τὰ λόγια τῆς ζωῆς αὐτῆς. καὶ τὸν ἄ- 21
6 κουσαν· καὶ μπῆκαν πρωΐ πρωΐ στὸ ἱερὸ καὶ δίδασκαν. ἔρχεται λοιπὸν ὁ ἀρχιερεὺς
καὶ οἱ δικοί του, συγκαλοῦν τὸ συνέδριο καὶ ὅλη τὴ γερουσία τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ
7 στέλνουν στὸ δεσμωτήριο νὰ τοὺς φέρουν. ἔρχονται ὅμως οἱ ὑπηρέτες, καὶ δὲν τοὺς 22
8 βρίσκουν στὴ φυλακή· καὶ γυρίζουν καὶ εἰδοποιοῦν λέγοντας ὅτι ‘Τὸ μὲν δεσμωτή- 23
ριο τὸ βρήκαμε κλεισμένο μὲ κάθε ἀσφάλεια, καὶ τοὺς φύλακες νὰ στέκωνται μπρο-
9 στὰ στὶς πόρτες, ὅταν ἀνοίξαμε ὅμως, δὲν βρήκαμε μέσα κανέναν’. κι ὅταν ἄκουσαν 24
τὰ λόγια αὐτὰ τόσο ὁ ἀρχιερεὺς ὅσο κι ὁ στρατηγὸς καὶ οἱ ὑψηλόβαθμοι ἱερεῖς, τά-
10 χασαν μ’ αὐτοὺς καὶ διερωτῶνταν, τί νὰ εἶναι αὐτό. τότε ἦρθε κάποιος καὶ τοὺς ἀ- 25
νήγγειλε ὅτι ‘Νά, οἱ ἄντρες, τοὺς ὁποίους βάλατε στὴ φυλακή, στέκονται στὸ ἱερὸ
11 καὶ διδάσκουν τὸ λαό’. τότε ὁ στρατηγὸς πῆγε μὲ τοὺς ὑπηρέτες καὶ τοὺς ἔφερε· ὄχι 26
12 μὲ βία, διότι φοβοῦνταν τὸ λαό, νὰ μὴ λιθοβοληθοῦν. κι ὅταν τοὺς ἔφεραν, τοὺς ἔ- 27
13 στησαν στὸ συνέδριο. καὶ τοὺς ῥώτησε ἀνακριτικὰ ὁ ἀρχιερεὺς λέγοντας· Δὲν σᾶς 28
παραγγείλαμε νὰ μὴ διδάσκετε γιὰ τὸ ὄνομα αὐτό; καὶ σεῖς νά, ἔχετε γεμίσει τὴν Ἰε-
ρουσαλὴμ μὲ τὴ διδαχή σας· καὶ θέλετε νὰ ῥίξετε ἐπάνω μας τὸ αἷμα αὐτοῦ τοῦ ἀν-
14 θρώπου. τότε ἀποκρίθηκε ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ εἶπαν· Πρέπει νὰ πειθαρ- 29

15 χοῦμε περισσότερο στὸ θεὸ παρὰ στοὺς ἀνθρώπους. ὁ θεὸς τῶν πατέρων μας ἀνέ- 30
16 στησε τὸν Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖο σεῖς φονεύσατε κρεμώντας τον σὲ ξύλο· αὐτὸν ὁ θεὸς 31
τὸν ὕψωσε μὲ τὴ δεξιά του ἀρχηγὸ καὶ σωτῆρα, παραχωρώντας στὸν Ἰσραὴλ μετά-
17 νοια καὶ ἄφεσι ἁμαρτιῶν. καὶ μάρτυρές του γι' αὐτὰ τὰ πράγματα εἴμαστε ἐμεῖς, ἀλ- 32
18 λὰ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο ποὺ ἔδωσε ὁ θεὸς σὲ ὅσους πειθαρχοῦν σ' αὐτόν. κι ἐκεῖ- 33
νοι, ὅταν ἄκουσαν, πριονίζονταν βαθιά τους, κι ἀποφάσιζαν σὲ σύσκεψι νὰ τοὺς
19 σκοτώσουν. σηκώθηκε ὅμως στὸ συνέδριο κάποιος φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ, νο- 34
μοδιδάσκαλος σεβαστὸς σ' ὅλο τὸ λαό, καί, ἀφοῦ διέταξε νὰ βγάλουν γιὰ λίγο τοὺς
20 ἀποστόλους ἔξω, εἶπε στοὺς συνέδρους· Ἄντρες Ἰσραηλῖτες, προσέχετε τί πᾶτε νὰ 35
21 κάνετε στοὺς ἀνθρώπους αὐτούς. διότι τὶς προάλλες ξεσηκώθηκε ὁ Θευδᾶς κι ἔλεγε 36
22 γιὰ τὸν ἑαυτό του ὅτι εἶναι κάποιος· καὶ τὸν ἀκολούθησαν περίπου τετρακόσιοι ἄ-
ντρες· κι αὐτὸς σκοτώθηκε καὶ ὅλοι ὅσοι πειθαρχοῦσαν σ' αὐτὸν διαλύθηκαν κι ἐκ-
23 μηδενίστηκαν. μετὰ ἀπ' αὐτόν, στὶς ἡμέρες τῆς ἀπογραφῆς, ξεσηκώθηκε ὁ Ἰούδας ὁ 37
24 Γαλιλαῖος καὶ παρέσυρε στὴν ἀποστασία μαζί του ἀρκετὸ λαό· κι ἐκεῖνος καταστρά-
25 φηκε, καὶ ὅλοι ὅσοι πειθαρχοῦσαν σ' αὐτὸν διασκορπίστηκαν. καὶ γιὰ τὴν παροῦσα 38
περίπτωσι σᾶς λέω· Τραβηχτῆτε μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ ἀφήστε
26 τους· διότι, ἂν τὸ σχέδιο αὐτὸ ἢ τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἀνθρώπινο, θὰ καταστραφῇ· ἂν 39
ὅμως εἶναι ἐκ θεοῦ, δὲν μπορεῖτε νὰ τὸ καταστρέψετε· καὶ μήπως βρεθῆτε καμμιὰ
27 φορὰ καὶ θεομάχοι. καὶ πείστηκαν σ' αὐτόν· καὶ κάλεσαν τοὺς ἀποστόλους, κι ἀφοῦ 40
τοὺς ἔδειραν, τοὺς παρήγγειλαν νὰ μὴ μιλοῦν γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ τοὺς ἀπέ- 41
28 λυσαν. κι ἐκεῖνοι βέβαια ἔφευγαν τότε ἀπὸ τὸ συνέδριο χαρούμενοι, ποὺ καταξιώθη-
29 καν νὰ κακοποιηθοῦν ἀτιμωτικὰ γιὰ τὸ ὄνομα αὐτό· καὶ δὲν σταματοῦσαν νὰ διδά- 42
σκουν κάθε μέρα στὸ ἱερὸ καὶ στὸ σπίτι καὶ νὰ εὐαγγελίζωνται ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ
Ἰησοῦς.

15 1 Ἐκεῖνο δὲ τὸν καιρό, καθὼς οἱ μαθηταὶ πλήθαιναν, γόγγυσαν οἱ Ἑλληνισταὶ 1 **6**
πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ἐπειδὴ στὴν καθημερινὴ περίθαλψι παραμελοῦνταν οἱ χῆρες
2 των. ὁπότε οἱ δώδεκα συγκάλεσαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν καὶ εἶπαν· Δὲν εἶναι ἀρε- 2
3 στὸ νὰ παρατήσουμε ἐμεῖς τὸ λόγο τοῦ θεοῦ καὶ νὰ διακονοῦμε τραπέζια. ἐκλέξτε 3
λοιπόν, ἀδελφοί, ἀπὸ σᾶς ἑφτὰ μαρτυρημένους ἄντρες, γεμάτους πνεῦμα ἅγιο καὶ
4 σοφία, κι ἐμεῖς θὰ τοὺς διορίσουμε σ' αὐτὴ τὴ διακονία· οἱ ἴδιοι θὰ παραμείνουμε 4
5 προσηλωμένοι στὴν προσευχὴ καὶ στὴ διακονία τοῦ λόγου. καὶ ἄρεσε ἡ πρότασι σ' 5
6 ὅλο τὸ πλῆθος. κι ἐξέλεξαν τὸ Στέφανο, ἄντρα γεμάτο πίστι καὶ πνεῦμα ἅγιο, καὶ τὸ
Φίλιππο καὶ τὸν Πρόχορο καὶ τὸ Νικάνορα καὶ τὸν Τίμωνα καὶ τὸν Παρμενᾶ καὶ τὸ
7 Νικόλαο, προσήλυτο Ἀντιοχέα, τοὺς ὁποίους παρουσίασαν ἐνώπιον τῶν ἀποστό- 6
8 λων· κι ἐκεῖνοι προσευχήθηκαν καὶ ἔβαλαν τὰ χέρια τους ἐπάνω τους. κι ὁ λόγος 7
τοῦ θεοῦ αὐξανόταν κι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν στὴν Ἱερουσαλὴμ πλήθαινε πάρα
πολύ· καὶ πολὺς κόσμος ποὺ ὑπήκουαν πρῶτα στοὺς ἱερεῖς ὑπήκουαν πλέον στὴν πί-
στι.

16 1 2 Ὁ δὲ Στέφανος, γεμάτος πίστι καὶ δύναμι, ἔκανε τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα στὸ 8 9
λαό. σηκώθηκαν δὲ μερικοὶ ἀπὸ κείνους τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης τῶν Λιβερτί-
νων κι ἀπὸ τοὺς Κυρηναίους καὶ τοὺς Ἀλεξανδρεῖς καὶ τοὺς προερχομένους ἀπὸ
3 τὴν Κιλικία καὶ τὴν Ἀσία καὶ συζητοῦσαν μὲ τὸ Στέφανο· καὶ δὲν μποροῦσαν ν' ἀ- 10
4 ντιμετωπίσουν τὴ σοφία καὶ τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖο μιλοῦσε. τότε παρουσίασαν ἄ- 11
5 ντρες βαλτοὺς ποὺ ἔλεγαν ὅτι 'Τὸν ἀκούσαμε νὰ λέῃ λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ 12
6 Μωϋσέως καὶ τοῦ θεοῦ'. καὶ ξεσήκωσαν τὸ λαὸ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς 13
γραμματεῖς· κι ἐκεῖνοι ἐπέπεσαν καὶ τὸν ἅρπαξαν ὅλοι μαζὶ καὶ τὸν τράβηξαν στὸ
7 συνέδριο. κι ἔστησαν ψευδομάρτυρες ποὺ ἔλεγαν· Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν σταματάει
8 νὰ λέῃ λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ ἁγίου τόπου καὶ τοῦ Νόμου· ἐμεῖς τὸν ἀκούσα- 14
με νὰ λέῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖνος ὁ Ναζωραῖος θὰ καταστρέψῃ τὸν τόπο αὐτὸ καὶ θ'

9 ἀλλάξῃ τὰ ἔθιμα ποὺ μᾶς παρέδωσε ὁ Μωϋσῆς. καὶ ὅταν ὅλοι ὅσοι κάθονταν στὶς ἕ- 15
δρες των στὸ συνέδριο γύρισαν καὶ τὸν κύτταξαν, εἶδαν τὸ πρόσωπό του σὰν πρό-
10 σωπο ἀγγέλου. καὶ εἶπε ὁ ἀρχιερεύς· Ἔτσι εἶναι, ὅπως τὰ λέν; 1 **7**

17 1 2 Κι ἐκεῖνος εἶπε· Ἄντρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούστε. ὁ θεὸς τῆς δόξης φανε- 2
ρώθηκε στὸν πατέρα μας Ἀβραάμ, ὅταν ἦταν στὴ Μεσοποταμία, προτοῦ νὰ κατοι-
3 κήσῃ στὴ Χαρράν, καὶ τοῦ εἶπε· *Ἔβγα ἀπὸ τὴ χώρα σου κι ἀπὸ τὴ συγγένειά σου, κι* 3
4 *ἔλα στὴ χώρα ποὺ θὰ σοῦ δείξω.* τότε βγῆκε ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Χαλδαίων καὶ κατοί- 4
5 κησε στὴ Χαρράν. κι ἀπὸ κεῖ, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, τὸν μετέφερε νὰ κα-
6 τοικήσῃ σ' αὐτὴ τὴ χώρα ποὺ κατοικεῖτε τώρα ἐσεῖς. καὶ δὲν τοῦ ἔδωσε κληρονομία 5
σ' αὐτὴν οὔτε βῆμα· ὑποσχέθηκε ὅμως ὅτι θὰ τοῦ τὴ δώσῃ, *γιὰ νὰ τὴν κατέχουν αὐ-*
7 *τὸς καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸν τὸ σπέρμα του,* ἐνῷ παιδὶ δὲν εἶχε. εἶπε δὲ ὁ θεὸς τὰ ἑξῆς· ὅ- 6
τι *Θὰ χρηματίσῃ τὸ σπέρμα του πάροικο σὲ χώρα ξένη, καὶ θὰ τὸ ὑποδουλώσουν*
8 *καὶ θὰ τὸ κακοποιήσουν τετρακόσια <τριάντα> χρόνια· καὶ τὸ ἔθνος, στὸ ὁποῖο* 7
9 *θὰ χρηματίσουν δοῦλοι, θὰ τὸ τιμωρήσω ἐγώ,* εἶπε ὁ θεός· *καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ θὰ*
10 *βγοῦν καὶ θὰ μὲ λατρεύσουν στὸν τόπο αὐτό.* καὶ τοῦ ἔδωσε διαθήκη περιτομῆς. καὶ 8
ἔτσι γέννησε τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν περιέτεμε τὴν ὀγδόη μέρα, κι ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ,
11 κι ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχες. καὶ οἱ πατριάρχες, ἐπειδὴ φθόνησαν τὸν Ἰω- 9
12 σήφ, τὸν πούλησαν στὴν Αἴγυπτο. καὶ ὁ θεὸς πῆγε μαζί του, καὶ τὸν γλύτωσε ἀπ' ὅ- 10
λες τὶς θλίψεις του, καὶ τοῦ ἔδωσε νὰ εἶναι ἀξιαγάπητος καὶ νάχῃ σοφία ἐνώπιον
13 τοῦ φαραὼ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, καὶ τὸν ἔκανε ἡγέτη ἐπάνω στὴν Αἴγυπτο κι
14 ἐπάνω σ' ὅλο τὸν οἶκο του. ἦρθε δὲ πεῖνα σ' ὅλη τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Χα- 11
15 ναάν, καὶ στρίμωγμα μεγάλο, καὶ οἱ πατέρες μας δὲν ἔβρισκαν τρόφιμα. κι ὅταν ὁ 12
16 Ἰακὼβ ἄκουσε ὅτι ὑπάρχουν τρόφιμα στὴν Αἴγυπτο, ἔστειλε τοὺς πατέρες μας πρῶ- 13
τα· καὶ τὴ δεύτερη φορὰ ὁ Ἰωσὴφ φανερώθηκε στοὺς ἀδερφούς του, κι ἔγινε στὸ φα-
17 ραὼ φανερὴ ἡ γενιὰ τοῦ Ἰωσήφ. ἔστειλε δὲ ὁ Ἰωσὴφ κι ἔφερε κοντά του τὸν πατέρα 14
18 του Ἰακὼβ καὶ ὅλη τὴν οἰκογένειά του, ποὺ ἦταν ἑβδομήντα πέντε ψυχές. κατέβηκε 15
19 δὲ ὁ Ἰακὼβ στὴν Αἴγυπτο καὶ πέθανε κι αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες μας, καὶ μεταφέρθη- 16
καν στὴν Ἀρβὸκ καὶ θάφτηκαν στὸ μνῆμα ποὺ ἀγόρασε ὁ Ἀβραὰμ ἀπὸ τὸν Ἐφρὼν
20 τοῦ ἔθνους τῶν Χέτ, πληρώνοντας ἀργύριο. καθὼς δὲ πλησίαζε ὁ χρόνος ποὺ ὡριζό- 17
ταν στὴν ὑπόσχεσι τὴν ὁποία ἔδωσε μὲ ὅρκο ὁ θεὸς στὸν Ἀβραάμ, ὁ λαὸς αὐξήθηκε
21 καὶ πλήθυνε στὴν Αἴγυπτο, μέχρι ποὺ *ἀνέβηκε στὸ θρόνο ἄλλος βασιλεύς, ὁ ὁποῖος* 18
22 *δὲν ἤξερε τὸν Ἰωσήφ.* αὐτὸς ἐφήρμοσε ἕνα πονηρὸ σχέδιο εἰς βάρος τοῦ γένους μας 19
καὶ κακοποίησε τοὺς πατέρες μας σὲ σημεῖο ποὺ πετοῦσε τὰ βρέφη τους ἔκθετα, γιὰ
23 νὰ μὴν ἐπιβιώνουν. ἐκεῖνο τὸν καιρὸ γεννήθηκε ὁ Μωϋσῆς· καὶ ἦταν χαριτωμένος ἐ- 20
24 νώπιον τοῦ θεοῦ. αὐτὸς ἀνατράφηκε στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του τρεῖς μῆνες. κι ὅταν 21
25 τὸν πέταξαν, τὸν περιμάζεψε ἡ θυγατέρα τοῦ φαραὼ καὶ τὸν ἀνέθρεψε σὰ δικό της 22
γιό. κι ὁ Μωϋσῆς ἐκπαιδεύτηκε σὲ κάθε ἐπιστήμη τῶν Αἰγυπτίων· ἦταν δὲ δυνατὸς
26 καὶ στὰ λόγια καὶ στὰ ἔργα. κι ὅταν συμπλήρωνε τὰ σαράντα του χρόνια, τοῦ ἦρθε 23
27 στὴ σκέψι του νὰ ἐπισκεφτῇ τοὺς ἀδερφούς του Ἰσραηλῖτες· κι ὅταν εἶδε κάποιον ν' 24
ἀδικῆται, τὸν ὑπεράσπισε, κι ἐκδικήθηκε γιὰ λογαριασμὸ ἐκείνου ποὺ κακοποιοῦ-
28 νταν, σκοτώνοντας τὸν Αἰγύπτιο. νόμιζε δὲ ὅτι οἱ ἀδερφοί του καταλαβαίνουν ὅτι 25
29 μέσῳ αὐτοῦ τοὺς προσφέρει σωτηρία ὁ θεός. ἐκεῖνοι ὅμως δὲν εἶπαν νὰ καταλάβουν. 26
κι ἔτσι τὴν ἑπομένη μέρα ἐμφανίστηκε σ' αὐτοὺς πάλι τὴν ὥρα ποὺ μάλλωναν, καὶ
30 προσπάθησε νὰ τοὺς συμφιλιώσῃ, λέγοντας· *Ἄντρες, ἐσεῖς εἶστε ἀδέρφια· γιατί ἀδι-*
31 *κεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο;* ἐκεῖνος ὅμως ποὺ ἀδικοῦσε τὸν πλησίον, τὸν ἔσπρωξε καὶ εἶ- 27
32 πε· *Ποιός σὲ διώρισε ἄρχοντα καὶ δικαστὴ σ' ἐμᾶς; μήπως θέλῃς νὰ μὲ σκοτώσῃς, ὅ-* 28
33 *πως σκότωσες χθὲς τὸν Αἰγύπτιο;* ἔτσι ὁ Μωϋσῆς αὐτοεξορίστηκε γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ 29
34 καὶ ἔζησε πάροικος στὴ χώρα τῶν Μαδιάμ, ὅπου γέννησε δυὸ γιούς. Κι ὅταν συ- 30
μπληρώθηκαν σαράντα χρόνια, τοῦ ἐμφανίστηκε στὴν ἔρημο τοῦ ὄρους Σινὰ ἄγγε-

35 λος Κυρίου ὡς φλόγα φωτιᾶς ποὺ ἔκαιγε βάτο. ὁ δὲ Μωϋσῆς, ὅταν εἶδε τὸ φαινόμε- 31
νο, ἔμεινε ἔκπληκτος· καὶ καθὼς πλησίαζε νὰ δῇ καλλίτερα, ἀκούστηκε φωνὴ Κυ-
36 ρίου ποὺ τοῦ ἔλεγε· *Εἶμαι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσα-* 32
37 *ὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ.* κι ὁ Μωϋσῆς ἔντρομος δὲν τολμοῦσε νὰ κυττάξῃ. ὁ δὲ Κύριος 33
38 τοῦ εἶπε· *Λῦσε τὸ ὑπόδημα τῶν ποδιῶν σου· διότι ὁ τόπος ὅπου στέκεσαι εἶναι γῆ* 34
ἁγία. εἶδα τὴν κακομεταχείρισι τοῦ λαοῦ μου ποὺ εἶναι στὴν Αἴγυπτο καὶ ἄκουσα τὸ
39 *στεναγμό τους, καὶ κατέβηκα νὰ τοὺς γλυτώσω· καὶ τώρα ἔλα νὰ σὲ στείλω στὴν Αἴ-* 35
γυπτο. αὐτὸν τὸ Μωϋσῆ, τὸν ὁποῖο ἀρνήθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν· *'Ποιός σὲ διώρισε ἄρ-*
χοντα καὶ δικαστή;', αὐτὸν ὁ θεὸς τὸν ἔστειλε ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴ μέσῳ τοῦ ἀγγέ-
40 λου ποὺ τοῦ ἐμφανίστηκε στὴ βάτο. αὐτὸς τοὺς ἔβγαλε κάνοντας τέρατα καὶ σημεῖα 36
41 στὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου καὶ στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα καὶ στὴν ἔρημο σαράντα χρό- 37
42 νια. αὐτὸς εἶναι ὁ Μωϋσῆς ποὺ εἶπε στοὺς Ἰσραηλῖτες· *Προφήτη σὰν ἐμένα θ' ἀνα-*
στήσῃ ἀνάμεσά σας ὁ θεός σας ὁ Κύριος ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς σας· νὰ τὸν ἀκοῦτε. 38
αὐτὸς εἶναι ποὺ στὴν ἐκκλησία στὴν ἔρημο συναναστράφηκε μὲ τὸν ἄγγελο ποὺ τοῦ
μιλοῦσε στὸ ὄρος Σινὰ καὶ μὲ τοὺς πατέρες μας· ποὺ δέχτηκε λόγια ζωῆς, γιὰ νὰ τὰ
43 δώσῃ σ' ἐμᾶς. αὐτὸς στὸν ὁποῖο δὲν θέλησαν νὰ ὑπακούσουν οἱ πατέρες μας, ἀλλὰ 39
τὸν ἔκαναν πέρα, καὶ ἡ λαχτάρα τους στράφηκε πρὸς τὴν Αἴγυπτο, καὶ εἶπαν στὸν 40
44 Ἀαρών· *Φτιάξε μας θεούς, νὰ τοὺς ἔχουμε μπροστάρηδες· διότι ὁ Μωϋσῆς αὐτός,*
45 *ποὺ μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου, δὲν ξέρουμε τί τοῦ συνέβη.* κι ἔφτιαξαν 41
μόσχο τὸν καιρὸ ἐκεῖνο καὶ προσέφεραν στὸ εἴδωλο θυσία, κι εὐφραίνονταν μὲ τὰ
46 ἔργα τῶν χεριῶν τους. κι ὁ θεὸς τοὺς ἔστρεψε καὶ τοὺς παρέδωσε νὰ λατρεύουν *τὴ* 42
47 *στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ,* καθὼς εἶναι γραμμένο στὴ βίβλο τῶν Προφητῶν· *Οἶκος τοῦ*
48 *Ἰσραήλ· μήπως μοῦ προσφέρατε σφάγια καὶ θυσίες σαράντα χρόνια στὴν ἔρημο; δε-* 43
χτήκατε ὅμως τὴ σκηνὴ τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρο τοῦ θεοῦ σας 'Ρεμφάν, τὰ ὁμοιώμα-
τα ποὺ φτιάξατε γιὰ νὰ τὰ προσκυνᾶτε· γι' αὐτὸ θὰ σᾶς ἐξορίσω πέρα ἀπὸ τὴ Δαμα-
49 *σκό.* ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦταν ἐπὶ τῶν πατέρων μας στὴν ἔρημο, ὅπως διέταξε νὰ 44
τὴ φτιάξουν ἐκεῖνος ποὺ μιλοῦσε στὸ Μωϋσῆ, σύμφωνα μὲ τὸ ὑπόδειγμα ποὺ εἶχε
50 δῆ. κι αὐτὴν οἱ πατέρες μας, σύμφωνα μὲ τὶς διαταγὲς ποὺ πῆραν μαζὶ μὲ τὸν Ἰη- 45
σοῦ, τὴν ἔμπασαν στὴν κατακτημένη χώρα τῶν ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα ὁ θεὸς πέταξε ἔξω,
51 μακριὰ ἀπὸ τὰ μάτια τῶν πατέρων μας· μέχρι τὶς ἡμέρες τοῦ Δαυΐδ. αὐτὸς ἀπέσπασε 46
52 τὴν εὔνοια τοῦ θεοῦ καὶ φρόντισε νὰ βρῇ γιὰ τὸ θεὸ τοῦ Ἰακὼβ τόπο κατοικίας. ὁ 47
53 Σολομὼν ὅμως τοῦ ἔκτισε οἶκο. ἀλλ' ὁ ὕψιστος δὲν κατοικεῖ σὲ ναοὺς χειροποιήτους, 48
54 ὅπως λέει κι ὁ προφήτης· *Θρόνος γιὰ μένα εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ ὑποπόδιο τῶν πο-* 49
55 56 *διῶν μου ἡ γῆ· ποιόν οἶκο θὰ μοῦ κτίσετε σεῖς, λέει ὁ Κύριος, ἢ ποιός εἶναι ὁ τόπος*
τῆς κατοικίας μου; ὅλ' αὐτὰ δὲν τἄφτιαξε τὸ χέρι μου; ξιππασμένοι πεισματάρηδες 50 51
καὶ ἀπερίτμητοι στὸ μυαλὸ καὶ στ' αὐτιά, ἐσεῖς πάντα πηγαίνετε κόντρα στὸ πνεῦμα
57 τὸ ἅγιο· ὅπως οἱ πατέρες σας ἔτσι καὶ σεῖς. ποιόν προφήτη δὲν καταδίωξαν οἱ πατέ- 52
ρες σας; καὶ σκότωσαν ἐκείνους ποὺ προανήγγειλαν τὸν ἐρχομὸ τοῦ δικαίου· κι αὐ-
58 τουνοῦ τώρα προδότες καὶ φονιᾶδες γίνατε σεῖς· σεῖς ποὺ παραλάβατε τὸ Νόμο σὲ 53
μορφὴ διαταγῶν ἀγγελιοφόρων, καὶ δὲν τὸν τηρήσατε.

18 1 Κι ὅσο τ' ἄκουγαν αὐτά, πριονίζονταν βαθιὰ μὲς στὶς καρδιές των κι ἔτριζαν τὰ 54
2 δόντια τους ἐναντίον του. καθὼς δὲ ἦταν γεμάτος πνεῦμα ἅγιο, στήλωσε τὸ βλέμμα 55
του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶδε τὴ δόξα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν Ἰησοῦ νὰ στέκεται ἀπὸ τὰ δεξιὰ
3 τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπε· Νά! βλέπω τοὺς οὐρανοὺς ἀνοιγμένους καὶ τὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώ- 56
4 που νὰ στέκεται ἀπὸ τὰ δεξιὰ τοῦ θεοῦ. τότε οὔρλιαξαν μὲ φωνὴ δυνατή, βούλωσαν 57
5 τ' αὐτιά τους, καὶ ὥρμησαν μὲ μιὰ ψυχὴ ἐναντίον του· τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πό- 58
λι καὶ τὸν λιθοβολοῦσαν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀκούμπησαν τὰ ῥοῦχα τους στὰ πόδια νε-
6 αροῦ ποὺ λεγόταν Σαῦλος· καὶ λιθοβολοῦσαν τὸ Στέφανο, ποὺ ἐπικαλοῦνταν κι ἔλε- 59
γε· Κύριε Ἰησοῦ, δέξου τὸ πνεῦμα μου. καὶ γονατίζοντας ἔκραξε μὲ φωνὴ δυνατή·

7 Κύριε, μὴν τοὺς ζυγίσῃς τὴν ἁμαρτία αὐτή. κι ἀφοῦ εἶπε αὐτό, κοιμήθηκε. ὁ δὲ Σαῦ- 60
λος συμφωνοῦσε μὲ τὴν καρδιά του γιὰ τὸ φόνο του.

19 1 Ἔγινε δὲ τὴν ἡμέρα ἐκείνη διωγμὸς μεγάλος ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας στὰ Ἰεροσό- 1 **8**
λυμα· καὶ σκορπίστηκαν στὰ χωριὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Σαμαρείας ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ
2 τοὺς ἀποστόλους. κήδευσαν δὲ τὸ Στέφανο ἄντρες εὐλαβεῖς κι ἔκαναν γι' αὐτὸν θρῆ- 2
3 νο μεγάλο. ὁ δὲ Σαῦλος προξενοῦσε κακὸ στὴν ἐκκλησία εἰσβάλλοντας στὰ σπίτια, 3
καὶ σέρνοντας ἄντρες καὶ γυναῖκες τοὺς παρέδινε γιὰ φυλακή.

20 1 2 Κι ἐκεῖνοι βέβαια ποὺ διασπάρηκαν, περιώδευσαν εὐαγγελιζόμενοι τὸ λόγο. ὁ 4 5
3 δὲ Φίλιππος κατέβηκε καὶ κήρυττε τὸ Χριστὸ σὲ μιὰ πόλι τῆς Σαμαρείας. κι ὁ κό- 6
σμος, ὅλοι μὲ μιὰ ψυχή, πρόσεχαν σ' αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ Φίλιππος, γιατὶ ἄκουγαν κι ἔ-
4 βλεπαν τὰ σημεῖα ποὺ ἔκανε. διότι, καθὼς ἦταν πολλοὶ ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἀκάθαρτα 7
πνεύματα, ἐκεῖνα ἔβγαιναν φωνάζοντας δυνατά· καὶ θεραπεύτηκαν πολλοὶ παράλυ-
5 6 τοι καὶ κουτσοί· κι ἔγινε στὴν πόλι ἐκείνη χαρὰ μεγάλη. ὑπῆρχε δὲ στὴν πόλι ἀπὸ 8 9
πρὶν ἕνας ἄντρας λεγόμενος Σίμων, ποὺ ἀσκοῦσε μαγεία καὶ κρατοῦσε κατάπλη-
κτους τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγοντας γιὰ τὸν ἑαυτό του ὅτι εἶναι κάποιος μέγας·
7 καὶ ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, τὸν πρόσεχαν, λέγοντας· 'Αὐτὸς εἶναι ἡ Μεγάλη Δύνα- 10
8 μι τοῦ θεοῦ'· καὶ τὸν πρόσεχαν, γιατὶ μὲ τὶς μαγεῖες του τοὺς κρατοῦσε κατάπλη- 11
9 κτους γι' ἀρκετὸν καιρό. ὅταν ὅμως πίστευσαν στὸ Φίλιππο, ποὺ τοὺς εὐαγγελιζό- 12
ταν τὰ σχετικὰ μὲ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ μὲ τ' ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, βαπτί-
10 ζονταν ἄντρες καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ Σίμων πίστευσε καὶ αὐτός, κι ἀφοῦ βαπτίστηκε, ἔ- 13
μενε προσηλωμένος στὸ Φίλιππο· καὶ βλέποντας νὰ γίνωνται δυνάμεις καὶ σημεῖα, ἔ-
μενε κατάπληκτος.

21 1 Κι ὅταν οἱ ἀπόστολοι, ποὺ ἦταν στὰ Ἰεροσόλυμα, ἄκουσαν ὅτι ἡ Σαμάρεια ἔχει 14
2 δεχτῆ τὸν λόγο τοῦ θεοῦ, ἔστειλαν σ' αὐτοὺς τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη. κι ἐκεῖνοι 15
3 κατέβηκαν καὶ προσευχήθηκαν γι' αὐτοὺς νὰ λάβουν πνεῦμα ἅγιο· διότι δὲν εἶχε πέ- 16
σει ἀκόμη ἐπάνω σὲ κανένα τους, ἀλλ' ἦταν μόνο βαπτισμένοι στὸ ὄνομα τοῦ Κυ-
4 5 ρίου Ἰησοῦ. τότε ἔθεσαν τὰ χέρια τους ἐπάνω σ' αὐτούς, καὶ λάβαιναν πνεῦμα ἅγιο. 17 18
κι ὅταν εἶδε ὁ Σίμων ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο δίνεται μὲ τὴν ἐπάνω τους τοποθέτησι
6 τῶν χεριῶν τῶν ἀποστόλων, τοὺς προσέφερε χρήματα λέγοντας· Δώστε καὶ σ' ἐμένα 19
τὴν ἐξουσία αὐτή, σ' ὅποιον βάζω τὰ χέρια μου ἐπάνω του, νὰ παίρνῃ πνεῦμα ἅγιο.
7 κι ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· Νὰ χαθῇς καὶ σὺ καὶ τὸ ἀργύριό σου· διότι νόμισες ὅτι ἡ δω- 20
8 ρεὰ τοῦ θεοῦ ἀποκτᾶται μὲ χρήματα. δὲν ὑπάρχει γιὰ σένα μερίδα οὔτε κλῆρος σ' 21
9 αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι· διότι ἡ καρδιά σου δὲν εἶναι εἰλικρινὴς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μετα- 22
νόησε λοιπὸν ἀπ' αὐτὴ τὴν κακοήθειά σου, καὶ παρακάλεσε τὸ θεό, μήπως καὶ σοῦ
10 συγχωρηθῇ αὐτὸ ποὺ φαντάστηκες μὲς στὸ μυαλό σου· γιατὶ σὲ βλέπω νὰ ζῇς μέσα 23
11 σὲ χολὴ πικρίας καὶ σὲ συμπλεγματικὸ πάθος ἀδικίας. κι ὁ Σίμων ἀποκρίθηκε· Πα- 24
12 ρακαλέστε γιὰ μένα τὸ θεὸ ἐσεῖς, νὰ μὴν πέσῃ ἐπάνω μου τίποτε ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἴπα- 25
τε. κι ἐκεῖνοι βέβαια, ἀφοῦ κήρυξαν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου καὶ τὸν τεκμηρίωσαν μὲ
πολλὲς μαρτυρίες, ἐπέστρεψαν στὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ στὸ δρόμο κήρυξαν τὸ εὐαγγέ-
λιο σὲ πολλὲς κωμοπόλεις τῶν Σαμαρειτῶν.

22 1 Ἄγγελος δὲ Κυρίου μίλησε στὸ Φίλιππο καὶ τοῦ εἶπε· Σήκω καὶ πήγαινε πρὸς 26
νότον, στὸ δρόμο ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλὴμ στὴ Γάζα· ὁ δρόμος αὐτὸς εἶ-
2 ναι ἔρημος. καὶ σηκώθηκε καὶ πῆγε. καὶ νά ἕνας ἄντρας Αἰθίοπας, εὐνοῦχος, ἀξιω- 27
ματοῦχος τῆς Κανδάκης τῆς βασιλίσσης τῶν Αἰθιόπων, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀνώτατος ἄρ-
3 χων τοῦ θησαυροφυλακείου της· εἶχε ἔρθη στὴν Ἰερουσαλὴμ νὰ προσκυνήσῃ, κι ἐπέ- 28
4 στρεφε καθισμένος ἐπάνω στὸ ἅρμα του καὶ διάβαζε τὸν προφήτη Ἠσαΐα. εἶπε δὲ τὸ 29
5 πνεῦμα στὸ Φίλιππο· Πλησίασε καὶ προσκολλήσου στὸ ἅρμα αὐτό. κι ὅταν ὁ Φίλιπ- 30
πος πλησίασε, τὸν ἄκουσε νὰ διαβάζῃ τὸν προφήτη Ἠσαΐα· καὶ τοῦ εἶπε· Καταλα-
6 βαίνεις ἆραγε αὐτὰ ποὺ διαβάζεις; κι ἐκεῖνος εἶπε· Μὰ πῶς θὰ μποροῦσα, ἂν δὲν μὲ 31

καθοδηγήση κάποιος; καὶ παρακάλεσε τὸ Φίλιππο ν' ἀνεβῇ καὶ νὰ καθίση μαζί του.
7 ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ποὺ διάβαζε ἦταν ἡ ἑξῆς· 32

8 *Ὡδηγήθηκε στὴ σφαγὴ σὰν πρόβατο*
καὶ σὰν ἀρνὶ ἄφωνο στὰ χέρια ἐκείνου ποὺ τὸ κουρεύει·
ἔτσι δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του.
9 *τόσο πολὺ τὸν ταπείνωσαν ποὺ χάθηκε τῆς καμωσιᾶς του ἡ ὄψι·* 33
ὅσο γιὰ τὴν ἱστορία του! ποιός μπορεῖ νὰ τὴν ἱστορήση;
10 *ἀποξύνεται ἡ ζωή του ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς.*

11 καὶ λέει ὁ εὐνοῦχος στὸ Φίλιππο· Σὲ παρακαλῶ, γιὰ ποιόν τὸ λέει αὐτὸ ὁ προφήτης; 34
12 γιὰ τὸν ἑαυτό του ἢ γιὰ κάποιον ἄλλο; κι ὁ Φίλιππος ἄνοιξε τὸ στόμα του καί, παίρ- 35
13 νοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ χωρίο αὐτό, τοῦ εὐαγγελίστηκε τὸν Ἰησοῦ. καὶ καθὼς προχω- 36
ροῦσαν στὸ δρόμο, ἔφτασαν σ' ἕνα νερό· καὶ λέει ὁ εὐνοῦχος· Νά νερό· τί μ' ἐμποδί-
14 ζει νὰ βαπτιστῶ; κι ὁ Φίλιππος τοῦ λέει· Ἂν πιστεύης μ' ὅλη σου τὴν καρδιά, γίνε- 37
15 16 ται. κι ἀποκρίθηκε· Πιστεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ὁ Χριστός. καὶ 38
πρόσταξε νὰ σταματήση τὸ ἅρμα· καὶ κατέβηκαν καὶ οἱ δυὸ στὸ νερό, κι ὁ Φίλιππος
17 κι ὁ εὐνοῦχος, καὶ τὸν βάπτισε. κι ὅταν βγῆκαν ἀπὸ τὸ νερό, πνεῦμα Κυρίου ἅρπα- 39
ξε τὸ Φίλιππο, κι ὁ εὐνοῦχος δὲν τὸν ξαναεῖδε· καὶ τραβοῦσε φυσικὰ τὸ δρόμο του
18 χαρούμενος. ὁ δὲ Φίλιππος βρέθηκε στὴν Ἄζωτο, καὶ καθὼς περνοῦσε τὶς πόλεις, 40
κήρυττε σ' ὅλες τὸ εὐαγγέλιο, μέχρι ποὺ ἔφτασε στὴν Καισάρεια.

23 1 Ὁ δὲ Σαῦλος ξεφυσώντας ἀκόμη ἀπειλὴ καὶ φόνο ἐναντίον τῶν μαθητῶν τοῦ 1 **9**
2 Κυρίου, παρουσιάστηκε στὸν ἀρχιερέα καὶ τοῦ ζήτησε γιὰ τὴ Δαμασκὸ ἐπιστολὲς 2
πρὸς τὶς συναγωγές, μὲ σκοπό, ἂν βρῇ μερικοὺς νὰ εἶναι τῆς ὁδοῦ, ἄντρες καὶ γυ-
3 ναῖκες, νὰ τοὺς σύρη δεμένους στὴν Ἱερουσαλήμ. καὶ καθὼς πήγαινε, ὅταν πλησίαζε 3
4 στὴ Δαμασκό, ξαφνικὰ ἄστραψε γύρω του ἕνα φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανό· κι αὐτὸς ἔπεσε 4
5 στὴ γῆ καὶ ἄκουσε μιὰ φωνὴ ποὺ τοῦ ἔλεγε· Σαοὺλ Σαούλ, γιατί μὲ κυνηγᾷς; κι ἐκεῖ- 5
νος τοῦ εἶπε· Ποιός εἶσαι, κύριε; κι ὁ Κύριος εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ποὺ κυνηγᾷς
6 7 ἐσύ· ἀλλὰ σήκω ὄρθιος καὶ ἔμπα στὴν πόλι, καὶ θὰ σοῦ λεχθῇ τί πρέπει νὰ κάνης. οἱ 6 7
δὲ ἄντρες ποὺ τὸν συνώδευαν, στέκονταν μὲ κομμένη τὴ λαλιά τους· καὶ ἄκουγαν
8 μὲν τὴ φωνή, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπαν κανέναν. καὶ σηκώθηκε ὁ Παῦλος ἀπὸ κατὰ γῆς· κι 8
9 ἐνῷ τὰ μάτια του ἦταν ἀνοιχτά, δὲν ἔβλεπε κανέναν. καὶ ὁδηγώντας τον ἀπὸ τὸ χέρι
10 τὸν ἔμπασαν στὴ Δαμασκό. καὶ τρεῖς μέρες δὲν ἔβλεπε, οὔτε ἔφαγε τίποτε, οὔτε ἤπιε. 9

24 1 Ἦταν δὲ στὴ Δαμασκὸ ἕνας μαθητὴς λεγόμενος Ἀνανίας, καὶ εἶπε σ' αὐτὸν ὁ 10
2 Κύριος σὲ ὅραμα· Ἀνανία. κι ἐκεῖνος εἶπε· Νᾶμαι, Κύριε. κι ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· 11
Σήκω καὶ πήγαινε στὴν ὁδὸ ποὺ λέγεται Εὐθεῖα καὶ ζήτα στὸ σπίτι τοῦ Ἰούδα κά-
3 ποιον Ταρσέα ποὺ ὀνομάζεται Σαῦλος· τὴν ὥρα αὐτὴ προσεύχεται, καὶ ἔχει δῆ σὲ ὅ- 12
ραμα ἕναν ἄντρα λεγόμενο Ἀνανία ποὺ μπῆκε κι ἔβαλε ἐπάνω του τὸ χέρι, γιὰ ν' ἀ-
4 νοίξουν τὰ μάτια του. τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Ἀνανίας· Κύριε, ἔχω ἀκούσει γι' αὐτὸν 13
5 τὸν ἄντρα ἀπὸ πολλούς, πόσα κακὰ ἔκανε στοὺς ἁγίους σου στὴν Ἱερουσαλήμ· κι ἐ- 14
δῶ ἔχει ἐξουσία ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ δέση ὅλους ὅσοι ἐπικαλοῦνται τ' ὄνομά σου.
6 τοῦ εἶπε ὅμως ὁ Κύριος· Πήγαινε, διότι αὐτὸς μοῦ εἶναι ἐργαλεῖο διαλεχτό, γιὰ νὰ 15
7 βαστάξη τ' ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν· διότι θὰ 16
8 τοῦ ὑποδείξω ἐγὼ ὁ ἴδιος ὅσα πρέπει νὰ πάθη γιὰ τ' ὄνομά μου. κι ἔφυγε ὁ Ἀνανίας 17
9 καὶ μπῆκε στὸ σπίτι, καὶ βάζοντας τὰ χέρια του πάνω σ' αὐτὸν τοῦ εἶπε· Σαοὺλ ἀ-
δελφέ, μ' ἔστειλε ὁ Κύριος, ὁ Ἰησοῦς ποὺ σοῦ φανερώθηκε στὸ δρόμο ποὺ ἐρχό-
10 σουν, γιὰ νὰ σοῦ ἀνοίξω τὰ μάτια καὶ νὰ κυριευθῇς πλήρως ἀπὸ πνεῦμα ἅγιο. κι ἀ- 18
μέσως ἔπεσαν ἀπὸ τὰ μάτια του κάτι σὰ λέπια, καὶ εἶδε· καὶ σηκώθηκε καὶ βαπτίστη-
11 κε, κι ἔφαγε καὶ πῆρε δυνάμεις. ἔμεινε δὲ ὁ Σαῦλος μαζὶ μὲ μαθητάς, ποὺ ἦταν στὴ 19
12 Δαμασκό, μερικὲς ἡμέρες, κι ἀμέσως ἄρχισε νὰ κηρύττη στὶς συναγωγὲς τὸν Ἰησοῦ, 20

13 ὅτι ‘Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ’. ἔμειναν δὲ κατάπληκτοι ὅλοι ὅσοι τὸν ἄκουγαν, κι 21
ἔλεγαν· ‘Μὰ αὐτὸς δὲν εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος στὴν Ἰερουσαλὴμ συνέλαβε αὐτοὺς
14 ποὺ ἐπικαλοῦνται αὐτὸ τὸ ὄνομα; κι ἐδῶ γι’ αὐτὸ τὸ σκοπὸ δὲν ἔχει ἔρθη, γιὰ νὰ
15 τοὺς σύρῃ δεμένους στοὺς ἀρχιερεῖς;’. ὁ δὲ Σαῦλος ἔπαιρνε περισσότερο δύναμι κι ἔ- 22
φερνε τοὺς Ἰουδαίους τῆς Δαμασκοῦ σὲ σύγχυσι, τεκμηριώνοντας ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ
16 Χριστός. κι ὅταν συμπληρώθηκαν κάμποσες ἡμέρες, οἱ Ἰουδαῖοι ἀποφάσισαν σὲ σύ- 23
17 σκεψι νὰ τὸν σκοτώσουν. ἔγινε ὅμως γνωστὸ στὸ Σαῦλο τὸ ἐπίβουλο σχέδιό τους. κι 24
18 ἐκεῖνοι παρακολουθοῦσαν τὶς πύλες μέρα νύχτα, γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουν. τότε οἱ μα- 25
θηταὶ τὸν πῆραν καὶ νύχτα τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸ τεῖχος μὲ σχοινιὰ μέσα σὲ ζεμπίλι.

25 1 Κι ὁ Σαῦλος, ὅταν ἔφτασε στὴν Ἰερουσαλήμ, προσπαθοῦσε νὰ προσκολληθῇ 26
2 στοὺς μαθητάς, ἀλλὰ τὸν φοβοῦνταν ὅλοι, γιατὶ δὲν πίστευαν ὅτι εἶναι μαθητής. ὁ 27
Βαρνάβας ὅμως τὸν πῆρε καὶ τὸν ὡδήγησε στοὺς ἀποστόλους, καὶ τοὺς διηγήθηκε
πῶς εἶδε τὸν Κύριο στὸ δρόμο καὶ ὅτι τοῦ μίλησε, καὶ πῶς στὴ Δαμασκὸ κήρυξε μὲ
3 παρρησία τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. κι ἀπὸ τότε μπαινόβγαινε μαζί τους κυκλοφορώντας 28
4 στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ κήρυττε μὲ παρρησία τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· μιλοῦσε
μάλιστα καὶ στοὺς Ἑλληνιστὰς συζητώντας μαζί τους· κι ἐκεῖνοι ἔκαναν ἀπόπειρες 29
5 νὰ τὸν σκοτώσουν. κι ὅταν τὸ κατάλαβαν αὐτὸ οἱ ἀδελφοί, τὸν κατέβασαν στὴν 30
Καισάρεια κι ἀπὸ κεῖ τὸν ἔστειλαν στὴν Ταρσό.

26 1 Ἔτσι λοιπὸν οἱ ἐκκλησίες σ’ ὁλόκληρη τὴν Ἰουδαία καὶ τὴ Γαλιλαία καὶ τὴ Σα- 31
2 μάρεια εἶχαν εἰρήνη, οἰκοδομούμενες καὶ προοδεύοντας στὸ φόβο τοῦ Κυρίου, καὶ
πλήθαιναν μὲ τὴν ἐνθάρρυνσι τοῦ ἁγίου πνεύματος.

27 1 Συνέβη δέ, καθὼς ὁ Πέτρος περνοῦσε ἀπ’ ὅλους, νὰ κατεβῇ καὶ στοὺς ἁγίους 32
2 ποὺ κατοικοῦν στὴ Λύδδα. κι ἐκεῖ βρῆκε ἕναν ἄνθρωπο ὀνόματι Αἰνέα, ποὺ ἀπὸ ὀ- 33
3 χτὼ χρόνια ἦταν κατάκοιτος στὸ κρεβάτι, διότι ἦταν παράλυτος. καὶ τοῦ εἶπε ὁ Πέ- 34
τρος· Αἰνέα, ὁ Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς σὲ γιατρεύει· σήκω καὶ στρῶσε τὸ κρεβάτι σου ὁ ἴ-
4 διος. καὶ σηκώθηκε ἀμέσως. καὶ τὸν εἶδαν ὅλοι ὅσοι κατοικοῦν στὴ Λύδδα καὶ τὸ 35
Σάρωνα, καὶ ὅλοι τους ἐπέστρεψαν στὸν Κύριο.

28 1 Στὴ δὲ Ἰόππη ἦταν μιὰ μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ποὺ θὰ πῇ Δορκάς· αὐτὴ ἦ- 36
2 ταν κατάφορτη ἀπὸ ἀγαθοεργίες κι ἐλεημοσύνες ποὺ ἔκανε. συνέβη δὲ τὶς ἡμέρες ἐ- 37
κεῖνες ν’ ἀρρωστήσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ· κι ἀφοῦ τὴν ἔλουσαν, τὴν τοποθέτησαν σὲ ὑπε-
3 ρῷο. κι ἐπειδὴ ἡ Λύδδα εἶναι κοντὰ στὴν Ἰόππη, οἱ μαθηταί, μόλις ἄκουσαν ὅτι βρί- 38
σκεται σ’ αὐτὴ ὁ Πέτρος, ἔστειλαν σ’ αὐτὸν δυὸ ἄντρες παρακαλώντας τον νὰ μὴ βα-
4 ρεθῇ νὰ περάσῃ κι ἀπ’ αὐτούς. ἔτσι ὁ Πέτρος σηκώθηκε καὶ ἦρθε μαζὶ μ’ αὐτούς. κι 39
5 ὅταν ἔφτασε, τὸν ἀνέβασαν στὸ ὑπερῷο· καὶ παρουσιάστηκαν μπροστά του ὅλες οἱ
χῆρες κλαίοντας καὶ δείχνοντας τοὺς χιτῶνες καὶ τὰ ἱμάτια ποὺ ἔφτιαχνε ἡ Δορκάς,
6 ὅσο ἦταν μαζί τους. ὁ δὲ Πέτρος, ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλε ὅλους ἔξω, γονάτισε καὶ προ- 40
7 σευχήθηκε, καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, σήκω. κι ἐκείνη ἄνοιξε τὰ
8 μάτια της, κι ὅταν εἶδε τὸν Πέτρο, ἀνακάθισε. καὶ δίνοντάς της χέρι τὴ σήκωσε· καὶ 41
9 φώναξε τοὺς ἁγίους καὶ τὶς χῆρες καὶ τὴν παρουσίασε ζωντανή. ἔγινε δὲ γνωστὸ σ’ 42
10 ὁλόκληρη τὴν Ἰόππη, καὶ πολλοὶ πίστευσαν στὸν Κύριο. κι ἔμεινε ὁ Πέτρος στὴν 43
Ἰόππη ἀρκετὲς ἡμέρες σὲ κάποιον Σίμωνα βυρσοδέψη.

29 1 Κάποιος δὲ ἄντρας στὴν Καισάρεια ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἀπὸ τὴ 1 **10**
2 σπεῖρα ποὺ λέγεται Ἰταλική, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸ θεὸ μαζὶ μ’ ὅλη τὴν οἰκογέ- 2
νειά του, ἄνθρωπος ποὺ ἔκανε πολλὲς ἐλεημοσύνες στὸ λαὸ καὶ προσευχόταν στὸ
3 θεὸ συνεχῶς, εἶδε φανερὰ σὲ ὅραμα περίπου τὴν ἐνάτη ὥρα τῆς ἡμέρας ἕναν ἄγγελο 3
4 τοῦ θεοῦ ποὺ μπῆκε στὸ σπίτι του καὶ τοῦ εἶπε· Κορνήλιε. κι ἐκεῖνος, ὅταν τὸν ἀντί-
5 κρυσε, κυριεύτηκε ἀπὸ φόβο καὶ εἶπε· Τί εἶναι, κύριε; καὶ τοῦ εἶπε· Οἱ προσευχές 4
6 σου καὶ οἱ ἐλεημοσύνες σου ἀνέβηκαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ σὲ μνημόνευσε. καὶ τώ- 5

7 ρα στεῖλε ἄντρες στὴν Ἰόππη καὶ κάλεσε τὸ Σίμωνα ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος· φιλο-
ξενεῖται σὲ κάποιον Σίμωνα βυρσοδέψη, ποὺ ἔχει τὸ σπίτι του δίπλα στὴ θάλασσα. 6
8 κι ὅταν ἔφυγε ὁ ἄγγελος ποὺ μιλοῦσε στὸν Κορνήλιο, φώναξε δυὸ ἀπὸ τοὺς οἰκογε- 7
νεῖς δούλους του κι ἕναν εὐσεβῆ στρατιώτη ἀπὸ τοὺς ταγμένους στὴν ἰδιαίτερη ὑπη-
9 ρεσία του, κι ἀφοῦ τοὺς τὰ ἐξήγησε ὅλα, τοὺς ἔστειλε στὴν Ἰόππη. 8 9

30 1 Τὴν ἄλλη μέρα, ὅσο ἐκεῖνοι ὡδοιποροῦσαν καὶ πλησίαζαν στὴν πόλι, ὁ Πέτρος
2 ἀνέβηκε πάνω στὴν ταράτσα νὰ προσευχηθῇ περίπου τὴν ἕκτη ὥρα. εἶχε δὲ ἀρχίσει 10
νὰ πεινάῃ καὶ ἤθελε νὰ φάῃ· κι ἐνῷ ἐκεῖνοι τοῦ ἑτοίμαζαν, ἔπεσε ἐπάνω του ἔκστα-
3 σι· καὶ βλέπει τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο καὶ νὰ κατεβαίνῃ πρὸς αὐτὸν ἕνα πρᾶγμα σὰ 11
4 μεγάλο σιντόνι, δεμένο ἀπὸ τὶς τέσσερες γωνίες καὶ κατερχόμενο στὴ γῆ· καὶ μέσα σ' 12
αὐτὸ ἦταν ὅλα τ' ἀγρίμια τῆς γῆς, καὶ τὰ τετράποδα καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πτηνὰ τοῦ
5 6 οὐρανοῦ. καὶ μιὰ φωνὴ τοῦ εἶπε· Πέτρε, σήκω, σφάξε καὶ φάγε. κι ὁ Πέτρος εἶπε· 13 14
7 Μὲ κανέναν τρόπο, Κύριε· οὐδέποτε ἔφαγα ὁτιδήποτε ῥυπαρὸ ἢ ἀκάθαρτο. κι ἀκού- 15
στηκε πάλι γιὰ δεύτερη φορὰ φωνὴ πρὸς αὐτόν· Αὐτὰ ποὺ ὁ θεὸς τὰ θεώρησε καθα-
8 ρά, ἐσὺ μὴν τὰ λὲς ἀκάθαρτα. κι αὐτὸ ἔγινε τρεῖς φορές, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀναλήφθηκε 16
9 ἐπιστρέφοντας στὸν οὐρανό. καὶ καθὼς ὁ Πέτρος διερωτῶνταν μέσα του τί νὰ ση- 17
10 μαίνῃ τὸ ὅραμα ποὺ εἶδε, νά οἱ ἄντρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν Κορνήλιο, ἀφοῦ
ῥώτησαν ἐδῶ κι ἐκεῖ ψάχνοντας τὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος, στάθηκαν μπροστὰ στὸν πυ-
11 λῶνα, καὶ φώναξαν ῥωτώντας ἂν Φιλοξενεῖται ἐδῶ ὁ Σίμων ὁ ἐπονομαζόμενος Πέ- 18
12 τρος'. κι ἐνῷ ὁ Πέτρος συλλογιζόταν γιὰ τὸ ὅραμα, τοῦ εἶπε τὸ πνεῦμα· Νά! τρεῖς ἄ- 19
13 ντρες σὲ ψάχνουν· σήκω λοιπὸν καὶ κατέβα καὶ πήγαινε μαζί τους, χωρὶς νὰ κρατᾷς 20
14 ἀποστάσεις, διότι ἐγὼ τοὺς ἔστειλα. καὶ κατέβηκε ὁ Πέτρος στοὺς ἄντρες καὶ εἶπε· 21
15 Ὁρίστε· ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς ποὺ ψάχνετε· γιὰ ποιό λόγο ἤρθατε ἐδῶ; κι ἐκεῖνοι εἶπαν· Ὁ 22
ἑκατοντάρχης Κορνήλιος, ἄντρας δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸ θεό, καὶ μαρτυρούμε-
νος ἀπ' ὅλο τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, πῆρε ἐντολὴ ἀπὸ ἅγιο ἄγγελο νὰ σὲ καλέσῃ στὸ
16 σπίτι του καὶ ν' ἀκούσῃ ἀπὸ σένα λόγο. τότε τοὺς κάλεσε μέσα καὶ τοὺς φιλοξένησε.

31 1 Τὴν ἄλλη μέρα σηκώθηκε καὶ βγῆκε μαζί τους· καὶ πῆγαν μαζί του καὶ μερικοὶ 23
ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴν Ἰόππη· καὶ τὴν ἐπαύριο μπῆκαν στὴν Καισά- 24
2 ρεια. ὁ δὲ Κορνήλιος τοὺς περίμενε, ἔχοντας συγκαλέσει τοὺς συγγενεῖς του καὶ
3 τοὺς στενοὺς φίλους του. καὶ μόλις μπῆκε ὁ Πέτρος, τὸν ὑποδέχτηκε ὁ Κορνήλιος, ὁ 25
4 ὁποῖος ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν προσκύνησε. τὸν σήκωσε ὅμως ὁ Πέτρος λέγο- 26
5 ντας· Σήκω· εἶμαι κι ἐγὼ ἄνθρωπος. καὶ συνομιλώντας μαζί του μπῆκε μέσα, καὶ βρί- 27
6 σκει συγκεντρωμένους πολλούς, καὶ τοὺς λέει· Ξέρετε ὅτι εἶναι ἀθέμιτο σὲ ἄντρα 28
7 Ἰουδαῖο νὰ συναναστρέφεται ἢ νὰ ἐπισκέπτεται ἀλλόφυλο· σ' ἐμένα ὅμως ὁ θεὸς ἔ-
8 δειξε νὰ μὴ λέω κανέναν ἄνθρωπο ῥυπαρὸ ἢ ἀκάθαρτο. γι' αὐτό, κι ὅταν μὲ καλέσα- 29
9 τε, ἦρθα χωρὶς ἀντίρρησι. σᾶς ῥωτῶ λοιπὸν Γιὰ ποιό λόγο μὲ καλέσατε; κι ὁ Κορνή- 30
λιος εἶπε· Ἐδῶ καὶ τέσσερες ἡμέρες, μέχρι αὐτὴ τὴν ὥρα, νήστευα, καὶ τὴν ἐνάτη ὥ-
ρα τῆς ἡμέρας προσευχόμουν στὸ σπίτι μου· καὶ νά ἕνας ἄντρας μὲ λαμπρὴ ἐνδυμα-
10 σία στάθηκε μπροστά μου καὶ λέει· 'Κορνήλιε, εἰσακούστηκε ἡ προσευχή σου κι ἔγι- 31
11 νε μνεία τῶν ἐλεημοσυνῶν σου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. στεῖλε λοιπὸν στὴν Ἰόππη καὶ κά- 32
λεσε τὸ Σίμωνα ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος· φιλοξενεῖται στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ
12 βυρσοδέψου δίπλα στὴ θάλασσα· αὐτὸς θὰρθῇ καὶ θὰ σοῦ μιλήσῃ'. ἔστειλα λοιπὸν 33
13 ἀμέσως σ' ἐσένα, καὶ σὺ ἔκανες καλὰ ποὺ ἦρθες. τώρα λοιπὸν ὅλοι ἐμεῖς παρουσια-
ζόμαστε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, γιὰ ν' ἀκούσουμε ὅλα ὅσα σοῦ πρόσταξε ὁ θεὸς νὰ μᾶς
14 πῇς. κι ὁ Πέτρος ἄνοιξε τὸ στόμα του καὶ εἶπε· Τώρα καταλαβαίνω ἀληθινὰ ὅτι ὁ 34
15 θεὸς δὲν εἶναι προσωπολήπτης, ἀλλὰ σὲ κάθε ἔθνος ὅποιος τὸν φοβᾶται καὶ πολιτεύ- 35
16 εται μὲ δικαιοσύνη, τοῦ εἶναι δεκτός. ἔχω λοιπὸν νὰ σᾶς μεταφέρω τὸ λόγο ποὺ ἔ- 36
στειλε στοὺς Ἰσραηλῖτες εὐαγγελιζόμενος εἰρήνη μέσῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· αὐτὸς εἶ-
17 ναι ὁ Κύριος τῶν πάντων. ξέρετε ἀσφαλῶς τὸ γεγονός, ποὺ ἄρχισε ἀπὸ τὴ Γαλιλαία 37

μετὰ τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖο κήρυξε ὁ Ἰωάννης, κι ὡλοκληρώθηκε σ' ὁλόκληρη τὴν
18 Ἰουδαία, ξέρετε τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, πῶς τὸν ἔχρισε ὁ θεὸς μὲ πνεῦμα ἅγιο 38
καὶ δύναμι, καὶ πῶς αὐτὸς περιώδευσε εὐεργετώντας καὶ θεραπεύοντας ὅλους ὅσους
19 καταδυνάστευε ὁ διάβολος, καὶ ὅτι ἦταν μαζί του ὁ θεός· κι ἐμεῖς εἴμαστε μάρτυρες 39
20 ὅλων ὅσα ἔκανε τόσο στὴν ἐπαρχία τῶν Ἰουδαίων ὅσο καὶ στὴν Ἰερουσαλήμ· καὶ
21 πῶς τὸν σκότωσαν κρεμώντας τον στὸ ξύλο. αὐτὸν ὁ θεὸς τὸν ἀνέστησε τὴν τρίτη 40
22 μέρα καὶ φρόντισε νὰ φανερωθῇ, ὄχι σ' ὅλο τὸ λαό, ἀλλὰ στοὺς μάρτυρες ποὺ εἶχαν 41
διαλεχτῆ ἐκ τῶν προτέρων ἀπὸ τὸ θεό, σ' ἐμᾶς, οἱ ὁποῖοι φάγαμε καὶ ἤπιαμε μαζί
23 του μετὰ τὴν ἀνάστασί του ἀπὸ τοὺς νεκρούς. καὶ μᾶς ἔδωσε παραγγελία νὰ κηρύ- 42
ξουμε στὸ λαὸ καὶ νὰ τεκμηριώσουμε μὲ μαρτυρίες ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὡρισμένος ἀπὸ
24 τὸ θεὸ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. γι' αὐτὸν μαρτυροῦν ὅλοι οἱ προφῆτες, ὅτι ὁ- 43
25 ποιοσδήποτε πιστεύει σ' αὐτόν, θὰ λάβῃ ἄφεσι ἁμαρτιῶν μὲ τ' ὄνομά του. κι ἐνῷ ἀ- 44
κόμη ὁ Πέτρος ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια, ἔπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο πάνω σ' ὅλους ὅσοι ἄ-
26 κουγαν τὸ λόγο. κι ἔμειναν κατάπληκτοι οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι εἶχαν ἔρθη μα- 45
ζὶ μὲ τὸν Πέτρο, ποὺ ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ξεχύθηκε καὶ πάνω στοὺς ἐθνι-
27 28 κούς· διότι τοὺς ἄκουγαν νὰ μιλοῦν σὲ γλῶσσες καὶ νὰ μεγαλύνουν τὸ θεό. τότε ὁ 46 47
Πέτρος εἶπε· Μήπως μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὸ νερό, τὸ νὰ βαπτιστοῦν αὐτοί, ἀ-
29 φοῦ ἔλαβαν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο ὅπως κι ἐμεῖς; καὶ συνάμα διέταξε νὰ βαπτιστοῦν 48
30 στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. καὶ τότε τὸν παρακάλεσαν νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐκεῖ παραμονή
του γιὰ μερικὲς ἡμέρες.

32 1 Ἄκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ ποὺ εἶναι στὴν Ἰουδαία ὅτι καὶ οἱ ἐ- 1 **11**
2 θνικοὶ δέχτηκαν τὸ λόγο τοῦ θεοῦ. κι ὅταν ὁ Πέτρος ἀνέβηκε στὰ Ἱεροσόλυμα, τοῦ 2
3 ἔφερναν ἀντιρρήσεις οἱ ἐκ περιτομῆς λέγοντας ὅτι 'Μπῆκες σὲ ἄντρες ποὺ ἔχουν ἀ- 3
4 κροβυστία καὶ συνέφαγες μαζί τους'. κι ὁ Πέτρος ἄρχισε νὰ τοὺς τὰ ἐξιστορῇ μὲ τὴ 4
5 σειρὰ λέγοντας· Προσευχόμουν στὴν πόλι Ἰόππη, καὶ εἶδα σὲ ἔκστασι ἕνα ὅραμα· 5
6 νὰ κατεβαίνῃ ἕνα πρᾶγμα σὰ μεγάλο σιντόνι δεμένο ἀπὸ τὶς τέσσερες γωνίες καὶ κα-
7 τεβαζόμενο ἀπὸ τὸν οὐρανό· κι ἔφτασε μέχρι ἐμένα. κυττάζοντας μέσα σ' αὐτὸ πα- 6
ρατηροῦσα, καὶ εἶδα τ' ἀγρίμια τῆς γῆς, καὶ τὰ τετράποδα καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πτη-
8 νὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἄκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ μοῦ ἔλεγε· Πέτρε, σήκω, σφάξε καὶ φάγε. 7
9 κι ἐγὼ εἶπα· Μὲ κανέναν τρόπο, Κύριε· οὐδέποτε μπῆκε στὸ στόμα μου ὁτιδήποτε 8
10 ῥυπαρὸ ἢ ἀκάθαρτο. καὶ φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μοῦ εἶπε δεύτερη φορά· Αὐτὰ ποὺ ὁ 9
11 θεὸς τὰ θεώρησε καθαρά, ἐσὺ μὴν τὰ λὲς ἀκάθαρτα. κι αὐτὸ ἔγινε τρεῖς φορές, καὶ 10
12 πάλι τραβήχτηκαν ὅλα στὸν οὐρανό. καὶ νά ἀμέσως τρεῖς ἄντρες στάθηκαν μπροστὰ 11
13 στὸ σπίτι ποὺ ἤμουν, σταλμένοι σὲ μένα ἀπὸ τὴν Καισάρεια. καὶ τὸ πνεῦμα μοῦ εἶπε 12
νὰ πάω μαζί τους, χωρὶς νὰ κρατῶ ἀποστάσεις. ἦρθαν δὲ μαζί μου καὶ οἱ ἓξ αὐτοὶ ἀ-
14 δελφοί, καὶ μπήκαμε στὸ σπίτι τοῦ ἀντρός. καὶ μᾶς ἐξιστόρησε πῶς εἶδε τὸν ἄγγελο 13
15 στὸ σπίτι του, ὁ ὁποῖος στάθηκε καὶ τοῦ εἶπε· Στεῖλε ἄντρες στὴν Ἰόππη καὶ κάλεσε
16 τὸ Σίμωνα ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ πῇ πράγματα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ 14
17 σωθῇς ἐσὺ καὶ ὅλο τὸ σπίτι σου. καὶ μόλις ἄρχισα νὰ μιλάω, ἔπεσε ἐπάνω τους τὸ 15
18 πνεῦμα τὸ ἅγιο, ὅπως ἀκριβῶς κι ἐπάνω σ' ἐμᾶς στὴν ἀρχή. θυμήθηκα δὲ τὸ λόγο 16
τοῦ Κυρίου ποὺ ἔλεγε· 'Ὁ μὲν Ἰωάννης βάπτισε μὲ νερό, σεῖς ὅμως θὰ βαπτιστῆτε
19 μὲ πνεῦμα ἅγιο'. ἂν λοιπὸν ὁ θεὸς ἔδωσε σ' αὐτοὺς τὴν ἴση δωρεά, ὅπως καὶ σ' ἐμᾶς 17
ὅταν πιστεύσαμε στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ἐγὼ τότε ποιός ἤμουν καὶ θὰ μποροῦσα
20 νὰ ἐμποδίσω τὸ θεό; κι ὅταν τ' ἄκουσαν αὐτά, ἡσύχασαν καὶ δόξαζαν τὸ θεὸ λέγο- 18
21 ντας· Ἄρα λοιπὸν καὶ στοὺς ἐθνικοὺς ὁ θεὸς ἔδωσε τὴ μετάνοια γιὰ ζωή.

33 1 Ἐκεῖνοι λοιπὸν ποὺ διασπάρηκαν ἀπὸ τὸ στρίμωγμα ποὺ ἔγινε γιὰ τὸ Στέφανο, 19
ἔφτασαν μέχρι τὴ Φοινίκη καὶ τὴν Κύπρο καὶ τὴν Ἀντιόχεια, χωρὶς νὰ κηρύττουν
2 τὸ λόγο σὲ κανέναν παρὰ μόνο στοὺς Ἰουδαίους. ἦταν δὲ ἀπ' αὐτοὺς μερικοὶ ἄντρες 20
Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἱ ὁποῖοι μπῆκαν στὴν Ἀντιόχεια καὶ κήρυτταν στοὺς Ἕλ-

3 ληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριο Ἰησοῦ. καὶ ἦταν μαζί τους χέρι Κυρίου, καὶ 21
4 μεγάλος ἀριθμὸς πίστευσε κι ἐπέστρεψε στὸν Κύριο. ἀκούστηκε δὲ ὁ λόγος γι' αὐ- 22
5 τοὺς στ' αὐτιὰ τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὰ Ἰεροσόλυμα. κι ἔστειλαν τὸ Βαρνάβα νὰ
6 πάῃ μέχρι τὴν Ἀντιόχεια· κι ἐκεῖνος ἦρθε καὶ εἶδε τὴ χάρι τοῦ θεοῦ καὶ χάρηκε, καὶ 23
τοὺς παρώτρυνε ὅλους στὴν πρόθεσι τῆς διανοίας νὰ μείνουν σταθεροὶ στὸν Κύριο·
7 διότι ἦταν ἄντρας ἀγαθὸς καὶ γεμάτος πνεῦμα ἅγιο καὶ πίστι· καὶ προστέθηκε στὸν 24
8 Κύριο ἀρκετὸς κόσμος. βγῆκε δὲ ὁ Βαρνάβας στὴν Ταρσὸ ν' ἀναζητήσῃ τὸ Σαῦλο, 25
9 κι ὅταν τὸν βρῆκε, τὸν ὡδήγησε στὴν Ἀντιόχεια. κι αὐτοὶ ἔκαναν συνάξεις στὴν ἐκ- 26
10 κλησία μιὰ ὁλόκληρη χρονιὰ καὶ δίδαξαν ἀρκετὸ κόσμο· καὶ στὴν Ἀντιόχεια γιὰ
πρώτη φορὰ οἱ μαθηταὶ ὠνομάστηκαν Χριστιανοί.

34 1 Αὐτὲς δὲ τὶς ἡμέρες κατέβηκαν ἀπὸ τὰ Ἰεροσόλυμα στὴν Ἀντιόχεια προφῆτες. 27
2 κι ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ὀνόματι Ἄγαβος σηκώθηκε καὶ φανέρωσε μὲ τὸ πνεῦμα ὅτι μέλ- 28
λει νὰ πέσῃ μεγάλη πεῖνα σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη· ἡ ὁποία καὶ ἔπεσε ἐπὶ Κλαυδίου
3 Καίσαρος. ἀπὸ δὲ τοὺς μαθητὰς ὥρισαν ὁ καθένας τους, ὅσο τοῦ ἐπέτρεπε τὸ εἰσό- 29
δημά του, νὰ στείλουν ὡς βοήθεια στοὺς ἀδελφοὺς ποὺ κατοικοῦν στὴν Ἰουδαία·
4 πρᾶγμα ποὺ καὶ τὸ ἔκαναν στέλνοντάς την στοὺς πρεσβυτέρους μὲ τὸ χέρι τοῦ Βαρ- 30
νάβα καὶ τοῦ Σαύλου.

35 1 Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης ἐπιχείρησε νὰ κακοποιήσῃ μερικοὺς ἀπὸ 1 **12**
2 τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐκκλησίας. κι ἔσφαξε μὲ σπαθὶ τὸν Ἰάκωβο τὸν ἀδερφὸ τοῦ Ἰω- 2
3 άννου. καὶ ὅταν εἶδε ὅτι ἀρέσει στοὺς Ἰουδαίους, συνέλαβε καὶ τὸν Πέτρο· ἦταν δὲ 3
4 οἱ μέρες τῶν ἀζύμων. τὸν ἔπιασε λοιπὸν καὶ τὸν ἔβαλε στὴ φυλακή, παραδίνοντάς 4
τον σὲ τέσσερες τετράδες στρατιωτῶν νὰ τὸν φυλάγουν, ἐπειδὴ ἤθελε νά τὸν ἐκτελέ-
5 σῃ μπροστὰ στὸ λαὸ μετὰ τὸ πάσχα. φρουροῦνταν λοιπὸν ὁ Πέτρος στὴ φυλακή· γι- 5
6 νόταν δὲ γι' αὐτὸν συνεχὴς προσευχὴ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία πρὸς τὸ θεό. κι ὅταν ὁ Ἡ- 6
ρῴδης ἔμελλε νὰ τὸν προωθήσῃ γιὰ σφαγή, ἐκείνη τὴ νύχτα ὁ Πέτρος κοιμόταν δε-
μένος μὲ δυὸ ἁλυσίδες ἀνάμεσα σὲ δυὸ στρατιῶτες, καὶ μπροστὰ στὴν πόρτα φύλα-
7 κες φρουροῦσαν τὴ φυλακή. καὶ νά ἄγγελος Κυρίου στάθηκε ἐκεῖ, καὶ στὸ κτήριο ἔ- 7
8 λαμψε φῶς· κι ἔσπρωξε τὸ πλευρὸ τοῦ Πέτρου καὶ τὸν ξύπνησε λέγοντας· Σήκω
9 γρήγορα. καὶ οἱ ἁλυσίδες του ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια του. καὶ τοῦ λέει ὁ ἄγγελος· 8
Ντύσου καὶ βάλε τὰ σανδάλια σου. κι ἔκανε ἔτσι. καὶ τοῦ λέει· Φόρα καὶ τὸ πανω-
10 φόρι σου κι ἀκολούθα με. καὶ τὸν ἀκολούθησε βγαίνοντας, καὶ δὲν ἤξερε ὅτι αὐτὸ 9
11 ποὺ γίνεται μὲ τὸν ἄγγελο εἶναι ἀληθινό, ἀλλὰ νόμιζε ὅτι βλέπει ὅραμα. κι ἀφοῦ 10
πέρασαν τὴν πρώτη φρουρὰ καὶ τὴ δεύτερη, ἔφτασαν στὴ σιδερένια πύλη ποὺ βγά-
12 ζει στὴν πόλι, ἡ ὁποία τοὺς ἀνοίχτηκε μόνη της, κι ἀφοῦ βγῆκαν ἔξω, προχώρησαν
13 μία ὁδό, κι ἀμέσως ὁ ἄγγελος ἔγινε ἄφαντος ἀπ' αὐτόν. κι ὁ Πέτρος, ὅταν συνῆλθε, 11
εἶπε· Τώρα ξέρω πραγματικὰ ὅτι ὁ Κύριος ἔστειλε τὸν ἄγγελό του καὶ μὲ γλύτωσε
14 ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἡρῴδου κι ἀπ' ὅλη τὴν προσδοκία τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. κι ἀ- 12
φοῦ ἦρθε στὰ συγκαλά του, ἦρθε στὸ σπίτι τῆς Μαρίας τῆς μητέρας τοῦ Ἰωάννου
ποὺ ἐπονομάζεται Μάρκος, ὅπου ἦταν συγκεντρωμένοι ἀρκετοὶ καὶ προσεύχονταν.
15 16 κι ὅταν χτύπησε τὴν αὐλόπορτα, ἔτρεξε μιὰ δούλη ποὺ ἀκούει στὸ ὄνομα Ῥόδη, κι 13 14
ἀφοῦ ἀναγνώρισε τὴ φωνὴ τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τὴ χαρά της δὲν ἄνοιξε τὴν αὐλόπορ-
τα, ἀλλ' ἔτρεξε μέσα κι ἀνήγγειλε ὅτι Ὁ Πέτρος στέκεται μπροστὰ στὴν αὐλόπορ-
17 18 τα. ἐκεῖνοι ὅμως τῆς εἶπαν· Τρελλάθηκες. ἀλλ' ἐκείνη ἐπέμενε ὅτι Ἔτσι εἶναι. κι ἐ- 15 16
19 κεῖνοι τῆς ἔλεγαν· Εἶναι ὁ ἄγγελός του. ὁ δὲ Πέτρος συνέχιζε νὰ χτυπάῃ. κι ὅταν ἄ- 17
νοιξαν, τὸν εἶδαν καὶ τρελλάθηκαν. κι ἀφοῦ τοὺς κούνησε τὸ χέρι νὰ σωπάσουν,
20 τοὺς διηγήθηκε πῶς τὸν ἔβγαλε ἀπὸ τὴ φυλακὴ ὁ Κύριος. καὶ στὸ τέλος τοὺς εἶπε·
21 Εἰδοποιήστε γι' αὐτὰ τὸν Ἰάκωβο καὶ τοὺς ἀδελφούς. καὶ βγῆκε καὶ πῆγε σ' ἄλλον 18
τόπο. ὅταν δὲ ξημέρωσε, ἔγινε μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν μεγάλη ταραχή, Τί ἆραγε
22 νὰ ἔγινε ὁ Πέτρος. ὁ δὲ Ἡρῴδης, ἀφοῦ τὸν ἔψαξε ἐπίμονα καὶ δὲν τὸν βρῆκε, ἀνέ- 19

23 κρινε τοὺς φύλακες καὶ διέταξε νὰ φυλακιστοῦν. κι ἀφοῦ κατέβηκε ἀπὸ τὴν Ἰου-
δαία στὴν Καισάρεια, ἔμενε ἐκεῖ.

36 1 2 Ἦταν δὲ ὁ Ἡρῴδης θυμωμένος μὲ τοὺς Τυρίους καὶ τοὺς Σιδωνίους· γι' αὐτὸ 20
τὸν ἐπισκέφτηκαν ὁμαδικὰ καὶ συμφωνημένοι, κι ἀφοῦ ἔπεισαν τὸ Βλάστο, τὸν αὐλι-
3 κὸ τὸν ὑπεύθυνο γιὰ τὸν κοιτῶνα τοῦ βασιλέως, ζητοῦσαν συμφιλίωσι· ἐπειδὴ ἡ χώ-
4 ρα τους τρέφεται ἀπὸ τὴ βασιλικὴ πορφύρα. καὶ σὲ προκαθωρισμένη μέρα ὁ Ἡρῴ- 21
δης, φορώντας τὴ βασιλικὴ στολὴ καὶ καθισμένος στὸ βῆμα, ἀγόρευε ἔχοντάς τους
5 ἀκροατήριο. ὁ δὲ λαὸς τὸν ἐπευφημοῦσε φωνάζοντας· 'Θεοῦ φωνὴ εἶναι αὐτὴ καὶ ὄ- 22
6 χι ἀνθρώπου'. κι ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸν πάταξε ἄγγελος Κυρίου, ἐπειδὴ τὴ δοξολογία 23
7 αὐτὴ δὲν τὴν παρέπεμψε στὸ θεό· κι ἀφοῦ ἔγινε σκωληκοφαγωμένος, ξεψύχησε. ὁ 24
8 λόγος ὅμως τοῦ θεοῦ αὐξανόταν καὶ πληθυνόταν. οἱ δὲ Βαρνάβας καὶ Σαῦλος, ἀφοῦ 25
ἐκπλήρωσαν τὴ διακονία, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλήμ, παίρνοντας μαζί τους
καὶ τὸν Ἰωάννη ποὺ ἐπωνομάστηκε Μάρκος.

37 1 Ἦταν δὲ στὴν Ἀντιόχεια, στὴν ἐκεῖ ἐκκλησία, μερικοὶ προφῆτες καὶ διδάσκα- 1 **13**
λοι, ὁ Βαρνάβας, κι ὁ Συμεὼν ὁ ἐπονομαζόμενος Νίγερ, κι ὁ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος,
κι ὁ Μαναὴν ποὺ θήλασε τὴ μητέρα του μαζὶ μὲ τὸν Ἡρῴδη τὸν τετράρχη, καὶ ὁ
2 Σαῦλος. κι ἐνῷ αὐτοὶ λειτουργοῦσαν στὸν Κύριο καὶ νήστευαν, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅ- 2
γιο· Ξεχωρίστε μου τώρα τὸ Βαρνάβα καὶ τὸ Σαῦλο γιὰ τὸ ἔργο γιὰ τὸ ὁποῖο τοὺς ἔ-
3 χω καλέσει. τότε νήστευσαν, κι ἀφοῦ προσευχήθηκαν καὶ ἔθεσαν ἐπάνω σ' αὐτοὺς 3
τὰ χέρια, τοὺς ξεπροβόδισαν.

38 1 Κι αὐτοὶ βέβαια τότε, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο, κατέβηκαν στὴ Σε- 4
2 λεύκεια, κι ἀπὸ κεῖ ἀπέπλευσαν πρὸς τὴν Κύπρο. κι ὅταν ἔφτασαν στὴ Σαλαμῖνα, 5
κήρυτταν τὸ λόγο τοῦ θεοῦ στὶς συναγωγὲς τῶν Ἰουδαίων. εἶχαν δὲ καὶ τὸν Ἰωάννη
3 ὑπηρέτη. κι ἀφοῦ διέσχισαν τὴ νῆσο μέχρι τὴν Πάφο, βρῆκαν ἕνα μάγο ψευδοπρο- 6
4 φήτη Ἰουδαῖο, ποὺ λεγόταν Βαριησοῦς, ὁ ὁποῖος ἦταν μαζὶ μὲ τὸν ἀνθύπατο Σέργιο
5 Παῦλο, ἄντρα συνετό. αὐτὸς προσκάλεσε τὸ Βαρνάβα καὶ τὸ Σαῦλο καὶ τοὺς ζήτησε 7
6 ἐπίμονα ν' ἀκούσῃ τὸ λόγο τοῦ θεοῦ. τοὺς ἀντιστεκόταν ὅμως ὁ ἐλύμας, ὁ μάγος 8
–διότι ἔτσι μεταφράζεται ἡ ἐπωνυμία του–, προσπαθώντας νὰ στρέψῃ τὸν ἀνθύπα-
7 το σὲ στρεβλὸ δρόμο μακριὰ ἀπὸ τὴν πίστι. ὁ δὲ Σαῦλος, ὁ καὶ Παῦλος, κυριευμένος 9
8 πλήρως ἀπὸ πνεῦμα ἅγιο, τὸν ἀντίκρυσε καὶ τοῦ εἶπε· Γιὲ τοῦ διαβόλου, ποὺ ξεχει- 10
λίζεις ἀπὸ κάθε δόλο καὶ κάθε ῥαδιουργία, ἐχθρὲ κάθε δικαιοσύνης, δὲν θὰ σταμα-
9 τήσῃς νὰ διαβάλῃς σὰ στραβοὺς τοὺς δρόμους τοῦ Κυρίου τοὺς εὐθεῖς; καὶ τώρα νά! 11
τὸ χέρι τοῦ Κυρίου πέφτει βαρὺ ἐπάνω σου, καὶ θᾶσαι τυφλὸς ποὺ δὲν θὰ ξαναδῇς
10 ποτὲ τὸν ἥλιο. κι ἀμέσως ἔπεσε ἐπάνω του θολούρα καὶ σκοτάδι, καὶ γυρίζοντας δε-
11 ξιὰ κι ἀριστερὰ ζητοῦσε χειραγωγούς. τότε ὁ ἀνθύπατος εἶδε τὸ γεγονός, καὶ πίστευ- 12
σε, καὶ ἔμενε ἔκπληκτος γιὰ τὴ διδαχὴ τοῦ Κυρίου.

39 1 Κι ἀπὸ τὴν Πάφο οἱ γύρω ἀπὸ τὸν Παῦλο ἀνοίχτηκαν στὴ θάλασσα καὶ ἦρθαν 13
2 στὴν Πέργη τῆς Παμφυλίας· ὁ Ἰωάννης ὅμως ἀποχώρησε ἀπ' αὐτοὺς κι ἐπέστρεψε
3 στὰ Ἱεροσόλυμα. κι αὐτοὶ πέρασαν ἀπὸ τὴν Πέργη κι ἔφτασαν στὴν Ἀντιόχεια τῆς 14
4 Πισιδίας· καὶ τὴν ἡμέρα τῶν σαββάτων μπῆκαν στὴ συναγωγὴ καὶ κάθισαν. μετὰ δὲ 15
τὴν ἀνάγνωσι τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν οἱ ἀρχισυνάγωγοι ἔστειλαν σ' αὐτοὺς
μήνυμα λέγοντας· Ἄντρες ἀδελφοί, ἂν ἔχετε νὰ πῆτε στὸ λαὸ λόγο παραινετικό, μι-
5 λήστε. σηκώθηκε τότε ὁ Παῦλος, κι ἀφοῦ κούνησε τὸ χέρι, εἶπε· Ἄντρες Ἰσραηλῖτες 16
6 καὶ σεῖς οἱ φοβούμενοι τὸ θεό, ἀκούστε. ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ διάλεξε τοὺς πατέ- 17
7 ρες μας καὶ ὕψωσε τὸ λαὸ στὴν παροικία του στὴ χώρα Αἴγυπτο· καὶ τοὺς ἔβγαλε
ἀπ' αὐτὴ *μὲ μπράτσο ὑψωμένο,* καὶ σαράντα περίπου χρόνια τοὺς *διέθρεψε* στὴν ἔ- 18
8 ρημο· καὶ ξεπάστρεψε ἑφτὰ ἔθνη στὴ χώρα Χαναὰν καὶ ἔδωσε τὴ χώρα ἐκείνη κλη- 19
9 ρονομιὰ σ' αὐτούς. καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἐπὶ τετρακόσια πενήντα περίπου χρόνια τοὺς 20
10 ἔδωσε κριτὰς μέχρι τὸ Σαμουὴλ τὸν προφήτη. ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ζήτησαν βασιλέα, κι 21

ὁ θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸ Σαούλ, τὸ γιὸ τοῦ Κίς, ἄντρα ἀπὸ τὴ φυλὴ Βενιαμίν, γιὰ σαρά-
11 ντα χρόνια. κι ὅταν αὐτὸν τὸν μετατόπισε ἀπὸ τὴ ζωή, τοὺς ἀνάστησε βασιλέα τὸ 22
Δαυΐδ, γιὰ τὸν ὁποῖο μαρτύρησε καὶ εἶπε· *Βρῆκα τὸ Δαυΐδ τοῦ Ἰεσσαί, ἄντρα ὅπως*
12 *τὸν θέλω, ὁ ὁποῖος θὰ κάνῃ ὅλα τὰ θελήματά μου.* ἀπ' αὐτουνοῦ τὸ σπέρμα ὁ θεὸς ἔ- 23
13 φερε, ὅπως ὑποσχέθηκε, στὸν Ἰσραὴλ σωτηρία, ἀφοῦ, πρὶν ἀπὸ τὴν πραγματοποίησι 24
τῆς εἰσόδου του, κήρυξε πρῶτα ὁ Ἰωάννης βάπτισμα μετανοίας σ' ὅλο τὸ λαὸ Ἰσ-
14 ραήλ. κι ὅταν ὁ Ἰωάννης ὡλοκλήρωνε τὸν δρόμο του, ἔλεγε· 'Γιὰ ποιόν μὲ περνᾶτε; 25
δὲν εἶμαι ἐγὼ αὐτός, ἀλλὰ νά, μετὰ ἀπὸ μένα ἔρχεται ἐκεῖνος, ποὺ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄ-
15 ξιος νὰ λύσω τὸ ὑπόδημα τῶν ποδιῶν του'. ἄντρες ἀδελφοί, γιοὶ τοῦ γένους τοῦ Ἀ- 26
βραάμ, καὶ ὅσοι φοβούμενοι τὸ θεὸ εἶναι ἀνάμεσά σας, σὲ σᾶς στάλθηκε ὁ λόγος τῆς
16 σωτηρίας αὐτῆς. διότι ἐκεῖνοι ποὺ κατοικοῦν στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντές των 27
αὐτὸν τὸν ἀγνόησαν, κι ἀποφάσισαν νὰ ἐκπληρώσουν τὰ λόγια τῶν προφητῶν ποὺ
17 διαβάζονται κάθε σάββατο· καὶ χωρὶς νὰ τοῦ βροῦν καμμιὰ αἰτία ποὺ ν' ἀξίζῃ θά- 28
18 νατο, ζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλᾶτο νὰ ἐκτελεστῇ. κι ὅταν πιὰ ἐκπλήρωσαν ὅλα τὰ γραμ- 29
19 μένα γι' αὐτόν, τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸ ξύλο καὶ τὸν ἔθαψαν σὲ μνῆμα. ὁ θεὸς ὅμως 30
20 τὸν ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς· κι ἐκεῖνος φανερώθηκε γιὰ περισσότερες ἡμέρες σ' 31
ἐκείνους ποὺ ἀνέβηκαν μαζί του ἀπὸ τὴ Γαλιλαία στὴν Ἰερουσαλήμ· κι αὐτοὶ εἶναι
21 μάρτυρές του πρὸς τὸ λαό. κι ἐμεῖς σᾶς εὐαγγελιζόμαστε ὅτι ἡ ὑπόσχεσι πρὸς τοὺς 32
πατέρες μας πραγματοποιήθηκε, ὅτι ὁ θεὸς τὴν ἐκπλήρωσε στὰ παιδιά τους, σὲ σᾶς,
22 μὲ τὸ ποὺ ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦ, ὅπως εἶναι γραμμένο καὶ στὸ δεύτερο ψαλμό· 33

Ἐσὺ εἶσαι γιός μου,
ἐγὼ σὲ γέννησα σήμερα.

23 γιὰ δὲ τὸ ὅτι ἀνέστησε αὐτὸν ἀπὸ τοὺς νεκρούς, χωρὶς νὰ πρόκηται νὰ ἐπιστρέψῃ 34
στὴ φθορά, εἶπε τοῦτο, ὅτι 'Θὰ σᾶς δώσω

τὰ ἱερὰ συμφωνημένα μὲ τὸ Δαυΐδ τὰ ἀμετάκλητα'.

24 γι' αὐτὸ καὶ σ' ἄλλο μέρος λέει· 35

Δὲν θ' ἀφήσῃς νὰ δῇ ὁ ὅσιός σου φθορά.

25 ὁ Δαυΐδ βέβαια, ἀφοῦ ὑπηρέτησε στὴ γενιά του, μὲ τὴν ἀπόφασι τοῦ θεοῦ κοιμήθηκε 36
26 καὶ πῆγε στοὺς πατέρες του καὶ *εἶδε φθορά.* ἐκεῖνος ὅμως τὸν ὁποῖο ὁ θεὸς ἀνέστη- 37
27 σε, *δὲν εἶδε φθορά.* νὰ ξέρετε λοιπόν, ἄντρες ἀδελφοί, ὅτι κηρύσσεται σὲ σᾶς ἄφεσι 38
28 ἁμαρτιῶν μέσῳ αὐτοῦ· κι ὅτι ἀπ' ὅλα ὅσα δὲν μπορέσατε ν' ἀπαλλαγῆτε δικαιωμέ- 39
νοι μὲ τὸ Νόμο τοῦ Μωϋσέως, ἀπ' ὅλ' αὐτὰ δικαιώνεται ὁποιοσδήποτε πιστεύει σ'
29 αὐτόν. κυττᾶτε λοιπὸν μήπως πέσῃ ἐπάνω σας ἐκεῖνο ποὺ ἔχουν πῆ οἱ Προφῆτες· 40
30 *Κυττάξτε, καταφρονηταί, καὶ θαυμάστε, καὶ ξεπατωθῆτε, ὅτι ἐγὼ στὶς ἡμέρες σας*
31 *σᾶς κάνω ἕνα ἔργο, ποὺ δὲν θὰ τὸ πιστέψετε, ὅταν κανεὶς θὰ σᾶς τὸ ἐξιστορῇ.* κα- 42
32 θὼς δὲ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴ συναγωγή, οἱ ἐθνικοὶ τοὺς παρακαλοῦσαν μέσα στὴν ἐνδιά- 43
μεση ἑβδομάδα νὰ τοὺς ποῦν αὐτὰ τὰ πράγματα. κι ὅταν ἡ συναγωγὴ λύθηκε, πολ-
λοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς σεβομένους προσηλύτους ἀκολούθησαν τὸν Παῦλο
33 καὶ τὸ Βαρνάβα, οἱ ὁποῖοι μιλώντας σ' αὐτοὺς ἐπιπροσθέτως τοὺς ἔπειθαν νὰ μεί-
νουν κοντὰ στὴ χάρι τοῦ θεοῦ.

40 1 Καὶ τὸ ἐρχόμενο σάββατο συνάχτηκε σχεδὸν ὅλη ἡ πόλι ν' ἀκούσῃ τὸ λόγο τοῦ θε- 44
2 οῦ. κι ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι εἶδαν τὸν κόσμο, κυριεύτηκαν ἀπὸ φθόνο καὶ ἀντέλεγαν σ' αὐ- 45
3 τὰ ποὺ ἔλεγε ὁ Παῦλος φέρνοντας ἀντιρρήσεις καὶ βρίζοντας. ὁ Παῦλος ὅμως κι ὁ Βαρ- 46
νάβας τοὺς εἶπαν μὲ παρρησία· Σὲ σᾶς ἦταν ἀναγκαῖο νὰ κηρύξουμε πρῶτα τὸ λόγο
τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ ὅμως τὸν ἀπωθεῖτε καὶ δὲν κρίνετε τοὺς ἑαυτούς σας ἀξίους τῆς αἰω-
4 νίου ζωῆς, νά! στρεφόμαστε στοὺς ἐθνικούς. διότι τέτοια ἐντολὴ μᾶς ἔδωσε ὁ Κύριος· 47

Σ' ἔβαλα γιὰ φῶς τῶν ἐθνῶν,
γιὰ νᾶσαι σωτηρία μέχρι τὰ πέρατα τῆς γῆς.

5 οἱ δὲ ἐθνικοί, ὅταν τ' ἄκουγαν αὐτό, χαίρονταν, καὶ δέχτηκαν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου, 48
6 καὶ πίστευσαν ὅσοι ἦταν ταγμένοι γιὰ ζωὴ αἰώνια. κυκλοφοροῦσε δὲ ὁ λόγος γιὰ 49
7 τὸν Κύριο σ' ὅλη τὴ χώρα. οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως παρακίνησαν τὶς σεβόμενες γυναῖκες 50
καὶ τὶς λαμπροφορεμένμες καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ξεσήκωσαν διωγμὸ ἐνα-
8 ντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα, καὶ τοὺς ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὰ ὅριά τους. κι ἐ- 51
9 κεῖνοι τίναξαν τὴ σκόνη τῶν ποδιῶν τους ἀπ' αὐτοὺς καὶ πῆγαν στὸ Ἰκόνιο. οἱ δὲ 52
μαθηταὶ ἦταν γεμάτοι χαρὰ καὶ πνεῦμα ἅγιο.

41 1 Στὸ δὲ Ἰκόνιο μπῆκαν στὴ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ κήρυ- 1 **14**
2 ξαν ἔτσι, ὥστε νὰ πιστεύσῃ πολὺ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων. οἱ Ἰου- 2
δαῖοι ὅμως ποὺ ἀπειθοῦσαν ξεσήκωσαν καὶ δηλητηρίασαν τὶς ψυχὲς τῶν ἐθνικῶν ἐ-
3 ναντίον τῶν ἀδελφῶν. πέρασαν βέβαια τότε ἀρκετὸ χρόνο μιλώντας μὲ παρρησία 3
βασιζόμενοι στὸν Κύριο, ποὺ μαρτυροῦσε γιὰ τὸ λόγο τῆς χάριτός του μὲ τὸ νὰ δίνῃ
4 νὰ γίνωνται μὲ τὰ χέρια τῶν ἀποστόλων σημεῖα καὶ ὑπερφυσικὰ γεγονότα. διχάστη- 4
κε δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ ἄλλοι ἦταν μὲ τοὺς Ἰουδαίους ἄλλοι δὲ μὲ τοὺς ἀ-
5 ποστόλους. κι ὅταν ἐκδηλώθηκε ἡ ὁρμὴ καὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων μαζὶ καὶ 5
6 τῶν ἀρχόντων τους νὰ τοὺς κακοποιήσουν καὶ νὰ τοὺς λιθοβολήσουν, μόλις τὸ πρό- 6
σεξαν, κατέφυγαν στὶς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστρα καὶ Δέρβη καὶ στὰ περίχωρά
7 τους, κι ἐκεῖ κήρυτταν τὸ εὐαγγέλιο. 7

42 1 Καὶ στὰ Λύστρα ζοῦσε καθισμένος ἕνας ἄντρας ἀτροφικὸς στὰ πόδια, κουτσὸς 8
2 ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας του, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε περπατήσει ποτέ. αὐτὸς ἄκουγε 9
τὸν Παῦλο ποὺ μιλοῦσε. κι ὁ Παῦλος κυττάζοντάς τον καὶ βλέποντας ὅτι ἔχει πίστι
3 νὰ σωθῇ, τοῦ λέει μὲ δυνατὴ φωνή· Σήκω στὰ πόδια σου ὄρθιος. καὶ πήδηξε καὶ περ- 10
4 πατοῦσε. ὁ δὲ κόσμος, ὅταν εἶδαν αὐτὸ ποὺ ἔκανε ὁ Παῦλος, ὕψωσαν τὴ φωνή τους 11
λυκαονιστὶ καὶ φώναζαν· 'Οἱ θεοὶ πῆραν μορφὴ ἀνθρώπων καὶ κατέβηκαν ἀνάμεσά
5 μας'. κι ἔλεγαν τὸ μὲν Βαρνάβα Δία τὸ δὲ Παῦλο Ἑρμῆ, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶχε τὸ προβά- 12
6 δισμα τοῦ λόγου. ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ποὺ εἶναι μπροστὰ στὴν πόλι τους ἔφερε 13
στοὺς πυλῶνες ταύρους καὶ τελεστικὰ σειρήτια καὶ κορδέλλες, καὶ μαζὶ μὲ τὸν κό-
7 σμο ἤθελε νὰ προσφέρῃ θυσίες. κι ὅταν τ' ἄκουσαν οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ 14
Παῦλος, ἔσχισαν τὰ ἱμάτιά τους καὶ πήδηξαν μέσα στὸν κόσμο κραυγάζοντας καὶ
8 λέγοντας· Ἄντρες! τί εἶναι αὐτὰ ποὺ κάνετε; κι ἐμεῖς εἴμαστε ἄνθρωποι ὁμοιοπαθεῖς 15
μὲ σᾶς, καὶ σᾶς εὐαγγελιζόμαστε *νὰ ἐπιστρέψετε ἀπ' αὐτὰ τὰ ψεύτικα στὸ θεὸ ποὺ*
9 *ζῇ, αὐτὸν ποὺ ἔκανε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα καὶ ὅλο τὸ περιεχόμενό*
10 *τους.* αὐτὸς στὶς περασμένες γενιὲς ἀφῆκε ὅλα τὰ ἔθνη νὰ πορεύωνται στοὺς δρό- 16
11 μους των· ἂν καὶ βέβαια δὲν ἀφῆκε τὸν ἑαυτό του ἀμάρτυρο, ἀφοῦ ἀγαθοποιοῦσε, 17
σᾶς ἔστελνε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ βροχὲς καὶ ἐποχὲς καρποφόρες, σᾶς χόρταινε τροφὴ
12 καὶ γέμιζε τὶς καρδιές σας μ' εὐφροσύνη. καὶ λέγοντας αὐτά, μόλις ποὺ κατάφεραν 18
νὰ σταματήσουν τὸν κόσμο, ὥστε νὰ μὴν προσφέρουν σ' αὐτοὺς θυσίες.

43 1 Ἐπέδραμαν ὅμως ἀπὸ τὴν Ἀντιόχεια κι ἀπὸ τὸ Ἰκόνιο Ἰουδαῖοι, κι ἀφοῦ ἔπει- 19
σαν τὸν κόσμο καὶ λιθοβόλησαν τὸν Παῦλο, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, ἐπειδὴ
2 νόμισαν ὅτι ἔχει πεθάνει. ὅταν ὅμως τὸν κύκλωσαν οἱ μαθηταί, σηκώθηκε καὶ μπῆκε 20
3 στὴν πόλι. καὶ τὴν ἐπαύριο βγῆκε μαζὶ μὲ τὸ Βαρνάβα στὴ Δέρβη. κι ἀφοῦ κήρυξαν 21
4 τὸ εὐαγγέλιο στὴν πόλι ἐκείνη κι ἔκαναν ἀρκετοὺς μαθητάς, ἐπέστρεψαν στὴ Λύ- 22
στρα καὶ στὸ Ἰκόνιο καὶ στὴν Ἀντιόχεια, στηρίζοντας ἐπιπροσθέτως τὶς ψυχὲς τῶν
μαθητῶν, καὶ παροτρύνοντάς τους νὰ μένουν σταθεροὶ στὴν πίστι, καὶ ὅτι χρειάζε-
5 ται μὲ πολλὲς θλίψεις νὰ μποῦμε στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ἀφοῦ χειροτόνησαν γι' 23
αὐτοὺς πρεσβυτέρους σὲ κάθε ἐκκλησία καὶ προσευχήθηκαν μὲ νηστεῖες, τοὺς ἐμπι-

6 στεύτηκαν στὸν Κύριο, στὸν ὁποῖο ἔχουν πιστεύσει. κι ἀφοῦ διέσχισαν τὴν Πισιδία, 24
ἦρθαν στὴν Παμφυλία, κι ἀφοῦ κήρυξαν τὸ λόγο στὴν Πέργη, κατέβηκαν στὴν Ἀτ- 25
7 τάλεια, κι ἀπὸ κεῖ ἀπέπλευσαν πρὸς τὴν Ἀντιόχεια, ἀπ' ὅπου εἶχαν παραδοθῆ στὴ 26
8 χάρι τοῦ θεοῦ γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ἔφεραν σὲ πέρας. κι ὅταν ἔφτασαν καὶ σύναξαν τὴν 27
ἐκκλησία, διηγήθηκαν ὅσα ἔκανε ὁ θεὸς μαζί τους, καὶ ὅτι ἄνοιξε στοὺς ἐθνικοὺς θύ-
9 ρα πίστεως. κι ἔμεναν ἐκεῖ μαζὶ μὲ τοὺς μαθητὰς γιὰ καιρὸ ὄχι λίγο. 28

44 1 Καὶ μερικοὶ ποὺ κατέβηκαν ἀπὸ τὴν Ἰουδαία δίδασκαν ὅτι ‘Ἂν δὲν περιτέμνε- 1 **15**
2 στε κατὰ τὸ ἔθιμο τοῦ Μωϋσέως, δὲν μπορεῖτε νὰ σωθῆτε’. ἐπειδὴ λοιπὸν ἔγινε ἀνα- 2
3 ταραχὴ καὶ συζήτησι ὄχι λίγη ἀπὸ τὸν Παῦλο καὶ τὸ Βαρνάβα πρὸς αὐτούς, ὥρισαν
ν' ἀνεβοῦν ὁ Παῦλος κι ὁ Βαρνάβας καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς στοὺς ἀποστό-
4 λους καὶ πρεσβυτέρους στὴν Ἰερουσαλὴμ γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό. κι αὐτοὶ μὲν τότε, ἀ- 3
φοῦ ξεπροβοδίστηκαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, διέσχισαν τὴ Φοινίκη καὶ τὴ Σαμάρεια, ἐ-
ξιστορώντας τὴν ἐπιστροφὴ τῶν ἐθνικῶν, καὶ ἔδιναν χαρὰ μεγάλη σ' ὅλους τοὺς ἀ-
5 δελφούς. ὅταν δὲ ἔφτασαν στὴν Ἰερουσαλήμ, ἔγιναν δεκτοὶ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία καὶ 4
τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ διηγήθηκαν ὅσα ἔκανε ὁ θεὸς μαζί
6 τους, καὶ ὅτι ἄνοιξε στοὺς ἐθνικοὺς θύρα πίστεως. ξεσηκώθηκαν ὅμως μερικοὶ ἀπὸ 5
κείνους ποὺ πίστευσαν προερχόμενοι ἀπὸ τὴν αἵρεσι τῶν φαρισαίων, κι ἔλεγαν ὅτι
πρέπει νὰ τοὺς περιτέμνουν καὶ νὰ τοὺς παραγγέλλουν νὰ τηροῦν τὸ Νόμο τοῦ Μω-
ϋσέως.

45 1 Συνάχτηκαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι νὰ δοῦν γιὰ τὴν ὑπόθεσι αὐτή. 6
2 3 κι ἀφοῦ ἔγινε πολλὴ συζήτησι, σηκώθηκε ὁ Πέτρος καὶ τοὺς εἶπε· Ἄντρες ἀδελφοί, 7
ἐσεῖς ξέρετε ὅτι ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες ὁ θεὸς ἀπ' ἀνάμεσά μας διάλεξε ἀπὸ τὸ στό-
4 μα μου ν' ἀκούσουν οἱ ἐθνικοὶ τὸ λόγο τοῦ εὐαγγελίου καὶ νὰ πιστεύσουν. καὶ ὁ καρ- 8
διογνώστης θεὸς ἔδωσε γι' αὐτοὺς τὴ μαρτυρία του δίνοντάς τους τὸ πνεῦμα τὸ ἅ-
5 γιο, ὅπως ἀκριβῶς καὶ σ' ἐμᾶς, καὶ δὲν ἔκανε καμμιὰ διάκρισι ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς καὶ 9
6 σ' αὐτούς, ἀλλὰ θεώρησε τὶς καρδιές των καθαρὲς μὲ κριτήριο τὴν πίστι. τώρα λοι- 10
πὸν γιατί ἐκπειράζετε τὸ θεὸ ἐπιμένοντάς του νὰ βάλῃ ζυγὸ πάνω στὸν τράχηλο τῶν
7 μαθητῶν, ζυγὸ ποὺ οὔτε οἱ πατέρες μας οὔτε ἐμεῖς μπορέσαμε νὰ βαστάξουμε; ἀντί- 11
θετα πιστεύουμε ὅτι θὰ σωθοῦμε μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο
8 ποὺ θὰ σωθοῦν κι ἐκεῖνοι. σίγησε δὲ ὅλο τὸ πλῆθος καὶ ἄκουγαν τὸ Βαρνάβα καὶ 12
τὸν Παῦλο νὰ διηγοῦνται ὅσα σημεῖα καὶ ὑπερφυσικὰ γεγονότα ἔκανε ὁ θεὸς μέσῳ
9 αὐτῶν στοὺς ἐθνικούς. μετὰ δὲ ἀπὸ τότε ποὺ σίγησαν αὐτοὶ πῆρε τὸ λόγο ὁ Ἰάκωβος 13
10 καὶ εἶπε· Ἄντρες ἀδελφοί, ἀκούστε με. ὁ Συμεὼν σᾶς ἐξήγησε πῶς ἐνήργησε ὁ θεὸς 14
τὴν πρώτη φορά, προκειμένου νὰ προσλάβῃ ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς λαὸ ποὺ ν' ἀνήκῃ στ'
11 ὄνομά του. καὶ συμφωνοῦν μαζί του τὰ λεγόμενα τῶν προφητῶν, ὅπως εἶναι γραμμέ- 15
12 νο· *Μετὰ ἀπ' αὐτὰ θὰ ξαναγυρίσω καὶ θ' ἀνοικοδομήσω τὴ σκηνὴ τοῦ Δαυὶδ τὴν πε-* 16
σμένη, καὶ τὰ ἐρείπιά της τὰ κατασκαμμένα θὰ τ' ἀνοικοδομήσω, καὶ θὰ τὴν ἀνορ-
13 *θώσω, γιὰ ν' ἀναζητήσουν τὸν Κύριο οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν ἀπομείνει καὶ ὅλοι οἱ* 17
ἐθνικοὶ πάνω στοὺς ὁποίους σφραγίστηκε σὰ φίρμα τ' ὄνομά μου, λέει ὁ Κύριος, αὐ-
14 15 *τὸς ποὺ τὰ κάνει ὅλ' αὐτά.* ξέρει ὁ θεὸς ἐξ ἀρχῆς ὅλα ὅσα πρόκειται νὰ κάνῃ. γι' αὐ- 18 19
16 τὸ ἐγὼ κρίνω νὰ μὴν παρενοχλοῦμε τοὺς ἐξ ἐθνῶν ποὺ ἐπιστρέφουν στὸ θεό, ἀλλὰ 20
νὰ τοὺς παραγγείλουμε ν' ἀπέχουν ἀπὸ τὰ τελεστικὰ ἐδέσματα τῶν εἰδώλων κι ἀπὸ
17 τὴν πορνεία κι ἀπὸ τὸ πνιχτὸ κι ἀπὸ τὸ αἷμα· ἔχει φυσικὰ ὁ Μωϋσῆς, ποὺ τὰ λέει 21
αὐτά, σὲ κάθε πόλι κι ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες γενιὲς αὐτοὺς ποὺ τὸν κηρύττουν στὶς συνα-
18 γωγές, καθὼς διαβάζεται κάθε σάββατο. τότε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι μαζὶ 22
μὲ ὅλη τὴν ἐκκλησία ἀποφάσισαν νὰ ἐκλέξουν ἀπ' ἀνάμεσά τους ἄντρες, γιὰ νὰ τοὺς
19 στείλουν στὴν Ἀντιόχεια μαζὶ μὲ τὸν Παῦλο καὶ τὸ Βαρνάβα· τὸν Ἰούδα τὸν ἐπονο-
20 μαζόμενο Βαρσαββᾶ καὶ τὸ Σίλα, ἄντρες μὲ ἡγετικὴ θέσι μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν· κι ἔ- 23
γραψαν σ' ἐπιστολὴ ποὺ τὴ μετέφεραν αὐτοὶ τὰ ἑξῆς.

21 ‘Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἐθνῶν ἀδελφοὺς
ποὺ εἶναι στὴν Ἀντιόχεια στὴ Συρία καὶ στὴν Κιλικία· χαίρετε.
22 Ἐπειδὴ ἀκούσαμε ὅτι μερικοὶ ἀπὸ μᾶς ἦρθαν καὶ σᾶς τάραξαν ῥημάζοντας μὲ 24
λόγια τὶς ψυχές σας καὶ λέγοντας νὰ περιτέμνεστε καὶ νὰ τηρῆτε τὸ Νόμο, ἐνῷ ἐμεῖς
23 δὲν τοὺς δώσαμε καμμία τέτοια ἐντολή, ἀποφασίσαμε καὶ συγκεντρωθήκαμε μὲ κοι- 25
νὸ φρόνημα κι ἐκλέξαμε ἄντρες νὰ τοὺς στείλουμε σὲ σᾶς μαζὶ μὲ τοὺς ἀγαπητούς
24 μας Βαρνάβα καὶ Παῦλο, ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν παραδώσει τὴ ζωή τους γιὰ τὸ ὄνο- 26
25 μα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἔχουμε λοιπὸν στείλει τὸν Ἰούδα καὶ τὸ Σίλα, 27
26 ποὺ καὶ οἱ ἴδιοι θὰ σᾶς ποῦν τὰ ἴδια αὐτὰ προφορικῶς. διότι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο κι ἐ- 28
μεῖς ἀποφασίσαμε νὰ μὴ σᾶς φορτώσουμε κανένα πρόσθετο βάρος ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἑ-
27 ξῆς ἀναγκαῖα· ν’ ἀπέχετε ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ πνιχτὸ καὶ τὴν πορ- 29
28 νεία. ἂν φυλάγεστε ἀπ’ αὐτά, θὰ εἶστε καλά. ὑγιαίνετε’.
46 1 Ἐκεῖνοι λοιπόν, ὅταν ξεπροβοδίστηκαν, ἦρθαν βέβαια στὴν Ἀντιόχεια, κι ἀφοῦ 30
2 συγκέντρωσαν τὸ πλῆθος, ἐπέδωσαν τὴν ἐπιστολή. καὶ τὴ διάβασαν, καὶ χάρηκαν 31
3 γιὰ τὴ συμπαράστασι. ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰούδας καὶ ὁ Σίλας, ποὺ εἶναι κι αὐτοὶ προφῆτες, 32
4 συμπαραστάθηκαν στοὺς ἀδελφοὺς μὲ πολὺ λόγο καὶ τοὺς στήριξαν ἐπὶ πλέον. κι ἀ- 33
φοῦ κάθισαν κάποιο χρονικὸ διάστημα, ξεπροβοδίστηκαν ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς εἰρη- 34
νικὰ πρὸς τοὺς ἀποστόλους.
47 1 Οἱ δὲ Παῦλος καὶ Βαρνάβας περνοῦσαν τὸν καιρό τους στὴν Ἀντιόχεια διδά- 35
2 σκοντας καὶ εὐαγγελιζόμενοι τὸ λόγο τοῦ Κυρίου μαζὶ καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους. μετὰ 36
δὲ ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες λέει ὁ Παῦλος στὸ Βαρνάβα· Πᾶμε ξανὰ νὰ ἐπισκεφτοῦμε
τοὺς ἀδελφούς μας σὲ κάθε πόλι ὅπου κηρύξαμε τὸ λόγο τοῦ Κυρίου, νὰ δοῦμε πῶς
3 εἶναι. κι ὁ Βαρνάβας πρότεινε νὰ πάρουν μαζί τους τὸν Ἰωάννη ποὺ ἐπονομάζεται 37
4 Μάρκος. ὁ Παῦλος ὅμως ἐπέμενε, αὐτὸν ποὺ ἀποστάτησε ἀπ’ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Παμ- 38
5 φυλία καὶ δὲν πῆγε μαζί τους στὸ ἔργο, νὰ μὴν τὸν πάρουν μαζί τους. κι ἔγινε τότε 39
παροξυσμός, ὥστε οἱ δυό τους νὰ χωριστοῦν ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο, κι ὁ Βαρνάβας
6 νὰ πάρῃ τὸ Μάρκο καὶ ν’ ἀποπλεύσῃ στὴν Κύπρο. ὁ δὲ Παῦλος, ἀφοῦ ἐπέλεξε τὸ Σί- 40
7 λα, βγῆκε, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς παραδόθηκε στὴ χάρι τοῦ θεοῦ. καὶ περιώδευε τὴ 41
Συρία καὶ τὴν Κιλικία στηρίζοντας τὶς ἐκκλησίες ἐπιπροσθέτως.
48 1 2 Τερμάτισε δὲ στὴ Δέρβη καὶ στὴ Λύστρα. καὶ νά ἐκεῖ ἦταν ἕνας μαθητὴς ποὺ λε- 1 **16**
γόταν Τιμόθεος, γιὸς γυναικὸς Ἰουδαίας, πιστῆς, πατέρα δὲ Ἕλληνος, ὁ ὁποῖος 2
3 μαρτυροῦνταν ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ποὺ εἶναι στὰ Λύστρα καὶ στὸ Ἰκόνιο. αὐτὸν τὸν 3
θέλησε ὁ Παῦλος νὰ βγῇ στὴν ἀποστολὴ μαζί του· τὸν πῆρε λοιπὸν καὶ τὸν περιέτε-
με, γιὰ τοὺς Ἰουδαίους ποὺ εἶναι στοὺς τόπους ἐκείνους· διότι ὅλοι ἤξεραν τὸν πα-
4 τέρα του ὅτι ἦταν Ἕλληνας. καὶ καθὼς περιώδευαν τὶς πόλεις, παρέδιδαν σ’ αὐτοὺς 4
νὰ τηροῦν τὶς ἀποφάσεις ποὺ ἔλαβαν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ποὺ εἶναι
5 στὴν Ἱερουσαλήμ. στερεώνονταν λοιπὸν οἱ ἐκκλησίες, σίγουρα, στὴν πίστι καὶ ξεχεί- 5
λιζαν σὲ ἀριθμὸ μελῶν κάθε μέρα.
49 1 Κι ἀφοῦ διέσχισαν τὴ Φρυγία καὶ τὴ Γαλατικὴ χώρα, ἐπειδὴ ἐμποδίστηκαν ἀπὸ 6
2 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο νὰ κηρύξουν τὸ λόγο στὴν Ἀσία, ἦρθαν στὴ Μυσία καὶ ἔκαναν ἀ- 7
3 πόπειρες νὰ πορευτοῦν πρὸς τὴ Βιθυνία· καὶ δὲν τοὺς ἄφησε τὸ πνεῦμα. κι ἀφοῦ πέ- 8
4 ρασαν τὴ Μυσία, κατέβηκαν στὴν Τρῳάδα. καὶ φάνηκε τὴ νύχτα ὅραμα στὸν Παῦ- 9
λο· ἦταν ἕνας ἄντρας Μακεδόνας ποὺ στεκόταν καὶ τὸν παρακαλοῦσε κι ἔλεγε·
5 ‘Πέρνα στὴ Μακεδονία καὶ βοήθησέ μας’. καὶ μόλις εἶδε τὸ ὅραμα, ἀμέσως ἐπιζητή- 10
σαμε νὰ βγοῦμε στὴ Μακεδονία, ἑρμηνεύοντας ὅτι ‘Ὁ Κύριος μᾶς προσκάλεσε νὰ
τοὺς κηρύξουμε τὸ εὐαγγέλιο’.
50 1 Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπὸ τὴν Τρῳάδα ἀνοιχτήκαμε στὴ θάλασσα, τραβήξαμε κατ’ εὐ- 11
2 θεῖαν στὴ Σαμοθρᾴκη, καὶ τὴν ἑπομένη στὴ Νεάπολι, κι ἀπὸ κεῖ στοὺς Φιλίππους, 12
3 ποὺ εἶναι πρώτη τῆς ἐπαρχίας τῆς Μακεδονίας πόλι κολωνία. μέναμε δὲ στὴν πόλι

αὐτὴ μερικὲς ἡμέρες, καὶ τὴν ἡμέρα τῶν σαββάτων βγήκαμε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι δίπλα 13
4 σ' ἕναν ποταμό, ὅπου θεωροῦνταν ὅτι εἶναι προσευχή, κι ἀφοῦ καθίσαμε, μιλούσαμε
5 μὲ τὶς γυναῖκες ποὺ μαζεύτηκαν. κι ἄκουγε καὶ μιὰ γυναίκα ὀνόματι Λυδία, ἔμπορος 14
πορφύρας ἀπὸ τὴν πόλι Θυάτειρα, σεβομένη τὸ θεό· αὐτηνῆς τὴ διάνοια τὴν ἄνοιξε
6 7 πλατιὰ ὁ Κύριος, ὥστε νὰ προσέχῃ σ' αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ Παῦλος. κι ὅταν βαπτίστηκε 15
ἡ ἴδια κι ἡ οἰκογένειά της, παρακάλεσε λέγοντας· Ἂν μ' ἔχετε κρίνει ὅτι εἶμαι πιστὴ
στὸν Κύριο, περάστε καὶ μείνετε στὸ σπίτι μου. καὶ μᾶς τὸ ζήτησε ἐπίμονα.

51 1 Καθὼς δὲ πηγαίναμε στὴν προσευχή, συνέβη νὰ μᾶς συναντήσῃ μιὰ δούλη ποὺ 16
εἶχε πνεῦμα μαντικό, ἡ ὁποία μὲ τὸ νὰ μαντεύῃ ἐξασφάλιζε στοὺς κυρίους της πολὺ
2 εἰσόδημα. αὐτὴ πῆρε στὸ κατόπι τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα καὶ ἔκραζε λέγοντας· 'Οἱ 17
ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου καὶ μᾶς κηρύττουν ὁδὸ σωτη-
3 ρίας'. κι αὐτὸ τόκανε ἐπὶ πολλὲς ἡμέρες. κι ὁ Παῦλος, ποὺ πληγώθηκε πολύ, γυρίζει 18
καὶ λέει στὸ πνεῦμα· Σὲ διατάζω ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ βγῇς ἀπ' αὐτή.
4 καὶ βγῆκε τὴν ἴδια στιγμή. κι ὅταν οἱ κύριοί της εἶδαν ὅτι βγῆκε ἡ ἐλπίδα τοῦ εἰσο- 19
δήματός των, ἅρπαξαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα καὶ τοὺς τράβηξαν στὴν ἀγορὰ στοὺς
5 ἄρχοντες, κι ὁδηγώντας τους βιαίως στοὺς στρατηγούς, εἶπαν· Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ 20
6 εἶναι Ἰουδαῖοι καὶ κάνουν τὴν πόλι μας ἄνω κάτω, καὶ προπαγανδίζουν ἔθιμα τὰ ὁ- 21
ποῖα δὲν μποροῦμε νὰ παραδεχτοῦμε οὔτε νὰ τὰ κάνουμε, διότι ἐμεῖς εἴμαστε 'Ρω-
7 8 μαῖοι. καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς πλάκωσε ἐναντίον τους κι ὁ κόσμος. καὶ οἱ στρατηγοὶ τοὺς 22
ξέσχισαν τὰ ῥοῦχα τους κι ἔδωσαν διαταγὴ νὰ τοὺς χτυπήσουν μὲ τὰ ῥόπαλα· κι ἀ- 23
φοῦ τοὺς ἔρριξαν πολλὰ χτυπήματα, τοὺς ἔβαλαν στὴ φυλακή, δίνοντας στὸ δεσμο-
9 φύλακα ἐντολὴ νὰ τοὺς φρουρῇ μὲ ἀσφάλεια. κι ἐκεῖνος, ἀφοῦ εἶχε πάρει τέτοια ἐ- 24
ντολή, τοὺς ἔρριξε στὴν πιὸ βαθειὰ φυλακὴ κι ἀσφάλισε τὰ πόδια τους στὴν ξυλοπέ-
10 δη. κατὰ τὰ μεσάνυχτα ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας, καθὼς προσεύχονταν, ὑμνοῦσαν τὸ 25
11 θεό· καὶ οἱ δέσμιοι ἔβαλαν αὐτὶ καὶ τοὺς ἄκουγαν. καὶ ξαφνικὰ ἔγινε σεισμὸς μεγά- 26
λος, τόσο ποὺ σαλεύτηκαν τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς, κι ἄνοιξαν ἀμέσως οἱ πόρτες ὅ-
12 λες, καὶ τὰ δεσμὰ ὅλων ἔπεσαν λυμένα. κι ὁ δεσμοφύλακας ξύπνησε καί, μόλις εἶδε 27
τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς ἀνοιγμένες, τράβηξε σπαθὶ καὶ πήγαινε ν' αὐτοκτονήσῃ, ἐ-
13 πειδὴ νόμιζε ὅτι οἱ δέσμιοι ἔχουν ξεφύγει. ὁ Παῦλος τότε φώναξε μὲ φωνὴ δυνατὴ 28
καὶ εἶπε· Μὴν κάνῃς κανένα κακὸ στὸν ἑαυτό σου· ὅλοι ἐδῶ εἴμαστε. κι ἐκεῖνος ζή-
14 τησε φῶτα καὶ ὥρμησε μέσα. κι ἔπεσε τρομαγμένος στὰ πόδια τοῦ Παύλου καὶ τοῦ 29
15 Σίλα· ἔπειτα τοὺς ὡδήγησε ἔξω, προχωρώντας αὐτὸς μπροστά, καὶ εἶπε· Κύριοι, τί 30
16 πρέπει νὰ κάνω, γιὰ νὰ σωθῶ; κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Πίστευσε στὸν Κύριο Ἰησοῦ 31
17 Χριστό, καὶ θὰ σωθῇς καὶ σὺ καὶ τὸ σπίτι σου. καὶ κήρυξαν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου σ' 32
18 αὐτὸν καὶ σ' ὅλους τοὺς σπιτικούς του. καὶ τοὺς παίρνει ἐκείνη τὴν ὥρα τῆς νύχτας, 33
19 καὶ τοὺς λούζει ἀπὸ τὶς πληγές των· καὶ βαπτίστηκε κι ὁ ἴδιος καὶ ὅλοι οἱ δικοί του 34
ἀμέσως. ἔπειτα τοὺς ἀνέβασε στὸ σπίτι του καὶ τοὺς παρέθεσε τραπέζι, κι ἀπολάμ-
βανε τὴ χαρά του μαζὶ μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του ποὺ εἶχε πιστεύσει στὸ θεό.

52 1 Κι ὅταν ξημέρωσε, οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ῥαβδούχους λέγοντας· Ἀπόλυσέ 35
2 τους ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους. κι ὁ δεσμοφύλακας μετέφερε τὰ λόγια αὐτὰ στὸν 36
Παῦλο, ὅτι 'Οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν ἐντολὴ ν' ἀπολυθῆτε. τώρα λοιπὸν βγῆτε καὶ πη-
3 γαίνετε στὸ καλό'. ὁ Παῦλος ὅμως τοὺς εἶπε· Μᾶς ἔδειραν δημοσίᾳ χωρὶς καμμία 37
καταδίκη, ἀνθρώπους 'Ρωμαίους, καθὼς εἴμαστε, καὶ μᾶς ἔρριξαν στὴ φυλακή· καὶ
4 τώρα μᾶς βγάζουν κρυφά; ὄχι βέβαια! νἀρθοῦν νὰ μᾶς βγάλουν οἱ ἴδιοι. οἱ ῥαβδοῦ- 38
5 χοι μετέφεραν τὰ λόγια αὐτὰ στοὺς στρατηγούς. κι ἐκεῖνοι, ὅταν ἄκουσαν ὅτι εἶναι 39
'Ρωμαῖοι, φοβήθηκαν· καὶ ἦρθαν καὶ τοὺς παρακάλεσαν· κι ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλαν,
6 τοὺς παρακαλοῦσαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν πόλι. ὅταν ὅμως βγῆκαν ἀπὸ τὴ φυλακή, 40
πῆγαν στῆς Λυδίας, κι ἀφοῦ εἶδαν τοὺς ἀδελφούς, τοὺς στήριξαν καὶ βγῆκαν.

53 1 Κι ἀφοῦ πέρασαν μέσα ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολι καὶ τὴν Ἀπολλωνία ἦρθαν στὴ Θεσ- 1 **17**

2 σαλονίκη, ὅπου ἦταν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. κι ὅπως συνήθιζε ὁ Παῦλος, μπῆκε 2
3 σ' αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τρία σάββατα συζητοῦσε μαζί τους ἀπὸ τὶς Γραφές, ἑρμηνεύοντας 3
καὶ παραθέτοντας μαρτυρίες ὅτι ' Ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ πάθῃ καὶ ν' ἀναστηθῇ ἀπὸ
τοὺς νεκρούς', καὶ ὅτι 'Αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Ἰησοῦς τὸν ὁποῖο σᾶς κηρύττω ἐ-
4 γώ'. καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πείστηκαν καὶ ἀκολούθησαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα, καὶ 4
πολὺ πλῆθος ἀπὸ τοὺς σεβομένους Ἕλληνες, καὶ ὄχι λίγες ἀπὸ τὶς γυναῖκες τῶν
5 πρώτων. οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ποὺ δὲν πείθονταν προσέλαβαν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἀν- 5
6 θρώπους τοῦ πεζοδρομίου, ἄντρες πονηρούς, κι ἀφοῦ ἔκαναν ὀχλαγωγία, στάθηκαν
ἐπίμονα στὸ σπίτι τοῦ Ἰάσονος, καὶ ζητοῦσαν νὰ τοὺς τραβήξουν βιαίως στὸ δῆμο· 6
7 κι ἐπειδὴ δὲν τοὺς βρῆκαν, ἔσυραν στοὺς πολιτάρχες τὸν Ἰάσονα καὶ μερικοὺς ἀδελ-
8 φούς, κραυγάζοντας ὅτι 'Αὐτοὶ ποὺ ἀναστάτωσαν τὴν οἰκουμένη αὐτοὶ ἔφτασαν κι
9 ἐδῶ, καὶ τοὺς φιλοξενεῖ ὁ Ἰάσων· κι αὐτοὶ ὅλοι δροῦν ἐναντίον τῶν διαταγμάτων 7
10 τοῦ Καίσαρος, λέγοντας ὅτι ὑπάρχει ἄλλος βασιλεύς, ὁ Ἰησοῦς'. τάραξαν δὲ καὶ τὸν 8
11 κόσμο καὶ τοὺς πολιτάρχες, ποὺ τ' ἄκουγαν αὐτά. κι ἀφοῦ εἰσέπραξαν τὴν ἐπαρκῆ 9
ἐγγύησι ἀπὸ τὸν Ἰάσονα καὶ τοὺς ὑπολοίπους, τοὺς ἀπέλυσαν.

54 1 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀμέσως τὴ νύχτα φυγάδευσαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα στὴ Βέροια, 10
2 κι αὐτοί, μόλις ἔφτασαν ἐκεῖ, πῆγαν στὴ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. αὐτοὶ δὲ ἦταν εὐ- 11
γενέστεροι ἀπὸ κείνους στὴ Θεσσαλονίκη, διότι δέχτηκαν τὸ λόγο μὲ κάθε προθυ-
3 μία, ἐξετάζοντας κάθε μέρα τὶς Γραφὲς ἂν αὐτὰ ἔχουν ἔτσι. καὶ λοιπὸν πολλοὶ ἀπ' 12
αὐτοὺς πίστευσαν βέβαια, κι ἀπὸ τὶς Ἑλληνίδες γυναῖκες τὶς ἐπίσημες κι ἀπὸ τοὺς
4 ἄντρες ὄχι λίγοι. μόλις ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη ἔμαθαν ὅτι ὁ λόγος 13
τοῦ θεοῦ κηρύχτηκε ἀπὸ τὸν Παῦλο καὶ στὴ Βέροια, ἦρθαν κι ἐκεῖ ἀναστατώνοντας
5 τὸν κόσμο. καὶ τότε οἱ ἀδελφοὶ φυγάδευσαν τὸν Παῦλο ἀμέσως μὲ κατεύθυνσι δῆθεν 14
6 πρὸς τὴ θάλασσα. παρέμειναν ὅμως ἐκεῖ κι ὁ Σίλας κι ὁ Τιμόθεος. ἐκεῖνοι δὲ ποὺ εἶ- 15
7 χαν ἀναλάβει τὸν Παῦλο, τὸν ὡδήγησαν μέχρι τὴν Ἀθήνα, κι ἀφοῦ πῆραν ἐντολὴ
γιὰ τὸ Σίλα καὶ τὸν Τιμόθεο, νὰ πᾶν κοντά του τὸ ταχύτερο, ἔφυγαν.

55 1 Στὴ δὲ Ἀθήνα, καθὼς ὁ Παῦλος τοὺς περίμενε, ἐρεθιζόταν μέσα του τὸ πνεῦμα 16
2 του, ποὺ ἔβλεπε τὴν πόλι νὰ εἶναι κατάφορτη ἀπὸ εἴδωλα. συζητοῦσε λοιπὸν στὴ συ- 17
ναγωγὴ μὲ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς σεβομένους, καὶ στὴν ἀγορὰ κάθε μέρα μ' αὐ-
3 τοὺς ποὺ τύχαινε νὰ τὸν συναντοῦν. μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἐπικουρείους καὶ τοὺς 18
στοϊκοὺς φιλοσόφους συζητοῦσαν μαζί του, καὶ μερικοὶ ἔλεγαν· 'Τί θέλει νὰ πῇ αὐ-
4 5 τὸς ὁ σπουργίτης;'. καὶ ἄλλοι· 'Φαίνεται νὰ εἶναι κήρυκας ξένων θεοτήτων'. ἐπειδὴ 19
τοὺς εὐαγγελιζόταν τὸν Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀνάστασι. τὸν πῆραν λοιπὸν καὶ τὸν ὡδήγη-
σαν στὸν ἄρειο πάγο λέγοντας· Μποροῦμε νὰ μάθουμε ποιά εἶναι ἡ καινούργια αὐ-
τὴ διδαχὴ ποὺ κηρύττεις; διότι προσφέρεις στὴν ἀκοή μας κάποια παράξενα πράγ-
6 7 ματα. θέλουμε λοιπὸν νὰ μάθουμε τί εἶναι αὐτὰ τὰ πράγματα. οἱ Ἀθηναῖοι ὅλοι καὶ 20 21
οἱ ξένοι ποὺ εἶναι στὴν Ἀθήνα γιὰ τίποτε ἄλλο δὲν χαλάλιζαν τὸν καιρό τους παρὰ
8 στὸ νὰ λὲν ἢ ν' ἀκοῦν κάτι νεώτερο. κι ὁ Παῦλος στάθηκε μέσα στὸν ἄρειο πάγο καὶ 22
εἶπε·
9 ' Ἄντρες Ἀθηναῖοι, σᾶς βλέπω νἆστε σ' ὅλα ὅσο γίνεται πιὸ θρησκόληπτοι. διό- 23
τι, καθὼς τριγυρνοῦσα καὶ περιεργαζόμουν τὰ σεβάσματά σας, βρῆκα κι ἕνα βωμὸ
10 μὲ τὴν ἐπιγραφὴ 'Στὸν ἄγνωστο θεό'. αὐτὸν λοιπὸν ποὺ τὸν λατρεύετε, χωρὶς νὰ τὸν
11 ξέρετε, αὐτὸν σᾶς κηρύττω ἐγώ. ὁ θεὸς ποὺ ἔκανε τὸν κόσμο καὶ ὅλα ὅσα εἶναι μέσα 24
12 σ' αὐτόν, αὐτός, καθὼς εἶναι Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δὲν κατοικεῖ σὲ να- 25
οὺς χειροποίητους, οὔτε ὑπηρετεῖται ἀπὸ χέρια ἀνθρώπων, ἐπειδὴ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ
13 κάτι, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι ποὺ δίνει σ' ὅλους ζωὴ καὶ πνοὴ καὶ τὰ πάντα· κι ἔκανε ἀπὸ 26
ἕνα αἷμα ὅλα τὰ ἔθνη τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ κατοικοῦν σ' ὅλη τὴν ἐπιφάνεια τῆς
γῆς, ὁρίζοντας τοὺς διατεταγμένους καιροὺς ἀκμῆς των καὶ τὶς ὁροθεσίες τῆς κατοι-
14 κίας των, γιὰ ν' ἀναζητοῦν τὸν Κύριο, μήπως καὶ μπορέσουν νὰ τὸν ψάξουν ψηλα- 27

15 φώντας καὶ νὰ τὸν βροῦν· ἂν καὶ δὲν εἶναι βέβαια μακριὰ ἀπὸ τὸν καθένα μας. διό- 28
τι ζοῦμε καὶ κινούμαστε καὶ ὑπάρχουμε μέσα σ' αὐτόν, ὅπως εἶπαν καὶ κάποιοι ἀπὸ
τοὺς δικούς σας ποιητάς·

'Εἴμαστε ἄλλωστε καὶ γένος αὐτουνοῦ'.

16 ἀφοῦ λοιπὸν εἴμαστε γένος τοῦ θεοῦ, δὲν μᾶς πρέπει νὰ νομίζουμε ὅτι τὸ θεῖο εἶναι 29
ὅμοιο μὲ χρυσὸ ἢ ἄργυρο ἢ λίθο, ἕνα χαρακτικὸ ἔργο τέχνης καὶ φαντασίας ἀνθρώ-
17 που. ὁ θεὸς λοιπόν, παραβλέποντας τὰ χρόνια τῆς ἀγνοίας, τὴν ὥρα αὐτὴ παραγγέλ- 30
18 λει παντοῦ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν, διότι ὥρισε μέρα κατὰ τὴν ὁ- 31
ποία θὰ δικάσῃ τὴν οἰκουμένη μὲ δικαιοσύνη, μὲ τὸν ἄντρα ποὺ ὥρισε, δίνοντας γιὰ
τὴν ἀλήθεια αὐτὴ ἐγγύησι σὲ ὅλους τὸ ὅτι τὸν ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς'.

19 κι ὅταν ἄκουσαν ἀνάστασι νεκρῶν, οἱ μὲν χλεύαζαν, οἱ δὲ εἶπαν· 'Θὰ σὲ ξανακού- 32
20 21 σουμε γι' αὐτό'. κι ἔτσι ὁ Παῦλος βγῆκε ἀπ' ἀνάμεσά τους. μερικοὶ ἄντρες ὅμως προ- 33 34
σκολλήθηκαν σ' αὐτὸν καὶ πίστευσαν· ἀνάμεσά τους κι ὁ Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης
καὶ μιὰ γυναίκα ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἄλλοι μαζὶ μ' αὐτούς.

56 1 2 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Παῦλος ἀναχώρησε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ ἦρθε στὴν Κόρινθο. ἐ- 1 2 **18**
κεῖ βρῆκε ἕναν Ἰουδαῖο ὀνόματι Ἀκύλα, Πόντιο στὸ γένος, ποὺ εἶχε ἔρθη πρόσφατα
ἀπὸ τὴν Ἰταλία, καὶ τὴ γυναῖκα του Πρίσκιλλα, ἐπειδὴ ὁ Κλαύδιος εἶχε διατάξει ν'
3 ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὴ Ῥώμη ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τοὺς πλησίασε, κι ἐπειδὴ εἶναι 3
ὁμότεχνός τους, ἔμεινε κι ἐργαζόταν σ' αὐτούς· διότι ἦταν σκηνοποιοὶ στὴν τέχνη.
4 5 συζητοῦσε δὲ στὴ συναγωγὴ κάθε σάββατο καὶ ἔπειθε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνες. κι ὅ- 4 5
ταν κατέβηκαν ἀπὸ τὴ Μακεδονία καὶ ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, ὁ Παῦλος κυριευμέ-
νος πλέον συνεχῶς ἀπὸ τὸ πνεῦμα ἀποδείκνυε στοὺς Ἰουδαίους μὲ μαρτυρίες ὅτι ὁ
6 Χριστὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς. κι ὅταν ἐκεῖνοι ἀντιστέκονταν κι ἔβριζαν, τίναξε τὰ ροῦχα 6
7 του καὶ τοὺς εἶπε· Τὸ αἷμα σας ἐπάνω στὰ κεφάλια σας· ἐγὼ εἶμαι καθαρός· ἀπὸ τώ-
8 ρα καὶ στὸ ἑξῆς θὰ πηγαίνω στοὺς ἐθνικούς. καὶ φεύγοντας ἀπὸ κεῖ ἦρθε στὸ σπίτι 7
κάποιου ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸ θεό, τοῦ ὁποίου τὸ σπίτι συνώρευε μὲ τὴ
9 συναγωγή. ὁ δὲ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος πίστευσε στὸν Κύριο μαζὶ μ' ὅλη τὴν οἰκο- 8
γένειά του, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Κορινθίους, ποὺ ἄκουγαν, πίστευσαν καὶ βαπτίζο-
10 11 νταν. εἶπε δὲ ὁ Κύριος τὴ νύχτα μὲ ὅραμα στὸν Παῦλο· Μὴ φοβᾶσαι, ἀλλὰ κήρυττε 9
καὶ μὴ σωπάσῃς, διότι εἶμαι μαζί σου ἐγώ, καὶ κανεὶς δὲν θὰ σοῦ ἐπιτεθῇ νὰ σὲ κα- 10
12 κοποιήσῃ· διότι στὴν πόλι αὐτὴ ὑπάρχει γιὰ μένα λαὸς πολύς. καὶ κάθισε ἕνα χρόνο 11
κι ἓξ μῆνες διδάσκοντας σ' αὐτοὺς τὸ λόγο τοῦ θεοῦ.

57 1 Ὅταν δὲ ἦταν ἀνθύπατος τῆς Ἀχαΐας ὁ Γαλλίων, οἱ Ἰουδαῖοι ἐπιτέθηκαν ὅλοι 12
2 μαζὶ στὸν Παῦλο καὶ τὸν τράβηξαν στὸ βῆμα, λέγοντας ὅτι 'Αὐτὸς πείθει τοὺς ἀν- 13
3 θρώπους νὰ σέβωνται τὸ θεὸ διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ Νόμο'. κι ἐνῷ ὁ Παῦλος πήγαινε 14
4 ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του, εἶπε στοὺς Ἰουδαίους ὁ Γαλλίων· Ἂν βέβαια ἦταν ἕνα ἀδί-
κημα ἢ μιὰ πονηρὴ ἀντικαθεστωτικὴ συνωμοσία, θὰ ἦταν λογικό, Ἰουδαῖοι, νὰ σᾶς 15
5 ἀνεχτῶ· ἐφ' ὅσον ὅμως εἶναι ζήτημα γιὰ διατύπωσι ἢ λέξεις τοῦ δικοῦ σας Νόμου,
6 αὐτὸ ἀφορᾷ ἐσᾶς· ἐγὼ δὲν ἔχω ὄρεξι νὰ γίνω κριτὴς αὐτῶν τῶν πραγμάτων. καὶ 16
7 τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸ βῆμα. τότε ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἅρπαξαν τὸν ἀρχισυνάγωγο Σωσθέ- 17
8 νη καὶ τὸν χτυποῦσαν μπροστὰ στὸ βῆμα· καὶ τὸ Γαλλίωνα δὲν τὸν ἔμελε γι' αὐτὸ
καθόλου.

58 1 Ὁ δὲ Παῦλος, ἀφοῦ παρέμεινε ἀκόμη κάμποσες ἡμέρες, ἔδωσε στοὺς ἀδελφοὺς 18
τελευταῖες ὁδηγίες, κούρεψε τὴν κεφαλή του στὶς Κεγχρεές, ἐπειδὴ εἶχε τάμα, κι ἀπέ-
2 πλευσε γιὰ τὴ Συρία, καὶ μαζί του ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Ἀκύλας. ἔφτασε δὲ στὴν Ἔφε- 19
σο, κι αὐτοὺς τοὺς ἄφησε ἐκεῖ, ὁ δὲ ἴδιος μπῆκε στὴ συναγωγὴ καὶ ἔκανε συζήτησι μὲ
3 τοὺς Ἰουδαίους. κι ἐνῷ ἐκεῖνοι τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μείνῃ μαζί τους περισσότερον 20
καιρό, δὲν δέχτηκε, ἀλλὰ τοὺς ἀποχαιρέτησε μὲ κάποιες τελευταῖες ὁδηγίες καὶ εἶπε·
4 Πρέπει ὁπωσδήποτε τὴν ἐρχομένη ἑορτὴ νὰ τὴν κάνω στὰ Ἱεροσόλυμα, κι ἔπειτα, θε- 21

5 οῦ θέλοντος, θὰ ξανάρθω πάλι κοντά σας. κι ἀπέπλευσε ἀπὸ τὴν Ἔφεσο· καὶ κατέβη- 22
κε στὴν Καισάρεια· κι ἀφοῦ ἀνέβηκε καὶ χαιρέτησε τὴν ἐκκλησία, κατέβηκε στὴν Ἀ-
6 ντιόχεια. ἐκεῖ ἔμεινε κάποιο χρόνο, κι ἔπειτα βγῆκε καὶ περιώδευε μὲ τὴ σειρὰ τὴ Γα- 23
λατικὴ χώρα καὶ τὴ Φρυγία στηρίζοντας ἐπιπροσθέτως ὅλους τοὺς μαθητάς.

59 1 Ἔφτασε δὲ στὴν Ἔφεσο ἕνας Ἰουδαῖος, ὀνόματι Ἀπολλώς, Ἀλεξανδρεὺς στὸ 24
2 γένος, ἄντρας μὲ εὐχέρεια λόγου, δυνατὸς στὶς Γραφές. αὐτὸς ἦταν κατηχημένος 25
τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου, καὶ καθὼς εἶχε ζέσι στὸ πνεῦμα, κήρυττε καὶ δίδασκε τὰ σχετι-
3 κὰ μὲ τὸν Κύριο μὲ ἀκρίβεια, γνωρίζοντας μόνο τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. αὐτὸς 26
λοιπὸν στὴ συναγωγὴ ἄρχισε νὰ μιλάῃ μὲ παρρησία. κι ὅταν τὸν ἄκουσαν ὁ Ἀκύλας
καὶ ἡ Πρίσκιλλα, τὸν πῆραν κοντά τους καὶ τοῦ ἐξέθεσαν τὴν ὁδὸ τοῦ θεοῦ μὲ περισ-
4 σότερη ἀκρίβεια. κι ἐπειδὴ αὐτὸς ἤθελε νὰ περάσῃ στὴν Ἀχαΐα, οἱ ἀδελφοὶ τὸν προ- 27
5 έτρεψαν, κι ἔγραψαν στοὺς μαθητὰς νὰ τὸν δεχτοῦν. κι αὐτός, ὅταν ἔφτασε, μὲ τὴ
6 χάρι ποὺ εἶχε, βοήθησε πολὺ αὐτοὺς ποὺ εἶχαν πιστεύσει. διότι συζητοῦσε μὲ τοὺς 28
Ἰουδαίους δημοσίᾳ ζωηρὰ καὶ πολὺ ἐπιτυχημένα, ἀποδεικνύοντας μὲ τὶς Γραφὲς ὅτι
ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

60 1 Ὅταν ὁ Ἀπολλὼς ἦταν στὴν Κόρινθο, ὁ Παῦλος, ἀφοῦ περιώδευσε τὰ ψηλὰ ὀ- 1 **19**
2 ρεινὰ μέρη, ἔφτασε στὴν Ἔφεσο· καὶ βρῆκε μερικοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς εἶπε· Ὅταν 2
3 πιστεύσατε, πήρατε πνεῦμα ἅγιο; κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Μὰ οὔτε κἂν ἀκούσαμε ὅτι ὑ-
4 πάρχει πνεῦμα ἅγιο. κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Σὲ τί βαπτιστήκατε λοιπόν; κι ἐκεῖνοι τοῦ 3
5 εἶπαν· Στὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. κι ὁ Παῦλος εἶπε· Ὁ Ἰωάννης βέβαια βάπτισε 4
βάπτισμα μετανοίας, λέγοντας στὸ λαὸ νὰ πιστεύσουν σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔρχεται μετὰ
6 ἀπ' αὐτόν, δηλαδὴ στὸν Ἰησοῦ Χριστό. κι ἐκεῖνοι, ὅταν ἄκουσαν, βαπτίστηκαν στὸ 5
7 ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. κι ὅταν ὁ Παῦλος ἔβαλε τὰ χέρια του ἐπάνω τους, ἦρθε ἐ- 6
8 πάνω τους τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο, καὶ μιλοῦσαν γλῶσσες καὶ προφήτευαν. ἦταν δὲ ὅλοι 7
περίπου δώδεκα ἄντρες.

61 1 Ἔπειτα μπῆκε στὴ συναγωγὴ καὶ μιλοῦσε μὲ παρρησία ἐπὶ τρεῖς μῆνες συζητώ- 8
2 ντας καὶ πείθοντας γιὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. κι ὅταν κάποιοι ἄρχισαν νὰ σκληρύνωνται καὶ ν' ἀπειθοῦν κακολογώντας τὴν ὁδὸ μπροστὰ στὸ πλῆθος, 9
3 ἀπομακρύνθηκε ἀπ' αὐτοὺς καὶ ξεχώρισε τοὺς μαθητάς, καὶ μιλοῦσε κάθε μέρα στὴ 10
4 σχολὴ κάποιου Τυράννου. κι αὐτὸ ἔγινε ἐπὶ δύο χρόνια, ὥστε ν' ἀκούσουν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσίας, καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες.

62 1 2 Κι ὁ θεὸς ἔκανε μὲ τὰ χέρια τοῦ Παύλου δυνάμεις ὄχι τυχαῖες, τόσο ὥστε νὰ το- 11 12
ποθετοῦν ἐπάνω στοὺς ἀσθενεῖς καὶ μαντῆλες κι ἐσάρπες ποὺ τὶς εἶχαν ἀγγίξει στὸ σῶμα του, καὶ νὰ φεύγουν ἀπ' αὐτοὺς οἱ ἀρρώστιες καὶ νὰ βγαίνουν ἀπὸ μέσα τους
3 τὰ πνεύματα τὰ πονηρά. τότε καὶ κάποιοι ἀπὸ τοὺς περιπλανώμενους Ἰουδαίους ἐ- 13
ξορκιστὰς ἐπιχείρησαν νὰ ἐπικαλεστοῦν πάνω σ' ἐκείνους ποὺ εἶχαν τὰ πνεύματα
4 τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντας· 'Σᾶς ἐξορκίζουμε στὸν Ἰησοῦ, αὐ-
5 τὸν ποὺ κηρύττει ὁ Παῦλος'. κι αὐτοὶ ποὺ τὸ κάναν αὐτὸ ἦταν κάποιοι ἑφτὰ γιοὶ ἑ- 14
6 νὸς Σκευᾶ, Ἰουδαίου ἀρχιερέως. τὸ πονηρὸ πνεῦμα ὅμως τοὺς ἀποκρίθηκε· Τὸν Ἰη- 15
7 σοῦ τὸν ξέρω καὶ τὸν Παῦλο τὸν ξέρω καλά· ἐσεῖς ὅμως ποιοί εἶστε; καὶ πήδηξε ἐπά- 16
νω τους ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶχε τὸ πονηρὸ πνεῦμα, καὶ τοὺς γράπωσε γερὰ καὶ τοὺς ἔ-
κανε ὅ,τι ἤθελε, ὥστε ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνο νὰ ξεφύγουν γυμνοὶ καὶ τραυματισμένοι.
8 κι αὐτὸ ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλους τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνες ποὺ κατοικοῦν 17
στὴν Ἔφεσο· κι ἐπέπεσε πάνω σ' ὅλους αὐτοὺς φόβος, καὶ τ' ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰη-
9 σοῦ μεγαλυνόταν. καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν πιστεύσει ἔρχονταν κι ἐξωμολο- 18
10 γοῦνταν ἀνακοινώνοντας φανερὰ τὶς πράξεις των. ἀρκετοὶ δὲ ἀπὸ κείνους ποὺ τέλε- 19
σαν τὰ μαγικὰ συγκέντρωσαν τὰ βιβλία καὶ τὰ κατέκαιγαν μπροστὰ σ' ὅλους· καὶ ἄ-
11 θροισαν τὶς τιμές των καὶ βρῆκαν πενήντα χιλιάδες ἀργύρια. ἔτσι ὁ λόγος τοῦ Κυ- 20
ρίου αὔξαινε καὶ δυνάμωνε μὲ πολλὴ δύναμι.

63 Κι ὅταν ἔγιναν ὅλ' αὐτά, ὁ Παῦλος ἔβαλε στὸ πνεῦμα του νὰ διασχίσῃ τὴ Μα- 21
κεδονία καὶ τὴν Ἀχαΐα καὶ νὰ πάῃ στὴν Ἰερουσαλήμ, λέγοντας ὅτι 'Μετὰ τὴ μετά-
βασί μου ἐκεῖ πρέπει νὰ δῶ καὶ τὴ 'Ρώμη'. κι ἀφοῦ ἔστειλε στὴ Μακεδονία δύο ἀπ' 22
αὐτοὺς ποὺ τὸν διακονοῦν, τὸν Τιμόθεο καὶ τὸν Ἔραστο, ὁ ἴδιος παρέμεινε κά-
ποιο χρόνο στὴν Ἀσία. κι ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἔγινε γιὰ τὴν ὁδὸ ταραχὴ ὄχι μικρή. 23
κάποιος ὀνόματι Δημήτριος, ἀργυροκόπος, ποὺ κάνει ἀργυροῦς ναοὺς τῆς Ἀρτέμι- 24
δος, ἔδινε στοὺς τεχνῖτες ἐργασία ὄχι λίγη. αὐτοὺς καθὼς καὶ τοὺς ἐργάτες ποὺ 25
πλαισιώνουν αὐτὴ τὴν ἐργασία τοὺς συγκέντρωσε καὶ τοὺς εἶπε· Ἄντρες, ξέρετε
καλὰ ὅτι ἡ εὐπορία μας προέρχεται ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐργασία· καὶ βλέπετε καὶ ἀκοῦτε 26
ὅτι αὐτὸς ὁ Παῦλος ἔπεισε καὶ μετέστρεψε ἀρκετὸν κόσμο ὄχι μόνο τῆς Ἐφέσου
ἀλλὰ καὶ ὅλης σχεδὸν τῆς Ἀσίας, λέγοντας ὅτι οἱ χειροποίητοι θεοὶ δὲν εἶναι θεοί.
καὶ ὑπάρχει κίνδυνος ὄχι μόνο ὁ τομέας αὐτὸς –ἀλίμονό μας– νὰ περιέλθῃ σὲ ἀ- 27
ξιοθρήνητο κατάντημα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος νὰ καταφρο-
νηθῇ, καὶ ἡ μεγαλειότητά της μέλλει νὰ καθαιρεθῇ, τὴν ὁποία λατρεύει ὅλη ἡ Ἀσία
καὶ ἡ οἰκουμένη. κι ὅταν ἄκουσαν καὶ κυριεύτηκαν ἀπὸ πολὺ μεγάλο θυμό, κραύγα- 28
ζαν· 'Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις τῶν Ἐφεσίων!'. καὶ γέμισε ὅλη ἡ πόλι ἀπὸ τὴ σύγχυσι, καὶ 29
ὥρμησαν ὅλοι μὲ μία γνώμη στὸ θέατρο, κι ἅρπαξαν τὸ Γάιο καὶ τὸν Ἀρίσταρχο,
τοὺς Μακεδόνες, συνοδοὺς τοῦ Παύλου στὴν ἐκδημία. κι ἐνῷ ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ 30
μπῇ στὸ δῆμο, δὲν τὸν ἄφηναν οἱ μαθηταί· μερικοὶ δὲ κι ἀπὸ τοὺς ἀσιάρχες, ποὺ τοῦ 31
ἦταν φίλοι, ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μὴν παραδώσῃ τὸν ἑαυ-
τό του στὸ θέατρο. καὶ τότε μὲν κραύγαζαν ὁ καθένας κάτι διαφορετικό· διότι ἡ συ- 32
νέλευσι ἦταν συγκεχυμένη, καὶ οἱ περισσότεροι δὲν ἤξεραν γιὰ ποιό λόγο εἶχαν συ-
γκεντρωθῆ. μέσα δὲ ἀπὸ τὸν ὄχλο ἔβγαλαν καὶ προώθησαν κάποιον Ἀλέξανδρο, τὸν 33
ὁποῖο πρόβαλλαν οἱ Ἰουδαῖοι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ κούνησε τὸ χέρι, ἤθελε ν' ἀ- 34
πολογηθῇ στὸ δῆμο. μόλις ὅμως ἀντιλήφτηκαν ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος, σηκώθηκε ἀπ' ὅ-
λους μιὰ ἑνιαία φωνή, καὶ ἐπὶ δύο περίπου ὧρες φώναζαν· 'Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις τῶν
Ἐφεσίων'. τότε ὁ γραμματεύς, ἀφοῦ κατέστειλε τὸν ὄχλο, λέει· Ἄντρες Ἐφέσιοι· μὰ 35
ποιός ἄνθρωπος ὑπάρχει ποὺ δὲν ξέρει ὅτι ἡ πόλι τῶν Ἐφεσίων εἶναι νεωκόρος τῆς
μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς; ὅταν λοιπὸν αὐτὰ εἶναι ἀναντίρρητα, ἐ- 36
σεῖς πρέπει νὰ εἶστε ἥρεμοι καὶ νὰ μὴν κάνετε καμμιὰ ἀπερισκεψία. τραβολογήσατε 37
αὐτοὺς τοὺς ἄντρες, οἱ ὁποῖοι οὔτε ἱερόσυλοι εἶναι οὔτε βλασφημοῦν τὴ θεά σας.
φυσικὰ ἂν ὁ Δημήτριος καὶ οἱ τεχνῖτες ποὺ εἶναι μαζί του ἔχουν νὰ καταγγείλουν 38
κάποιον, ὑπάρχουν καθωρισμένες ἡμέρες δικάσιμες, ὑπάρχουν καὶ ἀνθύπατοι, ἂς
καταγγείλουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. ἂν πάλι ἔχετε κανένα ἄλλο αἴτημα, αὐτὸ θὰ ἐπιλυθῇ 39
στὴ νόμιμη συνέλευσι. διότι ἔτσι κινδυνεύουμε νὰ κατηγορηθοῦμε γιὰ στάσι ἐξ αἰ- 40
τίας τῆς σημερινῆς ἡμέρας, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει κανένα αἴτιο, τὸ ὁποῖο θὰ μπορέσουμε
νὰ ἐπικαλεστοῦμε, γιὰ ν' ἀπολογηθοῦμε γιὰ τὸ πραξικόπημα αὐτό. αὐτὰ εἶπε καὶ ἀ- 41
πέλυσε τὴ συνέλευσι.

64 Κι ὅταν ὁ θόρυβος ἔπαυσε, ὁ Παῦλος προσκάλεσε τοὺς μαθητάς, τοὺς χαιρέτη- 1 **20**
σε, καὶ βγῆκε νὰ πάῃ στὴ Μακεδονία. κι ἀφοῦ πέρασε τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ τοὺς στή- 2
ριξε μὲ πολὺ λόγο, ἦρθε στὴν Ἑλλάδα. κι ἀφοῦ ἔκανε τρεῖς μῆνες, ἐπειδὴ οἱ Ἰου- 3
δαῖοι σχεδίασαν μιὰ ἐναντίον του δολοφονικὴ ἀπόπειρα γιὰ τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἀπέ-
πλεε πρὸς τὴ Συρία, πάρθηκε ἀπόφασι νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ μέσου τῆς Μακεδονίας. 4
τὸν ἀκολουθοῦσε δὲ μέχρι τὴν Ἀσία ὁ Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος, ἀπὸ δὲ τοὺς Θεσσαλο-
νικεῖς ὁ Ἀρίσταρχος καὶ ὁ Σεκοῦνδος, καὶ ὁ Δερβαῖος Γάιος καὶ ὁ Τιμόθεος, Ἀσια-
νοὶ δὲ ὁ Τύχικος καὶ ὁ Τρόφιμος. αὐτοὶ ἔφυγαν πρῶτοι καὶ μᾶς περίμεναν στὴν 5
Τρῳάδα· ἐμεῖς δὲ μετὰ τὶς ἡμέρες τῶν ἀζύμων ἀποπλεύσαμε ἀπὸ τοὺς Φιλίππους καὶ 6
ἤρθαμε πρὸς αὐτοὺς στὴν Τρῳάδα μέσα σὲ πέντε μέρες, καὶ μείναμε ἐκεῖ ἑφτὰ ἡμέ-
ρες.

65 Τὴ δὲ πρώτη μέρα τῆς ἑβδομάδος, καθὼς οἱ μαθηταὶ ἦταν συναγμένοι γιὰ νὰ τε-
μαχίσουν ἄρτο, ὁ Παῦλος τοὺς μιλοῦσε, κι ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ τὴν ἐπαύριο,
παρέτεινε τὸ λόγο μέχρι τὰ μεσάνυχτα. στὸ δὲ ὑπερῷο, ὅπου ἤμασταν συναγμένοι,
ὑπῆρχαν ἀρκετὲς λάμπες· κι ἕνας νεαρὸς ὀνόματι Εὔτυχος, ποὺ καθόταν ἐπάνω στὸ
παράθυρο, καθὼς ὁ Παῦλος μιλοῦσε παρατεταμένα, νύσταξε πολὺ βαθιὰ κι ἀπὸ τὸν
ὕπνο ἔγειρε πρὸς τὰ κάτω κι ἔπεσε ἀπὸ τὸν τρίτο ὄροφο κάτω, καὶ τὸν σήκωσαν νε-
κρό. ὁ δὲ Παῦλος κατέβηκε, ἔπεσε ἐπάνω του, τὸν ἀγκάλιασε, καὶ εἶπε· Μὴ θορυβεῖ-
στε· ἡ ψυχή του εἶναι μέσα του. ἔπειτα ἀνέβηκε, κι ἀφοῦ τεμάχισε ἄρτο, ἔφαγε, καὶ
μίλησε ἀρκετὴ ὥρα μέχρι τὴν αὐγή, τότε βγῆκε. πῆραν δὲ τὸ παιδὶ ζωντανό, καὶ στη-
ρίχτηκαν ὄχι λίγο.

66 Ἐμεῖς δὲ προχωρήσαμε πάνω στὸ πλοῖο κι ἀνοιχτήκαμε πρὸς τὴν Ἄσσο, διότι ἐ-
πρόκειτο νὰ παραλάβουμε τὸν Παῦλο ἀπὸ κεῖ. γιατὶ τέτοιο πρόγραμμα εἶχε κάνει,
τὸ ὁποῖο πρόβλεπε νὰ πάῃ ὁ ἴδιος πεζός. κι ὅταν συναντήθηκε μ' ἐμᾶς στὴν Ἄσσο,
τὸν πήραμε καὶ πήγαμε στὴ Μυτιλήνη· κι ἀπὸ κεῖ ἀποπλεύσαμε καὶ τὴν ἑπομένη
φτάσαμε ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Χίο, τὴ δὲ ἄλλη μέρα ἀγκυροβολήσαμε στὴ Σάμο· κι ἀφοῦ
μείναμε στὸ Τρωγύλιο, τὴν ἑπομένη πήγαμε στὴ Μίλητο. διότι ὁ Παῦλος ἀποφάσισε
νὰ παρακάμψῃ πλέοντας τὴν Ἔφεσο, γιὰ νὰ μὴν καθυστερήσῃ στὴν Ἀσία. ἔσπευδε,
ἂν τοῦ ἦταν δυνατό, νὰ φτάσῃ στὰ Ἱεροσόλυμα τὴν ἡμέρα τῆς πεντηκοστῆς.

67 Ἀπὸ δὲ τὴ Μίλητο ἔστειλε στὴν Ἔφεσο καὶ κάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκ-
κλησίας. κι ὅταν ἦρθαν σ' αὐτόν, τοὺς εἶπε· Ἐσεῖς ξέρετε καλά, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα
ποὺ πάτησα στὴν Ἀσία, πῶς ἔζησα μαζί σας ὅλο τὸν καιρό, δουλεύοντας στὸν Κύ-
ριο σὰ δοῦλος, μὲ κάθε ταπεινοφροσύνη καὶ πολλὰ δάκρυα καὶ πειρασμοὺς ποὺ μοῦ
συνέβησαν κατὰ τὶς φονικὲς ἀπόπειρες τῶν Ἰουδαίων, ὅτι τίποτε ἀπ' ὅσα σᾶς συνέ-
φεραν δὲν τὸ ἔκρυψα ἀπὸ φόβο, ὥστε νὰ μὴ σᾶς τὸ κηρύξω καὶ νὰ μὴ σᾶς τὸ διδά-
ξω δημοσίᾳ καὶ στὰ σπίτια, κηρύττονας ἔντονα ἐνώπιον μαρτύρων καὶ σὲ Ἰουδαίους
καὶ σὲ Ἕλληνες τὴ μετάνοια γιὰ ἐπιστροφὴ στὸ θεὸ καὶ τὴν πίστι στὸν Κύριό μας Ἰ-
ησοῦ. καὶ τώρα νά ἐγὼ δεμένος μὲ τὸ πνεῦμα πηγαίνω στὴν Ἱερουσαλήμ, χωρὶς νὰ
ξέρω τὰ ὅσα μὲ περιμένουν σ' αὐτή, παρὰ μόνον ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο σὲ κάθε πό-
λι εἰδοποιεῖ ἐπίμονα λέγοντας ὅτι μὲ περιμένουν φυλακὲς καὶ θλίψεις. ἀλλὰ δὲν λο-
γαριάζω τίποτε, οὔτε θεωρῶ τὴ ζωή μου πολύτιμη γιὰ μένα, καὶ μπορῶ νὰ ὁλοκλη-
ρώσω μὲ χαρὰ τὸ τρέξιμό μου καὶ τὴ διακονία ποὺ ἀνέλαβα ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ,
9 νὰ κηρύξω μὲ δύναμι τὸ εὐαγγέλιο ποὺ εὐαγγελίζεται τὴ χάρι τοῦ θεοῦ. καὶ τώρα νά
ἐγὼ ξέρω ὅτι δὲν θὰ ξαναδῆτε πιὰ τὸ πρόσωπό μου ὅλοι ἐσεῖς, ἀνάμεσα στοὺς ὁ-
ποίους κυκλοφόρησα κηρύττοντας τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ. γι' αὐτὸ σᾶς τὸ τονίζω σή-
μερα ἐνώπιον μαρτύρων ὅτι ἐγὼ εἶμαι καθαρὸς ἀπὸ τὸ αἷμα ὅλων· διότι δὲν ἔκρυψα
ἀπὸ φόβο ὥστε νὰ μὴ σᾶς κηρύξω ὅλο τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. προσέχετε λοιπὸν τὸν ἑ-
αυτό σας καὶ ὅλο τὸ ποίμνιο στὸ ὁποῖο τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο σᾶς ἔβαλε ἐπισκόπους,
γιὰ νὰ ποιμαίνετε τὴν ἐκκλησία τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ, τὴν ὁποία ἀπέκτησε μὲ τὸ δι-
κό του αἷμα. διότι ἐγὼ ξέρω τοῦτο, ὅτι μετὰ τὸ πέρασμά μου θὰ μποῦν ἀνάμεσά σας
λύκοι σκληροὶ ποὺ δὲν θὰ πονοῦν τὸ ποίμνιο· κι ἀπὸ σᾶς τοὺς ἴδιους θὰ βγοῦν ἄ-
ντρες ποὺ θὰ διδάσκουν διδασκαλίες διεστραμμένες, γιὰ ν' ἀποσποῦν τοὺς μαθητὰς
καὶ νὰ τοὺς πείθουν νὰ τοὺς ἀκολουθοῦν. γι' αὐτὸ νὰ εἶστε ἄγρυπνοι, καὶ νὰ θυμᾶ-
στε ὅτι τρία χρόνια νύχτα καὶ μέρα δὲν σταμάτησα νὰ συμβουλεύω μὲ δάκρυα τὸν
καθένα. καὶ τώρα πιά, ἀδελφοί, σᾶς παραδίνω στὸ θεὸ καὶ στὸ λόγο τῆς χάριτός
του, ποὺ ἔχει τὴ δύναμι νὰ συνεχίσῃ τὴν οἰκοδόμησι καὶ νὰ σᾶς δώσῃ κληρονομία ἐ-
κεῖ ποὺ θὰ κληρονομήσουν ὅλοι οἱ ἁγιασμένοι. ἀργύριο ἢ χρυσαφικὸ ἢ ἱματισμὸ δὲν
ἐπιθύμησα κανένα· οἱ ἴδιοι ξέρετε ὅτι τὶς ἀνάγκες μου καὶ αὐτοὺς ποὺ εἶναι μαζί
μου ὑπηρέτησαν τὰ χέρια αὐτά. ὅλα σᾶς τὰ ὑπέδειξα, ὅτι ἔτσι πρέπει νὰ κοπιάζετε,
γιὰ νὰ βοηθᾶτε τοὺς ἀδύναμους, καὶ νὰ θυμᾶστε τὰ λόγια τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι ὁ

23 ἴδιος εἶπε ὅτι 'Εἶναι εὐτυχέστερο νὰ δίνῃς παρὰ νὰ παίρνῃς'. κι ὅταν τὰ εἶπε αὐτά, 36
24 γονάτισε μαζὶ μ' ὅλους αὐτοὺς καὶ προσευχήθηκε. κι ἔκαναν πολὺ κλᾶμα ὅλοι τους, 37
25 κι ἔπεσαν στὸν τράχηλο τοῦ Παύλου καὶ τὸν καταφιλοῦσαν, γιατὶ πονοῦσαν πάρα 38
πολὺ γιὰ τὸ λόγο ποὺ τοὺς εἶπε ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ξαναδοῦν πιὰ τὸ πρόσωπό
26 του. καὶ τὸν ξεπροβοδοῦσαν στὸ πλοῖο.

68 1 Κι ὅταν ἀποσπαστήκαμε ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἀνοιχτήκαμε στὴ θάλασσα, ἤρθαμε κατ' 1 **21**
2 εὐθεῖαν στὴν Κῶ, καὶ τὴν ἑπομένη στὴ 'Ρόδο, κι ἀπὸ κεῖ στὰ Πάταρα. κι ὅταν βρή- 2
καμε πλοῖο ποὺ περνοῦσε ἀπέναντι στὴ Φοινίκη, ἐπιβιβαστήκαμε κι ἀνοιχτήκαμε
3 στὴ θάλασσα. κι ἀφοῦ εἴδαμε ἀπὸ μακριὰ τὴν Κύπρο καὶ τὴν ἀφήσαμε ἀριστερά 3
μας, πλέαμε πρὸς τὴ Συρία, καὶ καταπλεύσαμε στὴν Τύρο. διότι ἐκεῖ ξεφόρτωνε τὸ
4 φορτίο του τὸ πλοῖο. ἐκεῖ βρήκαμε μαθητὰς καὶ μείναμε κοντά τους ἑφτὰ ἡμέρες. αὐ- 4
τοὶ μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ πνεύματος ἔλεγαν στὸν Παῦλο νὰ μὴν ἀνεβῇ στὰ Ἰεροσόλυ-
5 μα. κι ὅταν συμπληρώσαμε τὶς ἡμέρες, βγήκαμε καὶ προχωρήσαμε, ἐνῷ μᾶς προέπε- 5
6 μπαν ὅλοι τους, μαζὶ μὲ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα τους μέχρι ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι· καὶ
γονατίσαμε στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ προσευχηθήκαμε· ἔπειτα ἀποχαιρετήσαμε ὁ ἕνας 6
7 τὸν ἄλλο κι ἐπιβιβαστήκαμε στὸ πλοῖο, ἐνῷ ἐκεῖνοι ἐπέστρεψαν στὰ σπίτια τους. κι 7
ἐμεῖς, ἀφοῦ διανύσαμε τὸν πλοῦ ἀπὸ τὴν Τύρο, καταλήξαμε στὴν Πτολεμαΐδα· κι ἀ-
8 φοῦ χαιρετήσαμε τοὺς ἀδελφούς, μείναμε κοντά τους μία μέρα. καὶ τὴν ἐπαύριο βγή- 8
καμε καὶ πήγαμε στὴν Καισάρεια.

69 1 Ἐκεῖ μπήκαμε στὸ σπίτι τοῦ Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ποὺ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑ-
2 φτά, καὶ μείναμε σ' αὐτόν. αὐτὸς δὲ εἶχε τέσσερες θυγατέρες παρθένες ποὺ προφή- 9
3 τευαν. καὶ καθὼς παρατείναμε τὴν παραμονή μας περισσότερες ἡμέρες, κατέβηκε ἀ- 10
4 πὸ τὴν Ἰουδαία ἕνας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος, καὶ ἦρθε σ' ἐμᾶς, καὶ πῆρε τὴ ζώ- 11
5 νη τοῦ Παύλου, ἔδεσε τὰ πόδια του καὶ τὰ χέρια του, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιο· Τὸν ἄντρα, τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ζώνη αὐτή, ἔτσι θὰ τὸν δέσουν οἱ Ἰουδαῖοι
6 στὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στὰ χέρια τῶν ἐθνικῶν. κι ὅταν τ' ἀκού- 12
σαμε αὐτά, τὸν παρακαλούσαμε κι ἐμεῖς καὶ οἱ ἐντόπιοι νὰ μὴν ἀνεβῇ στὴν Ἰερουσα-
7 λήμ. κι ὁ Παῦλος ἀποκρίθηκε· Τί κάνετε; κλαῖτε καὶ προσπαθεῖτε νὰ κάνετε τὸ φρό- 13
8 νημά μου μαλθακό; μὰ ἐγὼ ὄχι μόνο νὰ δεθῶ ἀλλὰ καὶ νὰ πεθάνω στὴν Ἰερουσαλὴμ
9 εἶμαι ἕτοιμος γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. κι ἐπειδὴ δὲν τὸν πείθαμε, ἡσυχάσα- 14
με καὶ εἴπαμε· Ἂς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ.

70 1 Μετὰ δὲ τὶς ἡμέρες αὐτὲς ἑτοιμάσαμε τὶς ἀποσκευές μας κι ἀνεβαίναμε στὴν Ἰε- 15
2 ρουσαλήμ. ἦρθαν δὲ μαζί μας καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐν Καισαρείᾳ μαθητάς, ποὺ μᾶς 16
ὡδηγοῦσαν σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ φιλοξενούμασταν, κάποιον Μνάσωνα Κύπριο, μαθητὴ
ἀρχικό.

71 1 2 Καὶ ὅταν φτάσαμε στὰ Ἰεροσόλυμα, μᾶς δέχτηκαν οἱ ἀδελφοὶ εὐχαρίστως. τὴ δὲ 17 18
3 ἑπομένη ὁ Παῦλος μπῆκε μαζί μας στὸν Ἰάκωβο, καὶ ἦρθαν ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι. κι 19
ἀφοῦ τοὺς χαιρέτησε, τοὺς ἐξιστοροῦσε ἕνα ἕνα ὅσα ἔκανε ὁ θεὸς στοὺς ἐθνικοὺς μὲ
4 τὴ διακονία του. κι ἐκεῖνοι, ὅταν ἄκουσαν, δόξαζαν τὸν Κύριο, καὶ εἶπαν στὸν Παῦ- 20
λο· Βλέπεις, ἀδελφέ, πόσες εἶναι οἱ μυριάδες τῶν Ἰουδαίων ποὺ ἔχουν πιστεύσει;
5 καὶ ὅλοι αὐτοὶ εἶναι ζηλωταὶ τοῦ Νόμου. πληροφορήθηκαν ὅμως γιὰ σένα ὅτι σ' ὅ- 21
λους τοὺς Ἰουδαίους τοὺς διεσπαρμένους στὰ ἔθνη διδάσκεις ἀποστασία ἀπὸ τὸ
Μωϋσῆ, λέγοντάς τους νὰ μὴν περιτέμνουν τὰ τέκνα τους μήτε νὰ πολιτεύωνται κα-
6 τὰ τὰ ἔθιμα. τί γίνεται λοιπόν; ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ συγκεντρωθῇ πλῆθος· διότι θ' 22
7 ἀκούσουν ὅτι ἦρθες. κάνε λοιπὸν αὐτὸ ποὺ σοῦ λέμε· εἶναι τώρα μαζί μας τέσσερες 23
8 ἄντρες ποὺ ἔχουν κάνει γιὰ τὸν ἑαυτό τους τάμα· πᾶρε τους καὶ ἁγνίσου μαζί τους 24
9 καὶ κάνε τὰ ἔξοδα γι' αὐτοὺς νὰ ξυρήσουν τὸ κεφάλι τους, καὶ νὰ μάθουν ὅλοι ὅτι
δὲν συμβαίνει τίποτε ἀπ' αὐτὰ ποὺ πληροφορήθηκαν γιὰ σένα, ἀλλ' ἀκολουθεῖς καὶ
10 σὺ τὸ Νόμο ἀπαρέκκλιτα μὲ τὸ νὰ τὸν τηρῇς. ὅσο δὲ γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς ποὺ προσῆλ- 25

θαν στὴν πίστι, ἐμεῖς ἀποφασίσαμε καὶ τοὺς παραγγείλαμε μὲ γράμμα αὐτοὶ νὰ μὴν
11 τηροῦν τίποτε τέτοιο, παρὰ μόνο νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τὸ εἰδωλόθυτο καὶ τὸ αἷμα καὶ
12 τὸ πνιχτὸ καὶ τὴν πορνεία. τότε ὁ Παῦλος πῆρε μαζί του τοὺς ἄντρες, ἁγνίστηκε τὴν 26
ἑπομένη μέρα μαζί τους, καὶ μπῆκε στὸ ἱερό, δηλώνοντας τὴν περάτωσι τῶν ἡμερῶν
τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως ὅτου προσφέρθηκε ἡ προσφορὰ γιὰ τὸν καθένα τους.

72 1 Κι ὅταν ἦταν νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἑφτὰ μέρες, οἱ ἀπὸ τὴν Ἀσία Ἰουδαῖοι τὸν 27
2 εἶδαν στὸ ἱερὸ καὶ ἀναστάτωσαν ὅλο τὸν ὄχλο, καὶ τὸν ἔπιασαν κραυγάζοντας· Ἄ- 28
ντρες Ἰσραηλῖτες, βοηθᾶτε· αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ διδάσκει παντοῦ τοὺς πά-
3 ντες ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Νόμου καὶ τοῦ χώρου αὐτοῦ· ἐπὶ πλέον ἔβαλε μέσα
4 στὸ ἱερὸ καὶ Ἕλληνες καὶ μαγάρισε τὸν ἅγιο αὐτὸ χῶρο. διότι εἶχαν δῆ μαζί του 29
στὴν πόλι τὸν Τρόφιμο τὸν Ἐφέσιο, τὸν ὁποῖο νόμιζαν ὅτι ὁ Παῦλος τὸν ἔβαλε μέ-
5 σα στὸ ἱερό. καὶ κινήθηκε ὅλη ἡ πόλι καὶ ἔγινε συρροὴ λαοῦ, κι ἔπιασαν τὸν Παῦλο 30
6 καὶ τὸν τραβοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ ἱερό, κι ἀμέσως κλείστηκαν οἱ πόρτες. κι ἐνῷ γύ- 31
ρευαν νὰ τὸν σκοτώσουν, ἀνέβηκε μήνυμα στὸ χιλίαρχο τῆς σπείρας, ὅτι ἀναστατώ-
7 θηκε ὅλη ἡ Ἰερουσαλήμ. κι ἐκεῖνος παίρνει ἀμέσως στρατιῶτες κι ἑκατοντάρχους 32
8 καὶ τρέχει κατὰ πάνω τους. κι ἐκεῖνοι, ὅταν εἶδαν τὸ χιλίαρχο καὶ τοὺς στρατιῶτες,
9 σταμάτησαν νὰ χτυποῦν τὸν Παῦλο. ὁ δὲ χιλίαρχος πλησίασε καὶ τὸν συνέλαβε καὶ 33
10 διέταξε νὰ δεθῇ μὲ δυὸ ἁλυσίδες, καὶ ῥωτοῦσε ποιός νὰ εἶναι καὶ τί ἔχει κάνει. μέσα 34
ἀπὸ τὸν ὄχλο ὅμως ὁ καθένας φώναζε ἄλλο. μὴ μπορώντας λοιπὸν νὰ μάθῃ τὸ σί-
11 γουρο ἐξ αἰτίας τῆς φασαρίας, διέταξε νὰ τὸν ὁδηγήσουν στὸ στρατῶνα. κι ὅταν ἔ- 35
φτασε στὰ σκαλοπάτια, χρειάστηκε νὰ τὸν πηγαίνουν οἱ στρατιῶτες σηκωτὸ στὰ χέ-
12 ρια τους ἀπὸ τὸ πολὺ σπρώξιμο τοῦ ὄχλου· διότι τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀκολουθοῦσε 36
13 καὶ κραύγαζε· 'Σκότωσέ τον!'. καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἦταν νὰ τὸν βάλουν μέσα στὸ στρα- 37
14 τόπεδο, λέει ὁ Παῦλος στὸ χιλίαρχο· Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σοῦ πῶ κάτι; κι ἐκεῖνος λέ- 38
15 ει· Ξέρεις ἑλληνικά; δὲν εἶσαι λοιπὸν ἐσὺ ὁ Αἰγύπτιος ποὺ τὶς προάλλες ἀναστάτωσε
16 τοὺς τέσσερες χιλιάδες ἄντρες τῶν σπαθοφόρων καὶ τοὺς ἔβγαλε στὴν ὕπαιθρο; τοῦ
λέει τότε ὁ Παῦλος· Ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος Ἰουδαῖος ἀπὸ τὴν Ταρσό, πολίτης μιᾶς ὄ- 39
17 χι ἄσημης πόλεως τῆς Κιλικίας· σὲ παρακαλῶ δὲ ἐπίτρεψέ μου νὰ μιλήσω στὸ λαό.
18 κι ὅταν ἐκεῖνος τοῦ ἐπέτρεψε, ὁ Παῦλος στάθηκε στὰ σκαλοπάτια καὶ κούνησε τὸ χέ- 40
19 ρι στὸ λαό· κι ὅταν ἔγινε πολλὴ σιγή, προσφώνησε στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα λέγοντας·

73 1 Ἄντρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούστε τὴν ἀπολογία μου ποὺ ἔχω νὰ σᾶς δώσω 1 **22**
2 αὐτὴ τὴν ὥρα. κι ὅταν ἄκουσαν ὅτι τοὺς προσφωνοῦσε στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα, ἔκα- 2
3 ναν περισσότερη ἡσυχία. καὶ λέει· Ἐγὼ μὲν εἶμαι ἄντρας Ἰουδαῖος, γεννημένος στὴν 3
Ταρσὸ τῆς Κιλικίας, ἀναθρεμμένος δὲ σ' αὐτὴ τὴν πόλι στὰ πόδια τοῦ Γαμαλιήλ, ἐκ-
παιδευμένος στὶς λεπτομέρειες τοῦ πατροπαραδότου Νόμου, καὶ ζηλωτὴς τοῦ θεοῦ,
4 ὅπως εἶστε σήμερα ὅλοι ἐσεῖς· κι αὐτὴ τὴν ὁδὸ τὴ δίωξα μέχρι θανάτου, δένοντας 4
5 καὶ παραδίνοντας στὶς φυλακὲς καὶ ἄντρες καὶ γυναῖκες, ὅπως μαρτυρεῖ γιὰ μένα κι 5
6 ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὅλο τὸ πρεσβυτέριο· πῆρα λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς ἐπιστολὲς πρὸς τοὺς
ἀδελφοὺς στὴ Δαμασκὸ καὶ πήγαινα γιὰ νὰ σύρω ἐδῶ στὴν Ἰερουσαλὴμ δεμένους κι
7 ἐκείνους ποὺ εἶναι ἐκεῖ, γιὰ νὰ τιμωρηθοῦν. καθὼς πήγαινα ὅμως καὶ πλησίαζα στὴ 6
Δαμασκό, γύρω στὸ μεσημέρι ξαφνικὰ ἄστραψε γύρω μου πολὺ φῶς ἀπὸ τὸν οὐρα-
8 νό, κι ἔπεσα στὸ ἔδαφος, κι ἄκουσα μιὰ φωνὴ νὰ μοῦ λέῃ· Σαοὺλ Σαούλ, γιατί μὲ κυ- 7
9 νηγᾷς; κι ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα· Ποιός εἶσαι, κύριε; καὶ μοῦ εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς 8
10 ὁ Ναζωραῖος ποὺ κυνηγᾷς ἐσύ. ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἦταν μαζί μου τὸ μὲν φῶς τὸ εἶδαν 9
11 καὶ φοβήθηκαν, τὴ φωνὴ ὅμως ἐκείνου ποὺ μοῦ μιλοῦσε δὲν τὴν ἄκουγαν. κι ἐγὼ εἶ-
πα· Τί νὰ κάνω, Κύριε; κι ὁ Κύριος μοῦ εἶπε· Σήκω καὶ πήγαινε στὴ Δαμασκό, κι ἐ- 10
12 κεῖ θὰ σοῦ λεχθῇ γιὰ ὅλα ὅσα εἶναι προγραμματισμένο νὰ κάνῃς. κι ἐπειδὴ ἀπὸ τὴ 11
δόξα τοῦ φωτὸς ἐκείνου δὲν ἔβλεπα, ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν μαζί μου μὲ ὡδηγοῦσαν ἀπὸ
13 τὸ χέρι κι ἔφτασα στὴ Δαμασκό. κάποιος δὲ Ἀνανίας, ἄντρας εὐσεβὴς στὸ Νόμο, 12

14 μαρτυρούμενος ἀπ' ὅλους τοὺς Ἰουδαίους κατοίκους, ἦρθε σ' ἐμένα, στάθηκε μπρο- 13
στά μου καὶ μοῦ εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ, ξαναπᾶρε τὸ φῶς σου. κι ἐγὼ τὴν ἴδια ἐκείνη
15 στιγμὴ ξαναπῆρα τὸ φῶς μου καὶ τὸν κύτταξα. κι ἐκεῖνος εἶπε· Ὁ θεὸς τῶν πατέρων 14
μας σὲ ὥρισε μὲ τὸ χέρι του νὰ μάθῃς τὸ θέλημά του καὶ νὰ δῇς τὸν δίκαιο καὶ ν' ἀ-
16 κούσῃς τὴ φωνὴ ἀπὸ τὸ στόμα του, ὅτι θὰ τοῦ εἶσαι μάρτυρας πρὸς ὅλους τοὺς ἀν- 15
17 θρώπους γιὰ ὅσα εἶδες καὶ ἄκουσες. καὶ τώρα τί ἀργοπορεῖς; σήκω βαπτίσου καὶ ξέ- 16
18 πλυνε τὶς ἁμαρτίες σου μὲ τὸ νὰ ἐπικαλεστῇς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. κι ὅταν ἐπέστρε- 17
19 ψα στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ προσευχόμουν στὸ ἱερό, ἦρθα σὲ ἔκστασι καὶ τὸν εἶδα νὰ 18
20 μοῦ λέῃ· Βιάσου καὶ ἔβγα ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλὴμ γρήγορα, διότι δὲν θὰ παραδεχτοῦν 19
τὴ μαρτυρία σου γιὰ μένα. κι ἐγὼ εἶπα· Κύριε, αὐτοὶ ξέρουν καλὰ ὅτι ἐγὼ στὶς συνα-
21 γωγὲς φυλάκιζα καὶ ἔδερνα αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν σὲ σένα· κι ὅταν χυνόταν τὸ αἷμα 20
τοῦ Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, ἤμουν κι ὁ ἴδιος παρὼν καὶ συμφωνοῦσα μὲ τὴ θα-
22 νάτωσί του καὶ φύλαγα τὰ ῥοῦχα τῶν ἐκτελεστῶν του. καὶ μοῦ εἶπε· Πήγαινε, διότι 21
ἐγὼ θὰ σὲ στείλω μακριὰ σὲ ἐθνικούς.

74 1 Τὸν ἄκουγαν δὲ μέχρι αὐτὴ τὴ φράσι· καὶ σ' αὐτὴ ὕψωσαν τὴ φωνή τους λέγο- 22
2 3 ντας· Ξεπάστρεψέ τον ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς ἕναν τέτοιο! δὲν ἔπρεπε νὰ ζῇ! κι ἐ- 23
πειδὴ κραύγαζαν κι ἔρριχναν τὰ ῥοῦχα τους καὶ σήκωναν στὸν ἀέρα κουρνιαχτό, ὁ 24
χιλίαρχος διέταξε νὰ τὸν ὁδηγήσουν στὸ στρατῶνα, καὶ εἶπε νὰ τὸν ἀνακρίνουν βα-
4 σανίζοντάς τον μὲ βουρδουλιές γιὰ νὰ μάθῃ γιὰ ποιά αἰτία τοῦ ξεφώνιζαν ἔτσι. μό-
λις ὅμως τὸν τέντωσαν στὰ λουριά, ὁ Παῦλος εἶπε στὸν ἑκατόνταρχο ποὺ ἐπιστατοῦ- 25
σε· Σᾶς ἐπιτρέπεται νὰ μαστιγώνετε ἄνθρωπο ποὺ εἶναι Ῥωμαῖος καὶ δὲν ἔχει κατα-
5 δικαστῇ; ὁ ἑκατόνταρχος, μόλις τὸ ἄκουσε, πῆγε καὶ τὸ εἶπε στὸ χιλίαρχο λέγοντας· 26
6 Κύττα τί πᾷς νὰ κάνῃς· ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι Ῥωμαῖος. ἔρχεται ὁ χιλίαρχος καὶ 27
7 τοῦ λέει· Πές μου, εἶσαι Ῥωμαῖος; κι ἐκεῖνος λέει· Ναί. τοῦ ξαναλέει ὁ χιλίαρχος· Ἐ- 28
γὼ πολλὰ χρήματα ἔδωσα, γιὰ ν' ἀποκτήσω αὐτὴ τὴν ἰθαγένεια. κι ὁ Παῦλος τοῦ λέ-
8 ει· Ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι καὶ γεννημένος μ' αὐτή. τότε ἀπομακρύνθηκαν ἀπ' αὐτὸν ἀμέσως 29
9 ἐκεῖνοι ποὺ ἐπρόκειτο νὰ τὸν ἀνακρίνουν μὲ βασανιστήρια. ἀλλὰ κι ὁ χιλίαρχος φο-
βήθηκε, γιατὶ διαπίστωσε ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος καὶ γιατὶ τὸν εἶχε δέσει.

75 1 Τὴ δὲ ἐπαύριο, θέλοντας νὰ μάθῃ τὸ σίγουρο, τὸ τί κατηγορεῖται ἀπὸ τοὺς Ἰου- 30
2 δαίους, τὸν ἔλυσε ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ διέταξε νὰρθοῦν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλο τὸ συνέ-
3 δριό τους, καὶ κατέβασε τὸν Παῦλο καὶ τὸν ἔστησε μπροστά τους. ὁ δὲ Παῦλος κύτ- 1 **23**
ταξε κατάματα τὸ συνέδριο καὶ εἶπε· Ἄντρες ἀδελφοί, ἐγὼ μέχρι τὴν ἡμέρα αὐτὴ
4 πολιτεύτηκα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μὲ κάθε ἀγαθὴ συνείδησι. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας 2
5 διέταξε τοὺς παρισταμένους νὰ τὸν χαστουκίσουν στὸ στόμα. τότε ὁ Παῦλος εἶπε 3
πρὸς αὐτόν· Θὰ σὲ πατάξῃ ὁ θεός, τοῖχε ἀσβεστωμένε· καὶ σὺ κάθεσαι καὶ μὲ δικά-
6 ζεις βάσει τοῦ Νόμου καὶ παρανομώντας διατάζεις νὰ μὲ χτυπήσουν! οἱ δὲ παριστά- 4
7 μενοι εἶπαν· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ βρίζεις; κι ὁ Παῦλος εἶπε· Ἀδελφοί, δὲν ἤξερα 5
ὅτι εἶναι ἀρχιερεύς· διότι λέει ἡ γραφή· *Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου δὲν θὰ κακολογή-*
8 *σῃς.* ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος κατάλαβε ὅτι ἡ μιὰ μερίδα εἶναι τῶν Σαδδουκαίων καὶ ἡ 6
9 ἄλλη τῶν φαρισαίων, ἔκραξε μέσα στὸ συνέδριο· Ἄντρες ἀδελφοί, ἐγὼ εἶμαι φαρι-
10 σαῖος, γιὸς φαρισαίου· γιὰ ἐλπίδα καὶ ἀνάστασι νεκρῶν κρίνομαι ἐγώ. κι ὅταν τὸ εἶ- 7
πε αὐτό, ἔγινε διχοστασία τῶν φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ σχίστηκε τὸ
11 πλῆθος. διότι οἱ μὲν Σαδδουκαῖοι λὲν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασι, οὔτε ἄγγελος οὔτε 8
12 πνεῦμα, οἱ δὲ φαρισαῖοι ὁμολογοῦν καὶ τὰ δύο. κι ἔγινε φωνασκία μεγάλη, καὶ οἱ 9
γραμματεῖς τῆς μερίδος τῶν φαρισαίων σηκώθηκαν καὶ λογομαχοῦσαν λέγοντας·
13 Στὸν ἄνθρωπο αὐτὸ δὲν βρίσκουμε κακὸ κανένα· κι ἂν τοῦ μίλησε πνεῦμα ἢ ἄγγε-
14 λος, νὰ μὴ γινόμαστε θεομάχοι. κι ἀφοῦ ἔγινε καυγᾶς μεγάλος, ὁ χιλίαρχος, ἐπειδὴ 10
15 φοβήθηκε μήπως τὸν ξεσχίσουν τὸν Παῦλο, διέταξε νὰ κατεβῇ τὸ στράτευμα καὶ νὰ
16 τὸν ἁρπάξῃ ἀπ' ἀνάμεσά τους καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ στὸ στρατῶνα. καὶ τὴ νύχτα ποὺ 11

17 ἀκολούθησε ὁ Κύριος στάθηκε μπροστά του καὶ τοῦ εἶπε· Θάρρος, Παῦλε· ὅπως ἔ-
δωσες εὐτόνως τὴ μαρτυρία σου γιὰ τὰ σχετικὰ μ' ἐμένα στὴν Ἰερουσαλήμ, ἔτσι πρό-
κειται νὰ τὴ δώσῃς καὶ στὴ Ῥώμη.

76 1 Κι ὅταν ξημέρωσε κάποιοι Ἰουδαῖοι ἔκαναν συνωμοσία κι ἀναθεμάτισαν τὸν ἑ- 12
2 αυτό τους λέγοντας Νὰ μὴ φᾶν καὶ νὰ μὴν πιοῦν, μέχρι νὰ σκοτώσουν τὸν Παῦλο. ἦ- 13
3 ταν δὲ ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαναν τὴ συνωμοσία αὐτὴ παραπάνω ἀπὸ σαράντα. αὐτοὶ πα- 14
ρουσιάστηκαν στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ εἶπαν· Ἀναθεματίσαμε
4 τοὺς ἑαυτούς μας νὰ μὴ φᾶμε τίποτε, μέχρι νὰ σκοτώσουμε τὸν Παῦλο. τώρα λοιπὸν 15
ἐσεῖς μαζὶ μὲ τὸ συνέδριο κάνετε αἴτησι στὸ χιλίαρχο, νὰ τὸν κατεβάσῃ αὔριο σὲ
σᾶς, διότι τάχα μέλλετε νὰ ἐξετάσετε τὰ σχετικὰ μ' αὐτὸν ἀκριβέστερα· κι ἐμεῖς εἴ-
5 μαστε ἕτοιμοι, προτοῦ αὐτὸς νὰ πλησιάσῃ, νὰ τὸν σκοτώσουμε. κι ὅταν ἄκουσε τὴν 16
ἐνέδρα ὁ γιὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Παύλου, ἔρχεται, μπαίνει στὸ στρατῶνα καὶ τὸ λέει
6 στὸν Παῦλο. καλεῖ ὁ Παῦλος ἕναν ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ λέει· Τὸ νεαρὸ αὐ- 17
7 τὸν ὁδήγησέ τον στὸ χιλίαρχο· ἔχει νὰ τοῦ πῇ κάτι. τότε ἐκεῖνος τὸν πῆρε καὶ τὸν ὡ- 18
δήγησε στὸ χιλίαρχο καὶ λέει· Ὁ δέσμιος Παῦλος μὲ κάλεσε καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ
8 ὁδηγήσω σὲ σένα αὐτὸ τὸ νεαρὸ ποὺ ἔχει νὰ σοῦ πῇ κάτι. κι ὁ χιλίαρχος τὸν παίρνει 19
ἀπὸ τὸ χέρι καὶ ἀποχωρώντας στὰ ἰδιαίτερα τὸν ῥωτοῦσε· Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔχεις
9 νὰ μοῦ πῇς; καὶ τοῦ εἶπε ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συμφώνησαν νὰ σὲ παρακαλέσουν νὰ κα- 20
τεβάσῃς αὔριο τὸν Παῦλο στὸ συνέδριο, διότι τάχα πρόκειται νὰ ῥωτήσουν νὰ μά-
10 θουν γι' αὐτὸν κάτι ἀκριβέστερο. σὺ ὅμως μὴν πεισθῇς σ' αὐτούς· διότι τοῦ στήνουν 21
11 ἐνέδρα περισσότεροι ἀπὸ σαράντα ἄντρες ἀπ' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἀναθεμάτισαν τὸν
ἑαυτό τους μήτε νὰ φᾶν μήτε νὰ πιοῦν, μέχρι νὰ τὸν σκοτώσουν, καὶ τώρα εἶναι ἕ-
12 τοιμοι καὶ περιμένουν τὴν ἐκ μέρους σου ὑπόσχεσι'. τότε ὁ χιλίαρχος ἀπέλυσε μὲν 22
τὸ νεαρό, τοῦ παρήγγειλε δὲ Νὰ μὴν ἀνακοινώσῃς σὲ κανέναν ὅτι αὐτὰ τὰ φανέρω-
13 σες σ' ἐμένα. καὶ κάλεσε κάποιους δύο ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ εἶπε· Ἑτοιμάστε 23
διακόσιους στρατιῶτες, γιὰ νὰ πᾶν μέχρι τὴν Καισάρεια, κι ἑβδομήντα ἱππεῖς καὶ
14 διακόσιους δεξιολάβους, καὶ νᾶναι ἕτοιμοι ἀπὸ τὴν τρίτη ὥρα τῆς νύχτας, καὶ νᾶ- 24
χουν ἕτοιμα καὶ ζῷα, γιὰ νὰ ἐπιβιβάσουν τὸν Παῦλο καὶ νὰ τὸν μεταφέρουν σῷο
15 στὸ Φήλικα τὸν ἡγεμόνα. ἔγραψε δὲ κι ἐπιστολὴ ποὺ περιεῖχε τὸ ἑξῆς κείμενο. 25
16 Κλαύδιος Λυσίας πρὸς τὸν ἐξοχώτατο ἡγεμόνα Φήλικα· Χαῖρε. 26
17 Τὸν ἄντρα αὐτό, τὸν ὁποῖο συνέλαβαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ πήγαιναν νὰ τὸν σκοτώ- 27
18 σουν, ἐπέπεσα μὲ τὸ στράτευμα καὶ τὸν γλύτωσα, διότι ἔμαθα ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος. θέ- 28
λοντας δὲ νὰ μάθω τὴν αἰτία, γιὰ τὴν ὁποία τὸν κατηγοροῦσαν, τὸν κατέβασα στὸ
19 συνέδριό τους· ἐκεῖ τὸν βρῆκα νὰ κατηγορῆται γιὰ ζητήματα τοῦ Νόμου τους, καὶ 29
20 νὰ μὴν τὸν βαρύνῃ καμμία κατηγορία ἄξια θανάτου ἢ φυλακῆς. κι ἐπειδὴ εἰδοποιή- 30
θηκα ὅτι μέλλει νὰ ἐκδηλωθῇ δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ ἀντρὸς ἐκ μέρους
21 τῶν Ἰουδαίων, τὸν στέλνω ἀμέσως σὲ σένα, ἐνῷ παρήγγειλα καὶ στοὺς κατηγόρους
νὰ διατυπώσουν τὶς ἐναντίον του κατηγορίες ἐνώπιόν σου. Ὑγίαινε'.
22 Τότε οἱ μὲν στρατιῶτες, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ ποὺ πῆραν, παρέλαβαν τὸν 31
23 Παῦλο καὶ τὸν ὡδήγησαν τὴ νύχτα στὴν Ἀντιπατρίδα· καὶ τὴν ἐπαύριο ἄφησαν 32
24 τοὺς ἱππεῖς νὰ τὸν συνοδεύσουν, κι αὐτοὶ ἐπέστρεψαν στὸ στρατῶνα. ἐκεῖνοι μπῆ- 33
καν στὴν Καισάρεια, ἐπέδωσαν τὴν ἐπιστολὴ στὸν ἡγεμόνα, καὶ τοῦ παρουσίασαν
25 καὶ τὸν Παῦλο. ὁ δὲ ἡγεμόνας, ἀφοῦ διάβασε τὴν ἐπιστολὴ καὶ ῥώτησε ἐπὶ πλέον ἀ- 34
26 πὸ ποιά ἐπαρχία εἶναι, κι ἀφοῦ πληροφορήθηκε ὅτι ἀπὸ τὴν Κιλικία, εἶπε· Θὰ σ' ἀ- 35
κούσω λεπτομερῶς, ὅταν ἔρθουν καὶ οἱ κατήγοροί σου. καὶ διέταξε νὰ φυλάγεται
στὸ πραιτώριο τοῦ Ἡρῴδου.

77 1 Μετὰ δὲ πέντε μέρες κατέβηκε ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μαζὶ μὲ τοὺς πρεσβυτέρους 1 **24**
καὶ κάποιο ῥήτορα Τέρτυλλο, κι αὐτοὶ ἔκαναν στὸν ἡγεμόνα καταγγελία ἐναντίον τοῦ
2 Παύλου. κι ὅταν κλήθηκε κι ὁ ἴδιος, ἄρχισε νὰ τὸν κατηγορῇ ὁ Τέρτυλλος λέγοντας· 2

3 Ἐπειδὴ χάρι σὲ σένα ἔχουμε τὴν τύχη ν' ἀπολαμβάνουμε πολλὴ εἰρήνη, καὶ χάρι 3
4 στὴ δική σου πρόνοια γίνονται στὸ ἔθνος αὐτὸ μεγάλα ἔργα, μὲ κάθε τρόπο καὶ σὲ
5 κάθε τόπο σὲ ἀποδεχόμαστε, ἐξοχώτατε Φῆλιξ, μ' ὅλη μας τὴν εὐγνωμοσύνη. ἀλλὰ 4
γιὰ νὰ μὴ σὲ κουράζω περισσότερο, σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς ἀκούσῃς γιὰ λίγο μὲ τὴν ἐ-
6 πιείκειά σου. βρήκαμε λοιπὸν αὐτὸ τὸν ἄντρα χολέρα καὶ ὑποκινητὴ ἐπαναστάσεως 5
σ' ὅλους τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ εἶναι κατάσπαρτοι στὴν οἰκουμένη, καὶ πρωτοστάτη
7 τῆς αἱρέσως τῶν Ναζωραίων, ὁ ὁποῖος ἀκόμη καὶ τὸ ἱερὸ ἀποπειράθηκε νὰ τὸ βεβη-
λώσῃ· κι ἐμεῖς τὸν συλλάβαμε. καὶ θελήσαμε νὰ τὸν δικάσουμε σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο 6
8 μας· ἀλλὰ παρεμβλήθηκε ὁ χιλίαρχος Λυσίας καὶ τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια μας μὲ 7
9 πολλὴ βία, καὶ διέταξε οἱ κατήγοροί του νὰ ἔρθουν σὲ σένα. ἀπ' αὐτόν, ἂν τὸν ἀνα- 8
κρίνῃς γιὰ ὅλ' αὐτά, θὰ μπορέσῃς νὰ διαπιστώσῃς ὁ ἴδιος αὐτὰ γιὰ τὰ ὁποῖα τὸν κα-
τηγοροῦμε ἐμεῖς.

10 Τοῦ ἐπιτέθηκαν δὲ σεγοντάροντας καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἰσχυριζόμενοι ὅτι αὐτὰ ἔ- 9
11 χουν ἔτσι. κι ὅταν ὁ ἡγεμόνας ἔκανε νεῦμα στὸν Παῦλο νὰ μιλήσῃ, αὐτὸς ἀποκρίθη- 10
κε.

12 ''Ἐπειδὴ ξέρω καλὰ ὅτι εἶσαι στὸ ἔθνος αὐτὸ κριτὴς ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ἀπολο-
13 γοῦμαι γιὰ τὴν ὑπόθεσί μου μὲ καλλίτερη διάθεσι. διότι μπορεῖς νὰ διαπιστώσῃς ὅτι 11
δὲν ἔχω παραπάνω ἀπὸ δώδεκα μέρες, ἀφ' ὅτου ἀνέβηκα στὴν Ἰερουσαλὴμ νὰ προ-
14 σκυνήσω· καὶ οὔτε στὸ ἱερὸ μὲ βρῆκαν νὰ μιλάω μὲ κάποιον ἢ νὰ κάνω ἐπιθετικὴ συ- 12
15 σπείρωσι ὄχλου, οὔτε στὶς συναγωγές, οὔτε μέσα στὴν πόλι· οὔτε μποροῦν ν' ἀποδεί- 13
16 ξουν αὐτὰ γιὰ τὰ ὁποῖα μὲ κατηγοροῦν αὐτὴ τὴν ὥρα. σοῦ ὁμολογῶ δὲ τοῦτο, ὅτι ἐ- 14
γὼ λατρεύω τὸν πατρῷο θεὸ ὅπως διδάσκει ἡ ὁδὸς τὴν ὁποία αὐτοὶ λὲν αἵρεσι· πι-
17 στεύω σ' ὅλα τὰ γραμμένα στὸ Νόμο καὶ στοὺς Προφῆτες, καὶ στηρίζω στὸ θεὸ μιὰ 15
ἐλπίδα ποὺ κι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τρέφουν, ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ ἀνάστασι νεκρῶν, δι-
18 καίων καὶ ἀδίκων. καὶ πάνω σ' αὐτὸ προσπαθῶ κι ὁ ἴδιος νὰ ἔχω πάντα ἐνώπιον 16
19 τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων συνείδησι ποὺ νὰ μὴν τύπτεται. μετὰ δὲ ἀπὸ πολλὰ χρό- 17
20 νια ἦρθα νὰ κάνω στὸ ἔθνος μου ἐλεημοσύνες καὶ προσφορές. καὶ πάνω σ' αὐτὰ μὲ 18
βρῆκαν στὸ ἱερὸ νὰ ἔχω μόλις τελειώσει τὸν ἁγνισμό, ὄχι μὲ ὄχλο οὔτε μὲ φασαρία,
21 κάποιοι Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Ἀσία, ποὺ ἔπρεπε ἐκεῖνοι νὰ εἶναι ἐδῶ παρόντες ἐνώπιόν 19
σου κι ἐκεῖνοι νὰ μοῦ ἀπαγγέλλουν ἐνώπιόν σου κατηγορία, ἂν ἔχουν ἐναντίον μου
22 κάτι. ἢ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ τώρα παρόντες νὰ ποῦν τί ἀδίκημα μοῦ βρῆκαν, ὅταν στά- 20
23 θηκα μέσα στὸ συνέδριο, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ πρότασί μου, ποὺ φώναξα καθὼς στεκόμουν 21
ἀνάμεσά τους, ὅτι Γιὰ τὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν δικάζομαι ἐγὼ σήμερα ἀπὸ σᾶς'.

24 Ὁ δὲ Φῆλιξ, ὅταν τ' ἄκουσε αὐτά, καθὼς γνώριζε ἀκριβέστερα τὰ σχετικὰ μὲ 22
25 τὴν ὁδό, τοὺς ἀπάντησε μὲ ἀναβολή, λέγοντας· Ὅταν κατεβῇ ὁ χιλίαρχος Λυσίας,
26 θὰ κάνω ξεκαθάρισμα τῆς ὑποθέσεώς σας. καὶ διέταξε στὸν ἑκατοντάρχη νὰ φρου- 23
ρῆται ὁ Παῦλος καὶ νὰ ἔχῃ ἄνεσι, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζουν κανέναν ἀπὸ τοὺς δικούς
του νὰ τὸν ὑπηρετοῦν ἢ νὰ τὸν ἐπισκέπτωνται.

78 1 Μετὰ δὲ ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ἦρθε ὁ Φῆλιξ μαζὶ μὲ τὴ Δρουσίλλα τὴ γυναῖκα 24
του, ποὺ εἶναι Ἰουδαία, καὶ κάλεσε τὸν Παῦλο καὶ τὸν ἀκροάστηκε γιὰ τὴν πίστι
2 στὸ Χριστό. κι ἐνῷ αὐτὸς μιλοῦσε γιὰ δικαιοσύνη καὶ ἐγκράτεια καὶ γιὰ τὴ μέλλου- 25
3 σα νὰ γίνῃ κρίσι, ὁ Φῆλιξ κυριεύτηκε ἀπὸ φόβο καὶ ἀποκρίθηκε· Γιὰ τὴν ὥρα πήγαι- 26
4 νε, κι ὅταν θὰ βρῶ καιρό, θὰ σὲ καλέσω. συνάμα δὲ κι ἐπειδὴ ἤλπιζε ὅτι ὁ Παῦλος
5 θὰ τοῦ δώσῃ χρήματα, γιὰ νὰ τὸν ἀπολύσῃ. γι' αὐτὸ καὶ συχνότερα τὸν καλοῦσε καὶ
6 μιλοῦσε μαζί του. κι ὅταν συμπληρώθηκαν δυὸ χρόνια, τὸ Φήλικα τὸν διαδέχτηκε ὁ 27
7 Πόρκιος Φῆστος· θέλοντας δὲ ὁ Φῆλιξ νὰ κάνῃ στοὺς Ἰουδαίους μιὰ χάρι, τοὺς ἄφη-
σε τὸν Παῦλο φυλακισμένο.

79 1 Ὁ Φῆστος λοιπόν, μόλις πάτησε στὴν ἐπαρχία, μετὰ τρεῖς ἡμέρες ἀνέβηκε ἀπὸ 1 **25**
2 τὴν Καισάρεια στὰ Ἰεροσόλυμα. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων τοῦ 2

3 κατέθεσαν τὴν καταγγελία ἐναντίον τοῦ Παύλου, καὶ τὸν παρακαλοῦσαν, ζητώντας 3
του σὰ χάρι γι' αὐτοὺς καὶ εἰς βάρος τοῦ Παύλου, νὰ τὸν καλέσῃ στὴν Ἰερουσαλήμ,
4 στήνοντας ἐνέδρα γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουν στὸ δρόμο. τότε ὁ Φῆστος ἀποκρίθηκε ὅτι 4
ὁ μὲν Παῦλος φρουρεῖται στὴν Καισάρεια, ὁ ἴδιος ὅμως πρόκειται νὰ φύγῃ πολὺ σύ-
5 ντομα. Οἱ ἰσχυροὶ λοιπὸν ἀπὸ σᾶς, λέει, νὰ κατεβοῦν μαζί μου, καὶ ν' ἀναπτύξουν 5
6 τὸ κατηγορητήριό σας ἐναντίον τοῦ ἀντρὸς αὐτοῦ, ἂν ὑπάρχῃ εἰς βάρος του κάτι. κι 6
ἀφοῦ ἔμεινε κοντά τους παραπάνω ἀπὸ δέκα μέρες, κατέβηκε στὴν Καισάρεια, καὶ
7 τὴν ἐπαύριο κάθισε στὸ βῆμα καὶ διέταξε νὰ προσαχθῇ ὁ Παῦλος. κι ὅταν αὐτὸς ἦρ- 7
θε, στάθηκαν τριγύρω οἱ Ἰουδαῖοι ποὺ εἶχαν κατεβῆ ἀπὸ τὰ Ἰεροσόλυμα, ἐκτοξεύο-
ντας ἐναντίον τοῦ Παύλου πολλὲς καὶ βαρειὲς κατηγορίες, τὶς ὁποῖες δὲν μποροῦ-
8 σαν ν' ἀποδείξουν, ἐνῷ αὐτὸς ἀπολογοῦνταν ὅτι 'Οὔτε εἰς βάρος τοῦ Νόμου τῶν 8
Ἰουδαίων οὔτε εἰς βάρος τοῦ ἱεροῦ οὔτε ἐναντίον τοῦ Καίσαρος διέπραξα κανένα
9 παράπτωμα'. ὁ Φῆστος ὅμως θέλοντας νὰ κάνῃ στοὺς Ἰουδαίους χάρι, πρότεινε 9
στὸν Παῦλο· Θέλεις ν' ἀνεβῇς στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ νὰ δικαστῇς γι' αὐτὰ τὰ πράγ-
10 ματα ἀπὸ μένα ἐκεῖ; ὁ Παῦλος ὅμως εἶπε· Εἶμαι στημένος ἐνώπιον τοῦ βήματος τοῦ 10
11 Καίσαρος, κι ἐδῶ πρέπει νὰ δικάζωμαι. τοὺς Ἰουδαίους δὲν τοὺς ἀδίκησα σὲ τίποτε,
12 ὅπως καὶ σὺ τὸ ξέρεις πολὺ καλά. φυσικὰ ἂν ἔχω ἄδικο κι ἔχω διαπράξει κάτι ποὺ 11
13 ν' ἀξίζῃ θάνατο, δὲν ἔχω ἀντίρρησι νὰ πεθάνω· ἂν ὅμως δὲν ἔχῃ ὑπόστασι τίποτε
ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦ κατηγοροῦν αὐτοί, δὲν μπορεῖ νὰ μὲ χαρίσῃ σ' αὐτοὺς κανείς· ἐπι-
14 καλοῦμαι τὸν Καίσαρα. τότε ὁ Φῆστος, ἀφοῦ συζήτησε μὲ τὸ συμβούλιο, ἀποκρίθη- 12
κε· Τὸν Καίσαρα ἐπικαλέστηκες, στὸν Καίσαρα θὰ πᾷς.

80 1 Κι ὅταν πέρασαν μερικὲς ἡμέρες, ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας καὶ ἡ Βερενίκη κατέβη- 13
2 καν στὴν Καισάρεια νὰ χαιρετήσουν τὸ Φῆστο. καὶ καθὼς ἔμεναν ἐκεῖ περισσότερες 14
3 ἡμέρες, ὁ Φῆστος διηγήθηκε στὸ βασιλέα τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Παῦλο λέγοντας· Ὁ Φῆ-
λιξ μοῦ ἄφησε φυλακισμένο ἕναν ἄντρα, γιὰ τὸν ὁποῖο οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτε- 15
ροι τῶν Ἰουδαίων, ὅταν ἦρθα στὰ Ἰεροσόλυμα, μοῦ ἔκαναν καταγγελίες, ζητώντας
4 δίκη εἰς βάρος του. ἐγὼ τοὺς ἀποκρίθηκα ὅτι 'Οἱ 'Ρωμαῖοι δὲν συνηθίζουν νὰ χαρί- 16
5 ζουν ἕναν ἄνθρωπο γιὰ θανάτωσι, πρὶν ὁ κατηγορούμενος ἀντιμετωπίσῃ τοὺς κατη-
γόρους πρόσωπο μὲ πρόσωπο καὶ λάβῃ τὴν εὐκαιρία ν' ἀπολογηθῇ γι' αὐτὸ ποὺ κα-
6 τηγορεῖται'. ὅταν λοιπὸν αὐτοὶ ἦρθαν ἐδῶ συγκεντρωμένοι, χωρὶς νὰ κάνω καμμιὰ 17
ἀναβολή, τὴν ἄλλη μέρα κιόλας, κάθισα στὸ βῆμα καὶ διέταξα νὰ προσαχθῇ ὁ ἄ-
7 ντρας. καὶ οἱ κατήγοροι πῆραν θέσι, ἀλλὰ δὲν ἀπήγγειλαν γι' αὐτὸν καμμία κατηγο- 18
8 ρία ἀπὸ κεῖνες ποὺ ὑπονοοῦσα ἐγώ, παρὰ μόνο εἶχαν ἐναντίον του κάποια ζητήμα- 19
τα σχετικὰ μὲ τὴ δεισιδαιμονία τους καὶ μὲ κάποιον Ἰησοῦ ποὺ ἔχει πεθάνει, ἐνῷ ὁ
9 Παῦλος ἰσχυριζόταν ὅτι αὐτὸς ζῇ. κι ἐγὼ μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ συζήτησι βρέθηκα σὲ 20
ἀδιέξοδο, κι ἔλεγα, ''Ἂν θέλῃ, νὰ πάῃ στὰ Ἰεροσόλυμα καὶ νὰ δικαστῇ γι' αὐτὰ ἐ-
10 κεῖ'. ἐπειδὴ ὅμως ὁ Παῦλος ἐπικαλέστηκε 'Τὸ δικαίωμά του νὰ φρουρηθῇ γιὰ δικα- 21
στικὴ διερεύνησι ἀπὸ τὸν Σεβαστό', διέταξα νὰ φρουρῆται, μέχρι νὰ τὸν στείλω
11 στὸν Καίσαρα. καὶ λέει ὁ Ἀγρίππας στὸ Φῆστο· Ἤθελα ν' ἀκούσω τὸν ἄνθρωπο κι 22
ἐγώ. κι ἐκεῖνος λέει· Αὔριο θὰ τὸν ἀκούσῃς.

81 1 Τὴν ἐπαύριο λοιπὸν ἦρθε ὁ Ἀγρίππας καὶ ἡ Βερενίκη μὲ πολλὴ φαντασμαγορία 23
καὶ μπῆκαν στὸ ἀκροατήριο μαζὶ μὲ τοὺς χιλιάρχους καὶ τοὺς ἐξέχοντες ἄντρες τῆς
2 πόλεως, καὶ ὁ Φῆστος πρόσταξε καὶ προσήχθη ὁ Παῦλος. καὶ λέει ὁ Φῆστος· 24
3 'Βασιλεῦ Ἀγρίππα καὶ ὅλοι οἱ ἄντρες οἱ παρευρισκόμενοι ἐδῶ μαζί μας· μπρο-
στά σας βλέπετε αὐτὸν γιὰ τὸν ὁποῖο μὲ συνάντησαν καὶ μοῦ μίλησαν κι ἐδῶ καὶ
στὰ Ἰεροσόλυμα ὅλο τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων, κραυγάζοντας ὅτι αὐτὸς δὲν πρέπει
4 νὰ ζῇ ἄλλο. ἐγὼ ὅμως, ἐπειδὴ κατάλαβα ὅτι αὐτὸς δὲν ἔπραξε τίποτε τὸ ἄξιο θανά- 25
του, κι ἐπειδὴ κι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπικαλέστηκε τὸν Σεβαστό, ἔκρινα ὅτι πρέπει νὰ τὸν
5 6 στείλω. καὶ δὲν ἔχω νὰ γράψω γι' αὐτὸν στὸν κύριο τίποτε τὸ βέβαιο. γι' αὐτὸ τὸν ἔ- 26

φερα ἐδῶ μπροστά σας, καὶ μάλιστα μπροστά σου, βασιλεῦ Ἀγρίππα, γιὰ νὰ γίνῃ ἀ-
7 νάκρισι καὶ γιὰ νἄχω κι ἐγὼ νὰ γράψω κάτι. διότι μοῦ φαίνεται παράλογο νὰ στέλ- 27
νω δέσμιο καὶ νὰ μὴ δηλώνω καὶ τὶς κατηγορίες ποὺ ἀπαγγέλλονται ἐναντίον του'.
8 Ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπε στὸν Παῦλο· Σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερασπίσῃς τὸν ἑαυτό 1 **26**
σου. τότε ὁ Παῦλος ἅπλωσε τὸ χέρι του κι ἄρχισε ν' ἀπολογῆται·
9 'Γιὰ ὅλα ὅσα κατηγοροῦμαι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, βασιλεῦ Ἀγρίππα, θεωρῶ τὸν 2
10 ἑαυτό μου μακάριο, ποὺ σήμερα πρόκειται ν' ἀπολογηθῶ ἐνώπιόν σου, γιατὶ ἐσὺ εἶ-
σαι πάρα πολὺ γνώστης τῶν ἰουδαϊκῶν ἐθίμων καὶ ζητημάτων. γι' αὐτὸ σὲ παρακα- 3
11 λῶ νὰ μ' ἀκούσῃς μὲ ὑπομονή. τὸ πῶς ἔζησα βέβαια ἀπὸ τὴν πρώτη νεότητά μου μέ- 4
12 σα στὸ ἔθνος μου στὰ Ἱεροσόλυμα τὸ ξέρουν καλὰ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι, διότι μὲ γνωρί- 5
ζουν ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἂν θέλουν νὰ τὸ μαρτυρήσουν, ὅτι ὅσο ἀφορᾷ στὴν ἀκριβέστα-
13 τη αἵρεσι τῆς δικῆς μας θρησκείας ἔζησα φαρισαῖος. καὶ τώρα στέκομαι ἐδῶ καὶ δι- 6
14 κάζομαι γιὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ὑποσχέσεως ποὺ ἔδωσε ὁ θεὸς στοὺς πατέρες μας, στὴν 7
ὁποία ἐλπίζει νὰ καταλήξῃ τὸ δωδεκάφυλό μας, ὅταν λατρεύῃ νύχτα καὶ μέρα ἀκα-
15 τάπαυστα. γι' αὐτὴ τὴν ἐλπίδα κατηγοροῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἀπὸ τοὺς Ἰου-
16 δαίους. τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ κατὰ τὴ γνώμη σας κρίνεται ἀνάξιο πίστεως, ἂν ἀνασταί- 8
17 νῃ νεκροὺς ὁ θεός; ἐγὼ βέβαια ἀπὸ μόνος μου ἔκρινα ὅτι ἔπρεπε νὰ κάνω πολλὰ ἀ- 9
18 ντίθετα πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου· κι αὐτὸ τὸ ἔκανα στὰ Ἱεροσόλυ- 10
μα, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἐγὼ τοὺς ἔκλεισα στὶς φυλακές, γιατὶ πῆρα τὴν ἐ-
ξουσία αὐτὴ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς· κι ὅταν αὐτοὶ θανατώνονταν, ἔρριξα κι ἐγὼ τὴν
19 ψῆφο μου· καὶ σ' ὅλες τὶς συναγωγὲς πολλὲς φορὲς τοὺς τιμωροῦσα καὶ τοὺς πίεζα 11
20 νὰ βλασφημοῦν· καὶ εἶχα μέσα μου περισσὴ μανία ἐναντίον τους, καὶ τοὺς καταδίω-
21 κα μέχρι καὶ στὶς πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ. καὶ πάνω σ' αὐτά, καθὼς πήγαινα στὴ Δα- 12
22 μασκὸ μὲ τὴν ἐντολὴ καὶ τὴν ἐξουσία τὴ δοσμένη σ' ἐμένα ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, κατὰ 13
τὴν πορεία, εἶδα μέρα μεσημέρι, βασιλεῦ, ν' ἀστράφτῃ γύρω μου καὶ γύρω ἀπὸ τοὺς
συνοδοιπόρους μου ἕνα φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ λαμπρότερο ἀπὸ τὴ λάμψι τοῦ ἡλίου.
23 κι ἀφοῦ ὅλοι ἐμεῖς πέσαμε κάτω στὴ γῆ, ἄκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ μιλοῦσε σ' ἐμένα καὶ 14
24 μοῦ ἔλεγε στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα· 'Σαοὺλ Σαούλ, γιατί μὲ κυνηγᾷς; εἶναι σκληρὸ γιὰ
25 σένα νὰ κλωτσᾷς σὲ σουβλιά'. κι ἐγὼ εἶπα· 'Ποιός εἶσαι, κύριε;'. κι ἐκεῖνος εἶπε· ''Ἐ- 15
26 γὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ποὺ κυνηγᾷς ἐσύ· ἀλλὰ σήκω ὄρθιος καὶ στάσου στὰ πόδια σου· 16
διότι γι' αὐτὸ σοῦ φανερώθηκα, γιὰ νὰ σὲ ὁρίσω μὲ τὸ χέρι μου ὑπηρέτη καὶ μάρτυ-
27 ρα γιὰ ὅσα εἶδες καὶ γιὰ ὅσα θὰ δῇς, ὅταν θὰ σοῦ φανερώνωμαι, *γλυτώνοντάς σε ἀ-* 17
28 *πὸ τὸ λαὸ κι ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς,* στοὺς ὁποίους σὲ ἀποστέλλω ἐγώ, γιὰ ν' ἀνοίξῃς τὰ 18
μάτια τους, νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς κι ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ σατα-
νᾶ στὸ θεό, γιὰ νὰ πάρουν ἄφεσι ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρο ἀνάμεσα στοὺς ἁγιασμένους
29 μὲ τὴν πίστι τὴν πρὸς ἐμένα'. μετὰ ἀπ' αὐτό, βασιλεῦ Ἀγρίππα, δὲν ἀπείθησα στὴν 19
30 οὐράνια ὀπτασία, ἀλλὰ πρῶτα σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι στὴ Δαμασκὸ καὶ στὰ Ἱεροσόλυ- 20
μα κι ἔπειτα σ' ὅλη τὴ χώρα τῆς Ἰουδαίας καὶ στοὺς ἐθνικοὺς κηρύττω νὰ μετανοή-
31 σουν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὸ θεό, καὶ νὰ κάνουν ἔργα ἄξια τῆς μετανοίας. γι' αὐτὰ 21
32 μὲ συνέλαβαν στὸ ἱερὸ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσπαθοῦσαν νὰ μὲ σκοτώσουν. ἐπειδὴ ὅ- 22
μως μέχρι τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ θεὸς μὲ βοηθάει, στέκομαι ὄρθιος καὶ δίνω μαρτυρία σὲ
33 μικροὺς καὶ σὲ μεγάλους, χωρὶς νὰ λέω τίποτε τὸ διαφορετικὸ ἀπ' αὐτὰ ποὺ κήρυ-
34 ξαν καὶ οἱ προφῆτες καὶ ὁ Μωϋσῆς, ὅτι πρόκειται νὰ γίνουν, ἂν ὁ Χριστὸς θὰ εἶναι 23
παθητός, ἂν μέλλει νὰ κηρύξῃ στὸ λαὸ καὶ στὰ ἔθνη φῶς ὡς πρῶτος ἀναστημένος ἀ-
πὸ τοὺς νεκρούς'.
35 Κι ἐνῷ ἐκεῖνος ἔλεγε στὴν ἀπολογία του αὐτά, ὁ Φῆστος φώναξε μὲ δυνατὴ φω- 24
36 37 νή· Τρελλάθηκες, Παῦλε· τὰ πολλὰ γράμματα σὲ σπρώχνουν στὴν τρέλλα. κι ἐκεῖ- 25
νος,
'Δὲν τρελλάθηκα, λέει, ἐξοχώτατε Φῆστε, ἀλλὰ κηρύττω μὲ δύναμι λόγους ἀλη-

38 θείας καὶ σωφροσύνης. γιατὶ γνωρίζει πολὺ καλὰ γι' αὐτὰ ὁ βασιλεύς, πρὸς τὸν ὁ- 26
ποῖο καὶ ἀπευθύνομαι κηρύττοντας μὲ παρρησία. τίποτε δὲν μὲ πείθει ὅτι αὐτουνοῦ
39 τοῦ ξεφεύγει κάτι ἀπ' αὐτά· διότι αὐτὸ δὲν συνέβη σὲ καμμιὰ γωνία. βασιλεῦ Ἀγρίπ- 27
πα, πιστεύεις στοὺς προφῆτες; ξέρω καλὰ ὅτι πιστεύεις'.
40 Ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπε στὸν Παῦλο· 'Λίγο ἀκόμη καὶ μὲ πείθεις νὰ γίνω Χριστια- 28
41 νός'. κι ὁ Παῦλος εἶπε· 29
'Θὰ εὐχόμουν στὸ θεὸ ἀργὰ ἢ γρήγορα ὄχι μόνο ἐσύ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι μ' ἀ-
κοῦτε σήμερα, νὰ γίνετε αὐτὸ ποὺ εἶμαι κι ἐγώ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτά'.
42 Κι ὅταν ἐκεῖνος εἶπε αὐτά, σηκώθηκε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ Βερενίκη 30
καὶ ὅσοι κάθονταν μαζί τους· καὶ ἀποχώρησαν· καὶ συζητοῦσαν μεταξύ τους λέγο-
43 44 ντας ὅτι ' Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν κάνει τίποτε ποὺ ν' ἀξίζῃ θάνατο ἢ δεσμά'. ὁ δὲ Ἀ- 31 32
γρίππας εἶπε στὸ Φῆστο· Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μποροῦσε νὰ ἔχῃ ἀπολυθῆ, ἂν δὲν εἶχε
ἐπικαλεστῆ τὸν Καίσαρα.

82 1 Ὅταν ἀποφασίστηκε ν' ἀποπλεύσουμε στὴν Ἰταλία, παρέδωσαν καὶ τὸν Παῦλο 1 **27**
καὶ κάποιους ἄλλους φυλακισμένους σ' ἕναν ἑκατοντάρχη ὀνόματι Ἰούλιο τῆς σπεί-
2 ρας Σεβαστῆς. κι ἀφοῦ ἐπιβιβαστήκαμε σ' ἕνα πλοῖο Ἀδραμυττηνό, ποὺ ἐπρόκειτο 2
νὰ πλεύσῃ ἄκρη ἄκρη τὴν Ἀσία, ἔχοντας μαζί μας καὶ τὸν Θεσσαλονικέα Μακεδόνα
3 Ἀρίσταρχο, ἀνοιχτήκαμε στὴ θάλασσα, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἀγκυροβολήσαμε στὴ Σι- 3
δῶνα. ὁ Ἰούλιος, συμπεριφερόμενος στὸν Παῦλο φιλάνθρωπα, τοῦ ἐπέτρεψε νὰ πάῃ
4 στοὺς φίλους του καὶ νὰ βρῇ περιποίησι. ἀπὸ κεῖ ἀνοιχτήκαμε στὴ θάλασσα καὶ 4
5 πλεύσαμε κοντὰ καὶ κάτω ἀπὸ τὴν Κύπρο, ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦταν ἀντίθετοι· κι ἀφοῦ 5
διαπλεύσαμε τὸ πέλαγος, ποὺ εἶναι δίπλα στὴν Κιλικία καὶ τὴν Παμφυλία, κατεβή-
6 καμε στὰ Μύρα τῆς Λυκίας. ἐκεῖ ὁ ἑκατοντάρχης βρῆκε ἕνα πλοῖο Ἀλεξανδρινό, 6
7 ποὺ θὰ ἔπλεε γιὰ τὴν Ἰταλία, καὶ μᾶς ἀνέβασε σ' αὐτό. κάνοντας δὲ ἐπὶ ἀρκετὲς ἡμέ- 7
ρες ἕναν πλοῦ βραδὺ καὶ φτάνοντας κοντὰ στὴν Κνίδο μὲ δυσκολία, ἐπειδὴ δὲν μᾶς 8
8 ἄφηνε ὁ ἄνεμος, πλεύσαμε κοντὰ καὶ κάτω ἀπὸ τὴν Κρήτη, δίπλα στὴ Σαλμώνη, καὶ
9 παραπλέοντάς την μὲ δυσκολία, φτάσαμε σ' ἕναν τόπο ποὺ λέγεται Καλοὶ Λιμένες,
10 κοντὰ στὸν ὁποῖο ἦταν μιὰ πόλι Λασαία. ἐπειδὴ δὲ εἶχε περάσει ἀρκετὸς χρόνος καὶ 9
ὁ πλοῦς ἦταν ἤδη ἐπικίνδυνος, ἀφοῦ καὶ ἡ νηστεία εἶχε ἤδη περάσει, ὁ Παῦλος τοὺς
11 συμβούλευε λέγοντάς τους· Ἄντρες, βλέπω ὅτι ὁ πλοῦς πρόκειται νὰ γίνῃ μὲ ἄγρια 10
τρικυμία καὶ μὲ πολλὴ ζημία ὄχι μόνο τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ὑ-
12 πάρξεών μας. ὁ ἑκατοντάρχης ὅμως πείθονταν περισσότερο στὸν κυβερνήτη καὶ 11
13 στὸν ἐφοπλιστὴ παρὰ σ' αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ Παῦλος. κι ἐπειδὴ τὸ λιμάνι εἶναι ἀκα- 12
τάλληλο γιὰ παραχειμασία, οἱ περισσότεροι πρότειναν τὴ γνώμη φεύγοντας ἀπὸ κεῖ
14 ν' ἀνοιχτοῦν στὴ θάλασσα, μήπως μπορέσουν νὰ φτάσουν καὶ νὰ παραχειμάσουν
στὸ Φοίνικα, λιμένα τῆς Κρήτης ποὺ βλέπει νότια καὶ νοτιοδυτικὰ πρὸς τοὺς ἀνέ-
15 μους λίβα καὶ χῶρο. κι ὅταν φύσηξε ἁπαλὰ νότος, ἐπειδὴ νόμισαν ὅτι ἐπέτυχαν αὐ- 13
16 τὸ ποὺ ἤθελαν, σήκωσαν ἄγκυρα καὶ παρέπλεαν τὴν Κρήτη πολὺ κοντά της. δὲν πέ- 14
ρασε ὅμως πολλὴ ὥρα κι ἄρχισε νὰ φυσάῃ ἄγρια κατὰ πάνω της ἕνας τυφωνικὸς ἄ-
17 νεμος, ὁ λεγόμενος εὐροκλύδων. καὶ καθὼς ἅρπαξε τὸ πλοῖο ἄγρια, κι αὐτὸ δὲν μπο- 15
18 ροῦσε νὰ πάῃ κόντρα στὸν ἄνεμο, τοῦ ἀφεθήκαμε καὶ μᾶς πήγαινε ἐδῶ κι ἐκεῖ. κι ὅ- 16
19 ταν κάποια στιγμὴ περάσαμε κοντὰ καὶ κάτω ἀπὸ ἕνα μικρὸ νησὶ λεγόμενο Κλαύδη, 17
μὲ δυσκολία καταφέραμε νὰ βάλουμε στὸ χέρι τὴ βάρκα· κι ἀφοῦ τὴ σήκωσαν καὶ
20 τὴν πῆραν ἐπάνω, ἔζωσαν τὸ πλοῖο ἀπὸ κάτω του μὲ βοηθητικὰ προστατευτικὰ σχοι-
νιά· κι ἐπειδὴ φοβοῦνταν μήπως πέσουν ἔξω κι ἐξοκείλουν στὴ Σύρτι, κατέβασαν
21 τὴν ἄγκυρα καὶ ἔτσι πήγαιναν ἐδῶ κι ἐκεῖ. κι ἐπειδὴ δερνόμασταν ἀπὸ τὴν τρικυμία 18
πολὺ ἄγρια, τὴν ἑπομένη πέταξαν στὴ θάλασσα τὸ φορτίο, καὶ τὴν τρίτη μέρα πετά- 19
22 ξαμε μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια καὶ τὰ ξάρτια τοῦ πλοίου. καὶ καθὼς γιὰ πολλὲς ἡμέ- 20
ρες δὲν φαίνονταν ψηλὰ οὔτε ἥλιος οὔτε ἄστρα κι ἀντιμετωπίζαμε μεγάλη τρικυμία,

23 χανόταν πιὰ κάθε ἐλπίδα νὰ σωθοῦμε. κι ἐπειδὴ μᾶς θέριζε καὶ πολλὴ πεῖνα, τὴν ὥ- 21
24 ρα ἐκείνη ὁ Παῦλος στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ εἶπε· Ἄντρες· ἔπρεπε νὰ μ' ἀκούσετε
καὶ νὰ μὴν ἀνοιχτῆτε ἀπὸ τὴν Κρήτη στὴ θάλασσα καὶ νὰ γλυτώσουμε αὐτὴ τὴν ἄ-
25 γρια τρικυμία καὶ τὴ ζημιά. καὶ τώρα σᾶς συμβουλεύω νὰ κάνετε κουράγιο· διότι 22
26 ζωὴ δὲν πρόκειται νὰ χαθῇ ἀπὸ σᾶς οὔτε μία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πλοῖο. τὴ νύχτα αὐτὴ 23
μοῦ παρουσιάστηκε ἀγγελιοφόρος τοῦ θεοῦ, στὸν ὁποῖο ἀνήκω καὶ τὸν ὁποῖο λα-
27 τρεύω, καὶ μοῦ εἶπε· 'Παῦλε, μὴ φοβᾶσαι· πρέπει νὰ παρουσιαστῇς μπροστὰ στὸν 24
28 Καίσαρα· καὶ νά, ὁ θεὸς σοῦ ἔχει χαρίσει ὅλους ὅσοι πλέουν μαζί σου'. γι' αὐτὸ κά- 25
νετε κουράγιο, ἄντρες. ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸ θεό, ὅτι θὰ γίνῃ ἔτσι ὅπως μοῦ ἀναγ- 26
29 γέλθηκε. πρέπει δὲ νὰ πέσουμε σὲ κάποια νῆσο. κι ὅταν ἔπεσε ἡ δεκάτη τετάρτη νύ- 27
χτα, ἀφ' ὅτου πηγαίναμε ἐδῶ κι ἐκεῖ στὸν Ἀδρία, κατὰ τὰ μεσάνυχτα οἱ ναῦτες ἄρ-
30 χισαν νὰ καταλαβαίνουν ὅτι τοὺς πλησιάζει κάποια στεριά. κι ἀφοῦ βολιδοσκόπη- 28
σαν, βρῆκαν εἴκοσι ὀργυιές, καὶ μετὰ ἀπὸ λίγη πορεία βολιδοσκόπησαν πάλι καὶ
31 βρῆκαν δεκαπέντε ὀργυιές. κι ἐπειδὴ φοβοῦνταν μήπως πέσουμε πάνω σὲ τραχεῖς 29
32 τόπους, ἔρριξαν τέσσερες ἄγκυρες ἀπὸ τὴν πρύμνη καὶ εὔχονταν νὰ ξημερώσῃ. κι ἐ- 30
πειδὴ οἱ ναῦτες γύρευαν τρόπο νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ γι' αὐτὸ κατέβασαν τὴ
33 βάρκα στὴ θάλασσα, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι τάχα ἦταν νὰ ῥίξουν ἄγκυρες σὲ ἀπόστασι 31
ἀπὸ τὴν πλώρη, ὁ Παῦλος εἶπε στὸν ἑκατοντάρχη καὶ στοὺς στρατιῶτες· Ἂν δὲν μεί-
34 νουν ἐπάνω στὸ πλοῖο αὐτοί, ἐσεῖς δὲν μπορεῖτε νὰ σωθῆτε. τότε οἱ στρατιῶτες ἀπέ- 32
35 κοψαν τὰ σχοινιὰ τῆς βάρκας καὶ τὴν ἄφησαν νὰ πέσῃ καὶ νὰ χαθῇ. καὶ μέχρι νὰ ξη-
36 μερώσῃ, ὁ Παῦλος τοὺς παρακινοῦσε ὅλους νὰ φᾶν, λέγοντας· Εἶστε νηστικοὶ γιὰ 33
δεκάτη τετάρτη μέρα σήμερα, τὴν ὁποία προσδοκᾶτε νὰ δῆτε, γιατὶ δὲν ἔχετε φάει
37 τίποτε. γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ φᾶτε κάτι· αὐτὸ συμφέρει καὶ γιὰ τὴ σωτηρία 34
38 σας. διότι κανενός σας δὲν θὰ πέσῃ οὔτε τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι του. κι ἀφοῦ τὰ εἶπε 35
39 αὐτά, καὶ πῆρε ἄρτο, εὐχαρίστησε τὸ θεὸ μπροστὰ σ' ὅλους, καὶ τεμάχισε, καὶ ἄρχι- 36
40 σε νὰ τρώῃ. καὶ τότε πῆραν κουράγιο ὅλοι καὶ ἔφαγαν κι ἐκεῖνοι. ἤμασταν δὲ πάνω 37
41 στὸ πλοῖο διακόσιες ἑβδομήντα ἓξ ψυχὲς ὅλοι ὅλοι. κι ὅταν ἔφαγαν καὶ χόρτασαν, 38
42 ἄρχισαν νὰ ξαλαφρώνουν τὸ πλοῖο πετώντας τὸ σιτάρι στὴ θάλασσα. ὅταν δὲ ξημέ-
ρωσε, τὴ στεριὰ δὲν τὴν ἀναγνώριζαν, ἀλλ' ἔβλεπαν ἕναν κόλπο μὲ ἀμμουδιά, καὶ 39
43 σκέφτηκαν, ἂν μποροῦσαν, νὰ ῥίξουν τὸ πλοῖο σ' αὐτή. ἔκοψαν λοιπὸν τὶς ἄγκυρες 40
καὶ τὶς ἄφησαν νὰ πέσουν στὴ θάλασσα, ἐνῷ συγχρόνως χαλάρωσαν στὸ νεκρὸ τὶς
44 ἀκινητοποιητικὲς ῥάβδους τῆς συζυγίας τῶν πηδαλίων, καὶ σηκώνοντας τὸ χαμηλο-
κρεμαστὸ πανὶ ἀρτέμωνα τὸ κρατοῦσαν πρὸς τὴν κατεύθυνσι ἀπ' ὅπου φυσοῦσε,
45 παίρνοντας αὐτοὶ κατεύθυνσι πρὸς τὴν ἀμμουδιά. καὶ ὅταν βρέθηκαν σὲ θέσι ῥηχῆς 41
θαλάσσης, ἐξώκειλαν τὸ σκάφος· καὶ ἡ μὲν πλώρη σφήνωσε κι ἔμεινε ἀσάλευτη, ἡ δὲ
46 πρύμνη διαλυόταν ἀπὸ τὴ βία τῶν κυμάτων. τότε οἱ στρατιῶτες πῆραν σὲ σύσκεψι ἀ- 42
47 πόφασι νὰ σκοτώσουν τοὺς φυλακισμένους, γιὰ νὰ μὴ διαφύγῃ κανεὶς κολυμπώντας
πρὸς τὰ ἔξω. ὁ ἑκατοντάρχης ὅμως, θέλοντας νὰ διασώσῃ τὸν Παῦλο, τοὺς ἐμπόδισε
48 ἀπὸ τὴν ἀπόφασί τους, καὶ διέταξε νὰ ῥίξουν στὴ θάλασσα πρώτους αὐτοὺς ποὺ 43
49 μποροῦσαν νὰ κολυμπήσουν, γιὰ νὰ βγοῦν στὴν ξηρά, καὶ τοὺς ὑπολοίπους νὰ τοὺς 44
50 μεταφέρουν ἄλλους πάνω σὲ σανίδες κι ἄλλους ἐπάνω σὲ μερικοὺς τοῦ πλοίου. κι ἔ-
τσι διασώθηκαν ὅλοι βγαίνοντας στὴν ξηρά.

83 1 2 Κι ὅταν διασώθηκαν, τότε ἔμαθαν ὅτι ἡ νῆσος λέγεται Μελίτη. οἱ δὲ βάρβαροι 1 2 **28**
μᾶς ἔδειχναν ἀσυνήθιστη φιλανθρωπία· ἄναψαν φωτιὰ καὶ μᾶς δέχτηκαν ὅλους μας,
3 ἐπειδὴ ἔπεφτε καὶ βροχὴ κι ἔκανε καὶ κρύο. καθὼς δὲ ὁ Παῦλος δεμάτιασε πολλὰ 3
φρύγανα καὶ τἄρριξε στὴ φωτιά, μιὰ ὀχιὰ ποὺ βγῆκε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πύρωσι, δά-
4 γκασε τὸ χέρι του. κι ὅταν οἱ βάρβαροι εἶδαν τὸ ἄγριο ζωντανὸ νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ 4
5 χέρι του, ἔλεγαν μεταξύ τους· ' Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁπωσδήποτε φονιᾶς, ἀφοῦ
6 τώρα ποὺ γλύτωσε ἀπὸ τὴ θάλασσα ἡ Δίκη δὲν τὸν ἄφησε νὰ ζῇ'. στὴ συνέχεια ἐκεῖ- 5

7 νος μὲν ἀποτίναξε τὸ ἄγριο ζωντανὸ στὴ φωτιὰ καὶ δὲν ἔπαθε κανένα κακό· ἐκεῖνοι 6
8 ὅμως περίμεναν ὅτι θὰ πρηστῇ καὶ θὰ πέσῃ ξαφνικὰ κάτω νεκρός. κι ἀφοῦ περίμε-
ναν πολλὴ ὥρα κι ἔβλεπαν ὅτι δὲν τοῦ συμβαίνει τίποτε τὸ δυσάρεστο, ἄλλαξαν κι
9 ἄρχισαν νὰ λὲν ὅτι εἶναι θεός. στὴ δὲ περιοχὴ γύρω ἀπὸ τὸν τόπο ἐκεῖνο εἶχε χωρά- 7
φια ὁ πρῶτος τῆς νήσου ὀνόματι Πόπλιος, ὁ ὁποῖος μᾶς ὑποδέχτηκε καὶ μᾶς φιλοξέ-
10 νησε φιλόφρονα τρεῖς ἡμέρες. συνέβη δὲ ὁ πατέρας τοῦ Ποπλίου νὰ κατέχεται ἀπὸ 8
11 πυρετοὺς καὶ δυσεντερία καὶ νὰ εἶναι κατάκοιτος. ὁ Παῦλος μπῆκε στὸ δωμάτιό του
12 καί, ἀφοῦ προσευχήθηκε, ἔβαλε τὰ χέρια του ἐπάνω του καὶ τὸν θεράπευσε. ὅταν 9
λοιπὸν ἔγινε αὐτό, τότε καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι ἦταν ἄρρωστοι στὴ νῆσο, ἔρχονταν σ' αὐ-
13 τὸν καὶ θεραπεύονταν. κι αὐτοὶ μᾶς τίμησαν μὲ πολλὲς τιμές, καὶ ὅταν ἀποπλέαμε, 10
μᾶς ἐφοδίασαν μὲ ὅλα τὰ χρειαζούμενα.

84 1 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνες ἀποπλεύσαμε μὲ πλοῖο ποὺ εἶχε παραχειμάσει στὴ νῆσο, ἀ- 11
2 λεξανδρινὸ μὲ σῆμα Διοσκούρους, κι ἀφοῦ καταπλεύσαμε στὶς Συρακοῦσες, μείναμε 12
3 ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρες. ἀπὸ κεῖ πλεύσαμε ἄκρη ἄκρη στὶς ἀκτὲς καὶ φτάσαμε στὸ 'Ρήγιο, 13
4 καὶ μετὰ μιὰ μέρα φύσηξε νότος καὶ σὲ δυὸ μέρες φτάσαμε στοὺς Ποτιόλους. ἐκεῖ 14
βρήκαμε ἀδελφοὺς ποὺ μᾶς παρακάλεσαν καὶ μείναμε κοντά τους ἑφτὰ ἡμέρες· κι ἔ-
5 τσι ἤρθαμε στὴ 'Ρώμη. ἀπὸ κεῖ οἱ ἀδελφοὶ ἄκουσαν τὰ σχετικὰ μ' ἐμᾶς καὶ βγῆκαν νὰ 15
6 μᾶς προϋπαντήσουν μέχρι τὴν Πλατεῖα τοῦ Ἀππίου καὶ τὶς Τρεῖς Ταβέρνες. ὅταν
7 τοὺς εἶδε ὁ Παῦλος, εὐχαρίστησε τὸ θεὸ καὶ πῆρε θάρρος. κι ὅταν ἤρθαμε στὴ 'Ρώμη, 16
8 ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωσε τοὺς φυλακισμένους στὸ στρατοπεδάρχη· στὸν Παῦλο ὅ-
μως ἐπιτράπηκε νὰ μένῃ σὲ δικό του σπίτι μαζὶ μὲ τὸ στρατιώτη ποὺ τὸν φρουροῦσε.

85 1 Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρες ὁ Παῦλος συγκάλεσε τοὺς πρώτους τῶν Ἰουδαίων· κι ὅταν 17
2 ἐκεῖνοι συγκεντρώθηκαν, τοὺς ἔλεγε· Ἄντρες ἀδελφοί, ἐγώ, ἂν καὶ δὲν ἔκανα τίποτε
τὸ ἀντίθετο πρὸς τὸ λαὸ ἢ πρὸς τὰ πατρῷα ἔθιμα, παραδόθηκα ἀπὸ τὰ Ἰεροσόλυμα
3 δέσμιος στὰ χέρια τῶν 'Ρωμαίων· κι αὐτοί, ἀφοῦ μ' ἀνέκριναν, ἤθελαν νὰ μ' ἀπολύ- 18
4 σουν, διότι δὲν ἔχω κάνει τίποτε ποὺ νὰ τοῦ ἀξίζῃ θάνατος. ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἰου- 19
δαῖοι ἀντέλεγαν, ἀναγκάστηκα νὰ ἐπικαλεστῶ τὸν Καίσαρα, ὄχι διότι ἔχω νὰ κατη-
5 γορήσω γιὰ τίποτε τὸ ἔθνος μου. γι' αὐτὸ λοιπὸν τὸ λόγο σᾶς παρακάλεσα νὰ σᾶς 20
δῶ καὶ νὰ σᾶς χαιρετήσω καὶ μιλήσω. διότι τὴν ἁλυσίδα αὐτὴ τὴ φορῶ γιὰ τὴν ἐλπί-
6 δα τοῦ Ἰσραήλ. κι ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· Ἐμεῖς οὔτε γράμματα λάβαμε ἀπὸ τὴν Ἰουδαία 21
γιὰ σένα, οὔτε ἦρθε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ἢ νὰ μᾶς πῇ γιὰ
7 σένα κάτι τὸ πονηρό. φρονοῦμε δὲ ὅτι ἀξίζει ν' ἀκούσουμε ἀπὸ σένα αὐτὰ ποὺ φρο- 22
8 νεῖς. διότι γιὰ τὴν αἵρεσι αὐτὴ γνωρίζουμε βέβαια ὅτι παντοῦ ἀντιλέγεται. κι ἀφοῦ 23
τοῦ ὥρισαν μιὰ μέρα, ἦρθαν σ' αὐτὸν στὸ μέρος τῆς φιλοξενίας του περισσότεροι· σ'
9 αὐτοὺς ἀνέπτυσσε κηρύττοντας μὲ μαρτυρίες τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, προσπαθώντας
νὰ τοὺς πείσῃ γιὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Ἰησοῦ τόσο ἀπὸ τὸ Νόμο τοῦ Μωϋσέως ὅσο κι
10 ἀπὸ τοὺς Προφῆτες ἀπὸ τὸ πρωῒ μέχρι τὸ βράδυ. καὶ ἄλλοι μὲν πείθονταν στὰ λεγό- 24
11 μενα, ἄλλοι δὲ ἀπιστοῦσαν. κι ἐπειδὴ ἦταν μεταξύ τους ἀσύμφωνοι, σηκώνονταν κι 25
12 ἔφευγαν, ἐνῷ ὁ Παῦλος τοὺς εἶπε ἕνα λόγο· ὅτι 'Καλὰ εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο στοὺς
13 πατέρες μας μὲ τὸν προφήτη Ἠσαΐα λέγοντας· *Πήγαινε στὸ λαὸ αὐτὸ καὶ πές· Θ' ἀ-* 26
14 *κούσετε, καὶ δὲν θὰ καταλάβετε, καὶ θὰ κυττάξετε καὶ δὲν θὰ δῆτε· διότι τὸ μυαλὸ* 27
τοῦ λαοῦ αὐτοῦ χόντρηνε, καὶ στ' αὐτιὰ ἔγιναν βαρήκοοι, καὶ τὰ μάτια τους τὰ ἔ-
15 *κλεισαν, μήπως καὶ δοῦν μὲ τὰ μάτια κι ἀκούσουν μὲ τ' αὐτιὰ καὶ καταλάβουν μὲ τὸ*
16 *μυαλό, κι ἐπιστρέψουν, καὶ τοὺς γιατρέψω.* ξέρετέ το λοιπόν, ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ θε- 28
17 οῦ στάλθηκε στοὺς ἐθνικούς, κι αὐτοὶ θ' ἀκούσουν'. κι ὅταν τὰ εἶπε αὐτά, οἱ Ἰου- 29
δαῖοι ἔφυγαν κάνοντας μεταξύ τους πολλὴ συζήτησι.

86 1 Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος δυὸ ὁλόκληρα χρόνια μὲ δικό του μίσθωμα καὶ δεχόταν ὅ- 30
2 λους ὅσοι ἔρχονταν στὸ σπίτι του, κηρύσσοντας τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκο- 31
ντας τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστὸ μὲ κάθε παρρησία ἀνεμπόδιστα.

Γ

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Γ

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

6. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄
7. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β΄
8. Πρὸς Γαλάτας
9. Πρὸς Κορινθίους Α΄
10. Πρὸς Κορινθίους Β΄
11. Πρὸς Ῥωμαίους
12. Πρὸς Φιλιππησίους
13. Πρὸς Ἐφεσίους
14. Πρὸς Κολοσσαεῖς
15. Πρὸς Φιλήμονα
16. Πρὸς Ἑβραίους
17. Πρὸς Τίτον
18. Πρὸς Τιμόθεον Α΄
19. Πρὸς Τιμόθεον Β΄

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α΄

1 1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος στὴν ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ 1 **1**
2 πατρὶ καὶ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις σὲ σᾶς καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας
κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
3 Εὐχαριστοῦμε τὸ θεὸ γιὰ ὅλους σας πάντοτε, ὅταν σᾶς θυμόμαστε στὶς προσευ- 2
χές μας, γιατὶ θυμόμαστε ἀδιάκοπα τὸ ἔργο τῆς πίστεώς σας καὶ τὸν κόπο τῆς ἀγά- 3
πης σας καὶ τὴν ὑπομονὴ τῆς ἐλπίδος σας στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ μπροστὰ
4 στὸ θεὸ καὶ πατέρα μας· διότι ξέρουμε, ἀδελφοὶ ἀπὸ τὸ θεὸ ἀγαπημένοι, τὴν ἐκλογή 4
σας, ὅτι τὸ εὐαγγέλιό μας δὲν κηρύχτηκε σὲ σᾶς μόνο μὲ λόγο, ἀλλὰ καὶ μὲ δύναμι 5
5 καὶ μὲ πνεῦμα ἅγιο καὶ μὲ πολλὴ πληρότητα· ἀφοῦ ξέρετε πῶς ἐμφανιστήκαμε σὲ
6 σᾶς γιὰ χάρι σας. καὶ σεῖς γίνατε μιμηταί μας καὶ τοῦ Κυρίου, μὲ τὸ νὰ ὑποδεχτῆτε 6
7 τὸ λόγο μὲ πολὺ στρίμωγμα καὶ μὲ χαρὰ ἁγίου πνεύματος, ὥστε νὰ γίνετε ὑποδείγ- 7
8 ματα σ' ὅλους τοὺς πιστοὺς στὴ Μακεδονία καὶ στὴν Ἀχαΐα. διότι ἀπὸ σᾶς σκορπί- 8
9 στηκε τὸ ἄκουσμα τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου· ὄχι μόνο στὴ Μακεδονία καὶ στὴν Ἀχαΐα,
ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε τόπο ἀκούστηκε πόσο πιστεύετε στὸ θεό, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται νὰ
10 τοὺς ποῦμε ἐμεῖς τίποτε. γιατὶ οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι διηγοῦνται γιὰ μᾶς πῶς μπήκαμε σὲ 9
11 σᾶς καὶ πῶς ἐπιστρέψατε ἀπὸ τὰ εἴδωλα στὸ θεό, γιὰ νὰ εἶστε δοῦλοι σὲ θεὸ ζωντα- 10
12 νὸ κι ἀληθινό, καὶ νὰ περιμένετε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς τὸν υἱό του, αὐτὸν ποὺ ἀνέστη-
σε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, τὸν Ἰησοῦ ποὺ μᾶς γλυτώνει ἀπὸ τὴν ὀργὴ ποὺ ἔρχεται.
2 1 Οἱ ἴδιοι ξέρετε καλά, ἀδελφοί, πῶς μπήκαμε στὸ περιβάλλον σας, ὄχι χωρὶς τί- 1 **2**
2 ποτε, ἀλλ' ἀφοῦ πρῶτα κακοπαθήσαμε καὶ μᾶς ἔβρισαν, ὅπως ξέρετε, στοὺς Φιλίπ- 2
πους, μὲ τὴ δύναμι τοῦ θεοῦ μας σᾶς κηρύξαμε μὲ παρρησία τὸ εὐαγγέλιό του μὲ πο-
3 λὺ ἀγῶνα. διότι ἡ προτροπή μας δὲν προέρχεται ἀπὸ πλάνη οὔτε ἀπὸ ἀκαθαρσία, 3
4 οὔτε γίνεται μὲ δόλο, ἀλλὰ μιὰ καὶ ὁ θεὸς μᾶς ἔκρινε ἀξίους νὰ μᾶς ἐμπιστευτῇ τὸ 4
εὐαγγέλιο, μιλᾶμε ἔτσι ποὺ ν' ἀρέσουμε ὄχι σὲ ἀνθρώπους ἀλλὰ στὸ θεὸ ποὺ μπορεῖ
5 νὰ κρίνῃ τὶς διάνοιές μας. ὅπως ξέρετε, οὔτε χρησιμοποιήσαμε ποτὲ κολακεία, οὔτε 5
6 ἐκδηλώσαμε ἐπιτηδεύσεις πλεονεξίας, μάρτυς ὁ θεός, οὔτε ἐπιδιώξαμε νὰ δοξαστοῦ- 6
με ἀπὸ ἀνθρώπους, οὔτε ἀπὸ σᾶς οὔτε ἀπὸ ἄλλους, ἐνῷ μπορούσαμε νὰ ζήσουμε ἐ-
7 πιβαρύνοντάς σας ὡς ἀπόστολοι Χριστοῦ· ἀλλ' ὑπήρξαμε ἀνάμεσά σας ἁπαλοί, ὅ- 7
πως μιὰ τροφὸς θὰ ζέσταινε τὰ τέκνα της. ἔτσι ἀπὸ φίλτρο πρὸς ἐσᾶς ἔχουμε τὴν κα-
λὴ διάθεσι νὰ σᾶς χαρίσουμε ὄχι μόνο τὸ εὐαγγέλιο τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴ ζωή μας·
8 διότι μᾶς γίνατε ἀγαπητοί. θυμᾶστε ἀσφαλῶς τὸν κόπο καὶ τὸ μόχθο μας, ἀδελφοί. 8
9 σᾶς κηρύξαμε τὸ εὐαγγέλιο τοῦ θεοῦ, ἐνῷ συνάμα ἐργαζόμασταν νύχτα καὶ μέρα, 9
10 γιὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνουμε κανένα σας. ἐσεῖς καὶ ὁ θεὸς εἶστε μάρτυρες ὅτι σὲ σᾶς 10
11 ποὺ πιστεύατε φερθήκαμε ὅσια δίκαια καὶ ἄψογα, ἀφοῦ ξέρετε ὅτι στηρίζαμε καὶ 11
12 παρηγορούσαμε τὸν καθένα σας σὰν πατέρας τὰ παιδιά του, καὶ σᾶς τονίζαμε ὅτι ὀ- 12
φείλετε νὰ περπατήσετε ἀντάξια τοῦ θεοῦ ποὺ σᾶς καλεῖ στὴ βασιλεία του καὶ στὴ
δόξα του.
3 1 Γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς εὐχαριστοῦμε τὸ θεὸ ἀδιάκοπα, διότι μιὰ καὶ παραλάβατε ἀπὸ 13
μᾶς λόγο ποὺ ἔλεγε γιὰ τὸ θεό, τὸν δεχτήκατε ὄχι σὰ λόγο ἀνθρώπινο, ἀλλὰ σὰ λόγο
2 θεοῦ, ὅπως καὶ εἶναι πράγματι, ὁ ὁποῖος καὶ τελεσφορεῖ σὲ σᾶς ποὺ πιστεύετε. σεῖς, 14
ἀδελφοί, μοιάζετε τὶς ἐκκλησίες τοῦ θεοῦ ποὺ εἶναι στὴν Ἰουδαία στὸ ὄνομα τοῦ
Χριστοῦ Ἰησοῦ, διότι καὶ σεῖς τραβήξατε ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους σας τὰ ἴδια ποὺ τρά-

3 βηξαν κι ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἐκείνους ποὺ σκότωσαν καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ 15
καὶ τοὺς προφῆτες των, καὶ δίωξαν κι ἐμᾶς, καὶ δυσαρεστοῦν τὸ θεό, καὶ τὰ βάζουν
4 μ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μᾶς ἐμποδίζουν νὰ κηρύξουμε στοὺς ἐθνικούς, γιὰ νὰ 16
σωθοῦν, κι ἔτσι κρατοῦν πάντοτε τὶς ἁμαρτίες των συμπληρωμένες. ἀλλ' ἔφτασε πιὰ
ἐπάνω τους ἡ τελικὴ ὀργή.

4 1 Ἐμεῖς πάλι, ἀδελφοί, ἐπειδὴ σᾶς στερηθήκαμε σὰ γονεῖς τὰ παιδιά τους προσω- 17
ρινά, στὸ πρόσωπο καὶ ὄχι στὴ σκέψη, λαχταρήσαμε περισσότερο νὰ δοῦμε τὸ πρό-
2 σωπό σας μὲ πολλὴ ἐπιθυμία. γι' αὐτὸ θελήσαμε νὰρθοῦμε σὲ σᾶς, ἐγὼ μάλιστα ὁ 18
3 Παῦλος καὶ μιὰ καὶ δυὸ φορές, ἀλλὰ μᾶς ἐμπόδισε ὁ σατανᾶς. διότι ποιά εἶναι ἡ ἐλ- 19
πίδα μας ἢ ἡ χαρά μας ἢ τὸ καμάρι μας ποὺ μᾶς στεφανώνει, ἂν ὄχι ἐσεῖς ἐνώπιον
4 τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν παρουσία του; σεῖς εἶστε ἡ δόξα μας καὶ ἡ χα- 20
ρά μας.

5 1 2 Γι' αὐτό, ἐπειδὴ δὲν ἀντέχαμε ἄλλο, εὐχαρίστως μείναμε στὴν Ἀθήνα μόνοι, καὶ 1 2 **3**
στείλαμε τὸν Τιμόθεο, τὸν ἀδελφό μας καὶ διάκονο τοῦ θεοῦ καὶ συνεργάτη μας στὸ
εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ σᾶς καλλιεργήσῃ ὅσο ἀφορᾷ στὴν πίστι σας, ὥστε
3 κανεὶς νὰ μὴν κλονίζεται σ' αὐτὲς τὶς θλίψεις. ἄλλωστε καὶ οἱ ἴδιοι τὸ ξέρετε ὅτι αὐ- 3
4 τὸς εἶναι ὁ προορισμός μας· διότι ὅταν ἤμασταν μαζί σας, σᾶς τὸ προλέγαμε ὅτι 4
5 πρόκειται νὰ περνοῦμε θλίψεις, ὅπως καὶ ἔγινε καὶ τὸ ξέρετε. γι' αὐτὸ κι ἐγώ, μὴ ἀ- 5
ντέχοντας ἄλλο, τὸν ἔστειλα νὰ κυττάξῃ τὴν πίστι σας, μήπως σᾶς πείραξε αὐτὸς
6 ποὺ πειράζει καὶ πάῃ ὁ κόπος μας χαμένος. κι ἐπειδὴ τώρα μόλις μᾶς ἦρθε ὁ Τιμόθε- 6
ος ἀπὸ σᾶς καὶ μᾶς ἔφερε τὴν καλὴ ἀγγελία ὅτι ἔχετε πίστι καὶ ἀγάπη, κι ὅτι μᾶς θυ-
μᾶστε μὲ καλὴ ἀνάμνησι, λαχταρώντας πάντα νὰ μᾶς δῆτε ὅπως ἀκριβῶς κι ἐμεῖς ἐ-
7 σᾶς, γι' αὐτό, ἀδελφοί, χαρήκαμε γιὰ σᾶς, παρ' ὅλο μας τὸ στρίμωγμα καὶ τὴ δύσκο- 7
8 λη θέσι μας, μαθαίνοντας γιὰ τὴν πίστι σας. γιατὶ ἐμεῖς τότε ζοῦμε, ὅταν ἐσεῖς στέκε- 8
9 στε στὸν Κύριο. καὶ ποιά εὐχαριστία μποροῦμε ν' ἀνταποδώσουμε στὸ θεὸ γιὰ σᾶς 9
10 γιὰ ὅλη τὴ χαρὰ ποὺ νιώθουμε μπροστὰ στὸ θεό μας ἐξ αἰτίας σας; νύχτα καὶ μέρα 10
καὶ μὲ τὸ ὑπερπαραπάνω παρακαλοῦμε νὰ δοῦμε τὸ πρόσωπό σας καὶ νὰ συμπληρώ-
11 σουμε τὶς ἐλλείψεις τῆς πίστεώς σας. ὁ ἴδιος δὲ ὁ θεὸς καὶ πατέρας μας καὶ ὁ Κύριός 11
12 μας Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὸ δρόμο μας πρὸς ἐσᾶς· κι ἐσᾶς πάλι ὁ Κύριος 12
νὰ σᾶς κάνῃ νὰ ξεχειλίσετε καὶ νὰ πλημμυρίσετε ἀπὸ ἀγάπη ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλο
13 καὶ πρὸς ὅλους, ὅπως ἀκριβῶς κι ἐμεῖς πρὸς ἐσᾶς, ὥστε νὰ στηρίξῃ τὶς διάνοιές σας 13
κάνοντάς τις ἄψογες στὴν ἁγιωσύνη μπροστὰ στὸ θεὸ καὶ πατέρα μας, ὅταν θὰ πα-
ρουσιαστῇ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους του.

6 1 Ἐκεῖνο λοιπὸν ποὺ μένει, ἀδελφοί, σᾶς παρακαλοῦμε καὶ σᾶς συνιστοῦμε ἐν ὀ- 1 **4**
2 νόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, νὰ περπατᾶτε καὶ ν' ἀρέσετε στὸ θεό, ὅπως παραλάβατε
3 ἀπὸ μᾶς ὅτι πρέπει νὰ κάνετε, κι ὅλο καὶ καλλίτερα νὰ πηγαίνετε· ξέρετε δὰ τί πα- 2
4 ραγγελίες σᾶς δώσαμε ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. διότι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ 3
5 θεοῦ, ὁ ἁγιασμός σας· ν' ἀπέχετε ἀπὸ τὴν πορνεία· νὰ ξέρῃ ὁ καθένας σας τὴ γυναῖ- 4
6 κα του, ὅταν τὴν κάνῃ ὁλοκληρωτικὰ δική του, νὰ τὴ διατηρῇ ἁγιασμένη καὶ νὰ τῆς 5
7 τὸ κάνῃ σὰν σὲ κορμὶ τιμημένο· νὰ μὴν τὴ χρησιμοποιῇ μὲ ἀρρωστημένη ἀφύσικη ἐ- 6
πιθυμία ὅπως οἱ ἐθνικοὶ ποὺ δὲν γνωρίζουν τὸ θεό· νὰ ξέρῃ νὰ μὴ βγαίνῃ ἔξω ἀπὸ
8 τὰ ὅρια καὶ νὰ μὴ δείχνῃ σεξουαλικὴ πλεονεξία κάνοντας τὸν πιὸ ἄντρα στὴ γυναῖ-
9 κα τοῦ ἀδελφοῦ του· διότι γιὰ ὅλ' αὐτὰ τιμωρὸς εἶναι ὁ Κύριος, ὅπως σᾶς τὸ εἴπαμε 7
10 καὶ σᾶς τὸ τονίσαμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἐνώπιον μαρτύρων. ὁ θεὸς δὲν μᾶς κάλεσε μὲ ὅρο 8
τὴν ἀκαθαρσία ἀλλὰ τὸν ἁγιασμό. ἑπομένως αὐτὸς ποὺ καταπατεῖ τὸν ὅρο καταπα-
τεῖ ὄχι ὅρο ἀνθρώπου ἀλλὰ τοῦ θεοῦ ποὺ μᾶς ἔδωσε τὸ πνεῦμα του τὸ ἅγιο.

7 1 Ὅσο δὲ γιὰ τὴ φιλαδελφία ἐσεῖς δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ σᾶς γράψουμε· ἐσεῖς οἱ ἴ- 9
2 διοι εἶστε θεοδίδακτοι στὸ ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο· ἀφοῦ τὸ κάνατε αὐτὸ πρὸς 10
3 ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς ποὺ εἶναι σ' ὅλη τὴ Μακεδονία. σᾶς συμβουλεύουμε δέ, ἀδελ- 11

φοί, νὰ ἐπιδίδεστε σ' αὐτὸ ὅσο γίνεται περισσότερο καὶ νὰ φιλοτιμῆστε νὰ ζῆτε ἥσυ-
χα καὶ νὰ κυττάζετε τὴ δουλειά σας καὶ νὰ ἐργάζεστε μὲ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια, ὅπως
4 σᾶς παραγγείλαμε, γιὰ νὰ συμπεριφέρεστε εὐπρεπῶς πρὸς τοὺς ἔξω καὶ νὰ μὴν ἔχε- 12
τε ἀνάγκη ἀπὸ κανέναν.

8 1 Δὲν θέλουμε δὲ ν' ἀγνοῆτε, ἀδελφοί, γιὰ τοὺς κεκοιμημένους, γιὰ νὰ μὴ λυπᾶστε 13
2 ὅπως λυποῦνται καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν ἔχουν ἐλπίδα. διότι ἂν πιστεύουμε ὅτι ὁ Ἰη- 14
σοῦς πέθανε καὶ ἀναστήθηκε, ἔτσι κι ὁ θεὸς αὐτοὺς ποὺ κοιμήθηκαν πιστεύοντας
3 στὸν Ἰησοῦ θὰ τοὺς πάρῃ μαζὶ μ' ἐκεῖνον. κι ἔχουμε νὰ σᾶς ποῦμε τὸ ἑξῆς μὲ λόγο 15
τοῦ Κυρίου, ὅτι ἐμεῖς ποὺ ζοῦμε καὶ ἀπομείναμε περιμένοντας ἐδῶ τὴν παρουσία
4 τοῦ Κυρίου δὲν πρόκειται νὰ ξεπεράσουμε αὐτοὺς ποὺ κοιμήθηκαν· διότι ὁ ἴδιος ὁ 16
Κύριος θὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μὲ πρόσταγμά του ἐκφραζόμενο μὲ φωνὴ ἀρχαγ-
5 γέλου καὶ σάλπιγγα θεοῦ, καὶ τότε θ' ἀναστηθοῦν πρῶτα οἱ ἐν Χριστῷ νεκροί, ἔπει- 17
τα ἐμεῖς ποὺ ζοῦμε καὶ ἀπομένουμε ἐδῶ θ' ἁρπαγοῦμε μαζί τους μὲ σύννεφα πρὸς
6 συνάντησι τοῦ Κυρίου στὸν ἀέρα, κι ἔτσι θὰ εἴμαστε πάντα μαζὶ μὲ τὸν Κύριο. γι' 18
αὐτὸ καλλιεργεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μ' αὐτὰ τὰ λόγια.

9 1 Ὅσο δὲ γιὰ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιρούς, ἀδελφοί, δὲν σᾶς χρειάζεται νὰ σᾶς 1 **5**
2 γράφουμε· διότι οἱ ἴδιοι ξέρετε μὲ ἀκρίβεια ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἔρχεται σὰν 2
3 κλέφτης μέσα στὴ νύχτα. γιατὶ ὅταν λὲν 'Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια', τότε τοὺς ἔρχεται ὅ- 3
λεθρος ξαφνικός, ὅπως ἀκριβῶς ὁ πόνος στὴ γκαστρωμένη, καὶ δὲν πρόκειται νὰ ξε-
4 φύγουν. σεῖς ὅμως, ἀδελφοί, δὲν εἶστε στὸ σκοτάδι, γιὰ νὰ σᾶς βρῇ αὐτὴ ἡ μέρα σὰν 4
5 κλέφτης· ἐσεῖς ὅλοι εἶστε γιοὶ τοῦ φωτὸς καὶ γιοὶ τῆς ἡμέρας. δὲν εἴμαστε τῆς νύχτας 5
6 οὔτε τοῦ σκότους. γι' αὐτὸ λοιπὸν νὰ μὴ κοιμόμαστε σὰν τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ νᾶμα- 6
7 στε ξύπνιοι καὶ ἀμέθυστοι. διότι αὐτοὶ ποὺ κοιμοῦνται κοιμοῦνται τὴ νύχτα, κι αὐ- 7
8 τοὶ ποὺ μεθοῦν μεθοῦν τὴ νύχτα· ἐμεῖς ὅμως, μιὰ καὶ εἴμαστε τῆς ἡμέρας, νᾶμαστε ἀ- 8
μέθυστοι, ντυμένοι μὲ θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαία ἐλπίδα σωτη-
9 ρίας· γιατὶ ὁ θεὸς δὲν μᾶς ἔχει γιὰ ὀργή, ἀλλὰ γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ σωτηρία μέσῳ τοῦ 9
10 Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ πέθανε γιὰ μᾶς, ὥστε, εἴτε εἴμαστε ξυπνητοὶ εἴτε 10
11 κοιμόμαστε, νὰ ζήσουμε μαζὶ μ' αὐτόν. γι αὐτὸ καλλιεργεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ οἰ- 11
κοδομεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅπως καὶ κάνετε.

10 1 Σᾶς συνιστοῦμε δέ, ἀδελφοί, ν' ἀναγνωρίζετε αὐτοὺς ποὺ ἀνάμεσά σας κοπιά- 12
ζουν καὶ σᾶς κυβερνοῦν ἐν Κυρίῳ καὶ σᾶς συμβουλεύουν, καὶ νὰ τοὺς ἔχετε μὲ ὑπερ- 13
2 περίσσια ἀγάπη γιὰ τὸ ἔργο τους. νᾶχετε μεταξύ σας εἰρήνη. καὶ σᾶς παρακαλοῦμε, 14
ἀδελφοί, συμβουλεύετε τοὺς ἀτάκτους, παρηγορεῖτε τοὺς ὀλιγοψύχους, στηρίζετε
3 τοὺς ἀσθενεῖς, μακροθυμεῖτε πρὸς ὅλους. προσέχετε νὰ μὴν ἀνταποδώσῃ κανεὶς σὲ 15
κανέναν κακὸ ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ πάντα νὰ ἐπιδιώκετε τὸ καλὸ μεταξύ σας καὶ πρὸς
4 ὅλους. πάντοτε νᾶστε χαρούμενοι, προσεύχεστε χωρὶς διακοπές, εὐχαριστεῖτε γιὰ τὸ 16 17 18
5 κάθε τί· αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ γιὰ μᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τὸ πνεῦμα μὴν τὸ 19
σβήνετε, τὶς προφητεῖες μὴν τὶς καταφρονεῖτε· ὅλα νὰ τὰ βασανίζετε, τὸ καλὸ νὰ 20 21
6 κρατᾶτε· ἀπὸ κάθε εἶδος πονηροῦ ν' ἀπέχετε. κι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης νὰ 22 23
σᾶς ἁγιάσῃ ὁλοκλήρους, κι ὁλόκληρο τὸ πνεῦμα σας καὶ ἡ ψυχή σας καὶ τὸ σῶμα
σας νὰ φυλαχτῇ χωρὶς ψεγάδι γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.
7 αὐτὸς ποὺ μᾶς καλεῖ εἶναι ἀξιόπιστος, γι' αὐτὸ καὶ θὰ τὸ κάνῃ. 24

11 1 Ἀδελφοί, προσεύχεστε γιὰ μᾶς. 25
2 Χαιρετίστε ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μὲ φίλημα ἅγιο. 26
3 Σᾶς ἐξορκίζω στὸν Κύριο νὰ διαβαστῇ ἡ ἐπιστολὴ σ' ὅλους τοὺς ἁγίους ἀδελ- 27
φούς.
4 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μαζί σας. 28

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β΄

1 1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος στὴν ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ, **1**
2 ποὺ εἶναι πατέρας μας, καὶ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρι σὲ σᾶς καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸ
θεὸ πατέρα μας κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
3 Ὀφείλουμε νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ θεὸ πάντοτε γιὰ σᾶς, ἀδελφοί, ὅπως ἀξίζει, διό-
τι ὑπεραυξάνει ἡ πίστι σας καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη τοῦ καθενός σας γιὰ ὅλους τοὺς
4 ἄλλους, ὥστε ἐμεῖς νὰ σᾶς ἔχουμε καύχημα στὶς ἐκκλησίες τοῦ θεοῦ γιὰ τὴν ὑπομονή
σας καὶ τὴν πίστι σας σ' ὅλους τοὺς διωγμούς σας καὶ τὶς θλίψεις στὶς ὁποῖες συν-
5 θλίβεστε, ἔνδειξι τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ βγῆτε ἄξιοι γιὰ
6 τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία καὶ ὑποφέρετε, ἐὰν ἀκριβῶς εἶναι δίκαιο κατὰ
7 τὸ θεὸ ν' ἀποδώσῃ θλῖψι σ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς θλίβουν, σὲ σᾶς δὲ ποὺ θλίβεστε ἄνεσι,
μαζὶ καὶ σ' ἐμᾶς, ὅταν θ' ἀποκαλυφτῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὁ Κύριος Ἰησοῦς μὲ τοὺς ἀγ-
8 γέλους τῆς δυνάμεώς του μέσα σὲ πύρινες φλόγες, παίρνοντας ἐκδίκησι ἀπ' ὅσους
9 δὲν λογαριάζουν θεὸ καὶ δὲν ὑπακοῦν στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ· αὐτοὶ
θὰ τιμωρηθοῦν μὲ ὄλεθρο αἰώνιο μακριὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου κι ἀπὸ τὴ δό-
10 ξα τῆς δυνάμεώς του, ὅταν θὰ ἔρθῃ νὰ δοξαστῇ ἀνάμεσα στοὺς ἁγίους του καὶ νὰ
θαυμαστῇ ἀπ' ὅλους ὅσοι πίστευσαν, ἐπειδὴ ἡ μαρτυρία μας ἐμπιστεύθηκε σὲ σᾶς
11 γιὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη. γι' αὐτὸ καὶ προσευχόμαστε γιὰ σᾶς πάντοτε, νὰ σᾶς κάνῃ ὁ
θεὸς ἀξίους τῆς κλήσεως καὶ μὲ ὑπερφυσικὴ δύναμι νὰ ὁλοκληρώσῃ κάθε λαχτάρα
12 γι' ἀγαθὴ διαγωγὴ καὶ κάθε ἔργο πίστεως, γιὰ νὰ δοξαστῇ ἀνάμεσά σας τὸ ὄνομα
τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ, καὶ σεῖς μ' αὐτόν, ὅπως θέλει ἡ χάρι τοῦ θεοῦ μας καὶ τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 1 Σᾶς παρακαλοῦμε δέ, ἀδελφοί, σχετικὰ μὲ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ **2**
2 Χριστοῦ καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι θὰ συναχτοῦμε γύρω του, νὰ μὴ σαλεύεται στὸ ἄψε
σβῆσε ἡ ἀρχική σας σκέψι, μήτε νὰ σκιάζεστε μήτε ἀπὸ πνεῦμα μήτε ἀπὸ λόγο μήτε
3 ἀπὸ ἐπιστολὴ σὰν ἀπὸ μᾶς, ὅτι τάχα ἔφτασε ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. μὴ σᾶς ξεγελάσῃ
κανεὶς μὲ κανέναν τρόπο· ὄχι, ἂν δὲν ἔρθῃ πρῶτα ἡ ἀποστασία καὶ ἀποκαλυφτῇ ὁ
4 ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ γιὸς τῆς ἀπωλείας, αὐτὸς ποὺ εἶναι ἀντίθετος κι ἐξυψώ-
νεται ὑπερβολικὰ πάνω ἀπὸ κάθε λεγόμενο θεὸ ἢ σέβασμα, ὥστε νὰ καθίσῃ καὶ στὸ
5 ναὸ τοῦ θεοῦ σὰ θεός, ἀποδεικνύοντας τὸν ἑαυτό του ὅτι εἶναι θεός. δὲν θυμᾶστε
6 ποὺ σᾶς τἄλεγα αὐτά, ὅταν ἤμουν ἀκόμη κοντά σας; καὶ τώρα αὐτὸ ποὺ τὸν συγκρα-
7 τεῖ τὸ ξέρετε, ὥστε αὐτὸς ν' ἀποκαλυφτῇ, ὅταν ἔρθῃ ὁ δικός του ὁ καιρός. διότι τὸ
μυστικὸ σχέδιο τῆς ἀνομίας ἄρχισε κιόλας νὰ μπαίνῃ σ' ἐνέργεια· μόνον ὥσπου νὰ
8 φύγῃ ἀπὸ τὸ μέσον αὐτὸς ποὺ τώρα δὰ τὸ συγκρατεῖ· καὶ τότε θ' ἀποκαλυφτῇ ὁ ἄνο-
μος, ποὺ ὁ Κύριος θὰ τὸν λιώσῃ μὲ τὸ φύσημά του καὶ θὰ τὸν καταργήσῃ μὲ τὴν ἐμ-
9 φάνισι τῆς παρουσίας του. ἐκεινοῦ ἡ παρουσία γίνεται μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ σατανᾶ
10 μὲ κάθε δύναμι καὶ μὲ σημεῖα καὶ τέρατα τοῦ ψεύδους καὶ μὲ κάθε ἀπάτη τῆς ἀδι-
κίας σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι γιὰ τὴν ἀπώλεια, ἐπειδὴ δὲν ἀγάπησαν τὴν ἀλήθεια ὥστε
11 νὰ σωθοῦν. καὶ γι' αὐτὸ ὁ θεὸς θὰ τοὺς στείλῃ ἐνέργεια πλάνης, ὥστε νὰ πιστεύσουν
12 στὸ ψέμμα, γιὰ νὰ καταδικαστοῦν ὅλοι ὅσοι δὲν πίστευσαν στὴν ἀλήθεια, ἀλλ' ἀπο-
δέχτηκαν μ' εὐχαρίστησι τὴν ἀδικία.

3 1 Ἐμεῖς δὲ ὀφείλουμε νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ θεὸ γιὰ σᾶς πάντοτε, ἀδελφοὶ ἀγαπημέ- 13
νοι ἀπὸ τὸν Κύριο, διότι ὁ θεὸς σᾶς διάλεξε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γιὰ σωτηρία μὲ ἁγιασμὸ

2 πνεύματος καὶ μὲ πίστι ἀληθείας· καὶ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ σᾶς κάλεσε μὲ τὸ εὐαγγελι- 14
κό μας κήρυγμα, γιὰ νὰ σᾶς πλουτίση μὲ τὴ δόξα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 γι᾽ αὐτὸ λοιπόν, ἀδελφοί, στέκεστε ὄρθιοι καὶ κρατᾶτε τὶς παραδόσεις ποὺ διδαχτή- 15
4 κατε εἴτε μὲ λόγο εἴτε μὲ ἐπιστολή μας. ὁ ἴδιος δὲ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ 16
ὁ θεὸς καὶ πατέρας μας, αὐτὸς ποὺ μᾶς ἀγάπησε καὶ μᾶς ἔδωσε σὰ δωρεὰ αἰώνιο κα-
5 ταρτισμὸ καὶ ἀγαθὴ ἐλπίδα, νὰ καταρτίση τὶς διάνοιές σας καὶ νὰ σᾶς στηρίξη σὲ 17
κάθε καλὸ λόγο καὶ ἔργο.

4 1 Ἐκεῖνο ποὺ μένει, ἀδελφοί, προσεύχεστε γιὰ μᾶς, νὰ τρέχη καὶ νὰ δοξάζεται ὁ 1 **3**
λόγος τοῦ Κυρίου, ὅπως καὶ πρὸς ἐσᾶς, καὶ νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ παραλόγους καὶ πο- 2
2 νηροὺς ἀνθρώπους· διότι ἡ πίστι δὲν εἶναι ὅλων. εἶναι ὅμως ἄξιος ἐμπιστοσύνης ὁ 3
3 Κύριος, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς στηρίξη καὶ θὰ σᾶς φυλάξη ἀπὸ τὸ πονηρό. κι ἔχουμε γιὰ 4
σᾶς πεποίθησι στὸν Κύριο, ὅτι, ὅσα σᾶς παραγγέλλουμε, καὶ τὰ κάνετε καὶ θὰ τὰ
4 κάνετε. ὁ δὲ Κύριος νὰ κατευθύνη τὶς διάνοιές σας στὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ στὴν ὑ- 5
πομονὴ τοῦ Χριστοῦ.

5 1 Σᾶς παραγγέλλουμε δέ, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ν᾽ 6
ἀποτραβιέστε ἀπὸ κάθε ἀδελφὸ ποὺ περπατάει ἄτακτα καὶ ὄχι σύμφωνα μὲ τὴν πα-
2 ράδοσι ποὺ πῆραν ἀπὸ μᾶς. διότι οἱ ἴδιοι ξέρετε πῶς πρέπει νὰ μᾶς μιμῆστε, γιατί, 7 8
ὅταν ἤμασταν μαζί σας, δὲν κάναμε ἀταξίες, οὔτε φάγαμε ἀπὸ κανέναν ψωμὶ δωρε-
3 άν, ἀλλὰ συντηρηθήκαμε ἐργαζόμενοι μὲ κόπο καὶ μόχθο νύχτα καὶ μέρα, γιὰ νὰ
4 μὴν ἐπιβαρύνουμε κανένα σας. ὄχι ὅτι δὲν ἔχουμε ἐξουσία νὰ τὸ κάνουμε αὐτό, ἀλ- 9
5 λὰ γιὰ νὰ προσφέρουμε τὸν ἑαυτό μας ὑπόδειγμα γιὰ σᾶς, ὥστε νὰ μᾶς μιμῆστε. διό- 10
τι αὐτὴ τὴν παραγγελία σᾶς δίναμε, ὅταν ἤμασταν κοντά σας, ὅτι ἂν κανεὶς δὲν θέ-
6 λη νὰ ἐργάζεται, νὰ μὴν τρώη κιόλας. γιατὶ ἀκοῦμε ὅτι ἀνάμεσά σας εἶναι μερικοὶ 11
ποὺ περπατοῦν ἄτακτα, χωρὶς νὰ ἐργάζωνται σὲ καμμία δουλειά, ἀλλὰ σπαταλώ-
7 ντας τὸν καιρό τους σὲ ἀνόητα πράγματα. καὶ στοὺς τέτοιους παραγγέλλουμε καὶ 12
τοὺς παρακαλοῦμε ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ τρῶν τὸ ψωμί
8 9 τους ἐργαζόμενοι ἥσυχα. καὶ σεῖς, ἀδελφοί, μὴν ἀποκάμετε νὰ κάνετε τὸ καλό. κι ἂν 13 14
κανεὶς δὲν ὑπακούη στὸ λόγο μας, ποὺ ἐκφράζουμε μ᾽ αὐτὸ τὸ γράμμα, αὐτὸν νὰ τὸν
10 σημαδεύετε καὶ νὰ μὴν τὸν συναναστρέφεστε, γιὰ νὰ ντραπῆ· καὶ μὴν τὸν ἔχετε ἐ- 15
χθρό, ἀλλὰ νὰ τὸν συμβουλεύετε σὰν ἀδερφό.

6 1 Ὁ ἴδιος δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης νὰ σᾶς δώση τὴν εἰρήνη γιὰ πάντα μὲ κάθε 16
τρόπο.
2 Ὁ Κύριος μὲ ὅλους σας. 17
3 Ὁ χαιρετισμὸς μὲ τὸ δικό μου χέρι τοῦ Παύλου, ποὺ εἶναι σημάδι σὲ κάθε ἐπι- 18
στολή· ἔτσι γράφω.
4 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ ὅλους σας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1 1 Παῦλος, ἀπόστολος ἀπεσταλμένος ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπους οὔτε ἐπειδὴ τὸ ζήτησε 1 **1**
ἄνθρωπος ἀλλ᾽ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ κι ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα ποὺ ἀνέστησε αὐτὸν ἀ-
2 πὸ τοὺς νεκρούς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὅλοι ποὺ εἶναι μαζί μου· πρὸς τὶς ἐκκλησίες τῆς Γα- 2
3 λατίας· χάρι σὲ σᾶς καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα κι ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χρι- 3
4 στό, ποὺ ἔδωσε τὸν ἑαυτό του γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, γιὰ νὰ μᾶς διασώσῃ ἀπὸ τὴν πο- 4
5 νηρὴ τωρινὴ ζωή, ὅπως εἶναι θέλημα τοῦ θεοῦ πατέρα μας, στὸν ὁποῖο ἀνήκει ἡ δό- 5
ξα στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
2 1 Μένω ἔκπληκτος ποὺ τόσο γρήγορα μεταπηδᾶτε ἀπὸ κεῖνον ποὺ σᾶς κάλεσε στὴ 6
2 χάρι τοῦ Χριστοῦ σὲ ἄλλο εὐαγγέλιο· ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο, ἂν δὲν ὑπάρχουν μερικοὶ 7
3 ποὺ σᾶς ταραχίζουν καὶ θέλουν νὰ τροποποιήσουν τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. ἀκό- 8
μη κι ἐμεῖς ἢ καὶ ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἂν σᾶς εὐαγγελίζεται εὐαγγέλιο διαφορε-
4 τικὸ ἀπ᾽ αὐτὸ ποὺ σᾶς κηρύξαμε, νὰ εἶναι ἀπόβλητος. τὸ εἴπαμε καὶ θὰ τὸ ξαναπῶ· 9
Ἂν κανεὶς σᾶς κηρύττῃ εὐαγγέλιο διαφορετικὸ ἀπ᾽ αὐτὸ ποὺ παραλάβατε, νὰ εἶναι
5 ἀπόβλητος. τὴν ὥρα αὐτὴ ποιόν προσπαθῶ νὰ πείσω; ἀνθρώπους ἢ τὸ θεό; ἢ μήπως 10
6 προσπαθῶ ν᾽ ἀρέσω σὲ ἀνθρώπους; μὰ ἂν ἐξακολουθοῦσα νὰ προσπαθῶ ν᾽ ἀρέσω
σὲ ἀνθρώπους, δὲν θὰ ἤμουν δοῦλος τοῦ Χριστοῦ.
3 1 Ἀδελφοί, σᾶς κάνω γνωστὸ τὸ εὐαγγέλιο ποὺ σᾶς κήρυξα, ὅτι δὲν εἶναι ἀνθρώ- 11
2 πινο· ἄλλωστε ἐγὼ δὲν τὸ παρέλαβα ἀπὸ ἄνθρωπο, οὔτε τὸ διδάχτηκα ἀπὸ ἄνθρω- 12
3 πο, ἀλλὰ μὲ ἀποκάλυψι ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. ἀκούσατε βέβαια γιὰ τὴν ἄλλοτε 13
διαγωγή μου στὸν ἰουδαϊσμό, ὅτι καταδίωκα τὴν ἐκκλησία τοῦ θεοῦ ὑπερβολικὰ καὶ
4 συλλάμβανα τὰ μέλη της, κι ὅτι στὸν ἰουδαϊσμὸ προώδευα περισσότερο ἀπὸ πολ- 14
λοὺς συνομηλίκους μου στὸ γένος μου, καθὼς ἤμουν περισσότερο ἀπὸ κείνους ζηλω-
5 τὴς τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. ὅταν ὅμως εὐδόκησε ὁ θεός, ποὺ μὲ ξεχώρισε ἀ- 15
πὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας μου καὶ μὲ τὴ χάρι του μὲ κάλεσε γιὰ ν᾽ ἀποκαλύψῃ σ᾽ ἐ-
6 μένα τὸν υἱό του, γιὰ νὰ τὸν εὐαγγελίζωμαι στοὺς ἐθνικούς, ἀμέσως δὲν συμβουλεύ- 16
τηκα σάρκα καὶ αἷμα, οὔτε ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα κοντὰ στοὺς παλιοτέρους μου 17
7 8 ἀποστόλους, ἀλλ᾽ ἔφυγα στὴν Ἀραβία, κι ἔπειτα ἐπέστρεψα στὴ Δαμασκό. ἔπειτα, 18
μετὰ τρία χρόνια, ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα νὰ γνωρίσω τὸν Πέτρο, κι ἔμεινα κοντά
9 του δεκαπέντε μέρες· καὶ δὲν εἶδα κανέναν ἄλλο ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους παρὰ μόνο 19
10 τὸν Ἰάκωβο τὸν ἀδερφὸ τοῦ Κυρίου. κι αὐτὰ ποὺ σᾶς γράφω, νά, σᾶς τὰ γράφω ἐ- 20
11 νώπιον τοῦ θεοῦ, ὁρκιζόμενος ὅτι δὲν λέω ψέμματα. ἔπειτα πῆγα στὰ μέρη τῆς Συ- 21
12 ρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ἤμουν δὲ φυσιογνωμικῶς ἄγνωστος στὶς ἐν Χριστῷ ἐκκλησίες 22
13 τῆς Ἰουδαίας. μόνο ἀκουστὰ εἶχαν ὅτι Ἐκεῖνος ποὺ κάποτε μᾶς δίωκε, τώρα εὐαγγε- 23
λίζεται τὴν πίστι ποὺ κάποτε συλλάμβανε τοὺς πιστούς της· καὶ δόξαζαν τὸ θεὸ γιὰ 24
μένα.
4 1 Ἔπειτα, μετὰ δεκατέσσερα χρόνια, ἀνέβηκα πάλι στὰ Ἱεροσόλυμα μαζὶ μὲ τὸ 1 **2**
Βαρνάβα, παίρνοντας μαζί μου καὶ τὸν Τίτο· ἀνέβηκα δέ, ἐπειδὴ πῆρα ἀποκάλυψι
2 ν᾽ ἀνεβῶ· καὶ τοὺς ἐξέθεσα τὸ εὐαγγέλιο ποὺ κηρύττω στοὺς ἐθνικούς· ἰδιαιτέρως δὲ 2
3 τὸ ἐξέθεσα στοὺς ἀναγνωρισμένους ὡς ἡγέτες, μήπως ἄδικα τρέχω ἢ ἔτρεξα. ἀλλ᾽ 3
οὔτε κι ὁ Τίτος, ποὺ ἦταν μαζί μου καὶ ποὺ ἦταν Ἕλληνας, δὲν ἀναγκάστηκε νὰ πε- 4
ριτμηθῇ, παρὰ μόνο γιὰ χάρι τῶν παρεισάκτων ψευδαδέλφων, ποὺ παρεισέφρησαν
γιὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὴν ἐλευθερία μας ποὺ ἔχουμε ὡς ἄνθρωποι τοῦ Χριστοῦ Ἰη-

4 σοῦ· γιὰ νὰ μᾶς καθυποδουλώσουν. σ' αὐτοὺς δὲν ὑποχωρήσαμε καὶ δὲν ὑποταχτή- 5
καμε οὔτε προσωρινά· γιὰ νὰ παραμείνῃ σὲ σᾶς ἀκέραιη ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου.
5 ὅσο δὲ γι' αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἀναγνωρισμένοι ὅτι εἶναι κάτι, τί ἦταν κάποτε, δὲν μ' 6
6 ἐνδιαφέρει καθόλου· ὁ θεὸς προσωποληψίες μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δὲν κάνει. σ' ἐ- 7
μένα πάντως οἱ ἀναγνωρισμένοι δὲν ἀνέθεσαν νὰ κηρύττω τίποτε ἐπὶ πλέον, ἀλλ' ἀ-
ντίθετα, ὅταν εἶδαν ὅτι σ' ἐμένα εἶναι ἐμπιστευμένο τὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα πρὸς
7 τοὺς ἀπεριτμήτους, ὅπως στὸν Πέτρο ἐκεῖνο πρὸς τοὺς περιτετμημένους –διότι ὁ ἴ- 8
διος ποὺ ἐνήργησε στὸν Πέτρο γιὰ τὴν ἐνημερωτικὴ ἀποστολὴ τῶν περιτετμημένων
8 ἐνήργησε καὶ σ' ἐμένα γιὰ τοὺς ἐθνικούς–, κι ὅταν κατάλαβαν τὴ χάρι ποὺ μοῦ δό- 9
θηκε ὁ Ἰάκωβος κι ὁ Κηφᾶς κι ὁ Ἰωάννης, αὐτοὶ ποὺ ἀναγνωρίζονται ὡς στῦλοι,
μᾶς ἔδωσαν σὲ χειραψία τὸ δεξί τους χέρι σ' ἐμένα καὶ στὸ Βαρνάβα, ἐπικυρώνο-
9 ντας κοινοπραξία, ὥστε νὰ εἴμαστε ἀπόστολοι ἐμεῖς στοὺς ἐθνικοὺς κι αὐτοὶ στοὺς
10 περιτετμημένους· μόνο νὰ θυμούμαστε τοὺς φτωχούς, μᾶς ζήτησαν, πρᾶγμα ποὺ ἀ- 10
κριβῶς φρόντισα νὰ τὸ κάνω.

5 1 Κι ὅταν ἦρθε ὁ Πέτρος στὴν Ἀντιόχεια, μπροστά του τοῦ ἀντιστάθηκα, γιατὶ ἦ- 11
2 ταν ἀξιοκατάκριτος. διότι, πρὶν ἔρθουν κάποιοι ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο, μὲ τοὺς ἐθνικοὺς 12
συνέτρωγε· ὅταν ὅμως ἦρθαν, ζάρωνε καὶ ξεχώριζε τὸν ἑαυτό του, ἐπειδὴ φοβόταν
3 τοὺς ἐκ περιτομῆς. κι ἔκαναν τὴν ἴδια ὑποκρισία μαζί τους καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, 13
4 σὲ σημεῖο ποὺ κι ὁ Βαρνάβας συμπαρασύρθηκε μαζί του στὴν ὑπόκρισι. ἀλλ' ὅταν 14
εἶδα ὅτι δὲν ὀρθοποδοῦν ὡς πρὸς τὴν ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου, εἶπα μπροστὰ σ' ὅ-
λους στὸν Πέτρο· ‘Ἂν ἐσύ, ποὺ εἶσαι Ἰουδαῖος, ζῇς ἐθνικῶς καὶ ὄχι ἰουδαϊκῶς, για-
5 τί ἀναγκάζεις τοὺς ἐθνικοὺς νὰ ἰουδαΐζουν; ἐμεῖς, ποὺ εἴμαστε ἐκ γενετῆς Ἰουδαῖοι 15
6 καὶ ὄχι ἐξ ἐθνικῶν ἁμαρτωλοί, καὶ ξέρουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δικαιώνεται μὲ τὰ 16
ἔργα τοῦ Νόμου, ἂν δὲν δικαιωθῇ μὲ τὴν πίστι στὸν Ἰησοῦ Χριστό, πιστεύσαμε καὶ
οἱ ἴδιοι στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε μὲ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ καὶ ὄχι μὲ
7 τὰ ἔργα τοῦ Νόμου· διότι μὲ τὰ ἔργα τοῦ Νόμου δὲν πρόκειται νὰ δικαιωθῇ κανεὶς
8 ἄνθρωπος. ἂν ὅμως, ἐπιζητώντας νὰ δικαιωθοῦμε μὲ τὸ Χριστό, ἀποδεικνυόμαστε ὅ- 17
τι παραμένουμε ἀβελτίωτοι ἁμαρτωλοί, μήπως τότε ὁ Χριστὸς ἀποδεικνύεται διάκο-
9 νος τῆς ἁμαρτίας; μὴ γένοιτο. ἀλλὰ βέβαια, ἂν αὐτὰ ποὺ γκρέμισα αὐτὰ τὰ ξαναχτί- 18
10 ζω, ἀποδεικνύω τὸν ἑαυτό μου παραβάτη. ἐγὼ πάντως βάσει τοῦ Νόμου εἶμαι γιὰ τὸ 19
11 Νόμο νεκρός, κι αὐτὸ γιὰ νὰ ζήσω γιὰ τὸ θεό. ἔχω ἐκτελεσθῆ σταυρικῶς μαζὶ μὲ τὸ 20
Χριστό· κι ἔτσι δὲν ζῶ πλέον ἐγώ, ἀλλὰ ζῇ ἐπάνω μου ὁ Χριστός· κι αὐτὴ τὴν κατὰ
σάρκα φυσικὴ ζωὴ ποὺ ζῶ τώρα, τὴ ζῶ μὲ τὴν πίστι τὴν πρὸς τὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ ποὺ
12 μ' ἀγάπησε καὶ παρέδωσε τὸν ἑαυτό του γιὰ μένα. ἢ λοιπὸν ἐγὼ δὲν ἀθετῶ τὴ χάρι 21
τοῦ θεοῦ. ἂν μὲ τὸ Νόμο ὑπῆρχε δικαίωσι, τότε κατὰ συνέπεια ὁ Χριστὸς πέθανε μά-
ταια'.

6 1 Ὦ ἀπερίσκεπτοι Γαλάτες, ποιός σᾶς ἔβλαψε μὲ τὸ φθόνο του καὶ σᾶς ἔκανε νὰ 1 **3**
μὴν πείθεστε στὴν ἀλήθεια, ἐσεῖς ποὺ μπροστὰ στὰ μάτια σας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δό-
2 θηκε ζωγραφιστὸς σταυρωμένος ἐπάνω σας; ἕνα μόνο θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σᾶς· τὸ 2
πνεῦμα τὸ ἅγιο τὸ πήρατε γιὰ τὰ νομικά σας ἔργα ἢ γιὰ τὴν ὑπακοή σας στὴν πίστι;
3 μὰ εἶστε τόσο ἀφελεῖς; κάνατε ἔναρξι τοῦ ἁγιασμοῦ σας πνευματικὰ κι ἐν τέλει πᾶτε 3
4 νὰ τὸν ὁλοκληρώσετε σαρκικά; τόσα ποὺ πάθατε τὰ πάθατε μάταια; καὶ μακάρι βέ- 4
5 βαια νὰ ἦταν μόνο μάταια. αὐτὸς λοιπὸν ποὺ σᾶς ἐπιχορηγεῖ τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργεῖ 5
σὲ σᾶς δυνάμεις τὰ κάνει αὐτὰ γιὰ τὰ νομικά σας ἔργα ἢ ἐπειδὴ ὑπακούσατε στὴν
6 πίστι; ὅπως κι *ὁ Ἀβραὰμ πίστευσε στὸ θεὸ κι αὐτὸ τοῦ λογαριάστηκε γιὰ τὴ δικαίω-* 6
7 8 *σί του.* ξέρετε φυσικὰ ὅτι υἱοὶ Ἀβραὰμ εἶναι οἱ ἐκ πίστεως υἱοί. προβλέποντας δὲ ἡ 7 8
Γραφὴ ὅτι ὁ θεὸς τοὺς ἐθνικοὺς τοὺς δικαιώνει μὲ τὴν πίστι, εὐαγγελίστηκε ἐκ τῶν
9 προτέρων στὸν Ἀβραὰμ ὅτι *Μὲ σένα θὰ εὐλογηθοῦν ὅλα τὰ ἔθνη.* ὥστε μαζὶ μὲ τὸν 9
10 πιστὸ Ἀβραὰμ εὐλογοῦνται οἱ ἐκ πίστεως. διότι ὅσοι εἶναι τῶν ἔργων τοῦ Νόμου, ἔ- 10

χουν ἐπάνω τους κατάρα. διότι εἶναι γραμμένο· *Καταραμένος ὅποιος δὲν ἐπιμένει*
11 *νὰ ἐφαρμόζῃ ὅλα ὅσα γράφει τὸ βιβλίο τοῦ Νόμου·* εἶναι δὲ φανερὸ ὅτι μὲ τὸ Νόμο 11
δὲν δικαιώνεται ἐνώπιον τοῦ θεοῦ κανείς· διότι *Θὰ ζήσῃ,* λέει, *ὁ δικαιωμένος ἐκ πί-*
12 *στεως.* ὁ Νόμος ὅμως δὲν εἶναι ἀπὸ πίστι, ἀλλὰ τῆς νοοτροπίας *Ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ* 12
13 *κάνῃ αὐτὰ κι αὐτά, αὐτὸς θὰ ζήσῃ μ' αὐτὰ κι αὐτά.* ὁ Χριστὸς μᾶς ἐξαγόρασε ἀπὸ 13
τὴν κατάρα τοῦ Νόμου μὲ τὸ νὰ γίνῃ γιὰ μᾶς κατάρα· εἶναι γραμμένο· *Καταραμένος*
14 *κάθε κρεμασμένος στὸ ξύλο·* ὥστε ἡ εὐλογία ἡ δοσμένη στὸν Ἀβραὰμ νὰ ἔρθῃ στὰ ἔ- 14
θνη μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· γιὰ νὰ λάβουμε τὸ ὑποσχεμένο πνεῦμα μὲ
15 τὴν πίστι. ἀδελφοί, θὰ πῶ ἕνα ἀνθρώπινο παράδειγμα· μὲ τὸν ἴδιο τρόπο μιὰ ἐπικυ- 15
ρωμένη ἀνθρώπινη διαθήκη δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀθετήσῃ κανεὶς οὔτε νὰ τὴ συμπλη-
16 ρώσῃ ἢ τροποποιήσῃ. οἱ ὑποσχέσεις δόθηκαν *στὸν Ἀβραὰμ καὶ στὸ σπέρμα του·* 16
δὲν λέει *Καὶ στὰ σπέρματα,* σὰ νὰ πρόκηται γιὰ πολλούς, ἀλλὰ σὰν γιὰ ἕναν *Καὶ*
17 *στὸ σπέρμα σου·* κι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός. κι ἐννοῶ τὸ ἑξῆς· διαθήκη προεπικυρω- 17
μένη ἀπὸ τὸ θεὸ γιὰ τὸ Χριστὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀκυρώσῃ ὁ Νόμος ποὺ ἦρθε μετὰ
18 τετρακόσια τριάντα χρόνια, ὥστε νὰ καταργήσῃ τὴν ὑπόσχεσι. διότι ἂν ἡ κληρονο- 18
μία προέκυπτε ἀπὸ τὸ Νόμο, δὲν θὰ προγραμματιζόταν νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ὑπό-
19 σχεσι· στὸν Ἀβραὰμ ὅμως ὁ θεὸς ὅ,τι χάρισε τὸ χάρισε μὲ ὑπόσχεσι. τότε ὁ Νόμος 19
τί ῥόλο παίζει; γιὰ τὶς παραβάσεις προστέθηκε, μέχρι νὰ ἔρθῃ *τὸ σπέρμα,* στὸ ὁποῖο
20 δόθηκε ἡ ὑπόσχεσι· καὶ θεσπίστηκε μὲ ἀπεσταλμένους διὰ μέσου μεσίτου. ὁ δὲ μεσί- 20
21 της δὲν ἀνήκει σὲ ἕναν· ἐνῷ ὁ θεὸς εἶναι ἕνας. μὰ τότε ὁ Νόμος στρέφεται ἐναντίον 21
τῶν ὑποσχέσεων τοῦ θεοῦ; μὴ γένοιτο. φυσικὰ ἂν εἶχε δοθῆ Νόμος ποὺ μποροῦσε νὰ
22 δώσῃ ζωή, ἡ δικαίωσι θὰ προερχόταν ὄντως ἀπὸ τὸ Νόμο. ἡ Γραφὴ ὅμως ὡδήγησε 22
τὰ πάντα στὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἀδιέξοδο, ὥστε ἡ ὑπόσχεσι νὰ πραγματοποιη-
23 θῇ μόνο μὲ τὴν πίστι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μόνο σ' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν. βέβαια 23
προτοῦ νἀρθῇ ἡ πίστι φρουρούμασταν κάτω ἀπὸ τὸ Νόμο περιμαντρωμένοι ἔτσι ὥ-
24 στε νὰ ἔχουμε διέξοδο μόνο πρὸς τὴν πίστι ποὺ ἔμελλε ν' ἀποκαλυφτῇ. ἔτσι ὁ Νόμος 24
ὑπῆρξε παιδαγωγός μας ποὺ μᾶς προστάτευε φρουρώντας μας μέχρι νὰ φτάσουμε
25 26 στὸ Χριστό, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε ἐκεῖ μὲ τὴν πίστι· καὶ τώρα ποὺ ἦρθε ἡ πίστι, δὲν εἴ- 25 26
27 μαστε πιὰ κάτω ἀπὸ παιδαγωγό. διότι μὲ τὴν πίστι στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ εἶστε ὅλοι 27
28 γιοὶ τοῦ θεοῦ· ὅσοι βαπτιστήκατε στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, φορέσατε τὸ Χριστό. δὲν 28
ὑπάρχει Ἰουδαῖος οὔτε Ἕλληνας, δὲν ὑπάρχει δοῦλος οὔτ' ἐλεύθερος, δὲν ὑπάρχει
29 ἀρσενικὸ καὶ θηλυκό· ὅλοι ἐσεῖς στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ εἶστε ἕνας. κι ἀφοῦ ἐσεῖς εἶστε 29
30 τοῦ Χριστοῦ εἶστε ἀσφαλῶς *σπέρμα Ἀβραὰμ* καὶ κληρονόμοι ἐξ ὑποσχέσεως. ἔχω δὲ 1 **4**
νὰ πῶ καὶ τοῦτο· ὅσον καιρὸ ὁ κληρονόμος εἶναι νήπιος, παρ' ὅλο ποὺ εἶναι ὁ κύ-
31 ριος τῶν πάντων, δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ δοῦλο σὲ τίποτε, ἀλλὰ διατελεῖ κάτω ἀπὸ ἐπι- 2
32 τρόπους καὶ διαχειριστὰς μέχρι τὴν προθεσμία ποὺ ἔβαλε ὁ πατέρας του. ἔτσι κι ἐ- 3
33 μεῖς· ὅταν ἤμασταν νήπιοι, ἤμασταν ὑποδουλωμένοι στὸ ἀλφαβητάριο τοῦ κόσμου· 4
ὅταν ὅμως συμπληρώθηκε ὁ χρόνος, ἔστειλε ὁ θεὸς τὸν υἱό του, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ
34 γυναῖκα, ποὺ διατέλεσε κάτω ἀπὸ τὸ Νόμο, γιὰ νὰ ἐξαγοράσῃ ἐκείνους ποὺ ἦταν κά- 5
35 τω ἀπὸ τὸ Νόμο, γιὰ νὰ ξαναπάρουμε τὴν υἱοθεσία. κι ἐπειδὴ εἶστε γιοί, ἔστειλε ὁ 6
36 θεὸς στὶς διάνοιές σας τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ του ποὺ μπορεῖ νὰ βροντοφωνάζῃ· Ἀβ- 7
βᾶ· πατέρα. ὥστε δὲν εἶσαι πιὰ δοῦλος ἀλλὰ γιός· κι ἀφοῦ εἶσαι γιός, εἶσαι καὶ κλη-
ρονόμος τοῦ θεοῦ μέσῳ τοῦ Χριστοῦ.

7 1 Ἀλλὰ τότε μέν, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζατε τὸ θεό, ἤσασταν δοῦλοι σ' ἐκείνους ποὺ 8
2 δὲν ἦταν ἐκ φύσεως θεοί· τώρα ὅμως ποὺ γνωρίσατε τὸ θεό, ἢ μᾶλλον σᾶς γνώρισε ὁ 9
θεός, πῶς ἐπιστρέφετε πάλι στ' ἀδύναμα καὶ κακομοιριασμένα στοιχεῖα τοῦ κόσμου
3 καὶ θέλετε νὰ γίνετε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δοῦλοι σ' αὐτά; σημαδεύετε γιὰ τήρησι μέ- 10
4 ρες καὶ μῆνες κι ἐποχὲς καὶ χρονιές! φοβοῦμαι μήπως οἱ κόποι μου γιὰ σᾶς πῆγαν 11
χαμένοι.

8 Ἀδελφοί, σᾶς παρακαλῶ, γίνεστε σὰν ἐμένα, διότι κι ἐγὼ εἶμαι σὰν ἐσᾶς. δὲν μὲ ἀδικήσατε. ξέρετε δὲ καλὰ ὅτι ἀρχικὰ σᾶς κήρυξα τὸ εὐαγγέλιο ἐξαναγκασμένος ἀπὸ μιὰ κατὰ κόσμον ἀδύναμη κατάστασι, καὶ σεῖς τὴν κατὰ κόσμον δύσκολή μου κατάστασι καὶ δοκιμασία δὲν τὴν περιφρονήσατε οὔτε τὴ θεωρήσατε ἄξια γιὰ φτύσιμο, ἀλλὰ μὲ δεχτήκατε σὰν ἀπεσταλμένο τοῦ θεοῦ, σὰ Χριστὸ Ἰησοῦ. καὶ ποιό ἦταν ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο ὑπήρξατε ἀξιομακάριστοι; μαρτυρῶ γιὰ σᾶς ὅτι, ἂν ἦταν δυνατό, θὰ βγάζατε νὰ μοῦ δώσετε τὰ μάτια σας. ἔγινα λοιπὸν ἐχθρός σας, ἐπειδὴ ὑπῆρξα μαζί σας εἰλικρινής; ἔχουν γιὰ σᾶς ἕνα ζῆλο ὄχι καλό, ἀλλὰ θέλουν νὰ σᾶς ἀπομονώσουν ἀπὸ παντοῦ, γιὰ νὰ τοὺς θαυμάζετε μὲ πάθος. εἶναι βέβαια καλὸ νὰ εἶμαι ἀντικείμενο ζηλωτικῆς μιμήσεως πάντοτε στὸ καλὸ καὶ ὄχι μόνον ὅταν εἶμαι κοντά σας, τεκνία μου, τοὺς ὁποίους γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ σᾶς ἐκτρέφω σὰν ἔμβρυά μου, μέχρι νὰ πάρετε τὴ μορφὴ τοῦ Χριστοῦ. ἤθελα νὰ εἶμαι κοντά σας τώρα δὰ καὶ νὰ σᾶς μιλήσω μὲ ἄλλη φωνή, διότι μὲ σᾶς ἔχω ἔρθη σὲ ἀδιέξοδο.

9 Πῆτε μου σεῖς ποὺ θέλετε νὰ εἶστε κάτω ἀπὸ τὸ Νόμο· τὸ Νόμο δὲν τὸν ἀκοῦτε; γράφει ὅτι ὁ Ἀβραὰμ εἶχε δύο γιούς, ἕναν ἀπὸ τὴ δούλη κι ἕναν ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη. ἀλλ' ὁ μὲν ἀπὸ τὴ δούλη γεννήθηκε ἐντελῶς ἀνθρώπινα, ὁ δὲ ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη μὲ τὴν ὑπόσχεσι. αὐτὰ μποροῦν καὶ ν' ἀλληγορηθοῦν. αὐτὲς εἶναι οἱ δυὸ διαθῆκες, μία μὲν ἀπὸ τὸ ὄρος Σινά, ποὺ γεννάει ἀνθρώπους γιὰ δούλους, κι αὐτὴ εἶναι ἡ Ἄγαρ· διότι τὸ Ἄγαρ εἶναι τὸ ὄρος Σινὰ στὴν Ἀραβία, κι ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν τωρινὴ Ἰερουσαλὴμ ποὺ εἶναι δούλη κι αὐτὴ καὶ τὰ παιδιά της· ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ εἶναι ἐλεύθερη, κι αὐτὴ εἶναι ἡ μητέρα ὅλων ἡμῶν. διότι εἶναι γραμμένο·

Εὐφραίνου ἐσὺ ἡ στεῖρα ποὺ δὲν γεννᾷς,
κράξε καὶ οὔρλιαξε ἐσὺ ποὺ δὲν δοκίμασες πόνους τοκετοῦ·
διότι εἶναι περισσότερα τὰ τέκνα τῆς ἔρημης
παρὰ ἐκείνης ποὺ ἔχει τὸν ἄντρα.

κι ἐμεῖς, ἀδελφοί, εἴμαστε τέκνα ὑποσχέσεως σὰν τὸν Ἰσαάκ. ἀλλ' ὅπως ἀκριβῶς τότε ὁ γεννημένος ἐντελῶς ἀνθρώπινα καταδίωκε τὸν γεννημένο πνευματικά, ἔτσι γίνεται καὶ τώρα. τί λέει ὅμως ἡ γραφή; *Διῶξε τὴ δούλη καὶ τὸ γιό της· γιατὶ ὁ γιὸς τῆς δούλης δὲν θὰ κληρονομήση μαζὶ μὲ τὸ γιὸ τῆς ἐλεύθερης.* ἄρα, ἀδελφοί, δὲν εἴμαστε τέκνα δούλης, ἀλλὰ τῆς ἐλεύθερης.

10 Σταθῆτε λοιπὸν γερὰ στὴν ἐλευθερία ποὺ μᾶς ἐλευθέρωσε ὁ Χριστός, καὶ μὴν ξαναβάζετε τὸν τράχηλό σας στὸ ζυγὸ τῆς δουλείας. νά ἐγὼ ὁ Παῦλος σᾶς λέω ὅτι, ἐὰν περιτέμνεστε, ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει νὰ σᾶς προσφέρη τίποτε. τονίζω δὲ πάλι σὲ κάθε ἄθρωπο ποὺ περιτέμνεται ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσι νὰ τηρήση ὅλο τὸ Νόμο. ὅσοι μπαίνετε στὸ δίκαιο τοῦ Νόμου, ἀπὸ τὸ Χριστὸ ἀποκοπήκατε, ἀπὸ τὴ χάρι ἐκπέσατε· διότι ἐμεῖς τρέφουμε ἐλπίδα δικαιώσεως πνευματικῆς καὶ ἀπὸ πίστι. στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ οὔτε ἡ περιτομὴ ἔχει καμμιὰ ἰσχὺ οὔτε ἡ ἀκροβυστία, ἀλλ' ἡ πίστι ὅταν ἐκφράζεται ἐνεργῶς μὲ τὴν ἀγάπη. καλὰ τρέχατε· ποιός σᾶς ἔκοψε τὴ φόρα, ὥστε νὰ μὴν πείθεστε στὴν ἀλήθεια; τὸ νὰ πειστῆτε δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ κεῖνον ποὺ σᾶς καλεῖ. μικρὴ ζύμη προκαλεῖ ζύμωσι σ' ὅλο τὸ χαρμάνι. ἐγὼ γιὰ σᾶς τρέφω τὴν κυριακὴ πεποίθησι ὅτι δὲν θ' ἀλλάξετε φρόνημα καθόλου· ἐκεῖνος ὅμως ποὺ σᾶς κλονίζει θὰ σηκώση ὅλη τὴν καταδίκη, ὅποιος κι ἂν εἶναι αὐτός. ὅσο γιὰ μένα, ἀδελφοί, ἂν εἶναι νὰ συνεχίσω νὰ κηρύττω περιτομή, τότε γιατί νὰ διώκωμαι συνεχῶς; σὲ μιὰ τέτοια περίπτωσι φεύγει ἀπὸ τὴ μέση τὸ σκάνδαλο τοῦ σταυροῦ. νὰ πᾶν νὰ κόψουν καὶ τ' ἀρχίδια τους αὐτοὶ ποὺ σᾶς ἀναστατώνουν.

11 Ἐσεῖς φυσικὰ κληθήκατε, ἀδελφοί, γιὰ νἄχετε ἐλευθερία· μόνο μὴ χρησιμοποιῆτε τὴν ἐλευθερία σὰν ἀφορμὴ γιὰ τὴ σάρκα, ἀλλὰ στὴν ἀγάπη νὰ γίνεστε δοῦλοι ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. διότι ὅλος ὁ Νόμος περιέχεται συμπυκνωμένος σ' ἕνα λόγο· στὸ *Θ' ἀ-*

3 *γαπήσῃς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου.* ἂν ὅμως δαγκάνετε καὶ κατατρῶτε ὁ ἕ- 15
νας τὸν ἄλλο, κυττᾶτε νὰ μὴν καταναλώσετε καὶ τελείως ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

12 1 Σᾶς λέω δέ· Πολιτεύεστε πνευματικά, κι ἐπιθυμία σαρκικὴ δὲν θὰ ἐκπληρώσετε. 16
2 διότι ἡ σάρκα ἐπιθυμεῖ ἐναντίον τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα ἐπιθυμεῖ ἐναντίον τῆς 17
σαρκός. αὐτὰ ἀντιμάχονται τὸ ἕνα τὸ ἄλλο, ὥστε νὰ μὴν μπορῆτε νὰ κάνετε αὐτὰ
3 4 ποὺ θέλετε. ἂν ὅμως ἄγεστε ἀπὸ τὸ πνεῦμα, δὲν εἶστε κάτω ἀπὸ Νόμο. τὰ δὲ ἔργα 18 19
τῆς σαρκὸς εἶναι φανερά· εἶναι ἡ μοιχεία, ἡ πορνεία, ἡ ἀκαθαρσία, τὸ νταηλίκι τῆς
σεξουαλικῆς προστυχιᾶς, ἡ εἰδωλολατρία, ἡ μαγεία, οἱ ἔχθρες, οἱ καβγᾶδες, οἱ φα- 20
νατισμοί, οἱ θυμοί, οἱ εὐερέθιστες διαθέσεις γιὰ καβγᾶ, οἱ διχασμοί, οἱ αὐθαίρετες
προσωπικὲς ἐπιλογές, οἱ φθόνοι, οἱ φόνοι, οἱ μέθες, οἱ πρόστυχοι χοροί, καὶ τὰ ὅ- 21
5 μοια μ' αὐτά, γιὰ τὰ ὁποῖα σᾶς προλέγω ὅπως καὶ σᾶς προεῖπα, ὅτι αὐτοὶ ποὺ τὰ κά-
6 νουν αὐτὰ βασιλεία θεοῦ δὲν πρόκειται νὰ κληρονομήσουν. ἡ δὲ καρποφορία τοῦ 22
πνεύματος εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά, ἡ εἰρήνη, ἡ μακροθυμία, ἡ χρηστότης, ἡ ἀγαθωσύ-
7 8 νη, ἡ πιστότης, ἡ πραότης, ἡ ἐγκράτεια· γιὰ τέτοιους δὲν ὑπάρχει Νόμος. οἱ δὲ ἄν- 23 24
9 θρωποι τοῦ Χριστοῦ τὴ σάρκα τὴ σταύρωσαν μαζὶ μὲ τὰ πάθη της καὶ τὶς ἐπιθυμίες 25
10 της. ἂν ζοῦμε μὲ τὸ πνεῦμα, πρέπει καὶ ν' ἀκολουθοῦμε στοιχημένοι τὸ πνεῦμα. μὴ 26
γινόμαστε ματαιόδοξοι, προκαλώντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, φθονώντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

13 1 Ἀδελφοί, ἂν ἕνας ἄνθρωπος ἔχῃ ἤδη πέσει σὲ κάποιο παράπτωμα, ἐσεῖς οἱ πνευ- 1 **6**
ματικοὶ ἕναν τέτοιο νὰ τὸν ἐπιδιορθώνετε μὲ πνεῦμα πραότητος, προσέχοντας τὸν ἑ-
2 αυτό σου, μήπως καὶ σὺ πέσῃς σὲ πειρασμό. ὑπομένετε ὁ ἕνας τὰ βάρη τοῦ ἄλλου, 2
3 καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁλοκληρώστε τὴν τήρησι τοῦ νόμου τοῦ Χριστοῦ. κι ἂν κανεὶς 3
4 νομίζῃ ὅτι εἶναι κάτι, ἐνῷ δὲν εἶναι τίποτε, ἐξαπατάει τὰ μυαλά του. ὁ καθένας νὰ 4
5 δοκιμάζῃ τὸ ἔργο του, καὶ τότε νὰ ἔχῃ τὸ καύχημα, μόνο μέσα του, καὶ ὄχι πρὸς τὸν 5
6 ἄλλο· διότι κι ὁ καθένας θὰ σηκώσῃ τὸ δικό του φορτίο. κι ἐκεῖνος ποὺ κατηχεῖται 6
τὸ λόγο νὰ κάνῃ ἐκεῖνον ποὺ τὸν κατηχεῖ κοινωνὸ σ' ὅλα τ' ἀγαθά του.

14 1 2 Μὴν πλανᾶσθε, ὁ θεὸς δὲν κοροϊδεύεται· ὅ,τι σπείρῃ ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸ καὶ θὰ 7
θερίσῃ· διότι ὅποιος σπέρνει στὴ σάρκα του, θὰ θερίσῃ ἀπὸ τὴ σάρκα του φθορά, ἐ- 8
3 νῷ ὅποιος σπέρνει στὸ πνεῦμα, θὰ θερίσῃ ἀπὸ τὸ πνεῦμα ζωὴ αἰώνια. κι ὅταν κάνου- 9
με τὸ καλό, νὰ μὴν ἀποκάμνουμε· διότι, ἂν δὲν κουραζόμαστε, θὰ θερίσουμε στὸν
4 καιρό του. συνεπῶς, ὅσο ἔχουμε τὸν καιρό, νὰ κάνουμε τὸ καλὸ πρὸς ὅλους, καὶ πιὸ 10
πολὺ πρὸς τοὺς δικούς μας στὴν πίστι.

15 1 2 Κυττάξτε μὲ τί μεγάλα γράμματα σᾶς γράφω μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι. ὅσοι θέλουν 11 12
νὰ παραστήσουν τὸν σπουδαῖο κατὰ κόσμον, αὐτοὶ σᾶς ἀναγκάζουν νὰ περιτέμνε-
3 στε, μόνο γιὰ νὰ μὴ διώκωνται γιὰ τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. διότι οὔτε καὶ οἱ ἴδιοι οἱ 13
περιτετμημένοι τηροῦν τὸ Νόμο· ἀλλὰ θέλουν νὰ περιτέμνεστε σεῖς, γιὰ νὰ καυχῶ-
4 νται αὐτοὶ γιὰ τὴ δική σας σάρκα. ἐγὼ δὲ μὴ γένοιτο νὰ καυχηθῶ παρὰ μόνο γιὰ τὸ 14
σταυρὸ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ κόσμος γιὰ μένα ἔχει σταυ-
5 ρωθῆ κι ἐγὼ γιὰ τὸν κόσμο ἐπίσης. διότι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε ἡ περιτομὴ ἔχει καμ- 15
6 μιὰ ἰσχὺ οὔτε ἡ ἀρκοβυστία, ἀλλ' ἡ καινούργια κτίσι. κι ὅσοι εὐθυγραμμιστοῦν μ' 16
αὐτὸ τὸν κανόνα, εἰρήνη σ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος καὶ στὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.

7 Στὸ ἑξῆς νὰ μὴ μὲ κουράζῃ κανείς· διότι ἐγὼ βαστῶ ἐπάνω στὸ σῶμα μου τὰ 17
στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

8 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ πνεῦμα σας, ἀδελφοί. 18

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α΄

1 1 Παῦλος καλεσμένος ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, καὶ 1 **1**
2 Σωσθένης ὁ ἀδελφός, στὴν ἐκκλησία τοῦ θεοῦ ποὺ εἶναι στὴν Κόρινθο, τοὺς ἀφιερω- 2
μένους στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, καλεσμένους ἁγίους, μαζὶ καὶ σ' ὅλους ὅσοι ἐπικαλοῦ-
νται τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ σὲ κάθε τόπο δικό τους καὶ δικό μας· 3
3 χάρι καὶ εἰρήνη σὲ σᾶς ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
4 Εὐχαριστῶ τὸ θεό μου πάντοτε γιὰ σᾶς γιὰ τὴ χάρι τοῦ θεοῦ ποὺ σᾶς δόθηκε μὲ 4
5 τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ· διότι σ' αὐτὸν γίνατε πλούσιοι στὸ κάθε τί, σὲ κάθε λόγο καὶ κάθε 5
6 7 γνῶσι, καθὼς ἡ μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ στέργιωσε σὲ σᾶς, ὥστε νὰ μὴν ὑστερῆτε σὲ 6 7
κανένα χάρισμα, καθὼς προσμένετε ν' ἀποκαλυφτῇ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός·
8 αὐτὸς καὶ θὰ σᾶς στερεώσῃ μέχρι τέλους ἀκατηγόρητους κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Κυ- 8
9 ρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. εἶναι ἄξιος ἐμπιστοσύνης ὁ θεὸς ποὺ σᾶς κάλεσε νὰ γίνετε 9
συνεταῖροι τοῦ υἱοῦ του Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.
2 1 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ, νὰ ἔχετε ὅλοι 10
τὴν ἴδια ὁμολογία, καὶ νὰ μὴν ὑπάρχουν μεταξύ σας σχίσματα, νὰ εἶστε δὲ καταρτι-
2 σμένοι στὸ ἴδιο φρόνημα καὶ στὴν ἴδια γνώμη. διότι πληροφορήθηκα γιὰ σᾶς, ἀδελ- 11
3 φοί μου, ἀπὸ τοὺς τῆς Χλόης, ὅτι ὑπάρχουν μεταξύ σας φιλονεικίες. ἐννοῶ δὲ τοῦ- 12
το, ὅτι ὁ καθένας σας λέει· ''Ἐγὼ μὲν εἶμαι τοῦ Παύλου', ''Ἐγὼ δὲ τοῦ Ἀπολλώ', ''Ἐ-
4 γὼ δὲ τοῦ Κηφᾶ', ''Ἐγὼ δὲ τοῦ Χριστοῦ'. κομματιάστηκε ὁ Χριστός; μήπως ὁ Παῦ- 13
5 λος σταυρώθηκε γιὰ σᾶς; ἢ στὸ ὄνομα τοῦ Παύλου βαπτιστήκατε; εὐχαριστῶ τὸ θεό, 14
6 ποὺ δὲν βάπτισα κανέναν σας παρὰ μόνο τὸν Κρίσπο καὶ τὸ Γάιο· γιὰ νὰ μὴν πῇ 15
7 κανεὶς ὅτι βάπτισα στὸ δικό μου ὄνομα. βάπτισα δὲ καὶ τὴν οἰκογένεια τοῦ Στεφα- 16
8 νᾶ· λοιπὸν ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ βάπτισα κανέναν ἄλλο. διότι ὁ Χριστὸς δὲν μ' ἔστειλε 17
νὰ βαπτίζω, ἀλλὰ νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιο, ὄχι μὲ σοφία λόγου, γιὰ νὰ μὴ μειωθῇ ὁ
9 σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. διότι ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ γιὰ μὲν τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀπω- 18
10 λείας εἶναι μωρία, γιὰ μᾶς δὲ ποὺ σῳζόμαστε εἶναι δύναμι τοῦ θεοῦ. εἶναι γραμμέ- 19
νο· *Θὰ καταστρέψω τὴ σοφία τῶν σοφῶν, καὶ τὴν ἀντίληψι τῶν συνετῶν θὰ τὴν ἀ-*
11 *χρηστέψω.* ποῦ σοφός; ποῦ γραμματικός; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ; τὴ σο- 20
12 φία τοῦ κόσμου αὐτοῦ ὁ θεὸς δὲν τὴν ἀπέδειξε μωρία; διότι μιὰ καὶ τἄφερε ἔτσι σο- 21
φὰ ὁ θεός, ὥστε νὰ μὴ γνωρίσῃ ὁ κόσμος τὸ θεὸ μὲ τὴ σοφία του, εὐδόκησε ὁ θεὸς μὲ
13 τὴ μωρία τοῦ κηρύγματος νὰ σώσῃ αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν. γιατὶ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀ- 22
14 παιτοῦν σημεῖο καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπιζητοῦν σοφία, ἐνῷ ἐμεῖς κηρύττουμε Χριστὸ 23
15 σταυρωμένο, γιὰ μὲν τοὺς Ἰουδαίους σκάνδαλο, γιὰ δὲ τοὺς Ἕλληνες μωρία, γιὰ 24
μᾶς ὅμως τοὺς καλεσμένους, τόσο Ἰουδαίους ὅσο καὶ Ἕλληνες, Χριστὸ θεοῦ δύναμι
16 καὶ θεοῦ σοφία· διότι τὸ μωρὸ τοῦ θεοῦ εἶναι σοφώτερο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ 25
17 τὸ ἀδύναμο τοῦ θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. νά, παρατηρήστε τὸ 26
καλεσμένο σύνολό μας, ἀδελφοί, καὶ δῆτε ὅτι δὲν εἴμαστε πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρ-
18 κα, οὔτε πολλοὶ ἰσχυροί, οὔτε πολλοὶ ἀπὸ εὐγενῆ καταγωγή, ἀλλὰ τοὺς κατὰ κόσμο 27
χαζούληδες διάλεξε ὁ θεός, γιὰ νὰ καταντροπιάσῃ τοὺς σοφούς, καὶ τοὺς κατὰ κό-
19 σμο ἀνίσχυρους διάλεξε ὁ θεός, γιὰ νὰ καταντροπιάσῃ τοὺς ἰσχυρούς, καὶ τοὺς κα- 28
τὰ κόσμο ταπεινῆς καταγωγῆς καὶ τοὺς καταφρονημένους διάλεξε ὁ θεὸς καὶ τοὺς
20 τιποτένιους, γιὰ ν' ἀχρηστέψῃ αὐτοὺς ποὺ εἶναι κάτι· γιὰ νὰ μὴν μπορῇ νὰ καυχηθῇ 29

21 καμμία σάρκα μπροστὰ στὸ θεό. ἀπ' αὐτὸν μάλιστα κατάγεστε σεῖς ἐν Χριστῷ Ἰη- 30
22 σοῦ, ὁ ὁποῖος ἔγινε γιὰ μᾶς σοφία ἀπὸ τὸ θεὸ καὶ δικαίωσι καὶ ἀφιέρωσι καὶ πλήρης 31
λύτρωσι, ὥστε, καθὼς εἶναι γραμμένο, *ἂν κανεὶς καυχᾶται, ἐν Κυρίῳ νὰ καυχᾶται.*

3 1 Κι ἐγώ, ἀδελφοί, ὅταν ἦρθα σὲ σᾶς, ἦρθα κηρύττοντάς σας τὴ μαρτυρία τοῦ θε- 1 **2**
2 οῦ ὄχι μὲ ὑπεροχὴ λόγου ἢ σοφίας. διότι δὲν εἶχα τὴν ἰδέα ὅτι ἀνάμεσα σὲ σᾶς ἤξε- 2
3 ρα κάτι παραπάνω παρὰ μόνο τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ κι αὐτὸν σταυρωμένον. ἔφτασα δὲ 3
4 κοντά σας ἀνίσχυρος καὶ γεμάτος φόβο καὶ τρόμο, καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά 4
μου δὲν στηριζόταν σὲ πειστικὰ λόγια ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ στὸ ὅτι μποροῦσα
5 νὰ δείξω πνεῦμα καὶ δύναμι· γιὰ νὰ μὴν εἶναι ἡ πίστι σας κάτι ποὺ κατωρθώθηκε μὲ 5
σοφία ἀνθρώπων, ἀλλὰ μὲ δύναμι θεοῦ.

4 1 Σοφία δὲ κηρύττουμε ἀνάμεσα στοὺς τελείους, καὶ σοφία ὄχι τοῦ αἰῶνος τού- 6
του, οὔτε τῶν διασήμων τοῦ αἰῶνος τούτου οἱ ὁποῖοι καταργοῦνται· ἀλλὰ κηρύττου-
2 με σοφία θεοῦ μυστική, τὴν τελείως κρυμμένη, αὐτὴν ποὺ προώρισε ὁ θεὸς πρὶν ἀπὸ 7
3 τοὺς αἰῶνες, γιὰ νὰ μᾶς δοξάσῃ μ' αὐτή, αὐτὴν ποὺ κανεὶς ἀπὸ τοὺς διασήμους τοῦ 8
αἰῶνος τούτου δὲν τὴ γνώρισε· γιατὶ ἂν τὴ γνώριζαν, δὲν θὰ σταύρωναν τὸν Κύριο
4 τῆς δόξης. ἀλλὰ καθὼς εἶναι γραμμένο, *Αὐτὰ ποὺ μάτι δὲν εἶδε καὶ αὐτὶ δὲν ἄκουσε* 9
κι ἀνθρώπου διάνοια δὲν συνέλαβε, αὐτὰ ποὺ ἑτοίμασε ὁ θεὸς γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν ἀ-
5 *γαποῦν.* καὶ σ' ἐμᾶς ὁ θεὸς ἀποκάλυψε μὲ τὸ πνεῦμα του· διότι τὸ πνεῦμα ἐρευνάει 10
6 τὰ πάντα, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. ποιός ἄνθρωπος ξέρει τὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκτὸς ἀπὸ 11
τὸ πνεῦμα του ποὺ ἔχει μέσα του; ἔτσι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ δὲν τὰ ξέρει κανεὶς παρὰ μό-
7 νο τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. κι ἐμεῖς πήραμε ὄχι τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἀλλὰ τὸ πνεῦμα 12
8 τὸ ἀπὸ τὸ θεό, γιὰ νὰ ξέρουμε αὐτὰ ποὺ μᾶς χάρισε ὁ θεός. αὐτὰ καὶ κηρύττουμε ὄ- 13
χι μὲ λόγια ποὺ διδάσκει ἡ ἀνθρώπινη σοφία, ἀλλὰ μὲ λόγια ποὺ διδάσκει τὸ πνεῦ-
9 μα τὸ ἅγιο, διερμηνεύοντας πνευματικὰ πράγματα σὲ πνευματικοὺς ἀνθρώπους. φυ- 14
σικὸς δὲ ἄνθρωπος δὲν δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· διότι τοῦ φαίνονται μω-
10 ρία, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ νιώσῃ, ἀφοῦ ὁ ἴδιος πνευματικῶς διερμηνεύεται, δὲν διερ- 15
μηνεύει. ὁ δὲ πνευματικὸς διερμηνεύει μὲν τοὺς πάντες, ὁ ἴδιος ὅμως δὲν διερμηνεύ-
εται ἀπὸ κανέναν.

11 *Ποιός κατανόησε τὸ φρόνημα τοῦ Κυρίου*
καὶ μπορεῖ νὰ τὸν ἑρμηνεύσῃ;

ἐμεῖς ὅμως ἔχουμε φρόνημα χρισμένου Χριστιανοῦ. 16

5 1 Κι ἐγώ, ἀδελφοί, δὲν μπόρεσα νὰ μιλήσω σὲ σᾶς σὰν σὲ πνευματικούς, ἀλλὰ μί- 1 **3**
2 λησα σὰν σὲ σαρκικούς, σὰν σὲ ἐν Χριστῷ νηπίους. σᾶς πότισα γάλα, δὲν σᾶς ἔδω- 2
σα φαγητό· διότι δὲν μπορούσατε ἀκόμη. ἀλλ' οὔτε καὶ τώρα μπορεῖτε· ἀφοῦ εἶστε
3 ἀκόμη σαρκικοί. ὅταν ἀνάμεσά σας ὑπάρχουν ζήλεια καὶ φαγωμάρα καὶ διχοστα- 3
4 σίες, πῶς δὲν εἶστε σαρκικοὶ καὶ πῶς δὲν περπατᾶτε ἀνθρώπινα; ὅταν ἕνας λέῃ ''Ἐ- 4
5 γὼ μὲν εἶμαι τοῦ Παύλου', κι ἄλλος ''Ἐγὼ τοῦ Ἀπολλώ', δὲν εἶστε σαρκικοί; ποιός 5
εἶναι λοιπὸν ὁ Παῦλος καὶ ποιός ὁ Ἀπολλώς, ἂν ὄχι ὑπηρέτες μέσῳ τῶν ὁποίων πι-
6 στεύσατε ὁ καθένας ὅσο τοῦ ἔδωσε ὁ Κύριος; ἐγὼ φύτευσα, ὁ Ἀπολλὼς πότισε, ἀλλ' 6
7 ὁ θεὸς αὔξησε· συνεπῶς οὔτε ἐκεῖνος ποὺ φυτεύει εἶναι τίποτε, οὔτε ἐκεῖνος ποὺ ποτ- 7
8 τίζει, ἀλλ' ὁ θεὸς ποὺ αὐξάνει. ἐκεῖνος δὲ ποὺ φυτεύει κι ἐκεῖνος ποὺ ποτίζει εἶναι 8
9 οἱ δυό τους ἕνα· κι ὁ καθένας θὰ πάρῃ τὸ μισθό του ἀνάλογα μὲ τὸν κόπο του. διότι 9
10 εἴμαστε συνεργοὶ τοῦ θεοῦ· εἶστε γεώργιο τοῦ θεοῦ, οἰκοδομὴ τοῦ θεοῦ. ἀνάλογα μὲ 10
τὴ χάρι τοῦ θεοῦ ποὺ μοῦ δόθηκε σὰ σοφὸς ἀρχιτέκτονας ἔβαλα θεμέλιο, κι ἀπὸ πά-
11 νω οἰκοδομεῖ ἄλλος· κι ὁ καθένας νὰ βλέπῃ πῶς οἰκοδομεῖ ἀπὸ πάνω· διότι κανεὶς 11
δὲν μπορεῖ νὰ βάλῃ θεμέλιον ἄλλον, διαφορετικὸν ἀπ' αὐτὸν ποὺ τέθηκε, κι αὐτὸς
12 εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. κι ἂν κάποιος πάνω στὸν θεμέλιον αὐτὸν οἰκοδομῇ ἐπιπρο- 12
13 σθέτως χρυσό, ἄργυρο, λίθους πολυτίμους, ξύλα, χόρτο, καλαμιά, τοῦ καθενὸς τὸ 13

ἔργο θὰ γίνῃ φανερό· διότι θὰ τὸ φανερώσῃ ἡ μέρα· γιατὶ αὐτὴ ἀποκαλύπτεται μὲ
14 φωτιά· καὶ ἡ φωτιὰ θ' ἀποδείξῃ τὸ ἔργο τοῦ καθενός, ποιᾶς ποιότητος εἶναι. ἂν κά- 14
15 ποιου τὸ ἔργο μείνῃ, αὐτὸ ποὺ οἰκοδόμησε ἀπὸ πάνω, θὰ πάρῃ μισθό· ἂν κάποιου 15
16 τὸ ἔργο κατακαῇ, θὰ προστιμαριστῇ, ὁ ἴδιος ὅμως θὰ σωθῇ, ἀλλὰ σὰν ἀποκαΐδι. δὲν 16
17 ξέρετε ὅτι εἶστε ναὸς τοῦ θεοῦ καὶ μέσα σας κατοικεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ; ὅποιος 17
φθείρει τὸ ναὸ τοῦ θεοῦ, θὰ τὸν φθείρῃ ὁ θεός· διότι ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ εἶναι ἀφιερω-
18 μένος, κι αὐτὸς εἶστε σεῖς. κανεὶς νὰ μὴν ἐξαπατάῃ τὸν ἑαυτό του· ὅποιος ἀνάμεσά 18
σας περνιέται γιὰ σοφὸς κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, νὰ γίνῃ μωρός, γιὰ νὰ γίνῃ σο- 19
19 20 φός. διότι ἡ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μπροστὰ στὸ θεὸ εἶναι μωρία. εἶναι γραμμέ-
νο·

Αὐτὸς ποὺ γραπώνει τοὺς σοφοὺς μ' ὅλη τὴν πανουργία τους·

καὶ πάλι· 20

Ὁ Κύριος ξέρει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν,
ὅτι εἶναι ἀνόητοι.

21 22 κι ἔτσι νὰ μὴν καυχᾶται κανεὶς ἄνθρωπος· ὅλα εἶναι δικά σας, εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀ- 21 22
πολλὼς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε παρόντα εἴτε μέλλοντα, ὅ-
23 λα εἶναι δικά σας, καὶ σεῖς εἶστε τοῦ Χριστοῦ, κι ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ. 23

6 1 Νά πῶς πρέπει νὰ μᾶς βλέπῃ ἕνας ἄνθρωπος· σὰν ὑπηρέτες τοῦ Χριστοῦ καὶ 1 **4**
2 διαχειριστὰς τῶν μυστικῶν τοῦ θεοῦ. καὶ λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ ζητεῖται ἀπὸ τοὺς δια- 2
3 χειριστὰς εἶναι νὰ βρεθῇ κανεὶς ἔμπιστος. ὅσο γιὰ μένα, δὲν μοῦ εἶναι σχεδὸν τίποτε 3
4 τὸ νὰ ἐλεγχθῶ ἀπὸ σᾶς ἢ ἀπὸ ἀνθρώπινη φύσι γενικῶς. ἀλλ' οὔτε κι ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅ- 4
ταν ἐλέγχω, βρίσκω στὸν ἑαυτό μου κάτι· διότι δὲν βλέπω στὴ συνείδησί μου τίποτε
5 ποὺ νὰ μ' ἐνοχλῇ· ἀλλὰ δὲν ἔχω δικαιωθῆ κιόλας μ' αὐτό· κι ἐκεῖνος ποὺ μ' ἐλέγχει
6 εἶναι ὁ Κύριος. μὴν κρίνετε λοιπὸν τίποτε πρὶν ἀπὸ τὸν καιρό του, μέχρι νὰ ἔρθῃ ὁ 5
7 Κύριος, ὁ ὁποῖος θὰ φωταγωγήσῃ τὰ κρυφὰ τοῦ σκότους καὶ θὰ φανερώσῃ τὶς βου-
λὲς τῶν διανοιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος θὰ δοθῇ στὸν καθένα ἀπὸ τὸ θεό.

7 1 Κι αὐτά, ἀδελφοί, τὰ μετασχημάτισα σ' ἐμένα καὶ στὸν Ἀπολλὼ γιὰ χάρι σας, 6
2 γιὰ νὰ πάρετε ἀπὸ μᾶς παράδειγμα νὰ μὴν τρέφετε φρόνημα ποὺ βγαίνει ἔξω ἀπὸ
τὰ γραμμένα βιβλικὰ ὅρια, γιὰ νὰ μὴ φουσκώνετε ὁ καθένας ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς καὶ κατὰ
3 τοῦ ἄλλου. μὰ ποιός σὲ κάνει διακεκριμένον; καὶ τί ἔχεις ποὺ νὰ μὴν τὸ πῆρες; κι ἀ- 7
4 φοῦ τὸ πῆρες, τί καυχᾶσαι σὰ νὰ μὴν πῆρες; χορτάσατε πιά, γίνατε πιὰ πλούσιοι, 8
χωρὶς ἐμᾶς βασιλεύσατε· καὶ μακάρι νὰ βασιλεύατε, γιὰ νὰ συμβασιλεύσουμε κι ἐ-
5 μεῖς μαζί σας. γιατὶ νομίζω ὅτι ἐμᾶς τοὺς ἀποστόλους ὁ θεὸς μᾶς ἔκανε ἐντελῶς τε- 9
λευταίους, σὰ θανατοποινῖτες, διότι γίναμε θέαμα στὸν κόσμο, καὶ στοὺς ἀγγέλους
6 καὶ στοὺς ἀνθρώπους. ἐμεῖς γιὰ τὸ Χριστὸ χαζοὶ καὶ σεῖς ἐν Χριστῷ ἔξυπνοι· ἐμεῖς 10
7 ἀδύναμοι καὶ σεῖς ἰσχυροί· ἐσεῖς ἔνδοξοι κι ἐμεῖς ἀσήμαντοι. μέχρι στιγμῆς καὶ πεῖ- 11
νες τραβᾶμε καὶ δίψες καὶ τὰ ῥοῦχα μᾶς λείπουν καὶ καρπαζιὲς δεχόμαστε καὶ μόνι-
8 μη κατοικία δὲν ἔχουμε καὶ κοπιάζουμε ἐργαζόμενοι μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια· μᾶς 12
βρίζουν κι εὐλογοῦμε, μᾶς διώκουν καὶ ἀνεχόμαστε χωρὶς ἀντίδρασι, μᾶς συκοφα-
9 ντοῦν καὶ τοὺς στηρίζουμε· γίναμε σὰ σκουπίδια τοῦ κόσμου, τὰ μικροσκουπίδια 13
10 τῆς σπάτουλας ἔναντι ὅλων μέχρι στιγμῆς. δὲν σᾶς τὰ γράφω αὐτὰ γιὰ νὰ σᾶς πείσω 14
11 νὰ τὰ κάνετε καὶ σεῖς, ἀλλὰ σᾶς νουθετῶ ὡς τέκνα μου ἀγαπητά. καὶ μύριους παιδα- 15
γωγοὺς νὰ ἔχετε ἐν Χριστῷ, πατέρες ὅμως δὲν ἔχετε πολλούς· διότι ἐν Χριστῷ Ἰη-
12 σοῦ ἐσᾶς σᾶς γέννησα ἐγὼ μὲ τὸ εὐαγγέλιο. σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μοῦ μοιάζετε. 16

8 1 Γι' αὐτὸ σᾶς ἔστειλα τὸν Τιμόθεο, ποὺ εἶναι τέκνο μου ἀγαπητὸ καὶ ἔμπιστο ἐν 17
2 Κυρίῳ, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς φρεσκάρῃ μὲ τὴν ἐπανάληψι τὶς ἐν Χριστῷ διδασκαλίες
3 μου, αὐτὲς ποὺ διδάσκω παντοῦ σὲ κάθε ἐκκλησία. ἐπειδὴ φαινόμουν δὲ νὰ μὴν ἔρ- 18

χωμαι σὲ σᾶς, μερικοὶ πῆραν ἀέρα· θὰ ἔρθω ὅμως κοντά σας σύντομα, ἐὰν θελήσῃ ὁ
Κύριος, καὶ τότε θὰ δῶ τῶν φουσκωμένων αὐτῶν ὄχι τὸ λόγο ἀλλὰ τὴ δύναμι· διότι
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ δὲν στήνεται μὲ λόγο ἀλλὰ μὲ δύναμι. τί θέλετε; νὰ σᾶς ἔρθω μὲ
ῥάβδο ἢ μὲ ἀγάπη καὶ μὲ πνεῦμα πραότητος;

9 Κατ᾽ ἀρχὴν ἀκούγεται ἀνάμεσά σας μιὰ πορνεία· καὶ μάλιστα πορνεία τέτοια **5**
ποὺ δὲν μαρτυρεῖται οὔτε στοὺς ἐθνικούς· ὅτι κάποιος ἔχει πάρει τὴ γυναῖκα τοῦ πα-
τέρα του. καὶ σεῖς εἶστε τόσο φουσκωμένοι, ποὺ δὲν σπεύσατε νὰ πενθήσετε, ὥστε
νὰ ξηλωθῇ ἀπ᾽ ἀνάμεσά σας αὐτὸς ποὺ ἔκανε αὐτὴ τὴν πρᾶξι. ἐγὼ βέβαια, ὡς σωμα-
τικὰ ἀπὼν ἀλλὰ πνευματικὰ παρών, ἤδη ὡς παρὼν ἔκρινα αὐτὸν ποὺ τὸ διέπραξε
αὐτὸ μὲ τέτοιον τρόπο· Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ συναχθοῦμε
ἐσεῖς καὶ τὸ δικό μου πνεῦμα, μαζὶ καὶ μὲ τὴ δύναμι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ νὰ παραδώσουμε τὸν τέτοιο ἄνθρωπο στὸ σατανᾶ, ὥστε νὰ πάῃ στὸν ὄλε-
θρο ὁ σαρκικός, γιὰ νὰ σωθοῦν κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ οἱ πνευματικοί.
τὸ καύχημά σας δὲν εἶναι καλό. δὲν ξέρετε ὅτι μικρὴ ζύμη ἀφομοιώνει ὅλο τὸ φύρα-
μα; ξεκαθαρίστε λοιπὸν τὴν παλαιὰ ζύμη, γιὰ νὰ εἶστε νέο φύραμα, ἔτσι ἄζυμοι ὅ-
πως εἶστε. ἄλλωστε ἡ πασχάλια θυσία μας, ἡ ὑπὲρ ἡμῶν, ὁ Χριστός, θυσιάστηκε· κι
ἔτσι νὰ τὴ ζοῦμε τὴν ἑόρτιο ζωή μας ὄχι μὲ παλιὰ ζύμη, μήτε μὲ ζύμη κακίας καὶ πο-
νηρίας, ἀλλὰ μὲ ἄζυμα ἁγνότητος καὶ ἀληθείας.

10 Σᾶς γράφω στὴν ἐπιστολὴ αὐτή· Μὴν ἀνακατεύεστε μὲ πόρνους· καὶ δὲν ἐννοῶ **10**
γενικὰ μὲ τοὺς πόρνους τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοὺς πλεονέκτες ἢ τοὺς ἅρπαγες ἢ
τοὺς εἰδωλολάτρες· γιατὶ τότε πρέπει φυσικὰ νὰ βγῆτε ἀπὸ τὸν κόσμο· ἐνῷ ἐγὼ σᾶς
γράφω ἐννοώντας νὰ μὴν ἀνακατεύεστε μ᾽ ἕναν ἀδελφό, ἂν μαρτυρῆται ὅτι εἶναι
πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ ἄνθρωπος ποὺ βρίζει ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαγας·
μ᾽ ἕναν τέτοιο μήτε νὰ τρῶτε μαζί. τί δουλειὰ ἔχω ἐγὼ νὰ κρίνω καὶ τοὺς ἔξω; ἐσεῖς
τοὺς μέσα δὲν κρίνετε; τοὺς ἔξω τοὺς κρίνει ὁ θεός. *Καὶ θὰ ξηλώσετε τὸν πονηρὸ*
ἀπ᾽ ἀνάμεσά σας.

11 Τολμάει κάποιος ἀπὸ σᾶς, ποὺ ἔχει διαφορὰ μὲ τὸν ἄλλο, νὰ δικάζεται σὲ δικα- **6**
στήρια τῶν ἀδίκων καὶ ὄχι σ᾽ ἐκεῖνα τῶν ἁγίων; δὲν ξέρετε ὅτι οἱ ἅγιοι θὰ δικάσουν
τὸν κόσμο; κι ἂν ὁ κόσμος δικάζεται στὸ δικό σας δικαστήριο, ἐσεῖς ἀποδεικνύεστε
τώρα ἀνάξιοι γιὰ δικαστήρια ἀσήμαντα; δὲν ξέρετε ὅτι θὰ δικάσουμε ἀγγέλους; καὶ
μήπως τὰ δικαστήρια αὐτὰ εἶναι βιοτικά; βιοτικὰ δικαστήρια ἂν ἔχετε, προτιμότερο
εἶναι νὰ παίρνετε τοὺς τιποτένιους μέσα στὴν ἐκκλησία κι αὐτοὺς νὰ βάζετε δικα-
στάς. σᾶς τὸ λέω γιὰ νὰ ντραπῆτε. τόσο πολὺ δὲν ὑπάρχει ἀνάμεσά σας οὔτε ἕνας
σοφὸς ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ ξεδιαλύνῃ ἀνάμεσα στὸν ἀδερφό του, παρὰ δικάζεται ἀ-
δελφὸς μὲ ἀδελφὸ καὶ μάλιστα σὲ δικαστήριο ἀπίστων; βέβαια καὶ μόνο τὸ ὅτι ἔχετε
μεταξύ σας δίκες εἶναι γενικῶς μειονέκτημά σας. γιατί δὲν προτιμᾶτε ν᾽ ἀδικῆσθε;
γιατί δὲν προτιμᾶτε νὰ χάνετε; παρὰ καταδέχεστε ν᾽ ἀδικῆτε σεῖς καὶ ν᾽ ἀποστερῆτε
σεῖς, καὶ μάλιστα ἀδελφούς; ἢ δὲν ξέρετε ὅτι ἄδικοι δὲν πρόκειται νὰ κληρονομή-
σουν βασιλεία θεοῦ; μὴν πλανᾶστε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτρες οὔτε μοιχοὶ οὔτε
κίναιδοι οὔτε ἀρσενοκοῖτες οὔτε πλεονέκτες οὔτε κλέφτες οὔτε μέθυσοι οὔτε ὑβρι-
σταὶ οὔτε ἅρπαγες δὲν πρόκειται νὰ κληρονομήσουν βασιλεία θεοῦ. καὶ τέτοιοι μερι-
κοὶ ἤσασταν· ἀλλὰ ξεπλυθήκατε, κι ἀφιερωθήκατε, καὶ δικαιωθήκατε ἐν ὀνόματι τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ μας.

12 Γιὰ ὅλα ἔχω τὴν ἐξουσία, ἀλλὰ δὲν συμφέρουν ὅλα· γιὰ ὅλα ἔχω τὴν ἐξουσία,
ἀλλ᾽ ἐγὼ δὲν θὰ ὑποδουλωθῶ σὲ κάτι. τὰ φαγητὰ γιὰ τὴν κοιλιὰ καὶ ἡ κοιλιὰ γιὰ τὰ
φαγητά· ὁ θεὸς ὅμως θὰ καταργήσῃ κι αὐτὴν κι αὐτά. τὸ δὲ σῶμα ὄχι γιὰ τὴν πορ-
νεία ἀλλὰ γιὰ τὸν Κύριο, κι ὁ Κύριος γιὰ τὸ σῶμα· ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν Κύριο ἀνέστη-
σε κι ἐμᾶς θὰ μᾶς ἀναστήσῃ μὲ τὴ δύναμί του. δὲν ξέρετε ὅτι τὰ σώματά σας εἶναι
μέλη τοῦ Χριστοῦ; θὰ πάρω λοιπὸν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ τὰ κάνω μέλη πόρ-

6 νης; μὴ γένοιτο. ἢ δὲν ξέρετε ὅτι αὐτὸς ποὺ κολλάει στὴν πόρνη εἶναι μαζί της ἕνα 16
7 σῶμα; διότι λέει· *Θὰ γίνουν οἱ δύο μία σάρκα*· κι ἐκεῖνος ποὺ κολλάει στὸν Κύριο 17
8 εἶναι μαζί του ἕνα πνεῦμα. φεύγετε ἀπὸ τὴν πορνεία. ὁποιοδήποτε ἁμάρτημα ἂν κά- 18
νῃ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐνῷ αὐτὸς ποὺ πορνεύει ἁμαρτάνει στὸ ἴδιο
9 του τὸ σῶμα. ἢ δὲν ξέρετε ὅτι τὸ σῶμα σας εἶναι ναὸς τοῦ ἁγίου πνεύματος ποὺ εἶ- 19
ναι μέσα σας, αὐτοῦ ποὺ τόχετε ἀπὸ τὸ θεό, καὶ ὅτι δὲν ἀνήκετε στὸν ἑαυτό σας;
10 διότι ἀγοραστήκατε μὲ ἀντίτιμο. δοξάστε λοιπὸν τὸ θεὸ καὶ μὲ τὸ σῶμα σας καὶ μὲ 20
τὸ πνεῦμα σας, τὰ ὁποῖα εἶναι τοῦ θεοῦ.

13 1 Γι' αὐτὰ δὲ ποὺ μοῦ γράψατε, καλὸ εἶναι στὸν ἄνθρωπο νὰ μὴν πιάνῃ γυναῖκα· 1 **7**
2 ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουν οἱ πορνεῖες, ἂς ἔχῃ ὁ καθένας τὴ δική του γυναῖκα, καὶ ἡ κά- 2
3 θε μιὰ ἂς ἔχῃ τὸ δικό της ἄντρα. ὁ ἄντρας στὴ γυναῖκα νὰ ἐκδηλώνῃ τὴν ὀφειλόμενη 3
4 ἀγάπη, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυναίκα στὸν ἄντρα. ἡ γυναίκα τὸ δικό της τὸ σῶμα δὲν τὸ 4
ἐξουσιάζει, τὸ ἐξουσιάζει ὁ ἄντρας. ὁμοίως δὲ κι ὁ ἄντρας τὸ δικό του τὸ σῶμα δὲν
5 τὸ ἐξουσιάζει, τὸ ἐξουσιάζει ἡ γυναίκα. μὴν ἀποστερεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἐκτὸς ἂν 5
κάνετε κάτι ἀπὸ κοινὴ συμφωνία καὶ πρόσκαιρα, γιὰ νὰ κάνετε ἕνα διάλειμμα γιὰ
6 τὴ νηστεία καὶ τὴν προσευχή· κι ἔπειτα νὰ συνέρχεστε πάλι μαζί, γιὰ νὰ μὴ σᾶς πει-
7 ράζῃ ὁ σατανᾶς λόγῳ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἑνώσεώς σας. κι αὐτὸ σᾶς τὸ λέω ὡς παρα- 6
8 χώρησι, ὄχι ὡς διαταγή. διότι ἐγὼ θέλω ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι σὰν κι ἐμένα· 7
ἀλλ' ὁ καθένας ἔχει ἀπὸ τὸ θεὸ τὸ δικό του χάρισμα, ἄλλος μὲν ἔτσι, ἄλλος δὲ ἔτσι.

14 1 Λέω δὲ στοὺς ἀγάμους καὶ στὶς χῆρες, εἶναι καλὸ γι' αὐτοὺς νὰ μείνουν ὅπως κι 8
2 ἐγώ. ἂν ὅμως δὲν μποροῦν νὰ κρατηθοῦν, νὰ ζευγαρώσουν γαμικά· διότι εἶναι καλ- 9
λίτερο νὰ ζευγαρώνῃ κανεὶς γαμικὰ παρὰ νὰ καίγεται.

15 1 Σ' αὐτοὺς δὲ ποὺ εἶναι ἔγγαμοι παραγγέλλω, ὄχι ἐγὼ ἀλλ' ὁ Κύριος, ἡ γυναίκα 10
2 νὰ μὴ χωρίζεται ἀπὸ τὸν ἄντρα· ἀλλὰ κι ἂν χωριστῇ, νὰ μείνῃ ἄγαμη, ἢ νὰ συμφι- 11
3 λιωθῇ μὲ τὸν ἄντρα. κι ὁ ἄνδρας νὰ μὴ διώχνῃ τὴ γυναῖκα του.

16 1 Στοὺς δὲ λοιποὺς λέω ἐγώ, ὄχι ὁ Κύριος· ἂν κανεὶς ἀδελφὸς ἔχῃ γυναῖκα ποὺ 12
2 δὲν πίστευσε, καὶ αὐτὴ στέργῃ νὰ κάνῃ σπίτι μαζί του, νὰ μὴν τὴ διώχνῃ· κι ἂν καμ- 13
μιὰ γυναίκα ἔχῃ ἄντρα ποὺ δὲν πίστευσε, καὶ αὐτὸς στέργῃ νὰ κάνῃ σπίτι μαζί της,
3 νὰ μὴν τὸν παρατάῃ. διότι ὁ ἄντρας ποὺ δὲν πίστευσε, μέσῳ τῆς γυναικός του ἔχει 14
συνδεθῆ κάπως μὲ τὸν Κύριο, καὶ ἡ γυναίκα ποὺ δὲν πίστευσε, μέσῳ τοῦ ἀντρός της
4 ἔχει συνδεθῆ κάπως μὲ τὸν Κύριο· ἀφοῦ ἄλλωστε τὰ τέκνα σας εἶναι γεννημένα ἀκα-
5 θάριστα, ἔτσι ὅμως εἶναι κάπως συνδεδεμένα μὲ τὸν Κύριο. ἂν ὅμως ὁ ἄπιστος θέλῃ 15
νὰ χωριστῇ, νὰ χωριστῇ κι ὁ πιστός. δὲν εἶναι ὑποδουλωμένος στοὺς τέτοιους ὁ ἀ-
6 δελφὸς ἢ ἡ ἀδελφή. ἄλλωστε ὁ θεὸς μᾶς κάλεσε μὲ τὸν ὅρο νὰ διατηροῦμε τὴν εἰρή-
7 νη. διότι ποῦ ξέρεις, γυναίκα; μπορεῖ νὰ σώσῃς τὸν ἄντρα. ἢ ποῦ ξέρεις, ἄντρα; 16
μπορεῖ να σώσῃς τὴ γυναῖκα.

17 1 Ὁ καθένας νὰ περπατάῃ μ' αὐτὴ τὴν ἰδιότητα τὴν ὁποία τοῦ ἔδωσε ὁ θεὸς σὰ 17
2 μερίδα του, ὁ καθένας μὲ τὴν ἰδιότητα ποὺ τὸν κάλεσε ὁ Κύριος. κι αὐτὴ τὴ ῥύθμισι
3 κάνω σ' ὅλες τὶς ἐκκλησίες. ἦταν κανεὶς περιτετμημένος, ὅταν καλέστηκε στὴν πίστι; 18
4 νὰ μὴν κάνῃ ἕλξι τοῦ δέρματός του. ἦταν κανεὶς ἀκρόβυστος, ὅταν καλέστηκε; νὰ
5 μὴν περιτέμνεται. ἡ περιτομὴ δὲν εἶναι τίποτε, καὶ ἡ ἀκροβυστία δὲν εἶναι τίποτε· τὸ 19
πᾶν εἶναι ἡ τήρησι τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ.

18 1 2 Ὁ καθένας στὴν κατάστασι ποὺ ἦταν, ὅταν καλέστηκε, σ' αὐτὴ νὰ μένῃ. ὅταν κα- 20 21
λέστηκες, ἤσουν δοῦλος; μὴ σὲ μέλει· ἀλλὰ κι ἂν μπορῇς νὰ γίνῃς ἐλεύθερος, προτίμα
3 νὰ μείνῃς στὴν κατάστασι ποὺ εἶσαι σὲ περίπτωσι ποὺ σοῦ εἶναι χρήσιμη. διότι αὐ- 22
τὸς ποὺ καλέστηκε στὸν Κύριο, ἐνῷ ἦταν δοῦλος, εἶναι ἀπελεύθερος τοῦ Κυρίου· ὁ-
4 μοίως αὐτὸς ποὺ καλέστηκε, ἐνῷ ἦταν ἐλεύθερος, εἶναι δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. ἀγορα-
5 6 στήκατε μὲ ἀντίτιμο· μὴ θεωρεῖτε τοὺς ἑαυτούς σας δούλους ἀνθρώπων. ὁ καθένας 23 24
στὴν κατάστασι ποὺ ἦταν, ὅταν κλήθηκε, ἀδελφοί, σ' αὐτὴ νὰ μένῃ κοντὰ στὸ θεό.

19 Γιὰ δὲ τὶς παρθένες διαταγὴ τοῦ Κυρίου δὲν ἔχω, δίνω ὅμως γνώμη ὡς ἐλεημέ-
νος ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ εἶμαι ἔμπιστός του. νομίζω λοιπὸν ὅτι στὴν παροῦσα πιεστι-
κὴ γιὰ μᾶς κατάστασι εἶναι καλὸ τοῦτο, ὅτι συμφέρει στὸν ἄνθρωπο νὰ μένῃ ὅπως
εἶναι. εἶσαι δεμένος μὲ γυναῖκα; μὴ ζητᾷς λύσι· εἶσαι ἀδέσμευτος ἀπὸ γυναῖκα; μὴ
ζητᾷς γυναῖκα· ἀλλὰ κι ἂν ζευγαρώσῃς γαμικά, δὲν ἁμάρτησες· κι ἂν ζευγαρωθῇ γα-
μικὰ ἡ παρθένος, δὲν ἁμάρτησε· θὰ ἔχουν ὅμως στρίμωγμα στὴν ἐπίγεια ζωή τους οἱ
τέτοιοι· κι ἐγὼ σᾶς λυποῦμαι. ἐννοῶ δέ, ἀδελφοί, τοῦτο, ὅτι ὁ καιρὸς στὸ ὑπόλοιπό
του εἶναι σφιχτός, ὥστε κι αὐτοὶ ποὺ ἔχουν γυναῖκες νὰ εἶναι σὰ νὰ μὴν ἔχουν, κι
αὐτοὶ ποὺ κλαῖν σὰ νὰ μὴν κλαῖν, κι αὐτοὶ ποὺ χαίρονται σὰ νὰ μὴ χαίρωνται, κι
αὐτοὶ ποὺ ἀγοράζουν σὰ νὰ μὴν κατέχουν τὸ ἀγορασμένο, κι αὐτοὶ ποὺ χρησιμο-
ποιοῦν τὸν κόσμο αὐτὸ σὰ νὰ μὴν τὸν χρησιμοποιοῦν γιὰ τὰ καλά· διότι τὸ σχῆμα
9 τοῦ κόσμου αὐτοῦ πάει γιὰ κατάργησι. θέλω δὲ ἐσεῖς νὰ εἶστε ἀμέριμνοι. ὁ ἄγαμος
μεριμνάει τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς θ' ἀρέσῃ στὸν Κύριο· ἐνῷ ὁ ἔγγαμος μεριμνάει τὰ τοῦ
κόσμου, πῶς θ' ἀρέσῃ στὴ γυναῖκα του. χωρίζουν ἐπίσης τοὺς δρόμους των ἡ γυναί-
κα καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμη μεριμνάει τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς νὰ εἶναι ἀφιερωμένη καὶ
σώματι καὶ πνεύματι· ἐνῷ αὐτὴ ποὺ ζευγαρώθηκε γαμικὰ μεριμνάει τὰ τοῦ κόσμου,
πῶς θ' ἀρέσῃ στὸν ἄντρα της. κι αὐτὸ τὸ λέω γιὰ τὸ ἴδιο σας τὸ συμφέρον, ὄχι γιὰ
νὰ σᾶς περάσω θηλιά, ἀλλὰ γιὰ τὸ πῶς νὰ εἶστε ἀπερίσπαστοι μὲ τὴν καλλίτερη ἐ-
ξάρτησι καὶ τὴν καλλίτερη θέσι ἑτοιμότητος δίπλα στὸν Κύριο. ἂν ὅμως κάποιος νο-
μίζῃ ὅτι ταλαιπωρεῖ ἄσχημα τὴν παρθένο του, σὲ περίπτωσι ποὺ αὐτὴ εἶναι σεξουα-
λικὰ πολὺ φλογερή, καὶ ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ, ἂς τῆς κάνῃ αὐτὸ ποὺ θέλει ἐκείνη· δὲν
ἁμαρτάνει· νὰ γαμηθοῦν. ὅποιος ὅμως στέκεται ἑδραῖος στὴ διάνοιά του, καὶ δὲν ἀ-
ντιμετωπίζει πίεσι, κι ἔχει πλήρη ἐξουσιοδότησι γιὰ τὴ δική του ἀπόφασι, καὶ στὴ
διάνοιά του ἔχει ἀποφασίσει αὐτό, νὰ διατηρήσῃ τὴν παρθένο του ἄθικτη, καλὰ κά-
νει. συνεπῶς κι ἐκεῖνος ποὺ ζευγαρώνει γαμικὰ καλὰ κάνει, κι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ζευ-
γαρώνει γαμικὰ κάνει καλλίτερα.

20 Ἡ γυναίκα εἶναι νομικὰ δεσμευμένη, ὅσον καιρὸ ὁ ἄντρας της ζῇ· ἂν ὅμως ὁ ἄ-
ντρας της κοιμηθῇ, εἶναι ἐλεύθερη νὰ ζευγαρωθῇ γαμικὰ μὲ ὅποιον θέλει, μόνο ἐν
Κυρίῳ. εἶναι ὅμως μακαριώτερη, ἂν μείνῃ ἔτσι, κατὰ τὴ δική μου γνώμη· νομίζω δὲ
ὅτι κι ἐγὼ ἔχω πνεῦμα θεοῦ.

21 Γιὰ δὲ τὰ εἰδωλόθυτα ξέρουμε ὅτι ὅλοι ἔχουμε γνῶσι. ἡ γνῶσι φουσκώνει, ἐνῷ ἡ **8**
ἀγάπη οἰκοδομεῖ. κι ἂν κανεὶς νομίζῃ ὅτι ξέρει κάτι, δὲν γνώρισε μέχρι τώρα ποτὲ
τίποτε ὅπως πρέπει νὰ τὸ γνωρίζῃ. ἐνῷ ἂν κανεὶς ἀγαπάῃ τὸ θεό, αὐτὸς εἶναι ὁ ἀνα-
γνωρισμένος ἀπ' αὐτόν. γιὰ τὴ βρῶσι λοιπὸν τῶν εἰδωλοθύτων ξέρουμε ὅτι δὲν ἔχει
ὑπόστασι κανένα εἴδωλο στὸν κόσμο, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἄλλος θεὸς παρὰ
μόνο ἕνας. διότι κι ἂν ὑπάρχουν κάποιοι ποὺ λέγονται θεοὶ εἴτε στὸν οὐρανὸ εἴτε
πάνω στὴ γῆ, ὅπως ὑπάρχουν πολλοὶ θεοὶ καὶ πολλοὶ κύριοι, ἀλλὰ γιὰ μᾶς ὑπάρχει
ἕνας θεός, ὁ πατέρας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὑπάρχουν τὰ πάντα κι ἐμεῖς ὑπάρχουμε γι' αὐ-
τόν, καὶ ἕνας Κύριος, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, μὲ τὸν ὁποῖο ἔγιναν τὰ πάντα καὶ ἐμεῖς δι'
αὐτοῦ. τὴ γνῶσι ὅμως δὲν τὴν ἔχουν ὅλοι· καὶ μερικοὶ μέχρι στιγμῆς τρῶν τὸ εἰδωλό-
θυτο σὰ θυσία συνδεδεμένη μὲ τὸ εἴδωλο, μὲ τὴ συνείδησι τοῦ εἰδώλου, καὶ ἡ συνεί-
δησί τους, καθὼς εἶναι ἀσθενής, μολύνεται. ἐξ ἄλλου ἐκεῖνο ποὺ μᾶς φέρνει μπρο-
στὰ στὸ θεὸ δὲν εἶναι κανένα φαγητό· διότι οὔτε, ἂν φᾶμε, κερδίζουμε, οὔτε, ἂν δὲν
φᾶμε, χάνουμε. κυττᾶτε ὅμως μήπως ἡ ἐξουσία σας αὐτὴ γίνῃ σκόνταμμα σ' ἐκείνους
ποὺ ἀσθενοῦν. διότι ἂν κάποιος σὲ δῇ, ἐσένα ποὺ ἔχεις γνῶσι, νὰ εἶσαι πλαγιασμέ-
νος γιὰ φαγητὸ στὸ εἰδωλεῖο, δὲν θὰ οἰκοδομηθῇ ἡ συνείδησί του, καθὼς εἶναι ἀσθε-
νής, στὸ νὰ τρώῃ τὰ εἰδωλόθυτα; καὶ θὰ χαθῇ ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς γιὰ τὴ δική σου
γνῶσι, αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖο πέθανε ὁ Χριστός. ἁμαρτάνοντας δὲ ἔτσι εἰς βάρος τῶν
ἀδελφῶν καὶ κάνοντας χτυπημένη τὴ συνείδησί τους, ποὺ εἶναι ἀσθενής, ἁμαρτάνε-

13 τε ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ. γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἐὰν τὸν ἀδελφό μου τὸν σκανδαλίζῃ φα- 13
γητό, δὲν πρόκειται νὰ φάω κρέατα στὸν αἰῶνα, γιὰ νὰ μὴ σκανδαλίσω τὸν ἀδελφό
μου.

22 1 Δὲν εἶμαι ἀπόστολος; δὲν εἶμαι ἐλεύθερος; δὲν ἔχω δῆ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν 1 **9**
2 Κύριό μας; δὲν εἶστε σεῖς τὸ ἔργο μου ἐν Κυρίῳ; ἂν γιὰ ἄλλους δὲν εἶμαι ἀπόστο- 2
λος, γιὰ σᾶς εἶμαι ὁπωσδήποτε· διότι ἡ σφραγίδα τῆς δικῆς μου ἀποστολῆς εἶστε
3 σεῖς ἐν Κυρίῳ. αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπολογία μου σ' ἐκείνους ποὺ μὲ δικάζουν μὲ τὴν κριτι- 3
4 5 κή τους. μήπως δὲν ἔχουμε ἐξουσία νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε; μήπως δὲν ἔχουμε ἐξου- 4 5
σία νὰ περιφέρουμε μαζί μας μιὰ γυναῖκα ἀδελφή, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι καὶ
6 οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου κι ὁ Κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ κι ὁ Βαρνάβας δὲν ἔχουμε ἐξουσία 6
7 νὰ μὴν ἐργαζόμαστε; ποιός στρατεύεται ποτὲ μὲ δικά του ἔξοδα; ποιός φυτεύει ἀ- 7
μπελῶνα καὶ δὲν τρώει ἀπὸ τὸν καρπό του; ἢ ποιός βόσκει ποίμνιο καὶ δὲν τρώει ἀ-
8 πὸ τὸ γάλα τοῦ ποιμνίου; μήπως αὐτὰ ποὺ λέω εἶναι ἀνθρώπινα; ἢ δὲν τὰ λέει αὐτὰ 8
9 κι ὁ Νόμος; διότι εἶναι γραμμένο στὸ Νόμο τοῦ Μωϋσέως· *Δὲν θὰ βάλῃς φίμωτρο σὲ* 9
10 *βόδι ποὺ ἁλωνίζει.* μήπως τὸ θεὸ τὸν μέλει γιὰ τὰ βόδια; ἢ τὸ λέει ὁπωσδήποτε γιὰ 10
μᾶς; μὰ γιὰ μᾶς γράφτηκε, ὅτι *αὐτὸς ποὺ ὀργώνει πρέπει νὰ ὀργώνῃ τρέφοντας ἐλ-*
πίδα, κι αὐτὸς ποὺ ἁλωνίζει πρέπει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ μοιραστῇ τὸ ἐλπιζόμενό του.
11 ἂν ἐμεῖς σπείραμε σὲ σᾶς τὰ πνευματικά, εἶναι πολὺ νὰ θερίσουμε τὰ ἐπίγειά σας; 11
12 13 ἂν ἄλλοι ἀπολαμβάνουν τὴν ἐξουσία ἐπάνω σας, δὲν πρέπει ἐμεῖς περισσότερο; δὲν 12
κάναμε ὅμως χρῆσι τῆς ἐξουσίας αὐτῆς, ἀλλὰ τὰ καλύπτουμε ὅλα, γιὰ νὰ μὴ δώσου-
14 με τὸ δικαίωμα νὰ πληγῇ τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. δὲν ξέρετε ὅτι αὐτοὶ ποὺ ὑπη- 13
ρετοῦν τὰ ἱερὰ τρῶν ἀπὸ τὸ ἱερό, αὐτοὶ ποὺ εἶναι πάντα δίπλα στὸ θυσιαστήριο μοι-
15 ράζονται τὰ πάντα μὲ τὸ θυσιαστήριο; ἔτσι διέταξε κι ὁ Κύριος σ' αὐτοὺς ποὺ κη- 14
16 ρύττουν τὸ εὐαγγέλιο, νὰ ζοῦν ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιο. ἐγὼ ὅμως δὲν χρησιμοποίησα τίπο- 15
17 τε ἀπ' αὐτά. καὶ δὲν σᾶς τὰ γράφω αὐτὰ γιὰ νὰ ἐφαρμοστοῦν καὶ σ' ἐμένα. προτιμῶ
18 νὰ πεθάνω παρὰ νὰ μοῦ ἀδειάσῃ κανεὶς τὸ καύχημά μου. διότι τὸ ὅτι ἐγὼ κηρύττω 16
τὸ εὐαγγέλιο δὲν εἶναι γιὰ μένα καύχημα· αὐτὸ τὸ κάνω θέλω δὲν θέλω· ἀλίμονό μου
19 ἂν δὲν εὐαγγελίζωμαι· ἂν ὅμως αὐτὸ τὸ κάνω μὲ τὴ θέλησί μου, τότε ἔχω ἀμοιβή· ἂν 17
πάλι τὸ κάνω χωρὶς τὴ θέλησί μου, τότε εἶμαι ἕνας δοῦλος ποὺ τοῦ ἐμπιστεύτηκαν
20 μιὰ διαχείρισι. τί εἶναι λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἐξασφαλίζει ἀμοιβή; τὸ νὰ κάνω ἀδά- 18
πανο τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, ὅταν τὸ κηρύττω, τὸ νὰ μὴν κάνω πλήρη χρῆσι τῆς
21 ἐξουσίας μου ποὺ ἔχω ὡς κήρυκας τοῦ εὐαγγελίου. διότι, ἐνῷ εἶμαι ἐλεύθερος ἀπ' ὅ- 19
λους, ἐγὼ ὑποδούλωσα τὸν ἑαυτό μου σὲ ὅλους, κι αὐτὸ γιὰ νὰ τοὺς κερδήσω ὅλους·
22 κι ἔγινα γιὰ τοὺς Ἰουδαίους σὰν Ἰουδαῖος, γιὰ νὰ κερδήσω τοὺς Ἰουδαίους· γιὰ 20
τοὺς κάτω ἀπὸ τὸ Νόμο σὰν ὑπόχρεως τῆς τηρήσεως τοῦ Νόμου, γιὰ νὰ κερδήσω
23 τοὺς κάτω ἀπὸ τὸ Νόμο· γιὰ τοὺς χωρὶς τὸ Νόμο σὰν ἄνθρωπος χωρὶς τὸ Νόμο, ἐνῷ 21
γιὰ τὸ θεὸ δὲν εἶμαι χωρὶς Νόμο, ἀλλ' εἶμαι γιὰ τὸ Χριστὸ ἔννομος, γιὰ νὰ κερδήσω
24 τοὺς χωρὶς τὸ Νόμο· ἔγινα γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς σὰν ἀσθενής, γιὰ νὰ κερδήσω τοὺς ἀ- 22
25 σθενεῖς· γιὰ τοὺς πάντες ἔγινα τὰ πάντα, γιὰ νὰ σώσω κάποιους μὲ κάθε τρόπο. κι 23
26 αὐτὸ τὸ κάνω γιὰ τὸ εὐαγγέλιο, γιὰ νὰ γίνω συνεταῖρος του. δὲν ξέρετε ὅτι αὐτοὶ 24
ποὺ τρέχουν στὸ στάδιο τρέχουν μὲν ὅλοι, ἀλλὰ τὸ βραβεῖο τὸ παίρνει ἕνας; ἔτσι νὰ
27 τρέχετε, ὥστε νὰ κερδήσετε. καὶ κάθε ἕνας ποὺ ἀγωνίζεται, ἐγκρατεύεται τὰ πάντα, 25
28 ἐκεῖνοι μὲν γιὰ νὰ πάρουν στεφάνι φθαρτό, ἐμεῖς δὲ ἄφθαρτο. ἐγὼ λοιπὸν ἔτσι τρέ- 26
29 χω, ὄχι χωρὶς νὰ βλέπω τὸ στόχο, ἔτσι πυγμαχῶ, ὄχι σὰ νὰ χτυπάω στὸν ἀέρα, ἀλλὰ 27
καταπιέζω τὸ σῶμα μου καὶ τὸ μεταχειρίζομαι σὰ δοῦλο, μήπως, ἐνῷ κήρυξα σὲ ἄλ-
λους, ὁ ἴδιος ἐγὼ γίνω ἀπορριπτέος.

23 1 Δὲν θέλω δὲ ν' ἀγνοῆτε, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες μας ἦταν κάτω ἀπὸ τὴ νεφέλη 1 **10**
2 ὅλοι, καὶ πέρασαν μέσα ἀπὸ τὴ θάλασσα ὅλοι, καὶ βαπτίστηκαν στὸ Μωϋσῆ μέσα 2
3 στὴ νεφέλη καὶ μέσα στὴ θάλασσα ὅλοι, κι ἔφαγαν τὴν ἴδια ὑπερφυσικὴ τροφὴ ὅλοι, 3

καὶ ἤπιαν τὸ ἴδιο ὑπερφυσικὸ ποτὸ ὅλοι· διότι ἔπιναν ἀπὸ τὸν ἑκάστοτε κι ἑκασταχοῦ θαυματουργικὸ βράχο, ὁ δὲ βράχος ἦταν ὁ Χριστός. ἀλλὰ τοὺς περισσοτέρους ἀπ' αὐτοὺς ὁ θεὸς δὲν τοὺς ἀγάπησε· ἀφοῦ ἔπεσαν νεκροὶ στὴν ἔρημο. κι αὐτὰ ὑπῆρξαν τύποι ἡμῶν, γιὰ νὰ μὴν εἴμαστε ἐπιθυμηταὶ κακῶν, ὅπως ἦταν κι ἐκεῖνοι. μήτε εἰδωλολάτρες νὰ γίνεστε, ὅπως μερικοὶ ἀπὸ κείνους, καθὼς εἶναι γραμμένο· *Κάθισε ὁ λαὸς νὰ φάῃ καὶ νὰ πιῇ, καὶ σηκώθηκαν νὰ ὀργιάσουν.* μήτε νὰ πορνεύουμε, ὅπως πόρνευσαν μερικοὶ ἀπὸ κείνους, καὶ ἔπεσαν εἴκοσι τέσσερες χιλιάδες σὲ μία μέρα. μήτε νὰ βάζουμε σὲ δοκιμασία τὸ Χριστό, ὅπως καὶ μερικοὶ ἀπὸ κείνους πείραξαν τὸ θεὸ καὶ πῆγαν στὸ χαμὸ ἀπὸ τὰ φίδια. μήτε νὰ γογγύζετε, ὅπως καὶ μερικοὶ ἀπὸ κείνους γόγγυσαν καὶ πῆγαν στὸ χαμὸ ἀπὸ τὸν ἐξολοθρευτή. κι ὅλα αὐτὰ συνέβαιναν σ' ἐκείνους ὡς τύποι, γράφτηκαν δὲ πρὸς νουθεσία μας, γιατὶ σ' ἐμᾶς ἔλαχαν τὰ τέλη τῶν αἰώνων. ὥστε αὐτὸς ποὺ νομίζει ὅτι στέκεται ὄρθιος, νὰ βλέπῃ νὰ μὴν πέσῃ. δὲν σᾶς προσέβαλε πειρασμὸς παρὰ μόνο ἀνθρώπινος· ἄξιος δὲ ἐμπιστοσύνης ὁ θεός, ὁ ὁποῖος δὲν θ' ἀφήσῃ ν' ἀντιμετωπίσετε πειρασμὸ μεγαλείτερο ἀπ' ὅ,τι μπορεῖτε, ἀλλὰ θὰ κάνῃ μαζὶ μὲ τὸν πειρασμὸ καὶ τὴ διέξοδο τοῦ νὰ μπορῆτε νὰ τὸν βαστάξετε.

24 Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρία. μιλάω σὰν σὲ μυαλωμένους· κρίνετε σεῖς αὐτὸ ποὺ λέω. τὸ ποτήριο τῆς εὐλογίας ποὺ εὐλογοῦμε, δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ; τὸν ἄρτο ποὺ τεμαχίζουμε, δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ; διότι ἕνας ἄρτος, ἕνα σῶμα, εἴμαστε ὅλοι· οἱ πάντες τρῶμε ἀπὸ τὸν ἕναν ἄρτο. βλέπετε τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ· αὐτοὶ ποὺ τρῶν τὶς θυσίες δὲν εἶναι κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου; τί θέλω νὰ πῶ λοιπόν; ὅτι ὑπάρχει κανένα εἴδωλο ὑποστατό; ἢ ὅτι ὑπάρχει κανένα εἰδωλόθυτο ὑποστατό; ὄχι, ἀλλ' ὅτι αὐτὰ ποὺ θυσιάζουν οἱ ἐθνικοὶ τὰ *θυσιάζουν στὰ δαιμόνια καὶ ὄχι στὸ θεό*· κι ἐγὼ δὲν θέλω νὰ γίνεστε κοινωνοὶ τῶν δαιμονίων. δὲν μπορεῖτε νὰ πίνετε ποτήριο Κυρίου καὶ ποτήριο δαιμονίων· δὲν μπορεῖτε νὰ τρῶτε τράπεζα Κυρίου καὶ τράπεζα δαιμονίων. ἢ κάνουμε τὸν Κύριο νὰ ζηλοτυπήσῃ; μήπως εἴμαστε ἰσχυρότεροί του;

25 Γιὰ ὅλα ἔχω τὴν ἐξουσία, ἀλλὰ δὲν συμφέρουν ὅλα· γιὰ ὅλα ἔχω τὴν ἐξουσία, ἀλλὰ δὲν οἰκοδομοῦν ὅλα. κανεὶς νὰ μὴ ζητάῃ τὸ δικό του, ἀλλ' ὁ καθένας τὸ τοῦ ἄλλου. ὁτιδήποτε πωλεῖται στὸ κρεοπωλεῖο, τρῶτε το, χωρὶς νὰ ῥωτᾶτε γι' αὐτό, κι αὐτὸ γιὰ τὴ συνείδησί σας· διότι

Τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ γῆ κι ὅλο τὸ περιεχόμενό της.

κι ἂν σᾶς καλῇ κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ θέλετε νὰ πᾶτε, κάθε τὶ ποὺ σᾶς παραθέτει, τρῶτε το, χωρὶς νὰ ῥωτᾶτε γι' αὐτό, κι αὐτὸ γιὰ τὴ συνείδησί σας. ἂν ὅμως σᾶς πῇ κάποιος 'Αὐτὸ εἶναι εἰδωλόθυτο', μὴν τὸ τρῶτε· γιὰ κεῖνον ποὺ σᾶς τὸ εἶπε καὶ γιὰ τὴ συνείδησι· διότι

Τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ γῆ κι ὅλο τὸ περιεχόμενό της·

συνείδησι δὲ ἐννοῶ ὄχι τὴ δική σου, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἄλλου. γιατὶ δηλαδὴ νὰ κρίνεται ἡ ἐλευθερία μου ἀπὸ ἄλλη συνείδησι; ἂν ἐγὼ τὸ τρώω, ἐπειδὴ ἡ χάρι μ' ἔχει ἐλεύθερο, γιατὶ νὰ βλασφημοῦμαι γι' αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο ἐγὼ εὐχαριστῶ; εἴτε τρῶτε λοιπὸν εἴτε πίνετε εἴτε κάτι κάνετε, ὅλα νὰ τὰ κάνετε γιὰ τὴ δόξα τοῦ θεοῦ. μὴ γίνεστε ποτὲ αἰτία σκανδαλισμοῦ μήτε στοὺς Ἰουδαίους μήτε στοὺς Ἕλληνες μήτε στὴν ἐκκλησία τοῦ θεοῦ, ὅπως κι ἐγὼ ἀρέσω σὲ ὅλους γιὰ ὅλα, χωρὶς νὰ ζητῶ τὸ δικό μου τὸ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τῶν πολλῶν, γιὰ νὰ σωθοῦν. γίνεστε μιμηταί μου, ὅπως κι ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ. **11**

26 Σᾶς ἐπαινῶ δέ, ἀδελφοί, διότι μὲ θυμᾶστε σ' ὅλα καὶ κρατᾶτε τὶς παραδόσεις ὅπως σᾶς τὶς παρέδωσα. θέλω δὲ νὰ ξέρετε ὅτι κάθε ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ εἶναι ὁ Χρι-

3 στός, κεφαλὴ δὲ τῆς γυναικὸς ὁ ἄντρας, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ θεός. κάθε ἄντρας 4
ποὺ προσεύχεται ἢ προφητεύει φορώντας κάτι στὴν κεφαλή του ντροπιάζει τὴν κε-
4 φαλή του. καὶ κάθε γυναίκα ποὺ προσεύχεται ἢ προφητεύει μὲ ἀκάλυπτη τὴν κεφα- 5
5 λὴ ντροπιάζει τὴν κεφαλή της· διότι εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ μὲ τὴν ξυρισμένη. γιατὶ 6
ἂν ἡ γυναίκα δὲν καλύπτεται, τότε καὶ νὰ κουρευτῇ· κι ἂν εἶναι ντροπὴ στὴ γυναῖκα
6 τὸ νὰ κουρευτῇ ἢ νὰ ξυρίζεται, τότε νὰ καλύπτεται. ὁ ἄντρας βέβαια δὲν πρέπει νὰ 7
καλύπτῃ τὴν κεφαλή του, διότι εἶναι εἰκόνα καὶ δόξα τοῦ θεοῦ· ἡ γυναίκα ὅμως εἶ-
7 ναι δόξα τοῦ ἀντρός. διότι δὲν εἶναι ὁ ἄντρας ἀπὸ τὴ γυναῖκα, ἀλλ' ἡ γυναίκα ἀπὸ 8
8 τὸν ἄντρα. γιατὶ καὶ δὲν πλάστηκε ὁ ἄντρας γιὰ τὴ γυναῖκα, ἀλλ' ἡ γυναίκα γιὰ τὸν
9 10 ἄντρα. γι' αὐτὸ ἡ γυναίκα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἐξουσία στὴν κεφαλή της. ἀλλ' ἐν Κυρίῳ 9 10
11 οὔτε ὁ ἄντρας χωρὶς τὴ γυναῖκα οὔτε ἡ γυναίκα χωρὶς τὸν ἄντρα. διότι ὅπως ἀκρι- 11 12
βῶς ἡ γυναίκα εἶναι ἀπὸ τὸν ἄντρα, ἔτσι κι ὁ ἄντρας βγαίνει ἀπὸ τὴ γυναῖκα, τὰ πά-
12 ντα δὲ ἔγιναν ἀπὸ τὸ θεό. κρίνετέ το διαλογιζόμενοι μέσα σας· εἶναι σωστὸ νὰ προ- 13
13 σεύχεται στὸ θεὸ ἡ γυναίκα ἀκάλυπτη; ἢ δὲν σᾶς τὸ διδάσκει ἡ ἴδια ἡ φύσι ὅτι ὁ μὲν 14
14 ἄντρας ἂν τρέφῃ μακριὰ μαλλιά, εἶναι ἀτίμωσί του, ἐνῷ ἡ γυναίκα ἂν τρέφῃ μακριὰ 15
15 μαλλιά, εἶναι δόξα της; διότι τὰ μαλλιὰ τῆς δόθηκαν σὰν περιβολή. κι ἂν κανεὶς ἔχῃ 16
ὄρεξι γιὰ φιλονικίες, ἐμεῖς τέτοια συνήθεια δὲν ἔχουμε, οὔτε οἱ ἐκκλησίες τοῦ θεοῦ.

27 1 Δὲν σᾶς ἐπαινῶ ὅμως, ὅταν ἔχω νὰ σᾶς κάνω τὴν ἑξῆς παρατήρησι, ὅτι συγκε- 17
2 ντρώνεστε ὄχι γιὰ τὸ καλό σας ἀλλὰ γιὰ τὸ κακό σας. καὶ πρῶτα πρῶτα, ὅταν συγκε- 18
ντρώνεστε σ' ἐκκλησιασμό, ἀκούω ὅτι ἔχετε μεταξύ σας σχίσματα, κι ἕνα μέρος τὰ
3 πιστεύω· πρέπει βέβαια νὰ ὑπάρχουν καὶ αἱρέσεις ἀνάμεσά σας, γιὰ νὰ φαίνωνται 19
4 ἀνάμεσά σας οἱ γνήσιοι. ὅταν λοιπὸν συγκεντρώνεστε ὅλοι μαζί, δὲν καθίσταται δυ- 20
5 νατὸν νὰ φᾶτε δεῖπνο κυριακό· διότι ὁ καθένας προλαβαίνει καὶ τρώει τὸ δικό του 21
6 δεῖπνο, κι ἔτσι ἄλλος μὲν πεινάει, ἄλλος δὲ εἶναι κιόλας μεθυσμένος. μὰ καλὰ δὲν ἔ- 22
χετε σπίτια γιὰ νὰ τρῶτε καὶ νὰ πίνετε; ἢ καταφρονεῖτε τὴν ἐκκλησία τοῦ θεοῦ, καὶ
7 ταπεινώνετε αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν; τί νὰ σᾶς πῶ; νὰ σᾶς ἐπαινέσω γι' αὐτό; δὲν σᾶς
8 ἐπαινῶ. διότι ἐγὼ παρέλαβα ἀπὸ τὸν Κύριο αὐτὸ ποὺ καὶ σᾶς παρέδωσα, ὅτι ὁ Κύ- 23
9 ριος Ἰησοῦς τὴ νύχτα ποὺ θὰ παραδινόταν πῆρε ἄρτο, κι ἀφοῦ εὐχαρίστησε, τεμάχι-
10 σε καὶ εἶπε· 'Πάρτε φᾶτε· αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου ποὺ τεμαχίζεται γιὰ σᾶς· αὐτὸ νὰ 24
11 κάνετε, γιὰ νὰ μὲ θυμᾶστε'. ἐπίσης καὶ τὸ ποτήριο, ἀφοῦ πρῶτα δείπνησε, λέγοντας· 25
'Αὐτὸ τὸ ποτήριο εἶναι τὸ καινούργιο συμβόλαιο ποὺ γίνεται μὲ τὸ αἷμα μου· αὐτὸ
12 νὰ κάνετε, ὅσες φορὲς θὰ τὸ πίνετε, γιὰ νὰ μὲ θυμᾶστε'. διότι ὅσες φορὲς τρῶτε τὸν 26
ἄρτο αὐτὸ καὶ πίνετε τὸ ποτήριο αὐτό, κηρύττετε τὸ θάνατο τοῦ Κυρίου, μέχρι νὰ
13 ἔρθῃ. ὥστε ὅποιος τρώει τὸν ἄρτο αὐτὸ ἢ πίνει τὸ ποτήριο τοῦ Κυρίου ἀναξίως, θὰ 27
14 εἶναι ἔνοχος τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. νὰ δοκιμάζῃ δὲ ὁ ἄνθρωπος 28
15 τὸν ἑαυτό του, καὶ τότε νὰ τρώῃ ἀπὸ τὸν ἄρτο καὶ νὰ πίνῃ ἀπὸ τὸ ποτήριο· διότι ὅ- 29
ποιος τρώει καὶ πίνει ἀναξίως, τρώει καὶ πίνει τὴν καταδίκη του, ἐπειδὴ δὲν διακρί-
16 νει σὰν κάτι ἄλλο τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. γι' αὐτὸ ὑπάρχουν ἀνάμεσά σας πολλοὶ ἀ- 30
17 σθενικοὶ καὶ ἄρρωστοι καὶ ἀρκετοὶ ἔχουν πεθάνει. διότι ἂν κρίναμε καλὰ τοὺς ἑαυ- 31
18 τούς μας, δὲν θὰ κρινόμασταν. κι ὅταν κρινόμαστε ἀπὸ τὸν Κύριο, τιμωρούμαστε 32
19 παιδαγωγικῶς, γιὰ νὰ μὴν τιμωρηθοῦμε ὁριστικὰ μαζὶ μὲ τὸν κόσμο. ὥστε, ἀδελφοί 33
20 μου, ὅταν συγκεντρώνεστε γιὰ νὰ φᾶτε, νὰ περιμένετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο· κι ἂν κανεὶς 34
21 πεινάῃ, νὰ τρώῃ στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ μὴ συγκεντρώνεστε γιὰ τὴν καταδίκη σας. τὰ
δὲ ὑπόλοιπα θὰ τὰ ῥυθμίσω, ὅταν ἔρθω.

28 1 2 Γιὰ δὲ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, ἀδελφοί, δὲν θέλω ν' ἀγνοῆτε. ξέρετε ὅτι, ὅ- 1 2 **12**
3 ταν ἤσασταν ἐθνικοί, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄλαλα συρόσασταν σὰν μὲ βίαιη ἀπαγωγή. 3
γι' αὐτὸ σᾶς κάνω γνωστὸ ὅτι κανεὶς λαλῶν μὲ πνεῦμα θεοῦ δὲν λέει τὸν Ἰησοῦ κα-
ταραμένον· καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ πῇ τὸν Ἰησοῦ Κύριον παρὰ μόνο μὲ πνεῦμα ἅ-
4 γιο. ὑπάρχουν δὲ κατηγορίες χαρισμάτων, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα εἶναι τὸ ἴδιο· καὶ κατηγο- 4 5

ρίες διακονιῶν ὑπάρχουν, ὁ Κύριος ὅμως εἶναι ὁ ἴδιος· καὶ κατηγορίες ἐνεργημάτων 6
ὑπάρχουν, ὁ θεὸς ὅμως εἶναι ὁ ἴδιος, αὐτὸς ποὺ ἐνεργεῖ ὅλα τὰ ἐνεργήματα μέσα σὲ
5 ὅλους. στὸν καθένα ὅμως δίνεται ἡ ἐκδήλωσι τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον του. 7
6 διότι σ' ἄλλον δίνεται μὲ τὸ πνεῦμα λόγος σοφίας, σ' ἄλλον λόγος γνώσεως μὲ τὸ ἴ- 8
7 διο πνεῦμα, σ' ἄλλον πίστι μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα, σ' ἄλον χαρίσματα ἰαμάτων μὲ τὸ ἴδιο 9 10
πνεῦμα, σ' ἄλλον ἐνεργήματα δυνάμεων, σ' ἄλλον προφητεία, σ' ἄλλον διακρίσεις
8 πνευμάτων, σ' ἄλλον γένη γλωσσῶν, σ' ἄλλον ἑρμηνεία γλωσσῶν· ὅλα δὲ αὐτὰ τὰ θέ- 11
τει σ' ἐνέργεια τὸ ἕνα καὶ τὸ ἴδιο πνεῦμα, ποὺ μοιράζει στὸν καθένα ἰδιαιτέρως ὅ-
πως θέλει.

29 1 Ὅπως ἀκριβῶς τὸ σῶμα εἶναι ἕνα κι ἔχει μέλη πολλά, κι ὅλα τὰ μέλη τοῦ ἑνὸς 12
2 σώματος, ἂν καὶ εἶναι πολλά, εἶναι ἕνα σῶμα, ἔτσι καὶ ὁ Χριστός· διότι ὅλοι μας βα- 13
πτιστήκαμε σ' ἕνα πνεῦμα, γιὰ νὰ γίνουμε ἕνα σῶμα, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴ-
3 τε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ ὅλοι ποτιστήκαμε σὲ ἕνα πνεῦμα. γιατὶ τὸ σῶμα δὲν εἶ- 14
4 ναι ἕνα μέλος, ἀλλὰ πολλά. ἂν πῇ τὸ πόδι 'Δὲν ἀνήκω στὸ σῶμα, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι 15
5 χέρι', γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν ἀνήκει στὸ σῶμα; κι ἂν πῇ τὸ αὐτὶ 'Δὲν ἀνήκω στὸ σῶ- 16
μα, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι μάτι', γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν ἀνήκει στὸ σῶμα; ἀνήκει, ἢ δὲν ἀνή-
6 κει; ἂν ὅλο τὸ σῶμα ἦταν μάτι, πῶς θὰ εἶχε ἀκοή; ἂν ὅλο ἦταν ἀκοή, πῶς θὰ εἶχε ὄ- 17
7 8 σφρησι; τώρα ὅμως ὁ θεὸς ἔβαλε τὰ μέλη τὸ καθένα τους στὸ σῶμα ὅπως θέλησε. κι 18 19
9 ἂν ἦταν τὰ πάντα ἕνα μέλος, πῶς θὰ ὑπῆρχε σῶμα; τώρα ὅμως ὑπάρχουν πολλὰ μὲν 20
10 μέλη, ἕνα δὲ σῶμα. καὶ δὲν μπορεῖ τὸ μάτι νὰ πῇ στὸ χέρι 'Δὲν σὲ χρειάζομαι', ἢ τὸ 21
11 κεφάλι νὰ πῇ στὰ πόδια 'Δὲν σᾶς χρειάζομαι'· ἀλλὰ τὰ μέλη τοῦ σώματος ποὺ φαί- 22
12 νονται ὅτι εἶναι ἀσθενέστερα, εἶναι πολὺ περισσότερο ἀναγκαῖα, κι ἐκεῖνα ποὺ θεω- 23
13 ροῦνται ὅτι εἶναι τὰ πιὸ ταπεινὰ τοῦ σώματος, ἐκεῖνα τὰ τιμοῦμε περισσότερο, καὶ
14 τ' ἀπαρουσίαστά μας ἔχουν περισσότερη περιστολή, τὰ δὲ εὐπαρουσίαστά μας δὲν 24
15 χρειάζονται περιστολή. ἀλλ' ὁ θεὸς συναρμολόγησε τὸ σῶμα δίνοντας περισσότερη
16 τιμὴ σ' ἐκεῖνο ποὺ ἔρχεται τελευταῖο, γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ στὸ σῶμα σχίσμα, ἀλλὰ τὰ 25
17 μέλη νὰ δείχνουν τὴν ἴδια φροντίδα τὸ ἕνα γιὰ τὸ ἄλλο· καὶ εἴτε πάσχει ἕνα μέλος, 26
συμπάσχουν ὅλα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἕνα μέλος, χαίρονται μαζί του ὅλα τὰ μέ-
18 19 λη. καὶ σεῖς εἶστε σῶμα Χριστοῦ καὶ ἐπὶ μέρους μέλη. καὶ ἔβαλε ὁ θεὸς στὴν ἐκκλη- 27 28
20 σία πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφῆτες, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα ἐκτελε-
στὰς δυνάμεων, ἔπειτα φορεῖς χαρισμάτων ἰαματικῶν, ἔπειτα βοήθειες, διοικήσεις,
21 γένη γλωσσῶν. μήπως εἶναι ὅλοι ἀπόστολοι; μήπως ὅλοι προφῆτες; μήπως ὅλοι δι- 29
22 δάσκαλοι; μήπως ὅλοι ἐκτελεσταὶ δυνάμεων; μήπως ἔχουν ὅλοι χαρίσματα ἰαμάτων; 30
23 μήπως ὅλοι λαλοῦν γλῶσσες; μήπως ὅλοι διερμηνεύουν; νὰ λαχταρᾶτε δὲ μὲ ζῆλο τὰ
χαρίσματα τ' ἀνώτερα.

30 1 2 Ἔχω ἀκόμη νὰ σᾶς δείξω τὸν πιὸ ὑπέροχο δρόμο. ἐὰν μιλῶ τὶς γλῶσσες τῶν ἀν- 31 1 **13**
θρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων, καὶ δὲν ἔχω ἀγάπη, εἶμαι ἕνας χαλκὸς ποὺ βροντάει ἢ ἕνα
3 κύμβαλο ποὺ ἀλαλάζει. κι ἂν ἔχω προφητεία καὶ ξέρω ὅλα τὰ μυστικὰ κι ὅλη τὴ 2
γνῶσι, κι ἂν ἔχω ὅλη τὴν πίστι, ὥστε νὰ μετατοπίζω βουνά, καὶ δὲν ἔχω ἀγάπη, δὲν
4 εἶμαι τίποτε. κι ἂν ταΐσω ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου, κι ἂν παραδώσω τὸ σῶμα μου νὰ 3
5 καῶ, καὶ δὲν ἔχω ἀγάπη, δὲν ὠφελοῦμαι τίποτε. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, δείχνει ἐπιεί- 4
6 κεια, ἡ ἀγάπη δὲν ζηλεύει, ἡ ἀγάπη δὲν σαχλαμαρίζει, δὲν φουσκώνει, δὲν ἀσχημο- 5
νεῖ, δὲν γυρεύει τὰ δικά της, δὲν ἐξοργίζεται, δὲν σκέφτεται τὸ κακό, δὲν χαίρεται 6
7 μὲ τὴν ἀδικία, χαίρεται δὲ μαζὶ μὲ τὴν ἀλήθεια· ὅλα τὰ σκεπάζει, ὅλα τὰ παραδίνει 7
8 μ' ἐμπιστοσύνη, ὅλα τὰ ἐλπίζει, ὅλα τὰ ὑπομένει. ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ 8
προφητεῖες, θὰ καταργηθοῦν· εἴτε γλῶσσες, θὰ σταματήσουν· εἴτε γνῶσι, θὰ καταρ-
9 γηθῇ. μερικῶς δὲ γνωρίζουμε καὶ μερικῶς προφητεύουμε· κι ὅταν ἔρθῃ τὸ τέλειο, τό- 9 10
10 τε τὸ μερικὸ θὰ καταργηθῇ. ὅταν ἤμουν νήπιος, σὰ νήπιος μιλοῦσα, σὰ νήπιος φρο- 11
νοῦσα, σὰ νήπιος σκεφτόμουν· ὅταν ὅμως ἔγινα ἄντρας, κατάργησα τὰ τοῦ νηπίου.

11 γιατὶ τώρα βλέπουμε ἀπὸ καθρέφτη, αἰνιγματικά, τότε ὅμως πρόσωπο μὲ πρόσωπο· 12
12 τώρα γνωρίζω μερικῶς, τότε θὰ γνωρίζω πλήρως ὅπως καὶ ἔγινα γνωστός. καὶ τώρα 13
πιὰ μένει ἡ πίστι ἡ ἐλπίδα ἡ ἀγάπη, τὰ τρία αὐτά· ἀνώτερη δὲ ἀπ' αὐτὰ ἡ ἀγάπη.
13 τρέξτε γιὰ τὴν ἀγάπη. 1 **14**

31 1 2 Νἄχετε δὲ ζῆλο καὶ γιὰ τὰ πνευματικά, καὶ πιὸ πολὺ νὰ προφητεύετε. διότι ἐκεῖ- 2
νος ποὺ γλωσσολαλεῖ δὲν μιλάει στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ στὸ θεό· κανεὶς δὲν τὸν κα-
3 ταλαβαίνει, ἀλλὰ λέει μυστικὰ μὲ τὸ πνεῦμα. ἐνῷ ἐκεῖνος ποὺ προφητεύει λαλεῖ 3
4 στοὺς ἀνθρώπους οἰκοδομὴ καὶ στηριγμὸ καὶ παρηγορία. ἐκεῖνος ποὺ γλωσσολαλεῖ 4
5 οἰκοδομεῖ τὸν ἑαυτό του, ἐνῷ ἐκεῖνος ποὺ προφητεύει οἰκοδομεῖ τὴν ἐκκλησία. θέλω 5
6 δὲ ὅλοι σας νὰ γλωσσολαλῆτε, ἀλλὰ περισσότερο νὰ προφητεύετε· διότι ἐκεῖνος ποὺ
προφητεύει εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ κεῖνον ποὺ γλωσσολαλεῖ, ἐκτὸς ἂν ὁ δεύτερος διερ-
7 μηνεύῃ, γιὰ νὰ οἰκοδομηθῇ ἡ ἐκκλησία. καὶ τώρα, ἀδελφοί, ἂν ἔρθω κοντά σας καὶ 6
γλωσσολαλῶ, τί θὰ σᾶς ὠφελήσω, ἂν δὲν σᾶς μιλήσω ἢ μὲ ἀποκάλυψι ἢ μὲ γνῶσι ἢ
8 μὲ προφητεία ἢ μὲ διδαχή; ὁμοίως καὶ τ' ἄψυχα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἄν, ὅταν ἠ- 7
χοῦν, δὲν δώσουν νόημα στοὺς φθόγγους, πῶς θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸ τί εἶναι αὐτὸ ποὺ
9 παίζει ὁ αὐλὸς ἢ ἡ κιθάρα; καὶ ἡ σάλπιγγα βέβαια ἂν δώσῃ ἀκατανόητο σάλπισμα, 8
10 ποιός θὰ ἑτοιμαστῇ γιὰ μάχη; ἔτσι καὶ σεῖς μὲ τὴ γλῶσσα, ἂν δὲν δώσετε λόγο μὲ εὐ- 9
11 κρινῆ σημασία, πῶς θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸ αὐτὸ ποὺ λέτε; θὰ μιλᾶτε στὸ βρόντο. ὑπάρ- 10
χουν παραδείγματος χάριν στὸν κόσμο τόσες γλῶσσες, καὶ καμμία ἀπ' αὐτὲς δὲν εἶ-
12 ναι χωρὶς σημασία· ἂν λοιπὸν δὲν ξέρω τὴ σημασία τῆς γλώσσης, θὰ εἶμαι γι' αὐτὸν 11
13 ποὺ μιλάει βάρβαρος κι ἐκεῖνος γιὰ μένα βάρβαρος. ἔτσι καὶ σεῖς, μιὰ ποὺ ἔχετε ζῆ- 12
λο γιὰ πνευματικὰ χαρίσματα, νὰ ζητᾶτε καὶ μὲ τὸ παραπάνω αὐτὰ ποὺ συντελοῦν
14 στὴν οἰκοδομὴ τῆς ἐκκλησίας. γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐκεῖνος ποὺ γλωσσολαλεῖ νὰ ζητάῃ 13
15 στὴν προσευχή του νὰ διερμηνεύῃ. διότι, ἂν προσεύχωμαι μὲ γλωσσολαλία, προσεύ- 14
16 χεται τὸ πνεῦμα μου, ἐνῷ αὐτὸ ποὺ ἐννοῶ εἶναι ἄκαρπο. τί γίνεται λοιπόν; θὰ προ- 15
σευχηθῶ μὲ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ θὰ προσευχηθῶ καὶ μὲ νόημα· θὰ ψάλω μὲ τὸ πνευματι-
17 κὸ χάρισμα, ἀλλὰ θὰ ψάλω καὶ μὲ νόημα. διότι, ἂν εὐλογήσῃς μὲ τὸ πνευματικὸ χά- 16
ρισμα, ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὴ θέσι τοῦ ἁπλοῦ ἰδιώτου πῶς θὰ πῇ τὸ 'Ἀμὴν' στὸ τέλος
18 τῆς δικῆς σου εὐχαριστίας; ἀφοῦ δὲν ξέρει τί λές. ἐσὺ βέβαια καλὰ εὐχαριστεῖς, ὁ 17
19 ἄλλος ὅμως δὲν οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ τὸ θεό μου ποὺ γλωσσολαλῶ περισσότερο 18
20 ἀπ' ὅλους σας· στὴν ἐκκλησία ὅμως θέλω νὰ πῶ πέντε λόγια μὲ τὸ νόημα ποὺ ἐννοῶ, 19
21 γιὰ νὰ κατηχήσω τοὺς ἄλλους, παρὰ μύρια λόγια μὲ γλωσσολαλία. ἀδελφοί, μὴ γίνε- 20
στε παιδιὰ στὰ μυαλά, ἀλλὰ στὴν κακία νὰ νηπιάζετε· στὰ μυαλὰ νὰ εἶστε ἐνήλικες.
22 στὸ Νόμο εἶναι γραμμένο ὅτι *Θὰ μιλήσω στὸ λαὸ αὐτὸ μὲ ξενογλώσσους καὶ σὲ ἄλ-* 21
23 *λες γλῶσσες, καὶ οὔτε ἔτσι θὰ μὲ καταλάβουν, λέει ὁ Κύριος.* ὥστε οἱ γλῶσσες εἶναι 22
24 μόνο ἕνα σημεῖο, ὄχι γι' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀπίστους· ἐνῷ ἡ προ-
25 φητεία δὲν εἶναι γιὰ τοὺς ἀπίστους ἀλλὰ γι' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν. ἂν λοιπὸν συ- 23
γκεντρωθῇ ὅλη ἡ ἐκκλησία σ' ἕνα χῶρο καὶ γλωσσολαλοῦν ὅλοι, καὶ μποῦν ἐκείνη
26 τὴν ὥρα ἁπλοῖ ἰδιῶτες ἢ ἄπιστοι, δὲν θὰ ποῦν ὅτι τρελλαθήκατε; ἂν ὅμως ὅλοι προ- 24
φητεύουν, καὶ μπῇ ἕνας ἄπιστος ἢ ἁπλὸς ἰδιώτης, ἐλέγχεται ἀπ' ὅλους, ἀνακρίνεται 25
27 ἀπ' ὅλους, κι ἔτσι τὰ κρυφὰ τῆς διανοίας του γίνονται φανερά· καὶ τότε θὰ πέσῃ μὲ
τὸ πρόσωπο κάτω καὶ θὰ προσκυνήσῃ τὸ θεό, ὁμολογώντας ὅτι πράγματι ὁ θεὸς εἶ-
28 ναι ἀνάμεσα σὲ σᾶς. τί γίνεται λοιπόν, ἀδελφοί; ὅταν συγκεντρώνεστε ὁ καθένας 26
σας ἔχει ψαλμό, ἔχει διδαχή, ἔχει γλῶσσα, ἔχει ἀποκάλυψι, ἔχει ἑρμηνεία· ὅλα νὰ γί-
29 νωνται γιὰ τὴν οἰκοδομή. εἴτε κάποιος γλωσσολαλεῖ, μέχρι δύο ἢ τὸ περισσότερο 27
30 τρεῖς, καὶ μὲ τὴ σειρά, καὶ ἕνας νὰ διερμηνεύῃ· ἂν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ διερμηνευτής, 28
31 στὴν ἐκκλησία νὰ σιωπᾷ, νὰ γλωσσολαλῇ δὲ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ τὸ θεό. καὶ 29
προφῆτες νὰ μιλοῦν μέχρι δύο ἢ τρεῖς, οἱ δὲ ἄλλοι νὰ κάνουν ἐκτίμησι γνησιότητος·
32 ἂν ὅμως, ἐκεῖ ποὺ προφητεύει ἕνας, δοθῇ ἀποκάλυψι σὲ ἄλλον ποὺ κάθεται στὸ ἀ- 30

33 κροατήριο, ὁ πρῶτος νὰ σταματάῃ. ἔτσι μπορεῖτε νὰ προφητεύετε ὅλοι ἕνας ἕνας, 31
34 γιὰ νὰ μαθαίνουν ὅλοι καὶ νὰ στηρίζωνται ὅλοι· τὰ δὲ πνεύματα τῶν προφητῶν 32
35 στοὺς προφῆτες ὑποτάσσονται· διότι ὁ θεὸς δὲν εἶναι θεὸς τῆς ἀκαταστασίας ἀλλὰ 33
θεὸς τῆς εἰρήνης.

32 1 Ὅπως σ' ὅλες τὶς ἐκκλησίες τῶν ἁγίων, οἱ γυναῖκες σας στοὺς ἐκκλησιασμοὺς νὰ 34
σιωποῦν· διότι δὲν ἔχει ἐπιτραπῆ σ' αὐτὲς νὰ μιλοῦν, ἀλλὰ νὰ ὑποτάσσωνται, ὅπως
2 λέει κι ὁ Νόμος. κι ἂν θέλουν νὰ μάθουν κάτι, νὰ ῥωτοῦν τοὺς ἄντρες των στὸ σπίτι· 35
3 διότι εἶναι αἰσχρὸ γιὰ τὶς γυναῖκες νὰ μιλοῦν στὴν ἐκκλησία. ἢ μήπως ἀπὸ σᾶς βγῆ- 36
4 κε ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἢ σὲ σᾶς μόνο ἔφτασε; κι ἂν κανεὶς περνιέται γιὰ προφήτης ἢ 37
πνευματικός, ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὰ ποὺ σᾶς γράφω, ὅτι εἶναι ἐντολὲς τοῦ Κυρίου· κι
5 ἂν ἀγνοῇ, ν' ἀγνοῇ. ὥστε, ἀδελφοί, νὰ λαχταρᾶτε μὲ ζῆλο τὸ νὰ προφητεύετε, καὶ τὴ 38 39
6 γλωσσολαλία νὰ μὴ τὴν ἐμποδίζετε· ὅλα νὰ γίνωνται μὲ εὐπρέπεια καὶ τάξι. 40

33 1 Σᾶς κάνω γνωστὸ δέ, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιο ποὺ σᾶς εὐαγγελίστηκα, αὐτὸ ποὺ 1 **15**
2 καὶ παραλάβατε, στὸ ὁποῖο καὶ στέκεστε, μὲ τὸ ὁποῖο καὶ σῴζεστε, σᾶς κάνω γνω- 2
στὸ μὲ ποιό λόγο σᾶς εὐαγγελίστηκα, ἂν τὸν κρατᾶτε· ἐκτὸς ἂν πιστεύσατε ἐπιπό-
3 λαια. σᾶς παρέδωσα λοιπὸν ἐν πρώτοις αὐτὸ ποὺ καὶ παρέλαβα, ὅτι ὁ Χριστὸς πέ- 3
4 θανε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές, καὶ ὅτι θάφτηκε, καὶ ὅτι ἀναστή- 4
5 θηκε τὴν τρίτη μέρα σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές, καὶ ὅτι ἐμφανίστηκε στὸν Κηφᾶ, ἔπει- 5
6 τα στοὺς δώδεκα· ἔπειτα ἐμφανίστηκε σὲ πεντακόσιους ἀδελφοὺς σὲ μία φορά, κι 6
7 ἀπ' αὐτοὺς οἱ περισσότεροι μένουν μέχρι τώρα, μερικοὶ δὲ καὶ κοιμήθηκαν· ἔπειτα 7
8 ἐμφανίστηκε στὸν Ἰάκωβο, ἔπειτα στοὺς ἀποστόλους ὅλους· τελευταία δὲ ἀπ' ὅλους, 8
9 σὰν στὸ ἔκτρωμα, ἐμφανίστηκε καὶ σ' ἐμένα. διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀπο- 9
10 στόλων, ποὺ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι ἀπόστολος, διότι δίωξα τὴν ἐκκλησία τοῦ 10
θεοῦ· κι ἀπὸ χάρι τοῦ θεοῦ εἶμαι αὐτὸ ποὺ εἶμαι· καὶ ἡ χάρι του αὐτὴ σ' ἐμένα δὲν
πῆγε χαμένη, ἀλλὰ κοπίασα περισσότερο ἀπ' ὅλους αὐτούς, κι ὄχι ἐγώ, ἀλλ' ἡ χάρι
11 τοῦ θεοῦ ποὺ εἶναι μαζί μου. εἴτε λοιπὸν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, ἔτσι κηρύττουμε κι ἔτσι πι- 11
στεύσατε.

34 1 Κι ἂν ὁ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, πῶς μερικοὶ ἀνάμεσά 12
2 σας λὲν ὅτι ἀνάστασι νεκρῶν δὲν ὑπάρχει; κι ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀνάστασι νεκρῶν, τότε 13
3 οὔτε ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε· κι ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε, μάταιο φυσικὰ τὸ κή- 14
4 ρυγμά μας, μάταιη δὲ καὶ ἡ πίστι σας. πιανόμαστε δὲ καὶ ψευδομάρτυρες κατὰ τοῦ 15
θεοῦ, διότι μαρτυρήσαμε κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἀνέστησε τὸ Χριστό, ποὺ δὲν τὸν ἀνέ-
5 στησε, ἂν φυσικὰ δὲν ἀνασταίνωνται νεκροί· διότι ἂν δὲν ἀνασταίνωνται νεκροί, τό- 16
6 τε οὔτε κι ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε. κι ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε, μάταιη ἡ πίστι 17
7 σας· εἶστε ἀκόμη στὶς ἁμαρτίες σας. ἄρα καὶ ὅσοι κοιμήθηκαν ἐν Χριστῷ, χάθηκαν. 18
8 ἂν ἔχουμε ἐλπίσει στὸ Χριστὸ μόνο γιὰ τὴ ζωὴ αὐτή, εἴμαστε οἱ πιὸ ἀξιολύπητοι ἀπ' 19
9 ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. τώρα ὅμως ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, ἔγινε ἀπαρχὴ 20
10 τῶν κεκοιμημένων. ἐπειδὴ φυσικὰ ὁ θάνατος ἦρθε μὲ ἄνθρωπο, μὲ ἄνθρωπο ἐπίσης 21
11 ἦρθε ἀνάστασι νεκρῶν. ὅπως ὅλοι ὡς σάρκα τοῦ Ἀδὰμ πεθαίνουν, ἔτσι καὶ ὅλοι ὡς 22
12 ἐν Χριστῷ ἄνθρωποι θὰ ζωοποιηθοῦν. κι ὁ καθένας στὴ δική του σειρά· ἀπαρχὴ ὁ 23
13 Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ὅταν θὰ παρουσιαστῇ αὐτός· ἔπειτα τὸ τέλος, ὅταν 24
θὰ παραδώσῃ τὴ βασιλεία στὸ θεὸ καὶ πατέρα, ὅταν θὰ καταργήσῃ κάθε ἀρχὴ καὶ
14 κάθε ἐξουσία καὶ δύναμι. διότι πρόκειται νὰ βασιλεύῃ 25

μέχρι νὰ βάλῃ ὅλους *τοὺς ἐχθροὺς κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του.*

15 ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος· διότι 26

ὅλα τὰ ὑπέταξε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του.

16 κι ὅταν λέῃ ὅτι *ἔχουν ὑποταγῇ τὰ πάντα,* ἐννοεῖται ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ κεῖνον ποὺ ὑπέτα- 27

17 ξε σ' αὐτὸν τὰ πάντα. κι ὅταν ὑποταγοῦν σ' αὐτὸν τὰ πάντα, τότε κι ὁ ἴδιος ὁ υἱὸς 28
θὰ ὑποταγῇ σ' ἐκεῖνον ποὺ τοῦ ὑπέταξε τὰ πάντα, γιὰ νὰ εἶναι ὁ θεὸς σὲ ὅλους τὰ
18 πάντα. τί θὰ κάνουν λοιπὸν ὅσοι βαπτίζονται γιὰ τὴ μεταθανάτια ζωή, ἂν γενικὰ νε- 29
19 κροὶ δὲν ἀνασταίνωνται; γιατί καὶ βαπτίζονται γιὰ τὴ μεταθανάτια ζωή; γιατί κι ἐ- 30
20 μεῖς κινδυνεύουμε κάθε ὥρα; κάθε μέρα πεθαίνω, μὰ τὸ καύχημά μου γιὰ σᾶς τὸ ὁ- 31
21 ποῖο ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας. ἂν μόνο γιὰ τὴ φυσικὴ ἀνθρώπι- 32
22 νη ζωὴ θηριομάχησα στὴν Ἔφεσο, ποιό θὰ ἦταν τὸ κέρδος μου; ἂν δὲν ἀνασταίνω- 33
νται νεκροί, τότε

Νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε, γιατὶ αὔριο πεθαίνουμε.

23 ὄχι, μὴν πλανᾶσθε· 34

Φθείρουν τοὺς καλοὺς χαρακτῆρες οἱ κακὲς συναναστροφές.

ξεμεθύστε ὅπως πρέπει καὶ μὴν ἁμαρτάνετε· διότι μερικοὶ ἔχουν ἄγνοια θεοῦ· σᾶς τὸ λέω, γιὰ νὰ ντραπῆτε.

35 1 Ἀλλὰ θὰ πῇ κανείς· Πῶς ἀνασταίνονται οἱ νεκροί; καὶ μὲ ποιό σῶμα ἔρχονται; 35
2 ἀνόητε, ἐσὺ αὐτὸ ποὺ σπέρνεις, δὲν ζωοποιεῖται, ἂν δὲν πεθάνῃ· κι ὅταν τὸ σπέρνῃς, 36 37
3 δὲν σπέρνεις τὸ σῶμα ποὺ θὰ προκύψῃ, ἀλλὰ γυμνὸ κόκκο, παραδείγματος χάριν σί-
4 του ἢ κάποιου ἀπὸ τὰ ἄλλα· ὁ δὲ θεὸς δίνει σ' αὐτὸ σῶμα, ὅπως αὐτὸς θέλησε, καὶ
5 στὸ κάθε σπέρμα τὸ δικό του σῶμα. δὲν εἶναι κάθε σάρκα ἡ ἴδια σάρκα, ἀλλὰ ἄλλη 39
μὲν τῶν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ ἡ σάρκα τῶν κτηνῶν, ἄλλη τῶν ψαριῶν, ἄλλη τῶν πτη-
6 νῶν. καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἡ δόξα τῶν ἐπου- 40
7 ρανίων, ἄλλη δὲ ἡ δόξα τῶν ἐπιγείων· ἄλλη ἡ δόξα τοῦ ἡλίου, ἄλλη ἡ δόξα τῆς σε- 41
λήνης, καὶ ἄλλη ἡ δόξα τῶν ἀστέρων· διότι ἀστέρας ἀπὸ ἀστέρα διαφέρει στὴ δόξα.
8 9 ἔτσι καὶ ἡ ἀνάστασι τῶν νεκρῶν· σπέρνεται φθαρτό, ἀνασταίνεται ἄφθαρτο· σπέρνε- 42 43
10 ται ἄδοξο, ἀνασταίνεται ἔνδοξο· σπέρνεται ἀνίσχυρο, ἀνασταίνεται ἰσχυρό· σπέρνε- 44
ται σῶμα σαρκικό, ἀνασταίνεται σῶμα πνευματικό. ὑπάρχει σῶμα σαρκικό, καὶ ὑ-
11 πάρχει σῶμα πνευματικό. ἔτσι ἄλλωστε εἶναι καὶ γραμμένο· *Ἔγινε ὁ* πρῶτος *ἄνθρω-* 45
12 *πος,* ὁ Ἀδάμ, *ψυχὴ ζῶσα·* ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ πνεῦμα ποὺ ζωοποιεῖ. ὄχι ὅμως πρῶτα 46
13 τὸ πνευματικό, ἀλλὰ τὸ σαρκικό, ἔπειτα τὸ πνευματικό. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἀπὸ τὴ 47
14 γῆ χωματένιος, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος, ἀπὸ τὸν οὐρανό. ὅ,τι λογῆς ἦταν ὁ
χωματένιος, τέτοιοι εἶναι καὶ οἱ χωματένιοι, κι ὅ,τι λογῆς ὁ ἐπουράνιος, τέτοιοι καὶ 48
15 οἱ ἐπουράνιοι. κι ὅπως φορέσαμε τὴν εἰκόνα τοῦ χωματένιου, θὰ φορέσουμε καὶ τὴν 49
16 εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. καὶ μ' αὐτὸ ἐννοῶ, ἀδελφοί, ὅτι σάρκα καὶ αἷμα δὲν μπο- 50
ροῦν νὰ κληρονομήσουν βασιλεία θεοῦ, οὔτε ἡ φθορὰ κληρονομεῖ τὴν ἀφθαρσία.
17 ἰδοὺ σᾶς λέω ἕνα μυστήριο· δὲν θὰ κοιμηθοῦμε μὲν ὅλοι, θὰ μεταβληθοῦμε ὅμως ὅ- 51
18 λοι, ἀκαριαία, σ' ἕνα παίξιμο ματιοῦ, κατὰ τὸ ἔσχατο σάλπισμα· διότι θὰ σαλπίσῃ, 52
19 καὶ οἱ νεκροὶ θ' ἀναστηθοῦν ἄφθαρτοι, κι ἐμεῖς θὰ μεταβληθοῦμε. διότι πρέπει τὸ 53
20 φθαρτὸ αὐτὸ νὰ φορέσῃ ἀφθαρσία καὶ τὸ θνητὸ αὐτὸ νὰ φορέσῃ ἀθανασία. κι ὅταν 54
τὸ φθαρτὸ αὐτὸ φορέσῃ ἀφθαρσία καὶ τὸ θνητὸ αὐτὸ φορέσῃ ἀθανασία, τότε θὰ
21 πραγματοποιηθῇ ὁ λόγος ὁ γραμμένος· *Καταπόθηκε ὁ θάνατος νικημένος. ποῦ εἶναι,* 55
22 *θάνατε, τὸ κεντρί σου; ποῦ εἶναι, ᾅδη, τὸ καύχημά σου ὡς νικητοῦ;* τὸ δὲ κεντρὶ τοῦ 56
23 θανάτου εἶναι ἡ ἁμαρτία, καὶ ἡ δύναμι τῆς ἁμαρτίας ὁ Νόμος. εὐχαριστία δὲ στὸ 57
θεὸ ποὺ μᾶς δίνει τὸ καύχημα τοῦ νικητοῦ διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χρι-
24 στοῦ. ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, γίνεστε ἑδραῖοι, ἀμετακίνητοι, δραστηριώτατοι 58
στὸ ἔργο τοῦ Κυρίου πάντοτε, ξέροντας ὅτι ὁ κόπος σας δὲν εἶναι μάταιος ἐν Κυ-
ρίῳ.

36 1 Γιὰ δὲ τὴ συλλογὴ ποὺ γίνεται γιὰ τοὺς ἁγίους, ὅπως ἀκριβῶς τὴ ῥύθμισα στὶς 1 **16**
2 ἐκκλησίες τῆς Γαλατίας, ἔτσι νὰ κάνετε καὶ σεῖς. κάθε πρώτη τῆς ἑβδομάδος ὁ καθέ- 2

νας σας ν' ἀποταμιεύῃ στὸ σπίτι του ὅ,τι εὐκολύνεται, γιὰ νὰ μὴ γίνωνται ἔρανοι τό-
3 τε ποὺ θὰ ἔρθω. κι ὅταν ἔρθω, ὅποιους θὰ κρίνετε καταλλήλους, αὐτοὺς θὰ στείλω μ' 3
4 ἐπιστολὲς νὰ μεταφέρουν τὴ δωρεά σας στὴν Ἰερουσαλήμ· κι ἂν ἀξίζῃ νὰ πάω κι ἐ-
5 γώ, θὰ πᾶνε μαζί μου. θὰ ἔρθω δὲ σὲ σᾶς, ὅταν περάσω τὴ Μακεδονία· διότι τὴ Μα-
6 κεδονία περιοδεύω. σὲ σᾶς δέ, ἂν τύχῃ, θὰ περαμείνω ἢ καὶ θὰ ξεχειμωνιάσω, γιὰ
7 νὰ μὲ προπέμψετε σεῖς, ὅπου κι ἂν κατευθυνθῶ. διότι τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν θέλω νὰ σᾶς
δῶ σὰν περαστικός, ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ παραμείνω κοντά σας κάποιο χρόνο, ἐὰν ὁ Κύ-
8 9 ριος ἐπιτρέπῃ. θὰ παραμείνω δὲ στὴν Ἔφεσο μέχρι τὴν πεντηκοστή· διότι μοῦ ἔχει 8 9
ἀνοιχτῆ θύρα μεγάλη καὶ ἐνεργός, καὶ ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἀντίθετοι.

37 1 Κι ἂν ἔρθῃ ὁ Τιμόθεος, κυττᾶτε νὰ σᾶς συμπεριφέρεται ἄφοβα· διότι ἐργάζεται 10
2 τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου ὅπως κι ἐγώ· μὴν τὸν ταπεινώσῃ λοιπὸν κανείς. ξεπροβοδίστε 11
τον δὲ εἰρηνικά, γιὰ νὰ ἔρθῃ σ' ἐμένα· διότι τὸν περιμένω μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς.

38 1 Γιὰ δὲ τὸν Ἀπολλὼ τὸν ἀδελφό, τὸν παρακάλεσα πολὺ μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς 12
2 νὰ ἔρθῃ σὲ σᾶς, ἀλλὰ μὲ κανέναν τρόπο δὲν ὑπῆρξε θέλημα νὰ ἔρθῃ τώρα· θὰ ἔρθῃ
ὅμως, ὅταν θὰ βρῇ καλὴ εὐκαιρία.

39 1 2 Γρηγορεῖτε καὶ στέκεστε ὄρθιοι στὴν πίστι, φανῆτε ἄντρες, φανῆτε δυνατοί. κά- 13
3 θε τὶ ποὺ κάνετε νὰ τὸ κάνετε μὲ ἀγάπη. σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί· ξέρετε τὴν οἰ- 14 15
κογένεια τοῦ Στεφανᾶ, ὅτι εἶναι προσφορὰ ἀπαρχῆς τῆς Ἀχαΐας καὶ ἔταξαν τοὺς ἑ-
4 αυτούς των νὰ διακονοῦν τοὺς ἁγίους· καὶ σεῖς νὰ ὑποτάσσεστε στοὺς τέτοιους καὶ 16
5 σ' ὁποιονδήποτε ποὺ συνεργεῖ καὶ κοπιάζει. χαίρομαι δὲ μὲ τὴν παρουσία τοῦ Στε- 17
φανᾶ καὶ τοῦ Φορτουνάτου καὶ τοῦ Ἀχαϊκοῦ, διότι αὐτοὶ ἀναπλήρωσαν αὐτὸ ποὺ ὀ-
6 φείλατε σεῖς· γιατὶ ἀνέπαυσαν τὸ δικό μου πνεῦμα καὶ τὸ δικό σας. ν' ἀναγνωρίζετε 18
λοιπὸν τοὺς τέτοιους.

40 1 Σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἐκκλησίες τῆς Ἀσίας. σᾶς στέλνουν πολλοὺς ἐν Κυρίῳ χαιρετι- 19
σμοὺς ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα μαζὶ μὲ τὴν ἐκκλησία ποὺ συγκεντρώνεται στὸ
2 σπίτι τους. σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἀδελφοὶ ὅλοι. χαιρετήστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ φίλημα ἅ- 20
γιο.

3 4 Ὁ χαιρετισμὸς μὲ τὸ δικό μου χέρι τοῦ Παύλου. ὅποιος δὲν ἀγαπάει τὸν Κύριο 21 22
Ἰησοῦ Χριστό, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος. ὁ Κύριος κοντά.

5 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μαζί σας. ἡ ἀγάπη μου μὲ ὅλους σας ἐν Χρι- 23 24
στῷ Ἰησοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β΄

1 1 Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ 1 **1**
ἀδελφός, στὴν ἐκκλησία τοῦ θεοῦ ποὺ εἶναι στὴν Κόρινθο μαζὶ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἁ-
2 γίους ποὺ εἶναι σ' ὅλη τὴν Ἀχαΐα· χάρι καὶ εἰρήνη σὲ σᾶς ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας 2
καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατέρας τῶν 3
4 οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς κάθε στηριγμοῦ, αὐτὸς ποὺ μᾶς στηρίζει σ' ὅλο μας τὸ στρίμωγ- 4
μα, γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ στηρίζουμε αὐτοὺς ποὺ βρίσκονται σ' ὁποιοδήποτε στρί-
5 μωγμα μὲ τὸν ἴδιο στηριγμὸ ποὺ στηριζόμαστε οἱ ἴδιοι ἀπὸ τὸ θεό· διότι, καθὼς ἀ- 5
πομένουν κι ἄλλα παθήματα τοῦ Χριστοῦ ποὺ πρέπει νὰ τὰ ὑπομείνουμε ἐμεῖς, ἔτσι
6 μέσῳ τοῦ Χριστοῦ περισσεύει κι ὁ στηριγμὸς ποὺ εἶναι γιὰ μᾶς. κι ὅταν στριμωχνό- 6
μαστε, αὐτὸ γίνεται γιὰ τὸ στηριγμό σας καὶ γιὰ τὴ σωτηρία σας, ποὺ ἐνεργεῖται μὲ
τὸ νὰ ὑπομένετε τὰ ἴδια παθήματα ποὺ πάσχουμε κι ἐμεῖς· καὶ ἡ ἐλπίδα μας γιὰ σᾶς
7 γίνεται ἔτσι βέβαιη· κι ὅταν στηριζόμαστε, αὐτὸ γίνεται πάλι γιὰ τὸ στηριγμό σας 7
καὶ γιὰ τὴ σωτηρία σας, διότι πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι, ὅπως ἀκριβῶς εἶστε συνεταῖροι
8 στὰ παθήματα, ἔτσι εἶστε καὶ στὸ στηριγμό. γιατὶ δὲν θέλουμε ν' ἀγνοῆτε, ἀδελφοί, 8
γιὰ τὸ στρίμωγμα ποὺ μᾶς συνέβη στὴν Ἀσία, ὅτι σηκώσαμε βάρος ὑπερβολικὰ πά-
9 νω ἀπὸ τὴ δύναμί μας, ὥστε νὰ μὴν ἔχουμε καμμία διέξοδο ἀκόμη καὶ πρὸς τὴ ζωή,
ἀλλ' οἱ ἴδιοι νιώθαμε μέσα μας σὰ θανατοποινῖτες· κι αὐτὸ γιὰ νὰ μὴν ἔχουμε πεποί- 9
10 θησι στὸν ἑαυτό μας, ἀλλὰ στὸ θεὸ ποὺ ἀνασταίνει τοὺς νεκρούς· αὐτὸς μᾶς γλύτω- 10
σε ἀπὸ τόσο βέβαιο θάνατο καὶ μᾶς γλυτώνει, σ' αὐτὸν ἐλπίσαμε ὅτι καὶ στὸ μέλλον
11 θὰ μᾶς γλυτώνῃ, καθὼς θὰ συντελῆτε καὶ σεῖς μὲ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν παράκλησί σας· κι 11
αὐτὸ γιὰ νὰ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ προκαλέσουν τὴ χάρι ἡ ὁποία θὰ μᾶς δοθῇ,
καὶ πολλοὶ ἐπίσης ἐκεῖνοι ποὺ θὰ εὐχαριστήσουν γιὰ τὴ χάρι αὐτή.
2 1 Αὐτὸ εἶναι τὸ καύχημά μας, ἡ μαρτυρία τῆς συνειδήσεώς μας, ὅτι στὸν κόσμο 12
πολιτευτήκαμε μὲ ἁπλότητα καὶ εἰλικρίνεια θεοῦ, ὄχι μὲ σοφία σαρκική, ἀλλὰ μὲ χά-
2 ρι θεοῦ, καὶ πιὸ πολὺ πολιτευτήκαμε ἔτσι πρὸς ἐσᾶς. δὲν σᾶς γράφουμε ἄλλα ἀπ' αὐ- 13
τὰ ποὺ ἐννοοῦμε, ἀλλ' αὐτὰ ποὺ διαβάζετε ἢ καὶ καταλαβαίνετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ
3 μέχρι τέλους θὰ καταλαβαίνετε, ὅπως καταλάβατε κι ἐμᾶς τοὺς ἴδιους ἐν μέρει, ὅτι 14
κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ εἴμαστε τὸ καύχημά σας, ὅπως καὶ σεῖς τὸ δικό
4 μας. καὶ μ' αὐτὴ τὴν πεποίθησι ἤθελα νἀρθῶ στὴν ἀρχὴ σὲ σᾶς, γιὰ νὰ δεχτῆτε μιὰ 15
5 δεύτερη δωρεά, κι ἀπὸ σᾶς νὰ περάσω στὴ Μακεδονία, κι ἀπὸ τὴ Μακεδονία νὰ ξα- 16
6 νάρθω πάλι σὲ σᾶς, κι ἀπὸ σᾶς νὰ προπεμφθῶ στὴν Ἰουδαία. θέλοντας λοιπὸν αὐτό, 17
μήπως ἐνήργησα ἐπιπόλαια; ἢ μήπως αὐτὰ ποὺ ἀποφασίζω τ' ἀποφασίζω ἐγὼ σὰν
ἄνθρωπος, ὥστε, ὅταν λέω ναί, νὰ μπορῶ νὰ ἐννοῶ ναί, κι ὅταν λέω ὄχι, νὰ μπορῶ
7 νὰ ἐννοῶ ὄχι; εἶναι ὅμως ἄξιος ἐμπιστοσύνης ὁ θεός, ποὺ ὅσες φορὲς σᾶς εἴπαμε κά- 18
8 τι, δὲν κατέληξε τὸ ναὶ σὲ ὄχι καὶ ἀντιστρόφως. διότι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ Ἰησοῦς Χρι- 19
στός, ποὺ σὲ σᾶς τὸν κηρύξαμε ἐμεῖς, ἐγὼ κι ὁ Σιλουανὸς κι ὁ Τιμόθεος, δὲν ὑπῆρξε
9 ποτὲ καὶ ναὶ καὶ ὄχι· ἐν Χριστῷ ὑπῆρξε μόνο ναί· γιατὶ ὅταν πρόκηται γιὰ ὑποσχέ- 20
σεις τοῦ θεοῦ, σ' αὐτὸν βρίσκεται τὸ ναὶ σ' αὐτὸν καὶ τὸ ἀμήν, δηλαδὴ στὸ θεό,
10 πρὸς δόξαν του ποὺ ἐξασφαλίζεται μὲ τὴ συνέπειά μας. ἐκεῖνος ὅμως ποὺ κι ἐμᾶς 21
11 καὶ σᾶς μᾶς ἑδραιώνει στὸ Χριστὸ καὶ μᾶς ἔχρισε εἶναι ὁ θεός, ὁ ἴδιος ποὺ μᾶς 22

σφράγισε κιόλας καὶ μ�ς ἔδωσε τὴν προκαταβολὴ τοῦ πνεύματος μέσα στὸν ἐσωτερικό μας ἄνθρωπο.

3 1 Ἐγὼ δὲ ἐπικαλοῦμαι γιὰ μάρτυρα τὸ θεὸ μὲ στοίχημα τὴ ζωή μου, ὅτι, ἐπειδὴ 23
2 σ�ς λυποῦμαι, δὲν ἦρθα ἄλλο στὴν Κόρινθο. ὄχι ὅτι εἴμαστε ἰδιοκτῆτες τῆς πίστεώς 24
3 σας· εἴμαστε ὅμως συντελεσταὶ τῆς χαρᾶς σας· στὴν πίστι στέκεστε οἱ ἴδιοι. κι ἀπο- 1 **2**
4 φάσισα γιὰ τὶς δικές μου κινήσεις τοῦτο, νὰ μὴ σᾶς ἔρθω πάλι ὀδυνηρός. διότι ἂν 2
σᾶς λυπῶ ἐγώ, τότε ποιός ἄλλος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μ' εὐφραίνει, ἂν ὄχι ἐκεῖνος ποὺ
5 ἔχει τὴν εὐαισθησία νὰ λυπᾶται ἀπὸ μένα; κι αὐτὸ ἀκριβῶς σᾶς τὸ ἔγραψα, γιὰ νὰ 3
μὴν ἔχω λύπη, ὅταν ἔρθω, ἀπὸ κείνους ποὺ θἄπρεπε νἄχω χαρά· γιατὶ γιὰ ὅλους σας
6 πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι χαίρεστε, ὅταν χαίρωμαι ἐγώ. σᾶς ἔγραψα ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ 4
στρίμωγμα καὶ σφίξιμο ψυχῆς, μὲ πολλὰ δάκρυα, ὄχι γιὰ νὰ λυπηθῆτε, ἀλλὰ γιὰ νὰ
7 νιώσετε τὴν περισσὴ ἀγάπη ποὺ σᾶς ἔχω. κι ἂν κάποιος μὲ λύπησε, ἐμένα δὲν μὲ λύ- 5
πησε παρὰ μόνο ἀπὸ μέρους του, γιατὶ δὲν θέλω νὰ ἐπιβαρύνω μ' αὐτὴ τὴν ἐνοχὴ ὅ-
8 9 λους ἐσᾶς. φτάνει στὸν τέτοιο ἡ τιμωρία αὐτὴ ποὺ τοῦ ἐπέβαλαν οἱ πολλοί· ἔτσι τώ- 6 7
ρα ἀντιθέτως νὰ τοῦ δώσετε πολλὴ χάρι καὶ νὰ τὸν στηρίξετε, μήπως ἀπὸ τὴν περισ-
10 σότερη λύπη καταποθῇ ὁ τέτοιος. γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ τοῦ δείξετε ἀποφασι- 8
11 στικὰ ἀγάπη. γι' αὐτὸ ἄλλωστε σᾶς ἔγραψα, γιὰ νὰ δῶ πόσο δόκιμοι εἶστε, ἂν εἶστε 9
12 ὑπάκουοι σὲ ὅλα. καὶ σ' ὅποιον κάνετε μιὰ χάρι, τὴν κάνω κι ἐγώ· διότι κι ἐγώ, ἂν 10
χαρίζω σὲ κάποιον κάτι, τὸ χαρίζω γιὰ χάρι σας ἐκ μέρους τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ μὴ
13 μ�ς λεηλατήσῃ ὁ σατανᾶς· γιατὶ δὲν ἀγνοοῦμε τὰ ἐπινοήματά του. 11

4 1 2 Ὅταν δὲ ἦρθα στὴν Τρῳάδα, γιὰ νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, κι ἐνῷ 12 13
μοῦ ἦταν ἀνοιγμένη θύρα ἐν Κυρίῳ, δὲν ἔνιωσα στὸ πνεῦμα μου ἄνεσι, ἐπειδὴ δὲν
βρῆκα τὸν ἀδελφό μου Τίτο, ἀλλὰ τοὺς ἔδωσα ὁδηγίες ἀποχαιρετώντας τους καὶ
3 βγῆκα γιὰ τὴ Μακεδονία. εὐχαριστία δὲ στὸ θεὸ ποὺ πάντοτε μ�ς δοξάζει ἐν Χρι- 14
4 στῷ καὶ σὲ κάθε τόπο κάνει φανερὸ τὸ ἄρωμα τῆς γνώσεώς του μ' ἐμᾶς· διότι γιὰ τὸ 15
θεὸ εἴμαστε εὐωδία Χριστοῦ καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ σῴζοται καὶ σ' ἐκείνους ποὺ πηγαί-
5 νουν στὴν ἀπώλεια· στοὺς μὲν ὀσμὴ θανάτου γιὰ τὴ θανάτωσί τους, στοὺς δὲ ὀσμὴ 16
6 ζωῆς γιὰ τὴ ζωοποίησί τους. κι αὐτὰ ποιός τὰ κάνει μὲ δική του δύναμι; δὲν εἴμαστε 17
σὰν τοὺς ἄλλους ποὺ καπηλεύονται σὰν ψιλικατζῆδες τὸ λόγο τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ κηρύττουμε τὸ λόγο τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ εἰλικρινῆ συνείδησι, ἀπὸ μέρους τοῦ θεοῦ, καὶ μπροστὰ στὸ θεό.

5 1 Ἀρχίζουμε νὰ δίνουμε πάλι συστάσεις γιὰ τὸν ἑαυτό μας; ἢ μήπως χρειαζόμα- 1 **3**
2 στε συστατικὲς ἐπιστολὲς πρὸς ἐσᾶς ἢ ἀπὸ σᾶς, ὅπως χρειάζονται μερικοί; ἡ ἐπιστο- 2
λὴ ποὺ συστήνει ἐμᾶς εἶστε σεῖς, ἐπιστολὴ γραμμένη ἐπάνω στὶς καρδιές μας, τὴν ἀ-
3 ναγνωρίζουν δὲ καὶ τὴ διαβάζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι· καὶ γίνεστε φανεροὶ ὅτι εἶστε ἐ- 3
4 πιστολὴ τοῦ Χριστοῦ ποὺ τὴν καθαρογραφήσαμε ἐμεῖς, γραμμένη ὄχι μὲ μελάνη, ἀλ-
λὰ μὲ πνεῦμα θεοῦ ποὺ ζῇ, καὶ ὄχι ἐπάνω *σὲ πλάκες λίθινες,* ἀλλ' ἐπάνω *σὲ πλάκες σάρκινες διανοίας.*

6 1 2 Καὶ τέτοια πεποίθησι στὸ θεὸ τὴν ἔχουμε μέσῳ τοῦ Χριστοῦ. ὄχι ὅτι εἴμαστε ἱ- 4 5
κανοὶ ἀπὸ μόνοι μας νὰ θεωρήσουμε κάτι σὰ νὰ προέρχεται ἀπὸ μ�ς, ἀλλ' ἡ ἱκανό-
3 τητά μας εἶναι ἀπὸ τὸ θεό, ὁ ὁποῖος καὶ μ�ς ἱκάνωσε νὰ εἴμαστε διάκονοι *Καινῆς* 6
Διαθήκης, ὄχι γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· διότι τὸ γράμμα σκοτώνει, ἐνῷ τὸ πνεῦ-
4 μα ζωοποιεῖ. κι ἂν ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἡ χαραγμένη μὲ γράμματα σὲ λίθους ἔγι- 7
νε ἔνδοξη, τόσο ποὺ νὰ μὴν μποροῦν οἱ Ἰσραηλῖτες ν' ἀντικρύσουν τὸ πρόσωπο τοῦ
Μωϋσέως ἐξ αἰτίας τῆς δόξης τοῦ προσώπου του ἡ ὁποία προωριζόταν γιὰ κατάρ-
5 6 γησι, πῶς δὲν θὰ εἶναι πολὺ περισσότερο ἔνδοξη ἡ διακονία τοῦ πνεύματος; ἂν ἦ- 8 9
ταν δόξα ἡ διακονία τῆς καταδίκης, πολὺ περισσότερο διαφέρει σὲ δόξα ἡ διακονία
7 τῆς δικαιώσεως. γι' αὐτὸ καὶ στὴν περίπτωσι αὐτὴ τὸ δοξασμένο, λόγῳ τῆς ὑπερβο- 10
8 λικῆς του δόξης, δὲν περιβλήθηκε ὁρατὴ τὴ δόξα του. γιατὶ ἂν τὸ προοριζόμενο γιὰ 11

9 κατάργησι ἦταν ἔνδοξο, πολὺ περισσότερο ἔνδοξο εἶναι τὸ μόνιμο. ἔχοντας λοιπὸν 12
10 τέτοια ἐλπίδα, ἔχουμε καὶ πολλὴ παρρησία, κι ὄχι ὅπως ὁ Μωϋσῆς ποὺ ἔβαζε στὸ 13
πρόσωπό του κάλυμμα, γιὰ νὰ μὴν ἀντικρύζουν οἱ Ἰσραηλῖτες τὸ σκοπὸ τοῦ καταρ-
11 γουμένου. ἀλλ' οἱ διάνοιές των στούπωσαν ἀπὸ πουρί. διότι μέχρι καὶ σήμερα παρα- 14
μένει τὸ ἴδιο κάλυμμα, ὅταν διαβάζουν τὴν *Παλαιὰ Διαθήκη,* τὸ ὁποῖο δὲν ἀποσύρε-
12 ται, ἐπειδὴ καταργεῖται μόνο μὲ τὸ Χριστό, ἀλλὰ μέχρι σήμερα, ὅταν διαβάζεται ὁ 15
13 Μωϋσῆς, κάλυμμα σκεπάζει τὴ διάνοιά τους· ὅταν ὅμως ὁ Ἰσραηλίτης ἐπιστρέψῃ 16
14 στὸν Κύριο, τὸ κάλυμμα ἀποσύρεται. ὁ δὲ Κύριος εἶναι τὸ πνεῦμα· κι ὅπου εἶναι τὸ 17
15 πνεῦμα τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ ὑπάρχει ἐλευθερία. ἐμεῖς δὲ ὅλοι, καθὼς μὲ τὸ πρόσωπο ξε- 18
σκέπαστο ἀντικρύζουμε καὶ ἀνακλοῦμε σὰν κάτοπτρα τὴ δόξα τοῦ Κυρίου, μετα-
μορφωνόμαστε στὴν ἴδια εἰκόνα, γινόμαστε δόξα ἀπὸ τὴ δόξα ποὺ ἀντικρύζουμε,
δηλαδὴ ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ Κύριον πνεῦμα.

7 1 Γι' αὐτό, καθὼς ἐλεηθήκαμε νὰ ἔχουμε τὴ διακονία αὐτή, δὲν ἀποκάμνουμε, 1 **4**
2 ἀλλ' ἀπαρνηθήκαμε τὰ κρυφὰ τῆς ντροπῆς, καὶ δὲν δροῦμε μὲ πανουργία, οὔτε νο- 2
θεύουμε τὸ λόγο τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ δροῦμε συνιστώντας τοὺς ἑαυτούς μας μὲ τὸ νὰ φα-
3 νερώνουμε τὴν ἀλήθεια σὲ κάθε συνείδησι ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ἀλλὰ κι ἂν 3
τὸ εὐαγγέλιό μας εἶναι καλυμμένο, εἶναι καλυμμένο γιὰ κείνους ποὺ τραβοῦν στὴν
4 ἀπώλεια, ἐπειδὴ ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ τύφλωσε τὶς διάνοιες τῶν ἀπίστων, ὥστε 4
νὰ μὴν τοὺς φωταγωγήσῃ ὁ φωτισμὸς τοῦ εὐαγγελίου τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ Χρι-
5 στοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ θεοῦ. διότι δὲν κηρύττουμε τοὺς ἑαυτούς μας, ἀλ- 5
λὰ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ κηρύττουμε Κύριο, τοὺς δὲ ἑαυτούς μας δούλους δικούς σας
6 γιὰ τὸν Ἰησοῦ. διότι ὁ θεὸς εἶναι ποὺ εἶπε ἀπὸ σκοτάδι νὰ λάμψῃ φῶς, αὐτὸς ποὺ 6
καὶ ἔλαμψε μέσα στὶς καρδιές μας, γιὰ νὰ παράσχῃ φωτισμὸ ποὺ εἶναι ἡ γνῶσι τῆς
δόξης τοῦ θεοῦ στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 1 Ἔχουμε δὲ τὸ θησαυρὸ αὐτὸ σὲ κεραμιδένια σκεύη, ὥστε τὸ ὑπερβολικὸ μέγεθος 7
2 τῆς δυνάμεως νὰ εἶναι τοῦ θεοῦ καὶ νὰ μὴν ὀφείλεται σ' ἐμᾶς, καὶ κάτω ἀπ' ὁποιεσ- 8
δήποτε συνθῆκες στριμωχνόμαστε ἀλλὰ δὲν αἰσθανόμαστε στενόχωρα, βρισκόμαστε
3 μπροστὰ σὲ ἀδιέξοδα ἀλλὰ τ' ἀδιέξοδα δὲν μᾶς εἶναι τελείως ἀξεπέραστα, διωκόμα- 9
4 στε ἀλλὰ δὲν ἐγκαταλειπόμαστε, μᾶς ῥίχνουν κάτω ἀλλὰ δὲν ἐξοντωνόμαστε, πάντο- 10
τε κυκλοφοροῦμε ἔχοντας τὸ σῶμα μας σημαδεμένο μὲ τὸ θάνατο τοῦ Κυρίου Ἰη-
5 σοῦ, γιὰ νὰ φανερωθῇ στὸ σῶμα μας καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ. διότι συνεχῶς ἐμεῖς οἱ 11
ζωντανοὶ παραδινόμαστε στὸ θάνατο γιὰ τὸν Ἰησοῦ, γιὰ νὰ φανερωθῇ στὴ θνητὴ
6 σάρκα μας καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ. κι ἔτσι ὁ μὲν θάνατος ἐνεργεῖται σ' ἐμᾶς, ἡ δὲ ζωὴ 12
7 σὲ σᾶς. ἔχοντας δὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα τῆς πίστεως σύμφωνα μὲ τὸ γραμμένο 13

Πίστευσα, γι' αὐτὸ μίλησα,

8 κι ἐμεῖς πιστεύουμε, γι' αὐτὸ καὶ μιλοῦμε, γιατὶ ξέρουμε ὅτι αὐτὸς ποὺ ἀνέστησε τὸν 14
Κύριο Ἰησοῦ, θ' ἀναστήσῃ μὲ τὸν Ἰησοῦ κι ἐμᾶς καὶ θὰ μᾶς βάλῃ νὰ σταθοῦμε μαζὶ
9 μὲ σᾶς. διότι ὅλα γίνονται γιὰ σᾶς, γιὰ νὰ πλεονάσῃ ἡ χάρι καὶ νὰ κάνῃ μὲ τοὺς 15
πολλοὺς τὴν εὐχαριστία περίσσια, γιὰ νὰ δοξάζεται ὁ θεός.

9 1 Γι' αὐτὸ δὲν ἀποκάμνουμε, ἀλλ' ἂν καὶ ὁ ἐξωτερικός μας ἄνθρωπος φθείρεται ὁ- 16
2 λοσχερῶς, ὁ ἐσωτερικὸς ἀνακαινίζεται μέρα μὲ τὴν ἡμέρα. διότι τὸ ἐφήμερο κι ἐλα- 17
φρὸ στρίμωγμά μας κατεργάζεται γιὰ μᾶς αἰώνια δόξα ὑπερβολικὰ ὑπερβολικοῦ βά-
3 ρους, ἐπειδὴ δὲν ἀποσκοποῦμε στὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ στὰ μὴ βλεπόμενα· γιατὶ τὰ 18
4 βλεπόμενα εἶναι πρόσκαιρα, ἐνῷ τὰ μὴ βλεπόμενα εἶναι αἰώνια. ξέρουμε δὲ ὅτι, ὅ- 1 **5**
ταν κατεδαφιστῇ ἡ ἐπίγεια κατοικία μας, ἡ τοῦ σώματος, ἔχουμε οἰκοδομὴ ἀπὸ τὸ
5 θεό, κατοικία ἀχειροποίητη κι αἰώνια στοὺς οὐρανούς. γι' αὐτὸ ἄλλωστε στενάζου- 2
6 με, ἐπειδὴ λαχταροῦμε νὰ ντυθοῦμε τὸ οὐράνιο κατοικητήριό μας, ἀφοῦ, ὅταν θὰ τὸ 3
7 φορέσουμε, δὲν θὰ βρεθοῦμε γυμνοί. διότι ὅσοι εἴμαστε στὸ σκήνωμα, ἀναστενάζου- 4

με ἀπὸ τὸ βάρος του, ἐπειδὴ δὲν θέλουμε νὰ τὸ ξεντυθοῦμε, ἀλλὰ νὰ ἐπενδυθοῦμε,
8 ὥστε τὸ θνητὸ νὰ τὸ καταπιῇ ἡ ζωή. ὁ δὲ θεὸς ποὺ μ�ς ἑτοίμασε γι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶ- 5
9 ναι ὁ ἴδιος ποὺ καὶ μ�ς ἔδωσε τὴν προκαταβολὴ τοῦ πνεύματος. ἐπειδὴ λοιπὸν ἔχου- 6
με πάντα τὸ θάρρος καὶ ξέρουμε ὅτι, ὅσο εἴμαστε μέσα στὸ σῶμα, βρισκόμαστε μα-
10 κριὰ ἀπὸ τὸν Κύριο –γιατὶ περπατοῦμε μὲ τὴν πίστι, κι ὄχι μὲ κάτι ποὺ βλέπουμε ὁ- 7
11 ρατό–, ἔχουμε ὅλο τὸ θάρρος καὶ τὴ λαχτάρα μᾶλλον ν' ἀποδημήσουμε ἀπὸ τὸ σῶ- 8
12 μα καὶ νὰ κατοικήσουμε μονίμως κοντὰ στὸν Κύριο. γι' αὐτὸ καὶ φιλοτιμούμαστε, εἴ- 9
13 τε φεύγοντας ἀπὸ τὸ σῶμα εἴτε μένοντας σ' αὐτό, ν' ἀρέσουμε σ' αὐτόν. διότι ὅλοι 10
μας πρόκειται νὰ παρουσιαστοῦμε μπροστὰ στὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ πάρῃ ὁ
καθένας τ' ἀνάλογα μὲ τὶς σωματικές του πράξεις, εἴτε καλὲς εἴτε κακές.

10 1 Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχουμε τὸ γνωστό μας φόβο τοῦ Κυρίου, ἐκείνους ποὺ προσπα- 11
θοῦμε νὰ πείσουμε εἶναι οἱ ἄνθρωποι, ἐνῷ στὸ θεὸ εἴμαστε διεγνωσμένοι, ἐλπίζω δὲ
2 ὅτι εἴμαστε διεγνωσμένοι καὶ στὶς συνειδήσεις σας. φυσικὰ δὲν συστήνουμε πάλι ἀ- 12
πὸ τὴν ἀρχὴ τοὺς ἑαυτούς μας σὲ σᾶς, ἀλλὰ σᾶς δίνουμε ἀφορμὴ νὰ καυχᾶσθε γιὰ
μᾶς, γιὰ νὰ ἔχετε ν' ἀντιπροβάλλετε τὸ καύχημα αὐτὸ σ' ἐκείνους ποὺ καυχῶνται
3 γιὰ τὸν ἐξωτερικό τους ἄνθρωπο καὶ ὄχι γιὰ τὸν ἐσωτερικό τους. ἔτσι, κι ἂν τρελλα- 13
θήκαμε, τρελλαθήκαμε γιὰ τὸ θεό, κι ἂν τἄχουμε τὰ μυαλά μας σῷα, τἄχουμε σῷα
4 γιὰ σᾶς. διότι μᾶς συνδέει σφιχτὰ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, καὶ καταλήξαμε στὸ συμπέ- 14
5 ρασμα τοῦτο, ὅτι, ἂν πέθανε ἕνας γιὰ ὅλους, ἄρα πέθαναν ὅλοι· καὶ πέθανε γιὰ ὅ- 15
λους, γιὰ νὰ ζοῦν οἱ ζωντανοὶ ὄχι πιὰ γιὰ τὸν ἑαυτό τους ἀλλὰ γιὰ κεῖνον ποὺ πέθα-
νε γι' αὐτοὺς καὶ ἀναστήθηκε.

11 1 Κι ἔτσι ἐμεῖς ἀπὸ τώρα καὶ πέρα κατὰ σάρκα δὲν ξέρουμε κανέναν· ἀκόμη καὶ 16
τὸ Χριστό, παρ' ὅλο ποὺ τὸν ἔχουμε γνωρίσει κατὰ σάρκα, τώρα πλέον δὲν τὸν γνω-
2 ρίζουμε ἔτσι. ὥστε κάθε κτίσι ἐν Χριστῷ εἶναι κτίσι καινούργια· τὰ παλιὰ πέρασαν· 17
3 ἰδοὺ τὰ πάντα ἔγιναν καινούργια. καὶ τὰ πάντα ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ θεὸ ποὺ μ�ς συμ- 18
φιλίωσε μὲ τὸν ἑαυτό του διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴ διεκπεραίωσι τῆς
4 συμφιλιώσεως τὴν ἀνέθεσε σ' ἐμᾶς· μᾶς ἀνέθεσε δηλαδὴ νὰ κηρύξουμε ὅτι στὸ Χρι- 19
στὸ ἦταν ὁ θεὸς ποὺ συμφιλίωνε μὲ τὸν ἑαυτό του τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ τοὺς καταλο-
γίζῃ τὰ παραπτώματά τους, κι ἀνέθεσε τὸ διαπραγματευτικὸ λόγο τῆς συμφιλιώσε-
5 ως σ' ἐμᾶς. λειτουργοῦμε λοιπὸν ὡς πρεσβευταὶ ἐκ μέρους τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἄνθρω- 20
ποι μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ θεὸς προσφέρει στηριγμό· σᾶς παρακαλοῦμε λοιπὸν ἐκ μέ-
6 ρους τοῦ Χριστοῦ· Συμφιλιωθῆτε μὲ τὸ θεό· διότι αὐτὸς γιὰ χάρι μας λογάριασε γι' 21
ἁμαρτωλὸ τὸν ἀναμάρτητο, γιὰ νὰ θεωρηθοῦμε μέσῳ αὐτοῦ δικαιωμένοι ἀπὸ τὸ θεὸ
ἐμεῖς.

12 1 Καὶ καθὼς συνεργοῦμε, παρακαλοῦμε κιόλας νὰ μὴν ἀφήσετε νὰ πάῃ χαμένη ἡ 1 **6**
2 χάρι τοῦ θεοῦ ποὺ δεχτήκατε, –διότι λέει· 2

Σὲ ἄκουσα ἀπὸ ψηλὰ σὲ καιρὸ κατάλληλο,
καὶ σὲ βοήθησα σὲ μέρα σωτηρίας·

3 νά τώρα *καιρὸς πολὺ κατάλληλος,* νά τώρα *ἡμέρα σωτηρίας*–, καὶ σὲ τίποτε δὲν δί- 3
4 νουμε καμμία λαβὴ νὰ μ�ς ψέξουν, γιὰ νὰ μὴ βρεθῇ ψεγάδι στὴ διακονία, ἀλλὰ στὸ 4
κάθε τὶ παρουσιάζουμε τὸν ἑαυτό μας ὡς ὑπηρέτες τοῦ θεοῦ, μὲ πολλὴ ὑπομονή, μὲ
5 στριμώγματα, μὲ δυσβάσταχτες ἀνάγκες, μὲ ἔλλειψι κάθε ἀνέσεως, μὲ δαρμούς, μὲ 5
6 φυλακές, μὲ ἔλλειψι μόνιμης κατοικίας, μὲ κόπους, μὲ ἀγρυπνίες, μὲ νηστεῖες, μὲ ἁ- 6
7 γνότητα, μὲ γνῶσι, μὲ μακροθυμία, μὲ καλοσύνη, μὲ πνεῦμα ἅγιο, μὲ ἀγάπη ἀνυπό- 7
8 κριτη, μὲ λόγο ἀληθείας, μὲ δύναμι θεοῦ, μὲ τὰ ὅπλα τῆς δικαιοσύνης τὰ δεξιὰ καὶ τ' 8
9 ἀριστερά, μὲ δόξα καὶ ἀδοξία, μὲ δυσφημία καὶ εὐφημία, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθινοί, 9
ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἀναγνωριζόμενοι, ὡς ἄνθρωποι ποὺ πεθαίνουμε καὶ νά ποὺ ζοῦ-
10 με, ὡς ἄνθρωποι ποὺ κακοποιούμαστε καὶ ὅμως δὲν θανατωνόμαστε, ὡς ἄνθρωποι 10

ποὺ μᾶς χτυποῦν λύπες ἀλλὰ πάντοτε εἴμαστε χαρούμενοι, ὡς φτωχοὶ ἀλλὰ ποὺ κάνουμε πλουσίους πολλούς, ὡς ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουμε τίποτε καὶ ὅμως κατέχουμε τὰ πάντα.

13 Σᾶς μιλήσαμε ἐντελῶς ἀνοιχτὰ κι ἀνεπιφύλαχτα, Κορίνθιοι, σᾶς ἀνοίξαμε τὴν καρδιά μας διάπλατα. δὲν εἶναι στενὸς ὁ χῶρος σας σ' ἐμᾶς, ὁ χῶρος σας εἶναι στενὸς μέσα στὰ δικά σας σπλάχνα· σᾶς μιλάω σὰν παιδιά μου· Ἀνοιχτῆτε μας καὶ σεῖς ἀμοιβαία, ὅπως κάναμε κι ἐμεῖς. μὴ συνεργάζεστε μὲ ἀπίστους· ποιά συνεργασία μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀνάμεσα στὴ δικαιοσύνη καὶ στὴν ἀνομία; ποιά συνεταιρικὴ σύμπραξι μεταξὺ φωτὸς καὶ σκότους; σὲ τί μποροῦν νὰ συμφωνήσουν ὁ Χριστὸς μὲ τὸν Βελίαλ; ἢ ποιός κοινὸς κλῆρος μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ στὸν πιστὸ μαζὶ μὲ τὸν ἄπιστο; ποιά συνθήκη μεταξὺ ναοῦ τοῦ θεοῦ καὶ εἰδώλων; διότι ἐσεῖς εἶστε ναὸς τοῦ θεοῦ ποὺ ζῇ, καθὼς εἶπε ὁ θεὸς ὅτι *Θὰ κατοικήσω καὶ θὰ κυκλοφορήσω ἀνάμεσά τους, καὶ θὰ εἶμαι θεός τους, κι αὐτοὶ θὰ μοῦ εἶναι λαός.* γι' αὐτὸ

Βγῆτε ἀπ' ἀνάμεσά τους καὶ *ξεχωριστῆτε, λέει ὁ Κύριος,*

καὶ *Ἀκάθαρτο μὴν πιάνετε, κι ἐγὼ θὰ σᾶς δεχτῶ μέσα,* καὶ *Θὰ σᾶς εἶμαι πατέρας, καὶ σεῖς θὰ μοῦ εἶστε γιοὶ* καὶ θυγατέρες, *λέει ὁ Κύριος ὁ παντοκράτορας.* ὅταν λοιπὸν ἔχουμε τὶς ὑποσχέσεις αὐτές, ἀγαπητοί, ἂς καθαριστοῦμε ἀπὸ κάθε μολυσμὸ σάρκας καὶ πνεύματος, προσφέροντας ὡς θυσία ἅγια ζωὴ μὲ φόβο θεοῦ. **7**

14 Βάλτε μας μέσα στὴν καρδιά σας ἄνετα· δὲν ἀδικήσαμε κανέναν, δὲν καταστρέψαμε κανέναν, δὲν λεηλατήσαμε κανέναν. δὲν τὸ λέω γιὰ νὰ σᾶς καταδικάσω· σᾶς τὸ εἶπα καὶ προηγουμένως ὅτι σᾶς ἔχουμε μὲς στὴν καρδιά μας, σᾶς θέλουμε μαζί μας στὸ θάνατο μαζί μας καὶ στὴ ζωή. σᾶς μιλάω τελείως ἀνεπιφύλακτα, καυχῶμαι γιὰ σᾶς πολύ· διακατέχομαι ἀπολύτως ἀπὸ ἀνακούφισι, νιώθω πολὺ γεμάτος ἀπὸ τὴ χαρὰ γιὰ ὅλο μας τὸ στρίμωγμα. ὅταν ἤρθαμε στὴ Μακεδονία, ἡ ἀνθρώπινή μας ὕπαρξι δὲν ἔνιωσε καμμιὰ ἄνεσι, ἀλλὰ στὸ κάθε τὶ νιώθαμε στριμωγμένοι· ἀπ' ἔξω πόλεμοι, ἀπὸ μέσα φόβοι. ἀλλ' ὁ θεὸς ποὺ στηρίζει τοὺς ταπεινοὺς μᾶς στήριξε μὲ τὴν παρουσία τοῦ Τίτου· κι ὄχι μόνο μὲ τὴν παρουσία του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀνακούφισι ποὺ εἶχε σχετικὰ μὲ σᾶς, ἀναγγέλλοντας σ' ἐμᾶς τὸ πόσο μᾶς λαχταρήσατε, τὸ πόσο θρηνήσατε, τὸ πόσο ζῆλο ἔχετε γιὰ μένα, τόσο ποὺ περισσότερο χάρηκα, καὶ εἶπα ὅτι, κι ἂν σᾶς λύπησα μὲ τὴν ἐπιστολή, δὲν τὸ μετανιώνω, ἀκόμη κι ἂν ἔνιωθα μετανιωμένος· διότι βλέπω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἂν καὶ προσωρινά, ὁπωσδήποτε σᾶς λύπησε. τώρα χαίρομαι, ὄχι γιατὶ λυπηθήκατε, ἀλλὰ γιατὶ λυπηθήκατε λύπη ποὺ ὁδηγεῖ σὲ μετάνοια· διότι λυπηθήκατε κατὰ θεόν, ὥστε νὰ μὴν πάθετε καμμία ζημιὰ ἀπὸ μᾶς. ἡ κατὰ θεὸν λύπη κατεργάζεται μετάνοια ποὺ ὁδηγεῖ σὲ σωτηρία, γιὰ τὴν ὁποία κανεὶς δὲν μετανιώνει· ἐνῷ ἡ λύπη τοῦ κόσμου κατεργάζεται θάνατο. καὶ νὰ τώρα αὐτὸ ἀκριβῶς, τὸ ὅτι λυπηθήκατε κατὰ θεόν, πόση προθυμία προκάλεσε μέσα σας, καὶ ὄρεξι ἀπολογίας, καὶ ἀγανάκτησι, καὶ φόβο, καὶ δυνατὸ πόθο, καὶ ζῆλο, κι ἐπιθυμία καταδίκης τοῦ ἀδίκου! στὸ κάθε τὶ ἀποδείξατε ὅτι στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ εἶστε ἁγνοί. συνεπῶς, κι ἂν σᾶς ἔγραψα, αὐτὸ δὲν ἔγινε γιὰ κεῖνον ποὺ ἀδίκησε, οὔτε γι' αὐτὸν ποὺ ἀδικήθηκε, ἀλλὰ γιὰ νὰ συνειδητοποιήσετε ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πόση προθυμία ἔχετε γιὰ μᾶς. γι' αὐτὸ νιώσαμε ἀνακούφισι. καὶ στὴν ἀνακούφισί μας χαρήκαμε πολὺ περισσότερο ποὺ χάρηκε ὁ Τίτος· διότι ἀναπαύτηκε τὸ πνεῦμα του σχετικὰ μὲ ὅλους σας· ὅτι, ἂν καυχήθηκα γιὰ σᾶς σ' αὐτὸν κάποιο καύχημα, δὲν βγῆκα ντροπιασμένος· ἀλλ' ὅπως ὅλα σᾶς τὰ κηρύξαμε μὲ εἰλικρίνεια, ἔτσι καὶ ἡ καύχησί μας ἡ πρὸς τὸν Τῖτο ἀποδείχτηκε ἀληθινή. καὶ τὰ σπλάχνα του εἶναι προσηλωμένα σὲ σᾶς περισσότερο, ὅταν θυμᾶται πόσο ὑπακούσατε ὅλοι σας, πῶς τὸν δεχτήκατε μὲ φόβο καὶ τρόμο. χαίρομαι ποὺ σὲ ὅλα μπορῶ νὰ βασίζωμαι σὲ σᾶς.

15 Σᾶς κάνω δὲ γνωστή, ἀδελφοί, τὴν κατὰ θεὸν δωρεά, ποὺ δόθηκε ἀπὸ τὶς ἐκκλη- **8**
σίες τῆς Μακεδονίας· ὅτι μέσα σὲ μεγάλη δοκιμασία στριμώγματος ἡ περίσσια χαρά
τους καὶ ἡ βαθειὰ φτώχεια τους ἔβγαλαν πλεόνασμα δείχνοντας τὸν πλοῦτο τῆς ἁ-
πλοχεριᾶς των· διότι, τὸ μαρτυρῶ, ὅσο μποροῦσαν, καὶ παραπάνω ἀπ' ὅσο μποροῦ-
σαν, ἀπὸ δική τους πρωτοβουλία, καὶ παρακαλώντας μας μὲ πολλὰ παρακάλια, ἔδω-
σαν τὴ δωρεὰ καὶ τὴ συμμετοχὴ τῆς προσφορᾶς των τῆς προωρισμένης γιὰ τοὺς ἁ-
γίους· καὶ ὄχι μόνον ὅσο περιμέναμε ἐμεῖς, ἀλλ' ἔδωσαν τοὺς ἑαυτούς των πρῶτα
στὸν Κύριο καὶ σ' ἐμᾶς μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ· κι ἔτσι παρακαλέσαμε τὸν Τίτο, ὅ-
πως ἄρχισε στὴν ἀρχὴ τὴν ἱερουργία γιὰ σᾶς, ἔτσι νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν τέλεσί της
καὶ μ' αὐτὴ τὴν προσφορά. ἀλλ' ὅπως ἔχετε περίσσευμα στὸ κάθε τί, στὴν πίστι καὶ
στὸ λόγο καὶ στὴ γνῶσι καὶ σὲ κάθε ἐπίδοσι καὶ στὴν ἀγάπη σας γιὰ μᾶς, νὰ δείξετε
τὸ περίσσευμά σας καὶ σ' αὐτὴ τὴ δωρεά. δὲν σᾶς τὸ διατάζω, ἀλλὰ μὲ τὴν προθυ-
μία τῶν ἄλλων δοκιμάζω καὶ τὴ γνησιότητα τῆς δικῆς σας ἀγάπης. διότι ξέρετε τὴ
δωρεὰ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι, ἐνῷ εἶναι πλούσιος, πτώχευσε γιὰ σᾶς,
γιὰ νὰ γίνετε πλούσιοι ἐσεῖς μὲ τὴ φτώχεια του. καὶ πάνω σ' αὐτὸ σᾶς δίνω γνωμά-
τευσι· 'Σᾶς συμφέρει αὐτό, ἐσᾶς ποὺ ἀπὸ πέρυσι κάνατε τελεστικὴ ἔναρξι ὄχι μόνο
τῆς πράξεως αὐτῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ἀποφάσεως· καὶ τώρα πιὰ ὁλοκληρώστε τὴν ἱε-
ρουργία καὶ τῆς πράξεως, ὥστε ὅπως ἀκριβῶς ἡ προθυμία τῆς θελήσεως ἔτσι καὶ ἡ
ὁλοκλήρωσι τῆς ἱερουργίας νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὰ κεκτημένα περιουσιακὰ στοιχεῖα
σας. διότι ἂν ἡ προθυμία εἶναι δεδομένη, εἶναι κανεὶς εὐπρόσδεκτος βάσει τῶν κε-
κτημένων περιουσιακῶν του στοιχείων, καὶ ὄχι βάσει τῶν μὴ κεκτημένων. διότι σκο-
πὸς εἶναι ὄχι ἄλλοι νἄχουν ἄνεσι, καὶ σεῖς στρίμωγμα, ἀλλὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ νὰ ἐ-
πέλθῃ ἰσότης ἀνάμεσα στὸ δικό σας περίσσευμα καὶ στὸ δικό τους ὑστέρημα, ὥστε
καὶ τὸ δικό τους περίσσευμα νὰ ἰσοφαρίσῃ τὸ δικό σας ὑστέρημα, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ
ἰσοζύγιο, ὅπως εἶναι γραμμένο· *'Ἐκεῖνος ποὺ μάζευε τὸ πολὺ δὲν ἐμφάνιζε πλεόνα-*
σμα, κι ἐκεῖνος ποὺ μάζευε τὸ λίγο δὲν ἐμφάνιζε ἔλλειμμα'.

16 Εὐχαριστία δὲ στὸ θεὸ ποὺ ἔδωσε στὴ διάνοια τοῦ Τίτου τὴν ἀμοιβαία γιὰ σᾶς
φροντίδα. διότι δέχτηκε μὲν τὴν παράκλησι, ἀλλ' αὐτός, καθὼς ἦταν πιὸ πρόθυμος,
βγῆκε νὰ ἔρθῃ σὲ σᾶς μὲ δική του ἐπιλογή. στείλαμε δὲ μαζί του τὸν ἀδελφό, ὁ ὁ-
ποῖος γιὰ τὴ συμμετοχή του στὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου ἐπαινεῖται σ' ὅλες τὶς
ἐκκλησίες· –κι ὄχι μόνο, ἀλλὰ τὸν ἐξέλεξαν καὶ οἱ ἐκκλησίες νὰ εἶναι συνέκδημός
μας μαζὶ μὲ τὴ δωρεὰ αὐτὴ ποὺ διακονοῦμε ἐμεῖς γιὰ τὴ δόξα τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου
καὶ γιὰ τὴν ἀναπτέρωσι τῆς προθυμίας μας–· γιατὶ σκεφτήκαμε ὅτι πρέπει νὰ εἴμα-
στε προσεκτικοὶ σὲ τοῦτο, μήπως κανεὶς μᾶς σχολιάσῃ δυσμενῶς γιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ
χορηγία ποὺ ἔχουμε τὴ διαχείρισί της· *διότι προνοοῦμε τρόπο καλὸ ὄχι μόνο ἐνώ-*
πιον τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ κι ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. στείλαμε δὲ μαζὶ μ' αὐτοὺς τὸν ἀ-
δελφό μας, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔχουμε τεκμήρια ὅτι ἀποδείχτηκε πρόθυμος πολλὲς φορὲς
σὲ πολλὲς ὑποθέσεις, καὶ σ' αὐτὴ δὰ τὴν ὑπόθεσι πολὺ προθυμότερος, λόγῳ τοῦ ὅτι
ἔχει πολλὴ ἐμπιστοσύνη στὴν ἁπλοχεριά σας. καὶ γιὰ μὲν τὸν Τίτο εἶναι συνεταῖρος
δικός μου καὶ συνεργάτης μου στὸ πρὸς ἐσᾶς κήρυγμά μου· οἱ δὲ ἀδελφοί μας εἶναι
ἀπόστολοι τῶν ἐκκλησιῶν, δόξα τοῦ Χριστοῦ. δώστε τους λοιπὸν δείγματα τῆς ἀγά-
πης σας καὶ τῆς δικαίας καυχήσεώς μας γιὰ σᾶς, σὰ νὰ τὰ δίνετε τὰ δείγματα αὐτὰ
σ' ὅλες τὶς ἐκκλησίες.

17 Τὸ νὰ σᾶς γράφω βέβαια γιὰ τὴ διακονία ποὺ συνεισφέρεται γιὰ τοὺς ἁγίους τὸ **9**
θεωρῶ πλεονασμό· ξέρω τὴν προθυμία σας, ποὺ τὴν ἔχω καύχημα γιὰ σᾶς πρὸς τοὺς
Μακεδόνες, ὅτι ''Ἡ Ἀχαΐα εἶναι προετοιμασμένη ἀπὸ πέρυσι'· καὶ ὁ δικός σας ζῆ-
λος εἶναι ποὺ ὑπῆρξε ἐρέθισμα γιὰ τοὺς περισσοτέρους. στέλνω δὲ τοὺς ἀδελφούς,
γιὰ νὰ μὴν ἀποδειχτῇ μάταιο τὸ καύχημά μας γιὰ σᾶς στὸν τομέα αὐτό· γιὰ νὰ εἶ-
στε, ὅπως ἔλεγα, προετοιμασμένοι, μήπως, ἂν ἔρθουν μαζί του Μακεδόνες καὶ σᾶς

βροῦν ἀπροετοίμαστους, ντροπιαστοῦμε ἐμεῖς, γιὰ νὰ μὴν πῶ ἐσεῖς, γιὰ τὸ πόσο εἶ-
5 ναι ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ καύχησι. θεώρησα λοιπὸν ἀναγκαῖο νὰ παρακαλέσω τοὺς ἀδελ- 5
φοὺς νὰ ἔρθουν ἐκεῖ πιὸ μπροστὰ καὶ νὰ προκαταρτίσουν τὴν εὐλογία σας ποὺ ἔχει
6 προαναγγελθῆ, νὰ εἶναι ἕτοιμη, ἔτσι ὡς εὐλογία καὶ ὄχι ὡς λεηλασία. ἆ κι αὐτό· ὅ- 6
ποιος σπέρνει σφιχτοχέρικα σφιχτοχέρικα καὶ θὰ θερίσῃ, κι ὅποιος σπέρνει ἁπλόχε-
7 ρα ἁπλόχερα καὶ θὰ θερίσῃ. ὁ καθένας ὅπως τοῦ λέει μέσα του ἡ προαίρεσί του, ὄχι 7
μὲ στενοχώρια ἢ ἀπὸ καταναγκασμό· *διότι ὁ θεὸς ἀγαπάει τὸ χαρούμενο δότη.* ἔχει
8 δὲ ὁ θεὸς τὴ δύναμι νὰ κάνῃ νὰ πλεονάσῃ σὲ σᾶς κάθε δωρεά, ὥστε νὰ ἔχετε πάντο- 8
9 τε στὸ κάθε τὶ κάθε αὐτάρκεια καὶ νὰ εἶστε πλούσιοι σὲ κάθε καλὸ ἔργο, καθὼς εἶναι 9
γραμμένο·

Σκόρπισε, ἔδωσε στοὺς φτωχούς·
ἡ δικαιοσύνη του μένει στὸν αἰῶνα.

10 ἐκεῖνος δὲ ποὺ χορηγεῖ ἀπὸ ψηλὰ σπόρο στὸ σποριᾶ καὶ ψωμί, γιὰ νὰ τρώῃ, νὰ χο- 10
ρηγήσῃ καὶ νὰ πληθύνῃ τὸ σπόρο σας καὶ ν' αὐξήσῃ τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης
11 σας· ὥστε στὸ κάθε τὶ νὰ γίνεστε πλούσιοι, γιὰ νὰ δείχνετε κάθε ἁπλοχεριὰ ποὺ διὰ 11
12 μέσου ἡμῶν διεγείρει εὐχαριστία στὸ θεό· διότι ἡ παροχὴ τῆς δωρεᾶς αὐτῆς ὄχι μό- 12
νο καλύπτει τὶς ἐλλείψεις τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ πλεονάζει μὲ πολλὲς εὐχαριστίες
13 πρὸς τὸ θεό· ἔχοντας οἱ παραλῆπτες ἅγιοι ὡς τεκμήριο τὴ δωρεὰ αὐτή, δοξάζουν τὸ 13
θεὸ γιὰ τὸ πῶς ὑπακούσατε ὁμολογώντας στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καὶ γιὰ τὴν ἁ-
14 πλοχεριὰ τῆς οἰκονομικῆς συμπαραστάσεώς σας σ' αὐτοὺς καὶ σὲ ὅλους, καὶ μὲ τὴ 14
δέησί τους γιὰ σᾶς, καθὼς σᾶς λαχταροῦν πολὺ γιὰ τὴν ὑπερβολικὴ χάρι τοῦ θεοῦ
15 ποὺ ὑπάρχει ἐπάνω σας. εὐχαριστία δὲ στὸ θεὸ γιὰ τὴ δική του ἀνεκδιήγητη δωρεά. 15

18 1 Καὶ σᾶς παρακαλῶ ὁ ἴδιος ἐγὼ ὁ Παῦλος μὲ τὴν πραότητα κι ἐπιείκεια τοῦ Χρι- 1 **10**
στοῦ, ἐγὼ πού, ὅταν μὲν εἶμαι παρὼν ἀνάμεσά σας, εἶμαι ταπεινός, ὅταν δὲ βρίσκω-
2 μαι μακριά σας, εἶμαι ἀπέναντί σας θαρραλέος· σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴν ἀναγκαστῶ, 2
καὶ ὅταν ἔρθω ἐκεῖ, νὰ γίνω θαρραλέος, μὲ τὴν πεποίθησι ποὺ ἔχω μέσα στὸ λογισμό
μου, νὰ δείξω τὴν τόλμη μου ἐναντίον ἐκείνων ποὺ νομίζουν ὅτι κι ἐμεῖς δροῦμε ὡς
3 σαρκικοί. μπορεῖ νὰ κυκλοφοροῦμε στὴ γῆ μὲ σάρκα, ἀλλ' ὡς στρατιῶτες δὲν δροῦμε 3
4 κατὰ σάρκα· διότι τὰ ὅπλα τῆς στρατιωτικῆς μας δράσεως δὲν εἶναι σαρκικά, ἀλλὰ 4
5 κατὰ θεὸν ἱκανὰ νὰ γκρεμίσουν ὀχυρώματα· γκρεμίζουμε συλλογισμοὺς καὶ κάθε τὶ 5
ποὺ ὑψώνεται μὲ ἔπαρσι ἐναντίον τῆς ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων γνώσεως τοῦ θεοῦ,
6 κι αἰχμαλωτίζουμε κάθε νόησι βάζοντάς την νὰ ὑπακούσῃ στὸ Χριστό, καὶ βρισκό- 6
μαστε σ' ἑτοιμότητα νὰ τιμωρήσουμε κάθε παρακοή, ὅταν ὁλοκληρωθῇ ἡ δική σας ὑ-
πακοή.

19 1 Τὰ κατ' ὄψιν βλέπετε! ὅποιος ἔχει γιὰ τὸν ἑαυτό του τὴν πεποίθησι ὅτι εἶναι τοῦ 7
Χριστοῦ, ἂς συλλογιστῇ πάλι μόνος του τοῦτο, ὅτι ὅπως αὐτὸς εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἔ-
2 τσι κι ἐμεῖς εἴμαστε τοῦ Χριστοῦ. γιατὶ ἂν καυχηθῶ καὶ κάπως περισσότερο γιὰ τὴν 8
ἐξουσία μας, ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Κύριος γιὰ νὰ σᾶς οἰκοδομοῦμε καὶ ὄχι γιὰ νὰ σᾶς
3 γκρεμίζουμε, ἐγὼ δὲν θὰ βγῶ ντροπιασμένος· ἄντε νὰ μὴ φανῶ ὅτι σᾶς ἐκφοβίζω μὲ 9
4 τὶς ἐπιστολές· γιατὶ λέει γιά! 'Οἱ ἐπιστολές του βέβαια βαρειὲς καὶ ἰσχυρές, ἡ σωμα- 10
5 τική του ὅμως παρουσία ἀνίσχυρη καὶ ὁ λόγος του χαμηλοῦ ἐπιπέδου'. ὁ τέτοιος νὰ 11
σκεφτῇ τοῦτο· ὅτι τέτοιοι ποὺ εἴμαστε στὸν ἐπιστολικὸ λόγο ἀπὸ μακριά, τέτοιοι εἴ-
6 μαστε καὶ στὴ δρᾶσι ἀπὸ κοντά. γιατὶ δὲν κάνουμε τὴν τόλμη νὰ διαβαθμίσουμε 12
τοὺς ἑαυτούς μας ἐμεῖς ἢ νὰ τοὺς συγκρίνουμε μὲ κάποιους ἀπὸ κείνους ποὺ προ-
βάλλουν τοὺς ἑαυτούς των οἱ ἴδιοι, καὶ δὲν καταλαβαίνουν ὅτι οἱ ἴδιοι στὴ φαντα-
σία τους μετροῦν τοὺς ἑαυτούς των καὶ συγκρίνουν τοὺς ἑαυτούς των μὲ τοὺς ἑαυ-
7 τούς των. ἐμεῖς ὅμως δὲν θὰ καυχηθοῦμε σὲ πράγματα ποὺ δὲν μετροῦνται, ἀλλὰ 13
σύμφωνα μὲ τὸ μέτρο τῆς μετρικῆς μονάδος ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ θεὸς θὰ καυχηθοῦμε ὅ-

8 τι φτάσαμε μέχρι τὴν πόλι σας. διότι δὲν παρατανύζουμε τοὺς ἑαυτούς μας σὰν ἄν- 14
θρωποι ποὺ δὲν φτάσαμε μέχρι τὴν πόλι σας· κηρύττοντας τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χρι-
9 στοῦ φτάσαμε μέχρι τὴν πόλι σας· δὲν καυχόμαστε γιὰ ξένους κόπους σὲ πράγματα 15
ποὺ δὲν μετροῦνται, ἀλλ' ἔχουμε τὴν ἐλπίδα, ὅτι, καθὼς θ' αὐξάνεται ἡ πίστι σας,
θὰ γίνουμε κι ἐμεῖς μεγάλοι στὶς συνειδήσεις σας καὶ μὲ τὸ δικό μας μέτρο θ' ἀποδει-
10 χτοῦμε ὅτι ἔχουμε καὶ περίσσευμα, γιὰ νὰ κηρύξουμε τὸ εὐαγγέλιο καὶ πιὸ πέρα ἀπὸ 16
11 σᾶς, κι ὄχι νὰ καυχηθοῦμε γιὰ τὰ ἕτοιμα μὲ ξένο μετρούμενο κατόρθωμα. *κι ἂν κα-* 17
12 *νεὶς καυχᾶται, ἐν Κυρίῳ νὰ καυχᾶται*· γιατὶ δόκιμος δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ συστήνει 18
σὰν τέτοιο τὸν ἑαυτό του ὁ ἴδιος, ἀλλ' ἐκεῖνος τὸν ὁποῖο συστήνει ὁ Κύριος.

20 1 2 Μακάρι νὰ μ' ἀνεχόσασταν λίγο στὴ παραφροσύνη· ἀλλὰ καὶ μὲ ἀνέχεστε. γιατὶ 1 2 **11**
σᾶς ἀγαπῶ ζηλότυπα μὲ τὴ ζήλεια τοῦ θεοῦ· σᾶς ἀρραβώνιασα μ' ἕναν ἄντρα, νὰ
3 σᾶς παρουσιάσω στὸ Χριστὸ μιὰ ἁγνὴ παρθένο· φοβοῦμαι ὅμως μήπως, ὅπως ὁ ὄφις 3
ἐξαπάτησε τὴν Εὔα μὲ τὴν πανουργία του, ἔτσι φθαροῦν οἱ διάνοιές σας ἀπὸ τὴν ἀ-
4 κεραιότητα ποὺ πρέπει νὰ ἔχετε γιὰ τὸ Χριστό. ἂν βέβαια ὁ προσερχόμενος κηρύττη 4
ἄλλον Ἰησοῦ, ποὺ δὲν σᾶς κηρύξαμε, ἢ παίρνετε ἄλλο πνεῦμα, ποὺ δὲν λάβατε, ἢ
5 ἄλλο εὐαγγέλιο, ποὺ δὲν ἀκούσατε, καλὰ θὰ τὸν ἀνεχόσασταν. ὑπολογίζω ὅμως ὅτι 5
6 δὲν ὑστερῶ καθόλου ἀπὸ τοὺς σοῦπερ σοῦπερ ἀποστόλους. κι ἂν εἶμαι καὶ ἁπλὸς 6
7 στὸ λόγο, ἀλλ' ὄχι στὴ γνῶσι· ἀντίθετα σᾶς ἔγινα καλὰ γνωστὸς σὲ ὅλα. ἢ μήπως ἔ- 7
κανα ἁμαρτία πού, γιὰ νὰ ὑψωθῆτε σεῖς, ταπείνωσα τὸν ἑαυτό μου κηρύττοντάς σας
8 τὸ εὐαγγέλιο τοῦ θεοῦ δωρεάν; ἄλλες ἐκκλησίες σύλησα παίρνοντας τὰ ἔξοδα, γιὰ 8
νὰ διακονήσω ἐσᾶς· κι ἐνῷ βρισκόμουν σὲ σᾶς καὶ εἶχα ἀνάγκες, δὲν εἶχα τὴν ἀναι-
9 σθησία νὰ ἐπιβαρύνω κανέναν· διότι τὸ ἔλλειμμά μου τὸ κάλυψαν οἱ ἀδελφοί, ὅταν 9
ἦρθαν ἀπὸ τὴ Μακεδονία· καὶ τήρησα γιὰ σᾶς τὸν ἑαυτό μου ἀβαρῆ στὸ κάθε τὶ καὶ
10 θὰ τὸν τηρήσω. ὑπάρχει ἐπάνω μου μιὰ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἡ καύχησί μου αὐ- 10
11 τὴ δὲν θ' ἀποστομωθῇ, κι ἔτσι θὰ τὴ λέω στὰ μέρη τῆς Ἀχαΐας. γιατί; ἐπειδὴ δὲν σᾶς 11
12 ἀγαπῶ; ὁ θεὸς ξέρει· κι αὐτὸ ποὺ κάνω θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὸ κάνω, γιὰ νὰ κόψω 12
σύρριζα τὴ λαβὴ ποὺ ζητοῦν ἐκεῖνοι ποὺ θέλουν λαβή, ὥστε στὸ καύχημά τους νὰ
13 βρεθοῦν νὰ εἶναι σὰν κι ἐμᾶς. διότι οἱ τέτοιοι εἶναι ψευδαπόστολοι, δολιοφθορεῖς 13
14 ποὺ μεταμφιέζονται σὲ ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ. καὶ δὲν εἶναι ν' ἀπορῇ κανείς· ἀ- 14
15 φοῦ ὁ ἴδιος ὁ σατανᾶς μεταμφιέζεται σὲ ἄγγελο φωτός. δὲν εἶναι λοιπὸν πολὺ τὸ ἂν 15
καὶ οἱ διάκονοί του μεταμφιέζωνται σὰ διάκονοι δικαιοσύνης· καὶ τὸ τέλος τους θὰ
16 εἶναι ἀνάλογο μὲ τὰ ἔργα τους. τὸ ξαναλέω, νὰ μὴ μὲ περάσῃ κανεὶς γιὰ τρελλό· εἰ 16
17 δὲ μή, δεχτῆτε με ἔστω καὶ σὰν τρελλό, γιὰ νὰ καυχηθῶ λίγο κι ἐγώ. αὐτὸ ποὺ θὰ 17
πῶ, δὲν τὸ λέω κατὰ Κύριον, ἀλλὰ σὰν μέσα στὴν τρέλλα μου, ὅταν κάνω αὐτὴ τὴν
18 19 καύχησι. ἐπειδὴ γιὰ τὴ σάρκα τους καυχῶνται πολλοί, θὰ καυχηθῶ κι ἐγώ. εὐχαρί- 18 19
20 στως ἀνέχεστε τοὺς τρελλούς, ἐνῷ εἶστε γνωστικοί· διότι τοὺς ἀνέχεστε, ἂν κανεὶς 20
σᾶς μεταχειρίζεται κατὰ κόρον σὰ δούλους, ἂν κανεὶς σᾶς κατατρώῃ, ἂν κανεὶς σᾶς
χειρίζεται, ἂν κανεὶς σᾶς ἀντιμετωπίζῃ μὲ ἔπαρσι, ἂν κανεὶς σᾶς χαστουκίζῃ κατά-
21 μουτρα. τὸ λέω αὐτὸ σὰ νὰ πρόκηται γιὰ ὑποτίμησί μου, σὰ νὰ μὴν μπορούσαμε ἐ- 21
μεῖς νὰ σᾶς τὰ κάνουμε αὐτά. καὶ σ' ὅ,τι δείχνει κανεὶς τὴν τόλμη του, τὸ λέω μέσα
22 στὴν τρέλλα μου, τὴ δείχνω κι ἐγώ· εἶναι Ἑβραῖοι; κι ἐγώ· εἶναι Ἰσραηλῖτες; κι ἐγώ· 22
23 εἶναι σπέρμα Ἀβραάμ; κι ἐγώ· εἶναι διάκονοι τοῦ Χριστοῦ; ἀποτρελλαμένος τὸ λέω, 23
περισσότερο ἐγώ· σὲ κόπους πιὸ πολύ, σὲ δαρμοὺς ἀκόμη πιὸ πολύ, σὲ φυλακὲς πιὸ
24 πολύ, σὲ θανάσιμους κινδύνους πολλὲς φορές· πέντε φορὲς μαστιγώθηκα μὲ τὸ μα- 24
25 στίγωμα τῶν σαράντα παρὰ μία μαστιγώσεων ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, τρεῖς φορὲς ξυ- 25
λοφορτώθηκα μὲ ῥόπαλο, μία φορὰ λιθοβολήθηκα, τρεῖς φορὲς ναυάγησα, ἔκανα ἕ-
26 να μερόνυχτο στὸ νερὸ τῆς θαλάσσης· σὲ ὁδοιπορίες πολλὲς φορές, σὲ κινδύνους πο- 26
ταμῶν, σὲ κινδύνους λῃστῶν, σὲ κινδύνους ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς μου, σὲ κινδύνους ἀ-
πὸ ἐθνικούς, σὲ κινδύνους μέσα σὲ πόλι, σὲ κινδύνους στὴν ὕπαιθρο, σὲ κινδύνους

27 στὴ θάλασσα, σὲ κινδύνους μεταξὺ ψευδαδέλφων· σὲ κόπο καὶ μόχθο, σὲ ξενύχτια 27
28 πολλὲς φορές, σὲ πεῖνα καὶ δίψα, σὲ ἀσιτίες πολλὲς φορές, σὲ κρύο καὶ χωρὶς ἐπαρ- 28
κῆ ῥοῦχα· χωριστὰ ἀπὸ τ' ἄλλα ἡ καθημερινὴ καὶ συνεχὴς ἐναντίον μου συνωμοτικὴ
29 ἐπιθετικότης, ἡ φροντίδα μου γιὰ ὅλες τὶς ἐκκλησίες. ποιός εἶναι ἀσθενὴς καὶ δὲν γί- 29
30 νομαι κι ἐγὼ μαζί του ἀσθενής; ποιός σκανδαλίζεται κι ἐγὼ δὲν καίγομαι; ἂν πρέπῃ 30
31 νὰ καυχῶμαι, θὰ προβάλω ὡς καυχήματά μου τὰ στοιχεῖα τῆς ἀσθενείας μου. ὁ θεὸς 31
καὶ πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς ποὺ εἶναι εὐλογητὸς στοὺς αἰῶ-
32 νες, ξέρει ὅτι δὲν ψεύδομαι. στὴ Δαμασκὸ ὁ ἐθνάρχης τοῦ βασιλέως Ἀρέτα φρου- 32
33 ροῦσε τὴν πόλι τῶν Δαμασκηνῶν θέλοντας νὰ μὲ πιάσῃ, καὶ μὲ κατέβασαν ἀπὸ πα- 33
ράθυρο μέσα σὲ σπυρηδὸν πλεκτὸ σακκὶ ἀπὸ τὸ τεῖχος, καὶ ξέφυγα ἀπὸ τὰ χέρια
του.

21 1 Ἀλλὰ δὲν μὲ συμφέρει νὰ καυχῶμαι· διότι θὰ φτάσω σὲ ὀπτασίες κι ἀποκαλύ- 1 **12**
2 ψεις Κυρίου. ξέρω ὅτι πρὶν ἀπὸ δεκατέσσερα χρόνια ἕνας ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος –εἴ- 2
τε μὲς στὸ σῶμα του δὲν ξέρω, εἴτε ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα του δὲν ξέρω, ὁ θεὸς ξέρει– ὅ-
3 τι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἁρπάχτηκε μέχρι τὸν τρίτο οὐρανό. καὶ ξέρω ὅτι ὁ ἄνθρωπος 3
αὐτὸς –εἴτε μὲς στὸ σῶμα του, εἴτε ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα του, δὲν ξέρω, ὁ θεὸς ξέρει–
4 ἁρπάχτηκε στὸν παράδεισο καὶ ἄκουσε λόγια ἀνέκφραστα ποὺ ἄνθρωπος δὲν ἔχει 4
5 τὴ δύναμι νὰ τὰ ἐκφράσῃ. γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο θὰ καυχηθῶ, γιὰ τὸν ἑαυτό μου ὅ- 5
6 μως δὲν θὰ καυχηθῶ παρὰ μόνο γιὰ τὶς ἀδυναμίες μου. γιατὶ ἂν θελήσω νὰ καυχη- 6
7 θῶ, δὲν θὰ εἶμαι πιὰ τρελλός· ἀφοῦ θὰ πῶ τὴν ἀλήθεια· ἀνησυχῶ ὅμως μήπως κανεὶς
μοῦ καταλογίσῃ παραπάνω ἀπ' ὅ,τι μὲ βλέπει νὰ εἶμαι ἢ ἀκούει κάτι ἀπὸ μένα. καὶ
8 γιὰ τὶς ὑπερβολικὲς ἀποκαλύψεις, γιὰ νὰ μὴν ὑπερυψώνωμαι, μοῦ δόθηκε ἀγκάθι 7
στὴν κατὰ σάρκα ὑπόστασί μου, ἄγγελος δηλαδὴ ἀντιπράκτης, γιὰ νὰ μὲ χαστουκί-
9 ζῃ, γιὰ νὰ μὴν ὑπερυψώνωμαι. τρεῖς φορὲς παρακάλεσα τὸν Κύριο γι' αὐτόν, ν' ἀ- 8
10 πομακρυνθῇ ἀπὸ μένα· καὶ μοῦ εἶπε· 'Σοῦ φτάνει ἡ χάρι μου· γιατὶ ἡ δύναμί μου ἐκ- 9
11 δηλώνεται πλήρως στὴν ἀδυναμία'. πολὺ πιὸ εὐχάριστα λοιπὸν θὰ καυχηθῶ γιὰ τὶς
12 ἀδυναμίες μου, γιὰ νὰ κατασκηνώσῃ ἐπάνω μου ἡ δύναμι τοῦ Χριστοῦ. γι' αὐτὸ μέ- 10
νω εὐχαριστημένος νὰ εἶμαι σὲ ἀδυναμίες, σὲ κακοποιήσεις, σὲ ἀνάγκες, σὲ διωγ-
13 μούς, σὲ πιέσεις, γιὰ τὸ Χριστό· διότι ὅταν εἶμαι ἀδύναμος, τότε εἶμαι δυνατός.

22 1 Ἔγινα τρελλὸς μὲ τὸ νὰ καυχῶμαι. ἐσεῖς μὲ ἀναγκάσατε. γιατὶ ἐμένα ἔπρεπε νὰ 11
μὲ παρουσιάζετε σεῖς. διότι, παρ' ὅλο ποὺ δὲν εἶμαι τίποτε, δὲν ὑστέρησα σὲ τίποτε
2 ἀπὸ τοὺς σοῦπερ σοῦπερ ἀποστόλους. ὁπωσδήποτε τὰ σημεῖα τοῦ ἀποστόλου λει- 12
τούργησαν ἀνάμεσά σας συνωδευμένα μὲ κάθε ὑπομονή, μὲ σημεῖα καὶ ὑπερφυσικὰ
3 γεγονότα καὶ δυνάμεις. τί εἶναι ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο μειονεκτήσατε παραπάνω ἀπὸ τὶς 13
ἄλλες ἐκκλησίες, παρὰ μόνον ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν εἶχα τὴν ἀναισθησία νὰ σᾶς ἐπιβα-
4 ρύνω οἰκονομικῶς; δώστε μου χάρι γιὰ τὴν ἀδικία αὐτή. νά, εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἔρθω 14
σὲ σᾶς γιὰ τρίτη φορά, καὶ πάλι δὲν θὰ ἔχω τὴν ἀναισθησία νὰ σᾶς ἐπιβαρύνω· μὰ ἐ-
γὼ δὲν ζητῶ τὰ δικά σας, ἀλλὰ ἐσᾶς. δὲν εἶναι τὰ τέκνα ποὺ ὀφείλουν νὰ θησαυρί-
5 ζουν γιὰ τοὺς γονεῖς, ἀλλ' οἱ γονεῖς γιὰ τὰ τέκνα. καὶ γιὰ μένα εἶναι γλυκύτατο νὰ 15
δαπανήσω καὶ νὰ δαπανηθῶ ὁ ἴδιος μέχρι τελικῆς ἐξαντλήσεως γιὰ τὶς ψυχές σας,
6 παρ' ὅλο πού, ἐνῷ σᾶς ἀγαπῶ περισσότερο, μ' ἀγαπᾶτε λιγώτερο. ἀλλ' ἔστω, ἐγὼ 16
7 δὲν σᾶς ἐπιβάρυνα, ἀλλά, σὰν πανοῦργος ποὺ εἶμαι, σᾶς ἔπιασα μὲ δόλωμα. μήπως 17
8 σᾶς λεηλάτησα μὲ κανέναν ἀπ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς ἔστειλα; παρακάλεσα τὸν Τίτο κι ἔ- 18
στειλα μαζί του τὸν ἀδελφό· μήπως σᾶς λεηλάτησε ὁ Τίτος; δὲν περπατήσαμε μὲ τὸ
ἴδιο πνεῦμα; δὲν περπατήσαμε πάνω στὶς ἴδιες πατημασιές;

23 1 Νομίζετε ὅτι ἀπολογούμαστε πάλι σὲ σᾶς; στὸ θεὸ μπροστὰ μιλοῦμε ἐν Χριστῷ· 19
2 καὶ ὅλ' αὐτά, ἀγαπητοί, γιὰ τὴν οἰκοδομή σας. γιατὶ φοβοῦμαι μήπως, ὅταν ἔρθω, 20
δὲν σᾶς βρῶ τέτοιους ποὺ θέλω, κι ἐγὼ βρεθῶ ἀπέναντί σας τέτοιος ποὺ δὲν θέλετε
3 σεῖς· μήπως φιλονεικίες, ζήλειες, θυμοί, ῥᾳδιουργίες, καταλαλιές, ψιθυρισμοί, κορ-

4 δώματα, ἀναστατώσεις, μήπως, ὅταν ξανάρθω, μὲ ταπεινώσῃ πάλι ὁ θεός μου μπρο- 21
στά σας καὶ πενθήσω πολλοὺς ἀπ᾽ αὐτοὺς ποὺ πρόλαβαν κι ἁμάρτησαν καὶ δὲν με-
τανόησαν γιὰ τὴν ἀκαθαρσία καὶ πορνεία καὶ ἀλαζονικὴ προστυχιὰ ποὺ διέπραξαν.

24 1 Εἶναι ἡ τρίτη φορὰ ποὺ ἔρχομαι σὲ σᾶς· *μὲ τὸ λόγο δύο καὶ τριῶν μαρτύρων θὰ* 1 **13**
2 *σταθῇ κάθε μαρτυρία.* σᾶς τὸ ἔχω πῆ πρωτύτερα καὶ σᾶς τὸ λέω πάλι ἐκ τῶν προτέ- 2
ρων· ὡς παρὼν κοντά σας δυὸ φορὲς καὶ τώρα ὡς ἀπὼν μακριά σας γράφω σ᾽ αὐ-
τοὺς ποὺ ἁμάρτησαν στὸ παρελθὸν καὶ σ᾽ ὅλους τοὺς ὑπολοίπους ὅτι, ὅταν θὰ ξα-
3 νάρθω, θὰ εἶμαι ἀλύπητος· γιατὶ ἐσεῖς ζητᾶτε τεκμήριο τοῦ Χριστοῦ ποὺ μιλάει μέσα 3
4 μου, ὁ ὁποῖος ἀπέναντί σας δὲν εἶναι ἀδύναμος, ἀλλ᾽ ἀνάμεσά σας εἶναι δυνατός. κι 4
ἂν σταυρώθηκε ἀπὸ ἀσθένεια, ὅμως ζῇ ἀπὸ δύναμι θεοῦ· μὰ κι ἐμεῖς εἴμαστε ἀσθε-
5 νεῖς ὡς ἄνθρωποί του, ἀλλὰ θὰ ζήσουμε μαζί του ἀπὸ δύναμι τοῦ θεοῦ γιὰ σᾶς. τε- 5
στάρετε τοὺς ἑαυτούς σας ἂν εἶστε στὴν πίστι, δοκιμάζετε τοὺς ἑαυτούς σας· δὲν
6 βρίσκετε νὰ εἶναι μέσα σας ὁ Χριστός; μήπως λοιπὸν εἶστε ἀδόκιμοι; ἐλπίζω τοὐλά- 6
7 χιστον ὅτι θὰ νιώσετε ὅτι ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἀδόκιμοι. κι εὔχομαι στὸ θεὸ νὰ μὴν κά- 7
νετε κανένα κακό· ὄχι γιὰ νὰ φανοῦμε δόκιμοι ἐμεῖς, ἀλλὰ γιὰ νὰ κάνετε τὸ καλὸ ἐ-
8 σεῖς· κι ἐμεῖς ἂς εἴμαστε σὰν ἀδόκιμοι. διότι δὲν ἔχουμε καμμία δύναμι κατὰ τῆς ἀ- 8
9 ληθείας, ἀλλὰ μόνο ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. καὶ χαιρόμαστε, ὅταν ἐμεῖς εἴμαστε ἀσθενεῖς 9
10 καὶ σεῖς εἶστε δυνατοί. κι αὐτὸ εἶναι ποὺ εὐχόμαστε, ἡ ὁλοκλήρωσί σας. γι᾽ αὐτὸ σᾶς 10
τὰ γράφω αὐτὰ ἀπὸ μακριά, γιὰ νὰ μὴν κάνω χρῆσι ἀποτομίας, ὅταν ἔρθω κοντά, μὲ
τὴν ἐξουσία ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ Κύριος, γιὰ νὰ οἰκοδομῶ καὶ ὄχι νὰ γκρεμίζω.

25 1 Καὶ τώρα, ἀδελφοί, αὐτὸ ποὺ ἀπομένει· χαίρεστε, καταρτίζεστε, στηρίζεστε, ὁ- 11
μοφρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης θὰ εἶναι μαζί σας.
2 Χαιρετήστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ ἅγιο φίλημα. σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἅγιοι ὅλοι. 12
3 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ συνεταιρία τοῦ 13
ἁγίου πνεύματος νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

1 1 2 Παῦλος, δοῦλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καλεσμένος ἀπόστολος, ξεχωρισμένος γιὰ 1 2 **1**
τὸ εὐαγγέλιο τοῦ θεοῦ, αὐτὸ ποὺ ὑποσχέθηκε ἐκ τῶν προτέρων μὲ τοὺς προφῆτες
3 του στὶς ἅγιες Γραφὲς σχετικὰ μὲ τὸν υἱό του, ὁ ὁποῖος κατὰ σάρκα γεννήθηκε ἀπὸ 3
4 τὸ σπέρμα τοῦ Δαυῖδ καὶ ἀποδείχτηκε υἱὸς τοῦ θεοῦ μὲ δυνάμεις, μὲ πνεῦμα ποὺ ἁ- 4
5 γιάζει, καὶ προερχόμενος ἀπὸ ἀνάστασι νεκρῶν, τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριό μας, 5
μὲ τὸν ὁποῖο πήραμε χάρι καὶ ἀναλάβαμε ἀποστολὴ σ' ὅλα τὰ ἔθνη, νὰ τὰ κάνουμε
6 νὰ ὑπακούσουν στὴν πίστι πρὸς τὸ ὄνομά του· κι ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς εἶστε καὶ σεῖς 6
7 καλεσμένοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· πρὸς ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς τοῦ θεοῦ, ποὺ βρίσκο- 7
νται στὴ Ῥώμη, τοὺς καλεσμένους ἁγίους· χάρι σὲ σᾶς καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ πατέ-
ρα μας κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

2 1 Πρῶτα πρῶτα εὐχαριστῶ τὸ θεό μου στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ ὅ- 8
2 λους ἐσᾶς, διότι ἡ πίστι σας εἶναι πιὰ ξακουστὴ σ' ὅλο τὸν κόσμο. μάρτυς μου εἶναι 9
ὁ θεός, ποὺ τὸν λατρεύω μὲ τὸ πνεῦμα μου μὲ τὸ νὰ εὐαγγελίζωμαι τὸν υἱό του, ὅτι
3 συνεχῶς σᾶς μνημονεύω, καὶ κάθε φορὰ στὶς προσευχές μου παρακαλῶ, ἂν ὑπάρχῃ 10
τρόπος, νὰ εὐλογήσῃ ὁ θεὸς μὲ τὴν ἔγκρισί του νἀρθῶ κοντά σας. διότι ἔχω μεγάλο
4 πόθο νὰ σᾶς δῶ, γιὰ νὰ σᾶς μεταδώσω κάποιο χάρισμα πνευματικὸ γιὰ τὸ στηριγμό 11
5 σας, δηλαδὴ νὰ συγκαλλιεργηθῶ μαζί σας μὲ τὸ νὰ στηριχτοῦμε βλέποντας ὁ ἕνας 12
6 τὴν πίστι τοῦ ἄλλου. δὲν θέλω δὲ ν' ἀγνοῆτε, ἀδελφοί μου, ὅτι πολλὲς φορὲς θέλησα 13
νἀρθῶ κοντά σας, ἀλλὰ μέχρι στιγμῆς ἐμποδίστηκα· καὶ τὸ θέλησα, γιὰ νὰ καρποφο-
7 ρήσω λίγο καὶ σὲ σᾶς ὅπως καὶ στ' ἄλλα ἔθνη. εἶμαι χρεώστης σὲ Ἕλληνες καὶ σὲ 14
8 βαρβάρους, σὲ σοφοὺς καὶ σὲ ἁπλοϊκούς. ἔτσι, ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπὸ μένα, ἔχω λαχτά- 15
9 ρα νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιο καὶ σὲ σᾶς ποὺ εἶστε στὴ Ῥώμη. διότι δὲν ντρέπομαι γιὰ 16
τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ· αὐτὸ εἶναι ἡ δύναμι τοῦ θεοῦ ποὺ μπορεῖ νὰ σώσῃ τὸν
10 καθένα ποὺ θὰ πιστεύσῃ, καὶ Ἰουδαῖο πρῶτα καὶ Ἕλληνα. μ' αὐτὸ ἀποκαλύπτεται 17
δικαιοσύνη θεοῦ ποὺ ἔχει αἰτία καὶ σκοπὸ τὴν πίστι, ὅπως λέει καὶ ἡ γραφή· *Ὁ δὲ*
δίκαιος κερδίζει τῇ ζωῇ μὲ τὴν πίστι.

3 1 Ἔχουμε δὲ τὴν ἀποκάλυψι ὅτι ἐπικρέμεται ὀργὴ θεοῦ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ πάνω σ' 18
ὅλους τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους ποὺ καταπιέζουν τὴν ἀλήθεια μὲ τὴν ἀ-
2 3 δικία· διότι εἶναι φανερὸ ὅτι ἔλαβαν γνῶσι τοῦ θεοῦ· τοὺς τῇ φανέρωσε ὁ θεός· τὰ ἀ- 19 20
ὅρατα ἰδιώματά του, τόσο ἡ αἰώνια δύναμί του ὅσο καὶ ἡ θεία του φύσι, διακρίνο-
νται καθαρὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου· μπορεῖ κανεὶς νὰ τ' ἀντιληφτῇ ἀπὸ τὰ δημιουργή-
4 ματά του· καὶ ἔτσι εἶναι ἀναπολόγητοι, πού, ἐνῷ γνώρισαν τὸ θεό, δὲν τὸν δόξασαν 21
οὔτε τὸν εὐχαρίστησαν ὡς θεό, ἀλλὰ μὲ τὶς φαντασιώσεις των βυθίστηκαν μέσα στὸ
5 ψέμμα, καὶ ἡ ἀσύνετη διάνοιά τους σκοτίστηκε· ἐνῷ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι σοφοί, 22
6 ξεμωράθηκαν, κι ἀντικατέστησαν τὸν ἔνδοξο καὶ ἄφθαρτο θεὸ μὲ ἀγαλμάτινο ὁ- 23
7 μοίωμα φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πτηνῶν καὶ τετραπόδων κι ἑρπετῶν. γι' αὐτὸ κι ὁ θε- 24
ὸς τοὺς ἀφῆκε νὰ κυλιστοῦν στὶς ἐπιθυμίες τῆς διανοίας των, γιὰ νὰ γίνουν ἀκάθαρ-
8 τοι καὶ τὰ κορμιά τους ν' ἀτιμάζωνται μεταξύ τους. ἀντάλλαξαν τὸν ἀληθινὸ θεὸ μὲ 25
τὸ ψεύτικο πρᾶγμα, καὶ σεβάστηκαν καὶ λάτρευσαν τὴν κτίσι ἀντὶ γιὰ τὸν κτίστη,
9 αὐτὸν ποὺ εἶναι ἄξιος λατρείας στὸν αἰῶνα. γι' αὐτὸ κι ὁ θεὸς τοὺς ἀφῆκε νὰ πέ- 26
10 σουν σὲ πάθη ἄτιμα. διότι καὶ οἱ θηλυκές των ἀντάλλαξαν τὴ φυσική τους συνουσία 27
μὲ τὴν παρὰ φύσι, καὶ οἱ ἀρσενικοὶ ἐπίσης, ἀφοῦ παράτησαν τὴ φυσικὴ συνουσία μὲ

τὴ θηλυκή, ἄναψαν ἀπὸ τὴν ὄρεξί τους ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο καὶ κάνουν τὴ συνουσία
ἀρσενικοὶ μ' ἀρσενικούς, εἰσπράττοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐπάνω τους τὴν πληρω-
11 μὴ ποὺ τοὺς ἀξίζει γιὰ τὴν πλάνη τους. καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἔκριναν ὅτι δὲν ἀξίζει νὰ ἔ- 28
χουν γιὰ τὸ θεὸ τὴ σωστὴ γνῶσι, ὁ θεὸς τοὺς παρέδωσε σὲ ἀπαράδεκτα σάπια νοο-
12 τροπία, ὥστε νὰ κάνουν ἀπρέπειες, νἆναι κατάφορτοι ἀπὸ κάθε ἀδικία, πορνεία, 29
13 πονηρία, πλεονεξία, κακία, ξεχειλισμένοι ἀπὸ φθόνο, φόνο, ἐπιθετικότητα, ὑπουλό-
14 τητα, κακοήθεια, συνωμοτικοί, διαβολεῖς, θεομίσητοι, ὑβρισταί, ὑπερήφανοι, ἀλαζό- 30
15 νες, ἐπινοηταὶ κακῶν, ἀπείθαρχοι στοὺς γονεῖς, ἄμυαλοι, ἀσυνεννόητοι, χωρὶς στορ- 31
16 γή, χωρὶς μπέσα στὸ λόγο τους, χωρὶς ἔλεος· αὐτοί, ἂν καὶ γνώρισαν καλὰ ποιό εἶ- 32
ναι γιὰ τὸ θεὸ τὸ δίκαιο, ὅτι δηλαδὴ ὅσοι κάνουν αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι ἄξιοι θα-
17 νάτου, ὄχι μόνο τὰ κάνουν οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ καὶ χαίρονται νὰ βλέπουν νὰ τὰ κάνουν οἱ
ἄλλοι.

4 1 Γι' αὐτὸ τὸ λόγο εἶσαι ἀναπολόγητος, ὦ ἄνθρωπε, ὅποιος κι ἂν εἶσαι σὺ ποὺ κα- 1 **2**
τακρίνεις· γιατὶ σὲ ὅ,τι κατακρίνεις τὸν ἄλλο, κατακρίνεις τὸν ἑαυτό σου, ἀφοῦ καὶ
2 σύ, ποὺ κατακρίνεις, κάνεις τὰ ἴδια. καὶ ξέρουμε ὅτι ἡ καταδίκη τοῦ θεοῦ πάνω σ' 2
3 αὐτοὺς ποὺ κάνουν αὐτὰ τὰ πράγματα στηρίζεται στὴν ἀλήθεια. καὶ φαντάζεσαι, 3
ἄνθρωπε, σὺ ποὺ κατακρίνεις ὅσους τὰ κάνουν αὐτὰ καὶ τὰ κάνεις κι ὁ ἴδιος, ὅτι ἐ-
4 σὺ θὰ ξεφύγῃς τὴν καταδίκη τοῦ θεοῦ; ἢ ἐκμεταλλεύεσαι περιφρονητικῶς τὸν πλοῦ- 4
το τῆς ἐπιεικείας του καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας του, καὶ ἀγνοεῖς ὅτι ἡ ἐ-
5 πιείκεια τοῦ θεοῦ προσπαθεῖ νὰ σὲ σπρώξῃ σὲ μετάνοια; ἐσὺ ὅμως ἀποταμιεύεις γιὰ 5
σένα ὀργὴ ἀντάξια τῆς σκληρότητός σου καὶ τῆς ἀμετανόητης διανοίας σου γιὰ τὴν
6 ἡμέρα τῆς ὀργῆς, ὅταν θὰ φανερωθῇ ἡ δικαιοκρισία τοῦ θεοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ πληρώσῃ 6
7 τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του· αὐτοὺς μὲν ποὺ ἀνέλαβαν μὲ ὑπομονὴ νὰ κά- 7
νουν τὸ ἀγαθὸ ἔργο, ἀναζητώντας ἔτσι δόξα καὶ τιμὴ καὶ ἀφθαρσία, θὰ τοὺς πληρώ-
8 σῃ μὲ ζωὴ αἰώνια, ἐνῷ σ' ἐκείνους ποὺ κινοῦνται ἀπὸ ἐπιθετικότητα καὶ δὲν πειθαρ- 8
9 χοῦν μὲν στὴν ἀλήθεια, πειθαρχοῦν ὅμως στὴν ἀδικία, θὰ πέσῃ θυμὸς καὶ ὀργή· θλῖ- 9
ψι καὶ στενοχώρια σὲ κάθε ψυχὴ ἀνθρώπου ποὺ κάνει τὸ κακό, εἴτε Ἰουδαίου πρῶ-
10 τα εἴτε Ἕλληνος, δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη σ' ὅποιον κάνῃ τὸ καλό, καὶ Ἰουδαῖο 10
11 12 πρῶτα καὶ Ἕλληνα· διότι προσωποληψία στὸ θεὸ δὲν ὑπάρχει. ὅσοι ἁμάρτησαν χω- 11 12
ρὶς Νόμο, θὰ καταστραφοῦν καὶ χωρὶς Νόμο, κι ὅσοι ἁμάρτησαν μὲ Νόμο, θὰ κατα-
13 δικαστοῦν μὲ τὸ Νόμο. διότι ὁ θεὸς δὲν δικαιώνει αὐτοὺς ποὺ ἀκροάστηκαν τὸ Νό- 13
14 μο· θὰ δικαιώσῃ αὐτοὺς ποὺ ἐκτέλεσαν τὸ Νόμο. ὅταν οἱ ἐθνικοί, ποὺ δὲν ἔχουν Νό- 14
15 μο, ἐκ φύσεως κάνουν αὐτὰ ποὺ λέει ὁ Νόμος, αὐτοί, καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν Νόμο, εἶ- 15
ναι στοὺς ἑαυτούς των Νόμος, διότι ἔχουν νὰ δείξουν τὸ ἔργο ποὺ λέει ὁ Νόμος
γραμμένο στὶς διάνοιές των, καθὼς ἡ συνείδησί τους συμμαρτυρεῖ καὶ οἱ λογισμοί
16 τους μεταξύ των κατηγοροῦν ἢ ἀπολογοῦνται· καὶ θὰ τὸ δείξουν τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ 16
θεὸς θὰ κρίνῃ τὰ κρυφὰ τῶν ἀνθρώπων, σύμφωνα μὲ τὸ εὐαγγέλιό μου στὸ πρόσωπο
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

5 1 Κύττα, ἐσὺ λέγεσαι Ἰουδαῖος κι ἐπαναπαύεσαι στὸ Νόμο καὶ καυχᾶσαι γιὰ τὸ 17
2 θεὸ καὶ ξέρεις τὸ θέλημά του, καὶ ξεχωρίζεις τὰ ὠφέλιμα, ἐπειδὴ κατηχεῖσαι ἀπὸ τὸ 18
3 Νόμο, κι ἔχεις τὴν πεποίθησι ὅτι εἶσαι ὁδηγὸς τῶν τυφλῶν, φῶς ἐκείνων ποὺ εἶναι 19
4 στὸ σκοτάδι, παιδαγωγὸς ἐκείνων ποὺ τὸ μυαλό τους δὲν ἔπηξε ἀκόμη, διδάσκαλος 20
τῶν νηπίων, ποὺ γνωρίζεις τὴν ὅλη διατύπωσι τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας μέσα
5 στὸ Νόμο. ἐσὺ λοιπὸν ποὺ διδάσκεις τὸν ἄλλο, τὸν ἑαυτό σου δὲν τὸν διδάσκεις; ἐ- 21
6 σὺ ποὺ κηρύττεις νὰ μὴν κλέβουν κλέβεις; ἐσὺ ποὺ λὲς νὰ μὴ μοιχεύουν μοιχεύεις; ἐ- 22
7 σὺ ποὺ σιχαίνεσαι τὰ εἴδωλα γίνεσαι ἱερόσυλος; ἐσὺ ποὺ καυχᾶσαι γιὰ τὸ Νόμο, ἀ- 23
8 τιμάζεις τὸ θεὸ μὲ τὴν παράβασι τοῦ Νόμου, ἐφαρμόζοντας ἔτσι ἐκεῖνο ποὺ λέει ἡ 24
9 γραφὴ ὅτι *τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ βλασφημεῖται μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν ἐξ αἰτίας σας;* ἡ περι- 25
τομὴ ὠφελεῖ βέβαια, ἐὰν ἐφαρμόζῃς τὸ Νόμο· ἂν ὅμως εἶσαι παραβάτης τοῦ Νό-

10 μου, ἡ περιτομή σου ἔγινε ἀκροβυστία. ἐὰν λοιπὸν ἡ ἀκροβυστία τηρῇ τὶς ἐντολὲς 26
11 τοῦ Νόμου, ἡ ἀκροβυστία τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ δὲν θὰ λογαριαστῇ γιὰ περιτομή; 27
καὶ ἡ φυσικὴ ἀκροβυστία μὲ τὸ νὰ ἐκτελῇ τὸ Νόμο θὰ κρίνῃ ἐσένα ποὺ παραβαίνεις
12 τὸ Νόμο κρατώντας τὴ γραφὴ καὶ ἔχοντας τὴν περιτομή. διότι δὲν εἶναι Ἰουδαῖος ἐ- 28
13 κεῖνος ποὺ φαίνεται, οὔτε εἶναι περιτομὴ ἐκείνη ποὺ εἶναι φανερὰ στὴ σάρκα, ἀλλ' 29
ἐκεῖνος ποὺ εἶναι μυστικὰ Ἰουδαῖος κι ἐκείνη ποὺ εἶναι περιτομὴ τῆς διανοίας ποὺ
14 ἔγινε μὲ τὸ πνεῦμα καὶ ὄχι μὲ τὸ γράμμα· κι ἐκεινοῦ ὁ ἔπαινος εἶναι ὄχι ἀπὸ τοὺς ἀν-
θρώπους ἀλλ' ἀπὸ τὸ θεό.

6 1 Μὰ τότε ποιό εἶναι τὸ παραπάνω τοῦ Ἰουδαίου, ἢ ποιά ἡ ὠφέλεια τῆς περιτο- 1 **3**
2 μῆς; πολὺ ἀπὸ κάθε ἄποψι. πρῶτα πρῶτα βέβαια τὸ ὅτι σ' αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐμπιστεύτη- 2
3 κε τὰ λόγια του. τί κι ἂν μερικοὶ φάνηκαν ἀνάξιοι ἐμπιστοσύνης; μήπως ἡ ἀπιστία ἐ- 3
4 κείνων θ' ἀκυρώσῃ τὴν πίστι τοῦ συμβολαίου τοῦ θεοῦ; μὴ γένοιτο. παραδεχτῆτε δὲ 4
ὅτι ὁ θεὸς εἶναι εἰλικρινής, ἐνῷ κάθε ἄνθρωπος εἶναι ψεύτης, καθὼς εἶναι γραμμένο·

5 *Γιὰ ν' ἀποδειχτῇς δίκαιος στὰ λόγια σου ἐσύ* 5
καὶ νὰ νικήσῃς, ὅταν κρίνεσαι.

6 ἂν ὅμως ἡ ἀδικία μας ἀναδεικνύῃ τὴ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ, τί νὰ ποῦμε; μήπως ὁ θε-
ός, ποὺ ἀφήνει νὰ πέσῃ ἡ ὀργή του, εἶναι ἄδικος; μιλάω μὲ τὴν ἀνθρώπινη νοοτρο-
7 πία· μὴ γένοιτο. διότι πῶς θὰ κρίνῃ ὁ θεὸς τὸν κόσμο; ἂν ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ μὲ τὸ 6 7
δικό μου ψέμμα ἀποδείχτηκε πλουσιώτερη μὲ ἀποτέλεσμα τὴ δόξα του, ἐγὼ γιατί
8 κρίνομαι ἀκόμη ὡς ἁμαρτωλός, καὶ δὲν γίνεται ὅπως μᾶς συκοφαντοῦν καὶ ὅπως ἰ- 8
9 σχυρίζονται μερικοὶ ὅτι δῆθεν λέμε, ὅτι 'Νὰ κάνουμε τὰ κακά, γιὰ νὰ ἔρθουν τὰ κα-
λά'; αὐτωνῶν ἡ τιμωρία εἶναι κάτι ποὺ προβλέπεται ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη.

7 1 Τί λοιπόν; οἱ Ἰουδαῖοι ὑπερέχουμε; ὄχι, σὲ καμμιὰ περίπτωσι. διότι μὲ τὸ κατη- 9
γορητήριό μας προαποδείξαμε ὅτι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες εἶναι ὅλοι κάτω
2 ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, καθὼς εἶναι καὶ γραμμένο ὅτι 10

Δὲν ὑπάρχει δίκαιος οὔτε ἕνας,
δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ καταλαβαίνῃ, κανεὶς ποὺ νὰ λαχταράῃ τὸ θεό, 11
3 *ὅλοι παραστράτησαν καὶ συνάμα ἐξαχρειώθηκαν·* 12
δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ κάνῃ τὸ καλό, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας.
4 *τάφος ἀνοιγμένος τὸ λαρύγγι τους,* 13
οἱ γλῶσσες τους γεμάτες δόλο.
5 *φαρμάκι κόμπρας κάτω ἀπὸ τὰ χείλη τους,*
τὸ στόμα τους γεμάτο κατάρα καὶ κακολογία. 14
6 *γρήγορα τὰ πόδια τους στὸ νὰ χύνουν αἷμα,* 15
καταστροφὴ καὶ ταλαιπωρία στοὺς δρόμους τοὺς δικούς των. 16
7 *τὸ δρόμο τῆς εἰρήνης τὸν ἀγνοοῦν τελείως,* 17
δὲν ὑπάρχει φόβος θεοῦ μπροστὰ στὰ μάτια τους. 18

8 ξέρουμε δὲ ὅτι, ὅσα λέει ὁ Νόμος, τὰ λέει γι' αὐτοὺς ποὺ εἶναι μέσα στὸ Νόμο, γιὰ 19
9 νὰ βουλωθῇ κάθε στόμα καὶ νὰ γίνῃ ὑπόδικος στὸ θεὸ ὅλος ὁ κόσμος· διότι ἀπὸ τὰ 20
ἔργα τοῦ Νόμου δὲν θὰ δικαιωθῇ κανεὶς θνητὸς ἐνώπιον αὐτοῦ· μὲ τὸ Νόμο ἐπιτυγ-
χάνεται μόνο ἡ ἐπίγνωσι τῆς ἁμαρτίας.

8 1 Καὶ τώρα πιὰ φανερώθηκε δικαίωσι ἀπὸ τὸ θεὸ χωρὶς τὸ Νόμο, ἡ ὁποία μαρτυ- 21
2 ρεῖται ἀπὸ τὸ Νόμο κι ἀπὸ τοὺς Προφῆτες, καὶ μάλιστα δικαίωσι τοῦ θεοῦ ἀπὸ πί- 22
3 στι στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ γιὰ ὅλους καὶ σ' ὅλους ὅσοι πιστεύουν. δὲν ὑπάρχει διάκρι-
σι· διότι ὅλοι ἁμάρτησαν καὶ δὲν εἶναι ἄξιοι γιὰ τὴ δόξα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ δικαιώνο- 23 24
4 νται δωρεὰν μὲ τὴ χάρι του, μὲ τὴν ὡλοκληρωμένη πλέον λύτρωσι ποὺ χαρίζει ὁ Ἰη-
σοῦς Χριστός, αὐτὸς ποὺ ὁ θεὸς τὸν προώρισε καὶ τὸν ἔκανε ἐξιλαστήριο θῦμα, μὲ 25

5 τὴ συνθήκη τῆς ἐμπιστοσύνης ποὺ συνάφθηκε μὲ τὸ αἷμα ἐκείνου, γιὰ νὰ δείξῃ τὴ δι-
καιοσύνη του, γιὰ τὴν ἀμνήστευσι τῶν ἁμαρτημάτων ποὺ εἶχαν διαπραχθῆ μὲ τὴν ἀ- 26
6 νοχὴ τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ δείξῃ τὴ δικαιοσύνη του στὸν τωρινὸ καιρό, ὥστε ν' ἀποδει-
χτῇ ὅτι αὐτὸς εἶναι ποὺ ἔχει τὸ δίκαιο καὶ ποὺ δικαιώνει ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος κινεῖται
7 ἀπὸ πίστι στὸν Ἰησοῦ. ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ καύχησι; ἀποκλείστηκε. μὲ ποιό νόμο; μὲ 27
8 τὸ Νόμο τῶν ἔργων; ὄχι, ἀλλὰ μὲ τὸ Νόμο τῆς πίστεως. συμπεραίνουμε λοιπὸν ὅτι ὁ 28
9 ἄνθρωπος δικαιώνεται μὲ τὴν πίστι, χωρὶς τὰ ἔργα τοῦ Νόμου. ἢ μήπως ὁ θεὸς εἶναι 29
10 μόνο τῶν Ἰουδαίων; δὲν εἶναι καὶ τῶν ἐθνῶν; ναί, εἶναι καὶ τῶν ἐθνῶν· διότι ἀκρι- 30
βῶς εἶναι ἕνας ὁ θεὸς ποὺ θὰ δικαιώσῃ τὸν περιτετμημένο ἀπὸ τὴν πίστι του καὶ τὸν
11 ἀπερίτμητο μὲ τὴν πίστι του. μὲ τὴν πίστι λοιπὸν καταργοῦμε τὸ Νόμο; μὴ γένοιτο· 31
ἀλλὰ στήνουμε νόμο.

9 1 2 Τί θὰ ποῦμε λοιπὸν ὅτι πέτυχε κατὰ σάρκα ὁ πατέρας μας ὁ Ἀβραάμ; γιατί, ἂν 1 2 **4**
3 ὁ Ἀβραὰμ δικαιώθηκε ἀπὸ τὰ ἔργα, μπορεῖ νὰ καυχηθῇ, ἀλλ' ὄχι πρὸς τὸ θεό. τί λέ- 3
ει ἡ Γραφή; *Πίστευσε δὲ ὁ Ἀβραὰμ στὸ θεό, κι αὐτὸ τοῦ λογαριάστηκε γιὰ δικαιο-*
4 *σύνη.* σ' ἐκεῖνον ὅμως ποὺ ἐργάζεται, ὁ μισθὸς δὲν λογαριάζεται ὡς χάρι, ἀλλ' ὡς 4
5 κάτι ποὺ τοῦ τὸ χρωστᾶνε· ἀντίθετα σ' ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἐργάζεται, ἀλλὰ πιστεύει σ' 5
αὐτὸν ποὺ δικαιώνει τὸν ἀσεβῆ, ἡ πίστι του εἶναι ἐκείνη ποὺ λογαριάζεται γιὰ δι-
6 καιοσύνη· ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ Δαυῖδ λέει τὸ μακαρισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, στὸν ὁποῖο 6
ὁ θεὸς καταλογίζει δικαιοσύνη, χωρὶς ἐκεῖνος νὰ ἔχῃ κάνει ἔργα·

7 *Μακάριοι ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς συγχωρήθηκαν οἱ ἀνομίες,* 7
κι ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς σκεπάστηκαν οἱ ἁμαρτίες.
8 *μακάριος ὁ ἄντρας, ποὺ ὁ Κύριος δὲν θὰ τοῦ λογαριάσῃ ἁμαρτία.* 8

9 αὐτὸς λοιπὸν ὁ μακαρισμὸς εἶναι γιὰ τοὺς περιτετμημένους ἢ γιὰ τοὺς ἀπεριτμή- 9
10 τους; διότι λέμε ὅτι στὸν Ἀβραὰμ λογαριάστηκε γιὰ δικαιοσύνη ἡ πίστι. καὶ πῶς λο- 10
γαριάστηκε; ὅταν ἦταν μὲ περιτομὴ ἢ ὅταν εἶχε τὴν ἀκροβυστία; ὄχι στὴν περιτομή,
11 ἀλλὰ στὴν ἀκροβυστία. καὶ πῆρε τὸ σημάδι τῆς περιτομῆς σὰ σφραγῖδα τῆς δικαιώ- 11
σεως ἡ ὁποία προῆλθε ἀπὸ τὴν πίστι ποὺ ἔδειξε στὸν καιρὸ τῆς ἀκροβυστίας, γιὰ νὰ
εἶναι αὐτὸς πατέρας ὅλων ὅσοι πιστεύουν ὅταν βρίσκωνται στὴν κατάστασι τῆς ἀ-
12 κροβυστίας, ὥστε νὰ λογαριαστῇ ἡ δικαιοσύνη καὶ σ' αὐτούς, καὶ πατέρας τῆς περι- 12
τομῆς γι' αὐτοὺς ποὺ ὄχι μόνο εἶναι περιτετμημένοι, ἀλλὰ καὶ βαδίζουν στὰ ἴχνη
τῆς πίστεως τοῦ πατέρα μας Ἀβραὰμ τὴν ὁποία εἶχε κατὰ τὸν καιρὸ τῆς ἀκροβυ- 13
13 στίας του. διότι ἡ ὑπόσχεσι στὸν Ἀβραὰμ καὶ στὸ σπέρμα του δὲν δόθηκε διὰ μέσου
τοῦ Νόμου· ἐννοῶ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος τοῦ κόσμου· δόθηκε
14 διὰ μέσου τῆς δικαιοσύνης ποὺ τοῦ καταλογίστηκε γιὰ τὴν πίστι του. γιατί, ἂν εἶναι 14
κληρονόμοι ὅσοι προέρχονται ἀπὸ τὸ Νόμο, τότε ἡ πίστι εἶναι χωρὶς καμμιὰ ἀξία
15 καὶ ἡ ὑπόσχεσι εἶναι ἄκυρη. διότι ὁ Νόμος προετοιμάζει ξέσπασμα ὀργῆς· ἀφοῦ, ὅ- 15
16 που δὲν ὑπάρχει νόμος, δὲν ὑπάρχει καὶ παράβασι. γι' αὐτὸ ἐνδιαφέρει τὸ ἀπὸ πί- 16
στι, γιὰ νὰ εἶναι χαρισμένο, ὥστε ἡ ὑπόσχεσι νὰ εἶναι βέβαιη γιὰ ὅλο τὸ σπέρμα,
καὶ ὄχι μόνο σ' ἐκεῖνον ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ Νόμο, ἀλλὰ καὶ σ' ἐκεῖνον ποὺ προ-
17 έρχεται ἀπὸ τὴν πίστι τύπου Ἀβραάμ, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι πατέρας ὅλων μας, καθὼς 17
λέει ἡ Γραφή, ὅτι *Σ' ἔκανα πατέρα πολλῶν ἐθνῶν·* κι αὐτὸ γιατὶ πίστευσε στὸ θεὸ
18 ποὺ ζωοποιεῖ τοὺς νεκροὺς καὶ δίνει στὰ τιποτένια τὸν τίτλο τῶν σπουδαίων. αὐτὸς 18
ὁ Ἀβραὰμ ἔξω ἀπὸ κάθε ἐλπίδα πίστευσε σὲ μιὰ ἐλπίδα, ὅτι θὰ γίνῃ πατέρας πολ-
19 λῶν ἐθνῶν σύμφωνα μ' ἐκεῖνο ποὺ λέχτηκε· *Ἔτσι θὰ γίνῃ τὸ σπέρμα σου·* καὶ χωρὶς 19
νὰ ὀλιγοπιστήσῃ καθόλου, δὲν ἐπηρεάστηκε ἀπὸ τὸ ὅτι ἔβλεπε τὸ σῶμα του νὰ εἶναι
κιόλας νεκρωμένο, ἀφοῦ ἦταν περίπου ἑκατὸ χρονῶν, ἢ τὴ νέκρωσι τῆς μήτρας τῆς
20 Σάρρας· καὶ μπροστὰ στὴν ὑπόσχεσι τοῦ θεοῦ δὲν ταλαντεύτηκε ἀπὸ τὴν ἀπιστία, 20
21 ἀλλ' ἐνδυναμώθηκε μὲ τὴν πίστι, δόξασε τὸ θεό, καὶ βεβαιώθηκε πέρα ὡς πέρα ὅτι ὁ 21

22 θεὸς αὐτὸ ποὺ ὑποσχέθηκε μπορεῖ καὶ νὰ τὸ κάνῃ. γι' αὐτὸ καὶ τοῦ λογαριάστηκε 22
23 γιὰ δικαιοσύνη. καὶ δὲν γράφτηκε μόνο γι' αὐτὸν ὅτι τοῦ λογαριάστηκε, ἀλλὰ καὶ 23 24
γιὰ μᾶς ποὺ πρόκειται νὰ μᾶς λογαριαστῇ, ἐμᾶς ποὺ πιστεύουμε σ' αὐτὸν ὁ ὁποῖος
24 ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τὸν Ἰησοῦ τὸν Κύριό μας, ποὺ παραδόθηκε γιὰ τὰ πα- 25
ραπτώματά μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴ δικαίωσί μας.

10 1 Τώρα λοιπὸν ποὺ δικαιωθήκαμε ἀπὸ πίστι, ἔχουμε εἰρήνη μὲ τὸ θεὸ μὲ τὴ μεσο- 1 **5**
2 λάβησι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς ὡδήγησε μὲ τὴν πίστι μας στὴ 2
χάρι αὐτὴ ὅπου στεκόμαστε, καὶ καυχόμαστε ὅτι κρατοῦμε τὴν ἐλπίδα νὰ κερδήσου-
3 με τὴ δόξα τοῦ θεοῦ. καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ καὶ στὶς θλίψεις μας καυχόμαστε γι' 3
αὐτές, ἐπειδὴ ξέρουμε ὅτι ἡ θλῖψι προετοιμάζει ὑπομονή, καὶ ἡ ὑπομονὴ καταλληλό- 4
4 τητα, καὶ ἡ καταλληλότης ἐλπίδα, καὶ ἡ ἐλπίδα δὲν μᾶς ντροπιάζει, διότι ἡ ἀγάπη 5
τοῦ θεοῦ εἶναι κιόλας διάχυτη στὶς καρδιές μας, μὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο ποὺ μᾶς δόθη-
5 κε. διότι ὁ Χριστός, ὅσο ἐμεῖς ἤμασταν ἀκόμη ἀδύναμοι, πέθανε γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀ- 6
6 σεβῶν στὴν κατάλληλη ὥρα. καὶ ἀσφαλῶς μόλις ποὺ δέχεται κανεὶς νὰ πεθάνῃ γιὰ 7
τὸ καλὸ ἑνὸς δικαίου· διότι γιὰ τὸν ἀγαθὸ ἴσως καὶ βρίσκεται κανεὶς ποὺ τολμάει νὰ
7 πεθάνῃ. μᾶς δείχνει δὲ ὁ θεὸς τὴν ἀγάπη του μὲ τὸ ὅτι, ἐνῷ ἀκόμη ἐμεῖς ἤμασταν ἁ- 8
8 μαρτωλοί, ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ μᾶς. λοιπὸν πολὺ περισσότερο τώρα ποὺ δικαιωθή- 9
9 καμε μὲ τὸ αἷμα του θὰ σωθοῦμε ἀπὸ τὴν ὀργὴ μ' αὐτόν. γιατί, ἄν, ὅταν ἤμασταν ἐ- 10
χθροί, συμφιλιωθήκαμε μὲ τὸ θεὸ μὲ τὸ θάνατο τοῦ υἱοῦ του, πολὺ περισσότερο τώ-
10 ρα ποὺ συμφιλιωθήκαμε θὰ σωθοῦμε μὲ τὴ ζωή του. καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ μὲ τὸν 11
Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ καυχόμαστε γιὰ τὸ θεό, διότι μὲ τὸ Χριστὸ πήραμε τώρα
τὴ συμφιλίωσι.

11 1 Γι' αὐτό, ὅπως μὲ ἕναν ἄνθρωπο μπῆκε στὸν κόσμο ἡ ἁμαρτία καὶ μὲ τὴν ἁμαρ- 12
2 τία μπῆκε ὁ θάνατος, κι ἔτσι ὁ θάνατος διαπέρασε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀφοῦ ἁ- 13
μάρτησαν ὅλοι, –γιατὶ ὑπῆρχε ἀσφαλῶς στὸν κόσμο ἁμαρτία καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ Νόμο,
3 ἀλλὰ δὲν μετριόταν, διότι ἂν δὲν ὑπάρχῃ νόμος, δὲν μετριέται ἁμαρτία–, κι ἔτσι ἀ- 14
πὸ τὸν Ἀδὰμ μέχρι τὸ Μωϋσῆ ὁ θάνατος βασίλευε ἀκόμη καὶ σ' ἐκείνους ποὺ δὲν ἁ-
μάρτησαν μὲ μιὰ παράβασι σὰν ἐκείνη τοῦ Ἀδάμ, ποὺ εἶναι τύπος τοῦ μελλοντικοῦ.
4 τὸ χάρισμα ὅμως δὲν εἶναι ὅπως ἦταν καὶ τὸ παράπτωμα. γιατί, ἂν μὲ τὸ παράπτω- 15
μα τοῦ ἑνὸς πέθαναν οἱ πολλοί, πολὺ περισσότερο ἡ χάρι τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ μὲ
5 τὴ χάρι τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ δόθηκε πλούσια στοὺς πολλούς. καὶ τὸ 16
δώρημα δὲν εἶναι σὰν ἕνα δώρημα ποὺ ταιριάζει σὲ ἕναν μόνο ποὺ ἁμάρτησε· γιατὶ
ἡ μὲν τιμωρία ἐπιβλήθηκε ἐξ αἰτίας ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ γιὰ καταδίκη, ἐνῷ τὸ χάρι-
6 σμα δόθηκε γιὰ πολλὰ παραπτώματα κι ἀποσκοποῦσε σὲ δικαίωσι. ἂν μὲ τὸ παρά- 17
πτωμα τοῦ ἑνὸς διὰ μέσου τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου βασίλευσε ὁ θάνατος, θὰ βασιλεύ-
σουν πολὺ περισσότερο διὰ μέσου τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ αὐτοὶ ποὺ παίρνουν τὸν
7 πλοῦτο τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιώσεως ποὺ καταβάλλεται σὲ ζωή. ἐπο- 18
μένως ὅπως μὲ ἕνα παράπτωμα ἐπιβλήθηκε καταδίκη σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔτσι
8 καὶ μὲ μία πρᾶξι δικαιώσεως δόθηκε δικαίωσι ζωῆς σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. διότι 19
9 ὅπως ἀκριβῶς μὲ τὴν παρακοὴ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἔγιναν ἁμαρτωλοὶ οἱ πολλοί, ἔ-
τσι καὶ μὲ τὴν ὑπακοὴ τοῦ ἑνὸς θὰ κριθοῦν δίκαιοι οἱ πολλοί. ὅσο γιὰ τὸ Νόμο, αὐ- 20
10 τὸς μπῆκε στὸ μέσον, γιὰ νὰ ξεχειλίσῃ στὸ φανέρωμά του τὸ παράπτωμα. ὅπου δὲ
πλεόνασε ἡ ἁμαρτία, πλεόνασε ἀκόμη περισσότερο ἡ χάρι, ὥστε, ὅπως ἀκριβῶς βα- 21
σίλευσε ἡ ἁμαρτία μὲ τὸ θάνατο, ἔτσι νὰ βασιλεύσῃ καὶ ἡ χάρι μὲ τὴ δικαίωσι ποὺ
πληρώνεται σὲ αἰώνια ζωὴ διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.

12 1 Καὶ τότε τί νὰ ποῦμε; νὰ ἐπιμείνουμε στὴν ἁμαρτία, γιὰ νὰ δοθῇ περισσότερη ἡ 1 **6**
2 χάρι; μὴ γένοιτο. ἐμεῖς ποὺ γιὰ τὴν ἁμαρτία πεθάναμε, πῶς θὰ ξαναζήσουμε γι' αὐ- 2
3 τήν; ἢ δὲν τὸ ξέρετε ὅτι ὅσοι βαπτιστήκαμε στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, βαπτιστήκαμε στὸ 3
4 θάνατό του; θαφτήκαμε λοιπὸν μαζὶ μ' αὐτὸν στὸ θάνατο μὲ τὸ βάπτισμα, ὥστε, ὅ- 4

πως ἀκριβῶς ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ὁ Χριστὸς μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἐνδόξου πα-
5 τρός, ἔτσι κι ἐμεῖς νὰ περπατήσουμε μὲ καινούργια ζωή. διότι, ἀφοῦ γίναμε σύμφυ- 5
τοι μ' αὐτὸν μὲ τὸ νὰ ὑποστοῦμε τὸ ὁμοίωμα τοῦ θανάτου του, θὰ γίνουμε σίγουρα
6 σύμφυτοι καὶ τῆς ἀναστάσεώς του· γιατὶ ξέρουμε τοῦτο, ὅτι ὁ παλιός μας ἄνθρωπος 6
σταυρώθηκε μαζί του, γιὰ νὰ καταργηθῇ ὁ ὄγκος τῆς ἁμαρτίας, καὶ νὰ μὴν εἴμαστε
7 πιὰ δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας· γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ πέθανε ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τὸ ν' ἁμαρτά- 7
8 νῃ. κι ἀφοῦ πεθάναμε μαζὶ μὲ τὸ Χριστό, πιστεύουμε ὅτι καὶ θὰ ζήσουμε μαζί του, 8
γιατὶ ξέρουμε ὅτι ὁ Χριστὸς ποὺ ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς δὲν πεθαίνει πιά. τὸ 9 10
θάνατο ποὺ πέθανε τὸν πέθανε ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας καὶ μιὰ γιὰ πάντα, ἐνῷ τὴ
11 ζωὴ ποὺ ζῇ τὴ ζῇ ἐξ αἰτίας τοῦ θεοῦ. ἔτσι καὶ σεῖς νὰ λογαριάζετε τοὺς ἑαυτούς σας 11
ὅτι εἶστε νεκροὶ μὲν γιὰ τὴν ἁμαρτία, ζωντανοὶ δὲ γιὰ τὸ θεὸ μὲ τὴ δύναμι τοῦ Χρι-
12 στοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μας. μὴν ἀφήνετε λοιπὸν τὴν ἁμαρτία νὰ βασιλεύῃ στὸ θνη- 12
13 τό σας σῶμα μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπακοῦτε σ' αὐτὴ μὲ τὶς ἐπιθυμίες του, καὶ μὴν κάνε- 13
τε τὰ μέλη σας ὅπλα ἀδικίας μὲ τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ παρουσιάστε τοὺς ἑαυτούς σας
στὸ θεὸ ὡς ζωντανοὺς ἐκ νεκρῶν καὶ τὰ μέλη σας ὡς ὅπλα δικαιοσύνης γιὰ τὸ θεό.
14 δὲν θὰ γίνῃ πιὰ κύριός σας ἡ ἁμαρτία· διότι δὲν εἶστε κάτω ἀπὸ τὸ Νόμο, ἀλλὰ κά- 14
τω ἀπὸ τὴ χάρι.

13 1 Τί λοιπόν; θ' ἁμαρτήσουμε, ἐπειδὴ δὲν εἴμαστε κάτω ἀπὸ Νόμο, ἀλλὰ κάτω ἀπὸ 15
2 χάρι; μὴ γένοιτο. δὲν ξέρετε ὅτι σ' ὅποιον παρουσιάζεστε ὡς δοῦλοι γιὰ ὑπακοή, εἶ- 16
στε δοῦλοι σ' αὐτὸν ποὺ ὑπακοῦτε, ἢ δηλαδὴ δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας προωρισμένοι
3 γιὰ τὸ θάνατο ἢ δοῦλοι τῆς ὑπακοῆς προωρισμένοι γιὰ δικαίωσι; εὐγνωμοσύνη δὲ 17
στὸ θεό, διότι ἤσασταν μὲν δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ἀλλ' ὑπακούσατε μὲ τὴν καρδιά
4 σας στὸν τύπο τῆς διδαχῆς ποὺ σᾶς παραδόθηκε, κι ἀφοῦ ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὴν 18
5 ἁμαρτία, γίνατε δοῦλοι τῆς δικαιοσύνης. ἐκφράζομαι ἀνθρώπινα συγκαταβαίνοντας 19
6 στὴν ἀδυναμία τῆς θνητότητός σας. ὅπως δὲ ἀκριβῶς κάνατε τὰ μέλη σας δοῦλα
στὴν ἀκαθαρσία καὶ στὴν ἀνομία, γιὰ νὰ φτάσετε στὴν ἀνομία, ἔτσι τώρα κάνετε τὰ
7 μέλη σας δοῦλα στὴ δικαιοσύνη, γιὰ ν' ἁγιαστῆτε. διότι, ὅταν ἤσασταν δοῦλοι τῆς 20
8 ἁμαρτίας, ἤσασταν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη. λοιπόν; τί καρπὸ ἀποφέρατε τότε 21
μὲ τὶς πράξεις σας, γιὰ τὶς ὁποῖες τώρα ντρέπεστε; γιατὶ τὸ τέρμα ἐκείνων ἦταν ὁ θά-
9 νατος. ἐνῷ τώρα ποὺ ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ ὑποδουλωθήκατε στὸ 22
θεό, ἔχετε τὴν καρποφορία σας ποὺ σᾶς φέρνει στὸν ἁγιασμό, τὸ δὲ τέρμα εἶναι ἡ
10 αἰώνια ζωή. ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὁ θάνατος, ἐνῷ ἐκεῖνο ποὺ χαρίζει ὁ θεὸς 23
εἶναι ζωὴ αἰώνια ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας.

14 1 Ἢ δὲν τὸ ξέρετε, ἀδελφοί, –διότι μιλάω σὲ ἀνθρώπους ποὺ ξέρουν τὸ Νόμο–, 1 **7**
2 ὅτι ὁ Νόμος εἶναι κύριος τοῦ ἀνθρώπου ὅσον καιρὸ ζῇ; νά παραδείγματος χάριν ἡ 2
παντρεμένη γυναίκα εἶναι δεμένη μὲ Νόμο μὲ τὸν ἄντρα της, ὅσο ἐκεῖνος ζῇ· ἂν ὅ-
3 μως ὁ ἄντρας της πεθάνῃ, εἶναι ἀποδεσμευμένη ἀπὸ τὸ Νόμο τοῦ ἀντρός. ἑπομένως, 3
ἂν πάῃ μ' ἄλλον ἄντρα, ὅσο ζῇ ὁ δικός της, θὰ γίνῃ μοιχαλίδα· ἂν ὅμως ὁ ἄντρας
της πεθάνῃ, εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ Νόμο νὰ πάῃ μὲ ἄλλον ἄντρα, χωρὶς νὰ εἶναι μοι-
4 χαλίδα. ἔτσι, ἀδελφοί μου, καὶ σεῖς μὲ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ θανατωθήκατε γιὰ τὸ 4
Νόμο, ὥστε νὰ μπορῆτε νὰ συνδεθῆτε μὲ ἄλλον, μ' αὐτὸν δηλαδὴ ποὺ ἀναστήθηκε ἀ-
5 πὸ τοὺς νεκρούς, γιὰ νὰ καρποφορήσουμε γιὰ τὸ θεό. διότι ὅταν ζούσαμε σαρκικῶς, 5
μὲ τὸ Νόμο δούλευαν μέσα στὰ μέλη μας οἱ συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν, γιὰ νὰ καρπο-
6 φορήσουν γιὰ τὸ θάνατο· τώρα ὅμως ἀπαλλαχτήκαμε ἀπὸ τὸ Νόμο, ἐπειδὴ γιὰ κεῖ- 6
νον ποὺ μᾶς κατεῖχε πεθάναμε πιά, κι ἔτσι εἴμαστε δοῦλοι σύμφωνα μὲ τὸν καινούρ-
γιο χαρακτῆρα τὸν τοῦ πνεύματος καὶ ὄχι μὲ τὸν παλιὸ τὸν τοῦ γράμματος.

15 1 Μὰ τότε τί νὰ ποῦμε; ὁ Νόμος εἶναι ἁμαρτία; μὴ γένοιτο. ἐν τούτοις δὲν θὰ ἤξε- 7
2 ρα τὴν ἁμαρτία, ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ Νόμος. τὴν ἐπιθυμία λόγου χάριν δὲν θὰ τὴν ἤξε-
3 ρα, ἂν δὲν ἔλεγε ὁ Νόμος *Δὲν θὰ ἐπιθυμήσῃς.* μὲ τὴν εὐκαιρία ὅμως τῆς ἐντολῆς πῆ- 8

ρε ἀφορμὴ ἡ ἁμαρτία καὶ ἔθεσε μέσα μου σ' ἐνέργεια κάθε ἐπιθυμία· γιατὶ χωρὶς τὸ
4 Νόμο ἡ ἁμαρτία εἶναι νεκρή. ἐγὼ ὅμως ζοῦσα κάποτε χωρὶς Νόμο· ἀλλ' ὅταν ἦρθε ἡ 9
5 ἐντολή, ζωντάνεψε ἡ ἁμαρτία, καὶ πέθανα ἐγώ· καὶ ἡ ἐντολὴ ποὺ μοῦ δόθηκε γιὰ νὰ 10
6 κερδήσω τὴ ζωή, ἡ ἴδια μοῦ βγῆκε σὲ θάνατο. διότι ἡ ἁμαρτία, μιὰ καὶ βρῆκε ἀφορ- 11
μὴ μὲ τὴν ἐντολή, μὲ ξεγέλασε, καὶ χρησιμοποιώντας τὴν ἐντολὴ ὡς ὄργανο μὲ σκό-
7 8 τωσε. ὥστε ὁ Νόμος βέβαια εἶναι ἅγιος καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ καλή. μὰ 12 13
τότε τὸ καλὸ μοῦ βγῆκε σὲ θάνατο; μὴ γένοιτο· ὄχι κάτι τέτοιο, ἀλλ' αὐτὸ ἔγινε, γιὰ
νὰ φανῇ ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶναι ἁμαρτία, ἀφοῦ διὰ μέσου καὶ τοῦ καλοῦ ἀκόμη μοῦ μα-
γειρεύει θάνατο· κι ἔτσι μὲ τὴ συνέργεια τῆς ἐντολῆς διαφαίνεται ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶ-
9 ναι πάρα πολὺ ἁμαρτωλή. γιατὶ τὸ ξέρουμε ὅτι ὁ Νόμος εἶναι πνευματικός, ἐνῷ ἐγὼ 14
10 εἶμαι σαρκικός, πουλημένος στὴν ἁμαρτία. ἀφοῦ δὲν ἐλέγχω ἐγὼ τὸ τί κάνω· δὲν κά- 15
11 νω αὐτὸ ποὺ θέλω, ἀλλ' αὐτὸ ποὺ σιχαίνομαι. κι ἀφοῦ αὐτὸ ποὺ κάνω δὲν τὸ θέλω, 16
12 συμφωνῶ μὲ τὸ Νόμο ὅτι εἶναι καλός. στὴν περίπτωσι ὅμως αὐτὴ δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖ- 17
13 νος ποὺ τὸ κάνω αὐτό, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ποὺ κατοικεῖ μέσα μου. τὸ ξέρω ὅτι μέσα 18
μου, δηλαδὴ στὴ σάρκα μου, δὲν κατοικεῖ τὸ καλό· ἔχω βέβαια τὴ θέλησι νὰ κάνω τὸ
14 καλό, ἀλλὰ δὲν βρίσκω πουθενὰ τὸ νὰ τὸ κάνω κιόλας· ἀφοῦ δὲν κάνω τὸ καλὸ ποὺ 19
15 μοῦ ἀρέσει, ἀλλὰ τὸ κακὸ ποὺ δὲν μ' ἀρέσει. κι ἐφ' ὅσον κάνω αὐτὸ ποὺ δὲν μοῦ ἀ- 20
16 ρέσει, δὲν εἶμαι πλέον ἐγὼ ἐκεῖνος ποὺ τὸ κάνω, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ποὺ κατοικεῖ μέσα 21
μου. ἑπομένως βρίσκω νομοθετημένον ἐπάνω μου ἕνα νόμο σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο σ'
17 ἐμένα ποὺ θέλω νὰ κάνω τὸ καλὸ εἶναι ἐπίμονα προσκολλημένο τὸ κακό. καὶ εἶμαι 22
βέβαια σύμφωνος κι εὐχαριστημένος στὸν ἐσωτερικό μου ἄνθρωπο μὲ τὸ Νόμο τοῦ 23
18 θεοῦ, ἀλλὰ βλέπω στὰ μέλη μου ἕναν ἄλλο νόμο νὰ πηγαίνῃ κόντρα μὲ τὸ Νόμο τοῦ
φρονήματός μου καὶ νὰ μ' αἰχμαλωτίζῃ στὸ νόμο τῆς ἁμαρτίας ποὺ φωλιάζει μέσα
19 στὰ μέλη μου. ταλαίπωρος ἐγὼ ὁ ἄνθρωπος! ποιός θὰ μὲ γλυτώσῃ ἀπ' αὐτὸ τὸν ὄγκο 24
20 τοῦ θανάτου; εὐχαριστῶ τὸ θεό, στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας, 25
21 ποὺ μὲ γλυτώνει αὐτός. ἑπομένως ἐγὼ ὁ ἴδιος μὲ τὸ φρόνημά μου βέβαια εἶμαι δοῦ-
λος στὸ Νόμο τοῦ θεοῦ, μὲ τὴ σάρκα μου ὅμως εἶμαι δοῦλος στὸ νόμο τῆς ἁμαρτίας.

16 1 Καμμιὰ λοιπὸν κατηγορία δὲν ὑπάρχει γι' αὐτοὺς ποὺ ζοῦν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ 1 **8**
2 καὶ περπατοῦν ὄχι σαρκικὰ ἀλλὰ πνευματικά. διότι ὁ πνευματικὸς νόμος τῆς ζωῆς 2
ποὺ γίνεται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μ' ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὸ νόμο τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θα-
3 νάτου. ἐπειδὴ ὁ Νόμος εἶχε τὴν ἀδυναμία ὅτι ἦταν σαρκικός, ὁ θεὸς ἔστειλε τὸν υἱό 3
του ποὺ ἐξωμοιώθηκε μὲ τὴν ἁμαρτωλὴ ἀνθρώπινη φύσι γιὰ τοὺς ἁμαρτωλούς, καὶ
4 βρισκόμενος στὴν ἀνθρώπινη φύσι καταδίκασε τὴν ἁμαρτία, γιὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ 4
δικαίωμα ποὺ εἶχε ὁ Νόμος ἀπέναντι σ' ἐμᾶς ποὺ περπατοῦμε ὄχι σαρκικὰ ἀλλὰ
5 πνευματικά. διότι ὅσοι εἶναι σαρκικοί, ἔχουν φρόνημα σαρκικό, ἐνῷ οἱ πνευματικοὶ 5
6 πνευματικό. καὶ βέβαια τὸ σαρκικὸ φρόνημα εἶναι θάνατος, ἐνῷ τὸ πνευματικὸ φρό- 6
7 νημα εἶναι ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς εἶναι ἔχθρα πρὸς τὸ θεό, ἀ- 7
8 φοῦ δὲν ὑποτάσσεται στὸ Νόμο τοῦ θεοῦ, μιὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑποταχτῇ· καὶ οἱ 8
9 σαρκικοὶ δὲν μποροῦν ν' ἀρέσουν στὸ θεό. ἐσεῖς ὅμως δὲν εἶστε σαρκικοὶ ἀλλὰ πνευ- 9
10 ματικοί, ἐὰν βέβαια κατοικῇ μέσα σας τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. ἂν πάλι κανεὶς δὲν ἔχῃ
11 πνεῦμα Χριστοῦ, αὐτὸς δὲν εἶναι δικός του. ἂν ὅμως ὁ Χριστὸς εἶναι μέσα σας, τότε 10
τὸ μὲν σῶμα εἶναι νεκρὸ γιὰ τὴν ἁμαρτία, τὸ δὲ πνεῦμα εἶναι ζωὴ χάρι στὴ δικαιο-
12 σύνη σας. κι ἂν κατοικῇ μέσα σας τὸ πνεῦμα ἐκείνου ποὺ ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νε- 11
κροὺς τὸν Ἰησοῦ, τότε αὐτὸς ποὺ σήκωσε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τὸ Χριστὸ θὰ ζωοποιή-
σῃ καὶ τὰ θνητὰ σώματά σας χάρι στὸ πνεῦμα ποὺ κατοικεῖ μέσα σας.

17 1 Ἑπομένως, ἀδελφοί, δὲν χρωστᾶμε τίποτε στὴ σάρκα, ὥστε νὰ ζοῦμε σαρκικά· 12
2 διότι ἂν ζῆτε σαρκικά, μέλλετε νὰ πεθάνετε· ἂν ὅμως αὐτὰ ποὺ τείνει νὰ διαπράξῃ 13
3 τὸ σῶμα τὰ θανατώνετε μὲ τὸ πνεῦμα, θὰ ζήσετε. ὅσοι ὁδηγοῦνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα 14
4 τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ εἶναι γιοὶ τοῦ θεοῦ. καὶ δὲν πήρατε πνεῦμα δουλείας, γιὰ νὰ φοβᾶ- 15

5 στε πάλι, ἀλλὰ πήρατε πνεῦμα υἱοθεσίας μὲ τὸ ὁποῖο κράζουμε· Ἀββᾶ· Πατέρα. αὐ- 16
6 τὸ τὸ πνεῦμα μαρτυρεῖ μαζὶ μὲ τὸ δικό μας πνεῦμα ὅτι εἴμαστε τέκνα θεοῦ. κι ἀφοῦ 17
εἴμαστε τέκνα, εἴμαστε καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν τοῦ θεοῦ, συγκληρονόμοι
δὲ τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν βέβαια πάσχουμε μαζί του, ὥστε καὶ νὰ δοξαστοῦμε μαζί του.
7 ὑπολογίζω δὲ ὅτι τὰ παθήματα τοῦ τωρινοῦ καιροῦ δὲν ζυγίζουν τίποτε μπροστὰ 18
8 στὴ δόξα ποὺ πρόκειται νὰ μᾶς ἀποκαλυφτῇ ὡς δική μας. διότι ἡ κτίσι αὐτὸ περιμέ- 19
9 νει μὲ λαχτάρα, πότε ν' ἀποκαλυφτοῦν οἱ γιοὶ τοῦ θεοῦ. διότι ἡ κτίσι ὑποτάχτηκε 20
στὴ ματαιότητα, ὄχι ἐπειδὴ τὸ θέλησε ἐκείνη, ἀλλ' ἐξ αἰτίας ἐκείνου ποὺ τὴν ἔχει ὑ-
10 ποταγμένη· διατηρεῖται ὅμως ἡ ἐλπίδα ὅτι καὶ ἡ ἴδια ἡ κτίσι θὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴ 21
δουλεία, ποὺ εἶναι ἡ φθορά, καὶ θὰ μπῇ στὴν ἐλευθερία, ποὺ εἶναι ἡ δόξα τῶν τέ-
11 κνων τοῦ θεοῦ. καὶ ξέρουμε ὅτι ὅλη ἡ κτίσι μέχρι τώρα στενάζει μαζί μας καὶ πονεῖ· 22
12 κι ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ κι ἐμεῖς ποὺ ἔχουμε τὸ πνεῦμα σὰν ἀπαρχή, κι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι 23
μέσα μας στενάζουμε περιμένοντας μὲ λαχτάρα τὴν υἱοθεσία, τὴν ὁλοκληρωμένη δη-
13 λαδὴ λύτρωσι τοῦ σώματός μας. διότι σωθήκαμε βέβαια ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ ὅτι 24
ἀποκτήσαμε τὴν ἐλπίδα· καὶ φυσικὰ μιὰ ἐλπίδα, ὅταν εἶναι ὁρατή, δὲν εἶναι ἐλπίδα·
14 ἂν κάτι τὸ βλέπῃ κανείς, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ λέμε ὅτι καὶ τὸ ἐλπίζει; ὅταν ὅμως 25
15 ἐλπίζουμε ἐκεῖνο ποὺ δὲν βλέπουμε, τότε τὸ περιμένουμε μὲ ὑπομονή. ἐπίσης δὲ καὶ 26
ὁ φορέας τοῦ πνεύματος μᾶς συμπαραστέκεται στὶς ἐλλείψεις δυνατοτήτων ποὺ ἔ-
χουμε· ἐμεῖς δὲν ξέρουμε οὔτε τί νὰ ζητήσουμε στὶς προσευχές μας ὅπως πρέπει·
16 ἀλλ' ὁ ἴδιος ὁ φορέας τοῦ πνεύματος συνηγορεῖ γιὰ μᾶς μὲ στεναγμοὺς ποὺ δὲν ἀ-
17 κούγονται· κι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὸν ἀπόλυτο ἔλεγχο τῶν διανοιῶν μας ξέρει ποιά εἶ- 27
ναι ἡ σκέψι τοῦ φορέως τοῦ πνεύματος, ὅτι δηλαδὴ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν ἁγίων ὅπως
18 ἀρέσει στὸ θεό. ξέρουμε δὲ ὅτι ὅλα συντελοῦν γιὰ τὸ καλό τους γιὰ κείνους ποὺ ἀγα- 28
ποῦν τὸ θεὸ καὶ ποὺ εἶναι γι' αὐτὸ ἐξ ἀρχῆς περασμένοι στὸν κατάλογο τῶν καλε-
19 σμένων του. διότι ἐκείνους ποὺ τοὺς εἶδε καὶ τοὺς ἔκρινε καταλλήλους, τοὺς σημάδε- 29
ψε κιόλας προορίζοντάς τους νὰ πάρουν τὴν ἴδια μορφὴ μὲ τὸν υἱό του, ὥστε ὁ υἱός
20 του νὰ εἶναι πρωτότοκος ἀνάμεσα σὲ πολλοὺς ἀδελφούς· κι αὐτοὺς ποὺ σημάδεψε, 30
τοὺς κάλεσε κιόλας· κι αὐτοὺς ποὺ κάλεσε, τοὺς δικαίωσε κιόλας· κι αὐτοὺς ποὺ δι-
21 καίωσε, τοὺς δόξασε κιόλας. τί νὰ ποῦμε λοιπὸν μπροστὰ σ' αὐτὰ τὰ πράγματα; ὅ- 31
22 ταν εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν ὁ θεός, ποιός μπορεῖ νὰ εἶναι ἐναντίον μας; κι αὐτὸς ποὺ δὲν 32
τσιγκουνεύτηκε οὔτε τὸν υἱό του, ἀλλὰ τὸν παρέδωσε γιὰ τὸ καλὸ ὅλων ἡμῶν, πῶς
23 εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ μᾶς χαρίσῃ κοντὰ σ' αὐτὸν καὶ τὰ πάντα; ποιός θὰ προβάλῃ κα- 33
τηγορία ἐναντίον τῶν διαλεχτῶν τοῦ θεοῦ; ὁ θεὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μᾶς δικαιώνει·
24 ποιός μπορεῖ νὰ μᾶς καταδικάσῃ; ὁ Χριστὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ πέθανε, καὶ μάλιστα ἀ- 34
ναστήθηκε κιόλας, καὶ τώρα βρίσκεται ἤδη στὰ δεξιὰ τοῦ θεοῦ καὶ συνηγορεῖ γιὰ
25 μᾶς. ποιός μπορεῖ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς ἔχει ὁ Χριστός; σύνθλι- 35
26 ψι ἢ στρίμωγμα ἢ διωγμὸς ἢ πεῖνα ἢ γύμνια ἢ κίνδυνος ἢ μαχαίρι; ὅπως λέει κι ἡ 36
Γραφή,

Γιὰ χάρι σου ἀντιμετωπίζουμε τὸ θάνατο ὅλη τὴν ἡμέρα,
μᾶς βλέπουν σὰν πρόβατα γιὰ σφάξιμο.

27 28 ἀλλὰ καὶ μέσα σ' ὅλ' αὐτὰ ὑπερνικοῦμε μὲ τὴ δύναμι ἐκείνου ποὺ μᾶς ἀγάπησε. διό- 37 38
τι εἶμαι πεπεισμένος ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχὲς οὔτε δυνά-
μεις οὔτε παρόντα οὔτε μέλλοντα οὔτε ὑψηλὰ οὔτε χαμηλὰ οὔτε κανένα ἄλλο κτίσμα 39
29 δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς ἔχει ὁ θεός, τὴν ἀγάπη
ποὺ μᾶς ἔχει μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μας.

18 1 Ὅταν μιλάω γιὰ τὸ Χριστό, λέω τὴν ἀλήθεια, δὲν λέω ψέμματα, καὶ μαρτυρεῖ 1 **9**
2 μαζί μου καὶ ἡ συνείδησί μου, ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο, ὅτι ἔχω μὲς στὴν 2
3 καρδιά μου λύπη μεγάλη καὶ πόνο ἀδιάκοπο· ἤθελα ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ ξεχωριστῶ σὰν 3

ἀναθεματισμένος ἀπὸ τὸ Χριστό, γιὰ νὰ πάρουν τὴ θέσι μου οἱ ἀδελφοί μου, οἱ συγ-
4 γενεῖς μου κατὰ σάρκα, δηλαδὴ οἱ Ἰσραηλῖτες, στοὺς ὁποίους ἀνήκουν ἡ υἱοθεσία 4
5 καὶ ἡ δόξα καὶ οἱ διαθῆκες καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ οἱ ὑποσχέσεις· αὐτω- 5
νῶν εἶναι οἱ πατέρες, κι ἀπ' αὐτοὺς κατάγεται ὁ Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος, αὐτὸς ποὺ
6 εἶναι θεὸς πάνω σὲ ὅλα εὐλογητὸς στοὺς αἰῶνες. ἀλλὰ βέβαια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ 6
7 πῆγε χαμένος ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. διότι δὲν εἶναι Ἰσραηλῖτες ὁπωσδήποτε ὅλοι ὅσοι
κατάγονται ἀπὸ τὸν Ἰσραήλ, οὔτε εἶναι ὅλοι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, ἐπειδὴ εἶναι σπέρ- 7
μα του, ἀλλὰ *Μὲ τὸν Ἰσαὰκ θὰ ὑπάρξῃ σπέρμα ποὺ θὰ λέγεται δικό σου·* δηλαδὴ
8 δὲν εἶναι ὁπωσδήποτε τέκνα τοῦ θεοῦ ὅσοι εἶναι τέκνα τῆς σαρκός, ἀλλὰ τὰ τέκνα 8
9 τῆς ὑποσχέσεως εἶναι ποὺ λογαριάζονται γιὰ σπέρμα. διότι ὑπόσχεσι εἶναι ὁ λόγος 9
10 ὁ ἑξῆς· *Τοῦ χρόνου τέτοιον καιρὸ θὰ ἔρθω, καὶ ἡ Σάρρα θὰ ἔχῃ γιό.* καὶ εἶναι τεκμή- 10
ριο ὄχι μόνο αὐτή, ἀλλὰ καὶ ἡ Ῥεβέκκα, ὅταν δέχτηκε σπέρμα ἀπὸ τὸν πατέρα μας
11 Ἰσαὰκ σὲ μία μόνο ἐκσπερμάτωσι· διότι, προτοῦ ἀκόμη τὰ ἀπ' αὐτὴ παιδιὰ γεννη- 11
12 θοῦν καὶ προτοῦ νὰ κάνουν κάτι καλὸ ἢ κακό, λέχτηκε σ' αὐτὴν ὅτι *Ὁ μεγαλείτερος* 12
13 *θὰ γίνῃ δοῦλος στὸ μικρότερο·* ὅπως εἶναι γραμμένο· *Ἀγάπησα τὸν Ἰακώβ, ἐνῷ τὸν* 13
11 *Ἠσαῦ τὸν μίσησα·* κι αὐτὸ γιὰ νὰ ἰσχύῃ ἡ ἐκ τῶν προτέρων ἀπόφασι ποὺ ἔχει σχέσι 11
μὲ τὴν ἐκλογὴ τοῦ θεοῦ, καὶ δὲν ἀπορρέει ἀπὸ τὰ ἔργα ἀλλ' ἀπ' αὐτὸν ποὺ καλεῖ.

19 1 2 Τότε τί νὰ ποῦμε; μήπως ὁ θεὸς κάνει ἀδικία; μὴ γένοιτο. καὶ ὅμως λέει στὸ Μω- 14 15
3 ϋσῆ· *Ἐλεῶ ὅποιον θέλω, καὶ τρέφω οἶκτο γιὰ ὅποιον θέλω.* ἑπομένως δὲν εἶναι στὸ 16
4 χέρι ἐκείνου ποὺ θέλει οὔτε ἐκείνου ποὺ τρέχει, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ ποὺ ἐλεεῖ. διότι λέει 17
ἡ γραφὴ στὸ φαραὼ ὅτι *Γι' αὐτὸ σὲ ἀνέδειξα, γιὰ νὰ ἐπιδείξω ἐπάνω σου τὴ δύναμί*
5 *μου, ὥστε τὸ ὄνομά μου ν' ἀκουστῇ σ' ὁλόκληρη τῇ γῇ.* ἑπομένως ὅποιον θέλει ἐλεεῖ, 18
6 κι ὅποιον θέλει σκληραίνει. μὰ θὰ μοῦ πῇς· Τότε γιατί κατηγοράει; ποιός μπορεῖ ν' 19
ἀντισταθῇ στὸ θέλημά του; Ναί, ἄνθρωπέ μου, ἀλλὰ σὺ ποιός εἶσαι ποὺ κάνεις πα-
7 ρατήρησι στὸ θεό; *μήπως μπορεῖ ποτὲ τὸ ἀντικείμενο ποὺ πλάθεται νὰ πῇ σ' ἐκεῖνον* 20
8 *ποὺ τὸ ἔπλασε 'Γιατί μ' ἔπλασες ἔτσι;';* ἢ μήπως ὁ κεραμοποιὸς δὲν ἔχει ἐξουσία στὴ 21
λάσπη, ὥστε ἀπὸ τὴν ἴδια λασπιὰ νὰ κάνῃ ἄλλο σκεῦος γιὰ χρῆσι τιμητικὴ κι ἄλλο
9 γιὰ χρῆσι μὴ τιμητική; κι ἂν ὁ θεός, θέλοντας νὰ δείξῃ τὴν ὀργή του καὶ νὰ φανερώ- 22
σῃ τὴ δύναμί του, ὑπέμεινε μὲ πολλὴ μακροθυμία σκεύη ὀργῆς προετοιμασμένα γιὰ
10 καταστροφή; κι ἄν, γιὰ νὰ φανερώσῃ τὸν πλοῦτο τῆς δόξης του πάνω στὰ σκεύη τὰ 23
11 ἄξια τοῦ ἐλέους, τὰ προετοίμασε γιὰ δόξα; κι αὐτοὶ ἀκριβῶς εἴμαστε ἐμεῖς, ἐμεῖς 24
12 ποὺ μᾶς κάλεσε ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἀλλὰ κι ἀπὸ τὰ ἔθνη, ὅπως λέει καὶ 25
στὸν Ὠσηέ· *Θὰ ὀνομάσω τὸν Οὐ λαόν μου Λαόν μου, καὶ τὴν Οὐκ ἠγαπημένην Ἠγα-*
13 *πημένην· καὶ στὸν ἴδιο τόπο ποὺ τοὺς εἶπα 'Οὐ λαός μου ἐσεῖς', ἐκεῖ θὰ ὀνομαστοῦν* 26
14 *'Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ ποὺ Ζῇ'.* ὁ δὲ Ἠσαΐας κράζει γιὰ τὸν Ἰσραήλ· *Κι ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς* 27
15 *τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ σὰν τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης, θὰ σωθῇ τὸ κατάλοιπο· γιατί, ὅταν* 28
βγάζῃ τὸ γινόμενο τοῦ λογαριασμοῦ του, τὸ μειώνει κιόλας, ἐφαρμόζοντας τὴ δι-
16 *καιοσύνη του· διότι ὁ Κύριος βγάζει ἐπάνω στὴ γῆ γινόμενο μειωμένο.* καὶ καθὼς 29
λέει στὸν πρόλογό του ὁ Ἠσαΐας, *Ἂν ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων δὲν μᾶς ἄφηνε μιὰ*
σπορά, θὰ εἴχαμε ἐξαφανιστῇ σὰν τὰ Σόδομα καὶ θὰ εἴχαμε ξεπατωθῇ ὁλόιδια μὲ τὴ
17 *Γόμορρα.* τότε τί νὰ ποῦμε; ἁπλούστατα ὅτι τὰ ἔθνη, ποὺ δὲν ἀναζητοῦσαν τὴ δι- 30
18 καίωσι, βρῆκαν δικαίωσι, καὶ δικαίωσι μάλιστα ποὺ προέρχεται ἀπὸ πίστι, ἐνῷ ὁ Ἰσ- 31
ραήλ, ποὺ ἀναζητοῦσε τὸ Νόμο τῆς δικαιώσεως, σὲ Νόμο δικαιώσεως δὲν ἔφτασε.
19 γιατί; διότι δὲν τὸ ἔκαναν ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς πίστεως, ἀλλ' ἀπὸ τὸ δρόμο τῶν τελε- 32
20 στικῶν ἔργων τοῦ Νόμου· καὶ σκόνταψαν βέβαια στὴν πέτρα τοῦ σκοντάμματος, ὅ- 33
πως εἶναι γραμμένο· *Ἰδοὺ ἐγὼ βάζω στὴ Σιὼν λίθο γιὰ σκόνταμμα καὶ λίθο γιὰ περ-*
δίκλωμα, κι ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν, δὲν θὰ βγῇ ντροπιασμένος.

20 1 Ἀδελφοί, ἡ μὲν λαχτάρα τῆς καρδιᾶς μου καὶ ἡ παράκλησί μου στὸ θεὸ γιὰ τὸν 1 **10**
2 Ἰσραὴλ εἶναι νὰ σωθῇ· καὶ μαρτυρῶ βέβαια γι' αὐτούς, ὅτι ἔχουν ζῆλο θεοῦ, ἀλλ' ὄ- 2

3 χι ἀπὸ ἐπίγνωσι. διότι μὲ τὸ νὰ μὴν ἀναγνωρίζουν τὴ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ, καὶ νὰ 3
γυρεύουν νὰ στήσουν τὴ δική τους δικαιοσύνη, δὲν ὑποτάχτηκαν στὴ δικαιοσύνη
4 τοῦ θεοῦ. διότι ἡ κατάληξι τοῦ Νόμου εἶναι ὁ Χριστός, ὥστε νὰ δικαιώνεται ὁποιοσ- 4
5 δήποτε πιστεύει. ὁ Μωϋσῆς διατυπώνει τὴ δικαίωσι ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ Νόμο 5
6 ὡς ἑξῆς· *Ὅποιος ἄνθρωπος τὰ ἐφαρμόζει αὐτά, θὰ ζήσῃ μ' αὐτά.* ἐνῷ ἡ δικαίωσι 6
ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν πίστι λέει· *Μὴν πῇς ποτὲ μέσα στὴ σκέψι σου 'Ποιός θ' ἀνε-*
7 *βῇ στὸν οὐρανό;',* δηλαδὴ γιὰ νὰ κατεβάσῃ τὸ Χριστό, ἢ *'Ποιός θὰ κατεβῇ στὴν ἄ-* 7
8 *βυσσο;',* δηλαδὴ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ Χριστὸ ἀπὸ τοὺς νεκρούς. καὶ τί ἄλλο λέει; *Κοντά* 8
σου εἶναι ὁ λόγος, στὸ στόμα σου καὶ στὴ σκέψι σου· δηλαδὴ ὁ λόγος τῆς πίστεως,
9 αὐτὸν ποὺ κηρύττουμε. διότι ἂν ὁμολογήσῃς μὲ τὸ στόμα σου τὸν Ἰησοῦ Κύριο, καὶ 9
πιστεύσῃς μέσα στὴ διάνοιά σου ὅτι ὁ θεὸς τὸν σήκωσε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, θὰ σω-
10 θῇς. μὲ τὴ διάνοια πιστεύεται, καὶ ἀποτέλεσμα ἡ δικαιοσύνη, καὶ μὲ τὸ στόμα ὁμολο- 10
11 γεῖται, καὶ ἀποτέλεσμα ἡ σωτηρία. λέει μάλιστα ἡ γραφή· *Ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν,* 11
12 *δὲν θὰ ντροπιαστῇ.* δὲν γίνεται δηλαδὴ διάκρισι Ἰουδαίου καὶ Ἕλληνος· διότι ὁ ἴ- 12
διος εἶναι Κύριος ὅλων, ποὺ μπορεῖ νὰ τὸν θησαυρίσουν ὡς πλοῦτο τους ὅλοι ὅσοι
13 τὸν ἐπικαλοῦνται· διότι *Ὅποιος κι ἂν ἐπικαλεστῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θὰ σωθῇ.* 13
14 πῶς ὅμως θὰ ἐπικαλεστοῦν αὐτὸν στὸν ὁποῖο δὲν πίστευσαν; καὶ πῶς θὰ πιστεύσουν 14
15 σ' αὐτὸν ποὺ δὲν τὸν ἄκουσαν; καὶ πῶς θὰ τὸν ἀκούσουν, ἂν κάποιος δὲν τὸν κηρύτ- 15
16 τῃ; καὶ πῶς θὰ τὸν κηρύξουν, ἂν δὲν ἀποσταλοῦν; εἶναι γραμμένο ἄλλωστε· *Σὰν*
ταγμένα νὰ φτάσουν ἐπάνω στὴν ὥρα ἔφτασαν τὰ πόδια ἐκείνων ποὺ εὐαγγελίζο-
17 *νται τὴν εἰρήνη, ποὺ εὐαγγελίζονται τὰ καλά.* στὸ εὐαγγέλιο ὅμως δὲν ὑπάκουσαν ὅ- 16
λοι. ὁ Ἠσαΐας λόγου χάριν λέει·

Κύριε, ποιός πιστεύει στὸ ἄκουσμα ποὺ κηρύττουμε;

18 ἄρα ἡ πίστι προέρχεται ἀπὸ ἄκουσμα. τὸ δὲ ἄκουσμα μεταδίδεται μὲ τὸ λόγο τοῦ θε- 17
19 οῦ. λέω ὅμως καὶ τὸ ἄλλο· μήπως δὲν ἄκουσαν; εὔλογη ἡ σκέψι, ἀλλὰ 18

Ὁ λόγος τους βγῆκε σ' ὁλόκληρη τὴ γῆ
καὶ τὰ λεγόμενά τους στῆς οἰκουμένης τὰ πέρατα.

20 λέω πάλι καὶ τὸ ἄλλο· μήπως ὁ Ἰσραὴλ δὲν πῆρε εἴδησι; μὰ πρῶτος ὁ Μωϋσῆς λέει· 19

Ἐγὼ θὰ σᾶς κάνω νὰ ζηλέψετε μ' ἕνα ἔθνος ποὺ ἔθνος δὲν εἶναι,
μ' ἕνα ἔθνος ἀμαθὲς θὰ σᾶς κάνω ἀπὸ τὴ ζήλεια σας νὰ σκάσετε.

21 ὁ δὲ Ἠσαΐας πιὸ τολμηρὰ λέει· 20

Ἐμφανίστηκα σ' ἐκείνους ποὺ δὲν ῥωτοῦσαν νὰ μ' εὕρουν,
βρέθηκα μπροστὰ σ' ἐκείνους ποὺ δὲν μ' ἀναζητοῦσαν.

22 ἐνῷ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ λέει· 21

Τὰ χέρια μου ἅπλωνα τὴν ἡμέρα ὁλόκληρη
πρὸς ἕνα λαὸ ἀντιρρησία κι ἀπείθαρχο.

21 1 Λέω λοιπόν· Μήπως ὁ θεὸς πέταξε πέρα τὸ λαό του; μὴ γένοιτο. νά κι ἐγὼ Ἰσ- 1 **11**
2 ραηλίτης εἶμαι, ἀπὸ τὸ σπέρμα Ἀβραάμ, ἀπὸ τὴ φυλὴ Βενιαμίν. δὲν πέταξε πέρα ὁ 2
θεὸς τὸ λαό του τὸν ὁποῖο προέκρινε. ἢ δὲν ξέρετε τί λέει ἡ γραφὴ στὸν Ἠλία, πῶς
3 ὁ Ἠλίας καταγγέλλει στὴν προσευχή του τὸν Ἰσραὴλ στὸ θεό; καὶ λέει· *Κύριε, τοὺς* 3
προφῆτες σου τοὺς σκότωσαν καὶ τὰ θυσιαστήριά σου τὰ ξεπάτωσαν, κι ἐγὼ ἀπόμει-
4 *να μόνος, καὶ γυρεύουν τὴ ζωή μου.* ἀλλὰ τί τοῦ λέει ἡ θεία φωνή; *Ἀφῆκα γιὰ μένα* 4
5 *ἑφτὰ χιλιάδες ἄντρες, οἱ ὁποῖοι δὲν λύγισαν γόνατο προσκυνώντας τὴ Βάαλ.* ἔτσι 5
λοιπὸν καὶ στὸν καιρό μας βρέθηκε ἕνα κατάλοιπο διαλεγμένο γιὰ νὰ τοὺς δοθῇ χά-

6 ρι. κι ἂν διαλέχτηκε μὲ χάρι, δὲν διαλέχτηκε ἀπὸ τὰ ἔργα· διότι τότε ἡ χάρι δὲν εἶ- 6
ναι χάρι. κι ἂν πάλι εἶναι ἀπὸ τὰ ἔργα, δὲν εἶναι πιὰ χάρι· διότι τὸ ἔργο δὲν εἶναι
7 πιὰ ἔργο. μὰ τότε; αὐτὸ ποὺ γυρεύει ὁ Ἰσραήλ, αὐτὸ δὲν τὸ πέτυχε· οἱ διαλεγμένοι ὅ- 7
8 μως τὸ πέτυχαν· ἐνῷ οἱ ὑπόλοιποι πωρώθηκαν, ὅπως εἶναι γραμμένο· 8

Τοὺς ἔδωσε ὁ θεὸς πνεῦμα ἀποβλακώσεως,
μάτια ποὺ νὰ μὴ βλέπουν κι αὐτιὰ ποὺ νὰ μὴν ἀκοῦν,
μέχρι σήμερα.

9 καὶ ὁ Δαυῖδ λέει· 9

Τὸ γιορτάσιμο τραπέζι τους νὰ τοὺς γίνῃ παγίδα
καὶ φάκα καὶ σκόνταμμα καὶ ἀνταπόδοσι·
10 *νὰ σκοτιστοῦν τὰ μάτια τους καὶ νὰ μὴ βλέπουν,* 10
καὶ τὴ ῥάχι τους κάνε την καμπούρα γιὰ πάντα.

11 λέω λοιπόν· μήπως σκόνταψαν, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ πέσουν; μὴ γένοιτο. μὲ τὴν πτῶσι 11
12 τους ὅμως ἐμφανίστηκε ἡ σωτηρία στὰ ἔθνη, ἔτσι γιὰ νὰ κεντρίζῃ τὴ ζήλεια τους. κι 12
ἂν ἡ πτῶσι τους ἔγινε πλοῦτος τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ἧττα τους ἔγινε πλοῦτος τῶν ἐ-
θνῶν, ἡ ὁλοκληρωτική τους προσέλευσι πόσο περισσότερος πλοῦτος θὰ γίνῃ;
22 1 Σὲ σᾶς βέβαια τοὺς ἐθνικοὺς τὸ λέω· Ὅσο ἐγὼ εἶμαι ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, κάνω 13
2 ἔνδοξη τὴν ἀποστολή μου, μήπως καὶ κεντρίσω τὸ ζῆλο τῶν ὁμογενῶν μου καὶ σώσω 14
3 μερικοὺς ἀπ' αὐτούς. διότι ἂν ἡ ἀποβολή τους ἔγινε συμφιλίωσι τοῦ κόσμου, τί θὰ 15
4 γινόταν ἡ πρόσληψί τους, ἄν ὄχι ζωὴ ἐκ νεκρῶν; κι ἂν ἡ μαγιὰ εἶναι ἁγία, θὰ εἶναι 16
5 καὶ τὸ χαρμάνι· κι ἂν ἡ ῥίζα εἶναι ἁγία, θὰ εἶναι καὶ οἱ κλάδοι. κι ἂν μερικοὶ ἀπὸ 17
τοὺς κλάδους ξεκλαρίστηκαν, καὶ σὺ ποὺ ἤσουν ἀγριελιὰ σφηνώθηκες σὰν ἐμβόλιο
6 σ' αὐτοὺς κι ἔγινες συγκοινωνὸς μὲ τὴ ῥίζα καὶ τὸ λιπαρὸ χυμὸ τῆς ἐλιᾶς, μὴν κοκο- 18
ρεύεσαι καταφρονώντας τοὺς κλάδους· κι ἂν κοκορεύεσαι καταφρονώντας τους, νὰ
7 ξέρῃς ὅτι δὲν βαστᾷς ἐσὺ τὴ ῥίζα, ἀλλ' ἡ ῥίζα βαστάει ἐσένα. μὰ θὰ πῇς· Οἱ κλάδοι 19
8 ξεκλαρίστηκαν, γιὰ νὰ σφηνωθῶ ἐγὼ σὰν ἐμβόλιο. Καλῶς· ξεκλαρίστηκαν ἀπὸ τὴν 20
9 ἀπιστία τους, ἐνῷ ἐσὺ στέκεσαι ἀπὸ τὴν πίστι σου. μὴν ὑπερηφανεύεσαι ὅμως, ἀλλὰ 21
νὰ φοβᾶσαι· γιατὶ ἂν ὁ θεὸς δὲν λυπήθηκε τοὺς γνήσιους κλάδους, κύττα μήπως δὲν
10 λυπηθῇ μήτε καὶ σένα. κύττα λοιπὸν ἐπιείκεια τοῦ θεοῦ κύττα καὶ ἀποτομία, ἀποτο- 22
μία μὲν σ' ἐκείνους ποὺ ἔπεσαν, ἐπιείκεια δὲ σὲ σένα, ἂν συνεχίσῃς νὰ παραμένῃς
11 στὴ σκιὰ τῆς ἐπιεικείας· γιατὶ ἀλλιῶς θ' ἀποκοπῇς καὶ σύ. κι ἐκεῖνοι δέ, ἂν δὲν συνε- 23
χίσουν νὰ παραμένουν στὴν ἀπιστία, θὰ σφηνωθοῦν ἐπίσης σὰν ἐμβόλια· διότι ὁ θε-
12 ὸς ἔχει τὴ δύναμι νὰ τοὺς σφηνώσῃ πάλι σὰν ἐμβόλια. διότι, ἂν ἐσὺ ἀποκόπηκες ἀ- 24
πὸ τὴ φυσική σου ἀγριελιὰ καὶ σφηνώθηκες σὰν ἐμβόλιο σὲ ἥμερη ἐλιὰ ποὺ ἔχει φύ-
13 σι ἀλλιότικη, πόσο περισσότερο ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴν ἴδια φύσι θὰ σφηνωθοῦν
14 σὰν ἐμβόλια στὴν ἐλιὰ τὴ δική τους; ἐξ ἄλλου δὲν θέλω, ἀδελφοί μου, ν' ἀγνοῆτε αὐ- 25
15 τὸ τὸ μυστήριο, γιὰ νὰ μὴν ὑπερηφανεύεστε· διότι στὸν Ἰσραὴλ ἔγινε μερικὴ πώρω-
16 σι ἀναισθησίας, μέχρι νὰ μπῇ τὸ γέμισμα τῶν ἐθνῶν· καὶ ἔτσι θὰ σωθῇ ὁ Ἰσραὴλ ὁ-
λόκληρος, καθὼς εἶναι γραμμένο· 26

17 *Θὰ ρθῇ ἀπὸ τὴ Σιὼν ὁ σωτήρας,*
θ' ἀποκρούσῃ τὶς ἀσέβειες, θὰ τὶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν Ἰακώβ·
18 *κι αὐτὸ εἶναι γι' αὐτοὺς τὸ ἐκ μέρους μου συμβόλαιο,* 27
ὅταν θὰ ἐξαλείψω τὶς ἁμαρτίες αὐτῶν.

19 ὅσο μὲν ἀφορᾷ στὸ εὐαγγέλιο, ἔγιναν στὸ θεὸ ἐχθροὶ γιὰ χάρι σας, ὅσο ὅμως ἀφορᾷ 28
στὴν ἐκ μέρους του ἐκλογή τους, εἶναι σ' αὐτὸν ἀγαπητοὶ χάρι στοὺς πατέρες των·
20 21 διότι ὁ θεὸς ποτὲ δὲν παίρνει πίσω ὅσα χαρίζει καὶ τὴν κλῆσι ποὺ ἀπευθύνει. ὅπως 29 30

ἀκριβῶς καὶ σεῖς κάποτε δὲν πειθαρχήσατε στὸ θεό, τώρα ὅμως ἐλεηθήκατε χάρι
22 στὴν ἀπείθεια ἐκείνων, ἔτσι κι ἐκεῖνοι τώρα ἀπείθησαν, ὥστε νὰ ἐλεηθοῦν καὶ οἱ ἴ- 31
23 διοι χάρι στὸ ἔλεος ποὺ βρήκατε σεῖς. διότι ὁ θεὸς τοὺς στρίμωξε ὅλους στὴν ἀπεί- 32
24 θεια, ὥστε νὰ ἐλεήσῃ τοὺς πάντες. ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ κρίσεως θεοῦ! 33
25 πόσο εἶναι ἀνεξερεύνητες οἱ ἀποφάσεις του κι ἀνεξιχνίαστες οἱ μέθοδοί του! διότι 34

Ποιός ἀντιλαμβάνεται τί σκέφτεται ὁ Κύριος,
ἢ ποιός χρημάτισε συζητητὴς σύνεδρός του;
26 *ἢ ποιός πρόλαβε καὶ τοῦ δάνεισε, γιὰ νἄχῃ ἀπ' αὐτὸν νὰ παίρνῃ;* 35

27 μὰ ἀπ' αὐτὸν καὶ μ' αὐτὸν καὶ γι' αὐτὸν τὰ πάντα· σ' αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς 36
αἰῶνες.

23 1 Λοιπόν, ἀδελφοί, σᾶς παρακαλῶ ἐκ μέρους τοῦ οἰκτίρμονος θεοῦ νὰ παρουσιά- 1 **12**
σετε τὰ σώματά σας θυσία ζωντανή, ἁγία, εὐάρεστη στὸ θεό, τὴ λογικὴ λατρεία σας,
2 καὶ νὰ μὴν ἐξομοιώνεστε μ' αὐτὸν τὸν κόσμο, ἀλλὰ ν' ἀλλοιώνετε τὴ μορφή σας μὲ 2
3 τὸ ξανακαινούργιωμα τοῦ φρονήματός σας, ὥστε νὰ μπορῆτε νὰ ξεχωρίζετε ποιό εἶ-
ναι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸ καὶ εὐάρεστο καὶ τέλειο.
4 Ἀντλώντας βέβαια ἀπὸ τὴ χάρι ποὺ μοῦ δόθηκε ἔχω νὰ πῶ στὸν καθένα ποὺ 3
βρίσκεται ἀνάμεσά σας, νὰ μὴν ἔχετε γιὰ τὸν ἑαυτό σας ἰδέα μεγαλείτερη ἀπ' ὅ,τι
πρέπει, ἀλλὰ τὴν ἰδέα ποὺ σᾶς κρατεῖ μέσα στὰ ὅρια τῆς σωφροσύνης, ἀνάλογα μὲ
5 τὸ μέτρο τῆς πίστεως ποὺ μοίρασε ὁ θεὸς στὸν καθένα. διότι ὅπως ἀκριβῶς στὸ ἕνα 4
6 σῶμα ἔχουμε πολλὰ μέλη, καὶ δὲν κάνουν ὅλα τὰ μέλη τὴν ἴδια δουλειά, ἔτσι ὅλοι 5
μας εἴμαστε μέσα στὸ Χριστὸ ἕνα σῶμα, ἐνῷ ὁ καθένας μας ξεχωριστὰ εἴμαστε γιὰ
7 τοὺς ἄλλους μέλη. καὶ μιὰ κι ἔχουμε διαφορετικὰ χαρίσματα ἀντίστοιχα μὲ τὴ χάρι 6
8 ποὺ μᾶς δόθηκε, εἴτε προφητεία ἀνάλογη μὲ τὴν πίστι μας, εἴτε διακονία γιὰ νὰ δια- 7
9 κονοῦμε, εἴτε αὐτὸς ποὺ διδάσκει ἔχει χάρισμα στὴ διδασκαλία, εἴτε αὐτὸς ποὺ στη- 8
ρίζει ἔχει χάρισμα στὸ στηριγμό, αὐτὸς ποὺ δίνει μὲ ἁπλοχεριά, αὐτὸς ποὺ ἡγεῖται
10 μὲ φροντίδα, αὐτὸς ποὺ ἐλεεῖ μὲ χαρωπὴ διάθεσι. ἡ ἀγάπη νὰ εἶναι ἀνυπόκριτη· νὰ 9
11 σιχαίνεστε τὸ πονηρό, νὰ κολλᾶτε στὸ καλό. στὴ φιλαδελφία νὰ εἶστε φιλόστοργοι ὁ 10
ἕνας στὸν ἄλλο, στὴν τιμὴ νὰ κυττάζετε νὰ ξεπερνᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὸ νὰ τὸν τι-
12 13 μᾶτε, στὴ φροντίδα σας ὄχι ὀκνοί, στὴν πνευματικότητα ζεστοί, στὸν Κύριο νὰ δου- 11 12
λεύετε σὰ δοῦλοι, γιὰ τὴν ἐλπίδα σας νὰ εἶστε χαρούμενοι, στὴ θλῖψι ὑπομονητικοί,
14 στὴν προσευχὴ ἐπίμονοι, στὶς ἀνάγκες τῶν ἁγίων ἀδελφῶν συμμέτοχοι, τὴ φιλοξε- 13
15 νία νὰ τὴν ἐπιδιώκετε. εὐλογεῖτε αὐτοὺς ποὺ σᾶς διώκουν, εὐλογεῖτε καὶ μὴν κατα- 14
16 ριέστε. νὰ χαίρεστε μ' αὐτοὺς ποὺ χαίρονται, καὶ νὰ κλαῖτε μ' αὐτοὺς ποὺ κλαῖν. νἄ- 15 16
17 χετε μεταξύ σας ὁμοφροσύνη. μὴν ἔχετε φουσκωμένες ἰδέες, ἀλλὰ προσγειωθῆτε στὰ
18 χαμηλά. μὴν τρέφετε μέσα σας μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό σας. σὲ κανέναν μὴν ἀντα- 17
ποδίδετε κακὸ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ σᾶς ἔκανε.

Νὰ ἔχετε καλὲς προθέσεις γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

19 ἂν εἶναι δυνατόν, ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπὸ σᾶς, νἄχετε σχέσεις εἰρηνικὲς μὲ ὅλους τοὺς 18
20 ἀνθρώπους. μὴ διεκδικεῖτε τὰ δικαιώματά σας, ἀγαπητοί, ἀλλ' ὑποχωρήστε μπρο- 19
21 στὰ στὴν ὀργή. διότι εἶναι γραμμένο· *Δική μου δουλειὰ εἶναι ἡ διεκδίκησι τοῦ δι-*
καίου, ἐγὼ θ' ἀνταποδώσω, λέει ὁ Κύριος.

22 *Ἐὰν* λοιπὸν *ὁ ἐχθρός σου πεινάῃ, δίνε του ψωμί,* 20
ἐὰν διψάῃ, πότιζέ τον.
23 *αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἂν τὸ κάνῃς,*
κάρβουν' ἀναμμένα θὰ στοιβάξῃς ἐπάνω στὸ κεφάλι του.

24 μὴ νικιέσαι ἀπὸ τὸ κακό, ἀλλὰ νίκα τὸ κακὸ μὲ τὸ καλό. 21

24 1 Κάθε ὕπαρξι νὰ ὑποτάσσεται στὶς ἐξουσίες ποὺ βρίσκονται ἀπὸ πάνω της. γιατὶ 1 **13**
δὲν ὑπάρχει ἐξουσία ποὺ νὰ μὴν εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· καὶ οἱ ἐξουσίες ποὺ ὑπάρχουν εἶ-
2 ναι ταγμένες ἀπὸ τὸ θεό. κι ἔτσι ὅποιος ἀντιστέκεται στὴν ἐξουσία, ἀντιστέκεται 2
στὴ διαταγὴ τοῦ θεοῦ. κι αὐτοὶ ποὺ ἀντιστέκονται θὰ ἐπισύρουν ἐπάνω τους τιμω-
3 4 ρία. οἱ ἄρχοντες δὲν εἶναι φόβος τῶν καλῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. θέλεις νὰ μὴ 3
φοβᾶσαι τὴν ἐξουσία; κάνε τὸ καλό, καὶ ἡ ἐξουσία θὰ σ' ἐπαινέσῃ. διότι εἶναι ὑπη-
5 ρέτης τοῦ θεοῦ γιὰ σένα, γιὰ τὸ καλό σου. ἂν ὅμως κάνῃς τὸ κακό, φοβοῦ· διότι τζά- 4
μπα δὲν φοράει τὸ μαχαίρι. εἶναι ὑπηρέτης τοῦ θεοῦ γιὰ νὰ ἐκφράζῃ τὴν ὀργὴ ἐκεί-
6 νου, ἐκδικητὴς ἐναντίον ἐκείνου ποὺ κάνει τὸ κακό. γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπο- 5
7 τάσσεστε ὄχι μόνο γιὰ τὴν ὀργὴ ἐκείνου ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ δική σας συνείδησι. αὐτὸς 6
ἄλλωστε εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο πληρώνετε καὶ φόρους· εἶναι ὑπηρέτες τοῦ θε-
8 οῦ ποὺ φυλάγουν βάρδια γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ σκοπό. ἀποδώστε λοιπὸν σὲ ὅλους 7
ὅ,τι τοὺς ὀφείλετε· τὸ φόρο σ' ἐκεῖνον ποὺ ὀφείλετε τὸ φόρο, τὰ τέλη σ' ἐκεῖνον ποὺ
ὀφείλετε τὰ τέλη, τὸ σεβασμὸ σ' ἐκεῖνον ποὺ ὀφείλετε τὸ σεβασμό, τὴν τιμὴ σ' ἐκεῖ-
9 νον ποὺ ὀφείλετε τὴν τιμή. σὲ κανέναν μὴν ἀφήνετε ἀνεξόφλητο χρέος κανένα, πα- 8
10 ρὰ μόνο τὸ ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. γιατὶ αὐτὸς ποὺ ἀγαπάει ἔχει ἐκπληρώσει ἤ- 9
δη τὸ δεύτερο μισὸ τοῦ Νόμου, ἀφοῦ τὸ *Δὲν θὰ μοιχεύσῃς, Δὲν θὰ φονεύσῃς, Δὲν θὰ κλέψῃς, Δὲν θὰ ἐπιθυμήσῃς,* καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἐντολὴ συμπτύσσονται σ' αὐτὴ
11 τὴ φράσι, στὸ *Θ' ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου ἴσα μὲ τὸν ἑαυτό σου·* ἡ ἀγάπη στὸν 10
12 πλησίον κακὸ δὲν κάνει· ἑπομένως ἀποκορύφωμα τοῦ Νόμου εἶναι ἡ ἀγάπη. ἐπίσης 11
καὶ τὸ ἑξῆς· Νὰ πιάνετε τὸ σφυγμὸ τῆς ἐποχῆς, ὅτι εἶναι πιὰ ὥρα νὰ σηκωθοῦμε ἀπὸ
13 τὸν ὕπνο· γιατὶ ἡ σωτηρία μας εἶναι πιὸ κοντά μας τώρα, παρὰ ὅταν πιστέψαμε. ἡ 12
νύχτα πῆρε δρόμο, ἐνῷ ἡ μέρα ζύγωσε. λοιπὸν ἂς πετάξουμε πέρα τὰ ἔργα τοῦ σκό-
14 τους κι ἂς φορέσουμε τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ἂς περπατήσουμε σεμνὰ ὅπως στὸ φῶς 13
τῆς ἡμέρας· ὄχι μὲ γλέντια καὶ μεθύσια, ὄχι μὲ σεξουαλικὰ ὄργια καὶ ἀσέλγειες, ὄχι
15 μὲ πάθη ἐριστικότητος καὶ φθόνου, ἀλλὰ φορέστε τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, καὶ μὴ 14
φροντίζετε γιὰ τὴ σάρκα πῶς νὰ κορέσῃ τὶς ἐπιθυμίες της.

25 1 Κι αὐτὸν ποὺ εἶναι ἀδύναμος στὴν πίστι νὰ τὸν καταδέχεστε, χωρὶς νὰ γίνωνται 1 **14**
2 στὸ λογισμό σας διακρίσεις. ἄλλος πιστεύει ὅτι μπορεῖ νὰ φάῃ ἀπ' ὅλα, ἐνῷ ἐκεῖνος 2
3 ποὺ ἔχει ἀσθενῆ πίστι τρώει λάχανα. ὅποιος τρώει, νὰ μὴν ἐξουδενώνῃ τὸν ἄλλο 3
ποὺ δὲν τρώει, κι ὅποιος δὲν τρώει, νὰ μὴν κατακρίνῃ ἐκεῖνον ποὺ τρώει· διότι τὸν
4 καταδέχτηκε ὁ θεός. σὺ ποιός εἶσαι, ποὺ κρίνεις τὸν ξένο δοῦλο; γιὰ τὸ δικό του Κύ- 4
ριο στέκεται ἢ πέφτει· καὶ θὰ σταθῇ· διότι ὁ θεὸς ἔχει τὴ δύναμι νὰ τὸν κρατήσῃ ὄρ-
5 θιο. ἄλλος φρονεῖ ὅτι διαφέρει μιὰ μέρα ἀπὸ τὴν ἄλλη, κι ἄλλος φρονεῖ ὅτι ὅλες οἱ 5
6 μέρες εἶναι τὸ ἴδιο. ὁ καθένας νὰ βεβαιώνεται πλήρως στὴ δική του νοοτροπία. ἐκεῖ- 6
νος ποὺ φρονεῖ ὅτι μιὰ μέρα ἔχει κάτι τὸ ἰδιαίτερο, γιὰ τὸν Κύριο τὸ φρονεῖ, κι ἐκεῖ-
νος ποὺ μὲ τὸ φρόνημά του δὲν προσδιορίζει καμμία τέτοια μέρα, γιὰ τὸν Κύριο δὲν
7 προσδιορίζει. ἐκεῖνος ποὺ τρώει, γιὰ τὸν Κύριο τρώει· διότι ἐκφράζει εὐχαριστία
στὸ θεό· κι ἐκεῖνος ποὺ δὲν τρώει, γιὰ τὸν Κύριο δὲν τρώει· διότι ἐκφράζει εὐχαρι-
8 στία στὸ θεό. κανείς μας δὲν ζῇ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ κανεὶς δὲν πεθαίνει γιὰ τὸν ἑ- 7
9 αυτό του· κι ἂν ζοῦμε, γιὰ τὸν Κύριο ζοῦμε, κι ἂν πεθαίνουμε, γιὰ τὸν Κύριο πεθαί- 8
10 νουμε. συνεπῶς κι ἂν ζοῦμε κι ἂν πεθαίνουμε, εἴμαστε τοῦ Κυρίου. γι' αὐτὸ ὁ Χρι- 9
στὸς πέθανε καὶ ἀναστήθηκε καὶ ἔζησε, γιὰ νὰ γίνῃ Κύριος καὶ τῶν νεκρῶν καὶ τῶν
11 ζωντανῶν. ἐσὺ γιατί κατακρίνεις τὸν ἀδελφό σου; ἢ καὶ σὺ ὁ ἄλλος γιατί ἐξουδενώ- 10
12 νεις τὸν ἀδελφό σου; ὅλοι θὰ σταθοῦμε μπροστὰ στὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ. διότι εἶναι 11
γραμμένο·

'Μὰ τὴ ζωή μου', λέει ὁ Κύριος,
13 *'γιατὶ σ' ἐμένα μπροστὰ γονατίζει κάθε γόνατο,*

στὸ θεὸ ἐκφράζει δοξολογία κάθε γλῶσσα',

14 15 συνεπῶς ὁ καθένας μας θὰ δώσῃ λόγο στὸ θεὸ γιὰ τὸν ἑαυτό του. νὰ μὴν κατακρί- 12 13
νουμε λοιπὸν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἀλλὰ προτιμήστε νὰ πάρετε τὴν ἑξῆς ἀπόφασι· νὰ μὴ
16 βάζετε στὸν ἀδελφὸ σκόνταμμα ἢ περδίκλωμα. ξέρω καλὰ κι ἔχω πεποίθησι στὸν 14
Κύριο Ἰησοῦ, ὅτι μὲ τ' ὄνομά του δὲν ὑπάρχει πιὰ τίποτε τὸ βέβηλο· ἐκτὸς ὅτι γιὰ
κεῖνον ποὺ ὁ λογισμός του τοῦ λέει γιὰ κάτι ὅτι εἶναι βέβηλο, γιὰ κεῖνον εἶναι βέβη-
17 λο. ἂν ὅμως ὁ ἀδελφός σου στενοχωριέται, ἐπειδὴ σὺ τρῷς κάτι, τότε δὲν περπατᾷς 15
πλέον μὲ ἀγάπη. μὴν καταστρέφῃς μ' αὐτὸ ποὺ τρῷς ἐκεῖνον, γιὰ τὸν ὁποῖο πέθανε
18 19 ὁ Χριστός. φροντίζετε τὸ καλό σας νὰ μὴν προκαλῇ βλασφημίες. γιατὶ ἡ βασιλεία 16 17
τοῦ θεοῦ δὲν εἶναι φαγητὸ καὶ ποτό, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ μὲ πνεῦ-
20 μα ἅγιο· ἐκεῖνος ποὺ μ' αὐτὰ γίνεται δοῦλος στὸ Χριστό, εἶναι ἀρεστὸς στὸ θεὸ καὶ 18
21 παραδεκτὸς στοὺς ἀνθρώπους. ἑπομένως νὰ ἐπιδιώκουμε ὅσα φέρνουν τὴν εἰρήνη 19
22 καὶ τὴν οἰκοδομὴ τοῦ ἑνὸς ἐπάνω στὸν ἄλλο. μὴ φθείρῃς ἔργο τοῦ θεοῦ γιὰ ἕνα φα- 20
γώσιμο. βέβαια τὰ πάντα εἶναι καθαρά, ἀλλ' εἶναι κάτι κακὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπο τὸ νὰ
23 τρώῃ προκαλώντας σκάνδαλο. εἶναι καλὸ νὰ μὴ φᾷς κρέατα μήτε νὰ πιῇς κρασί, μή- 21
24 τε κάτι μὲ τὸ ὁποῖο ὁ ἀδελφός σου σκοντάφτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἔχει εὐαισθησία. ἐ- 22
σὺ ἔχεις πίστι; ἔχε την γιὰ τὸν ἑαυτό σου μπροστὰ στὸ θεό. μακάριος ἐκεῖνος ποὺ
25 δὲν ἐλέγχεται στὴ συνείδησί του γιὰ κάτι ποὺ ἀποφασίζει νὰ κάνῃ. ἀντίθετα ἐκεῖνος 23
ποὺ ταλαντεύεται, ἐὰν φάῃ, εἶναι ἀξιοκατάκριτος, γιατὶ ὅ,τι ἔκανε δὲν τὸ ἔκανε ἀπὸ
πίστι· καὶ κάθε τί ποὺ δὲν γίνεται ἀπὸ πίστι, εἶναι ἁμαρτία.

26 Σ' ἐκεῖνον δὲ ποὺ ἔχει τὴ δύναμι νὰ σᾶς στηρίξῃ σύμφωνα μὲ τὸ εὐαγγέλιό μου 24
καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σύμφωνα μὲ τὴν ἀποκάλυψι τοῦ μυστικοῦ ποὺ
φυλάχτηκε στὴ σιγὴ ἐπὶ χρόνους αἰωνίους καὶ ποὺ φανερώθηκε τώρα, καὶ μὲ γραφὲς
27 προφητικές, ἐπειδὴ ἔτσι τὸ διέταξε ὁ αἰώνιος θεός, ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλα τὰ ἔθνη, ὥ- 25
28 στε νὰ ὑπακούσουν δηλώνοντας πίστι, σ' ἐκεῖνον ποὺ στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ εἶ- 26
ναι ὁ μόνος σοφὸς θεός, σ' ἐκεῖνον ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς αἰῶνες.

26 1 Ὀφείλουμε δὲ ἐμεῖς οἱ δυνατοὶ νὰ βαστάζουμε τὶς ἀδυναμίες τῶν ἀδυνάτων, καὶ 1 **15**
2 νὰ μὴν κάνουμε ὅ,τι μᾶς ἀρέσει. ὁ καθένας μας εἶναι ἀρεστὸς στὸν πλησίον γιὰ τὸ 2
3 καλό, γιὰ νὰ τὸν οἰκοδομῇ. γιατὶ καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἔκανε ὅ,τι τοῦ ἄρεζε, ἀλλὰ κα- 3
θὼς εἶναι γραμμένο,

Ἐπέπεσαν ἐπάνω μου οἱ χλευασμοὶ ἐκείνων ποὺ χλευάζουν ἐσένα.

4 διότι ὅσα εἶναι γραμμένα ἀπὸ παλιά, γράφτηκαν γιὰ νὰ διδασκόμαστε ἐμεῖς, ὥστε 4
5 μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ μὲ τὸ στηριγμὸ τῶν Γραφῶν νὰ κρατοῦμε τὴν ἐλπίδα. ὁ δὲ θεὸς 5
τῆς ὑπομονῆς καὶ τοῦ στηριγμοῦ νὰ σᾶς δώσῃ νὰ ἔχετε τὸ ἴδιο φρόνημα μεταξύ σας
6 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ δοξάζετε τὸ θεὸ καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ 6
7 Χριστοῦ μὲ μιὰ ψυχὴ καὶ μ' ἕνα στόμα. γι' αὐτὸ νὰ καταδέχεστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅ- 7
8 πως σᾶς καταδέχτηκε κι ὁ Χριστὸς στὴ δόξα τοῦ θεοῦ. λέω δὲ ὅτι ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς 8
9 ἔγινε διάκονος τῆς περιτομῆς γιὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὶς ἐ- 9
παγγελίες ποὺ πῆραν οἱ πατέρες, καὶ τὰ ἔθνη νὰ δοξάζουν τὸ θεὸ γιὰ τὴν ἀγάπη
του, καθὼς εἶναι γραμμένο·

10 *Γι' αὐτὸ σὲ δοξολογῶ, Κύριε, μπροστὰ στὰ ἔθνη*
καὶ χτυπῶ πεννιὰ στὸ ὄνομά σου.

11 καὶ πάλι λέει· 10

Εὐφραίνεστε, ἔθνη, μὲ τὸ λαό του μαζί.

12 καὶ πάλι·

Ὑμνεῖτε τὸν Κύριο ὅλα τὰ ἔθνη, 11
δοξολογεῖτε τον ὅλοι οἱ λαοί.

13 καὶ πάλι ὁ Ἠσαΐας λέει· *Τὰ ἔθνη θὰ ἔχουν στηριγμένη τὴν ἐλπίδα τους στὸ δέντρο* 12
τοῦ Ἰεσσαί, σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ σηκωθῇ νὰ τὰ κυβερνήσῃ.
14 ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος νὰ σᾶς γεμίσῃ μὲ κάθε χαρὰ καὶ εἰρήνη, καθὼς πιστεύετε, ὥ- 13
στε μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἁγίου πνεύματος νὰ ξεχειλίζετε ἀπὸ ἐλπίδα.

27 1 Εἶμαι πεπεισμένος, ἀδελφοί μου, κι ὁ ἴδιος ἐγὼ γιὰ σᾶς, ὅτι καὶ σεῖς εἶστε με- 14
στοὶ ἀπὸ ἀγαθωσύνη, γεμάτοι ἀπὸ κάθε γνῶσι, καὶ μπορεῖτε νὰ συμβουλεύετε ὁ ἕνας
2 τὸν ἄλλο. καὶ σᾶς ἔγραψα, ἀδελφοί, κάπως τολμηρότερα, γιὰ νὰ σᾶς φρεσκάρω τὴ 15
3 μνήμη σας, διότι ὁ θεὸς μοῦ ἔδωσε τὴ χάρι νὰ εἶμαι λειτουργὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 16
στὰ ἔθνη, ποὺ νὰ ἱερουργῶ τὸ εὐαγγέλιο τοῦ θεοῦ, ὥστε ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν νὰ
4 γίνῃ εὐπρόσδεκτη, ἁγιασμένη μὲ πνεῦμα ἅγιο. μπορῶ λοιπὸν νὰ καυχηθῶ ἐν Χριστῷ 17
5 Ἰησοῦ γιὰ τὸ ρόλο μου πρὸς τὸ θεό. διότι δὲν θὰ τολμήσω νὰ λέω κάτι ποὺ δὲν τὸ ἔ- 18
6 κανε ὁ Χριστὸς μὲ ὄργανο ἐμένα, γιὰ νὰ ὑπακούσουν τὰ ἔθνη μὲ λόγο καὶ ἔργο, μὲ 19
δύναμι σημείων καὶ τεράτων, μὲ δύναμι πνεύματος θεοῦ, ὥστε ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλὴμ
7 καὶ γύρω μέχρι τὸ Ἰλλυρικὸ ν' ἀποτελειώσω τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἐγώ, καὶ μά- 20
λιστα φιλοτιμούμενος νὰ εὐαγγελίζωμαι ὅπου δὲν ἀκούστηκε Χριστός, γιὰ νὰ μὴν
8 οἰκοδομῶ ἐπάνω σὲ ξένο θεμέλιο· ἀλλὰ καθὼς εἶναι γραμμένο 21

Τὸν βλέπουν ἐκεῖνοι, ποὺ εἴδησι γι' αὐτὸν δὲν εἶχαν καμμία,
τὸν καταλαβαίνουν καλὰ ὅσοι γι' αὐτὸν δὲν εἶχαν ἀκούσει.

28 1 2 Γι' αὐτὸ καὶ τὶς περισσότερες φορὲς ἐμποδιζόμουν νὰ ἔρθω σὲ σᾶς· τώρα ὅμως 22 23
ποὺ δὲν μοῦ ἔμεινε τόπος σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ μέρη, καὶ ποὺ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἔχω μεγά-
3 λο πόθο νὰ ἔρθω σὲ σᾶς, θὰ σᾶς ἔρθω, καθὼς θὰ πηγαίνω στὴ Σπανία· διότι ἐλπίζω 24
περνώντας νὰ σᾶς δῶ, καὶ νὰ μὲ ξεπροβοδίσετε πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐσεῖς, ἀφοῦ πρῶτα σᾶς
4 χορτάσω κάπως. πρὸς τὸ παρὸν πηγαίνω πρὸς τὴν Ἰερουσαλὴμ ἐξυπηρετώντας τοὺς 25
5 ἁγίους. διότι ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Ἀχαΐα εἶχαν τὴν καλοσύνη νὰ κάνουν μιὰ μετάδο- 26
6 σι τῶν ἀγαθῶν τους στοὺς φτωχοὺς τῶν ἁγίων ποὺ εἶναι στὴν Ἰερουσαλήμ. ἔδειξαν 27
βέβαια τὴν καλοσύνη τους καὶ εἶναι καὶ χρεῶστες ἐκείνων· διότι, ἀφοῦ τὰ ἔθνη ἔγι-
ναν κοινωνοὶ στὰ πνευματικὰ ἐκείνων, ὀφείλουν νὰ τοὺς ὑπηρετήσουν καὶ στὰ ὑλι-
7 κά. ὅταν λοιπὸν τελειώσω αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ σφραγίσω γι' αὐτοὺς αὐτὸ τὸν καρ- 28
8 πό, θὰ πάω στὴ Σπανία περνώντας ἀπὸ σᾶς. ξέρω δὲ ὅτι, ἂν ἔρθω κοντά σας, θὰ ἔρ- 29
9 θω γιὰ νὰ συμπληρώσω τὴν εὐλογία τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. σᾶς παρακαλῶ δέ, 30
ἀδελφοί, βάζοντας ἐνδιάμεσο τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ πνεύ-
10 ματος, ἀγωνιστῆτε μαζί μου στὶς προσευχὲς πρὸς τὸ θεὸ γιὰ μένα, γιὰ νὰ γλυτώσω 31
ἀπὸ κείνους ἐκεῖ στὴν Ἰουδαία ποὺ δὲν πειθαρχοῦν, καὶ νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτη ἀπὸ
11 τοὺς ἁγίους ἡ ὑπηρεσία μου στὴν Ἰερουσαλήμ, ὥστε νὰ σᾶς ἔρθω χαρούμενος μὲ τὸ 32
12 θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ νὰ ξεκουραστῶ μαζί σας. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης νὰ εἶναι μὲ ὅ- 33
λους σας.

29 1 Σᾶς συστήνω δὲ τὴ Φοίβη τὴν ἀδελφή μας, ἡ ὁποία εἶναι διάκονος τῆς ἐκκλη- 1 **16**
2 σίας ποὺ εἶναι στὶς Κεγχρεές, γιὰ νὰ τὴ δεχτῆτε ἐν Κυρίῳ ὅπως ἀξίζει σὲ ἁγίους καὶ 2
3 νὰ τὴ συμπαρασταθῆτε σὲ ὅ,τι πρᾶγμα σᾶς ἔχει ἀνάγκη· διότι αὐτὴ προστάτευσε 3
πολλοὺς καὶ ἐμένα τὸν ἴδιο.
4 Χαιρετισμοὺς στὴν Πρίσκιλλα καὶ στὸν Ἀκύλα τοὺς συνεργάτες μου ἐν Χριστῷ 4
Ἰησοῦ, οἱ ὁποῖοι διακινδύνευσαν τὸ κεφάλι τους γιὰ τὴ ζωή μου· καὶ τοὺς εὐχαρι-
στῶ ὄχι μόνο ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὅλες οἱ ἐκκλησίες τῶν ἐθνῶν· χαιρετισμοὺς καὶ στὴν ἐκ-
5 κλησία ποὺ συγκεντρώνεται στὸ σπίτι τους. χαιρετισμοὺς στὸν Ἐπαίνετο τὸν ἀγαπη- 5
6 τό μου, ποὺ εἶναι προσφορὰ τῆς Ἀχαΐας στὸ Χριστό. χαιρετισμοὺς στὴ Μαριὰμ ποὺ 6

7 ἔκανε γιὰ μᾶς πολλοὺς κόπους. χαιρετισμοὺς στὸν Ἀνδρόνικο καὶ στὴν Ἰουνία τοὺς 7
ὁμοεθνεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀνάμεσα στοὺς ἀποστόλους
8 διάσημοι, ἀφοῦ ἔγιναν τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὶν ἀπὸ μένα. χαιρετισμοὺς στὸν Ἀμπλία 8
9 τὸν ἀγαπητό μου ἐν Κυρίῳ. χαιρετισμοὺς στὸν Οὐρβανὸ τὸν συνεργάτη μας ἐν Χρι- 9
10 στῷ καὶ στὸ Στάχυ τὸν ἀγαπητό μου. χαιρετισμοὺς στὸν Ἀπελλῆ τὸ δοκιμασμένο ἐν 10
11 Χριστῷ. χαιρετισμοὺς σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ἀριστοβούλου.
12 13 χαιρετισμοὺς στὸν Ἡρῳδίωνα τὸν ὁμοεθνῆ μου. χαιρετισμοὺς σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἀ- 11
14 πὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ναρκίσσου καὶ ποὺ ἔγιναν τοῦ Κυρίου. χαιρετισμοὺς στὴν 12
15 Τρύφαινα καὶ στὴν Τρυφῶσα ποὺ κοπιάζουν ἐν Κυρίῳ. χαιρετισμοὺς στὴν Περσίδα
16 τὴν ἀγαπητή, ποὺ ἔκανε πολλοὺς κόπους ἐν Κυρίῳ. χαιρετισμοὺς στὸ Ῥοῦφο τὸν ἐ- 13
17 κλεκτὸ ἐν Κυρίῳ καὶ στὴ μητέρα του ποὺ εἶναι καὶ μητέρα μου. χαιρετισμοὺς στὸν 14
Ἀσύγκριτο, στὸ Φλέγοντα, στὸν Ἑρμᾶ, στὸν Πατρόβα, καὶ στοὺς ἀδελφοὺς ποὺ εἶ-
18 ναι μαζί τους. χαιρετισμοὺς στὸ Φιλόλογο καὶ στὴν Ἰουλία, στὸ Νηρέα καὶ στὴν ἀ- 15
19 δελφή του, καὶ στὸν Ὀλυμπᾶ, καὶ σ' ὅλους τοὺς ἁγίους ποὺ εἶναι μαζί τους. χαιρε- 16
20 τήστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ φίλημα ἅγιο. σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ.

30 1 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, νὰ προσέχετε αὐτοὺς ποὺ κάνουν τὶς διχοστασίες 17
καὶ τὰ σκάνδαλα ἀντίθετα μὲ τὴ διδαχὴ ποὺ μάθατε σεῖς, καὶ φύγετε μακριὰ ἀπ' αὐ- 18
2 τούς· οἱ ἄνθρωποι τοῦ εἴδους αὐτοῦ δὲν δουλεύουν στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό,
ἀλλὰ στὴν κοιλιά τους, καὶ μὲ τὴν καλολογία καὶ μὲ τὰ κοπλιμέντα ἐξαπατοῦν τὰ
3 μυαλὰ τῶν ἀκάκων. διότι ἡ φήμη τῆς ὑπακοῆς σας ἔχει φτάσει σὲ ὅλους. χαίρομαι 19
λοιπὸν γιὰ σᾶς· θέλω ὅμως νὰ εἶστε καὶ ἀπέναντι στὸ καλὸ ἔξυπνοι καὶ ἀπέναντι
4 στὸ κακὸ ἀκέραιοι. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης θὰ συντρίψῃ γρήγορα τὸ σατανᾶ κάτω ἀ- 20
5 πὸ τὰ πόδια σας. ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί σας.
6 Σᾶς χαιρετοῦν ὁ Τιμόθεος ὁ συνεργάτης μου καὶ ὁ Λούκιος καὶ ὁ Ἰάσων καὶ ὁ 21
Σωσίπατρος οἱ ὁμοεθνεῖς μου.
7 Σᾶς χαιρετῶ ἐν Κυρίῳ ἐγὼ ὁ Τέρτιος ποὺ ἔγραψα τὴν ἐπιστολή. 22
8 9 Σᾶς χαιρετάει ὁ Γάιος ποὺ φιλοξενεῖ ἐμένα καὶ ὅλη τὴν ἐκκλησία. σᾶς χαιρετάει 23
ὁ Ἔραστος ὁ διαχειριστὴς τῆς πόλεως καὶ ὁ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.
10 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζὶ μὲ ὅλους σας. 24

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

1 1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, σ' ὅλους τοὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἁ- 1 **1**
2 γίους ποὺ εἶναι στοὺς Φιλίππους μαζὶ καὶ στοὺς ἐπισκόπους καὶ διακόνους· χάρι 2
καὶ εἰρήνη σὲ σᾶς ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας καὶ ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
3 4 Εὐχαριστῶ τὸ θεό μου κάθε φορὰ ποὺ σᾶς θυμοῦμαι, διότι πάντοτε σὲ κάθε προ- 3 4
5 σευχή μου παρακαλῶ μὲ χαρὰ γιὰ ὅλους σας γιὰ τὴ συνεταιρία σας στὸ εὐαγγέλιο ἀ- 5
6 πὸ τὴν πρώτη μέρα μέχρι αὐτὴ τὴ στιγμή· διότι τὴν ἔχω αὐτὴ τὴν πεποίθησι, ὅτι αὐ- 6
τὸς ποὺ ἄρχισε μὲ σᾶς ἕνα καλὸ ἔργο, μέχρι τὴν ἡμέρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ τὸ τε-
7 λειώσῃ. καὶ δικαιοῦμαι νὰ ἔχω γιὰ ὅλους σας ἕνα τέτοιο φρόνημα, γιατὶ σᾶς ἔχω μὲς 7
8 στὴν καρδιά μου, ἀφοῦ καὶ στὴ φυλακή μου καὶ στὴν ἀπολογία καὶ πιστοποίησι τοῦ
9 εὐαγγελίου εἶστε ὅλοι σας συνεταῖροι μου στὴ χάρι. μάρτυς μου ὁ θεός, ὅτι σᾶς νο- 8
10 σταλγῶ πολὺ ὅλους σας μὲ σπλάχνα Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ζητῶ στὴν προσευχή μου 9
τοῦτο, νὰ πλεονάζῃ ἡ ἀγάπη σας ἀκόμη κι ἄλλο κι ἄλλο πολύ, μαζὶ καὶ μὲ ἐπίγνωσι
11 καὶ μὲ κάθε ἀντίληψι, ὥστε νὰ μπορῆτε νὰ κρίνετε ποιά εἶναι τὰ συμφέροντα, γιὰ νὰ 10
12 εἶστε κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ ἁγνοὶ κι ἀχτύπητοι, κατάφορτοι ἀπὸ καρποὺς δι- 11
καιοσύνης ποὺ καρποφοροῦνται μέσῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴ δόξα καὶ τὸν ἔπαι-
νο τοῦ θεοῦ.
2 1 Θέλω δέ, ἀδελφοί, νὰ ξέρετε ὅτι ἡ ὑπόθεσί μου συνετέλεσε μᾶλλον στὴν προχώ- 12
2 ρησι τοῦ εὐαγγελίου, τόσο ποὺ ἡ φυλάκισί μου ὡς φυλάκισι γιὰ τὸ Χριστὸ ἔγινε πο- 13
3 λὺ γνωστὴ σ' ὅλο τὸ ἀνάκτορο καὶ σ' ὅλους τοὺς ὑπολοίπους, καὶ οἱ περισσότεροι ἀ- 14
πὸ τοὺς ἐν Κυρίῳ ἀδελφούς, παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὴ φυλάκισί μου, τολμοῦν νὰ
4 κηρύττουν τὸ λόγο περισσότερο ἄφοβα. μερικοὶ βέβαια κηρύττουν τὸ Χριστὸ κι ἀπὸ 15
5 φθόνο κι ἐριστικότητα, μερικοὶ ὅμως κι ἀπὸ ἀγαθὴ πρόθεσι· οἱ μὲν κηρύτουν τὸ Χρι- 16
στὸ ἀπὸ ἀνταγωνιστικὴ ἐριστικότητα, ὄχι ἁγνά, ἐπειδὴ νομίζουν ὅτι θὰ μοῦ προξε-
6 νήσουν θλῖψι τώρα ποὺ εἶμαι καὶ φυλακισμένος· ἄλλοι ὅμως τὸν κηρύττουν ἀπὸ ἀ- 17
γάπη, ἐπειδὴ ξέρουν ὅτι ἐγὼ ὡς φυλακισμένος εἶμαι ἡ δύναμι τῆς ὑπὲρ τοῦ εὐαγγε-
7 λίου ἀπολογητικῆς. ἢ καὶ τί; ὁπωσδήποτε μὲ κάθε τρόπο, εἴτε ἀπὸ ὑποκρισία εἴτε ἀ- 18
8 πὸ εἰλικρινὲς κίνητρο, κηρύττεται ὁ Χριστός. καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς χαίρομαι. ἀλλὰ
καὶ θὰ χαρῶ. γιατὶ ξέρω ὅτι αὐτὸ θὰ μοῦ βγῇ σὲ γλυτωμὸ μὲ τὴ δική σας προσευχὴ 19
9 καὶ μὲ τὴν ἐπὶ πλέον παραχώρησι τοῦ πνεύματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σύμφωνα μὲ 20
10 τὴν ἐναγώνια προσδοκία μου κι ἐλπίδα μου ὅτι δὲν θὰ ντροπιαστῶ σὲ τίποτε, ἀλλά,
ὅπως πάντοτε ἔτσι καὶ τώρα, μὲ κάθε παρρησία θὰ μεγαλυνθῇ ὁ Χριστὸς διὰ τῆς
11 δουλικῆς μου ὑπάρξεως, εἴτε μὲ τὸ νὰ ἐπιζήσῃ αὐτὴ εἴτε μὲ τὸ νὰ θανατωθῇ. διότι 21
12 γιὰ μένα τὸ νὰ ζῶ εἶναι Χριστὸς καὶ τὸ νὰ πεθάνω κέρδος. ἂν δὲ τὸ νὰ ζῶ τὴ φυσικὴ 22
13 ζωὴ μοῦ εἶναι καρποφόρο ἔργο, δὲν ξέρω καὶ τί νὰ διαλέξω. μὲ τραβοῦν δὲ καὶ τὰ 23
δύο, ἐνῷ προσωπικὰ ἐπιθυμῶ νὰ ξεπεζέψω καὶ νὰ εἶμαι μαζὶ μὲ τὸ Χριστό· αὐτὸ εἶ-
14 ναι πολὺ ἀνώτερο. τὸ δὲ νὰ παραμείνω στὴ φυσικὴ ζωὴ περισσότερο εἶναι ἀνα- 24
15 γκαιότερο γιὰ σᾶς. κι ἔχοντας τὴν πεποίθησι αὐτή, ξέρω ὅτι θὰ μείνω καὶ θὰ παρα- 25
16 μείνω μαζὶ μὲ ὅλους σας γιὰ τὴ δική σας προκοπὴ καὶ γιὰ νὰ χαρῇ ἡ πίστι, γιὰ νὰ 26
γίνῃ μεγαλείτερο τὸ ἐν Χριστῷ καύχημά σας γιὰ μένα μὲ τὴν παρουσία μου πάλι ἀ-
νάμεσά σας.
3 1 Μόνο νὰ πολιτεύεστε ἀντάξια τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ὥστε, εἴτε ἔρθω καὶ 27
σᾶς δῶ εἴτε ἀπὼν ἀκούσω τὰ σχετικὰ μὲ σᾶς, νὰ δῶ καὶ ν' ἀκούσω ὅτι στέκεστε ὄρ-

θιοι μὲ ἕνα πνεῦμα, ὅτι μὲ μιὰ ψυχὴ ἀθλεῖτε ὅλοι μαζὶ στὴν πίστι τοῦ εὐαγγελίου,
2 καὶ χωρὶς νὰ πτοῆστε μὲ τίποτε ἀπὸ τοὺς ἀντιθέτους, πρᾶγμα ποὺ γι᾽ αὐτοὺς μὲν εἶ- 28
3 ναι ἔνδειξι ἀπωλείας, γιὰ σᾶς δὲ ἔνδειξι σωτηρίας, κι αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· διότι 29
σὲ σᾶς χαρίστηκε ὄχι μόνο νὰ πιστεύετε στὸ Χριστό, ἀλλὰ καὶ νὰ πάσχετε γι᾽ αὐτόν,
4 ἀφοῦ κάνετε τὸν ἴδιο ἀγῶνα ποὺ εἴδατε νὰ κάνω κι ἐγὼ καὶ ποὺ καὶ τώρα ἀκοῦτε ὅ- 30
5 τι κάνω. ἂν λοιπὸν ἔχετε γιὰ μένα κάποιον ἐν Χριστῷ στηριγμό, ἂν ἔχετε κάποιο συ- 1 **2**
νώνυμο τῆς ἀγάπης, ἂν ἔχετε μαζί μου κάποια συμμετοχὴ πνεύματος, ἂν ἔχετε γιὰ
6 μένα κάποια σπλάχνα καὶ κάποιους οἰκτιρμούς, ὁλοκληρώστε τὴ χαρά μου νὰ ἔχετε 2
τὸ ἴδιο φρόνημα, τὴν ἴδια ἀγάπη, νὰ εἶστε ὁμόψυχοι, μὲ κοινὸ φρόνημα, νὰ μὴν κά-
7 νετε τίποτε ἀπὸ ὄρεξι γιὰ φαγωμάρα ἢ ἀπὸ ματαιοδοξία, ἀλλὰ μέσα στὴν ταπεινο- 3
8 φροσύνη σας νὰ θεωρῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ἀνώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. μὴν κυττᾶτε 4
9 ὁ καθένας τὸ δικό του, ἀλλ᾽ ὁ καθένας τὰ τῶν ἄλλων. καὶ νὰ ὑπάρχῃ μέσα σας τὸ 5
10 φρόνημα ἐκεῖνο ποὺ ὑπῆρξε καὶ στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος, παρ᾽ ὅλο ποὺ εἶναι 6
11 στὴ φύσι θεός, δὲν εἶδε σὰν ἀπόκτημα ἁρπαγμοῦ τὸ ὅτι εἶναι ἴσος μὲ τὸ θεό, ἀλλὰ 7
ταπείνωσε τὸν ἑαυτό του παίρνοντας φύσι δούλου, κι ἔγινε ἕνα ἀντίτυπο τῶν ἀν-
12 θρώπων, κι ὅταν στὴν ἐπένδυσί του βρέθηκε ἄνθρωπος, ταπείνωσε τὸν ἑαυτό του κι 8
13 ἔκανε ὑπακοὴ μέχρι θανάτου, ποὺ ἦταν μάλιστα θάνατος σταυροῦ. γι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ θε- 9
ὸς τὸν ὕψωσε πάνω ἀπ᾽ ὅλους καὶ τοῦ χάρισε τὸ ὄνομα τὸ ὑπεράνω κάθε ἄλλου ὀνό-
14 ματος, ὥστε στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ νὰ κάμψῃ κάθε γόνατο ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων 10
15 καὶ καταχθονίων, καὶ κάθε γλῶσσα νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι 'Εἶναι Κύριος ὁ Ἰησοῦς Χρι- 11
στός', καὶ ἡ ὁμολογία αὐτὴ εἶναι δοξολογία τοῦ θεοῦ πατέρα.

4 1 Ὥστε, ἀγαπητοί μου, ὅπως ὑπακούσατε πάντα, ὄχι μόνον ὅταν ἤμουν παρών, 12
ἀλλὰ πολὺ περισσότερο τώρα ποὺ εἶμαι ἀπών, νὰ φτιάχνετε τὴ σωτηρία σας μὲ φό-
2 βο καὶ τρόμο· διότι ὁ θεὸς εἶναι ποὺ ἐνεργεῖ μέσα σας καὶ τὸ νὰ θέλετε καὶ τὸ νὰ ἐ- 13
3 νεργῆτε γιὰ ν᾽ ἀποσπάσετε τὴν εὐαρέσκειά του. νὰ κάνετε τὰ πάντα χωρὶς γογγυ- 14
4 σμοὺς καὶ ἀμφιβολίες, γιὰ νὰ εἶστε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα τοῦ θεοῦ ἀψεγά- 15
5 διαστα μέσα σὲ μιὰ γενιὰ στραβὴ καὶ διεστραμμένη, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ἀκτινο-
6 βολεῖτε σὰ λαμπροὶ ἀστέρες μὲς στὸ σύμπαν, ποὺ κρατᾶτε ἐνέχυρο ζωῆς, κάτι ποὺ 16
γιὰ μένα θὰ εἶναι καύχημα φυλαγμένο γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ θ᾽ ἀποδει-
7 κνύῃ ὅτι δὲν ἔτρεξα ἄδικα οὔτε κοπίασα ἄδικα. ἀλλὰ κι ἂν τώρα προσφέρωμαι σὰ 17
σπονδὴ κατὰ τὴ θυσία καὶ τὴν τελεστικὴ λειτουργία κατὰ τὴν ὁποία προσφέρω τὴν
8 πίστι σας, χαίρομαι καὶ μόνος καὶ μαζὶ μὲ ὅλους σας· τὸ ἴδιο καὶ σεῖς νὰ χαίρεστε 18
καὶ μόνοι σας καὶ μαζί μου.

5 1 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ νὰ σᾶς στείλω γρήγορα τὸν Τιμόθεο, γιὰ νὰ μάθω κι 19
2 ἐγὼ τὰ δικά σας καὶ νὰ νιώθω σιγουριά. διότι δὲν ἔχω κανέναν τελείως ὁμόφρονα, 20
3 ποὺ νὰ φροντίσῃ τὰ δικά σας ἀκριβῶς τὸ ἴδιο μ᾽ ἐμένα. ὅλοι θέλουν τὸ δικό τους, ὄ- 21
4 χι τὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. τὸ πόσο δὲ δοκιμασμένος εἶναι τὸ ξέρετε, ὅτι δούλεψε μα- 22
5 ζί μου στὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα ὅπως δουλεύει τὸ παιδὶ στὸν πατέρα του. αὐτὸν λοι- 23
πὸν ἐλπίζω νὰ σᾶς τὸν στείλω, ἀμέσως μόλις διακρίνω πῶς θὰ πᾶνε τὰ τῆς ὑποθέσε-
6 7 ώς μου. ἔχω δὲ τὴν πεποίθησι στὸν Κύριο ὅτι θὰ ἔρθω σύντομα κι ὁ ἴδιος. θεώρησα 24 25
ὅμως ἐπεῖγον νὰ σᾶς στείλω τὸν Ἐπαφρόδιτο τὸν ἀδερφὸ καὶ συνεργάτη καὶ συ-
στρατιώτη μου, ποὺ γιὰ σᾶς εἶναι ἀπεσταλμένος ἐκπρόσωπος καὶ ὑπηρέτης ὅπου ἐ-
8 γὼ τὸν χρειάζομαι· καὶ σᾶς τὸν στέλνω, ἐπειδὴ σᾶς νοσταλγοῦσε πολὺ ὅλους σας, κι 26
9 ἀδημονοῦσε, γιατὶ ἀκούσατε ὅτι ἀρρώστησε. καὶ πράγματι ἀρρώστησε καὶ κόντεψε 27
νὰ πεθάνῃ· ὁ θεὸς ὅμως τὸν ἐλέησε, κι ὄχι μόνο αὐτόν, ἀλλὰ κι ἐμένα, γιὰ νὰ μὴν ἔ-
10 χω τὴ μιὰ λύπη πάνω στὴν ἄλλη. ἔσπευσα λοιπὸν νὰ τὸν στείλω, γιὰ νὰ τὸν ξαναδῆ- 28
11 τε καὶ νὰ χαρῆτε, καὶ νὰ ἔχω κι ἐγὼ λιγώτερες λύπες. περιμένετέ τον λοιπὸν ἐν Κυ- 29
12 ρίῳ μὲ ὅλη σας τὴ χαρά, καὶ τοὺς τέτοιους νὰ τοὺς ἔχετε σὲ τιμή. διότι γιὰ τὸ ἔργο 30

τοῦ Χριστοῦ πλησίασε μέχρι τὸ θάνατο καὶ ῥιψοκινδύνευσε τὴ ζωή του, γιὰ νὰ καλύψῃ τὸ δικό σας κενὸ μοιράδι τῆς ὑπηρεσίας ποὺ μοῦ ὀφείλετε.

6 1 Αὐτὸ ποὺ μένει, ἀδελφοί μου, χαίρεστε ἐν Κυρίῳ. τὸ νὰ σᾶς γράφω τὰ ἴδια ἐγὼ 1 **3**
2 μὲν δὲν τὸ βαριέμαι, γιὰ σᾶς δὲ εἶναι ἀσφάλεια. κυττᾶτε τοὺς σκύλους, κυττᾶτε τοὺς 2
3 κακούργους, κυττᾶτε τὴν 'κατατομή'· γιατὶ ἡ 'περιτομὴ' εἴμαστε ἐμεῖς ποὺ λατρεύουμε μὲ πνεῦμα θεοῦ κι ἔχουμε καύχημα τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, κι ὄχι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν
4 τὴν πεποίθησί τους στὴ σάρκα· ἂν καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ποὺ μπορῶ νὰ ἔχω τὴν 4
5 πεποίθησι καὶ στὴ σάρκα. ἂν κανεὶς ἄλλος νομίζῃ ὅτι εἶναι κατωχυρωμένος στὴ σάρ-
6 κα, ἐγὼ εἶμαι περισσότερο· στὴν περιτομὴ ὀχταήμερος, ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ, ἀ- 5
πὸ τὴ φυλὴ Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἀπὸ Ἑβραίους, ὡς πρὸς τὸ Νόμο φαρισαῖος, ὡς 6
7 πρὸς τὸ ζῆλο διώκτης τῆς ἐκκλησίας, στὴν κατὰ τὸ νόμο δικαιοσύνη ὑπῆρξα ἄψο- 7
8 γος. ἀλλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ ἦταν πλεονεκτήματα, αὐτὰ τὰ θεώρησα γιὰ τὸ Χριστὸ ζημία. 8
καὶ ὄχι μόνο, ἀλλὰ καὶ τὰ θεωρῶ ἀκόμη ὅτι ὅλα εἶναι ζημία, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλη ἡ
9 ὑπεροχὴ τοῦ νὰ γνωρίζω τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ τὸν Κύριό μου, γιὰ τὸν ὁποῖο θυσίασα τὰ πάντα ὡς ζημιογόνα, καὶ φρονῶ ὅτι εἶναι κουράδες, προκειμένου νὰ κερδήσω τὸ
10 Χριστὸ καὶ νὰ βρεθῶ στὸ δικό του δίκαιο ὡς πρόσωπο ποὺ δὲν ἔχω κατωρθωμένη 9
τὴν ἐκ μέρους μου δικαιοσύνη ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὸ Νόμο, ἀλλὰ τὴ δικαιοσύνη ποὺ κατορθώνεται μὲ τὴν πίστι στὸ Χριστό, τὴ δικαιοσύνη ποὺ προσφέρεται ἀπὸ τὸ θεό,
11 ἐπειδὴ κάποιος πιστεύει, τὴ δικαιοσύνη τοῦ νὰ τὸν ἔχω γνωρίσει αὐτὸν καὶ τὴ δύνα- 10
μι τῆς ἀναστάσεώς του καὶ τὴ συνεταιρικὴ συμμετοχὴ στὰ παθήματά του, συμμορ-
12 φούμενος μ' αὐτὸν μέχρι τοῦ νὰ τὸν μιμηθῶ καὶ στὸ θάνατό του, μήπως ἔτσι φτάσω 11
13 καὶ στὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασι. ὄχι ὅτι τὸ πῆρα κιόλας αὐτὸ ἢ ὅτι ὡλοκληρώθηκα κιό- 12
λας, ἀλλὰ τὸ κυνηγάω, μήπως καὶ τὸ πιάσω. καὶ πάνω σ' αὐτὸ μὲ πρόλαβε καὶ μ' ἔ-
14 15 πιασε ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς. ἀδελφοί, ἐγὼ ὑπολογίζω ὅτι μέχρι στιγμῆς ἀκόμη δὲν τὸ ἔ- 13 14
πιασα· ἔχω ὅμως ἕνα κάτι, ξεχνῶ μὲν αὐτὰ ποὺ ἄφησα πίσω μου στὸ παρελθόν, ἁπλώνω δὲ τὰ χέρια σ' αὐτὰ ποὺ βλέπω μπροστά μου στὸ μέλλον, καὶ κυνηγῶ ὁρατὸ στόχο, τρέχοντας πρὸς τὸ βραβεῖο τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ποὺ μὲ κάλεσε στὸ
16 Χριστὸ Ἰησοῦ. ὅσοι λοιπὸν εἴμαστε τελεστικῶς μυημένοι, αὐτὸ τὸ φρόνημα νἄχου- 15
17 με· κι ἂν σὲ κάτι ἔχετε ἄλλο φρόνημα, κι αὐτὸ ὁ θεὸς θὰ σᾶς τὸ ἀποκαλύψῃ. πάντως 16
ἐδῶ ποὺ φτάσαμε, νὰ εἴμαστε στοιχημένοι στὸν ἴδιο κανόνα, νὰ φρονοῦμε τὸ ἴδιο
7 1 φρόνημα. 17
2 Ἀδελφοί, γίνεστε μεταξύ σας συμμαθηταὶ στὴ μίμησί μου ὡς προτύπου, καὶ παρατηρεῖτε αὐτοὺς ποὺ περπατοῦν παρομοίως, μιὰ κι ἔχετε πρότυπο ἐμᾶς. διότι κυκλοφοροῦν γιὰ πρότυπα πολλοί, αὐτοὶ γιὰ τοὺς ὁποίους σᾶς ἔλεγα πολλὲς φορὲς 18
3 καὶ σᾶς λέω καὶ τώρα κλαίοντας, ἐννοῶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, 19
4 ποὺ τὸ τέλος τους εἶναι ἡ ἀπώλεια, ποὺ ὁ θεός τους εἶναι ἡ κοιλιὰ καὶ ἡ δόξα τους 20
εἶναι τὸ κοκοριλίκι τῶν ἀχαμνῶν τους, αὐτοὶ μὲ τὰ ἐπίγεια φρονήματα. τὰ δικά μας
5 πολιτικὰ δικαιώματα εἶναι στοὺς οὐρανούς, ἀπ' ὅπου καὶ περιμένουμε ὡς σωτῆρα 21
τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος θὰ ξαναεπενδύσῃ τὸ σῶμα τῆς ταπεινῆς μας φύσεως, γιὰ νὰ γίνῃ τῆς ἴδιας φύσεως μὲ τὸ δικό του ἔνδοξο σῶμα, δυνάμει τῆς ἐνερ-
8 1 γείας του μὲ τὴν ὁποία αὐτὸς μπορεῖ καὶ νὰ ταξινομήσῃ τὰ πάντα κάτω ἀπ' αὐτόν. 1 **4**
2 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ πολυπόθητοι, χαρά μου καὶ στεφάνι μου, ἔτσι 2
νὰ στέκεστε ἐν Κυρίῳ ὄρθιοι, ἀγαπητοί. παρακαλῶ τὴν Εὐοδία παρακαλῶ καὶ τὴ 3
Συντύχη νὰ ὁμοφρονοῦν ἐν Κυρίῳ· ναὶ παρακαλῶ καὶ σένα, Σύζυγε ὄνομα καὶ πρᾶγμα, βοήθα αὐτὲς ποὺ στὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα ἄθλησαν μαζί μου καὶ μαζὶ μὲ τὸν Κλήμεντα καὶ τοὺς ὑπολοίπους συνεργάτες μου, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι στὴ
9 1 βίβλο τῆς ζωῆς. 4
2 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· θὰ τὸ πῶ πάλι, χαίρετε. τὸν ἐπιεικῆ χαρακτῆρα σας 5 6
νὰ τὸν νιώσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. ὁ Κύριος εἶναι κοντά. μὴν ἄγχεστε γιὰ τίποτε, ἀλ-

3 λὰ γιὰ τὸ κάθε τὶ νὰ λέτε στὸ θεὸ τὰ αἰτήματά σας στὴν προσευχὴ καὶ τὴ δέησι μαζὶ 7
μ᾽ εὐχαριστία. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ, ποὺ ξεπερνάει κάθε φαντασία, θὰ φρουρήσῃ
10 1 τὶς διάνοιές σας καὶ τὶς σκέψεις σας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 8

Κι αὐτὸ ποὺ μένει, ἀδελφοί· ὅσα εἶναι ἀληθινά, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁ-
2 γνά, ὅσα ἀγαπητά, ὅσα εὔφημα, ὅποια ἀρετή, κι ὅ,τι ἐπαινετό, αὐτὰ νὰ σκέφτεστε· 9
αὐτὰ ποὺ καὶ μάθατε καὶ παραλάβατε κι ἀκούσατε καὶ εἴδατε σ᾽ ἐμένα, αὐτὰ νὰ κά-
11 1 νετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης θὰ εἶναι μαζί σας. 10

2 Χάρηκα δὲ ἐν Κυρίῳ χαρὰ μεγάλη, διότι τὸν καιρὸ αὐτὸ ξαναφούντωσε πάλι ἡ
3 φροντίδα σας γιὰ μένα· τὴν εἴχατε τὴ φροντίδα αὐτή, ἀλλὰ δὲν βρίσκατε τὴν εὐκαι- 11
4 ρία νὰ τὴν ἐκδηλώσετε. καὶ δὲν ἐννοῶ μ᾽ αὐτὸ ὅτι ἀντιμετωπίζω στέρησι· διότι ἐγὼ 12
εἶμαι μαθημένος νὰ εἶμαι αὐτάρκης μ᾽ αὐτὰ ποὺ ἔχω. ξέρω νὰ κάνω μὲ λίγα, ξέρω
5 καὶ μὲ πολλά· εἶμαι ἐθισμένος γιὰ τὸ κάθε τὶ καὶ σ᾽ ὅλες τὶς περιστάσεις νὰ κάνω καὶ 13
6 χορτᾶτος καὶ πεινασμένος, καὶ νὰ ζῶ μὲ ἀφθονία καὶ νὰ στεροῦμαι· ὅλα τὰ μπορῶ 14
7 ἐν Χριστῷ ὁ ὁποῖος μ᾽ ἐνδυναμώνει. ἀλλὰ καλὰ κάνατε ποὺ γίνατε συμμέτοχοι στὸ 15
στρίμωγμά μου. ξέρετε δὲ καὶ σεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι στὴν ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελικοῦ κη-
8 ρύγματος, ὅταν βγῆκα ἀπὸ τὴ Μακεδονία, καμμία ἐκκλησία δὲν σχετίστηκε μαζί μου 16
9 σὲ λογαριασμὸ τοῦ δοῦναι καὶ λαβεῖν, παρὰ μόνο ἐσεῖς· διότι καὶ στὴ Θεσσαλονίκη 17
10 μοῦ στείλατε γιὰ τὶς ἀνάγκες μου καὶ μιὰ καὶ δυὸ φορές. δὲν εἶναι ὅτι ἐπιζητῶ τὴν 18
παροχή, ἀλλ᾽ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸ ποὺ συσσωρεύεται γιὰ λογαριασμό σας. ἔχω δὲ λά-
11 βει τὰ πάντα καὶ ἔχω περίσσεια· εἶμαι πλήρης, ἀφοῦ δέχτηκα ἀπὸ τὸν Ἐπαφρόδιτο 19
αὐτὰ ποὺ μοῦ στείλατε, *ὀσμὴ εὐωδίας, θυσία δεκτή,* εὐάρεστη στὸ θεό. ὁ δὲ θεός μου
12 θὰ πληρώσῃ μὲ τρόπο ἔνδοξο ἐν Χριστῷ καλύπτοντας κάθε ἀνάγκη σας ὅπως ται- 20
ριάζει στὸν πλοῦτο του. ἡ δὲ δόξα ἀνήκει στὸ θεὸ καὶ πατέρα μας στοὺς αἰῶνες τῶν
12 1 2 αἰώνων. 21

3 Χαιρετήστε κάθε ἅγιο ἁγιασμένο στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ. σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἀδελφοὶ 22
ποὺ εἶναι μαζί μου. σᾶς χαιρετοῦν ὅλοι οἱ ἅγιοι, καὶ μάλιστα οἱ τῆς οἰκίας τοῦ Καί-
4 σαρος. 23

Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ ὅλους σας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1 1 Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πρὸς τοὺς ἁ- **1**
2 γίους ποὺ εἶναι στὴν Ἔφεσο καὶ πιστοὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρι καὶ εἰρήνη σὲ σᾶς 2
ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ μ�ς εὐλόγη- 3
4 σε μὲ κάθε εὐλογία πνευματική, μὲ τὰ ἐπουράνια, μέσῳ τοῦ Χριστοῦ, καθὼς μ�ς διά- 4
λεξε μ' αὐτόν, προτοῦ νὰ θεμελιώσῃ τὸν κόσμο, γιὰ νὰ εἴμαστε ἅγιοι καὶ ἄψογοι ἐ-
5 νώπιόν του, καὶ μὲ ἀγάπη μ�ς προώρισε νὰ μ�ς υἱοθετήσῃ γιὰ δικούς του στὸ πρό- 5
6 σωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι ἔτσι ἄρεσε στὸ θέλημά του, γιὰ νὰ εἶναι ὑμνητὴ ἡ 6
7 ἔνδοξη χάρι του, μὲ τὴν ὁποία μ�ς χαρίτωσε μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀγαπημένου του, 7
8 μὲ τὸ αἷμα τοῦ ὁποίου ἀπολυτρωνόμαστε, παίρνουμε δηλαδὴ ἄφεσι τῶν παραπτω- 8
μάτων μας, μὲ τὴν πλούσια χάρι του, ποὺ ἔδωσε σ' ἐμᾶς περίσσια μαζὶ μὲ κάθε σο-
9 φία καὶ φρόνησι, ὅταν μ�ς ἔκανε γνωστὸ τὸ μυστικὸ τοῦ θελήματός του, ἐπειδὴ ἔτσι 9
10 τοῦ ἄρεσε. αὐτὴ ἡ ἀρέσκειά του ἦταν μέσα του πρόθεσί του, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προ- 10
γραμματίσῃ τὴ συμπλήρωσι τῶν καιρῶν, γιὰ νὰ βάλῃ τὰ πάντα ξανὰ κάτω ἀπὸ μία
11 ἀρχή, τὸ Χριστό, τόσο τὰ οὐράνια ὅσο καὶ τὰ ἐπίγεια, κάτω ἀπ' αὐτὸν τοῦ ὁποίου 11
εἴμαστε γέμισμα, γιατὶ ἔτσι προωριστήκαμε σύμφωνα μὲ τὴν πρόθεσι ἐκείνου ποὺ
12 κάνει τὰ πάντα ὅπως θέλει ἡ βούλησί του, γιὰ νὰ εἴμαστε ὁ ἔπαινος τῆς δόξης του, 12
13 ἐμεῖς ποὺ ἐκ τῶν προτέρων ἐλπίσαμε στὸ Χριστό. μέσῳ αὐτοῦ καὶ σεῖς, ὅταν ἀκού- 13
σατε τὸ λόγο τῆς ἀληθείας, τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς σωτηρίας σας, πιστεύσατε σ'
14 αὐτὸ καὶ σφραγιστήκατε μὲ τὸ ἅγιο πνεῦμα ποὺ μ�ς ὑποσχέθηκε, τὸ ὁποῖο εἶναι κα- 14
πάρο τῆς κληρονομίας μας, γιὰ νὰ λυτρωθῆτε ὁλοκληρωτικὰ καὶ νὰ εὐνοηθῆτε, ὥστε
νὰ ὑμνῆται ἡ δόξα του.
2 1 Γι' αὐτὸ κι ἐγώ, ἀφ' ὅτου ἄκουσα τὴν πίστι σας στὸν Κύριο Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγά- 15
2 πη σας πρὸς ὅλους τοὺς ἁγίους, ὅταν σᾶς θυμοῦμαι στὶς προσευχές μου, δὲν παύω 16
3 νὰ εὐχαριστῶ γιὰ σᾶς καὶ νὰ εὔχωμαι ὁ θεὸς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πα- 17
τέρας τῆς δόξης, νὰ σᾶς δώσῃ πνεῦμα σοφίας κι ἀποκαλύψεως γιὰ νὰ τὸν μάθετε
4 καλά, νὰ σᾶς δώσῃ φωτισμένα τὰ μάτια τοῦ νοῦ σας, γιὰ νὰ ξέρετε ποιά εἶναι ἡ ἐλ- 18
πίδα ποὺ κρύβεται στὸ κάλεσμά του καὶ πόσο πλούσια εἶναι ἡ δόξα ποὺ περιβάλλει
5 τὴν κληρονομία του στοὺς ἁγίους καὶ πόσο ὑπερβολικὰ μεγάλη εἶναι ἡ δύναμί του 19
στὸ τί μπορεῖ νὰ κάνῃ γιὰ μ�ς ποὺ πιστεύσαμε, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὴ
6 δύναμι τῆς ἰσχύος του· καὶ τὴν ἔβαλε σ' ἐνέργεια στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὅταν 20
7 τὸν ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς καὶ τὸν κάθισε στὰ δεξιά του στὰ ἐπουράνια πάνω 21
ἀπὸ κάθε ἀρχὴ καὶ ἐξουσία καὶ δύναμι καὶ κυριότητα, πάνω ἀπὸ κάθε ὄνομα ποὺ εἶ-
8 ναι ὀνομαστὸ ὄχι μόνο στὸν αἰῶνα αὐτὸ ἀλλὰ καὶ στὸ μέλλοντα. καὶ 22

ὑπέταξε τὰ πάντα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του,

9 κι αὐτὸν τὸν ἔκανε κεφαλὴ πάνω ἀπ' ὅλα στὴν ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι τὸ σῶμα του, 23
10 τὸ γέμισμα ἐκείνου ποὺ δέχεται σὰ γέμισμα τὰ πάντα, καὶ σ' ὅλα. καὶ σᾶς, ποὺ ἤσα- 1 **2**
σταν νεκροὶ μὲ τὰ παραπτώματα καὶ τὶς ἁμαρτίες, μὲς στὰ ὁποῖα ζήσατε κάποτε
11 σύμφωνα μὲ τὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ κόσμου, σύμφωνα μὲ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τῆς 2
μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, τοῦ πνεύματος ποὺ ἐνεργεῖ τώρα μέσα στοὺς ἀνθρώπους
12 τῆς ἀπειθείας. ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς πολιτευτήκαμε κι ἐμεῖς ὅλοι κάποτε μὲ τὶς ἐπιθυ- 3

13 μίες τῆς σαρκός μας, κάνοντας τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν λογισμῶν μας· καὶ
14 ἤμασταν ἐκ φύσεως τέκνα ποὺ προκαλοῦν τὴν ὀργὴ ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. ὁ θεὸς ὅμως, 4
15 καθὼς εἶναι πλούσιος στὸ ἔλεος, ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγάπη ποὺ μᾶς ἀγάπησε, ἀκόμη κι 5
16 ὅταν ἤμασταν νεκροὶ ἀπὸ τὰ παραπτώματα, μᾶς ζωοποίησε μαζὶ μὲ τὸ Χριστὸ –εἶ- 6
στε σωσμένοι χαριστικά– καὶ μᾶς ἀνέστησε μαζί του καὶ μαζί του μᾶς κάθισε στὰ ἐ-
17 πουράνια μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ δείξῃ στοὺς ἐρχόμενους αἰῶ- 7
νες τὴν καταπληκτικὰ πλούσια χάρι του μὲ τὴν καλοσύνη του πρὸς ἐμᾶς μέσῳ τοῦ
18 19 Χριστοῦ Ἰησοῦ. διότι φυσικὰ σωθήκατε μὲ τὴ χάρι του γιὰ τὴν πίστι σας. κι αὐτὸ 8 9
δὲν εἶναι δικό σας, εἶναι δῶρο τοῦ θεοῦ, ὄχι γιὰ τὰ ἔργα σας, γιὰ νὰ μὴν μπορῇ νὰ
20 καυχηθῇ κανείς. αὐτουνοῦ δημιούργημα εἴμαστε, ποὺ δημιουργηθήκαμε ἐν Χριστῷ Ἰ- 10
21 ησοῦ, γιὰ νὰ κάνουμε ἔργα ἀγαθά· γι' αὐτὰ μᾶς προετοίμασε ὁ θεός, γιὰ νὰ ζήσουμε
κάνοντας αὐτά.

3 1 Γι' αὐτὸ νὰ θυμᾶστε ὅτι ἐσεῖς οἱ κατὰ τὴ σάρκα ἐθνικοί, ποὺ σᾶς λέει *ἀκροβυ-* 11
2 *στία* ἡ κατὰ τὴ σάρκα *περιτομή,* ἡ χειροποίητη, ὅτι κάποτε κατὰ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἤ- 12
σασταν μέσα στὸν κόσμο χωρὶς Χριστό, τελείως ἀλλότριοι πρὸς τὴν πολιτεία τοῦ Ἰσ-
ραὴλ καὶ ξένοι πρὸς τὶς διαθῆκες τῆς ἐπαγγελίας, χωρὶς νὰ ἔχετε ἐλπίδα, καὶ ὀρφα-
3 νοὶ ἀπὸ θεό. τώρα πιὰ ὅμως μὲ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ ἐσεῖς, οἱ κάποτε ἀπομακρυσμένοι, 13
4 μὲ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἤρθατε κοντά. διότι αὐτὸς εἶναι ἡ εἰρήνη μας, αὐτὸς ποὺ ἔ- 14
5 κανε τὰ δύο μαζὶ ἕνα καὶ ποὺ γκρέμισε τὸ μεσότοιχο τοῦ φραγμοῦ, τὴν ἔχθρα, αὐτὸς 15
ποὺ μὲ τὴ σάρκα του κατήργησε τὸ Νόμο τῶν ἐντολῶν τῶν διατυπωμένων μὲ προ-
στάγματα, γιὰ νὰ κτίσῃ πάνω στὸν ἑαυτό του τοὺς δύο σὲ ἕναν καινούργιο ἄνθρω-
6 πο, πετυχαίνοντας εἰρήνη, καὶ γιὰ νὰ συμφιλιώσῃ μὲ τὸ θεὸ τοὺς δυὸ μαζὶ ὡς ἕνα ἑ- 16
7 νιαῖο σῶμα μὲ τὸ σταυρό, σκοτώνοντας μ' αὐτὸν τὴν ἔχθρα. κι ὅταν ἦρθε, εὐαγγελί- 17
8 στηκε εἰρήνη σ' ἐμᾶς τοὺς μακρινοὺς καὶ τοὺς κοντινούς, διότι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ 18
τὴν προσέγγισι καὶ παρουσίασί μας στὸν πατέρα μ' ἕνα πνεῦμα τὴν πετυχαίνουμε μ'
9 αὐτόν. συνεπῶς δὲν εἶστε πιὰ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖτες τῶν ἁγίων καὶ 19
10 οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, διότι οἰκοδομηθήκατε πάνω στὸ θεμέλιο τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν 20
11 προφητῶν, ἐνῷ ἀκρογωνιαῖος λίθος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πάνω στὸν ὁ- 21
ποῖο συναρμολογεῖται ὅλη ἡ οἰκοδομὴ καὶ αὐξάνει γιὰ νὰ γίνῃ ναὸς ἀφιερωμένος
12 στὸν Κύριο· πάνω σ' αὐτὸν οἰκοδομεῖστε μαζὶ καὶ σεῖς γιὰ νὰ γίνετε τὸ πνευματικὸ 22
κατοικητήριο τοῦ θεοῦ. **3**

4 1 Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐγὼ ὁ Παῦλος, ὁ γιὰ σᾶς τοὺς ἐθνικοὺς φυλακισμένος τοῦ Χρι- 1
2 στοῦ Ἰησοῦ, ἂν φυσικὰ ἀκούσατε γιὰ τὴ διαχείρισι τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ποὺ μοῦ 2
3 δόθηκε γιὰ σᾶς, ὅτι μὲ ἀποκάλυψι μοῦ ἔκανε γνωστὸ τὸ μυστικὸ σχέδιο, αὐτὸ ποὺ 3
4 περιέγραψα συνοπτικὰ προηγουμένως, τὸ ὁποῖο ἂν διαβάσετε, μπορεῖτε νὰ ἐννοήσε- 4
5 τε τὸ βαθμὸ τῆς διεισδύσεώς μου στὸ μυστικὸ σχέδιο τοῦ Χριστοῦ, ποὺ σὲ ἄλλες γε- 5
νιὲς δὲν ἔγινε γνωστὸ στοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἀποκαλύφτηκε τώρα μὲ τὸ πνεῦμα
6 στοὺς ἁγίους ἀποστόλους του καὶ στοὺς προφῆτες, γιὰ νὰ εἶναι οἱ ἐθνικοὶ συγκληρο- 6
νόμοι καὶ ἕνα σῶμα καὶ συμμέτοχοι τῆς ἐπαγγελίας του ὡς πιστοὶ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ
7 εὐαγγέλιο, τοῦ ὁποίου ὑπηρέτης ἔγινα ἐγὼ χάρι στὴ δωρεὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ἡ 7
8 ὁποία μοῦ δωρήθηκε, ἐπειδὴ ἔτσι ἐνήργησε ἡ δύναμί του. σ' ἐμένα τὸν πιὸ ἐλάχιστο 8
ἀπ' ὅλους τοὺς ἁγίους δόθηκε αὐτὴ ἡ χάρι, νὰ εὐαγγελιστῶ τὸν ἀνεξιχνίαστο πλοῦ-
9 το τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ φωτίσω τοὺς πάντες γιὰ τὸ ποιά εἶναι ἡ διαχείρισι τοῦ μυστι- 9
κοῦ σχεδίου, ποὺ ἦταν ἀπὸ τοὺς αἰῶνες καλὰ κρυμμένο στὸ θεό, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὰ
10 πάντα μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, γιὰ νὰ γίνῃ τώρα μέσῳ τῆς ἐκκλησίας γνωστὴ στὶς ἀρ- 10
11 χὲς καὶ στὶς ἐξουσίες τὶς ἐπουράνιες ἡ πολυδαίδαλη σοφία τοῦ θεοῦ, διότι ἔτσι τὸ 11
προγραμμάτισε πρὶν ἀπὸ τοὺς αἰῶνες, ἡ σοφία τὴν ὁποία πραγμάτωσε μὲ τὸ Χριστὸ
12 Ἰησοῦ τὸν Κύριό μας, μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ ὁποίου ἔχουμε τὴν παρρησία καὶ τὴν προ- 12
13 σέγγισι καὶ παρουσίασι μὲ πεποίθησι ποὺ μᾶς παρέχει ἡ πίστι σ' αὐτόν. γι' αὐτὸ ζη- 13

τῶ ἀπὸ σᾶς νὰ μὴν ἀπογοητεύεστε ἀπὸ τὶς θλίψεις μου ποὺ ὑπομένω γιὰ χάρι σας·
14 αὐτὲς εἶναι ἡ δόξα σας. γι' αὐτὸ λοιπόν, ξαναλέω, ἐγὼ ὁ Παῦλος ὁ φυλακισμένος 14
τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ κάμπτω τὰ γόνατά μου καὶ προσεύχομαι στὸν πατέρα τοῦ Κυ-
15 ρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀντλεῖ τὴν ὕπαρξί της κάθε ἐπουράνια κι ἐ- 15
16 πίγεια πατριά, προσεύχομαι νὰ σᾶς δώσῃ, ἀνάλογα μὲ τὸν πλοῦτο τῆς δόξης του, νὰ 16
17 κραταιωθῆτε μὲ δύναμι, διὰ τοῦ πνεύματός του, στὸν ἐσωτερικό σας ἄνθρωπο, ὥστε 17
18 νὰ κατοικήσῃ μὲ τὴν πίστι στὶς διάνοιές σας ὁ Χριστός, καὶ ῥιζωμένοι μὲ τὴν ἀγάπη 18
καὶ θεμελιωμένοι νὰ μπορέσετε μέχρι ἐσχάτων νὰ καταλάβετε μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς ἁ-
19 γίους πόσο εἶναι τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, καὶ νὰ νιώσετε τὴν ἀγά- 19
πη τοῦ Χριστοῦ ποὺ ξεπερνάει κάθε γνῶσι, γιὰ νὰ γεμίσετε μὲ ὁτιδήποτε γεμίζει ὁ
20 θεὸς τὸν ἄνθρωπο. σ' αὐτὸν δὲ ποὺ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον ἔχει τὴ δύναμι νὰ 20
κάνῃ μὲ τὸ ὑπερπαραπάνω αὐτὰ ποὺ τοῦ ζητᾶμε ἢ ποὺ βάζει ὁ νοῦς μας, νὰ τὰ κάνῃ
21 ὅμως ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμι ποὺ λειτουργεῖ μέσα μας, σ' αὐτὸν ἡ δόξα μέσα στὴν ἐκ- 21
κλησία στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ σ' ὅλες τὶς γενεὲς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.

5 1 Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν ἐγὼ ὁ φυλακισμένος ἐν Κυρίῳ νὰ περπατᾶτε ἀντάξια τοῦ 1 **4**
2 ὀνόματος μὲ τὸ ὁποῖο ὠνομαστήκατε, μὲ κάθε ταπεινοφροσύνη καὶ πραότητα, μὲ μα- 2
κροθυμία, ἀνεχόμενοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ ἀγάπη, φροντίζοντας ἐπιμελῶς νὰ τηρῆτε 3
3 τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος μὲ τὸ σύνδεσμο τῆς εἰρήνης. ἕνα σῶμα καὶ ἕνα πνεῦμα, 4
ὅπως καὶ κληθήκατε μὲ μία ἐλπίδα τῆς κλήσεώς σας· ἕνας Κύριος, μία πίστι, ἕνα βά- 5
4 πτισμα, ἕνας θεὸς καὶ πατέρας ὅλων, ὁ πάνω ἀπ' ὅλους, ὁ ἀνάμεσα σ' ὅλους, ὁ μέσα 6
5 σ' ὅλους μας. στὸν δὲ καθένα μας δόθηκε ἡ χάρι, ἀνάλογα μὲ τὸ πόση τοῦ μέτρησε ἡ 7
6 δωρεὰ τοῦ Χριστοῦ. γι' αὐτὸ λέει· 8

Ἀνέβηκε ψηλά, μάζεψε λάφυρα,
κι ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους δῶρα.

7 τὸ δὲ *ἀνέβηκε* τί ἄλλο σημαίνει παρὰ ὅτι καὶ κατέβηκε πρῶτα στὰ χαμηλότερα μέρη 9
8 τὰ τῆς γῆς; αὐτὸς ποὺ κατέβηκε αὐτὸς εἶναι ποὺ καὶ ἀνέβηκε ὑπεράνω ὅλων τῶν οὐ- 10
9 ρανῶν, γιὰ νὰ γεμίσῃ μὲ τὴν παρουσία του τὰ πάντα. αὐτὸς λοιπὸν ἔδωσε νὰ εἶναι οἱ 11
μὲν ἀπόστολοι, οἱ δὲ προφῆτες, οἱ δὲ εὐαγγελισταί, οἱ δὲ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι,
10 γιὰ τὸν καταρτισμὸ τῶν ἁγίων, γιὰ νὰ ἐκτελοῦν τὴ διακονία τους, γιὰ νὰ οἰκοδομῆ- 12
11 ται τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ· μέχρι νὰ φτάσουμε ὅλοι στὴν ἐξίσωσι ὡς πρὸς τὴν πίστι κι 13
ὡς πρὸς τὴν ἐπίγνωσι τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, στὸ μέτρο τοῦ τελείου ἀντρός, στὸ μέτρο
12 τοῦ τελείου ἀναστήματος τοῦ Χριστοῦ· γιὰ νὰ μὴν εἴμαστε πιὰ νήπιοι, κλυδωνιζόμε- 14
νοι καὶ πηγαίνοντας πέρα δῶθε μὲ κάθε ἄνεμο διδασκαλίας ἢ μὲ τὰ τζογαδόρικα κόλ-
πα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ πανοῦργοι, ὅταν ἀντιμετωπίζουμε τὰ παλαιστικὰ κόλπα τῆς
13 πλάνης· καὶ ὄντας εἰλικρινεῖς στὴν ἀγάπη, ἂς αὐξήσουμε ὅλα ὅσα ἀνήκουν στὴν ἀπὸ 15
14 μέρους μας μίμησι ἐκείνου· γιατὶ αὐτὸς εἶναι ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός· ἀπ' αὐτὸν ὅλο τὸ 16
σῶμα συναρμολογεῖται καὶ λειτουργεῖ συντονισμένα ἐπικοινωνώντας μὲ κάθε σύνδε-
σι παροχῆς, ἀνάλογα μὲ τὸ τί κάνει καὶ τί ἀνάγκη ἔχει τὸ κάθε μέρος του, καὶ πετυ-
χαίνει τὴν αὔξησί του στοχεύοντας στὴν οἰκοδόμησί του μὲ ἀγάπη.

6 1 Λέω λοιπὸν καὶ μὲ μάρτυρα τὸν Κύριο τονίζω τοῦτο· Μὴν περπατᾶτε πιὰ καὶ 17
σεῖς ὅπως περπατοῦν καὶ οἱ ἄλλοι ἐθνικοὶ μέσα στὴ ματαιότητα τῆς νοοτροπίας
2 των, σκοτισμένοι στὴ διάνοια, τελείως ἐχθρικοὶ πρὸς τὴ ζωὴ τοῦ θεοῦ, λόγῳ τῆς ἀ- 18
3 γνοίας ποὺ ἔχουν μέσα τους, λόγῳ τῆς πωρώσεως τῆς διανοίας των, αὐτοὶ πού, ἀ- 19
φοῦ πρῶτα ἔγιναν σκληροπέτσικοι, παρέδωσαν ἔπειτα τὸν ἑαυτό τους στὴν ἀσέλ-
4 γεια, ὥστε νὰ διαπράττουν μὲ βουλιμία κάθε ἀκαθαρσία. ἐσεῖς ὅμως τὸ Χριστὸ δὲν 20
5 τὸν μάθατε τέτοιον, ἂν φυσικὰ αὐτὸν ἀκούσατε καὶ αὐτὸν διδαχτήκατε, καθὼς εἶναι 21
τῆς ζωῆς τῆς κατὰ τὸν Ἰησοῦ ἀλήθεια, ὅτι παρατήσατε τὸν κατὰ τὴν προηγούμενη 22
6 διαγωγή σας παλαιὸ ἄνθρωπο, ποὺ φθειρόταν ἀπὸ τὶς ἀπατηλὲς ἐπιθυμίες του, ἀνα- 23

νεώνεστε δὲ στὸ πνεῦμα τῆς νοοτροπίας σας, καὶ ντυθήκατε τὸν καινούργιο ἄνθρω- 24
πο, ποὺ κτίστηκε μὲ πρότυπο τὸ θεὸ μὲ δικαιοσύνη καὶ ὁσιότητα ποὺ ἀνήκουν στὴν
ἀλήθεια.

7 1 Γι' αὐτὸ παρατήστε τὸ ψέμμα καὶ *λέτε ἀλήθεια ὁ καθένας μὲ τὸν πλησίον του·* 25
2 διότι εἴμαστε μέλη ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου. 26

ὀργίζεστε καὶ μὴν ἁμαρτάνετε·

ἡ δύσι τοῦ ἡλίου νὰ μὴ σᾶς βρίσκῃ ἀκόμη ἐξωργισμένους, καὶ μὴ δίνετε χῶρο στὸ 27
3 διάβολο. ὅποιος κλέβει, στὸ ἑξῆς νὰ μὴν κλέβῃ πιά, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ κοπιάζῃ ἐργα- 28
ζόμενος μὲ τὰ χέρια του τὸ καλό, γιὰ νὰ ἔχῃ νὰ δίνῃ καὶ σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχει ἀνάγκη.
4 κανεὶς βρόμικος λόγος νὰ μὴ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ στόμα σας, ἀλλὰ μόνο ἂν ἕνας λόγος εἶ- 29
ναι καλός, ὥστε νὰ οἰκοδομῇ ὅ,τι χρειάζεται, γιὰ νὰ προσφέρῃ κάτι σ' αὐτοὺς ποὺ
5 ἀκοῦν. καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο τοῦ θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖο σφραγιστήκατε γιὰ 30
6 νὰ εἶστε ἀναγνωρίσιμοι κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἀποπερατώσεως τῆς λυτρώσεως. ὁποια- 31
δήποτε πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βρισιὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ σᾶς μαζὶ μὲ
7 κάθε κακία. γίνεστε δὲ ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλο ἐπιεικεῖς, εὔσπλαχνοι, ποὺ νὰ δίνετε 32
8 χάρι μεταξύ σας, ὅπως κι ὁ θεὸς μὲ τὸ Χριστὸ μᾶς ἔδωσε χάρι. γίνεστε λοιπὸν μιμη- 1 **5**
9 ταὶ τοῦ θεοῦ ὡς τέκνα παραδεκτά, καὶ πολιτεύεστε μὲ ἀγάπη, ὅπως κι ὁ Χριστὸς μᾶς 2
ἀγάπησε καὶ παρέδωσε γιὰ μᾶς τὸν ἑαυτό του προσφορὰ καὶ *θυσία στὸ θεὸ γιὰ νὰ ὀ-*
10 *σφραίνεται εὐωδία.* πορνεία δὲ κι ὁποιαδήποτε ἀκαθαρσία ἢ σεξουαλικὴ πλεονεξία 3
μήτε νὰ κατονομάζεται ἀνάμεσά σας, ὅπως πρέπει σὲ ἁγίους, κι ἐπίσης αἰσχρότης 4
11 καὶ μωρολογία ἢ πορνικὴ ἀστειολογία, τὰ ἄπρεπα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. πρέπει 5
δὲ νὰ ξέρετε καὶ τοῦτο, ὅτι κανεὶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ σεξουαλικὰ πλεονέκτης,
ποὺ εἶναι εἰδωλολάτρης, δὲν ἔχει κληρονομία στὴ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ.
12 μὴ σᾶς ἀπατάῃ κανεὶς μὲ λόγια μάταια· γι' αὐτὰ ἄλλωστε ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐ- 6
13 14 πάνω στοὺς γιοὺς τῆς ἀπειθείας. μὴ γίνεστε λοιπὸν σ' αὐτὰ συμμέτοχοι. βέβαια κά- 7 8
15 ποτε ἤσασταν σκότος, τώρα ὅμως ἐν Κυρίῳ εἶστε φῶς· περπατᾶτε λοιπὸν ὡς τέκνα 9
φωτός –ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος χαρακτηρίζεται ἀπὸ κάθε ἀγαθωσύνη καὶ δικαιο-
16 σύνη καὶ ἀλήθεια–, τέκνα φωτὸς ποὺ διερευνοῦν ποιό εἶναι τὸ εὐάρεστο στὸν Κύ- 10
17 ριο· καὶ μὴ συμμετέχετε στὰ ἄκαρπα ἔργα τοῦ σκότους, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τὰ ξεσκεπά- 11
18 ζετε· διότι αὐτὰ ποὺ αὐτοὶ κάνουν κρυφὰ εἶναι αἰσχρὸ καὶ νὰ τὰ πῇ κανείς· καὶ ὅλα 12
19 τους, ὅταν ἐλέγχωνται ἀπὸ τὸ φῶς, φανερώνονται· καὶ κάθε τὶ ποὺ φανερώνεται εἶ- 13
20 ναι φῶς. γι' αὐτὸ λέει· *Σήκω ὄρθιος ἐσὺ ποὺ κοιμᾶσαι καὶ ἀνάστα ἀπὸ τοὺς νεκρούς,* 14
κι ὁ Χριστὸς θὰ σοῦ ῥίξῃ τὸ φῶς του.

8 1 Βλέπετε λοιπὸν πῶς ἀκριβῶς περπατᾶτε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, *ποὺ ἐκ-* 15 16
2 *μεταλλεύεστε τὴν εὐκαιρία·* διότι οἱ μέρες εἶναι πονηρές. γι' αὐτὸ μὴ γίνεστε ἄμυα- 17
3 λοι, ἀλλ' ἄνθρωποι ποὺ καταλαβαίνετε ποιό εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. καὶ μὴ με- 18
4 θᾶτε μὲ κρασί, πρᾶγμα στὸ ὁποῖο ὑπάρχει ἀσωτία, ἀλλὰ νὰ κυριεύεστε ἀπὸ τὸ πνεῦ- 19
μα, ψυχαγωγώντας τὸν ἑαυτό σας μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ τραγούδια πνευματι-
5 κά, τραγουδώντας καὶ ψάλλοντας μέσα στὸ νοῦ σας πρὸς τὸν Κύριο, εὐχαριστώντας 20
6 πάντοτε γιὰ ὅλα τὸ θεὸ καὶ πατέρα στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπο- 21
τασσόμενοι ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μὲ φόβο Χριστοῦ.

9 1 Οἱ γυναῖκες νὰ ὑποτάσσεστε στοὺς ἄντρες σας ὅπως στὸν Κύριο. διότι ὁ ἄντρας 22
εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὅπως κι ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς εἶ- 23
2 ναι ὁ σωτήρας τοῦ σώματος. ἀλλ' ὅπως ἀκριβῶς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται στὸ Χρι- 24
3 στό, ἔτσι καὶ οἱ γυναῖκες στοὺς ἄντρες των στὸ κάθε τί. οἱ ἄντρες ν' ἀγαπᾶτε τὶς γυ- 25
ναῖκες σας, ὅπως κι ὁ Χριστὸς ἀγάπησε τὴν ἐκκλησία καὶ γι' αὐτὴν παρέδωσε καὶ
4 τὸν ἑαυτό του· γιὰ νὰ τὴν ἁγιάσῃ καθαρίζοντάς την μὲ τὸ λουτρὸ τοῦ ὕδατος συνω- 26
5 δευμένο μὲ λόγο, γιὰ νὰ τὴ βάλῃ νὰ σταθῇ δίπλα του ἔνδοξη τὴν ἐκκλησία, ἔτσι ποὺ 27

6 νὰ μὴν ἔχῃ κηλῖδα ἢ ῥυτίδα ἢ κάτι τέτοιο, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἁγία καὶ ἄψογη. ἔτσι ὀφεί- 28
7 λουν οἱ ἄντρες ν' ἀγαποῦν τὶς γυναῖκες των σὰν τὰ δικά τους σώματα. αὐτὸς ποὺ ἀ-
8 γαπάει τὴ γυναῖκα του ἀγαπάει τὸν ἑαυτό του. κανεὶς ποτὲ δὲν μίσησε τὴ σάρκα τὴ 29
9 δική του, ἀλλὰ τὴν ἐκτρέφει καὶ τὴ θερμαίνει, ὅπως κι ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησία. διότι 30
10 εἴμαστε μέλη τοῦ σώματός του, ἀπὸ τὴ σάρκα του καὶ τὰ ὀστᾶ του· *χάριν αὐτοῦ ὁ* 31
ἄνθρωπος θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα του καὶ θὰ προσκολληθῇ
11 *στὴ γυναῖκα του, καὶ θὰ εἶναι οἱ δύο σάρκα μία.* τὸ μυστήριο αὐτὸ εἶναι μέγα· ἐγὼ 32
12 δὲ ἐννοῶ γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν ἐκκλησία. ἀλλὰ καὶ σεῖς ὁ καθένας ν' ἀγαπάῃ τὴ γυ- 33
ναῖκα του ἔτσι ὅπως τὸν ἑαυτό του· ἡ δὲ γυναίκα νὰ φοβᾶται τὸν ἄντρα.

10 1 Τὰ τέκνα νὰ ὑπακοῦτε στοὺς γονεῖς σας ἐν Κυρίῳ· διότι νά ποιό εἶναι τὸ δί- 1 **6**
2 καιο· *Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου,* ἐντολὴ ποὺ εἶναι πρώτη μὲ ὑπόσχεσι, 2
3 *γιὰ νὰ εἶσαι εὐτυχισμένος καὶ νὰ ζήσῃς ἐπάνω στὴ γῆ πολλὰ χρόνια.* καὶ οἱ πατέρες 3 4
μὴν ἐξοργίζετε τὰ τέκνα σας, ἀλλ' ἀνατρέφετέ τα μὲ παιδεία καὶ νουθεσία Κυρίου.

11 1 Οἱ δοῦλοι νὰ ὑπακοῦτε στοὺς κατὰ σάρκα κυρίους σας μὲ φόβο καὶ τρόμο, μὲ ἁ- 5
2 πλότητα τῆς διανοίας σας, ὅπως θὰ ὑπακούγατε στὸ Χριστό, ὄχι μὲ δούλεψι γιὰ τὰ 6
μάτια σὰν ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλὰ σὰ δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ ποὺ κάνουν τὸ θέλημα τοῦ
3 θεοῦ μὲ τὴν ψυχή τους, δουλεύοντας μὲ ἀγάπη σὰν στὸν Κύριο καὶ ὄχι σὲ ἀνθρώ- 7
4 πους, ξέροντας πὼς ὅ,τι καλὸ θὰ κάνῃ ὁ καθένας, αὐτὸ θ' ἀποκομίσῃ ἀπὸ τὸν Κύ- 8
5 ριο, εἴτε εἶναι δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος. καὶ οἱ κύριοι νὰ κάνετε σ' αὐτοὺς τὰ ἴδια, ἀφή- 9
6 νοντας κατὰ μέρος τὴν ἀπειλή, ξέροντας ὅτι ὑπάρχει καὶ ὁ δικός σας Κύριος στοὺς
οὐρανοὺς καὶ ὅτι σ' αὐτὸν προσωποληψία δὲν ὑπάρχει.

12 1 Καὶ τώρα, ἀδελφοί μου, τὸ τελευταῖο. στὸν Κύριο καὶ στὸ κράτος τῆς δυνάμεώς 10
2 του γεμίστε μὲ δύναμι. φορέστε τὴν πανοπλία τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ μπορῆτε ν' ἀντιστα- 11
3 θῆτε στὰ παλαιστικὰ τεχνάσματα τοῦ διαβόλου. διότι γιὰ μᾶς ἡ πάλη δὲν εἶναι πρὸς 12
θνητοὺς μὲ αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὶς ἀρχὲς καὶ τὶς ἐξουσίες καὶ τοὺς κοσμο-
κράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ στοιχεῖα τῆς πονη-
4 ρίας, μὲ ἔπαθλο ποὺ παίζεται τὰ ἐπουράνια. γι' αὐτὸ πάρτε τὴν πανοπλία τοῦ θεοῦ, 13
γιὰ νὰ μπορέσετε ν' ἀντισταθῆτε κατὰ τὴν ἡμέρα τὴν ὀδυνηρή, κι ἀφοῦ τηρήσετε ὅ-
5 λους τοὺς κανόνες, νὰ σταθῆτε ὄρθιοι. σταθῆτε λοιπὸν ὄρθιοι, ἔχοντας ζώσει τὴ μέ- 14
6 σῃ σας μὲ τὴν ἀλήθεια, καὶ φορώντας τὸ θώρακα τῆς δικαιοσύνης, φορώντας στὰ 15
7 πόδια τὴν ἑδραίωσι τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, καὶ πάνω ἀπ' ὅλα κρατώντας τὴν 16
ἀσπίδα τῆς πίστεως μὲ τὴν ὁποία θὰ μπορέσετε νὰ σβήσετε ὅλα τὰ φλογισμένα βέλη 17
8 τοῦ πονηροῦ· δεχτῆτε καὶ τὴν περικεφαλαία τῆς ἐλπίδος τῆς σωτηρίας, καὶ τὸ σπαθὶ
9 τοῦ πνεύματος ποὺ εἶναι ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. μὲ κάθε προσευχὴ καὶ δέησι προσεύχε- 18
στε σὲ κάθε περίστασι μὲ πνεῦμα, κι ἐπαγρυπνεῖτε μὲ κάθε προσκαρτέρησι καὶ παρά-
10 κλησι γιὰ ὅλους τοὺς ἁγίους, καὶ γιὰ μένα, νὰ μοῦ δοθῇ λόγος, ὅταν ἀνοίγω τὸ στό- 19
μα μου νὰ μιλήσω, γιὰ νὰ κάνω γνωστὸ μὲ παρρησία τὸ μυστήριο τοῦ εὐαγγελίου, 20
11 γιὰ τὸ ὁποῖο ἀσκῶ τὸ λειτούργημα τοῦ πρεσβευτοῦ μὲ διαπιστευτήριο τὴν ἁλυσίδα
τοῦ φυλακισμένου· νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιο αὐτὸ μὲ παρρησία, νὰ μιλήσω ὅπως πρέ-
πει.

13 1 Γιὰ νὰ μάθετε δὲ καὶ σεῖς τὰ δικά μου, πῶς εἶμαι, θὰ σᾶς τὰ πῇ ὅλα ὁ Τύχικος ὁ 21
2 ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ ἔμπιστος ἐν Κυρίῳ ὑπηρέτης, τὸν ὁποῖο ἔστειλα σὲ σᾶς γιὰ 22
τὸ σκοπὸ αὐτό· γιὰ νὰ μάθετε τὰ σχετικὰ μ' ἐμᾶς καὶ γιὰ νὰ στηρίξῃ τὸ φρόνημά
σας.

14 1 Εἰρήνη στοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀγάπη μαζὶ καὶ μὲ πίστι ἀπὸ τὸ θεὸ καὶ πατέρα καὶ 23
τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
2 Ἡ χάρι σὲ ὅλους ὅσοι δείχνουν τὴν ἀγάπη τους στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ 24
μὲ τὸ νὰ παραμένουν ἀδιάφθοροι.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

1 1 Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ 1 **1**
2 ἀδελφὸς στοὺς ἐν Κολοσσαῖς ἁγίους καὶ πιστοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς· χάρι καὶ εἰ- 2
ρήνη σὲ σᾶς ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.
3 Εὐχαριστοῦμε τὸ θεὸ καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε, ὅταν 3
4 προσευχόμαστε γιὰ σᾶς, ἐπειδὴ ἀκούσαμε τὴν πίστι σας στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ καὶ τὴν 4
5 ἀγάπη ποὺ ἔχετε πρὸς ὅλους τοὺς ἁγίους, ἐξ αἰτίας τῆς ἐλπίδος σας ποὺ σᾶς περιμέ- 5
νει στοὺς οὐρανούς, τὴν ὁποία ἐλπίδα σας ἀκούσατε παλιότερα στὸ κήρυγμα τῆς ἀ-
6 ληθείας τοῦ εὐαγγελίου ποὺ ἔφτασε σὲ σᾶς ὅπως καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο, καὶ καρποφο- 6
ρεῖ καὶ αὐξάνεται παντοῦ ὅπως καὶ σὲ σᾶς, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀκούσατε καὶ γνωρί-
7 σατε καλὰ τὴ χάρι τοῦ θεοῦ ποὺ περιέχεται σὲ ἀλήθεια, ὅπως καὶ μάθατε ἀπὸ τὸν Ἐ- 7
παφρᾶ τὸν ἀγαπητὸ σύνδουλό μας, ποὺ εἶναι ἔμπιστος διάκονος τοῦ Χριστοῦ γιὰ
8 σᾶς· κι αὐτὸς μᾶς ἐνημέρωσε γιὰ τὴν ἐν πνεύματι ἀγάπη σας. 8
2 1 Γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀκούσαμε, δὲν σταματοῦμε νὰ προσευχό- 9
μαστε γιὰ σᾶς καὶ νὰ ζητοῦμε νὰ γίνετε πλήρεις στὴν ἐπίγνωσι τοῦ θελήματός του
2 μὲ κάθε σοφία καὶ πνευματικὴ ἀντίληψι, γιὰ νὰ περπατήσετε ἀντάξια τοῦ Κυρίου, 10
ὥστε νὰ τοῦ ἀρέσετε σὲ ὅλα, νὰ καρποφορῆτε σὲ κάθε καλὸ ἔργο καὶ ν' αὐξάνεστε
3 στὴν ἐπίγνωσι τοῦ θεοῦ, ἐνδυναμούμενοι μὲ κάθε δύναμι ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμι τοῦ 11
4 ἐνδόξου προσώπου του, ὥστε νὰ δείξετε κάθε ὑπομονὴ καὶ μακροθυμία, εὐχαριστώ- 12
ντας μὲ χαρὰ τὸ θεὸ καὶ πατέρα ποὺ μ�ς ἀξίωσε νὰ συμμετέχουμε στὴ μερίδα τοῦ
5 φωτὸς ποὺ κληρονομοῦν οἱ ἅγιοι, γιατὶ αὐτὸς μᾶς γλύτωσε ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ 13
6 σκότους καὶ μ�ς μετέθεσε στὴ βασιλεία τοῦ ἀγαπημένου του υἱοῦ, μὲ τὸν ὁποῖο πε- 14
7 τυχαίνουμε τὴν πλήρη ἐξαγορά μας μὲ λύτρο, τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν· αὐτὸς εἶναι 15
8 ἡ εἰκόνα τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, γεννημένος πρὶν ἀπὸ τὴ δημιουργία ὅλης τῆς κτίσε- 16
ως, ἀφοῦ μ' αὐτὸν κτίστηκαν τὰ πάντα, τόσο τὰ ἐπουράνια ὅσο καὶ τὰ ἐπίγεια, καὶ
τὰ ὁρατὰ καὶ τ' ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχὲς εἴτε ἐξουσίες· τὰ πά-
9 ντα κτίστηκαν μ' αὐτὸν καὶ γι' αὐτόν· καὶ αὐτὸς εἶναι πρὶν ἀπ' ὅλα, καὶ τὰ πάντα 17
στέκονται καὶ ὑπάρχουν μ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλη- 18
10 σίας· αὐτὸς εἶναι ἡ ἀρχή, πρωτότοκος ἀπὸ τοὺς νεκρούς, κι ἔτσι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος 19
11 ποὺ πρωτεύει σὲ ὅλα, διότι σ' αὐτὸν εἶχε τὴν εὐαρέσκεια νὰ κατοικήσῃ ὁλόκληρο τὸ
12 πλήρωμα καὶ μέσῳ αὐτοῦ νὰ συμφιλιώσῃ μὲ τὸν ἑαυτό του τὰ πάντα, τόσο τὰ ἐπί- 20
13 γεια ὅσο καὶ τὰ ἐπουράνια, κάνοντας πρῶτα εἰρήνη μὲ τὸ αἷμα τοῦ σταυροῦ του. 21
καὶ σᾶς, ποὺ κάποτε μὲ τὰ ἔργα σας τὰ πονηρὰ ἤσασταν στὸ φρόνημα τελείως ἀλλό-
14 τριοι κι ἐχθροί, τώρα πιὰ μὲ ὄργανο τὸ φυσικό του σῶμα σᾶς συμφιλίωσε διὰ τοῦ 22
15 θανάτου του, γιὰ νὰ σᾶς παρουσιάσῃ κατενώπιόν του ἁγίους καὶ ἀψεγάδιαστους κι
16 ἀκατηγόρητους, ἐὰν ἀσφαλῶς παραμένετε σταθεροὶ στὴν πίστι καὶ θεμελιωμένοι καὶ 23
ῥιζωμένοι κι ἀμετακίνητοι ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τοῦ εὐαγγελίου ποὺ ἀκούσατε, τὸ ὁποῖο
17 κηρύχτηκε σ' ὅλη τὴν κτίσι τὴν κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανό· κι αὐτοῦ τοῦ εὐαγγελίου ὑπη-
ρέτης ὑπῆρξα ἐγὼ ὁ Παῦλος.
3 1 Τώρα χαίρομαι μὲ τὰ παθήματά μου ποὺ πάσχω γιὰ σᾶς, καὶ μὲ τὴ σάρκα μου 24
ἐκπληρώνω κι ἐξοφλῶ γιὰ λογαριασμό σας ὅ,τι ἀπὸ τὶς θλίψεις τοῦ σώματος τοῦ
2 Χριστοῦ ἀναλογεῖ σὲ σᾶς καὶ σ' ἐμένα, καὶ τὸ σῶμα αὐτὸ εἶναι ἡ ἐκκλησία, τῆς ὁ- 25
ποίας ἐγὼ ὑπῆρξα ὑπηρέτης στὴ διαχείρισι ποὺ μοῦ ἀνέθεσε ὁ θεὸς γιὰ χάρι σας, νὰ

3 ὁλοκληρώσω τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ, τὸ μυστικὸ ποὺ εἶχε μείνει τελείως 26
κρυμμένο ἀπὸ τοὺς αἰῶνες κι ἀπὸ τὶς γενεές, ἀλλὰ τώρα πιὰ ἔγινε φανερὸ στοὺς ἅ-
4 γίους του, σ' αὐτοὺς ποὺ ὁ θεὸς θέλησε νὰ κάνῃ γνωστὸ πόσο πλούσιο καὶ ἔνδοξο εἶ- 27
ναι τὸ μυστικό του γιὰ τοὺς ἐθνικούς, δηλαδὴ ἡ ἐξάπλωσι τοῦ Χριστοῦ σὲ σᾶς, ἡ ἐλ-
5 πίδα νὰ δοξαστῆτε. αὐτὸν ἐμεῖς τὸν κηρύττουμε νουθετώντας κάθε ἄνθρωπο καὶ δι- 28
δάσκοντας σὲ κάθε ἄνθρωπο ὅλη τὴ σοφία, γιὰ νὰ παρουσιάσουμε κάθε ἄνθρωπο τέ-
6 λειο ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ καὶ κοπιάζω ἀγωνιζόμενος μὲ κινητήρια 29
δύναμι τὴν ἐνέργειά του ποὺ λειτουργεῖ μέσα μου δυνατά.

4 1 Θέλω ἀσφαλῶς νὰ ξέρετε πόσο μεγάλο ἀγῶνα ἔχω γιὰ σᾶς καὶ γι' αὐτοὺς ποὺ εἶ- 1 **2**
2 ναι στὴ Λαοδίκεια καὶ ὅσοι ἄλλοι δὲν ἔχουν δῆ τὸ φυσικό μου πρόσωπο, καὶ τὸν ἀ- 2
γῶνα αὐτὸν τὸν ἔχω, γιὰ νὰ στηριχτοῦν οἱ διάνοιές των, ἀφοῦ συνδεθοῦν μὲ ἀγάπη
καὶ πλουτιστοῦν μὲ ὅλο τὸν πλοῦτο τὸν ὁποῖο φέρνει ἡ ὡλοκληρωμένη ἀπόκτησι τῆς
ἀντιλήψεως ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἐπίγνωσι τοῦ μυστικοῦ τοῦ θεοῦ καὶ πατέρα καὶ τοῦ
3 Χριστοῦ, στὸν ὁποῖο εἶναι καλὰ κρυμμένοι ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς 3
4 γνώσεως. κι αὐτὸ τὸ λέω, γιὰ νὰ μὴ σᾶς ξεγελάῃ κανεὶς στὸ λογαριασμὸ μὲ πλύσι ἐ- 4
5 γκεφάλου· διότι ἂν καὶ σωματικὰ ἀπουσιάζω μακριά, πνευματικὰ εἶμαι μαζί σας, 5
καὶ χαίρομαι καὶ παρακολουθῶ τὴν ἔνταξί σας καὶ τὴ στερέωσι τῆς πίστεώς σας στὸ
Χριστό.

5 1 Λοιπόν· ὅπως παραλάβατε τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, τὸν Κύριο, ἔτσι περπατᾶτε ἐν Χρι- 6
2 στῷ, ῥιζωμένοι καὶ οἰκοδομούμενοι πάνω σ' αὐτὸν καὶ στερεωμένοι στὴν πίστι, ὅ- 7
3 πως ἀκριβῶς διδαχτήκατε, καὶ δείξτε περισσὴ πίστι γεμάτοι εὐγνωμοσύνη. κυττᾶτε 8
νὰ μὴ σᾶς παρασύρῃ κανεὶς σὰν ἁρπαγμένο ἀντικείμενο μὲ τὴ φιλοσοφία καὶ κού-
φια ἀπάτη, ποὺ ὀφείλει τὴ σύστασί της στὴν ἀνθρώπινη παράδοσι, στὶς στοιχειώ-
4 δεις ἀντιλήψεις τοῦ κόσμου, καὶ ὄχι στὸ Χριστό· διότι στὸ Χριστὸ κατοικεῖ ὅλο τὸ 9
5 πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καὶ εἶστε καὶ σεῖς γέμισμα μέσα του, κι αὐτὸς εἶ- 10
6 ναι ἡ κεφαλὴ κάθε ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, καὶ ὡς δικοί του περιτμηθήκατε μὲ περιτομὴ 11
ἀχειροποίητη, ὅταν ξεντυθήκατε τὸ σῶμα τῶν σαρκικῶν ἁμαρτιῶν, ὅταν δεχτήκατε
7 τὴν ἐν Χριστῷ περιτομή, ὅταν θαφτήκατε μαζί του στὸ βάπτισμα, κι ὅταν ἀναστηθή- 12
κατε κιόλας μαζί του μὲ τὴν πίστι στὴν ἐνέργεια τοῦ θεοῦ ποὺ τὸν ἀνέστησε ἀπὸ
8 τοὺς νεκρούς. καὶ σᾶς, ποὺ ἤσασταν νεκροὶ μέσα στὰ παραπτώματά σας καὶ στὴ 13
9 σάρκα σας ἡ ὁποία ἦταν μιὰ ἀκροβυστία, σᾶς ζωοποίησε μαζὶ μ' αὐτόν· καὶ μᾶς χά-
ρισε ὅλα τὰ παραπτώματά μας μὲ τὸ ποὺ ἐξάλειψε τὸ γραμμάτιο τὸ ὁποῖο μᾶς βάρυ- 14
νε, τὸ γεμάτο προστάγματα, τὸ ὁποῖο ὑπῆρχε εἰς βάρος μας, κι αὐτὸ τὸ πῆρε ἀπὸ τὴ
10 μέση, ὅταν τὸ κάρφωσε στὸ σταυρό· κι ἀφοῦ ἀντιπάλεψε τὶς ἀρχὲς καὶ τὶς ἐξουσίες, 15
τοὺς διαπόμπευσε παραδειγματικὰ μὲ παρρησία καὶ τοὺς ἔκανε τσαλαπατημένα ἐκ-
θέματα τοῦ θριάμβου του.

6 1 Μὴν ἐπιτρέπετε λοιπὸν νὰ σᾶς κάνῃ κανεὶς τὸν κριτὴ γιὰ τρόφιμο ἢ ποτὸ ἢ γιὰ 16
2 κομμάτι ἑορτῆς ἢ πρωτομηνιᾶς ἢ σαββάτων, πράγματα ποὺ εἶναι μόνο σκιὰ ἐκείνων 17
ποὺ ἔμελλαν νἀρθοῦν, ἐνῷ τὸ πραγματικὸ σῶμα ποὺ εἰκόνιζε ἡ σκιὰ εἶναι τοῦ Χρι-
3 στοῦ. μὴν ἐπιτρέπετε σὲ κανένα νὰ σᾶς καταδυναστεύῃ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἀρέσκεται στὸ 18
νἄχῃ χαμηλοῦ ἐπιπέδου θρησκοληψία καὶ νὰ λατρεύῃ τοὺς ἀγγέλους, καὶ χώνεται
τάχα σὰ μύστης σὲ πράγματα ποὺ δὲν ἔχει δῆ, καὶ μάταια φουσκώνει ἀπὸ τὸ σαρκι-
4 κό του φρόνημα, καὶ δὲν κρατάει τὴν κεφαλή, ἀπ' ὅπου τροφοδοτεῖται καὶ συντονί- 19
ζεται ὅλο τὸ σῶμα μέσῳ τῶν ὀργάνων ἐπαφῆς καὶ συνδέσεως κι αὐξάνει ἔτσι τὴν αὔ-
ξησι ποὺ τοῦ χαρίζει ὁ θεός.
5 Ἂν λοιπὸν πεθάνατε μαζὶ μὲ τὸ Χριστὸ καὶ εἶστε νεκροὶ ἀποκομμένοι ἀπὸ τὸ νη- 20
6 πιακὸ ἀλφαβητάριο τοῦ κόσμου, γιατὶ σὰ νὰ ζῆτε μέσα στὸν κόσμο καὶ σύμφωνα μὲ
τὶς σχολαστικὲς ἐντολὲς καὶ διδασκαλίες τῶν ἀνθρώπων δέχεστε δόγματα, 'Μὴν τὸ 22 21
πιάσῃς' καὶ 'Μὴν τὸ φᾷς' καὶ 'Μὴν τ' ἀγγίξῃς', πράγματα ποὺ ὅλα προορίζονται με- 23

7 τὰ τὴ χώνευσι γι' ἀφόδευσι; αὐτὰ τὰ πράγματα ἔχουν βέβαια μιὰ φαινομενικὴ σο-
φία στὴν κατ' ἀρέσκεια θρησκεία καὶ στὴ χαμηλοῦ ἐπιπέδου θρησκοληψία καὶ στὴ
θρησκομανῆ κακομεταχείρισι τοῦ σώματος, ἀλλὰ δὲν συνιστοῦν μιὰ τιμητικὴ φρο-
ντίδα γιὰ τὸ χορτασμὸ τῆς φυσικῆς ὑπάρξεως.

8 Ἂν λοιπὸν ἀναστηθήκατε μαζὶ μὲ τὸ Χριστό, ζητᾶτε τὰ ἄνω, ἐκεῖ ὅπου εἶναι ὁ 1 **3**
9 Χριστὸς καθισμένος στὰ δεξιὰ τοῦ θεοῦ, φρονεῖτε τὰ ἄνω, μὴ τὰ ἐπίγεια. διότι πεθά- 2 3
10 νατε, καὶ ἡ ζωή σας εἶναι κρυμμένη μαζὶ μὲ τὸ Χριστὸ στὸ θεό· ὅταν φανερωθῇ ὁ 4
Χριστός, ἡ ζωή μας, τότε καὶ σεῖς θὰ φανερωθῆτε μαζί του ἔνδοξοι.

7 1 Νεκρώστε λοιπὸν τὰ ἐπίγεια μέλη σας, πορνεία, ἀκαθαρσία, πάθος, κακὴ ἐπιθυ- 5
2 μία, καὶ τὴ σεξουαλικὴ πλεονεξία ποὺ εἶναι εἰδωλολατρία· ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἔρχεται 6
3 πάνω στοὺς γιοὺς τῆς ἀπειθείας ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ· μέσα σ' αὐτὰ περπατήσατε κάποτε 7
4 καὶ σεῖς, ὅταν ζούσατε μαζὶ μ' ἐκείνους. τώρα πιὰ ὅμως ἀποθέστε καὶ σεῖς τὰ πάντα, 8
5 ὀργή, θυμό, κακία, βλασφημία, αἰσχρολογία ἀπὸ τὸ στόμα σας. μὴ λέτε ψέμματα ὁ ἕ- 9
6 νας στὸν ἄλλο, ξεντυθῆτε τὸν παλιὸ ἄνθρωπο μαζὶ μὲ τὶς πράξεις του, καὶ ντυθῆτε 10
τὸν καινούργιο ποὺ γίνεται ὅλο καὶ πιὸ καινούργιος στὴν ἐπίγνωσι καὶ τείνει νὰ πά-
7 ρῃ τὴν εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ του, κάτι στὸ ὁποῖο δὲν ὑπάρχει Ἕλληνας καὶ Ἰου- 11
δαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλ' εἶναι
8 τὰ πάντα καὶ σ' ὅλα Χριστός. σὰν ἐκλεκτοὶ λοιπὸν τοῦ θεοῦ, ἅγιοί του κι ἀγαπημέ- 12
νοι του, φορέστε σπλάχνα οἰκτιρμοῦ, ἐπιείκεια, ταπεινοφροσύνη, πραότητα, μακρο-
9 θυμία, ἀνεχόμενοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ χαριζόμενοι ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, ἐὰν κανεὶς ἔ- 13
10 χῃ κάτι ἐναντίον κάποιου· ὅπως σᾶς χάρισε κι ὁ Χριστός, ἔτσι καὶ σεῖς· καὶ πάνω 14
11 ἀπ' ὅλα αὐτὰ φορέστε τὴν ἀγάπη, ποὺ αὐτὴ εἶναι ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος. καὶ 15
ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ νὰ βασιλεύῃ στὶς καρδιές σας· γιατὶ σ' αὐτὴ τὴν εἰρήνη καλεστή-
12 κατε σὲ ἕνα σῶμα. καὶ νὰ γίνεστε εὐχάριστοι· ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ νὰ κατοικῇ μέσα 16
13 σας πλουσίως. νὰ διδάσκετε μὲ κάθε σοφία καὶ νὰ νουθετῆτε τοὺς ἑαυτούς σας μὲ
ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ πνευματικὰ τραγούδια, τραγουδώντας μ' εὐγνωμοσύνη μέ-
14 σα στὶς καρδιές σας πρὸς τὸν Κύριο. κι ὁτιδήποτε κάνετε μὲ λόγο ἢ μὲ ἔργο, ὅλα νὰ 17
τὰ κάνετε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἀναπέμποντας εὐχαριστία στὸ θεὸ καὶ πα-
τέρα μέσῳ αὐτοῦ.

8 1 2 Οἱ γυναῖκες ὑποτάσσεστε στοὺς ἄντρες, ὅπως εἶναι τὸ πρέπον ἐν Κυρίῳ. οἱ ἄ- 18 19
3 ντρες ἀγαπᾶτε τὶς γυναῖκες καὶ μὴ γίνεστε πικροὶ πρὸς αὐτές. τὰ τέκνα ὑπακοῦτε 20
4 τοὺς γονεῖς σὲ ὅλα· διότι αὐτὸ εἶναι εὐάρεστο στὸν Κύριο. οἱ πατέρες μὴν ἐρεθίζετε 21
5 τὰ τέκνα σας, γιὰ νὰ μὴ χάνουν τὴ χαρά τους. οἱ δοῦλοι ὑπακοῦτε στοὺς ἐπιγείους 22
κυρίους σας σὲ ὅλα, ὄχι μὲ δουλοπρέπεια γιὰ τὰ μάτια σὰν ἀνθρωπάρεσκοι ἀλλὰ μὲ
6 ἀπονήρευτη διάνοια, φοβούμενοι τὸ θεό. κι ὁτιδήποτε κάνετε, νὰ ἐργάζεστε μὲ τὴν 23
7 ψυχή σας, σὰ νὰ ἐργάζεστε στὸν Κύριο καὶ ὄχι σὲ ἀνθρώπους, ξέροντας ὅτι ἀπὸ τὸν 24
Κύριο θὰ ἔχετε τὴν ἀνταπόδοσι τῆς κληρονομίας· διότι εἶστε δοῦλοι στὸν Κύριο
8 Χριστό. ἐκεῖνος δὲ ποὺ ἀδικεῖ θ' ἀποκομίσῃ τὴν ἀδικία ποὺ διέπραξε· καὶ δὲν ὑπάρ- 25
9 χει προσωποληψία. οἱ κύριοι παρέχετε στοὺς δούλους τὸ δίκαιο καὶ τὴν ἰσότητα, ξέ- 1 **4**
ροντας ὅτι καὶ σεῖς ἔχετε Κύριο στοὺς οὐρανούς.

9 1 Στὴν προσευχὴ μένετε σταθεροὶ κι ἐπίμονοι στὰ αἰτήματά σας, γρηγορώντας σ' 2
αὐτὴ μ' εὐχαριστία, προσευχόμενοι συνάμα καὶ γιὰ μᾶς, νὰ μᾶς ἀνοίξῃ ὁ θεὸς θύρα 3
2 τοῦ λόγου, νὰ κηρύξουμε τὸ μυστικὸ τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο εἶμαι καὶ φυ-
3 λακισμένος, νὰ τὸ κάνω φανερὸ ἔτσι ὅπως πρέπει νὰ τὸ κηρύξω. πρὸς τοὺς ἔξω νὰ 4 5
4 συμπεριφέρεστε μὲ σοφία, *ἀξιοποιώντας τὴν εὐκαιρία.* ὁ λόγος σας νὰ εἶναι πάντοτε 6
γεμάτος χάρι, ἁλατισμένος, νὰ ξέρετε πῶς πρέπει ν' ἀπαντᾶτε στὸν καθένα.

10 1 Τὰ δικά μου ὅλα θὰ σᾶς τὰ κάνῃ γνωστὰ ὁ Τύχικος ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πι- 7
2 στὸς ὑπηρέτης καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, τὸν ὁποῖο σᾶς στέλνω γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, 8
3 9

γιὰ νὰ μάθῃ τὰ δικά σας καὶ νὰ στηρίξῃ τὶς διάνοιές σας, μαζὶ μὲ τὸν Ὀνήσιμο τὸν πιστὸ κι ἀγαπητὸ ἀδελφὸ ποὺ εἶναι δικός σας· θὰ σᾶς κάνουν γνωστὰ ὅλα τὰ ἐδῶ.

11 1 Σᾶς χαιρετάει ὁ Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, κι ὁ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ 10
2 Βαρνάβα –γιὰ τὸν ὁποῖο πήρατε ἐντολές, ὅταν ἔρθῃ σὲ σᾶς, δεχτῆτε τον–, κι ὁ Ἰη- 11
σοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, ποὺ ἀπὸ τοὺς ἐκ περιτομῆς αὐτοὶ εἶναι οἱ μόνοι συνερ-
3 γοί μου στὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ποὺ μοῦ ἔγιναν παρηγορία. σᾶς χαιρετάει ὁ Ἐπα- 12
φρᾶς ὁ δικός σας, δοῦλος τοῦ Χριστοῦ ποὺ πάντοτε ἀγωνίζεται γιὰ σᾶς στὶς προ-
4 σευχές, νὰ σταθῆτε τέλειοι καὶ κυριευμένοι ἀπὸ κάθε θέλημα τοῦ θεοῦ· διότι ἐγὼ 13
μαρτυρῶ γι᾽ αὐτὸν ὅτι ἔχει πολὺ ζῆλο γιὰ σᾶς καὶ γι᾽ αὐτοὺς ποὺ εἶναι στὴ Λαοδί-
5 κεια καὶ στὴν Ἱεράπολι. σᾶς χαιρετάει ὁ Λουκᾶς ὁ γιατρὸς ὁ ἀγαπητός, καὶ ὁ Δη- 14
6 μᾶς. χαιρετίστε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ τὸ Νυμφᾶ καὶ τὴν ἐκκλησία ποὺ 15
7 συγκεντρώνεται στὸ σπίτι του· κι ὅταν ἡ ἐπιστολὴ διαβαστῇ σὲ σᾶς, φροντίστε νὰ 16
διαβαστῇ καὶ στὴν ἐκκλησίᾳ τῶν Λαοδικέων, καὶ τὴν ἐπιστολὴ τὴν ἀπὸ τὴ Λαοδί-
8 κεια νὰ τὴ διαβάσετε καὶ σεῖς. καὶ πῆτε στὸν Ἄρχιππο· Κύττα τὴ διακονία ποὺ πα- 17
ρέλαβες ἐν Κυρίῳ, νὰ τὴν ἐκτελῇς πλήρως.
9 Ὁ χαιρετισμὸς μὲ τὸ δικό μου χέρι τοῦ Παύλου. νὰ μὲ θυμᾶστε τὸν φυλακισμέ- 18
νο. ἡ χάρι μαζί σας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

1 1 2 Παῦλος, φυλακισμένος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, στὸν ἀγα- 1 2
πητό μας καὶ συνεργό μας Φιλήμονα καὶ στὴν ἀγαπητὴ Ἀπφία καὶ στὸ συστρατιώτη
3 μας Ἄρχιππο καὶ στὴν ἐκκλησία ποὺ συγκεντρώνεται στὸ σπίτι σου· χάρι καὶ εἰρή- 3
νη σὲ σᾶς ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

2 1 2 Κάθε φορὰ ποὺ σὲ θυμοῦμαι στὶς προσευχές μου, εὐχαριστῶ τὸ θεό, γιατὶ ἀ- 4 5
κούω γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ τὴν πίστι ποὺ ἔχεις στὸν Κύριο Ἰησοῦ καὶ σ' ὅλους
3 τοὺς ἁγίους· καὶ ζητῶ ἡ συμμετοχή σου στὴν πίστι νὰ ἐπεκταθῇ καὶ στὴν ἐπίγνωσι 6
4 κάθε ἀγαθοῦ ποὺ ἔχουμε κοντὰ στὸ Χριστὸ Ἰησοῦ. αἰσθανόμαστε πολλὴ εὐγνωμοσύ- 7
νη γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ παίρνουμε πολὺ κουράγιο ἀπ' αὐτή, διότι τὰ σπλάγχνα
τῶν ἁγίων νιώθουν ἀνάπαυσι μὲ σένα, ἀδελφέ.

3 1 Γι' αὐτό, παρ' ὅλο ποὺ ἔχω πολὺ θάρρος ἐν Χριστῷ νὰ σοῦ διατάξω αὐτὸ ποὺ 8
2 πρέπει νὰ κάνῃς, ἀπὸ ἀγάπη προτιμῶ νὰ σὲ παρακαλέσω· ἐγὼ ἕνας τέτοιος, ὁ Παῦ- 9
λος ὁ ἡλικιωμένος, κι αὐτὴ τὴ στιγμὴ μάλιστα καὶ φυλακισμένος τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
3 στοῦ, σὲ παρακαλῶ γιὰ τὸ τέκνο μου, αὐτὸν ποὺ γέννησα στὴ φυλακή μου, τὸν Ὀνή- 10
4 σιμο, τὸν κάποτε ἄχρηστο γιὰ σένα, τώρα πιὰ ὅμως εὔχρηστο καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ 11
5 μένα, τὸν ὁποῖο καὶ σοῦ στέλνω. καὶ σὺ αὐτόν, δηλαδὴ τὰ σπλάχνα μου, νὰ τὸν δε- 12
6 χτῇς. ἐγὼ ἤθελα νὰ τὸν κρατήσω κοντά μου, γιὰ νὰ μὲ διακονῇ γιὰ λογαριασμό σου 13
7 στὴ φυλακὴ ποὺ μ' ἔβαλε τὸ εὐαγγέλιο· ἀλλὰ χωρὶς τὴ δική σου γνώμη δὲν θέλησα 14
νὰ κάνω τίποτε, γιὰ νὰ μὴν εἶναι ἡ ἀγαθοεργία σου προϊὸν καταναγκασμοῦ, ἀλλὰ μὲ
8 τὴ θέλησί σου. καὶ φαίνεται πὼς γι' αὐτὸ σ' ἀποχωρίστηκε προσωρινά, γιὰ νὰ τὸν ἔ- 15
9 χῃς δικό σου αἰώνια, ὄχι πιὰ σὰ δοῦλο, ἀλλὰ παραπάνω ἀπὸ δοῦλο, ἀδελφὸ ἀγαπη- 16
τό, πάρα πολὺ ἀγαπητὸ σ' ἐμένα, πολὺ δὲ περισσότερο σὲ σένα καὶ ἀνθρωπίνως καὶ
10 11 ἐν Κυρίῳ! ἂν λοιπὸν μὲ ἔχῃς συνεταῖρο, δέξου τον σὰ νὰ δέχεσαι ἐμένα. κι ἂν σοῦ ἔ- 17 18
κανε κάποια ζημιὰ ἢ σοῦ χρωστάει, αὐτὸ λογάριαζέ το σ' ἐμένα· ἐγὼ ὁ Παῦλος ὑπο-
12 γράφω μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι, ἐγὼ θὰ στὸ ἐξοφλήσω· γιὰ νὰ μὴ σοῦ πῶ ὅτι κι ἀπὸ 19
13 πάνω μοῦ χρωστᾷς καὶ τὸν ἑαυτό σου. ναί, ἀδελφέ, ἐγὼ νὰ σὲ χαρῶ ἐν Κυρίῳ· ἀνά- 20
παυσέ μου τὰ σπλάχνα ἐν Κυρίῳ.

4 1 Σοῦ γράφω πεπεισμένος ὅτι θὰ ὑπακούσῃς, γιατὶ ξέρω ὅτι θὰ κάνῃς καὶ παρα- 21
2 πάνω ἀπ' ὅ,τι λέω. συνάμα δὲ ἑτοίμαζέ μου καὶ φιλοξενία· γιατὶ ἐλπίζω ὅτι μὲ τὶς 22
προσευχές σας θ' ἀποδοθῶ χάρισμα σὲ σᾶς.
3 Σὲ χαιρετάει ὁ Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου γιὰ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ, ὁ Μάρκος, 23
ὁ Ἀρίσταρχος, ὁ Δημᾶς, ὁ Λουκᾶς, οἱ συνεργάτες μου. 24
4 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νἆναι μὲ τὸ πνεῦμα σας. 25

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1 1 Ὁ θεός, ἀφοῦ μίλησε ἀπὸ παλιὰ στοὺς πατέρες μὲ τοὺς προφῆτες σὲ πολλὰ μέρη 1 **1**
2 καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους, τώρα τελευταία μίλησε σ' ἐμᾶς μὲ υἱό, τὸν ὁποῖο ἔκανε κλη- 2
3 ρονόμο τῶν πάντων, μὲ τὸν ὁποῖο δημιούργησε καὶ τοὺς αἰῶνες. αὐτός, καθὼς εἶναι 3
ἡ λάμψι τῆς δόξης ἐκείνου καὶ τὸ πανομοιότυπο τῆς ὑποστάσεως ἐκείνου, καὶ καθὼς
4 κυβερνάει τὰ πάντα μὲ τὸ λόγο τῆς δυνάμεώς του, ἀφοῦ ἔκανε καθαρισμὸ τῶν ἁμαρ-
5 τιῶν μας μὲ τὸν ἑαυτό του, κάθισε στὰ δεξιὰ τῆς μεγαλωσύνης στὰ ὕψη, ἐπειδὴ ἀνέ- 4
καθεν εἶναι τόσο ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, ὅσο ὑπεροχώτερο ὄνομα κληρονόμη-
6 σε σὲ σύγκρισι μ' αὐτούς. διότι σὲ ποιόν ἄγγελο εἶπε ποτὲ 5

Εἶσαι γιός μου· ἐγὼ σὲ γέννησα σήμερα;

7 καὶ πάλι *Ἐγὼ θὰ τοῦ εἶμαι πατέρας, κι αὐτὸς θὰ μοῦ εἶναι γιός;* κι ὅταν πάλι εἶναι
νὰ συστήσῃ τὸν πρωτότοκο στὴν οἰκουμένη, λέει· *Καὶ νὰ τὸν προσκυνοῦν ὅλοι οἱ* 6
8 *ἄγγελοι τοῦ θεοῦ.* καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέει· 7

Αὐτὸς ποὺ τοὺς ἀγγέλους του τοὺς ἔκανε πνεύματα,
καὶ τοὺς ὑπηρέτες του πύρινη φλόγα·

9 ἐνῷ στὸν υἱό·

Ὁ θρόνος σου, θεέ, αἰώνιος· 8
τὸ σκῆπτρο τῆς βασιλείας σου σκῆπτρο εὐθύτητος·
10 *ἀγαπᾷς τὴ δικαιοσύνη, καὶ μισεῖς τὴν ἀνομία·* 9
γι' αὐτό, θεέ, ὁ θεός σου σ' ἔχρισε
μὲ μύρο ἀγαλλιάσεως, ποὺ μὲ τέτοιο δὲν ἔχρισε τοὺς δικούς σου·

καὶ

11 *Σύ, Κύριε, στὴν ἀρχὴ θεμελίωσες τὴ γῆ,* 10
καὶ οἱ οὐρανοὶ εἶναι ἔργα τῶν χεριῶν σου·
12 *αὐτοὶ θὰ χαθοῦν,* 11
ἐνῷ σὺ παραμένεις·
καὶ ὅλοι θὰ παλιώσουν σὰ ῥοῦχο, 12
καὶ θὰ τοὺς τσαλακώσῃς σὰ φόρεμα, καὶ θ' ἀλλοιωθοῦν·
13 *ἐνῷ σὺ εἶσαι πάντα ὁ ἴδιος,* 13
καὶ τὰ χρόνια σου εἶναι ἀτέλειωτα.

καὶ σὲ ποιόν ἄγγελο εἶπε ποτὲ

14 *Κάθου στὰ δεξιά μου,*
μέχρι νὰ βάλω τοὺς ἐχθρούς σου σκαμνὶ γιὰ τὰ πόδια σου; 14

δὲν εἶναι ὅλοι τους πνεύματα ὑπηρετικὰ ποὺ στέλνονται σὲ ὑπηρεσία γιὰ κείνους ποὺ θὰ κληρονομήσουν σωτηρία;

2 1 Γι' αὐτὸ ἐμεῖς πρέπει νὰ προσέχουμε περισσότερο σ' αὐτὰ ποὺ κηρύχτηκαν, γιὰ 1 **2**
2 νὰ μὴ βρεθοῦμε καμμιὰ ὥρα ἔξω ἀπὸ τὴν κοίτη μας. διότι, ἂν θεωρήθηκε αὐθεντικὸς 2
ὁ λόγος ποὺ κηρύχτηκε μὲ ἀπεσταλμένους, καὶ κάθε παράβασί του καὶ παρακοή του

τιμωρήθηκε νόμιμα, πῶς θὰ ξεφύγουμε ἐμεῖς, ἂν ἀμελήσουμε γιὰ μιὰ τόσο μεγάλη σωτηρία, ἡ ὁποία στὴν ἀρχὴ κηρύχτηκε ἀπὸ τὸν Κύριο, κι ἔπειτα σᾶς τὴν ἐμπέδωσαν αὐτοὶ ποὺ τὴν ἄκουσαν, ἐνῷ ταυτόχρονα συμμαρτυροῦσε γιὰ τὰ λεγόμενά τους ὁ θεὸς μὲ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ διάφορες δυνάμεις καὶ μὲ διανομὲς ἁγίου πνεύματος, ἐπειδὴ αὐτὸ ἦταν τὸ θέλημά του;

3 Ἀσφαλῶς δὲν ὑπέταξε σὲ ἀγγέλους τὴ μέλλουσα οἰκουμένη, γιὰ τὴν ὁποία μιλᾶμε, ἀλλὰ τόνισε κάποιος κάπου λέγοντας·

Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν θυμᾶσαι,
ἢ ὁ γιὸς τοῦ ἀνθρώπου κι ἀσχολεῖσαι μ' αὐτόν;
τὸν ἔκανες λίγο κατώτερο ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους,
τὸν στεφάνωσες μὲ δόξα καὶ τιμή,
ὑπέταξες τὰ πάντα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του.

διότι μὲ τὸ νὰ *ὑποτάξῃ τὰ πάντα* σ' αὐτὸν δὲν ἀφῆκε τίποτε ποὺ νὰ μὴν τοῦ τὸ ὑπέταξε. τώρα ὅμως δὲν βλέπουμε ἀκόμη νὰ εἶναι σ' αὐτὸν *τὰ πάντα ὑποταγμένα·* βλέπουμε ὅμως αὐτὸν ποὺ *ἔγινε λίγο κατώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους,* τὸν Ἰησοῦ, νὰ εἶναι *στεφανωμένος μὲ δόξα καὶ τιμὴ* γιὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου, ὥστε ἀπὸ χάρι τοῦ θεοῦ νὰ γευτῇ τὸ θάνατο ὑπὲρ *τῶν πάντων.* διότι ταίριαζε σ' αὐτόν, γιὰ τὸν ὁποῖο *τὰ πάντα* καὶ μὲ τὸν ὁποῖο *τὰ πάντα,* ἀφοῦ πρῶτα ὁδηγήσῃ στὴ δόξα πολλοὺς γιούς, νὰ φέρῃ σὲ τελεστικὴ ἑτοιμότητα τὸν ἀρχηγὸ τῆς σωτηρίας των μὲ παθήματα. διότι κι αὐτὸς ποὺ ἁγιάζει κι ἐκεῖνοι ποὺ ἁγιάζονται εἶναι ὅλοι ἀπὸ ἕναν. γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν ντρέπεται νὰ τοὺς ἀποκαλῇ *ἀδελφούς,* λέγοντας·

Θὰ φανερώσω τ' ὄνομά σου στοὺς ἀδελφούς μου,
θὰ σὲ ὑμνήσω μέσα σὲ σύναξι·

καὶ πάλι·

Ἐγὼ θὰ βασιστῶ σ' αὐτόν·

καὶ πάλι·

Νᾶμαι ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ θεός.

ἀφοῦ λοιπὸν *τὰ παιδιὰ* ἔχουν σάρκα καὶ αἷμα, πῆρε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ ἴδια, ὥστε μὲ τὸ θάνατο νὰ καταργήσῃ ἐκεῖνον ποὺ εἶχε τὸ κράτος τοῦ θανάτου, δηλαδὴ τὸ διάβολο, καὶ ν' ἀπαλλάξῃ ἐκείνους ποὺ σ' ὅλη τὴ ζωή τους ἦταν ὑποχείριοι στὴ δουλεία μὲ τὸ φόβο τοῦ θανάτου. καὶ φυσικὰ δὲν βοηθάει ἀγγέλους, ἀλλὰ *τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραὰμ* βοηθάει. γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἐξομοιωθῇ σὲ ὅλα μὲ τοὺς *ἀδελφούς,* ὥστε νὰ γίνῃ ἐλεήμων κι ἀρχιερεὺς ἀξιόπιστος γιὰ τὴν πρεσβεία του πρὸς τὸ θεό, ὥστε νὰ ἐξιλεώνῃ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ. γιατὶ ἔτσι μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ ἐκείνους ποὺ δοκιμάζονται σὲ κάτι ποὺ δοκιμάστηκε καὶ ἔπαθε ὁ ἴδιος.

4 Γι' αὐτό, ἀδελφοὶ ἅγιοι, μέτοχοι κλήσεως ἐπουρανίου, παρατηρήστε προσεκτικὰ τὸν ἀπόστολο καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας μας Ἰησοῦ Χριστό, ὅτι εἶναι *ἔμπιστος* σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν ἔκανε, ὅπως κι *ὁ Μωϋσῆς σ' ὅλο τὸ σπίτι ἐκείνου.* αὐτὸς βέβαια τιμήθηκε μὲ περισσότερη δόξα παρὰ ὁ Μωϋσῆς, καθόσον ἔχει περισσότερη τιμὴ ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνος ποὺ τὸ κατασκεύασε. κάθε σπίτι φυσικὰ κατασκευάζεται ἀπὸ κάποιον, ἐκεῖνος δὲ ποὺ κατασκεύασε τὰ σύμπαντα εἶναι θεός. καὶ ὁ μὲν *Μωϋσῆς ἦταν ἔμπιστος σ' ὅλο τὸ σπίτι ἐκείνου* ὡς *ὑπηρέτης,* γιὰ νὰ μαρτυρῇ γιὰ ὅσα ἐπρόκειτο νὰ λεχθοῦν, ἐνῷ ὁ Χριστὸς ὡς γιὸς *στὸ σπίτι του·* καὶ *σπίτι του* εἴμαστε ἐμεῖς, ἐὰν φυσικὰ κρατήσουμε μέχρι τέλους σίγουρο τὸ θάρρος καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος. γι' αὐτό, καθὼς λέει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο,

8 *Σήμερα, ἂν ἀκούσετε τὴ φωνή του,* 8
μὴ σκληρύνετε τὰ λογικά σας
ὅπως στὸν ἐξοργισμό,
τὴν ἡμέρα τῆς δοκιμασίας στὴν ἔρημο,
ἐκεῖ ποὺ μὲ δοκίμασαν οἱ πατέρες σας,
μὲ δοκίμασαν, καὶ εἶδαν τὰ ἔργα μου 9
σαράντα χρόνια. 10
9 *γι' αὐτὸ τὴ γενιὰ ἐκείνη τὴ σιχάθηκα,*
καὶ εἶπα· Τὸ μυαλό τους εἶναι πάντα στὸ παραστράτημα,
αὐτοὶ δὲν νιώθουν τὸ δρόμο τὸ δικό μου.
10 *ἔτσι πάνω στὴν ὀργή μου ὡρκίστηκα·* 11
11 *Δὲν θὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσί μου.* 12

προσέχετε, ἀδελφοί, μήπως καμμιὰ φορὰ βρεθῇ σὲ κανέναν ἀπὸ σᾶς πονηρὸ μυαλὸ
12 ἀπιστίας, καθὼς θ' ἀποστατῇ ἀπὸ τὸ θεὸ τὸ ζωντανό· καὶ κάθε μέρα στηρίζετε ὁ ἕ- 13
νας τὸν ἄλλο, μέχρι ποὺ λέγεται τὸ *σήμερα,* γιὰ νὰ μὴ *σκληρυνθῇ* κανεὶς ἀπὸ σᾶς μὲ
13 τὴν ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας. διότι γίναμε συνεταῖροι τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν φυσικὰ κρατή- 14
σουμε σίγουρη μέχρι τέλους τὴν ἀρχική μας στήριξι, ὅσο λέγεται

14 *Σήμερα, ἂν ἀκούσετε τὴ φωνή του,* 15
μὴ σκληρύνετε τὰ λογικά σας
ὅπως στὸν ἐξοργισμό.

15 καὶ ποιοί εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἄκουσαν καὶ τὸν ἐξώργισαν; μὰ δὲν εἶναι ὅλοι ὅσοι 16
16 βγῆκαν μὲ τὸ Μωϋσῆ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο; καὶ ποιούς σιχάθηκε σαράντα χρόνια; μὰ 17
δὲν σιχάθηκε ἐκείνους ποὺ ἁμάρτησαν, *ἐκείνους ποὺ τὰ κορμιά τους ἔπεσαν στὴν ἔ-*
17 *ρημο;* καὶ γιὰ ποιούς 18

ὡρκίστηκε
ὅτι δὲν θὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσί του,

18 ἂν ὄχι γιὰ κείνους ποὺ ἀπείθησαν; καὶ βλέπουμε ὅτι δὲν μπόρεσαν νὰ μποῦν ἀπὸ ἀ- 19
19 πιστία. ἂς φοβηθοῦμε λοιπὸν μήπως, ἐνῷ ἀπομένει ὑπόσχεσι ὅτι *θὰ μποῦμε στὴν ἀ-* 1 **4**
20 *νάπαυσί του,* φαίνεται κανεὶς ἀπὸ σᾶς ὅτι ἔχει μείνει πίσω. διότι ἔχουμε λάβει κι ἐ-
21 μεῖς χαρμόσυνο μήνυμα, ὅπως κι ἐκεῖνοι· ὁ λόγος ὅμως τοῦ κηρύγματος ἐκείνους δὲν 2
τοὺς ὠφέλησε, διότι γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν ἄκουσαν δὲν ἦταν συνδυασμένος μὲ τὴν πί-
22 στι. διότι *στὴν ἀνάπαυσι μπαίνουμε* ὅσοι πιστεύσαμε, καθὼς εἶπε· 3

23 *Ἔτσι πάνω στὴν ὀργή μου ὡρκίστηκα·*
Δὲν θὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσί μου·

24 ἐνῷ τὰ ἔργα του ἔγιναν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. διότι εἶπε κάπου γιὰ τὴν ἑβδόμη τὸ 4
25 ἕξῆς· *Κι ἀναπαύτηκε ὁ θεὸς τὴν ἡμέρα τὴν ἑβδόμη ἀπ' ὅλα τὰ ἔργα του·* καὶ σ' αὐτὸ 5
τὸ χωρίο πάλι·

Δὲν θὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσί μου.

26 ἀφοῦ λοιπὸν ἀπομένει νὰ μποῦν κάποιοι σ' αὐτή, κι ἐκεῖνοι ποὺ προηγουμένως πῆ- 6
27 ραν τὸ χαρμόσυνο μήνυμα δὲν μπῆκαν, γιὰ τὴν ἀπείθεια, ὁρίζει ξανὰ μιὰ μέρα, λέ- 7
γοντας μετὰ τόσο χρόνο μὲ τὸ Δαυΐδ, καθὼς λέχθηκε,

Σήμερα, ἂν ἀκούσετε τὴ φωνή του,
μὴ σκληρύνετε τὰ λογικά σας.

28 διότι, ἂν ὁ Ἰησοῦς (τοῦ Ναυὴ) τοὺς εἶχε βάλει στὴν ἀνάπαυσι, δὲν θὰ μιλοῦσε ἔπει- 8
29 30 τα γιὰ ἄλλη μέρα. συνεπῶς ἀπομένει ἀνάπαυσι γιὰ τὸ λαὸ τοῦ θεοῦ. διότι *ἐκεῖνος* 9 10
ποὺ μπῆκε στὴν ἀνάπαυσί του, ἀναπαύτηκε κι ὁ ἴδιος *ἀπὸ τὰ ἔργα του,* ὅπως ὁ θεὸς
31 ἀπὸ τὰ δικά του. ἂς φροντίσουμε λοιπὸν *νὰ μποῦμε σ'* ἐκείνη *τὴν ἀνάπαυσι,* γιὰ νὰ 11
32 μὴν πέσῃ κανεὶς στὸ ἴδιο εἶδος τῆς ἀπειθείας. διότι ὁ λόγος τοῦ θεοῦ εἶναι ζωντανὸς 12
καὶ δραστικὸς καὶ κοφτερώτερος ἀπὸ κάθε δίκοπο μαχαίρι, καὶ διεισδύει κόβοντας
μέχρι ποὺ νὰ χωρίζῃ τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὸ πνεῦμα, τοὺς ἁρμοὺς τῆς σαρκὸς ἀπὸ τὸ με-
33 δούλι τῶν κοκκάλων, καὶ ξεχωρίζει σκέψεις ἀπὸ φρονήματα τοῦ λογικοῦ, καὶ δὲν ὑ-
πάρχει κτίσμα ἀδιάφανο ἐνώπιόν του, ἀλλ' εἶναι τὰ πάντα γυμνὰ καὶ μὲ ξεσκέπαστο 13
τράχηλο στὰ μάτια ἐκείνου, στὸν ὁποῖο πρόκειται ν' ἀπολογηθοῦμε.

5 1 Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχουμε ἀρχιερέα μεγάλο ποὺ διεισέδυσε στοὺς οὐρανούς, τὸν Ἰη- 14
2 σοῦ τὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ, νὰ κρατᾶμε τὴν ὁμολογία. δὲν ἔχουμε ἀρχιερέα ποὺ νὰ μὴν 15
μπορῇ νὰ νιώσῃ τὶς ἀδυναμίες μας, ἀλλ' ἀρχιερέα ποὺ ἔχει δοκιμαστῆ σὲ ὅλα τὸ ἴ-
3 διο μ' ἐμᾶς χωρὶς ἁμαρτία. ἂς πλησιάζουμε λοιπὸν μὲ παρρησία στὸ θρόνο τῆς χάρι- 16
τος, γιὰ νὰ πάρουμε ἔλεος καὶ νὰ βροῦμε χάρι γιὰ μιὰ βοήθεια ποὺ ἔρχεται στὴν κα-
4 τάλληλη ὥρα. κάθε ἀρχιερεὺς ποὺ προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διορίζεται γιὰ 1 **5**
τὴν πρεσβεία πρὸς τὸ θεὸ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίες ὑ-
5 πὲρ ἁμαρτιῶν· καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ἐπιεικὴς πρὸς ἐκείνους ποὺ βρίσκονται στὴν ἄ- 2
6 γνοια καὶ στὴν πλάνη, γιατὶ κι ὁ ἴδιος φοράει ἀδυναμία. καὶ γι' αὐτὴν ὀφείλει, ὅπως 3
7 προσφέρει ὑπὲρ ἁμαρτιῶν γιὰ τὸ λαό, ἔτσι νὰ προσφέρῃ καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του. καὶ 4
δὲν παίρνει κανεὶς τὸ ἀξίωμα γιὰ τὸν ἑαυτό του μόνος του, ἀλλὰ μόνον ἂν τὸν καλῆ
8 ὁ θεός, ὅπως ἀκριβῶς κι ὁ Ἀαρών. ἔτσι κι ὁ Χριστὸς δὲν δόξασε τὸν ἑαυτό του ὁ ἴ- 5
διος γιὰ νὰ γίνῃ ἀρχιερεύς, ἀλλὰ τὸν δόξασε ἐκεῖνος ποὺ τοῦ εἶπε·

Εἶσαι γιός μου,
ἐγὼ σὲ γέννησα σήμερα.

9 ὅπως κι ἀλλοῦ λέει· 6

Σὺ εἶσαι ἱερεὺς στὸν αἰῶνα κατὰ τὸ χρῖσμα μελχισεδέκ.

10 αὐτὸς στὸν καιρὸ τῆς θνητῆς ζωῆς του ἀπηύθυνε μὲ κραυγὴ δυνατὴ καὶ μὲ δάκρυα 7
δεήσεις καὶ ἱκεσίες σ' ἐκεῖνον ποὺ εἶχε τὴ δύναμι νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸ θάνατο, κι ἀ-
11 φοῦ εἰσακούστηκε γιὰ τὴν ὑπακοή του, παρ' ὅλο ποὺ εἶναι υἱός, ἔμαθε τὴν ὑπακοὴ 8
12 ἀπ' ὅσα ἔπαθε· κι ἀφοῦ ἦρθε σὲ τελεστικὴ ἑτοιμότητα, ἔγινε πρόξενος αἰωνίου σωτη- 9
13 ρίας σ' ὅλους ὅσοι τὸν ὑπακοῦν· καὶ προσαγορεύτηκε ἀπὸ τὸ θεὸ ἀρχιερεὺς *κατὰ τὸ* 10
χρῖσμα μελχισεδέκ.

6 1 Γι' αὐτὸν ἔχουμε νὰ ποῦμε πολλὰ καὶ μᾶς εἶναι ἔργο δύσκολο νὰ δώσουμε ἐξη- 11
2 γήσεις, ἐπειδὴ στὴν ἀκοή σας ἔχετε γίνει ἀμβλεῖς. γιατὶ ἐνῷ ὠφείλατε νὰ εἶστε διδά- 12
σκαλοι λόγῳ τῆς μακροχρονιότητος, ἐσεῖς ἔχετε πάλι ἀνάγκη νὰ σᾶς διδάσκῃ κά-
3 ποιος τὴν ἐναρκτήρια ἀλφαβήτα τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ· καὶ εἶστε στὸ σημεῖο νἄχετε ἀ-
4 νάγκη ἀπὸ γάλα κι ὄχι ἀπὸ σκληρὴ τροφή. διότι ὅποιος τρέφεται μὲ γάλα, δὲν ἔχει 13
5 πεῖρα λόγου δικαιοσύνης· εἶναι νήπιος. ἐνῷ ἡ σκληρὴ τροφὴ εἶναι τῶν τελείων, ἐκεί- 14
νων ποὺ λόγῳ τοῦ ἐθισμοῦ ἔχουν γυμνασμένα τὰ αἰσθητήρια γιὰ τὴ διάκρισι τοῦ κα-
6 λοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. γι' αὐτὸ ἂς ἀφήσουμε τὸν περὶ Χριστοῦ λόγο ἐκεῖνον ποὺ εἶναι 1 **6**
7 γι' ἀρχαρίους, κι ἂς προχωροῦμε πρὸς τὴν τελειότητα. μὴν ἀρχίσουμε πάλι νὰ θεμε-
8 λιώνουμε ξανὰ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ μετάνοια ἀπὸ τὰ νεκρὰ ἔργα, καὶ τὴν πίστι στὸ θεό, 2
τὴ διδαχὴ γιὰ τὰ βαπτίσματα καὶ γιὰ τὴ χειροθεσία, γιὰ τὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν
9 10 καὶ γιὰ τὴν αἰώνια κρίσι. κι αὐτὸ θὰ τὸ κάνουμε, ἂν βέβαια τὸ ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. εἶ- 3 4
ναι ὅμως ἀδύνατο αὐτοὶ ποὺ μιὰ φορὰ φωτίστηκαν καὶ γεύτηκαν τὴν οὐράνια δω-
11 ρεὰ κι ἔγιναν μέτοχοι ἁγίου πνεύματος καὶ γεύτηκαν καλὸ λόγο τοῦ θεοῦ καὶ δυνά- 5

12 μεις τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, καὶ ὕστερα ξέπεσαν, νὰ κάνουν πάλι μιὰ καινούργια ἀρ- 6
χὴ γιὰ μετάνοια, ξαναπερνώντας γιὰ τὸν ἑαυτό τους ἀπὸ τὴ σταύρωσι κι ἀπὸ τὸν
13 παραδειγματισμὸ τὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ. διότι ἡ γῆ ποὺ ἤπιε τὴ βροχή, ἡ ὁποία πέφτει ἐ- 7
πάνω της πολλὲς φορές, καὶ φυτρώνει τὰ φυτὰ ποὺ θέλουν ἐκεῖνοι γιὰ τοὺς ὁποίους
14 καλλιεργεῖται, παίρνει ἀπὸ τὸ θεὸ εὐλογία· ὅταν ὅμως βγάζῃ ἀγκάθια καὶ τριβόλια, 8
15 εἶναι ἄχρηστη καὶ καταραμένη· τὸ τέλος της εἶναι νὰ τῆς βάλουν φωτιὰ νὰ καῇ. ἐ- 9
μεῖς ὅμως γιὰ σᾶς, ἀγαπητοί, παρ' ὅλο ποὺ μιλᾶμε ἔτσι, τρέφουμε τὶς καλλίτερες πε-
16 ποιθήσεις, αὐτὲς ποὺ σχετίζονται μὲ τὴ σωτηρία. διότι ὁ θεὸς δὲν εἶναι ἄδικος, νὰ 10
ξεχάσῃ τὸ ἔργο σας καὶ τὸν κόπο τῆς ἀγάπης ποὺ δείξατε στὸ ὄνομα του, ὅταν δια-
17 κονήσατε τοὺς ἁγίους κι ἀκόμη τοὺς διακονῆτε. ἐπιθυμοῦμε ὅμως τὴν ἴδια φροντίδα 11
18 νὰ τὴ δείξῃ ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς, γιὰ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν ἐλπίδα μέχρι τέλους· γιὰ νὰ 12
μὴ γίνετε νωθροί, ἀλλὰ νὰ γίνετε μιμηταὶ ἐκείνων ποὺ κληρονομοῦν τὰ ὑπεσχημένα
μὲ τὴν πίστι καὶ τὴν ἐπίμονη καρτερικότητα.

7 1 Γιατὶ ἔτσι ὑποσχέθηκε ὁ θεὸς καὶ στὸν Ἀβραάμ· κι ἐπειδὴ δὲν εἶχε κανέναν ἀνώ- 13
2 τερο νὰ ὁρκιστῇ στ' ὄνομά του, ὡρκίστηκε στὸν ἑαυτό του λέγοντας· *Ναὶ μάλιστα* 14
3 *θὰ σ' εὐλογήσω καὶ θὰ σὲ πληθύνω·* κι ὁ Ἀβραὰμ ἔδειξε ἐπίμονη καρτερικότητα καὶ 15
4 πέτυχε αὐτὸ ποὺ εἶχε πάρει ὡς ὑπόσχεσι. οἱ ἄνθρωποι φυσικὰ ὁρκίζονται στὸν ἀνώ- 16
5 τερό τους, κι ὁ ὅρκος μὲ τὴ βεβαίωσί του τοὺς σταματάει κάθε ἀμφισβήτησι. σὲ μιὰ 17
τέτοια περίπτωσι, θέλοντας ὁ θεὸς νὰ δείξῃ περισσότερο στοὺς κληρονόμους τῆς ὑ-
6 ποσχέσεώς του τὴν ἀμετακίνητη θέλησί του, ἔδωσε ὡς ἐγγύησι τὸν ὅρκο του, ὥστε
μὲ δυὸ ἀμετακίνητα πράγματα, μὲ τὴν ἐγγύησι τῶν ὁποίων ὁ θεὸς εἶναι ἀδύνατο νὰ 18
πῇ ψέμματα, νὰ ἔχουμε ἰσχυρὴ σιγουριὰ ὅσοι καταφύγαμε στὸ νὰ πιαστοῦμε ἀπὸ
7 τὴν ἐλπίδα ποὺ ἔχουμε μπροστά μας. αὐτὴ τὴν ἐλπίδα τὴν ἔχουμε σὰν ἄγκυρα τῆς 19
ζωῆς ἀσφαλῆ καὶ σίγουρη καὶ τέτοια ποὺ νὰ διεισδύῃ *στὸ ἐσώτερο τοῦ καταπετά-*
8 *σματος,* ὅπου πρόδρομος γιὰ λογαριασμό μας μπῆκε ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ νὰ γίνῃ ἀρχιε- 20
ρεὺς *στὸν αἰῶνα κατὰ τὸ χρῖσμα μελχισεδέκ.*

8 1 Αὐτὸς ὁ μελχισεδέκ, βασιλεὺς τῆς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ποὺ 1 **7**
προϋπάντησε τὸν Ἀβραάμ, ὅταν ἐκεῖνος ἐπέστρεφε ἀπὸ τὴ σφαγὴ τῶν βασιλέων,
2 καὶ *τὸν εὐλόγησε,* στὸν ὁποῖο ὁ Ἀβραὰμ ἔδωσε ὡς μερίδιο *δεκάτη ἀπ' ὅλα,* κατ' ἀρ- 2
3 χὴν μὲν ἑρμηνεύεται 'βασιλεὺς δικαιώσεως', ἔπειτα δὲ καὶ *βασιλεὺς Σαλήμ,* δηλαδὴ 3
βασιλεὺς εἰρήνης· ἐμφανίζεται ἀπάτωρ ἀμήτωρ ἀγενεαλόγητος· δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴ
ἡλικίας οὔτε τέλος ζωῆς, ἀλλά, καθὼς θυμίζει τὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ, παραμένει ἱερεὺς
4 γιὰ πάντα. παρατηρήστε δὲ πόσο μεγάλος ἦταν αὐτός, ἀφοῦ ὁ Ἀβραὰμ –ὁ πατριάρ- 4
5 χης ἔ!– τοῦ ἔδωσε καὶ δεκάτη ἀπὸ τὰ λάφυρα. καὶ οἱ μὲν ἀπόγονοι τοῦ Λευΐ, ποὺ 5
παίρνουν τὴν ἱερατεία, ἔχουν ἀπὸ τὸ Νόμο ἐντολὴ νὰ παίρνουν δεκάτη ἀπὸ τὸ λαό,
δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς των, παρ' ὅλο ποὺ κι ἐκεῖνοι βγῆκαν ἀπὸ τὰ λαγόνια
6 τοῦ Ἀβραάμ· ἐκεῖνος δέ, ποὺ δὲν γενεαλογεῖται ἀπ' αὐτούς, πῆρε δεκάτη ἀπὸ τὸν Ἀ- 6
7 βραὰμ κι εὐλόγησε ἐκεῖνον ποὺ εἶχε τὶς ἐπαγγελίες. ἀσυζητητεὶ δὲ εὐλογεῖται τὸ κα- 7
8 τώτερο ἀπὸ τὸ ἀνώτερο. κι ἐδῶ μὲν παίρνουν δεκάτες ἄνθρωποι ποὺ πεθαίνουν, ἐ- 8
9 κεῖ ὅμως ἕνας ποὺ μαρτυρεῖται ὅτι ζῇ, καὶ γιὰ νὰ τὸ ποῦμε ἔτσι, μέσῳ τοῦ Ἀβραὰμ 9
10 ἔδωσε δεκάτη κι ὁ Λευΐ ποὺ παίρνει δεκάτες· διότι ἦταν ἀκόμη στὰ λαγόνια τοῦ πα- 10
11 τέρα, ὅταν τὸν συνάντησε ὁ μελχισεδέκ. ἂν λοιπὸν ὑπῆρχε τελείωσι μὲ τὴ λευϊτικὴ 11
12 ἱερωσύνη –μιὰ κι ὁ λαὸς ἦταν νομοθετημένος μ' αὐτή–, τί χρειαζόταν ἐπὶ πλέον νὰ
λέγεται ὅτι ἐμφανίζεται ἄλλος *ἱερεὺς κατὰ τὸ χρῖσμα μελχισεδὲκ* καὶ ὄχι κατὰ τὸ
13 χρῖσμα τοῦ Ἀαρών; διότι ὅταν ἀλλάζῃ ἡ ἱερωσύνη, γίνεται κατ' ἀνάγκην καὶ ἀλλα- 12
14 γὴ Νόμου. ἀφοῦ αὐτός, γιὰ τὸν ὁποῖο λέγονται αὐτά, εἶναι ἀπὸ ἄλλη φυλή, ἀπὸ τὴν 13
15 ὁποία κανεὶς δὲν πλησίασε στὸ θυσιαστήριο. εἶναι πασίγνωστο ὅτι ὁ Κύριός μας 14
βγῆκε ἀπὸ τὸν Ἰούδα, μιὰ φυλὴ στὴν ὁποία ὁ Μωϋσῆς δὲν εἶπε τίποτε γιὰ ἱερωσύ-
16 νη. καὶ γίνεται ἀκόμη πιὸ φανερό, ὅτι ἐμφανίζεται ἄλλος ἱερεὺς σὰν τὸ μελχισεδέκ, 15

17 ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε τέτοιος ὄχι βάσει Νόμου σαρκικῆς ἐντολῆς, ἀλλὰ βάσει δυνάμεως 16
18 ζωῆς ἀκατάλυτης. γιατὶ μαρτυρεῖ ὅτι 17

Σὺ εἶσαι ἱερεὺς στὸν αἰῶνα κατὰ τὸ χρῖσμα μελχισεδέκ.

19 ἀκυρώνεται μὲν μιὰ προηγούμενη ἐντολή, ἐπειδὴ εἶναι ἀδύναμη κι ἀνώφελη –γιατὶ 18
20 ὁ Νόμος δὲν ἔκανε τέλειο τίποτε–, εἰσάγεται δὲ σ' ἀντικατάστασί της μιὰ ἀνώτερη 19
21 ἐλπίδα, μὲ τὴν ὁποία προσεγγίζουμε τὸ θεό. καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ γίνεται ὄχι χωρὶς
ὁρκωμοσία –ἐκεῖνοι βέβαια ἔγιναν ἱερεῖς χωρὶς ὁρκωμοσία, ἐνῷ αὐτὸς μὲ ὁρκωμο- 20 21
σία ἐκείνου ποὺ τοῦ λέει

22 *Ὡρκίστηκε ὁ Κύριος, καὶ δὲν θ' ἀλλάξῃ γνώμη·*
Σὺ εἶσαι ἱερεὺς στὸν αἰῶνα κατὰ τὸ χρῖσμα μελχισεδέκ–

23 24 τόσο ἀνώτερης διαθήκης ἐγγυητὴς ἔγινε ὁ Ἰησοῦς. κι ἐκεῖνοι μὲν ἔγιναν περισσότε- 22 23
25 ροι ἀπὸ ἕνας διαδοχικοὶ ἱερεῖς, ἐπειδὴ ὁ θάνατος τοὺς ἐμπόδιζε νὰ παραμένουν γιὰ 24
πάντα, αὐτὸς ὅμως ἔχοντας τὴν ἰδιότητα νὰ παραμένῃ στὸν αἰῶνα, ἔχει τὴν ἱερωσύ-
26 νη ἀκατάλυτη. γι' αὐτὸ καὶ μπορεῖ νὰ σῴζῃ γιὰ πάντα ἐκείνους ποὺ προσέρχονται 25
27 στὸ θεὸ μέσῳ αὐτοῦ, ἀφοῦ ζῇ παντοτεινά, ὥστε νὰ ἱερατεύῃ γι' αὐτούς. τέτοιος ἀρ- 26
χιερεὺς μᾶς ταίριαζε· ὅσιος, ἄκακος, ἀμόλυντος, ξεχωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἁμαρτω-
28 λούς, καὶ τέτοιος ποὺ νἄχῃ γίνει ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν· ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάγκη, 27
ὅπως οἱ ἀρχιερεῖς, νὰ προσφέρῃ θυσίες κάθε μέρα πρῶτα γιὰ τὶς δικές του ἁμαρτίες,
29 καὶ μόνο ἔπειτα γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ. αὐτὸ τὸ ἔκανε μιὰ φορὰ γιὰ πάντα, ὅταν
30 προσέφερε θυσία τὸν ἑαυτό του. διότι ὁ μὲν Νόμος κάνει ἀρχιερεῖς ἀνθρώπους, ποὺ 28
ἔχουν ἀδυναμία, ὁ δὲ λόγος τῆς ὁρκωμοσίας, ποὺ ἔρχεται μετὰ τὸ Νόμο, κάνει ἀρ-
χιερέα υἱό, ποὺ βρίσκεται αἰωνίως σὲ τελεστικὴ ἑτοιμότητα.

9 1 Συνοπτικὰ ἐπιστέγασμα δὲ τῶν ὅσων λέμε εἶναι ὅτι ἔχουμε τέτοιον ἀρχιερέα 1 **8**
2 ποὺ κάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης στοὺς οὐρανούς, λειτουργὸς τῶν 2
ἀληθινῶν ἁγίων καὶ τῆς ἀληθινῆς σκηνῆς, *τὴν ὁποία τεχνούργησε ὁ Κύριος,* καὶ ὄχι
3 ἄνθρωπος. κάθε ἀρχιερεὺς διορίζεται ἀσφαλῶς γιὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίες· 3
4 γι' αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἔχῃ κι αὐτὸς κάτι ποὺ νὰ τὸ προσφέρῃ. ἂν βέβαια ἦταν ἐ- 4
πάνω στὴ γῆ, δὲν θὰ ἦταν κἂν ἱερεύς, ἀφοῦ ὑπάρχουν οἱ ἱερεῖς ποὺ προσφέρουν τὰ
5 δῶρα σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο, οἱ ὁποῖοι λατρεύουν σὲ ὁμοίωμα καὶ σκιὰ τῶν ἐπουρα- 5
νίων, σύμφωνα μὲ τὴν ἀκουστικὴ ἀποκάλυψι ποὺ πῆρε ὁ Μωϋσῆς, ὅταν ἐπρόκειτο
6 νὰ τεχνουργήσῃ τὴ σκηνή· γιατὶ τοῦ λέει· *Κύττα, θὰ τὰ κάνῃς ὅλα σύμφωνα μὲ τὴ*
7 *μακέττα ποὺ σοῦ ἔδειξα στὸ ὄρος.* στὴν παροῦσα ὅμως περίπτωσι ἀνέλαβε λειτουρ- 6
γία τόσο ἀνώτερη ὅσο καὶ ἀνώτερης διαθήκης μεσίτης εἶναι, ἡ ὁποία ἔχει νομοθετη-
8 θῆ μὲ ἀνώτερες ἐπαγγελίες. γιατὶ ἂν ἡ πρώτη ἐκείνη ἦταν ἄψογη, δὲν θὰ ζητοῦνταν 7
9 σύναψι δεύτερης. διότι τοὺς λέει κάπου ἐλέγχοντάς τους· *Νά, ἔρχονται μέρες, λέει ὁ* 8
Κύριος, ποὺ θὰ κλείσω μὲ τὸν οἶκο Ἰσραὴλ καὶ μὲ τὸν οἶκο Ἰούδα διαθήκη καινούρ-
10 *για· ὄχι σὰν τὴ διαθήκη ποὺ ἔκανα μὲ τοὺς πατέρες των τὴν ἡμέρα ποὺ τοὺς πῆρα ἀ-* 9
11 *πὸ τὸ χέρι γιὰ νὰ τοὺς βγάλω ἀπὸ τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου. τότε αὐτοὶ δὲν ἔμειναν πι-*
12 *στοὶ στὴ διαθήκη μου, κι ἐγὼ τοὺς ἀμέλησα, λέει ὁ Κύριος. ἡ διαθήκη, ποὺ θὰ κλεί-* 10
13 *σω μὲ τὸν οἶκο Ἰσραήλ, μετὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, λέει ὁ Κύριος, θὰ εἶναι ὡς ἑξῆς· θὰ*
γράψω τοὺς νόμους μου στὴ διάνοιά τους, θὰ τοὺς χαράξω στὰ μυαλά τους· καὶ θὰ
14 *εἶμαι θεός τους, κι αὐτοὶ θὰ εἶναι λαός μου. καὶ δὲν θὰ πληροφοροῦν ὁ καθένας τὸ* 11
συμπολίτη του κι ὁ καθένας τὸν ἀδερφό του λέγοντας ''Ἔτσι κι ἔτσι εἶναι ὁ Κύ-
15 *ριος'' διότι θὰ μὲ ξέρουν ὅλοι τους, μικροὶ καὶ μεγάλοι. διότι θὰ ἐξιλεώσω πλέον τὶς* 12
16 *ἁμαρτίες των καὶ τὶς ἀνομίες των.* μὲ τὸ ποὺ λέει *καινούργια* ἔκανε παλιὰ τὴν πρώ- 13
τη· κι αὐτὸ ποὺ παλιώνει καὶ γηράσκει, ζυγώνει στὸν ἀφανισμό.

10 1 2 Εἶχαν ἡ πρώτη σκηνὴ καὶ τὸ ἐπίγειο ἅγιο διατάξεις λατρείας. ἦταν κατασκευα- 1 2 **9**

σμένη ἡ πρώτη σκηνή, στὴν ὁποία ἦταν ὁ λυχνοστάτης καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσι
3 τῶν ἄρτων καὶ ἡ ὁποία λέγεται ἅγια, μετὰ δὲ τὸ δεύτερο καταπέτασμα ἡ σκηνὴ ποὺ 3
4 λέγεται ἅγια ἁγίων, ἡ ὁποία ἔχει χρυσὸ θυμιατήριο καὶ τὴν κιβωτὸ τῆς διαθήκης κα- 4
λυμμένη ἀπὸ παντοῦ μὲ χρυσάφι καὶ μέσα της χρυσῆ στάμνα μὲ τὸ μάννα καὶ ἡ ῥά-
5 βδος τοῦ Ἀαρὼν ποὺ βλάστησε καὶ οἱ πλάκες τῆς διαθήκης, πάνω δὲ ἀπ' αὐτὴ χε- 5
6 ρουβὶμ δόξης ποὺ κατασκίαζαν τὸ ἱλαστήριο. δὲν εἶναι τῆς ὥρας αὐτῆς νὰ μιλήσου-
7 με γι' αὐτὰ μὲ λεπτομέρειες. κι ὅπως αὐτὰ ἦταν κατασκευασμένα ἔτσι, στὴ μὲν πρώ- 6
8 τη σκηνὴ μπαίνουν συνεχῶς οἱ ἱερεῖς ἐπιτελώντας τὶς λατρεῖες, στὴ δὲ δεύτερη μπαί- 7
νει μιὰ φορὰ τὸ χρόνο μόνος ὁ ἀρχιερεύς, ὄχι χωρὶς αἷμα, τὸ ὁποῖο προσφέρει γιὰ
9 τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ τὰ παραπτώματα τοῦ λαοῦ· μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ ἅγιο πνεῦ- 8
μα δήλωνε ὅτι, ὅσο ἡ πρώτη σκηνὴ εἶχε κῦρος, ἡ ὁδὸς πρὸς τὰ ἅγια δὲν εἶχε φανε-
10 ρωθῆ ἀκόμη. ὁ ὑπαινιγμὸς αὐτὸς ἀναφερόταν στὸν καιρὸ τὸ δικό μας, κατὰ τὸν ὁ- 9
ποῖο προσφέρονται δῶρα καὶ θυσίες ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τελειώσουν στὴ συνείδησι
11 αὐτὸν ποὺ προσφέρει τὴ λατρεία, διότι ἦταν θεσμοθετημένα μόνο γιὰ τρόφιμα καὶ 10
ποτὰ καὶ διαφόρους καθαρμοὺς μὲ ἐμβαπτίσεις σὲ νερὸ καὶ γιὰ διατάξεις ποὺ ἀφο-
ροῦν σ' ἐπίγεια πράγματα, μέχρι νὰ ἔρθῃ ὁ καιρὸς τῆς ἀναβαθμίσεώς των.

11 1 Ὁ Χριστὸς ὅμως, ἀφοῦ ἦρθε ἀρχιερεὺς ποὺ ἐξασφαλίζει τὰ μελλοντικὰ ἀγαθὰ 11
μὲ τὴ σκηνὴ τὴ ἀνώτερη καὶ τελειότερη, ποὺ δὲν εἶναι χειροποίητη, αὐτῆς δηλαδὴ
2 τῆς κτίσεως, καὶ ὄχι μὲ αἷμα τράγων καὶ μόσχων, ἀλλὰ μὲ τὸ δικό του αἷμα, μπῆκε 12
3 στὰ ἅγια μία φορά, κι ἐπέτυχε λύτρωσι αἰώνια. διότι ἂν τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων 13
καὶ ἡ στάχτη δαμάλεως, ποὺ ῥαντίζει τοὺς λερωμένους, τοὺς ἁγιάζει, ὅσο ἀφορᾷ
4 στὴν ἐξωτερικὴ καθαρότητα, πόσο περισσότερο τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ 14
πνεῦμα αἰώνιο προσέφερε τὸν ἑαυτό του ἄμωμο στὸ θεό, θὰ καθαρίσῃ τὴ συνείδησί
5 μας ἀπὸ νεκρὰ ἔργα, ὥστε νὰ προσφέρουμε λατρεία σὲ θεὸ ζωντανό; γι' αὐτὸ καὶ εἶ- 15
ναι μεσίτης καινούργιας διαθήκης, γιὰ νὰ μεσολαβήσῃ πρῶτα θάνατος γι' ἀπολύ-
τρωσι τῶν παραβάσεων ποὺ διαπράχτηκαν στὴν πρώτη διαθήκη καὶ νὰ πάρουν ἔ-
6 πειτα οἱ καλεσμένοι τὴν ἐπαγγελία τῆς αἰώνιας κληρονομίας. ὅπου ὑπάρχει διαθή- 16
7 κη, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ θάνατος τοῦ διαθέτου· διότι ἡ διαθήκη εἶναι ἔγκυρη, ὅ- 17
8 ταν εἶναι διαθήκη νεκρῶν· δὲν ἰσχύει, ὅταν ζῇ αὐτὸς ποὺ τὴν ἔκανε. γι' αὐτὸ οὔτε 18
9 καὶ ἡ πρώτη διαθήκη κατακυρώθηκε χωρὶς αἷμα· ἀφοῦ πρῶτα εἶπε σ' ὅλο τὸ λαὸ ὅ- 19
λες τὶς ἐντολὲς ποὺ ἀπαρτίζουν τὸ Νόμο τοῦ Μωϋσέως, πῆρε τὸ αἷμα τῶν μόσχων
καὶ τράγων μαζὶ μὲ νερὸ καὶ κόκκινο μαλλὶ καὶ ὕσσωπο, καὶ ῥάντισε καὶ τὸ ἴδιο τὸ
10 βιβλίο καὶ ὅλο τὸ λαὸ λέγοντας· *Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ποὺ σᾶς ἔδωσε ὁ* 20
11 *θεὸς ὡς ἐντολή.* ῥάντισε δὲ ἐπίσης καὶ τὴ σκηνὴ κι ὅλα τὰ λειτουργικὰ σκεύη μὲ τὸ 21
12 αἷμα. καὶ σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο ὅλα σχεδὸν καθαρίζονται μὲ αἷμα, καὶ χωρὶς αἱματο- 22
13 χυσία δὲν γίνεται ἄφεσι. εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη τὰ μὲν ὁμοιώματα τῶν ἐπουρανίων νὰ 23
καθαρίζωνται μ' αὐτά, τὰ ἴδια ὅμως τὰ ἐπουράνια μὲ θυσίες ἀνώτερες ἀπ' αὐτές. 24
14 διότι ὁ Χριστὸς δὲν μπῆκε σὲ ἅγια χειροποίητα, ὁμοιώματα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλὰ
στὸν ἴδιο τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ ἐμφανιστῇ τὴ φορὰ αὐτὴ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μεσιτεύο-
15 ντας γιὰ μᾶς. οὔτε μπῆκε νὰ προσφέρῃ τὸν ἑαυτό του πολλὲς φορές, ὅπως μπαίνει 25
16 στὰ ἅγια ὁ ἀρχιερεὺς κάθε χρόνο μὲ ξένο αἷμα. γιατὶ τότε ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ 26
17 κόσμου μέχρι σήμερα θὰ χρειαζόταν νὰ πάθῃ πολλὲς φορές. ἐνῷ στὴν περίπτωσί
μας ἐμφανίστηκε καὶ θυσιάστηκε γιὰ τὴν κατάργησι τῆς ἁμαρτίας μία μόνο φορὰ μέ-
18 χρι τὴ συντέλεια τῶν αἰώνων. καὶ μιὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πέφτει νὰ πεθάνουν 27
19 μία μόνο φορά, καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ εἶναι ἡ κρίσι, ἔτσι κι ὁ Χριστός, ἀφοῦ προσφέρθη- 28
20 κε θυσία μία μόνο φορά, γιὰ νὰ καταθέσῃ τὶς ἁμαρτίες πολλῶν, τὴ δεύτερη φορά,
χωρὶς ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἁμαρτία, θὰ ἐμφανιστῇ σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν περιμένουν νὰ
τοὺς σώσῃ.

21 Ὁ Νόμος ἔχοντας μόνο σκιὰ τῶν μελλοντικῶν ἀγαθῶν, κι ὄχι τὴν ἴδια τὴν εἰκό- 1 **10**

να τῶν πραγμάτων, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ τελειώση τοὺς προσερχομένους μὲ τὶς ἴδιες
22 θυσίες ποὺ προσφέρουν κάθε χρόνο καὶ συνεχῶς. ἀλλιῶς, ἂν αὐτοὶ ποὺ προσφέρουν 2
τὴ λατρεία εἶχαν καθαριστῆ μιὰ γιὰ πάντα, ἀφοῦ δὲν θὰ εἶχαν πλέον καθόλου συνεί-
23 δησι ἁμαρτιῶν, δὲν θὰ ἔπαυαν καὶ οἱ θυσίες νὰ προσφέρωνται; μὲ τὶς θυσίες ὅμως 3
24 αὐτὲς γίνεται κάθε χρόνο ἁπλῶς ἀνάμνησι ἁμαρτιῶν. διότι εἶναι ἀδύνατο αἷμα ταύ- 4
25 ρων καὶ τράγων ν' ἀφαιρῆ ἁμαρτίες. γι' αὐτό, ὅταν μπαίνη στὸν κόσμο, λέει· 5

Θυσία καὶ προσφορὰ δὲν θέλησες,
μοῦ ὠργάνωσες ὅμως σωτηρία·
26 *ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίες ὑπὲρ ἁμαρτίας δὲν σοῦ ἄρεσαν.* 6
27 *ἔτσι εἶπα· Νά, θεέ,* 7
–γράφει στὸν τόμο τῆς Βίβλου γιὰ μένα–,
ἔρχομαι νὰ κάνω τὸ θέλημά σου.

28 λέγοντας πρῶτα ὅτι *Θυσία καὶ προσφορὰ κι ὁλοκαυτώματα καὶ θυσία ὑπὲρ ἁμαρ-* 8
29 *τίας δὲν θέλησες οὔτε σοῦ ἄρεσε,* ποὺ ὅλες αὐτὲς προσφέρονται σύμφωνα μὲ τὸ Νό-
μο, ἔπειτα λέει· 9

Νά, θεέ, ἔρχομαι
νὰ κάνω τὸ θέλημά σου.

30 31 ἀκυρώνει τὸ πρῶτο, γιὰ νὰ κατακυρώση τὸ δεύτερο. σ' αὐτὸ *τὸ θέλημα* ἔχουμε ἀφιε- 10
32 ρωθῆ μὲ τὴν προσφορὰ τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μιὰ γιὰ πάντα. καὶ οἱ μὲν 11
ἱερεῖς στέκονται ὁ καθένας κάθε μέρα λειτουργώντας καὶ προσφέροντας πολλὲς φο-
33 ρὲς τὶς ἴδιες θυσίες, οἱ ὁποῖες δὲν μποροῦν ποτὲ ν' ἀφαιρέσουν ἁμαρτίες. αὐτὸς ὅμως 12
προσέφερε ὑπὲρ ἁμαρτιῶν μία θυσία γιὰ πάντα καὶ *κάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ θεοῦ,* περι-
34 μένοντας ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα *μέχρι νὰ τεθοῦν οἱ ἐχθροί του σκαμνὶ γιὰ τὰ πόδια του.* 13
35 36 διότι μὲ μία μόνο προσφορὰ χάρισε αἰωνίως ἔγκυρη τελεστικὴ ἑτοιμότητα σ' ἐκείνους 14 15
37 ποὺ τοῦ ἀφιερώνονται. μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ ποὺ λέμε καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο. ἀφοῦ λέει 16
38 πρῶτα *Ἡ διαθήκη ποὺ θὰ κλείσω μ' αὐτούς, μετὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, λέει ὁ Κύριος,*
θὰ εἶναι ὡς ἑξῆς, ἔπειτα λέει· *Θὰ γράψω τοὺς νόμους μου στὴ διάνοιά τους, θὰ τοὺς*
39 *χαράξω στὰ μυαλά τους· καὶ δὲν θὰ θυμηθῶ πλέον τὶς ἁμαρτίες των καὶ τὶς ἀνομίες* 17 18
των. ὅπου ὅμως δίνεται ἄφεσι αὐτῶν, δὲν γίνεται πλέον προσφορὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας.

12 1 Μὲ τὸ αἷμα λοιπόν, ἀδελφοί, τοῦ Ἰησοῦ ἔχοντας παρρησία γιὰ τὴν εἴσοδο στὰ ἅ- 19
2 για, τὴν καινούργια καὶ ζωντανὴ ὁδὸ ποὺ μᾶς ἄνοιξε διὰ μέσου τοῦ καταπετάσματος, 20
3 δηλαδὴ τῆς σαρκός του, ἔχοντας καὶ ἱερέα μεγάλο προϊστάμενο στὸν οἶκο τοῦ θεοῦ, 21
4 ἂς προσερχόμαστε μὲ εἰλικρινῆ καρδιὰ καὶ μὲ ὡλοκληρωμένη τὴν πίστι, ῥαντισμένοι 22
5 στὶς καρδιὲς καὶ πλυμένοι ἀπὸ συνείδησι πονηρή, καὶ λουσμένοι στὸ σῶμα μὲ νερὸ 23
καθαρό, ἂς κρατᾶμε γερὰ τὴν ὁμολογία τῆς ἐλπίδος ἀλύγιστη· διότι αὐτὸς ποὺ ἔδωσε
6 τὴν ὑπόσχεσι εἶναι ἀξιόπιστος. κι ἂς παρατηροῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ πρόθεσι νὰ πα- 24
7 ροξύνουμε τὴν ἅμιλλα τῆς ἀγάπης καὶ τῶν καλῶν ἔργων, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπουμε 25
τὸν ἐκκλησιασμό μας, ὅπως ἔχουν μερικοὶ τὴ συνήθεια, ἀλλὰ παροτρύνοντας ὁ ἕνας
τὸν ἄλλο, καὶ τόσο περισσότερο, ὅσο βλέπετε νὰ πλησιάζη ἡ ἡμέρα. διότι, ὅταν μετὰ
8 ἀπὸ τότε ποὺ λάβαμε τὴν ἐπίγνωσι τῆς ἀληθείας ἁμαρτάνουμε μὲ τὴ θέλησί μας, δὲν 26
9 ἀπομένει πλέον ἄλλη θυσία ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ μιὰ φοβερὴ ἀναμονὴ τιμωρίας καὶ 27
10 βρασμὸς φωτιᾶς ποὺ μέλλει νὰ κατατρώη τοὺς ἀντιθέτους. ὅταν ἕνας καταπατῆ τὸ 28
Νόμο τοῦ Μωϋσέως, *μὲ δυὸ ἢ τρεῖς μάρτυρες θανατώνεται* χωρὶς οἶκτο· μὲ πόσο χει-
11 ρότερη τιμωρία νομίζετε ὅτι θὰ τιμωρηθῆ ἐκεῖνος ποὺ καταπάτησε τὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ 29
καὶ θεώρησε συνηθισμένο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, μὲ τὸ ὁποῖο ἁγιάστηκε, καὶ γελοιο-
12 ποίησε ἐπάνω του τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος; ἀσφαλῶς τὸν ξέρουμε ἐκεῖνον ποὺ εἶπε· *Σ'* 30
ἐμένα ἀνήκει νὰ λογαριαστῶ, ἐγὼ θ' ἀνταποδώσω, λέει ὁ Κύριος· καὶ πάλι·

13 *Ὁ Κύριος θὰ κρίνῃ τὸ λαό του.* 31

φοβερὸ τὸ νὰ πέσῃ κανεὶς στὰ χέρια θεοῦ ζωντανοῦ.

13 1 Νὰ θυμᾶστε τὶς παλιότερες ἡμέρες, τότε ποὺ φωτιστήκατε καὶ ὑπομείνατε πολλὴ 32
2 ἄθλησι παθημάτων, ὅταν ἀπὸ τὴ μιὰ σᾶς ἐξευτέλιζαν μὲ ὀνειδισμοὺς καὶ θλίψεις κι 33
3 ἀπὸ τὴν ἄλλη ἤσασταν κοινωνοὶ ἐκείνων ποὺ ζοῦσαν ἐπίσης ἔτσι. διότι καὶ μαζί 34
μου, ὅταν ἤμουν στὴ φυλακή, συμπάσχατε καὶ τὴ διαρπαγὴ τῶν ὑπαρχόντων σας με-
4 τὰ χαρᾶς ἀποδεχτήκατε, διότι ξέρατε ὅτι ἔχετε στοὺς οὐρανοὺς δική σας μιὰ περιου-
5 σία ἀνώτερη καὶ μόνιμη. μὴ χάσετε λοιπὸν τὸ προνόμιο τῆς παρρησίας σας, ἡ ὁποία 35
6 ἔχει μεγάλη μισθαποδοσία. σᾶς χρειάζεται ὑπομονή, γιὰ νὰ κάνετε τὸ θέλημα τοῦ 36
7 θεοῦ καὶ νὰ κερδήσετε αὐτὸ ποὺ κρατᾶμε ὡς ὑπόσχεσι. *Ναί, λίγο ἀκόμη, πολὺ λίγο,* 37
κι αὐτὸς ποὺ ἔρχεται θὰ φτάσῃ καὶ δὲν θ' ἀργήσῃ. ὁ δὲ δικαιωμένος γιὰ τὴν πίστι 38
8 9 *του θὰ ἐπιζήσῃ.* καί· *Ἂν κάνῃ πίσω, δὲν τὸν ἐγκρίνει ἡ ψυχή μου.* ἐμεῖς ὅμως δὲν εἴ- 39
μαστε ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κάνουν πίσω γιὰ τὸ χαμό, ἀλλ' ἄνθρωποι πίστεως γιὰ διάσω-
σι ζωῆς.

14 1 Εἶναι δὲ ἡ πίστι αὐτὸ ποὺ κάνει ὑπαρκτὰ ἐκεῖνα ποὺ ἐλπίζονται, τὸ νὰ βλέπῃς 1 **11**
2 ἀποδεδειγμένως πράγματα ποὺ δὲν βλέπονται. καὶ βέβαια γιὰ πίστι μαρτυρήθηκαν 2
οἱ παλιότεροι.

3 Μὲ τὴν πίστι συλλαμβάνουμε τὸ πῶς δημιουργήθηκαν οἱ αἰῶνες μὲ τὸ λόγο τοῦ 3
θεοῦ, κι ὅτι αὐτὰ ποὺ βλέπουμε ἔχουν γίνει ἀπὸ ἀνύπαρκτα.

4 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἄβελ προσέφερε στὸ θεὸ περισσότερη θυσία ἀπὸ τὸν Κάιν, καὶ γι' 4
αὐτὴν μαρτυρήθηκε ὅτι εἶναι δίκαιος, καθὼς μαρτυροῦσε γιὰ τὰ δῶρα του ὁ ἴδιος ὁ
5 θεός· καὶ παρ' ὅλο ποὺ θανατώθηκε, ἱστορεῖται ἀκόμη χάρι στὴν πίστι του.

6 Γιὰ τὴν πίστι του ὁ Ἐνὼχ μετατέθηκε, ὥστε νὰ μὴ δῇ θάνατο, καὶ *δὲν βρισκό-* 5
7 *ταν, διότι ὁ θεὸς τὸν μετέθεσε.* πρὶν ἀπὸ τὴ μετάθεσί του ἔχει μαρτυρηθῆ ὅτι *εὐαρέ-* 6
8 *στησε τὸ θεό·* καὶ ἀσφαλῶς χωρὶς πίστι ἦταν ἀδύνατο νὰ εὐαρεστήσῃ· γιατὶ αὐτὸς
ποὺ προσέρχεται στὸ θεὸ πρέπει νὰ τὸν πιστεύῃ ὅτι ὑπάρχει κι ὅτι γίνεται μισθαπο-
δότης σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν ἀναζητοῦν.

9 Ἀπὸ πίστι ὁ Νῶε πῆρε ἀκουστικὴ ἀποκάλυψι γιὰ τὰ πράγματα ποὺ δὲν βλέπο- 7
νταν ἀκόμη, κι ἀφοῦ ὑπάκουσε, κατασκεύασε κιβωτὸ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς οἰκογε-
10 νείας του· μ' αὐτὴ τὴν κιβωτὸ καταδίκασε τὸν κόσμο κι ἔγινε κληρονόμος τῆς δι-
καιώσεως ποὺ δίνεται γιὰ τὴν πίστι.

11 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἀβραάμ, ὅταν κλήθηκε, ὑπάκουσε νὰ βγῇ στὸν τόπο ποὺ ἔμελλε νὰ 8
12 πάρῃ ὡς κληρονομία, καὶ βγῆκε, χωρὶς νὰ ξέρῃ καλὰ ποῦ πηγαίνει. ἀπὸ πίστι *κατοί-* 9
κησε ὡς πάροικος στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας σὰν σὲ ξένη, κατοικώντας σὲ σκηνὲς μαζὶ
13 μὲ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, τοὺς συγκληρονόμους τῆς ἴδιας ἐπαγγελίας· διότι 10
προσδοκοῦσε τὴν πόλι μὲ τὰ θεμέλια, τῆς ὁποίας τεχνίτης καὶ δημιουργὸς εἶναι ὁ θε-
14 ός. μὲ τὴν πίστι καὶ ἡ ἴδια ἡ Σάρρα ἀπέκτησε τὴ δυνατότητα νὰ τῆς ῥιζώσῃ σπέρμα 11
καὶ γέννησε πέρα ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς ἡλικίας της, ἐπειδὴ θεώρησε ἀξιόπιστο ἐκεῖνον
15 ποὺ τῆς ὑποσχέθηκε. γι' αὐτὸ κι ἀπὸ ἕναν, καὶ μάλιστα νεκρωμένο πλέον, γεννήθη- 12
καν πλῆθος *σὰν τὰ ἄστρα τ' οὐρανοῦ καὶ σὰν τὴν ἄμμο τὴν ἀναρίθμητη στὸ χεῖλος*
τῆς θαλάσσης.

16 Ὅλοι αὐτοὶ πέθαναν μὲ πίστι, χωρὶς ν' ἀποκομίσουν τὶς ἐπαγγελίες, ἀλλὰ μόνο 13
ποὺ τὶς εἶδαν καὶ τὶς χαιρέτησαν ἀπὸ μακριά, κι ὡμολόγησαν ὅτι εἶναι *ξένοι καὶ πα-*
17 18 *ρεπίδημοι στὴ χώρα.* αὐτοὶ ποὺ λὲν τέτοια δείχνουν ὅτι ἀναζητοῦν πατρίδα. κι ἂν 14 15
μὲν εἶχαν στὸ νοῦ τους ἐκείνη, ἀπὸ τὴν ὁποία βγῆκαν, θὰ εἶχαν καιρὸ νὰ ἐπιστρέ-
19 20 ψουν· στὴν περίπτωσι ὅμως αὐτὴ ὀρέγονται μιὰ ἀνώτερη, δηλαδὴ ἐπουράνια. γι' αὐ- 16
21 τὸ κι ὁ θεὸς δὲν ντρέπεται νὰ λέγεται θεός τους· διότι τοὺς ἑτοίμασε πόλι.

22 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἀβραάμ, ὅταν δοκιμαζόταν, προσέφερε θυσία τὸν Ἰσαάκ· καὶ προσέ- 17

φερε τὸ μονογενῆ του αὐτὸς ποὺ πῆρε τὶς ἐπαγγελίες καὶ ποὺ τοῦ εἶχε λεχθῆ ὅτι *Ἀπὸ*
23 *τὸν Ἰσαὰκ θὰ βγῇ σπέρμα ποὺ θὰ λέγεται δικό σου*· σκέφτηκε ὅτι ὁ θεὸς ἔχει δύναμι 18 19
ν' ἀναστήσῃ κι ἀπὸ τοὺς νεκρούς· γι' αὐτὸ καὶ τὸν ξαναπῆρε μετὰ ἀπὸ κατάθεσι.
24 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰσαὰκ ἔδωσε εὐλογία σχετικὴ μὲ τὰ μέλλοντα στὸν Ἰακὼβ καὶ στὸν 20
Ἠσαῦ.
25 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰακὼβ πεθαίνοντας εὐλόγησε τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς γιοὺς τοῦ Ἰω- 21
σήφ, καὶ *προσκύνησε στὸ ἄκρο τῆς ῥάβδου του.*
26 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰωσὴφ πεθαίνοντας μίλησε γιὰ τὴν ἔξοδο τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κι ἔδω- 22
σε ἐντολὲς γιὰ τὰ ὀστᾶ του.
27 Ἀπὸ πίστι, ὅταν γεννήθηκε ὁ Μωϋσῆς, τὸν ἔκρυψαν οἱ γονεῖς του τρεῖς μῆνες, 23
γιατὶ *εἶδαν χαριτωμένο* τὸ παιδί, καὶ δὲν φοβήθηκαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.
28 Ἀπὸ πίστι ὁ Μωϋσῆς *ὅταν μεγάλωσε,* ἀπαρνήθηκε τὸ νὰ λέγεται γιὸς τῆς θυγα- 24
29 τέρας τοῦ φαραώ, καὶ προτίμησε νὰ συγκακουχῆται μὲ τὸ λαὸ τοῦ θεοῦ μᾶλλον, πα- 25
30 ρὰ νὰ ἔχῃ ἐφήμερη ἀπόλαυσι ἁμαρτίας· γιατὶ θεώρησε πλοῦτο μεγαλείτερο ἀπὸ τοὺς 26
θησαυροὺς τῆς Αἰγύπτου τὴ ῥετσινιὰ τοῦ χρισμένου· διότι ἀπέβλεπε στὴ μισθαποδο-
31 σία. ἀπὸ πίστι ἐγκατέλειψε τὴν Αἴγυπτο, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τὸ θυμὸ τοῦ βασιλέως· 27
32 διότι καρτέρησε τὸν ἀόρατο σὰ νὰ τὸν ἔβλεπε. ἀπὸ πίστι ἔκανε τὸ πάσχα καὶ τὴν 28
πρόσχυσι τοῦ αἵματος, γιὰ νὰ μὴν ἀγγίξῃ τὰ πρωτότοκά τους ὁ ἐξολοθρευτής.
33 Ἀπὸ πίστι διάβηκαν σὰν ξηρὰ τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα, ποὺ ὅταν δοκίμασαν νὰ 29
τὴ διαβοῦν οἱ Αἰγύπτιοι, τοὺς κατάπιε.
34 Μὲ τὴν πίστι ἔπεσαν τὰ τείχη τῆς Ἰεριχώ, ὅταν κυκλώθηκε ἐπὶ ἑφτὰ ἡμέρες. 30
35 Γιὰ τὴν πίστι της ἡ Ῥαὰβ ἡ πόρνη δὲν πῆγε στὸ χαμὸ μαζὶ μ' ἐκείνους ποὺ ἀπεί- 31
θησαν, διότι δέχτηκε τοὺς κατασκόπους φιλικά.
36 Καὶ τί συνεχίζω νὰ διηγοῦμαι; δὲν θὰ μοῦ φτάσῃ ὁ χρόνος νὰ διηγοῦμαι γιὰ τὸ 32
Γεδεών, τὸ Βαρὰκ καὶ τὸ Σαμψὼν καὶ τὸν Ἰεφθάε, τὸ Δαυῒδ καὶ τὸ Σαμουὴλ καὶ
37 τοὺς προφῆτες, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν πίστι κατανίκησαν βασιλεῖες, ἐπιτέλεσαν πράξεις 33
38 δικαιοσύνης, ἐπέτυχαν ἐκπλήρωσι ἐπαγγελιῶν, *ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβησαν* 34
δύναμι φωτιᾶς, γλύτωσαν ἀπὸ τὴν κόψι τοῦ σπαθιοῦ, ἀπὸ ἀνίσχυροι ἔγιναν ἰσχυροί,
39 ὑπερίσχυσαν στὸν πόλεμο, ἔτρεψαν σὲ φυγὴ παρατάξεις ἐχθρῶν· γυναῖκες ξαναπῆ- 35
40 ραν τοὺς νεκρούς των μὲ ἀνάστασι· ἄλλοι πάλι πέθαναν δεμένοι κι ἀγκριστρωμένοι
σὲ μαδέρι, χωρὶς νὰ περιμένουν ὅτι θὰ γλυτώσουν, κι αὐτὸ γιατὶ ἤθελαν νὰ ἐπιτύ-
41 χουν μιὰ ἀνώτερη ζωὴ ἀναστάσεως· ἄλλοι δοκίμασαν ἐμπαιγμοὺς καὶ μαστιγώσεις, 36
42 κι ἐπὶ πλέον δεσμὰ καὶ φυλακή· λιθοβολήθηκαν, πριονίστηκαν, πέρασαν δοκιμασίες, 37
43 θανατώθηκαν μὲ φονικὸ μαχαίρι, περιπλανήθηκαν ντυμένοι μὲ προβειές, μὲ γιδήσια
δέρματα, στερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, πράγματα γιὰ τὰ ὁποῖα ὁ κόσμος 38
44 δὲν ἦταν ἄξιος, περιπλανώμενοι στὶς ἐρημιὲς καὶ στὰ βουνὰ καὶ στὰ σπήλαια καὶ
στὶς τρῦπες τῆς γῆς.
45 Κι αὐτοὶ ὅλοι, ἂν καὶ μαρτυρήθηκαν γιὰ τὴν πίστι τους, δὲν ἀπήλαυσαν τὴν ἐκ- 39
46 πλήρωσι τῆς ἐπαγγελίας τοῦ θεοῦ, ἐπειδὴ ὁ θεὸς πρόβλεψε κάτι ἀνώτερο γιὰ μᾶς, 40
γιὰ νὰ μὴν τελειωθοῦν χωρὶς ἐμᾶς.
15 1 Λοιπὸν κι ἐμεῖς, μ' ἕνα τόσο μεγάλο νέφος μαρτύρων νὰ μᾶς περιβάλλῃ, ἂς πα- 1 **12**
ρατήσουμε κάθε ἔπαρσι καὶ τὴν εὐπερίστατη ἁμαρτία κι ἂς τρέχουμε μὲ ὑπομονὴ
2 στὸν ἀγῶνα δρόμου ποὺ ἀνοίγεται μπροστά μας, ἔχοντας στηλωμένα τὰ μάτια μας 2
στὸν ἀρχηγὸ τῆς πίστεως καὶ τελειωτὴ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος ἀντὶ γιὰ τὴ χαρὰ ποὺ εἶχε
μπροστά του ὑπέμεινε σταυρό, περιφρονώντας τὴν ἀτίμωσι, καὶ κάθισε στὰ δεξιὰ
3 τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ. ἀναλογιστῆτε ἐκεῖνον ποὺ ὑπέμεινε τέτοια ἀντιλογία τῶν ἁ- 3
μαρτωλῶν ἐναντίον του, γιὰ νὰ μὴν ἀποκάμετε ψυχικὰ καὶ παραλύσετε.
16 1 Δὲν φτάσατε ἀκόμη μέχρι αἵματος στὴ μάχη σας κατὰ τῆς ἁμαρτίας, καὶ λησμο- 4 5
νήσατε κιόλας τὴν παραίνεσι, ποὺ σᾶς μιλάει ὡς γιούς·

2 *Γιέ μου, μὴν παραμελῆς τὴν παιδεία τοῦ Κυρίου*
καὶ μὴν ἀποκάμνῃς, ὅταν αὐτὸς σὲ ἐλέγχῃ.
3 *ὅποιον ἀγαπάει ὁ Κύριος, τὸν παιδεύει,* 6
καὶ μαστιγώνει κάθε γιὸ ποὺ δέχεται γιὰ δικό του.

4 ἂν ὑπομένετε *παιδεία,* ὁ θεὸς σᾶς μιλάει ὡς *γιούς.* ποιός *γιὸς* ὑπάρχει ποὺ δὲν τὸν 7
5 *παιδεύει* ὁ πατέρας του; ἂν ὅμως εἶστε χωρὶς *παιδεία,* ποὺ τὴ δοκιμάζουν ὅλοι, εἶ- 8
6 στε ἀσφαλῶς νόθοι καὶ ὄχι *γιοί.* ἐξ ἄλλου τοὺς μὲν σαρκικοὺς πατέρες μας τοὺς εἴ- 9
χαμε παιδευτάς, καὶ τοὺς ντρεπόμασταν· δὲν θὰ ὑποταχτοῦμε πολὺ περισσότερο
7 στὸν πνευματικό μας πατέρα, γιὰ νὰ ζήσουμε; διότι ἐκεῖνοι μᾶς παίδευαν γιὰ λίγα 10
χρόνια καὶ ὅπως τοὺς κατέβαινε, ἐνῷ αὐτὸς πρὸς τὸ συμφέρον μας, γιὰ νὰ γίνουμε
8 κοινωνοὶ τῆς ἁγιότητός του. ἀλλὰ καὶ κάθε παιδεία, ὅταν ἀσκῆται βέβαια, δὲν φαί- 11
νεται νὰ εἶναι εὐχάριστη, ἀλλὰ δυσάρεστη, ἔπειτα ὅμως ἀποδίδει στοὺς γυμνασμέ-
9 νους μ' αὐτὴ εὐχάριστο καρπὸ δικαιώσεως. γι' αὐτὸ *ἀνορθώστε τὰ χαλαρωμένα χέ-* 12
ρια καὶ τὰ παραλυμένα γόνατα, καὶ

τρέξτε μὲ τὰ πόδια σὲ κινήσεις σωστές,

10 11 γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἡ κουτσαμάρα ἐξάρθρωσι, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ γιατρευτῇ. ἐπιδιώκετε κα- 13 14
12 λὲς σχέσεις μὲ ὅλους, ἐπιδιώκετε καὶ τὸν ἁγιασμό σας, γιατὶ χωρὶς αὐτὸν δὲν θὰ δῇ 15
13 τὸν Κύριο κανείς· τὰ μάτια σας τέσσερα μήπως κανεὶς μένῃ πίσω στὴν ἐπιδίωξι τῆς
14 χάριτος τοῦ θεοῦ· *μήπως κανένα φαρμακερὸ φυντάνι φυτρώνῃ καὶ ψηλώνῃ κι ἐνο-* 16
χλῇ, κι ἀπ' αὐτὸ μολυνθοῦν πολλοί· μήπως εἶναι κανεὶς πόρνος ἢ σὰν τὸν Ἠσαῦ ἀνίε-
15 ρος, ὁ ὁποῖος *πούλησε τὰ πρωτοτόκιά* του γιὰ ἕνα φαγητό. ξέρετε φυσικὰ ὅτι ἔπειτα, 17
16 θέλοντας νὰ κληρονομήσῃ τὴν εὐλογία, ἀποδοκιμάστηκε· διότι δὲν μπόρεσε ν' ἀλλά-
ξῃ τὴ γνώμη τοῦ πατέρα του, παρ' ὅλο ποὺ τὸ ζητοῦσε ἀπεγνωσμένα μὲ δάκρυα.

17 1 Δὲν προσήλθατε σὲ ὄρος χειροπιαστὸ καὶ *φλεγόμενο μὲ φωτιὰ* καὶ σὲ *γνόφο* καὶ 18
2 *σκοτάδι* καὶ *θύελλα* καὶ *ἦχο σάλπιγγος* καὶ *φωνὴ λόγων,* –ἐκεῖνοι ποὺ τ' ἄκουσαν 19
3 αὐτὰ παρακάλεσαν νὰ μὴ συνεχιστῇ ὁ πρὸς αὐτοὺς λόγος, διότι δὲν ἄντεχαν τὴν 20
4 προειδοποίησι *Κι ἂν ἄγριο ζῷο ἀγγίξῃ τὸ βουνό, θὰ λιθοβοληθῇ·* κι ἦταν τόσο φο- 21
βερὸ τὸ φαντασμαγορικὸ ἐκεῖνο θέαμα! ὁ Μωϋσῆς εἶπε· *Εἶμαι φοβισμένος κι ἔντρο-*
5 *μος!–,* ἀλλὰ προσήλθατε στὸ ὄρος Σιὼν καὶ στὴν πόλι τοῦ θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ, στὴν 22
6 Ἰερουσαλὴμ τὴν ἐπουράνια καὶ στὶς στρατιὲς τῶν ἀγγέλων, σὲ πανήγυρι καὶ συνέ- 23
λευσι πρωτοτόκων πολιτογραφημένων στοὺς οὐρανοὺς καὶ σὲ θεὸ κριτὴ τῶν ὅλων,
7 8 σὲ πνεύματα δικαίων τετελειωμένων, σὲ μεσίτη διαθήκης νέας, τὸν Ἰησοῦ, σὲ αἷμα 24
9 καθαρτηρίου ῥαντισμοῦ ποὺ *μιλάει* ἀνώτερα ἀπὸ *τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ.* κυττᾶτε μὴν ἀ- 25
πομακρυνθῆτε ἀπ' αὐτὸν ποὺ σᾶς μιλάει. ἂν ἐκεῖνοι, ὅταν ζήτησαν ν' ἀπομακρυν-
θοῦν ἀπὸ τὸν ἐπίγειο ποὺ τοὺς μιλοῦσε, δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν ξεφύγουν, πολὺ περισ-
σότερο δὲν ξεφεύγουμε ἐμεῖς, ὅταν τὸν ἀποστρεφόμαστε, ἐκεῖνον ποὺ μᾶς μιλάει ἀ-
10 πὸ τοὺς οὐρανούς. αὐτουνοῦ ἡ φωνὴ τράνταξε τότε τὴ γῆ, γιὰ τώρα δὲ τὸ ἔχει βάλει 26
11 ῥήτρα λέγοντας· *Ἀκόμη μιὰ φορὰ θὰ σείσω ὄχι μόνο τὴ γῆ ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανό.* τὸ 27
δὲ *ἀκόμη μιὰ φορὰ* δηλώνει τὴν ἀνατροπὴ αὐτῶν ποὺ ξεκουνιοῦνται ὡς πράγματα
12 φτιαχτά, γιὰ νὰ μείνουν μόνο τὰ ἀσάλευτα. γι' αὐτὸ ἂς εἴμαστε εὐγνώμονες ποὺ πα- 28
ραλαμβάνουμε μιὰ βασιλεία ἀσάλευτη, καὶ μ' αὐτὴ τὴν εὐγνωμοσύνη νὰ λατρεύουμε
13 τὸ θεὸ ἔτσι ποὺ νὰ τὸν εὐαρεστοῦμε, μὲ σέβας καὶ ὑπακοή· ἄλλωστε *ὁ θεός μας εἶναι* 29
φωτιὰ ποὺ κατακαίει.

18 1 Ἡ φιλαδελφία νὰ συνεχίζεται· τὴ φιλοξενία νὰ μὴν τὴν ξεχνᾶτε· γιατὶ μ' αὐτὴ 1 2 **13**
κάποιοι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, φιλοξένησαν ἀγγέλους.
2 Νὰ θυμᾶστε τοὺς φυλακισμένους σὰ συμφυλακισμένοι, ἐκείνους ποὺ κακουχοῦ- 3
νται, σὰν ἄνθρωποι ποὺ εἶστε κι οἱ ἴδιοι μὲ σῶμα.

3 Ὁ γάμος νὰ εἶναι σεβαστὸς σὲ ὅλα καὶ ἡ πρᾶξι τοῦ κρεβατιοῦ ἀμόλυντη· τοὺς 4
δὲ πόρνους καὶ τοὺς μοιχοὺς ὁ θεὸς θὰ τοὺς τιμωρήσῃ.
4 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος σας, ν' ἀρκῆστε σ' ὅσα ἔχετε διότι ὁ ἴδιος εἶπε· 5
Δὲν θὰ σ' ἀφήσω καὶ δὲν θὰ σ' ἐγκαταλείψω.
5 ἔτσι καὶ σεῖς μὲ θάρρος νὰ λέτε· 6
Βοηθός μου ὁ Κύριος, καὶ δὲν φοβοῦμαι·
τί μπορεῖ νὰ μοῦ κάνῃ ἕνας ἄνθρωπος;
6 Νὰ θυμᾶστε τοὺς προϊσταμένους σας, οἱ ὁποῖοι σᾶς κήρυξαν τὸ λόγο τοῦ θεοῦ· 7
νὰ ἐξετάζετε ποῦ τοὺς ὁδηγεῖ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς των καὶ νὰ μιμῆστε τὴν πίστι τους.
7 8 Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἴδιος χθὲς καὶ σήμερα καὶ στοὺς αἰῶνες. μὴν παρασύ- 8 9
9 ρεστε ἀπὸ διδαχὲς παρδαλὲς καὶ ἀλλόκοτες. καλὸ εἶναι τὸ φρόνημα νὰ στερεώνεται
μὲ τὴ χάρι, κι ὄχι μὲ τὰ φαγητά· ὅσοι πολιτεύτηκαν βασισμένοι σ' αὐτά, δὲν ὠφελή-
10 θηκαν. ἔχουμε θυσιαστήριο ἀπὸ τὸ ὁποῖο δὲν ἔχουν ἐξουσία νὰ φᾶν ἐκεῖνοι ποὺ λα- 10
11 τρεύουν στὴ σκηνή. διότι τὰ σώματα τῶν ζῴων, τῶν ὁποίων *τὸ αἷμα προσφέρεται ὑ-* 11
πὲρ ἁμαρτιῶν μέσα στὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, *κατακαίονται ἔξω ἀπὸ τὴ στρατο-*
12 *πεδία·* γι' αὐτὸ κι ὁ Ἰησοῦς, προκειμένου ν' ἁγιάσῃ τὸ λαὸ μὲ τὸ αἷμα του, ἔπαθε *ἔ-* 12
13 *ξω* ἀπὸ τὴν πύλι. ἂς βγοῦμε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν *ἔξω ἀπὸ τὴ στρατοπεδία* ἔχοντας ἐ- 13
14 πάνω μας τὴ ῥετσινιά του· διότι ἐδῶ δὲν ἔχουμε πόλι μόνιμη, ἀλλὰ λαχταροῦμε τὴ 14
15 μέλλουσα. μέσῳ αὐτοῦ λοιπὸν *ἂς προσφέρουμε* πάντοτε *θυσία δοξολογίας* στὸ θεό, 15
δηλαδὴ *καρπὸ χειλέων* ποὺ νὰ ὁμολογοῦν τὸ ὄνομά του.
16 Καὶ νὰ μὴν ξεχνᾶτε τὴν ἀγαθοεργία καὶ τὴ μετάδοσι τῶν ἀγαθῶν· μὲ τέτοιες θυ- 16
σίες εὐαρεστεῖται ὁ θεός.
17 Πειθαρχεῖτε στοὺς προϊσταμένους σας καὶ ὑπακοῦτε· διότι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν γιὰ 17
18 τὶς ψυχές σας μὲ τὴ συνείδησι ὅτι θ' ἀποδώσουν λογαριασμό· γιὰ νὰ τὸ κάνουν αὐτὸ
μετὰ χαρᾶς καὶ χωρὶς ν' ἀναστενάζουν· αὐτὸ τὸ τελευταῖο δὲν σᾶς συμφέρει.
19 Προσεύχεστε γιὰ μᾶς· εἴμαστε πεπεισμένοι ὅτι ἔχουμε τὴ συνείδησι καθαρή, κα- 18
20 θὼς θέλουμε νὰ ἔχουμε καλὴ διαγωγὴ σὲ ὅλα. καὶ πιὸ πολὺ σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ κά- 19
νετε αὐτό, γιὰ ν' ἀποκατασταθῶ γιὰ σᾶς τὸ ταχύτερο.
19 1 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, αὐτὸς ποὺ *μὲ αἷμα διαθήκης αἰώνιας* ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς 20
2 νεκροὺς *τὸν ποιμένα τῶν προβάτων* τὸ μεγάλο, τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ, νὰ σᾶς ἐκγυ- 21
μνάσῃ σὲ κάθε καλὸ ἔργο, ὥστε νὰ κάνετε τὸ θέλημά του, κάνοντας ὁ ἴδιος μὲ σᾶς
3 αὐτὸ ποὺ τοῦ ἀρέσει διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὸν ὁποῖο ἀνήκει ἡ δόξα
στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
20 1 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, ἀνεχθῆτε τὸ λόγο τοῦ στηριγμοῦ· σᾶς γράφω ἄλλω- 22
στε μὲ λίγα λόγια.
2 Μάθετε ὅτι ὁ ἀδελφὸς Τιμόθεος ξεκίνησε· ἂν φτάσῃ ἐδῶ γρήγορα, μαζί του θὰ 23
ἔρθω νὰ σᾶς δῶ.
3 Χαιρετήστε ὅλους τοὺς προϊσταμένους σας καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους. 24
4 Σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἀπὸ τὴν Ἰταλία.
5 Ἡ χάρι μὲ ὅλους σας. 25

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

1 1 Παῦλος, δοῦλος τοῦ θεοῦ κι ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν πίστι τῶν ἐκλε- 1 **1**
ἐκτῶν τοῦ θεοῦ καὶ στὴν ἐπίγνωσι τῆς ἀληθείας ποὺ περιέχεται στὴν εὐσέβεια καὶ πε- 2
2 ριέχει ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου, τὴν ὁποία ζωὴ ὑποσχέθηκε πρὶν ἀπὸ αἰῶνες ὁ θεὸς ποὺ
δὲν λέει ψέμματα, φανέρωσε δὲ σὲ καιροὺς ποὺ ὥρισε ὁ ἴδιος τὸ λόγο του μὲ κήρυγ- 3
3 μα, ποὺ ἐμπιστεύθηκε σ' ἐμένα μὲ πρόσταγμά του ὁ σωτήρας μας θεός· πρὸς τὸν Τί- 4
4 το τὸ γνήσιο ὡς πρὸς τὴν κοινή μας πίστι τέκνο μου· χάρι ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ
πατέρα καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστὸ τὸ σωτῆρα μας.

2 1 Γι' αὐτὸ σὲ ἄφησα στὴν Κρήτη, γιὰ νὰ ἐπιδιορθώσῃς τὶς ἐλλείψεις καὶ νὰ ἐγκα- 5
2 ταστήσῃς σὲ κάθε πόλι πρεσβυτέρους μὲ τὶς προδιαγραφὲς ποὺ σοῦ ὥρισα ἐγώ· ἂν 6
εἶναι κανεὶς ἀκατηγόρητος, μιᾶς γυναικὸς ἄντρας, ποὺ νἄχῃ τέκνα πιστὰ τὰ ὁποῖα
3 δὲν βαρύνονται μὲ κατηγορία ἀσωτίας καὶ δὲν εἶναι ἀνυπότακτα. διότι ὁ ἐπίσκοπος, 7
ὡς διαχειριστὴς τοῦ θεοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἀκατηγόρητος, μὴ ἐγωπαθής, μὴ ὀργίλος,
μὴ μέθυσος, μὴ ἄνθρωπος ποὺ σηκώνει χέρι καὶ χτυπάει, μὴ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει κερ-
4 δήσει ἀπὸ αἰσχρὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ φιλόξενος, φιλάγαθος, μυαλωμένος, δίκαιος, ἁ- 8
5 γνός, ἐγκρατής, κρατούμενος καλὰ ἀπὸ τὸν ἀξιόπιστο λόγο τῆς διδαχῆς μας γιὰ νὰ 9
μπορῇ καὶ νὰ στηρίζῃ μὲ τὴν ὑγιῆ διδασκαλία καὶ νὰ ἐλέγχῃ αὐτοὺς ποὺ ἀντιλέ-
γουν.

3 1 Διότι ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι, φρεναπάτες, καὶ πάρα 10
2 πολὺ οἱ ἐκ περιτομῆς· κι αὐτοὺς πρέπει νὰ τοὺς βουλώνουν τὸ στόμα· γιατὶ αὐτοὶ ἀ- 11
νατρέπουν ὁλόκληρες οἰκογένειες διδάσκοντας πράγματα ἄπρεπα γιὰ ἕνα κέρδος 12
3 αἰσχρό. εἶπε κάποιος ἀπ' αὐτοὺς προφήτης δικός τους·

4 *Οἱ Κρῆτες πάντα ψεῦτες, θηρία κακά, γαστρίμαργοι ἀργόσχολοι.*

5 ἡ μαρτυρία αὐτὴ εἶναι ἀληθινή. γι' αὐτὸ τὸ λόγο νὰ τοὺς ἐλέγχῃς ἀπότομα, γιὰ νὰ ὑ- 13
6 γιαίνουν στὴν πίστι, καὶ νὰ μὴ χαζεύουν σὲ ἰουδαϊκοὺς μύθους καὶ σ' ἐντολὲς ἀν- 14
7 θρώπων ποὺ ἀποστρέφονται τὴν ἀλήθεια. γιὰ τοὺς καθαροὺς εἶναι καθαρὰ τὰ πά- 15
ντα· γιὰ τοὺς μιασμένους ὅμως καὶ γιὰ τοὺς ἀπίστους δὲν ὑπάρχει τίποτε καθαρό,
8 ἀλλ' αὐτῶν ἔχει μιανθῆ καὶ ἡ νοοτροπία καὶ ἡ συνείδησι. ὁμολογοῦν ὅτι παραδέ- 16
χονται θεό, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔργα τους τὸν ἀρνοῦνται, γιατὶ εἶναι σιχαμεροὶ καὶ ἀπειθεῖς
καὶ ἄχρηστοι γιὰ κάθε καλὸ ἔργο.

4 1 Σὺ ὅμως κήρυττε αὐτὰ ποὺ πρέπουν στὴν ὑγιαίνουσα διδασκαλία. 1 **2**
2 Οἱ πρεσβῦτες νὰ εἶναι ἀπὸ κρασὶ νηφάλιοι, σεμνοί, σώφρονες, νὰ ὑγιαίνουν 2
στὴν πίστι, στὴν ἀγάπη, στὴν ὑπομονή.
3 Οἱ πρεσβύτιδες ἐπίσης ἱεροπρεπεῖς μ' ἐνδυμασία πλήρους καλύψεως, ὄχι ἀπ' αὐ- 3
4 τὲς ποὺ διαβάλλουν, ὄχι ὑποδουλωμένες στὸ πολὺ κρασί, καλοδασκάλες γιὰ νὰ σω- 4
φρονίζουν τὶς νέες διδάσκοντάς τις ν' ἀγαποῦν τοὺς ἄντρες των καὶ τὰ παιδιά τους,
5 νὰ εἶναι μυαλωμένες, ἁγνές, σπιτάρες, ἀγαθές, ὑποταγμένες στοὺς ἄντρες των, γιὰ 5
νὰ μὴν κακολογῆται ὁ λόγος τοῦ θεοῦ.
6 Τοὺς νέους ἐπίσης νὰ τοὺς προτρέπῃς νὰ σωφρονοῦν, προσφέροντας τὸν ἑαυτό 6 7
7 σου σὲ ὅλα ὑπόδειγμα καλῶν ἔργων· στὴ διδασκαλία νἄχῃς ἀδιαφθορία, σεμνότητα,
8 ἁγνότητα, λόγο ὑγιῆ, ἀκατηγόρητο, ὥστε ὁ ἀντίθετος, μὴ ἔχοντας νὰ πῇ γιὰ μᾶς τί- 8
ποτε τὸ φαῦλο, νὰ εἶναι ἄτολμος.

9 Οἱ δοῦλοι νὰ ὑποτάσσωνται στοὺς κυρίους των, νὰ εἶναι σ' ὅλα εὐάρεστοι, νὰ 9
10 μὴν εἶναι ἀντιρρησίες, μήτε κλέφτες, ἀλλὰ νὰ δείχνουν ὅλη τὴν καλή τους πιστότη- 10
τα, γιὰ νὰ στολίζουν σὲ ὅλα τὴ διδασκαλία τοῦ σωτῆρος μας θεοῦ.

5 1 2 Διότι ἐμφανίστηκε ἡ χάρι τοῦ θεοῦ ἡ σωτήρια γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ 11 12
μᾶς διδάσκει ν' ἀπαρνηθοῦμε τὴν ἀσέβεια καὶ τὶς κοσμικὲς ἐπιθυμίες, καὶ νὰ ζήσου-
3 με στὸν τωρινὸ αἰῶνα σωφρόνως δικαίως καὶ εὐσεβῶς, προσμένοντας πότε νὰ ἐκ- 13
πληρωθῇ τὸ μακάριο ἐκεῖνο ποὺ ἐλπίζουμε καὶ πότε νὰ ἐμφανιστῇ ἡ δόξα τοῦ μεγά-
4 λου θεοῦ καὶ σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος προσέφερε γιὰ μᾶς τὸν ἑαυτό 14
του, γιὰ νὰ μᾶς ἐξαγοράσῃ μὲ λύτρα ἀπὸ τὴν ἀνομία καὶ νὰ μᾶς κάνῃ καθαροὺς γιὰ
5 τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ μᾶς ἔχῃ λαὸ δικό του, ποὺ νἄχῃ ζῆλο γιὰ καλὰ ἔργα. αὐτὰ νὰ 15
κηρύττῃς καὶ νὰ συμβουλεύῃς καὶ νὰ ἐλέγχῃς μὲ κάθε ἐπιταγή· μὴν ἐπιτρέπῃς σὲ κα-
6 νέναν νὰ σὲ περιφρονῇ. θύμιζέ τους νὰ ὑποτάσσωνται σὲ ἀρχὲς καὶ ἐξουσίες, νὰ πει- 1 **3**
7 θαρχοῦν, νὰ εἶναι ἕτοιμοι γιὰ κάθε καλὸ ἔργο, νὰ μὴ βρίζουν κανέναν, νὰ εἶναι ἄμα- 2
χοι, ἐπιεικεῖς, νὰ δείχνουν κάθε πρᾳότητα πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

6 1 Διότι ἤμασταν κάποτε κι ἐμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανεμένοι, δοῦλοι σὲ παρδα- 3
λὲς ἐπιθυμίες καὶ ἡδονές, ζούσαμε μέσα στὴν κακία καὶ στὸ φθόνο, ἀποκρουστικοί,
2 μισούσαμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. ὅταν ὅμως ἐμφανίστηκε ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ φιλανθρωπία 4
3 τοῦ σωτῆρος μας θεοῦ, ὄχι γιὰ ἔργα δικαιοσύνης ποὺ κάναμε ἐμεῖς, ἀλλ' ἀπὸ τὸ δι- 5
κό του ἔλεος, μᾶς ἔσωσε μὲ λουτρὸ ἀναγεννήσεως καὶ ἀνακαινισμοῦ ποὺ πετυχαίνει
4 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο, τὸ ὁποῖο σκόρπισε ἐπάνω μας πλούσια μέσῳ τοῦ σωτῆρος μας Ἰη- 6
5 σοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε μὲ τὴ χάρι ἐκείνου καὶ νὰ γίνουμε κληρονόμοι σὲ 7
ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. ὁ λόγος αὐτὸς ἀξίζει νὰ τὸν πιστεύουμε.

7 1 Θέλω δὲ νὰ σὲ βεβαιώσω καὶ γιὰ τὰ ἑξῆς. αὐτοὶ ποὺ πίστευσαν στὸ θεὸ νὰ φρο- 8
ντίζουν νὰ πρωτοστατοῦν σὲ καλὰ ἔργα. αὐτὰ εἶναι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα στοὺς ἀν-
2 θρώπους. ἀπὸ μωρὲς δὲ συζητήσεις καὶ γενεαλογίες καὶ καυγᾶδες καὶ νομικὲς διαμά- 9
3 χες κρατήσου μακριά· εἶναι ἀνωφελεῖς καὶ μάταιες. αἱρετικὸ ἄνθρωπο μετὰ μία καὶ 10
4 δεύτερη νουθεσία παράτα τον, γιατὶ νὰ ξέρῃς ὅτι ὁ τέτοιος εἶναι διεστραμμένος καὶ 11
ἁμαρτάνει ἀφοῦ ἔχει καταδικάσει τὸν ἑαυτό του ὁ ἴδιος.

8 1 Ὅταν σοῦ στείλω τὸν Ἀρτεμᾶ ἢ τὸν Τύχικο, ἔλα γρήγορα σ' ἐμένα στὴ Νικόπο- 12
2 λι· ἐκεῖ ἀποφάσισα νὰ περάσω τὸ χειμῶνα. τὸ Ζηνᾶ τὸ νομικὸ καὶ τὸν Ἀπολλὼ πρό- 13
3 πεμψέ τους μὲ πολλὴ φροντίδα, ὥστε νὰ μὴν τοὺς λείπῃ τίποτε. νὰ μαθαίνουν δὲ καὶ 14
οἱ δικοί μας νὰ πρωτοστατοῦν σὲ καλὰ ἔργα γιὰ τὶς ἀπαραίτητες ἀνάγκες, γιὰ νὰ
4 μὴν εἶναι ἄκαρποι. σὲ χαιρετοῦν ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου. χαιρέτα αὐτοὺς ποὺ μᾶς 15
5 ἀγαποῦν ἐν πίστει. ἡ χάρι μὲ ὅλους σας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄

1 1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ πρόσταγμα τοῦ θεοῦ σωτῆρος μας καὶ τοῦ 1 **1**
2 Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος μας, στὸν Τιμόθεο τὸ γνήσιο ἐν πίστει τέκνο 2
μου· χάρι ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα μας καὶ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ τὸν Κύριό μας.
2 1 Καθὼς σὲ παρακάλεσα, ὅταν ἐρχόμουν πρὸς τὴ Μακεδονία, νὰ παραμείνῃς κι 3
2 ἄλλο στὴν Ἔφεσο, γιὰ νὰ παραγγείλῃς σὲ μερικοὺς νὰ μὴ διδάσκουν ἄλλες διδα-
3 σκαλίες, καὶ νὰ μὴ χάσκουν σὲ μύθους καὶ γενεαλογίες ἀπέραντες, οἱ ὁποῖες προκα- 4
λοῦν συζητήσεις περισσότερο παρὰ συνιστοῦν τὴν ἐν πίστει διαχείρισι τοῦ θεοῦ· ὁ 5
δὲ ἀπώτερος σκοπὸς τῆς παραγγελίας εἶναι ἀγάπη ἀπὸ καθαρὴ καρδιὰ κι ἀπὸ ἀγα-
4 θὴ συνείδησι κι ἀπὸ ἀνυπόκριτη πίστι, πράγματα στὰ ὁποῖα κάποιοι ἀστόχησαν, κι 6
5 ἐκτράπηκαν σὲ ματαιολογία, θέλοντας νὰ εἶναι νομοδιδάσκαλοι, ἐνῷ δὲν καταλα- 7
6 βαίνουν οὔτε αὐτὰ ποὺ λὲν οὔτε γιὰ ποιά βεβαιώνουν μὲ σιγουριά. ξέρουμε δὲ ὅτι ὁ 8
7 Νόμος εἶναι καλός, ἂν κανεὶς τὸν χρησιμοποιῇ νομίμως, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν του τοῦ- 9
το, ὅτι Νόμος δὲν ὑπάρχει γιὰ τὸν δίκαιο, ἀλλὰ γιὰ τοὺς παρανόμους κι ἀνυποτά-
κτους, τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλούς, τοὺς ἀνοσίους καὶ βεβήλους, τοὺς πατροκτό-
8 νους καὶ μητροκτόνους, τοὺς ἀνθρωποκτόνους, τοὺς πόρνους, τοὺς ἀρσενοκοῖτες, 10
τοὺς ἀπαγωγεῖς καὶ δουλεμπόρους, τοὺς ψεῦτες, τοὺς ἐπιόρκους, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶναι
9 ἀντίθετο πρὸς τὴν ὑγιαίνουσα διδασκαλία· αὐτὰ λέει τὸ εὐαγγέλιο τῆς δόξης τοῦ 11
μακαρίου θεοῦ τὸ ὁποῖο ἀνέλαβα ὡς ἔμπιστος ἐγώ.
3 1 Κι εὐγνωμονῶ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ τὸν Κύριό μας ποὺ μ' ἐνδυνάμωσε, διότι μὲ θε- 12
2 ώρησε ἔμπιστο, καὶ μ' ἔβαλε στὴ διακονία, ἐμένα ποὺ ἤμουν πρῶτα βλάσφημος καὶ 13
διώκτης καὶ κακοποιός. ἀλλὰ ἐλεήθηκα, ἐπειδὴ ὅ,τι ἔκανα τὸ ἔκανα ἀπὸ ἄγνοια, ὅ-
3 ταν δὲν πίστευα, μοῦ δόθηκε δὲ ὑπερπερισσὴ ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας μαζὶ μὲ πίστι 14
4 καὶ ἀγάπη τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἄξιος πίστεως καὶ κάθε ἀποδοχῆς ὁ λόγος ὅτι ὁ 15
Χριστὸς Ἰησοῦς ἦρθε στὸν κόσμο νὰ σώσῃ ἁμαρτωλούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρῶτος
5 εἶμαι ἐγώ· ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἐλεήθηκα, γιὰ νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σ' ἐμένα πρῶτον 16
ὅλη του τὴ μακροθυμία, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ πρότυπο γι' αὐτοὺς ποὺ μέλλουν νὰ πι-
6 στεύσουν σ' αὐτὸν γιὰ ζωὴ αἰώνια. στὸ δὲ βασιλέα τῶν αἰώνων, τὸν ἄφθαρτο, τὸν ἀ- 17
όρατο, τὸ μόνο σοφὸ θεό, τιμὴ καὶ δόξα στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
4 1 Αὐτὴ τὴν παραγγελία σοῦ καταθέτω ὡς παρακαταθήκη, παιδί μου Τιμόθεε, σύμ- 18
φωνα μὲ τὶς προφητεῖες ποὺ ὑποδεικνύουν ἐσένα, γιὰ νὰ στρατεύεσαι τὴν καλὴ
2 στρατεία μ' αὐτές, ἔχοντας πίστι καὶ ἀγαθὴ συνείδησι, τὴν ὁποία κάποιοι ἔκαναν πέ- 19
3 ρα, καὶ ναυάγησαν στὴν πίστι. τέτοιοι εἶναι ὁ Ὑμέναιος κι ὁ Ἀλέξανδρος, τοὺς ὁ- 20
ποίους παρέδωσα στὸ σατανᾶ, γιὰ νὰ μάθουν νὰ μὴ βλασφημοῦν.
5 1 Παρακαλῶ λοιπὸν πρῶτο ἀπ' ὅλα νὰ κάνῃς δεήσεις, προσευχές, παρακλήσεις, εὐ- 1 **2**
2 χαριστίες γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ ὅλους ὅσοι εἶναι σὲ θέ- 2
σεις ἐξέχουσες, γιὰ νὰ ζοῦμε ζωὴ ἤρεμη καὶ ἥσυχη μὲ κάθε εὐσέβεια καὶ σεμνότητα.
3 4 διότι αὐτὸ εἶναι καλὸ καὶ ἀποδεκτὸ ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος θεοῦ, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ 3 4
5 σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἔρθουν σ' ἐπίγνωσι τῆς ἀληθείας. διότι ἕνας εἶναι ὁ 5
6 θεός, ἕνας κι ὁ μεσίτης μεταξὺ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστός, ὁ Ἰησοῦς 6
ποὺ ἔδωσε τὸν ἑαυτό του λύτρο γιὰ ὅλους· αὐτὴ εἶναι ἡ μαρτυρία ποὺ δόθηκε στὸν
7 καιρό της· γιὰ τὴν ὁποία ὡρίστηκα ἐγὼ κήρυκας καὶ ἀπόστολος, –λέω τὴν ἀλήθεια 7
ἐν Χριστῷ, δὲν ψεύδομαι–, διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν στὴν πίστι καὶ στὴν ἀλήθεια.

6 Θέλω λοιπὸν νὰ προσεύχωνται οἱ ἄντρες σὲ κάθε τόπο, ὑψώνοντας χέρια ἁγνά, χωρὶς ὀργὴ κι ἀμφιβολία. καὶ οἱ γυναῖκες ἐπίσης μὲ κόσμια ἐνδυμασία πλήρους καλύψεως, νὰ στολίζωνται μὲ αἰδῶ καὶ σωφροσύνη, ὄχι μὲ χτενίσματα περίπλοκα ἢ χρυσὸ ἢ μαργαριτάρια ἢ πολυτελῆ ἐνδυμασία, ἀλλὰ μ' ἐκεῖνο ποὺ πρέπει στὶς γυναῖκες οἱ ὁποῖες λὲν ὅτι ἔχουν θεοσέβεια, μὲ καλὰ ἔργα. ἡ γυναίκα νὰ ἐθίζεται στὴν ἥσυχη ζωὴ μὲ κάθε ὑποταγή. δὲν ἐπιτρέπω δὲ σὲ γυναῖκα νὰ διδάσκῃ, οὔτε νὰ εἶναι ἀφέντρα ἀντρός, ἀλλὰ νὰ κάθεται ἥσυχα. διότι πρῶτος πλάστηκε ὁ Ἀδάμ, ἔπειτα ἡ Εὔα· καὶ ἀπατήθηκε ὄχι ὁ Ἀδάμ, ἀλλ' ἡ γυναίκα, ποὺ ἀπατήθηκε καὶ μπλέχτηκε στὴν παράβασι· θὰ σωθῇ δὲ μὲ τὴν τεκνογονία, ἂν μείνουν στὴν πίστι καὶ στὴν ἀγάπη καὶ στὸν ἁγιασμὸ μὲ σωφροσύνη. ὁ λόγος εἶναι ἄξιος πίστεως.

7 Ὅποιος ὀρέγεται ἐπισκοπή, ἐπιθυμεῖ ἔργο καλό. πρέπει λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος νὰ εἶναι ἀδιάβλητος, μιᾶς γυναικὸς ἄντρας, ἀπὸ κρασὶ νηφάλιος, μυαλωμένος, κόσμιος, φιλόξενος, ἱκανὸς νὰ διδάσκῃ, ὄχι μέθυσος, ὄχι ἄνθρωπος ποὺ σηκώνει χέρι καὶ χτυπάει, ὄχι ἄνθρωπος ποὺ ἔχει κερδήσει ἀπὸ αἰσχρὸ ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἐπιεικής, ἄμαχος, ἀφιλάργυρος, ἄνθρωπος ποὺ κουμαντάρει καλὰ τὸ σπίτι τὸ δικό του, ποὺ ἔχει τέκνα τὰ ὁποῖα τοῦ ὑποτάσσονται μὲ κάθε σεμνότητα· –γιατί, ἂν κανεὶς δὲν ξέρῃ νὰ διευθύνῃ τὸ σπίτι τὸ δικό του, πῶς θὰ διευθύνῃ ἐκκλησία θεοῦ;–, νὰ μὴν εἶναι νεόφυτος, γιὰ νὰ μὴν ἀλαζονευτῇ κι ἐμπέσῃ στὸ παράπτωμα ποὺ ἔπεσε ὁ διάβολος. πρέπει δὲ νὰ ἔχῃ καὶ καλὴ μαρτυρία ἀπὸ τοὺς ἔξω, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ στόχος σπιλωτικῆς καζούρας καὶ θήραμα παγίδας στημένης ἀπὸ τὸ διάβολο. οἱ διάκονοι ἐπίσης σεμνοί, ὄχι διπλοπρόσωποι, ὄχι ἐξαρτημένοι ἀπὸ τὸ κρασί, ὄχι ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν κερδήσει ἀπὸ αἰσχρὸ ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν τὸ μυστήριο τῆς πίστεως μὲ καθαρὴ συνείδησι. ἀλλὰ καὶ μὲ τέτοια προσόντα πρῶτα νὰ δοκιμάζωνται, κι ἔπειτα νὰ διακονοῦν, ἀφοῦ θἄχουν ἀποδειχτῆ ἀκατηγόρητοι. οἱ γυναῖκες των ἐπίσης νὰ εἶναι σεμνές, ὄχι ἀπὸ κεῖνες ποὺ διαβάλλουν, ἀπὸ κρασὶ νηφάλιες, πιστὲς σὲ ὅλα. οἱ διάκονοι νὰ εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄντρες, ἄνθρωποι ποὺ κουμαντάρουν καλὰ τὰ τέκνα τους καὶ τὰ σπίτια τους. διότι αὐτοὶ ποὺ διακόνησαν καλὰ ἐξασφαλίζουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους καλὸ βαθμὸ ὑπολήψεως καὶ πολλὴ παρρησία μέσα στὴν πίστι τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

8 Σοῦ τὰ γράφω αὐτὰ ἐλπίζοντας νὰ ἔρθω κοντά σου τὸ ταχύτερο· ἂν ὅμως ἀργήσω, νὰ ξέρῃς πῶς πρέπει νὰ πολιτεύεσαι μέσα στὸν οἶκο τοῦ θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐκκλησία θεοῦ ποὺ ζῇ, στῦλος καὶ βάσι τῆς ἀληθείας. καὶ ὁμολογουμένως τὸ μυστήριο τῆς εὐσεβείας εἶναι μέγα· *φανερώθηκε θεὸς μὲ σάρκα, δικαιώθηκε μὲ πνεῦμα, ἐμφανίστηκε στοὺς ἀγγέλους, κηρύχτηκε στοὺς ἐθνικούς,* πιστεύτηκε στὸν κόσμο, ἀναλήφτηκε μὲ δόξα.

9 Τὸ δὲ πνεῦμα λέει ῥητῶς ὅτι σὲ καιροὺς ὑστέρους θ' ἀποστατήσουν μερικοὶ ἀπὸ τὴν πίστι καὶ θὰ προσηλωθοῦν σὲ πνεύματα πλάνα καὶ διδασκαλίες δαιμονίων· θὰ εἶναι ὑποκριταὶ καὶ ψεῦτες, πωρωμένοι στὴ συνείδησί τους, θὰ ἐμποδίζουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ γαμοῦν, θὰ τοὺς ἐπιβάλλουν ν' ἀπέχουν ἀπὸ τρόφιμα ποὺ ὁ θεὸς τὰ ἔκανε γιὰ νὰ τὰ τρῶν οἱ πιστοὶ καὶ ὅσοι γνωρίζουν καλὰ τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ τὸν εὐχαριστοῦν. διότι κάθε κτίσμα τοῦ θεοῦ εἶναι καλό, καὶ κανένα δὲν εἶναι ἀπόβλητο, ὅταν τὸ παίρνῃ κανεὶς μ' εὐχαριστία· γιατὶ μὲ τὸ λόγο τοῦ θεοῦ καὶ τὴν παράκλησι ἁγιάζεται.

10 Αὐτὰ ὅταν τὰ συμβουλεύῃς στοὺς ἀδελφούς, θὰ εἶσαι καλὸς διάκονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ τρέφεσαι μὲ τοὺς λόγους τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ποὺ παρακολούθησες. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους ἀπόφευγέ τους, καὶ γύμναζε τὸν ἑαυτό σου στὴν εὐσέβεια· διότι ἡ σωματικὴ γυμνασία εἶναι ὠφέλιμη γιὰ λίγο, ἐνῷ ἡ εὐσέβεια εἶναι ὠφέλιμη γιὰ ὅλα, γιατὶ ἔχει ὑποσχέσεις ζωῆς τῆς τωρινῆς καὶ τῆς μελλούσης· ὁ λόγος ἄξιος πίστεως καὶ κάθε ἀποδοχῆς· γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ κο-

πιάζουμε καὶ θεωρούμαστε κορόιδα, ἐπειδὴ ἐλπίσαμε σὲ θεὸ ποὺ ζῇ, ποὺ εἶναι σωτήρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, πιὸ πολὺ τῶν πιστῶν.

11 1 2 Αὐτὰ νὰ παραγγέλλῃς καὶ νὰ διδάσκῃς. μὴν ἐπιτρέπῃς σὲ κανέναν νὰ περιφρο- 11 12
νῇ τὴ νεότητά σου, ἀλλὰ γίνε ὑπόδειγμα τῶν πιστῶν στὸ λόγο, στὴ διαγωγή, στὴν ἀ-
3 γάπη, στὸ πνεῦμα, στὴν πίστι, στὴν ἁγνότητα. μέχρι νἀρθῶ, πρόσεχε στὴν ἀνάγνω- 13
4 σι, στὴ στήριξι, στὴ διδασκαλία. μὴν ἀμελῇς τὸ χάρισμα ποὺ ἔχεις, τὸ ὁποῖο σοῦ δό- 14
5 θηκε μετὰ ἀπὸ προφητεία μὲ τὴν ἐπίθεσι τῶν χεριῶν τοῦ πρεσβυτερίου. αὐτὰ μελέ- 15
6 τα, σ' αὐτὰ μένε, γιὰ νὰ εἶναι ἡ προκοπή σου φανερὴ σὲ ὅλα. πρόσεχε ἐπιμελῶς τὸν 16
ἑαυτό σου καὶ τὴ διδασκαλία, κρατήσου ἐπίμονα σ' αὐτά· αὐτὸ ὅταν τὸ κάνῃς, θὰ
σώσῃς καὶ τὸν ἑαυτό σου καὶ αὐτοὺς ποὺ σ' ἀκοῦν.

12 1 Μεγαλείτερον σὲ ἡλικία μὴν ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρότρυνέ τον σὰν πατέρα, τοὺς 1 **5**
2 νεωτέρους σὰν ἀδελφούς, τὶς μεγαλείτερες σὰ μητέρες, τὶς νεώτερες σὰν ἀδερφὲς μὲ 2
κάθε ἁγνότητα.

13 1 2 Χῆρες τίμα τὶς ὄντως χῆρες. ἂν δὲ μιὰ χήρα ἔχῃ παιδιὰ ἢ ἐγγόνια, νὰ μάθουν νὰ 3 4
δείχνουν τὸ σεβασμό τους πρῶτα στὴν ἴδια τὴν οἰκογένειά τους καὶ ν' ἀνταποδί-
3 δουν τὸ ἀμοιβαῖο χρέος των στοὺς προγόνους των· διότι αὐτὸ εἶναι τὸ καλὸ καὶ τὸ
4 ἀποδεκτὸ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως χήρα κι ἀπομονωμένη ἔχει στηριγμένη τὴν 5
ἐλπίδα της στὸ θεὸ καὶ μένει προσηλωμένη νύχτα καὶ μέρα στὶς δεήσεις καὶ στὶς
5 6 προσευχές. ἡ δὲ ἀκόλαστη, ἂν καὶ ζῇ, εἶναι νεκρή. καὶ δίνε τους τὶς παραγγελίες αὐ- 6 7
7 τές, γιὰ νὰ εἶναι ἀδιάβλητοι. ἂν ὅμως κάποιος δὲν φροντίζῃ τοὺς δικούς του καὶ μά- 8
λιστα τοὺς σπιτικούς του, ἔχει ἀρνηθῆ τὴν πίστι καὶ εἶναι χειρότερος ἀπὸ ἄπιστο.

14 1 Χήρα νὰ ἐγγράφεται στὸν κατάλογο, ὅταν ἔχῃ γίνει ὄχι λιγώτερο ἀπὸ ἑξήντα ἐ- 9
2 τῶν, ἑνὸς ἀντρὸς γυναίκα, μαρτυρούμενη γιὰ καλὰ ἔργα, ἂν δηλαδὴ ἔχῃ περατώσει 10
τὴν ἀνατροφὴ τῶν τέκνων της, ἂν ἔχῃ ὑπηρετήσει φιλοξενουμένους, ἂν ἔπλυνε πό-
δια ἁγίων, ἂν περιέθαλψε ἀνθρώπους ποὺ ἦταν σὲ δύσκολη θέσι, ἂν προσέτρεξε σὲ
3 κάθε καλὸ ἔργο. νέες δὲ χῆρες ἀπόφευγέ τις· διότι ὅταν παραχορτάσουν καὶ βαρε- 11
4 θοῦν τὸ Χριστό, θέλουν νὰ ζευγαρώσουν γαμικά, καὶ τὶς περιμένει γι' αὐτὸ τιμωρία, 12
5 ἐπειδὴ ἀθέτησαν τὴν ἀρχικὴ συμφωνία· συνάμα δὲ συνηθίζουν νὰ εἶναι καὶ ἀργό- 13
σχολες, ποὺ γυρίζουν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, καὶ ὄχι μόνο ἀργόσχολες ἀλλὰ καὶ φλύα-
6 ρες καὶ πολυπράγμονες ποὺ ἀνακατεύονται σ' ὅλα, ποὺ λὲν ὅσα δὲν πρέπει. θέλω 14
λοιπὸν οἱ νέες νὰ ζευγαρώνουν γαμικά, νὰ τεκνογονοῦν, νὰ οἰκοδεσποτοῦν, νὰ μὴ
7 δίνουν στὸν ἀντίθετο καμμιὰ ἀφορμὴ νὰ μᾶς κακολογῇ. ἤδη ἄλλωστε μερικὲς παρε- 15
8 κτράπηκαν καὶ ἀκολούθησαν τὸ σατανᾶ. ὅποιος πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χῆρες, ν' ἀνα- 16
λαμβάνῃ τὴν περίθαλψί τους, καὶ νὰ μὴν ἐπιβαρύνεται ἡ ἐκκλησία, γιὰ νὰ ἐπαρκέσῃ
στὴν περίθαλψι τῶν πραγματικὰ ἀπροστατεύτων χηρῶν.

15 1 Οἱ πρεσβύτεροι ποὺ προΐστανται καλῶς, νὰ τιμῶνται μὲ διπλῆ τιμὴ ὡς ἄξιοι, 17
2 καὶ κυρίως ἐκεῖνοι ποὺ κοπιάζουν σὲ λόγο καὶ σὲ διδασκαλία. διότι λέει ἡ γραφή· 18
Βόδι ποὺ ἁλωνίζει δὲν θὰ τοῦ φορέσῃς φίμωτρο· καί· *Ὁ ἐργάτης ἀξίζει τὸ μισθό*
3 *του.* κατηγορία ποὺ στρέφεται ἐναντίον πρεσβυτέρου μὴν τὴν παραδέχεσαι, ἐκτὸς 19
4 ἂν στηρίζεται σὲ δύο ἢ τρεῖς μάρτυρες. ἐκείνους ποὺ ἁμαρτάνουν μπροστὰ σὲ ὅ- 20
5 λους, ἔλεγχέ τους, γιὰ νὰ παίρνουν φόβο καὶ οἱ ὑπόλοιποι. σοῦ τονίζω ἐνώπιον τοῦ 21
θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ὡς μαρτύρων νὰ τὰ
τηρήσῃς αὐτὰ χωρὶς προειλημμένη ἀπόφασι καὶ χωρὶς νὰ κάνῃς τίποτε κλίνοντας
6 πρὸς τὸ ἕνα μέρος. σὲ κανέναν μὴ βιάζεσαι νὰ δώσῃς γρήγορα τὸ πνεῦμα μὲ τὴν ἐπί- 22
θεσι τῶν χειριῶν σου, καὶ μὴ γίνεσαι κοινωνὸς ξένων ἁμαρτημάτων· φύλαγε τὸν ἑ-
αυτό σου ἁγνό.

16 1 Μὴν πίνῃς πιὰ νερό, ἀλλὰ πῖνε λίγο κρασὶ γιὰ τὸ στομάχι σου καὶ τὶς πυκνές 23
σου ἀσθένειες.

17 1 Μερικῶν ἀνθρώπων οἱ ἁμαρτίες εἶναι ὁλοφάνερες, καὶ τοὺς ὁδηγοῦν στὴν τιμω- 24

ρία, σὲ μερικοὺς δὲ οἱ τιμωρίες εἶναι καὶ ἡ ἄμεση ἀπόληξι τῶν ἁμαρτιῶν τους. ἐπί-
σης καὶ τὰ καλὰ ἔργα εἶναι ὁλοφάνερα, καὶ τὰ ἀλλιότικα δὲν μποροῦν νὰ κρυφτοῦν.

18 Ὅσοι εἶναι κάτω ἀπὸ ζυγὸ δοῦλοι, νὰ θεωροῦν τοὺς κυρίους των ἀξίους κάθε τι- **6**
μῆς, γιὰ νὰ μὴ βλασφημῆται τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία. ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἔ-
χουν κυρίους πιστούς, νὰ μὴν τοὺς καταφρονοῦν, ἐπειδὴ εἶναι ἀδελφοί, ἀλλὰ σ' αὐ-
τοὺς νὰ δουλεύουν περισσότερο, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι πιστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ ἐκεῖνοι
ποὺ ἀποδέχονται τὴν καλή τους ἐργασία. αὐτὰ νὰ τοὺς διδάσκῃς καὶ νὰ τοὺς στηρί-
ζῃς.

19 Ἂν κανεὶς διδάσκῃ διαφορετικὰ καὶ δὲν προσέρχεται στὰ ὑγιῆ λόγια τοῦ Κυ-
ρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ στὴ διδασκαλία ποὺ ἔχει εὐσέβεια, εἶναι τυφλὸς ἀπὸ
τὸν καπνὸ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, καὶ δὲν ξέρει τίποτε, ἀλλ' ἐκδηλώνει τὴν ἀρρώστια του γύ-
ρω ἀπὸ τὶς συζητήσεις καὶ τὶς λογομαχίες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες γίνεται φθόνος, καυγᾶς,
βλασφημίες, πονηρὲς ὑπόνοιες, παρασυναγωγὲς ἀνθρώπων διεφθαρμένων στὴ νοο-
τροπία καὶ ἀποστερημένων ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, ποὺ νομίζουν ὅτι ἡ εὐσέβεια εἶναι πη-
γὴ εἰσοδήματος. μακριὰ ἀπὸ τοὺς τέτοιους. καὶ εἶναι βέβαια ἡ εὐσέβεια πηγὴ εἰσο-
δήματος μεγάλη, ὅταν ὅμως ἀσκῇ κανεὶς τὴν αὐτάρκεια ποὺ διδάσκει αὐτή. διότι
στὸν κόσμο δὲν φέραμε τίποτε, καὶ εἶναι φανερὸ ὅτι οὔτε καὶ νὰ βγάλουμε ἀπ' αὐ-
τὸν κάτι μποροῦμε· ὅταν ὅμως ἔχουμε διατροφὲς καὶ σκεπάσματα, θ' ἀρκεστοῦμε σ'
αὐτά. ἐνῷ ἐκεῖνοι ποὺ θέλουν νὰ εἶναι πλούσιοι, πέφτουν σὲ πειρασμὸ καὶ παγίδα κι
ἐπιθυμίες πολλὲς ἀνόητες καὶ βλαβερές, οἱ ὁποῖες βυθίζουν τοὺς ἀνθρώπους στὸν ὄ-
λεθρο καὶ στὴν ἀπώλεια. διότι ῥίζα ὅλων τῶν κακῶν εἶναι ἡ φιλαργυρία, τὴν ὁποία
ἐπειδὴ ἀκριβῶς μερικοὶ τὴ λαχτάρησαν, ἀποπλανήθηκαν μακριὰ ἀπὸ τὴν πίστι καὶ
σούβλισαν τὸν ἑαυτό τους μὲ ὀδύνες πολλές.

20 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, φεῦγε ἀπ' αὐτά· ἐπιδίωκε δὲ δικαιοσύνη, εὐσέβεια,
πίστι, ἀγάπη, ὑπομονή, πραότητα. ἀγωνίζου τὸν καλὸ ἀγῶνα τῆς πίστεως· κρατήσου
γερὰ ἀπὸ τὴν αἰώνια ζωή, στὴν ὁποία καὶ κλήθηκες καὶ ὡμολόγησες τὴν καλὴ ὁμο-
λογία ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. σοῦ παραγγέλλω ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ποὺ ζωοποιεῖ
τὰ πάντα, καὶ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ποὺ μαρτύρησε τὴν καλὴ ὁμολογία μπροστὰ στὸν
Πόντιο Πιλᾶτο, νὰ τηρήσῃς τὴν ἐντολὴ ἀκηλίδωτη, ἄτρωτη ἀπὸ ἐπιθέσεις, μέχρι νὰ
φανῇ ἀπὸ πάνω ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ τὴν ἄνωθεν ἐμφάνισί του θὰ τὴ
δείξῃ, στὸν καιρὸ ποὺ ὥρισε ὁ ἴδιος, ὁ μακάριος καὶ μόνος ἐξουσιαστής, ὁ βασιλεὺς
τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος κάτοχος τῆς ἀθανασίας, αὐ-
τὸς ποὺ κατοικεῖ στὸ φῶς τὸ ἀπλησίαστο, αὐτὸς ποὺ κανεὶς ἄνθρωπος δὲν τὸν εἶδε
κι οὔτε μπορεῖ νὰ τὸν δῇ· σ' αὐτὸν ἡ τιμὴ καὶ τὸ κράτος τὸ αἰώνιο.

21 Στοὺς δὲ πλουσίους τοῦ τωρινοῦ αἰῶνος παράγγελλε νὰ μὴν ὑψηλοφρονοῦν, μή-
τε νὰ ἔχουν στηριγμένη τὴν ἐλπίδα τους στὴν ἀβεβαιότητα τοῦ πλούτου, ἀλλὰ στὸ
θεὸ ποὺ ζῇ, ποὺ μᾶς τὰ δίνει ὅλα πλουσίως, γιὰ νὰ τ' ἀπολαμβάνουμε, παράγγελλέ
τους νὰ κάνουν ἀγαθοεργίες, νὰ εἶναι πλούσιοι σὲ καλὰ ἔργα, νὰ δίνουν εὔκολα, νὰ
μοιράζωνται σὰν κοινὰ μὲ τοὺς ἄλλους αὐτὰ ποὺ ἔχουν, ν' ἀποθησαυρίζουν γιὰ τὸν
ἑαυτό τους θεμέλιο καλὸ γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ νὰ πιαστοῦν γερὰ ἀπὸ τὴν αἰώνια ζωή.

22 Τιμόθεε, φύλαξε τὴν παρακαταθήκη, καὶ φύγε μακριὰ ἀπὸ τὶς βέβηλες μπαροῦ-
φες καὶ ἀντιλογίες τῆς 'γνώσεως', ὅπως τὴ λὲν ψευδωνύμως, τὴν ὁποία ὑποσχόμενοι
κάποιοι, ἔπεσαν ἔξω στὴν πίστι.

Ἡ χάρι μαζί σου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄

1 Παῦλος ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀπόστολος στὴν **1**
ἐπαγγελία τῆς ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, στὸν Τιμόθεο τὸ ἀγαπητό μου τέκνο· χάρι
ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα καὶ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ τὸν Κύριό μας.

2 Εὐγνωμονῶ τὸ θεὸ ποὺ λατρεύω μὲ καθαρὴ συνείδησι ἀπὸ προγόνων μου, διότι
μέρα νύχτα στὶς προσευχές μου σὲ θυμοῦμαι ἀκατάπαυστα· κι ἐπειδὴ θυμοῦμαι τὰ
δάκρυά σου, λαχταρῶ νὰ σὲ δῶ, γιὰ νὰ πλημμυρίσω ἀπὸ χαρά. καὶ θυμοῦμαι τὴν ἀ-
νυπόκριτη πίστι ποὺ κρύβεται μέσα σου, τὴν πίστι ποὺ κατοίκησε πρῶτα μέσα στὴ
γιαγιά σου τὴ Λωΐδα καὶ στὴ μητέρα σου τὴν Εὐνίκη, εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι καὶ
μέσα σὲ σένα. γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ σοῦ ὑπενθυμίζω ν' ἀναζωπυρώνῃς τὸ χάρισμα τοῦ
θεοῦ ποὺ φυτεύτηκε μέσα σου μὲ τὴν ἐπίθεσι τῶν χεριῶν μου. ὁ θεὸς δὲν μᾶς ἔδωσε
πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. μὴ ντραπῇς λοιπὸν
τὴ μαρτυρία τοῦ Κυρίου μας μήτε ἐμένα τὸ φυλακισμένο του, ἀλλὰ συγκακοπάθησε
μὲ τὸ εὐαγγέλιο, μὲ τὴ δύναμι τοῦ θεοῦ, ποὺ μᾶς ἔσωσε καὶ μᾶς ὠνόμασε μ' ἕνα ὄνο-
μα ἅγιο, ὄχι γιὰ τὰ ἔργα μας, ἀλλ' ἀπὸ δικό του προγραμματισμὸ καὶ δική του χάρι,
τὴ χάρι ποὺ μᾶς δόθηκε μὲ τὸ Χριστὸ Ἰησοῦ πρὶν ἀπὸ αἰῶνες, φανερώθηκε ὅμως τώ-
ρα μὲ τὴν ἐμφάνισι τοῦ σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος κατήργησε μὲν τὸ θά-
νατο, ἀκτινοβόλησε δὲ σὰ φῶς ζωὴ καὶ ἀφθαρσία μὲ τὸ εὐαγγέλιο, στὸ ὁποῖο κήρυ-
κας καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος τῶν ἐθνικῶν ὡρίστηκα ἐγώ. γι' αὐτὴν τὴν αἰτία
τὰ πάσχω αὐτὰ ποὺ πάσχω, ἀλλὰ δὲν ντρέπομαι γι' αὐτὰ καθόλου. ξέρω καλὰ σὲ
ποιόν ἔχω πιστεύσει, καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἔχει τὴ δύναμι νὰ φυλάξῃ αὐτὸ ποὺ
παρέλαβα καὶ παρέδωσα ὡς παρακαταθήκη μέχρι τὴν ἡμέρα ἐκείνη. ὑπόδειγμα ὑ-
γιῶν λόγων ἔχε αὐτὰ ποὺ ἄκουσες ἀπὸ μένα, μὲ πίστι καὶ ἀγάπη τὴν ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ. φύλαξε τὴν καλὴ παρακαταθήκη μὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο ποὺ κατοικεῖ μέσα μας.

3 Τὸ ξέρεις, ὅτι ὅλοι ὅσοι εἶναι στὴν Ἀσία μὲ ἀποστράφηκαν, κι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι
ὁ Φύγελλος κι ὁ Ἑρμογένης. ὁ Κύριος νὰ δώσῃ ἔλεος στὴν οἰκογένεια τοῦ Ὀνησιφό-
ρου, διότι μὲ δρόσισε πολλὲς φορὲς καὶ δὲν ντράπηκε τὴν ἁλυσίδα μου, ἀλλ' ὅταν
ἦρθε στὴ Ῥώμη, μὲ ἀναζήτησε μὲ περισσὴ φροντίδα καὶ μὲ βρῆκε· ὁ Κύριος νὰ τοῦ
δώσῃ νὰ βρῇ ἔλεος ἀπὸ τὸν Κύριο τὴν ἡμέρα ἐκείνη· καὶ ὅσα προσέφερε διακονώ-
ντας στὴν Ἔφεσο ἐσὺ τὰ ξέρεις καλλίτερα.

4 Ἐσὺ λοιπόν, παιδί μου, νὰ ἐνδυναμώνεσαι μὲ τὴ χάρι τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κι **2**
αὐτὰ ποὺ ἄκουσες ἀπὸ μένα μπροστὰ σὲ πολλοὺς μάρτυρες, αὐτὰ νὰ τὰ παραδίδῃς
σὲ ἀνθρώπους πιστούς, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ διδάξουν καὶ ἄλλους. ἐσὺ λοι-
πὸν κακοπάθησε ὡς καλὸς στρατιώτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. κανεὶς στρατευόμενος
δὲν μπλέκεται μὲ τὶς ὑποθέσεις τοῦ βίου, κι αὐτὸ γιὰ ν' ἀρέσῃ σ' αὐτὸν ποὺ τὸν
στρατολόγησε. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ κάποιος, δὲν στεφανώνεται, ἂν δὲν ἀθλήσῃ σύμφω-
να μὲ τοὺς κανόνες. ὁ γεωργὸς ποὺ κοπιάζει πρέπει νὰ γεύεται τοὺς καρποὺς πρῶ-
τος. ἐννόει αὐτὰ ποὺ λέω· ὁ Κύριος νὰ σοῦ δώσῃ σύνεσι σὲ ὅλα.

5 Μνημόνευε Ἰησοῦ Χριστὸ ἀναστημένο ἀπὸ τοὺς νεκρούς, ἀπὸ τὸ σπέρμα τοῦ
Δαυΐδ, σύμφωνα μὲ τὸ εὐαγγέλιό μου, στὸ ὁποῖο κακοπαθῶ μέχρι φυλακίσεως σὰν
κακοῦργος· ὁ λόγος ὅμως τοῦ θεοῦ δὲν εἶναι δεμένος. γι' αὐτὸ ὑπομένω τὰ πάντα
γιὰ τοὺς ἐκλεκτούς, γιὰ νὰ πετύχουν κι αὐτοὶ τὴ σωτηρία τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὲ

4 δόξα αἰώνια· ἄξιος πίστεως ὁ λόγος. ἂν πεθάναμε μαζί του, καὶ θὰ ζήσουμε μαζί 11 12
5 του· ἂν ὑπομένουμε, καὶ θὰ συμβασιλεύσουμε· ἂν τὸν ἀρνούμαστε, κι ἐκεῖνος θὰ μ�ς 13
ἀρνηθῇ· ἂν ἐμεῖς ἀπιστοῦμε, ἐκεῖνος μένει πιστός· δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀρνηθῇ τὸν
ἑαυτό του.

6 1 Αὐτὰ νὰ ὑπενθυμίζῃς, τονίζοντας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ὡς μάρτυρος νὰ μὴ λογο- 14
μαχοῦν, κάτι ποὺ δὲν εἶναι χρήσιμο σὲ τίποτε, καὶ εἶναι γιὰ τὴν καταστροφὴ αὐτῶν
2 ποὺ ἀκοῦν. φρόντισε νὰ παρουσιάσῃς στὸ θεὸ τὸν ἑαυτό σου δόκιμο, ἐργάτη ποὺ νὰ 15
3 μὴν ἔχῃ νὰ ντραπῇ γιὰ τίποτε, ποὺ διατυπώνει ὀρθὰ τὸ λόγο τῆς ἀληθείας. καὶ κρα- 16
τήσου μακριὰ ἀπὸ τὶς βέβηλες μπαροῦφες· αὐτοὶ θὰ προχωρήσουν στὴν ἀσέβεια κι
4 ἄλλο περισσότερο, κι ὁ λόγος τους θὰ βοσκήσῃ σὰ γάγγραινα· τέτοιοι εἶναι ὁ Ὑμέ- 17
ναιος κι ὁ Φίλητος, οἱ ὁποῖοι στὸ θέμα τῆς ἀληθείας ἔπεσαν ἔξω, καὶ λὲν ὅτι ἡ ἀνά- 18
5 στασι ἔγινε κιόλας, καὶ ἀνατρέπουν τὴν πίστι μερικῶν. ὁ στερεὸς ὅμως θεμέλιος τοῦ 19
θεοῦ στέκεται βέβαια ἀσάλευτος καὶ ἔχει τὴν ἑξῆς σφραγῖδα· *Ξέρει ὁ Κύριος ποιοί*
εἶναι δικοί του· καί· *Μακριὰ ἀπὸ ἀδικία ὅποιος ἐπικαλεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.*
6 σ' ἕνα μεγάλο σπίτι ὑπάρχουν σκεύη ὄχι μόνο χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀλλὰ καὶ ξύλινα 20
7 καὶ πήλινα, καὶ ἄλλα μὲν γιὰ τιμητικὴ χρῆσι ἄλλα δὲ γι' ἀτιμωτικὴ χρῆσι. ἐὰν λοι- 21
πὸν κάποιος καθαρίσῃ τὸν ἑαυτό του ἀπ' αὐτά, θὰ εἶναι σκεῦος γιὰ χρῆσι τιμητική,
ἀφιερωμένο στὸν οἰκοδεσπότη καὶ εὔχρηστο σ' αὐτόν, ἑτοιμασμένο γιὰ κάθε καλὸ
8 ἔργο. ἀπόφευγε δὲ τὶς νεωτεριστικὲς ἐπιθυμίες, κι ἐπιδίωκε δικαιοσύνη, πίστι, ἀγά- 22
9 πη, εἰρήνη μ' αὐτοὺς ποὺ ἐπικαλοῦνται τὸν Κύριο ἀπὸ καρδιὰ καθαρή. τὶς δὲ μωρὲς 23
συζητήσεις ποὺ δείχνουν καὶ ἀπαιδευσία ἀπόφευγέ τις, ξέροντας ὅτι γεννοῦν διαμά-
10 χες· κι ὁ δοῦλος τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ μάχεται, ἀλλὰ νὰ εἶναι πρὸς ὅλους ἤ- 24
11 πιος, διδακτικός, ἀνεξίκακος, νὰ νουθετῇ μὲ πραότητα τοὺς ἀντιρρησίες, μήπως 25
καμμιὰ φορὰ καὶ τοὺς δώσῃ ὁ θεὸς μετάνοια ποὺ θὰ τοὺς ὁδηγήσῃ στὴν ἐπίγνωσι
τῆς ἀληθείας, καὶ συνέλθουν ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ διαβόλου, ὅπου τώρα εἶναι θηρά- 26
ματα αἰχμαλωτισμένα ἀπ' αὐτόν, γιὰ νὰ κάνουν τὸ θέλημά του.

7 1 2 Γνώριζε δὲ τοῦτο, ὅτι σὲ μέρες ἔσχατες θὰ ἐνσκήψουν καιροὶ ἄσχημοι· οἱ ἄνθρω- 1 2 **3**
ποι θὰ εἶναι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, ἀπειθεῖς
3 στοὺς γονεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄπιστοι στὶς συμφωνίες, μάστοροι τῆς 3
διαβολῆς, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδότες, προπετεῖς, τυφλωμένοι ἀπὸ ἐ- 4
4 γωπάθεια, φιλήδονοι περισσότερο παρὰ φιλόθεοι, θὰ ἔχουν ἐμφάνισι εὐσεβείας ἀλ- 5
5 λὰ τὴ δύναμί της θὰ τὴν ἔχουν ἀρνηθῆ. κι ἀπ' αὐτοὺς φεῦγε μακριά. διότι ἀπ' αὐ- 6
τοὺς εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ διεισδύουν μέσα στὶς οἰκογένειες κι αἰχμαλωτίζουν γυναικά-
ρια κατάφορτα μὲ σωροὺς ἁμαρτιῶν, ποὺ σύρονται ἀπὸ ἐπιθυμίες παρδαλές, ποὺ ὅ- 7
6 λο μαθαίνουν καὶ ποτὲ δὲν μποροῦν νἀρθοῦν σὲ ἐπίγνωσι ἀληθείας. μὲ τὸν τρόπο δὲ 8
ποὺ *ὁ Ἰαννῆς κι ὁ Ἰαμβρῆς ἀντιστάθηκαν στὸ Μωϋσῆ,* ἔτσι κι αὐτοὶ ἀντιστέκονται
7 στὴν ἀλήθεια, ἄνθρωποι διεφθαρμένοι στὴ νοοτροπία, κάλπικοι στὴν πίστι. δὲν θὰ 9
προκόψουν ὅμως περισσότερο· διότι ἡ ἀφροσύνη τους θὰ γίνῃ ὁλοφάνερη σὲ ὅλους,
ὅπως ἔγινε καὶ ἡ ἀφροσύνη ἐκείνων.

8 1 Σὺ ὅμως παρακολούθησες τὴ διδασκαλία μου, τὴ διαγωγή μου, τὴν πρόθεσί μου, 10
τὴν πίστι μου, τὴν μακροθυμία μου, τὴν ἀγάπη μου, τὴν ὑπομονή μου, τοὺς διωγ-
μούς μου, τὰ παθήματά μου, σὰν ἐκεῖνα ποὺ μοῦ συνέβησαν στὴν Ἀντιόχεια, στὸ Ἰ- 11
2 3 κόνιο, στὰ Λύστρα. τί διωγμοὺς ὑπέφερα! κι ἀπ' ὅλους μὲ γλύτωσε ὁ Κύριος. ἀλλὰ 12
4 καὶ ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ ζήσουν εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ θὰ διωχθοῦν· ἐνῷ ἄνθρω- 13
ποι πονηροὶ κι ἀπατεῶνες θὰ προκόψουν πρὸς τὸ χειρότερο, πλανώντας καὶ πλανώ-
5 μενοι. σὺ ὅμως μένε σ' ἐκεῖνα ποὺ ἔμαθες καὶ βεβαιώθηκες, ξέροντας ἀπὸ ποιόν τὰ ἔ- 14
μαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφος ξέρεις τὰ ἱερὰ γράμματα, ποὺ ἔχουν τὴ δύναμι νὰ σὲ κά- 15
6 νουν σοφὸ γιὰ τὴ σωτηρία μὲ τὴν πίστι τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. κάθε θεόπνευστη γρα- 16
φὴ εἶναι καὶ ὠφέλιμη γιὰ διδασκαλία, γιὰ τεστάρισμα, γιὰ ἐπανόρθωσι, γιὰ παιδεία

7 σχετικὴ μὲ τὴ δικαιοσύνη, γιὰ νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὡλοκληρωμένος, ἐξω- 17
πλισμένος γιὰ κάθε καλὸ ἔργο.

9 1 Τονίζω λοιπὸν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ποὺ μέλ- 1 **4**
λει νὰ κρίνῃ ζῶντες καὶ νεκρούς, ὅταν θὰ ἐμφανιστῇ ἀπὸ πάνω καὶ θὰ βασιλεύσῃ,
2 κήρυξε τὸ λόγο, ἐπίμενε στὴ διδασκαλία καὶ μὲ καλὴ εὐκαιρία καὶ χωρὶς εὐκαιρία, ἔ- 2
3 λεγξε, τιμώρησε, στήριξε, μὲ κάθε μακροθυμία καὶ διδαχή. διότι θὰ ἔρθῃ καιρὸς ποὺ 3
τὴν ὑγιαίνουσα διδασκαλία δὲν θὰ τὴν ἀνέχωνται, ἀλλὰ θὰ συσσωρεύουν διδασκά-
4 λους ὅπως τοὺς θέλουν οἱ ἴδιοι, γιατὶ θὰ ἔχουν στὴν ἀκοὴ φαγούρα, καὶ ἀπὸ μὲν τὴν 4
ἀλήθεια θ' ἀποστρέψουν τὴν ἀκοή τους, θὰ ἐκτρέπωνται δὲ μὲ ὁρμὴ πρὸς τοὺς μύ-
5 θους. σὺ ὅμως νᾶσαι ξεμέθυστος σὲ ὅλα, κακοπάθησε, κάνε ἔργο εὐαγγελιστοῦ, φέρε 5
6 σὲ πληρότητα τὴ διακονία σου. διότι ἐγὼ τώρα πιὰ χύνω τὸ αἷμα μου σὰ σπονδή, 6
7 καὶ ὁ καιρὸς νὰ μοῦ λύσουν τὰ λουριὰ ἔφτασε. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸ τὸν ἀγωνίστη- 7
8 κα, τὸ δρόμο τὸν τελείωσα, τὴν πίστι τὴν τήρησα· καὶ τώρα μὲ περιμένει τὸ στεφάνι 8
τῆς δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖο ὁ Κύριος θὰ μοῦ τὸ ἀποδώσῃ κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὁ
9 δίκαιος κριτής, καὶ ὄχι μόνο σ' ἐμένα, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους ὅσοι λαχταροῦν γιὰ τὸ πό-
τε θὰ ἐμφανιστῇ ἀπὸ πάνω.

10 1 2 Βιάσου νἀρθῇς κοντά μου γρήγορα· διότι ὁ Δημᾶς μ' ἐγκατέλειψε, ἐπειδὴ ἀγά- 9 10
πησε τὸν τωρινὸ αἰῶνα, καὶ πῆγε στὴ Θεσσαλονίκη, ὁ Κρήσκης στὴ Γαλατία, ὁ Τί-
3 τος στὴ Δαλματία· μόνον ὁ Λουκᾶς εἶναι μαζί μου. πᾶρε μαζί σου καὶ φέρε τὸ Μάρ- 11
4 κο· γιατὶ μοῦ εἶναι εὔχρηστος σὲ διακονία. τὸν Τύχικο τὸν ἀπέστειλα στὴν Ἔφεσο. 12
5 καθὼς θὰ ἔρχεσαι, φέρε τὸν φαινώλη ποὺ ἄφησα στὴν Τρῳάδα στοῦ Κάρπου, φέρε 13
6 καὶ τὰ βιβλία, κυρίως τὶς μεμβράνες. ὁ Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς μοῦ ἔκανε πολλὰ κα- 14
κά· ὁ Κύριος νὰ τοῦ ἀνταποδώσῃ κατὰ τὰ ἔργα του· καὶ σὺ νὰ φυλάγεσαι ἀπ' αὐ- 15
7 τόν· διότι ἔχει πάρει πολὺ ἀντίθετη στάσι πρὸς τὸ κήρυγμά μας. στὴν πρώτη μου ἀ- 16
πολογία δὲν ἦρθε μαζί μου κανείς, ἀλλὰ μ' ἐγκατέλειψαν ὅλοι· νὰ μὴν τοὺς λογαρια-
8 στῇ. μοῦ παραστάθηκε ὅμως ὁ Κύριός μου καὶ μ' ἐνδυνάμωσε, γιὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ 17
τὸ κήρυγμα μ' ἐμένα καὶ νὰ τ' ἀκούσουν ὅλοι οἱ ἐθνικοί· καὶ γλύτωσα ἀπὸ στόμα λέ-
9 οντος. καὶ θὰ μὲ γλυτώσῃ ὁ Κύριος ἀπὸ κάθε ἐνέργεια πονηρή, καὶ θὰ μὲ διασώσῃ 18
10 γιὰ τὴ βασιλεία του τὴν ἐπουράνια· σ' αὐτὸν ἡ δόξα στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

11 1 2 Χαιρέτα τὴν Πρίσκα καὶ τὸν Ἀκύλα καὶ τὴν οἰκογένεια τοῦ Ὀνησιφόρου. ὁ Ἔ- 19 20
3 ραστος ἔμεινε στὴν Κόρινθο. καὶ τὸν Τρόφιμο τὸν ἄφησα ἄρρωστο στὴ Μίλητο. βιά- 21
σου νἀρθῇς πρὶν ἀπὸ τὸ χειμῶνα.

4 Σὲ χαιρετάει ὁ Εὔβουλος κι ὁ Πούδης κι ὁ Λίνος καὶ ἡ Κλαυδία καὶ ὅλοι οἱ ἀ-
δελφοί.

5 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὸ πνεῦμα σου. 22

6 Ἡ χάρι μαζί σας.

ΛΕΥΚΗ

Δ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ

Δ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ

20. Ἰακώβου
21. Πέτρου Α΄
22. Πέτρου Β΄
23. Ἰούδα
24. Ἰωάννου Α΄
25. Ἰωάννου Β΄
26. Ἰωάννου Γ΄

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΑΚΩΒΟΥ

1 1 Ἰάκωβος, δοῦλος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὶς δώδεκα φυλὲς 1 **1**
τῆς διασπορᾶς· Χαίρετε.
2 Νιώστε κάθε εἴδους χαρά, ἀδελφοί μου, ὅταν περιπέσετε σὲ διάφορες δοκιμα- 2
3 4 σίες, γιατὶ νὰ ξέρετε ὅτι ἡ δοκιμασία τῆς πίστεώς σας κατασκευάζει ὑπομονή· ἡ δὲ 3 4
5 ὑπομονὴ νὰ γίνεται τέλεια, γιὰ νὰ ἦστε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, σὲ τίποτε λειψοί. ἐὰν 5
δὲ κανείς σας στερῆται σοφία, νὰ ζητάῃ ἀπὸ τὸ θεὸ ποὺ δίνει σ' ὅλους ἀναντίρρητα
6 καὶ δὲν περιφρονεῖ, καὶ θὰ τοῦ δοθῇ. καὶ νὰ ζητάῃ μὲ πίστι, χωρὶς νὰ ταλαντεύεται· 6
γιατὶ αὐτὸς ποὺ ταλαντεύεται μοιάζει μὲ τὴν ταραγμένη θάλασσα ποὺ ἀνεμοδέρνε-
7 ται κι ἀναστατώνεται. ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος βέβαια νὰ μὴ νομίζῃ ὅτι θὰ πάρῃ τίποτε 7
8 9 ἀπὸ τὸν Κύριο. ἄνθρωπος δίβουλος, ἀκατάστατος σὲ ὅλες τὶς ἐνέργειές του. καὶ νὰ 8 9
10 θεωρῇ τιμή του ὁ ἀδελφὸς ὁ ἄσημος τὸ ὕψος τῆς ἀσημότητός του, ὁ δὲ πλούσιος νὰ 10
θεωρῇ τιμή του τὴ μηδαμινότητά του, τὸ ὅτι *θὰ παρέλθῃ σὰ λουλούδι χορταριοῦ.*
11 ἀνατέλλει ὁ ἥλιος μὲ τὸ κάμμα του, καὶ τὸ χορτάρι ξηραίνεται, καὶ τὸ λουλούδι του 11
πέφτει κάτω καὶ ἡ ὄμορφη ὄψι του καταστρέφεται. ἔτσι θὰ μαραθῇ στὴν πορεία του
12 κι ὁ πλούσιος. μακάριος ὁ ἄνθρωπος ποὺ ὑπομένει δοκιμασία· αὐτὸς θὰ γίνῃ ἀποδε- 12
κτὸς ὡς δοκιμασμένος καὶ θὰ πάρῃ τὸ στεφάνι τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖο ὑποσχέθηκε ὁ Κύ-
13 ριος σ' ἐκείνους ποὺ τὸν ἀγαποῦν. ὅποιος πειράζεται νὰ μὴ λέῃ ποτὲ ὅτι ''Ἀπὸ τὸ 13
θεὸ πειράζομαι''· διότι ὁ θεὸς δὲν πειράζεται ἀπὸ τὰ κακά, κι ἔτσι οὔτε ὁ ἴδιος πει-
14 ράζει κανέναν. ὁ καθένας πειράζεται, ἐπειδὴ τὸν τραβάει καὶ τὸν δελεάζει ἡ ἴδια 14
15 του ἡ ἐπιθυμία· ἔπειτα ἡ ἐπιθυμία συλλαμβάνει καὶ γεννάει ἁμαρτία, ἡ δὲ ἁμαρτία, 15
16 17 ὅταν ὁλοκληρωθῇ, γεννάει θάνατο. μὴν ξεγελιέστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· εἶναι ἀ- 16 17
γαθὸ κάθε δόσιμο καὶ τέλειο κάθε δῶρο ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν πατέρα
18 τῶν φώτων, στὸν ὁποῖο δὲν ὑπάρχει ἀλλοίωσι ἢ σκιὰ μεταβολῆς. θέλησε καὶ μᾶς 18
γέννησε μὲ τὸ λόγο τῆς ἀληθείας, γιὰ νὰ εἴμαστε μιὰ ἀπαρχὴ τῶν κτισμάτων του.
2 1 Κι ἔτσι, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἂς εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος εὐκίνητος στὸ ν' ἀ- 19
2 κούσῃ, δυσκίνητος στὸ νὰ μιλήσῃ, δυσκίνητος στὴν ὀργή· διότι ἡ ὀργὴ τοῦ ἀνθρώ- 20
3 που δὲν φέρνει τὴ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ. γι' αὐτὸ πετάξτε κάθε ἀκαθαρσία καὶ ξεχεί- 21
λισμα κακίας, καὶ δεχτῆτε μὲ πραότητα τὸ φυτεμένο λόγο ποὺ ἔχει τὴ δύναμι νὰ σώ-
4 σῃ τὶς ψυχές σας. καὶ νἆστε ἐφαρμοσταὶ τοῦ λόγου καὶ μὴ μόνο ἀκροαταί, ξεγελώ- 22
5 ντας στὸ λογαριασμὸ τὸν ἑαυτό σας. διότι ἂν κανεὶς εἶναι ἀκροατὴς τοῦ λόγου καὶ 23
ὄχι ἐφαρμοστής, αὐτὸς μοιάζει μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ βλέπει τὸ σχῆμα τῆς καμωσιᾶς
6 του στὸν καθρέφτη· βλέπει τὸν ἑαυτό του, καὶ φεύγει, κι ἀμέσως ξεχνάει τί λογῆς ἦ- 24
7 ταν. ἐνῷ αὐτὸς ποὺ ἔσκυψε νὰ δῇ στὸν τέλειο νόμο τῆς ἐλευθερίας καὶ ἔμεινε ἐκεῖ, 25
αὐτὸς δὲν γίνεται ἀκροατὴς ποὺ ξεχνάει, ἀλλ' ἐκτελεστὴς ἔργου· αὐτὸς θὰ εἶναι μα-
8 κάριος μὲ τὴν ἐφαρμογή του. ἂν κανεὶς ἀνάμεσά σας νομίζῃ ὅτι εἶναι θρῆσκος, καὶ 26
δὲν χαλιναγωγῇ τὴ γλῶσσα του, ἀλλ' ἀπατάῃ τὴ συνείδησί του, αὐτουνοῦ ἡ θρη-
9 σκεία εἶναι ψεύτικη. νά ποιά εἶναι γιὰ τὸ θεὸ καὶ πατέρα θρησκεία καθαρὴ καὶ ἀμό- 27
λυντη· νὰ ἐπισκέφτεται κανεὶς ὀρφανοὺς καὶ χῆρες στὴ θλῖψι τους, νὰ διατηρῇ τὸν
ἑαυτό του ἄσπιλο ἀπὸ τὸν κόσμο.
3 1 Ἀδελφοί μου, τὴν πίστι τοῦ ἐνδόξου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μὴν τὴν ἔχετε 1 **2**
2 γιὰ πίστι μὲ προσωποληψίες. ἂν παραδείγματος χάριν μπῇ στὴ συγκέντρωσί σας ἕ- 2
νας ἄντρας μὲ χρυσὸ δαχτυλίδι καὶ στολὴ λαμπρή, μπῇ δὲ κι ἕνας φτωχὸς μὲ στολὴ

3 λερωμένη, καὶ στηλώσετε τὰ μάτια σας σ' ἐκεῖνον ποὺ φοράει τὴ στολὴ τὴ λαμπρὴ 3
καὶ τοῦ πῆτε Σὺ κάθου ἐδῶ ἄνετα, καὶ στὸ φτωχὸ πῆτε Σὺ στάσου ἐκεῖ ἢ Κάθου ἐδῶ
4 κάτω ἀπὸ τὸ ὑποπόδιό μου, δὲν κάνατε στὸν κύκλο σας διακρίσεις καὶ δὲν γίνατε 4
5 κριταὶ μὲ σκέψεις πονηρές; ἀκούστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· ὁ θεὸς δὲν διάλεξε τοὺς 5
φτωχοὺς τοῦ κόσμου γιὰ πλουσίους στὴν πίστι καὶ γιὰ κληρονόμους τῆς βασιλείας
6 ποὺ ὑποσχέθηκε σ' ἐκείνους ποὺ τὸν ἀγαποῦν; ἐσεῖς ὅμως προσβάλατε τὸ φτωχό. οἱ 6
πλούσιοι δὲν εἶναι ποὺ σᾶς καταπιέζουν; αὐτοὶ δὲν εἶναι ποὺ σᾶς τραβοῦν στὰ δικα-
7 στήρια; αὐτοὶ δὲν εἶναι ποὺ βλασφημοῦν τὸ καλὸ ὄνομα μὲ τὸ ὁποῖο ὠνομαστήκατε; 7
8 ἂν λοιπὸν ἐφαρμόζετε νόμο βασιλικὸ σύμφωνα μὲ τὸ ῥητὸ *Θ' ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον* 8
9 *σου σὰν τὸν ἑαυτό σου,* καλὰ κάνετε· ἂν ὅμως τὸ κάνετε ἀπὸ προσωπολημψία, κάνετε 9
10 ἁμαρτία, κι ὁ Νόμος σᾶς ἐλέγχει γιὰ παραβάτες. διότι ὅποιος τηρήσῃ ὅλο τὸ Νόμο, 10
11 καὶ σκοντάψῃ σὲ ἕνα, ἔγινε ἔνοχος γιὰ ὅλα. αὐτὸς ποὺ εἶπε *Μὴ μοιχεύσῃς,* εἶπε καὶ 11
Μὴ φονεύσῃς· συνεπῶς, ἂν δὲν μοιχεύσῃς, ἀλλὰ φονεύσῃς, ἔγινες παραβάτης τοῦ
12 νόμου. ἔτσι νὰ λαλῆτε κι ἔτσι νὰ κάνετε, ὡς ἄνθρωποι ποὺ πρόκειται νὰ κριθῆτε μὲ 12
13 τὸ νόμο τῆς ἐλευθερίας. διότι ἡ κρίσι εἶναι ἀνέλεος γιὰ κεῖνον ποὺ δὲν ἔδειξε ἔλεος· 13
τὸ ἔλεος νικάει τὴν κρίσι.

4 1 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἂν ἕνας λέῃ ὅτι ἔχει πίστι, καὶ δὲν ἔχῃ ἔργα; μήπως 14
2 μπορεῖ νὰ τὸν σώσῃ ἡ πίστι; κι ἂν ἕνας ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ εἶναι γυμνοὶ καὶ στεροῦ- 15
3 νται τὸ καθημερινὸ φαγητό, καὶ τοὺς πῇ κάποιος ἀπὸ σᾶς Πηγαίνετε στὴν εἰρήνη, 16
ζεσταίνεστε καὶ χορταίνετε, καὶ δὲν τοὺς δώσετε τ' ἀπαραίτητα γιὰ τὸ σῶμα, τί τὸ ὄ-
4 5 φελος; ἔτσι καὶ ἡ πίστι, ἂν δὲν ἔχῃ ἔργα, εἶναι νεκρὴ μόνη της. καὶ μπορεῖ νὰ πῇ κα- 17 18
νείς· 'Σὺ ἔχεις πίστι, κι ἐγὼ ἔχω ἔργα· δεῖξε μου τὴν πίστι σου ἀπὸ τὰ ἔργα σου, κι ἐ-
6 γὼ θὰ σοῦ δείξω ἀπὸ τὰ ἔργα μου τὴν πίστι μου'. σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς εἶναι ἕνας· 19
7 καλὰ κάνεις· καὶ τὰ δαιμόνια τὸ πιστεύουν καὶ τρέμουν. θέλεις τώρα νὰ μάθῃς, βρὲ 20
8 κούφιε ἄνθρωπε, ὅτι ἡ πίστι χωρὶς τὰ ἔργα εἶναι νεκρή; ὁ Ἀβραὰμ ὁ πατέρας μας 21
δὲν δικαιώθηκε ἀπὸ τὰ ἔργα, ὅταν προσέφερε τὸν Ἰσαὰκ τὸ γιό του στὸ θυσιαστή-
9 ριο; βλέπεις ὅτι ἡ πίστι συμβάδιζε μὲ τὰ ἔργα του, κι ἀπὸ τὰ ἔργα ἔγινε ἡ πίστι τέ- 22
10 λεια, κι ἐκπληρώθηκε ἡ γραφὴ ποὺ λέει· *Πίστευσε δὲ ὁ Ἀβραὰμ στὸ θεό, καὶ τοῦ λο-* 23
11 *γαριάστηκε γιὰ δικαιοσύνη* καὶ ὠνομάστηκε *φίλος τοῦ θεοῦ.* βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὁ 24
12 ἄνθρωπος δικαιώνεται ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν πίστι. τὸ ἴδιο δὲ καὶ ἡ 25
'Ραὰβ ἡ πόρνη, δὲν δικαιώθηκε ἀπὸ τὰ ἔργα, ὅταν ὑποδέχτηκε τοὺς ἀπεσταλμένους
13 καὶ τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ ἄλλο δρόμο; διότι ὅπως τὸ σῶμα χωρὶς τὸ πνεῦμα εἶναι νεκρό, 26
ἔτσι καὶ ἡ πίστι χωρὶς τὰ ἔργα εἶναι νεκρή.

5 1 Ἀδελφοί μου, μὴ γίνεστε πολλοὶ διδάσκαλοι, γιατὶ νὰ ξέρετε ὅτι θὰ τιμωρηθοῦ- 1 **3**
2 με περισσότερο· διότι ἀσφαλῶς ὅλοι κάνουμε πολλὰ σφάλματα. ἐὰν κανεὶς δὲν κάνῃ 2
σφάλματα στὸ λόγο, αὐτὸς εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, ποὺ ἔχει τὴ δύναμι νὰ βάλῃ χα-
3 λινάρι καὶ σ' ὅλο τὸ σῶμα. νά τῶν ἀλόγων τὰ χαλινάρια τὰ βάζουμε στὰ στόματα, 3
4 γιὰ νὰ πειθαρχοῦν σ' ἐμᾶς, καὶ ὁδηγοῦμε ὅλο τὸ σῶμα τους. νά καὶ τὰ πλοῖα, ἐνῷ εἶ- 4
ναι τόσο μεγάλα καὶ σπρώχνονται ἀπὸ σκληροὺς ἀνέμους, μ' ἕνα πολὺ μικρὸ πηδά-
5 λιο ὁδηγοῦνται ὅπου θέλει ἡ βούλησι τοῦ ὁδηγοῦ. ἔτσι καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι μικρὸ μέ- 5
6 λος, ἀλλὰ κάνει μεγάλα πράγματα. νά μιὰ μικρὴ φλόγα πόσο μεγάλο δάσος ἀνάβει!
7 καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι φωτιά, τὸ κόσμημα τῆς ἀδικίας. ἔτσι ἡ γλῶσσα γίνεται στὰ μέλη 6
μας ἐκείνη ποὺ λερώνει ὅλο τὸ σῶμα καὶ φλογίζει σὰ λεπίδα τὸν ἀκονιστικὸ τροχὸ
8 τῆς ἰδιοσυγκρασίας, ἐνῷ ἡ ἴδια ἀναφλέγεται ἀπὸ τὴ Γέεννα. διότι ὅλα τὰ θηρία καὶ 7
τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ θαλάσσια δαμάζονται καὶ εἶναι δαμασμένα ἀπὸ τὸν
9 ἄνθρωπο, ἐνῷ τὴ γλῶσσα δὲν μπορεῖ νὰ τὴ δαμάσῃ ἄνθρωπος κανείς. ἀσυγκράτητο 8
10 κακό, γεμάτη δηλητήριο θανατηφόρο. μ' αὐτὴν εὐλογοῦμε τὸ θεὸ καὶ πατέρα, καὶ μ' 9
αὐτὴ καταριόμαστε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶναι πλασμένοι κατὰ τὴν ὁμοίωσι τοῦ θε-
11 οῦ· ἀπὸ τὸ ἴδιο στόμα βγαίνει εὐλογία καὶ κατάρα. αὐτὰ δὲν πρέπει, ἀδελφοί μου, 10

12 νὰ γίνωνται ἔτσι. μήπως ἡ πηγὴ ἀπὸ τὴν ἴδια τρῦπα ἀναβλύζει τὸ γλυκὸ καὶ τὸ πι- 11
13 14 κρό; μήπως μπορεῖ, ἀδελφοί μου, ἡ συκιὰ νὰ κάνῃ ἐλιές, καὶ ἡ κληματαριὰ σῦκα; ἔ- 12
τσι καμμιὰ πηγὴ δὲν μπορεῖ νὰ βγάλῃ νερὸ ἁρμυρὸ καὶ γλυκό.

6 1 Ποιός ἀπὸ σᾶς εἶναι σοφὸς καὶ ἐπιστήμων; ἂς δείξῃ μὲ τὴν καλὴ διαγωγὴ τὰ ἔρ- 13
2 γα του μὲ πρᾳότητα σοφίας. ἂν ὅμως ἔχετε στὴν καρδιά σας ζήλεια πικρὴ καὶ διάθε- 14
3 σι ἐριστική, μὴν καυχιέστε καὶ λέτε ψέμματα εἰς βάρος τῆς ἀλήθειας. ἡ σοφία αὐτὴ 15
4 δὲν κατεβαίνει ἀπὸ πάνω, ἀλλ' εἶναι ἐπίγεια, ψυχική, δαιμονική. διότι ὅπου ζήλεια 16
5 κι ἐριστικὴ διάθεσι, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ κάθε φαῦλο πρᾶγμα. ἐνῷ ἡ ἀπὸ πάνω σο- 17
φία πρῶτα πρῶτα εἶναι ἁγνή, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, πειθαρχική, γεμάτη ἔλεος
6 καὶ καλοὺς καρπούς, χωρὶς διακρίσεις καὶ χωρὶς ὑποκρισία. ἀπὸ δὲ τοὺς εἰρηνικοὺς 18
σπέρνεται καρπὸς τῆς δικαιοσύνης μὲ εἰρήνη.

7 1 Ἀπὸ ποῦ πόλεμοι καὶ μάχες μεταξύ σας; δὲν εἶναι ἀπὸ τὶς ἡδονές σας ποὺ στρα- 1 **4**
2 τεύονται μέσα στὰ μέλη σας; ἐπιθυμεῖτε, καὶ δὲν ἔχετε· φονεύετε καὶ φθονεῖτε, καὶ 2
δὲν μπορεῖτε νὰ πετύχετε αὐτὸ ποὺ θέλετε· μάχεστε καὶ πολεμᾶτε, καὶ δὲν ἔχετε, ἐ-
3 πειδὴ δὲν ζητᾶτε. ζητᾶτε, καὶ δὲν παίρνετε, γιατὶ ζητᾶτε μὲ τρόπο κακό, μὲ σκοπὸ 3
4 νὰ τὰ δαπανήσετε στὶς ἡδονές σας. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες! δὲν ξέρετε ὅτι ἡ φιλία 4
τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα τοῦ θεοῦ; ὅποιος λοιπὸν θέλει νὰ εἶναι φίλος τοῦ κόσμου,
5 γίνεται ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ. ἢ νομίζετε ὅτι μάταια λέει ἡ Γραφὴ *<ὅτι> τὸ πνεῦμα ποὺ* 5
6 *κατοίκησε μέσα μας ἀγαπάει ζηλότυπα;* δίνει δὲ χάρι μεγαλείτερη· γι' αὐτὸ λέει· 6

ὁ Κύριος στοὺς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται,
στοὺς δὲ ταπεινοὺς δίνει χάρι.

7 ὑποταχτῆτε λοιπὸν στὸ θεό. ἀντισταθῆτε στὸ διάβολο, καὶ θὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά σας· 7
8 πλησιάστε στὸ θεό, καὶ θὰ σᾶς πλησιάσῃ. καθαρίστε τὰ χέρια σας, ἁμαρτωλοί, καὶ 8
9 ἁγνίστε τὶς καρδιές σας, δίβουλοι. κακουχηθῆτε καὶ πενθήστε καὶ κλάψτε. γυρίστε 9
10 τὸ γέλιο σας σὲ πένθος καὶ τὴ χαρά σας σὲ κατσούφιασμα. ταπεινωθῆτε μπροστὰ 10
11 στὸν Κύριο, καὶ θὰ σᾶς ὑψώσῃ. μὴ μιλᾶτε ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου, ἀδελφοί. ὅ- 11
ποιος μιλάῃ ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ καὶ κατακρίνῃ τὸν ἀδελφό του, μιλάει ἐναντίον
τοῦ νόμου καὶ κατακρίνει τὸ νόμο· κι ἂν κατακρίνῃς τὸ νόμο, δὲν εἶσαι ἐφαρμοστὴς
12 τοῦ νόμου, ἀλλὰ κριτής. ἕνας εἶναι ὁ νομοθέτης καὶ κριτής, ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὴ δύ- 12
ναμι νὰ σώσῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ· ἐνῷ σὺ ποιός εἶσαι ποὺ κατακρίνεις τὸν ἄλλον;

8 1 Ἐλᾶτε τώρα σεῖς ποὺ λέτε· Σήμερα καὶ αὔριο θὰ πᾶμε στὴν τάδε πόλι καὶ θὰ κά- 13
2 νουμε ἐκεῖ ἕνα χρόνο καὶ θὰ ἐμπορευθοῦμε καὶ θὰ κερδήσουμε· σεῖς ποὺ δὲν ξέρετε 14
τί θὰ γίνῃ αὔριο! μὰ ποιά εἶναι ἡ ζωή σας; θᾶναι μιὰ τουλύπα ἀτμοῦ ποὺ φαίνεται
3 γιὰ λίγο κι ἔπειτα γίνεται ἄφαντη· ἀντὶ νὰ λέτε ''Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ θὰ ζή- 15
4 σουμε καὶ θὰ κάνουμε τοῦτο ἢ ἐκεῖνο'. ἐνῷ τώρα καυχιέστε μὲ τὶς ἀλαζονεῖες σας· 16
5 κάθε τέτοια καύχησι εἶναι πονηρή. ἐκεῖνος λοιπόν, ποὺ ξέρει νὰ κάνῃ τὸ καλό, καὶ 17
6 δὲν τὸ κάνει, κάνει ἁμαρτία. ἐμπρὸς τώρα, οἱ πλούσιοι, κλάψτε καὶ οὐρλιάξτε γιὰ 1 **5**
7 τὶς συμφορὲς ποὺ σᾶς ἔρχονται. ὁ πλοῦτος σας σάπισε καὶ τὰ φορέματά σας τὰ ἔφα- 2
8 γε ὁ σκῶρος, ὁ χρυσός σας καὶ ὁ ἄργυρος κατασκούριασε, καὶ ἡ σκουριά τους θὰ εἶ- 3
9 ναι μιὰ μαρτυρία ἐναντίον σας καὶ θὰ φάῃ τὶς σάρκες σας. σὰ φωτιὰ θησαυρίσατε
10 γιὰ τὶς ἔσχατες ἡμέρες. νά ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν ποὺ θέρισαν τὰ χωράφια σας, αὐ- 4
τὸς ποὺ ἐσεῖς τοὺς τὸν στερήσατε, κράζει, καὶ οἱ κραυγὲς τῶν θεριστῶν ἔφτασαν στ'
11 αὐτιὰ τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων. καλοπεράσατε ἐπάνω στὴ γῆ καὶ σπαταλήσατε, 5
θρέψατε τοὺς ἑαυτούς σας σὰν τὰ θρεφτάρια ποὺ τρέφονται, γιὰ νὰ σφαγοῦν μιὰ μέ-
12 ρα. καταδικάσατε, φονεύσατε τὸν δίκαιο· δὲν σᾶς ἀντιστέκεται. 6

9 1 2 Μακροθυμήστε λοιπόν, ἀδελφοί, μέχρι τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου. κυττάξτε πῶς 7
ὁ γεωργὸς περιμένει τὸν πολύτιμο καρπὸ τῆς γῆς, καὶ μακροθυμεῖ γι' αὐτόν, μέχρι
3 νὰ λάβῃ βροχὴ πρώιμη καὶ ὄψιμη. μακροθυμήστε καὶ σεῖς, κάντε κουράγιο, διότι ἡ 8

4 παρουσία τοῦ Κυρίου ζύγωσε. μὴ βαρυγκομᾶτε ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου, ἀδελφοί, 9
5 γιὰ νὰ μὴν καταδικαστῆτε· νά ὁ κριτὴς στέκεται μπροστὰ στὶς θύρες. ἀδελφοί μου, 10
πάρτε γιὰ ὑπόδειγμα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφῆτες, ποὺ μί-
6 λησαν στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. δῆτε πῶς μακαρίζουμε αὐτοὺς ποὺ ὑπομένουν· ἀκού- 11
7 σατε γιὰ τὴν ὑπομονὴ τοῦ Ἰὼβ καὶ εἴδατε τί τέλος ἔδωσε ὁ Κύριος· διότι ὁ Κύριος
εἶναι πολὺ σπλαχνικὸς καὶ πονόψυχος.

10 1 Πρὸ πάντων δὲ ἀδελφοί μου, μὴν ὁρκίζεστε μήτε στὸν οὐρανὸ μήτε στὴ γῆ μήτε 12
κανέναν ἄλλον ὅρκο· ἀλλὰ τὸ ναί σας νὰ εἶναι ναὶ καὶ τὸ ὄχι ὄχι, γιὰ νὰ μὴν πέσετε
σὲ ὑπόκρισι.

11 1 2 Κακοπαθεῖ κανεὶς ἀνάμεσά σας; νὰ προσεύχεται. ἔχει χαρά; νὰ ψάλλῃ. εἶναι κα- 13 14
νείς σας ἄρρωστος; νὰ προσκαλέσῃ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ προ-
3 σευχηθοῦν γι' αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἀλείψουν λάδι στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ 15
τῆς πίστεως θὰ σώσῃ τὸν ἄρρωστο, καὶ θὰ τὸν σηκώσῃ ὁ Κύριος· κι ἂν ἔχῃ κάνει ἁ-
4 μαρτίες, θὰ τοῦ δοθῇ συγχώρησι. ἐξομολογεῖστε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὰ παραπτώματά 16
5 σας, καὶ προσεύχεστε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο, γιὰ νὰ γιατρευτῆτε. πολὺ ἰσχύει ἡ προ-
σευχὴ τοῦ δικαίου, ὅταν μπαίνῃ σ' ἐνέργεια· ὁ Ἠλίας ἦταν ἄνθρωπος ὁμοιοπαθὴς 17
μὲ μᾶς, καὶ ἔκανε μιὰ προσευχὴ νὰ μὴ βρέξῃ, καὶ δὲν ἔβρεξε στὴ χώρα τρία χρόνια
6 κι ἓξ μῆνες· καὶ ξανὰ προσευχήθηκε, κι ὁ οὐρανὸς ἔδωσε βροχὴ καὶ ἡ γῆ βλάστησε 18
τὸν καρπό της.

12 1 Ἀδελφοί, ἂν κανεὶς μεταξύ σας πλανηθῇ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, καὶ κάποιος τὸν ἐπι- 19
2 στρέψῃ, νὰ ξέρῃ ὅτι αὐτὸς ποὺ ἐπιστρέφει ἁμαρτωλὸ ἀπὸ τὸ παραστράτημά του, 20
σῴζει μιὰ ψυχὴ ἀπὸ τὸ θάνατο καὶ σκεπάζει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ Α΄

1 1 Πέτρος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στοὺς ἐκλεκτοὺς παρεπιδήμους τῆς δια- 1 **1**
2 σπορᾶς τοῦ Πόντου, τῆς Γαλατίας, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Ἀσίας, καὶ τῆς Βιθυνίας, 2
ποὺ εἶναι ἐκλεκτοὶ μὲ τὴν ἐκ τῶν προτέρων ἀπόφασι τοῦ θεοῦ πατρός, στὸν ἁγιασμὸ
τοῦ πνεύματος, γιὰ νὰ ὑπακούσουν καὶ νὰ ῥαντιστοῦν μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ· πλούσια νὰ δοθῇ σὲ σᾶς χάρι καὶ εἰρήνη.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς ποὺ ἀπὸ 3
τὸ πολύ του ἔλεος μᾶς ἀναγέννησε γιὰ μιὰ ἐλπίδα ζωντανὴ μὲ τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰη-
4 σοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοὺς νεκρούς, γιὰ μιὰ κληρονομία ἄφθαρτη καὶ ἀμίαντη καὶ ἀμά- 4
5 ραντη, φυλαγμένη στοὺς οὐρανοὺς γιὰ σᾶς ποὺ σᾶς φρουρεῖ ἡ δύναμι τοῦ θεοῦ μὲ 5
6 τὴν πίστι, γιὰ μιὰ σωτηρία ποὺ εἶναι ἕτοιμη ν' ἀποκαλυφτῇ σὲ καιρὸ ἔσχατο. κοντὰ 6
σ' αὐτὸν πλημμυρίστε ἀπὸ ἀγαλλίασι, καὶ δεχτῆτε νὰ περάσετε, ἂν χρειαστῇ, λίγη
7 πρόσκαιρη θλῖψι μέσα σὲ διάφορες δοκιμασίες, ὥστε ἡ δοκιμασμένη πίστι σας ν' ἀ- 7
ποδειχτῇ πολυτιμότερη ἀπὸ τὸ χρυσάφι ποὺ καταστρέφεται καὶ μὲ τὴ φωτιὰ ἀποδει-
κνύεται ἄχρηστο, γιὰ νὰ πάρετε ἔπαινο καὶ τιμὲς καὶ δόξα, ὅταν θ' ἀποκαλυφτῇ ὁ
8 Ἰησοῦς Χριστός· αὐτὸς ποὺ χωρὶς νὰ τὸν ξέρετε τὸν ἀγαπᾶτε, ποὺ χωρὶς νὰ τὸν βλέ- 8
πετε τώρα, πιστεύοντας ὅμως σ' αὐτόν, πλημμυρίζετε ἀπὸ χαρὰ ἀνέκφραστη καὶ γε-
9 μάτη δόξα, ἀποκομίζοντας τὸ κέρδος τῆς πίστεώς σας, τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν σας. 9
10 αὐτὴ τὴ σωτηρία τὴν ἀναζήτησαν μὲ λαχτάρα καὶ τὴν ἔψαξαν οἱ προφῆτες ἐκεῖνοι 10
11 ποὺ προφήτευσαν γιὰ τὴ χάρι ἡ ὁποία προωριζόταν γιὰ σᾶς, προσπαθώντας νὰ ἐξι- 11
χνιάσουν σὲ ποιά ἢ τί λογῆς ἐποχὴ τὴν ἐννοοῦσε, ὅταν τὴν ἀποκάλυπτε τὸ πνεῦμα
τοῦ Χριστοῦ ποὺ μιλοῦσε μέσα τους, καθὼς περιέγραφε ἐκ τῶν προτέρων τὰ παθή-
12 ματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὶς δόξες ποὺ θ' ἀκολουθοῦσαν. σ' ἐκείνους ἀποκαλύφτηκε ὅ- 12
13 τι, προφητεύοντας αὐτά, ἐξυπηρετοῦσαν ὄχι τὸν ἑαυτό τους ἀλλ' ἐσᾶς, κι αὐτὰ τώ-
ρα ἀναγγέλθηκαν σὲ σᾶς μ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς εὐαγγελίστηκαν μὲ πνεῦμα ἅγιο, τὸ ὁ-
14 ποῖο στάλθηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό· καὶ σ' αὐτὰ λαχταροῦν νὰ σκύψουν νὰ δοῦν οἱ ἄγ-
γελοι.
2 1 Γι' αὐτὸ ζώστε τὴ μέση τῆς διανοίας σας, κρατηθῆτε νηφάλιοι, καὶ ἐλπίστε ἀνε- 13
2 πιφύλακτα στὴ χάρι ποὺ σᾶς ἔρχεται μὲ τὴν ἀποκάλυψι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σὰν τέ- 14
κνα ὑπακοῆς, καὶ μὴ συμμορφώνεστε μὲ τὶς παλιές σας ἐπιθυμίες τοῦ καιροῦ τῆς ἀ-
3 γνοίας, ἀλλ' ὅπως ἐκεῖνος ποὺ σᾶς κάλεσε εἶναι ἅγιος, γίνετε καὶ σεῖς ἅγιοι σὲ κάθε 15
4 5 πτυχὴ τῆς ζωῆς· διότι εἶναι γραμμένο· *Νᾶστε ἅγιοι, διότι ἐγὼ εἶμαι ἅγιος.* κι ἂν λέτε 16 17
πατέρα αὐτὸν ποὺ κρίνει ἀμερόληπτα κατὰ τὰ ἔργα τοῦ καθενός, ζήστε τὸ χρόνο
6 τῆς πρόσκαιρης στὴ γῆ ζωῆς σας μὲ φόβο, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι λυτρωθήκατε ἀπὸ τὴ 18
μάταιη πατροπαράδοτη εἰδωλολατρικὴ ζωή σας ὄχι μὲ ἀντίτιμα φθαρτά, ἀργύριο 19
7 καὶ χρυσάφι, ἀλλὰ μὲ πολύτιμο αἷμα, τὸ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι σὰν ἀμνὸς ἄμωμος 20
8 καὶ ἄσπιλος, ὁ ὁποῖος ἦταν μὲν προαποφασισμένος πρὶν ἀπὸ τὸ θεμέλιωμα τοῦ κό-
σμου, φανερώθηκε ὅμως τώρα στὰ τελευταῖα χρόνια γιὰ σᾶς, οἱ ὁποῖοι διὰ μέσου 21
9 αὐτοῦ πιστεύετε στὸ θεὸ ποὺ τὸν σήκωσε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς καὶ τοῦ ἔδωσε δόξα, κι
ἔτσι ἡ πίστι σας καὶ ἡ ἐλπίδα σας στηλώνεται στὸ θεό.
3 1 Ἁγνίστε τὶς ψυχές σας μὲ τὸ νὰ ὑπακοῦτε στὴν ἀλήθεια μὲ τὴ βοήθεια τοῦ πνεύ- 22
ματος γιὰ μιὰ ἀνυπόκριτη φιλαδελφία, καὶ μὲ καθαρὴ καρδιὰ ἀγαπήστε δυνατὰ ὁ ἕ-

2 νας τὸν ἄλλο, ξαναγεννημένοι ἀπὸ σπορὰ ὄχι πιὰ φθαρτή, ἀλλ' ἄφθαρτη, μὲ σπέρμα 23
3 τὸ λόγο τοῦ ζωντανοῦ θεοῦ ποὺ μένει στὸν αἰῶνα. διότι 24

Κάθε σάρκινο ὂν εἶναι σὰ χορτάρι,
καὶ κάθε δόξα ἀνθρώπου σὰ χορταριοῦ λουλούδι·
4 *τὸ χορτάρι ξηραίνεται καὶ τὸ ἄνθος ξεπέφτει,* 25
τοῦ Κυρίου ὅμως ὁ λόγος μένει στὸν αἰῶνα.

5 κι ὁ λόγος εἶναι αὐτὸς ποὺ κηρύχτηκε σὲ σᾶς ὡς εὐαγγέλιο.

4 1 Πετάξτε λοιπὸν κάθε κακία καὶ κάθε πονηριὰ καὶ ὑποκρισίες καὶ φθόνους καὶ 1 **2**
2 κάθε καταλαλιά, καὶ σὰ νεογέννητα βρέφη λαχταρήστε τὸ λογικὸ ἄδολο γάλα, γιὰ 2
3 4 νὰ μεγαλώσετε μ' αὐτὸ καὶ νὰ ἐπιβιώσετε, ἐὰν βέβαια *γευτήκατε ὅτι ὁ Κύριος εἶναι* 3 4
καλός. πλησιάζετε πρὸς αὐτόν, τὸ λίθο τὸ ζωντανό, τὸν ὁποῖο οἱ μὲν ἄνθρωποι ἔκρι-
5 ναν ἄχρηστο, ὁ δὲ θεὸς ἐκλεκτὸ καὶ πολύτιμο, καὶ οἰκοδομηθῆτε καὶ σεῖς ὡς λίθοι 5
ζωντανοί, γιὰ νὰ γίνετε κτήριο πνευματικό, *ἱερατεῖο ἅγιο,* ποὺ νὰ προσφέρετε θυ-
6 σίες πνευματικὲς καλοδεχούμενες ἀπὸ τὸ θεὸ διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. διότι 6
λέει μέσα στὴ Γραφή· *Ἰδοὺ ἐγὼ βάζω στὴ Σιὼν λίθο ἀκρογωνιαῖο, λαχταριστό, πο-*
7 *λύτιμο, κι ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν, δὲν θὰ βγῇ γελασμένος.* αὐτὴ λοιπὸν ἡ τιμὴ γιὰ 7
σᾶς ποὺ πιστεύετε, ἐνῷ γιὰ κείνους ποὺ δὲν πειθαρχοῦν ἰσχύει τὸ ῥητὸ

8 *Λίθο ποὺ οἱ μαστόροι τὸν ἔβγαλαν ἄχρηστο,*
αὐτὸς ἔγινε κεφαλάρι σὲ γωνία,

9 καὶ τὸ *πέτρα σκοντάμματος καὶ πέτρα περδικλώματος.* αὐτοὶ μὲ τὸ νὰ μένουν ἀμετά- 8
10 πειστοι σκοντάφτουν στὸ λόγο· καὶ γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἦρθαν στὴν ὕπαρξι. ἐνῷ ἐσεῖς 9
εἶστε *γένος ἐκλεκτό, ἱερατεῖο βασιλικό, ἔθνος ἅγιο, λαὸς ἰδιαίτερος, μὲ σκοπὸ νὰ κη-*
11 *ρύξετε τὴ δύναμι* ἐκείνου ποὺ σᾶς κάλεσε ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ θαυμάσιο φῶς του· ἐ- 10
σεῖς οἱ ἄλλοτε *Οὐ λαὸς* καὶ τώρα *Λαὸς Θεοῦ,* οἱ ἄλλοτε *Οὐκ ἠλεημένοι* καὶ τώρα *Ἠ-*
λεημένοι.

5 1 Ἀγαπητοί, σᾶς συμβουλεύω σὰν προσωρινοὺς κατοίκους τῆς γῆς καὶ σὰν πρό- 11
σφυγες· μακριὰ ἀπὸ τὶς σαρκικὲς ἐπιθυμίες οἱ ὁποῖες στρατεύονται ἐναντίον τῆς ψυ-
2 χῆς· δείχνετε τὴ διαγωγή σας καλὴ στοὺς ἐθνικούς, ὥστε, ἐκεῖ ποὺ σᾶς κακολογοῦν 12
σὰν κακοποιούς, νὰ δοῦν τὰ καλὰ ἔργα καὶ νὰ δοξάσουν τὸ θεὸ *στὴν κρίσιμη ἡμέ-*
ρα.

6 1 2 Ὑποταχτῆτε λοιπὸν σ' ὁποιονδήποτε κτιστὸ ἄνθρωπο γιὰ χάρι τοῦ Κυρίου, εἴτε 13 14
στὸ βασιλέα ὡς ἀνώτατο, εἴτε στοὺς ἡγεμόνες μιὰ καὶ τοὺς διορίζει ἐκεῖνος, γιὰ νὰ
3 τιμωροῦν μὲν τοὺς κακοποιούς, νὰ βραβεύουν δὲ τοὺς ἀγαθοποιούς. γιατὶ αὐτὸ εἶ- 15
ναι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, νὰ βουλώνετε μὲ τὰ καλά σας ἔργα τὸ στόμα τῶν ἀνθρώπων
4 ποὺ δὲν ξέρουν τί λένε· ὡς ἐλεύθεροι καὶ ὄχι ὡς ἄνθρωποι ποὺ ἔχετε γιὰ πρόσχημα 16
5 τῆς κακίας τὴν ἐλευθερία, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ θεοῦ, τιμήστε τους ὅλους, ἀγαπᾶτε 17
τὴν ἀδελφότητα, σέβεστε τὸ θεό, τιμᾶτε τὸ βασιλέα.

7 1 Οἱ δοῦλοι νᾶστε ὑποταγμένοι μ' ὅλο τὸ σεβασμὸ στοὺς κυρίους, ὄχι μόνο στοὺς 18
2 καλοὺς κι ἐπιεικεῖς, ἀλλὰ καὶ στοὺς στραβούς. διότι αὐτὸ ἔχει ἀξία, ἂν ὑπομένῃ κα- 19
3 νεὶς θλίψεις, ἐπειδὴ λογαριάζει τὸ θεό, καὶ ὑποφέρῃ ἄδικα. τί τὸ ἀξιέπαινο, ἂν ὑπο- 20
μείνετε, ὅταν σᾶς δέρνουν γιὰ τὰ παραπτώματά σας; ἂν ὅμως ὑπομείνετε, ὅταν πά-
4 σχετε γιὰ τὰ καλά σας ἔργα, αὐτὸ ἔχει ἀξία γιὰ τὸ θεό. ἄλλωστε γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα 21
εἶστε καλεσμένοι, διότι κι ὁ Χριστὸς ἔπαθε γιὰ μᾶς χαράζοντας γιὰ σᾶς γραμμή, ὥ-
στε νὰ τὸν ἀκολουθᾶτε ἀπὸ πίσω πάνω στὰ χνάρια του.

5 *αὐτὸς ποὺ ἁμαρτία δὲν ἔκανε,* 22
οὔτε δόλος ποτὲ στὸ στόμα του βρέθηκε.

6 αὐτός, ὅταν τὸν ἔβριζαν, δὲν ἔβριζε κι ὁ ἴδιος, ὅταν ἔπασχε, δὲν ἀπειλοῦσε, ἀλλ' ἄ- 23
7 φηνε τὴν ἐκδίκησι στὸ δίκαιο κριτή. αὐτὸς *σήκωσε ὁ ἴδιος τὶς ἁμαρτίες μας* στὸ σῶ- 24
μα του ἐπάνω στὸ ξύλο, ὥστε νὰ πεθάνουμε γιὰ τὶς ἁμαρτίες καὶ νὰ ζήσουμε γιὰ τὴ
8 δικαιοσύνη· *μ' αὐτουνοῦ τὰ τραύματα γιατρευτήκατε.* διότι ἤσασταν *σὰν πρόβατα* 25
ποὺ ἔχασαν τὸ δρόμο τους, ἀλλὰ τώρα ἐπιστρέψατε στὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπο τῶν
ψυχῶν σας.

8 1 Τὸ ἴδιο καὶ οἱ γυναῖκες νᾶστε ὑποταγμένες στοὺς ἄντρες σας, ὥστε κι ἂν μερικοὶ 1 **3**
2 δὲν πειθαρχοῦν στὸ λόγο, νὰ κερδηθοῦν χωρὶς λόγο μὲ τὴ διαγωγὴ τῶν γυναικῶν, ἀ- 2
3 φοῦ δοῦν καλὰ τὴν ἁγνὴ συμπεριφορά σας ποὺ τὴ διακρίνει ὁ σεβασμός. καὶ νἄχετε 3
γιὰ στολισμὸ ὄχι τὸν ἐξωτερικό, τὸ χτένισμα τῶν μαλλιῶν καὶ τὰ χρυσᾶ κοσμήματα
4 ποὺ φοριοῦνται καὶ τὸ ντύσιμο τῶν λούσων, ἀλλὰ τὸν ἐσωτερικὸ μυστικὸ ἄνθρωπο 4
ποὺ ζῇ στὴν ἄφθαρτη κατάστασι τοῦ πρᾴου καὶ εἰρηνικοῦ πνεύματος, πρᾶγμα ποὺ
5 στὰ μάτια τοῦ θεοῦ εἶναι τὸ πανάκριβο. ἔτσι ἄλλωστε στολίζονταν κάποτε καὶ οἱ ἅ- 5
γιες γυναῖκες ποὺ στήριζαν τὴν ἐλπίδα τους στὸ θεό, μὲ τὸ νὰ ὑποτάσσωνται στοὺς
6 ἄντρες των –ὅπως ὑπάκουγε στὸν Ἀβραὰμ ἡ Σάρρα καὶ τὸν ἔλεγε *κύριό της,* καὶ 6
7 σεῖς γίνατε τέκνα ἐκείνης–, μὲ τὸ νὰ κάνουν τὸ σωστὸ καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν κανένα
φόβο.

9 1 Οἱ ἄντρες ἐπίσης νὰ συγκατοικῆτε μὲ κατανόησι, τιμώντας τὴ γυναῖκα ὡς μιὰ 7
κατασκευὴ πιὸ λεπτὴ κι εὐαίσθητη, καὶ ὡς συγκληρονόμοι ποὺ εἶστε μ' αὐτὴ στὴ χά-
2 ρι τῆς ζωῆς, καὶ ἔτσι δὲν θὰ σαμποτάρωνται οἱ προσευχές σας.

10 1 Ὁ τελικὸς σκοπὸς εἶναι νὰ εἶστε ὅλοι ὁμόφρονες, νὰ συμπάσχετε ὁ ἕνας γιὰ τὸν 8
2 ἄλλο, νὰ εἶστε φιλάδελφοι, εὔσπλαχνοι, μὲ τὸν καλὸ λόγο στὸ στόμα σας, νὰ μὴν ἀ- 9
ποδίδετε κακὸ γιὰ τὸ κακὸ ἢ βρισιὰ γιὰ τὴ βρισιά, ἀλλ' ἀντίθετα ν' ἀπαντᾶτε μὲ λό-
γο καλό, ἔχοντας ὑπ' ὄψι σας ὅτι γι' αὐτὸ κληθήκατε, γιὰ νὰ κληρονομήσετε ἕνα κα-
3 λὸ ἄκουσμα. διότι 10

Ὅποιος θέλει νὰ χαίρεται τὴ ζωή του
καὶ λαχταράει νὰ δῇ ὄμορφες μέρες,
4 *νὰ σταματήσῃ τὴ γλῶσσα του ἀπὸ τὸ νὰ λέῃ κακὰ*
καὶ τὰ χείλη του ἀπὸ τὸ νὰ λέῃ πράγματα δόλια.
5 *νὰ φύγῃ μκαριὰ ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ νὰ κάνῃ τὸ καλό,* 11
ν' ἀναζητήσῃ τὴν εἰρήνη καὶ νὰ τρέχῃ ἀπὸ πίσω της.

6 γιατὶ

Τὰ μάτια τοῦ Κυρίου στοὺς δικαίους ἐπάνω 12
καὶ τ' αὐτιά του ἕτοιμα τὴ δέησί τους ν' ἀκούσουν,
7 *τὸ δὲ πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἀγριοκυττάζει τοὺς κακοποιούς.*

8 9 καὶ ποιός θὰ σᾶς κάνῃ κακό, ἂν ἐσεῖς γίνετε μιμηταὶ τοῦ ἀγαθοῦ; ἀλλὰ κι ἂν πάσχε- 13 14
10 τε ἐξ αἰτίας τῆς δικαιοσύνης σας, εἶστε μακάριοι. κι *ἀπ' αὐτοὺς μὴ φοβᾶστε καὶ μὴν*
11 *ταράζεστε, ἀλλὰ μέσα στὶς διάνοιές σας ὁμολογήστε ἅγιο τὸ θεὸ Κύριο.* καὶ νᾶστε 15
πάντα ἕτοιμοι μὲ πρᾴοτητα καὶ σεβασμὸ νὰ δίνετε ἀπολογία σ' ὅποιον σᾶς ζητάει
12 λόγο γιὰ τὴν ἐλπίδα ποὺ ἔχετε μέσα σας, ἔχοντας συνείδησι ἀγαθή, ὥστε ἐκεῖ ποὺ 16
σᾶς κακολογοῦν σὰν κακοποιούς, νὰ ντραποῦν ἐκεῖνοι γιὰ τὴν ἐχθρικὴ στάσι ποὺ
13 παίρνουν μπροστὰ στὴν ἀγαθὴ ἐν Χριστῷ διαγωγή σας. εἶναι προτιμότερο νὰ πά- 17
σχετε, ἂν ἔτσι θέλῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἐπειδὴ κάνετε τὸ καλό, παρὰ κάνοντας τὸ
14 κακό. γιατὶ καὶ ὁ Χριστὸς μιὰ φορὰ ἔπαθε γιὰ τὶς ἁμαρτίες, δίκαιος ὁ ἴδιος γιὰ τοὺς 18
ἀδίκους, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ κοντὰ στὸ θεό, καὶ θανατώθηκε μὲν στὸ σῶμα, στὸ πνεῦμα
15 ὅμως παρέμεινε ζωντανός· καὶ μ' αὐτὸ πῆγε καὶ κήρυξε καὶ στὰ πνεύματα τὰ φυλα- 19
16 κισμένα, ἐκεῖνα ποὺ κάποτε ἀρνήθηκαν νὰ πειθαρχήσουν, τότε ποὺ ἡ μακροθυμία 20

τοῦ θεοῦ περίμενε μὲ ὑπομονή, στὶς ἡμέρες τοῦ Νῶε, ὅταν κατασκευαζόταν ἡ κιβω-
17 τός, στὴν ὁποία διασώθηκαν μέσ' ἀπὸ τὸ νερὸ λίγες μόνο ψυχές, δηλαδὴ ὀχτώ. αὐτὸ 21
τὸ βάπτισμα, τώρα πιὸ οὐσιαστικό, σῴζει κι ἐμᾶς, καθὼς εἶναι ὄχι πιὰ καθάρισμα
λέρας ὑλικῆς, ἀλλὰ συμβόλαιο ἀγαθῆς συνειδήσεως μὲ τὸ θεό, δυνάμει τῆς ἀναστά-
18 σεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος πῆγε στὸν οὐρανὸ καὶ τώρα βρίσκεται στὰ δεξιὰ 22
τοῦ θεοῦ τιμημένος, καὶ ἔχουν ὑποταχτῆ σ' αὐτὸν ἄγγελοι καὶ ἐξουσίες καὶ δυνά-
μεις.

11 1 Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἔπαθε γιὰ μᾶς σωματικά, ὁπλιστῆτε καὶ σεῖς μὲ τὴν ἴδια 1 **4**
2 νοοτροπία, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος στὴ σάρκα ἔπαθε, γιὰ τὴν ἁμαρτία εἶναι ἀργός, κι ἔ-
τσι θὰ ζήσετε τὸν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς σωματικῆς ζωῆς σας ὄχι πιὰ μ' ἐπιθυμίες ἀν- 2
3 θρώπινες, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. φτάνει πιὰ γιὰ σᾶς ὁ περασμένος 3
χρόνος τῆς ζωῆς γιὰ τὴν ἐκπλήρωσι τοῦ ἐθνικοῦ σας θελήματος, ὅταν περπατούσατε
μὲ ἀσέλγειες, ἐπιθυμίες, μεθύσια, γλέντια, συμπόσια, καὶ παράνομα εἰδωλολατρικὰ
4 ὄργια. γι' αὐτὸ παραξενεύονται, ὅταν ἐσεῖς δὲν τρέχετε καὶ δὲν ξεχύνεστε μαζί τους 4
5 στὴν ἴδια ἀσωτία, καὶ σᾶς βρίζουν. αὐτοὶ θὰ δώσουν λόγο σ' ἐκεῖνον ποὺ εἶναι ἕτοι- 5
6 μος νὰ κρίνῃ ζωντανοὺς καὶ νεκρούς. γι' αὐτὸ ἄλλωστε κήρυξε τὸ εὐαγγέλιό του καὶ 6
στοὺς νεκρούς, ὥστε νὰ συμβῇ νὰ ἔχουν μὲν καταδικαστῆ ὡς πρὸς τὴν ἐπίγεια ζωή
τους σωματικῶς, νὰ κερδήσουν δὲ τὴ ζωὴ στὴν περιοχὴ τοῦ πνεύματος κατὰ τὸ θέλη-
7 μα τοῦ θεοῦ. πλησιάζει δὲ τὸ τέλος ὅλων. ζήστε λοιπὸν μὲ σωφροσύνη καὶ μείνετε ἀ- 7
8 μέθυστοι στὶς προσευχές. πρὸ πάντων δὲ νὰ ἔχετε μεταξύ σας δυνατὴ τὴν ἀγάπη, 8
9 διότι *ἡ ἀγάπη σκεπάζει πλῆθος ἁμαρτιῶν.* φιλόξενοι ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο μὲ φιλοξε- 9
10 νία ἀγόγγυστη. μὲ ὅ,τι χάρισμα ἔλαβε ὁ καθένας, μ' αὐτὸ νὰ ὑπηρετῆτε ὁ ἕνας τὸν 10
ἄλλο, διαχειριζόμενοι αὐτὸ ὡς καλοὶ διαχειρισταὶ τῆς πλούσιας καὶ ποικίλης χάρι-
11 τος τοῦ θεοῦ. ὅποιος μιλάει, νὰ μιλάῃ μὲ τὴν εὐθύνη τοῦ στόματος ποὺ λέει λόγια θε- 11
οῦ· ὅποιος διακονεῖ, νὰ διακονῇ ὡς ἄνθρωπος ποὺ ἐνεργεῖ μὲ τὴ βοήθεια τῆς Δυνά-
12 μεως, ὅπως τοῦ χορηγεῖ ὁ θεός· κι ἔτσι σὲ ὅλα θὰ δοξάζεται ὁ θεὸς στὸ πρόσωπο τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὸν ὁποῖο ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

12 1 Ἀγαπητοί, μὴν παραξενεύεστε, ἐπειδὴ δοκιμάζεστε μὲ πειρασμὸ πυρακτωμένο, 12
2 καὶ μὴ νομίζετε ὅτι αὐτὸ ποὺ σᾶς συμβαίνει εἶναι κάτι τὸ ἀταίριαστο· ἀλλὰ μιὰ καὶ 13
εἶστε συνεταῖροι στὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ, νὰ χαίρεστε, ὥστε καὶ ὅταν θ' ἀποκα-
3 λυφτῇ ἡ δόξα του νὰ χαρῆτε πλημμυρίζοντας ἀπὸ ἀγαλλίασι. ἂν ἀντιμετωπίζετε 14
χλευασμοὺς γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἶστε μακάριοι, διότι ἐπάνω σας ἀναπαύεται
τὸ πνεῦμα τῆς δόξης καὶ τῆς δυνάμεως ποὺ εἶναι καὶ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· καὶ ἐκ μέ-
4 ρους μὲν ἐκείνων βλασφημεῖται, ἐκ μέρους σας ὅμως δοξάζεται. ἀσφαλῶς δὲν πρέ- 15
πει νὰ εἶναι κανείς σας τιμωρημένος ὡς φονιᾶς ἢ κλέφτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς μοιχός· 16
5 ἂν ὅμως πάσχῃ, ἐπειδὴ εἶναι Χριστιανός, νὰ μὴ ντρέπεται, ἀλλὰ νὰ δοξάζῃ τὸ θεὸ
6 γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. διότι ὁ καιρὸς ποὺ ἀρχίζει ἡ κρίσι ἀρχίζει ἀπὸ τὸν οἶκο τοῦ θε- 17
οῦ· κι ἂν ἀρχίζῃ πρῶτα ἀπὸ μᾶς, τότε ποιό θὰ εἶναι τὸ τέλος ἐκείνων ποὺ δὲν πει-
7 θαρχοῦν στὸ εὐαγγέλιο τοῦ θεοῦ; καὶ 18

ὅταν ὁ δίκαιος μόλις σῴζεται,
ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ θὰ φανῇ;

8 ὥστε κι αὐτοὶ ποὺ πάσχουν, ἐπειδὴ κάνουν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ν' ἀκουμπήσουν τὶς 19
ψυχές των ἐμπιστευόμενοι σὲ δημιουργὸ ἄξιο ἐμπιστοσύνης.

13 1 Τοὺς πρεσβυτέρους ἀπὸ σᾶς σᾶς παρακαλῶ ἐγὼ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυ- 1 **5**
ρας τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶμαι καὶ συνεταῖρος στὴ δόξα ποὺ πρόκειται
2 ν' ἀποκαλυφτῇ, ποιμάνετε τὸ ποίμνιο τοῦ θεοῦ ποὺ ἔχετε, κυβερνώντας ὄχι μὲ κατα- 2
ναγκασμὸ ἀλλὰ μὲ τὴν ἀβίαστη θέλησί τους· μήτε μὲ αἰσχροκέρδεια, ἀλλὰ μὲ ζῆλο·
3 καὶ μὴ σὰ νὰ εἶστε ἀπόλυτοι κυρίαρχοι τῶν μερίδων ποὺ σᾶς κληρώθηκαν, ἀλλὰ μὲ 3

4 τὸ νὰ γίνεστε γιὰ τὸ ποίμνιο ὑπογραμμοί. καὶ ὅταν φανερωθῇ ὁ ἀρχιποιμένας, θὰ 4
5 πάρετε τὸ στεφάνι τῆς δόξης τὸ ὁποῖο δὲν μαραίνεται. ἐπίσης οἱ νεώτεροι νὰ ὑπο- 5
τάσσεστε στοὺς πρεσβυτέρους, ἀλλὰ καὶ ὅλοι νὰ ὑποτάσσεστε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο καὶ
6 νὰ φορέστε σφιχτὰ τὴν ταπεινοφροσύνη· διότι

ὁ θεὸς στοὺς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται,
στοὺς δὲ ταπεινοὺς δίνει χάρι.

14 1 Ταπεινωθῆτε λοιπὸν κάτω ἀπὸ τὸ πανίσχυρο χέρι τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ σᾶς ὑψώσῃ, 6
2 ὅταν πρέπῃ. ὅλη τὴ φροντίδα σας ῥίξτε την σ' αὐτόν, διότι αὐτὸς φροντίζει γιὰ σᾶς· 7
3 σταθῆτε ἀμέθυστοι, σταθῆτε ξύπνιοι· ὁ ἀντίδικός σας διάβολος σὰ λέων ποὺ μου- 8
4 γκρίζει περπατάει ἀναζητώντας ποιόν νὰ καταπιῇ. ἀντισταθῆτε του στερεοὶ στὴν πί- 9
στι, ἔχοντας ὑπ' ὄψι σας ὅτι τὰ ἴδια παθήματα συμβαίνουν στὴν ἀδελφότητά σας σ'
ὅλο τὸν κόσμο.

15 1 Ὁ δὲ θεὸς κάθε χάριτος, αὐτὸς ποὺ σᾶς κάλεσε στὴν αἰώνια δόξα του μὲ τὸν Ἰη- 10
σοῦ Χριστό, ἀφοῦ ὑποφέρετε λίγο, αὐτὸς θὰ σᾶς κάνῃ ἀρτίους, θὰ σᾶς στηρίξῃ, θὰ
2 σᾶς δυναμώσῃ, θὰ σᾶς θεμελιώσῃ· σ' αὐτὸν ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι στοὺς αἰῶνες τῶν 11
αἰώνων.
3 Σᾶς ἔγραψα μὲ λίγα λόγια μὲ τὸ Σιλουανό, τὸν πιστό, ὅπως ἔχω ἀποδείξεις, ἀ- 12
δελφό, παροτρύνοντάς σας καὶ μαρτυρώντας σας ἐπιπροσθέτως ὅτι ἡ ἀληθινὴ χάρι
τοῦ θεοῦ εἶναι αὐτὴ στὴν ὁποία στέκεστε.
4 Σᾶς χαιρετάει ἡ συνεκλεκτὴ ποὺ εἶναι στὴ Βαβυλῶνα καὶ ὁ Μάρκος ὁ γιός μου. 13
5 Χαιρετήστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ φίλημα ἀγάπης. 14
6 Εἰρήνη σὲ ὅλους ἐσᾶς τοὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ Β΄

1 1 Συμεὼν Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σ' αὐτοὺς ποὺ ἔλα- 1 **1**
χαν ἰσότιμη μ' ἐμᾶς πίστι μὲ τὴ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ μας καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χρι-
2 στοῦ· πλούσια νὰ σᾶς δοθῇ χάρι καὶ εἰρήνη μὲ τὴν ἐπίγνωσι τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ 2
τοῦ Κυρίου μας.
3 Ἀφοῦ ἡ θεία δύναμί του ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὴν εὐσέβεια μ�ς τὰ δώ- 3
4 ρησε μὲ τὴν ἐπίγνωσι ἐκείνου ποὺ μ�ς κάλεσε στὴ δόξα καὶ στὴν ἀρετή, μὲ τὶς ὁ- 4
ποῖες δωρήθηκαν σ' ἐμᾶς οἱ πολύτιμες καὶ μέγιστες ὑποσχέσεις, νὰ γίνετε μ' αὐτὰ
κοινωνοὶ θείας φύσεως, ἀφοῦ ἀποφύγετε τὴ φθορὰ ποὺ μέσα στὸν κόσμο συντελεῖ-
5 ται μὲ τὴν ἐπιθυμία. καὶ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ πάρτε το πολὺ στὰ ζεστά, καὶ στὴν πίστι 5
6 σας προσθέσετε τὴν ἀρετή, στὴ δὲ ἀρετὴ τὴ γνῶσι, στὴ δὲ γνῶσι τὴν ἐγκράτεια, στὴ 6
7 δὲ ἐγκράτεια τὴν ὑπομονή, στὴ δὲ ὑπομονὴ τὴν εὐσέβεια, στὴ δὲ εὐσέβεια τὴ φιλα- 7
8 δελφία, στὴ δὲ φιλαδελφία τὴν ἀγάπη. διότι ἂν αὐτὰ τὰ ἔχετε καὶ σ�ς περισσεύουν, 8
σ�ς κάνουν νὰ μὴν εἶστε ἀργοὶ μήτε ἄκαρποι στὴν ἐπίγνωσι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ
9 Χριστοῦ. ὅποιος δὲν τὰ ἔχει αὐτά, εἶναι τυφλός, κοντόφθαλμος, κι ἔχει ξεχάσει τὸν 9
10 καθαρισμὸ τῶν παλαιῶν του ἁμαρτιῶν. γι' αὐτό, ἀδελφοί, κυττάξτε περισσότερο ν' 10
ἀσφαλίσετε τὴν κλῆσι σας καὶ τὴν ἐκλογή σας· ἂν τὰ κάνετε αὐτά, δὲν θὰ σκοντάψε-
11 τε ποτέ. κι ἔτσι κοντὰ στὰ ἄλλα θὰ σ�ς δωρηθῇ πλούσια καὶ ἡ εἴσοδος στὴν αἰώνια 11
βασιλεία τοῦ Κυρίου μας καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 1 Γι' αὐτὸ δὲν θ' ἀμελήσω ποτὲ νὰ σ�ς ὑπενθυμίζω γι' αὐτά, ἂν καὶ σεῖς τὰ ξέρετε 12
2 καλὰ καὶ εἶστε γερὰ δεμένοι στὴν παροῦσα ἀλήθεια. καὶ τὸ θεωρῶ ὑποχρέωσι, ὅσον 13
3 καιρὸ εἶμαι σ' αὐτὸ τὸ σκήνωμα, νὰ σ�ς κρατῶ ξυπνητοὺς μὲ τὴν ὑπόμνησι, γιατὶ ξέ- 14
ρω καλὰ ὅτι γρήγορα θ' ἀφήσω τὸ σκήνωμά μου, καθὼς μοῦ τὸ φανέρωσε καὶ ὁ Κύ-
4 ριός μας Ἰησοῦς Χριστός. θὰ φροντίσω δὲ καὶ πάντοτε νἄχετε τὸν τρόπο νὰ τὰ θυ- 15
5 μᾶστε αὐτὰ μετὰ τὴν ἔξοδό μου. ἐμεῖς, γιὰ νὰ σ�ς κάνουμε γνωστὴ τὴ δύναμι καὶ 16
τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν μεταχειριστήκαμε φτιαγμένους
6 μύθους, ἀλλὰ γίναμε πρῶτα θεαταὶ τοῦ μεγαλείου του. τὸν εἴδαμε ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸ 17
θεὸ πατέρα τιμὴ καὶ δόξα, ὅταν ἀκούστηκε γι' αὐτὸν φωνὴ ἀπὸ τὴ μεγαλοπρεπῆ Δό-
7 ξα, ἡ ὁποία ἔλεγε· 'Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, στὸν ὁποῖο εὐδοκῶ ἐγώ'· καὶ 18
τὴ φωνὴ αὐτὴ ἐμεῖς τὴν ἀκούσαμε ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὸν οὐρανό, καθὼς ἤμασταν στὸ
8 ὄρος τὸ ἅγιο μαζί του. καὶ γιὰ μ�ς εἶναι βεβαιότερος ὁ προφητικὸς λόγος, καὶ καλὰ 19
κάνετε ποὺ προσηλώνεστε σ' αὐτὸν σὰν σὲ λύχνο ποὺ φέγγει σὲ τόπο σκοτεινό, ἕως
9 ὅτου φέξῃ γιὰ καλὰ ἡ μέρα κι ἀνατείλῃ ὁ Αὐγερινὸς στὶς διάνοιές σας· καὶ πρέπει 20
νὰ ξέρετε πάνω ἀπ' ὅλα τὸ ἑξῆς, ὅτι καμμία προφητεία προφητικοῦ βιβλίου δὲν ἑρ-
10 μηνεύεται ἀπὸ ἕναν ποὺ διαθέτει μόνο τὴ δική του ἀνθρώπινη δύναμι. διότι δὲν λέ- 21
χτηκε ποτὲ προφητεία ἀπὸ θέλημα ἀνθρώπου, ἀλλὰ μίλησαν ἅγιοι ἄνθρωποι τοῦ θε-
οῦ ποὺ ἐμπνέονταν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο.

3 1 Παρουσιάστηκαν δὲ στὸ λαὸ καὶ ψευδοπροφῆτες, ὅπως θὰ παρουσιαστοῦν καὶ 1 **2**
σὲ σ�ς ψευδοδιδάσκαλοι, οἱ ὁποῖοι θὰ μπάσουν λαθραία αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ θ'
ἀρνοῦνται τὸν Κύριο ποὺ τοὺς ἀγόρασε, τραβώντας ἐπάνω τους γρήγορη καταστρο-
2 φή. καὶ πολλοὶ θὰ κυττάξουν νὰ ἱκανοποιοῦν τὶς ἀσελγεῖς ὀρέξεις των, τόσο ποὺ ἐξ 2
3 αἰτίας των θὰ βλασφημῆται ὁ δρόμος τῆς ἀληθείας. καὶ μέσα στὴν πλεονεξία τους 3
θὰ σ�ς πουλοῦν καὶ θὰ σ�ς ἀγοράζουν μὲ λόγια πλαστά· ἡ δὲ τιμωρία τους, ἑτοιμα-

4 σμένη ἀπὸ καιρό, δὲν θ' ἀργήσῃ, οὔτε ἡ καταστροφή τους θὰ νυστάξῃ. γιατὶ ἂν ὁ θε- 4
ὸς δὲν λογάριασε οὔτε ἀγγέλους, ὅταν ἁμάρτησαν, ἀλλὰ τοὺς ἁλυσόδεσε μὲ ἁλυσί-
5 δες σκοταδιοῦ καὶ τοὺς παρέδωσε νὰ φυλάγωνται γιὰ δίκη, κι ἂν δὲν λυπήθηκε οὔτε 5
τὸν ἀρχέγονο κόσμο, ἀλλ' ἀφοῦ φύλαξε γιὰ κήρυκα δικαιοσύνης τὸ Νῶε μαζὶ μὲ ἄλ-
6 λους ἑφτά, ἔρριξε στὸν κόσμο τῶν ἀσεβῶν κατακλυσμό, κι ἂν τὶς πόλεις Σόδομα καὶ 6
Γόμορρα τὶς καταδίκασε σὲ καταστροφὴ καὶ τὶς ἔκανε στάχτη, κάνοντάς τις παρά-
7 δειγμα γιὰ κείνους ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀσεβήσουν στὸ μέλλον, καὶ διέσωσε τὸν δίκαιο 7
8 Λὼτ ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ τὴν πρόστυχη ζωὴ τῶν παρανόμων. ὁ δίκαιος, κατοικώντας 8
ἀνάμεσά τους καὶ βλέποντάς τους κι ἀκούγοντάς τους, καὶ ἔχοντας σὰ λυδία λίθο
ποὺ τὸν δοκίμαζε τὰ ἄνομα ἐκείνων ἔργα, ἀποδείκνυε μέρα μὲ τὴ μέρα μιὰ ψυχὴ δί-
9 καιη. τότε ὁ Κύριος ξέρει καὶ νὰ διασῴζῃ τοὺς εὐσεβεῖς ἀπὸ τὴ δοκιμασία καὶ νὰ 9
10 κρατάῃ δεμένους τοὺς ἀδίκους γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως, καὶ κυρίως ἐκείνους πού, 10
κινούμενοι ἀπὸ τὴ σιχαμερὴ ἐπιθυμία τους, κυνηγοῦν τὴν ἱκανοποίησι τῆς σαρκὸς
11 καὶ καταφρονοῦν κάθε αὐθεντία. παράτολμοι! ἀδίστακτοι! δὲν τρέμουν, ὅταν βλα- 11
σφημοῦν τὶς δόξες, τὴ στιγμὴ ποὺ ἄγγελοι, παρ' ὅλο ποὺ εἶναι ἀνώτεροι σὲ δύναμι
12 καὶ ἐξουσία, μπροστὰ στὸν Κύριο δὲν πετοῦν ἐναντίον τους καμμία βρισιά. ἐνῷ αὐ- 12
τοί, σὰν ἄλογα ζῷα, φυσικά, πλασμένα γιὰ νὰ τρῶν καὶ νὰ κοπρίζουν, βλασφημοῦν
αὐτὰ ποὺ δὲν ξέρουν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κατασαπίσουν μέσα στὴ σαπίλα τους, νὰ
13 πάρουν γιὰ μερίδιό τους τὸ μισθὸ ποὺ ἀξίζει στὴν ἀδικία τους· ἔχουν γιὰ ἡδονή 13
τους τὴν ἀπόλαυσι τῆς μιᾶς ἡμέρας· λεκέδες καὶ ἀσχήμιες! ποὺ κυλιοῦνται ἡδονικὰ
14 στὶς ἀπάτες των! ποὺ τρῶν καὶ πίνουν μαζί σας! ποὺ ἔχουν τὰ μάτια τους γεμάτα λα- 14
γνεία μοιχείας καὶ δὲν σταματοῦν ποτὲ ν' ἁμαρτάνουν! ποὺ δελεάζουν ψυχὲς ἀστή-
15 ρικτες! ποὺ ἔχουν κακοήθεια γυμνασμένη στὴν πλεονεξία! κατάρας τέκνα! παράτη- 15
σαν τὸν ἴσιο δρόμο καὶ ξεστράτισαν· πῆραν τὸ δρόμο ποὺ πῆρε κι ὁ Βαλαὰμ τοῦ Βε-
16 ώρ, ὁ ὁποῖος λαχτάρησε τὴν ἀμοιβὴ τῆς ἀδικίας, ἀλλ' ἀντιμετώπισε τὸν ἔλεγχο τῆς 16
παρανομίας του· γαϊδούρι σαμαριάρικο χωρὶς λαλιὰ μίλησε μὲ φωνὴ ἀνθρώπου καὶ
17 σταμάτησε τὴν τρέλλα τοῦ προφήτου. αὐτοὶ εἶναι πηγὲς χωρὶς νερό, σύννεφα ποὺ τὰ 17
18 παρασέρνει ἡ λαίλαπα· γι' αὐτοὺς τοῦ σκοταδιοῦ ἡ μαυρίλα διατηρεῖται αἰώνια. κά- 18
θονται καὶ λένε λόγια ἀβάσταχτα καὶ παραφουσκωμένα καὶ σαχλά, καὶ μὲ πρόστυ-
χες σαρκικὲς ἐπιθυμίες δελεάζουν ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν πραγματικὰ ξεφύγει ἀπὸ τὴ
19 ζωὴ τῶν πλανεμένων. τοὺς τάζουν ἐλευθερία, τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἴδιοι εἶναι δοῦλοι τῆς 19
20 φθορᾶς. γιατὶ ἀπ' ὅ,τι κανεὶς ἔχει ἡττηθῆ, σ' αὐτὸ εἶναι καὶ δοῦλος. ἀφοῦ πρῶτα 20
γνώρισαν καλὰ τὸν Κύριο καὶ σωτῆρα Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ ξέφυγαν ἀπὸ τὶς σιχαμε-
ρὲς βρομιὲς τοῦ κόσμου, ἔπειτα μπλέχτηκαν πάλι ξανὰ σ' αὐτὲς καὶ ὑποκύπτουν σ'
21 αὐτές· καὶ ἔγιναν ἔτσι γι' αὐτοὺς τὰ ὕστερνὰ χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. ἦταν προτι- 21
μότερο γι' αὐτοὺς νὰ μὴν εἶχαν γνωρίσει τὸ δρόμο τῆς δικαιοσύνης, παρὰ νὰ τὸν
γνωρίσουν καὶ μετὰ νὰ ἐπιστρέψουν φεύγοντας μακριὰ ἀπὸ τὴν ἁγία ἐντολὴ ποὺ
22 τοὺς παραδόθηκε. συνέβη δηλαδὴ μ' αὐτοὺς ἐκεῖνο ποὺ λέει μιὰ σωστὴ παροιμία· 22

Σκύλος ποὺ γύρισε καὶ τρώει τὸ ξερατό του·

καὶ

Γουρούνα ποὺ ξαναλούστηκε στὸ βοῦρκο τῆς βρομιᾶς της.

4 1 Δεύτερη τέτοια μιὰ ἐπιστολὴ σᾶς γράφω μ' αὐτὴν ἐδῶ, καὶ μ' αὐτὲς κρατῶ ξυ- 1 **3**
2 πνητὴ τὴν ἁγνή σας διάνοια μὲ τὴν ὑπόμνησι, ὥστε νὰ θυμᾶστε τὰ λόγια ποὺ εἶπαν 2
ἀπὸ παλιὰ οἱ ἅγιοι προφῆτες, νὰ θυμᾶστε καὶ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος
3 ποὺ σᾶς μετέδωσαν οἱ ἀπόστολοί σας· νὰ ξέρετε δὲ καὶ τοῦτο πρῶτο, ὅτι κατὰ τὶς ἔ- 3
σχατες ἡμέρες θὰ ἐμφανιστοῦν ἐμπαῖκτες, ποὺ θὰ περπατοῦν σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυ-
4 μίες των καὶ θὰ λένε· 'Ποῦ εἶναι ἡ παρουσία του ποὺ ὑποσχέθηκε; ἀπὸ τότε ποὺ κοι- 4

μήθηκαν οἱ πατέρες, ὅλα παραμένουν ἀμετάβλητα, ὅπως ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δη-
5 μιουργίας'. μὲ τὴ θέλησί τους δὲν ἐννοοῦν νὰ καταλάβουν τὸ ἑξῆς, ὅτι οἱ οὐρανοὶ 5
καὶ ἡ γῆ, ποὺ προῆλθε καὶ ξεπρόβαλε μὲ τὸ λόγο τοῦ θεοῦ μέσ' ἀπὸ τὸ νερό, ἦταν ἀ-
6 7 πὸ παλιά· μ' αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ νερὰ κατακλύστηκε ὁ τότε κόσμος καὶ χάθηκε. οἱ δὲ τω- 6 7
ρινοὶ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ εἶναι μὲ τὸ πρόσταγμά του ταμιευμένοι γιὰ τὴ φωτιὰ καὶ φυ-
λάγονται γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.
8 καὶ νὰ μὴν ξεχνᾶτε, ἀγαπητοί, ἕνα πρᾶγμα, τὸ ἑξῆς· ὅτι μία μέρα γιὰ τὸν Κύριο εἶ- 8
9 ναι σὰ χίλια χρόνια, καὶ χίλια χρόνια σὰ μία μέρα. ὁ Κύριος δὲν ἀργεῖ νὰ πραγμα- 9
τοποιήσῃ τὴν ὑπόσχεσί του, ὅπως μερικοὶ τὸ θεωροῦν αὐτὸ βραδύτητα, ἀλλὰ μακρο-
θυμεῖ γιὰ μᾶς, ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ χαθοῦν ἔστω καὶ λίγοι, ἀλλὰ θέλει νὰ προχωρή-
10 σουν ὅλοι στὴ μετάνοια. θὰρθῇ ὅμως ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου σὰν κλέφτης μέσα στὴ νύ- 10
χτα, καὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη οἱ οὐρανοὶ θὰ καταστραφοῦν μὲ πάταγο, τὰ δὲ στοιχεῖα
11 θὰ καοῦν μέχρι διαλύσεως, καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ ἔργα ποὺ εἶναι ἐπάνω σ' αὐτὴ θὰ κατα- 11
12 καοῦν. ὅταν λοιπὸν ὅλ' αὐτὰ διαλύωνται, τί λογῆς πρέπει νὰ ἤμαστε ἐμεῖς; καὶ μὲ
διαγωγὴ ἁγία καὶ μ' εὐσέβεια πρέπει νὰ προσμένουμε καὶ νὰ λαχταροῦμε τὴν πα- 12
ρουσία τῆς ἡμέρας τοῦ θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία οἱ οὐρανοὶ θὰ πυρακτωθοῦν καὶ θὰ δια-
13 λυθοῦν καὶ τὰ στοιχεῖα θὰ καοῦν καὶ θὰ λιώσουν. καινούργιους δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆ 13
καινούργια προσμένουμε, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσί του, στὰ ὁποῖα κατοικεῖ δικαιο-
σύνη.

5 1 Γι' αὐτό, ἀγαπητοί, προσμένοντας αὐτά, φροντίστε νὰ βρεθῆτε ἐνώπιόν του ἄ- 14
2 σπιλοι καὶ ἄψογοι μὲ εἰρήνη, καὶ τὴ μακροθυμία τοῦ Κυρίου μας νὰ τὴ θεωρῆτε σω- 15
τηρία, ὅπως σᾶς ἔγραψε κι ὁ ἀγαπητός μας ἀδελφὸς Παῦλος μὲ τὴ σοφία ποὺ τοῦ
3 δόθηκε, καθὼς μιλάει γι' αὐτὰ σ' ὅλες τὶς Ἐπιστολές, στὶς ὁποῖες ὑπάρχουν καὶ μερι- 16
κὰ δυσνόητα, ποὺ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι τὰ διαστρεβλώνουν, ὅπως καὶ τὶς ὑπό-
λοιπες γραφές, γιὰ τὴν ἴδια τους τὴν καταστροφή.

4 Σεῖς λοιπόν, ἀγαπητοί, ἔχοντας γνῶσι ἐκ τῶν προτέρων, νὰ φυλάγεστε, γιὰ νὰ 17
μὴ συμπαρασυρθῆτε μὲ τὴν πλάνη τῶν παρανόμων καὶ ξεπέσετε ἀπὸ τὸ στηριγμό
5 σας· ν' αὐξάνεστε δὲ μὲ τὴ χάρι καὶ τὴ γνῶσι τοῦ Κυρίου μας καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ 18
6 Χριστοῦ· σ' αὐτὸν ἡ δόξα καὶ τώρα καὶ στὴν αἰώνια ἡμέρα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΟΥΔΑ

1 1 Ἰούδας, δοῦλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου, στοὺς κλητοὺς 1 **1**
2 ποὺ εἶναι ἁγιασμένοι στὸ θεὸ πατέρα φυλαγμένοι στὸν Ἰησοῦ Χριστό· πλούσια νὰ 2
σᾶς δοθῇ ἔλεος καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη.

2 1 Ἀγαπητοί, ἀναλαμβάνοντας κάθε φροντίδα νὰ σᾶς γράψω σχετικὰ μὲ τὴν κοινὴ 3
σωτηρία, αἰσθάνθηκα τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς παροτρύνω νὰ συνεχί-
σετε ν' ἀγωνίζεστε γιὰ τὴν πίστι, ἡ ὁποία παραδόθηκε στοὺς ἁγίους μία φορὰ γιὰ
2 πάντα. διότι μπῆκαν μέσα λαθραία κάτι ἄνθρωποι, αὐτοὶ ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἶναι 4
γραμμένοι νὰ κάνουν αὐτὴ τὴν καταδίκη, ἀσεβεῖς, ἄνθρωποι ποὺ μεταβάλλουν τὴ
χάρι τοῦ θεοῦ μας σὲ ἀσέλγεια καὶ ἀρνοῦνται τὸ μοναδικὸ δεσπότη καὶ Κύριό μας
3 τὸν Ἰησοῦ Χριστό. θέλω δὲ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ἐσᾶς ποὺ ξέρετε μιὰ φορὰ γιὰ πά- 5
ντα τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἔσωσε λαὸ ἀπὸ τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου, τὴ δεύτερη
4 φορὰ κατέστρεψε ἐκείνους ποὺ δὲν πίστευσαν. καὶ ἀγγέλους ποὺ δὲν τήρησαν τὸ ἀ- 6
ξίωμά τους, ἀλλ' ἐγκατέλειψαν τὸ κατοικητήριό τους, τοὺς ἔχει φυλαγμένους μὲ ἄυ-
5 λα δεσμὰ κάτω ἀπὸ τὸ σκοτάδι γιὰ τὴν κρίσι τῆς μεγάλης ἡμέρας. ἔτσι καὶ τὰ Σόδο- 7
μα καὶ ἡ Γόμορρα καὶ οἱ γειτονικές των πόλεις, ἐπειδὴ πόρνευσαν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο
ποὺ πορνεύουν καὶ αὐτοὶ καὶ ἔτρεξαν πίσω ἀπὸ σάρκα ἀλλιότικη, κοίτονται μπρο-
6 στά μας παράδειγμα, ὑπόδικες γιὰ τὴν αἰώνια φωτιά. ὅμοια λοιπὸν κι αὐτοί, ζώντας 8
μέσα σὲ ὄνειρο, μολύνουν μὲν τὴ σάρκα, περιφρονοῦν δὲ τὴν αὐθεντία, καὶ βλασφη-
7 μοῦν τοὺς ἐνδόξους ἀγγέλους. ἀντίθετα ὁ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅταν λογομαχοῦσε 9
μὲ τὸ διάβολο γιὰ τὸ σῶμα τοῦ Μωϋσέως, δὲν τόλμησε νὰ πετάξῃ βρισιά, ἀλλ' εἶπε·
8 *Ὁ Κύριος νὰ σὲ τιμωρήσῃ.* ἐνῷ αὐτοὶ ὅσα μὲν δὲν τὰ ξέρουν, τὰ βλασφημοῦν, ὅσα 10
9 δὲ τὰ ξέρουν ἐκ φύσεως σὰν τὰ ἄλογα ζῷα, σ' αὐτὰ σαπίζουν. ἀλίμονό τους, διότι 11
αὐτοὶ βάδισαν τὸ δρόμο τοῦ Κάιν, καὶ ξεχύθηκαν στὴν ἀπάτη τοῦ Βαλαὰμ μὲ πλη-
ρωμή, καὶ βρῆκαν τὴν καταστροφή τους μὲ τὴν ἀντιλογία τοῦ Κορέ.

3 1 Αὐτοὶ εἶναι στὶς ἀγάπες σας λεκέδες, τρῶνε καὶ πίνουν μαζί σας ἄφοβα, ἐκτρέ- 12
φουν τὸν ἑαυτό τους, εἶναι σύννεφα χωρὶς νερὸ ποὺ παρασέρνονται ἀπὸ τοὺς ἀνέ-
2 μους, δέντρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δυὸ φορὲς νεκρά, ξεπατωμένα, κύματα ἄγρια 13
θαλάσσης ποὺ ξεπετοῦν τὶς αἰσχρότητές των σὰν ἀφρό, ἀστέρες πλανῆτες ποὺ ἡ
3 μαυρίλα τοῦ σκοταδιοῦ τους κρατιέται στὸν αἰῶνα. αὐτοὶ εἶναι ἀντάρτες, ἀχάρι- 16
στοι, περπατοῦν ὅπως τοὺς ὁδηγοῦν οἱ ἐπιθυμίες των, τὸ στόμα τους ξεστομίζει λό-
4 για ὑπερήφανα, κολακεύουν πρόσωπα γιὰ τὸ συμφέρον. σεῖς ὅμως, ἀγαπητοί, θυμη- 17
θῆτε τὰ λόγια ποὺ εἶπαν ἐκ τῶν προτέρων οἱ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χρι-
5 στοῦ, ὅτι σᾶς ἔλεγαν ὅτι 'Κατὰ τὸν ἔσχατο καιρὸ θὰ ἐμφανιστοῦν ἐμπαῖκτες, ποὺ θὰ 18
6 περπατοῦν ὅπως τοὺς ὁδηγοῦν οἱ ἀσεβεῖς ἐπιθυμίες των'. αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ 19
7 κάνουν διάκρισι τάξεων, ψυχικοί, χωρὶς πνεῦμα. σεῖς ὅμως, ἀγαπητοί, οἰκοδομώ- 20
8 ντας τὸν ἑαυτό σας ἐπάνω στὴν ἐντελῶς ἁγία πίστι σας, προσευχόμενοι μὲ πνεῦμα ἅ- 21
γιο, φυλάξετε τὸν ἑαυτό σας στὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ, προσμένοντας τὸ ἔλεος τοῦ Κυ-
9 ρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ ζωὴ αἰώνια. καὶ ἄλλους μὲν ἐλέγχετέ τους μὲ λόγια αὐ- 22
10 στηρά, ἄλλους δὲ σῴζετέ τους μὲ φόβο ἁρπάζοντάς τους ἀπὸ φωτιὰ καὶ μισώντας 23
καὶ τὸ χιτῶνα ποὺ εἶναι βρόμικος ἀπὸ τὴ σαρκικὴ ἁμαρτία.

4 1 Σ' ἐκεῖνον δὲ ποὺ ἔχει τὴ δύναμι νὰ σᾶς φυλάξῃ ἀχτύπητους καὶ νὰ σᾶς βάλῃ νὰ 24
σταθῆτε καταμπροστὰ στὴ δόξα του ἄψογοι καὶ γεμάτοι ἀγαλλίασι, στὸ μόνο σοφὸ 25

2 θεὸ τὸ σωτῆρα μας, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, δύναμι καὶ ἐξουσία, καὶ τώρα καὶ σ' ὅ-
λους τοὺς αἰῶνες.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ Α΄

1 1 Αὐτὸ ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχή, αὐτὸ ποὺ ἀκούσαμε, αὐτὸ ποὺ εἴδαμε μὲ τὰ μάτια 1 **1**
μας, αὐτὸ ποὺ ἀντικρύσαμε, καὶ τὰ χέρια μας τὸ ψηλάφησαν, γιὰ τὸ λόγο τῆς ζωῆς.
2 –καὶ ἡ ζωὴ φανερώθηκε, καὶ εἴδαμε καὶ μαρτυροῦμε καὶ ἀναγγέλλουμε τὴ ζωὴ τὴν 2
3 αἰώνια, αὐτὴν ποὺ ἦταν κοντὰ στὸν πατέρα καὶ φανερώθηκε σ' ἐμᾶς–. αὐτὸ ποὺ εἴ- 3
δαμε καὶ ἀκούσαμε σᾶς τὸ ἀναγγέλλουμε, γιὰ νὰ ἔχετε καὶ σεῖς συμμετοχὴ μαζί μας·
καὶ ἡ συμμετοχὴ ἡ δική μας εἶναι μὲ τὸν πατέρα καὶ μὲ τὸν υἱό του Ἰησοῦ Χριστό.
4 καὶ σᾶς τὰ γράφουμε αὐτά, γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρά σας ὡλοκληρωμένη. 4

2 1 Καὶ ἡ ὑπόσχεσι ποὺ πήραμε ἀπ' αὐτὸν καὶ σᾶς τὴν ἀναγγέλλουμε εἶναι ἡ ἑξῆς· 5
2 ὅτι ὁ θεὸς εἶναι φῶς, καὶ σκοτάδι σ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει κανένα. ἂν ποῦμε ὅτι ἔχουμε 6
συμμετοχὴ μαζί του, καὶ περπατοῦμε στὸ σκοτάδι, λέμε ψέμματα καὶ δὲν εἴμαστε εἰ-
3 λικρινεῖς. ἂν ὅμως περπατοῦμε στὸ φῶς, ὅπως ὁ ἴδιος εἶναι στὸ φῶς, ἔχουμε συμμε- 7
τοχὴ μεταξύ μας, καὶ τὸ αἷμα τοῦ υἱοῦ του Ἰησοῦ Χριστοῦ μᾶς καθαρίζει ἀπὸ κάθε
4 ἁμαρτία. ἂν ποῦμε ὅτι ἁμαρτία δὲν ἔχουμε, ἀπατοῦμε τοὺς ἑαυτούς μας, καὶ ἡ ἀλή- 8
5 θεια δὲν εἶναι ἐπάνω μας. ἐὰν ὁμολογοῦμε τὶς ἁμαρτίες μας, εἶναι ἄξιος ἐμπιστοσύ- 9
νης καὶ δίκαιος, ὥστε νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὶς ἁμαρτίες καὶ νὰ μᾶς καθαρίσῃ ἀπὸ κά-
6 θε ἀδικία. ἂν ποῦμε ὅτι δὲν ἁμαρτήσαμε, τὸν κάνουμε ψεύτη, καὶ ὁ λόγος του δὲν εἶ- 10
ναι μέσα μας.

3 1 Τεκνία μου, σᾶς τὰ γράφω αὐτά, γιὰ νὰ μὴν ἁμαρτήσετε· κι ἂν κανεὶς ἁμαρτή- 1 **2**
σῃ, ἔχουμε συνήγορο πρὸς τὸν πατέρα τὸν Ἰησοῦ Χριστό, συνήγορο μὲ δικαιώματα·
2 κι αὐτὸς εἶναι ἱλασμὸς γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, καὶ ὄχι μόνο γιὰ τὶς δικές μας, ἀλλὰ 2
3 καὶ γιὰ τὶς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου. κι ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνουμε ὅτι τὸν γνωρίσα- 3
4 με, ἂν τηροῦμε τὶς ἐντολές του. ὅποιος λέει 'Τὸν γνώρισα', καὶ δὲν τηρεῖ τὶς ἐντολές 4
5 του, εἶναι ψεύτης, καὶ δὲν ἔχει ἐπάνω του τὴν ἀλήθεια. ὅποιος ὅμως τηρεῖ τὸ λόγο ἐ- 5
κείνου, αὐτὸς ἀληθινὰ ἔχει τὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ ὁλόκληρη. ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνου-
6 με ὅτι εἴμαστε σ' αὐτόν. αὐτὸς ποὺ λέει ὅτι μένει σ' αὐτόν, πρέπει, ὅπως περπάτησε 6
ἐκεῖνος, ἔτσι νὰ περπατήσῃ καὶ αὐτός.

4 1 Ἀδελφοί, δὲν σᾶς γράφω καινούργια ἐντολή, ἀλλὰ τὴν ἐντολὴ τὴν παλιά, αὐτὴ 7
ποὺ εἴχατε ἀπὸ τὴν ἀρχή. ἡ ἐντολὴ ἡ παλιὰ εἶναι ὁ λόγος ποὺ ἀκούσατε ἀπὸ τὴν ἀρ-
2 χή. σᾶς γράφω καὶ καινούργια ἐντολή, κάτι ποὺ εἶναι ἀληθινὸ σ' αὐτὸν καὶ σὲ σᾶς· 8
3 ὅτι τὸ σκοτάδι φεύγει καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸ ἄρχισε κιόλας νὰ φέγγῃ. ὅποιος λέει ὅ- 9
4 τι εἶναι στὸ φῶς, καὶ μισεῖ τὸν ἀδελφό του, μέχρι στιγμῆς εἶναι στὸ σκοτάδι. ὅποιος 10
5 ἀγαπάει τὸν ἀδελφό του, μένει στὸ φῶς, καὶ σκόνταμμα σ' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει· ἐνῷ ὅ- 11
ποιος μισεῖ τὸν ἀδελφό του, εἶναι στὸ σκοτάδι καὶ περπατάει στὸ σκοτάδι, καὶ δέν
ξέρει ποῦ πηγαίνει, γιατὶ τὸ σκοτάδι τοῦ τύφλωσε τὰ μάτια.

5 1 Σᾶς γράφω, τεκνία, ὅτι σᾶς συγχωρήθηκαν οἱ ἁμαρτίες γιὰ τ' ὄνομά του. σᾶς 12 13
γράφω, πατέρες, ὅτι γνωρίσατε αὐτὸν ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχή. σᾶς γράφω, νεανί-
2 σκοι, ὅτι νικήσατε τὸν πονηρό. σᾶς ἔγραψα, παιδιά, ὅτι γνωρίσατε τὸν πατέρα. σᾶς 14
ἔγραψα, πατέρες, ὅτι γνωρίσατε αὐτὸν ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχή. σᾶς ἔγραψα, νεανί-
σκοι, ὅτι εἶστε δυνατοὶ καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ μένει μέσα σας καὶ νικήσατε τὸν πονη-
3 ρό. μὴν ἀγαπᾶτε τὸν κόσμο μήτε τὰ πράγματα τοῦ κόσμου· ἂν κανεὶς ἀγαπάῃ τὸν 15
4 κόσμο, σ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει ἡ ἀγάπη τοῦ πατέρα. διότι κάθε τὶ τὸ κοσμικό, ἡ ἐπιθυ- 16
μία τῆς σάρκας καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ματιῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία γιὰ τὸ βιό, δὲν εἶναι ἀ-

5 πὸ τὸν πατέρα, ἀλλ᾽ εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο. φεύγει ὁ κόσμος, φεύγει καὶ ἡ ἐπιθυμία 17
του· ἐνῷ ἐκεῖνος ποὺ κάνει τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει στὸν αἰῶνα.

6 1 Παιδιά, εἶναι ἐσχάτη ὥρα, καὶ καθὼς ἀκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, ἐμφα- 18
νίστηκαν καὶ τώρα ἀντίχριστοι πολλοί· ἀπ᾽ αὐτὸ καταλαβαίνουμε ὅτι εἶναι ἐσχάτη
2 ὥρα. ἀπὸ μᾶς βγῆκαν, ἀλλὰ δὲν ἦταν ἀπὸ μᾶς· γιατὶ ἂν ἦταν ἀπὸ μᾶς, θὰ εἶχαν μεί- 19
3 νει μ᾽ ἐμᾶς· ἀλλ᾽ ἔτσι φανερώθηκε ὅτι δὲν εἶναι ὅλοι δικοί μας. καὶ σεῖς ἔχετε χρῖσμα 20
4 ἀπὸ τὸν ἅγιο, καὶ τὰ ξέρετε ὅλα. δὲν σᾶς γράφω ὅτι δὲν ξέρετε τὴν ἀλήθεια, ἀλλ᾽ ὅ- 21
5 τι τὴν ξέρετε, καὶ ὅτι κανένα ψέμμα δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν ἀλήθεια. ποιός εἶναι ὁ ψεύ- 22
της, ἂν ὄχι αὐτὸς ποὺ ἀρνεῖται ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός; αὐτὸς εἶναι ὁ ἀντίχρι-
6 στος· ὅποιος ἀρνεῖται τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱό. ὅποιος ἀρνεῖται τὸν υἱό, δὲν ἔχει καὶ 23
τὸν πατέρα.

7 1 Ἐσεῖς λοιπὸν αὐτὸ ποὺ ἀκούσατε ἀπὸ τὴν ἀρχή, αὐτὸ νὰ σᾶς μείνῃ. ἐὰν σᾶς μεί- 24
νῃ αὐτὸ ποὺ ἀκούσατε ἀπὸ τὴν ἀρχή, θὰ μείνετε καὶ σεῖς στὸν υἱὸ καὶ στὸν πατέρα.
2 3 καὶ νά ποιά εἶναι ἡ ὑπόσχεσι ποὺ μᾶς ἔδωσε ἐκεῖνος· ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. αὐτὰ σᾶς τὰ 25 26
4 γράφω γιὰ κείνους ποὺ σᾶς πλανοῦν. καὶ σεῖς τὸ χρῖσμα ποὺ πήρατε ἀπ᾽ αὐτόν, μέ- 27
νει ἐπάνω σας, καὶ δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ σᾶς διδάσκῃ κανείς, ἀλλ᾽ ὅπως τὸ ἴδιο χρῖ-
σμα σᾶς διδάσκει γιὰ ὅλα, καὶ εἶναι ἀληθινὸ καὶ δὲν εἶναι ψέμμα, ἔτσι καὶ καθὼς
5 σᾶς δίδαξε, θὰ μείνετε σ᾽ αὐτό. καὶ τώρα, τεκνία, μείνετε σ᾽ αὐτό, ὥστε, ὅταν φανε- 28
ρωθῇ, νὰ ἔχουμε τὸ πρόσωπο καθαρὸ καὶ νὰ μὴ ντροπιαστοῦμε μπροστά του κατὰ
6 τὴν παρουσία του. ἂν τὸ μάθατε ὅτι εἶναι δίκαιος, τότε ξέρετε ὅτι γεννημένος ἀπ᾽ 29
7 αὐτὸν εἶναι ὅποιος ζῇ μὲ δικαιοσύνη. κυττάξτε τί μεγάλη ἀγάπη μᾶς ἔδειξε ὁ πατέ- 1 **3**
ρας· νὰ ὀνομαζόμαστε τέκνα τοῦ θεοῦ. γι᾽ αὐτὸ δὲν μᾶς ἀναγνωρίζει ὁ κόσμος· ἐπει-
δὴ δὲν ξέρει ἐκεῖνον.

8 1 Ἀγαπητοί, τώρα εἴμαστε τέκνα τοῦ θεοῦ, κι ἀκόμα δὲν φανερώθηκε τί θὰ γίνου- 2
με· ξέρουμε δὲ ὅτι, ὅταν φανερωθῇ, θὰ γίνουμε ὅμοιοι μ᾽ ἐκεῖνον, διότι θὰ τὸν δοῦμε
2 ὅπως εἶναι. κι ὅποιος ἔχει μέσα του αὐτὴ τὴν ἐλπίδα, ἁγνίζει τὸν ἑαυτό του, ὅπως εἶ- 3
3 ναι ἁγνὸς κι ἐκεῖνος. ὅποιος κάνει τὴν ἁμαρτία, κάνει καὶ τὴν ἀνομία· ἡ ἁμαρτία εἶ- 4
4 ναι ἡ ἀνομία. καὶ ξέρετε ὅτι ἐκεῖνος φανερώθηκε, γιὰ νὰ φορτωθῇ τὶς ἁμαρτίες μας, 5
5 ἐνῷ ἐπάνω του ἁμαρτία δὲν ὑπάρχει. ὅποιος μένει σ᾽ αὐτόν, δὲν ἁμαρτάνει· ὅποιος 6
6 ἁμαρτάνει, δὲν τὸν εἶδε οὔτε τὸν γνώρισε. τεκνία, μὴ σᾶς πλανάῃ κανείς. δίκαιος εἶ- 7
7 ναι ὅποιος ζῇ μὲ δικαιοσύνη, ὅπως εἶναι δίκαιος κι ἐκεῖνος. ὅποιος κάνει τὴν ἁμαρ- 8
8 τία, εἶναι ἀπὸ τὸ διάβολο, διότι κι ὁ διάβολος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἁμαρτάνει. γι᾽ αὐτὸ φα-
νερώθηκε ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ καταλύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.

9 1 Κάθε γεννημένος ἀπὸ τὸ θεὸ ἁμαρτία δὲν κάνει, διότι μέσα του μένει σπέρμα ἐ- 9
2 κείνου· καὶ δὲν μπορεῖ ν᾽ ἁμαρτάνῃ, διότι εἶναι γεννημένος ἀπὸ τὸ θεό. νά ἀπὸ τί 10
φαίνονται τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· ὅποιος δὲν ζῇ μὲ δικαιοσύ-
3 νη, δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· ἐπίσης κι ὅποιος δὲν ἀγαπάει τὸν ἀδελφό του. γιατὶ τὸ μή- 11
4 νυμα ποὺ ἀκούσαμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἶναι ἀκριβῶς ν᾽ ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. ὄχι 12
ὅπως ὁ Κάιν ποὺ ἦταν ἀπὸ τὸ πονηρὸ καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδερφό του. καὶ γιὰ ποιό λό-
γο τὸν ἔσφαξε; ἐπειδὴ τὰ δικά του ἔργα ἦταν πονηρά, ἐνῷ τὰ ἔργα τοῦ ἀδερφοῦ του
5 6 ἦταν δίκαια. μὴν ἀπορεῖτε, ἀδελφοί μου, ἂν σᾶς μισῇ ὁ κόσμος. ἐμεῖς ξέρουμε ὅτι 13 14
περάσαμε ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωή, ἐπειδὴ ἀγαποῦμε τοὺς ἀδελφούς· ὅποιος δὲν ἀγα-
7 πάει τὸν ἀδελφό του, μένει στὸ θάνατο. ὅποιος μισεῖ τὸν ἀδελφό του, εἶναι ἀνθρω- 15
8 ποκτόνος· καὶ ξέρετε ὅτι κανεὶς ἀνθρωποκτόνος δὲν ἔχει μέσα του ζωὴ αἰώνια. ἀπ᾽ 16
αὐτὸ καταλάβαμε τί θὰ πῇ ἀγάπη, ἀπὸ τὸ ὅτι ἐκεῖνος ἔβαλε γιὰ μᾶς τὴ ζωή του· κι ἐ-
9 μεῖς ἔχουμε χρέος νὰ βάζουμε τὶς ζωές μας γιὰ τοὺς ἀδελφούς. ὅποιος ἔχει τοῦ κό- 17
σμου τὸ βιὸ καὶ βλέπει τὸν ἀδελφό του νὰ ἔχῃ ἀνάγκη, καὶ κλείνει τὰ σπλάχνα του
ἀπέναντι σ᾽ αὐτόν, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ μέσα του ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ;

10 1 Τεκνία μου, μὴν ἀγαποῦμε μὲ λόγια μήτε μὲ τὴ γλῶσσα, ἀλλὰ πραγματικὰ καὶ εἰ- 18

2 λικρινά. κι ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνουμε ὅτι εἴμαστε ἀπὸ τὴν ἀλήθεια καὶ καθησυχά- 19
3 ζουμε τὶς συνειδήσεις μας ἐνώπιόν του, ὅ,τι κι ἂν εἶναι ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο ἡ συνεί- 20
δησί μας μᾶς ἐλέγχει, διότι ὁ θεὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὴ συνείδησί μας καὶ τὰ ξέρει
4 5 ὅλα. ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ συνείδησί μας δὲν μᾶς ἐλέγχῃ, ἔχουμε πρὸς τὸ θεὸ θάρρος, καὶ 21 22
ὅ,τι κι ἂν τοῦ ζητοῦμε, τὸ παίρνουμε ἀπ' αὐτόν, διότι τηροῦμε τὶς ἐντολές του καὶ
6 κάνουμε αὐτὰ ποὺ τοῦ ἀρέσουν. καὶ νά ποιά εἶναι ἡ ἐντολή του· νὰ πιστεύουμε στὸ 23
ὄνομα τοῦ υἱοῦ του Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ν' ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅπως μᾶς ἔχει
7 δώσει ἐντολή. κι ὅποιος τηρεῖ τὶς ἐντολές του, μένει σ' αὐτὸν κι αὐτὸς σ' ἐκεῖνον. 24
8 καὶ τὸ ὅτι μένει μέσα μας τὸ καταλαβαίνουμε ἀπὸ τὸ πνεῦμα ποὺ μᾶς ἔδωσε.

11 1 Ἀγαπητοί, μὴν πιστεύετε σὲ κάθε πνεῦμα, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, ἂν εἶ- 1 **4**
2 ναι ἀπὸ τὸ θεό· γιατὶ βγῆκαν στὸν κόσμο πολλοὶ ψευδοπροφῆτες. νά ἀπὸ τί θὰ κατα- 2
λαβαίνετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· κάθε πνεῦμα ποὺ ὁμολογεῖ Ἰησοῦ Χριστό, ὅτι ἦρθε
3 μὲ σάρκα, εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· καὶ κάθε πνεῦμα ποὺ δὲν ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὅ- 3
τι ἦρθε μὲ σάρκα, δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· αὐτὸ εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀντιχρίστου, γιὰ
4 τὸ ὁποῖο ἀκούσατε ὅτι ἔρχεται, καὶ τώρα εἶναι κιόλας στὸν κόσμο. ἐσεῖς εἶστε ἀπὸ 4
τὸ θεό, τεκνία, καὶ τοὺς νικήσατε, διότι εἶναι ἀνώτερος ἐκεῖνος ποὺ εἶναι σὲ σᾶς πα-
5 ρὰ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι στὸν κόσμο. ἐκεῖνοι εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο· γι' αὐτὸ λαλοῦν ἀπὸ 5
6 τὸν κόσμο, καὶ ὁ κόσμος τοὺς ἀκούει. ἐμεῖς εἴμαστε ἀπὸ τὸ θεό· ὅποιος γνωρίζει τὸ 6
7 θεό, μᾶς ἀκούει· ὅποιος δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ θεό, δὲν μᾶς ἀκούει. ἀπ' αὐτὸ καταλαβαί-
νουμε τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

12 1 Ἀγαπητοί, ν' ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, διότι ἡ ἀγάπη εἶναι ἀπὸ τὸ θεό, καὶ ὅ- 7
2 ποιος ἀγαπάει, εἶναι γεννημένος ἀπὸ τὸ θεὸ καὶ γνωρίζει τὸ θεό. ὅποιος δὲν ἀγαπά- 8
3 ει, δὲν γνωρίζει τὸ θεό· γιατὶ ὁ θεὸς εἶναι ἀγάπη. ἀπ' αὐτὸ φάνηκε ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ 9
σ' ἐμᾶς, ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ θεὸς ἔστειλε στὸν κόσμο τὸν υἱό του τὸ μονογενῆ, γιὰ νὰ ζή-
4 σουμε ἀπ' αὐτόν. ἐδῶ ἔγκειται ἡ ἀγάπη· ὄχι ὅτι ἀγαπήσαμε τὸ θεὸ ἐμεῖς, ἀλλ' ὅτι 10
5 μᾶς ἀγάπησε ἐκεῖνος καὶ ἔστειλε τὸν υἱό του ἱλασμὸ γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. ἀγαπητοί, 11
6 ἂν ὁ θεὸς μᾶς ἀγάπησε ἔτσι, ἔχουμε κι ἐμεῖς χρέος ν' ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. τὸ 12
θεὸ δὲν τὸν εἶδε ποτὲ μέχρι τώρα κανείς. ἂν ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὁ θεὸς μένει
7 μέσα μας καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ μᾶς εἶναι ὡλοκληρωμένη. ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνουμε 13
ὅτι ἐμεῖς μένουμε σ' αὐτὸν κι αὐτὸς σ' ἐμᾶς, ἀπὸ τὸ ὅτι μᾶς ἔδωσε ἀπὸ τὸ πνεῦμα
8 του. κι ἐμεῖς εἴδαμε καὶ μαρτυροῦμε ὅτι ὁ πατέρας ἔστειλε τὸν υἱό του γιὰ σωτῆρα 14
τοῦ κόσμου.

13 1 Ὅποιος ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς μένει σ' αὐτὸν κι 15
2 αὐτὸς στὸ θεό. κι ἐμεῖς γνωρίσαμε καὶ πιστέψαμε τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς ἔχει ὁ θεός. 16
3 ὁ θεὸς εἶναι ἀγάπη, κι ὅποιος μένει στὴν ἀγάπη, μένει στὸ θεὸ κι ὁ θεὸς σ' αὐτόν. 17
ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ὡλοκληρώθηκε ἡ ἀγάπη σ' ἐμᾶς, εἶναι γιὰ νὰ ἔχουμε θάρρος
τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως, διότι, ὅπως εἶναι ἐκεῖνος, ἔτσι εἴμαστε κι ἐμεῖς σ' αὐτὸ τὸν
4 κόσμο. στὴν ἀγάπη φόβος δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἡ τέλεια ἀγάπη τὸ φόβο τὸν πετάει ἔ- 18
ξω, γιατὶ ὁ φόβος περιέχει τιμωρία, κι ἐκεῖνος ποὺ φοβᾶται δὲν ἔχει γίνει στὴν ἀγά-
5 6 πη τέλειος. ἐμεῖς τὸν ἀγαποῦμε, γιατὶ πρῶτος μᾶς ἀγάπησε ἐκεῖνος. ἂν κανεὶς πῇ ὅτι 19 20
7 ‘Ἀγαπῶ τὸ θεό’, καὶ μισῇ τὸν ἀδελφό του, εἶναι ψεύτης· διότι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀγα-
πάει τὸν ἀδελφό του, τὸν ὁποῖο βλέπει, πῶς εἶναι δυνατὸν ν' ἀγαπάῃ τὸ θεὸ ποὺ
8 δὲν τὸν εἶδε; ἔχουμε δὲ ἀπ' αὐτὸν αὐτὴ τὴν ἐντολή· Ὅποιος ἀγαπάει τὸ θεό, ν' ἀγα- 21
πάῃ καὶ τὸν ἀδελφό του.

14 1 Ὅποιος πιστεύει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, εἶναι γεννημένος ἀπὸ τὸ θεό· κι 1 **5**
ὅποιος ἀγαπάει ἐκεῖνον ποὺ γέννησε, ἀγαπάει κι ἐκεῖνον ποὺ εἶναι γεννημένος ἀπ'
2 αὐτόν. ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνουμε ὅτι ἀγαποῦμε τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν ἀγαποῦμε 2
3 τὸ θεὸ καὶ τηροῦμε τὶς ἐντολές του. διότι ἀγάπη πρὸς τὸ θεὸ εἶναι ἀκριβῶς νὰ τη- 3
4 ροῦμε τὶς ἐντολές του. καὶ οἱ ἐντολές του δὲν εἶναι βαρειές, διότι κάθε τὶ τὸ γεννημέ- 4

νο ἀπὸ τὸ θεὸ νικάει τὸν κόσμο· καὶ νά ποιά εἶναι ἡ νίκη ποὺ νίκησε τὸν κόσμο, ἡ
5 πίστι μας. ποιός εἶναι ἐκεῖνος ποὺ νικάει τὸν κόσμο, ἂν δὲν εἶναι αὐτὸς ποὺ πιστεύ- 5
6 ει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἦρθε μὲ νερὸ καὶ μὲ 6
7 αἷμα, ὁ Ἰησοῦς Χριστός· ὄχι μόνο μὲ τὸ νερό, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ νερὸ καὶ μὲ τὸ αἷμα. τὸ
8 δὲ πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μαρτυρεῖ, διότι τὸ πνεῦμα εἶναι ἡ ἀλήθεια. διότι τρεῖς εἶ- 7
ναι αὐτοὶ ποὺ μαρτυροῦν, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ νερὸ καὶ τὸ αἷμα, καὶ συμφωνοῦν καὶ οἱ 8
9 τρεῖς. ἀφοῦ τῶν ἀνθρώπων τὴ μαρτυρία τὴ δεχόμαστε, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ εἶναι ἀ- 9
10 νώτερη· διότι ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, τὴν ὁποία ἔδωσε γιὰ τὸν υἱό του, εἶναι ἡ ἑξῆς·
11 ὅποιος πιστεύει στὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ, ἔχει τὴ μαρτυρία μέσα του· ὅποιος δὲν πιστεύει 10
στὸν υἱό, κάνει ἐκεῖνον ψεύτη, ἀφοῦ δὲν πιστεύει στὴ μαρτυρία ποὺ ἔδωσε ὁ θεὸς
12 γιὰ τὸν υἱό του. καὶ ἡ μαρτυρία εἶναι ἀκριβῶς ὅτι ὁ θεὸς μᾶς ἔδωσε ζωὴ αἰώνια, καὶ 11
13 αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶναι στὸν υἱό του. ὅποιος ἔχει τὸν υἱό, ἔχει καὶ τὴ ζωή· ὅποιος δὲν ἔχει 12
τὸν υἱὸ τοῦ θεοῦ, δὲν ἔχει τὴ ζωή.

15 1 Τὰ γράφω αὐτὰ σὲ σᾶς ποὺ πιστεύετε στὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, γιὰ νὰ ξέρε- 13
2 τε ὅτι ἔχετε ζωὴ αἰώνια καὶ γιὰ νὰ πιστεύετε στὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ αὐτὸ 14
ἀκριβῶς εἶναι τὸ θάρρος ποὺ τοῦ ἔχουμε, ὅτι, ἂν τοῦ ζητοῦμε κάτι σύμφωνο μὲ τὸ
3 θέλημά του, μᾶς ἀκούει. κι ἐφ' ὅσον ξέρουμε ὅτι μᾶς ἀκούει, ὅ,τι κι ἂν τοῦ ζητοῦμε, 15
4 ξέρουμε ὅτι ἔχουμε αὐτὰ ποὺ τοῦ ζητήσαμε. ἂν κανεὶς δῇ τὸν ἀδελφό του, ν' ἁμαρ- 16
τάνῃ μιὰ ἁμαρτία ὄχι θανάσιμη, θὰ ζητήσῃ, καὶ θὰ τοῦ δώσῃ ζωή· αὐτὸ γι' αὐτοὺς
5 ποὺ ἁμαρτάνουν ὄχι θανάσιμα. ὑπάρχει ἁμαρτία θανάσιμη· δὲν λέω νὰ παρακαλέσῃ
6 γιὰ κείνη. κάθε ἀδικία εἶναι ἁμαρτία. καὶ ὑπάρχει ἁμαρτία ὄχι θανάσιμη. ξέρουμε ὅ- 17 18
τι κάθε γεννημένος ἀπὸ τὸ θεὸ δὲν ἁμαρτάνει, ἀλλ' αὐτὸς ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸ θεὸ
7 φυλάγει τὸν ἑαυτό του, κι ὁ πονηρὸς δὲν τὸν ἀγγίζει. ξέρουμε ὅτι εἴμαστε ἀπὸ τὸ 19
8 θεό, ἐνῷ ὁ κόσμος ὅλος εἶναι πεσμένος στὸ πονηρό. ξέρουμε καὶ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ 20
9 ἦρθε καὶ μᾶς ἔδωσε μυαλὸ νὰ καταλαβαίνουμε τὸν ἀληθινό· καὶ ἀσφαλῶς εἴμαστε
στὸν ἀληθινό, στὸν υἱὸ ἐκείνου τὸν Ἰησοῦ Χριστό. αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ
ἡ αἰώνια ζωή.
10 Τεκνία, φυλαχτῆτε ἀπὸ τὰ εἴδωλα. 21

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ Β΄

1 1 Ὁ πρεσβύτερος πρὸς τὴν ἐκλεκτὴ κυρία καὶ τὰ τέκνα της, ποὺ ἐγὼ τοὺς ἀγαπῶ 1 **1**
2 εἰλικρινά· κι ὄχι μόνο ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι γνώρισαν τὴν ἀλήθεια, διότι μέσα 2
3 μας ὑπάρχει ἡ ἀλήθεια, καὶ θἆναι μαζί μας στὸν αἰῶνα· νἆστε γεμάτοι χάρι, ἔλεος, 3
εἰρήνη ἀπὸ τὸ θεὸ πατέρα κι ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, τὸν υἱὸ τοῦ πατέρα, μὲ
εἰλικρίνεια καὶ ἀγάπη.
2 1 Χάρηκα πολύ, γιατὶ βρῆκα ἀπὸ τὰ τέκνα σου μερικὰ νὰ περπατοῦν στὸ δρόμο 4
2 τῆς ἀληθείας, ὅπως πήραμε ἐντολὴ ἀπὸ τὸν πατέρα. καὶ τώρα, κυρία, σοῦ συνιστῶ, 5
χωρὶς νὰ σοῦ γράψω καμμία καινούργια ἐντολή, παρὰ ἐκείνη ποὺ εἴχαμε ἀπὸ τὴν
3 ἀρχή, ν' ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἀκριβῶς νὰ περπατοῦμε σύμ- 6
φωνα μὲ τὶς ἐντολές του. αὐτὴ εἶναι ἡ ἐντολή, ὅπως ἀκούσατε ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὥστε
4 νὰ περπατᾶτε σύμφωνα μ' αὐτή. διότι μπῆκαν στὸν κόσμο πολλοὶ πλάνοι, ποὺ δὲν ὁ- 7
μολογοῦν Ἰησοῦ Χριστὸ ὅτι ἦρθε μὲ σάρκα· αὐτὸς εἶναι ὁ πλάνος κι ὁ ἀντίχριστος.
5 κυττᾶτε τὸν ἑαυτό σας, νὰ μὴ χάσουμε αὐτὰ ποὺ κατωρθώσαμε, ἀλλὰ νὰ πάρουμε μι- 8
6 σθὸ ὁλόκληρο. ὅποιος παραστρατάει καὶ δὲν μένει στὴ διδαχὴ τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἔ- 9
χει τὸ θεό· ἐνῷ ἐκεῖνος ποὺ μένει στὴ διδαχὴ τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖνος ἔχει καὶ τὸν πατέ-
7 ρα καὶ τὸν υἱό. ὅποιος σᾶς πλησιάζει καὶ δὲν ἔχει αὐτὴ τὴ διδαχή, μὴν τὸν βάζετε 10
8 στὸ σπίτι καὶ μὴ τοῦ λέτε 'Χαῖρε'· γιατὶ ὅποιος τοῦ λέει 'Χαῖρε', συμμετέχει στὰ ἔρ- 11
γα του τὰ πονηρά.
3 1 Ἂν καὶ ἔχω νὰ σᾶς γράψω πολλά, δὲν θέλησα μὲ χαρτὶ καὶ μὲ μελάνι, ἀλλὰ ἐλπί- 12
ζω νὰ ἔρθω κοντά σας καὶ νὰ τὰ ποῦμε στόμα μὲ στόμα, γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρά μας ὡ-
λοκληρωμένη.
2 Σὲ χαιρετοῦν τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. 13

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ Γ΄

1 1 Ὁ πρεσβύτερος πρὸς τὸ Γάιο τὸν ἀγαπητό, ποὺ ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ εἰλικρινά. 1 **1**
2 Ἀγαπητέ, εὔχομαι νὰ πηγαίνῃς σ' ὅλα καλὰ καὶ νἄχῃς ὑγεία, ὅπως πάει καλὰ ἡ 2
3 ψυχή σου. διότι πολὺ χάρηκα, ποὺ ἔρχονται ἀδελφοὶ κι ἔχουν νὰ λὲν γιὰ τὴν εἰλι- 3
4 κρίνειά σου, γιὰ τὸ πῶς περπατᾷς στὸ δρόμο τῆς ἀληθείας. ἄλλη χαρὰ μεγαλείτερη 4
ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔχω, παρὰ ν' ἀκούω ὅτι τὰ τέκνα μου περπατοῦν στὸ δρόμο τῆς ἀλη-
5 θείας. ἀγαπητέ, ὡς ἔργο τῆς πίστεως τὸ κάνεις ὅ,τι κι ἂν κάνῃς στοὺς ἀδελφοὺς καὶ 5
6 στοὺς ξένους, οἱ ὁποῖοι ὡμολόγησαν τὴν ἀγάπη σου μπροστὰ στὴν ἐκκλησία. κι αὐ- 6
7 τοὺς καλὰ θὰ κάνῃς νὰ τοὺς ξεπροβοδίσῃς ὅπως ἀξίζει στὸ θεό. γιατὶ αὐτοὶ βγῆκαν 7
8 γιὰ τὸ ὄνομα, καὶ δὲν παίρνουν ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς τίποτε. γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς ἔχουμε 8
χρέος νὰ ὑποδεχόμαστε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ εἴδους αὐτοῦ, γιὰ νὰ γινόμαστε συνε-
ργοὶ στὴν ἀλήθεια.
2 1 Ἔγραψα στὴν ἐκκλησία· ἀλλ' ὁ Διοτρέφης, ποὺ ἀρέσκεται νὰ προβάλλεται ἀνά- 9
2 μεσά τους γιὰ πρῶτος, δὲν μὲ παραδέχεται. γι' αὐτό, ὅταν ἔρθω, θὰ τοῦ δείξω τί εἶ- 10
3 ναι αὐτὰ ποὺ κάνει, μὲ τὸ νὰ σᾶς φλομώνῃ μὲ λόγια πονηρά. καὶ δὲν τοῦ φτάνουν
αὐτά, ἀλλὰ κι ὁ ἴδιος δὲν δέχεται τοὺς ἀδελφούς, κι ἐκείνους, ποὺ θέλουν νὰ τοὺς
4 δεχτοῦν, τοὺς ἐμποδίζει καὶ τοὺς ἀποβάλλει ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. ἀγαπητέ, μὴ μιμῆσαι 11
τὸ κακό, ἀλλὰ τὸ καλό. αὐτὸς ποὺ κάνει τὸ καλὸ εἶναι ἀπὸ τὸ θεό· ἐκεῖνος ποὺ κάνει
5 τὸ κακὸ δὲν εἶδε τὸ θεό. γιὰ τὸ Δημήτριο εἶναι μαρτυρημένο ἀπ' ὅλους κι ἀπὸ τὴν ἴ- 12
δια τὴν ἀλήθεια· μαρτυροῦμε δὲ κι ἐμεῖς, καὶ ξέρετε ὅτι ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθι-
νή.
3 1 Εἶχα πολλὰ νὰ σοῦ γράψω, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ σοῦ γράψω μὲ κάλαμο καὶ μελάνι· 13
2 ἐλπίζω νὰ σὲ δῶ πολὺ γρήγορα καὶ νὰ τὰ ποῦμε στόμα μὲ στόμα. νἄχῃς εἰρήνη. σὲ 14
χαιρετοῦν οἱ φίλοι. χαιρέτα τοὺς φίλους ἕναν ἕναν μὲ τ' ὄνομά τους.

Ε

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

Ε

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

27. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

1 1 Ἰωάννης πρὸς τὶς ἑφτὰ ἐκκλησίες ποὺ εἶναι στὴν Ἀσία· χάρι σὲ σᾶς καὶ εἰρήνη 4 **1**
ἀπὸ τὸ θεό, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τὰ ἑφτὰ πνεύματα ποὺ εἶναι
2 μπροστὰ στὸ θρόνο του, κι ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτογέν- 5
3 νητος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχοντας τῶν βασιλέων τῆς γῆς· αὐτὸν ποὺ μᾶς ἀγαπάει
καὶ μᾶς ἔλουσε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας μὲ τὸ αἷμα του, καὶ *μᾶς ἔκανε βασιλεία, ἱερεῖς* 6
στὸ θεὸ καὶ πατέρα του· σ' αὐτὸν ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
4 Νά, ἔρχεται μὲ τὰ σύννεφα, *καὶ θὰ τὸν ἀντικρύσῃ κάθε μάτι, κι ἐκεῖνοι ποὺ τὸν* 7
κάρφωσαν, καὶ θὰ θρηνήσουν γι' αὐτὸν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς. ναί, ἀμήν.
5 Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, λέει ὁ θεὸς Κύριος, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, 8
ὁ παντοκράτορας.
2 1 Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφός σας καὶ συμμέτοχος στὴ θλῖψι καὶ στὴ βασιλεία καὶ 9
στὴν ὑπομονὴ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἦρθα στὴ νῆσο ποὺ λέγεται Πάτμος γιὰ τὸ λόγο
2 τοῦ θεοῦ καὶ γιὰ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἦρθα σὲ κατάστασι πνευματικὴ 10
τὴν κυριακὴ ἡμέρα, καὶ ἄκουσα ἀπὸ πίσω μου φωνὴ μεγάλη σὰ φωνὴ σάλπιγγος ποὺ
3 ἔλεγε· Αὐτὸ ποὺ βλέπεις γράψε το σὲ βιβλίο καὶ στεῖλε το στὶς ἑφτὰ ἐκκλησίες, στὴν 11
Ἔφεσο, στὴ Σμύρνα, στὸ Πέργαμο, στὰ Θυάτειρα, στὶς Σάρδεις, στὴ Φιλαδέλφεια,
4 5 καὶ στὴ Λαοδίκεια. καὶ τότε γύρισα νὰ δῶ τὴ φωνὴ ποὺ μοῦ μιλοῦσε· κι ὅταν γύρι- 12 13
σα, εἶδα ἑφτὰ χρυσοῦς λυχνοστάτες, κι ἀνάμεσα στοὺς ἑφτὰ λυχνοστάτες ἕναν σὰν
ἄνθρωπο, ντυμένο μὲ χιτῶνα μέχρι τὰ πέλματα καὶ ζωσμένο στὴ μέση μὲ ζώνη χρυ-
6 σῆ· τὸ δὲ κεφάλι του καὶ τὰ μαλλιά του ἄσπρα σὰν ἄσπρο μαλλί, σὰ χιόνι, καὶ τὰ 14
7 μάτια του σὰν πύρινη φλόγα. καὶ τὰ πέλματά του ὅμοια μὲ μπροῦντζο ἀστραφτερό, 15
8 σὰν πυρακτωμένα σὲ καμίνι, καὶ ἡ φωνή του σὰ βοὴ ἀπὸ πολλὰ νερά, καὶ κρατοῦσε 16
στὸ δεξί του χέρι ἑφτὰ ἀστέρες, κι ἀπὸ τὸ στόμα του ἔβγαινε δίκοπο κοφτερὸ σπαθί,
9 καὶ ἡ ὄψι του σὰν τὸν ἥλιο ὅταν ἀστράφτῃ μὲ ὅλη του τὴ δύναμι. κι ὅταν τὸν εἶδα, 17
ἔπεσα στὰ πόδια του σὰ νεκρός, κι ἐκεῖνος ἔβαλε τὸ χέρι του τὸ δεξιὸ ἐπάνω μου λέ-
10 γοντας· Μὴ φοβᾶσαι· ἐγὼ εἶμαι ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος καὶ ὁ ζωντανός, ἐκεῖνος 18
ποὺ χρημάτισα νεκρός, ἀλλὰ νά ποὺ ζῶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων, καὶ κρατάω τὰ
11 κλειδιὰ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου. γράψε λοιπὸν αὐτὰ ποὺ εἶδες, καὶ ὅσα εἶναι καὶ 19
12 ὅσα μέλλουν νὰ συμβοῦν μετὰ ἀπ' αὐτά. νά τὸ μυστήριο τῶν ἑφτὰ ἀστέρων ποὺ εἶ- 20
δες ἐπάνω στὴν παλάμη μου τὴ δεξιὰ καὶ οἱ ἑφτὰ λυχνοστάτες οἱ χρυσοῖ· οἱ ἑφτὰ ἀ-
στέρες εἶναι οἱ ἄγγελοι τῶν ἑφτὰ ἐκκλησιῶν, καὶ οἱ ἑφτὰ λυχνοστάτες εἶναι οἱ ἑφτὰ
ἐκκλησίες.
3 1 Στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὴν Ἔφεσο γράψε· Τάδε λέγει ἐκεῖνος 1 **2**
ποὺ κρατάει τοὺς ἑφτὰ ἀστέρες στὴν παλάμη του, ποὺ περπατάει ἀνάμεσα στοὺς ἑ-
2 φτὰ λυχνοστάτες τοὺς χρυσοῦς· Ξέρω τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπο σου καὶ τὴν ὑπομο- 2
νή σου, καὶ ὅτι δὲν μπορεῖς ν' ἀνεχτῇς κακούς, καὶ δοκίμασες αὐτοὺς ποὺ λὲν ὅτι εἶ-
3 ναι ἀπόστολοι, χωρὶς νὰ εἶναι, καὶ τοὺς βρῆκες ψεύτικους· καὶ ὑπομονὴ ἔχεις, καὶ 3
4 βάσταξες γιὰ τ' ὄνομά μου, καὶ δὲν ἀπέκαμες. ἀλλ' ἔχω ἐναντίον σου ὅτι τὴν ἀγάπη 4
5 σου τὴν πρώτη τὴν ἔχασες. θυμήσου λοιπὸν ἀπὸ ποῦ ξέπεσες, καὶ μετανόησε καὶ κά- 5
νε τὰ πρῶτα ἔργα· εἰ δὲ μή, σοῦ ἔρχομαι γρήγορα καὶ θὰ γκρεμίσω τὸ λυχνοστάτη
6 σου ἀπὸ τὴ θέσι του, ἂν δὲν μετανοήσῃς. ἀλλ' ἔχεις κι αὐτό, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν 6
7 νικολαϊτῶν, ποὺ τὰ μισῶ κι ἐγώ. ὅποιος ἔχει αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς 7

ἐκκλησίες· Στὸ νικητὴ θὰ δώσω *νὰ φάῃ ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι στὸν παράδεισο* τοῦ θεοῦ μου.

4 1 Καὶ στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὴ Σμύρνα γράψε· Τάδε λέγει ὁ πρῶ- 8
2 τος καὶ ὁ τελευταῖος, ἐκεῖνος ποὺ χρημάτισε νεκρὸς καὶ ὅμως ἔζησε· Ξέρω τὰ ἔργα 9
3 σου καὶ τὴ σύνθλιψί σου καὶ τὴ φτώχεια σου· καὶ ὅμως εἶσαι πλούσιος· ξέρω καὶ τὴ βλασφημία ἐκείνων ποὺ λὲν ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι, χωρὶς νὰ εἶναι, ἀλλ' εἶναι συναγωγὴ
4 τοῦ σατανᾶ. μὴ φοβᾶσαι τίποτε ἀπ' αὐτὰ ποὺ μέλλεις νὰ πάθῃς. νά λοιπὸν ὁ διάβο- 10
5 λος μέλλει νὰ ῥίξῃ μερικοὺς ἀπὸ σᾶς στὴ φυλακή, γιὰ νὰ δοκιμαστῆτε, καὶ θὰ ἔχετε
6 σύνθλιψι ἡμέρες δέκα. γίνου πιστὸς μέχρι θανάτου, καὶ θὰ σοῦ δώσω τὸ στεφάνι τῆς
7 8 ζωῆς. ὅποιος ἔχει αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες· Ὁ νικητὴς δὲν 11
θὰ βλαφτῇ ἀπὸ τὸ θάνατο τὸ δεύτερο.

5 1 Καὶ στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὸ Πέργαμο γράψε· Τάδε λέγει ἐκεῖ- 12
2 νος ποὺ ἔχει τὸ σπαθὶ τὸ δίκοπο τὸ κοφτερό· Ξέρω τὰ ἔργα σου, ξέρω καὶ ποῦ κατοι- 13
3 κεῖς· ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ. ἀλλὰ κρατᾷς τὸ ὄνομά μου, καὶ δὲν ἀρνήθηκες τὴν πίστι μου, ἀκόμη καὶ στὶς ἡμέρες ποὺ σκοτώθηκε ὁ Ἀντίπας ὁ μάρτυράς μου ὁ πι-
4 στός, ποὺ τὸν σκότωσαν ἐκεῖ σὲ σᾶς, ἐκεῖ ποὺ κατοικεῖ ὁ σατανᾶς. ἀλλ' ἔχω λίγα ἐ- 14
ναντίον σου· ὅτι ἔχεις ἐκεῖ μερικοὺς ἀπὸ κείνους ποὺ ἔχουν *τὴ διδαχὴ τοῦ Βαλαάμ, ὁ ὁποῖος δασκάλεψε τὸν Βαλὰκ νὰ βάλῃ σκόνταμμα μπροστὰ στοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ,*
5 *ὥστε νὰ φᾶν εἰδωλόθυτα καὶ νὰ πορνεύσουν.* ἔτσι ἔχεις καὶ σὺ ἀνθρώπους ποὺ ἔ- 15
6 χουν τὴ διδαχὴ τῶν νικολαϊτῶν ὁμοίως. μετανόησε λοιπόν. εἰ δὲ μή, σοῦ ἔρχομαι 16
7 γρήγορα, καὶ θὰ τοὺς πολεμήσω μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ στόματός μου. ὅποιος ἔχει αὐτί, ἂς 17
8 ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες· Στὸ νικητὴ θὰ δώσω ἀπὸ τὸ μάννα τὸ μυστικό, καὶ θὰ τοῦ δώσω ψῆφο λευκὴ καὶ πάνω στὴν ψῆφο γραμμένο ὄνομα καινούργιο, ποὺ δὲν τὸ ξέρει κανεὶς παρὰ μόνο ἐκεῖνος ποὺ τὸ παίρνει.

6 1 Καὶ στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὰ Θυάτειρα γράψε· Τάδε λέγει ὁ υἱ- 18
ὸς τοῦ θεοῦ, ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὰ μάτια του σὰ φλόγα φωτιᾶς καὶ τὰ πέλματά του
2 μοιάζουν μὲ μπροῦντζο ἀστραφτερό· Ξέρω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν ἀγάπη σου καὶ τὴν 19
πίστι σου καὶ τὴ διακονία σου καὶ τὴν ὑπομονή σου καὶ τὰ ἔργα σου τὰ τελευταῖα
3 ποὺ εἶναι περισσότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. ἀλλ' ἔχω λίγα ἐναντίον σου, ὅτι ἀφήνεις τὴ 20
γυναῖκα σου Ἰεζάβελ, ποὺ λέει τὸν ἑαυτό της προφήτιδα. καὶ διδάσκει καὶ πλανάει
4 τοὺς δικούς μου δούλους βάζοντάς τους νὰ πορνεύουν καὶ νὰ τρῶν εἰδωλόθυτα. καὶ 21
τῆς ἔδωσα χρόνο νὰ μετανοήσῃ, ἀλλ' ἐκείνη δὲν θέλει νὰ μετανοήσῃ ἀπὸ τὴν πορ-
5 νεία της. ἰδοὺ λοιπόν! τὴ ῥίχνω στὸ φέρετρο κι ἐκείνους ποὺ μοιχεύουν μαζί της 22
τοὺς ῥίχνω σὲ θλῖψι μεγάλη, ἂν δὲν μετανοήσουν ἀπὸ τὰ ἔργα της, καὶ τὰ τέκνα της
6 θὰ τὰ θανατώσω· καὶ θὰ μάθουν ὅλες οἱ ἐκκλησίες ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ποὺ ἐρευνῶ 23
7 ἰσχία καὶ διάνοιες, καὶ θ' ἀνταποδώσω στὸν καθένα σας ἀνάλογα μὲ τὰ ἔργα σας. σὲ 24
σᾶς δὲ λέω τοὺς ὑπολοίπους ποὺ εἶστε στὰ Θυάτειρα, ὅσοι δὲν ἔχουν αὐτὴ τὴ διδα-
8 χή, οἱ ὁποῖοι 'Δὲν ἔνιωσαν τὰ βαθιὰ τοῦ σατανᾶ', ὅπως λένε· Δὲν βάζω ἐπάνω σας
9 10 ἄλλο βάρος· κρατήστε ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἔχετε, μέχρι νὰ ἔρθω. καὶ σ' ἐκεῖνον ποὺ εἶ- 25 26
ναι νικητὴς καὶ σ' ἐκεῖνον ποὺ τηρεῖ τὰ ἔργα μου μέχρι τέλους, θὰ δώσω ἐξουσία πά-
11 νω στὰ ἔθνη, ὅπως κι ἐγὼ πῆρα ἀπὸ τὸν πατέρα μου· καὶ *θὰ τοὺς ποιμάνῃ μὲ ῥάβδο* 27
12 *σιδερένια, θὰ συντριβοῦν σὰν τὰ σκεύη τὰ κεραμικά.* καὶ θὰ τοῦ δώσω τὸν ἀστέρα 28
13 τὸν Πρωϊνό. ὅποιος ἔχει αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες. 29

7 1 Καὶ στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὶς Σάρδεις γράψε· Τάδε λέγει ἐκεῖ- 1 **3**
2 νος ποὺ ἔχει τὰ ἑφτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑφτὰ ἀστέρες· Ξέρω τὰ ἔργα σου,
3 ὅτι ἔχεις ὄνομα ποὺ σημαίνει ὅτι ζῇς, ἀλλ' εἶσαι νεκρός. νᾶσαι ξύπνιος· καὶ στήριξε 2
τὰ ὑπόλοιπα ποὺ ἔμελλαν νὰ πεθάνουν· διότι βρῆκα τὰ ἔργα σου ἐλλιπῆ μπροστὰ
4 5 στὸ θεό μου. νὰ θυμᾶσαι λοιπὸν πῶς παρέλαβες, καὶ μετανόησε. ἂν δὲν ξυπνήσῃς, 3
θὰ ἔρθω ἐναντίον σου σὰν κλέφτης, καὶ δὲν θὰ πάρῃς εἴδησι ποιά ὥρα θὰ ἔρθω ἐνα-

6 ντίον σου. ἔχεις ὅμως στὶς Σάρδεις λίγα ὀνόματα, ποὺ δὲν μόλυναν τὰ ῥοῦχα τους, 4
7 καὶ θὰ περπατήσουν μαζί μου στὰ λευκά, διότι τὸ ἀξίζουν. ὁ νικητὴς θὰ ντυθῇ μὲ 5
ῥοῦχα λευκά, καὶ *δὲν θὰ σβήσω τ' ὄνομά του ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς ζωῆς,* ἀλλὰ θὰ ὁμο-
8 λογήσω τ' ὄνομά του μπροστὰ στὸν πατέρα μου καὶ μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους του. ὅ- 6
ποιος ἔχει αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες.

8 1 Καὶ στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὴ Φιλαδέλφεια γράψε· Τάδε λέγει ὁ 7
ἅγιος, ὁ ἀληθινός, *ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὸ κλειδὶ τοῦ Δαυΐδ, ἐκεῖνος ποὺ ἀνοίγει καὶ κα-*
2 *νεὶς δὲν θὰ κλείσῃ, καὶ κλείνει καὶ κανεὶς δὲν θ' ἀνοίξῃ·* Ξέρω τὰ ἔργα σου· νά, ἄφη- 8
σα μπροστά σου πόρτα ἀνοιγμένη, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν κλείσῃ κανείς. ξέρω ὅτι
δύναμι ἔχεις μικρή, κι ὅμως τὸ λόγο μου τὸν τήρησες καὶ τ' ὄνομά μου δὲν τὸ ἀρνή-
3 θηκες. νά, σοῦ δίνω ἀπὸ τὴ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ, ἀπὸ κείνους ποὺ λὲν γιὰ τὸν ἑαυ- 9
4 τό τους ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι, καὶ δὲν εἶναι, ἀλλὰ λένε ψέμματα. νά, θὰ τοὺς κάνω νὰ
ἔρθουν καὶ νὰ προσκυνήσουν μπροστὰ στὰ πόδια σου, καὶ νὰ μάθουν ὅτι σὲ ἀγαπῶ
5 ἐγώ. ἐπειδὴ φύλαξες τὸ λόγο μου ποὺ ἔπρεπε νὰ κρατήσῃς μὲ καρτερία, θὰ σὲ φυλά- 10
ξω κι ἐγὼ ἀπὸ τὴν ὥρα τοῦ πειρασμοῦ ποὺ μέλλει νὰ ἔρθῃ σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη, γιὰ
6 νὰ δοκιμάσῃ αὐτοὺς ποὺ κατοικοῦν ἐπάνω στὴ γῆ. ἔρχομαι γρήγορα· κράτα αὐτὸ 11
7 ποὺ ἔχεις, γιὰ νὰ μὴν πάρῃ τὸ στεφάνι σου κανείς. τὸ νικητὴ θὰ τὸν κάνω στὸ ναὸ 12
τοῦ θεοῦ μου στῦλο, δὲν πρόκειται ν' ἀποβληθῇ ἄλλο, καὶ θὰ γράψω ἐπάνω του τὸ ὄ-
νομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τ' ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινούργιας Ἰερουσα-
λὴμ ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ θεό μου, καὶ τ' ὄνομά μου τὸ καινούρ- 13
8 γιο. ὅποιος ἔχει αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες.

9 1 Καὶ στὸν ἄγγελο τῆς ἐκκλησίας ποὺ εἶναι στὴ Λαοδίκεια γράψε· Τάδε λέγει ὁ Ἀ- 14
2 μήν, ὁ μάρτυς ὁ ἀξιόπιστος καὶ εἰλικρινής, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ· Ξέρω τὰ 15
ἔργα σου, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶσαι οὔτε ζεστός. μακάρι νὰ ἤσουν ψυχρὸς ἢ ζεστός. ἔ- 16
τσι, ἐπειδὴ εἶσαι χλιαρός, καὶ δὲν εἶσαι οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, θὰ σὲ ξεράσω ἀπὸ 17
3 τὸ στόμα μου, ἐπειδὴ λὲς ὅτι 'Εἶμαι πλούσιος κι ἔχω πλουτήσει καὶ δὲν ἔχω ἀνάγκη
ἀπὸ τίποτε' –καὶ δὲν ξέρεις ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ταλαίπωρος κι ἐκεῖνος ποὺ τοῦ χρειάζε-
4 ται ἐλεημοσύνη κι ὁ φτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός–, γι' αὐτὸ σὲ συμβουλεύω ν' ἀ- 18
γοράσῃς ἀπὸ μένα συνάλλαγμα σὲ χρυσὸ κατεργασμένο στὴ φωτιά, γιὰ νὰ πλουτή-
σῃς, καὶ ῥοῦχα λευκά, γιὰ νὰ ντυθῇς, ὥστε νὰ μὴ βγῇ στὸ φανερὸ ἡ ντροπὴ τῆς γύ-
5 μνιας σου, καὶ κολλύριο ν' ἀλείψῃς τὰ μάτια σου, γιὰ νὰ βλέπῃς. *ἐγὼ ὅσους ἀγαπῶ* 19
6 *τοὺς ἐλέγχω καὶ τοὺς παιδεύω.* γίνου λοιπὸν ζεστὸς καὶ μετανόησε. νά! στέκομαι 20
μπροστὰ στὴν πόρτα καὶ χτυπῶ· ἐὰν κανεὶς ἀκούσῃ τὴ φωνή μου κι ἀνοίξῃ τὴν πόρ-
7 τα, θὰ μπῶ στὸ σπίτι του καὶ θὰ δειπνήσω μαζί του κι ἐκεῖνος μαζί μου. στὸ νικητὴ 21
θὰ δώσω νὰ καθίσῃ μαζί μου στὸ θρόνο μου, ὅπως κι ἐγὼ νίκησα καὶ κάθισα μαζὶ μὲ
8 τὸν πατέρα μου στὸ θρόνο του. ὅποιος ἔχει αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέει τὸ πνεῦμα στὶς 22
ἐκκλησίες.

10 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ εἶδα, καὶ νά μιὰ πόρτα ἀνοιγμένη στὸν οὐρανό, καὶ ἡ φωνὴ ἡ 1 **4**
πρώτη ποὺ ἄκουσα σὰ φωνὴ σάλπιγγος ποὺ μιλοῦσε μαζί μου κι ἔλεγε· Ἀνέβα ἐδῶ,
2 καὶ θὰ σοῦ δείξω ὅσα πρέπει νὰ γίνουν μετὰ ἀπ' αὐτά. κι ἀμέσως ἦρθα σὲ κατάστα- 2
3 σι πνευματική. καὶ νά ἕνας θρόνος ἦταν τοποθετημένος στὸν οὐρανό, κι ἐπάνω στὸ
θρόνο καθόταν ἕνας ὅμοιος στὴν ὄψι μὲ λίθο ἴασπι καὶ σάρδιο· καὶ γύρω ἀπὸ τὸ 3
4 θρόνο ἴριδα, στὴν ὄψι σὰ σμαραγδένια. καὶ γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο εἴκοσι τέσσερες θρό- 4
νοι, κι ἐπάνω στοὺς εἴκοσι τέσσερες θρόνους κάθονταν πρεσβύτεροι ντυμένοι μὲ
5 ῥοῦχα λευκά, κι ἐπάνω στὰ κεφάλια τους στεφάνια χρυσᾶ. κι ἀπὸ τὸ θρόνο βγαί- 5
6 νουν ἀστραπὲς καὶ φωνὲς καὶ βροντές. κι ἑφτὰ λαμπάδες φωτὸς ἀναμμένες μπροστὰ
7 στὸ θρόνο, κι αὐτὲς εἶναι τὰ ἑφτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ· καὶ μπροστὰ στὸ θρόνο κάτι 6
8 σὰν ὑάλινη θάλασσα ὅμοια μὲ κρύσταλλο· *καὶ στὸ χῶρο τοῦ θρόνου καὶ γύρω ἀπὸ*
9 *τὸ θρόνο τέσσερα ὄντα γεμάτα μάτια μπροστὰ καὶ πίσω.* καὶ τὸ ὂν τὸ πρῶτο σὰ λέ- 7

ων, καὶ τὸ δεύτερο ὂν σὰ μόσχος, καὶ τὸ τρίτο ὂν εἶχε τὴν ὄψι ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέ-
10 ταρτο ὂν σὰν ἀετὸς πετούμενος. καὶ τὰ τέσσερα ὄντα τὸ καθένα τους εἶχε ἀπὸ ἓξ 8
φτεροῦγες, γύρω γύρω κι ἀπὸ μέσα ἦταν γεμάτα μάτια, καὶ δὲν σταματοῦν μέρα νύ-
χτα νὰ λέν· *Ἅγιος ἅγιος ἅγιος ὁ Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτορας,* ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ
11 ὁ ἐρχόμενος. καὶ ὅταν τὰ ὄντα ἀπέδωσαν δόξα καὶ τιμὴ κι εὐχαριστία σ' αὐτὸν ποὺ 9
12 κάθεται ἐπάνω στὸ θρόνο, ὁ ὁποῖος ζῇ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων, ἔπεσαν οἱ εἴκοσι 10
τέσσερες πρεσβύτεροι μπροστὰ σ' αὐτὸν ποὺ καθόταν ἐπάνω στὸ θρόνο, καὶ προσκύ-
νησαν αὐτὸν ποὺ ζῇ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων, κι ἔρριξαν τὰ στεφάνια τους μπρο-
13 στὰ στὸ θρόνο λέγοντας· Σὺ ὁ Κύριός μας καὶ θεός μας εἶσαι ἄξιος νὰ πάρῃς τὴ δό- 11
ξα καὶ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δύναμι, διότι σὺ ἔκτισες τὰ πάντα, κι ἐπειδὴ τὸ θέλησες ἐσύ,
κτίστηκαν καὶ ὑπῆρξαν.

11 1 Καὶ εἶδα στὸ δεξὶ χέρι ἐκείνου ποὺ καθόταν στὸ θρόνο ἕνα βιβλίο γραμμένο ἀ- 1 **5**
2 πὸ μέσα κι ἀπ' ἔξω, κατασφραγισμένο μὲ σφραγῖδες ἑφτά. καὶ εἶδα ἕναν ἄγγελο ἰ- 2
σχυρὸ ποὺ κήρυττε μὲ φωνὴ μεγάλη· Ποιός εἶναι ἄξιος ν' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίο καὶ νὰ
3 λύσῃ τὶς σφραγῖδες του; καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε οὔτε στὸν οὐρανὸ οὔτε στὴ γῆ οὔ- 3
4 τε κάτω ἀπὸ τὴ γῆ ν' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίο οὔτε νὰ τοῦ ῥίξῃ μιὰ ματιά. κι ἐγὼ ἔκλαιγα 4
5 πολύ, ποὺ δὲν βρέθηκε κανεὶς ἄξιος ν' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίο ἢ νὰ τοῦ ῥίξῃ μιὰ ματιά. κι 5
ἕνας ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους μοῦ λέει· Μὴν κλαῖς· νά! νίκησε ὁ λέων ὁ ἀπὸ τὴ φυλὴ
τοῦ Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυΐδ, καὶ θ' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίο καὶ τὶς ἑφτὰ σφραγῖδες του.
6 Καὶ εἶδα στὸ περιβάλλον τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ὄντων καὶ στὸ περιβάλ- 6
λον τῶν πρεσβυτέρων νὰ στέκεται ἕνα ἀρνίο σὰ μαχαιρωμένο, ποὺ εἶχε κέρατα ἑφτὰ
καὶ μάτια ἑφτά, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἑφτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ ποὺ στέλνονται σ' ὅλη τὴ
7 8 γῆ. καὶ πῆγε καὶ πῆρε ἀπὸ τὸ δεξὶ χέρι ἐκείνου ποὺ καθόταν στὸ θρόνο. κι ὅταν πῆ- 7
ρε τὸ βιβλίο, τὰ τέσσερα ὄντα κι οἱ εἴκοσι τέσσερες πρεσβύτεροι ἔπεσαν μπροστὰ 8
στὸ ἀρνίο, ἔχοντας ὁ καθένας κιθάρα καὶ φιάλες χρυσὲς γεμάτες θυμιάματα, ποὺ εἶ-
9 ναι οἱ προσευχὲς τῶν ἁγίων· καὶ ψάλλουν ψαλμῳδία πρωτάκουστη λέγοντας· Εἶσαι 9
ἄξιος νὰ πάρῃς τὸ βιβλίο καὶ ν' ἀνοίξῃς τὶς σφραγῖδες του, διότι σφάχτηκες καὶ μᾶς
ἀγόρασες γιὰ τὸ θεὸ μὲ τὸ αἷμα σου ἀπὸ κάθε φυλὴ καὶ γλῶσσα καὶ λαὸ καὶ ἔθνος,
10 καὶ τοὺς ἔκανες γιὰ τὸ θεό μας βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, γιὰ νὰ βασιλεύουν ἐπάνω στὴ γῆ. 10
11 καὶ εἶδα καὶ ἄκουσα φωνὴ σὰ φωνὴ ἀγγέλων πολλῶν γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο καὶ τὰ ὄ- 11
ντα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ ἦταν ὁ ἀριθμός τους μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιά-
12 δες χιλιάδων. κι ἔλεγαν μὲ φωνὴ μεγάλη· Εἶναι ἄξιο τὸ ἀρνίο τὸ μαχαιρωμένο νὰ 12
πάρῃ τὴ δύναμι καὶ τὸν πλοῦτο καὶ τὴ σοφία καὶ τὴν ἰσχὺ καὶ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα
13 καὶ τὴν εὐλογία. καὶ κάθε κτίσμα ποὺ εἶναι στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ καὶ κάτω ἀπὸ τὴ 13
γῆ καὶ στὴ θάλασσα, καὶ ὅλα ὅσα εἶναι σ' αὐτά, τ' ἄκουσα νὰ λένε· Σ' αὐτὸν ποὺ κά-
θεται ἐπάνω στὸ θρόνο καὶ στὸ ἀρνίο ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
14 στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. καὶ τὰ τέσσερα ὄντα ἔλεγαν· Ἀμήν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔ- 14
πεσαν καὶ προσκύνησαν.

12 1 Καὶ εἶδα ὅταν τὸ ἀρνίο ἄνοιξε μιὰ ἀπὸ τὶς ἑφτὰ σφραγῖδες· καὶ ἄκουσα ἕνα ἀ- 1 **6**
2 πὸ τὰ τέσσερα ὄντα νὰ λέῃ σὰν μὲ φωνὴ βροντῆς· Ἔρχου. καὶ εἶδα, καὶ νά ἕνα ἄλο- 2
γο ἄσπρο κι ὁ καβαλάρης του κρατοῦσε τόξο· καὶ τοῦ δόθηκε στεφάνι, καὶ βγῆκε νι-
κώντας καὶ γιὰ νὰ νικήσῃ.
3 Κι ὅταν ἄνοιξε τὴ σφραγῖδα τὴ δεύτερη, ἄκουσα τὸ δεύτερο ὂν νὰ λέῃ· Ἔρχου. 3
4 καὶ βγῆκε ἄλλο ἄλογο κόκκινο, καὶ στὸν καβαλάρη του ἐπιτράπηκε νὰ πάρῃ τὴν εἰ- 4
ρήνη ἀπὸ τὴ γῆ καὶ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ σφάξουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, καὶ τοῦ δόθηκε μά-
χαιρα μεγάλη.
5 6 Κι ὅταν ἄνοιξε τὴ σφραγῖδα τὴν τρίτη, ἄκουσα τὸ τρίτο ὂν νὰ λέῃ· Ἔρχου. καὶ 5
εἶδα, καὶ νά ἕνα ἄλογο μαῦρο, κι ὁ καβαλάρης του κρατοῦσε στὸ χέρι του ζυγαριά.
7 κι ἄκουσα σὰ μιὰ φωνὴ ἀνάμεσα στὰ τέσσερα ὄντα νὰ λέῃ· Μία χοίνικα σιτάρι ἕνα 6

δηνάριο, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθάρι ἕνα δηνάριο· καὶ τὸ λάδι καὶ τὸ κρασὶ μὴν τ' ἀ-
8 Κι ὅταν ἄνοιξε τὴ σφραγῖδα τὴν τέταρτη, ἄκουσα τὸ τέταρτο ὂν νὰ λέῃ· Ἔρχου. 7
9 καὶ εἶδα, καὶ νά ἕνα ἄλογο κίτρινο, κι ὁ καβαλάρης του εἶχε τὸ ὄνομα 'ὁ Θάνατος', 8
10 καὶ μαζί του ἀκολουθοῦσε ὁ Ἅδης. καὶ τοῦ δόθηκε ἐξουσία στὸ ἕνα τέταρτο τῆς γῆς,
νὰ σκοτώσῃ μὲ σπαθὶ καὶ μὲ πεῖνα καὶ μὲ θανατικὸ καὶ μὲ τὰ θηρία τῆς γῆς.
11 Κι ὅταν ἄνοιξε τὴν πέμπτη σφραγῖδα, εἶδα κάτω ἀπὸ τὸ θυσιαστήριο τὶς ψυχὲς 9
12 τῶν σφαγμένων γιὰ τὸ λόγο τοῦ θεοῦ καὶ γιὰ τὴ μαρτυρία τοῦ ἀρνίου ποὺ εἶχαν. κι 10
ἔκραξαν μὲ φωνὴ μεγάλη λέγοντας· Μέχρι πότε, δέσποτα ἅγιε κι ἀληθινέ, δὲν κρί-
13 νεις καὶ δὲν παίρνεις ἐκδίκησι γιὰ τὸ αἷμα μας ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς γῆς; καὶ τοὺς 11
δόθηκε στολὴ λευκή, καὶ πῆραν ἐντολὴ ν' ἀναπαυτοῦν ἀκόμη ἕνα χρονικὸ διάστημα,
μέχρι νὰ συμπληρωθοῦν καὶ οἱ σύνδουλοί τους καὶ οἱ ἀδελφοί τους ποὺ ἔμελλαν νὰ
σκοτωθοῦν ὅπως κι αὐτοί.
14 Καὶ εἶδα, ὅταν ἄνοιξε τὴ σφραγῖδα τὴν ἕκτη, ἔγινε σεισμὸς μεγάλος, κι ὁ ἥλιος 12
15 ἔγινε μαῦρος σὰ γιδοτρίχινος σάκκος, καὶ ἡ σελήνη ἔγινε ὅλη σὰν αἷμα, καὶ οἱ ἀστέ- 13
ρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν στὴ γῆ, ὅπως πέφτουν ἀπὸ τὴ συκιὰ τ' ἀρσενικὰ σῦκα της,
16 ὅταν τὴν κουνάῃ μεγάλος ἄνεμος, κι ὁ οὐρανὸς χωρίστηκε στὰ δυὸ σὰ βιβλίο ποὺ 14
17 τυλίγεται, καὶ ὅλα τὰ βουνὰ καὶ τὰ νησιὰ ξεκουνήθηκαν ἀπὸ τὴ θέσι τους. καὶ οἱ βα- 15
σιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι κι οἱ ἰσχυροὶ καὶ
18 κάθε δοῦλος κι ἐλεύθερος *κρύφτηκαν στὰ σπήλαια καὶ στὰ βράχια τῶν βουνῶν, καὶ* 16
λένε στὰ βουνὰ καὶ στὰ βράχια· Πέστε ἐπάνω μας καὶ κρύψτε μας ἀπὸ τὸ πρόσωπο
19 ἐκείνου ποὺ κάθεται ἐπάνω στὸ θρόνο καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ ἀρνίου· διότι ἦρθε *ἡ με-* 17
γάλη ἡμέρα τῆς ὀργῆς του, καὶ ποιός μπορεῖ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του;
13 1 Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ εἶδα τέσσερες ἀγγέλους νὰ στέκωνται στὶς τέσσερες γωνίες 1 **7**
τῆς γῆς, καὶ νὰ κρατοῦν τοὺς τέσσερες ἀνέμους τῆς γῆς, γιὰ νὰ μὴ φυσάῃ ἄνεμος ἐ-
2 πάνω στὴ γῆ μήτε στὴ θάλασσα μήτε σὲ κανένα δέντρο. καὶ εἶδα ἄλλον ἄγγελο ν' ἀ- 2
νεβαίνῃ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, νὰ ἔχῃ τὴ σφραγῖδα τοῦ θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ, κι
ἔκραξε μὲ φωνὴ μεγάλη στοὺς τέσσερες ἀγγέλους, στοὺς ὁποίους ἀνατέθηκε νὰ βλά-
3 ψουν τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα, λέγοντας· Μὴ βλάψετε τὴ γῆ μήτε τὴ θάλασσα μήτε τὰ 3
4 δέντρα, *μέχρι νὰ σφραγίσουμε τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ μας στὰ μέτωπά τους.* κι ἄ- 4
κουσα τὸν ἀριθμὸ τῶν σφραγισμένων· ἑκατὸν σαράντα τέσσερες χιλιάδες σφραγι-
5 σμένοι ἀπ' ὅλες τὶς φυλὲς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἀπὸ τὴ φυλὴ Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες 5
σφραγισμένοι, ἀπὸ τὴ φυλὴ Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Γὰδ δώδεκα χι-
6 λιάδες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Νεφθαλὶμ δώδεκα χιλιά- 6
7 δες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Μανασσὴ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, 7
8 ἀπὸ τὴ φυλὴ Λευῖ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Ἰσσάχαρ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ 8
φυλὴ Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ φυλὴ Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴ φυ-
λὴ Βενιαμὶν δώδεκα χιλιάδες σφραγισμένοι.
14 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ εἶδα, καὶ νά κόσμος πολύς, ποὺ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὸν με- 9
τρήσῃ, ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη καὶ φυλὲς καὶ λαοὺς καὶ γλῶσσες, στέκονταν μπροστὰ στὸ
θρόνο καὶ μπροστὰ στὸ ἀρνίο, ντυμένοι στολὲς λευκές, καὶ φοίνικες στὰ χέρια τους·
2 καὶ κράζουν μὲ φωνὴ μεγάλη καὶ λέν· Ἡ σωτηρία ὀφείλεται στὸ θεό μας, ποὺ κάθε- 10
3 ται ἐπάνω στὸ θρόνο, καὶ στὸ ἀρνίο. καὶ ὅλοι οἱ ἄγγελοι, ποὺ ἔστεκαν γύρω ἀπὸ τὸ 11
θρόνο κι ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους κι ἀπὸ τὰ τέσσερα ὄντα, ἔπεσαν μπροστὰ στὸ θρό-
4 νο μὲ τὰ πρόσωπά τους κάτω καὶ προσκύνησαν τὸ θεὸ λέγοντας· Ἀμήν· ἡ εὐλογία 12
καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμι καὶ ἡ ἰσχὺς ἀνή-
5 κουν στὸ θεό μας στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. κι ἀποκρίθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέ- 13
ρους καὶ μοῦ εἶπε· Αὐτοὶ ποὺ φοροῦν τὶς στολὲς τὶς λευκὲς ποιοί εἶναι κι ἀπὸ ποῦ
6 ἦρθαν; καὶ τοῦ εἶπα· Κύριέ μου, ἐσὺ ξέρεις. καὶ μοῦ εἶπε· Αὐτοὶ εἶναι ποὺ ἔρχονται 14

ἀπὸ τὴ θλῖψι τὴ μεγάλη, κι ἔπλυναν τὶς στολές των καὶ τὶς λεύκαναν μὲ τὸ αἷμα τοῦ
7 ἀρνίου. γι' αὐτὸ εἶναι μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ θεοῦ καὶ τὸν λατρεύουν στὸ ναό του 15
μέρα νύχτα. κι αὐτὸς ποὺ κάθεται στὸ θρόνο θὰ κατασκηνώσῃ ἐπάνω σ' αὐτούς. δὲν
8 θὰ πεινάσουν πιά, οὔτε θὰ διψάσουν πιά, κι ἐπάνω τους δὲν θὰ πέσῃ ὁ ἥλιος οὔτε 16
9 κανένας καύσωνας, διότι τοὺς βόσκει τὸ ἀρνίο ποὺ εἶναι ἐπάνω στὸ θρόνο, καὶ θὰ 17
τοὺς ὁδηγήσῃ σὲ πηγὲς μὲ νερὰ ζωῆς, καὶ θὰ ἐξαλείψῃ ὁ θεὸς ἀπὸ τὰ μάτια τους κάθε δάκρυ.

15 1 Κι ὅταν ἄνοιξε τὴ σφραγῖδα τὴν ἑβδόμη, ἔγινε στὸν οὐρανὸ σιγὴ ἴσα μὲ μισὴ ὥ- 1 **8**
2 ρα. καὶ εἶδα τοὺς ἑφτὰ ἀγγέλους ποὺ στέκονται μπροστὰ στὸ θεό, καὶ τοὺς δόθηκαν 2
3 ἑφτὰ σάλπιγγες. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦρθε καὶ στάθηκε ἐπάνω στὸ θυσιαστήριο κρα- 3
τώντας θυμιατήριο χρυσό, καὶ τοῦ δόθηκαν θυμιάματα πολλά, γιὰ νὰ συνοδεύσῃ μ' αὐτὰ τὶς προσευχὲς ὅλων τῶν ἁγίων ἐπάνω στὸ χρυσὸ θυσιαστήριο ποὺ εἶναι μπρο-
4 στὰ στὸ θρόνο. κι ἀνέβηκε ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων συνοδεύοντας τὶς προσευχὲς 4
5 τῶν ἁγίων ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀγγέλου μπροστὰ στὸ θεό. καὶ πῆρε ὁ ἄγγελος τὸ θυμια- 5
τήριο καὶ τὸ γέμισε ἀπὸ τὰ κάρβουνα τοῦ θυσιαστηρίου κι ἔρριξε στὴ γῆ. κι ἔγιναν βροντὲς καὶ φωνὲς κι ἀστραπὲς καὶ σεισμός.

16 1 Καὶ οἱ ἑφτὰ ἄγγελοι ποὺ κρατοῦσαν τὶς ἑφτὰ σάλπιγγες ἑτοιμάστηκαν νὰ σαλπί- 6
2 σουν. καὶ σάλπισε ὁ πρῶτος, καὶ ἔγινε χαλάζι καὶ φωτιὰ ἀνακατωμένα μὲ αἷμα, καὶ 7
3 ῥίχτηκε στὴ γῆ· καὶ κατακάηκε τὸ ἕνα τρίτο τῆς γῆς καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν δέντρων
4 καὶ ὅλος ὁ πράσινος χόρτος. καὶ σάλπισε ὁ δεύτερος ἄγγελος, καὶ κάτι σὰ μεγάλο 8
βουνὸ φλεγόμενο ῥίχτηκε στὴ θάλασσα, καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῆς θαλάσσης ἔγινε αἷμα,
5 κι ἐξοντώθηκε τὸ ἕνα τρίτο τῶν πλασμάτων ποὺ εἶναι στὴ θάλασσα καὶ εἶναι ζωντα-
6 νά, καὶ καταστράφηκε τὸ ἕνα τρίτο τῶν πλοίων. καὶ σάλπισε ὁ τρίτος ἄγγελος, κι ἔ- 10
πεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μεγάλος ἀστέρας φλεγόμενος σὰ λαμπάδα, κι ἔπεσε πάνω στὸ
7 ἕνα τρίτο τῶν ποταμῶν καὶ στὶς πηγὲς τῶν ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος εἶναι 11
ὁ Ἄψινθος. καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν ὑδάτων μεταβλήθηκε σὲ ἄψινθο καὶ πολλοὶ ἀπὸ
8 τοὺς ἀνθρώπους πέθαναν στὰ ὕδατα, διότι πικράθηκαν. καὶ σάλπισε ὁ τέταρτος ἄγ- 12
9 γελος καὶ πληγώθηκε τὸ ἕνα τρίτο τοῦ ἡλίου καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῆς σελήνης καὶ τὸ ἕνα
10 τρίτο τῶν ἀστέρων, ὥστε νὰ σκοτιστῇ τὸ ἕνα τρίτο τους καὶ νὰ μὴ φανῇ τὸ ἕνα τρίτο τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νύχτας ὁμοίως.

17 1 Καὶ εἶδα καὶ ἄκουσα ἕναν ἀετὸ νὰ πετάῃ στὸ μεσουράνημα, καὶ νὰ λέῃ μὲ φωνὴ 13
μεγάλη· Ἀλίμονο, ἀλίμονο, ἀλίμονο σ' αὐτοὺς ποὺ κατοικοῦν ἐπάνω στὴ γῆ ἀπὸ τὰ
2 ὑπόλοιπα σαλπίσματα τῶν τριῶν ἀγγέλων ποὺ πρόκειται νὰ σαλπίσουν. καὶ σάλπι- 1 **9**
σε ὁ πέμπτος ἄγγελος· καὶ εἶδα ἕναν ἀστέρα ποὺ ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ, καὶ
3 τοῦ δόθηκε τὸ κλειδὶ τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, 2
κι ἀνέβηκε καπνὸς ἀπὸ τὸ φρέαρ σὰν καπνὸς καμινιοῦ ποὺ καίει, καὶ σκοτίστηκε ὁ
4 ἥλιος καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὸν καπνὸ τοῦ φρέατος. κι ἀπὸ τὸν καπνὸ βγῆκαν ἀ- 3
5 κρίδες στὴ γῆ καὶ τὶς δόθηκε δυνατότητα σὰν τὴ δυνατότητα ποὺ ἔχουν οἱ σκορπιοὶ 4
τῆς γῆς· καὶ τὶς δόθηκε ἐντολὴ νὰ μὴ βλάψουν τὸ χόρτο τῆς γῆς οὔτε κανένα πράσινο οὔτε κανένα δέντρο, *παρὰ μόνο τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἔχουν τὴ σφραγῖδα τοῦ*
6 *θεοῦ στὰ μέτωπά τους.* καὶ πῆραν ἐντολὴ νὰ μὴν τοὺς σκοτώσουν, ἀλλὰ νὰ τοὺς βα- 5
σανίσουν πέντε μῆνες· καὶ ὁ βασανισμός των σὰν τὸ βασανισμὸ ποὺ προκαλεῖ ὁ
7 σκορπιὸς ὅταν τσιμπήσῃ ἄνθρωπο. καὶ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες οἱ ἄνθρωποι θ' ἀναζητή- 6
σουν τὸ θάνατο καὶ δὲν θὰ τὸν βροῦν, καὶ θὰ λαχταρήσουν νὰ πεθάνουν, ἀλλ' ὁ θά-
8 νατος θὰ τοὺς ἀποφύγῃ. τὰ δὲ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων θὰ μοιάζουν μὲ ἄλογα ἑτοι- 7
9 μασμένα γιὰ πόλεμο, καὶ στὰ κεφάλια τους κάτι σὰ χρυσᾶ στεφάνια, καὶ τὰ πρόσω- 8
10 πά τους σὰν πρόσωπα ἀνθρώπων, καὶ εἶχαν μαλλιὰ σὰ μαλλιὰ γυναικῶν, καὶ τὰ δό- 9
ντια τους ἦταν σὰν τῶν λιονταριῶν, καὶ εἶχαν θώρακες σὰ σιδερένιους θώρακες, καὶ ὁ κρότος τῶν φτερῶν τους σὰν κρότος πολλῶν ἁρμάτων μὲ ἄλογα ποὺ τρέχουν στὸν

11 πόλεμο. κι ἔχουν οὐρὲς καὶ κεντριὰ ὅπως οἱ σκορπιοί, κι ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ 10
12 βλάψουν μὲ τὶς οὐρές των τοὺς ἀνθρώπους πέντε μῆνες. ἔχουν ἐπὶ κεφαλῆς βασιλιᾶ 11
τὸν ἄγγελο τῆς ἀβύσσου· τὸ ὄνομά του στὰ ἑβραϊκὰ Ἀβαδδών, καὶ στὴν ἑλληνικὴ ἔ-
13 χει ὄνομα Ἀπολλύων. τὸ πρῶτο ἀλίμονο πέρασε· νά, ἔρχονται ἀκόμη δυὸ ἀλίμονο 12
μετὰ ἀπ' αὐτά.

18 1 Καὶ σάλπισε ὁ ἕκτος ἄγγελος· καὶ ἄκουσα μία φωνὴ κι ἀπὸ τὰ τέσσερα κέρατα 13
τοῦ χρυσοῦ θυσιαστηρίου ποὺ εἶναι μπροστὰ στὸ θεό, ποὺ ἔλεγε στὸν ἕκτο ἄγγελο· 14
2 Σὺ ποὺ κρατᾷς τὴ σάλπιγγα, λῦσε τοὺς τέσσερες ἀγγέλους τοὺς δεμένους στὸ μεγάλο
3 ποταμὸ Εὐφράτη. καὶ λύθηκαν οἱ τέσσερες ἄγγελοι οἱ προωρισμένοι γιὰ τὴν ὥρα 15
καὶ τὴ μέρα καὶ τὸ μῆνα καὶ τὴ χρονιά, νὰ σκοτώσουν τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀνθρώπων.
4 κι ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δύο μυριάδες μυριάδων· ἄκουσα τὸν ἀ- 16
5 ριθμό τους. καὶ νά πῶς εἶδα τὰ ἄλογα καὶ τοὺς καβαλάρηδές των στὸ ὅραμα· νὰ ἔ- 17
6 χουν θώρακες φλογόχρωμους καὶ πορτοκαλόχρωμους καὶ θειαφόχρωμους· καὶ τὰ κε-
φάλια τῶν ἀλόγων σὰν κεφάλια λιονταριῶν, κι ἀπὸ τὰ στόματά τους βγαίνει φωτιὰ
7 καὶ καπνὸς καὶ θειάφι. ἀπ' αὐτὲς τὶς τρεῖς πληγὲς σκοτώθηκαν τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀν- 18
θρώπων, ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ τὸν καπνὸ καὶ τὸ θειάφι ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ στόματά
τους. διότι ἡ δυνατότητα τῶν ἀλόγων βρίσκεται στὸ στόμα τους καὶ στὶς οὐρές των·
8 οἱ οὐρές των μοιάζουν μὲ φίδια, κι ἔχουν κεφάλια, καὶ μ' αὐτὲς μποροῦν νὰ βλά- 19
9 ψουν. οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἄνθρωποι, ὅσοι δὲν σκοτώθηκαν μ' αὐτὲς τὶς πληγές, δὲν με- 20
10 τανόησαν ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τους, ὥστε νὰ μὴν προσκυνήσουν τὰ δαιμόνια
καὶ *τὰ εἴδωλα* τὰ χρυσᾶ καὶ τ' ἀργυρᾶ καὶ τὰ χάλκινα καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα,
11 τὰ ὁποῖα *δὲν μποροῦν οὔτε νὰ βλέπουν οὔτε ν' ἀκοῦν οὔτε νὰ περπατοῦν·* καὶ δὲν 21
μετανόησαν ἀπὸ τοὺς φόνους των οὔτε ἀπὸ τὶς μαγεῖες των οὔτε ἀπὸ τὴν πορνεία
τους οὔτε ἀπὸ τὶς κλοπές των.

19 1 Καὶ εἶδα ἄλλον ἄγγελο ἰσχυρὸ νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ντυμένον μὲ σύν- 1 **10**
2 νεφο, καὶ πάνω στὸ κεφάλι του ἡ ἶρις, καὶ τὸ πρόσωπό του σὰν τὸν ἥλιο, καὶ τὰ πό- 2
3 δια του σὰ στῦλοι φωτιᾶς, καὶ κρατοῦσε στὸ χέρι του βιβλίο ἀνοιγμένο. κι ἔβαλε τὸ
δεξί του πόδι στὴ θάλασσα καὶ τ' ἀριστερὸ στὴ γῆ, καὶ ἔκραξε μὲ φωνὴ μεγάλη, ὅ- 3
4 πως μουγκρίζει ὁ λέων. καὶ ὅταν ἔκραξε, λάλησαν μὲ τὶς φωνές των οἱ ἑφτὰ βροντές.
5 6 καὶ ὅταν λάλησαν οἱ ἑφτὰ βροντές, ἑτοιμάστηκα νὰ γράψω· καὶ ἄκουσα μιὰ φωνὴ ἀ- 4
πὸ τὸν οὐρανὸ νὰ λέῃ· Σφράγισε αὐτὰ ποὺ λάλησαν οἱ ἑφτὰ βροντές, καὶ μὴν τὰ
7 γράψῃς. κι ὁ ἄγγελος ποὺ τὸν εἶδα νὰ στέκεται πάνω στὴ θάλασσα καὶ πάνω στὴ γῆ, 5
8 σήκωσε τὸ δεξί του χέρι στὸν οὐρανὸ καὶ ὡρκίστηκε σ' αὐτὸν ποὺ ζῇ στοὺς αἰῶνες 6
τῶν αἰώνων, ποὺ ἔκτισε τὸν οὐρανὸ καὶ τὸ περιεχόμενό του καὶ τὴ γῆ καὶ τὸ περιε-
χόμενό της καὶ τὴ θάλασσα καὶ τὸ περιεχόμενό της, ὅτι δὲν θὰ δοθῇ ἄλλος χρόνος·
9 ἀλλὰ στὶς ἡμέρες τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν πρόκηται νὰ σαλπίσῃ, ἀπο- 7
τελειώθηκε τὸ μυστήριο τοῦ θεοῦ, πῶς ἔστειλε τὸ καλὸ ἄγγελμα στοὺς δούλους του
10 τοὺς προφῆτες. καὶ ἡ φωνὴ ποὺ ἄκουσα ἀπὸ τὸν οὐρανό, πάλι μοῦ μιλοῦσε καὶ μοῦ 8
ἔλεγε· Πήγαινε πᾶρε τὸ βιβλιαράκι τὸ ἀνοιγμένο στὸ χέρι τοῦ ἀγγέλου ποὺ στέκεται
11 πάνω στὴ θάλασσα καὶ πάνω στὴ γῆ. καὶ πῆγα πρὸς τὸν ἄγγελο καὶ τοῦ λέω νὰ μοῦ 9
12 δώσῃ τὸ βιβλιαράκι. καὶ μοῦ λέει· *Πᾶρε το καὶ νὰ τὸ καταφᾷς· θὰ σοῦ πικράνῃ τὴν*
13 *κοιλιά, ἀλλὰ στὸ στόμα σου θὰ εἶναι γλυκὸ σὰ μέλι. καὶ πῆρα τὸ βιβλίο ἀπὸ τὸ χέρι* 10
τοῦ ἀγγέλου καὶ τὸ κατέφαγα, καὶ ἦταν στὸ στόμα μου γλυκὸ σὰ μέλι· μὰ ὅταν τὸ
14 *κατάπια, πικράθηκε ἡ κοιλιά μου.* καὶ μοῦ λένε· Πρέπει πάλι νὰ προφητεύσῃς σὲ λα- 11
οὺς καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσες καὶ βασιλεῖς πολλούς.

20 1 Καὶ μοῦ δόθηκε καλάμι σὰ ῥαβδί, λέγοντας· Σήκω καὶ μέτρησε τὸ ναὸ τοῦ θεοῦ 1 **11**
2 καὶ τὸ θυσιαστήριο κι αὐτοὺς ποὺ τὸν προσκυνοῦν· καὶ τὴν αὐλὴ ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ 2
τὸ ναὸ βγάλε την ἀπὸ τὸ λογαριασμὸ καὶ μὴν τὴ μετρήσῃς, διότι δόθηκε στὰ ἔθνη,
3 καὶ θὰ πατήσουν τὴν ἁγία πόλι σαράντα δύο μῆνες. καὶ θὰ δώσω στοὺς δυό μου 3

μάρτυρες, καὶ θὰ προφητεύσουν χίλιες διακόσιες ἑξήντα μέρες, ντυμένοι μὲ σάκ-
4 κους. αὐτοὶ εἶναι *οἱ δυὸ ἐλιὲς καὶ οἱ δυὸ λυχνοστάτες* ποὺ στέκονται μπροστὰ στὸν 4
5 Κύριο τῆς γῆς. κι ὅποιος θέλει νὰ τοὺς κάνῃ κακό, φωτιὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τους 5
καὶ κατατρώει τοὺς ἐχθρούς των· κι ἔτσι πρέπει νὰ ἐξοντωθῇ ὅποιος θέλει νὰ τοὺς
6 κάνῃ κακό. αὐτοὶ ἔχουν ἐξουσία νὰ κλείσουν τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ μὴ βρέχῃ στὶς ἡμέ- 6
ρες τῆς προφητείας των, κι ἔχουν ἐξουσία γιὰ τὰ νερὰ νὰ τὰ μεταβάλουν σὲ αἷμα
7 καὶ νὰ πατάξουν τὴ γῆ μὲ κάθε πληγή, ὅσες φορὲς τὸ θελήσουν. κι ὅταν τελειώσουν 7
τὴ μαρτυρία τους, τὸ θηρίο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴν ἄβυσσο θὰ κάνῃ μ' αὐτοὺς πόλεμο
8 καὶ θὰ τοὺς νικήσῃ καὶ θὰ τοὺς σκοτώσῃ. καὶ τὸ πτῶμα τους θὰ εἶναι στὴν πλατεῖα 8
τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἡ ὁποία πνευματικῶς ὀνομάζεται Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ἐ-
9 κεῖ ὅπου σταυρώθηκε κι ὁ Κύριός των. καὶ οἱ λαοὶ καὶ φυλὲς καὶ γλῶσσες καὶ ἔθνη 9
βλέπουν τὸ πτῶμα τους τρεισήμισυ μέρες καὶ δὲν θ' ἀφήσουν νὰ τοποθετηθοῦν τὰ
10 πτώματά τους σὲ μνῆμα. καὶ οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χαίρονται γι' αὐτά, καὶ θὰ εὐφραν- 10
θοῦν καὶ θὰ στείλουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο δῶρα, διότι οἱ δυὸ αὐτοὶ προφῆτες βασάνι-
11 σαν τοὺς κατοίκους τῆς γῆς. καὶ μετὰ τὶς τρεισήμισυ μέρες, πνεῦμα ζωῆς ἀπὸ τὸ θεὸ 11
μπῆκε σ' αὐτούς, καὶ στάθηκαν ὀρθοὶ στὰ πόδια τους, καὶ φόβος μεγάλος ἐπέπεσε σ'
12 ἐκείνους ποὺ τοὺς ἔβλεπαν. καὶ ἄκουσα φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ νὰ τοὺς λέῃ· 12
Ἀνεβῆτε ἐδῶ. κι ἀνέβηκαν στὸν οὐρανὸ μὲ τὸ σύννεφο, καὶ τοὺς εἶδαν οἱ ἐχθροί
13 τους. καὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἔγινε σεισμὸς μεγάλος, καὶ τὸ ἕνα δέκατο τῆς πόλεως ἔπε- 13
σε, καὶ σκοτώθηκαν μὲ τὸ σεισμὸ ἑφτὰ χιλιάδες ἄνθρωποι, οἱ δὲ ὑπόλοιποι τρομο-
14 κρατήθηκαν καὶ δόξασαν τὸ θεὸ τοῦ οὐρανοῦ. τὸ δεύτερο ἀλίμονο πέρασε· τὸ τρίτο 14
ἀλίμονο νά, ἔρχεται σύντομα.

21 1 Καὶ σάλπισε ὁ ἕβδομος ἄγγελος· κι ἀκούστηκαν φωνὲς μεγάλες στὸν οὐρανὸ 15
ποὺ ἔλεγαν· *Ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου ἔγινε τοῦ Κυρίου* μας καὶ τοῦ Χριστοῦ του, καὶ
2 θὰ βασιλεύσῃ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. καὶ οἱ εἴκοσι τέσσερες πρεσβύτεροι ποὺ εἶ- 16
ναι μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ θεοῦ, ποὺ κάθονται στοὺς θρόνους των, ἔπεσαν μὲ τὰ
3 πρόσωπά τους κάτω καὶ προσκύνησαν τὸ θεὸ λέγοντας· Σ' εὐχαριστοῦμε, Κύριε ὁ 17
θεὸς ὁ παντοκράτορας, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, διότι ἀνέλαβες τὴ μεγάλη ἐ-
4 ξουσία σου καὶ βασίλευσες, καὶ τὰ ἔθνη ἐξωργίστηκαν, καὶ ἦρθε ἡ ὀργή σου καὶ ὁ 18
καιρὸς τῶν ἐθνῶν νὰ κριθοῦν καὶ νὰ πληρώσουν γιὰ τοὺς δούλους σου τοὺς προφῆ-
τες καὶ τοὺς ἁγίους ποὺ σέβονται τὸ ὄνομά σου, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους,
5 καὶ νὰ χαλάσῃς αὐτοὺς ποὺ χαλοῦσαν τὴ γῆ. κι ἀνοίχτηκε ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ποὺ εἶναι 19
στὸν οὐρανό, καὶ φάνηκε ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ Κυρίου μέσα στὸ ναό του, κι
ἔγιναν ἀστραπὲς καὶ φωνὲς καὶ βροντὲς καὶ σεισμὸς καὶ χαλάζι μεγάλο.

22 1 Καὶ σημεῖο μεγάλο ἐμφανίστηκε στὸν οὐρανό, γυναίκα ντυμένη τὸν ἥλιο, καὶ ἡ 1 **12**
σελήνη κάτω ἀπὸ τὰ πέλματά της, καὶ πάνω στὸ κεφάλι της στεφάνι μὲ δώδεκα ἀ-
2 στέρες, καὶ ἦταν ἔγκυος καὶ ἔκραζε καὶ βασανιζόταν ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ τοκετοῦ. 2
3 κι ἐμφανίστηκε στὸν οὐρανὸ ἄλλο σημεῖο, καὶ νά ἕνας δράκοντας κόκκινος μεγάλος 3
4 μὲ ἑφτὰ κεφάλια καὶ δέκα κέρατα, καὶ πάνω στὰ κεφάλια του ἑφτὰ στέμματα, καὶ ἡ 4
οὐρά του παρασέρνει τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἔρριξε στὴ
5 γῆ. κι ὁ δράκοντας στάθηκε μπροστὰ στὴ γυναῖκα ποὺ κόντευε νὰ γεννήσῃ, ὥστε, ὅ-
6 ταν γεννήσῃ, νὰ καταπιῇ τὸ τέκνο της. καὶ γέννησε γιὸ ἄρρενα, αὐτὸν ποὺ μέλλει *νὰ* 5
7 *ποιμάνῃ ὅλα τὰ ἔθνη μὲ ῥάβδο σιδερένια*· κι ἁρπάχτηκε τὸ τέκνο της κοντὰ στὸ θεὸ
8 καὶ στὸ θρόνο του. ἡ δὲ γυναίκα ἔφυγε στὴν ἔρημο, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπο ἑτοιμασμένο 6
9 ἀπὸ τὸ θεό, γιὰ νὰ τὴ συντηροῦν ἐκεῖ χίλιες διακόσιες ἑξήντα μέρες. κι ἔγινε πόλε- 7
μος στὸν οὐρανό· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοί του, ἑτοιμάστηκαν νὰ πολεμήσουν μὲ τὸ
10 δράκοντα· καὶ πολέμησε ὁ δράκοντας καὶ οἱ ἄγγελοί του, καὶ δὲν ἐπικράτησε, οὔτε 8
11 βρέθηκε γι' αὐτὸν πλέον τόπος στὸν οὐρανό. καὶ ῥίχτηκε ὁ δράκοντας, ὁ ὄφις ὁ με- 9
γάλος ὁ ἀρχαῖος, αὐτὸς ποὺ ὀνομάζεται διάβολος καὶ σατανᾶς, ποὺ πλανάει ὅλη

12 τὴν οἰκουμένη, ῥίχτηκε στὴ γῆ, καὶ μαζί του ῥίχτηκαν καὶ οἱ ἄγγελοί του. καὶ ἄκου- 10
σα φωνὴ μεγάλη στὸν οὐρανὸ νὰ λέῃ· Τώρα ἔγινε ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμι καὶ ἡ βα-
13 σιλεία τοῦ θεοῦ μας καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ του, διότι ῥίχτηκε ὁ κατήγορος τῶν
14 ἀδελφῶν μας, αὐτὸς ποὺ τοὺς κατηγορεῖ μέρα καὶ νύχτα μπροστὰ στὸ θεό μας. κι 11
αὐτοὶ τὸν νίκησαν χάρι στὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ στὸ λόγο τῆς μαρτυρίας των, καὶ
15 περιφρόνησαν τὴ ζωή τους μέχρι θανάτου. γι' αὐτὸ εὐφραίνεσθε, οὐρανοὶ καὶ ὅσοι 12
κατοικεῖτε σ' αὐτούς· ἀλίμονο στὴ γῆ καὶ στὴ θάλασσα, διότι ὁ διάβολος κατέβηκε
16 σὲ σᾶς μὲ θυμὸ μεγάλο, γιατὶ ξέρει ὅτι λίγον καιρὸ ἔχει. καὶ ὅταν εἶδε ὁ δράκοντας 13
17 ὅτι ῥίχτηκε στὴ γῆ, καταδίωξε τὴ γυναῖκα ποὺ γέννησε τὸν ἄρρενα. καὶ δόθηκαν 14
στὴ γυναῖκα δυὸ φτεροῦγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, γιὰ νὰ πετάξῃ στὴν ἔρημο στὸν
τόπο της, γιὰ νὰ συντηρῆται ἐκεῖ *καιρὸ καὶ καιροὺς καὶ μισὸ καιροῦ* μακριὰ ἀπὸ τὸ
18 βλέμμα τοῦ ὄφεως. κι ἐκσφενδόνησε ὁ ὄφις ἀπὸ τὸ στόμα του πίσω ἀπὸ τὴ γυναῖκα 15
19 νερὸ σὰν ποταμό, γιὰ νὰ τὴν κάνῃ ποταμοπαρασυρμένη. ἀλλὰ βοήθησε ἡ γῆ τὴ γυ- 16
ναῖκα, καὶ ἄνοιξε ἡ γῆ τὸ στόμα της καὶ κατάπιε τὸν ποταμὸ ποὺ ἐκσφενδόνησε ὁ
20 δράκοντας ἀπὸ τὸ στόμα του. κι ὠργίστηκε ὁ δράκοντας γιὰ τὴ γυναῖκα, καὶ πῆγε 17
νὰ κάνῃ πόλεμο μὲ τοὺς ὑπολοίπους ἀπὸ τὸ σπέρμα της, ἐκείνους ποὺ τηροῦν τὶς ἐ-
ντολὲς τοῦ θεοῦ καὶ κρατοῦν τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ.

23 1 Καὶ στάθηκα στὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης· καὶ εἶδα νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴ θάλασσα θη- 1 **13**
ρίο μὲ δέκα κέρατα κι ἑφτὰ κεφάλια, καὶ πάνω στὰ κέρατά του δέκα στέμματα, καὶ
2 πάνω στὰ κεφάλια του ὀνόματα βλάσφημα. καὶ τὸ θηρίο ποὺ εἶδα ἔμοιαζε μὲ πάρδα- 2
3 λι, ἀλλὰ τὰ πόδια του σὰν τῆς ἀρκούδας καὶ τὸ στόμα του σὰ στόμα λέοντος. καὶ
4 τοῦ ἔδωσε ὁ δράκοντας τὴ δύναμί του καὶ τὸ θρόνο του καὶ ἐξουσία μεγάλη· κι ἕνα 3
5 ἀπὸ τὰ κεφάλια του σὰ μαχαιρωμένο θανάσιμα. καὶ ἡ θανάσιμη πληγή του θεραπεύ-
τηκε, καὶ θαύμασε ὅλη ἡ γῆ ἀτενίζοντας τὸ θηρίο, καὶ προσκύνησαν τὸ δράκοντα 4
ποὺ ἔδωσε τὴν ἐξουσία στὸ θηρίο, καὶ προσκύνησαν τὸ θηρίο λέγοντας· Ποιός εἶναι
6 σὰν τὸ θηρίο; ποιός μπορεῖ νὰ πολεμήσῃ μ' αὐτό; καὶ τοῦ δόθηκε στόμα ποὺ λαλοῦ- 5
σε μεγάλα λόγια καὶ βλασφημία· καὶ τοῦ δόθηκε ἐξουσία νὰ κάνῃ πόλεμο σαράντα
7 δύο μῆνες. κι ἄνοιξε τὸ στόμα του νὰ βλασφημήσῃ τὸ θεό, νὰ βλασφημήσῃ τὸ ὄνομά 6
8 του καὶ τὴ σκηνή του, αὐτοὺς ποὺ κατοικοῦν στὸν οὐρανό. καὶ τοῦ παραχωρήθηκε 7
νὰ κάνῃ πόλεμο μὲ τοὺς ἁγίους καὶ νὰ τοὺς νικήσῃ, καὶ τοῦ δόθηκε ἐξουσία πάνω σὲ
9 κάθε φυλὴ καὶ λαὸ καὶ γλῶσσα καὶ ἔθνος. καὶ θὰ τὸν προσκυνήσουν ὅλοι ὅσοι κα- 8
τοικοῦν ἐπάνω στὴ γῆ, *ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα δὲν εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίο*
10 *τῆς ζωῆς* τοῦ ἀρνίου τοῦ μαχαιρωμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ὅποιος ἔχει αὐτί, 9
11 ἂς ἀκούσῃ. ὅποιος αἰχμαλωτίζει, θὰ πάῃ αἰχμάλωτος· ὅποιος ἔχει μαχαίρι καὶ σφά- 10
12 ζει, πρέπει νὰ φονευθῇ μὲ μαχαίρι. ἐδῶ εἶναι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστι τῶν ἁγίων.

24 1 Καὶ εἶδα ἄλλο θηρίο νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ εἶχε δύο κέρατα σὰν τοῦ ἀρνίου, 11
2 ἀλλὰ μιλοῦσε σὰ δράκοντας. καὶ ἀσκεῖ ὅλη τὴν ἐξουσία τοῦ πρώτου θηρίου μπρο- 12
3 στὰ σ' αὐτόν. καὶ κάνει τὴ γῆ καὶ τοὺς κατοίκους της νὰ προσκυνήσουν τὸ θηρίο τὸ
4 πρῶτο, ἐκεῖνο μὲ τὴ θεραπευμένη θανάσιμη πληγή. καὶ κάνει σημεῖα μεγάλα, καὶ φω- 13
5 τιὰ νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους. καὶ πλανάει ὅ- 14
σους κατοικοῦν ἐπάνω στὴ γῆ χάρι στὰ σημεῖα ποὺ τοῦ δόθηκαν νὰ κάνῃ μπροστὰ
στὸ θηρίο, πείθοντας τοὺς κατοίκους τῆς γῆς νὰ κάνουν ἄγαλμα στὸ θηρίο ἐκεῖνο
6 ποὺ εἶχε τὴ μαχαιριὰ κι ἐπέζησε. καὶ τοῦ δόθηκε πνεῦμα νὰ δώσῃ στὸ ἄγαλμα τοῦ 15
θηρίου, ὥστε νὰ μιλήσῃ κιόλας τὸ ἄγαλμα τοῦ θηρίου, καὶ *νὰ κάνῃ νὰ σκοτωθοῦν ὅ-*
7 *σοι δὲν θὰ προσκυνήσουν τὸ ἄγαλμα τοῦ θηρίου.* καὶ τοὺς κάνει ὅλους, τοὺς μι- 16
κροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς φτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέ-
ρους καὶ τοὺς δούλους, νὰ δεχοῦν νὰ τοὺς γίνῃ ἕνα χάραγμα στὸ χέρι τους τὸ δεξὶ ἢ
8 στὰ μέτωπά τους, καὶ νὰ μὴν μπορῇ κανεὶς ν' ἀγοράσῃ ἢ νὰ πουλήσῃ, παρὰ μόνο ὅ- 17
9 ποιος ἔχει τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου.

25 1 Καὶ εἶδα, καὶ νά τὸ ἀρνίο στεκόταν ἐπάνω στὸ ὄρος Σιών, καὶ μαζί του ἑκατὸν 1 **14**
σαράντα τέσσερες χιλιάδες ποὺ εἶχαν τ' ὄνομά του καὶ τ' ὄνομα τοῦ πατέρα του
2 γραμμένο στὰ μέτωπά τους. καὶ ἄκουσα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωνὴ σὰ βοὴ ὑδάτων πολ- 2
λῶν καὶ σὰν ἦχο βροντῆς μεγάλης· καὶ ἡ φωνὴ ποὺ ἄκουσα, σὰν ἀπὸ κιθαρῳδοὺς
3 ποὺ κιθαρίζουν μὲ τὶς κιθάρες των. καὶ τραγουδοῦν ᾠδὴ καινούργια μπροστὰ στὸ 3
4 θρόνο καὶ μπροστὰ στὰ τέσσερα ὄντα καὶ στοὺς πρεσβυτέρους· κανεὶς ὅμως δὲν
μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὴν ᾠδὴ παρὰ μόνο οἱ ἑκατὸν σαράντα τέσσερες χιλιάδες,
5 οἱ ἀγορασμένοι ἀπὸ τὴ γῆ. εἶναι αὐτοὶ ποὺ δὲν μολύνθηκαν μὲ γυναῖκες· διότι εἶναι 4
6 παρθένοι. εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ ἀρνίο ὅπου κι ἂν πάῃ. αὐτοὶ ἀγοράστη-
7 καν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ εἶναι προσφορὰ στὸ θεὸ καὶ στὸ ἀρνίο· καὶ δὲν 5
βρέθηκε ψέμμα στὸ στόμα τους· διότι εἶναι ἄμωμοι.

26 1 Καὶ εἶδα ἄλλον ἄγγελο ποὺ πετοῦσε στὸ μεσουράνημα νὰ κρατάῃ εὐαγγέλιο 6
αἰώνιο γιὰ νὰ κηρύξῃ σ' αὐτοὺς ποὺ κάθονται πάνω στὴ γῆ καὶ σὲ κάθε ἔθνος καὶ
2 φυλὴ καὶ γλῶσσα καὶ λαό, λέγοντας μὲ φωνὴ μεγάλη· Φοβηθῆτε τὸν Κύριο καὶ δοξο- 7
λογήστε τον, διότι ἦρθε ἡ ὥρα τῆς κρίσεώς του, καὶ προσκυνήστε αὐτὸν ποὺ ἔκανε
3 τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα καὶ πηγὲς ὑδάτων. καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγε- 8
λος ἦρθε μετὰ ἀπ' αὐτὸν ποὺ ἔλεγε· Ἔπεσε, ἔπεσε ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, αὐτὴ ποὺ
4 πότισε ὅλα τὰ ἔθνη ἀπὸ τὸ κρασὶ τοῦ ὀργασμοῦ τῆς πορνείας της. καὶ ἄλλος ἄγγε- 9
λος τρίτος ἦρθε μετὰ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἔλεγε μὲ φωνὴ μεγάλη· ὅποιος προσκυνάει τὸ
5 θηρίο καὶ τὴν εἰκόνα του καὶ δέχεται τὸ χάραγμα στὸ μέτωπό του ἢ στὸ χέρι του, θὰ 10
πιῇ κι αὐτὸς ἀπὸ τὸ κρασὶ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ ποὺ κενώθηκε ἄκρατο στὸ ποτήρι τῆς
ὀργῆς του, καὶ θὰ βασανιστῇ σὲ φωτιὰ καὶ θειάφι μπροστὰ στοὺς ἁγίους ἀγγέλους
6 καὶ μπροστὰ στὸ ἀρνίο. καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ των ἀνεβαίνει στοὺς αἰῶνες 11
τῶν αἰώνων, καὶ δὲν ἔχουν ἀνάπαυλα μέρα καὶ νύχτα ὅσοι προσκυνοῦν τὸ θηρίο καὶ
7 τὴν εἰκόνα του, καὶ ὅποιος δέχεται τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματός του. ἐδῶ εἶναι ἡ ὑπο- 12
μονὴ τῶν ἁγίων, αὐτῶν ποὺ τηροῦν τὶς ἐντολὲς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστι τοῦ Ἰησοῦ.
8 καὶ ἄκουσα φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ποὺ ἔλεγε· Γράψε· Μακάριοι ἀπὸ τώρα καὶ πέρα 13
9 οἱ νεκροὶ ποὺ πεθαίνουν ἐν Κυρίῳ. ναί, λέει τὸ πνεῦμα, γιὰ ν' ἀναπαυτοῦν ἀπὸ τοὺς
κόπους των· τὰ δὲ ἔργα των τοὺς ἀκολουθοῦν μαζί τους.

27 1 Καὶ εἶδα, καὶ νά σύννεφο λευκό, καὶ πάνω στὸ σύννεφο καθόταν ἕνας ὅμοιος μὲ 14
υἱὸ ἀνθρώπου, καὶ εἶχε στὸ κεφάλι του χρυσὸ στεφάνι καὶ στὸ χέρι του δρεπάνι κο-
2 φτερό. καὶ ἄλλος ἄγγελος βγῆκε ἀπὸ τὸ ναὸ καὶ ἔκραζε μὲ φωνὴ μεγάλη πρὸς ἐκεῖ- 15
3 νον ποὺ καθόταν ἐπάνω στὸ σύννεφο· Στεῖλε τὸ δρεπάνι σου καὶ θέρισε, διότι ἦρθε
4 ἡ ὥρα νὰ θερίσῃς, ἀφοῦ ξηράθηκε ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. κι ἐκεῖνος ποὺ καθόταν ἐπά- 16
5 νω στὸ σύννεφο ἔρριξε τὸ δρεπάνι του στὴ γῆ, καὶ θερίστηκε ἡ γῆ. καὶ ἄλλος ἄγγε- 17
λος βγῆκε ἀπὸ τὸ ναὸ ποὺ εἶναι στὸν οὐρανό, ποὺ κρατοῦσε κι αὐτὸς δρεπάνι κο-
6 φτερό. καὶ ἄλλος ἄγγελος βγῆκε ἀπὸ τὸ θυσιαστήριο, ποὺ εἶχε ἐξουσία στὴ φωτιά, 18
7 καὶ φώναξε μὲ κραυγὴ μεγάλη σ' ἐκεῖνον ποὺ εἶχε τὸ δρεπάνι τὸ κοφτερὸ καὶ εἶπε·
Στεῖλε τὸ δρεπάνι σου τὸ κοφτερὸ καὶ τρύγησε τὰ σταφύλια τοῦ ἀμπελιοῦ τῆς γῆς,
8 διότι ὡρίμασε τὸ σταφύλι τῆς γῆς. κι ἔρριξε ὁ ἄγγελος τὸ δρεπάνι του στὴ γῆ, καὶ 19
9 τρύγησε τὸ ἀμπέλι τῆς γῆς, καὶ ἔβαλε στὸ πατητήρι τὸ μεγάλο τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ. 20
καὶ πατήθηκε τὸ πατητήρι ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ πατητήρι αἷμα μέχρι
τὰ χαλινὰ τῶν ἀλόγων σὲ ἀπόστασι χιλίων ἑξακοσίων σταδίων.

28 1 Καὶ εἶδα ἄλλο σημεῖο στὸν οὐρανὸ μεγάλο καὶ θαυμαστό, ἑφτὰ ἀγγέλους ποὺ 1 **15**
κρατοῦσαν ἑφτὰ πληγές, τὶς τελευταῖες, διότι μ' αὐτὲς ὡλοκληρώθηκε ὁ θυμὸς τοῦ
2 θεοῦ. καὶ εἶδα κάτι σὰ ὑάλινη θάλασσα ἀνακατωμένη μὲ φωτιά, κι αὐτοὺς ποὺ ἔ- 2
βγαιναν νικηταὶ ἀπὸ τὸ θηρίο κι ἀπὸ τὸ ἄγαλμά του νὰ στέκωνται στὴν ὑάλινη θά-
3 λασσα κρατώντας τὶς κιθάρες τοῦ θεοῦ. καὶ τραγουδοῦν τὴν *ᾠδὴ τοῦ Μωϋσέως* τοῦ 3
δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴ τοῦ ἀρνίου λέγοντας· Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα

σου, Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτορας· δίκαιες κι ἀληθινὲς οἱ μέθοδοί σου, βασιλιὰ
4 τῶν ἐθνῶν. Κύριε, ποιός δὲν θὰ φοβηθῇ καὶ δὲν θὰ δοξάσῃ τ' ὄνομά σου; διότι εἶσαι 4
ὁ μόνος ὅσιος, διότι ὅλα τὰ ἔθνη θἄρθουν καὶ θὰ σὲ προσκυνήσουν, διότι ἔγιναν φα-
5 νερὲς οἱ κρίσεις σου. καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ εἶδα, καὶ ἄνοιξε ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ- 5
6 τυρίου στὸν οὐρανό, καὶ βγῆκαν οἱ ἑφτὰ ἄγγελοι ποὺ εἶχαν τὶς ἑφτὰ πληγὲς ἀπὸ τὸ 6
ναό, οἱ ὁποῖοι ἦταν ντυμένοι μὲ λινὸ καθαρὸ καὶ λαμπρὸ καὶ ζωσμένοι στὴ μέση μὲ
7 ζῶνες χρυσές. κι ἕνα ἀπὸ τὰ τέσσερα ὄντα ἔδωσε στοὺς ἑφτὰ ἀγγέλους ἑφτὰ φιάλες 7
χρυσές, γεμάτες ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. καὶ
8 *γέμισε ὁ ναὸς καπνὸ ἀπὸ τὴ δόξα τοῦ θεοῦ* κι ἀπὸ τὴ δύναμί του· καὶ κανεὶς δὲν 8
9 μποροῦσε νὰ μπῇ στὸ ναὸ μέχρι νὰ ὁλοκληρωθοῦν οἱ ἑφτὰ πληγὲς τῶν ἑφτὰ ἀγγέ- 9
10 λων. κι ἄκουσα μιὰ μεγάλη φωνὴ ἀπὸ τὸ ναὸ ποὺ ἔλεγε στοὺς ἑφτὰ ἀγγέλους· Πη- 1 **16**
γαίνετε καὶ χύσετε τὶς ἑφτὰ φιάλες τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ στὴ γῆ.

29 1 Καὶ πῆγε ὁ πρῶτος κι ἔχυσε τὴ φιάλη του στὴ γῆ· *κι ἔγινε ἕνα κακὸ καὶ ὀδυνηρὸ* 2
πλήγιασμα στοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ προσκυνοῦσαν
2 τὸ ἄγαλμά του. κι ὁ δεύτερος ἄγγελος ἔχυσε τὴ φιάλη του στὴ θάλασσα· κι ἔγινε αἷ- 3
3 μα σὰν τοῦ σκοτωμένου, καὶ κάθε ζωντανὸ πλάσμα μέσα στὴ θάλασσα ψόφησε. κι ὁ 4
τρίτος ἔχυσε τὴ φιάλη του στοὺς ποταμοὺς καὶ στὶς πηγὲς τῶν ὑδάτων· κι ἔγινε αἷ-
4 μα. κι ἄκουσα τὸν ἄγγελο τῶν ὑδάτων νὰ λέῃ· Ἔχεις δίκαιο, σὺ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ 5
ἐρχόμενος, ὅσιε, διότι πῆρες τέτοια ἀπόφασι· διότι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἔχυ- 6
5 σαν, καὶ αἷμα τοὺς ἔδωσες νὰ πιοῦν· τὸ ἀξίζουν. κι ἄκουσα τὸ θυσιαστήριο νὰ λέῃ· 7
6 Ναί, Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτορας, ἀληθινὲς καὶ δίκαιες οἱ κρίσεις σου. κι ὁ τέταρ- 8
7 τος ἔχυσε τὴ φιάλη του ἐπάνω στὸν ἥλιο· καὶ τοῦ δόθηκε νὰ καυματίσῃ τοὺς ἀνθρώ- 9
πους μὲ φωτιά, καὶ οἱ ἄνθρωποι καυματίστηκαν μὲ καύσωνα μεγάλο, καὶ βλασφήμη-
σαν οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ποὺ ἔχει τὴν ἐξουσία πάνω στὶς πληγὲς αὐτές,
8 καὶ δὲν μετανόησαν ὥστε νὰ τὸν δοξολογήσουν. κι ὁ πέμπτος ἔχυσε τὴ φιάλη του 10
στὸ θρόνο τοῦ θηρίου· κι ἔγινε ἡ ἀνακτορική του δόξα σὰ σκοτισμένη, καὶ δάγκω-
9 ναν τὶς γλῶσσες των ἀπὸ τὸν πόνο, καὶ βλασφήμησαν τὸ θεὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοὺς 11
10 πόνους των κι ἀπὸ τὰ πληγιάσματά τους, καὶ δὲν μετανόησαν ἀπὸ τὰ ἔργα τους. κι 12
ὁ ἕκτος ἔχυσε τὴ φιάλη του στὸν ποταμὸ τὸ μεγάλο τὸν Εὐφράτη· καὶ ξηράθηκε τὸ
11 νερό του, γιὰ νὰ ἑτοιμαστῇ ὁ δρόμος τῶν βασιλέων τῆς ἀνατολῆς. καὶ εἶδα ἀπὸ τὸ 13
στόμα τοῦ δράκοντος κι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου κι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ψευδοπροφή-
12 του τρία ἀκάθαρτα πνεύματα σὰ βατράχους· διότι εἶναι πνεύματα δαιμονίων ποὺ 14
κάνουν σημεῖα, καὶ αὐτὰ ἐκπορεύονται πρὸς τοὺς βασιλεῖς ὅλης τῆς οἰκουμένης, γιὰ
13 νὰ τοὺς μαζέψουν στὸν πόλεμο τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντο-
14 15 κράτορος. καὶ τοὺς μάζεψαν στὸν τόπο ποὺ λέγεται ἑβραϊκὰ Ἁρμαγεδών. κι ὁ ἕβδο- 16 17
μος ἔχυσε τὴ φιάλη του στὴν ἀτμόσφαιρα· καὶ βγῆκε φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τὸ ναὸ τοῦ
16 οὐρανοῦ, ἀπὸ τὸ θρόνο, ἡ ὁποία ἔλεγε· Ἔγινε. κι ἔγιναν ἀστραπὲς καὶ φωνὲς καὶ 18
βροντές, κι ἔγινε σεισμὸς μεγάλος, τέτοιος ποὺ δὲν ἔγινε ἀφ' ὅτου ὑπάρχουν οἱ ἄν-
17 θρωποι ἐπάνω στὴ γῆ, τέτοιος σεισμός, τόσο μεγάλος. καὶ ἡ πόλι ἡ μεγάλη ἔγινε 19
18 τρία κομμάτια, καὶ οἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. κι ἔγινε λόγος γιὰ τὴ Βαβυλῶνα τὴ
μεγάλη μπροστὰ στὸ θεό, νὰ τῆς δώσουν τὸ ποτήρι μὲ τὸ κρασὶ τοῦ βρασμοῦ τῆς ὀρ-
19 20 γῆς του. κι ὅλα τὰ νησιὰ ἐξαφανίστηκαν καὶ τὰ βουνὰ ἐπίσης ἐξαφανίστηκαν. καὶ 20 21
χαλάζι μεγάλο βάρους ἴσα μ' ἕνα τάλαντο τὸ κομμάτι πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐπάνω
21 στοὺς ἀνθρώπους· καὶ βλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ θεὸ γιὰ τὴν πληγὴ τοῦ χαλα-
ζιοῦ, διότι ἡ πληγὴ αὐτὴ εἶναι πάρα πολὺ μεγάλη.

30 1 Καὶ ἦρθε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑφτὰ ἀγγέλους ποὺ εἶχαν τὶς ἑφτὰ φιάλες, καὶ μίλησε 1 **17**
2 μαζί μου καὶ μοῦ εἶπε· Ἔλα νὰ σοῦ δείξω τὴν τιμωρία τῆς πόρνης τῆς μεγάλης ποὺ
3 κάθεται πάνω σὲ πολλὰ ὕδατα, ποὺ μ' αὐτὴν πόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ 2
4 κάτοικοι τῆς γῆς μέθυσαν ἀπὸ τὸ κρασὶ τῆς πορνείας της. καὶ μ' ἔφερε μὲ ἄνεμο σὲ 3

μιὰ ἔρημο. καὶ εἶδα μιὰ γυναῖκα νὰ κάθεται πάνω στὸ κόκκινο θηρίο τὸ γεμάτο μὲ
5 βλάσφημα ὀνόματα μὲ τὰ ἑφτὰ κεφάλια καὶ τὰ δέκα κέρατα. καὶ ἡ γυναίκα ἦταν ντυ- 4
μένη πορφυρένιο καὶ κόκκινο ῥοῦχο καὶ στολισμένη μὲ χρυσᾶ κοσμήματα καὶ πολύ-
τιμα πετράδια καὶ μαργαριτάρια, καὶ κρατοῦσε στὸ χέρι της χρυσὸ ποτήρι γεμάτο
6 σιχαμάδια κι ἀπὸ τὶς ἀκαθαρσίες τῆς πορνείας τῆς γῆς, καὶ πάνω στὸ μέτωπό της 5
γραμμένο ἕνα μυστηριῶδες ὄνομα· 'Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ μητέρα τῶν πορνῶν καὶ
7 τῶν κιναίδων τῆς γῆς'. καὶ εἶδα τὴ γυναῖκα νὰ εἶναι μεθυσμένη ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἁ- 6
γίων κι ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰησοῦ, κι ὅταν τὴν εἶδα, τὴ θαύμασα μὲ πο-
8 λὺ θαυμασμό. κι ὁ ἄγγελος μοῦ εἶπε· Γιατί θαύμασες; ἐγὼ θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ μυστή- 7
ριο τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου ποὺ τὴν κουβαλάει, ποὺ ἔχει τὰ ἑφτὰ κεφάλια καὶ
9 τὰ δέκα κέρατα. τὸ θηρίο ποὺ εἶδες, ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει, καὶ μέλλει νὰ βγῇ ἀπὸ 8
10 τὴν ἄβυσσο καὶ νὰ πάῃ στὴν καταστροφή· καὶ θὰ θαυμάσουν οἱ κάτοικοι τῆς γῆς, *ἐ-*
κεῖνοι ποὺ τ' ὄνομά τους δὲν εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κό-
11 *σμου,* ὅταν θὰ δοῦν τὸ θηρίο, ὅτι ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει καὶ θὰ χαθῇ. ἐδῶ θὰ φανῇ 9
τὸ σοφὸ μυαλό. τὰ ἑφτὰ κεφάλια εἶναι ἑφτὰ βουνά, πάνω στὰ ὁποῖα κάθεται ἡ γυ-
12 ναίκα· καὶ εἶναι βασιλεῖς ἑφτά· οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ ἕνας ὑπάρχει, ὁ ἄλλος δὲν ἦρθε ἀ- 10
13 κόμη· κι ὅταν ἔρθῃ, θὰ μείνῃ λίγο. καὶ τὸ θηρίο ποὺ ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει καὶ αὐ- 11
14 τὸς εἶναι ἕνας ὄγδοος καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑφτά, καὶ πάει γιὰ τὴν καταστροφή. καὶ τὰ 12
δέκα κέρατα ποὺ εἶδες εἶναι δέκα βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν πῆραν ἀκόμη βασιλεία, ἀλ-
15 λὰ παίρνουν βασιλικὴ ἐξουσία μία ὥρα μαζὶ μὲ τὸ θηρίο. αὐτοὶ ἔχουν μία γνώμη 13
16 καὶ προσφέρουν τὴ δύναμί τους καὶ τὴν ἐξουσία τους στὸ θηρίο. αὐτοὶ θὰ πολεμήσουν 14
μὲ τὸ ἀρνίο, καὶ τὸ ἀρνίο θὰ τοὺς νικήσῃ, διότι εἶναι *Κύριος κυρίων καὶ Βασι-*
17 *λεὺς βασιλέων,* καὶ ὅσοι εἶναι μαζί του εἶναι καλεσμένοι κι ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. καὶ 15
μοῦ λέει· Τὰ ὕδατα ποὺ εἶδες, ὅπου κάθεται ἡ πόρνη, εἶναι λαοὶ καὶ κόσμος καὶ ἔ-
18 θνη καὶ γλῶσσες. καὶ τὰ δέκα κέρατα ποὺ εἶδες καὶ τὸ θηρίο, αὐτοὶ θὰ μισήσουν τὴν 16
πόρνη καὶ θὰ τὴν κάνουν ἐγκαταλειμμένη ἔρημη καὶ γυμνή, καὶ θὰ φᾶν τὶς σάρκες
19 της, καὶ θὰ τὴν κάψουν στὴ φωτιά. διότι ὁ θεὸς ἔκανε τὰ μυαλά τους νὰ κάνουν τὴ 17
δική του γνώμη, καὶ νὰ συμφωνήσουν νὰ δώσουν τὴ βασιλεία τους στὸ θηρίο, μέχρι
20 νὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ. καὶ ἡ γυναίκα ποὺ εἶδες εἶναι ἡ πόλι ἡ μεγάλη 18
ποὺ ἀσκεῖ βασιλικὴ ἐξουσία πάνω στοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς.

31 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ εἶδα ἄλλον ἄγγελο νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἔχοντας ἐξου- 1 **18**
σία μεγάλη, καὶ ἡ γῆ φωτίστηκε ἀπὸ τὴ δόξα του, κι αὐτὸς ἔκραξε μὲ δυνατὴ φωνὴ 2
2 καὶ εἶπε· Ἔπεσε, ἔπεσε ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, κι ἔγινε κατοικία πιθήκων καὶ καταφύ-
γιο ὅλων τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων καὶ καταφύγιο ὅλων τῶν ἀκαθάρτων καὶ σιχα-
3 μερῶν ὀρνέων· διότι ἀπὸ τὸ κρασὶ τοῦ ὀργασμοῦ τῆς πορνείας της ἤπιαν ὅλα τὰ ἔ- 3
4 θνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς πόρνευσαν μαζί της. καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς πλούτησαν
5 ἀπὸ τὴ δύναμι τοῦ καπρίτσιου της. κι ἄκουσα ἄλλη φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ νὰ λέῃ· 4
Λαέ μου, ἔβγα ἀπ' αὐτήν, γιὰ νὰ μὴ γίνετε μέτοχοι στὶς ἁμαρτίες της, καὶ γιὰ νὰ μὴν
6 ὑποστῆτε τὶς πληγὲς ποὺ εἶναι γι' αὐτήν. διότι οἱ ἁμαρτίες της συσσωρεύτηκαν κο- 5
7 ντεύοντας νὰ φτάσουν μέχρι τὸν οὐρανό, καὶ πρόσεξε ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματά της. ἀ- 6
νταποδώστε της ὅπως σᾶς ἔκανε κι αὐτή, κι ἀνταποδώστε της τὰ ἔργα της διπλᾶ· μὲ
8 τὸ ποτήρι ποὺ σᾶς κέρασε κεράστε της διπλό. ὅσο δόξασε τὸν ἑαυτό της κι ἔκανε τὸ 7
9 καπρίτσιο της, τόσο βασανίστε την καὶ κάντε την νὰ πενθήσῃ. διότι λέει ἀπὸ μέσα
της, ὅτι 'Εἶμαι θρονιασμένη ὡς βασίλισσα ποὺ εἶμαι, καὶ χήρα δὲν εἶμαι, καὶ πένθος
10 δὲν θὰ δῶ'. γι' αὐτὸ θὰ πέσουν οἱ πληγές της σὲ μιὰ μέρα, θάνατος καὶ πένθος καὶ 8
11 πεῖνα, καὶ θὰ κατακαῇ στὴ φωτιά. διότι ὁ θεὸς ποὺ τὴν τιμώρησε εἶναι ἰσχυρὸς Κύ- 9
12 ριος. καὶ θὰ τὴν κλάψουν καὶ θὰ τὴ θρηνολογήσουν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ποὺ πόρνευ-
σαν κι ἔκαναν τὸ καπρίτσιο τους μ' αὐτήν, ὅταν θὰ βλέπουν τὸν καπνὸ τῆς πυρ-
13 καϊᾶς ποὺ θὰ τὴν κατατρώῃ, καὶ θὰ στέκωνται ἀπὸ μακριά, ἐπειδὴ θὰ φοβοῦνται τὸ 10

βασανισμό της, καὶ θὰ λέν· Ἀλίμονο ἀλίμονο, πόλι μεγάλη Βαβυλών, πόλι ἰσχυρή,
14 γιατὶ σὲ μιὰ ὥρα ἦρθε ἡ τιμωρία σου. καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς θὰ τὴν κλάψουν καὶ θὰ 11
15 τὴν πενθήσουν, διότι κανεὶς πιὰ δὲν ἀγοράζει τὸ φορτίο τους, φορτίο χρυσοῦ καὶ 12
ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων καὶ μαργαριταριῶν, καὶ ὑφασμάτων βύσσου καὶ πορ-
16 φύρας καὶ μεταξωτῶν καὶ κοκκίνων, κι ὅλα τ' ἀρωματικὰ ξύλα, κι ὅλα τὰ φιλντισέ-
17 νια σκεύη κι ὅλα τὰ σκεύη ἀπὸ ξύλο πολύτιμο κι ἀπὸ χαλκὸ καὶ σίδηρο καὶ μάρμα- 13
18 ρο, καὶ καννέλλα καὶ ἄμωμο καὶ θυμιάματα, καὶ μύρο καὶ λίβανο, καὶ κρασὶ καὶ λά-
δι καὶ ἄλευρο ψιλὸ καὶ σιτάρι καὶ ζῷα καὶ πρόβατα, καὶ ἄλογα κι ἁμάξια, καὶ κορ-
19 μιὰ κι ἀνθρώπινες ὑπάρξεις. καὶ τὰ φροῦτα ποὺ ἐπιθυμοῦσε ἡ ψυχή σου χάθηκαν 14
20 γιὰ σένα, κι ὅλα τὰ παλιὰ καὶ τὰ λαμπρὰ τὰ ἔχασες, καὶ δὲν θὰ τὰ ξαναβρῇς πιά. οἱ 15
ἔμποροι αὐτῶν ποὺ πλούτησαν ἀπ' αὐτή, θὰ σταθοῦν ἀπὸ μακριὰ ἀπὸ φόβο γιὰ τὸ
21 βασανισμό της καὶ θὰ κλαῖν καὶ θὰ πενθοῦν καὶ θὰ λένε· Ἀλίμονο ἀλίμονο, πόλι με- 16
γάλη, ντυμένη στὸ βύσσινο καὶ στὴν πορφύρα καὶ στὸ κόκκινο καὶ στολισμένη μὲ
χρυσᾶ κοσμήματα καὶ πολύτιμα πετράδια καὶ μαργαριτάρια, γιατὶ σὲ μιὰ ὥρα ῥημά-
22 χτηκε ἕνας τόσος πλοῦτος. καὶ κάθε καπετάνιος καὶ κάθε ἐφοπλιστὴς ποὺ πλέει 17
23 πρὸς κάποιον τόπο, καὶ οἱ ναῦτες καὶ ὅσοι ἐκμεταλλεύονται τὴ θάλασσα, στάθηκαν 18
ἀπὸ μακριὰ καί, βλέποντας τὸν καπνὸ τῆς πυρκαϊᾶς ποὺ τὴν κατέτρωγε, ἔκραζαν κι
24 ἔλεγαν· Ποιά ἦταν σὰν τὴν πόλι τὴ μεγάλη; κι ἔρριξαν χῶμα στὰ κεφάλια τους κι ἔ- 19
25 κραζαν κλαίγοντας καὶ πενθώντας καὶ λέγοντας· Ἀλίμονο ἀλίμονο, πόλι μεγάλη, ὅ-
που πλούτησαν ὅλοι ὅσοι ἔχουν πλοῖα στὴ θάλασσα ἀπὸ τὴν οἰκονομική της δύναμι·
26 διότι ἐρημώθηκε σὲ μιὰ ὥρα. εὐφραίνου γιὰ τὸ πάθημά της, οὐρανὲ καὶ σεῖς ἅγιοι 20
27 καὶ σεῖς ἀπόστολοι καὶ σεῖς προφῆτες, διότι ὁ θεὸς τὴν τιμώρησε μ' αὐτὸ ποὺ σᾶς ἔ- 21
κανε αὐτή. κι ἕνας ἄγγελος ἰσχυρὸς πῆρε μιὰ πέτρα ἴσα μὲ μυλόπετρα μεγάλη καὶ
τὴν ἔρριξε στὴ θάλασσα λέγοντας· Μὲ τέτοια ὁρμὴ θὰ πεταχτῇ ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη
28 πόλι, καὶ δὲν θὰ ξαναφανῇ πιά. καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν 22
καὶ σαλπιγκτῶν δὲν θὰ ξανακουστῇ πιὰ σὲ σένα, καὶ κανεὶς τεχνίτης ὁποιασδήποτε
29 τέχνης δὲν θὰ ξαναφανῇ πιὰ σ' ἐσένα, καὶ κρότος μύλου δὲν θὰ ξανακουστῇ πιὰ σὲ 23
σένα, καὶ *φῶς λυχναριοῦ δὲν θὰ ξαναφανῇ πιὰ σὲ σένα, καὶ ἦχος γάμου γαμπροῦ*
30 31 *καὶ νύφης δὲν θὰ ξανακουστῇ πιὰ σὲ σένα.* διότι οἱ ἔμποροί σου ἦταν οἱ μεγιστᾶνες
τῆς γῆς· διότι μὲ τὰ μάγια σου πλανήθηκαν ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ μ' αὐτὰ χύθηκαν ἐπάνω 24
στὴ γῆ αἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων καὶ ὅλων ὅσοι σφάχτηκαν.

32 1 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἄκουσα σὰ φωνὴ μεγάλη ἀπὸ πολὺν κόσμο στὸν οὐρανὸ ποὺ ἔλε- 1 **19**
2 γαν· Ἀλληλούια· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι εἶναι τοῦ θεοῦ μας, διότι οἱ κρί- 2
3 σεις του εἶναι ἀληθινὲς καὶ δίκαιες· διότι τιμώρησε τὴν πόρνη τὴ μεγάλη, ποὺ κατέ-
στρεψε τὴ γῆ μὲ τὴν πορνεία της, κι ἐκδικήθηκε τὸ αἷμα τῶν δούλων του ποὺ ἔχυσε
4 μὲ τὸ χέρι της. καὶ ξανὰ εἶπαν· Ἀλληλούια· καὶ ὁ καπνός της ἀνεβαίνει στοὺς αἰῶνες 3
5 τῶν αἰώνων. κι ἔπεσαν οἱ εἴκοσι τέσσερες πρεσβύτεροι καὶ τὰ τέσσερα ὄντα καὶ προ- 4
6 σκύνησαν τὸ θεὸ τὸν καθισμένο στὸ θρόνο λέγοντας· Ἀμήν, ἀλληλούια. καὶ βγῆκε 5
μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸ θρόνο ποὺ ἔλεγε· Ὑμνεῖτε τὸ θεό μας ὅλοι οἱ δοῦλοι του καὶ ὅσοι
7 τὸν σέβεστε, μικροὶ καὶ μεγάλοι. καὶ ἄκουσα σὰ φωνὴ ἀπὸ κόσμο πολὺ καὶ σὰ βοὴ ὑ- 6
8 δάτων πολλῶν καὶ σὰν ἦχο βροντῶν δυνατῶν, ποὺ ἔλεγαν· Ἀλληλούια· διότι βασί-
9 λευσε ὁ Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτορας. νὰ χαιρόμαστε καὶ νὰ εὐφραινόμαστε καὶ 7
νὰ τὸν δοξολογοῦμε, διότι ἔφτασε ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυναίκα του ἑτοιμάστη-
10 κε. καὶ τῆς δόθηκε νὰ ντυθῇ στολὴ ἀπὸ βύσσο λαμπρὴ καὶ καθαρή· διότι τὸ βύσσινο 8
11 εἶναι τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων. καὶ μοῦ λέει· Γράψε· Μακάριοι οἱ καλεσμένοι στὸ 9
12 δεῖπνο τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου. καὶ μοῦ λέει· Αὐτὰ τὰ λόγια εἶναι ἀληθινὰ λόγια τοῦ
13 θεοῦ. κι ἔπεσα στὰ πόδια του νὰ τὸν προσκυνήσω. καὶ μοῦ λέει· Μή, σὲ παρακαλῶ· 10
εἶμαι σύνδουλός σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου ποὺ κρατοῦν τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ· τὸ
14 θεὸ νὰ προσκυνήσῃς· διότι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

33 Καὶ εἶδα τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο, καὶ νά ἕνα ἄσπρο ἄλογο, κι ὁ καβαλάρης του λέγεται ἀξιόπιστος κι ἀληθινός, καὶ κρίνει καὶ πολεμάει μὲ δικαιοσύνη· τὰ μάτια του σὰν πύρινη φλόγα καὶ στὴν κεφαλή του στέμματα πολλὰ κι ἕνα ὄνομα γραμμένο, ποὺ δὲν τὸ ξέρει κανεὶς παρὰ μόνον ὁ ἴδιος, ντυμένος ἱμάτιο βαμμένο στὸ αἷμα, καὶ τ' ὄνομά του εἶναι Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν τὰ στρατεύματα τοῦ οὐρανοῦ πάνω σὲ ἄσπρα ἄλογα, ντυμένοι μὲ βαμπακερὸ λευκὸ καθαρό. κι ἀπὸ τὸ στόμα του βγαίνει δίκοπο σπαθὶ κοφτερό, γιὰ νὰ χτυπάῃ μ' αὐτὸ τὰ ἔθνη· *κι αὐτὸς θὰ τοὺς ποιμάνῃ μὲ ῥάβδο σιδερένια· αὐτὸς πατάει τὸ πατητήρι μὲ τὸ κρασὶ τοῦ βρασμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.* καὶ τώρα στὸ ἱμάτιό του στὴν περιοχὴ τοῦ μηροῦ του ἔχει γραμμένο τὸ ὄνομα Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων. καὶ εἶδα ἕναν ἄγγελο ποὺ στεκόταν ἐπάνω στὸν ἥλιο, κι ἔκραξε μὲ φωνὴ μεγάλη καὶ εἶπε σ' ὅλα τὰ ὄρνια ποὺ πετοῦσαν στὸ μεσουράνημα· Ἐμπρὸς μαζευτῆτε στὸ μεγάλο δεῖπνο τοῦ θεοῦ, νὰ φᾶτε σάρκες βασιλέων καὶ σάρκες χιλιάρχων καὶ σάρκες ἰσχυρῶν καὶ σάρκες ἀλόγων καὶ καβαλαραίων, καὶ σάρκες διαφόρων ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. καὶ εἶδα τὸ θηρίο καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματά τους συναγμένα, γιὰ νὰ κάνουν τὸν πόλεμο μὲ τὸν καβαλάρη τοῦ ἀλόγου καὶ μὲ τὸ στράτευμά του. καὶ πιάστηκε τὸ θηρίο καὶ ὁ ψευδοπροφήτης ποὺ ἦταν μαζί του, ἐκεῖνος ποὺ ἔκανε μπροστά του τὰ σημεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα πλάνησε ὅσους δέχτηκαν τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ ὅσους προσκύνησαν τὸ ἄγαλμά του· ζωντανοὶ ῥίχτηκαν καὶ οἱ δυὸ στὴ λίμνη τῆς φωτιᾶς ποὺ ἔκαιγε μὲ θειάφι. καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἐξωντώθηκαν μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ καβαλάρη τοῦ ἀλόγου, τὸ ὁποῖο βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα του· καὶ ὅλα τὰ ὄρνια χόρτασαν ἀπὸ τὶς σάρκες των.

34 Καὶ εἶδα ἕναν ἄγγελο νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κρατώντας τὸ κλειδὶ τῆς ἀβύσσου καὶ μιὰ ἁλυσίδα μεγάλη στὸ χέρι του. κι ἔπιασε τὸ δράκοντα, τὸν ὄφι τὸν ἀρχαῖο, ποὺ εἶναι ὁ διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς ποὺ πλανάει τὴν οἰκουμένη, καὶ τὸν ἔδεσε χίλια χρόνια, καὶ τὸν ἔρριξε στὴν ἄβυσσο, κι ἔκλεισε καὶ σφράγισε ἀπὸ πάνω του, γιὰ νὰ μὴν πλανάῃ πιὰ τὰ ἔθνη, μέχρι νὰ συμπληρωθοῦν τὰ χίλια χρόνια· μετὰ ἀπ' αὐτὰ θὰ λυθῇ γιὰ λίγον καιρό. καὶ εἶδα θρόνους, καὶ κάθισαν ἐπάνω σ' αὐτούς, καὶ τοὺς δόθηκε νὰ κάνουν κρίσι, καθὼς καὶ τὶς ψυχὲς αὐτῶν ποὺ σφάχτηκαν γιὰ τὴν μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ καὶ γιὰ τὸ λόγο τοῦ θεοῦ, καὶ ὅσων δὲν προσκύνησαν τὸ θηρίο οὔτε τὸ ἄγαλμά του, καὶ δὲν δέχτηκαν τὸ χάραγμα στὸ μέτωπό τους καὶ στὸ χέρι τους· κι ἔζησαν καὶ βασίλευσαν μαζὶ μὲ τὸ Χριστὸ χίλια χρόνια. καὶ οἱ ὑπόλοιποι νεκροὶ δὲν ἀνέζησαν, μέχρι νὰ συμπληρωθοῦν τὰ χίλια χρόνια. αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνάστασι ἡ πρώτη. μακάριος καὶ ἅγιος ὅποιος παίρνει μέρος στὴν ἀνάστασι τὴν πρώτη· πάνω σ' αὐτοὺς ὁ δεύτερος θάνατος δὲν ἔχει ἐξουσία, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ θὰ βασιλεύσουν μαζί του χίλια χρόνια. κι ὅταν συμπληρωθοῦν τὰ χίλια χρόνια, θὰ λυθῇ ὁ σατανᾶς ἀπὸ τὴ φυλακή του, καὶ θὰ βγῇ νὰ πλανήσῃ *τὰ ἔθνη ποὺ εἶναι στὶς τέσσερες γωνίες τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγώγ,* νὰ τοὺς συνάξῃ γιὰ πόλεμο, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι σὰν τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης. κι ἀνέβηκαν στὸ πλάτωμα τῆς γῆς, καὶ περικύκλωσαν τὸ στρατόπεδο τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλι τὴν ἀγαπημένη· καὶ *κατέβηκε φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ θεὸ καὶ τοὺς κατέφαγε.* κι ὁ διάβολος ποὺ τοὺς πλανοῦσε ῥίχτηκε στὴ λίμνη τῆς φωτιᾶς καὶ τοῦ θειαφιοῦ, ὅπου ῥίχτηκαν καὶ τὸ θηρίο καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ θὰ βασανίζωνται μέρα καὶ νύχτα στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

35 Καὶ εἶδα ἕνα μεγάλο θρόνο λευκὸ κι αὐτὸν ποὺ κάθεται πάνω σ' αὐτόν, μπροστὰ στὸν ὁποῖο τράπηκε σὲ φυγὴ ἡ γῆ κι ὁ οὐρανὸς κι ἐξαφανίστηκαν. καὶ εἶδα τοὺς νεκροὺς τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικροὺς νὰ στέκωνται μπροστὰ στὸ θρόνο, καὶ βιβλία ἀνοίχτηκαν· *κι ἀνοίχτηκε ἕνα ἄλλο βιβλίο ποὺ εἶναι τῆς ζωῆς·* καὶ κρίθηκαν οἱ νεκροὶ σύμφωνα μὲ τὰ γραμμένα στὰ βιβλία κατὰ τὰ ἔργα τους. κι ἔδωσε ἡ θάλασσα

τοὺς νεκροὺς ποὺ εἶχε μέσα της, κι ὁ θάνατος κι ὁ ᾅδης ἔδωσαν τοὺς νεκροὺς ποὺ εἶ-
5 χαν μέσα τους, καὶ κρίθηκαν ὁ καθένας κατὰ τὰ ἔργα του. κι ὁ Θάνατος κι ὁ Ἅδης 14
6 ῥίχτηκαν στὴ λίμνη τῆς φωτιᾶς· αὐτὸς ὁ θάνατος εἶναι ὁ δεύτερος. *κι ὅποιος δὲν* 15
βρέθηκε γραμμένος στὴ βίβλο τῆς ζωῆς, ῥίχτηκε στὴ λίμνη τῆς φωτιᾶς.

36 1 Καὶ εἶδα ἕναν οὐρανὸ καινούργιο καὶ μιὰ γῆ καινούργια· διότι ὁ προηγούμενος 1 **21**
2 οὐρανὸς καὶ ἡ προηγούμενη γῆ ἀφανίστηκαν, καὶ ἡ θάλασσα δὲν ὑπάρχει πιά. καὶ 2
τὴν ἁγία πόλι τὴν Ἰερουσαλὴμ τὴν εἶδα καινούργια νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
3 ἀπὸ τὸν θεὸ ἑτοιμασμένη σὰ νύφη καὶ στολισμένη γιὰ τὸν ἄντρα της. κι ἄκουσα φω- 3
νὴ μεγάλη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ νὰ λέῃ· Νά ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μαζὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ θὰ κατασκηνώσῃ μαζί τους, *κι αὐτοὶ θὰ εἶναι ὁ λαός του, κι αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ θε-*
4 *ὸς τους,* καὶ θὰ ἐξαλείψῃ ὁ θεὸς κάθε δάκρυ ἀπὸ τὰ μάτια τους, καὶ θάνατος δὲν θὰ 4
ὑπάρχῃ πιά, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος δὲν θὰ ὑπάρχῃ πιά· διότι τὰ πα-
5 λιὰ πέρασαν. καὶ εἶπε αὐτὸς ποὺ κάθεται πάνω στὸ θρόνο· Νά! τὰ κάνω ὅλα και- 5
6 νούργια. καὶ σ' ἐμένα λέει· Γράψε γεγονός· ὅτι Αὐτοὶ οἱ λόγοι εἶναι ἀξιόπιστοι κι ἀ- 6
ληθινοί· ἐγὼ εἶμαι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ θὰ δώσω σ' αὐτὸν
7 ποὺ διψάει ἀπὸ τὴν πηγὴ τοῦ νεροῦ τῆς ζωῆς δωρεάν. στὸ νικητὴ θὰ δοθοῦν αὐτά, 7
8 καὶ *θὰ τοῦ εἶμαι θεὸς κι αὐτὸς θὰ μοῦ εἶναι γιός.* τῶν δὲ δειλῶν καὶ ἀπίστων καὶ σι- 8
χαμερῶν καὶ φονιάδων καὶ πόρνων καὶ μάγων καὶ εἰδωλολατρῶν καὶ ὅλων τῶν ὑπο-
κριτῶν ἡ θέσι εἶναι στὴ λίμνη ποὺ καίει μὲ φωτιὰ καὶ θειάφι, ποὺ εἶναι ὁ θάνατος ὁ
δεύτερος.

37 1 Καὶ ἦρθε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑφτὰ ἀγγέλους ποὺ εἶχαν τὶς ἑφτὰ φιάλες τὶς γεμάτες μὲ 9
τὶς ἑφτὰ πληγὲς τὶς τελευταῖες, καὶ μίλησε μαζί μου καὶ εἶπε· Ἔλα νὰ σοῦ δείξω τὴ
2 νύφη τοῦ ἀρνίου. καὶ μ' ἔφερε μὲ ἄνεμο σ' ἕνα βουνὸ μεγάλο καὶ ψηλό, καὶ μοῦ ἔδει- 10
ξε τὴν πόλι τὴν ἁγία Ἰερουσαλὴμ νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ θεό, καὶ νἄ-
3 χῃ τὴ δόξα τοῦ θεοῦ· ὁ ἥλιος της ὅμοιος μὲ λίθο πολυτιμότατο ὅπως εἶναι ὁ λίθος 11
4 ἴασπις κρυσταλλίζων. ἔχει τεῖχος μεγάλο καὶ ψηλό, ἔχει πυλῶνες δώδεκα καὶ φρου- 12
ροὺς τῶν πυλώνων δώδεκα ἀγγέλους, καὶ ὀνόματα γραμμένα ποὺ εἶναι τῶν δώδεκα
5 φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ πυλῶνες τρεῖς, κι ἀπ' τὸ βορρᾶ πυλῶνες 13
6 τρεῖς, κι ἀπὸ τὸ νότο πυλῶνες τρεῖς, κι ἀπὸ τὴ δύσι πυλῶνες τρεῖς. καὶ τὸ τεῖχος τῆς 14
πόλεως ἔχει δώδεκα θεμελίους λίθους, καὶ πάνω σ' αὐτοὺς δώδεκα ὀνόματα τῶν δώ-
7 δεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. κι αὐτὸς ποὺ μιλοῦσε μαζί μου εἶχε μέτρο ἕνα χρυσὸ 15
8 καλάμι, γιὰ νὰ μετρήσῃ τὴν πόλι καὶ τοὺς πυλῶνες της καὶ τὸ τεῖχος της. καὶ ἡ πόλι 16
9 εἶναι κτισμένη τετράγωνη, καὶ τὸ μῆκος της εἶναι ὅσο καὶ τὸ πλάτος. καὶ μέτρησε
τὴν πόλι μὲ τὸ καλάμι στάδια δώδεκα χιλιάδες τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος
10 της· εἶναι ἴσα. καὶ μέτρησε τὸ τεῖχος της ἑκατὸν σαράντα τέσσερες πήχεις, μέτρο ἀν- 17
11 θρώπου δηλαδὴ ἀγγέλου. καὶ τὸ γέμισμα τοῦ τείχους της ἦταν ἴασπις, καὶ ἡ πόλι 18
12 χρυσάφι καθαρὸ σὰν ὕαλος καθαρή. οἱ θεμέλιοι λίθοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως στολι- 19
13 σμένοι μὲ κάθε πολύτιμο λίθο· *ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος σάπφιρος, ὁ*
τρίτος χαλκηδόνιος, ὁ τέταρτος σμάραγδος, ὁ πέμπτος σαρδόνυχας, ὁ ἕκτος σάρδιο, 20
14 *ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζι, ὁ δέκατος χρυσόπρα-*
15 *σος, ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος.* καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα 21
16 μαργαρῖτες· κάθε πυλώνας ξεχωριστὰ ἦταν ἀπὸ ἕνα μαργαρίτη. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς
17 πόλεως χρυσάφι καθαρὸ σὰν ὕαλος διαυγής. καὶ ναὸ δὲν εἶδα μέσα σ' αὐτή· διότι 22
18 ναός της εἶναι ὁ Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτορας καὶ τὸ ἀρνίο. καὶ ἡ πόλι δὲν ἔχει 23
ἀνάγκη ἀπὸ τὸν ἥλιο οὔτε ἀπὸ τὴ σελήνη νὰ τῆς φέγγουν· διότι ἡ δόξα τοῦ θεοῦ τὴ
19 φώτισε καὶ ὁ λύχνος της εἶναι τὸ ἀρνίο. καὶ θὰ περπατήσουν τὰ ἔθνη μὲ τὸ φῶς αὐ- 24
20 τῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀποθέτουν τὴ δόξα τους καὶ τὴν τιμή τους σ' αὐτή. καὶ 25
21 οἱ πυλῶνες της δὲν πρόκειται νὰ κλείσουν τὴν ἡμέρα· νύχτα ἐκεῖ δὲν θὰ ὑπάρχῃ. καὶ 26
22 θὰ προσφέρουν τὴ δόξα καὶ τὴν τιμὴ τῶν ἐθνῶν σ' αὐτή. καὶ δὲν πρόκειται νὰ μπῇ 27

σ' αὐτὴ τίποτε τὸ ἀκάθαρτο οὔτε ὁ σιχαμερὸς καὶ ὁ ψεύτης, παρὰ μόνο *οἱ γραμμένοι*
23 *στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς* τοῦ ἀρνίου. καὶ μοῦ ἔδειξε ἕναν ποταμὸ νεροῦ ζωῆς γάργαρο 1 **22**
24 σὰν κρύσταλλο, ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ θρόνο τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. μὲς στὴν πλα- 2
τεῖα της κι ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ στὸν ποταμὸ *δέντρα ζωῆς,* ποὺ κάνουν δώδεκα καρπο-
φορίες, τὸ καθένα δίνει τὸν καρπό του σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς μῆνες, καὶ τὰ φύλλα τῶν δέ-
25 ντρων γιὰ θεραπεία τῶν ἐθνῶν. *καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ πιὰ κανένα ἀνάθεμα ἀποτεφρώ-* 3
26 *σεως.* καὶ θὰ εἶναι σ' αὐτὴ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου, καὶ οἱ δοῦλοι του θὰ
τὸν λατρεύουν καὶ θὰ βλέπουν τὸ πρόσωπό του, καὶ θἄχουν τ' ὄνομά του στὸ μέτω- 4
27 πό τους. καὶ νύχτα δὲν θὰ ὑπάρχῃ πιά, καὶ δὲν θὰ χρειάζεται λύχνος καὶ φῶς ἡλίου, 5
διότι Κύριος ὁ θεὸς θὰ τοὺς φωτίζῃ, καὶ θὰ βασιλεύσουν στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

38 1 Καὶ μοῦ λέει· αὐτοὶ οἱ λόγοι εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἀληθινοί, κι ὁ Κύριος ὁ θεὸς 6
τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν ἔστειλε τὸν ἄγγελό του νὰ δείξῃ στοὺς δούλους του
2 ὅσα πρόκειται νὰ γίνουν σύντομα. καὶ νά, ἔρχομαι σύντομα. μακάριος ὅποιος τηρεῖ 7
3 τὰ λόγια τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. κι ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωάννης ἐκεῖνος ποὺ ἄ- 8
κουγα κι ἔβλεπα αὐτά. κι ὅταν ἄκουσα καὶ εἶδα, ἔπεσα στὰ πόδια τοῦ ἀγγέλου ποὺ
4 μοῦ τἄδειχνε αὐτὰ νὰ τὸν προσκυνήσω. καὶ μοῦ λέει· Μή, σὲ παρακαλῶ· εἶμαι σύν- 9
δουλός σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν κι αὐτῶν ποὺ τηροῦν τὰ λόγια τοῦ
5 βιβλίου αὐτοῦ· τὸ θεὸ νὰ προσκυνήσῃς. καὶ μοῦ λέει· Μὴ σφραγίσῃς τὰ λόγια τῆς 10
6 προφητείας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ· διότι ὁ καιρὸς εἶναι κοντά. ὅποιος ἀδικεῖ, ἂς ἀδική- 11
σῃ κι ἄλλο, κι ὁ ἀκάθαρτος ἂς μουρνταρευτῇ κι ἄλλο, κι ὁ δίκαιος ἂς συνεχίσῃ νὰ
7 κάνῃ δικαιοσύνη, κι ὁ ἅγιος ἂς ἁγιαστῇ κι ἄλλο. νά, ἔρχομαι σύντομα, κι ἔχω μαζί 12
8 μου τὸ μισθὸ ποὺ δίνω, νὰ δώσω στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὸ ἔργο του. ἐγὼ εἶμαι τὸ 13
ἄλφα καὶ τὸ ὦ, ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος, ἀρχὴ καὶ τέλος.

39 1 Μακάριοι ὅσοι τηροῦν τὶς ἐντολές του, γιὰ νἄχουν ἐξουσία *στὰ δέντρα τῆς ζω-* 14
2 *ῆς* καὶ νὰ μποῦν ἀπὸ τοὺς πυλῶνες στὴν πόλι. ἔξω οἱ *κυναιδόσκυλοι* καὶ οἱ μάγοι 15
3 καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονιᾶδες καὶ οἱ εἰδωλολάτρες καὶ ὅλοι ὅσοι ἀγαποῦν καὶ κά-
νουν τὸ ψέμμα.

40 1 Ἐγὼ ὁ Ἰησοῦς ἔστειλα τὸν ἄγγελό μου νὰ σᾶς τὰ μαρτυρήσῃ αὐτὰ στὶς ἐκκλη-
2 3 σίες. ἐγὼ εἶμαι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ Δαυΐδ, ὁ ἀστέρας ὁ Λαμπρὸς ὁ Πρωϊνός. καὶ 16 17
4 τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύφη λένε· Ἔρχου. κι ὅποιος ἀκούει νὰ πῇ· Ἔρχου. κι ὅποιος διψά-
5 ει, νἄρχεται, κι ὅποιος θέλει, νὰ πάρῃ νερὸ ζωῆς δωρεάν. λέει αὐτὸς ποὺ ἀναγγέλλει
αὐτά· Ναί, ἔρχομαι σύντομα.
6 Ἀμὴν ναί, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ. 20
7 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ σὲ ὅλους τοὺς ἁγίους. 21

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ

1. Κεφάλαια τῶν ἱστορικῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης σ. ιη
2. Εὑρετήρια χωρίων τῆς Π. Διαθήκης στὴν Κ. Διαθήκη κf
3. Ὀνόματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης λθ
4. Ὀνόματα τῆς Καινῆς Διαθήκης πα
5. Λατινικὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης ϟ
6. Ποιητικὰ μέρη τῆς Βίβλου ϟβ
7. Βιβλικὰ χειρόγραφα ποὺ χρησιμοποιήθηκαν ϟγ
8. Συγγραφεῖς ϟθ
9. Ἀρχαῖες μεταφράσεις ϟθ
10. Χιλιοστὰ τῶν βιβλίων τῆς Βίβλου ρ
11. Χρονολόγια - μηνολόγιο ρα
12. Χρόνοι καὶ συντάκτες τῶν βιβλίων τῆς Βίβλου ρδ
13. Μέτρα - σταθμὰ - νομίσματα τῶν βιβλικῶν χωρῶν καὶ χρόνων ρf
14. Περιεχόμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης ρι

1

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

1. Ἡ καταγωγὴ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
2. Γέννησι τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀστέρας, οἱ μάγοι, ὁ Ἡρῴδης
3. Ἡ φυγὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν γονέων του στὴν Αἴγυπτο
4. Ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ ἀπὸ τὸν Ἡρῴδη καὶ ἡ μετὰ ἀπὸ χρόνια ἐπάνοδος τοῦ Χριστοῦ
5. Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
6. Ἡ βάπτισι τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν Ἰωάννη
7. Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Χριστοῦ
8. Ἐγκατάστασι τοῦ Κυρίου στὴν Καπερναούμ
9. Ἡ κλῆσι τῶν τεσσάρων πρώτων μαθητῶν
10. Τὸ κήρυγμα καὶ τὰ πρῶτα σημεῖα τοῦ Κυρίου
11. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου· οἱ μακαρισμοί
12. Οἱ τοῦ Κυρίου ὡς *ἅλας τῆς γῆς*
13. Ὁ παλαιὸς καὶ ὁ νέος νόμος
14. Ὁ φόνος καὶ ἡ ἐξύβρισι
15. Ἡ μοιχεία καὶ τὸ διαζύγιο
16. Ὁ ὅρκος
17. Ἡ ἀντιδικία
18. Ἡ ἀγάπη καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς
19. Ἡ μυστικότης τῆς ἐλεημοσύνης
20. Ἡ μυστικότης καὶ τὰ αἰτήματα τῆς προσευχῆς - *Πάτερ ἡμῶν*
21. Ἡ μυστικότης τῆς νηστείας
22. Τὸ χρῆμα καὶ ἡ μέριμνα
23. Ἡ κατάκρισι
24. Ὄχι τὰ ἅγια στὰ σκυλιὰ καὶ στὰ γουρούνια
25. *Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν*
26. Ὁ χρυσὸς κανόνας συμπεριφορᾶς
27. Ἡ εὐρύχωρη καὶ ἡ στενὴ ὁδὸς καὶ πύλη
28. Οἱ ψευδοπροφῆτες καὶ ὁ γνήσιος ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ
29. Οἱ ὑποκριταί
30. Οἰκοδομὲς στὸ βράχο καὶ στὴν ἄμμο
31. Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ κηρύγματος τοῦ Κυρίου
32. Ὁ καθαρισμὸς τοῦ πιστοῦ λεπροῦ
33. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου ἑνὸς ἑκατοντάρχου
34. Ἡ θεραπεία τῆς πεθερᾶς τοῦ Πέτρου
35. Οἱ ἐπιπόλαιοι ὀπαδοί
36. Τὸ πρὸς τὴν τρικυμισμένη θάλασσα πρόσταγμα τοῦ Κυρίου
37. Καθαρισμὸς τοῦ δαιμονιζομένου στὰ Γέργεσα
38. Θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ
39. Ἡ κλῆσι τοῦ Ματθαίου
40. Ἡ ἀνάστασι τῆς κόρης τοῦ ἄρχοντος καὶ ἡ θεραπεία τῆς αἱμορροούσης
41. Ἡ θεραπεία δύο τυφλῶν
42. Ἡ θεραπεία τοῦ δαιμονισμένου καὶ κωφαλάλου
43. Ἡ ἔντασι τοῦ κηρύγματος
44. Διδασκαλίες καὶ προφητεῖες τοῦ Κυρίου
45. Ὁ φυλακισμένος Ἰωάννης ὁ βαπτιστής
46. Ἡ εὐθύνη τῶν πόλεων ποὺ ἀπίστησαν
47. Ὁ Κύριος καὶ οἱ πιστοί του
48. Ὁ Κύριος καὶ τὸ σάββατον
49. Θεραπεῖες κατὰ τὸ σάββατον
50. Θεραπεία ἀνθρώπου δαιμονισμένου καὶ τυφλοῦ καὶ κωφαλάλου
51. Τὸ *σημεῖον Ἰωνᾶ*
52. Μητέρα καὶ *ἀδελφοὶ* τοῦ Κυρίου οἱ πιστοὶ ἀκροαταί του
53. Παραβολὴ τοῦ σπορέως
54. Παραβολὴ τῶν ζιζανίων
55. Παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως
56. Παραβολὴ τῆς ζύμης
57. Οἱ παραβολὲς τοῦ Κυρίου
58. Ἑρμηνεία τοῦ Κυρίου στὴν παραβολὴ τῶν ζιζανίων
59. Παραβολὴ τοῦ κρυμμένου θησαυροῦ
60. Παραβολὴ τοῦ πολυτίμου μαργαρίτου
61. Παραβολὴ τῆς σαγήνης
62. Παραβολὴ *τοῦ γραμματέως τοῦ μαθητευθέντος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν*
63. Ὁ Κύριος καὶ οἱ *ἀδελφοί* του (=ἐξάδελφοί του)
64. Ἀποκεφαλισμὸς τοῦ Ἰωάννου βαπτιστοῦ
65. Χορτασμὸς 5.000 καὶ πλέον μὲ 5 ψωμιὰ καὶ 2 ψάρια

66. Πρόσταγμα τοῦ Κυρίου στὴν τρικυμισμένη θάλασσα, καὶ ὁ Πέτρος
67. Πολλὲς θεραπεῖες
68. Οἱ ἀνόητες καὶ βλάσφημες «ἱερὲς παραδόσεις»
69. Ἡ Χαναναία
70. Πολλὲς θεραπεῖες πάνω στὸ ὄρος
71. Χορτασμὸς μεγάλου πλήθους μὲ 7 ψωμιὰ καὶ λίγα ψάρια
72. Τὸ *σημεῖον Ἰωνᾶ* στοὺς ἀναιδεῖς φαρισαίους καὶ Σαδδουκαίους
73. Προσοχὴ ἀπὸ τὴ ζύμη φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων
74. Ὁμολογία τοῦ Πέτρου
75. Πρώτη ἐνημέρωσι τῶν μαθητῶν γιὰ τὸ ἐπερχόμενο πάθος
76. Ἡ ἄρσι τοῦ σταυροῦ τοῦ Κυρίου καὶ ἡ αὐτοθυσία
77. Ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Κυρίου
78. Ἡ θεραπεία τοῦ γιοῦ τοῦ ἀπίστου πατέρα
79. Ἡ ἐπικείμενη θανάτωσι τοῦ Κυρίου
80. Ὁ φόρος τῶν διδράχμων
81. Διδασκαλία περὶ σκανδάλου
82. Λύσι διαφορῶν μὲ ἀδελφόν
83. Ἡ δύναμι τῆς ἐκκλησίας
84. Συγχώρησι ἕως *ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ* φορές· ὁ ἀχάριστος δοῦλος
85. Γάμος καὶ διαζύγιο
86. Ὁ Κύριος καὶ τὰ παιδιά
87. Διάλογος μὲ τὸν πλούσιο νεανίσκο
88. Ἡ ἴση ἀμοιβὴ τῶν πρώτων καὶ τῶν τελευταίων ἐργατῶν
89. Προετοιμασία τῶν μαθητῶν γιὰ τὸ ἐπικείμενο πάθος
90. Τὸ φιλόδοξο αἴτημα τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου
91. Θεραπεία δύο τυφλῶν στὴν Ἰεριχώ
92. Εἴσοδος τοῦ Κυρίου στὴν Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ ὄνου
93. Ἔλεγχος ἱεροκαπήλων στὴν αὐλὴ τοῦ ναοῦ
94. Ἡ ξηρανθεῖσα συκῆ
95. Ζωηρὴ συζήτησι Χριστοῦ καὶ ἱερατικῆς κάστας
96. Ἡ παραβολὴ τῶν φονικῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελῶνος
97. Ἡ παραβολὴ τοῦ δείπνου
98. Ἡ παραβολὴ τοῦ μὴ φοροῦντος ἔνδυμα γάμου
99. *Τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ*
100. Τὸ σόκιν παραμύθι τῆς ἀπιστίας τῶν Σαδδουκαίων στὸν Κύριο
101. Ἡ πιὸ μεγάλη ἐντολή
102. Περιβιβλικὴ συζήτησι Κυρίου καὶ φαρισαίων
103. *Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί*
104. Προρρήσεις τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ γιὰ τὴ δευτέρα παρουσία του
105. Παραβολὴ τοῦ πιστοῦ δούλου καὶ τοῦ κακοῦ δούλου
106. Παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων
107. Παραβολὴ τῶν ταλάντων
108. Ἡ μέλλουσα κρίσι
109. Τὸ δολοφονικὸ συμβούλιο ἀρχιερέων καὶ γραμματέων
110. Τὸ μύρο ποὺ ἐρέθισε τὸν Ἰούδα στὸ σπίτι τοῦ Λαζάρου
111. Ὁ τελευταῖος δεῖπνος καὶ ἡ παράδοσι τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου
112. Οἱ καυχησιολογίες τοῦ Πέτρου στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν
113. Ἡ ἀγωνία καὶ ἡ προσευχὴ τοῦ Κυρίου στὴ Γεθσημανή
114. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα
115. Ἡ «δίκη» τοῦ Κυρίου ἐνώπιον τοῦ Καϊάφα
116. Οἱ τρεῖς ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου
117. Θανατικὴ καταδίκη τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσαγωγή του στὸν Πιλᾶτο
118. Ἡ αὐτοκτονία τοῦ Ἰούδα
119. Χριστὸς καὶ Πιλᾶτος
120. Χλευασμοὶ καὶ βασανιστήρια τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες
121. Ἀγγαρία τοῦ Σίμωνος τοῦ Κυρηναίου γιὰ τὴν ἄρσι τοῦ σταυροῦ
122. Σταύρωσι καὶ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸ Γολγοθά
123. Ἡ ταφὴ τοῦ Χριστοῦ
124. Ἡ ἀσφάλισι τοῦ τάφου μὲ σφραγῖδες καὶ φρουρά
125. Ἡ ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ συναντήσεις τοῦ ἀναστάντος
126. Οἱ ἀρχιερεῖς δωροδοκοῦν τοὺς φρουροὺς νὰ ποῦν ψέμματα
127. Ἡ ἀνάληψι τοῦ Κυρίου καὶ ἡ ἐντολή του στοὺς ἀποστόλους του

ΛΟΥΚΑΣ

1. Προοίμιον Ἐπιστολῆς πρὸς *κράτιστον Θεόφιλον*
2. Ζαχαρίας καὶ Ἐλισάβετ καὶ εὐαγγελισμὸς τοῦ Γαβριήλ
3. Εὐαγγελισμὸς τῆς παρθένου Μαριὰμ μέσῳ τοῦ Γαβριήλ
4. Μαριὰμ καὶ Ἐλισάβετ
5. Γέννησι Ἰωάννου βαπτιστοῦ καὶ προφητεία Ζαχαρίου
6. Γέννησι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴ Βηθλεέμ
7. Προσκύνησι τῶν ποιμένων
8. Περιτομὴ καὶ ὀνοματοδοσία τοῦ Χριστοῦ
9. Ἀφιέρωσι τοῦ Χριστοῦ στὸ ναὸ - Μαριὰμ Ἰωσὴφ Συμεὼν Ἄννα
10. Ἀνάπτυξι τοῦ Χριστοῦ στὴ Ναζαρέτ
11. Ὁ Χριστὸς δωδεκαετὴς στὸ ναὸ τῆς Ἱερουσαλήμ
12. Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου βαπτιστοῦ
13. Φυλάκισι τοῦ Ἰωάννου (προλεχθεῖσα)
14. Βάπτισι τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν Ἰωάννη
15. Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Χριστοῦ
16. Πρῶτα κηρύγματα τοῦ Χριστοῦ
17. Κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ στὴ συναγωγὴ τῆς Ναζαρέτ
18. Ἐγκατάστασι τοῦ Κυρίου στὴν Καπερναούμ
19. Ἡ θεραπεία τῆς πεθερᾶς τοῦ Σίμωνος Πέτρου
20. Διεύρυνσι τοῦ κηρύγματος τοῦ Χριστοῦ στὴ Γαλιλαία
21. Ἐκπληκτικὴ ἁλιεία· ἡ κλῆσι τῶν πρώτων μαθητῶν
22. Ὁ καθαρισμὸς τοῦ πιστοῦ λεπροῦ
23. Θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ
24. Ἡ κλῆσι τοῦ Λευῖ ἢ Ματθαίου
25. Ὁ Κύριος καὶ τὸ σάββατον
26. Θεραπεία κατὰ τὸ σάββατον
27. Ἡ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα μαθητῶν
28. Ὁμιλία *ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*
29. Οἱ μακαρισμοί
30. Ἡ ἠθικὴ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ
31. Ἡ νέα διδαχὴ τοῦ Κυρίου
32. Οἱ ὑποκριταί· οἰκοδομὲς στὸ βράχο καὶ στὸ ἀκατάλληλο θεμέλιο
33. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου ἑνὸς ἑκατοντάρχου
34. Ἡ ἀνάστασι τοῦ γιοῦ τῆς χήρας τῆς Ναΐν
35. Ἰωάννης βαπτιστὴς καὶ Χριστός
36. Γεῦμα στὸ σπίτι τοῦ φαρισαίου Σίμωνος καὶ ἡ μετανοήσασα πόρνη
37. Οἱ μαθήτριες τοῦ Χριστοῦ
38. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως καὶ ἡ ἑρμηνεία της
39. Ἡ παραβολὴ τοῦ λύχνου
40. Μητέρα καὶ *ἀδελφοὶ* τοῦ Κυρίου οἱ πιστοὶ ἀκροαταί του
41. Πρόσταγμα τοῦ Κυρίου στὴν ταραγμένη θάλασσα
42. Καθαρισμὸς τοῦ δαιμονισμένου στὰ Γάδαρα καὶ τὰ πνιγμένα γουρούνια
43. Ἡ ἀνάστασι τῆς κόρης τοῦ Ἰαΐρου καὶ ἡ θεραπεία τῆς αἱμορροούσης
44. Ἀποστολὴ τῶν δώδεκα μαθητῶν στὸ κήρυγμα
45. Ἀποκεφαλισμὸς τοῦ Ἰωάννου βαπτιστοῦ
46. Χορτασμὸς 5.000 καὶ πλέον μὲ 5 ψωμιὰ καὶ 2 ψάρια
47. Ὁμολογία τοῦ Πέτρου
48. Ἡ ἄρσι τοῦ σταυροῦ τοῦ Κυρίου καὶ ἡ αὐτοθυσία
49. Ἀποστολὴ τῶν ἑβδομήντα μαθητῶν στὸ κήρυγμα
50. Ἐπιστροφὴ τῶν ἑβδομήντα καὶ τὰ σημεῖα τους
51. Τὸ παράδειγμα τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου ὡς ὄντως *πλησίον*
52. Μάρθα καὶ Μαρία καὶ ἡ *ἀναφαίρετος ἀγαθὴ μερίς*
53. Ὑπόδειγμα προσευχῆς *(Πάτερ ἡμῶν)*
54. *Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν*
55. Τὰ ὀχτὼ πονηρὰ πνεύματα καὶ ἡ δεύτερη πτῶσι
56. *Μακάριοι οἱ ἀκούοντες καὶ φυλάσσοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ*
57. Τὸ *σημεῖον Ἰωνᾶ*
58. Ἔλεγχος τῶν φαρισαίων στὸ σπίτι φαρισαίου
59. Ἡ ὁμολογία καὶ ἡ βλασφημία τοῦ ἁγίου πνεύματος
60. Παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου
61. Ἡ ἁμαρτωλὴ μέριμνα
62. *Μακάριοι οἱ γρηγοροῦντες*
63. *Ὁ πιστὸς οἰκονόμος*
64. *Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν*
65. Τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν

66. Τακτικὴ πρὸς τὸν ἀντίδικο
67. Σχολιασμὸς γεγονότων
68. Ἡ ἐκκοπὴ τῆς ἄκαρπης συκῆς
69. Θεραπεία τῆς συγκυπτούσης στὴ συναγωγή· τὸ σάββατον
70. Παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως
71. Παραβολὴ τῆς ζύμης
72. Ὀλίγοι οἱ σῳζόμενοι
73. Ἡ ἄφρων Ἰερουσαλήμ
74. Τὸ σάββατον καὶ ἡ ἀχαριστία τῶν προσκεκλημένων στὸ δεῖπνο
75. Οἱ συνετοὶ ὑπολογισμοί
76. Παραβολὲς τοῦ ἀπολωλότος προβάτου καὶ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς
77. Παραβολὴ τοῦ μετανοοῦντος ἀσώτου καὶ τοῦ φθονεροῦ ἀψόγου
78. Παραβολὴ τοῦ προνοητικοῦ οἰκονόμου
79. Ὁ μαμωνᾶς
80. *Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν*
81. Ἀντίδρασι τῶν φαρισαίων
82. Ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆται
83. Τὸ διαζύγιο
84. Παραβολὴ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου
85. Διάφορες διδαχές
86. Θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν
87. Ὁ ἐρχομὸς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ
88. Ὁ ἄδικος κριτὴς καὶ ἡ ἐπίμονη χήρα
89. Παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου
90. Ὁ Χριστὸς καὶ τὰ παιδιά
91. Ὁ πλούσιος νοσταλγὸς τῆς αἰωνίου ζωῆς
92. Ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Κυρίου
93. Ἡ θεραπεία τοῦ γιοῦ τοῦ ἀπίστου πατέρα
94. Ἡ ἐπικείμενη θανάτωσι τοῦ Κυρίου
95. *Ὁ μικρότερος ἐν ὑμῖν οὗτος μέγας*
96. *Ὃς οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν*
97. Ἡ σκληρότης τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου
98. *Ὁ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω οὐκ εὔθετος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ*
99. Προετοιμασία τῶν μαθητῶν γιὰ τὸ ἐπικείμενο πάθος
100. Θεραπεία τοῦ πιστοῦ τυφλοῦ στὴν Ἰεριχώ
101. Χριστὸς καὶ Ζακχαῖος
102. Ἡ παραβολὴ τῶν μνῶν
103. Εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στὴν Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ ὄνου
104. Ἐκβολὴ τῶν ἱεροκαπήλων ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ ναοῦ
105. Τὸ δολοφονικὸ συμβούλιο ἀρχιερέων καὶ γραμματέων
106. *Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς;*
107. Ἡ παραβολὴ τῶν φονικῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελῶνος
108. *Τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ*
109. Τὸ σόκιν παραμύθι τῆς ἀπιστίας τῶν Σαδδουκαίων στὸν Κύριο
110. Περιβιβλικὴ συζήτησι Κυρίου καὶ Ἰουδαίων
111. Πρωτοκαθεδρίες καὶ οἰκονομικὲς καταχρήσεις
112. Τὸ δίλεπτο τῆς φτωχῆς χήρας
113. Προρρήσεις τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ γιὰ τὴ δευτέρα παρουσία του
114. Νυχτερινὴ διαμονὴ στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν
115. Συνεννόησι τοῦ Ἰούδα μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς
116. Συνεννοήσεις τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὸν τελευταῖο δεῖπνο του
117. Ὁ τελευταῖος δεῖπνος καὶ ἡ παράδοσι τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου
118. Ἡ φιλονεικία γιὰ τὸ *Τίς μείζων*
119. Πρόρρησι τῶν ἀρνήσεων τοῦ Πέτρου
120. Τὰ δυὸ μαχαίρια
121. Ἡ ἀγωνία καὶ ἡ προσευχὴ τοῦ Κυρίου στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν
122. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα
123. Οἱ τρεῖς ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου
124. Ἀνακρίσεις τοῦ Χριστοῦ μὲ χλευασμοὺς καὶ κακοποιήσεις
125. Καταδίκη τοῦ Ἰησοῦ εἰς θάνατον
126. Χριστὸς καὶ Πιλᾶτος
127. Χριστὸς καὶ Ἡρῴδης
128. *Σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν*
129. Πορεία πρὸς τὸν τόπο σταυρώσεως· Σίμων ὁ Κυρηναῖος
130. Σταύρωσι καὶ θάνατος τοῦ Χριστοῦ
131. Ταφὴ τοῦ Χριστοῦ
132. Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ καὶ πρῶτες συναντήσεις τοῦ ἀναστάντος
133. Πορεία τοῦ ἀναστάντος καὶ τῶν δύο πρὸς Ἐμμαούς
134. Συνάντησι τοῦ ἀναστάντος μὲ τοὺς δέκα μαθητάς
135. Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου

ΙΩΑΝΝΗΣ

1. Ὁ θεὸς Λόγος
2. Ὁ Ἰωάννης βαπτιστὴς καὶ ὁ ἔνσαρκος Λόγος
3. Ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου βαπτιστοῦ
4. Ἡ βάπτισι τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὸν Ἰωάννη
5. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ
6. Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ
7. Ὁ Ἰησοῦς στὴν Κανά
8. Ὁ Ἰησοῦς στὴν Καπερναοὺμ καὶ στὰ Ἱεροσόλυμα
9. Κήρυγμα στὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ πάσχα
10. Ἰησοῦς καὶ Νικόδημος
11. Ὁ Ἰωάννης βαπτιστὴς γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό
12. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις
13. Θεραπεία τοῦ γιοῦ τοῦ βασιλικοῦ
14. Θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ κατὰ τὸ σάββατο
15. Πρώτη ἀπόπειρα τῶν Ἰουδαίων νὰ φονεύσουν τὸν Ἰησοῦ
16. Χορτασμὸς μεγάλου πλήθους μὲ 5 ψωμιὰ καὶ 2 ψάρια
17. Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ στὴ θάλασσα
18. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι *ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς*
19. Ὁ Ἰησοῦς κηρύττει *ῥήματα ζωῆς αἰωνίου*
20. Κήρυγμα κατὰ τὴν ἑορτὴ τῆς σκηνοπηγίας
21. Ἰησοῦς καὶ σάββατον
22. Ἰησοῦς ὁ Χριστός
23. Ἰησοῦς τὸ φῶς τοῦ κόσμου
24. Ἰουδαῖοι ἀνάξιοι τοῦ λόγου τοῦ Ἰησοῦ
25. Κακολογίες τῶν Ἰουδαίων ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ
26. Θεραπεία τοῦ τυφλοῦ στὸ ναὸ τῆς Ἱερουσαλήμ
27. Ἰησοῦς ἡ *θύρα* τῶν προβάτων
28. Κήρυγμα στὴ στοὰ τοῦ Σολομῶντος
29. Ὁ Ἰησοῦς πέραν τοῦ Ἰορδάνου
30. Ἀσθένεια καὶ θάνατος τοῦ Λαζάρου
31. Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου
32. Σχέδιο τῶν Ἰουδαίων γιὰ φόνο τοῦ Ἰησοῦ
33. Τὸ μύρο ποὺ ἐρέθισε τὸν Ἰούδα στὸ σπίτι τοῦ Λαζάρου
34. Εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα ἐπὶ ὄνου
35. Αἴτημα τῶν *Ἑλλήνων* νὰ δοῦν τὸν Ἰησοῦ
36. Ἡ τύφλωσι τῶν φαρισαίων ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ
37. Ὁ Ἰησοῦς *νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν*
38. *Εἷς ἐξ ἡμῶν παραδώσει με*
39. Ἡ *καινὴ ἐντολὴ* τῆς ἀγάπης
40. Ἡ ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
41. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα
42. Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου
43. Ἰησοῦς καὶ Πιλᾶτος
44. Ἡ σταύρωσι τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ θάνατός του
45. Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ
46. Ἡ ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἐμφάνισί του στὴ Μαγδαληνὴ Μαρία
47. Ἡ ἐμφάνισι τοῦ ἀναστάντος Κυρίου στοὺς δέκα μαθητάς
48. Ἡ ἐμφάνισι τοῦ Κυρίου στοὺς ἕνδεκα μαθητὰς μὲ τὸ Θωμᾶ
49. Τὰ πολλὰ σημεῖα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
50. Ἡ συνάντησι τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μὲ τοὺς μαθητὰς στὴ Θάλασσα τῆς Τιβεριάδος
51. Οἱ τρεῖς ἐρωτήσεις τοῦ Κυρίου στὸν Πέτρο
52. Ἀτέλειωτα τὰ τοῦ Ἰησοῦ

ΜΑΡΚΟΣ

1. Τὸ κήρυγμα τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου
2. Ἡ βάπτισι τοῦ Ἰησοῦ
3. Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Ἰησοῦ
4. Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ κλῆσι τῶν τεσσάρων πρώτων μαθητῶν
5. Θεραπεία δαιμονιζομένου στὴ συναγωγὴ τῆς Καπερναούμ
6. Θεραπεία τῆς πεθερᾶς τοῦ Σίμωνος Πέτρου καὶ πολλῶν νοσούντων
7. Κήρυγμα θεραπεῖες ἐκβολὲς δαιμόνων
8. Θεραπεία πιστοῦ λεπροῦ
9. Θεραπεία παραλυτικοῦ ἐνώπιον γραμματέων
10. Κλῆσι τοῦ Λευῖ (=Ματθαίου) καὶ συνεστίασι στὸ σπίτι του
11. Χριστὸς καὶ σάββατο
12. Θεραπεία παραλυτικοῦ στὴ συναγωγὴ σὲ ἡμέρα σαββάτου

13. Διεύρυνσι τῆς φήμης τοῦ Ἰησοῦ στὶς διπλανὲς χῶρες
14. Ἐκλογὴ τῶν δώδεκα μαθητῶν
15. Ἀπόπειρα τῶν *ἀδελφῶν* τοῦ Ἰησοῦ νὰ τὸν δέσουν σὰν τρελλό
16. Παραβολὴ τοῦ σπορέως καὶ ἑρμηνεία της
17. Ὁ λύχνος δὲν κρύβεται
18. Βασικὸς κανόνας συμπεριφορᾶς
19. Ἡ *αὐτομάτη* αὔξησι τοῦ σπαρμένου
20. Παραβολὴ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως
21. Πρόσταγμα τοῦ Χριστοῦ στὴ θάλασσα
22. Θεραπεία δαιμονισμένου στὰ Γάδαρα καὶ πνιγμὸς χοίρων
23. Ἀνάστασι τῆς κόρης τοῦ Ἰαΐρου καὶ θεραπεία τῆς αἱμορροούσης
24. Οἱ *ἀδελφοὶ* τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποστολὴ τῶν δώδεκα στὸ κήρυγμα
25. Ἀποκεφαλισμὸς τοῦ Ἰωάννου βαπτιστοῦ
26. Ἐπιστροφὴ τῶν μαθητῶν - χορτασμὸς 5.000 καὶ πλέον μὲ 5 ψωμιὰ καὶ 2 ψάρια
27. Ὁ Κύριος περιπατεῖ στὴ θάλασσα
28. Πολλὲς θεραπεῖες στὴ χώρα τῆς Γενησαρέτ
29. Ἀπόρριψι τῶν παραδόσεων
30. Θεραπεία τῆς κόρης τῆς Συροφοινικίσσης (Χαναναίας)
31. Θεραπεία κωφοῦ μογιλάλου
32. Χορτασμὸς μεγάλου πλήθους μὲ 7 ψωμιὰ καὶ λίγα ψάρια
33. Οἱ φαρισαῖοι ζητοῦν ἀπὸ τὸν Κύριο *σημεῖον*· ἡ ζύμη τους
34. Θεραπεία τυφλοῦ σὲ δύο φάσεις
35. Ὁμολογία τοῦ Πέτρου· ὁ Πέτρος ἀντιρρησίας
36. Ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Ἰησοῦ
37. Θεραπεία τοῦ γιοῦ τοῦ ἀπίστου
38. Προετοιμασία τῶν μαθητῶν γιὰ τὸ πάθος
39. Φιλονεικία τῶν μαθητῶν γιὰ τὸ *Τίς μείζων*
40. Διάφορα διδασκάλια
41. Τὸ διαζύγιο
42. Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ παιδιά
43. Δύσκολη ἡ σωτηρία τοῦ πλουσίου
44. Προπαρασκευὴ τῶν μαθητῶν γιὰ τὸ πάθος
45. Τὸ φιλόδοξο αἴτημα τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου
46. Θεραπεία πιστοῦ τυφλοῦ στὴν Ἰεριχώ
47. Εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ στὴν Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ ὄνου
48. Ἡ ξηρανθεῖσα συκῆ· ἔλεγχος τῶν ἱεροκαπήλων
49. *Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς;*
50. Οἱ φονικοὶ γεωργοὶ τοῦ ἀμπελῶνος
51. *Τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ*
52. Τὸ σόκιν παραμύθι τῆς ἀπιστίας τῶν Σαδδουκαίων στὸν Κύριο
53. Ὁ καλὸς γραμματεύς
54. Περιβιβλικὴ συζήτησι Ἰησοῦ καὶ γραμματέων
55. Τὸ δίλεπτο τῆς χήρας
56-58. Προρρήσεις τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ τὴ δευτέρα παρουσία του
59. Συμβούλιο ἀρχιερέων καὶ γραμματέων γιὰ τὴ θανάτωσι τοῦ Χριστοῦ
60. Τὸ μύρο ποὺ ἐρέθισε τὸν Ἰούδα στὸ σπίτι τοῦ Λαζάρου
61. Συνεννόησι τοῦ Ἰούδα μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς
62. Ὁ τελευταῖος δεῖπνος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ παράδοσι τοῦ αἵματός του
63. Καυχησιολογίες τοῦ Πέτρου στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν
64. Ἀγωνία καὶ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ στὴ Γεθσημανή
65. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα
66. Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ καταδίκη εἰς θάνατον
67. Οἱ τρεῖς ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου
68. Ἰησοῦς καὶ Πιλᾶτος
69. Χλευασμοὶ καὶ βασανισμοὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες
70. Ἡ σταύρωσι καὶ ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ
71. Ἡ ταφὴ τοῦ Χριστοῦ
72. Ἡ ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ
73. Ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστάντος στὶς μαθήτριες καὶ τοὺς μαθητάς του
74. Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου καὶ ἡ ἐντολή του στοὺς ἀποστόλους του

ΠΡΑΞΕΙΣ

1. Τελευταία ἐμφάνισι καὶ ἀνάληψι τοῦ Ἰησοῦ
2. Οἱ μαθηταὶ καὶ ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου στὸ ὑπερῷο
3. Ἡ ἐκλογὴ καὶ κλήρωσι τοῦ Ματθίου
4. Ἡ ἐπιφοίτησι τοῦ ἁγίου πνεύματος
5. Ἡ ὁμιλία τοῦ Πέτρου στὸ λαό

6. Οἱ τρεῖς χιλιάδες τῶν πρώτων *ἁγίων* καὶ ἡ κοινοκτημοσύνη τους
7. Κήρυγμα καὶ σημεῖα Πέτρου καὶ Ἰωάννου στὸ ἱερόν
8. Σύλληψι τῶν ἀποστόλων· πέντε χιλιάδες οἱ πιστοί
9. Ἀπολογία τῶν ἀποστόλων ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων
10. Προσευχὴ τῆς ἐκκλησίας
11. Γενίκευσι τῆς κοινοκτημοσύνης
12. Ἀνανίας καὶ Σαπφίρα
13. Κήρυγμα καὶ σημεῖα τῶν ἀποστόλων
14. Φυλάκισι καὶ ἀγγελικὴ ἀπελευθέρωσι τῶν ἀποστόλων
15. Γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν καὶ ἐκλογὴ ἑφτὰ βοηθῶν
16. Κηρυκτικὴ δρᾶσι Στεφάνου καὶ σύλληψί του καὶ δίκη του
17. Ἀπολογία τοῦ Στεφάνου
18. Λιθοβολισμὸς τοῦ Στεφάνου· ἐμφάνισι τοῦ ἐχθρικοῦ Σαύλου
19. Διασπορὰ τῶν πιστῶν· διωκτικὴ δρᾶσι τοῦ Σαύλου
20. Κηρυκτικὴ δρᾶσι τοῦ Φιλίππου τοῦ ἐκ τῶν ἑπτὰ στὴ Σαμάρεια
21. Πέτρος καὶ Ἰωάννης στὴ Σαμάρεια· Σίμων ὁ μάγος
22. Φίλιππος καὶ εὐνοῦχος τῆς Κανδάκης τῶν Αἰθιόπων
23. Ἀποκάλυψι Κυρίου στὸ Σαῦλο - Σαοὺλ πρὸ τῆς Δαμασκοῦ
24. Βάπτισι καὶ φυγάδευσι τοῦ Σαύλου
25. Ὁ Σαῦλος στὴν Ἰερουσαλήμ· ὁ Βαρνάβας
26. Ἐξάπλωσι τῆς νέας πίστεως
27. Σημεῖο τοῦ Πέτρου στὴ Λύδδα· θεραπεία Αἰνέου
28. Ἀνάστασι τῆς Δορκάδος διὰ τοῦ Πέτρου
29. Ἀποκάλυψι καὶ ἐντολὴ ἀγγέλου στὸν Κορνήλιο
30. Ὅραμα τοῦ Πέτρου στὴν Ἰόππη
31. Βάπτισι Κορνηλίου καὶ τῶν οἰκείων του διὰ τοῦ Πέτρου
32. Ἔγκλησι καὶ ἀπολογία τοῦ Πέτρου στοὺς ἀδελφούς
33. Διασπορὰ σὲ Φοινίκη Συρία Κύπρον· Σαῦλος καὶ *Χριστιανοί*
34. Ἐκκλησία καὶ προφῆτες στὴν Ἀντιόχεια
35. Σφαγὴ Ἰακώβου, ἀπελευθέρωσι Πέτρου· οἰκία Μαρίας μητρὸς Ἰωάννου Μάρκου
36. Ἡρῴδης σκωληκόβρωτος· Βαρνάβας, Σαῦλος, Ἰωάννης Μάρκος
37. *Προφῆται καὶ διδάσκαλοι* στὴν Ἀντιόχεια· Βαρνάβας καὶ Σαῦλος
38. Σαῦλος ὁ καὶ Παῦλος, Βαρνάβας, Ἰωάννης Μάρκος στὴν Κύπρο· ὁ ἐλύμας
39. Οἱ τρεῖς στὴν Πέργη· ἀποχώρησι Ἰωάννου Μάρκου· Ἀντιόχεια Πισιδίας
40. Προκοπὴ εὐαγγελίου· ἐξαγρίωσι Ἰουδαίων
41. Ἰκόνιον, Λύστρα, Δέρβη
42. Σημεῖο Παύλου στὴ Λύστρα· ἐνθουσιασμὸς μόλις κατασταλείς
43. Παρὰ λίγο θανάτωσι τοῦ Παύλου
44. Ἀπειλητικὴ ἐμφάνισι ἰουδαϊζόντων· ζήτημα περιτομῆς
45. Σύναξις ἀποστόλων· ἀπόφασι
46. Κοινοποίησι Ἐπιστολῆς συνάξεως στὴν Ἀντιόχεια
47. Ἀπόφασι Παύλου καὶ Βαρνάβα γιὰ ἐπανεπίσκεψι τῶν Χριστιανῶν· παροξυσμός
48. Παῦλος καὶ Σίλας σὲ Δέρβη Λύστρα Ἰκόνιο
49. Φρυγία, Γαλατική, Ἀσία, Μυσία, Τρῳάδα· ὅραμα *Μακεδόνος*
50. Σαμοθράκη, Νεάπολις, Φίλιπποι· Λυδία
51. Φυλάκισι Παύλου καὶ Σίλα· ἐκχριστιανισμὸς δεσμοφύλακος
52. Ἀποφυλάκισι Παύλου καὶ Σίλα· Λυδία
53. Ἀμφίπολις, Ἀπολλωνία, Θεσσαλονίκη· ἀντίδρασι Ἰουδαίων
54. Βέροια· ἐπιδρομὴ Ἰουδαίων· φυγὴ στὴν Ἀθήνα
55. Κήρυγμα Παύλου στὸν Ἄρειο πάγο· Διονύσιος καὶ Δάμαρις
56. Παῦλος στὴν Κόρινθο· Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα
57. Παῦλος, Ἰουδαῖοι, καὶ Γαλλίων
58. Κόρινθος, Ἔφεσος, Ἱεροσόλυμα, Καισάρεια, Ἀντιόχεια, Γαλατία, Φρυγία
59. Ἀπολλώς, Ἔφεσος, Κόρινθος
60. Παῦλος, Μ. Ἀσία, Ἔφεσος, βάπτισι μαθητῶν Ἰωάννου βαπτιστοῦ
61. Ἀντίδρασι Ἰουδαίων, Σχολὴ Τυράννου, προκοπὴ τοῦ εὐαγγελίου
62. Ἰουδαῖοι ἐξορκισταί
63. Διαδήλωσι εἰδωλολατρῶν - Δημήτριος ὁ ἀργυροκόπος εἰδωλοποιός
64. Μακεδονία, Ἑλλάς, Τρῳάς
65. Ἀνάστασι Εὐτύχου
66. Ἄσσος, Μυτιλήνη, Χίος, Σάμος, Μίλητος

67. Ὁμιλία Παύλου στοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἀσίας
68. Κῶς, Ῥόδος, Πάταρα, Τύρος, Πτολεμαΐς, Καισάρεια
69. Προφητεία Ἀγάβου γιὰ περιπέτειες Παύλου
70. Ἰερουσαλήμ, οἰκία Μνάσωνος
71. Ἰάκωβος παγίδευσι Παύλου
72. Σύλληψι καὶ παρὰ λίγο θανάτωσι Παύλου
73. Λόγος Παύλου πρὸς Ἰουδαίους στὴν αὐλὴ τοῦ ναοῦ
74. Παῦλος καὶ Κλαύδιος Λυσίας
75. Παῦλος ἀπολογούμενος στὸ ἰουδαϊκὸ συνέδριο
76. Δολοφονικὴ συνωμοσία Ἰουδαίων· μέτρα τοῦ χιλιάρχου Κλαυδίου Λυσίου
77. Παράστασι Τερτύλλου καὶ ἀρχιερέων ἐνώπιον τοῦ Φήλικος
78. Φῆλιξ, Παῦλος, Φῆστος
79. Ἐπίκλησι Καίσαρος
80. Φῆστος καὶ Ἀγρίππας
81. Παῦλος, Φῆστος, Ἀγρίππας, ἐπίσημοι
82. Πλοῦς πρὸς Ῥώμην· τὸ φοβερὸ ναυάγιο
83. Στὴ Μελίτη
84. Πλοῦς πρὸς Ῥώμην· φυλάκισι κατ' οἶκον
85. Παῦλος καὶ οἱ ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαῖοι
86. Διετὴς φυλάκισι καὶ ἀκώλυτο κήρυγμα τοῦ Παύλου κατ' οἶκον

Ἀπ 31,1-7. Χειρόγραφο Μεταμ. Μετεώρων 573, φ. 236, τοῦ 10^{ου} αἰῶνος.

2

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΧΩΡΙΩΝ

Χωρία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὴν Καινὴ Διαθήκη

1. Κατὰ βιβλίο τῆς Καινῆς Διαθήκης

Ματθαῖος

1	8	Ἠσ 7,13
2	6	Μχ 6,23-24
3	4	Ὠσ 13,1
4	4	Ἰε 94,2
	10	ἀνεύρετον
5	3	Ἠσ 39,1-2
7	4	Δε 5,101
	6	Ψα 90,11-12
	7	Δε 5,55
	10	Νο 5,52
8	4-5	Ἠσ 11,18-19
14	1	Νο 48,17
15	1	Νο 48,18
	7	Δε 5,522
16	1	Νο 237,2
	3	Θρ 2,1
17	1	Νο 57,10
18	1	Νο 160,20
	7	Δε 5,370
32	4	Νο 153,48
34	4	Ἠσ 59,6
39	5	Ὠσ 6,15
44	39	Μχ 9,8
45	4	Ἠσ 38,9
		46,1
	10	Νο 62,1
		Μα 6,1
48	8	Ὠσ 6,15
49	12-16	Ἠσ 44,1-4
51	3	Ἰν 2,1
53	13	Ἠσ 8,11
	15-17	Ἠσ 8,11-12
57	2	Ψα 77,2
58	6	Σφ 4,20
68	4	Νο 48,16
		Νο 57,3
	8	Ἠσ 31,1
77	14	Μα 8,13-14
82	2	Δε 5,398
85	4	Γε 1,24
	5	Γε 2,19
	7	Δε 5,523
87	4-5	Νο 48,17-18
	5	Νο 160,20
92	5	Ἰε 120,19
		Ζα 9,1-2
	10	Ψα 116,26
93	2	Ἰε 114,15
	3	Ἰε 70,11
	5	Ψα 8,2
96	1	Ἠσ 6,1-4
	10	Ψα 116,22-23
100	2	Δε 5,557-559
		Γε 90,8
	10	Νο 8,18
101	4	Δε 5,44
	6	Νο 160,20
102	4	Ψα 108,1
103	46	Βα 19,7-8
	47	Ψα 116,26
104	9	Ἠσ 18,2
	12	Δα 4,82
	17	Δα 3,42˙ 4,70˙ 4,97
	23	Δα 4,87
	27	Δε 5,244
	33	Ἠσ 14,14-15
		Ἠσ 37,5
	35	Ζα 12,18
		Δα 1,16
	36	Δε 10,37
		Ἠσ 27,19
		Ζα 2,25
	42	Γε 7-8
	43	Γε 8,5
108	1	Ζα 15,9-10
	17	Ζα 15,9-10
111	14	Νο 63,12
		Ζα 9,6
112	3	Ζα 14,2
115	9	Δα 1,16
118	8-9	ἀνεύρετον

122	1	Ψα 69,28
	3	Ψα 22,19
	63	Ψα 22,9
	13	Ψα 22,9
	16	Ψα 22,1
	18	Ψα 69,27

Λουκᾶς

2	12	Μα 8,13-14
3	7	Δδ 75,13· 21· Ἠσ 23,10
9	3	Νο 34,2-5
		Νο 138,12
11	12	Δα 1,35
12	6-8	Ἠσ 39,1-4
15	5	Δε 5,101
	8	Ψα 90,11
	9	Ψα 90,12
	10	Δε 5,55
	15	Δε 5,52
17	3-4	Ἠσ 67,1-3
	4	Ἠσ 65,14
35	6	Ἠσ 31,6-7
	13	Νο 6,1
		Μα 6,1
38	8	Ἠσ 8,11-12
51	3	Δε 5,44
60	2	Νο 5,5
73	6	Ψα 116,26
87	7	Γε 7,4-9,16
	8	Γε 8,5
	10	Γε 30,1
	13	Γε 30,3
91	3	Νο 48,17-18
		Δε 5,22-23
103	11	Ψα 116,26
	18	Ἰε 72,29
		Ἐκ 83,1
104	2	Ἰε 114,15
		Ἰε 70,11
107	14	Ψα 116,22-23
109	2	Δε 5,557-559
	11	Νο 8,6· 8,16
110	2	Ψα 108,1
113	23	Ἠσ 14, 14-15
		Ἠσ 37,5-6
	25	Δα 1,16
120	3	Ἠσ 59,20
125	4	Δα 1,16
129	5	Ὠσ 11,12
130	19	Ψα 22,19
	16	Ψα 32,5

Ἰωάννης

3	5	Ἠσ 39,1-4
7	18	ἀνεύρετον
8	6	Ψα 69,10
10	15	Νο 227,8
18	12	Ψα 77,28-29
	27	Ἰε 113,4
21	7	Μχ 6,23
		Βα 75,14
28	14	Ψα 81,6
34	2	Ψα 116,26
	4	Ζα 9,1-2
36	2	Ἠσ 59,1
	4	Ἠσ 8,11-12
38	7	Ψα 42,10
39	65	Ψα 36,22
		Ψα 69,6
44	9	Ψα 22,19
	22	Νο 27,10
		Νο 193,6
	23	Ζα 12,18

Μάρκος

1	2	Μα 6,1
	3	Ἠσ 39,1-2
16	12	Ἠσ 8,11-12
29	8	Ἠσ 31,1
	11	Νο 48,16
		Νο 5,21
		Νο 57,3
		Νο 161,11
33	8	Ἰε 67,34
36	11	Μα 8,13-14
40	8	Ἠσ 73,26
	10	Ἠσ 73,26
	12	Ἠσ 73,26
41	7	Γε 1,24
	8	Γε 2,19
43	3	Νο 48,17-18
		Δε 5,22-23
47	9	Ψα 116,26
48	7	Ἰε 114,15
		Ἰε 70,11
50	10	Ψα 116,22-23
52	10	Νο 8,6· 16
53	2-3	Δε 5,43

	4	Νο 160,20
54	2	Ψα 108,1
56	8	Ἠσ 18,2
57	1	Δα 4,97
	6-7	Δα 4,87
	9	Δε 5,244
	11-13	Ἠσ 14,14-15
		Ἠσ 37,5-6
	13	Ζα 12,18
		Δα 1,16
	14	Δα 1,16
62	15	Ἰε 95,1
63	1	Ζα 14,2
66	12	Δα 1,16
70	3	Ψα 22,19
	7	Ἠσ 59,20
	15-16	Ψα 22,1

Πράξεις

3	6	Ψα 69,26
		Ψα 107,7
5	5-9	Ἰλ 3,11-15
	13-16	Ψα 16,19
	23	Ψα 108,1
7	13	Νο 8,6· 8,15
	22-23	Δε 5,371-3· 376
	25	Γε 36,19
9	6	Ψα 116,22
10	4-6	Ψα 2,1-3
17	3	Γε 12,1
	6	Γε 124,4
	7-9	Γε 20,13
	21	Νο 2,1
	30	Νο 5,4
	32	Νο 5,5
	36	Νο 8,6· 15
	38	Νο 8,5· 8· 11
	39	Νο 5,5
	41	Νο 5,371
	44	Νο 89,2· 91,9
	46-48	Ἀμ 4,29-31
	54-55	Ἠσ 72,1-2
22	8-10	Ἠσ 59,12-14
39	7	Νο 12,22
		Νο 48,12
		Δε 1,27
	11	Ψα 88,20
		Δδ 27,22
	23	Ψα 2,8
		Ἠσ 61,6
	24	Ψα 16,11
	30	Ἀβ 1,5-6
40	4	Ἰε 106,11
42	9	Νο 48,14
45	12-13	Ἰε 6,2
		Ἀμ 6,18-19
75	7	Νο 52,1
81	27	Ἰε 1,4
		Ψα 105,47
85	13-15	Ἠσ 8,11-12

Α΄ Θεσσαλονικεῖς

9	3	Ἰε 72,26

Γαλάτας

6	6	Γε 20,6
	8	Γε 12,3
		Γε 27,2
	10	Δε 8,16
	11	Ἀβ 2,5
	12	Νο 159,4
	14	Δε 5,456
	17	Γε 16,2
	19	Γε 16,2
	29	Γε 16,2
9	7-8	Ἠσ 54,1
		Ἠσ 60,1-2
	10	Γε 34,3
11	2	Νο 160,20

Α΄ Κορινθίους

2	10	Ἠσ 31,2
	22	Ἰε 60,3-4
4	4	ἀνεύρετον
	11	Ἠσ 40,3
5	20	Ἰβ 9,35
		Ψα 93,11
10	5	Δε 5,339
12	7	Γε 2,19
22	9	Δε 5,556
	10	Ἠσ 29,23-25
23	7	Νο 89,9
	8	Νο 232,9
	9	Νο 227,4
	10	Νο 215,1-10
24	8	Δε 14,29

		Βρ 9,3
25	4	Ψα 24,1
	6	Ψα 24,1
31	22	Ἠσ 29,3
34	14	Ψα 109,1
	15	Ψα 8,6
	22	Ἠσ 22,13
35	11	Γε 2,1
	21	Ἠσ 25,39
		Ὠσ 15,27

Β΄ Κορινθίους

4	4	Ἰζ 6,63 45,12
6	3	Ἰε 95,1
	11	Ἰε 95,2
8	7	Ψα 114,1
12	2-3	Ἰε 106,16
13	7	Νο 172,11
	8	Ἰε 112,1-2
		Ἰζ 19,33
		Δδ 75,17
	9	Δδ 75,8
15	15	Νο 42,23
16	6	Σο 6,5
17	7	Πμ 365
	9	Ψα 110,9
19	11	Ἰε 60,3
24	1	Δε 24,1

Ῥωμαίους

2	10	Ἀβ 2,5
5	8	Ἠσ 111,36
6	5	Ψα 52,5
7	2-7	Ψα 14,1-3
		Ψα 5,10
		Ψα 138,3
		Ψα 10,7
		Σο 2,7 (=Ἠσ 66,10)
		Ψα 37,1
		Σο 2,7
9	3	Γε 20,6
	7-8	Ψα 33,1-2
	17	Γε 24,5
	19	Γε 20,5
15	2	Νο 48,21
		Δε 5,26
17	26	Ψα 45,23
18	7	Γε 34,5
	9	Γε 26,12· 17
	12	Γε 48,9
	13	Μα 1,3
19	2	Νο 95,10
	4	Νο 22,6
	7	Ἠσ 31,4
	12	Ὠσ 2,29-30
	13	Ὠσ 2,2
	14	Ἠσ 13,28-30
	16	Ἠσ 1,11
	20	Ἠσ 29,11
		Ἠσ 11,4
		Ἠσ 29,11
20	6	Νο 159,5
		Δε 5,124
		Δε 10,47
	7	Ψα 106,26
	8	Δε 10,49
	11	Ἠσ 29,11
	13	Ἰλ 3,15
	16	Ἰε 114,38
		Να 1,21
	17	Ἠσ 59,1
	19	Ψα 19,4
	20	Δε 14,36
	21	Ἠσ 70,1
	22	Ἠσ 70,3
21	3	Βα 49,3
	4	Βα 49,15
	8	Δε 10,3
		Ἠσ 30,14
	9	Ψα 69,28-29
22	17-18	Ἠσ 66,33-34
	18	Ἠσ 27,10
	25	Ἠσ 40,3
	26	Ἠσ 40,14
23	18	Σο 6,5
	21	Δε 14,56
	22-23	Πδ 2,51-52
24	10	Νο 48,17-18
		Δε 5,22-23
		Νο 160,20
25	12	Ἰε 107,7
	13	Ἠσ 53,12
26	3	Ψα 69,14
	10	Ψα 18,53
	11	Δε 14,72

	12	Ψα 115,1
	13	Ἠσ 13,56
27	8	Ἰε 112,8

Ἐφεσίους

2	8	Ψα 8,6
3	1	Γε 24,11-12
5	6	Ψα 68,23
7	1	Ζα 6,17
	2	Ψα 4,5
	9	Γε 9,4
8	1	Αἰ 2,8
9	10	Γε 2,19
10	2	Νο 48,16
		Δε 5,21

Κολοσσαεῖς

9	3	Αἰ 2,8

Ἑβραίους

1	6	Ψα 2,8
		Δδ 75,17
		Πα 16,15
	7	Δε 14,71 (=Ψα 96,8)
	8	Ψα 103,5
	9-10	Ψα 46,6-7
	11-13	Ψα 101,26-28
	14	Ψα 108,1
2	1	Σο 8,1
3	2-3	Ψα 8,4-6
	3	Ψα 8,5-6
	11	Ψα 22,23
		Ἠσ 11,9-10
	12	Ἠσ 11,10
	15	Ἠσ 42,1-2
	16	Ψα 22,23
4	2	Νο 202,8
	5	Νο 202,8
	8	Ψα 94,8-13
	14	Ψα 94,8
	16	Νο 206,7
	17	Ψα 94,13
	22	Ψα 94,13
	23	Ψα 94,13
	24	Γε 1,30
	25	Ψα 94,13
	27	Ψα 94,8
	30	Γε 1,30
		Ψα 94,13
	31	Ψα 94,13
5	8	Ψα 2,8
	9	Ψα 108,4
	13	Ψα 108,4
7	2	Γε 36,18
	7	Νο 157,2
	8	Ψα 108,4
8	1	Γε 19,2
	2	Γε 19,5
	3	Γε 19,2
	12	Ψα 108,4
	18	Ψα 108,4
	21-22	Ψα 108,4
9	2	Νο 231,97
	6	Νο 69,9
	9-16	Ἰε 95,1-7
11	10	Νο 63,12
	13	Νο 221,9· Ψα 51,13
	25-29	Ψα 41,9
	29	Ψα 41,11
	33-34	Ψα 108,1
	37-38	Γε 38,33-34
		Ἰε 95,4-5
12	10	Δε 5,337
	11	Νο 63,12
	12	Δε 14,56
		Ψα 133,14
13	7	Ἠσ 26,25
	8	Ἀβ 2,4-5
14	6	Γε 6,2-6
	7	Γε 6,26
	12	Γε 83,1
	15	Γε 36,18
	16	Γε 38,3
	22	Γε 34,5
	25	Γε 123,5
	27	Νο 4,2
	28	Νο 5,1
	34	Ἰη 11,19-21
	35	Ἰη 3,1-28· 11,16· 23
	36	Κρ 7,7-74· 9,1-113· 14,4-70· 18,1-38
	38	Αἰ 6,26
		Αἰ 3,27
16	2-3	Σο 7,1-2
	9	Ἠσ 38,5
16	9	Σο 11,7
	14	Δε 10,20
		Γε 49,8

17	1-2	Νο 47,18-21
	3	Νο 47,14
	4	Δε 5,143
	8	Γε 4,16
	11	Ἀγ 2,7
	13	Δε 2,130
		Δε 5,123
18	4	Δε 11,7· 10· Ἰη 1,5
	5	Ψα 116,6
	11	Νο 157,33
	11-13	Νο 157,34
	15	Ψα 51,14
		Ὠσ 16,2
19	1	Ἰε 116,7
		Νο 63,11-12
		Νο 88,6
		Νο 168,5
		Νο 218,12
		Ἠσ 61,6

Α΄ Τιμόθεον

8	3	Βρ 7,10
15	2	Δε 5,556
		Νο 220,6

Β΄ Τιμόθεον

6	5	Νο 213,5
		Ἰε 112,1

Ἰακώβου

1	10-11	Ἠσ 39,8-9
	10	Ψα 102, 15-16· Ἠσ 39,11-12
3	8	Νο 160,20
	11	Νο 48,17-18
		Δε 5,22-23
4	10	Γε 20,6
		Πα 64,8
		Ἠσ 42,8
7	5	Ἰε 116,6
	6	Σο 8,15

Α΄ Πέτρου

2	4	Νο 151,36
3	3-4	Ἠσ 39,8-9
4	3	Ψα 35,8
	6	Ἠσ 29,11
	8	Ψα 116,22
	9	Ἠσ 11,4
	10	Νο 47,5
		Ἠσ 48,11
	11	Ὠσ 1,7-10
		Ὠσ 2,29-30
5	2	Ἠσ 13,2
		Ἠσ 59,16
7	7	Ἠσ 59,6
		Ἠσ 59,8
	8	Ἠσ 59,10
8	7	Γε 26,15
10	3-7	Ψα 35,12-17
	10	Ἠσ 11,2
11	8	Ψα 33,1
		Πμ 13
12	7	Πμ 65
13	6	Σο 8,15

Β΄ Πέτρου

3	22	Πμ 409
		ἀνεύρετον

Ἰούδα

	7	Ζα 2,37

Ἀποκάλυψις

1	3	Νο 47,5
	4	Ζα 12,18
3	7	Γε 3,28· 31
5	4	Νο 239,4
6	11	Ψα 2,10
7	7	Νο 92,3-4
8	1	Ἠσ 23,9
9	5	Σο 7,2
10	8	Ἰζ 1,5· 19
	10	Ἠσ 8,4
12	18	Ὠσ 11,12
	19	Σφ 2,11· 15
13	3	Ἰζ 6,24· 27
17	5	Ἰζ 6,24· 27
18	10	Ψα 112,13-15
		Ψα 133,16-18
19	12-13	Ἰζ 1,38-43
20	4	Ζα 2,52-53
		Ζα 2,62-65
21	1	Ἀδ 1,30
22	6	Ψα 2,10
	17	Δα 1,30
		Δα 4,93
23	9	Νο 92,3-4
24	6	Αἰ 3,5-6

28	3	Νο 38,1
	8	Νο 120,1
		Βα 14,9-10
		Ἠσ 8,5
29	1	Νο 21,3-4
30	10	Νο 92,3-4
	16	Δε 5,169
		Αἰ 2,55
31	29	Ἰε 74,12
		8,9
		16,11
33	5	Ψα 2,10
	6	Ἰλ 4,13
34	10	Ἰζ 5,2
		52,1
	12	Γε 30,1
		Βα 59,16-17
		Βα 59,19-20
35	3	Νο 92,3-4
	6	Νο 92, 3-4
36	4	Ὠσ 2,2-4
		Ἰε 91,12
	7	Δδ 75,17
		Πα 16,15
37	13-14	Νο 76,5-6
		Νο 111,2-3
		Ἰζ 35,4-5
	22	Νο 92,3-4
	24	Γε 3,28· 31
39	1	Γε 3,28· 31
	2	Δε 5,513

2. Κατὰ βιβλίο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

Γένεσις

1	24	Μρ 41,7
	30	Ἑβ 4,24· 30
2	1	Α΄ Κο 35,11
	19	Μθ 85,5· Μρ 41,8· Α΄ Κο 12,7·
		Ἐφ 9,10
3	28· 31	Ἀπ 3,7· 37,24· 39,1
4	16	Ἑβ 17,8
6	26	Ἑβ 14,6· 7
7-8		Μθ 104,42· Λκ 87,7
8	5	Μθ 104,43· Λκ 87,8
9	4	Ἐφ 7,9
12	1	Πξ 17,3
	3	Γα 6,8
16	2	Γα 6,17· 19· 29
19	2	Ἑβ 8,1· 3
	5	Ἑβ 8,2
20	5	Ῥω 9,19
	6	Γα 6,6· Ῥω 9,3· Ια 4,10
	13	Πξ 17,7-9
24	5	Ῥω 9,17
	11-12	Ἐφ 3,1
26	12· 17	Ῥω 18,9
	15	Α΄ Πε 8,7
27	2	Γα 6,8
30	1	Λκ 87,10· Ἀπ 34,12
	3	Λκ 87,13
34	3	Γα 9,10
	5	Ῥω 18,7· Ἑβ 14,22
36	18	Ἑβ 7,2 14,15
	19	Πξ 7,25
38	3	Ἑβ 14,16
48	9	Ῥω 18,12
49	8	Ἑβ 16,14
83	1	Ἑβ 14,12
90	8	Μθ 100,2
123	5	Ἑβ 14,25
124	6	Πξ 17,6

Νόμος

2	1	Πξ 17,21
4	2	Ἑβ 14,27
5	1	Ἑβ 14,28
	4	Πξ 17,30
	5	Λκ 60,2· Πξ 17,32· 39
	21	Μρ 29,11
	52	Μθ 7,10
6	1	Λκ 35,13
8	5· 8· 11	Πξ 17,38
	6	Μρ 52,10· Πξ 7,13· 17,36· 109,11
	15	Πξ 7,13· 17,36
	16	Λκ 109,11· Μρ 52,10
	18	Μθ 100,10
12	22	Πξ 39,7
21	3-4	Ἀπ 29,1
22	6	Ῥω 19,4
27	10	Ἰω 44,22
34	2-5	Λκ 9,3
38	1	Ἀπ 38,1
42	23	Β΄ Κο 15,15
47	5	Α΄ Πε 4,10· Ἀπ 1,3

	14	Ἑβ 17,3
	18-21	Ἑβ 17,1-2
48	12	Πξ 39,7
	14	Πξ 42,9
	16	Μθ 68,4· Μρ 29,11
	17-18	Μθ 87,4-5· Λκ 91,3· Μρ 43,3· Ῥω 24,10· Ἰα 3,11
	17	Μθ 14,1
	18	Μθ 15,1
	21	Ῥω 15,2
52	1	Πξ 75,7
57	3	Μθ 68,4· Μρ 29,11
	10	Μθ 17,1
61	6	Ἑβ 19,1
62	1	Μθ 45,10
63	11-12	Ἑβ 19,1
	12	Μθ 111,14· Ἑβ 11,10· 12,11
69	9	Ἑβ 9,6
76	5-6	Ἀπ 37,13-14
88	6	Ἑβ 19,1
89	2	Πξ 17,44
	9	Α΄ Κο 23,7
91	9	Πξ 17,44
92	3-4	Ἀπ 7,7· 23,9· 30,10· 35,3· 6· 37,22
95	10	Ῥω 19,2
111	2-3	Ἀπ 37,13-14
120	1	Ἀπ 28,8
138	12	Λκ 9,3
151	36	Α΄ Πε 2,4
153	48	Μθ 32,4
157	2	Ἑβ 7,7
	33	Ἑβ 18,11
	34	Ἑβ 18,11-13
159	4	Γα 6,12
	5	Ῥω 20,6
160	20	Μθ 18,1· 87,5· 101,6· Μρ 160,20· Γα 11,2· Ῥω 24,10· Ἰα 3,8
161	11	Μρ 29,11
172	11	Β΄ Κο 13,7
193	6	Ἰω 44,22
202	8	Ἑβ 4,2· 5
206	7	Ἑβ 4,16
213	5	Β΄ Τι 6,5
215	1-10	Α΄ Κο 23,10
218	12	Ἑβ 19,1
220	6	Α΄ Τι 15,2
221	9	Ἑβ 11,3
227	4	Α΄ Κο 23,9
	8	Ἰω 10,15
231	97	Ἑβ 9,2
232	9	Α΄ Κο 23,8
237	2	Μθ 16,1
239	4	Ἀπ 5,4

Δευτερονόμιον

1	27	Πξ 39,7
2	130	Ἑβ 17,13
5	21	Ἐφ 10,2
	22-23	Λκ 91,3· Μρ 43,3· Ῥω 24,10· Ἰα 3,11
	26	Ῥω 15,2
	43	Μρ 53,2-3
	44	Μθ 101,4· Λκ 51,3
	52	Λκ 15,15
	55	Μθ 7,7· Λκ 15,10
	101	Μθ 7,4· Λκ 15,5
	123	Ἑβ 17,13
	124	Ῥω 20,6
	143	Ἑβ 17,4
	169	Ἀπ 30,16
	244	Μθ 104,27· Μρ 57,9
	337	Ἑβ 12,10
	339	Α΄ Κο 10,5
	370	Μθ 18,7
	371	Πξ 17,41
	371-3	Πξ 7,22-23
	376	Πξ 7,22-23
	398	Μθ 82,2· Β΄ Κο 24,1
	456	Γα 6,14
	513	Ἀπ 39,2
	522	Μθ 15,7
	523	Μθ 85,7
	556	Α΄ Κο 22,9· Α΄ Τι 15,2
	557-9	Μθ 100,2· Λκ 109,2
8	16	Γα 6,10
10	3	Ῥω 21,8
	20	Ἑβ 16,14
	37	Μθ 104,36
	47	Ῥω 20,6
	49	Ῥω 20,8
11	7	Ἑβ 18,4
	10	Ἑβ 18,4
14	29	Α΄ Κο 24,8
	36	Ῥω 20,20
	56	Ῥω 23,21· Ἑβ 12,12
	71	Ἑβ 1,7
	72	Ῥω 26,11

Ἰησοῦς

1	5	Ἑβ 18,4
3	1-28	Ἑβ 14,35
11	16	Ἑβ 14,35
	19-21	Ἑβ 14,34
	23	Ἑβ 14,35

Κριταί

7	7-74	Ἑβ 14,36
9	1-113	Ἑβ 14,36
14	4-70	Ἑβ 14,36
18	1-138	Ἑβ 14,36

Δαυΐδ

27	22	Πξ 39,11
75	8	Β΄ Κο 13,9
	13· 21	Λκ 3,7
	17	Β΄ Κο 13,8· Ἑβ 1,6· Ἀπ 36,7

Βασιλεῖς

19	7-8	Μθ 103,46
49	3	Ῥω 21,3
	15	Ῥω 21,4
59	16-17	Ἀπ 34,12
	19-20	Ἀπ 34,12
75	14	Ἰω 21,7

Παραλειπομένη

16	15	Ἑβ 1,6· Ἀπ 36,7
64	8	Ἰα 4,10

Ἰωνᾶς

2	1	Μθ 51,3

Αἰχμαλωσία

2	8	Ἐφ 8,1· Κλ 9,3
	55	Ἀπ 30,16
3	5-6	Ἀπ 24,6
	27	Ἑβ 14,38
6	26	Ἑβ 14,38

Ψαλμοί

2	1-3	Πξ 10,4-6
	8	Πξ 39,23· Ἑβ 1,6· 5,8
	10	Ἀπ 6,11· 22,6· 33,5
4	5	Ἐφ 7,2
5	10	Ῥω 7,2-7
8	2	Μθ 93,5
	4-6	Ἑβ 3,2-3
	5-6	Ἑβ 3,3
	6	Α΄ Κο 34,15· Ἐφ 2,8
10	7	Ῥω 7,2-7
14	1-3	Ῥω 7,2-7
16	9	Πξ 5,13-16
	11	Πξ 39,24
18	53	Ῥω 26,10
19	4	Ῥω 20,19
22	1	Μθ 122,16· Μρ 70,15-16
	9	Μθ 122,13
	19	Μθ 122,3· Λκ 130,3· Ἰω 44,9· Μρ 70,3
	23	Ἑβ 3,11· 16
24	1	Α΄ Κο 25,4· 6
32	5	Λκ 130,16
33	1-2	Ῥω 9,7-8
	1	Α΄ Πε 11,8
35	8	Α΄ Πε 4,3
	12-17	Α΄ Πε 10,3-7
36	22	Ἰω 39,65
37	1	Ῥω 7,2-7
41	9	Ἑβ 11,25-29
	11	Ἑβ 11,29
42	10	Ἰω 38,7
45	23	Ῥω 17,26
46	6-7	Ἑβ 1,9-10
51	13	Ἑβ 11,3
	14	Ἑβ 18,15
52	5	Ῥω 6,5
57	12	Ἐφ 5,6
69	6	Ἰω 39,65
	10	Ἰω 8,6
	14	Ῥω 26,3
	26	Πξ 3,6
	27	122,1
	28-29	Ῥω 21,9
77	2	Μθ 57,2
	28-29	Ἰω 18,12
81	6	Ἰω 28,14
88	20	Πξ 39,11
90	11-12	Μθ 7,6
	11	Λκ 15,8
	12	Λκ 15,9
93	11	Α΄ Κο 5,20
94	8-13	Ἑβ 4,8
	8	Ἑβ 4,14· 27
	13	Ἑβ 4,17· 22· 23· 25· 30· 31
96	8	Ἑβ 1,7
101	26-28	Ἑβ 1,11-13

102	15-16	Ἰα 1,10
103	5	Ἑβ 1,8
105	47	Πξ 81,27
106	26	Ῥω 20,7
107	7	Πξ 3,6
108	1	Μθ 102,4· Λκ 110,2· 125,4· Μρ 54,2· 66,12· 74,1· Πξ 5,23· Α΄ Κο 34,14· Ἐφ 2,6· Κλ 6,8· Ἑβ 1,5· 1,14· 9,8· 11,33-34· 15,2
	4	Ἑβ 5,9· 13· 7,8· 8,12· 18 21-22
109	1	Α΄ Κο 34,14
110	9	Β΄ Κο 17,9
112	13-15	Ἀπ 18,10
114	1	Β΄ Κο 8,7
115	1	Ῥω 26,12
116	6	Ἑβ 18,5
	22-23	Μθ 96,10· Λκ 107,14· Μρ 50,10
	22	Πξ 9,6· Α΄ Πε 4,8
	26	Μθ 92,10· 103,47· Λκ 73,6· 103,11· Ἰω 34,2· Μρ 47,9
133	14	Ἑβ 12,12
	16-18	Ἀπ 18,10
138	3	Ῥω 7,2-7

Παροιμίαι

	13	Α΄ Πε 11,8
	65	Α΄ Πε 12,7
	365	Β΄ Κο 17,7
	409	Β΄ Πε 3,22

Ἰώβ

9	35	Α΄ Κορ 5,20

Ἐκκλησιαστής

83	1	Λκ 103,18

Παιδεῖαι

2	51-52	Ῥω 23,22-23

Σοφία

2	7	Ῥω 7,2-7
6	5	Β΄ Κο 16,6· Ῥω 23,18
7	1-2	Ἑβ 16,2-3
	2	Ἀπ 9,5
8	1	Ἑβ 2,1
	15	Ἰα 7,6· Α΄ Πε 13,6
11	7	Ἑβ 16,9

Θρῆνοι

2	1	Μθ 16,3

Ἀμώς

4	29-31	Πξ 17,46-48
6	18-19	Πξ 45,12-13

Ὠσηέ

1	7-10	Α΄ Πε 4,11
2	2-4	Ῥω 19,13· Ἀπ 36,4
	29-30	Ῥω 19,12· Α΄ Πε 4,11
6	15	Μθ 39,5· 48,8
11	12	Λκ 129,5
12	18	Ἀπ 12,18
13	1	Μθ 3,4
15	27	Α΄ Κο 35,21
16	2	Ἑβ 18,15

Ἠσαΐας

1	11	Ῥω 19,16
6	1-4	Μθ 96,1
7	13	Μθ 1,8
8	4	Ἀπ 10,10
	11	Μθ 53,13
	11-12	Μθ 53,15-17· Λκ 38,8· Ἰω 36,4· Μρ 16,12· Πξ 85,13-15
11	2	Α΄ Πε 10,10
	4	Ῥω 19,20· Α΄ Πε 4,9
	9-10	Ἑβ 3,11
	10	Ἑβ 3,12
	18-19	Μθ 11,18-19
13	2	Α΄ Πε 5,2
	28-30	Ῥω 19,14
	56	Ῥω 26,13
14	14-15	Μθ 104,33· Λκ 113,23· Μρ 57,11-13
18	2	Μθ 104,9· Μρ 56,8
22	13	Α΄ Κο 34,22
23	9	Ἀπ 8,1
	10	Λκ 3,7
25	39	Α΄ Κο 35,21
26	25	Ἑβ 13,7
27	10	Ῥω 22,18
	19	Μθ 104,36
29	3	Α΄ Κο 31,20
	11	Ῥω 19,20· 20,11· Α΄ Πε 4,6
	23-25	Α΄ Κο 22,10
30	14	Ῥω 21,8
31	1	Μθ 68,8· Μρ 29,8
	2	Α΄ Κο 2,10
	4	Ῥω 19,7
35	6-7	Λκ 35,6
37	5-6	Μθ 104,33· Λκ 113,23· Μρ 57,11-13
38	5	Ἑβ 16,9

	9	Μθ 45,4
39	1-4	Λκ 12,6-8· Ἰω 3,5
	1-2	Μθ 5,3· Μρ 1,3
	8-9	Α΄ Πε 3,3-4· Ἰα 1,10
40	3	Α΄ Κο 4,11· Ῥω 22,25
	14	Ῥω 22,26
42	1-2	Ἑβ 3,15
	8	Ἰα 4,10
44	1-4	Μθ 49,12-16
46	1	Μθ 45,4
48	11	Α΄ Πε 4,10
53	12	Ῥω 25,13
59	1	Ἰω 36,2· Ῥω 20,17
	6	Μθ 34,4· Α΄ Πε 7,7
	8	Α΄ Πε 7,7
	10	Α΄ Πε 7,8
	12-14	Πξ 22,8-10
	16	Α΄ Πε 7,5
	20	Λκ 120,3· Μρ 70,7
60	1-2	Γα 9,7-8
61	6	Πξ 39,23
65	14	Λκ 17,4
66	10	Ῥω 7,2-7
	33-34	Ῥω 22,17-18
67	1-3	Λκ 17,3-4
70	13	Α΄ Κο 4,4
71	1-2	Πξ 17,54-55
	1	Ῥω 20,21
	3	Ῥω 20,22
72	26	Μρ 40,8· 10· 12

Μιχαΐας

6	23-24	Μθ 2,6
	23	Ἰω 22,7
9	8	Μθ 44,39

Ναούμ

1	21	Ῥω 20,16

Ἀββακούμ

1	5-6	Πξ 39,30
2	4-5	Ἑβ 13,8
	5	Γα 6,11· Ῥω 2,10

Σοφονίας

2	11	Ἀπ 12,19
	15	Ἀπ 12,19
4	20	Μθ 58,6

Ἰερεμίας

1	4	Πξ 81,27
6	2	Πξ 45,12-13
8	9	Ἀπ 31,29
16	11	Ἀπ 31,29
60	3-4	Α΄ Κο 2,22
	3	Β΄ Κο 19,11
67	34	Μρ 33,8
70	11	Μθ 93,3· Λκ 104,2· Μρ 48,7
72	26	Α΄ Θε 9,3
	29	Λκ 103,18
74	12	Ἀπ 31,29
83	1	Λκ 103,18
91	12	Ἀπ 36,4
94	2	Μθ 4,4
95	1-7	Ἑβ 9,9-16
	1	Μρ 62,15· Β΄ Κο 6,3
	2	Β΄ Κο 6,11
	4-5	Ἑβ 11,37-38
106	11	Πξ 40,4
	16	Β΄ Κο 12,2-3
107	7	Ῥω 25,12
111	36	Ῥω 5,8
	38	Ῥω 20,16
112	1-2	Β΄ Κο 13,8
	1	Β΄ Τι 6,5
	8	Ῥω 27,8
113	4	Ἰω 18,27
114	15	Μθ 93,2· Λκ 104,2· Μρ 48,7
116	6	Ἰα 7,5
	7	Ἑβ 19,1
	22	Α΄ Κο 4,4
120	19	Μθ 92,5

Ἰωήλ

3	11-15	Πξ 5,5-9
	15	Ῥω 20,13
4	13	Ἀπ 33,6

Ἀβδιού

	30	Ἀπ 21,1

Ἰεζεκιήλ

1	5· 19	Ἀπ 10,8
	38-43	Ἀπ 19,12-13
5	2	Ἀπ 34,10
6	24· 27	Ἀπ 13,3· 17,5
	63	Β΄ Κο 4,4
19	33	Β΄ Κο 13,8

45	12	Β΄ Κο 4,4
52	1	Ἀπ 34,10

Βαρούχ

7	10	Α΄ Τι 8,3
9	3	Α΄ Κο 24,8

Δανιήλ

1	16	Μθ 104,35· 115,9· Λκ 113,25· 125,4· Μρ 57,13· 14· 66,12
	30	Ἀπ 22,17
	35	Λκ 11,12
3	42	Μθ 104,17
4	70	Μθ 104,17
	82	Μθ 104,12
	87	Μθ 104,24· Μρ 57,6-7
	93	Ἀπ 22,17
	97	Μθ 104,17· Μρ 57,1

Ἀγγαῖος

2	7	Ἑβ 17,11

Ζαχαρίας

2	25	Μθ 104,36
	37	Ἰδ, 7
	52-53	Ἀπ 20,4
	62-65	Ἀπ 20,4
6	17	Ἐφ 7,1
9	1-2	Μθ 92,5· Ἰω 34,4
12	18	Μθ 104,35· Ἰω 44,23· Μρ 57,13· Ἀπ 1,4
14	2	Μθ 112,3· Μρ 63,1
15	9-10	Μθ 108,1· 17

Μαλαχίας

1	3	Ῥω 18,13
6	1	Λκ 35,13· Μρ 1,2
8	13-14	Μθ 77,14· Λκ 2,62· Μρ 36,11.

Ἀνεύρετα

Μθ 4,10·	*...ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι* ***Ναζωραῖος κληθήσεται.***
Μθ 118,8-9·	*τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·* ***Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος.***
Ἰω 7,38·	*ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή,* ***ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.***
Α΄ Κο 4,4·	*ἀλλὰ καθὼς γέγραπται,* ***Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.***
Β΄ Πε 3,22·	***Ὑς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.***

3. Χωρία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συνοπτικῶς

Γε	37	Πα	2	Πδ	1	Να	1	Βρ	2
Νο	72	Ἰν	1	Σο	7	Ἀβ	3	Δα	8
Δε	39	Αἰ	5	Θρ	1	Σφ	3	Ἀγ	1
Ἰη	3	Ψα	73	Ἀμ	2	Ἰε	29	Ζα	9
Κρ	4	Πμ	3	Ὠσ	9	Ἰλ	3	Μα	3
Δδ	5	Ἰβ	9	Ἠσ	63	Αδ	1	ἀνεύρετα	5
Βα	6	Ἐκ	1	Μχ	3	Ἰζ	8	σύνολον	422

Παρατίθενται ἀπὸ 33 βιβλία τοὐλάχιστον, ἐνδεχομένως καὶ 38.

Δὲν παρατίθενται χωρία ἀπὸ τὰ βιβλία Δν Βε Ῥθ Ἀν Ἄσ Επ.

Χωρία τῆς Π.Δ. στὴν Κ.Δ. παρατίθενται 532 φορές· τὰ τῶν 527 περιπτώσεων ἀνευρίσκονται στὴν Π.Δ., τὰ τῶν 5 δὲν ἀνευρίσκονται (κεῖνται στὸν Μθ 2, στὸν Ἰω 1, στὴν Α΄ Κο 1, στὴν Α΄ Πε 1). ἐπειδὴ κάποια παρατίθενται κατ' ἐπανάληψιν, γι' αὐτὸ ὅλα εἶναι 423 χωρία.

Παρατίθενται δὲ καὶ 5 χωρία - στίχοι ἀπὸ θύραθεν κείμενα·

Πξ 55,9· *Ἀγνώστῳ θεῷ* (Παυσανίας 1,1,4. Διογένης Λαέρτ. 1,110. Ἐπιγραφὴ Περγάμου).

Πξ 55,15· *Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν* (Ἄρατος, Φαιν., 5).

Ττ 3,4· *Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί* (Ἐπιμενίδης, Χρησμοί).

Πξ 81,24· *Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν* (Αἰσχύλος, Προμ., 323. Εὐριπίδης, Βάκχ., 725. Διεθνὴς παροιμία).

Α΄ Κο 34,23· *Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί* (Μένανδρος, Γνῶμαι μονόστιχοι, 101. Διόδωρος Σικ. 16,54,4. Διεθνὴς παροιμία).

3

ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Δὲν εὑρετηριάζονται ποτὲ τὰ ὀνόματα *Κύριος, Ἰσραήλ* (ὡς ἐθνικὸ ὄνομα), *Ἰούδας* (ὡς ἐθνικό), *Ἱερουσαλήμ.*

Δὲν εὑρετηριάζονται, παρὰ μόνο στὴν πρώτη ἀναφορά τους, τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα στὰ βιβλία ἢ μέρη βιβλίων ποὺ σημειώνονται γιὰ τὸ καθένα ἐντὸς παρενθέσεως· *Μωϋσῆς* (Νο· Δε), *Ἰησοῦς* (Ἰη), *Δάν* (Δν), *Βενιαμίν* (Βε), *Ῥούθ* (Ῥθ), *Δαυΐδ* (Δδ· Πα 1-34), *Σαλωμών* (Βα 1-26· Πα 35-50), *Ἰωνᾶς* (Ἰν), *Ἰώβ* (Ἰβ), καὶ ὅλοι οἱ *Προφῆται* (ὁ καθένας στὸ φερώνυμο βιβλίο του).

Ἀαλάφ Κρ 2,5
Ἀαρών Νο 8,40· 10,1· 3· 4· 5· 11,1· 4· 12,17· 14,3· 4· 5· 9· 10· 15,1· 3· 4· 6· 16,6· 7· 17,6· 7· 9· 13· 18,1· 2· 19,9· 21,1· 22,19· 23,3· 13· 24· 24,5· 16· 27,1· 28,10· 29,3· 31,1· 12· 39,1· 42,2· 8· 13· 14· 41· 42· 44,4· 6· 45,13· 47,26· 63,1· 64,1· 6· 73,2· 3· 5· 75,9· 76,10· 13· 14,77,6· 78,3· 4· 79,1· 2· 5· 80,4· 5· 9· 10· 15· 19· 20· 22· 25· 27· 28· 30· 33· 37· 82,8· 83,8· 11· 84,3· 85,6· 87,8· 89,1· 3· 4· 7· 91,7· 8· 12· 6· 92,6· 97,4· 5· 99,10· 102,2· 106,1· 110,1· 113,1· 116,2· 117,5· 118,11· 12· 121,6· 9· 10· 122,2· 124,2· 3· 9· 126,2· 4· 127,2· 128,2· 130,4· 6· 7· 136,1· 137,10· 141,1· 142,1· 4· 143,1· 144,1· 145,1· 5· 10· 11· 12· 17· 22· 23· 24· 28· 31· 32· 33· 40· 146,1· 2· 7· 9· 10· 13· 19· 21· 22· 23· 147,1· 3· 7· 148,2· 6· 149,1· 150,1· 151,1· 153,1· 155,1· 156,1· 157,1· 2· 3· 7· 8· 9· 11· 25· 28· 158,1· 162,1· 163,1· 4· 8· 164,1· 3· 165,1· 167,2· 168,6· 173,4· 20· 35· 174,9· 175,1· 176,1· 2· 3· 5· 177,1· 3· 4· 178,2· 18· 20· 21· 180,5· 8· 181,1· 4· 16· 19· 20· 23· 29· 31· 35· 36· 38· 41· 44· 45· 186,1· 187,6· 189,1· 3· 690,6· 8· 18· 193,2· 195,7· 202,1· 4· 5· 13· 204,2· 205,2· 6· 206,1· 211,2· 213,2· 10· 16· 17· 19· 20· 214,1· 4· 5· 215,1· 2· 3· 4· 6· 8· 11· 216,1· 5· 7· 9· 10· 217,1· 218,1· 219,1· 220,3· 221,1· 223,2· 6· 7· 12· 225,2· 3· 4· 5· 7· 8· 9· 232,7· 10· 233,45· 235,2· 238,5· 243,1· 38· 39· Δε 5,144· 16,2· Ἰη 46,4· 9· 12· 15· 50,4· 55,1· Βε 8,12· Δδ 23,2· 11· Πα 6,4· 13,4· 22,11· 16· 23,1· 3· 37· 24,4· 30,4· 55,11· 14· 76,4· 80,24· 82,23· Ἀν 17,4· 46,16· Ψα 76,22· 98,6· 104,26· 105,16· 112,19· 21· 116,3· 131,2· Μχ 7,4
Ἀβαδίας Ἀν 20,8
Ἀβανά Βα 68,16
Ἀβαρίμ Νο 243,46· 47· Δε 66,1
Ἀββακούμ 1,1
Ἀβδεδόμ Π 26,3· 4· 6· 74,34
Ἀβδεμέλεχ Ἰε 36,1· 4· 5· 41,1
Ἀβδεναγώ Αἰ 1,8· 2,57· 3,11· 13· 14· 17· 20· 22· 25· 29· 31· 33· 34
Ἀβδί Πα 80,11
Ἀβδίας Πα 5,8
Ἀβδίας Πα 60,7
Ἀβδίας Πα 88,6
Ἀβδίας Ἀν 27,10
Ἀβδιού Βα 45,3· 4· 5· 6· 7· 8· 10· 20
Ἀβδιού Πα 30,7
Ἀβδιού Αδ 1,1
Ἀβδών Κρ 17,1· 3
Ἀβδών Βα 120,12· 16· Πα 88,14
Ἀβεδαρά Δδ 74,13· 74,14· 15· 16· 17· Πα 12,16· 17· 18· 14,4
Ἄβελ Γε 4,3· 4· 6· 7· 12· 13· 14· 5,2
Ἀβέλ Δδ 107,1· 3· 9
Ἀβὲλ Βεθμααχά Βα 102,3
Ἀβελμαά Βα 35,15
Ἀβελμαΐν Πα 58,5
Ἀβενάδερ Βα 35,12· 15· 53,1· 5· 7· 12· 14· 24· 33· 36· 54,6· 13· 16· 18· 19· 72,1· 75,1· 4· 89,3· 92,3· 4· Πα 58,2· 5· Ἀμ 1,6· Ἰε 86,6
Ἀβενέζερ Δδ 10,3· 13,1· 17,8
Ἀβεννήρ Δδ 39,3· 52,7· 15· 16· 62,1· 63,1· 4· 8· 10· 11· 12· 14· 15· 17· 18· 19· 23· 25· 26· 65,1· 3· 5· 8· 11· 66,1· 9· 10· 11· 12· 67,1· 2· 3· 5· 7· 8· 9· 10· 11· 68,1· 4· 6· 7· 9· 10· 11· 17· 69,1· 17· 112,7· Βα 3,10· Πα 27,4· 30,12
Ἀβεσάν Κρ 15,1· 3
Ἀβεσσά Δδ 52,5· 7· 8· 9· 63,9· 17· 68,4· 79,14· 18·

91,6· 8· 97,2· 10· 98,8· 102,8· 106,13· Πα 4,16· 17,12· 19,16· 21
Ἀβεσσαλώμ Δδ 64,5· 84,1· 6· 29· 30· 32· 85,1· 2· 3· 5· 6· 7· 9· 11· 15· 16· 22· 24· 25· 86,1· 30· 33· 35· 87,1· 3· 4· 5· 6· 7· 8· 9· 11· 13· 88,1· 2· 4· 5· 7· 8· 11· 12· 13· 14· 89,1· 2· 28· 33· 38· 91,5· 92,1· 2· 3· 4· 93,1· 2· 3· 5· 94,1· 6· 7· 8· 9· 14· 19· 20· 95,1· 4· 6· 96,1· 2· 4· 97,10· 11· 98,1· 2· 4· 8· 11· 12· 14· 99,18· 21· 24· 25· 100,1· 4· 8· 101,2· 3· 106,3· 108,4· 112,11· Βα 34,2· Πα 52,17· 18· 55,2· Ἀβεσσαλὼμ Χείρ 98,16
Ἀβιά Δδ 19,2
Ἀβιά Δδ 87,3· Βα 33,13· 34,1· 6· 7· 36,5· Πα 52,17· 20· 54,7· 55,1· 3· 4· 23· 25· 27· 28· 29· 30· 31
Ἀβιάθαρ Δδ 43,22· 23· 24· 45,1· 4· 56,8· 73,3· 89,20· 23· 25· 36· 89,37· 95,1· 101,5· 108,5· 109,10· 16· 111,3· Βα 1,13· 2,1· 3· 3,14· 7,3· Πα 13,11· 18,3· 23,5· 10· 24,4· 31,12
Ἀβίας Πα 31,7
Ἀβιάσαφ Πα 26,2
Ἀβιγαΐα Δδ 50,4· 20· 26· 33· 48· 53· 51,1· 2· 4· 53,5· 56,5· 60,3· 4· Πα 52,16
Ἀβιγαΐα Δδ 96,3
Ἀβιδάν Νο 173,14· 175,16· 188,49· 54· 196,11
Ἀβιέζερ Κρ 9,33· 80
Ἀβιέζερ Πα 4,34· 29,14
Ἀβιεσδρί (=πατριὰ Ἐσδρί) Κρ 9,1· 19· 113
Ἀβιήλ Δδ 20,1
Ἀβιήλ Πα 4,42
Ἀβιμέλεχ Κρ 9,112· 10,4· 6· 7· 10· 19· 22· 23· 24· 25· 26· 27· 28· 29· 31· 32· 34· 36· 39· 41· 44· 46· 47· 48· 49· 52· 53· 56· 57· 58· 59· 62· 64· 65· 68· 69· 11,1· Δδ 80,27· 31
Ἀβιμέλεχ Δδ 41,1· 2· 10· 12· 43,7· 9· 16· 22· 45,1· 52,5· 56,8· 77,3· Πα 18,3· 23,10
Ἀβινεέμ Κρ 7,7· 15· 35· 55
Ἀβιούδ Νο 63,1· 64,1· 74,1· 147,1· 176,2· 4· Πα 23,2· 3
Ἀβιρών Νο 213,1· 11· 23· 25· Δε 5,181· Ψα 105,7
Ἀβιρών Βα 42,7
Ἀβισάγ Δδ 109,6· Βα 1,6· 11· 12
Ἀβισουέ Ἀν 17,4
Ἀβιτάλ Δδ 64,6
Ἀβιχαήλ Νο 178,17
Ἀβραάμ· *Ἄβραμ* Γε 10,18· 11,1· 3· 5· 12,1· 4· 5· 6· 13,1· 2· 3· 5· 14,1· 2· 5· 7· 8· 9· 11· 15,1· 2· 4· 5· 7· 8· 12· 16,1· 5· 17,13· 18,1· 2· 3· 19,3· 5· 6· 7· 8· 20,12· 13· 19· 21,1· 2· 3· 5· 6· 23,1· 2· 24,1· 3· 5· Ἀν 45,13· *Ἀβραάμ* Γε 24,5· 9· 15· 17· 18· 19· 24· 25,1· 2· 4· 26,7· 8· 14· 16· 27,2· 3· 6· 7· 11· 17· 31,1· 3· 32,1· 2· 12· 14· 15· 18· 19· 21· 22· 33,2· 3· 4· 5· 7· 34,1· 2· 4· 5· 7· 35,1· 5· 6· 8· 9· 10· 11· 15· 16· 36,1· 3· 4· 5· 6· 7· 8· 10· 11· 12· 14· 15· 16· 20· 21· 37,1· 3· 38,1· 2· 5· 8· 11· 13· 15· 16· 18· 19· 20· 39,1· 2· 6· 10· 40,3· 6· 41,1· 14· 43,1· 9· 12· 17· 44,3· 45,6· 47,1· 2· 4· 5· 48,1· 50,1· 5· 7· 53,4· 54,2· 3· 60,4· 5· 61,5· 62,4· 72,39· 56· 74,9· 80,4· 83,1· 124,17· 18· 126,3· 4· 128,14· 130,4· Νο 7,3· 8,6· 16· 18· 31· 13,3· 6· 90,8· 93,1· 178,44· 241,10· Δε 2,3· 5,49· 126· 152· 10,14· 57,18,2· Ἰη 52,2· 3· Βα 46,27· 92,2· Πα 33,22· 64,8· 81,8· Ἀν 45,13· Ψα 48,9· 105,6· 9· 42· Ἡσ 31,9· 42,1· Μχ 10,14· Ἰε 110,4· 116,14· Ἰζ 29,4· Βρ 3,26
Ἀβύ Βα 108,2· Πα 80,1
Ἀβωμὲ Οὐλά Κρ 9,73
Ἀβώρ Βα 105,8
Ἀγάβ Ἀν 3,45
Ἀγαλίμ Ἡσ 15,18
Ἄγαρ Γε 21,1· 3· 4· 22,2· 8· 23,1· 2· 34,2· 7· 12· Βρ 5,12
Ἀγαρηνοί Ψα 82,6
Ἀγαρίτης Πα 31,8
Ἀγγαῖος Ἀν 12,1· 15,2· Ἀγ 1,1· Ἀγγὲ Γε 13,4· 15,3· Ἡσ 13,37· 39
Ἀγγί Νο 233,18
Ἀγγίθ Δδ 64,6· 108,1· 109,1· Βα 1,2
Ἀγρὸς τοῦ Γναφέως Βα 110,2· Ἡσ 9,3
Ἀγχούς Δδ 53,4· 5· 7· 13· 14· 17· 54,1· 3· 4· 55,2· 4· 10· 14· 15· Βα 4,5· 6
Ἀδάδ Πα 57,1· 9
Ἀδαΐας Πα 71,1
Ἀδαΐας Ἀν 27,13
Ἀδαλαΐ Πα 23,35
Ἀδάμ Γε 2,6· 9· 11· 12· 13· 14· 16· 17· 3,1· 10· 11· 14· 22· 25· 26· 27· 30· 4,1· 5,1· 6,2· 4· 5· 6· 7· Δε 14,12
Ἀδαμά Γε 17,2· 9· Δε 10,28· Ὠσ 13,9· Ἡσ 15,20
Ἀδαμίν Ἰη 32,8
Ἀδάρ Νο 233,30
Ἀδαρί Νο 233,30
Ἀδδί Νο 233,18
Ἀδδίν Ἀν 3,17
Ἀδδώ Πα 54,4· 55,30· Ἀν 12,1· 15,2· Ζα 1,1· 2,1
Ἄδερ Βα 24,4· 7· 8· 9· 10· 13· 14· 15· 16· 17
Ἀδικία Γε 53,7
Ἀδίν Ἀν 20,5
Ἀδινά Πα 4,62

Ἀδλί Πα 31,6
Ἀδρά Βα 110,29· 112,6
Ἀδρααζάρ Δδ 76,4· 7· 9· 10· 11· 12· 15· 79,21· 25· Βα 24,1· 33,8· Πα 17,3· 5· 7· 8· 9· 10· 19,23· 27
Ἀδραμέλεχ Βα 107,12· 114,3
Ἀδωνί Ἀν 30,1· 32,1· 52,10· Ἀδωνιίμ Ἰη 17,13· 14· Δδ 85,18· Ἠσ 15,15· Ἰε 82,5· 7· 50
Ἀδωνίας Δδ 64,6· 108,1· 5· 6· 7· 109,1· 4· 9· 15· 17· 111,1· 3· 11· 12· 13· Βα 1,2· 8· 11· 12· 14· 15· 16· 3,1· Πα 60,8
Ἀδωνικάμ Ἀν 3,15· 20,12
Ἀδωνιράμ Βα 7,5· 10,17· 27,21· Πα 51,23
Ἀδωραΐμ Πα 52,7
Ἀενδώρ Δδ 54,10· 55,1· Ψα 82,10
Ἀζαβούχ Ἀν 33,22
Ἀζαήλ Βα 49,13· 14· 75,2· 3· 7· 9· 11· 77,5· 7· 78,16· 17· 79,2· 84,8· 88,1· 2· 89,3· 92,1· 3· 4· Πα 69,6· 7· Ἀμ 1,6
Ἀζαΐ Πα 5,5
Ἀζαρίας Βα 7,2
Ἀζαρίας Πα 57,1· 9
Ἀζαρίας Πα 68,2
Ἀζαρίας Πα 71,1
Ἀζαρίας Πα 73,6· 76,3· 8· 82,9· 15· 80,11
Ἀζαρίας Ἀν 17,2
Ἀζαρίας Ἀν 33,31· 32
Ἀζαρίας Αἰ 1,7· 8· 12· 21· 2,19
Ἀζαρίας Ἰε 49,1· 51,2
Ἀζαριήλ Πα 30,13
Ἀζάβ Γε 37,2
Ἀζέρ Πα 5,8
Ἀζενί Νο 233,18
Ἀζηκά Ἰη 17,13· 14
Ἀζηκά Δδ 32,1· Πα 52,1· Ἰε 32,8
Ἀζίας Ἀν 47,5
Ἀζιήλ Ἀν 20,4
Ἀζίν Βα 35,12
Ἀζίφ Ἰη 21,1· 26,9
Ἀζόβ Δδ 17,60
Ἀζούρ Ἀν 33,26
Ἀζώρ Ἰη 43,1
Ἀζώρ Ἰε 31,1
Ἀζώτιος, -οι Ἰη 27,3· Δδ 13,2· 4· Ἀζώτιαι Ἀν 52,1
Ἄζωτος Κρ 1,22· Δδ 13,1· 4· 7· 8· 10· 14,26· Πα 75,6· Ἀμ 1,12· Ἠσ 19,1· Σφ 3,3· Ἰε 79,9· Ζα 8,7
Ἀθανίν Βα 14,2
Ἀθαρίν Νο 226,1
Ἀθελίας Ἀν 20,6
Ἀιά Δδ 65,2· Βα 107,1· Ἀν 3,30
Αἰγύπτιος, -οι Γε 14,3· 5· 94,1· 2· 5· 104,4· 5· 111,9· 10· 114,3· 119,10· 122,5· 13· 14· 18· 128,12· Νο 2,7· 8· 3,1· 5,2· 3· 5· 6,8· 13,3· 4· 5· 8,9· 10· 19· 23· 24· 25· 13,3· 4· 5· 14,8· 15,5· 16,5· 9· 10· 12· 17,8· 19,4· 10· 20,4· 6· 23,2· 8· 25,4· 25,4· 5· 26,5· 27,12· 28,4· 9· 29,2· 5· 7· 8· 9· 30,4· 36,3· 5· 8· 11· 14· 17· 18· 20· 37,3· 5· 8· 12· 13· 15· 16· 18· 21· 22· 23· 40,8· 45,8· 9· 10· 47,4· 90,6· 169,1· 224,3· 243,3· 4· Δε 5,87· 178· 501· 581· Ἰη 52,6· 8· 9· Δδ 56,13· 15· Πα 4,22· 23· Ἠσ 18,2· 3· 5· 15· 16· 17· 19· 21· 22· 23· 24· 19,3· 5· 32,2· 8· 33,3· Ἰζ 37,15· 39,3· 9· Αἰγυπτία Γε 21,1· 3· 34,2· Αἰγύπτιον ἕλκος Δε 8,44
Αἴγυπτος Γε 14,1· 2· 5· 15,1· 10· 20,19· 34,17· 50,3· 88,2· 7· 89,9· 94,1· 97,1· 6· 99,1· 100,7· 19· 20· 23· 24· 26· 101,7· 8· 10· 102,1· 3· 104,1· 2· 3· 6· 105,1· 2· 3· 109,1· 110,1· 114,6· 11· 13· 17· 115,3· 4· 5· 8· 116,1· 2· 117,3· 4· 6· 7· 118,1· 2· 3· 121,7· 122,1· 2· 4· 15· 23· 123,1· 2· 4· 5· 127,4· 128,5· 15· 130,1· 7· Νο 1,1· 2· 2,1· 3,3· 4· 5· 7,1· 8,8· 11· 12· 13· 18· 20· 22· 9,1· 3· 4· 6· 11,4· 12,8· 14,1· 3· 6· 7· 8· 15,5· 16,6· 9· 17,7· 8· 18,1· 19,8· 21,2· 4· 22,8· 13· 14· 16· 17· 23,12· 17· 19· 23· 28· 24,1· 2· 15· 16· 17· 25,1· 26,1· 3· 27,1· 12· 13· 20· 28,9· 29,1· 2· 30,3· 5· 6· 7· 31,13· 33,1· 6· 7· 34,6· 7· 9· 35,2· 4· 36,9· 16· 17· 42,2· 3· 8· 40· 43,5· 45,1· 51,11· 59,1· 82,10· 89,6· 90,1· 3· 5· 91,9· 93,1· 96,25· 119,1· 151,36· 159,2· 160,48· 52· 165,16· 166,46· 170,43· 47· 59· 172,13· 47· 173,1· 177,8· 190,14· 192,1· 200,2· 20· 23· 205,2· 4· 5· 14· 20· 23· 212,5· 223,5· 224,3· 4· 227,3· 231,7· 15· 78· 100· 233,5· 241,10· 243,1· 4· 38· 245,6· Δε 2,23· 26· 126· 141· 144· 4,3· 5· 7· 5,17· 42· 51· 61· 62· 74· 83· 112· 129· 135· 151· 155· 171· 174· 178· 186· 248· 256· 296· 307· 309· 310· 313· 320· 350· 405· 497· 535· 545· 550· 552· 572· 580· 583· 8,81· 10· 10,2· 17· 31· Ἰη 3,11· 8,3· 5· 9· 16,8· 27,3· 32,4· 52,5· 6· 7· 10· 18· 22· 53,3· 54,1· Κρ 2,13· 26· 8,8· 9,5· 13,7· 14,19· 22· Βε 5,5· Δδ 8,2· 10,6· 14,9· 19,9· 21,3· 23,8· 10· 11· 25,2· 8· 10· 53,11· 75,6· 29· Βα 9,2· 14,8· 15,3· 10· 16,35· 37· 18,8· 19,9· 22,7· 8· 24,7· 8· 13· 25,16· 28,1· 29,5· 33,7· 9· 73,7· 105,4· 106,1· 107,22· 110,6· 7· 14· 117,21· 122,11· 123,5· 124,11· 128,7· Πα 12,7· 16,6· 25· 36,4· 5· 40,9· 41,12· 42,38· 40· 43,12· 44,14· 49,15· 51,2· 53,2· 3· 11· 64,11· 75,8· 92,1· 93,5· 7· Ἀν 45,16· 17·

27· 29· Ψα 68,38· 77,15· 48· 56· 79,8· 80,5· 11· 104,23· 38· 105,7· 21· 112,1· 133,8· 9· 134,10· Σο 17,16· Θρ 5,6· Ἀμ 1,37· 2,1· 8· 3,12· 5,32· 6,9· 13· Ὠσ 2,22· 7,4· 10· 8,13· 9,3· 6· 13,1· 6· 13· 14,4· 15,4· 8· 15· Ἠσ 9,18· 13,32· 35· 62· 64· 18,1· 4· 12· 14· 18· 19· 23· 25· 19,4· 24,7· 27,20· 32,2· 3· 33,1· 47,6· 52,2· Μχ 7,4· 10,4· Να 3,2· Ἰε 2,15· 27· 50· 4,3· 8,14· 13,4· 5· 21,8· 26,5· 7· 33,6· 38,23· 25· 48,3· 50,6· 7· 8· 9· 10· 11· 13· 51,4· 7· 52,3· 6· 53,1· 8· 11· 13· 14· 16· 27· 29· 31· 33· 60,7· 11· 70,33· 38· 79,7· 95,2· 98,9· 16· 26· 28· 98,30· 111,33· Ἰλ 4,19· Ἰζ 15,28· 17,5· 18,5· 19,5· 6· 7· 8· 9· 10· 34· 26,1· 9· 22· 24· 33· 33,7· 37,2· 7· 10· 11· 14· 38,4· 5· 39,3· 5· 7· 8· 9· 10· 13· 14· 15· 17· 18· 40,2· 3· 4· 6· 41,2· 42,1· 19· 22· 43,1· 3· Βρ 2,5· 7· 3,1· Δα 3,19· 4,38· 60· 83· 84· Ζα 9,37· 40· 15,27· 28

Ἀιθαμίν Ἰη 37,7

Αἰθιοπία Ψα 68,38· Ἰβ 26,9· Ἠσ 17,10· 47,6· Να 3,2· Ἰζ 39,3· 8

Αἰθίοψ - Αἰθίοπες Βα 112,2· Πα 53,3· 56,11· 16· 17· 58,10· 68,21· Ψα 71,9· 73,13· 86,5· Ἀμ 6,12· Ἠσ 19,3· 4· 5· 52,2· Ἀβ 4,10· Σφ 3,18· 4,16· Ἰε 36,1· 41,1· 69,16· 98,12· Ἰζ 37,11· 53,4· Δα 4,84

Ἀιλάμ Ἰη 26,7· Δδ 79,21· 22

Ἀιλίμ Νο 41,1· 42,1· 243,9· 10· Ἠσ 15,18

Ἀιλούς 243,13· 14

Ἀιλώθ Δε 2,52· Βα 95,6· 104,7· Πα 47,1· 75,2

Ἀιλώμ Κρ 16,1· 2

Ἀιλών Ἰη 17,17· 46,12· 19· Πα 52,7· 79,3

Ἀιμάν Πα 25,1· 5· 6· 7· 8· 40,11· 80,13· 90,19

Ἄιν Ἰη 40,1· Βα 35,15· 102,3

Ἄιν Ἀρέκ Ἰη 40,1

Ἀινάν Γε 91,4· 14· Νο 173,18· 175,20· 188,67· 72· 196,13· Βα 9,3

Ἀιτάν Πα 52,7

Ἀιτώβ Ἀν 47,7

Ἀιών Πα 58,5

Ἀκαβώθ Ἀν 3,45

Ἀκιφά Ἀν 3,45

Ἀκκαρίμ Ἀμ 1,1

Ἀκκαρών Ἰη 27,3· 32,11· 43,1· Κρ 1,22· Δδ 14,26· 33,27· Βα 59,3· 5· 10· 25· Ἀμ 1,12· Σφ 3,3· Ἰε 79,9· Ζα 8,5· 11

Ἀκκαρωνίτης Ἰη 27,3

Ἀκκατάν Ἀν 20,11

Ἀκούβ Ἀν 3,44

Ἀκκούς Ἀν 3,50

Ἀκκώς Ἀν 33,6· 28

Ἀκραβίν Νο 245,4· Ἰη 32,3· Κρ 2,11

Ἀκχοβώρ Ἰε 18,6

Ἀκχώ Κρ 2,5

Ἀλαέ Βα 105,8

Ἄλεφ Ἰη 41,2

Ἀλιάβ Πα 4,52

Ἀλιμαζονεῖς Πα 56,21· 69,1

Ἀλκαθά Ἰη 43,1

Ἀλλήλ Νο 233,16

Ἀλληλί Νο 233,16

ἀλλόφυλοι Κρ 3,12 πρώτη φορά, καὶ Ἰζ 31,25 τελευταία φορά, συνολικῶς δὲ γύρω στὶς 280 φορὲς εἶναι πάντοτε οἱ Φιλισταῖοι.

Ἀλλών Νο 233,16

Ἀλλωνί Νο 233,16

Ἀλσωρήχ Κρ 18,94

Ἀλωής Ἀν 33,18

Ἀλώθ Ἰε 82,6

Ἀλωνάμ Ἀν 21,3

Ἄλως Ἀτάδ Γε 128,9· 11

Ἀμαθάρ Ἰη 39,4

Ἀμαθί Βα 96,4· Ἰν 1,1

Ἀμαλήκ Γε 17,8· Νο 44,1· 2· 3· 5· 8· 10· 12· 204,5· 29· 207,8· 231,121· 122· Δε 5,572· 574· Κρ 5,3· 8,3· 9,32· 59· Κρ 13,7· Δδ 24,3· 25,2· 3· 7· 9· 10· 11· 26,4· 7· 11· 13· 26· 54,26· 56,1· 58,1· 76,15· Πα 17,11· Ψα 82,7

Ἀμαληκίτης, -αι Δδ 25,8· 53,10· 56,15· 23· 58,8· 14

Ἀμαρί Ἀν 33,3

Ἀμαρίας Πα 63,15

Ἀμαρίας Πα 82,17

Ἀμαρφάλ Γε 17,1· 10

Ἀμασαῖ Πα 5,16

Ἀμασί Πα 80,11

Ἀμασίας Βα 88,5· 93,9· 10· 15· 94,1· 3· 6· 95,1· 2· 5· 96,1· 97,1· 3· Πα 73,17· 74,1· 6· 11· 13· 15· 17· 18· 19· 23· 24· 29· 30· 32· 35· 36· 37· 75,1· 4· 88,5

Ἀμασίας Πα 60,16

Ἀμασίας Πα 78,15

Ἀμασίας Ἀμ 5,11· 15· 17

Ἀμβρί Πα 30,6

Ἀμβρί Βα 39,3· 4· 40,1· 2· 3· 4· 5· 6· 8· 9· 41,1· 42,1· 77,3· Πα 69,3

Ἀμελσάδ Αἰ 1,12· 18

Ἀμεσσαῖ Δδ 96,2· 3· 101,8· 106,1· 2· 3· 7· 9· 10· 11· 15· 112,7· Βα 3,10

Ἀμιήλ Νο 203,14

Ἀμιήλ Πα 26,4
Ἀμιήλ Δδ 78,9· 10
Ἀμιήλ Δδ 96,5
Ἀμιήλ Ἰη 41,2
Ἀμιναδάβ Νο 173,9· 175,3· 188,1· 6· 196,5
Ἀμιναδάβ Δδ 15,5· 74,4· 5· Πα 12,10· 13,10· 11
Ἀμιναδάβ Δδ 30,11
Ἀμιναδάβ Δδ 57,2· Πα 1,2
Ἀμίς Δδ 51,6· 66,7
Ἀμισαδαΐ Νο 173,15· 175,18· 188,55· 60· 196,13
Ἀμιτάλ Βα 123,1· 126,2· Πα 93,2
Ἀμμαδί Δδ 56,36
Ἀμμάχ Δδ 53,4
Ἄμμων Ἰε 98,38
Ἀμμών Νο 299,5· Δε 2,58· 59· 76· 89· Ἰη 26,2· 29,2· 43,1· Κρ 5,3· 13,1· 3· 5· 7· 14,1· 3· 10· 12· 13· 17· 19· 21· 22· 41· 42· 43· 44· 45· 47· 51· 59· 6· 62· 22,15· 23,16· 24,2· Δδ 63,7· 76,15· 79,1· 3· 4· 9· 11· 14· 15· 18· 19· 26· 80,1· 12· 83,1· 8· 96,5· Βα 23,8· 25,9· 119,17· 124,5· Πα 17,11· 19,1· 3· 4· 9· 11· 13· 16· 17· 20· 27· 20,1· 6· 64,1· 11· 65,6· 7· 77,6· 7· 94,5· Ψα 82,7· Ἀμ 1,19· Ἠσ 13,61· Να 3,2· Σφ 3,11· 13· Ἰε 30,2· 43,7· 44,2· 46,8· 47,4· 60,7· 79,10· Ἰζ 22,3· 30,1· 5· 12· 31,10· 11· Δα 4,82
Ἀμμωνί Πα 4,57· Ἀν 23,3· 30,1· 32,1
Ἀμμωνίτης, -αι Δε 5,496· Δδ 22,1· 2· 3· 14· Πα 73,16· Ἀν 34,4· 35,1· 50,2
Ἀμμωνῖτις, -ιδες Βα 23,2· 33,3· Πα 54,3· Ἀν 52,1
Ἀμνών Δδ 64,4· 84,2· 3· 4· 6· 9· 12· 14· 15· 16· 21· 22· 23· 24· 29· 31· 32· 85,5· 6· 7· 9· 14· 16· 26
Ἀμορίας Σφ 1,1
Ἀμορραῖος, -οι Γε 17,8· 18,2· 20,17· 20· 124,26· Νο 8,10· 19· 33,3· 62,6· 13· 93,2· 96,14· 204,5· 228,4· 5· 229,1· 6· 7· 13· 15· 16· 230,4· 231,2· 241,33· 242,3· Δε 1,3· 2,2· 23· 78· 2,15· 16· 26· 41· 61· 70· 86· 4,4· 6· 5,66· 425· 11,4· Ἰη 3,11· 4,10· 7,1· 12,11· 15,1· 16,8· 17,8· 11· 16· 21,3· 26,2· 5· 6· 27,4· 28,4· 43,3· 4· 6· 52,11· 15· 16· 19· 25· 54,2· Κρ 2,8· 9· 10· 11· Κρ 3,14· 8,9· 13,7· 14,28· 33· 35· Δδ 17,11· Βα 23,2· 52,12· 117,15· Πα 45,7· Ἀν 45,15· Ψα 133,11· 134,20· Ἀμ 1,36· 37· Ἠσ 17,1· Ἰζ 15,2· 50
Ἀμορρί Κρ 13,4· Ἀν 23,3
Ἀμράμ Νο 178,6· 12
Ἀμράμ Ἀν 27,17
Ἀμώθ Ἰη 39,4
Ἀμών Βα 117,26· 118,1· 5· 6· 8· Πα 85,18· 86,1· 3· 5· Σφ 1,1· Ἰε 16,3
Ἀμωρία Πα 38,1
Ἀμώς Βα 111,2· 113,1· 115,1· Πα 83,28· Ἀμ 1,1· Ἠσ 1,1· 19,2
Ἀνά Βα 35,2· 5· Πα 57,21
Ἀνά Βα 110,29· 112,6
Ἀνὰ Βααλὰτ ὁ Ἀδωνί Ἀν 30,1· 32,1· 34,1· 35,1· 39,1· 3· 6· 40,5· 7· 52,10
Ἀνάβασις τῆς Καμπῆς Ἀν 33,41
Ἀνάθ Ἰη 34,10· Κρ 7,43
Ἀνάθεμα Νο 226,5· Κρ 1,21
Ἀναθώθ Ἰη 24,2· 46,14· Βα 2,1· Πα 29,14· Ἀν 3,25· Ἠσ 13,39· Ἰε 1,1· 5,4· 6· 38,8· 10· Ἐπ 1,21
Ἀναθωθί Πα 4,34· 5,3
Ἀναίρεσις Σιαγόνος Κρ18,85
Ἀναμεήλ Ἰε 38,7· 9· 11· 14
Ἀνάν Πα 4,63
Ἀνάν Πα 25,5· 13
Ἀνάν Ἀν 3,45
Ἀνάν Ἀν 50,17
Ἀνανί Βα 37,3· 9· Πα 58,8· 63,2· 67,5
Ἀνανί Ἀν 27,3
Ἀνανί Ἀν 28,2
Ἀνανίας Πα 25,5· 27
Ἀνανίας Πα 75,11
Ἀνανίας Ἰε 14,4
Ἀνανίας Ἰε 18,6
Ἀνανίας Ἰε 27,3
Ἀνανίας Ἰε 31,1· 5· 10· 11· 13· 14· 16
Ἀνανίας Αἰ 1,7· 8· 12· 21· 2,19
Ἀνανίας Ἀν 27,12
Ἀνανίας Ἀν 33,13
Ἀνανίας Ἀν 33,31
Ἀνανίας Ἀν 33,38
Ἀνανίας (ἀδελφὸς Νεεμίου) Ἀν 42,2
Ἀνανίας (ἄρχων) Ἀν 42,2
Ἀνανίας Ἀν 43,7
Ἀνάσσα Ἰη 34,7
Ἀννών Δδ 79,1· 2· 4· 6
Ἀνατολή Ζα 2,47· 3,4· Ἀνατολαί Μα 2,12
Ἀνάχ Κρ 6,1
Ἀναχερέθ Ἰη 40,1
Ἀνημέλεχ Βα 107,12
Ἀνιήλ Νο 246,8
Ἀνιώχ Βα 102,3
Ἄννα Δδ 1,2· 5· 6· 9· 10· 17· 23· 2,2· 7· 6,4
Ἀνούν 33,19
Ἀντιλίβανος Δε 2,2· 101· 5,202· Ἰη 1,4· 15,1
Ἀνώ Βα 32,2· 7· 8

Ἀνώμ Ἀν 33,38
Ἀνών Πα 19,1· 2· 3· 4· 6· 9
Ἀοζά Ἰη 39,4
Ἄπις Ἰε 98,22
Ἀπολέβ Ἰη 41,6
Ἀπταλίμ Ἰη 33,2
Ἀραάς Βα 120,16· Πα 88,18
Ἄραβα Δε 2,2· 52· 4,8· Ἰη 21,2· 26,1· 2· 5· Βα 126,10
Ἄραβες Πα 60,11 68,21· 69,1· 75,7· Ἀν 35,1· Ψα 71,10· Ἠσ 14,28· 15,17· 20
Ἀραβί Ἀν 32,1· 39,1
Ἀραβία Πα 49,2· Ψα 71,15· Ἠσ 13,8· Ἀβ 1,9· Σφ 4,3· Ἰζ 33,27
Ἀραβώθ Νο 233,2· 44· 238,13· Δε 18,1· 6· Ἰη 27,10· 30,5· Δδ 89,24· 95,2· Ἀραβὼθ Ἰεριχώ Βα 126,10
Ἀραβωθί Πα 4,42
Ἀράδ Νο 226,1· 243,40· 245,6· Κρ 1,20· 13,1
Ἀράδιοι Ἰζ 33,9· 14
Ἀραήλ Ἰη 42,4
Ἀράθ Ἰη 26,7
Ἀράμ Ἠσ 9,1· 2· 6
Ἀραμίν Βα 79,2
Ἀραράτ Γε 8,13· Βα 114,3· Ἰε 103,21
Ἀραρί Πα 4,46· 48· 66
Ἀραχί Δδ 94,7· 19· 95,1
Ἀραχίας Ἀν 33,12
Ἀρβόκ Γε 38,1· 87,4· Νο 203,26
Ἀργόβ Δε 2,81· Βα 101,3
Ἀρές Κρ 9,92
Ἀρημά Κρ 10,48
Ἀρημώθ Ἰη 45,5
Ἀρησά Ἀν 3,45
Ἀρθασασθά Ἀν 9,1· 2· 3· 8· 11,1· 17,1· 7· 18,1· 2· 14· 20,1· 29,1· 38,1· 50,7
Ἀρία Βα 101,3
Ἀριήλ Νο 233,18· Πα 4,20· Ἀν 21,3· Ἠσ 15,20· Ἠσ 30,1· 3
Ἀριηλί Νο 233,18
Ἀρισώθ Κρ 7,3· 16· 20
Ἀριώχ Γε 17,1· 10· Αἰ 2,16· 17· 26· 28
Ἀρκτοῦρος Ἰβ 12,8
Ἀρμαῖθ Ἰη 42,4
Ἀρμαθαῖμ Δδ 1,3· 23· 4,1· 18,3· 19,4· 26,29· 30,20· 38,1· 49,1· Ἀρμαθαῖμ Σιφά Δδ 1,1
Ἀρμέ Ἰη 42,1
Ἀρνά Ἠσ 19,1
Ἀρνών Νο 228,4· 5· 7· 229,5· 7· 11· 231,43· Δε 2,60· 75· 86· 90· 4,7· Ἰη 26,1· 28,2· Κρ 14,19· 26· 27· 34· 46· Βα 84,8· Ἠσ 15,22· Ἰε 82,32
Ἀροαδί Νο 233,18
Ἀροήρ Νο 229,7· 242,1· Δε 2,53· 67· 75· 90· 4,7· Ἰη 26,2· 28,2· 29,2· Κρ 14,39· 46· Δδ 56,36· Βα 84,8· Ἰε 82,29
Ἀρουδί Πα 4,30· 31· 47
Ἀρούρ Ἀν 3,45
Ἀρούς Βα 118,2
Ἀρουχί Πα 4,6
Ἀρράν Γε 10,18· 11,1· 2· 3· 5
Ἀρσεναῖν Νο 245,10· 11
Ἀρσωλά Ἰη 38,2
Ἀρφάδ Βα 110,29· Ἰε 86,1
Ἀρφαξάδ Γε 10,2· 3· 4· 5
Ἀρχαβίν Ἰε 14,2· 3
Ἀρχόβ Ἰη 41,6
Ἀρχυαῖοι Ἀν 9,5
Ἄρχων Νο 159,23· 161,2· 3· 4
Ἀσά Ἰη 43,1· 46,13
Ἀσά Δδ 77,4
Ἀσά Βα 34,8· 35,1· 3· 7· 9· 10· 11· 12· 15· 17· 18· 19· 21· 36,1· 5· 37,1· 8· 40,4· 41,2· 4· 6· Πα 4,6· 18,4· 55,32· 56,1· 10· 12· 13· 17· 57,1· 2· 9· 14· 23· 25· 58,1· 2· 5· 7· 8· 13· 14· 59,1· 2· 4· 60,2· Πα 67,3· 68,16· Ἰε 46,7
Ἀσαβανίας Ἀν 33,16
Ἀσαβίας Πα 25,4· 23· 28,2· 30,4· 90,12· Ἀν 27,9· 33,24
Ἀσαδίας Βρ 1,1
Ἀσαήλ Δδ 63,9· 10· 11· 13· 14· 16· 25· 27· 67,12· 68,4· Πα 4,28· 29,9
Ἀσαήλ Πα 82,14
Ἀσαήλ Ἀν 26,10
Ἀσαΐας Πα 13,6· 11
Ἀσαΐας Βα 120,12· 16· Πα 88,14
Ἀσάμ Πα 4,45
Ἀσάν Ἰη 38,3
Ἀσανά Ἀν 33,4
Ἀσαραδδών Ἀν 7,3
Ἀσαραῖ Πα 4,53
Ἀσαρί Ἰη 42,4
Ἀσάς Πα 64,18
Ἀσασὸν Θαμάρ Γε 17,8· Πα 64,2
Ἀσάφ Πα 15,1· 25,1· 3· 8· 40,11· 80,13· 30· 90,19· Ἀν 3,43· 6,7
Ἀσάφ Ἀν 29,10
Ἀσβί Πα 4,49
Ἀσγάδ Ἀν 3,14· 20,11

Ἀσεβίας Ἀν 21,6
Ἀσεδέκ Ἠσ 18,18
Ἀσεβωΐμ Ἀν 3,46
Ἀσεδώθ Ἰη 20,1· 24,3· 26,5· Ἀσεδὼθ Φασγά Ἰη 26,2· 28,4
Ἀσελισή Ἰε 37,1
Ἀσεμάθ Βα 107,11
Ἀσεμωνά Νο 245,6
Ἀσενά Ἀν 3,45
Ἀσηδώδ Δε 4,8
Ἀσήλ Ἰζ 33,25
Ἀσήμ Ἀν 27,16
Ἀσήρ Γε 67,5· 82,5· 125,30· Νο 1,2· * 173,16· 33· 175,19· 188,61· 196,13· 203,17· 233,20· 21· 246,12· Δε 8,3· 17,36· Ἰη 34,14· 15· 41,1· 7· 42,3· 46,6· Κρ 2,5· 6· 9,34· 46,24· Κρ 9,74· Πα 6,12· 30,15· 81,15· 32
Ἀσηρί Δδ 62,2
Ἀσηρώθ Νο 201,1· 2· 203,1· 243,17· 18
Ἀσιήλ Νο 233,34· Πα 60,8
Ἀσιηλί Νο 233,34
Ἀσιμούθ Ἰζ 31,9
Ἀσιμώθ Ἰη 26,2
Ἀσινέθ Γε 101,9· 103,1
Ἀσκάλων Κρ 1,22· 18,58· Δδ 13,16· 14,24· 26· 17,10· 33,26· 59,4· Ἀμ 1,12· Σφ 3,3· 8· Ἰε 79,9· 85,13· 16· Ζα 8,5· 6
Ἀσκαλωνίτης, -αι Ἰη 27,3· Δδ 13,16
Ἀσμά Πα 5,2
Ἀσμώθ Πα 4,43· 5,3· 31,1· Ἀν 3,26
Ἀσόμ Ἰη 38,2
Ἀσορδάν Βα 114,4
Ἀσούβ Ἀν 33,17· 30
Ἀσούμ Ἀν 3,21
Ἀσουφά Ἀν 3,45
Ἀσριήλ Πα 25,3· 22
Ἀσρών Νο 233,6· 12
Ἀσρωνί Νο 233,6· 12
Ἀσσάρ Ἰη 32,11
Ἀσσεναφάρ Ἀν 9,6
Ἀσσουῆρος Ἀν 8,1· Δα 3,1
Ἀσσούρ Ἀν 7,3
Ἀσσυρία Ἀν 45,52
Ἀσσύριος, -οι Νο 231,125· 128· Βα 100,3· 4· 5· 102,3· 4· 8· 9· 10· 104,11· 21· 105,3· 4· 5· 6· 7· 106,22· 107,1· 4· 6· 108,8· 109,1· 2· 3· 5· 110,1· 4· 11· 21· 23· 24· 28· 111,5· 8· 112,1· 3· 4· 10· 113,2· 17· 115,7· 122,11· Πα 19,1· 6· Πα 81,8· 83,1· 5· 9· 12· 14· 15· 29· 32· 92,1· Ψα 82,8· Θρ 5,6· Ἀμ 2,8· Ὠσ 6,6· 7,4· 8,8· 13· 9,3· 11,8· 13,6· 13· 14,4· 15,18· 16,3· Ἠσ 9,17· 18· 20· 10,4· 6· 13,5· 10· 13,31· 14,62· 18,23· 24· 25· 19,1· 4· 7· 24,18· 27,19· 32,46· 33,10· Μχ 6,28· 29· 30· 9,16· Να 3,16· Σφ 3,19· Ἰε 2,28· 50· 14,11· 97,2· 4· 111,34· Ἰζ 15,30· Ἰζ 26,6· 8· 10· 14· 26· 33,29· 41,4· 43,8· 20· 22· Ζα 9,37· 40
Ἀστάρτη Βα 23,8· 25,9· 119,17· Πα 57,21· Ἀστάρται Κρ 2,27· Πα 73,3· Ἀσταρώθ Γε 17,5· Δε 1,3· Ἰη 16,8· 26,3· 30,3· Κρ 13,1· Δδ 16,3
Ἀσταρωθί Πα 4,65
Ἀσυβήρ Νο 233,29
Ἀσυβηρί Νο 233,29
Ἀσφανέζ Αἰ 1,3
Ἀσχά Κρ 1,14· 15· 17
Ἀσχαζί Κρ 2,5
Ἀσχαναζαῖοι Ἰε 103,2
Ἀσώμ Ἀν 43,7
Ἀσώρ Ἰη 21,1· 22,1· 2· 5· 26,9· 42,4· Κρ 7,2· 23· Δδ 23,12· Βα 102,3
Ἀσωρών Ἰη 32,3
Ἀταρώθ Νο 241,3· 242,1· Ἰη 33,6· 9
Ἀτήρ Ἀν 3,18· 44
Ἀτίλ Ἀν 3,46
Ἀτιτά Ἀν 3,44
Ἀττούθ Ἀν 33,16
Ἀττούς Ἀν 20,2
Ἀττουφά Ἀν 3,45
Αὐλών τῆς Εὐλογίας Πα 65,13
Ἀύν Νο 213,1
Αὐνάν Γε 18,2· 19,9
Αὐνάν Γε 90,4· 8· 9· Νο 233,10
Αὐσῆ Νο 203,11· 19
Αὐσῖτις Ἰβ 1,1
Ἀφαρσαθαχαῖοι Ἀν 9,5
Ἀφαρσαῖοι Ἀν 9,5
Ἀφαρσαχαῖοι Ἀν 13,1· 14,10
Ἀφεσή Πα 23,30
Ἀφέκ Ἰη 26,9· 27,4· 41,6· Δδ 10,3· 20,1· 55,1
Ἀφεκά Βα 54,6· 12· 91,6
Ἀχαάβ Βα 40,9· 42,1· 2· 5· 43,1· 45,1· 2· 3· 5· 6· 10· 14· 20· 46,4· 47,1· 2· 6· 8· 9· 48,1· 51,1· 2· 4· 5· 9· 18· 19· 20· 52,1· 5· 6· 10· 11· 13· 14· 15· 53,4· 18· 20· 21· 22· 56,24· 57,15· 16· 58,1· 2· 59,1· 63,1· 5· 76,1· 3· 77,1· 4· 5· 8· 78,7· 8· 9· 79,20· 81,1· 14· 15· 82,8· 83,1· 84,3· 117,4· 18· Πα 61,1· 2· 3· 4· 24· 68,6· 18· 69,4· 5· 6· 8· 10· 11· Μχ 8,8
Ἄχαζ Βα 103,9· 104,1· 2· 6· 8· 9· 11· 12· 13· 17· 18·

19· 22· 23· 105,1· 108,1· 119,16· Πα 77,11· 78,1· 79,1· 4· 6· 8· 11· 14· 80,20· Ὡσ 1,1· Ἠσ 9,1· 3· 10· 11· 15,1· Μχ 1,1· Ἰε 15,3
Ἀχαΐα Πα 4,61
Ἄχαλ Γὲ Νο 228,2· 243,43· 44
Ἀχαλίας Ἀν 28,1· 46,1
Ἀχαμανί Πα 4,3
Ἀχαμί Πα 31,11
Ἄχαρ Ἰη 12,2· 25· 26· 27· 31· 33· 50,10· βλ. καὶ Ἀχώρ.
Ἄχαρ Πα 4,48
Ἀχαταρωθί Ἰη 33,2
Ἀχιά Δδ 28,5· 25
Ἀχιά Βα 7,2
Ἀχιά Βα 25,4· 5· 6· 27,17· 32,4· 6· 8· 13· 50,1· 51,18
Ἀχιά Βα 36,3· 7· 37,1· 52,7· 78,9
Ἀχιά Πα 4,48
Ἀχιά Πα 4,51
Ἀχιάβ Ἐπ 1,13· 16
Ἀχιέζερ Νο 173,15· 175,18· 188,55· 60· 196,13· 233,24
Ἀχιέζερ Πα 5,2
Ἀχιεζερί Νο 233,24
Ἀχιήλ Βα 7,4
Ἀχιήλ Βα 42,7
Ἀχικάμ Βα 120,12· 16· 128,1· Πα 88,14· Ἰε 13,7· 40,5· 42,5· 43,7· 46,8· 51,7
Ἀχίμ Πα 23,33
Ἀχιμάν Νο 203,26
Ἀχιμάας Δδ 89,23· 37· 95,3· 6· 99,1· 5· 8· 14· 16· 18
Ἀχιναάν Κρ 1,12
Ἀχινόομ Δδ 51,5· 53,5· 56,5· 60,3· 64,4
Ἀχιούδ Δδ 77,2· Βα 7,3· Πα 18,2· 26,5
Ἀχιρέ Νο 173,18· 175,20· 188,67· 72· 196,13
Ἀχισαμάχ Νο 87,5· 100,5· 102,4
Ἀχιτόφελ Δδ 88,13· 89,28· 29· 35· 92,1· 93,1· 2· 4· 5· 94,1· 8· 9· 19· 20· 95,1· 9· 11· Πα 4,52· 31,12
Ἀχιτώβ Δδ 28,5· 43,7· 9· 10· 22· 73,3· Πα 18,3· Ἀν 17,3
Ἀχιώρ Νο 246,12
Ἀχώρ (=Ἄχαρ) Ὡσ 2,21· Ἠσ 71,3
Ἀχωχί Πα 4,4· 36
Ἀώδ Κρ 5,5· 7· 9· 12· 13· 15· 18· 19· 25· 7,1

Βάαλ Νο 231,48· Ἰη 32,11· Κρ 2,27· 9,20· 24· 27· 28· 31· 10,1· Βα 42,3· 4· 46,5· 7· 13· 31· 49,15· 63,2· 83,1· 2· 3· 4· 7· 8· 9· 10· 11· 14· 15· 84,1· 86,20· 106,13· 117,4· 119,4· 7· Πα 71,26· Ὡσ 2,13· 15,10· Σφ 1,15· Ἰε 2,17· 34· 42· 4,18· 4,12· 6,3· 24,6· 38,35· 41· 63,9· 37· 70,8· Βάαλ Βαμώθ Ἰη 28,3· Βάαλ Βερίθ Κρ 10,7· Βάαλ Γάδ Ἰη 23,2· 26,5· Βάαλ Θαμάρ Βε 9,7· Βάαλ Μυῖα Βα 59,3· 5· 10· 25· Βααλάθ Πα 45,5
Βααλάθ Πα 45,5
Βααλιά Πα 5,5
Βααλίμ Κρ 2,25· 4,1· 10,1· 13,1· 6· Δδ 16,3· 23,13· Βα 46,2· 58,4· Πα 72,8· Πα 85,4· 5· Ὡσ 2,19· 23· 24· 13,2
Βαανά Ἀν 3,3· 33,8
Βαανί Ἀν 20,9
Βαάς Βα 12,8
Βαασά Βα 35,9· 10· 14· 16· 18· 36,3· 5· 37,1· 3· 5· 6· 7· 8· 9· 38,1· 4· 52,7· 78,9· Πα 58,4· 6· 7· Ἰε 46,7
Βαβαΐ Ἀν 3,13
Βαβί Ἀν 20,10· 27,12
Βαβυλών Βα 107,1· 10· 116,1· 5· 8· 9· 124,4· 11· 125,4· 5· 6· 7· 10· 11· 12· 126,4· 5· 12· 126,13· 127,1· 4· 6· 11· 12· 128,1· 2· 5· Πα 94,4· 95,2· 96,9· 11· Αἰ 1,1· 2,14· 16· 20· 26· 27· 56· 57· 3,1· 11· 34· 4,1· 33· 34· 5,9· Ἀν 2,7· 3,1· 13,10· 16· 14,1· 8· 17,5· 9· 18,7· 20,1· 50,7· Ψα 86,4· 135,1· 9· Ἠσ 13,8· 14,26· 36· 60· 20,9· 48,2· 56,4· Μχ 6,13· 16· Ἰε 19,3· 21,1· 25,5· 6· 8· 28,1· 3· 29,1· 2· 3· 6· 30,5· 6· 7· 8· 9· 10· 14· 16· 31,2· 4· 6· 11· 15· 32,1· 3· 4· 8· 33,17· 34,2· 12· 38,1· 2· 4· 5· 6· 33· 44· 40,1· 3· 4· 42,1· 4· 5· 43,1· 4· 7· 45,3· 48,4· 50,3· 51,4· 52,2· 53,34· 84,6· 97,2· 4· 99,2· 13· 15· 22· 23· 28· 100,3· 4· 100,11· 12· 101,4· 5· 16· 21· 24· 102,1· 102,2· 3· 9· 11· 13· 15· 19· 20· 21· 103,5· 6· 7· 10· 13· 14· 16· 21· 16· 27· 29· 35· 37· 38· 40· 45· 104,6· 108,1 Ἐπ 1,2· 3· 10· 13· 14· 15· 16· 22· Ἰζ 7,12· 17,2· 7· 18,12· 22,1· 4· 26,20· 26· 27,2· 32,7· 38,2· 4· 39,9· 40,5· 42,17· Βρ 1,1· 3· 11· 12· 14· Ζα 2,25· 78· 3,2
Βαβυλώνιοι Ἀν 9,5· Ἰζ 7,12
Βαγουέ Ἀν 3,3· 16· 20,13
Βαδεκάρ Βα 79,19
Βαθαρώθ Ἰη 38,2
Βαθουήλ Γε 37,2· 41,1· 11· 43,15· 48,2· 60,2· 6· 63,1
Βαθουήλ Ἰλ 1,1
Βακχίρ Νο 246,7
Βαλαάμ Νο 231,6· 10· 12-14· 17-19· 21· 23· 25· 26· 30· 32-37· 40-54· 64· 65· 68· 69· 83-90· 92· 105· 108· 112· 130· 238,9· 239,4· Δε 5,498· Ἰη 28,6· 52,13· Ἀν 50,2· Μχ 7,5

Βακβούκ Ἀν 3,45
Βαλαδάν Βα 116,1
Βαλάκ Γε 17,3· 9
Βαλάκ Νο 231,2· 5· 10· 14· 18-21· 23· 43-48· 50-52· 54· 57· 64· 65· 66· 68-70· 72· 83-88· 105· 108· 109· 130· Ἰη 52,13· Κρ 1,32· 14,37· Μχ 7,5
Βαλανάν Πα 31,5
Βάλανος ἡ Εὑρετή Κρ 10,10
Βάλανος Πένθους Γε 79,8
Βαλασάν Ἀν 3,3
Βαλδάδ Ἰβ 7,2· 11,1· 17,1· 23,1· 33,7
Βαλέ Νο 233,29· 30
Βαλεῖ Νο 233,29
Βαλλά Γε 17,2· 64,15· 66,3-5· 7· 81,8· 82,4· 85,3
Βαλούχ Ἀν 27,15
Βαλτάσαρ Αἰ 1,8· 2,29· 4,5· 6· 15· 17· 18· 19· 5,16
Βαλτάσαρ Αἰ 5,1· 2· 12· 30· 40· 41· Δα 1,1· 2,1
Βαμά Δδ 20,15· 16· 18· 24· 33· 22,11· 32· Πα 15,2· Ἰζ 19,27
Βαμώθ Νο 228,14· Ἰη 38,4· Δδ 29,1· Βαμὼθ Βάαλ Ἰη 28,3
Βαναά Δδ 69,2· 6· 11· Πα 4,38
Βαναΐας Νο 243,30· 31· Ἀν 22,5· 27,9· 14· 17· 18
Βαναΐας Δδ 77,4· 108,6· 8· 109,18· 24· 28· 110,1· 111,5· Βα 1,16· 3,5-7· 12· 13· 4,12· 7,3· Πα 4,19· 23· 24· 18,4· 29,7· 8· 31,12· 64,15
Βαναΐας Πα 4,40· 29,16
Βαναΐας Πα 4,45
Βαναΐας Πα 82,14· 90,12
Βαναΐας Ἰζ 6,47· 57
Βαναΐας Ἀν 43,10
Βαναῖ Βακάτ Ἰη 43,1
Βανθαναβρά Ἰη 29,4
Βανί Ἀν 27,17· 33,23· 25· 32
Βανουῖ Ἀν 3,12· 27,13· 14
Βαουρίμ Δδ 91,1· 95,4· 102,1· 112,12
Βαράδ Γε 22,9
Βαράκ Κρ 7,7· 10· 12· 13· 15· 17-20· 30· 35· 55· Δδ 23,15
Βαρακίμ Δδ 66,8
Βαραχίας Ἠσ 10,2
Βαραχίας Πα 78,15
Βαραχίας Ἀν 33,7· 39· 41,5
Βαρέκ Ἰη 38,4
Βαριά Νο 233,20
Βαριαῖ Νο 233,20
Βαρκούς Ἀν 3,45
Βαρούχ Ἰε 17,4· 5· 10· 18,2· 7-12· 20· 19,1· 6· 38,14· 15· 18· 51,4· 7· Βρ 1,1
Βαρούχ 3· Ἀν 33,27
Βαρσά Γε 17,2
Βαρωμί Πα 4,43
Βασαλώθ Ἀν 3,45
Βασάν Νο 230,1· 2· 241,33· Δε 1,3· 2,77· 79· 81· 87· 88· 91· 3,3· 4,5· 10,7· 17,33· Ἰη 16,8· 26,3· 30,2· 46,6· 84,8· Ἀν 45,35· Ψα 68,28· 133,11· 134,21· Ἠσ 3,14· Ἰε 80,1
Βασανί Ἰη 30,2
Βασανῖτις Ἰη 30,2· 3· 34,2· 45,5· 46,22· 49,9· Ἀμ 3,1· Μχ 10,3· Να 1,6· Ἰζ 33,5· Ζα 9,44
Βασελάν Ἰη 46,24
Βασές Δδ 28,7
Βασί Ἀν 3,45
‘Βασιλεὺς αὐτῶν’ Δδ 83,5· Βα 23,8· 25,9· Πα 20,3· Σφ 1,6· ‘Βασιλεὺς αὐτῆς’ Ὠσ 11,10· ‘Βασιλεὺς σου’ Ὠσ 15,21· ‘Βασιλεὺς’ Ἰε 38,41· ‘Βασιλεὺς Ἀρφάδ’ Βα 112,6· ‘Βασιλεὺς Ἡμάθ’ Βα 112,6· ‘Βασιλεὺς τῆς πόλεως Σεπφαρουαΐμ’ Βα 112,6· ‘Βασιλεὺς Ἰσραήλ’ Ὠσ 11,10· 12,11· 15,21· βλ. Βα 119,15
‘Βασίλισσα τοῦ Οὐρανοῦ’ Ἰε 53,18· 19· 20· 26
Βασού Ἀν 3,19
Βασουρώθ Βα 119,2· Πα 87,1
Βασωδίας Ἀν 33,10
Βαύξ Γε 37,2
Βαχίρ Δδ 20,1
Βεάν Νο 241,3
Βεγεθὼν Ἰη 43,1
Βεελαμὼν οἶκος Ἰη 28,3· Ἆσ 1,9
Βεελίμ Ἰζ 33,3
Βεελμεὼν Νο 242,2
Βεελσεπφών Νο 36,1· 12· 243,7
Βεελφεγώρ Νο 232,3· 5· Δε 2,109· Ψα 105,28· Ὠσ 10,2
Βεζέκ Κρ 1,4· 5
Βεήρ Κρ 10,25
Βεηρί Ὠσ 1,1
Βεθαγγάν Βα 79,24
Βεθαγλά Ἰη 32,7
Βεθακάδ Βα 82,2· 4
Βεθανάθ Κρ 2,7
Βεθάρ Δδ 89,19
Βεθάραβα Ἰη 32,7· 37,7· 39,2
Βεθαράμ Ἰη 29,4
Βεθαράν Νο 242,1
Βεθασιμώθ Ἰη 28,4
Βεθαχαρμά Ἰε 72,2
Βεθεγενέθ Ἰη 41,3
Βεθεώρ Δδ 24,2

Βεθήλ Γε 13,4· 15,3· 79,1· 3· 6· 8· 80,7· 81,1· Ἰη 12,3· 13,9· 26,7· 33,2· Κρ 2,12· 7,6· 1,26· Βε 8,1· 10· 9,3· 10,2· 11,5· Δδ 18,2· 20,40· 27,4· Βα 29,6· 7· 9· 10· 30,1· 5· 13· 31,1· 22· 60,2· 3· 4· 62,1· 84,2· 107,7· 119,5· 19· 23· 26· Πα 55,27· Ἀν 3,30· Ἄσ 5,4· Ἀμ 2,15· 3,4· 4,5· 6· 5,11· 16· Ἰε 82,21· Βεθὴλ Βερίθ Κρ 10,55· 62
Βεθηλίτης Βα 42,7
Βεθηρὰ Κρ 9,75· 76
Βεθλαέμ Ἀν 3,23
Βεθλεέμ Κρ 15,1· 3
Βεθμάν Ἰη 39,5
Βεθμαχά Δδ 107,1· 3
Βεθμαχερέβ Ἰη 38,2
Βεθόκ Ἰη 41,2
Βεθραάμ Δδ 79,9· 12
Βεθσαμὺς Ἰη 39,3· 40,2· 42,4· 46,13· Κρ 2,7· Δδ 14,13· 17-20· 23· 15,1· 3· Βα 94,1· 3· Πα 14,30· 32· 79,3
Βεθσαμυσίτης Δδ 14,29
Βεθσὰν Ἰη 34,15· 35,3· Κρ 1,32· Δδ 57,12· 14
Βεθσαρισά Βα 67,1
Βεθσούρ Δδ 56,36
Βεθσουρά Πα 52,7
Βεθσωβά Πα 45,2
Βεθφογώρ Ἰη 28,4
Βεθχόρ Δδ 17,7
Βεθών Ἰη 37,3
Βεθωρών Ἰη 33,2· 6· 37,4· 46,17· Δδ 27,33· Πα 74,17· Βεθωρὼν Ἄνω Πα 45,4· Βεθωρὼν Κάτω Πα 45,4
Βελαὰν Βα 36,3
Βελασὼρ Δδ 85,1
Βελγὰ Πα 23,27
Βελισσά Ἰε 44,2
Βὲλ Σατίν Νο 243,48
Βενιαμίν Γε 81,5· 82,3· 105,4· 108,11· 109,18· 110,1· 2· 111,6· 13· 112,14· 114,16· 18· 115,7· 125,42· Νο 1,2· * 173,14· 30· 175,16· 188,49· 196,11· 203,13· 233,29· 31· 246,6· Δε 8,2· 17,31· Ἰη 37,1· 11· 46,4· 9· 14· Κρ 1,25· 13,5· Βε 2,5-11,10· Δδ 20,1· 20· 27· 38· 21,6· 7· 27,4· 28· 29· 28,22· 43,3· 62,2· 63,5· 18· 26· 66,11· 12· 69,2· 3· 102,1· Βα 28,2· 3· 6· 35,18· Πα 4,39· 5,2· 12· 6,5· 10,9· 29,14· 30,12· 52,1· 3· 8· 10· 21· 56,10· 57,1· 2· 10· 12· 60,17· 81,48· 82,17· 88,2· 89,7· Ἀν 2,1· 7,1· 26,1· 27,15· 33,30· Ψα 68,33· 79,2· Ὠσ 6,2· Ἰε 1,1· 9,9· 27,2· 3· 36,2· 38,10· 52· 39,17· 72,1· Ἀδ 1,27
Βενίθ Βα 107,10
Βερζελλαῖ Ἀν 3,50
Βερζελλί Δδ 96,5· 104,1-4· 13· 112,10
Βερχίας Πα 5,3
Βεσελεήλ Νο 87,1· 100,1· 101,1· 2· 102,3· 103,1· Πα 35,5· Ἀν 27,14
Βεσεμιίν Ἰη 42,1
Βεώρ Νο 231,6· 92· 112· 238,9· Δε 5,498· Ἰη 28,6· Μχ 7,5
Βεώχ Γε 55,1
Βηθάκ Ἰαρίμ Ἀν 33,20
Βηθλεέμ Δν 2,1· 2· 4· Βε 1,1· 2· 3,4· Ῥθ 1,1· 2· 2,17· 3,1· 5· 4,4· 9,16· Δδ 30,2· 6· 38,14· 39,7· 63,27· Πα 4,10-12· 29· 52,7· Μχ 6,23· Ἰε 48,3
Βηθλεεμίτης Δδ 31,6
Βηθμααλὼν Κρ 10,10· 24
Βηθσεεδὰ Γαραγαθά Κρ 9,73
Βηθσούρ Ἀν 33,22
Βήλ Ἡσ 54,1
Βῆλος ἡ ἀπτόητος Ἰε 99,2
Βηρσαβεέ Ἰη 38,2· Βε 6,1· Δδ 9,26· 19,2· 56,38· 65,10· 74,25· 94,16· Βα 48,4· 87,2· 119,11· Πα 10,2· 63,5· 72,1· 81,5· Ἀμ 5,39
Βηρσαβεέ Δδ 80,4· 82,13· 109,1· 6· 7· 20· 23· Βα 1,2· 6-8
Βηρσαφής Ἰη 40,1
Βηρώθ Ἰη 66,17· Δδ 69,3· Ἀν 3,27
Βηρωθαῖος, -οι Δδ 69,2· 3· 11
Βηρωθί Πα 4,58
Βιβλίον Πα 88,10· 91,2· 92,11· Βρ 1,3· Βιβλίον τῆς Διαθήκης Νο 63,9· Βα 121,3· 122,1· Πα 89,3· Βιβλίον τοῦ Νόμου Βα 120,7· Πα 88,6· 7· Βιβλίον Νόμων Ἰη 52,32· Βιβλίον Μωϋσῆ Ἀν 50,1· Βιβλίον τοῦ Εὐθοῦς (τοῦ Δαυΐδ) Δδ 59,1· Βιβλίον τῆς ὨΙδῆς (τοῦ Σαλωμών) Βα 14,20· Βιβλίον Ῥημάτων Σαλωμών Βα 26,1
Βίβλος Βρ 8,1· Βίβλος τοῦ Νόμου Ἰη 1,8· Πα 60,8· Βίβλος Μωϋσῆ Πα 90,15· Ἀν 15,6
Βίβλοι Δα 3,1
Βοκκί Ἀν 67,4
Βοόζ Ῥθ 4,1· 3-5· 8· 12· 15-17· 5,3· 8· 6,2· 7,2· 6· 12· 9,1-3· 7· 11· 12· 10,1
Βορρᾶς Ἡσ 14,48· 15,7
Βοσόρ Δε 3,3· Ἰη 45,5· 46,29· Δδ 56,11· 12· 26· Ἡσ 37,9· Ἰε 82,35· 121,1
Βοσόρα Ἰη 46,22
Βοτανίμ Ἰη 29,3
Βουά Ἀν 3,49

Βούβαστος Ἰζ 39,16
Βουζί Ἰζ 1,1
Βουθὰν Νο 243,6· 7
Βουκίας Πα 25,5· 17
Βουλά Ἰη 38,2
Βουνός Γε 72,49· 55· Βουνός Μαρτυρεῖ Γε 72,50· Βουνὸς τῆς Μαρτυρίας Γε 72,48· Βουνὸς Μάρτυς Γε 72,48· Βουνὸς τῶν Ἀκροβυστιῶν Ἰη 8,2
Βουνὰ Γαρήβ Ἰε 96,5
Βουνὸς (τοῦ Λιβάνου) Ἄσ 10,11
Βοχορί Δδ 105,9· 11· 106,3· 6· 13· 17· 107,13· 15
Βύβλιοι Ἰζ 33,11
Βωλά Ἰη 38,2
Βωμὸς τοῦ Ταφέθ Ἰε 74,8

Γαάλ Κρ 10,30· 32· 35· 36· 40· 42· 43· 46· 48
Γααλά Βα 88,4
Γαάς Ἰη 53,2· Κρ 2,23
Γαβαά Ἰη 46,14· Βε 2,3-6· 3,2· 6,6· 7· 13· 14· 7,2· 4· 6· 8,3-5· 9· 9,1-3· 6· 8· 9· 12· 16· Δδ 21,16· 22,5· 26,29· 27,4· 28· 29· 33· 28,7· 22· Βα 119,11· Βα 35,18· Πα 58,7· Ἀν 3,28· Ζα 15,16
Γαβαάθ Ἀμωρά Κρ 9,41
Γαβαθίτης Πα 5,2
Γαβαθών Βα 36,3· 39,1· 4
Γαβαών Ἰη 16,1· 17· 29· 17,2· 3· 5-7· 13· 16· 17· 20,4· Δδ 63,1· 2· 7· 17· 68,4· 73,13· 106,7· Βα 5,2· 19,2· 35,2· Πα 8,13· 11,32· 15,2· 35,3· 12· Ἀν 33,11· Ἠσ 29,19· Ἰε 31,1· 47,2· 48,1
Γαβαωνίτης Πα 5,4· Ἀν 33,11
Γαβέρ Ἀν 3,22
Γαβηρώθ Ἰε 48,3
Γαβλὶ (Φιλιστιίμ) Ἰη 27,4
Γαβριήλ Δα 2,19· 3,28
Γάδ Γε 67,3· 82,5· 125,29· Νο 1,2· * 173,17· 31· 175,10· 188,31· 196,7· 203,16· 233,18· 19· Νο 241,1· 2· 5· 25· 29· 31· 33· 242,1· 243,44· 45· 245,15· Δε 2,90· 3,3· 8,3· 10,8· 17,35· Ἰη 2,3· 5,11· 26,4· 29,1· 6· 36,8· 45,5· 46,7· 30· 49,1· 50,1-5· 11· 23· 24· 26· 28· 29· Δδ 27,12· Πα 5,9· 30,14
Γάδ Δδ 42,7· Πα 11,3· 5· 8· 17· 18· 34,3· 81,24
Γαδαλίας Ἀν 27,2
Γαδαραθί Πα 5,5
Γαδγάδ Νο 243,31· 32
Γαδέρ Γε 81,1· Ἰη 26,7
Γαδεωνί Νο 173,14· 175,6· 188,49· 54· 196,11
Γαδηρώθ Πα 79,3
Γαδί Νο 203,12· Βα 84,8· 99,2· 100,1· Πα 5,7· 6,13· 28,9
Γαέρ Ἀν 3,45
Γάζα Ἰη 20,4· 24,3· 27,4· Κρ 1,22· 8,3· 18,90· 123· Δδ 14,26· Βα 108,9· Ἀμ 1,9· 11· Σφ 3,3· Ἰε 79,9· 85,13· Ζα 8,5· 6
Γαζαῖος, -οι Ἰη 27,3· Κρ 18,91
Γάζαρα Ἰη 33,6· 46,17
Γαζέμ Ἀν 3,45
Γαζέρ Ἰη 19,13· 26,7· 33,13· Κρ 2,3· Δδ 73,13
Γαζηρά Πα 8,13
Γαζουβά Βα 41,3· Πα 67,2
Γαθέθ Ἰη 46,14
Γαλαάδ Γε 72,5· 7· 11· 88,1· Νο 233,23· 24· 234,1· 241,1· 26· 29· 242,3· 4· 249,1· Δε 2,75· 87· 90· 91· 3,3· Ἰη 26,2· 3· 29,2· 30,3· 34,2· 7· 9· 45,5· 46,30· 50,1· 4· 5· 26· Κρ 9,43· 12,1· 2· 13,4· 14,1-3· 5· 6· 10-15· 43· 64-66· 68· 70· Βε 6,1· 10,10· 11· 13· 15· 17· Δδ 22,1· 27,12· 96,4· Βα 43,1· 56,3· 4· 7· 15· 18· 24· 57,1· 77,5· 78,1· 4· 16· 79,2· 84,8· 102,3· Πα 1,13· 14· 30,11· 61,7· 15· 19· 25· 62,1· 69,6· Ψα 60,7· Ἄσ 10,2· Ἀμ 1,5· Ὠσ 6,17· 15,6· Ἰε 75,36· 80,2· 83,3· 97,5· 98,16
Γαλααδί Νο 233,23· Πα 4,56
Γαλααδίτης, -αι Κρ 14,4· 57· 70· Δδ 96,5· 104,1· 112,10· Ἀν 3,50· Ἀμ 1,20
Γαλααδῖτις Ἰη 34,2· Δδ 57,13· 61,1· 2· 62,2· Πα 28,7· 61,3· 4· Μχ 10,3· Ἀδ 1,27· Ζα 9,38
Γαλγάλ Ὠσ 10,7
Γάλγαλα Ἰη 6,1· 2· 8,10· Ἰη 16,4· 17,7· 9· 11· 25,1· 27,5· 32,8· 50,2· 3· Κρ 2,2· 5,9· Δδ 18,2· 22,19· 20· 25,6· 26,4· 14· 28· 27,1· 8· 13· 14· 19· 24· 28· 101,12· 105,1· Βα 60,1· 66,1· Ἀμ 3,4· 4,5· Ἀμ 4,6· Ὠσ 4,19· Μχ 7,5
Γαλιλαία Ἰη 26,11· 45,4· 46,25· Βα 102,3· Ἠσ 11,18· Ἠσ 36,14· Ἰλ 4,4
Γαλιλώθ Ἰη 37,7
Γαλίμ Ἠσ 13,39
Γάμαλα Ἰη 46,14
Γαμαλί Νο 203,14
Γαμαλιήλ Νο 173,13· 175,15· 188,43· 48· 196,11
Γαμαρίας Ἰε 18,2· 4· 6· 19· Ἐπ 1,3
Γαμζώ Πα 79,3
Γαμούλ Πα 23,34
Γανηβάθ Βα 24,11· 12
Γαρήβ Πα 4,59
Γαριζίν Δε 5,208· 8,2· Ἰη 14,1· 6· Κρ 10,11
Γασίν Ἰη 37,5
Γαυλών Δε 3,3· Ἰη 45,5· 46,22
Γαυνί Νο 233,34
Γαφά Ἰε 115,7

Γέ Ἰη 12,3· 4· 6· 7· 13,1-3· 6· 9· 10· 12· 13· 18· 19· 22-24· 26· 28· 16,1· 17,1· 2· 26,7· Δδ 27,33· 63,17· Βα 79,24· Ἰε 83,7· Ἰζ 53,54· 61
Γεβάλ Δε 5,208· 6,5· 8,3· Ἰη 14,6· Ψα 82,7
Γὲ Βεελάν Ἰη 43,1
Γὲ Βελέμ Δδ 76,17· Βα 93,8
Γὲ βὲν Ἐννόμ πα 78,3· 85,7 βλ. καὶ Νάπη Ἐννόμ· Φάραγξ υἱοῦ Ἐννόμ. στὴν Κ.Δ. Γέεννα.
Γὲ Βερέ Ἰη 39,4
Γὲ Φαήλ Ἰη 39,5
Γεδεών Κρ 9,2· 4· 8· 11· 13· 17· 19· 22· 26· 28· 33· 35· 38· 42· 45· 47· 50· 60· 63· 64· 68-70· 75· 78· 79· 83· 86· 88· 90· 92· 94· 98· 101-104· 107-109· 111· 113· 10,1
Γεδήλ Ἀν 3,46
Γεδσών Νο 178,4· 5· 9-11· 181,25· 27· 29· 31· 39· 41· 187,6· 196,8· 233,41· Ἰη 46,6· 21· 26· Πα 13,7· 22,5· 88,6
Γεδσωνί Νο 233,41· Πα 33,10· 80,11
Γεδώρ Πα 5,6· 56,17· 19
Γεδωρίτης Πα 31,5
Γέθ Ἰη 24,3· Δδ 13,13· 14,26· 32,4· 33,26· 27· 53,4· 6· 15· 16· 56,37· 59,4· 89,9· Βα 4,5-7· 88,1· Πα 9,1· 3· 5· 8· 17,1· 52,7· 75,6· Ἀμ 4,34· 35· Μχ 2,1· 5
Γεθαῖος, -οι Ἰη 27,3· Δδ 13,12· 15· 74,13· 14· 89,9· 10· 16· 97,2· Πα 9,4· 12,16
Γεθάν Βε 9,19· Βα 9,3
Γεθβώρ Ἰη 40,2
Γεθεδάν Ἰη 46,18
Γεθθαῖμ Δδ 29,17· 69,3
Γὲθ Ῥεμμών Ἰη 43,1· 46,19
Γεθχοφέρ Βα 96,4
Γελά Ἰη 46,13
Γελὰμ Σούρ Δδ 53,11
Γελβουέ Δδ 54,6· 57,1· 10· 58,6· 59,6· Πα 1,1· 10
Γελμὼν Δεβλαθαῖμ Νο 243,45· 46
Γελμωναῖος Δδ 88,13
Γελωνί Πα 4,52
Γελωραῖ Πα 4,58
Γεμώλ Ἰε 82,34
Γενουνίτης Πα 4,45
Γέραρα Γε 32,1· 3· 50,2· 8· 51,4· 53,3· 6· 7· 54,5· 6
Γεργεσαῖος, -οι Γε 20,20· Νο 8,10· 19· 33,3· 62,6· 13· 93,2· 96,14· Δε 5,66· 425· Ἰη 4,10· 15,1· 52,15· Ἀν 45,15
Γεσέμ Γε 114,14· 119,9· 120,2· 8· 9· 123,1· 128,7· Νο 19,5· 22,18
Γεσιὼν Γαβέρ Νο 243,34· 35· Δε 2,52· Πα 47,1· 66,2
Γεσύρ Δδ 64,5· 85,22· 24· 86,33· 87,8· 88,9
Γεσυρί Ἰη 26,3· 27,2· Δδ 53,10
Γηρά Κρ 5,5· Δδ 91,1· 102,1· 5· 112,12
Γηρσάμ Νο 6,11· 45,3
Γηρσὼν Ἀν 20,2
Γησάμ ὁ Ἀραβί Ἀν 32,1· 39,1· 3
Γιβίρ Ἠσ 13,40
Γιγάντων γῆ Ἰη 32,9
Γιεζί Βα 65,6· 8· 9· 21· 22· 25· 27· 33· 66,8· 69,1· 2· 4· 7· 74,4· 6
Γιὼν Δδ 109,25· 110,2· 111,6· Πα 84,8
Γιὼν Ἰε 2,27
Γοδολίας Σφ 1,1
Γοδολίας Πα 25,4· 29
Γοδολίας Ἰε 35,1
Γοδολίας Βα 128,1· 2· 4· 6· Ἰε 14,4· 18,19· 40,5· 42,5· 7· 43,1-3· 7· 8· 44,2· 3· 5· 45,1· 3· 46,1· 3· 8· 48,4· 51,7
Γοδολαθί Πα 25,5· 33
Γοθολία Βα 77,3· 85,1· 3· 4· 86,12· 14· 23· Πα 69,3· 70,1· 3· 4· 71,19· 21· 31· 72,8
Γοθονιήλ Κρ 1,14-16· 4,4· 6
Γοθονιήλ Πα 29,17
Γολιάθ Δδ 32,4· 33,13· 41,13· 43,8· Πα 9,4
Γομέρ Ὠσ 1,4
Γομέρ Ἰζ 53,4
Γόμορρα Γε 15,10· 17,2· 9· 11· 12· 27,1· 4· 30,1· 32,2· Δε 10,28· 14,52· Ἀμ 3,13· Ἠσ 1,11· 12· 14,26· Σφ 3,13· Ἰε 63,12· 81,20· 101,11
Γοσόμ Ἰη 20,4· 23,1
Γουδιήλ Νο 203,10· 16
Γοφερά Δδ 27,32
Γραφή Πα 81,6· 32
Γώγ Νο 231,99· Ἀμ 5,1· Ἰζ 53,1· 2· 14· 21· 24· 34· 35· 41· 52-54· 61
Γωζάν Βα 105,8· 112,5
Γωῖμ Ἰη 26,11
Γωλά Δδ 88,13
Γωνάθ Βα 40,1· 2
Γωνία Ἀν 33,26· 27· 32

Δαβίρ Ἰη 19,17· 18· 24,2· 26,7· 29,3· 46,13· Κρ 1,13
Δαβιρώθ Ἰη 39,3
Δαβιρὼν Ἰη 40,1
Δαβρί Νο 169,2
Δαβὼν Ἰη 46,24
Δαγὼν Κρ 18,125· Δδ 13,1-3· 5-7· 10· Πα 1,12· Ἠσ 54,1

Δαήλ Νο 178,10
Δαθάν Νο 213,1· 11· 23· 25· Δε 5,181· Ψα 105,17
Δακέθ Ἰη 42,4
Δαλαΐας Ἀν 40,1· Ἰε 18,6
Δαλιδά Κρ 18,94· 98· 103· 105· 107· 109· 111· 116· 119· 121
Δαλιήλ Πα 4,68
Δαλουΐας Δδ 64,4· Ἀν 3,49
Δαμάν Ἰε 42,1
Δαμασκός (ὁ) Γε 20,3
Δαμασκός (ἡ) Γε 18,4· Δδ 76,7· 8· Βα 24,2· 35,12· 49,12· 54,21· 68,16· 75,1· 3· 96,7· 104,10· 11· 13· Πα 17,5· 6· 58,2· 73,12· 78,5· 79,8· Ἄσ 18,11· Ἀμ 1,4· 7· 4,31· 32· Ἠσ 10,4· 13,8· 16,1· 2· Σφ 3,13· Ἰε 86,3· 6· Ἰζ 33,24· Ζα 8,1
Δάν Γε 66,6· 82,4· 125,26· 27· Νο 1,2· * 87,5· 100,5· 102,4· 169,2· 173,15· 32· 175,18· 21· 188,55· 196,12· 203,14· 233,32· 33· 246,7· Δε 8,3· 17,33· Ἰη 43,1-3· 5· 46,5· 18· Κρ 2,8· 18,28· Δν 3,1-6,5· Βε 6,1· Δδ 9,26· 65,10· 74,25· 94,16· Βα 29,6· 7· 35,15· 84,2· Πα 10,2· 30,13· 58,5· 81,5· Ἀμ 5,39· Ἰε 75,27· 78,13
Δανί Κρ 18,12
Δανῖται Πα 6,11
Δανιήλ Αἰ 1,7-12· 19· 21· 23· 2,15-22· 26· 28-30· 54-58· 4,5· 16· 17· 5,16· 17· 22· 40· 6,2-4· 6,6· 12· 17· 18· 20-22· 24· 25· 27-29· 33· 35· 36· Ἰζ 13,2· 7· 34,5· Δα 1,1
Δανιήλ Ἀν 20,2
Δαρδά Βα 9,3
Δαρεῖος Αἰ 5,42· 6,1· 11· 31· 36· Ἀν 7,8· 11,4· 12,6· 13,1· 3· 14,1· 10· 19· 15,1-3· Δα 3,1· Ἀγ 1,1· 20· 2,1· 3,1· Ζα 1,1· 2,1· 4,1
Δαρκών Ἀν 3,46
Δαρόμ Ἰζ 31,1
Δαυαῖοι Ἀν 9,5
Δαυΐδ Ῥθ 10,6· Δδ 30,17-112,7· Βα 1,1· 15· 3,9· 11· 4,10· 11· 5,1· 5· 6· 14· 10,1· 2· 5· 9· 12,34· 15,2· 4· 6· 8· 16,3· 6· 7· 18,11· 19,4· 5· 23,6· 10· 13· 15· 16· 24,5· 13· 25,8· 10· 11· 13· 15· 27,19· 20· 23· 28,2· 29,3· 30,3· 33,8· 34,3-5· 35,3· 8· 76,4· 86,9· 93,3· 104,3· 106,19· 108,3· 115,6· 7· 117,10· 119,3· Πα 1,1-34,4· 35,1· 4· 8· 9· 37,3· 10· 15· 17· 20· 38,1· 40,1· 41,11· 13-15· 17· 42,5· 6· 8· 10· 43,7· 14· 44,8· 9· 46,3· 5· 51,20· 21· 25· 52,15· 16· 55,5· 6· 9· 57,24· 68,7· 16· 71,4· 15· 28· 74,39· 78,2· 80,2· 27· 30· 81,24· 26· 45· 84,10· 85,10· 87,2· 3· 90,4· 6· 19· Ἀν 6,7· 20,2· 21,7· 33,21· 22· 48,11· 12· 49,3· Ψα 18,54· 77,75· 88,3· 20· 35· 49· 120,6· 130,1· 10· 11· 19· 143,6· Ἄσ 10,7· Ἀμ 6,18· Ὠσ 3,6· Ἠσ 9,2· 12· 11,27· 15,26· 22,9· 23,8· 9· 30,1· 4· 61,6· Ἰε 7,12· 9,8· 19,4· 20,7· 34,14· 62,8· 89,7· Ἰζ 48,11· 14· 52,41· 42· 44· Ζα 12,13· 15· 17· 21· 13,1
Δεβά Ἰη 46,23
Δεβηλαΐμ Ὠσ 1,4
Δεβλαθά Βα 123,3· 126,12· 127,11· 12· Πα 93,4· Ἰζ 4,14
Δεβλαθαΐμ Ἰε 82,34
Δεβών Νο 229,14· 241,3· 242,1· Ἰη 28,3· Ἠσ 15,10· Ἰε 82,27· 34· Δεβὼν Γάδ Νο 243,44· 45
Δεβώρα Γε 79,8
Δεβώρα Κρ 7,5· 7· 12· 13· 17· 35· 46· 54
Δεδάν Ἠσ 21,3· Ἰε 79,11· 81,4· Ἰζ 33,26· 53,12
Δεῖρά Αἰ 3,1
Δεκμών Ἰη 46,29
Δεμνά Ἰη 46,28
Δευτέρα (=Μασενά=Μισνά=πόλις - προσθήκη στὴν Ἰερουσαλήμ) Σφ 2,4
Δευτερονόμιον Δε 5,352· Ἰη 14,4
Δεφρωνά Νο 245,10
Δηλανάθ Ἰη 34,10
Διαθήκη Βα 120,6· 7· Πα 14,9· 57,16· 89,6· Ἰε 99,8· Διαθήκη Καινή Ἰε 95,1
Διακοπαί Δδ 73,5· 6· Πα 8,7
Διακοπὴ Ὀζὰ Δδ 74,11· Πα 12,14
Διαπίπτων Ἰε 24,15· Διαπίπτουσα Ἰε 24,14
Διάπτωσις Ἰε 24,7· 16
Δίκη Ἰλ 3,14
Δίνα Γε 68,11· 78,1· 3· 5· 16· 32-34
Διναῖοι Ἀν 9,5
Διόσπολις Ἰζ 39,14· 15
Δρῦς Μαμβρή 16,5· 18,2· 26,1
Δρῦς Πλεονεκτούντων Κρ 7,14
Δυσμαί Ἰζ 33,12· Μα 2,12
Δωδαΐ Πα 4,4
Δωδάμ Ἰη 42,1
Δωδίας Πα 29,6· 66,3
Δωδωέ Πα 4,29
Δωήκ Δδ 41,11· 43,6· 19· 20· 24
Δωθαΐμ Γε 87,7· 8· Βα 71,8
Δωμανά Κρ 2,4
Δώρ Ἰη 26,11· 34,15· Κρ 1,32· 2,5

Ἐβὲλ Χαρμίρ Κρ 14,46
Ἔβερ Γε 10,6-9
Ἐβλαζέρ Βα 107,12

Ἑβραῖος, -οι Γε 18,1 (περάτης)· 95,10· 13· 97,17· 99,6· 111,10· Νο 3,8· 4,8· 5,2· 5,4· 8,21· 11,3· 16,3· 20,1· 22,2· 23,4· 53,1· 231,128· Δε 5,293· 10,12· 17· Δδ 27,35· 28,14· 32,9· Ἰε 33,2· 7· Ἑβραῖαι Νο 3,1· 2· 5· 4,9· Δε 5,293· Ἰε 33,2
Ἐβρωνά Νο 243,33· 34
Ἐγγαδί Δδ 48,1· 2· Ἄσ 3,12
Ἐγλά Νο 249,14· Ἰη 34,4
Ἐγλά Δδ 64,6
Ἐγλί Νο 246,7
Ἐγλώμ Κρ 5,2· 4· 6· 8· 11· 12
Ἐδδεκέλ Δα 4,5
Ἐδεϊά Βα 119,2· Πα 87,1
Ἐδέμ Γε 2,2
Ἐδέμ Βα 112,5
Ἐδέν Νο 233,26
Ἐδενέ Ἀν 27,14
Ἐδενί Νο 233,26
Ἐδνά Πα 5,23
Ἔδνας Πα 60,11
Ἐδραΐμ Νο 230,2· Δε 1,3· 2,77· 87· Ἰη 16,8· 26,3· 30,3
Ἐδώμ Γε 74,1· * Νο 38,23· 224,1· 7· 9· 10· 225,2· 227,1· 231,118· 243,37· 245,3· Κρ 7,40· 14,23· 26· Δδ 24,2· Βα 24,5· 17· 63,10· 15· 24· 32· 76,5-7· 93,8· Πα 68,8· 10· 11· Ψα 135,8· Θρ 3,22· Ἰε 60,7· 121,1· Δα 4,82
Ἐζεκίας Βα 104,23· 108,1· 2· 109,1-5· 110,1· 3· 4· 10· 22-24· 27· 32· 111,1· 3· 7· 112,3· 7· 113,1· 115,1· 3· 5· 6· 8· 10· 116,1-5· 8· 10-12· 117,3· Πα 78,15· 79,15· 80,1· 18· 22· 30· 32· 40· 81,1· 27· 33· 36· 38· 41· 82,1· 8· 9· 12· 15· 25· 83,2· 6· 11· 13· 15· 16· 21· 23· 25· 28· 32· 33· 84,1· 2· 8-10· 85,3· Ὠσ 1,1· Μχ 1,1· Σφ 1,1· Ἰε 12,10· 12· 71,9
Ἐζεκιήλ Πα 23,32
Ἔζερ Ἰζ 6,47
Ἐζονίας Ἰε 43,2
Ἐζρικάν Πα 78,8
Ἐθέρ Ἰη 38,3
Ἐθί Πα 4,39
Ἐθὶ Γεθαῖος Δδ 89,10· 14-16· 97,2· 10· 98,8
Εἶδος Θεοῦ Γε 75,11
Εἴσοδος Ἡμάθ Ἰη 27,5
Ἐκγέ Ἰη 41,4
Ἐκεχάρ Ἀν 33,29
Ἐκκίς Πα 4,33· 29,11
Ἐλά Πα 4,38
Ἐλαάμ Πα 4,68
Ἐλάμ Γε 17,1· 10· Ἰε 79,13· 87,1-3· 7· 8· Ἰζ 43,11· Δα 2,2
Ἐλάμ Ἀν 3,9
Ἐλαμῖται Ἠσ 20,3· 22,6
Ἐλαναθάν Βα 125,2· Πα 95,1
Ἐλβών Ἰη 41,5
Ἐλδάδ Νο 200,30· 32· 246,6
Ἐλδαΐ Πα 78,15
Ἐλεάζαρ Νο 74,1· 147,7· 148,2· 149,1· 176,2· 5· 178,20· 181,19· 214,1· 4· 221,2-3· 225,4· 5· 7· 8· 232,7· 10· 233,1· 2· 44· 234,2· 235,6· 9· 11· 238,5· 13· 239,1· 10· 240,1· 4· 7· 18· 28· 31· 241,2· 28· 246,2· 249,1· Ἰη 31,2· 34,5· 44,1· 46,1· 50,4· 55,1· 3· Βε 8,12· Πα 23,2· 3· 5-8· 12· Ἀν 17,4
Ἐλεάζαρ Δδ 15,6
Ἐλεάζαρ Πα 4,4
Ἐλεάζαρ Ἀν 21,3· 22,5
Ἐλεάζαρ Ἀν 27,9
Ἐλεαλή Νο 241,3· 242,2· Ἠσ 15,13· 33· Ἰε 82,49
Ἐλεανάν Πα 4,29
Ἐλεανάν Πα 9,4
Ἐλεασά Ἰε 45,1· Ἐπ 1,3
Ἐλήλ Κρ 17,1· 3
Ἐλθουλά Ἰη 38,2
Ἐλιά Πα 5,6
Ἐλιά Ἀν 27,4
Ἐλιάβ Νο 87,5· 100,5· 101,1· 2· 102,4
Ἐλιάβ Νο 173,11· 175,6· 188,13· 18· 196,5
Ἐλιάβ Νο 213,1· 11· Δε 5,181
Ἐλιάβ Δδ 30,8· Πα 30,5· 52,16
Ἐλιάβ Πα 5,8
Ἐλιάβ (ἕτερος) Πα 5,8
Ἐλιάβ Δδ 80,4
Ἐλιάβ Βα 7,5
Ἐλιαβί Πα 23,23
Ἐλιαδά Πα 60,17
Ἐλιαθά Πα 25,5· 31
Ἐλιακίμ Βα 110,3· 17· 32· 111,2
Ἐλιακίμ Βα 123,4· Πα 93,6
Ἐλιανά Ἀν 20,3
Ἐλιαρέφ Βα 7,2
Ἐλιασίφ Ἀν 27,17
Ἐλιασού Πα 4,44
Ἐλιασούβ Ἀν 33,1· 27· 28· 50,5· 9· 52,10
Ἐλιέ Πα 4,57
Ἐλιέζερ Γε 20,3
Ἐλιέζερ Νο 45,4
Ἐλιέζερ Πα 5,8
Ἐλιέζερ Πα 30,2

Ἐλιέζερ Πα 66,3
Ἐλιέζερ Ἀν 27,2
Ἐλιέζερ Ἀν 27,6
Ἐλιέζερ Ἀν 27,15
Ἐλιήλ Πα 4,68· 13,9
Ἐλιήλ Πα 13,11
Ἐλιήλ Πα 82,14
Ἐλικά Πα 4,31
Ἐλιμέλεχ Ἰη 41,2
Ἐλιμέλεχ Ῥθ 1,2· 3· 4,1· 3· 9,3· 12
Ἐλιμούθ Πα 5,23
Ἐλιού Πα 26,5
Ἐλισάβ Ἀν 27,7
Ἐλισαΐ Ἰζ 33,8
Ἐλισαιέ Βα 49,13· 14· 50,1· 4· 60,1-7· 10· 1114· · 16-19· 22· 24· 61,1· 63,14· 16· 18· 64,1· 2· 9· 65,1· 10· 12· 21· 22· 25· 26· 29· 30· 33· 34· 66,1· 2· 8· 68,11· 13· 14· 19· 21· 23· 29· 69,1· 7· 8· 70,1· 71,2· 3· 6· 9-12· 14-16· 72,9· 10· 18· 20· 22· 73,22-24· 74,1· 2· 74,4-6· 75,1· 3· 5· 9· 10· 78,1· 91,1· 3· 4-6· 9-11
Ἐλισαμά Νο 173,12· 175,14· 188,37· 42· 196,10
Ἐλισαμά Πα 60,8
Ἐλισαμά Ἰε 18,6· 13· 14
Ἐλισαμά Βα 128,6
Ἐλισάφ Νο 173,17· 175,10· 188,31· 36· 196,7
Ἐλισάφ Νο 178,10
Ἐλισαφάν Νο 147,4· 178,13
Ἐλισαφάν Νο 246,10
Ἐλισαφάν Πα 13,8
Ἐλισαφάν Πα 71,1
Ἐλισαφάν Πα 80,12
Ἐλισούβ Ἀν 25,10· 27,11
Ἐλισούρ Νο 173,7· 175,8· 188,19· 188,24· 196,6
Ἐλιφάζ Ἰβ 7,2· 9,1· 15,1· 21,1· 33,1· 33,7
Ἐλιφαλάτ Πα 4,49
Ἐλιφαλάτ Ἀν 20,12
Ἐλιφαλάτ Ἀν 27,16
Ἐλιωναΐ Πα 26,3
Ἐλιωναΐ Ἀν 27,5
Ἐλιωναΐ Ἀν 27,11
Ἐλκανά Δδ 1,1· 5· 6· 9· 23· 2,1· 3· 6,3
Ἐλκανά Πα 5,6
Ἐλκανά Πα 78,8
Ἑλκωθαΐμ Ἰη 46,18
Ἐλλαβάθ Πα 26,5
Ἑλλάς Ἰζ 33,17
Ἐλλασάρ Γε 17,1· 10
Ἕλληνες Ἰλ 4,6· Δα 2,24· 4,26· 29· Ζα 9,9
Ἑλλής Πα 4,32
Ἐλνάθαν Ἰε 18,6· 19
Ἐλνάθαν Ἀν 21,3
Ἐλχά Δε 2,87
Ἐλωΐ Κρ 7,42
Ἐλών Γε 55,1
Ἐλών Ἰη 43,1· 6
Ἐλών Πα 4,36
Ἐμάκ Ἰη 28,4
Ἐμὲκ Βεθαράμ Ἰη 29,4
Ἐμεμαών Ἰη 41,5
Ἐμήρ Πα 23,28
Ἐμήρ Ἰε 25,1
Ἐμήρ Ἀν 3,39
Ἐμήρ Ἀν 3,48
Ἐμήρ Ἀν 27,3
Ἐμήρ Ἀν 33,36
Ἐμιούδ Νο 173,12· 175,14· 188,37· 42· 196,10
Ἐμιούδ Νο 246,5
Ἐμιούδ Δδ 85,22
Ἐμμάθ Ἰη 46,25
Ἐμμανουήλ Ἠσ 9,14
Ἐμμώρ Γε 77,4· 78,2· 4· 5· 7· 10· 16· 21· 24· 31· 33
Ἐμμώρ Κρ 10,33
Ἐμπυρισμός Νο 199,4· Δε 5,146
Ἐνάθ Θαβώρ Ἰη 42,2
Ἐνὰκ - Ἐνακίμ Νο 203,26· 204,5· Δε 5,121· Ἰη 24,1· 3· 258,10· 13· 46,10· Κρ 1,12· 24· Βα 35,17· Μχ 2,1· Ἰε 83,9· 85,13
Ἐννόμ Ἰη 37,6· Βα 119,14· Πα 78,3· 85,7· Ἰε 24,7· 38,41· 74,5· 8
Ἐνώς Γε 5,3· 6,8· 9· 11-13
Ἐνώχ Γε 6,20· 21· 23· 24· 25· 26
Ἐνώχ Νο 233,6
Ἐξελεκέθ Ἰη 41,2
Ἐπάνω Διακοπαί Δδ 73,5· 6· Πα 8,6
Ἐπαύλεις Μαχίρ Νο 242,5
Ἐρεμών Ἰη 38,3
Ἐρεώ Κρ 2,5
Ἐρμά Δε 2,42· Ἰη 38,2
Ἑρμάθ Ἰη 26,7
Ἑρμάν Νο 207,8
Ἑρμών Δε 2,86· 4,7· Ἰη 21,3· 23,2· 26,1· 3· 27,5· Κρ 3,12· 10,57· Ψα 88,12· 131,3· Ἆσ 11,3· Ἑρμωνιίμ Ψα 43,8
Ἐρυθρὰ Θάλασσα Νο 23,28· 35,3· 38,6· 62,16· Δε 2,36· 45· Ἰη 3,11· 6,5· Ψα 105,7· 9· 134,13
Ἐρχί Πα 4,54
Ἐρώκ Ἰη 33,6

Ἐρωμάφ Ἀν 33,15
Ἔσδρας Ἀν 17,2· 5· 10· 18,1· 2· 15· 21· 19,1· 25,1· 3· 9· 10· 26,3· 11· 43,3· 4· 7· 8· 9· 11· 12· 44,1· 5· 45,9· 48,9
Ἐσδρί Πα 31,3
Ἐσεβών Νο 229,6· 7· 9· 10· 14· 230,4· 241,3· 242,2· Δε 1,3· 2,61· 64· 69· 70· 71· 78· 83· 4,4· 10,7· Ἰη 26,2· 3· 28,3· 29,3· 4· 46,30· Κρ 14,28· 39· Ἀν 45,35· Ἄσ 18,10· Ἠσ 15,13· 30· 33· Ἰε 82,3· 49· 83,7
Ἐσεδὲκ Γωλά Ἰη 39,2
Ἐσελίας Βα 120,1· Πα 88,1
Ἐσθαόλ Κρ 18,28· 137· Δν 3,3· 4,3· 5,3
Ἐσθιέ Δδ 56,36
Ἐσιμώθ Νο 243,48
Ἕσπερος Ἰβ 12,8· 27,31
Ἐσριά Ἀν 17,3
Ἐσριήλ Νο 233,24
Ἐσριήλ Ἰε 18,20
Ἐσριηλί Νο 233,24
Ἐσχώλ Γε 18,2· 19,9
Ἐτεβαθά Νο 243,32· 33
Εὔα Γε 4,1· 5,1
Εὐαῖος, -οι Γε 20,20· 78,2· Νο 8,10· 19· 33,3· 62,13· 62,6· 93,2· 96,14· 204,5· Δε 5,66· 425· Ἰη 4,10· 15,1· 21,3· 26,6· 27,3· 52,15· Κρ 3,12· 14· Βα 107,12· Πα 45,7· Ἀν 45,15· Ἠσ 17,1
Εὐάρων Ἀν 33,11
Εὐδοκία Ἄσ 16,6
Εὐζαΐ Ἀν 33,32
Εὐί Ἰη 28,5
Εὐί Ἀν 21,1· 7· 23,3
Εὐιλάτ Δδ 25,10
Εὐίν Νο 238,8
Εὐρυχωρία Γε 53,9
Εὐφράτης Γε 20,19· Νο 62,16· Δε 2,2· 5,202· Ἰη 1,4· Δδ 76,4· Βα 122,11· Πα 17,3· 92,1· Ἰε 7,3· 4-6· 29,5· 98,7· 15
Ἐφερμέμ Δδ 32,1
Ἐφρά Βα 7,5
Ἐφραθά Γε 81,2· 6· 124,7· Κρ 9,107· 10,8· Ῥθ 9,16· Ψα 130,6· Μχ 6,23· Ἀδ 1,28· Ἐφραθὰ Ἀβιεσδρί Κρ 9,1· 19· 113
Ἐφραθαῖοι Ῥθ 1,2
Ἐφραθί Βα 25,1
Ἐφραθίτης Κρ 14,68
Ἐφραΐμ Γε 103,3· 124,1· 5· 15· 16· 19· 20· 24· 130,3· * Νο 173,12· 28· 175,14· 17· 188,37· 196,10· 203,11· 233,22· 26· 27· 246,9· Δε 17,30· Ἰη 31,5· 33,4· 5· 11-13· 34,11-13· 35,2· 3· Ἰη 43,7· 45,4· 5· 46,16· 47,2· 53,2· 55,1· Κρ 2,3· 23· 4,58· 5,19· 7,6· 9,75· 76· 79· 80· 11,2· 13,5· 14,64-67· 69· 17,3· Δν 1,1· 2,3· 3,5· 5,3· Βε 1,1· 3,2· 4· Δδ 1,1· 20,4· 28,30· 29,2· 62,2· 85,1· 97,12· 107,13· Βα 26,4· 29,1· 69,4· 94,4· Πα 6,6· 29,12· 16· 30,9· 55,4· 57,10· 12· 60,2· 63,5· 74,9· 13· 33· 78,8· 15· 81,1· 14· 15· 32· 48· 87,8· 88,2· Ψα 60,7· 77,12· 72· 79,2· Ἀμ 4,41· Ὠσ 4,22· 5,3· 5· 6,2· 4· 5· 6· 8· 13· 19· 21· 27· 7,1· 4· 8· 10· 9,3· 10· 10,3· 4· 5· 9· 11,9· 12,4· 5· 13,3· 6· 9· 10· 14,1· 3· Ὠσ 15,2· 9· 10· 24· 16,9· Ἠσ 9,2· 17· 12,2· 12,15· 13,59· 16,2· 28,1· 3· Μχ 6,22· Ἰε 70,20· 78,13· 92,7· 14· 94,6· 12· 97,5· Ἀδ 1,27· Ἰζ 48,2· 5· Ζα 9,3· 8· Ζα 9,32
Ἐφρών Γε 38,9· 11· 13· 15· 16· 17· 47,3· 49,2· 3· 126,2· 3· 14· Ἰη 32,10· Πα 55,27
Ἐχελά Δδ 47,2· 52,1
Ἐχθρία Γε 53,8
Ἐχοζόβ Ἰη 41,6
Ἐχράν Νο 173,16· 175,19· 188,61· 66· 196,13
Ἑωσφόρος (Αὐγερινός) Δδ 56,21· Ψα 108,4· Ἰβ 8,8· 13,8· 27,11

Ζαάμ Πα 52,16
Ζαβάδ Πα 29,8· Ἀν 27,11· 18
Ζαβαδίας Πα 5,6· 26,3· 29,9· Ἀν 20,7
Ζαβδί Πα 31,4
Ζαβδίας Πα 60,8· 63,16· Ἀν 27,3
Ζαβδιήλ Πα 29,4
Ζαβέδ Βα 88,4· Πα 73,16
Ζαβέτ Πα 4,61
Ζαβού Ἀν 27,12· 33,27
Ζαβούδ Ἀν 20,13
Ζαβούθ Βα 7,4
Ζαβουλών Γε 68,10· 82,2· 125,21· Νο 1,2· * 173,11· 27· 175,6· 188,13· 196,5· 203,10· 233,16· 17· 246,10· Δε 8,3· 17,22· Ἰη 39,1· 6· 41,4· 42,3· 46,7· 28· Κρ 2,4· 7,8· 13· 9,34· 16,2· Πα 6,9· 17· 30,7· 81,14· 15· 81,32· Ψα 68,33· Ἠσ 11,18
Ζαβουλωνίτης Κρ 16,1· 2
Ζαδάβ Ἀν 27,16
Ζαδαΐας Πα 30,11
Ζαθόης Ἀν 20,4
Ζαθουά Ἀν 27,11
Ζακχού Ἀν 3,11
Ζακχούρ Ἀν 33,3· 50,17
Ζαμβρί Νο 232,14· Μχ 8,8
Ζαμβρί Ἰη 12,2· 24· 25

Ζαμβρί Βα 38,2· 3· 39,1· 2· 5· 7· 80,2
Ζαμβρί Πα 80,12
Ζανώ Ἀν 33,19
Ζαρά Γε 93,6· Νο 233,8· Ἰη 12,2· 25· 31· 50,10
Ζαραΐ Νο 233,11· Ἰη 12,24· Πα 29,13· 15· Ἀν 17,4
Ζαρέ Πα 56,11
Ζαρέτ Δε 2,54· 55
Ζαρί Πα 60,16
Ζαρίτης Βα 9,3
Ζατθουά Ἀθ 3,10
Ζαχαρίας Βα 96,8· 98,1· 4· Πα 75,5
Ζαχαρίας Βα 108,2· Πα 80,1
Ζαχαρίας Πα 25,14
Ζαχαρίας Πα 26,3
Ζαχαρίας Πα 26,9
Ζαχαρίας Πα 25,3· 80,13
Ζαχαρίας Πα 60,7
Ζαχαρίας Πα 64,15
Ζαχαρίας Πα 68,2
Ζαχαρίας Πα 71,1
Ζαχαρίας Πα 88,6· 11
Ζαχαρίας ὁ προφήτης Ἀν 12,1· 15,2· Ζα 1,1
Ζαχαρίας Ἀν 21,3· 43,7
Ζαχαρίας Ἀν 20,2
Ζαχαρίας Ἀν 20,10
Ζαχαρίας Ἀν 27,10
Ζαχαρίας Ἠσ 10,2
Ζαχούρ Νο 203,6
Ζεβεέ Κρ 9,84-86· 89· 91· 94· 97· 100· 101· Ψα 82,11
Ζεβενάς Ἀν 27,68
Ζεβούλ Κρ 10,33· 35· 42· 44· 48
Ζελφά Γε 64,10· 67,1· 2· 4· 82,5· 85,3
Ζεμάθ Πα 80,11
Ζεχρί Πα 27,2
Ζεχρί Πα 30,2
Ζεχρί Πα 78,8
Ζεχωρά Βα 124,2· Πα 94,2
Ζήβ Κρ 9,77· 78· 81· Ψα 82,11
Ζηζά Πα 52,17
Ζίφ Δδ 46,1· 3· Πα 52,7
Ζιφαῖοι Δδ 47,1· 7
Ζόγορα Γε 15,10
Ζοόβ Νο 228,7
Ζοροβάβελ Ἀν 2,4· 2,7· 3,2· 5,2· 6,1· 7,2· 7,4· 12,2· 13,13· 15· Ἀγ 1,2· 15· 19· 22· 24· 42· 45· Ζα 2,56· 57· 58· 60
Ζωελεθί Δδ 108,7
Ζωή Γε 3,25
Ἠγαπημένος Δε 17,7· 41
Ἠδάν Ἀν 3,48
Ἠλά Δδ 41,13
Ἠλά Βα 37,8· 38,1· 4· 6· 102,5· 105,1· 108,1
Ἠλάθ Ἰη 26,8
Ἠλάμ Ἀν 3,34· 20,6· 25,3· 27,10
Ἠλαμάρ Ἀν 3,33
Ἠλασά Ἀν 27,5
Ἠλέησε Κύριος Ἰε 111,42
Ἠλί Δδ 1,4· 10· 14· 15· 16· 19· 2,7· 4,1· 5,1· 63· 7,1· 8,1· 9,1· 3· 6· 8· 11· 12· 18· 20· 21· 22· 24· 10,1· 10· 20· 11,2· 4· 5· 6· 7· 28,5· Βα 2,3
Ἠλίας Ἀν 27,10
Ἠλιού Δδ 1,1
Ἠλιού *(ὁ προφήτης)* Βα 43,1· 2· 4· 44,2· 4· 5· 8· 11· 13-15· 17· 18· 45,1· 2· 7-9· 13· 18-20· 46,1· 2· 5· 7· 12· 15· 18· 20· 21· 27· 31· 32· 47,1· 2· 4· 9· 48,1-3· 8· 49,1· 2· 10· 50,4· 5· 7· 52,1· 5· 14· 59,4· 7· 13· 14· 16· 19· 21· 24· 25· 27· 60,1· 2· 5· 7· 9· 10· 12· 13· 16· 17· 19· 63,14· 80,8· 81,14· 82,8· Πα 68,15· Μα 8,13
Ἡλίου Πόλις (Ἡλιούπολις) Γε 101,9· 103,1· Νο 2,6· Ἰε 52,7· Ἰζ 39,16
Ἡλὼν Μαωνενίμ Κρ 10,43
Ἡμάθ Νο 203,25· 245,9· Ἰη 27,5· Δδ 76,11· 85,22· Βα 18,8· 96,3· 7· 107,1· 11· 110,29· 123,3· 127,12· Πα 12,7· 17,9· 43,12· 45,3· 93,4· Ψα 73,14· Ἀμ 4,35· 51· 81,22· 82,2· 86,1· 101,18· Ζα 8,2
Ἡμεῖ Ἀν 3,46
Ἠναδάδ Ἀν 6,5· 33,25· 32
Ἤρ Γε 90,3· 6· 7· Νο 233,10
Ἤρ Νο 228,8
Ἠρά Ἀν 3,7
Ἠραέ Ἀν 41,5
Ἠράμ Ἀν 27,4· 15· 33,17
Ἠρέμ Ἀν 3,41
Ἡρώων Πόλις Γε 119,1· 2
Ἠσαΐας Βα 111,2· 7· 113,1· 115,1· 5· 8· 9· 11· 116,4· 8· 10· Πα 83,28· Ἠσ 1,1
Ἠσαῦ Γε 48,11· 12· 49,1-3· 5· 6· 8· 9· 55,1· 56,1· 5· 6· 11· 15· 19· 21· 22· 23· 24· 57,1· 3· 5· 8· 9· 10· 58,1-3· 5· 60,6· 61,1· 4· 63,1· 74,1· 2· 4· 5· 8· 12· 15· 19· 20· 22· 76,1· 5· 6· 10· 19· 20· 79,1· 7· 83,3· 84,1· 4· 231,118· Δε 2,47· 48· 52· 67· Ἰη 52,4· 5· Ἰε 81,8· Ἀδ 1,10· 12· 14· 25-27· 29· Μα 1,3
Ἠτάμ Κρ 18,17· 74

Θαβώρ Κρ 7,8· 15· 68· 9,97· Δδ 20,40· Ψα 88,12
Θαγλὰθ Φελασάρ Βα 102,3· 104,8· 11· Πα 79,6
Θαεσθέν Βα 112,5
Θαλαβίν Κρ 2,9
Θάλασσα.
1. *Θάλασσα ἡ Ἄραβα* Ἰη 4,17· 26,2· Βα 96,3. *Θάλασσα ἡ Ἁλυκή* Νο 245,4· 12· Ἰη 32,2· 5. *Θάλασσα τῶν Ἁλῶν* Ἰη 26,2· 37,9. *Θάλασσα ἡ Πρώτη* Ἰλ 3,3· Ζα 15,14. *Θάλασσα* Ἰη 32,9· 11· 37,4· Πα 64,2· Ἰε 81,28· 82,45. (=ἡ Νεκρὰ Θάλασσα).
2. *Θάλασσα Κενερέθ (=Γενησαρέτ)* Νο 245,11· Ἰη 26,2· 29,6· 42,4· Βα 35,15· *Θάλασσα* Ἰε 80,1 (ἡ Θάλασσα τῆς Τιβεριάδος).
3. *Θάλασσα Βααλγάδ* (ἡ βορειότατη λίμνη τοῦ Ἰσραήλ) Ἰη 23,2· 26,5.
4. *Θάλασσα Ζίφ* (Σουέζ) Κρ 14,22.
5. *Θάλασσα Ἐρυθρά* Νο 40,1· 205,30· 227,1· 243,10· 11· Δε 5,179· Ἰη 52,7· Ἀν 45,16· Ψα 105,22· 134,15.
6. *Θάλασσα ἡ Μεγάλη* Νο 249,7· 245,8· Ἰη 15,1· 27,9· 32,13· 51,6· Ψα 103,27· Δα 1,2· *Θάλασσα ἡ Εὐρύχωρος* Ψα 103,27. *Θάλασσα ἡ ἐπὶ Δυσμῶν* Δε 5,202. *Θάλασσα Αἰγύπτου* Ἠσ 13,62. *Θάλασσα Φιλιστιίμ* Νο 62,16. *Θάλασσα* Νο 245,6· 7· Δε 10,48· 17,23· Ἰη 7,1· 32,4· 33,2· 7· 10· 37,8· 41,6· 42,2· 3· 43,1· Ἠσ 13,35· Ἰζ 32,20· 33,1· 53,52· Βρ 7,2· Ζα 9,5· 15,16. (ἡ Μεσόγειος Θάλασσα).
7. *Θάλασσα ἡ Ἐσχάτη* ἢ *τὰ Ἔσχατα τῆς Θαλάσσης* Ἰη 1,4· Ψα 137,9· Ἰλ 3,3· Ζα 15,14. (=ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός).
Θαλί Ἀν 27,12
Θαλχά Ἰη 38,3
Θάμαρ Γε 90,6· 11· 13· 91,3· 92,1· 5· Ῥθ 9,17
Θαμασί Κρ 10,62· Δδ 80,27· Δδ 80,31
Θαμνά Γε 91,2-4· Πα 79,3
Θαμναθά Κρ 18,29· 31· 36· Ἰη 43,1
Θαμνασαράχ Ἰη 42,2· 47,4· 53,2· Κρ 2,23
Θαμνί Κρ 18,67· Βα 40,1-3
Θαμμούζ Ἰζ 6,13
Θαναεμέθ Ἰε 43,2
Θανάκ Κρ 1,32
Θαναμάθ Βα 128,3
Θανθαναῖ Ἀν 12,3· 13,1· 14,10· 15,1
Θάρα Γε 10,16-18· 11,1· 2· 5· 6· Ἰη 52,2
Θαρακά Βα 112,2
Θαργάλ Γε 17,1· 10
Θαρθάκ Βα 107,12
Θαρθάν Βα 110,1
Θαρσιλά Βα 99,9
Θαρσίς Βα 21,12· 21,13· Πα 49,10· 11· 66,1· 3· Ἰν 1,3· 4,3· Ψα 49,8· Ψα 71,10· Ἄσ 15,8· Ἠσ 73,19· Ἰε 59,7· 115,12· Ἰζ 1,14· 33,21· Δα 4,7
Θαφέθ Ἰη 34,11
Θαφθώθ Ἰη 34,10
Θεκεμίνα Βα 24,10-12
Θεκουέ Βα 120,16· Πα 88,18· Ἀν 26,10
Θεκωέ Δδ 86,2· Βα 22,7· Πα 52,7· 65,1· Ἀμ 1,1· Ἰε 72,2
Θεκωΐ Πα 4,33
Θεκωΐμ Ἀν 33,9· 34
Θεκωΐτης Πα 29,11
Θεκωῖτις Δδ 86,4· 10
Θελάμ Δδ 66,1
Θελαμί Νο 203,26
Θελαρησά Ἀν 3,48
Θελμελέχ Ἀν 3,48
Θεμά Ἀν 3,45
Θεμάν Ἰη 26,2· 27,4· Ἀμ 1,18· Ἠσ 21,4· Ἀβ 4,4· Ἰε 79,11· 81,2· 26· Ἀδ 1,13· Ἰζ 31,1· 17· Βρ 5,11· 12
Θεμανίτης Ἰβ 9,1· 15,1· 21,1· 33,1· 7
Θεμανοί Ἰβ 7,2· 10,18
Θεμμών Ἰη 46,25
Θεργαμά Ἰζ 33,18· 53,4
Θερσά Νο 249,14
Θερσά Ἰη 26,11· 33,7· 34,4· Βα 35,16· 37,1· 8· 38,1· 2· 39,1· 4· 40,4· 99,4
Θεσβίτης Βα 46,15· 18· 52,1· 59,4· 13· 80,8· Μα 8,13
Θεσβών Βα 43,1
Θηζίας Ἀν 47,5
Θημάρ Δδ 84,1· 3· 6· 8· 10-12· 15· 16· 23· 28· 30· 32· 85,15
Θηνασά Ἰη 33,8
Θιμάθ Δδ 56,37
Θόβελ Ἠσ 73,19· Ἰζ 43,14· 53,1· 2· 35
Θεοδμόρ Πα 49,3
Θοκέ Δδ 1,1
Θολμί Κρ 1,12· Δδ 64,5· 76,11· 12· 85,22· Πα 17,9· 10
Θρόνος τοῦ Ἄρχοντος Ἀν 33,11
Θυγάτηρ Αἰγύπτου Ἰε 98,28· 37· 101,15
Θυγάτηρ Χαλδαίων Ἰε 105,6
Θωλά Νο 233,14· Κρ 11,1
Θωλαῖ Νο 233,14

Θωσαΐ Πα 46,7

Ἰάαλ Δδ 29,6
Ἰαβίς Βε 10,10· 11· 13· 15· 17· Δδ 22,1· 2· 4· 6· 12· 13· 57,13-15· 61,1· 2· Βα 98,3· 6· 99,2· Πα 1,14· 15
Ἰαβνή Πα 75,6
Ἰαβόκ Γε 75,1· Νο 229,5· Δε 2,76· Ἰη 26,2· Κρ 14,19· 34
Ἰαδαΐ Πα 30,11· Ἀν 27,18
Ἰαδίας Πα 31,7
Ἰαδιήλ Πα 26,3
Ἰαζήλ Ἰη 40,1
Ἰαζήρ Νο 229,5· 16· 241,1· 3· 242,1· Ἰη 29,2· 46,29· 30· Πα 28,7· Ἡσ 15,31· 32· Ἰε 82,45
Ἰαζίας Ἀν 26,10· 27,9
Ἰαζίζ Πα 31,8· Ἰαζίας Ἀν 26,10· 27,9
Ἰαήλ Ἰη 41,5
Ἰαήλ Κρ 7,22· 24· 29· 31· 43· 62
Ἰαήλ (ὁ) Ἀν 27,18
Ἰαϊήλ Ἀν 27,10
Ἰαΐρ Ἰη 30,2
Ἰαΐρ Κρ 12,1-3
Ἰαΐρ Πα 9,4
Ἰακανά Ἰη 42,2
Ἰακὲφ Ζήφ Κρ 9,77
Ἰακίμ Πα 23,24
Ἰακώβ Γε 48,12· 49,1-3· 5· 7· 8· 56,6· 11· 15· 17· 19· 21· 22· 57,1· 7· 58,1· 2· 4· 59,2· 60,1· 6· 61,1· 3· 62,1· 10· 12· 14· 63,1· 3· 62,1· 10· 12· 14· 63,1· 5· 9· 12· 14· 17· 64,1· 6· 7· 9· 11· 14· 65,3· 66,1-5· 7· 67,1· 2· 4· 5· 7· 9· 69,2· 70,1· 5· 9· 15-17· 21· 23· 25· 71,1-4· 12· 72,1· 4· 6· 8-10· 12· 15· 17· 18· 21· 22· 26· 27· 41· 45· 46· 48· 49· 54· 57· 73,1· 2· 74,1· 2· 5-7· 9· 20· 22· 75,3· 4· 8· 10· 11· 14· 76,1· 2· 10· 77,1· 2· 78,1· 3· 5-9· 16· 22· 32· 34· 37· 79,1· 2· 4· 6· 8· 80,1· 2· 6· 7· 81,1· 7· 8· 82,1· 2· 6· 83,1· 3· 84,1· 85,1· 2· 5· 89,5· 105,1· 108,1· 11· 116,1· 2· 4· 117,2· 5· 6· 118,1· 3· 121,1-3· 5· 123,2· 124,1-3· 9· 125,1· 2· 11· 36· 44· 126,6· 130,4· Νο 1,1· 3· 7,3· 8,6· 16· 18· 31· 13,1· 6· 47,3· 50,2· 90,8· 93,1· 172,44· 231,58· 62· 76· 79· 80· 95· 116· 120· 241,10· Δε 2,3· 5,49· 126· 152· 10,14· 57· 14,14· 25· 17,6· 14· 44· 18,2· Ἰη 52,4· 5· 54,2· Δδ 23,10· Βα 92,2· 107,19· Ψα 14,9· 20,1· 22,24· 24,6· 45,5· 47,7· 48,4· 59,15· 74,11· 75,7· 76,16· 77,6· 25· 76· 78,7· 80,1· 4· 83,8· 84,1· 86,2· 93,7· 4· 98,4· 104,6· 10· 23· 112,1· 7· 130,2· 5· 133,4· 145,5· 147,8· Θρ 1,17· 2,2· 3· Ἀμ 2,14· 4,42· 5,2· 5· 19· 30· 6,15· Ὠσ 12,5· 14,5· 15,7· Ἡσ 3,2· 6· 11,5· 9· 12,1· 13,25· 27· 14,31· 32· 16,4· 27,7· 10· 31,9· 10· 40,23· 42,1· 11· 43,1· 44,1· 46,10· 47,1· 48,12· 20· 49,1· 3· 6· 50,27· 31· 51,6· 53,4· 54,4· 55,1· 56,1· 15· 65,2· 30· 66,33· 71,2· Μχ 1,6· 7· 3,9· 4,5· 5,1· 9· 10· 6,3· 31· 33· 10,14· Ἰε 2,13· 58,6· 59,18· 67,33· 77,13· 89,5· 91,2· 92,9· 93,4· 98,41· 42· 106,7· 10· 108,12· Ἀδ 1,14· 24· 25· Ἰζ 19,5· 36,10· 48,13· 54,76· Βρ 3,26· 7,9· 8,3· Μα 1,3· 4,3· 7,2
Ἰαλελήλ Πα 80,11
Ἰαμίν Νο 233,8· 20· Ἰη 34,10· Δδ 20,4
Ἰαμινί Νο 233,8· 20
Ἰαμιούδ Νο 246,13
Ἰαμούν Νο 233,12
Ἰαμουνί Νο 233,12
Ἰανήν Νο 228,14
Ἰανωκά Ἰη 33,8
Ἰαούς Πα 52,16
Ἰάρεδ Γε 6,17· 18· 20· 21· 22· Δδ 20,1
Ἰαρίβ Ἀν 21,3· 27,2
Ἰαριβί Πα 4,68
Ἰαρίμ Ἀν 33,20· Ὠσ 6,6· 11,8
Ἰαρίν Ἰη 16,17
Ἰασίβ Ἰη 34,10
Ἰασιήλ Πα 30,12
Ἰασίφ Ἰη 41,6
Ἰασόλ Ζα 15,8
Ἰασούβ Νο 233,14· Ἀν 27,13· Ἡσ 9,3
Ἰασουβί 233,14
Ἰασσά Νο 229,4· Δε 2,71· Ἰη 28,3· Κρ 14,31· Ἡσ 15,13· Ἰε 82,50
Ἰάφεθ Γε 7,6· 9,15
Ἰαχίν Νο 233,8
Ἰαχινί Νο 233,8
Ἰαχιράν Νο 233,29
Ἰαχιρανί Νο 233,29
Ἰαχούμ Βα 12,8
Ἰδιθούν Πα 25,1· 4· 8· 40,11· 80,13· 90,19
Ἰδουμαία Ἰη 32,1· Δδ 76,15· 17· 18· Βα 23,2· 24,4· 6· 93,13· Πα 17,11· 12· 47,1· 74,18· 26· Ψα 60,9· 10· Θρ 3,21· Ἀμ 1,10· 14· 16· 24· Ἡσ 13,61· Ἡσ 37,7· 9· Ἰε 30,2· 43,7· 79,9· 81,19· 25· 30· Ἰλ 4,19· Ἀδ 1,1· 12· Ἰζ 31,14· 16· 18· 19· 45,9· 30· Μα 1,4
Ἰδουμαῖος, -οι Δε 5,501· Δδ 76,18· Βα 24,4· 7· 104,7· Πα 17,13· 74,29· Πα 79,2· Ψα 82,6
Ἰεβαθά Ἰη 46,20
Ἰεβλαάμ Κρ 1,32· Βα 79,24

Ἰεβοσθέ Δδ 62,1· 3· 63,1· 5· 65,3· 5· 11· 66,5· 7· 69,1· 2· 4· 6· 8· 9· 17
Ἰεβούς Ἰη 32,9· 37,7· Βε 1,13· 2,1· Δδ 71,2· Πα 3,2
Ἰεβουσαῖος, -οι Γε 20,20· Νο 8,10· 19· 33,3· 62,6· 13· 93,2· 96,14· 204,5· Δε 5,66· 425· Ἰη 4,10· 15,1· 17,6· 21,3· 26,6· 32,16· 52,15· Κρ 1,25· 3,14· Δδ 71,1· Πα 3,1· 11,12· 17· 30· 38,1· 45,7· Ἀν 45,15· Ζα 8,11
Ἰεβουσί Βε 2,2· Ἀν 23,3· Κρ 9,90
Ἰεδαΐας Ἀν 33,15
Ἰεδεδί Δδ 82,14
Ἰεδία (ἡ) Βα 119,2· Πα 87,1
Ἰεδίας Πα 23,14
Ἰεδιήλ Πα 4,67
Ἰεδουά Ἀν 3,38
Ἰεδουράν Δδ 76,12· Πα 17,10
Ἰεζάβελ Βα 42,3· 45,4· 16· 46,3· 48,1· 2· 51,6· 8· 13· 17· 18· 52,9· 11· 58,2· 78,7· 10· 79,15· 80,1· 8· 9
Ἰεζεκιήλ Ἰζ 1,1
Ἰεζέρ Ἰη 34,3· Πα 25,5· 35
Ἰεζήλ Ἰη 34,3
Ἰεζιήλ Πα 5,5
Ἰεζονίας Βα 128,3
Ἰεζονίας Ἰε 43,3
Ἰεζονίας Ἰζ 6,9
Ἰεζονίας Ἰζ 6,47
Ἰεζραέλ Ἰη 35,3· Κρ 9,32· Δδ 51,5· 55,1· 78,2· Βα 47,8· 9· 52,9· 77,7· 8· 78,10· 17· 18· 79,1· 2· 4· 80,8· 9· 81,7· 9· 15· Πα 69,7· 8· Ὠσ 1,5· 6· 2,3· 28
Ἰεζραελίτης Βα 51,1· 7· 8· 18-20· 52,13· 79,14· 20· Ἰεζραελῖτις Δδ 53,5· 56,5· 60,3· 64,4
Ἰεήλ Ἀν 20,12
Ἰεήλ Ἀν 25,3
Ἰεηλά Ἀν 3,46
Ἰέθ Πα 88,6
Ἰεθαμά Πα 4,68
Ἰεθεβαάλ Βα 42,3
Ἰεθέρ Κρ 9,99
Ἰεθεραάμ Δδ 64,6
Ἰεθί Πα 5,8
Ἰεθνουήλ Πα 26,3
Ἰεθόρ Δδ 56,36
Ἰεθρί Πα 4,59
Ἰεϊήλ Ἀν 20,8
Ἰεϊήλ Ἀν 27,4
Ἰεϊήλ Πα 4,66
Ἰεϊήλ Πα 31,11
Ἰεϊήλ Πα 33,10
Ἰεϊήλ Πα 68,2
Ἰεϊήλ Πα 75,11
Ἰεϊήλ Πα 80,12· 13· 82,14· 90,11· 12
Ἰεϊήλ Ἀν 20,8
Ἰεϊήλ Ἀν 27,4
Ἰεκονάμ Ἰη 20,10
Ἰεκμάν Ἰη 39,2
Ἰελδάφ Γε 37,2
Ἰεμβλαά Βα 56,11· 12· Πα 61,11· 12
Ἰεμενί Κρ 5,5
Ἰεμενί Δδ 112,2
Ἰεμιναῖος Δδ 11,1
Ἰεμιναῖος Δδ 20,1· 27
Ἰεμινί Δδ 91,8· 102,1· 105,9
Ἰεμνά Πα 82,16
Ἱεράκων Πόλις Ἰη 43,1
Ἰεραμηλί Δδ 56,37
Ἰεραμί Ἀν 27,16
Ἰερεμεήλ Δδ 1,1
Ἰερεμεήλ Ἰε 18,20
Ἰερεμίας Πα 5,4
Ἰερεμίας Πα 5,8
Ἰερεμίας υἱὸς Χαβασίν Ἰε 14,3
Ἰερεμίας ὁ προφήτης Πα 92,8· 96,3· Ἀν 1,1· Ἰε 1,1· Ἐπ 1,1· Δα 3,2
Ἰερεμίας Βα 123,1· 126,2· Πα 93,2
Ἰερεμίας Ἀν 48,8
Ἰεριήλ Πα 64,18
Ἰεριμούθ Ἰη 17,4· 6· 18,8· 19,1· 2· 4· 6· 26,7· Δδ 56,38
Ἰεριμώθ Πα 5,5
Ἰεριμώθ Πα 52,16
Ἰεριμώθ Πα 25,5· 26· 30,8· 82,14
Ἰεριμώθ Πα 27,10
Ἰεριμώθ Ἀν 27,11
Ἰεριχώ Νο 231,1· 233,2· 44· 238,13· 243,47· 244,1· 245,16· 250,1· Δε 16,1· 18,1· 6· Ἰη 3,1-3· 4,17· 5,12· 6,1· 9,1· 10,1· 11,1· 2· 26· 13,2· 16,1· 17,2· 18,15· 19,6· 19· 26,7· 27,10· 30,5· 33,1· 9· 37,2· 5· 46,29· 52,15· Δδ 79,8· Βα 42,7· 60,5· 6· 19· 23· 126,10· Πα 19,8· 78,21· Ἀν 3,36· 33,3
Ἰεροβάαλ Κρ 9,31· 41· 110· 10,3-5· 8· 9· 20· 23· 28· 33· 70· Δδ 23,15· 80,27· 31· Ὠσ 12,9
Ἰεροβοάμ Βα 25,1· 3· 4· 6· 16· 26,4· 27,17· 28,1· 29,1· 2· 9· 30,1· 5· 8· 31,23· 25· 32,1· 7· 10· 14· 15· 33,12· 34,1· 6· 7· 35,1· 36,1· 7· 37,2· 4· 5· 10· 39,6· 40,7· 42,3· 52,7· 58,3· 63,3· 78,9· 84,1· 6· 89,2· 6· 90,2· 96,2· 98,2· 100,2· 101,2· 102,2·

106,19· 20· 119,19· 21· Πα 50,1· 51,2· 3· 14· 18· 52,5· 12· 13· 54,5· 55,1· 3· 5· 6· 10· 20· 23· 27· 28· 57,10
Ἰεροβοάμ (Β΄) Βα 94,8· 96,1· 6-8· 97,1· 98,1· Ἀμ 1,2· 5,10· 11· 14· Ὠσ 1,1
Ἰερουσά Βα 103,2· Πα 77,1
Ἰερουσαλήμ· πλειστάκις
Ἰεσβακά Πα 25,5· 28
Ἰεσβοάμ Πα 5,6
Ἰεσεβάαλ Πα 4,3
Ἰεσεβάαλ Πα 23,26
Ἰεσέρ Νο 233,34
Ἰεσερί Νο 233,34
Ἰεσίας ὁ προφήτης Πα 76,13
Ἰεσίας Ἀν 20,6
Ἰεσίας Ἀν 27,15
Ἰεσμεγά Δδ 53,14
Ἰεσού Νο 233,20
Ἰεσουΐ Νο 233,20
Ἰεσραέ Πα 29,10
Ἰεσρί Πα 25,4· 15
Ἰεσσαί Ῥθ 10,6· Δδ 30,2· 5· 7· 8· 11-15· 31,6-8· 10· 39,6· 12· 13· 43,3· 4· 7· 11· 50,15· 105,10· Βα 27,19· Πα 1,18· 5,17· 34,1· 51,20· 52,16· Ἠσ 13,43· 56
Ἰεσσεμούν Δδ 47,2· 7· 52,1
Ἰεσσιήλ Πα 4,68
Ἰετεβά Βα 118,2· Πα 86,1
Ἰετθί Πα 52,17
Ἰεφθάε Κρ 14,4-6· 8-17· 19· 21· 22· 42-45· 48· 57· 58· 60· 64· 70· Δδ 23,15
Ἰεφθαμαΐ Ἰη 42,1
Ἰεφοννή Νο 203,8· 205,7· 206,5· 12· 233,47· 241,11· 246,4· Δε 2,32· Ἰη 25,1· 11· 12· 46,11
Ἰεχελία Βα 97,2· Πα 75,3
Ἰεχονίας Δδ 15,1
Ἰεχονίας Βα 124,10· 125,1· 6· 10· Πα 94,11· 95,1· Αἰ 1,1· 2· Ἰε 20,1· 5· 21,1· 30,16· 31,3· Ἐπ 1,2· Βρ 1,3
Ἰεών Ἰη 40,1
Ἰηούλ Πα 5,3
Ἰησουέ Ἀν 3,8
Ἰησουνί Πα 5,6
Ἰησοῦς Νο 44,2· 3· 8· 9· 64,5· 7· 91,3· 94,7· 200,33· 203,19· 233,47· 235,6· 11· 241,11· 28· 246,2· Δε 2,34· 96· 104· 11,3· 8· 13,1· 2· 16· 15,2· 18,7· Ἰη 1,1-53,1· Κρ 1,1· 2,20-22· 3,8· 10· Βα 42,7· Ἀν 44,8
Ἰησοῦς Πα 23,21
Ἰησοῦς Πα 82,17
Ἰησοῦς Βα 119,12
Ἰησοῦς Ἀν 3,3· 38· 42· 5,2· 6,1· 3· 7,4· 12,2· 27,2· Ἀγ 1,2· 15· 19· 2,2· 4· Ζα 2,36· 43· 46· 48· 3,3
Ἰησοῦς 22,5· 33,26· 43,10· 45,5· 6
Ἰθάμαρ Νο 74,1· 102,2· 147,7· 148,2· 149,1· 176,2· 5· 181,31· 35· 187,6· Πα 23,2· 3· 5-8· 12· Ἀν 20,2
Ἰκασμών Ἰη 33,7
Ἰλαάλ Νο 203,9
Ἰοδόμ Ἀν 27,6
Ἰοθόρ Νο 6,3· 4· 8,1· 9,1· 2· 45,1· 2· 5· 6· 9· 10· 12· 46,2· Κρ 1,19
Ἰοθόρ Δδ 96,3· 112,7· Βα 3,10
Ἰόππη Ἰη 43,1· Πα 37,19· Ἰν 1,3· Ἀν 5,13
Ἰορδάνης Γε 15,10· 11· 74,11· 128,9· 12· Νο 204,5· 231,1· 233,2· 233,44· 235,1· 238,13· 241,4· 19· 21· 29· 32· 243,47· 48· 244,1· 2· 245,12· 16· 248,2· 6· 250,1· Δε 1,1· 3· 2,68· 86· 95· 101· 103· 127· 128· 132· 3,1· 4,3· 6· 8· 5,120· 184· 209· 218· 6,2· 4· 5· 8,2· 10,54· 11,3· 4· 12,6· 15,6· 18,6· Ἰη 1,2· 2,2· 8· 3,8· 11· 4,1· 8· 11· 13-16· 18· 19· 5,1· 2· 4· 5· 7-9· 14· 15· 17· 6,1-4· 7,1· 9,1· 12,1· 12· 15,1· 16,8· 26,1· 5· 27,9· 10· 28,6· 29,5· 30,5· 31,4· 32,5· 6· 33,1· 9· 34,7· 36,8· 37,2· 9· 10· 40,2· 42,1· 3· 45,5· 46,29· 49,5· 9· 50,2· 15· 51,6· 52,11· 15· Κρ 5,22· 9,75· 76· 78· 83· 13,4· 5· 14,19· 34· 39· 66· 68· Δδ 27,12· 57,8· 63,24· 79,22· 95,10· 96,1· 101,11· 12· 102,3· 5· 104,1· 8· 12· 105,3· 12· 112,13· Βα 12,30· 43,2· 60,7· 8· 17· 21· 68,14· 19· 70,2· 4· 73,18· 84,8· Πα 5,10· 6,13· 19,25· 28,3· 39,16· Ψα 43,8· 112,3· 5· Ἠσ 11,18· 38,2· Ἰε 65,10· 81,22· 101,18· Ζα 9,46
Ἰού Βα 37,3· 9· 38,4· Πα <58,8> 63,2· 67,5
Ἰού Βα 49,13· 14· 78,2· 5· 11· 13-15· 18· 79,1· 4· 7· 10· 11· 13-15· 17· 24· 80,1· 2· 81,1· 5· 7· 15· 82,2· 5· 7· 83,1· 3-5· 9· 10· 12· 13· 84,1· 3· 5· 9· 10· 11· 87,2· 89,1· 93,9· 98,5· Πα 69,10· 11· 74,23
Ἰουάχ Πα 88,1
Ἰουδαία Δδ 32,1· 44,3· 53,8· 14· 56,16· 60,5· Πα 36,3· 52,6· 60,12· 13· 19· 81,48· Αἰ 2,28· 5,17· 6,17· Ἀν 1,5· 7· Ἀν 13,4· 18,5· Ψα 49,13· 69,41· 75,1· 96,9· 112,2· Θρ 1,3 Ἠσ 4,1· 8· 9,7· 10,7· 11,18· Ἰε 9,2· 33,16· 68,1· 70,1· 118,4· Ἰλ 4,20· Ἰζ 22,3· Ζα 12,3
Ἰουδαῖος, -οι Βα 104,7· 128,6· Αἰ 3,8· 11· 37· Ἀν 9,9· 12,1· 14,12· 13· 15,2· 31,8· 34,1· 2· 35,6·

37,1· 12· 38,6· 52,1· Ἠσ 18,17· Ἰε 37,6· 38,14· 43,7· 45,3· 53,1
Ἰούδας Γε 65,5· 82,2· 88,3· 90,1· 2· 6-8· 11· 91,1· 2· 6· 13· 15· 16· 92,1· 2· 5· 109,2· 9· 112,16· 18· 113,1· 119,1· 125,12· 14· 16· * Ἰούδας (φυλή, ἔθνος, κράτος)· πλειστάκις.
Ἰουδίν Ἰε 18,14· 15· 17
Ἰραάμ Πα 5,6
Ἰράς Γε 90,1· 91,2
Ἰράς Πα 4,33
Ἰρωάβ Πα 30,13
Ἰρώθ Νο 243,7· 8
Ἰσαάκ Γε 24,19· 23· 33,3-5· 34,1-3· 5· 36,2· 3· 36,6· 7· 36,10· 14· 39,4· 5· 40,6· 43,11· 46,1-3· 6-8· 47,1· 3· 5· 6· 48,1· 3· 13· 49,2· 50,2· 8· 51,4· 5· 7· 52,1· 53,2-4· 6-8· 54,5· 7· 12· 13· 55,2· 56,1· 5· 20-22· 26· 57,1· 3-5· 9-11· 59,1· 60,1· 6· 61,1· 4· 62,4· 72,2· 39· 57· 74,9· 80,4· 83,1· 2· 117,1· 124,17· 18· 126,4· 130,4· Νο 7,3· 8,6· 16· 18· 31· 13,1· 6· 90,8· 93,1· 172,44· 241,10· Δε 2,3· 5,49· 126· 152· 10,14· 57· 18,2· Ἰη 52,3· 4· Βα 46,27· 92,2· Πα 33,22· 81,8· Ψα 104,9· Βρ 3,26
Ἰσαΐας Ἀν 21,6
Ἰσανά Πα 55,27
Ἰσβακώμ Πα 26,5
Ἰσβοάζ Πα 29,4
Ἰσεριήλ Πα 25,5· 18
Ἰσμαήλ Γε 22,6· 23,1· 2· 24,18· 21· 25,1· 3· 4· 47,3· 61,5· Ἰε 43,2· 44,2· 4· 5· 45,1-3· 5· 7· 8· 47,1· 3· 4· 48,1· 4
Ἰσμαήλ Βα 128,3· 6
Ἰσμαήλ Πα 63,16
Ἰσμαήλ Πα 71,1
Ἰσμαήλ Ἀν 27,5
Ἰσμαηλίτης, -αι Γε 88,1· 4· 7· 94,1· Κρ 9,104· Πα 31,7· Ψα 82,6
Ἰσραήλ (= Ἰακώβ) Γε 75,8 (πρώτη φορά).
Ἰσραήλ (τὸ ἔθνος)· πλειστάκις
Ἰσραηλίτης Νο 169,1· 232,7· 8· 14· Δδ 96,3
Ἰσραηλῖτις Νο 169,1· Δε 5,475
Ἰσσαάρ Νο 178,6· 12· 213,1
Ἰσσαρί Πα 28,1
Ἰσσάχαρ Γε 68,8· 82,2· 125,23· Νο 1,2· * 173,10· 26· 175,5· 188,7· 196,5· 203,9· 233,14· 19· 246,11· Δε 8,2· 17,20· Ἰη 34,14· 15· 40,1· 3· 46,6· 23· Κρ 11,2· Πα 6,8· 17· 26,4· 30,6· 81,15· 32
Ἰστώβ Δδ 79,9· 12
Ἰσχύς Πα 38,18
Ἰταβύριον Ὠσ 5,2· Ἰε 98,27
Ἰωάβ Δδ 52,5· 63,2· 4· 9· 14· 17· 19· 21· 22· 25· 28· 67,4· 6· 8· 10-12· 68,2-5· 71,3· 77,2· 79,10· 13· 17· 19· 80,1· 7· 8· 14· 20· 22-24· 28-30· 34· 83,1· 2· 86,1· 2· 4· 25· 27· 28· 30· 31· 33· 87,4-8· 10· 96,2· 3· 97,2· 10· 98,4· 5· 7· 10-13· 99,2· 4-7· 18· 100,1· 5· 8· 106,5· 8-14· 17· 107,5-8· 12· 14· 16· 18· 108,5· 109,10· 111,2· 112,7· Βα 1,13· 3,1-4· 6· 7· 24,5· 6· 13· Πα 3,3· 4,16· 28· 58· 10,2· 3· 5-7· 9· 18,2· 19,12· 15· 19· 21· 20,1· 2· 27,4· 29,9· 30,18· 31,13· Ἀν 3,8· 20,8
Ἰωαδά Ἀν 52,10
Ἰωαδάμ Πα 80,11
Ἰωαδέ Βα 93,2 Πα 74,1
Ἰωάθ Πα 26,4
Ἰωάθαμ Κρ 10,9· 11· 25· 70
Ἰωάθαμ Βα 102,5· 103,1· 6· 8· 104,1· Πα 76,12· 15· 77,1· 8-10· Ὠσ 1,1· Ἠσ 9,1· Μχ 1,1
Ἰωακίμ Βα 123,4· 6· 124,1· 4· 8-10· 126,3· Πα 93,6· 94,1· 8· 10· 11· Ἰε 11,1· 13,3· 14,1· 15,8· 16,1· 17,1· 18,1· 19,2· 4· 6· 20,1· 21,1· 26,1· Βρ 1,3
Ἰωανάν Πα 5,5
Ἰωανάν Πα 5,8
Ἰωανάν Πα 60,15
Ἰωανάν Πα 71,1
Ἰωανάν Βα 128,3· Ἰε 44,1· 3· 5· 47,1· 3· 48,1· 49,1· 50,1· 51,2· 5· 6
Ἰωανάν Ἀν 20,11
Ἰωανάν Ἀν 25,10
Ἰωανάν Ἀν 27,12
Ἰωανού Πα 78,15
Ἰωαρίμ Πα 23,13
Ἰωαρίμ Ἀν 21,3
Ἰωάς Κρ 9,2· 26-28· 63· 92· 110· 113
Ἰωάς Πα 5,2
Ἰωάς Πα 31,5
Ἰωάς Πα 61,31
Ἰωάς Βα 85,2· 87,1-3· 5· 8· 9· 88,2· 88,3· 4· 89,1· 90,1· 95,1· 96,1· Πα 70,2· 72,1· 2· 4· 6· 73,8· 9· 13· 17· 74,23· 35
Ἰωάς Βα 89,12· 91,2· 4· 92,4· 5· 93,1· 3· 9· 10· 94,1· 3· 6· 7· 96,6· Πα 74,30· 32· Ἀμ 1,2· Ὠσ 1,1
Ἰωάς Βα 110,3· 17· 32
Ἰωάς Βα 56,32
Ἰωαχά Πα 80,11
Ἰωάχαζ Βα 84,10· 89,1· 4· 8· 10· 11· 90,1· 92,1· 4· 93,1· 9· 95,1· Πα 74,3· 35
Ἰωάχαζ Βα 122,14· 123,1· 5· Πα 92,12· 93,1· 7· Ἰε 10,3
Ἰωάχαζ Πα 88,1

Ἰωάχαλ Ἰε 26,3· 35,1
Ἰώβ Ἰβ 1,1· Ἰζ 13,2· 7
Ἰωβάβ Νο 197,1· Ἰη 21,1· Κρ 7,14
Ἰωβή Κρ 10,30· 32· 35· 36· 40· 42
Ἰωδάδ Πα 80,11
Ἰωδαέ Δδ 77,4· 108,6· 109,18· 24· 28· 110,1· 111,5· Βα 1,16· 3,5· 6· 7· 12· 13· 4,12· 7,3· Πα 4,19· 24· 18,4· 29,7· 31,12
Ἰωδαέ Πα 6,4
Ἰωδαέ Βα 86,1· 2· 7· 8· 15· 19· 87,3· 9· 12· Πα 70,3· 71,1· 13-15· 18· 22· 25· 27· 72,2· 3· 6· 15· 18· 20· 73,1· 2· 6· 9· 14· Ἐπ 1,20
Ἰωδιήλ Πα 5,23
Ἰωζαβάδ Πα 26,4
Ἰωζαβάδ Πα 60,18
Ἰωζαβάδ Πα 82,14
Ἰωζαβάδ Πα 90,12
Ἰωζαβάδ Ἀν 22,5
Ἰωζαβάδ Ἀν 27,5
Ἰωζαβάδ Ἀν 27,6
Ἰωζαβάθ Πα 5,5
Ἰωζαβάθ Πα 5,23
Ἰωζαβέδ Βα 88,4· Πα 73,16
Ἰωζαέ Πα 4,67
Ἰωζάρ Πα 5,6
Ἰωήλ Δδ 19,2
Ἰωήλ Πα 5,3
Ἰωήλ Πα 30,10
Ἰωήλ Πα 4,55
Ἰωήλ Πα 13,7· 11
Ἰωήλ (ὁ ὁρῶν) Πα 50,1
Ἰωήλ Πα 80,11
Ἰωήλ (ὁ προφήτης) Ἰλ 1,1
Ἰωήλ Ἀν 27,18
Ἰωϊδά Ἀν 33,10
Ἰωλάμ Πα 26,3
Ἰωναδάβ Δδ 84,4· 7· 85,14· 19· Πα 9,7
Ἰωναδάβ Βα 82,5· 6· 83,10
Ἰωναδάβ Ἰε 14,6· 8· 10· 13· 16· 18· 19
Ἰωνάθαν Δδ 27,4· 5· 29· 38· 39· 28,2· 6-8· 11· 15-19· 24· 29· 29,8· 11· 29· 31· 34· 36· 37· 40-42· 46· 36,1· 2· 4· 8· 9· 10· 38,5· 7· 9-12· 19-22· 24· 28· 30· 31· 39,3· 6· 7· 10· 15-18· 40,1· 3-6· 9· 11· 46,4· 6· 57,2· 14· 58,4· 5· 13· 59,1· 9· 10· 14· 15· 61,3· 78,1· 2· 4· 8· 11· 13· Πα 1,2· 13· 27,4· 5· 29· 38· 39· 28,2· 6-8· 11· 15-19· 24· 29· 29,8· 11· 29· 31· 34· 36· 37· 40-42· 46· 36,1· 2· 4· 8-10· 38,5· 7· 9-12· 19-22· 24· 28· 30· 31· 39,3· 6· 7· 10· 15-18· 40,1· 3-6· 9· 11· 46,4· 6· 57,2· 14· 58,4· 5· 13· 59,1· 9· 10· 14· 15· 61,3· 78,1· 2· 4· 8· 11
Ἰωνάθαν Πα 4,46
Ἰωνάθαν Πα 26,3
Ἰωνάθαν Πα 31,10
Ἰωνάθαν Πα 31,2
Ἰωνάθαν Πα 60,8
Ἰωνάθαν Δδ 89,23· 37· 95,3· 6· 111,3· 4
Ἰωνάθαν Ἰε 27,6· 28,4· 37,15
Ἰωνάθαν Ἀν 20,5· 26,10
Ἰωνάν Ἰε 43,2
Ἰωνάν Ἀν 41,5
Ἰωνᾶς Βα 96,4
Ἰωνᾶς Ἰν 1,1
Ἰωράμ Βα 41,8· 76,1· 77,8· 85,2· 88,2· Πα 68,1· 3· 4· 5· 9· 21· 69,2· 8· 70,2· 3
Ἰωράμ Βα 63,1· 6· 76,1· 6· 8· 9· 77,1· 5· 6· 7· 8· 15-17· 79,2· 3· 5· 12-14· 16· 17· Πα 69,6-10
Ἰωράμ Βα 40,2
Ἰωράμ Πα 27,2
Ἰωράμ Πα 60,8
Ἰωράμ Πα 71,1
Ἰωράμ Ἀν 3,20
Ἰωσαβεέ Βα 85,2· Πα 70,2· 3
Ἰωσαβέθ Πα 5,23
Ἰωσαφάτ Δδ 77,2· Βα 7,3· Πα 18,2
Ἰωσαφάτ Πα 4,64
Ἰωσαφάτ Βα 35,22· 41,2· 7· 8· 42,1· 56,2-6· 9· 10· 12· 13· 22· 57,1· 2· 5· 6· 58,1· 63,1· 7· 13· 15· 18· 76,1· 78,2· 15· 88,2· Πα 60,1· 3· 5· 10-12· 61,1· 4· 6· 9· 10· 12· 13· 22· 62,1· 2· 5· 6· 63,1· 3· 5· 10· 64,1-3· 5· 16· 20· 65,2· 10· 14· 18· 66,1· 3· 67,1· 5· 68,1· 2· 68,16· 69,12· Κοιλὰς Ἰωσαφάτ Ἰλ 3,2· 12
Ἰωσεδέκ Ἀν 5,2· 6,1· 12,2· 27,2· Ἀγ 1,2· 15· 19· 2,2· 4· Ζα 3,3
Ἰωσεφίας Ἀν 20,9
Ἰωσήφ Γε 69,3· 70,1· 76,3· 8· 82,3· 85,3-5· 86,1· 87,2· 8· 15· 88,6-8· 89,1· 4· 9· 94,1· 2· 4· 5· 7· 95,1· 2· 6· 7· 16· 96,1· 2· 4· 97,2· 3· 7· 10· 11· 14· 18· 22· 26· 27· 100,1· 2· 4· 5· 15· 101,3· 5· 6· 8-10· 102,1· 5· 103,1· 2· 104,1· 4-6· 105,3· 4· 106,2· 3· 5· 6· 11· 107,8· 9· 11· 108,11· 110,1· 2· 4· 5· 7· 15· 111,1· 6· 7· 112,1· 2· 4· 16· 17· 20· 114,1· 2· 4-6· 13· 115,1· 2· 6· 116,2-5· 117,4· 5· 118,2· 119,1· 2· 4· 5· 120,1· 4· 9· 121,1· 6· 8· 122,2· 3· 5-7· 13· 17· 18· 22· 123,3· 124,1-3· 8· 13-15· 19· 20· 21· 25· 125,32· 41· 127,1· 2· 128,1· 4-6· 15· 129,1-5· 7· 130,1-5· 7· Νο 1,2· 35,5· * 4· 2,1·

173,12· 28· 203,9· 11· 22· 28· 234,1· 241,33· 246,8· 249,1· 8· 15· Δε 8,2· 17,24· 27· Ἰη 31,5· 33,1· 4· 34,1· 35,1· 4· 5· 37,1· 54,1· 2· Κρ 1,26· 2,10· Δδ 102,7· Βα 25,3· Ψα 76,16· 72· 79,1· 80,5· 104,17· Ἀμ 4,7· 19· 40· Ἀδ 1,25· Ζα 9,29· 47,5
Ἰωσήφ Πα 25,12
Ἰωσίας Πα 4,68
Ἰωσίας Πα 25,4· 19
Ἰωσίας Πα 27,2
Ἰωσίας Πα 28,5
Ἰωσίας Βα 118,7· 9· 119,1· 20· 26· 120,1· 122,3· 4· 10· 12· 14· 123,4· Πα 86,6· 87,1· 89,8· 90,1· 9· 21· 23· 24· 91,1· 92,1· 4· 5· 7· 8· 10· 12· 93,6· Σφ 1,1· Ἰε 3,1· 10,3· 11,1· 16,1· 3· 17,1· 2· 26,1
Ἰωσίας Ζα 3,2
Ἰωφαλήτ Πα 5,3
Ἰωφέ 43,2
Ἰωχαβήδ Δδ 28,5

Καάθ Νο 178,4· 6· 12· 13· 181,1· 3· 17· 18· 21· 36· 38· 187,7· 196,9· 213,1· 233,41· 242,6· Ἰη 46,4· 5· 9· 16· 20· Πα 13,5· 22,5· 64,21· 80,11· 88,6· 233,41
Καβασαήλ Πα 4,19
Καβασαΐμ Ἰη 46,17
Κάδης Γε 22,9· 32,1· Νο 223,1· 224,1· 4· 225,1· 243,36· 37· Δε 2,44· 16,3· Ἰη 26,10· Ἰη 32,1· 32,4· 42,4· 45,4· 46,25· 28· Κρ 7,12· 13· 14,22· 25· Ψα 30,8· Κάδης Βαρνή 241,7· 245,5· Δε 2,15· 55· 5,147· Ἰη 20,4· 25,2· 3· 32,3· Κάδης Νεφθαλίμ Κρ 7,7
Καδμιήλ Ἀν 3,42· 6,3· 45,5· 6
Καθοήλ Βα 93,8
Κάιν Γε 4,1· 4· 5· 7-9· 12-14· 5,2
Καϊνάν Γε 6,11· 12· 14-16
Καμίν Ἰη 46,30
Καμουήλ Γε 37,2
Καμουήλ Νο 246,9
Καμουήλ Πα 30,4
Καμπὴ Ἀναβάσεως Ἀν 33,41
Καμὴ Φαλάχ 33,32
Κανθάν Ἰη 41,5
Καππαδοκία Ἀμ 6,13
Καρηέ Ἰε 43,2· 44,1· 47,1· 51,2
Καρήθ Βα 128,3
Καριάθ Ἰαρίμ Ἰε 13,1
Καριώθ Ἰε 82,35· 60
Καρκάρ Κρ 9,89
Καρμήλιος Δδ 50,6· 53,5· 60,3· 56,5· Πα 4,53· Καρμηλία Δδ 64,4
Καρμήλιον Βα 46,3· 4· 62,5· 65,19· Ἠσ 31,5
Κάρμηλος Ἰη 41,3· 26,10· 51,2· 56,37· Βα 47,2· 113,7· Πα 75,10· Ἆσ 18,12· Ἀμ 1,3· 6,4· 35,9· 10· 36,14· 38,3· Μχ 10,2· Να 1,6· Ἰε 2,16· 78,27· 97,5· 98,27
Καρναΐν Γε 17,5
Καρχηδόνιοι Ἰζ 33,16· 31· 53,12
Καρχηδών Ἠσ 24,1· 8· 13· 20
Καταάθ Νο 243,25· 26
Κατανάθ Ἰη 39,5
Καταφυγή Νο 44,11
Κατόρθωσις Πα 38,18
Κάφ Ἰη 41,2
Κεβλαάμ Βα 98,3
Κεδαμώθ Δε 2,64
Κεδέλ Ἀν 3,45
Κεδές Κρ 7,14
Κεδημώθ 28,3
Κεδμωναῖοι Γε 20,20
Κέδρων Κρ 2,4· Δδ 89,17· Βα 4,2· 35,7· 119,5· 8· 16· Πα 57,21· 80,16· 81,28· Ἰε 96,7
Κεϊλά Δδ 44,1-5· 7· 45,1-3· 5· 7-9· 52,2· Ἀν 33,24· 25
Κελέζ Ἰη 34,3
Κεναῖοι Γε 20,20· Νο 231,123
Κενέζ Ἰη 25,11· Κρ 1,15· 4,4· 6· Βα 102,3
Κενεζαῖοι Γε 20,20· Ἰη 25,1· 12
Κενεζί Δδ 53,14· 56,38
Κενερέθ Νο 245,11· Ἰη 26,2· 29,6· 42,4· Βα 35,15· βλ. καὶ Θάλασσα Κενερέθ.
Κερωέ Ἰη 42,4
Κεφιρά Ἰη 16,17
Κεχάρ Δδ 99,8
Κηδάρ Ψα 118,5· Ἆσ 3,1· Ἠσ 21,6· 7· 45,3· Ἰε 2,19· 84,2· 115,9· Ἰζ 33,27
Κῆπος Πύλης τοῦ Ὕδατος Ἀν 33,33
Κῆπος Τάφου Δαυΐδ Ἀν 33,22
Κηραός Ἀν 3,45
Κιναῖος Κρ 1,19· 7,14· 22· 23· 62· Δδ 25,8· 9
Κινάν Κρ 7,14· Δδ 46,3· 4· 6· 47,2· 56,37
Κίς Πα 5,1· Δδ 20,1· 3· 8· 27,4· 80,11
Κισών Ἰη 40,1· 46,23· Κρ 7,9· 16· 58· Βα 46,32· Ψα 82,9
Κιτιεῖς Νο 231,128· Ἠσ 24,2· 17· Κίτιοι Δα 4,68
Κλαυθμών Κρ 2,2· Δδ 73,9· 10· Πα 8,11· 12· Κλαυθμῶνες Κρ 2,19
Κοιλὰς ἡ Ἁλυκή Γε 17,9· 11· Κοιλὰς τῶν Ἁλῶν Πα 17,12· 13· 74,15

Κοιλὰς Ἀχώρ Ὠσ 2,21
Κοιλὰς τῆς Δίκης Ἰλ 4,14
Κοιλὰς Εὐλογίας Πα 65,13
Κοιλὰς Ἰωσαφάτ Ἰλ 4,2· 12
Κοιλὰς Κλαυθμῶνος Ψα 83,6
Κοιλὰς τοῦ Σαυή Γε 19,1
Κοιλὰς τῶν Σκηνῶν Ψα 60,6
Κοιλὰς τῶν Τιτάνων Δδ 73,2· 8· Πα 4,9· 8,3· 9
Κολυμβήθρα τοῦ Βασιλέως Ἀν 31,5
Κολυμβήθρα τῆς Γεγονυίας Ἀν 33,22
Κουέ Ἰζ 26,26
Κρῆτες Ἰζ 39,4
Κτωμένου Στήλη Ἰζ 6,3
Κύριος· πλειστάκις
Κύριος Εἶδεν Γε 36,15
Κύριος Ὤφθη Γε 36,15
Κῦρος Αἰ 6,36· Ἀν 1,1-3· 2,3· 4· 5,13· 7,5· 8· 13,11· 13· 16· 14,3· 15,2· Δα 4,1· 27
Κωλαδάμ Ἰη 38,2
Κωλίας Ἀν 27,6
Κωρή Νο 213,1· 4· 6· 8· 15· 19· 22-24· 30· 214,5· 215,10· 234,3
Κωρή Πα 26,2· 17
Κωρή Πα 64,21
Κωρή Πα 82,16
Κωρηΐμ Πα 26,2
Κωρῆται Πα 5,6
Κώς Πα 23,19

Λάβαν Γε 42,2· 44,1· 48,2· 58,5· 60,2· 6· 63,1· 6· 11· 12· 17· 19· 20· 64,1· 2· 5· 7· 8· 10-12· 15· 70,1· 3· 8· 13· 16· 22· 25· 71,1· 2· 14· 72,3· 4· 6· 8· 9· 11· 12· 17· 22· 25-27· 41· 47-49· 54· 58· 74,3
Λαβανάθ Ἰη 41,3
Λαβανώ Ἀν 3,45
Λαβέκ Ἰη 34,7
Λαβιά Ἀν 3,50
Λαβωεμάθ Κρ 3,12
Λαδάβαρ Δδ 78,9· 10· 96,5
Λάμεχ 6,27· 28· 30· 32· 33
Λαὸς ἅγιος Ὠσ 14,2
Λαός μου εἶ σύ Ἰε 111,14
Λασενδάκ Ἰη 43,5
Λαφιδώθ Κρ 7,5
Λαχίς Ἰη 17,4· 6· 8· 10· 11· 13· 14· 16· 26,7· 43,5· Βα 95,3· 109,2· 110,1· 112,1· Πα 52,7· 74,37· 38· 83,12· Μχ 2,4· 6· Ἰε 32,8
Λαχμί Πα 9,4
Λεβωνά Νο 243,20· 21
Λελαξευμένος Δε 2,103
Λευΐ Γε 65,4· 78,66· 32· 37· 82,2· 125,7· Νο 1,2· * 4,1· 91,13· 15· 174,2· 177,1· 178,1· 4· 181,1· 213,1· 7-9· 216,1· 7· 217,2· 219,2· 233,41· 42· Δε 5,356· 8,2· 12,1· 17,10· Ἰη 36,7· 46,1· 9· 31· Βα 29,8· Πα 6,4· 10,9· 22,5· 6· 10· 23,9· 24,1· 2· 30,4· Ἀν 21,2· 5· 46,17· Ἰε 93,8· Ζα 12,22· Μα 3,13· 6,6
Λευΐτης, -ται Νο 102,2· 170,35-37· 174,1· 3· 5· 8· 20· 175,12· 23· 177,3· 6· 7· 178,8· 20· 21· 179,2· 180,1· 3· 6· 181,21· 45· 187,4· 5· 190,1· 4-10· 15-18· 191,1· 4· 217,7· 219,4· 5· 220,1· 5· 240,24· 247,1· 3· 6· 7· 9· Δε 5,221· 229· 277· 318· 322· 363· 341· 352· 356· 364· 435· 534· 587· 589· 590· 7,1· 8,4· 13,17· Ἰη 4,3· 14,5· 31,5· 6· 46,3· 4· 8· 16· 21· 27· 32· Δν 2,1· 4· 6· 7· 8· 3,6· 5,6· Βε 1,1· 6,5· Δδ 14,22· 89,19· Πα 12,3· 13,2· 4· 11· 12· 14· 14,1-3· 5· 6· 22,1· 2· 9· 11· 24,3· 5· 27,1· 32,23· 32· 40,4· 11· 43,11· 52,12· 55,11· 14· 60,8· 63,10· 17· 64,21· 76,2· 6· 9· 11· 13· 27· 72,5· 7· 12· 80,4· 5· 11· 16· 30· 36· 37· 81,24· 26· 29· 35· 37· 38· 44· 46· 82,1· 3· 9· 13· 16· 21· 25· 88,2· 6· 7· 89,2· 90,14· 18· 20· 23· Ἀν 2,1· 3,42· 4,4· 6,1· 2· 5· 7· 10· 15,2· 4· 6· 16,2· 17,7· 18,4· 19· 21,7· 19· 20· 22,5· 23,2· 25,9· 26,10· 27,6· 33,23· 42,1· 43,12· 44,1· 45,5· 6· 15· 60· 46,1· 5· 12· 15· 16· 48,1· 4· 49,1· 2· 50,6· 12· 16· 51,13· 52,11· 12· Ἠσ 73,22· Μα 3,6
Λεχί Κρ 18,72
Λία Γε 64,2· 3· 9-11· 16· 65,1· 2· 67,1-5· 68,1· 2· 3· 5· 7-10· 71,4· 16· 72,22· 76,2· 3· 8· 78,1· 82,2· 5· 126,5· Ῥθ 9,16
Λίβανος Ἰη 23,2· 26,5· 27,5· 6· Κρ 3,12· 10,18· Βα 9,5· 10,7· 11· 17· 13,1· 21,3· 10· 93,11· 12· 113,6· 37,11· 19· 45,6· 49,4· 8· 74,25· Ἀν 5,13· Ψα 30,5· 38,35· 71,16· 91,12· 103,18· Ἆσ 9,4· 10,11· 11,2· 12,3· 5· 15,11· 18,11· Ἠσ 3,14· 13,42· 14,40· 41· 31,5· 36,14· 38,3· 40,8· Να 1,6· Ἀβ 2,23· Ἰε 22,14· Ἰε 80,1· 2· 9· 115,19· Ἰζ 16,5· 33,4· 41,4· 25· 27· Ζα 9,38· 42
Λίβυες Πα 53,3· 10· Να 3,3· Ἰε 98,12· Ἰζ 33,13· 39,4· 53,4· Δα 4,84
Λίθος Βεών Ἰη 32,7· 37,7
Λίθος τοῦ Βοηθοῦ Δδ 17,8
Λοβενί Νο 178,5· 9
Λοβνά Ἰη 19,4· 5· 7· 9· 26,8· 32,11· 46,125· Βε 11,5· Βα 76,7· 112,1· 123,1· Πα 68,12· 93,2
Λοδαδί Ἀν 3,35
Λοιδόρησις Νο 43,10

Λούδ Ἠσ 73,19
Λουζά Γε 79,6· 80,1· 124,3· Ἰη 37,3· Κρ 1,27· 31
Λουΐθ Ἠσ 15,15
Λυδοί Ἰε 98,12· Ἰζ 33,13· 39,4
Λύτρωσις Μετεώρων Κρ 1,18
Λύτρωσις Ταπεινῶν Κρ 1,18
Λύτρωσις Ὕδατος Κρ 1,17
Λώτ Γε 11,1· 5· 12,4· 6· 15,1· 5· 7· 8· 10-12· 16,1· 13· 18,3· 5· 28,1· 2· 8· 9· 13· 14· 29,1· 3· 5· 8· 12· 31,3· Δε 2,53· 59· Ψα 82,8

Μαάθ Πα 80,11· 82,14
Μααλά Ἰη 34,4
Μααλών Ῥθ 1,2· 6· 9,12· 13
Μαάν Ἰη 46,28· 47,7-9· 50,1· 2
Μαασά Ἰη 41,2
Μαασά Πα 78,8
Μαασά Πα 88,1
Μαασαΐ Πα 23,36
Μαασαΐας Πα 71,1
Μαασαΐας Ἰε 14,4
Μαασαΐας Ἰε 26,3· 34,1· Ἐπ 1,19
Μαασαΐας Ἰε 29,1· 38,14· Βρ 1,1
Μαασαΐας Ἰε 49,1· 51,2
Μαασίας Πα 75,11
Μαασίας Ἀν 27,2
Μαασίας Ἀν 27,5
Μαασίας Ἀν 27,14
Μαασίας Ἀν 33,31
Μαασίας Ἀν 43,7
Μααχά Δδ 79,9· 12· Πα 19,9· 10
Μααχά Πα 30,3
Μααχά Βα 4,5
Μααχά Δδ 64,5
Μααχά Βα 34,2· Πα 52,17· 18· 20
Μααχά Πα 55,2
Μαβδαρῖτις Ἰη 8,4
Μάγδωλος Νο 36,1· 243,7· Ἰη 8,4· Ἰε 53,1· 98,20· Ἰζ 37,11· 39,5
Μαγδών Δδ 28,4
Μαγεβίς Ἀν 3,32
Μαγεδώ Ἰη 26,10· Κρ 13,2· Βα 79,24· 122,12· 13· Πα 92,4· Ἠσ 13,37
Μαγώγ Ἰζ 52,1
Μαδεβηνά Ἠσ 13,40
Μαδιάμ Νο 6,1-3· 8,1· 9,4· 45,1· 231,4· 10· 15· 17· 238,2· 7· 8· 10· Ἰη 28,5· Κρ 8,1-3· 5· 9,2· 6· 7· 10· 32· 41· 42· 50· 54· 59· 61· 63· 65· 74· 75· 77· 79· 81· 84· 91· 102· 106· 107· 10,21· 13,7· Βα 24,8· Ψα 82,9· Ἠσ 11,22· 13,34· Ἀβ 4,10· Ἰε 115,7
Μαδιανίτης, -αι Γε 88,6· 9· Νο 197,1· 232,16· 238,1
Μαδιανῖτις Νο 232,6· 14· 15
Μαελέθ Γε 61,5
Μαζεβήλ Ἀν 33,7
Μαζουρώθ Νο 243,29· 30· Ἰβ 27,31
Μαθεκκά Νο 243,27· 28
Μαθουσάλα Γε 6,23· 24· 27-29
Μακηδά Ἰη 17,13· 18,1· 2· 6· 14· 15· 19,1· 3
Μακηλώθ Νο 243,24· 25
Μακχί Νο 203,16
Μάλ Βα 9,3
Μαλαά Νο 249,14
Μαλαχίας Μα 1,1
Μαλελεήλ Γε 6,14· 15· 17-19
Μαλιθί Πα 25,5· 30
Μαλλώ Βα 88,4
Μαλούχ Ἀν 27,13
Μαλτίας Ἀν 33,11
Μαμβρή Γε 16,5· 18,2· 19,9· 26,1· 38,17· 19· 47,3· 83,1· 126,2· 128,14
Μαναήμ Βα 99,2· 4· 100,1· 3· 4· 6· 7· 101,1
Μαναΐμ Ἰη 29,3· 30,2· Δδ 62,1· 63,1· 96,1· 5· 104,2· 112,12
Μανασσή Γε 103,2· 124,1· 5· 15· 16· 20· 24· 130,3· * Νο 173,13· 29· 179,15· 188,43· 196,11· 203,12· 233,22· 23· 25· 234,1· 241,33· 242,3-5· 245,14· 246,8· 249,1· 15· Δε 2,91· 3,3· 10,8· 17,30· Ἰη 2,3· 5,11· 26,4· 27,8· 30,1· 3· 31,5· 33,4· 12· 34,1-3· 8-13· 15· 16· 38,8· 45,5· 46,5· 6· 20· 21· Ἰη 49,1· 9· 50,1-5· 11· 23· 24· 26· 28· 29· Κρ 1,32· 9,9· 34· 74· 14,43· 65· Βα 84,8· Πα 5,20· 23· 6,7· 13· 28,9· 30,10· 11· 57,12· 81,1· 14· 15· 32· 48· 87,8· 88,2· Ἀν 27,14· 16· Ψα 60,7· 79,2· Ἠσ 12,15
Μανασσῆς Βα 116,12· 117,1· 12· 15· 22· 24· 25· 118,3· 119,16· 122,7· 124,7· Πα 84,11· 85,1· 12· 14· 15· 17· 86,2· 3· 91,4· Ἰε 71,9
Μάνδραι Λεόντων Ἆσ 11,4
Μανθαΐν Νο 228,14
Μανωέ Κρ 18,2· 9· 10· 12-14· 16-18· 20· 21· 23-25· 137
Μαὸρ Ἀγαβέ Βε 9,7
Μαουδά Ἀν 3,45
Μαραγγιλά Ἰη 39,2
Μαρεώθ Ἀν 17,3
Μαριάμ Νο 39,1· 2· 202,1· 4· 5· 12· 13· 18· 19· 223,1· Δε 5,535· Μχ 7,4

Μαρισά Πα 52,7· 56,11· 12· 66,3
Μάρτυς Βουνός Γε 72,54
Μάρτυς ἡ Στήλη Γε 12,54
Μαρωδάχ Ἰε 99,3
Μαρωδὰχ Βαλαδάν Βα 116,1
Μαρών Ἰη 21,1· 5· 8· 26,9
Μασαήλ Ἀν 27,4
Μασαΐας Ἀν 47,6
Μασβάκ Δδ 76,10· 12· Πα 17,8
Μασέκ Γε 20,3
Μασενά Βα 120,16· Πα 88,18
Μασερὲ Φωθαΐμ Ἰη 27,6
Μασερών Ἰη 21,9
Μασμανά Πα 5,8
Μασσηφά Ἰη 21,3· 29,3· 46,29· Κρ 14,16· 48· Βε 6,1· 3· 10,1· 6· 10,9· Δδ 16,4-6· 17,1· 7· 8· 18,2· 21,1· 42,4· Βα 35,18· 128,2· 6· Πα 58,7· Ἀν 33,11· 21· Ἰε 42,7· 43,2· 5· 8· 44,1· 3· 45,1· 3· 46,8
Μασσώχ Ἰη 21,9
Μασφαΐ Ἀν 33,26
Μασφάρ Ἀν 3,3
Ματαρὼθ Ὀρέχ Ἰη 37,3
Ματθαθὰ Ἀν 27,16
Ματθάν Βα 86,20· Πα 71,26
Ματθάν Ἰε 35,1
Ματθανί Πα 4,64
Ματθανίας Πα 25,5· 20
Ματθανίας (=Σεδεκίας) Βα 625,12
Ματθανίας Πα 80,13· Ἀν 27,10
Ματθανίας Ἀν 27,11
Ματθανίας Ἀν 27,14
Ματθανίας Ἀν 27,16
Ματθανίας Ἀν 27,17
Ματθανίας (ἕτερος) Ἀν 27,18
Ματθανίας Ἀν 50,17
Ματταθίας Πα 25,4· 25
Ματταθίας Ἀν 43,7
Ματταρί Δδ 21,7· 8
Μαχαθί Βα 128,3
Μαχί Ἰη 26,3
Μαχίρ Γε 130,3· Νο 233,23· 234,1· 242,3-5· 249,1· Ἰη 30,3· 34,2· Δδ 78,9· 10· 96,5
Μαχιρί Νο 233,23
Μαχμάς Δδ 27,4· 10· 18· 30· 38· 28,1· Δδ 28,7· 29,14· Ἀν 3,29· Ὡσ 9,6· Ἡσ 13,38
Μαχώ Ἰη 33,8
Μαωΐ Πα 4,68
Μαών Ἰε 82,34
Μαωνίμ Ἀν 3,45
Μεαζώθ Πα 25,5· 34
Μεαμίν Ἀν 27,9
Μεβαάλ Πα 4,56
Μεγαλὰ Ἰαρίμ Ἰη 42,4
Μεδαβά Πα 19,10
Μεθλά Βε 9,23
Μεϊαμίν Πα 23,18
Μεϊρά Πα 29,15
Μελχά Γε 11,3· 5· 37,2· 3· 41,1· 11
Μελχά Νο 249,14· Ἰη 34,4
Μελχαβαναΐ Πα 5,8
Μελχίας Πα 23,17
Μελχίας Ἰε 34,1
Μελχίας Ἰε 35,7
Μελχίας Ἀν 27,9
Μελχίας Ἀν 27,15
Μελχίας Ἀν 33,17· 20· 40
Μελχίας Ἀν 43,7
Μελχιήλ Νο 233,20
Μελχιηλί Νο 233,20
Μελχισά Δδ 57,2· Πα 1,2
Μελχόλ Δδ 35,1· 12· 37,4-6· 10· 11· 51,6· 66,4· 6· 74,21· 27· 29· 31· Πα 14,8
Μεμφιβοσθέ Δδ 78,3· 11· 15· 18· 20-22· 90,1· 5· 103,1· 3· 4· 11
Μέμφις Ὡσ 9,6· Ἡσ 18,13· Ἰε 2,25· 98,20· 29· Ἰζ 39,13· 14
Μεραθών Πα 31,7
Μεραμώθ Ἀν 33,28
Μεραρί Νο 178,4· 7· 15-17· 181,32· 35· 42· 44· 187,6· 196,8· 233,45· Ἰη 46,27· 31· Πα 13,6· 22,5· 26,8· 17· 80,11· 88,6· Ἀν 21,6
Μεριμώθ Ἀν 22,4· 27,17
Μερὶς τῶν Ἐπιβούλων Δδ 63,7
Μερρά Νο 40,3
Μερράν Βρ 5,12
Μεσερέμ Δδ 46,1
Μεσολλάμ Βα 118,2· Πα 86,1
Μεσολλάμ Βα 120,1· Πα 88,6
Μεσολλάμ Ἀν 21,3· 26,10· 43,7
Μεσολλάμ Ἀν 27,13
Μεσοποταμία Γε 40,1· 48,2· 58,5· 60,2· 6· 61,1· 3· 72,2· 77,2· 80,1· 6· 124,7· Νο 231,57· Δε 5,498· Πα 19,9
Μεσουλάμ Ἀν 33,10
Μεσουλάμ Ἀν 33,39
Μεσουλάμ Ἀν 41,5
Μεσσαρά Δδ 47,2· 48,30
Μεσωβίας Πα 4,68

Μεταβεήλ Ἀν 40,1
Μέτοικος Ἰε 25,3
Μεφαάθ Ἰη 28,4
Μεχωραθρί Πα 4,50
Μῆδος, -οι Βα 105,8· Αἰ 5,39· 5,42· 6,10· 16· 19· 5· Ἠσ 14,24· Ἰε 102,18· 103,4· Δα 2,23· 3,1
Μηρώζ Κρ 7,60
Μηρωνωθίτης Ἀν 33,11
Μιθραδάτης Ἀν 2,4· 9,1
Μίλητος Ἰζ 33,24
Μιναῖοι Πα 64,1· 75,7· 8· Ἰβ 7,2· 13,1· 19,1· 25,1· 33,7
Μισαδαῖ Νο 147,4
Μισαήλ Αἰ 1,7· 8· 12· 21· 2,19
Μισαήλ Ἀν 43,7
Μισάχ Αἰ 1,8· 2,57· 3,11· 13· 14· 17· 20· 22· 25· 29· 31· 33· 34
Μισώρ Δε 2,87· Ἰη 28,3· 4· 46,29· Ἰε 82,33
Μιχά Δδ 78,21
Μιχαήλ Δα 4,15· 26· 87
Μιχαήλ Νο 203,17
Μιχαήλ Πα 5,23
Μιχαήλ Πα 30,6
Μιχαήλ Πα 68,2
Μιχαήλ Ἀν 20,7
Μιχαΐας Δν 1,1· 7· 8· 2,3· 5· 7· 8· 3,5· 7· 5,3· 6· 8· 13-15· 17· 6,1· 5
Μιχαΐας Βα 56,11· 12· 16-18· 20· 23· 29· 30· 31· 33· Πα 61,11· 12· 16· 17· 19· 29· 30· 31· 33
Μιχαΐας Πα 60,7
Μιχαΐας Βα 120,12· Πα 88,14
Μιχαΐας Μχ 1,1· Ἰε 12,10
Μιχαΐας Ἰε 18,4· 7
Μνήματα τῆς Ἐπιθυμίας Νο 200,40· 201,1· 243,16· 17· Δε 5,146
Μολλάθ Πα 52,16
Μολόχ Βα 119,14· Ἀμ 4,30· 4,31
Μολχόμ Βα 119,17· Ἰε 83,3· 8
Μοοδίας Ἀν 27,17
Μοολί Ἀν 21,5
Μοοραΐ Πα 4,37
Μοοχά Πα 4,63
Μοσολλεμίας Πα 26,2· 3· 7
Μοσερί Ἀν 23,3
Μοσοάθ Βα 119,17
Μοσολλάμ Ἀν 33,7
Μοσολλαμώθ Πα 78,15
Μοσόχ Ἠσ 73,19· Ἰζ 43,14· 53,1· 2· 35
Μόσχος Ἰε 98,22
Μουλί Νο 178,7· 15
Μουσί Νο 178,7· 15
Μοχά Γε 37,4
Μυρσινών Κρ 2,9
Μωάβ Νο 228,2· 5· 8· 14· 229,7· 11· 12· 14· 231,1· 3-5· 10· 12· 14· 19· 26· 43· 55· 57· 70· 117· 232,1· 2· 44· 238,13· 243,43· 47· 48· 244,1· 250,1· Δε 1,3· 2,52· 58· 9,1· 16,1· 18,1· 3· 6· Ἰη 27,10· 30,5· 52,13· Κρ 5,2· 4· 6· 8· 21-24· 13,1· 14,22· 24· 26· 27· 37· Ῥθ 1,1· 2· 2,1· 3,4· 4,6· 9,3· Δδ 23,12· 24,2· 42,4· 6· 76,2· 3· 15· Βα 23,8· 25,9· 59,1· 63,4· 5· 7· 12· 17· 22· 25· 26-29· 32· 91,10· 119,17· 124,5· Πα 4,20· 17,2· 11· 64,1· 11· 65,6· 7· Ἀν 3,8· 20,3· 27,14· 33,17· 60,8· 82,6· Ἀμ 1,23· 25· Ἠσ 13,61· 15,20· 21· 24· 27· 28· 35-38· 30,2· Μχ 7,5· Σφ 3,11· 13· Ἰε 30,2· 43,7· 60,7· 82,3· 6· 14· 16· 21· 23· 24· 28· 31· 32· 35· 36· 38· 40· 42· 44· 51· 52· 56-59· 61· 62· 65· Ἰζ 31,7· 8· 12· Δα 4,82
Μωαβί Ἀν 23,3
Μωαβίτης, -αι Νο 38,23· Δε 2,53· 67· 5,496· Πα 4,68· 73,16· 94,5· Ἀν 50,2· Μωαβῖτις, -ιδες Ῥθ 1,4· 3,4· 4,2· 6· 9,7· 13· Βα 23,2· Ἀν 52,1· Ἠσ 15,9· 11· 13· 14· 18· 28· 25,43· Ἰε 79,10· 82,47
Μωδάδ Νο 200,30· 32
Μωλά Ἰη 42,1
Μωρασθί Μχ 1,1
Μωρασθίτης Ἰε 12,10
Μωσά Βα 63,4
Μωϋσῆς Νο· Δε· (πρώτη φορά Νο 4,14)· Ἰη 1,1-3· 5· 7· 2,4· 8· 10· 4,7· 5,11· 13· 14,1· 4· 6-8· 16,24· 22,3· 7· 23,5· 24,4· 25,2-4· 6· 8· 26,4· 27,10· 28,1· 5· 29,1· 30,1· 5· 31,7· 34,5· 36,8· 45,1· 46,2· 8· 49,2· 5· 6· 9· 50,1· 51,10· Κρ 1,19· 24· 3,13· 7,14· Δδ 23,8· 11· 112,3· Βα 14,8· 16,37· 17,4· 19,6· 93,6· 108,5· 7· 117,11· 122,6· Πα 11,31· 14,1· 15,4· 21,14· 35,3· 40,9· 42,40· 46,2· Πα 71,28· 72,7· 10· 81,30· 85,11· 88,8· 90,8· 15· 91,3· Ἀν 5,3· 15,6· 17,5· Ἀν 28,9· 10· 43,3· 44,2· 45,23· 46,6· 50,1· Ψα 76,22· 98,6· 102,7· 104,26· 105,16· 23· 32· Μχ 7,4· Ἰε 71,2· 116,8· Βρ 2,6· 13· 3,20· Δα 3,13· 16· Μα 8,15
Μωφάθ Ἰε 82,33
Μωχαθί Ἰε 43,2

Νααμά Βα 33,3· Πα 54,3
Νααλιήλ Νο 228,14
Ναάς Δδ 22,1-3· 14· 23,16· 79,2· Πα 19,1· 2

Ναάς Δδ 96,3· 5
Ναασσών Νο 173,9· 175,3· 188,1· 6· 196,5
Ναβαάλ Ἰη 39,5
Ναβαῖ Κρ 9,90
Νάβαλ Δδ 50,4· 6· 8· 13· 14· 20· 32· 36· 39· 51· 53· 55-58· 53,5· 56,5· 60,3
Ναβάτ Βα 25,1· 26,4· 27,17· 32,15· 34,1· 37,2· 5· 39,6· 40,7· 42,3· 52,7· 58,3· 63,3· 78,9· 84,1· 89,2· 90,2· 96,2· 98,2· 100,2· 101,2· 102,2· 106,19· 119,19· Πα 50,1· 51,2· 18· 55,6
Ναβαῦ Νο 241,3· 242,6· 243,46· Δε 18,1· Ἠσ 15,11· Ἰε 82,2· 34
Ναβεώθ Γε 61,5· Ἰε 115,9
Ναβί Νο 203,15
Ναβόκ Ἰη 42,1
Ναβού Ἀν 27,18· 3,31
Ναβουζαρδάν Βα 127,1· 4· 11· Ἰε 42,1· 51,7
Ναβουθαῖ Βα 51,1· 2· 4· 7-9· 11· 14· 17-20· 52,2· 4· 13· 79,14· 20· 21
Ναβουσαρίς Ἰε 40,4
Ναβουχασάρ Ἰε 40,4
Ναβουχοδονόσορ Βα 124,4· 125,4· 5· 126,5· 127,1· 128,1· Πα 94,4· 95,2· 96,3· Αἰ 1,1· 20· 2,1· 31· 54· 3,1-3· 5· 7· 8· 13· 14· 17· 20· 26· 29· 31· 35· 4,1· 15· 32· 35· 38· 40· 45· 5,2· 15· 24· Ἀν 2,3· 3,1· 13,10· 12· 14,8· Ἰε 14,11· 21,1· 26,1· 30,5· 32,1· 38,1· 40,1· 52,2· 53,34· 103,14· Ἰζ 32,7· 38,2· 4· 39,9
Ναβώθ Νο 242,6
Ναγέβ Ἰη 20,1· 23,1· 26,5· Ἰε 38,52· 39,17· 40,4· Ἀδ 1,27· 28· Ἰζ 31,1
Ναδάβ Νο 63,1· 64,1· 74,1· 147,1· 176,2· 4· Πα 23,2· 3
Ναδάβ Βα 36,1· 3· 9
Ναέθ Πα 82,14
Νάθαν Δδ 75,1· 3· 4· 21· 81,1· 7· 9· 17· 18· 20· 82,14· 108,6· 8· 109,1· 13-15· 24· 26· 110,1· 111,5· 6· Βα 7,4· Πα 4,55· 16,1· 3· 4· 17· 34,3· 50,1· 81,24· Ζα 12,22
Νάθαν ‘ὁ Βασιλεύς’ ὁ εὐνοῦχος Βα 119,15
Νάθαν Ἀν 21,3
Ναθαναήλ Νο 173,10· 175,5· 188,7· 12· 196,5
Ναθαναήλ Πα 23,9
Ναθαναήλ Πα 26,4
Ναθαναήλ Πα 60,7
Ναθαναήλ Πα 90,12
Ναθαναήλ Ἀν 27,5
Ναθανίας Πα 25,3· 16
Ναθανίας Πα 60,8
Ναθανίας Ἰε 18,8
Ναθανίας Βα 128,3· 6
Ναΐ Κρ 2,5
Ναμεσσί Βα 49,13· 78,2· 15· 79,11· Πα 69,10
Ναμουήλ Νο 233,8
Ναμουηλί Νο 233,8
Ναμρά Νο 241,3· 242,1
Ναούμ Να 1,1
Νάπη Ἐννόμ Ἰη 37,6
Ναργαλασάρ Ἰε 40,4
Νασὶβ Ἐφραΐμ Δδ 1,1
Νασουέ Ἀν 3,45
Ναυάθ Δδ 38,2· 3· 5
Ναυή Νο 94,7· 200,33· 203,11· 19· 205,7· 206,5· 12· 233,47· 235,6· 241,11· 28· 246,2· Δε 2,34· 15,2· 18,7· Ἰη 1,1· 3,1· 27· 8,9· 11,5· 31,2· 44,1· 46,1· 53,1· Κρ 2,22· 3,8· Βα 42,7· Ἀν 44,8
Ναφεδώρ Ἰη 26,11
Ναφετά Ἰη 34,15
Ναφισών Ἀν 3,45
Ναχαλὶ Γαάς Πα 4,41
Ναχών Δδ 74,8· Πα 12,12
Ναχώρ Γε 10,14-18· 11,1· 3· 5· 37,2· 3· 40,1· 41,1· 11· 43,15· 63,6· 72,56· Ἰη 52,2
Νεβρώδ Μχ 6,29
Νεεμάν Βα 68,1· 68,3· 6· 8· 12· 13· 15· 19· 25· 29· 69,1-3· 10
Νεεμίας Ἀν 28,1· 33,22· 45,61
Νεκρός (=Πενθεύς) Δε 5,266· Νεκροί (=Ἀδωνιίμ) Ψα 105,28· Ἠσ 22,2· πρβλ. καὶ Νο 162,5
Νεκωδά Ἀν 3,45· 49
Νελαμίτης Ἐπ 1,18· 25
Νεμρίμ Ἠσ 15,16· 82,50
Νεσεράχ Βα 114,3
Νέσθα Βα 125,2· Πα 95,1
Νετωφά Ἀν 3,24
Νετωφαθί Πα 4,37· 38· 29,15· 17· Ἰε 43,2
Νετωφαθίτης Βα 128,3
Νεφθαλίμ Γε 66,8· 82,4· 125,31· Νο 1,2· * 173,18· 34· 175,20· 188,67· 196,13· 203,15· 233,34· 35· 246,13· Δε 8,3· 17,34· Ἰη 42,1· 5· 45,4· 46,6· 25· Κρ 2,7· 7,7· 8· 13· 9,34· 74· Βα 12,1· 35,15· 102,3· Πα 6,10· 17· Πα 30,8· 58,5· 87,8· Ψα 68,33· Ἠσ 11,18
Νεχαώ Βα 122,11· 12· 123,3· 4· 7· Πα 92,1· 4· 93,4· 6· 7· 9· 98,26
Νηριγέλ Βα 107,11
Νηρίας Βα 124,4· Πα 94,2· Ἰε 17,4· 18,8· 29,1· 38,14· 18· 51,4· 7· Βρ 1,1

Νῆσοι Ψα 71,10· Ἠσ 25,18· Ἠσ 41,1· 45,2· 5· 52,7· 73,19· Σφ 3,17· Ἰε 93,1· 106,1· 108,2· 110,12· 115,12· Ἰζ 32,19· 25· 33,8· 19· 53,41· 58,41· Δα 4,51
Νινευή Βα 114,2· Ἰν 1,2· 3,2-8· 4,14· Να 2,10· 26· Σφ 3,19
Νοεμάν Νο 233,30
Νοεμανί Νο 233,30· Δδ 41,1· 43,7· 9· 21
Νομβά Πα 35,12
Νομβέ Δδ 56,38
Νόμος 172,49· Δε 1,4· 2,14· 6,3· 8,16· 79· 82· 10,23· 24· 32· 44· 12,1· 4· 5· 13,17· 18· 15,2· 5· 17,5· 14· Ἰη 14,1· 4· 7· 49,6· 51,10· Δδ 112,3· Βα 93,6· 106,9· 107,24· 120,11· 122,5· 6· Πα 42,9· 71,28· 74,3· 82,2· 27· 85,11· 88,8· 9· 13· 14· 91,2· 3· 5,3· 17,5· 10· 18,2· 5· 22· 23· Ἀν 43,3· 4· 6· 10· 11· 13· 44,1· 2· 4· 9· 46,1· 5· 12· 14· 50,4· Ψα 1,2· 77,1· 6· 93,12· Θρ 2,9· Ἠσ 36,9· Ἰε 53,24· 75,16· 76,7· Βρ 2,13· 3,20· 8,1· Δα 3,13· 16
Νόμος Μωϋσῆ Ἰη 14,1· 4· 7· 51,10· Δδ 112,3· Βα 93,6· 122,6· Πα 71,28· 91,3· Ἀν 5,3· 17,5· 43,3· Βρ 2,13· Δα 3,13· 16
Νότιον Κρ 1,10
Νότος Κρ 1,16· 17· 19· Δδ 56,1· 16· 36
Νουά Νο 249,14· Ἰη 34,4
Νουά Βε 9,16
Νωαδίας Ἀν 22,5· 40,7
Νῶε Γε 6,31· 32· 7,3-6· 9· 19· 8,1· 3-5· 11· 9,1-3· 5· 13· 15· 16· Ἠσ 60,13· Ἰζ 13,2· 7
Νωεμίν Ῥθ 1,2· 3· 2,3· 7· 13· 16· 3,1-4· 4,1· 2· 6· 5,4· 5· 7· 6,1· 9,3· 7· 12· 10,2· 4· 5

Ξ οὐδὲν ὄνομα

Ὀδιήλ Πα 31,1
Ὀδολλάμ Ἰη 17,4· 6· 18,8· 19,7· 8· 10· 12· 26,8· Δδ 42,1· Πα 4,9· 52,7· Μχ 2,6
Ὀδολλαμίτης Γε 90,1· 91,2· 13
Ὀδόμ Πα 82,17
Ὀδουΐας Πα 29,11
Ὀζά Νο 246,11
Ὀζά Δδ 74,5· 8-11· Βα 117,25· 118,9· Πα 12,10· 12-14
Ὀζαζίας Πα 82,14
Ὀζίας Πα 4,65
Ὀζίας Πα 30,9
Ὀζίας Πα 31,2
Ὀζίας Ἀν 17,4
Ὀζίας Βα 95,5· 97,1· 7· 8· 98,1· 99,1· 100,1· 101,1· 102,1· 5· 103,1· 3· Πα 75,1· 3· 8· 9· 11· 13· 76,4· 6· 10· 13· 14· 77,2· Ἀμ 1,2· Ὠσ 1,1· Ἠσ 8,1· 9,1· Ζα 15,8
Ὀζίας Ἀν 27,4
Ὀζιζά Ἀν 27,11
Ὀζιήλ Νο 147,4
Ὀζιήλ Νο 178,6· 12· 13
Ὀζιήλ Πα 13,10
Ὀζιήλ Πα 30,8
Ὀζιήλ Πα 64,18
Ὀζιήλ Πα 80,13
Ὀζιήλ Ἀν 33,12
Ὀζριήλ Πα 5,6
Ὀθνί Πα 26,5
Ὀθώμ Νο 35,7
Οἶκος Θεοῦ Γε 62,13
Ὄλδα Βα 120,16· Πα 88,18
Ὀμμαῖοι Γε 17,6
Ὀμμώθ Νο 232,15
Ὀολά Ἰζ 26,3-5· 44· 55
Ὀολιβά Ἰζ 26,3· 4· 13· 25· 44· 55
Ὀπφά Πα 23,25
Ὅρασις Γε 72,51
Ὀρεινή Γε 17,11· Ἰη 20,1· 23,1· 24,1· 27,6· 33,1· 37,3· Κρ 1,10· Ἰε 39,17
Ὄρθρος Κρ 18,92· Ἆσ 17,5
Ὅρκος Γε 54,14
Ὀρνά Πα 11,12· 17-20· 11,22· 24· 26· 30· 38,1
Ὀρνίας Βα 7,4
Ὄρος Ἅγιον Ζα 6,3
Ὄρος τοῦ Θεοῦ Νο 10,2
Ὄρος Ἰσραήλ Ἰη 23,1
ὄρος Ὄρος Νο 245,8· 9
Ὄρη τῶν Ἀρωμάτων Ἆσ 2,8
Ὄρη τῶν Κοιλωμάτων Ἆσ 5,8
Ὄρη Παρδάλεων Ἆσ 11,4
Ὄρος τῆς Σμύρνης Ἆσ 10,11
Ὀρφά Ῥθ 1,4· 2,12
Ὀσά Πα 26,8· 9
Οὐαί Βαρχαβώθ Δδ 12,4
Οὐανίας Ἀν 27,17
Οὐαφρῆ Ἰε 53,33
Οὐβάλ Δα 2,2· 6· 19
Οὐδεΐας Πα 78,15
Οὐεσβί Δδ 96,5
Οὔζ Γε 37,2
Οὐήλ Ἀν 27,17
Οὐθαῖ Ἀν 20,13
Οὐλὰμ Ἄις Γε 18,3· Δν 4,1· 5,4· 6,1· 4· Ἠσ 13,39

Οὔρ Νο 238,8
Οὐρί Πα 4,41
Οὐρίας Νο 87,1· 100,1· 102,3
Οὐρίας ὁ Χατταῖος Δδ 80,4· 7-14· 16· 17· 20-23· 27· 33· 35· 81,12· 13· 82,1· Πα 4,60
Οὐρίας Πα 35,5
Οὐρίας Βα 104,12· 13· 17· 18
Οὐρίας Ἰε 13,1· 4
Οὐρίας 10,2
Οὐρίας Ἠσ 20,7
Οὐρίας Ἀν 22,4· 33,6· 28· 43,7
Οὐριήλ Πα 13,5· 11
Οὐριήλ Βα 35,2
Οὐσά Ἀν 3,45
Οὐσαθί Πα 4,35· 9,2· 29,13
Ὀφάρ Πα 4,50
Ὀφέρ Νο 233,24· 234,1· Ἰη 34,3· 4
Ὀφέρ Ἰη 26,8
Ὀφερί Νο 233,24
Ὀφλά Πα 77,4
Ὀφλά Ἀν 33,34
Ὀφνί Δδ 1,4· 8,11· 10,10· 20
Ὀχοζίας Βα 57,16· 58,1· 59,2· 4· 28· Πα 66,1· 3
Ὀχοζίας Βα 76,9· 77,1· 2· 8· 79,3· 13· 16· 24· 82,2· 3· 85,1· 2· 88,2· 89,1· 94,3· Πα 68,23· 69,1-3· 8· 9· 11-13· 70,1-3
Ὀψιβά Βα 117,1· Πα 85, 1

Παθῦρις Ἰε 53,1· 16· Ἰζ 37,15· 39,14
Παλαιά Δδ 17,8
Παρατείνοντα Ἰζ 33,17
Παρεμβολαί Γε 73,2· 74,24
Παρεμβολὴ Δάν Δν 5,2
Παρθένος Θυγάτηρ Αἰγύπτου Ἰε 98,16
Παρθένος Θυγάτηρ Βαβυλῶνος Ἰε 105,1
Πάριος Πα 33,3
Πασχώρ Ἰε 25,1· 3· 34,1· 35,1
Πεδινή Κρ 1,10
Πειρασμός Νο 43,10· Δε 5,55· 146
Πένθος Αἰγύπτου Γε 128,12
Πέραν τοῦ Ἰορδάνου Ἰη 27,10· 31,4
Πέραν τοῦ Ποταμοῦ Ἰη 52,2· 3· 18
περάτης (=ἑβραῖος) Γε 18,1
Πέρσαι Ἀν 1,1-3· 2,4· 5,13· 7,5· 8· 9,2· 11,4· 15,2· 16,6· 17,1· 24,11· Αἰ 5,39· 6,10· 16· 19· 36· Ἠσ 20,3· Ἰε 79,13· Ἰζ 33,13· 39,4· 53,4· Δα 2,23· 4,1· 15· 16· 25
Περσίς Δα 4,28
Πετεφρῆς Γε 89,9· 94,1
Πετεφρῆς Γε 101,9· 103,1
Πέτρα ἡ Μερισθεῖσα Δδ 47,14
Πέτρα τοῦ Ῥεμμών Βε 9,22· 10,16
Πέτρα Κρ 2,11· Βα 93,8· Ἠσ 45,4· Ἰε 22,14
Πηγαί Νο 245,11
Πηγὴ Ἀράδ Κρ 9,41
Πηγὴ Ἀσώρ Ἰη 42,4
Πηγὴ Βεθσαμύς Ἰη 37,7
Πηγὴ Γραμμάτων Ἰη 46,23
Πηγὴ τοῦ Ἐπικαλουμένου Κρ 18,88
Πηγὴ τοῦ Ἡλίου Ἰη 32,8
Πηγὴ τῆς Κρίσεως Γε 17,8
Πηγὴ Μασφασάτ Ἰη 41,5
Πηγὴ Ῥωγήλ Ἰη 32,9· 37,7· Δδ 95,3
Πηγὴ τῶν Συκῶν Ἀν 31,3
Πηγὴ Ὕδατος Ναφθώ (=Πηγὴ Πετρελαίου) Ἰη 32,10· 37,5
Πιθώμ Νο 2,6
Πικρίαι Νο 40,3· 243,8· 9
Πίστις Ἄσ 11,3
Πλειάς Ἰβ 12,8· 27,30
Πόλις Ἄιν Νο 242,2· Ἰη 28,4· Ἰε 82,2· 34
Πόλις Ἀληθινή Ζα 6,3
Πόλις Ἀρβόκ Ἰη 25,13· 45,4· 46,10· Κρ 1,11
Πόλις Βάαλ Ἰη 37,4· 5
Πόλις Γραμμάτων Κρ 1,13· 14
Πόλις Δαυΐδ Δδ 71,4· 74,13· 17· 21· 112,16· Βα 14,2· 25,2· 26,3· 33,13· 34,7· 35,21· 41,8· 76,9· 79,25· 88,5· 95,4· 97,8· 103,8· 104,23· Πα 3,4· 12,8· 16· 13,1· 14,8· 40,2· 45,11· 12· 50,3· 54,6· 55,31· 59,5· 68,1· 28· 73,1· 15· 77,10· 79,14· 83,7· 84,8
Πόλις Ἡλίου Ἰη 32,11
Πόλις Ἰαρίμ Ἰη 4,17· 32,11· Δν 5,2· Δδ 15,4· 5· 16,1· Πα 12,7· 35,4· Ἀν 3,27
Πόλις Κατασέμ Ἰη 39,4
Πόλις Κυρίου Ἰε 115,21
Πόλις Λουζά Γε 62,13
Πόλις Σαμμάυς Ἰη 43,1
Πόλις τῶν Φοινίκων Κρ 1,19· 5,3· Πα 78,21
Πολυάνδριον Ἰζ 52,62
Πολυάνδριον τοῦ Γώγ Ἰζ 53,54· 61· 62
Πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννόμ Ἰε 24,7
Πολυάνδριον τῆς Σφαγῆς Ἰε 24,7
Πύλη τῆς Ἄιν Ἀν 31,5
Πύλη τῆς Ἀνατολῆς Ἀν 33,37
Πύλη Ἀποκεντούντων Σφ 2,4
Πύλη Βενιαμίν Ζα 15,17
Πύλη τοῦ Γωληλά Ἀν 31,3

Πύλη τῆς Γωνίας Βα 94,4· Πα 74,33· 75,9· Ἰε 96,5
Πύλη τῶν Γωνιῶν Ζα 15,17
Πύλη Ἐφραΐμ Πα 74,33· Ἀν 44,6· 48,15
Πύλη Ἰασαναΐ Ἀν 33,10
Πύλη Ἰησοῦ Βα 119,12
Πύλη τῶν Ἵππων Ἀν 33,35· Ἰε 96,7
Πύλη ἡ Ἰχθυηρά Ἀν 33,4· 48,16
Πύλη τῆς Κοπρίας Ἀν 31,3· 33,19· 20
Πύλη τοῦ Μαφεκάδ Ἀν 33,41
Πύλη τοῦ Οἴκου Κυρίου ἡ Καινή Ἰε 18,3
Πύλη τῆς Πηγῆς Ἀν 33,21· 48,12
Πύλη ἡ Προβατική Ἀν 33,1· 42· 48,16
Πύλη ἡ Πρώτη Ζα 15,17
Πύλη τοῦ Ὕδατος Ἀν 33,33· 43,2· 48,9· 13
Πύλη τῆς Φάραγγος Πα 75,9· 83,8· Ἀν 31,6· 33,19
Πύλη τῆς Φυλακῆς Ἀν 48,16
Πύλη τῆς Χαρσίθ Ἰε 24,1
Πύργος Ἀναβάσεως Ἀν 33,26
Πύργος Ἀναμεήλ Ἀν 33,2· 48,16· Ἰε 96,5· Ζα 15,17
Πύργος τῶν Ἑκατόν Ἀν 33,2
Πύργος ὁ Ἐξέχων Ἀν 33,32· 33· Πύργος ὁ Μέγας ὁ Ἐξέχων Ἀν 33,34
Πύργος τῶν Θαννουρίμ Ἀν 33,17· 48,14

Ῥαάβ Ἰη 3,2· 3· 11,16· 23· 25· 41,5· 6· 46,24
Ῥαάβ Οἶκος Δν 6,3
Ῥαάβ Δδ 76,4· 15
Ῥαάβ Ψα 86,4
Ῥαασών Βα 103,7· 104,6· 7· 10
Ῥαβαμάγ Ἰε 40,4
Ῥαββά Ἰη 29,2· Ἀμ 4,35
Ῥαββάθ Δδ 79,11· 80,1· 83,1· 2· 4· 96,5· Πα 20,1· 2· Ἀμ 1,21· 4,34· Ἰε 83,4· 7· Ἰζ 22,3
Ῥαγαῦ Γε 10,10-13
Ῥαγμά Ἰζ 33,28
Ῥαγουήλ Νο 173,17· 175,10· 188,31· 36· 196,7
Ῥαήλ Πα 31,4
Ῥαθαμά Νο 243,18· 19
Ῥαϊά Ἀν 3,45
Ῥαμά Ἰη 41,5· Κρ 7,6· Βε 2,4· Δδ 38,2· 3· 5· 43,2· 56,36· Βα 35,10· 16· 18· 124,2· Πα 58,1· 6· 7· 94,2· Ἀν 3,28· Ἡσ 13,39· Ἰε 94,2· Ζα 15,17
Ῥαμεσσή Γε 119,1· 121,7· Νο 2,6· 30,1· 243,3· 5
Ῥαμίας Ἀν 27,9
Ῥαμνών Κρ 12,3
Ῥαμώθ Δε 3,3· Ἰη 29,3· 46,30
Ῥαμώθ Ἰζ 33,21
Ῥαμώθ (ὁ) Ἀν 33,6
Ῥαούμ Ἀν 9,3· 4· 10,1· 11,1· 33,23
Ῥασίμ Ἡσ 9,1· 10,5
Ῥασών Ἀν 3,45
Ῥαφακά Νο 243,12· 13
Ῥαφαήλ Πα 26,5
Ῥαφαΐας Ἀν 33,14
Ῥαφιδίν Νο 43,1· 44,1· 47,2· 243,14· 15
Ῥαφίς Βα 110,1· 112,5
Ῥαφού 203,13
Ῥαχήλ 63,8· 11· 12· 14· 15· 64,2-4· 6· 11· 15· 16· 65,1· 66,2· 3· 5-8· 68,2· 4· 69,1· 2· 70,1· 71,4· 16· 72,3· 21· 23· 76,2· 3· 8· 81,2· 6· 7· 82,3· 4· 124,7· Ῥθ 9,16· Δδ 20,38· Ἰε 94,2
Ῥαψάκης Βα 110,1· 4· 17· 19· 21· 32· 111,5· 112,1
Ῥεβέκκα Γε 37,2· 41,1· 42,2· 3· 43,13· 44,2· 4· 45,5-8· 46,3· 7· 48,2-4· 13· 49,3· 51,1· 2· 4· 55,2· 56,5· 6· 11· 15· 58,3· 59,1· 60,6· 63,1· 15· 79,8· 126,4
Ῥεβές Ἰη 40,1
Ῥεελίας Ἀν 3,3
Ῥεημά Γε 37,4
Ῥεημώθ Ἰη 40,1
Ῥεκχά Δδ 69,2· 6· 11
Ῥεμάς Ἰη 40,1
Ῥεμμάθ Ἰη 46,23
Ῥεμμὼθ Βα 56,3· 4· 7· 15· 18· 24· 57,1· 61,3· 4· 7· 15· 19· 25· 62,1· Πα 69,6· 7· 77,5· 7· 78,1· 4· 16· 79,2
Ῥεμμών Δδ 69,2· 11· Ἡσ 19· 20· Ζα 15,16
Ῥεμμὼν Φαρές Νο 243,19· 20
Ῥεμμωνά Ἰη 39,4
Ῥεμφάν Βα 68,27· 28· Ἀμ 3,3· 4,31
Ῥεούμ Ἀν 3,3
Ῥεσσάν 243,21· 22
Ῥεσφά Δδ 65,2
Ῥεφάς Ἰε 82,33
Ῥημώθ Ἀν 27,13
Ῥησί Δδ 108,6
Ῥηχάβ Κρ 1,23
Ῥηχάβ Βα 82,5· 83,10
Ῥηχάβ Ἰε 14,6· 13· 16· 18· 19
Ῥηχάβ Ἀν 3,20
Ῥιβά Πα 4,39
Ῥινοκόρουρα Ἡσ 27,18
Ῥοβέ Ἰη 28,5
Ῥοβοάμ Βα 26,5· 27,1· 2· 13· 14· 22· 28,3· 4· 6· 29,3· 33,1· 2· 4· 7· 9· 11-13· 34,1· 50,3· 51,1· 3· 6· 14· 15· 22-24· 52,1-3· 6· 14· 16· 18· 53,1· 2· 5· 12· 54,1· 2· 54,4-6· 55,7· 8

‘Ροβόκ Νο 238,8
‘Ρόδιοι Ἰζ 33,19
‘Ροκόμ Ἰη 28,5
‘Ροκόν Νο 238,8
‘Ρομελίας Βα 101,3· 102,1· 5· 103,1· 7· 104,1· 6· Πα 78,7· Ἠσ 9,1· 6· 10,5
‘Ρομμά Δδ 51,6
‘Ροόβ Νο 203,25
‘Ρουβήν Γε 65,2· 68,1· 81,8· 82,2· 87,12· 13· 88,8· 124,5· 125,3· 107,6· 108,12· Νο 1,2· * 173,7· 23· 175,8· 11· 188,19· 196,6· 203,6· 213,1· 233,6· 7· 241,1· 2· 5· 25· 29· 31· 33· 242,2· 245,15· Δε 2,90· 3,3· 5,181· 8,3· 10,8· 17,8· Ἰη 2,3· 5,11· 26,4· 28,1· 6· 7· 32,7· 36,8· 37,7· 45,5· 46,7· 29· 49,1· 50,1-5· 11· 23· 24· 26· 28· 29· Βα 84,8· Πα 4,62· 6,13· 30,2
‘Ρουβηνί Πα 28,9
‘Ρούθ ‘Ρθ 1,4-10,1
‘Ροώς Δδ 89,30· 90,1
‘Ρωγελλίμ Δδ 96,5· 104,1
‘Ρωγήλ Δδ 108,7
‘Ρωκεῖμ Ἀν 33,13
‘Ρῶς Ἰε 79,11· Ἰζ 53,1· 2· 35

Σαάρ Γε 38,9· 47,3
Σαβαθάν Νο 246,9
Σαβαχίας Πα 26,5
Σαββαθαῖ Ἀν 26,10
Σαβεέ Δδ 105,9· 11· 106,3· 6· 13· 17· 107,13· 15
Σαβί Νο 203,15
Σαβιά Βα 87,2· Πα 72,1
Σαβίμ Δδ 27,33
Σαβοί Ἰβ 10,18
Σαδεέμ Δδ 48,3
Σαδώκ Δδ 77,3· 89,19· 21· 23· 25· 36· 37· 95,1· 99,1· 5· 14· 101,5· 108,6· 109,18· 24· 26· 110,1· 3· 111,5· 6· Βα 3,14· 7,2· 3· 103,2· Πα 6,4· 13,11· 15,2· 18,3· 23,5· 10· 24,4· 30,4· 33,27· 77,1· 82,9· Ἀν 17,3· 33,8· 36· 50,16
Σαθαρβουζαναῖ Ἀν 12,3· 13,1· 14,10· 15,1
Σαθούρ Νο 203,17
Σαϊζά Πα 4,62
Σάις Ἰζ 39,14
Σαλά Γε 10,4-7
Σαλαβωνί Πα 4,44
Σαλαθιήλ Ἀν 5,2· 6,1· 12,2· Ἀγ 1,2· 15· 19· 2,2· 4,2· 5
Σαλαμανασάρ Βα 105,3
Σαλαμίν Ἰη 43,1· 6
Σαλαμιήλ Νο 173,8· 175,9· 188,25· 30· 196,7· 246,5
Σαλήμ Γε 19,2· 77,2· Ἰε 46,2
Σαλημώθ Πα 52,17
Σαλίμ Ἰη 40,2
Σαλμανά Ψα 82,11· Ὠσ 12,9
Σαλουΐας Ἀν 27,13
Σαλούμ Ἀν 33,18
Σαλπαάδ Νο 234,1· 6· 249,3· 8· 13· 14· Ἰη 34,4
Σαλώ Νο 232,14
Σαλώμ Ἰε 38,7· 9
Σαλωμίθ Νο 169,2
Σαλωμώθ Πα 27,2· 3· 5
Σαλωμών Δδ 82,13· 108,8· 109,1· 2· 4· 8· 109,10· 12· 18· 22· 25· 26· 29· 110,2-4· 111,4· 7· 8· 12-16· 112,1· Βα 1,1-26,5· 27,4· 28,4· 6· 33,1· 8· 117,10· 119,17· 125,8· Πα 17,8· 21,5· 7· 8· 10· 18· 32,1· 13· 14· 18· 21· 27· 28· 33,2· 23· 27· 28· 30· 34,3· 35,1-50,3· 51,2· 6· 52,3· 52,14· 15· 53,12· 55,6· 7· 81,45· 85,10· 90,4· 6· Ἀν 3,46· 47· 33,21· 49,3· 52,5· Ἄσ 1,9· 11· 3,1· 9,1· 4· 7· Ἀμ 1,10· 14
Σαμαά Ἰη 38,2· Δδ 30,12· 84,4· 85,14· Πα 9,7
Σαμαάθ Πα 73,16
Σαμαάμ Βα 88,4
Σαμαγώθ Ἰε 40,4
Σαμαθά Πα 4,66
Σαμαΐ Πα 4,30
Σαμαΐας Πα 4,6
Σαμαΐας Πα 5,4
Σαμαΐας Πα 13,8
Σαμαΐας Πα 30,7
Σαμαΐας Πα 13,11
Σαμαΐας Πα 23,9
Σαμαΐας Πα 26,4· 5
Σαμαΐας Βα 28,5· Πα 52,3· 53,5· 8· 54,4
Σαμαΐας Πα 60,8
Σαμαΐας Πα 80,13
Σαμαΐας Πα 90,12
Σαμαΐας Ἰε 13,1
Σαμαΐας Ἐπ 1,18· 25· 26
Σαμαΐας Ἀν 20,12
Σαμαΐας Ἀν 27,4· 15
Σαμαΐας Ἀν 33,37
Σαμαΐας Ἀν 43,7
Σαμάρεια Βα 40,9· 42,1· 4· 45,2· 51,1· 52,1· 53,1· 3· 14· 26· 54,22· 55,14· 56,13· 57,12· 13· 58,1· 59,2· 4· 62,5· 63,6· 68,4· 71,14· 15· 72,1· 2· 19· 73,22· 81,1· 82,1· 8· 84,10· 11· 89,1· 7· 11· 90,1· 94,5· 7· 96,1· 98,1· 99,1· 2· 100,1· 101,1· 3· 102,1· 105,1·

6· 7· 107,1· 2· 4· 7· 14· 110,29· 117,18· 119,25· 26· Πα 61,2· 13· 74,17· 34· 78,9· 10· 21· 94,5· Ἀν 10,1· Ἀμ 2,9· 13· 3,1· 4,33· 5,39· Ὠσ 6,21· 8,4· 5· 11,6· 10· 15,9· Ἠσ 10,4· 12,2· 13,8· 9· Μχ 1,1· 7· 8· Ἰε 46,2· 63,9· 92,6· Ἀδ 1,27· Ἰζ 15,51· 56· 61· 62· 26,4· 40· βλ. Σαμήρ
Σαμαρεῖται Βα 107,8
Σαμαρίας Ἀν 67,3
Σαμαρίας Πα 5,6
Σαμαρίας Πα 52,16
Σαμαρίας Ἀν 27,15
Σαμαχίας Πα 82,14
Σαμαώθ Πα 29,10
Σαμέ Νο 233,32
Σαμεγάρ Κρ 6,1· 7,43
Σαμεῖ Νο 233,32
Σαμερί Πα 4,67
Σαμήρ Κρ 11,2· 3 (μετέπειτα Σαμάρεια)
Σαμού Ἀν 27,6
Σαμουήλ Νο 203,6
Σαμουήλ Δδ 1,24· 6,1· 4· 7,1· 9,1· 5· 6· 8· 10· 11· 14· 16· 17· 21· 22· 24-28· 16,2· 4· 6· 17,3-5· 8· 9· 18,1· 19,1· 4· 6· 7· 11· 22· 24-26· 20,18· 19· 22-24· 28· 29· 31· 32· 34-36· 43· 46· 47· 21,1· 6· 10· 12· 14· 15· 22,9· 17· 19-21· 23,1· 6-8· 23-26· 25,1· 26,1-3· 5· 6· 9· 10· 13· 15· 18· 20-22· 25-29· 27,14· 17· 18· 20· 24· 25· 30,1· 3· 6· 8· 9· 11· 13-15· 17· 18· 20· 38,1· 2· 49,1· 54,17· 20· 21· 24· 29· Πα 1,17· 2,6· 27,4· 34,3· 90,23· Ψα 98,6· Ἰε 71,2
Σαμράμ Νο 233,14
Σαμραμί Νο 233,14
Σαμψά Ἀν 9,3· 4· 10,1· 11,1
Σαμψών Κρ 18,27· 29· 33· 36· 40· 45· 47· 51-53· 57· 59· 60· 64· 65· 67· 69· 73· 74· 76· 78· 84· 90· 91· 93· 98· 99· 101· 103· 106· 107· 109· 111· 119· 121· 126· 128-133· 136· Δδ 23,15
Σανιίρ Ἆσ 11,3· Ἰζ 33,4
Σαούλ Νο 233,8
Σαούλ Δδ 20,2· 3· 5· 8· 10· 12· 19· 22-24· 27· 28· 30-35· 47· 48· 21,8· 16· 22,5-7· 9· 15· 17· 18· 20· 24,1· 4· 5· 25,1· 6-8· 10· 12· 26,1· 3-5· 7· 9· 10· 13· 18· 20· 21· 24· 25· 29· 27,3· 4· 6-8· 13· 16-18· 20· 25-29· 38· 39· 28,2· 4· 22· 23· 25-27· 29· 29,1· 3· 16-18· 21-23· 26· 28· 32· 33· 36· 37· 39· 40· 41· 43· 44· 47· 30,1· 3· 31,1· 2· 5· 7-12· 32,2· 9· 12· 33,1-3· 8· 9· 11· 34,2-4· 7· 35,1-5· 7-10· 13· 36,1· 2· 4· 8· 10· 11· 37,1-3· 7· 10· 11· 38,1· 3· 4· 39,3· 5-7· 10· 15· 16· 41,11· 16· 43,1-3· 6· 10· 11· 16· 23· 24· 45,2-7· 9· 46,2-5· 47,1· 4· 7-13· 48,2· 4· 7· 11-14· 24· 25· 26· 29· 30· 51,6· 52,1-4· 6· 7· 20· 28· 34· 35· 53,2· 3· 6· 54,5-9· 11· 13· 15· 17· 20· 22· 29· 31· 36· 55,4· 9· 57,2-8· 10· 13· 14· 58,1· 2· 4-6· 13· 59,1· 7· 9· 10· 12· 61,1· 3· 5· 62,1· 3· 63,1· 5· 64,1· 2· 65,1-3· 6· 10· 66,4· 5· 69,1· 2· 9· 10· 12· 70,2· 74,21· 27· 31· 78,1· 2· 4· 5· 7· 11· 14· 16· 81,10· 91,1· 4· 102,2· 103,1· Πα 1,2-8· 10· 13· 14· 16· 17· 2,2· 5,1· 2· 20· 22· 6,1· 5· 12,5· 14,8· 27,4· Ἠσ 13,39
Σαουλί Νο 233,8
Σαπφάν Βα 120,1· 7· 10· 12· 16
Σαραά Ἰη 43,1· Κρ 18,2· 137· 28· Δν 3,3· 4,3· 5,1· Πα 52,7
Σάρα· βλ. Σάρρα
Σαραβίας Ἀν 43,10· 45,5
Σάραδα Ἰη 32,3
Σαραδάκ Νο 245,10
Σαραΐας Ἰε 18,20· 29,1· 3
Σαραΐας Βα 127,9· Ἀν 17,2· 19,1
Σαραΐας Βα 128,3· Ἰε 43,2
Σαραΐας Ἀν 3,3· 20,3· 21,12
Σαρασάρ Βα 114,3
Σαρέδ Νο 233,16
Σαρεδί Νο 233,16
Σαρεπτά Βα 44,2· 3· Ἀδ 1,28
Σαρεφί Ἀν 33,40
Σαριρά Βα 25,1· 26,4
Σαρίχ Δδ 42,8
Σαρουΐας Δδ 52,5· 63,2· 9· 68,20· 71,3· 77,2· 86,1· 91,6· 7· 96,3· 97,2· 102,8· 9· 108,5· 112,7· Βα 1,13· 3,1· Πα 3,3· 4,58· 17,12· 18,2· 27,4· 30,18
Σαρουΐας Ἰε 27,3· 5
Σάρρα· *Σάρα* Γε 11,3-5· 12,6· 14,2· 8· 21,1-3· 5-7· 22,2· 3· 24,15· *Σάρρα* 24,15· 17· 19· 23· 26,7· 11-18· 32,2· 3· 18· 20· 22· 33,1· 3· 6· 7· 34,2· 5· 38,1· 19· 43,3· 46,8· 47,4· 126,4· Ἰε 110,4
Σαρσουσίν Ἰη 38,2
Σαρών Ἰη 26,9· Πα 31,6· Ἠσ 36,14
Σαρωνίτης Πα 36,1
Σατραΐ Πα 31,6
Σαττίν Νο 232,1· Ἰη 3,1· 4,1
Σαυά (γυνὴ Ἰούδα) Γε 90,2· 91,1
Σαυά (χώρα) Βα 7,2· 20,1· 5· 12· 13· Πα 48,1· 5· 12· 13· Ψα 71,10· Ἰε 73,8· 115,8· Ἰζ 33,28· 53,12
Σαυή Γε 17,6· 19,1
Σαυχαῖοι Ἰβ 7,2
Σαυχίτης Ἰβ 11,1· 17,1· 23,1· 33,7
Σάφ Βα 7,5
Σαφάν Ἰη 29,4

Σαφάν Βα 128,1· Πα 88,1· 9· 10· 12-14· Ἰε 13,7· 18,2· 4· 6· 40,5· 42,5· Ἐπ 1,3· Ἰζ 6,9
Σαφάρ Νο 243,22· 23
Σαφάτ Νο 203,7
Σαφάτ Βα 49,13· 50,1· 63,14
Σαφάτ Βα 110,3· 32
Σαφατίας Δδ 64,6
Σαφατίας Πα 5,6
Σαφατίας Πα 30,3
Σαφατίας Πα 68,2
Σαφατίας Ἰε 35,1
Σαφατίας Ἀν 3,6· 20,7
Σαφατίας Ἀν 3,46
Σαφέκ Δδ 56,37
Σαφὲ Βεθμέ Ἰη 41,5
Σαφί Δδ 56,36
Σαφού Πα 9,2
Σαφών Νο 233,18
Σαφωνί Νο 233,18
Σαχανίας Ἀν 20,2
Σαχάρ Πα 26,4
Σαχών Ἀν 21,5
Σαὼν Ἐσβὶ Ἐμωήδ Ἰε 98,26
Σεβαμά Νο 241,3· 242,2· Ἰη 28,4· Ἡσ 15,30· 32· Ἰε 82,45
Σεβωΐμ Γε 17,2· 9· Δε 10,28· Ὠσ 13,9· Ἡσ 52,2
Σεγαλίμ Δδ 20,4
Σεγούβ Βα 42,7
Σεδεκίας Βα 56,14· 29· Πα 61,14· 29
Σεδεκίας Βρ 1,1
Σεδεκίας Ἰε 18,6
Σεδεκίας Βα 125,12· 126,1· 4· 7· 13· Πα 95,3· 96,1· 8· Ἰε 21,8· 26,1· 3· 28,1· 29,1· 31,1· 32,2· 5· 7· 33,5· 16· 34,1· 3· 7· 38,1· 3· 4· 6· 40,1· 2· 53,34· Ἐπ 1,3· 13· 16
Σεδιούρ Νο 173,7· 175,8· 188,19· 24· 196,6
Σεδούκ Ἰη 39,3
Σεδράχ Αἰ 1,8· 2,57· 3,11· 13· 14· 17· 20· 22· 25· 29· 31· 33· 34
Σεδράχ Ζα 8,1
Σέθ Ἡσ 15,29
Σεϊρά Βα 12,30· Πα 39,16
Σεκελάκ Ἰη 38,2· Δδ 53,8· 56.1· 16· 34· 58,1· 69,13· Πα 5,1· 23
Σελαθί Πα 5,23
Σελαμί Ἀν 3,45
Σελεμί Νο 246,12
Σελεμίας Ἰε 18,6· 8
Σελεμίας Ἰε 35,1
Σελεμίας Ἰε 26,3
Σελεμίας Ἰε 27,3
Σελεμίας Ἀν 33,38
Σελεμίας Ἀν 50,16
Σελέφ Ἀν 33,38
Σελήμ Βα 120,16· Πα 88,18
Σελήμ Πα 78,15
Σεληνσά Ἰη 33,8
Σελί Βα 41,3· Πα 67,2
Σελιμούθ Ἀν 20,9
Σελλά Ἰη 46,28
Σελλήμ Νο 233,34
Σελλημί Νο 233,34
Σελλούμ Βα 98,3· 6· 99,1-3
Σελλούμ Ἀν 3,44
Σελλούμ Ἀν 17,2
Σελμανά Κρ 9,84· 86,89,91,94,97,100,101
Σελμών Ψα 68,16
Σελμωνά Νο 243,28· 29
Σελμωνάν Ἰη 32,4
Σελχά Δδ 20,4
Σελχωΐ Ἰη 26,3
Σελώμ Ἰε 14,4
Σεμεῖ Νο 178,5· 9
Σεμεῖ Δδ 91,1· 3· 11· 102,1· 5· 8· 11· 112,12· Βα 4,1· 3-8· 10
Σεμεῖ Δδ 108,6
Σεμεῖ Πα 25,4· 21
Σεμεῖ Πα 31,4
Σεμεῖ Πα 80,13
Σεμεῖ Πα 82,13· 14· 17
Σεμεῖ Ἀν 27,16
Σεμεῖ Ἀν 40,1
Σεμεΐας Ἀν 21,3
Σεμήρ Βα 40,5
Σεμήρ Βα 56,31· Πα 61,31
Σεμηρών Βα 40,5
Σεμιραμώθ Πα 60,8
Σενά Ἰη 32,3
Σεναά Ἀν 3,37
Σεννά Νο 245,4· Δδ 28,7
Σενναάν Μχ 2,2
Σενναάρ Γε 17,1· 2· 10· Αἰ 1,2
Σενναχηρίμ Βα 109,1· 112,9· 113,2· 114,2· Πα 83,1· 2· 12· 14· 32
Σεπφαμὰρ Βηλά Νο 245,11
Σεπφαρουαΐμ Βα 107,1· 12· 110,29
Σεπφώρ Νο 231,2· 5· 14· 21· 72· Ἰη 52,13· Κρ 14,37

Σεπφώρα Νο 3,1· 6,10· 45,2
Σεραδά Ἰη 28,4
Σερούχ Γε 10,12-15
Σερράν Πα 4,5
Σεσί Κρ 1,12
Σετιρωθά Κρ 5,18
Σεφέκ Κρ 1,21
Σεφηλά Πα 75,10· Ἰε 38,52· 39,17· Ἀδ 1,27
Σεφηρά 3,46
Σεφνί Πα 31,4
Σεχενίας Πα 23,22
Σεχενίας Ἀν 20,4
Σεχενίας Ἀν 25,3
Σεχενίας Ἀν 33,37
Σεχενίας Ἀν 41,5
Σεχενίας Ἀν 45,5
Σεχονίας Πα 82,18
Σεωρίμ Πα 23,16
Σηγώρ Γε 29,11· 12· Βα 105,4· Ἡσ 15,14· Ἰε 82,6· 50
Σήθ Γε 5,2· 3· 5· 6· 8-10· Νο 231,117
Σηΐρ Γε 17,7· 74,1· 76,18· 20· 84,4· Δε 2,42· 45· 47· 48· 52· 58· 67· 17,2· Ἰη 23,2· 26,5· 52,5· Κρ 7,40· Βα 76,6· Πα 64,11· 65,6-8· 74,15· 18· Ἡσ 21,1· Ἰζ 44,1· 2· 9· 19
Σηλώμ Γε 90,5· 11· 91,5· 92,5· Νο 233,11
Σηλώμ Ἰη 36,1· 9· 12· 44,1· 46,1· 50,1· 4· 52,1· 31· Δν 6,5· Βε 10,15· 11,5· 7· Δδ 1,3· 10· 2,1· 5· 5,4· 9,27· 10,8· 9· 11,1· 28,5· Βα 2,3· Ψα 77,65· Ἰε 11,6· 9· 70,13· 19
Σηλωνί Νο 233,11
Σηλωνίτης Βα 27,17· 29,4· 32,6· 36,7· Πα 50,1· 18
Σήμ Γε 7,6· 9,15· 10,1-3
Σηών Νο 299,1· 4· 7· 9· 10· 13· 230,4· 241,33· Δε 1,3· 2,61· 69-71· 78· Δε 2,83· 4,4· 7· 10,7· 11,4· Ἰη 3,11· 16,8· 26,2· 3· 28,4· 5· 29,4· Κρ 14,28· 30-32· Ἀν 45,35
Σιαγών 18,81· 87· 88
Σιβά Δδ 78,5· 6· 8· 9· 16· 19· 21· 90,1· 3-5· 102,2· 103,10
Σιδών Γε 125,22· Ἰη 21,2· 9· 41,5· Κρ 2,5· 13,1· Ἡσ 24,5· 16· Ἰε 30,2· 79,10· 85,9· Ἰλ 4,4· Ἰζ 33,9· 36,1· 3· Ζα 8,2
Σιδωνία Βα 44,2
Σιδώνιος, -οι Ἰη 27,4· 6· Κρ 3,12· 13,7· Δν 4,2· 6,3· Βα 10,8· 23,8· 25,9· 42,3· 119,17· Πα 21,4· Ἀν 5,12
Σιλαθά Ἰη 43,1
Σιλωάμ Ἡσ 10,5
Σίν Νο 42,1· 43,1· 203,25· 235,3· 243,11· 12· 245,3· Δε 16,3· Ἰη 32,1
Σινά Νο 42,1· 47,1· 2· 11· 18· 20· 22· 25· 64,8· 88,9· 96,2· 5· 97,6· 144,5· 170,1· 172,49· 173,1· 22· 176,1· 4· 178,1· 192,1· 5· 196,2· 233,45· 236,6· 243,15· 16· Δε 17,2· Κρ 7,42· Ἀν 45,2· Ψα 68,9· 21
Σισάρα Κρ 7,3· 9· 11· 15-17· 19· 21· 22· 24· 26· 28· 30· 32· 57· 65· 67· 71· Δδ 23,12· 3,45· Ψα 82,9
Σίφ Δδ 20,5
Σιών Ἰη 41,3· Δδ 71,2· Βα 5,16· 14,2· 113,3· 16· Πα 3,2· Ψα 2,7· 9,12· 15· 14,8· 20,2· 49,3· 13· 14· 51,2· 52,19· 65,1· 69,41· 72,29· 73,2· 75,2· 77,73· 83,7· 86,2· 6· 96,9· 98,2· 101,13· 16· 21· 108,2· 123,1· 124,1· 126,6· 127,5· 130,15· 131,3· 132,4· 133,11· 22· 134,20· 135,1· 3· 145,12· 147,1· 149,2· Ἅσ 9,7· Θρ 1,4· 6· 17· 2,1· 4· 6· 8· 10· 13· 18· 3,2· 11· 22· 5,11· 18· Ἀμ 1,3· 4,33· Ἡσ 1,10· 2,1· 9· 3,3· 5,1· 2· 13-15· 11,11· 12,4· 13,10· 31· 40· 72· 15,8· 21· 17,19· 22,5· 25,8· 35· 29,11· 30,12· 32,25· 33,6· 34,1· 4· 36,8· 19· 29· 37,12· 38,19· 39,13· 43,14· 54,19· 66,33· 67,4· 72,4· Μχ 2,4· 5,12· 15· 6,4· 11· 12· 15· 18· 20· Σφ 5,1· 5· Ἰε 3,12· 12,11· 68,40· 72,4· 73,14· 75,32· 76,16· 78,2· 79· 92,8· 93,5· 94,16· 99,7· 100,11· 102,17· 103,16· 104,7· 107,1· 110,6· 111,4· 14· 28· 30· 39· 41· 115,21· 116,33· 120,1· 19· Ἰλ 2,1· 5· 3,5· 15· 4,16· 17· 21· Ἀδ 1,24· 29· Βρ 9,6· 12· 24· Ζα 2,9· 13· 25· 31· 6,1· 2· 9,1· 9
Σιωνά Ἰη 40,1
Σιώρ Ἰη 28,4
Σκηναί Γε 77,1
Σκοπιά Κρ 14,1
Σκοπιά Γαλαάδ Κρ 14,43
Σοβοχαΐ Πα 4,35· 9,2· 29,13
Σόδομα Γε 15,10· 12· 13· 17,2· 9· 11-13· 18,5· 19,1· 6· 7· 27,1· 4· 6· 10· 28,1· 30,1· 31,2· Δε 10,28· 14,52· Θρ 3,6· Ἀμ 3,13· Ἡσ 1,11· 12· 4,9· 14,26· Σφ 3,13· Ἰε 63,12· 81,20· 101,11· Ἰζ 15,51· 53· 54· 60· 62· 63
Σοδομῖται Γε 28,7
Σοκχώθ Νο 30,1· 35,7· 243,5· 6· Ἰη 29,4· 32,11· Κρ 9,84· 85· 87· 93· 94· Δδ 32,1· Βα 12,30· 53,24· 107,10· Πα 39,16· 52,7· 79,3
Σολμήν Ἀν 27,8
Σομαρώθ Βα 88,4· 73,16
Σομνᾶς Ἡσ 23,1
Σομόρων Πα 55,4· Ἀν 9,6· 34,2
Σουβά Δδ 24,2· 76,4· 7· 9· 76,15· 79,9· 12· Βα 24,1· 33,8· Πα 17,3· 5· 9· 19,9

Σουβαήλ Πα 25,5· 24
Σούδ Βρ 1,2
Σουδί Νο 203,10
Σουέ Ἰζ 26,26
Σουθαλά Νο 233,26
Σουθαλαΐ Νο 233,26
Σουΐας Ἀν 3,45
Σουλαμῖτις Ἄσ 18,2· 3
Σουνάμ Ἰη 40,1
Σουνί Νο 233,18
Σούρ Γε 22,1· 32,1· Νο 40,1· 232,15· 238,8· Ἰη 28,5· Κρ 9,77· Δδ 25,10· Ἀν 33,14
Σουρί Νο 203,7
Σουριήλ Νο 178,17
Σουρισαδαΐ Νο 173,8· 175,9· 188,25· 30· 196,7
Σοῦσα Δα 2,2
Σουσάν Ἀν 28,1
Σουσακίμ Βα 25,16· 33,7· Πα 53,2· 5· 6· 11· 13
Σουσαναχαῖοι Ἀν 9,5
Σουσί Νο 203,12
Σουφί Νο 246,8
Σοφάρ Νο 242,1
Σοφονίας Σφ 1,1
Σοφονίας Βα 127,9· Ἰε 26,3· 34,1· Ἐπ 1,19· 23
Σοφονίας Ζα 3,2· 6
Στήλη Γε 72,49· 55
Στήλη τοῦ Κτωμένου Ἰζ 6,3
Στόμα Πηγῆς τῶν Συκῶν Ἀν 31,3
Συήνη Ἠσ 47,6· Ἰζ 39,5· 15· 37,11
Συμαέρ Νο 233,24
Συμαερί Νο 233,24
Συμαρίμ Ἰη 34,3
Συμεών Γε 65,3· 78,16· 32· 37· 82,2· 107,10· 108,11· 110,13· 124,5· 125,7· Νο 1,2 * 173,8· 24· 175,9· 188,25· 196,7· 203,7· 232,14· 233,8· 9· 246,9· Δε 8,2· 17,9· Ἰη 38,1· 5· 6· 46,4· 9· Κρ 1,3· 4· 21· Πα 6,3· 30,3· 57,12· 87,8· Ἀν 27,15· Ζα 12,22
Συμοβόρ Γε 17,2
Συμοών Ἰη 21,1· 26,9· 39,5
Σύμπασα Ἰζ 33,17
Συρία Γε 48,2· 61,1· 3· 77,2· 80,1· 6· 124,7· Κρ 4,2· 5· Δδ 76,7· 8· 79,9· 12· 13· 15· 17· 18· 20· 21· 23· 24· 26· 88,9· Βα 22,9· 35,12· 49,13· 53,26· 32-34· 36· 54,1· 6· 7· 9· 11· 56,1· 3· 14· 15· 57,4· 10· 68,1· 3· 6· 71,1· 2· 4· 20· 72,1· 73,3-6· 12· 15· 17-19· 75,1· 4· 9· 77,5· 7· 78,16· 17· 79,2· 88,1· 2· 89,3-5· 9· 91,8· 92,3· 103,7· 104,6-8· 124,5· Πα 17,6· 19,9· 36,6· 58,2· 9· 61,14· 62,4· 10· 64,2· 69,6· 7· 73,11· 13· 78,5· 9· Ἀμ 1,8· Ὠσ 15,7· Ἠσ 12,5· Ἰζ 15,64
Συρία (=ἡ χώρα τοῦ Ἰσραήλ, ἡ Παλαιστίνη) Δε 5,580· Βα 91,6 *(βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ)*· βλ. καὶ *συριστί* (=ἑβραϊστί) Βα 110,17· Ἀν 9,2 (στὴ Βίβλο δὲν ὑπάρχει τὸ ὄνομα *Παλαιστίνη*). βλ. Συρία καὶ Μθ 10,2· Λκ 6,2· Πξ 58,1· 64,3
Σύρος, -οι Γε 48,2· 60,6· 63,1· 72,4· 6· 8· Δδ 41,11· 43,6· 20· 24· 76,7· 8· Βα 23,2· 69,1· 77,6· 78,17· Πα 17,5· 19,15· 17· 19· 20· 22· 25-27· 69,7· 94,5· Ἀμ 6,13· Ἠσ 16,2
Συχέμ Γε 13,1· 77,2· 4· 78,2· 4· 7· 10· 14· 16· 21· 24· 31· 33· 79,4· 5· 87,1· 2· 4· 124,26· Νο 233,24· Ἰη 34,3· 45,4· 46,17· 54,1· 2· Κρ 9,112· 10,4-6· 10· 12· 22· 24· 27-30· 32· 33· 36· 39· 46· 48· 55· 56· 61· 70· Βα 27,1· 29,1· 32,5· 9· 12· Πα 51,1· Ψα 60,6· Ὠσ 6,18· Ἰε 46,2
Συχεμί Νο 233,24
Σχοῖνοι Μχ 7,5
Σωβαΐ Ἀν 3,44
Σωβάκ Δδ 79,21· 24· Πα 19,23· 26
Σωγάλ Δδ 27,32
Σωγάρ Νο 173,10· 175,5· 188,7· 12· 196,5
Σωηά Ἀν 3,45
Σωλά Πα 4,46
Σωμάν Δδ 54,6· Βα 65,1
Σωμανῖτις Δδ 109,6· Βα 1,6· 11· 65,6· 21· 33
Σωμνάς Βα 110,3· 17· 32· 111,2
Σωρήχ Ἠσ 6,3
Σωταΐ Ἀν 3,46
Σωφάν Νο 233,29
Σωφανί Νο 233,29
Σωφάρ Ἰβ 7,2· 13,1· 19,1· 25,5· 33,7
Σωφάτ Πα 31,6

Ταάμ Γε 37,4
Ταβάθ Κρ 9,73
Ταβαώθ Ἀν 3,45
Ταβεήλ Ἠσ 9,7
Ταβεήλ Ἀν 9,1
Ταβέκ Γε 37,4
Ταβερεμάν Βα 35,12
Ταβλαΐ Πα 26,8
Τανάθαν Ἠσ 19,1
Τανάχ Νο 233,26· Ἰη 26,10· 46,20
Ταναχί Νο 233,26
Τάνις Ψα 77,15· 48· Ἠσ 18,11· 13· 32,4· Ἰζ 39,14
Τανύ Ἰη 46,13

Ταράθ Νο 243,26· 27
Ταρφαλαῖοι Ἀν 9,5
Τάφνας Ἰε 2,25· 51,8· 52,1· 53,1· Ἰζ 39,17
Ταφέθ Βα 119,14· Ἰε 74,5· 8· 9
Ταφού Ἰη 33,10
Ταφούγ Ἰη 26,8
Τεθνηκώς (=Πενθεύς - Ἄδωνις) Δε 5,591
Τεῖχος Κολυμβήθρας Ἀν 33,21
Τεῖχος Κοπρίας Ἀν 48,6
Τεῖχος τοῦ Ὀφλά Ἀν 33,34
Τεῖχος Πλατύ Ἀν 33,13· 48,15
Τεῖχος Χειμάρρου Ἀν 31,6
Τελμήν Ἀν 27,8
Τελμών Ἀν 3,44
Τεμά Ἰη 46,12
Τεταγμέναι (=Γαλαξίας) Ἄσ 17,5
Τομάν Ἰη 40,1
Τοπάζ Πα 33,5· 47,3· 66,1· Ἰβ 21,22· 26,6· Ἄσ 15,4· Ἠσ 14,18· Ἰε 59,7· Δα 4,7
Τόπος Θεοῦ Γε 71,15
Τοχός Γε 37,4
Τρωγλοδύται 53,3
Τύριος, -οι Ἰη 41,5· 42,4· Βα 12,1· Πα 21,4· Ἀν 5,12
Τύρος Ἰη 42,4· Δδ 72,2· Βα 10,1· 12,1· Πα 7,1· 37,3· 14· Ψα 46,11· Ψα 82,7· 86,5· Ἀμ 1,13· 15· Ἠσ 24,1· 7· 10· 21· 22· 25· Μχ 9,16· Ἰε 30,2· 79,10· 85,9· 10· Ἰλ 4,4· Ἰζ 32,2-4· 7· 17· 33,1· 2· 10· 34,1· 35,1· 38,2· 3· 5· Ζα 8,2· 3
Τύχη Ἠσ 70,4
Τώβ Κρ 14,8· 10
Τωβίας Πα 60,8· Ἀν 3,49· 30,1· 32,1· 34,4· 35,1· 39,1· 40,5· 7· 41,4· 7· 50,5· 9· 10

Ὕδωρ Ἀντιλογίας Νο 223,13· Δε 16,3· 17,11· Ψα 80,8· 105,32
Ὕδωρ τῆς Λοιδορίας Νο 225,3
Ὕδωρ Πηγῆς τοῦ Ἡλίου Ἰη 32,8
Υἱὸς Ὀδύνης Γε 81,4
Ὑπολήνια τοῦ Βασιλέως Ζα 15,17

Φαάτ Ἀν 3,8· 20,3· 27,14· 33,17
Φαγγέ Ἰη 39,3
Φαγεήλ Νο 173,16· 175,19· 188,61· 66· 196,13
Φαδαήλ Νο 246,13
Φαδαΐας Πα 30,10
Φαδαΐας Ἀν 33,32
Φαδαΐας Ἀν 43,7
Φαδαΐας Ἀν 50,16
Φαδασσούρ Νο 173,13· 175,15· 188,43· 48· 196,11
Φαδουρά Ἀν 3,46
Φαδών Ἀν 3,45
Φαθουρά Νο 231,6
Φακεέ Βα 101,3· 102,1· 3· 5· 6· 103,1· 7· 104,1· 104,6· Πα 78,7· Ἠσ 9,1
Φακεσίας Βα 100,7· 101,1· 4
Φακούδ Ἰζ 26,26
Φαλαθί Πα 26,4
Φαλάχ Ἀν 33,32
Φαλδές Γε 37,2
Φαλέγ Γε 10,8-11
Φαλέθ Νο 213,1
Φαλλού Νο 233,6
Φαλλούς Πα 26,12
Φαλλουσί Πα 4,32
Φαλτί Νο 203,13
Φαλτί Δδ 51,6· 66,7
Φαλτίας Ἰζ 6,47· 57
Φαλτιήλ Νο 246,11
Φανουήλ Κρ 9,87· 88· 96
Φανουήλ Βα 29,1
Φαρά Κρ 9,56· 58
Φάραγξ ἡ Ἀλυκή Γε 17,3
Φάραγξ τῶν Ἀνῃρημένων Ἰε 74,9
Φάραγξ Ἄχαρ Ἰη 12,31· 32· 35· 32,8
Φάραγξ Ἀχώρ Ἠσ 71,3
Φάραγξ Βότρυος Νο 203,27· 30· 241,8· Δε 2,20
Φάραγξ Γαβαών Ἠσ 29,19
Φάραγξ Γεράρων Γε 54,5
Φάραγξ Γιγάντων Ἰη 37,6
Φάραγξ Ἐννόμ Ἰη 32,9· 37,7· Φάραγξ υἱοῦ Ἐννόμ Βα 119,14· Ἰε 38,41· 74,5· 8· βλ. Γὲ βὲν Ἐννόμ, Γέεννα (Κ.Δ.), Νάπη Ἐννόμ.
Φάραγξ Ζαρέδ Νο 228,3
Φάραγξ Ἰαριήλ Ἰη 34,12
Φάραγξ Καρανά Ἰη 34,12
Φάραγξ Ὀρέων Ζα 15,8
Φάραγξ ἐγγύς Οἴκου Φογώρ Δε 18,3
Φαραθών Κρ 17,3· Πα 29,16
Φαραθωνί Πα 4,40
Φαραθωνίτης Κρ 17,1· 3
Φαραΐ Πα 4,54
Φαράν Γε 17,7· 34,16· Νο 203,1· 4· 243,35· 36· Δε 17,3· Βα 24,8
Φαράν Κάδης Νο 204,2
Φαρές Γε 93,5· Νο 233,11· 12· Ῥθ 9,17· Πα 29,5
Φαρεσί Νο 233,11
Φαρνάχ Νο 246,10

of

Φαρφάρ Βα 68,16
Φασγά Δε 18,1· Ἰη 26,2
Φασέκ Ἀν 33,10
Φασή Ἀν 3,45
Φασοδομίν Πα 4,6
Φασούρ Ἀν 3,40· 27,5
Φαχεράθ Ἀν 3,46
Φέγγος Πρωϊνόν (=Αὐγερινός) Ἰβ 27,11
Φεθεῖας Ἀν 27,6
Φελασάρ (Θαγλὰθ Φελασάρ) Βα 102,3· 104,8· 11· Πα 79,6
Φελλωνί Πα 4,51
Φεναεδώρ Ἰη 21,2
Φεννάνα Δδ 1,2· 5
Φερεζαῖος, -οι Γε 15,7· 20,20· 78,37· Νο 8,10· 19· 33,3· 62,6· 13· 93,2· 96,14· Δε 2,82· 5,66· 425· Ἰη 4,10· 15,1· 21,3· 26,6· 52,15· Κρ 1,4· 1,5· 3,14· Δδ 14,28· Πα 45,7· Ἀν 45,15
Φερεζί Ἀν 23,3
Φεταῖας Πα 23,31
Φθεήλ Ἰη 41,4
Φιλιστιίμ Γε 35,14· 16· 50,2· 53,1· 4· Νο 35,1· 38,22· 62,16· Ἰη 27,2-4· Ἰη 27,2· 3· 4· Κρ 13,1· 3· 7· 18,1· 6· 31· (βλ. καὶ *ἀλλόφυλοι*)
Φινεές Νο 232,7· 10· 238,5· Ἰη 50,4· 23· 24· 26· 55,1· 3· Βρ 8,68· Δδ 1,4· 8,11· 10,10· 20· 12,1· 28,5· Ἀν 17,4· 20,2· 22,5· Ψα 105,30
Φινώ Νο 243,41· 42
Φογώρ Νο 231,86· 232,17· 239,4· Δε 2,105· 4,3· 18,3· Ἰη 50,6
Φοίνικες (ἡ περιοχὴ τῆς Ἰεριχὼ μὲ τὰ δάση τῶν φοινίκων) Ἰη 9,3
Φοίνικες (τὸ ἔθνος τῶν Φοινίκων τὸ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα) Πδ 6,15
Φοινίκη Ἰη 7,1· Ἠσ 24,3
Φόρος Ἀν 3,5· 20,2· 27,9· 33,32
Φουά (ἡ) Νο 3,1
Φουά (ὁ) Νο 233,14
Φουά (ὁ) Κρ 11,1
Φουαΐ Νο 233,14
Φούδ Ἠσ 73,19
Φούλ Βα 100,3
Φρέαρ τοῦ Ἀιλίμ Ἠσ 15,18
Φρέαρ οὗ ἐνώπιον Εἶδον τὸν Θεόν Γε 22,9
Φρέαρ τῆς Ζοόβ Νο 228,9· 11· 14
Φρέαρ τῆς Ὁράσεως Γε 46,1· 47,6
Φρέαρ τοῦ Ὅρκου Γε 34,8· 35,12· 13· 15· 36,20· 21· 54,1· 62,1· 117,1· 5· Ἀμ 4,6
Φρέαρ τοῦ Σεϊράμ Δδ 67,10
Φωθαΐμ Ἰη 27,6

Χαβασίν Ἰε 14,3
Χαβέρ Κρ 7,14· 22· 23· 29· 43· 62
Χαζάδ Γε 37,2
Χαλαμάκ Δδ 79,21
Χαλάνη Ἠσ 13,8
Χαλδαῖος, -οι Γε 11,2· 5· 20,7· Βα 124,5· 126,9· 10· 127,3· 6· 128,5-7· Πα 94,5· 96,8· Αἰ 1,5· 2,2· 4· 5· 11· 12· 3,8· 4,4· 5,9· 15· 41· Ἀν 13,10· 45,13· Ἠσ 14,26· 24,18· 48,2· 56,4· Ἀβ 1,7· Ἰε 14,11· 20,2· 21,4· 26,5· 8-10· 27,1· 4· 5· 34,4· 10· 35,2· 37,5· 6· 11· 38,4· 29· 31· 34· 38,51· 39,4· 43,4· 5· 45,3· 48,3· 51,4· 99,13· 100,2· 7· 101,5· 22· 102,1· 6· 103,17· 37· 104,6· 105,1· 6· 108,1· Ἰζ 1,1· 6,69· 7,12· 15,31· 26,16· 18· 19· 23· 26· Δα 1,1· 3,1
Χαλδαία Ἰε 99,67
Χάλεβ Νο 203,8· 204,6· 205,7· 27· 206,5· 12· 233,47· 241,11· 246,4· Δε 2,32· Ἰη 25,1· 11· 12· 46,11· Κρ 1,14· 15· 17· 18· 24· 4,4
Χαλήλ Ἀν 27,14
Χαλκάλ Βα 9,3
Χάμ Γε 7,6· 15· Ψα 77,56· 104,23· 27· 105,22
Χαμαάμ Δδ 104,10· 11· 105,1
Χαμαάμ Ἰε 48,3
Χαμώς Νο 229,12· Κρ 14,36· Βα 23,8· 25,9· 119,17· Ἰε 82,11· 21
Χαναάν Γε 11,5· 12,6· 15,12· 21,3· 24,8· 38,1· 19· 61,4· 72,2· 77,2· 79,6· 83,1· 84,1· 85,1· 106,1· 4· 10· 108,1· 4· 112,9· 115,3· 116,1· 117,6· 119,6· 120,2· 7· 122,1· 2· 4· 124,3· 7· 126,2· 128,2· 11· 13· Νο 30,5· 38,24· 159,2· 170,43· 203,19· 233,10· 235,1· 241,30· 32· 243,40· 244,2· 245,2· 246,14· 248,2· 6· Δε 16,1· 18,1· Ἰη 27,4· 31,1· 46,1· 50,1-3· 26· Κρ 3,11· 7,2· 33· 34· Βε 10,15· Ψα 104,11· 105,38· 133,11· Ὠσ 15,1· Ἠσ 24,15· Σφ 2,6· 3,5· Ἰζ 15,2· 16,6· Βρ 5,11
Χαναανῖτις Ἠσ 18,18· Ζα 10,5
Χανανά Βα 56,14· 29· Πα 61,14· 29
Χαναναῖος, -οι Γε 13,1· 15,7· 20,20· 39,3· 43,4· 60,1· 2· 78,37· 90,2· Νο 8,10· 19· 13,2· 33,3· 34,1· 62,6· 13· 93,2· 14· 155,1· 203,2· 204,5· 205,29· 207,6· 8· Δε 2,2· 5,66· 425· Ἰη 4,10· 12,14· 15,1· 21,3· 26,6· 27,2· 3· 33,13· 34,16· 17· 35,3· 6· 34,17· 52,15· Κρ 1,1· 3-5· 10· 11· 21· 2,1-4· 6· 7· 3,12· 14· Ἀν 45,15· 37· Πδ 6,15· Ὠσ 4,22· Ἀδ 1,28· Ζα 10,10· 15,33
Χανανί Ἀν 23,3
Χανανίς Νο 226,1· 3· 243,40

Χαννά Ἰζ 33,29
Χαραδάθ 243,24
Χαραϊφί Πα 5,6
Χαρίβ Πα 23,15
Χαρμάν Ἰζ 33,29
Χαρμί Νο 233,6
Χαρμί Ἰη 12,2
Χαρούβ Ἀν 3,48
Χαρράν Γε 11,5· 6· 12,5· 6· 58,5· 62,1· 63,5· Βα 112,5· Ἀμ 1,8· Ἰζ 33,29
Χαρρί Δδ 107,2
Χαρσίθ Ἰε 24,1
Χασβί Γε 90,6
Χασβί Νο 232,15· 17
Χασελώθ Ἰη 40,1
Χασελὼθ Ἄιν Ἰη 39,3
Χασλών Νο 246,6
Χαφιρά Ἀν 3,27
Χεβρών Νο 178,6· 12· Ἰη 17,4· 6· 18,8· 19,14· 15· 17· 19· 24,2· 25,11-13· 26,7· 46,12· Κρ 1,11· 24· 18,93· 56,38· 60,2-4· 62,5· 63,2· 28· 64,3· 7· Δδ 66,12· 37,1· 5· 11· 68,7· 69,1· 8· 16· 70,1· 4· 5· 7· 72,4· 88,8· 10· 12· 112,17· Πα 2,1· 4· 5· 6,1· 14· 13,9· 34,1· 52,7
Χεβρωνί Πα 28,2· 5
Χεὶρ Ἀβεσσαλώμ Δδ 98,16
Χελαϊών Ῥθ 1,2· 6· 9,12
Χελβά Κρ 2,5
Χελβών Ἰζ 33,24
Χελέγ Νο 233,24
Χελεγί Νο 233,24
Χελκανά Ἰη 33,10
Χελκάτ Ἰη 46,24
Χελκίας Πα 26,8
Χελκίας Βα 110,3· 17· 32
Χελκίας Βα 119,4· 120,2· 7· 10· 12· 16· 122,5· Πα 88,2· 8· 9· 13· 14· 18· 90,11· 91,2· Ἀν 17,2· Ἰε 1,1
Χελκίας Ἐπ 1,3
Χελκίας Βρ 1,1
Χελκίας Ἀν 27,17
Χελκίας Ἀν 43,7
Χελλής Πα 92,12
Χελούβ Δδ 56,16
Χελούβ Πα 31,3
Χελχά Ἰη 23,2· 26,5
Χελών Νο 173,11· 175,6· 188,13· 18· 196,5
Χελών Ἰε 82,33
Χέτ Γε 38,2· 5· 8· 11· 16· 18· 20· 47,4· 59,1· 126,5· βλ. καὶ Χετταῖος, -οι
Χετταῖος, -οι Γε 20,20· Νο 8,10· 19· 33,3· 38,11· 47,3· 55,1· 126,2· 3· 128,14· Νο 62,6· 13· 93,2· 96,14· Νο 204,5· Δε 5,66· 425· Ἰη 4,10· 15,1· Ἰη 21,3· 26,6· 52,15· Κρ 3,14· Δδ 52,5· 80,4· 7· 23· 27· 33· 81,12· 13· 82,1· Βα 73,7· Πα 36,6· 45,7· Ἀν 45,15
Χετταία Βα 23,2· Ἰζ 15,2· 50
Χεττί Πα 4,60· Ἀμ 6,13
Χεττιίμ Κρ 1,31· Βα 22,9· 119,9· Ἰε 2,19· Ἰζ 33,6
Χηζίν Πα 23,29
Χιράμ Βα 12,1· 27· 28· Πα 37,16· 39,13-15
Χοβά Γε 18,4
Χοβάρ Ἰζ 1,2· 55· 3,2· 6,45
Χοβέρ Νο 233,20
Χοβερί Νο 233,20
Χοδολλογομόρ Γε 17,1· 4· 5· 10· 19,1
Χολδίας Πα 29,17
Χολεζέ Ἀν 33,21
Χολθί Δδ 56,16
Χορράθ Βα 43,2· 4
Χορραῖος, -οι Γε 17,7· Ἰη 16,5
Χορχόρ Ἰζ 33,21
Χούθ Βα 107,1· 11
Χουσὰρ Σαθαΐμ Κρ 4,2· 3· 5
Χουσί Δδ 89,31· 38· 92,2· 3· 4· 94,7-10· 19· 95,1· 99,4· 5· 8· 20-22· Πα 31,12· Σφ 1,1· Ἰε 18,8
Χωβαμὰ Σομέλ Ἰη 41,5
Χωθάμ Πα 4,66
Χώκ Πα 29,6
Χωνενί Ἀν 45,5
Χωνενίας Πα 14,3· 6· 28,1· 82,13· 14· 90,12
Χωρήβ Νο 8,1· 43,8· 93,6· Δε 2,1· 15· 116· 122· 5,3· 130· 372· 9,2· Βα 48,10· Πα 40,9· Ψα 105,19· Μα 8,16
Χωρήθ Βα 14,8

Ψονθοφανήχ Γε 101,9

Ὠβήδ Ῥθ 10,5
Ὠβήδ Πα 4,68
Ὠβήδ Πα 26,5
Ὠβήδ Πα 71,1
Ὠβήθ Ἀν 20,5
Ὠβώθ Νο 228,1· 2· 243,42· 43
Ὤγ Νο 230,2· 231,126· 241,33· Δε 1,3· 2,77· 79· 81· 87· 88· 91· 4,5· 10,7· 11,4· Ἰη 3,11· 16,8· 26,3· 30,2· 3· Ἀν 45,35· Ψα 133,11· 134,21
Ὠδήδ Πα 78,10
Ὠδονέ Ἀν 27,8

Ὠδουΐας Ἀν 3,42
Ὠθηρί Πα 25,5· 32
Ὠμαθά Ἰη 42,4
Ὢν (=Κύριος· μετοχὴ τοῦ *εἰμί*) Νο 8,15
Ὢν (πόλις Αἰγύπτου) Νο 2,6· Ἰε 52,7
Ὢν (αἰγυπτιακὸς θεός) Ὠσ 4,19· 6,1· 11,6· 11· 14,7
Ὢν (πεδίον ὀργιαστικῶν δρωμένων Δαμασκοῦ) Ἀμ 1,7
Ὠνώ (ὁ) Ἀν 3,35
Ὠνώ (πεδίον ὀργιαστικῶν δρωμένων ἐν Μωάβ) Ἀν 39,3
Ὤρ Νο 44,4· 6· 64,6
Ὤρ Νο 87,1· 100,1· Πα 35,5
Ὤρ (ὄρος) Νο 243,37· 39· 41· 225,1· 2· 4· 6· 227,1· 235,1· Δε 16,2
Ὠρήβ Κρ 9,77· 78· 81· Ψα 82,11
Ὠρίων Ἰβ 27,30· Ἠσ 14,14
Ὠσά Βα 38,2
Ὠσαΐας Ἀν 48,7
Ὠσή Πα 30,9
Ὠσηέ Δδ 14,20· 29
Ὠσηὲ ὁ προφήτης Ὠσ 1,1
Ὠσηὲ ὁ βασιλεὺς Βα 102,5· 105,1· 3· 4· 7· 108,1
Ὠφάλ Ἀν 33,33

Ἡ Γένεσις, ὁ Νόμος, ἓξ Ἱστορικὰ βιβλία (Ἰη Κρ Δδ Βα Πα Ἀν), κι ὁ Ἰερεμίας ἔχουν τὸ κάθε βιβλίο ἀπὸ 200 μέχρι 700 ὀνόματα.

Τὸ Δευτερονόμιον, τὰ ὑπόλοιπα Ἱστορικὰ βιβλία, καὶ τὰ Προφητικὰ ὅλα πλὴν τοῦ Ἰερεμίου ἔχουν τὸ καθένα ἀπὸ 5 μέχρι 140 ὀνόματα.

Τὰ ποιητικὰ βιβλία ἔχουν ἀπὸ 1 μέχρι 83 ὀνόματα· 83 οἱ Ψαλμοὶ καὶ μόνο 1 (*Κύριος*) οἱ Παροιμίες.

Σύνολον ὀνομάτων 2.623

Ψα 103,1-11. Χειρόγραφο parisinum graecum 146, φ. 179, τοῦ 10ου αἰῶνος.

Μρ 72,1-73,4. Χειρόγραφο Washington/DC, Smithsonian Institut, Free Gallery of Art 06.274, σ. 370, τοῦ Ε΄ αἰῶνος (= W ἢ 032).

π

4

ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Δὲν εὑρετηριάζονται ποτὲ τὰ ὀνόματα *Κύριος, Ἰησοῦς, Χριστός, Ἰερουσαλήμ, Ἱεροσόλυμα, Ἰουδαῖος, -οι, Ἰουδαία, Ἰσραήλ, Ἰσραηλίτης, -αι.*

Ἀαρών Λκ 2,1· Πξ 17,43· Ἑβ 5,7· 8,12· 10,4
Ἀββαδών Ἀπ 17,12
Ἄβελ Μθ 103,42· Λκ 58,17· Ἑβ 14,4· 17,8
Ἀβιά Λκ 2,1
Ἀβιληνή Λκ 12,2
Ἀβραάμ Μθ 1,1· 5,9· 10· 33,10· 100,10· Λκ 4,18· 5,17· 12,10· 11· 69,8· 72,9· 84,5· 7-9· 13· 14· 101,9· 109,11· Ἰω 25,3· 7· 9· 10· 26· 27· 31-33· Μρ 52,10· Πξ 7,13· 25· 17,2· 19· 20· 36· 39,15· Γα 6,6-9· 14· 16· 18· 29· 9,2· Β΄ Κο 20,22· Ῥω 9,1-3· 10· 12· 13· 16· 18,7· 21,1· Ἑβ 3,15· 7,1· 8,1· 2· 4-6· 9· 14,11· 22· Ἰα 4,8· 10· Α΄ Πε 8,6
Ἄγαβος Πξ 14,2· 69,3
Ἄγαρ Γα 9,4· 5
Ἀγνώστῳ θεῷ Πξ 55,9
Ἀγρίππας Πξ 80,1· 11· 81,1· 3· 6· 8· 9· 15· 29· 39· 40· 44
Ἀγρὸς αἵματος Μθ 118,6
Ἀδάμ Α΄ Κο 34,11· 35,11· Ῥω 11,3· Α΄ Τι 6,6· 7
Ἅδης Ἀπ 12,9· 35,4· 5
Ἀδραμυττηνόν Πξ 82,2
Ἀδρίας Πξ 82,29
Ἄζωτος Πξ 22,18
Ἀθῆναι Πξ 54,6· 55,1· 56,1· Α΄ Θε 5,1
Ἀθηναῖοι Πξ 55,7· 9
Αἰγύπτιοι Πξ 17,25· 27· 32· 72,15· Ἑβ 14,33
Αἴγυπτος Μθ 3,1· 3· 4· 4,5· 10· Πξ 17,11-15· 18· 20· 38· 40· 43· 44· 39,6· Ἑβ 4,15· 9,10· 14,30· 31· Ἰδ 2,3· Ἀπ 20,8
Αἰθίοψ, -πες Πξ 22,2
Αἰνέας Πξ 27,2· 3
Αἰνών Ἰω 11,2
Ἀκελδαμά Πξ 3,5
Ἀκύλας Πξ 56,2· 58,1· 59,4· Α΄ Κο 40,1· Ῥω 29,4· Β΄ Τι 11,1
Ἀλεξανδρεύς, -εῖς Πξ 16,2· 59,1
Ἀλεξανδρινόν Πξ 82,6· 84,1
Ἀλέξανδρος (ἀδελφὸς Ῥούφου) Μρ 69,6
Ἀλέξανδρος (τοῦ ἀρχιερατικοῦ γένους) Πξ 9,1
Ἀλέξανδρος (Ἰουδαῖος στὴ στάσι τῶν Ἐφεσίων κατὰ τοῦ Παύλου) Πξ 63,14· 15
Ἀλέξανδρος (καὶ Ὑμέναιος, αἱρετικοί) Α΄ Τι 4,3
Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεύς Β΄ Τι 10,6
Ἀλφαῖος (πατὴρ τοῦ μαθητοῦ Λευῖ ἢ Ματθαίου, πιθανῶς τὸ ἴδιο πρόσωπο μὲ τὸν ἑπόμενον Ἀλφαῖον τὸν πατέρα τοῦ Ἰακώβου, ὁπότε ὁ Ματθαῖος κι ὁ Ἰάκωβος ἦταν ἀδέρφια) Μρ 10,2
Ἀλφαῖος (πατὴρ Ἰακώβου τοῦ μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ) Μθ 44,3· Λκ 27,4· Μρ 14,4· Πξ 2,3
Ἀμπλίας Ῥω 29,8
Ἀμφίπολις Πξ 53,1
Ἀνανίας (ὁ Δαμασκηνὸς) Πξ 24,1· 3· 4· 8· 73,13
Ἀνανίας (καὶ Σαπφίρα) Πξ 12,1· 3· 5
Ἀνανίας ὁ ἀρχιερεύς Πξ 75,4· 77,1
Ἀνδρέας (ἀδελφὸς Πέτρου) Μθ 9,1· 44,2· Λκ 27,3· Ἰω 5,7· 6,2· 16,8· 35,3· Μρ 4,3· 6,1· 14,4· 56,3· Πξ 2,3
Ἀνδρόνικος Ῥω 29,7
Ἄννα (ἡ προφῆτις) Λκ 9,14
Ἄννας (ὁ ἀρχιερεύς) Λκ 12,2· Ἰω 42,1· 13· Πξ 9,1
Ἀντιόχεια (Συρίας) Πξ 33,1· 2· 4· 8· 10· 34,1· 37,1· 45,18· 21· 46,1· 47,1· 58,5· Γα 5,1
Ἀντιόχεια (Πισιδίας) Πξ 39,3· 43,1· 3· 6· Β΄ Τι 8,1
Αντιοχεῖς Πξ 15,6
Ἀντίπας Ἀπ 5,3
Ἀντιπατρίς Πξ 76,22
Ἀπελλῆς Ῥω 29,10
Ἀπεσταλμένος (=Σιλωάμ) Ἰω 26,7
Ἀπολλύων Ἀπ 17,12
Ἀπολλωνία Πξ 53,1
Ἀπολλώς Πξ 59,1· 60,1· Α΄ Κο 2,3· 5,4-6· 22· 7,1· 38,1· Ττ 8,2
Ἄππιος Φόρος Πξ 84,5
Ἀπφία Φμ 1,2
Ἄραβες Πξ 4,10
Ἀραβία Γα 3,7· 9,5

Ἀρβόκ Πξ 17,19
Ἄρειος Πάγος Πξ 55,5· 8
Ἀρέτας Β΄ Κο 20,32
Ἀριμαθαία Μθ 123,1· Λκ 131,2· Ἰω 45,1· Μρ 71,2
Ἀρίσταρχος Πξ 63,10· 64,4· 82,2· Κλ 11,1· Φμ 4,3
Ἀριστόβουλος Ῥω 29,11
Ἀρμαγεδών Ἀπ 29,14
Ἀρτεμᾶς Ττ 8,1
Ἄρτεμις Πξ 63,4· 8· 9· 16· 17
Ἀρχέλαος Μθ 4,8
Ἄρχιππος Κλ 11,8· Φμ 1,2
Ἀσήρ (φυλή) Λκ 9,14· Ἀπ 13,6
Ἀσία Πξ 4,9· 16,2· 49,1· 61,4· 63,2· 6· 8· 64,4· 66,6· 67,2· 72,1· 77,20· 82,2· Α΄ Κο 40,1· Β΄ Κο 1,8· Β΄ Τι 3,1· Α΄ Πε 1,1· Ἀπ 1,1
Ἀσιανοί Πξ 64,4
Ἄσσος 66,1
Ἀσύγκριτος Ῥω 29,17
Ἀττάλεια Πξ 43,6
Αὔγουστος Καῖσαρ Λκ 6,1
Ἀχαΐα Πξ 57,1· 59,5· 63,1· Α΄ Θε 1,7· 9· Α΄ Κο 39,3· Β΄ Κο 1,1· 17,2· Ῥω 28,5· 29,5
Ἀχαϊκός Α΄ Κο 39,5
Ἄψινθος Ἀπ 16,7

Βάαλ Ῥω 21,4
Βαβυλὼν (*ἡ μεγάλη* ἀσιατική) Ἀπ 26,3· 29,18· 30,6· 31,2· 27
Βαβυλών (ἡ μικρὴ ἀφρικανική) Α΄ Πε 15,4
Βαλαάμ Β΄ Πε 3,15· Ἰδ 2,9· Ἀπ 5,4
Βαραββᾶς Μθ 119,6· 7· 11· 12· 18· Λκ 128,6· 13· Ἰω 43,14· 15· Μρ 68,7· 11· 15
Βαράκ Ἑβ 14,36
Βαραχίας Μθ 103,42
Βαρθολομαῖος Μθ 44,2· Λκ 27,4· Μρ 14,4· Πξ 2,3
Βαριησοῦς Πξ 38,3
Βαριωνᾶς Μθ 74,5
Βαρνάβας Πξ 11,6· 25,2· 33,4· 8· 34,4· 36,8· 37,1· 2· 38,5· 39,32· 40,3· 7· 42,5· 7· 43,2· 44,2· 3· 45,8· 18· 23· 47,1-3· 5· Γα 4,1· 9· 5,3· Α΄ Κο 22,6· Κλ 11,1· βλ. καὶ Ἰωσῆς.
Βαρσαββᾶς (Ἰούδας) Πξ 45,19
Βαρσαββᾶς (Ἰωσήφ) Πξ 3,9
Βαρτίμαιος Μρ 46,1
Βεελζεβούλ Μθ 44,28· 50,3· 7· Λκ 55,2· 5· 6· Μρ 15,3
Βελίαλ Β΄ Κο 13,5
Βενιαμίν Πξ 39,10· Ῥω 21,1· Φι 6,6· Ἀπ 13,8
Βερενίκη Πξ 81,1· 42
Βέροια Πξ 54,1· 4
Βεροιαῖος Πξ 64,4
Βεώρ Β΄ Πε 3,15
Βηθανία Μθ 93,6· 110,1· Λκ 103,2· 135,1· Ἰω 3,10· 30,1· 31,2· 33,1· Μρ 47,1· 12· 48,1· 60,1
Βηθεσδά Ἰω 14,2
Βηθλεέμ Μθ 2,1· 5-7· 4,2· Λκ 6,4· 7,9· Ἰω 22,7
Βηθσαϊδά Μθ 46,2· Λκ 46,2· 49,15· Ἰω 6,2· 35,2· Μρ 27,1· 34,1
Βηθσφαγή Μθ 22,1· Λκ 103,2· Μρ 47,1
Βιθυνία Πξ 49,2· Α΄ Πε 1,1
Βλάστος Πξ 36,2
Βοανεργές Μρ 14,3

Γαββαθά Ἰω 43,28
Γαβριήλ Λκ 2,14· 3,1
Γάδ Ἀπ 13,5
Γαδαρηνοί Λκ 42,1· 16· Μρ 22,1
Γάζα Πξ 22,1
Γάιος Μακεδών Πξ 63,10
Γάιος Κορίνθιος Α΄ Κο 2,5· Ῥω 30,8
Γάιος Δερβαῖος Πξ 64,4
Γάιος (Μικρασιάτης· Δερβαῖος;) Γ΄ Ἰω 1,1
Γαλάται Γα 6,1
Γαλατία Γα 1,2· Α΄ Κο 36,1· Β΄ Τι 10,2· Α΄ Πε 1,1
Γαλατικὴ (χώρα) Πξ 42,1· 58,6
Γαλιλαία Μθ 4,9· 6,1· 8,1· 4· 9,1· 10,1· 3· 70,1· 85,1· 92,12· 112,4· 122,25· 125,7· Λκ 3,1· 6,4· 10,1· 12,2· 16,1· 18,1· 20,4· 23,1· 42,1· 86,1· 125,11· 126,6· 127,1· 130,19· 131,6· 132,6· Ἰω 6,1· 7,1· 11· 12,3· 13,1· 4· 6· 16· 20,1· 10· 22,6· 17· 18· 35,2· 50,2· Μρ 2,1· 4,1· 3· 5,10· 7,5· 13,1· 2· 25,9· 31,1· 38,1· 63,2· 70,23· 72,7· Πξ 26,1· 31,17· 39,20
Γαλιλαῖος, -οι Μθ 116,1· Λκ 67,1· 2· 123,4· 127,1· Ἰω 13,3· Μρ 67,7· Πξ 1,10· 4,8· 14,23
Γαλλίων Πξ 57,1· 3· 8
Γαμαλιήλ Πξ 14,19· 73,3
Γεδεών Ἑβ 14,36
Γεθσημανή Μθ 113,1· Μρ 64,1
Γενησαρέτ (Π.Δ.: Κενερέθ) Μθ 67,1· Λκ 21,1· Μρ 28,1
Γεργεσηνοί Μθ 37,1
Γολγοθᾶς Μθ 122,1· Ἰω 44,1· Μρ 70,1
Γόμορρα (ἡ) Μθ 44,16· Μρ 24,14· Ῥω 19,16· Β΄ Πε 3,6· Ἰδ 2,5
Γώγ Ἀπ 34,10

Δαλμανουθά Μρ 32,10

Δαλματία Β΄ Τι 10,2
Δάμαρις Πξ 55,21
Δαμασκηνοί Β΄ Κο 20,32
Δαμασκός Πξ 17,48· 23,2· 3· 9· 24,1· 11· 15· 25,2· 73,6· 7· 11· 12· 81,21· 30· Γα 3,7· Β΄ Κο 20,32
Δανιήλ Μθ 104,17· Μρ 57,1
Δαυΐδ Μθ 1,1· 4· 41,1· 48,4· 50,2· 69,3· 91,2· 3· 92,10· 3,4· 102,3-5· Λκ 3,2· 7· 5,13· 6,4· 7,4· 25,3· 100,3· 5· 110,1-3· Ἰω 22,7· Μρ 11,3· 46,2· 3· 47,10· 54,1-3· Πξ 3,2· 5,13· 17· 22· 10,3· 17,50· 39,11· 23· 25· 45,12· Ῥω 1,3· 9,6· 21,9· Ἑβ 4,27· 14,36· Β΄ Τι 5,1· Ἀπ 8,1· 11,5· 40,2
Δεκάπολις Μθ 10,3· Μρ 22,21· 31,1
Δερβαῖος Πξ 64,4
Δέρβη Πξ 41,6· 43,2· 48,1
Δεσπότης Πξ 10,3
Δημᾶς Κλ 11,5· Φμ 4,3· Β΄ Τι 10,2
Δημήτριος (Χριστιανός) Γ΄ Ἰω 2,5
Δημήτριος (εἰδωλολάτρης) Πξ 63,4· 20
Διάβολος (ὡς κύριον ὄνομα) Ἀπ 22,11
Διός, Δία· βλ. Ζεύς
Δίδυμος (=Θωμᾶς) Ἰω 30,16· 48,1· 50,2
Δίκη Πξ 83,5
Διονύσιος ἀρεοπαγίτης Πξ 55,21
Διόσκουροι Πξ 84,1
Διοτρέφης Γ΄ Ἰω 2,1
Δορκάς Πξ 28,1· 5
Δρουσίλλα Πξ 78,1

Ἐβραῖος, -οι Πξ 15,1· Β΄ Κο 20,22· Φι 6,6
Ἐλαμῖται Πξ 4,9
Ἑλλάς Πξ 64,2
Ἕλλην, -ες Ἰω 21,24· 35,1· Πξ 41,1· 48,2· 3· 53,4· 56,4· 57,7· 61,4· 62,8· 67,5· 72,3· Γα 4,3· 6,28· Α΄ Κο 2,13-15· 25,10· 29,2· Ῥω 2,7· 9· 4,9· 10· 7,1· 20,12· Κλ 7,7
Ἑλληνίς, -δες Μρ 30,3 *(ἡ δὲ <Χαναναία> γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει)*· Πξ 54,3· (ἄρα ἐδῶ *Ἑλληνὶς* = εἰδωλολάτρισσα)
Ἑλληνισταί Πξ 15,1· 25,4· 33,2
Ἐλισάβετ Λκ 2,1· 3· 8· 19· 3,12· 4,2-4· 5,1
Ἐλισαῖος Λκ 17,12
Ἐμμανουήλ Μθ 1,8
Ἐμμαούς Λκ 133,1
Ἐνώχ Ἑβ 14,6
Ἐπαίνετος Ῥω 29,5
Ἐπαφρᾶς Κλ 1,7· 11,3· Φμ 4,3
Ἐπαφρόδιτος Φι 5,7· 11,10
Ἔραστος Πξ 63,2· Ῥω 30,9· Β΄ Τι 11,2
Ἑρμᾶς Ῥω 29,17
Ἑρμῆς Πξ 42,5
Ἑρμογένης Β΄ Τι 3,1
Ἐρυθρὰ Θάλασσα Πξ 17,40· Ἑβ 14,33
Εὔα Β΄ Κο 20,3· Α΄ Τι 6,6
Εὔβουλος Β΄ Τι 11,4
Εὐνίκη Β΄ Τι 2,3
Εὐοδία Φι 8,2
Εὐροκλύδων Πξ 82,16
Εὔτυχος Πξ 65,3
Εὐφράτης Ἀπ 18,2· 29,10
Ἐφέσιος, -οι Πξ 63,9· 16· 17· 72,4
Ἔφεσος 58,2· 5· 59,1· 60,1· 62,8· 63,6· 66,6· 67,1· Α΄ Κο 34,21· 36,8· Ἐφ 1,1· Α΄ Τι 2,1· Β΄ Τι 3,4· 10,4· Ἀπ 2,3· 3,1
Ἐφραΐμ πόλις Ἰω 32,10
Ἐφρών Πξ 17,19

Ζαβουλών Μθ 8,2· 4· Ἀπ 13,8
Ζακχαῖος Λκ 101,2· 5· 8
Ζαχαρίας (πατὴρ Ἰωάννου βαπτιστοῦ) Λκ 2,1· 7· 8· 13· 16· 4,2· 5,3· 5,11· 12,3
Ζαχαρίας (υἱὸς Βαραχίου) Μθ 103,42· Λκ 58,17
Ζεβεδαῖος Μθ 9,4· 44,2· 90,1· 113,2· 122,26· Λκ 21,11· Ἰω 50,2· Μρ 4,6· 7· 14,3· 45,1
Ζεύς (Διὸς Δία) Πξ 42,5· 6
Ζηλωτής (Σίμων Κανανίτης = Ζηλωτής) Λκ 27,4· Μρ 14,4· Πξ 2,3
Ζηνᾶς Ττ 8,2

Ἠλίας Μθ 45,14· 74,2· 77,3· 5· 13-15· 122,17· 19· Λκ 2,12· 17,10· 11· 45,2· 47,2· 92,3· 7· 97,4· Ἰω 3,3· 7· Μρ 25,3· 35,3· 36,3· 4· 10-12· 70,17· 18· Ῥω 21,2· Ἰα 11,5
Ἡρῴδης Α΄ Μθ 2,1· 3· 7· 12· 3,2· 3· 4,1· 5· 8· Λκ 2,1· Πξ 76,26
Ἡρῴδης Β΄ Μθ 64,1· 3· 6· Λκ 12,2· 13,1· 37,4· 45,1· 3· 73,1· 127,2· 3· 6· 7· 128,3· Μρ 25,1· 4-6· 8-10· 33,5· Πξ 10,7· 37,1
Ἡρῴδης Γ΄ Πξ 35,1· 6· 13· 22· 36,1· 4
Ἡρῳδιανοί Μθ 92,2· Μρ 12,7· 51,1
Ἡρῳδιάς Μθ 64,3· 6· Λκ 13,1· Μρ 25,5· 7· 10
Ἡρῳδίων Ῥω 29,12
Ἠσαΐας Μθ 5,2· 8,3· 34,4· 49,11· 53,14· 68,7· Λκ 12,5· 17,2· Ἰω 3,5· 36,2· 3· 5· Μρ 29,7· Πξ 22,3· 5· Πξ 85,12· Ῥω 19,14· 16· 17· 20,21· 26,13
Ἠσαῦ Ῥω 18,13· Ἑβ 14,24· 16,14

Θαδδαῖος (=Λεββαῖος) Μθ 44,4· Μρ 14,4

Θάλασσα Γαλιλαίας Μθ 9,1· 70,1· Μρ 4,3· 31,1· Θάλασσα Τιβεριάδος Ἰω 16,1· 50,1
Θάνατος (ὡς κύριο ὄνομα) Ἀπ 12,9· 35,4
Θεόφιλος *(κράτιστος)* Λκ 1,3· Πξ 1,1
Θεσσαλονικεύς, -εῖς Πξ 64,4· 62,2· Α΄ Θε 1,1· Β΄ Θε 1,1
Θεσσαλονίκη Πξ 53,1· 54,2· 4· Φι 11,8· Β΄ Τι 10,2
Θυάτειρα Πξ 50,5· Ἀπ 2,3· 6,1· 7
Θωμᾶς Μθ 44,3· Λκ 27,4· Ἰω 30,16 *(ὁ Δίδυμος)*· 39,13· 48,1· 4· 6· 7· 50,2· Μρ 14,4· Πξ 2,3· βλ. καὶ Δίδυμος.

Ἰάιρος Λκ 43,2· Μρ 23,2
Ἰακώβ (τὸ βόρειο βασίλειο τῆς Σαμαρείας) Ῥω 22,17
Ἰάκωβος (τοῦ Ζεβεδαίου) Μθ 9,4· 44,2· 77,1· Λκ 21,11· 27,3· 43,13· 92,1· 97,4· Μρ 4,6· 6,1· 14,3· 23,17· 36,1· 45,1· 7· 56,3· 64,2· Πξ 2,3· 35,2
Ἰάκωβος (τοῦ Ἀλφαίου) Μθ 44,3· Λκ 27,4· Μρ 14,4· Πξ 2,3
Ἰάκωβος (*ἀδελφὸς* (=ἐξάδελφος) τοῦ Χριστοῦ ὁ *μέγας*) Μθ 63,3· Μρ 24,4· Πξ 35,19· 45,9· 71,2· Γα 3,9· 4,8· 5,2· Α΄ Κο 33,7· Ἰα 1,1· Ἰδ 1,1
Ἰάκωβος (*ἀδελφὸς* (=ἐξάδελφος) τοῦ Χριστοῦ ὁ *μικρός*) Μθ 122,26· Λκ 132,9· Μρ 70,22· 72,1
Ἰάκωβος (ὁ πατὴρ τοῦ ἐκ τῶν 12 μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ Ἰούδα υἱοῦ Ἰακώβου) Λκ 27,5· Πξ 2,3
Ἰαμβρῆς (=Ζαμβρὶ Νο 232,14) Β΄ Τι 7,6
Ἰαννῆς (=Ἰαμινί Νο 233,8· 20) Β΄ Τι 7,6
Ἰάσων (Θεσσαλονικεύς) Πξ 53,6-8· 53,11
Ἰάσων (Κορίνθιος;) Ῥω 30,6
Ἰδουμαία Μρ 13,2
Ἰεζάβελ Ἀπ 6,3
Ἱεράπολις Κλ 11,4
Ἰερεμίας Μθ 4,3· 74,2· 118,7
Ἰεριχώ Μθ 91,1· Λκ 51,7· 100,1· 101,1· Μρ 46,1· Ἑβ 14,34
Ἰεροσόλυμα· πλειστάκις
Ἰερουσαλήμ· πλειστάκις
Ἰεσσαί Πξ 39,11· Ῥω 26,13
Ἰεφθάε Ἑβ 14,36
Ἰησοῦς Χριστός· πλειστάκις
Ἰησοῦς ὁ Ἰοῦστος Κλ 11,2
Ἰησοῦς (τοῦ Ναυή) Ἑβ 4,28
Ἰκόνιον Πξ 40,8· 41,1· 43,1· 3· 48,2· Β΄ Τι 8,1
Ἰλλυρικόν Ῥω 27,6
Ἰόππη Πξ 28,1· 3· 9· 10· 29,6· 6· 9· 31,1· 11· 32,5· 15
Ἰορδάνης Μθ 5,5· 6· 6,1· 8,4· 10,3· 85,1· Λκ 12,4· 15,1· Ἰω 3,10· 11,5· 29,1· Μρ 1,5· 2,1· 13,2· 41,1
Ἰουδαία· πλειστάκις
Ἰουδαῖος, -οι· πλειστάκις
Ἰούδας (φυλή) Μθ 2,6· Λκ 4,1· Ἑβ 8,15· 9,9· Ἀπ 11,5· 13,5
Ἰούδας (*ἀδελφὸς* (=ἐξάδελφος) τοῦ Χριστοῦ) Μθ 63,3· Μρ 24,4· Ἰδ 1,1
Ἰούδας (τοῦ Ἰακώβου, μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, *οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης*) Λκ 27,5· Ἰω 39,31· Πξ 2,3
Ἰούδας Βαρσαββᾶς Πξ 45,19· 25· 46,3
Ἰούδας ὁ Δαμασκηνός Πξ 24,2
Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος Πξ 14,23
Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ προδότης Μθ 44,4· 110,9· 111,11· 114,1· 118,1· Λκ 27,5· 115,1· 122,1· 3· Ἰω 19,13· 33,4· 37,2· 38,15· 18· 39,31· 41,2· 3· 5· Μρ 14,5· 61,1· 65,1· Πξ 3,2· 11
Ἰουλία Ῥω 29,18
Ἰούλιος ἑκατοντάρχης Πξ 82,1· 3
Ἰουνία Ῥω 29,7
Ἰοῦστος Ἰωσὴφ ὁ Βαρσαββᾶς Πξ 3,9
Ἰοῦστος Κορίνθιος Πξ 56,8
Ἰοῦστος Ἰησοῦς ὁ ἐν Ῥώμῃ Κλ 11,2
Ἰσαάκ Μθ 33,10· 100,10· Λκ 72,9· 109,11· Μρ 52,10· Πξ 7,13· 17,10· 36· Γα 9,9· Ῥω 18,7· 10· Ἑβ 14,12· 22· 24· Ἰα 4,8
Ἰσκαριώτης Μθ 44,4· 110,5· 9· Λκ 27,5· 115,1· Ἰω 19,13· 33,4· 37,2· 38,15· 39,31· Μρ 14,5· 61,1· 65,1
Ἰσραήλ· πλειστάκις
Ἰσραηλίτης, -αι· πλειστάκις
Ἰσσάχαρ Ἀπ 13,7
Ἰταλία Πξ 56,2· 82,1· 6· Ἑβ 20,4
Ἰταλικὴ χώρα Πξ 29,1
Ἰτουραία Λκ 12,2
Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ Λκ 37,4· 132,9
Ἰωάννης βαπτιστής Μθ 5,1· 4· 6,1· 2· 8,1· 39,7· 45,1· 3· 6· 11-13· 18· 64,1· 3· 4· 8· 10· 74,2· 77,17· 95,3· 5· 12· Λκ 2,8· 5,4· 7· 12,3· 19· 13,2· 24,7· 35,1-3· 6· 8· 14· 16· 20· 45,1· 3· 47,2· 53,2· 82,1· 106,5· 106,7· Ἰω 2,1· 10· 3,1· 8· 10· 4,4· 5,1· 7· 11,2-6· 12,1· 15,20· 23· 29,1· 2· Μρ 1,4· 6· 2,1· 4,1· 10,7· 8· 25,2· 4-6· 8· 13· 14· 35,3· 49,4· 6· Πξ 1,4· 3,8· 31,17· 32,18· 39,13· 14· 59,2· 60,4· 5
Ἰωάννης (τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ ἀπόστολος) Μθ 9,4· 44,2· 77,1· Λκ 21,11· 27,3· 43,13· 92,1· 96,1· 97,4· 116,2· Μρ 4,6· 6,1· 14,3· 23,17· 36,1· 40,1· 45,1· 7· 56,3· 64,2· Πξ 2,3· 7,1· 3· 4· 11· 9,8· 14· 21,1· 35,2· Γα 4,8· Ἀπ 1,1· 2,1· 38,2· *ὁ ἄλλος μαθητής, ὁ μαθητὴς ὃν ἠγάπα (ἐφίλει) ὁ Ἰη-*

σοῦς, ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος Ἰω 5,1-6· 38,12· 42,4-5· 12-13· 46,2· 4,-5· 9· 11· 50,9· 51,8· 10· *Ἀκηκόαμεν καὶ ἐθεασάμεθα, τεκνία μου, γράφω ὑμῖν* Α΄ Ἰω 1,1-4· 2,1· 3,1· 5,1· 15,1· *ὁ πρεσβύτερος* Β΄ Ἰω 1,1· 2,1· 3,1· Γ΄ Ἰω 1,1· 3· 3,1· *Βοανεργές* Μρ 14,3
Ἰωάννης Μάρκος Πξ 35,14· 36,8· 38,2· 39,2· 47,3· Μάρκος Πξ 35,14· 36,8· 47,3· 5· Κλ 11,1· Φμ 4,3· Β΄ Τι 10,3· Α΄ Πε 15,4
Ἰωάννης *ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ* Πξ 9,1
Ἰώβ Ἰα 9,6
Ἰωήλ Πξ 5,4
Ἰωνᾶς Μθ 51,2-4· 72,5· Λκ 57,2· 3· 7
Ἰωνᾶς (πατὴρ τοῦ Πέτρου) Ἰω 5,10· 51,1· 3· 4
Ἰωσῆς (*ἀδελφὸς* (=ἐξάδελφος) Χριστοῦ) Μθ 63,3· 122,26· Μρ 24,4· 70,22· 71,8
Ἰωσῆς (ὁ γνωστὸς Βαρνάβας) Πξ 11,6· βλ. καὶ Βαρνάβας
Ἰωσήφ (ὁ πατριάρχης Ἰω 12,5· Πξ 17,11· 16· 17· 21· Ἑβ 14,25· 26· ἡ φυλή του Ἀπ 13,8
Ἰωσὴφ (θετὸς *πατὴρ* Χριστοῦ) Μθ 1,2-4· 9· 3,1· 4,5· Λκ 3,2· 6,4· 7,10· 9,11· 11,3· 67,7· Ἰω 6,3· 18,23
Ἰωσὴφ (βουλευτὴς Ἀριμαθαίας) Μθ 123,1· 4· Λκ 131,1· Ἰω 45,1· Μρ 71,2· 5
Ἰωσὴφ Βαρσαββᾶς Πξ 3,9

Καϊάφας Μθ 109,3· 115,1· Λκ 12,2· Ἰω 32,5· 42,2· 3· 13· 43,1· Πξ 9,1
Κάιν Ἑβ 14,4· Ἰδ 2,9· Α΄ Ἰω 9,4
Καῖσαρ Αὔγουστος Λκ 6,1· Πξ 80,10· 81,4· βλ. καὶ Σεβαστός.
Καῖσαρ Τιβέριος Μθ 99,4· 7· 8· Λκ 12,1· 108,3· 5· 6· 126,2· Ἰω 43,27· 30· Μρ 51,3· 5· 6
Καῖσαρ Κλαύδιος Πξ 34,2· 53,9
Καῖσαρ (Νέρων) Πξ 79,8· 10· 13· 14· 80,10· 81,44· 82,27· 85,4· Φι 12,3
Καισάρεια Πξ 22,18· 25,5· 29,1· 31,1· 32,12· 35,23· 58,5· 68,8· 70,2· 76,13· 24· 79,1· 4· 6· 80,1
Καισάρεια ἡ Φιλίππου Μθ 74,1· Μρ 35,1
Καλοὶ Λιμένες Πξ 82,8
Κανά Ἰω 7,1· 11· 13,4· 50,2
Κανανίτης (Σίμων Κανανίτης = Ζηλωτής) Λκ 27,4· Μρ 14,4· Πξ 2,3
Κανδάκη Πξ 22,2
Καπερναούμ Μθ 8,2· 33,1· 46,4· 80,1· Λκ 17,8· 18,1· 33,1· 49,17· Ἰω 8,1· 13,5· 17,1· 18,4· 44· Μρ 5,1· 9,1· 39,1
Καππαδοκία Πξ 4,9· Α΄ Πε 1,1
Κάρπος Β΄ Τι 10,5
Κεγχρεαί Πξ 58,1· Ῥω 29,1
Κέδρων Χείμαρρος Ἰω 41,1
Κηφᾶς Ἰω 5,10· Γα 4,8· Α΄ Κο 2,3· 5,22· 22,5· 33,5
Κιλικία Πξ 16,2· 45,21· 47,7· 72,16· 73,3· 76,25· 82,5· Γα 3,11
Κίς Πξ 39,10
Κλαύδη Πξ 82,18
Κλαυδία Β΄ Τι 11,4
Κλαύδιος (Καῖσαρ) Πξ 34,2· 56,2
Κλαύδιος Λυσίας (χιλίαρχος) Πξ 76,16
Κλεόπας Λκ 133,6
Κλήμης Φι 8,3
Κλωπᾶς Ἰω 44,11
Κνίδος Πξ 82,7
Κολοσσαί Κλ 1,1
Κορέ Ἰδ 2,9
Κορίνθιοι Πξ 56,9· Β΄ Κο 13,1
Κόρινθος Πξ 56,1· 60,1· Α΄ Κο 1,2· Β΄ Κο 1,1· 3,1· Β΄ Τι 11,2
Κορνήλιος Πξ 29,1· 3· 8· 30,10· 15· 31,2· 3· 9· 10
Κούαρτος Ῥω 30,9
Κρανίον Λκ 130,1· Κρανίου τόπος Μθ 122,1· Ἰω 44,1· Μρ 70,1
Κρήσκης Β΄ Τι 10,2
Κρίσπος Πξ 56,9· Α΄ Κο 2,5
Κρῆτες Πξ 4,10· Ττ 3,4
Κρήτη Πξ 82,8· 14· 15· 24· Ττ 2,1
Κύπριος, -οι Πξ 11,6· 33,2· 70,2
Κύπρος 33,1· 38,1· 47,5· 68,3· 82,4
Κυρηναῖος, -οι Μθ 121,2· Λκ 129,1· Μρ 69,6· Πξ 16,2· 33,2· 37,1
Κυρήνη Πξ 4,10
Κυρίνιος (Quirinius) Λκ 6,2
Κύριος· πλειστάκις
Κῶς Πξ 68,1

Λάζαρος Ἰω 30,1· 2· 5· 11· 15· 31,27· 33,1· 2· 9· 10· 34,6
Λάζαρος (παραβολικὸ πρόσωπο) Λκ 84,2· 7-9
Λαοδίκεια Κλ 4,1· 11,4· 6· Κλ 11,7· Ἀπ 2,3· 9,1
Λαοδικεῖς Κλ 11,7
Λασαία Πξ 82,9
Λεββαῖος (ὁ Θαδδαῖος) Μθ 44,4
Λεγεών (ὄνομα πεποιημένο) Λκ 42,9
Λευΐ (ὁ πατριάρχης) Ἑβ 8,5· 9· ἡ φυλή του Ἀπ 13,7
Λευῖς (ὁ Ματθαῖος) Λκ 24,1· 3· Μρ 10,2· βλ. καὶ Ματθαῖος

Λευΐτης, -αι Λκ 51,10· Ἰω 3,1· Πξ 11,6
Λιβερτῖνοι Πξ 16,2
Λιβύη Πξ 4,10
Λιθόστρωτον Ἰω 43,28
Λίνος Β΄ Τι 11,4
Λουκᾶς ὁ ἰατρός Κλ 11,5· Φμ 4,3· Β΄ Τι 10,2
Λούκιος Κυρηναῖος Πξ 37,1
Λούκιος (Κορίνθιος;) Ῥω 30,6
Λύδδα Πξ 27,1· 4· 28,3
Λυδία Πξ 50,5· 52,6
Λυκαονία Πξ 41,6
Λυκία Πξ 82,5
Λυσανίας Λκ 12,2
Λυσίας Κλαύδιος (χιλίαρχος) Πξ 76,16· 77,8· 25
Λύστρα (ἡ) Πξ 41,6· 43,3· 48,1· Λύστρα (τὰ) Πξ 42,1· 48,2· Β΄ Τι 8,1 (πρβλ. *ἡ Ἱερουσαλήμ* Λκ 73,4· *ἡ Ἱεροσόλυμα* Μθ 2,4· *τὰ Ἱεροσόλυμα* Λκ 127,2)
Λωΐς Β΄ Τι 2,3
Λώτ Λκ 87,9· 10· 14· Β΄ Πε 3,7

Μαγδαλά Μθ 71,9
Μαγδαληνή Μθ 122,26· 123,6· 125,1· Λκ 37,3· 132,9· Ἰω 44,11· 46,1· 20· Μρ 70,22· 71,8· 72,1· 73,1
Μαγώγ Ἀπ 34,10
Μαδιάμ Πξ 17,33
Μακεδονία Πξ 49,4· 5· 50,2· 56,5· 63,1· 2· 64,1· 3· Α΄ Θε 1,7· 9· 7,2· Α΄ Κο 36,5· Β΄ Κο 2,5· 4,2· 14,5· 15,1· 20,9· Ῥω 28,5· Φι 11,7· Α΄ Τι 2,1
Μακεδών, -όνες Πξ 49,4· 63,10· 82,2· Β΄ Κο 17,2· 4
Μάλχος Ἰω 41,10
Μαναήν Πξ 37,1
Μανασσή (φυλή) Ἀπ 13,6
Μάρθα Λκ 52,1· 4· 5· Ἰω 30,1· 5· 31,3-5· 8· 14· 23· 33,2
Μαρία (ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου) *Μαριάμ* Μθ 1,4· 63,3· Λκ 3,2· 5· 9· 14· 4,1· 9· 19· 6,5· 7,10· 13· 9,12· *Μαρία* Μθ 1,2· 10· Λκ 4,3· Μρ 24,4· Πξ 2,4
Μαρία ἡ Μαγδαληνή Μθ 122,26· 123,6· 125,1· Λκ 37,3· 132,9· Ἰω 44,11· 46,1· 12· 17· 20· Μρ 70,22· 71,8· 72,1· 73,1
Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου *(τοῦ μικροῦ μήτηρ)* Μθ 122,26· 123,6 *(ἡ ἄλλη Μαρία)*· 125,1 *(ἡ ἄλλη Μαρία)*· Λκ 132,9· Μρ 70,22· 71,8 *(Μαρία Ἰωσῆ μήτηρ)*· 72,1
Μαρία *(ἡ τοῦ Κλωπᾶ)* Ἰω 44,11
Μαρία (ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου) Λκ 52,2· 6· Ἰω 30,1· 2· 31,3· 4· 12· 15· 16· 32,1· 33,3
Μαρία *(ἡ μήτηρ τοῦ Ἰωάννου Μάρκου)* Πξ 35,14
Μαριάμ (ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου)· βλ. Μαρία (ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου)
Μαριάμ (ἡ γνωστὴ τοῦ Παύλου) Ῥω 29,6
Μάρκος (Ἰωάννης Μάρκος) Πξ 35,14· 36,8· 47,3· 5· Κλ 11,1· Φμ 4,3· Β΄ Τι 10,3· Α΄ Πε 15,4
Ματθαῖος (ὁ καὶ Λευΐς) Μθ 39,1· 44,3· Λκ 27,4· Μρ 14,4· Πξ 2,3· βλ. καὶ Λευΐς
Ματθίας Πξ 3,9· 12
Μελίτη Πξ 83,1
Μεσοποταμία Πξ 4,9· 17,2
Μεσσίας (=Χριστός) Ἰω 5,8· 12,28
Μῆδοι Πξ 4,9
Μίλητος Πξ 66,5· 67,1· Β΄ Τι 11,2
Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος Ἰδ 2,7· Ἀπ 22,10
Μνάσων Πξ 70,2
Μολόχ Πξ 17,48
Μύρα Πξ 82,5
Μυσία Πξ 49,2· 3
Μυτιλήνη Πξ 66,3
Μωϋσῆς Μθ 32,5· 77,3· 5· 85,7· 8· 100,2· 103,2· Λκ 9,1· 22,4· 84,13· 15· 92,3· 7· 109,2· 11· 133,15· 135,9· Ἰω 2,12· 6,3· 10,15· 15,34· 35· 18,13· 21,6· 9· 10· 26,34· 35· Μρ 8,5· 29,11· 36,3· 4· 41,4· 5· 52,2· 9· Πξ 7,22· 16,5· 8· 17,23· 25· 33· 35· 37· 39· 41· 44· 49· 39,28· 44,1· 6· 45,17· 71,5· 81,33· 85,9· Α΄ Κο 22,9· 23,2· Β΄ Κο 6,4· 10· 12· Ῥω 11,3· 19,2· 20,5· 20· Ἐβ 4,2· 3· 5· 15· 8,15· 9,5· 11,9· 12,10· 14,27· 28· 17,4· Β΄ Τι 7,6· Ἰδ 2,7· Ἀπ 28,3

Ναζαρέτ Μθ 4,8· 8,2· 92,12· Λκ 3,1· 6,4· 10,1· 11,11· 17,1· Ἰω 6,3· 4· Μρ 2,1· Πξ 31,18
Ναζαρηνός· βλ. Ναζωραῖος
Ναζωραῖος Μθ 4,10· 116,3· Λκ 100,3· 133,7· Ἰω 41,4· 8· 44,3· Μρ 46,2· Πξ 5,10· 7,6· 9,5· 16,8· 73,9· 81,17· Ναζωραῖοι Πξ 77,6· Ναζαρηνός Λκ 18,4· Μρ 5,4· 67,2· 72,6
Ναθαναήλ Ἰω 6,3-7· 50,2
Ναΐν Λκ 34,1
Νάρκισσος Ῥω 29,13
Νεάπολις Πξ 50,1
Νεεμάν ὁ Σύρος Λκ 17,12
Νεφθαλίμ Μθ 8,2· 4· Ἀπ 13,6
Νηρεύς Ῥω 29,18
Νίγερ Πξ 37,1
Νικάνωρ Πξ 15,6

Νικόδημος Ἰω 10,1· 5· 10· 22,15· 45,3
Νικόλαος Πξ 15,6
Νικόπολις Ττ 8,1
Νινευῖ Λκ 57,6
Νινευῖται Μθ 51,4· Λκ 57,3
Νότος Λκ 57,4
Νυμφᾶς Κλ 11,6
Νῶε Μθ 104,42· 43· Λκ 87,7· 8· Ἑβ 14,9· Α΄ Πε 10,16· Β΄ Πε 3,5

Ὀλυμπᾶς Ῥω 29,18
Ὀνήσιμος Κλ 10,3· Φμ 3,4
Ὀνησιφόρος Β΄ Τι 3,2· 11,1
Ὀρεινή Λκ 5,9
Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν Μθ 104,3· Λκ 103,2· 10· 114,1· 121,1· Μρ 47,1· 56,3· 62,17· Πξ 2,1
Οὐρβανός Ῥω 29,9

Παμφυλία Πξ 4,9· 39,1· 43,6· 47,4· 82,5
Πάρθοι Πξ 4,9
Παρμενᾶς Πξ 15,6
Πάταρα Πξ 68,1
Πάτμος Ἀπ 2,1
Πατρόβας Ῥω 29,17
Παῦλος Πξ 38,7· 39,1· 5· 32· 40,2· 3· 7· 42,2· 4· 5· 7· 43,1· 44,2· 3· 45,8· 18· 47,1· 2· 4· 6· 48,3· 49,4· 50,6· 51,2-4· 10· 13· 14· 52,2· 3· 53,2· 4· 54,1· 4-6· 55,1· 8· 20· 56,1· 5· 10· 57,1· 3· 58,1· 60,1· 5· 7· 62,1· 4· 6· 63,1· 6· 10· 11· 64,1· 65,1· 3· 4· 66,1· 6· 67,24· 68,4· 69,4· 7· 71,2· 12· 72,4· 5· 8· 13· 16· 18· 74,4· 7· 75,2· 3· 5· 7· 8· 14· 17· 76,1· 3· 5-7· 9· 15· 22· 24· 77,1· 11· 25· 78,14· 7· 79,2· 4· 6· 7· 9· 10· 80,2· 8· 10· 81,1· 8· 36· 40· 41· 82,1· 3· 10· 12· 23· 27· 32· 35· 47· 83,3· 11· 84,6· 8· 85,1· 11· 86,1· Α΄ Θε 1,1· 4,2· Β΄ Θε 1,1· 2,3· 4· 5,4· 5· 22· 40,3· Β΄ Κο 1,1· 18,1· Ῥω 1,1· Φι 1,1· Ἐφ 1,1· 4,1· Κλ 2,17· 11,9· Φμ 1,1· 3,2· 11· Ττ 1,1· Α΄ Τι 1,1· Β΄ Τι 1,1· Β΄ Πε 5,2· Σαούλ Πξ 23,4· 24,9· 73,8· 14· 81,23· Σαῦλος Πξ 18,5· 7· 19,3· 23,1· 8· 24,2· 11· 15· 16· 25,1· 33,8· 34,4· 36,8· 37,1· 2· 38,5· 7
Παῦλος Σέργιος Πξ 38,4
Πάφος Πξ 38,3· 39,1
Πέργαμον Ἀπ 2,3· 5,1
Πέργη Πξ 39,1· 3· 43,6
Περσίς Ῥω 29,15
Πέτρος (Συμεὼν ἢ ἐξελληνισμένο Σίμων, προσωνύμιο βαλμένο ἀπὸ τὸν Κύριο «Κηφᾶς» = Πέτρος, δηλαδὴ βράχος) Μθ 9,1· 34,1· 44,2· 66,7· 8· 68,15· 74,3· 6· 75,3· 4· 77,1· 4· 80,1· 3· 84,1· 87,14· 112,5· 7· 113,2· 6· 115,2· 116,1· 5· Λκ 21,19· 27,3· 43,7· 13· 47,3· 63,1· 91,11· 92,1· 5· 7· 116,2· 119,5· 123,1· 3· 4· 6· 7· 132,11· Ἰω 5,7· 10· 6,2· 16,8· 19,10· 37,6· 7· 9· 38,13· 39,6· 7· 41,10· 11· 42,4-7· 14-16· 46,2· 4· 5· 7· 50,2· 3· 9· 10· 14· 51,1· 4· 8· 9· Μρ 14,3· 23,17· 35,4· 7· 8· 36,1· 4· 43,14· 48,12· 56,3· 63,3· 5· 64,2· 7· 66,3· 67,1· 2· 6· 10· 72,7· Πξ 2,3· 3,1· 5,1· 6,1· 2· 7,1· 3· 4· 6· 11· 12· 9,3· 8· 14· 12,3· 8· 9· 13,5· 14,14· 21,1· 7· 27,1· 3· 28,3· 4· 6· 7· 29,6· 30,1· 5· 6· 9· 11· 12· 14· 31,3· 4· 11· 14· 25· 26· 32,2· 4· 8· 15· 35,3· 5-7· 13· 16· 18· 21· 45,2· Γα 3,8· 4,6· 7· 5,1· 4· Α΄ Πε 1,1· Β΄ Πε 1,1· Σίμων Πέτρος Μθ 9,1· 44,2· 74,3· 80,2· Λκ 19,1· 2· 21,3-5· 9· 11· 12· 27,3· 119,1· 133,21· Ἰω 5,7· 8· 10· 16,8· 19,10· 37,6· 9· 38,13· 39,6· 41,10· 42,4· 14· 46,2· 7· 50,2· 3· 10· 14· 51,1· Μρ 4,3· 6,1· 2· 7,2· 14,3· 64,7· Πξ 29,6· 30,11· 31,11· 32,15· Σίμων Βαριωνᾶ Μθ 74,5· Σίμων Ἰωνᾶ Ἰω 51,1· 3· 4· Συμεὼν Πέτρος Πξ 45,10· Β΄ Πε 1,1
Πιλᾶτος Μθ 117,2· 119,3· 7· 13· 15· 123,2· 3· 124,1· 5· Λκ 12,1· 67,1· 126,1· 3· 5· 127,1· 6· 7· 128,1· 7· 12· 131,3· Ἰω 43,2· 3· 6· 8· 10· 12· 16· 18· 21· 23· 25· 27· 28· 30· 44,3· 5· 6· 17· 45,1· 2· Μρ 68,1· 2· 4· 5· 9· 12· 14· 15· 71,3· 4· Πξ 7,13· 39,17· Α΄ Τι 20,3· Πόντιος Πιλᾶτος Μθ 117,2· Λκ 12,1· Πξ 10,7· Α΄ Τι 20,3
Πισιδία Πξ 39,3· 43,6
Ποντικός Πξ 56,2
Πόντος Πξ 4,9· Α΄ Πε 1,1
Πόπλιος Πξ 83,9· 10
Πόρκιος Φῆστος Πξ 78,6· βλ. καὶ Φῆστος
Ποτίολοι Πξ 84,3
Πούδης Β΄ Τι 11,4
Πρίσκα Β΄ Τι 11,1· βλ. καὶ Πρίσκιλλα
Πρίσκιλλα Πξ 56,2· 58,1· 59,4· Α΄ Κο 40,1· Ῥω 29,4· Β΄ Τι 11,1 (Πρίσκα)
Πρόχορος Πξ 15,6
Πρωϊνός (= Αὐγερινός) Ἀπ 6,12· 40,2
Πτολεμαΐς Πξ 68,7

Ῥαάβ Ἑβ 14,35· Ἰα 4,12
Ῥαμά Μθ 4,4
Ῥαχήλ Μθ 4,4
Ῥεβέκκα Ῥω 18,10
Ῥεμφάν Πξ 17,48
Ῥήγιον Πξ 84,3
Ῥόδη Πξ 35,15

‘Ρόδος Πξ 68,1
‘Ρουβήν Ἀμ 13,5
‘Ροῦφος Μρ 69,6· ‘Ρω 29,16
‘Ρωμαῖος, -οι Ἰω 32,4· Πξ 4,10· 51,6· 52,3· 5· 74,4-6· 9· 76,17· 80,4· 85,2
‘Ρώμη Πξ 56,2· 63,1· 75,17· 84,4· 7· ‘Ρω 1,6· 2,8· Β΄ Τι 3,3

Σαδδουκαῖοι Μθ 5,7· 72,1· 73,2· 7· 8· 100,1· 101,1· Λκ 109,1· Μρ 52,1· Πξ 8,1· 14,1· 75,8· 10· 11
Σαλαμὶς (Κύπρου) Πξ 38,2
Σαλήμ Ἑβ 8,1· 3
Σαλίμ Ἰω 11,2
Σαλμώνη Πξ 82,6
Σαλώμη Μρ 70,22· 72,1
Σαμάρεια Λκ 86,1· Ἰω 12,4· 5· 8· Πξ 1,7· 19,1· 20,2· 6· 21,1· 26,1· 44,4
Σαμαρείτης, -αι Μθ 44,6· Λκ 51,11· 86,7· 97,2· Ἰω 12,11· 12,43· 44· 25,21· Πξ 21,12
Σαμαρεῖτις Ἰω 12,10
Σάμος Πξ 66,4
Σαμοθράκη Πξ 50,1
Σαμουήλ Πξ 7,24· 39,9· Ἑβ 14,36
Σαμψών Ἑβ 14,36
Σαοὺλ (ὁ βασιλεύς) Πξ 39,10
Σαοὺλ (ὁ ἀπόστολος Παῦλος)· βλ. Παῦλος
Σαπφίρα Πξ 12,1
Σάρδεις Ἀπ 2,3· 7,1· 6
Σαρεπτά Λκ 17,11
Σάρρα ‘Ρω 9,19· 18,9· Ἑβ 14,14· Α΄ Πε 8,6
Σάρων Πξ 27,4
Σατανᾶς (ὡς κύριο ὄνομα) Ἀπ 22,11
Σεβαστὴ (σπεῖρα) Πξ 82,1
Σεβαστός (=Augustus· ὁ Καῖσαρ Αὔγουστος καὶ κάθε Καῖσαρ· ἐδῶ ὁ Νέρων) Πξ 80,10· 81,4
Σεκοῦνδος Πξ 64,4
Σελεύκεια Πξ 38,1
Σέργιος Παῦλος (ἀνθύπατος Κύπρου) Πξ 38,4
Σιδών Μθ 46,2· 3· 69,1· Λκ 28,1· 49,15· 16· Μρ 13,2· 30,1· 31,1· Πξ 82,3
Σιδωνία Λκ 17,11
Σιδώνιοι Πξ 36,1
Σίλας· βλ. Σιλουανός
Σιλουανός Α΄ Θε 1,1· Β΄ Θε 1,1· Β΄ Κο 2,8· Α΄ Πε 15,3· Σίλας Πξ 45,19· 25· 46,3· 47,6· 51,2· 4· 10· 14· 53,4· 54,1· 5· 56,5
Σιλωάμ Λκ 67,4· Ἰω 26,7· 13· βλ. καὶ Ἀπεσταλμένος
Σίμων (*ἀδελφὸς* Χριστοῦ) Μθ 63,3· Μρ 24,4
Σίμων βυρσεύς Πξ 28,10· 29,7· 30,10· 31,11
Σίμων Κανανίτης - Ζηλωτής· *Κανανίτης* Μθ 44,4· Μρ 14,4· *Ζηλωτής* Λκ 27,4· Πξ 2,3
Σίμων (πατὴρ Ἰούδα Ἰσκαριώτου καὶ προδότου) Ἰω 19,13· 33,4· 37,2· 38,15
Σίμων Κυρηναῖος Μθ 121,2· Λκ 129,1· Μρ 69,6
Σίμων ὁ λεπρός (πατὴρ Λαζάρου, Μάρθας, Μαρίας) Μθ 110,1· Μρ 60,1
Σίμων (ὁ μάγος) Πξ 20,6· 10· 21,5· Πξ 21,11
Σίμων (Συμεὼν) Πέτρος· βλ. Ἰωνᾶς, Βαριωνᾶς, Κηφᾶς, Πέτρος
Σίμων ὁ φαρισαῖος Λκ 36,6· 9· 10
Σινά Πξ 17,34· 42· Γα 9,4· 5
Σιών Μθ 92,5· Ἰω 34,4· ‘Ρω 19,20· 22,17· Ἑβ 17,5· Α΄ Πε 4,6· Ἀπ 25,1
Σκευᾶς Πξ 62,5
Σκύθης Κλ 7,7
Σμύρνα Ἀπ 2,3· 4,1
Σόδομα Μθ 44,16· 46,5· 6· Λκ 49,14· 87,10· Μρ 24,14· ‘Ρω 19,16· Β΄ Πε 3,6· Ἰδ 2,5· Ἀπ 20,8
Σολομών Μθ 22,16· 51,5· Λκ 57,5· 61,6· Ἰω 28,2· Πξ 7,11· 13,1· 17,52
Σουσάνα Λκ 37,4
Σπανία (=Ἱσπανία) ‘Ρω 28,2· 7
Στάχυς ‘Ρω 29,9
Στεφανᾶς Α΄ Κο 2,7· 39,3· 5
Στέφανος Πξ 15,6· 16,1· 2· 18,6· 19,2· 33,1· 73,21
Σύζυγος Φι 8,3
Συμεὼν (φυλή) Ἀπ 13,7
Συμεὼν Νίγερ Πξ 37,1
Συμεὼν Πέτρος· βλ. Πέτρος
Συμεὼν (πρεσβύτης) Λκ 9,1· 12
Συντύχη Φι 8,2
Συρακοῦσαι Πξ 84,2
Συρία (ἡ πάντοτε λεγόμενη Συρία) Πξ 45,21· 47,7· 68,3· Γα 3,11
Συρία (ἡ χώρα τοῦ Ἰσραήλ, ἡ Παλαιστίνη) Μθ 10,2· Λκ 6,2· Πξ 58,1· 64,3· (στὴ Βίβλο δὲν ὑπάρχει τὸ ὄνομα Παλαιστίνη)· βλ. Δε 5,580
Σύρος (Νεεμάν) Λκ 17,12
Συροφοινίκισσα Μρ 30,3· βλ. καὶ Ἑλληνίς
Σύρτις Πξ 82,20
Συχάρ Ἰω 12,5
Σώπατρος Βεροιαῖος Πξ 64,4
Σωσθένης Πξ 57,7· Α΄ Κο 1,1
Σωσίπατρος ‘Ρω 30,6

Ταβιθά Πξ 28,1· 6
Ταρσεύς Πξ 24,2· 72,16

Ταρσός Πξ 25,5· 33,8· 73,3
Τέρτιος Ῥω 30,7
Τέρτυλλος Πξ 77,1· 2
Τιβεριάς Ἰω 16,1· 18,3· 50,1
Τιβέριος Καῖσαρ Λκ 12,1
Τίμαιος Μρ 46,1
Τιμόθεος Πξ 48,2· 54,5· 7· 56,5· 63,2· 64,4· Α΄ Θε 1,1· 5,2· 5,6· Β΄ Θε 1,1· Α΄ Κο 8,1· 37,1· Β΄ Κο 1,1· 2,8· Ῥω 30,6· Φι 1,1· 5,1· Κλ 1,1· Φμ 1,1· Ἑβ 20,2· Α΄ Τι 1,1· 4,1· Β΄ Τι 1,1
Τίμων Πξ 15,6
Τίτος Γα 4,1· 3· Β΄ Κο 4,2· 14,6· 16· 17· 15,5· 16,1· 8· 22,8· Ττ 1,3· Β΄ Τι 10,2
Τραχωνῖτις Λκ 12,2
Τρεῖς Ταβέρναι Πξ 84,5
Τρόφιμος Πξ 64,4· 72,4· Β΄ Τι 11,2
Τρύφαινα Ῥω 29,14
Τρυφῶσα Ῥω 29,14
Τρῳάς Πξ 49,3· 50,1· 64,5· 6· Β΄ Κο 4,1· Β΄ Τι 10,5
Τρωγύλιον Πξ 66,5
Τύραννος Πξ 61,3
Τύριοι Πξ 36,1
Τύρος Μθ 46,2· 3· 69,1· Λκ 28,1· 49,15· 16· Μρ 13,2· 30,1· 31,1· Πξ 68,3· 7
Τύχικος Πξ 64,4· Ἐφ 13,1· Κλ 10,1· Ττ 8,1· Β΄ Τι 10,4

Υἱοὶ Βροντῆς Μρ 14,3
Ὑμέναιος Α΄ Τι 4,3· Β΄ Τι 6,4

Φανουήλ Λκ 9,14
Φῆλιξ Πξ 76,15· 16· 77,4· 24· 78,1· 3· 6· 7· 80,3
Φῆστος Πξ 78,6· 79,1· 4· 9· 14· 80,1· 2· 11· 81,1· 2· 35· 37· 44
Φιλαδέλφεια Ἀπ 2,3· 8,1
Φιλήμων Φμ 1,2
Φίλητος Β΄ Τι 6,4
Φιλιππήσιοι Φι 11,7
Φίλιπποι Πξ 50,2· 64,6· Α΄ Θε 2,2· Φι 1,1
Φίλιππος (μαθητὴς Χριστοῦ) Μθ 44,2· Λκ 27,4· Ἰω 6,1-3· 5· 6· 16,5· 7· 35,2· 3· 39,16· 17· Μρ 14,4· Πξ 2,3
Φίλιππος (ὁ ἐκ τῶν ἑπτά) Πξ 15,6· 20,2· 3· 9· 10· 22,1· 4-6· 11· 12· 14· 16-18· 69,1
Φίλιππος (ἀδελφὸς Ἡρῴδου Β΄) Μθ 64,3· 74,1· Λκ 12,2· Μρ 25,5· 35,1
Φιλόλογος Ῥω 29,18
Φλέγων Ῥω 29,17
Φοίβη Ῥω 29,1
Φοινίκη Πξ 33,1· 44,4· 68,2
Φοίνιξ (λιμὴν Κρήτης) Πξ 82,14
Φόρος Ἄππιος Πξ 84,5
Φορτουνᾶτος Α΄ Κο 39,5
Φρυγία Πξ 4,9· 49,1· 58,6
Φύγελλος Β΄ Τι 3,1
Φωσφόρος (= Αὐγερινός) Β΄ Πε 2,8

Χαλδαῖοι Πξ 17,4
Χαναάν Πξ 17,14· 39,8
Χαναναία Μθ 69,2
Χαρράν Πξ 17,2· 4
Χείμαρρος Κέδρων Ἰω 41,1
Χέτ Πξ 17,19
Χίος Πξ 66,4
Χλόη Α΄ Κο 2,2
Χοραζίν Μθ 46,2· Λκ 49,15
Χουζᾶς Λκ 37,4
Χριστιανοί Πξ 33,10· 81,40· Β΄ Πε 12,5
Χριστός· πλειστάκις
Χωρίον Αἵματος Πξ 3,5

Σύνολον ὀνομάτων 572

5

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

α. Λέξεις κοινές

ἀσσάριος assarius Μθ 44,33· Λκ 59,7
δηνάριον denarius Μθ 84,8· 99,6
θριαμβεύω triumpho Β΄ Κο 4,3· Κλ 5,10
κεντυρίων centurio Μρ 70,21· 71,4· 5
κῆνσος census Μθ 80,3· 99,4· 5· Μρ 51,3
κοδράντης quadrans Μθ 14,8· Μρ 55,2
κολωνία colonia Πξ 50,2
κουστωδία custodia Μθ 124,5· 6· 126,1
λεγεών legio Μθ 114,8· Λκ 42,9· Μρ 22,8· 16
λέντιον lintium Ἰω 37,4· 5
λίτρα libra Ἰω 33,3· 45,3
μάκελλον macellum Α΄ Κο 25,3
μεμβράνα membrana Β΄ Τι 10,5
μίλιον mille (πληθ. millia) Μθ 17,4
μόδιος modius Μθ 12,3· Λκ 57,8· Μρ 17,1
περπερεύομαι perperus (ἐπίθ.) Α΄ Κο 30,5
πραιτώριον praetorium Μθ 120,1· Ἰω 43,1· 6· 23· Πξ 76, 26· Φι 2,2
ῥέδα reda (γαλατικὸ - λατινικό) Ἀπ 31,18
σικάριος sicarius Πξ 72,15
σιμικίνθιον semicinctium Πξ 62,2
σουδάριον sudarium Λκ 102,10· Ἰω 31,29· 46,17· Πξ 62,2
σπεκουλάτωρ speculator Μρ 25,16
ταβέρνα taberna Πξ 84,5
τίτλος titulus Ἰω 44,3· 4
φαινώλης paenula Β΄ Τι 10,5
φόρος forum Πξ 84,5
φραγέλλιον flagellum Ἰω 8,4
φραγελλῶ flagello Μθ 119,18· Μρ 68,16
χῶρος caurus, chorus, corus Πξ 82,14

β. Ὀνόματα κύρια

Ἀγρίππας Agrippa Πξ 80,1· 11· 81,6· 9· 15· 29· 39· 40· 44
Ἁδρίας Hadria Πξ 82,29
Ἀκύλας Aquila Πξ 56,2· 58,1· 59,3· Α΄ Κο 40,1· Ῥω 29,4
Ἀμπλίας (Ampliatus) Ῥω 29,8
Ἀππίου Φόρος Forum Appium Πξ 84,5
Ἀπφία (Appia) Φμ 1,2
Αὔγουστος Καῖσαρ Caesar Augustus Λκ 6,1
Γάιος Gaius (Δερβαῖος) Πξ 64,4
Γάιος Gaius (Κορίνθιος) Α΄ Κο 2,5· Ῥω 30,8
Γάιος Gaius (Μακεδών) Πξ 63,10
Γάιος Gaius (πρεσβύτερος, παραλήπτης τῆς Γ΄ Ἐπιστολῆς Ἰωάννου) Γ΄ Ἰω 1,1
Γαλλίων Gallio Πξ 57,1· 4· 8
Δρουσίλλα Drusilla Πξ 78,1
Ἰουλία Iulia Ῥω 29,18
Ἰούλιος Iulius Πξ 82,1· 3
Ἰουνία Iunia Ῥν 29,7
Ἰοῦστος Iustus (Κορίνθιος) Πξ 56,8
Ἰοῦστος Iustus (Ἰησοῦς Ἰοῦστος) Κλ 11,2
Καῖσαρ Caesar Μθ 99,4· Λκ 6,1· 12,1· Πξ 53,9· 79,8· Φι 12,3 (καὶ ἄλλα χωρία)
Καῖσαρ Αὔγουστος Caesar Augustus Λκ 6,1
Καῖσαρ Τιβέριος Tiberius Caesar Λκ 12,1· (καὶ Μθ 99,4· 7· Ἰω 43,27· 30· Μρ 51,3· 5· 6)
Καῖσαρ (Κλαύδιος) (Claudius) Caesar Πξ 53,9· (καὶ Πξ 34,2· 56,2)
Καῖσαρ (Νέρων) Caesar (Nero) Πξ 79,8· 10· 13· 14· 80,10· 81,44· 82,27· 85,4· Φι 12,3
Καισάρεια α) Μθ 74,1· β) Πξ 22,18
Κλαύδη Claudia Πξ 82,18
Κλαυδία Claudia Β΄ Τι 11,4
Κλαύδιος (Καῖσαρ) Claudius (Caesar) Πξ 34,2· 56,2· (καὶ 53,9)
Κλαύδιος Claudius (Λυσίας, χιλίαρχος) Πξ 76,16
Κλήμης Clemens Φι 8,3
Κορνήλιος Cornelius Πξ 29,1· 3· 30,10· 15· 31,2· 3· 9· 10
Κούαρτος Quartus Ῥω 30,9
Κρήσκης Crescens Β΄ Τι 10,2
Κρίσπος Crispus Πξ 56,9· Α΄ Κο 2,5
Κυρίνιος Quirinius Λκ 6,2

Λιβερτῖνοι Libertini Πξ 16,2
Λουκᾶς Lucius (ὑποκορίστηκε μόνο στὴν ἑλληνικὴ μορφὴ τοῦ Λούκιος - Λουκᾶς) Κλ 11,5· Φμ 4,3· Β΄ Τι 10,2
Λούκιος Lucius (Κυρηναῖος) Πξ 37,1· Ῥω 30,6
Μάρκος Marcus Πξ 35,14· 36,8· 47,4· 5· Κλ 11,1· Φμ 4,3· Β΄ Τι 10,3· Α΄ Πε 15,4
Νίγερ Niger (Συμεών) Πξ 37,1
Οὐρβανός Urbanus Ῥω 29,9
Παῦλος Paulus (Σαούλ, Σαῦλος, ὁ ἀπόστολος) Πξ 38,7· Α΄ Θε 1,1· Β΄ Πε 5,2· (καὶ πολλὰ ἄλλα χωρία)
Παῦλος· βλ. Σέργιος Παῦλος
Πιλᾶτος Pilatus (Πόντιος Πιλᾶτος) Μθ 117,2· Λκ 12,1· 126,1· Ἰω 43,2· Μρ 68,1· Πξ 7,13· Α΄ Τι 20,3· (καὶ ἄλλα χωρία)
Πόντιος Πιλᾶτος Pontius Pilatus· βλ. Πιλᾶτος
Πόπλιος Poplius Πξ 83,10
Πόρκιος Φῆστος Porcius Festus Πξ 78,6· 79,1· 4· 9· 14· 80,1· 2· 11· 81,1· 2· 35· 37
Ποτίολοι Puteoli (=Πηγαδάκια) Πξ 84,3
Πούδης Pudens Β΄ Τι 11,4
Πρίσκιλλα ἢ Πρίσκα Priscilla ἢ Prisca Πξ 56,2· 58,1· 59,1· Α΄ Κο 40,1· Ῥω 29,4· Β΄ Τι 11,1 (Πρίσκα)
Ῥήγιον Regium (=Βασίλειον) Πξ 84,3
Ῥοῦφος Rufus Μρ 69,6· Ῥω 29,16
ῥωμαϊκός romanus Λκ 130,8
Ῥωμαῖος, -οι Romanus, -ni Ἰω 32,4· Πξ 52,3· (καὶ ἄλλα χωρία)
ῥωμαϊστί romane (latine) Ἰω 44,4
Ῥώμη Roma Πξ 56,2· (καὶ ἄλλα χωρία)
Σεκοῦνδος Secundus Πξ 64,4
Σέργιος Παῦλος Sergius Paulus Πξ 38,4
Σιλουανὸς ἢ Σίλας Silvanus Πξ 45,19· 51,10· Α΄ Θε 1,1· Α΄ Πε 15,3· (καὶ ἄλλα χωρία)
Σπανία Hispania Ῥω 28,2· 7
Ταβέρναι Τρεῖς· βλ. Τρεῖς Ταβέρναι
Τέρτιος Tertius Ῥω 30,7
Τέρτυλλος Tertullus Πξ 77,1· 2
Τιβεριάς (ἑλληνικὸ παράγωγο ἀπὸ τὸ λατινικὸ Τιβέριος· βλ. Τιβέριος) Ἰω 16,1· 18,3· 50,1
Τιβέριος Tiberius Λκ 12,1· (καὶ Μθ 99,4· 7· Λκ 108,3· 5· 6· 126,2· Ἰω 43,27· 30· Μρ 51,3· 5· 6)
Τίτος Titus Γα 4,1-3· Β΄ Κο 4,2· Ττ 1,3
Τρεῖς Ταβέρναι Tres Tabernae Πξ 84,5
Φῆλιξ Felix Πξ 76,15· 78,6· 7· 80,3· (καὶ ἄλλα χωρία)
Φῆστος· βλ. Πόρκιος Φῆστος
Φόρος· βλ. Ἀππίου Φόρος
Φορτουνᾶτος Fortunatus Α΄ Κο 39,5
Φύγελλος Fugellus Β΄ Τι 3,1

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα δὲν ἔχει οὔτε μία λατινικὴ λέξι ἢ ὄνομα.

γ. Λέξεις καὶ φράσεις ἑλληνικὲς ποὺ εἶναι μεταφράσματα ἀντιστοίχων λατινικῶν

αἰτία causa (=ὑπόθεσι δικαστική) Μθ 85,10
ἀνθυπατεύων proconsul Πξ 57,1
ἀνθύπατος proconsul Πξ 38,4· 6· 11· 63,20
βιάζομαι cogor (=εἰσπράττομαι) Μθ 45,12· Λκ 82,1
βιαστής coactor (=εἰσπράκτωρ φόρων, τελώνης) Μθ 45,12
Δίκη Iustitia Πξ 83,5
δὸς ἐργασίαν da operam (=προσπάθησε) Λκ 66,2
ἑκατοντάρχης centurio (κεντυρίων) (ἀξιωματικὸς τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος, τῶν φυλακῶν) Πξ 29,1· 30,15· 77,25· 82,1· 7· 12· 32· 47
ἑκατόνταρχος centurio (κεντυρίων) (ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ) Μθ 33,1· 13· 122,24· Λκ 33,2· 6· 130,17· Πξ 72,7· 74,4-5· 76,6· 13
ἐπερώτημα interrogatio καὶ stipulatio (=συμβόλαιο) Α΄ Πε 10,17
ἡγεμονεύων procurator Λκ 6,2· 12,2
ἡγεμών procurator Μθ 117,2· 119,1· 4· 5· 12· 120,1· 126,4· Λκ 108,1· Πξ 76,15· 16· 24· 25· 77,1· 11· 81,42
ἱκανόν satisfactio (=ἐγγύησι) Πξ 53,11
πρᾶγμα res (=δικαστικὴ ὑπόθεσι, ἀντιδικία) Α΄ Κο 11,1
πρῶτος primus (=διοικητὴς νήσου) Πξ 83,9
ῥαβδοῦχος lictor Πξ 52,1· 4
Σεβαστός Augustus (Nero) Πξ 80,10· 81,4
σπεῖρα manipulus Μθ 120,1· Ἰω 41,3· 42,1· Μρ 69,1· Πξ 29,1· 72,6· 82,1
σπεῖρα Σεβαστή manipulus Augustus Πξ 82,1
στρατηγός praetor Πξ 51,5· 5· 52,1· 2· 4
ὑπὲρ τῶν νεκρῶν pro inferis (=γιὰ τὴ μεταθανάτια ζωή) Α΄ Κο 34,18
φυλακή vigilia (=βάρδια) Μθ 66,4· Λκ 62,9· Μρ 27,5
χιλίαρχος tribunus militum Ἰω 42,1· Πξ 72,6-9· 13· 74,3· 5-9· 75,14· 76,4· 6-8· 12· 77,25· 81,1

6

ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

Α΄. ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

1. Ἔμμετρα Μωϋσῆ Ἱστοριῶν Προφητῶν συνοπτικῶς

βιβλία	ἐλγ	στχ	βιβλία	ἐλγ	στχ
ΜΩΪΣΗΣ	**265**	**521**	ΠΡΟΦΗΤΑΙ	**3011**	**6056**
Γε	56	110	Ἀμ	2	4
Νο	90	178	Ἠσ	1034	1986
Δε	119	234	Μχ	17	35
ΙΣΤΟΡΙΑΙ	**182**	**362**	Να	21	43
Ἰη	4	7	Ἀβ	32	66
Κρ	44	87	Σφ	15	30
Δδ	65	127	Ἰε	1271	2636
Βα	27	55	Ἰζ	481	966
Πα	28	61	Βρ	91	190
Ἰν	8	15	Ζα	46	100
Ἀν	6	13	Μα	1	2

σύνολα· ἐλεγεῖα 3.458
στίχοι 6.939

2. Ἐλεγεῖα καὶ στίχοι Ὕμνων

βιβλία	ἐλγ	στχ	βιβλία	ἐλγ	στχ
Ψα	2.643	5.354	Ἐκ	341	702
Πμ	500	1.000	Πδ	206	413
Ἰβ	834	1.674	Σο	279	564
Ἆσ	193	376	Θρ	154	523
				5.150	**10.606**

Σύνολα· ἐλεγεῖα Π. Διαθήκης 8.608
στίχοι Π. Διαθήκης 17.545

Β΄. ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

βιβλίο	παραθ. Π.Δ.	**πρωτότυπα**	βιβλίο	παραθ. Π.Δ.	**πρωτότυπα**
Μθ	29		Ῥω	60	
Λκ	25	**53**	Ἐφ	4	
Ἰω	9		Ἑβ	72	
Μρ	12		Ἰα	2	
Πξ	32		Α΄ Πε	21	
Γα	4		Β΄ Πε	2	
Α΄ Κο	11		Κ.Δ.	**289**	**53**
Β΄ Κο	6				

γενικὸν σύνολον 342

4 ποιηταὶ Κ.Δ.

ποιηταί	ἐλγ	στχ
Μαριάμ	9	18
Ζαχαρίας	14	28
ἄγγελοι	1	1
Συμεών	3	6
σύνολον	**27**	**53**

7

ΒΙΒΛΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

1. Παλαιὰ Διαθήκη

χειρόγραφον	αἰών	περιεχόμενον	εἰδ. ἀριθ.
Vaticanum graecum 1209	4	ΟΒΛΙ ΨΥΦΩ ΕΚΠ	B 03
London, Brit. Mus. Add. 43725	4	Ο ΛΙ ΦΩ ΕΚΠΑ	S 01
Washington, Smithsonian Instit., Freer Gall. of Art 06274	5	Δε Ἰη Ε	W 032
London, Brit. Mus., Royal 1 D. VIII	5	ΟΒΛΙ ΨΥΦΩ ΕΚΠΑ	A 02
Vatic. gr. 2125	6	ΦΩ	Q
Parisinum graecum 10	9	Υ	542
Paris. gr. 14	9	ΦΩ ΕΚΠ	198/33
Ambrosianum M 47 sup (= 513)	9	Ψ	1096
Βατοπεδινὸν 598 (Ἄθως)	10	ΟΒ	–
Βατοπεδινὸν 599	10	ΒΛΙ	–
Παντελεήμονος 33 (Ἄθως)	10	Ψ	–
Ambrosian. A 148 inf (= 809)	10	Υ	139
Ambrosian. B 106 sup (= 127)	10	Ψ	113
Ambrosian. F 12 sup (= 325)	10	Ψ	112
Paris. gr. 2	10		64
Paris. gr. 7	10	ΒΛΙ	119
Paris. gr. 10	10	Ψ	43
Paris. gr. 139	10	Ψ	1133
Paris. gr. 146	10	Ψ	1138
Coislinianum 2	10	Ο	15
Coislin. 10	10	Ψ	187
Coislin. 187	10	Ψ	190
Ἰβήρων 15 (Ἄθως)	11	ΟΒ	328
Ἰβήρων 70	11	Ψ	1020
Vatic. gr. 347	11	ΦΩ	36
Vatic. Chisianum 36 (R. VII 45)	11	Φ	88
Vatic. gr. 747	11	Ο	57
Paris. gr. 15	11	ΦΩ	544
Coislin. 18	11	ΥΦΩ	534
Βατοπεδινὸν 602	12	Ο (= No - Ῥθ)	–
Φιλοθέου 49 (Ἄθως)	12	Ψ	1034
Φιλοθέου 50	12	Ψ	1035
Paris. gr. 22	12	Ψ	194
Ἐθν. Βιβλιοθ. Ἑλλάδος 44 (Ἀθῆναι)	13	ΟΒΛΙ	314
Ἰβήρων 58	13	Ψ	1456
Coislin. 4	13	ΟΒΛΙ ΨΥΦΩ	46
Ἰβήρων 555	14	Υ	336
Roudnicum - Lobokovisky Archiv VI.E.f. 19	14	ΥΦΩ	631

2. Ἆσμα

χειρόγραφον	αἰών	εἰδ. ἀριθ.
Papyrus Lond. Lit. 209 (ἀριθμ. εὑρέσεως 2.486)	4	952
Berlin 18.196	4	H 270
Göttingen 7	4-5	H 268
Badleianum MS Gr. Bibl. g 1 (p)	7-8	924
Vaticanum graecum 1209 (Ῥώμη)	4	B (03)
London, Brit. Mus. Add. 43725	4	**א** (01)
London, Brit. Mus., Royal 1 D. VIII	5	A (02)
Parisinum gr. 9 ἢ C ἢ Παλίμψηστον τοῦ Ἐφραίμ	5	C (04)
Marcianum - Fonto antico 1, coll. 320 (Βησσαρίωνος)	8	V
Paris. gr. 10 (Βενετία)	9	542
Ambrosianum A 148 Inf. (Μιλάνο)	10	139
Vindobonense Th. 11 (Βιέννη)	10	149
Ἐθν. Βιβλιοθ. Ἑλλάδος 2.641 (Ἀθῆναι)	10	–
Ambrosian. B 68 sup (100)	10	443
Laurentianum, pl. 8.27 (Φλωρεντία)	10	252
Vatic. gr. 337	10	254
Vatic. gr. 1974	10	698
Marcian. - Fonto antico 21, coll. 495 (Βησσαρίωνος)	10	732
Vatic. gr. 336	11	253
Κουτλουμουσίου 8 (Ἄθως)	11	339
Vatic. Palatinum 337	11	296
Vindobon. Th. 147	11	754
Casanatense 241 (Roma)	11	637
Coislinianum 18 (Paris)	11	534
Bodleianum Miscell. 204 (Ὀξφόρδη)	11	155
Marcian. cl. 1, N° 13 (Nanianum 6)	11	734
Coislin. 4	11	46
Basel, Universitätsbibliothek B. VI. 23	12	157
Bodleian. Laudianum 30	12	147
Paris. gr. 57	12	549
Paris. gr. 11	12	543
Πατμιακόν 209 (Πάτμος)	13	613
Ἰβήρων 76 (Ἄθως)	13	330
Paris. gr. 35	13	547
Paris. gr. 151	13	560
Ἐθν. Βιβλιοθ. Ἑλλάδος 329	13	315
Paris. gr. 396	13	575
Vindobon. Th. 23	13	130
Vatic. gr. 346	13	248
Paris. gr. 18	13	545
Ferrara, Communale 187	14	106
Paris. gr. 36	14	548
London, Brit., Mus., Royal 1. A. XV.	14	425
Bodleian. Mischell. 205 (Auctar. T. 2. 5)	14	507
Ἰβήρων 555	14	336

χειρόγραφον	αἰών	εἰδ. ἀριθ.
Roudnicum (=Raudnitz), Lobokovicky Archiv VI. E. f. 19	14	631
Paris. gr. 2509	15	601
Paris. gr. 2511	15	602
Laurentian. - S. Marco 694	15	382
London, Brit. Mus. - Arundel. 520	15	423
Ἰβήρων 80	15	331
Marcian. gr., cl. 2, cod. 126 (=440) (Nanianus 182)	15	68
Marcian. - Fonto antico 5, coll 420 (Βησσαρίωνος)	15	122

3. Καινὴ Διαθήκη

χειρόγραφον	αἰών	περιεχόμενον	εἰδ. ἀριθ.
Vaticanum graecum 1209	4	ΟΒΛΙ ΨΥΦΩ ΕΚΠ	Β 03
London, Brit. Mus. Add. 43725	4	Ο ΛΙ ΦΩ ΕΚΠΑ	S 01
Washington, Smithsonian Instit., Freer Gall. of Art 1906274	4	Δε Ἰη Ε	W 032
London, Brit. Mus., Royal 1 D. VIII	5	ΟΒΛΙ ΨΥΦΩ ΕΚΠΑ	A 02
Λαύρας Β 52 (Ἄθως)	9	ΕΚΠ	Ψ 044
Modena 196 (a.V. 6.3)	9	Κ	Η 014
Parisinum gr. 63	9	Ε	Κ 017
Μόσχα, Ἱστ. Μουσ. V. 93. S. 97	9	ΚΠ	Κ 018
Διονυσίου 10 ἢ 55 (Ἄθως)	9	Ε	Ω 045
Ἁγίου Παύλου 2 (Ἄθως)	9	ΚΠΑ	1862
Μετέωρα, Μεταμορφώσεως 573	10	Α	2329
Ἰβήρων 25 (Ἄθως)	10	ΚΠΑ	1854
Φιλοθέου 33 (7) (Ἄθως)	10	Ε	1120
Ἰβήρων 68	11	Ε	1012
Ἰβήρων 72	11	Ε	1014
Διονυσίου 29	11	Ε	937
Κουτλουμουσίου 90Α (Ἄθως)	11	ΕΚΠ	1058
Vindobonense Theologicum 188	11	Ε	124
Vindobon. Theol. 302	11	ΚΠΑ	424
Escorial Ψ-III-6	11	ΚΠΑ	919
Escorial Ψ-III-18 (473)	11	ΚΠΑ	220
Βατοπεδινόν 762 (Ἄθως)	12	Ψ ΕΚΠ	2191
Escorial X-IV-17	12	ΕΚΠ	226
Vindobon. Theol. 300	12	ΕΚΠ	76
Ἰβήρων 52	13	ΕΚΠ	1003
Διονυσίου 33	13	Ψ ΕΚΠ	941
Παντελεήμονος 29 (Ἄθως)	13	ΕΚΠΑ	1094
Ἰβήρων 60	14	ΚΠΑ	1857
Paris. gr. 47	14	Ψ ΕΚΠΑ	18

Ο Γε Νο Δε Ἰη Κρ Δν Βε Ῥθ
Β Δδ Βα
Λ Πα
Ι Ἀν

Ψ Ψα
Υ Πμ Ἰβ Ἄσ Ἐκ Πδ Σο
Φ Ἠσ Ἰε Επ Θρ Βρ Ἰζ Αἰ Δα
Ω Ἰν Ἀμ Ὠσ Μχ Να Ἀβ Σφ Ἰλ Ἀδ Ἀγ Ζα Μα

Ε Μθ Λκ Ἰω Μρ
Κ Πξ Ἰα Α΄ Πε Β΄ Πε Ἰδ Α΄ Ἰω Β΄ Ἰω Γ΄ Ἰω
Π Παύλου Ἐπιστολαί
Α Ἀπ

Ἰδ 3,3-4,2. Χειρόγραφο Vindobonense Theol. 302, τοῦ 11^{ου} αἰῶνος.

4. Χειρόγραφα τῆς κατακλεῖδος τοῦ Μάρκου

χειρόγραφον	αἰών	εἰδ. ἀριθ.
Vaticanum graecum 1209	4	03 B
London, Brit. Mus. Add 43725	4	01 **א**
Washington D.C. / Smithsonian Instit. / FreerGoll. of Art 19.06.274	4	032 W
Parisinum gr. 9	5	04 C
London, Brit. Mus., Royal 1 D. VIII	5	02 A
Σινά, Harris 12	6	0112
Parisin. gr. 107	6	06 D
Cambridge, Univ. Libr. Nn II 41	6	05
Rossano, Erzbischof, ἀνάριθμον	6	042 Σ
Purisin. coptic. 129,8, fol. 162	7	099
Μονῆς Διονυσίου 10	8	045 Ω
Μονῆς Λαύρας Β 52	8	044 Ψ
Parisin. gr. 62	8	019 L
Basel, Univ. Bibl. A.N. III 12	8	07
Parisin. gr. 63	9	017 K
Parisin. gr. 48	9	021 M
Parisin. gr. 14	9	33
Μονῆς Φιλοθέου 33 (7)	10	1120
Μονῆς Παντελεήμονος 8	10	1662
Vatican. gr. 354	10	028 S
Parisin. gr. 177	10	299
Parisin. suppl. gr. 79	10	274
Moskau, Hist. Mus. V. 85, S. 41	10	237
Μ. Διονυσίου 160 (29)	11	937
Μ. Διονυσίου 124 (37)	11	945
Μονῆς Ἰβήρων 1063 (68)	11	1012
Μ. Ἰβήρων 1031 (72)	11	1014
Μονῆς Κουτλουμουσίου 77	11	1056
Μονῆς Κωνσταμονίτου 105	11	1045
Μ. Παντελεήμονος 1668	11	1668
Μ. Παντελεήμονος 36	11	1672
Μονῆς Σταυρονικήτα 43	11	1110
Μ. Φιλοθέου 1807	11	1123
Parisin. gr. 178	11	24
Parisin. gr. 188	11	20
Parisin. gr. 230	11	12
Parisin. gr. 186	11	300
Vatican. gr. 756	11	137
Vatican. gr. 1229	11	143
Vindobonense Theol. gr. 188	11	124
Μονῆς Βατοπεδίου 762· 3491	12	2191
Μονῆς Ζωγράφου 4	12	987
Μ. Κουτλουμουσίου 90 A	12	1058
Μ. Φιλοθέου 1784	12	1118

χειρόγραφον	αἰών	εἰδ. ἀριθ.
Σινὰ 260	12	1241
Parisin. coislinianum 19	12	329
Basel, Univ. BIbl., A.N. IV 2	12	1
Escorial X - IV - 17	12	226
Ann Arbor, Univ. of Michigan Ms 15	12	543
Parisin. gr. 72	12	22
Parisin. gr. 64	12	15
Vatican. gr. 358	12	129
Vatican. gr. 757	12	138
Vatican. gr. 374	12	1145
Μ. Διονυσίου 33	13	941
Μονῆς Ξηροποτάμου 200	13	1087
Μ. Παντελήμονος 10	13	1664
Parisin. gr.97	13	579
Μ. Παντελεήμονος	14	1094
Parisin. gr. 47	14	18
Vindobon. theol. gr. 180	14	222
Μ. Ἰβήρων 52	15	1003

8

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Φίλων Ἰουδαῖος
Ἰώσηπος Ἰουδαῖος
Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας
Πολύκαρπος Σμύρνης
Μελίτων Σάρδεων
Εἰρηναῖος Λουγδούνου
Κλήμης Ἀλεξανδρεύς
Ἱππόλυτος Ῥώμης (Ἕλλην)
Ἰούλιος Ἀφρικανός
Ὠριγένης
Κύριλλος Ἱεροσολύμων
Εὐστάθιος Ἀντιοχείας
Εὐσέβιος Καισαρείας
Ἀθανάσιος ὁ Μέγας
Διόδωρος Ταρσοῦ
Ἀπολλινάριος Λαοδικείας
Βασίλειος Καισαρείας
Γρηγόριος Ναζιανζηνός
Γρηγόριος Νύσσης
Δίδυμος Ἀλεξανδρεύς
Ἐπιφάνιος Κύπρου
Ἰωάννης Χρυσόστομος
Θεόδωρος Μοψουεστίας
Εὐσέβιος Ἐμέσης
Σεβηριανὸς Γαβάλων
Κύριλλος Ἀλεξανδρείας
Θεοδώρητος Κύρου
Ἡσύχιος Ἱεροσολυμίτης
Εὐθάλιος Ἀλεξανδρεύς
Ἀμμώνιος Ἀλεξανδρεύς
Βασίλειος Σελευκείας
Γεννάδιος Κωνσταντινουπόλεως
Νόνος Πανοπολίτης
Φίλων Καρπασίου
Προκόπιος Γαζαῖος
Ἀναστάσιος Α΄ Ἀντιοχείας
Ἀναστάσιος Β΄ Ἀντιοχείας
Ῥωμανὸς ὁ Μελῳδός
Σχόλια ἀρχαῖα (Σειρά) (PG 106)
Ἀνδρέας Καισαρείας
Πέτρος Λαοδικείας
Ὀλυμπιόδωρος
Ἰωάννης Δαμασκηνός
Σειρὰ Ὀκτατεύχου (Ν. Θεοτόκη)
Σειρὰ Κ. Διαθήκης (A.J. Cramer)
Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως
Ἀρέθας Καισαρείας
Οἰκουμένιος
Θεοφύλακτος Ἀχρίδος
Εὐθύμιος Ζυγαβηνός
Θεοφάνης Κεραμεύς
Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης
Νεόφυτος Ἔγκλειστος
Μιχαὴλ Γλυκᾶς
Νικηφόρος Βλεμμίδης
Ματθαῖος Καντακουζηνός

9

ΑΡΧΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Κοπτικές
- Σαϊδική
- Βοχαϊρική
- Ἀχμιμική

Λατινική (Vulgata)
Συριακή (Πεσσίτα)
Αἰθιοπική
Ἀραβική

10

ΧΙΛΙΟΣΤΑ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

ΧΙΛΙΟΣΤΑ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΗΣ Π. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΩΫΣΗΣ		ΙΣΤΟΡΙΑΙ		ΥΜΝΟΙ		ΠΡΟΦΗΤΑΙ			
Γε	51	Ἰη	26	Ψα	121	Ἀμ	6	Βρ	6
Νο	127	Κρ	22	Πμ	23	Ὠσ	7	Δα	7
Δε	41	Δν	2	Ἰβ	41	Ἠσ	62	Ἀγ	2
Σύνολον	**219**	Βν	4	Ἄσ	8	Μχ	5	Ζα	10
		Ῥθ	3	Ἐκ	16	Να	2	Μα	3
		Δδ	64	Πδ	9	Ἀβ	3	**Σύνολον**	**260**
		Βα	63	Σο	13	Σφ	3		
		Πα	58	Θρ	12	Ἰε	89		
		Ἰν	2	**Σύνολον**	**243**	Ἐπ	1		
		Αἰ	9			Ἰλ	3		
		Ἀν	25			Αδ	1		
		Σύνολον	**278**			Ἰζ	50		

ΧΙΛΙΟΣΤΑ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΗΣ Κ. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑΙ		ΠΑΥΛΟΣ				ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ		ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ	
Μθ	132	Α΄ Θε	11	Κλ	12	Ἰα	13	Ἀπ	65
Λκ	144	Β΄ Θε	6	Φμ	2	Α΄ Πε	15	**Σύνολον**	**65**
Ἰω	102	Γα	16	Ἑβ	43	Β΄ Πε	9		
Μρ	84	Α΄ Κο	49	Ττ	6	Ἰδ	3		
Πξ	132	Β΄ Κο	32	Α΄ Τι	13	Α΄ Ἰω	14		
Σύνολον	**594**	Ῥω	54	Β΄ Τι	10	Β΄ Ἰω	2		
		Φι	11	**Σύνολον**	**283**	Γ΄ Ἰω	2		
		Ἐφ	18			**Σύνολον**	**58**		

11

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ

Χρονικὲς περίοδοι	ἔτη	χρονολογίες
Ἀβραὰμ γέννησι - παροίκησι	85	2.150-2.065
Παροίκησι Ἀβραάμ - Ἔξοδος	430	2.065-1.635
Σινά	40	1.635-1.595
Ἰησοῦς - Σαμουήλ	450	1.595-1.145
Βασιλεῖς	515	1.145 - 630
Αἰχμαλωσία	70	630 - 560
Ἐπάνοδος - Χριστοῦ γέννησι	560	560 - 0

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ

Περίοδοι - κριταὶ - βασιλεῖς	ἔτη	χρονολογίες
Ἀβραὰμ γέννησι - παροίκησι	85	2.150-2.065
Παροίκησι Ἀβραάμ - Ἔξοδος	430	2.065-1.635
Μωϋσῆς	40	1.635-1.595
Ἰησοῦς	40	1.595-1.555
Σύροι	8	1.555-1.547
Γοθονιήλ	40	1.547-1.507
Μωαβῖται	18	1.507-1.489
Ἀώδ	30	1.489-1.459
Χαναναῖοι	20	1.459-1.439
Δεβώρα	40	1.439-1.399
Μαδιανῖται	7	1.399-1.392
Γεδεών	40	1.392-1.352
Ἀβιμέλεχ	3	1.352-1.349
Θωλά	23	1.349-1.322
Ἰαΐρ	22	1.322-1.300
Ἀμμωνῖται	18	1.300-1.285
Ἰεφθάε	6	1.285-1.279
Ἀβεσάν	7	1.279-1.272
Ἀιλώμ	10	1.272-1.262
Ἀβδών	8	1.262-1.254
Φιλισταῖοι	20	1.254-1.234
Σαμψών	20	1.234-1.214
Ἠλί	20	1.214-1.194
μεσοδιάστημα	20	1.194-1.174
Σαμουήλ	30	1.174-1.144
Σαούλ	40	1.144-1.104
Δαυΐδ	40	1.104-1.064
Σαλωμών	40	1.064-1.024

Περίοδοι - κριταὶ - βασιλεῖς	ἔτη	χρονολογίες
‘Ροβοάμ	17	1.024-1.007
Ἀβιά	3	1.007-1.004
Ἀσά	41	1.004-963
Ἰωσαφάτ	25	963-938
Ἰωράμ	8	938-930
Ὀχοζίας	1	930-929
Γοθολία	7	929-922
Ἰωάς	40	922-882
Ἀμασίας	29	882-853
Ὀζίας	52	853-801
Ἰωάθαμ	16	801-785
Ἄχαζ	16	785-769
Ἐζεκίας	29	769-740
Μανασσῆς	55	740-685
Ἀμών	2	685-683
Ἰωσίας	31	683-652
Ἰωάχαζ	μῆνες 3	652
Ἰωακίμ	11	652-641
Ἰεχονίας	μῆνες 3	641
Σεδεκίας	11	641-630
αἰχμαλωσία - Βαβυλώνιοι - Μῆδοι	70	630-560
Πέρσαι - ἐπάνοδος - Ζοροβάβελ - μεσοδιάστημα - Ἔσδρας - Νεεμίας - μεσοδιάστημα	230	560-330
Μακεδόνες	248	330-82 π.Χ.
‘Ρωμαῖοι - Βυζαντινοὶ	1286	82 π.Χ.-1204 μ.Χ.
Χριστοῦ γέννησι		0

ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΙΣΡΑΗΛ
(ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ)

Βασιλεῖς	ἔτη	Βασιλεῖς	ἔτη
1. Ἰεροβοάμ	22	11. Ἰού	28
2. Ναδάβ	2	12. Ἰωάχαζ	17
3. Βαασά	24	13. Ἰωάς	16
4. Ἠλά	2	14. Ἰεροβάμ Β΄	41
5. Ζαμβρί	ἡμέρες 7	15. Ζαχαρίας	μῆνες 6
6. Θαμνί	ἡμέρα 1	16. Σελλούμ	μήνας 1
7. Ἀμβρί	12	17. Μαναήμ	10
8. Ἀχαάβ	22	18. Φακεσίας	2
9. Ὀχοζίας	2	19. Φακεέ	20
10. Ἰωράμ	12	20. Ὠσηέ	9

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ Α

Γενάρχης	ἔτη ζωῆς	χρονολογία γεννήσεως	Γενάρχης	ἔτη ζωῆς	χρονολογία γεννήσεως
Ἀδάμ	200	3.100	Σήμ	150	2.600
Σήθ	200	3.050	Ἀρφαξάδ	150	2.550
Ἐνώς	200	3.000	Σαλά	150	2.500
Καϊνάν	200	2.950	Ἔβερ	150	2.450
Μαλελεήλ	200	2.900	Φαλέγ	150	2.400
Ἰάρεδ	200	2.850	Ῥαγαῦ	150	2.350
Ἐνώχ	200	2.800	Σερούχ	150	2.300
Μαθουσάλα	200	2.750	Ναχώρ	150	2.250
Λάμεχ	200	2.700	Θάρα	150	2.200
Νῶε	200	2.650	Ἀβραάμ	150	2.150

περίπου 3.000 ἔτη συνολικῶς (ἀνὰ 50)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ Β

Γενάρχης	ἔτη ζωῆς	χρονολογία γεννήσεως	Γενάρχης	ἔτη ζωῆς	χρονολογία γεννήσεως
Ἀδάμ	1.000	4.050	Σήμ	500	3.050
Σήθ	1.000	3.950	Ἀρφαξάδ	500	2.950
Ἐνώς	1.000	3.850	Σαλά	500	2.850
Καϊνάν	1.000	3.750	Ἔβερ	500	2.750
Μαλελεήλ	1.000	3.650	Φαλέγ	500	2.650
Ἰάρεδ	1.000	3.550	Ῥαγαῦ	500	2.550
Ἐνώχ	1.000	3.450	Σερούχ	500	2.450
Μαθουσάλα	1.000	3.350	Ναχώρ	500	2.350
Λάμεχ	1.000	3.250	Θάρα	500	2.250
Νῶε	1.000	3.150	Ἀβραάμ	500	2.150

περίπου 4.000 ἔτη (ἀνὰ 100)

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟ

Τὸ ἰσραηλιτικὸ μηνολόγιο ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ Μωϋσῆ (1650 π.Χ.) μέχρι τὸ Β΄ μ.Χ. αἰῶνα εἶχε 12 μῆνες μὲ ὀνόματα ἀριθμητικά· *Πρῶτος Δεύτερος Τρίτος Τέταρτος Πέμπτος Ἕκτος Ἕβδομος Ὄγδοος Ἔνατος Δέκατος Ἑνδέκατος Δωδέκατος.* αὐτὰ ἀνευρίσκονται σὲ περίπου 130 χωρία δεκατεσσάρων βιβλίων· Γε Νο Δε Ἰη Κρ Δδ Βα Πα Ἀν Ἰε Ἰζ Δα Ἀγ Ζα. ἕνα ἀπὸ τὰ 130 χωρία, τὸ Πα 29,4-17, ἔχει ὁλόκληρο τὸ μηνολόγιο αὐτὸ ὑπὸ τὸν τίτλο *Πάντες οἱ μῆνες τοῦ ἐνιαυτοῦ.* τὸ Β΄ μ.Χ. αἰῶνα οἱ μασορῖτες - ταλμουδισταὶ ῥαββῖνοι πέρασαν στὸ μασοριτικό τους 12 νέα ἀραβικὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν. μέσῳ τῶν Ἑξαπλῶν τοῦ Ὠριγένους παρεισέφρησαν ἀνὰ ἕνα τέσσερα ἀπὸ τὰ νέα ὀνόματα σὲ πέντε χωρία τῶν Ο΄, ἕνα τοῦ Ζαχαρίου καὶ τέσσερα τῆς Ἀναβάσεως. ἀποκατέστησα στὰ χωρία αὐτὰ τ' ἀρχαῖα ἀριθμητικὰ ἰσραηλιτικὰ ὀνόματα. (βλ. τ. 2 (Κείμενον), στὸ χωρίο Ἀν 41,1).

12

ΧΡΟΝΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

1. Παλαιὰ Διαθήκη

Βιβλία	χρόνοι	συντάκτες	Βιβλία	χρόνοι	συντάκτες
Γε	1650 π.Χ.	Μωϋσῆς	Μχ	790	Μιχαΐας
Νο	1600	Μωϋσῆς	Να	750	Ναούμ
Δε	1600	Μωϋσῆς	Ἀβ	710	Ἀββακούμ
Ἰη	1175	Σαμουήλ	Σφ	680	Σοφονίας
Κρ	1170	Σαμουήλ	Ἰε	670	Ἰερεμίας
Ψα*	1112	Δαυΐδ καὶ ἄλλοι	Ἐπ	640	Ἰερεμίας
Δν	1100	Δαυΐδ	Ἰζ	635	Ἰεζεκιήλ
Βε	1100	Δαυΐδ	Ἰλ	630	Ἰωήλ
Ῥθ	1100	Δαυΐδ	Ἀδ	630	Ἀβδιού
Πμ	1100	Δαυΐδ	Θρ*	630	Ἰερεμίας καὶ ἄλλοι
Ἰβ	1100	Δαυΐδ	Βα	625	Ἰερεμίας ἢ Βαρούχ
Ἆσ	1060	Σουλαμῖτις	Βρ	620	Βαρούχ
Ἐκ	1030	Σαλωμών	Πα	620	Βαρούχ
Δδ	1007-3	Ἰωήλ (Πα 50,1)	Δα	580	Δανιήλ
Ἰν	860	Ἰωνᾶς καὶ μαθητής του	Αἰ	555	Ζοροβάβελ ἢ Ἀγγαῖος (;)
Ἀμ	840	Ἀμώς	Ἀγ	520	Ἀγγαῖος
Ὠσ	830	Ὠσηέ	Ζα	490	Ζαχαρίας
Ἠσ	810	Ἠσαΐας	Μα	470	Μαλαχίας
Πδ*	785	Ἠσαΐας - Ἀβύ	Ἀν	424 π.Χ.	Ἔσδρας ἢ Νεεμίας
Σο	780	Ἠσαΐας			

** βιβλία συλλογικὰ - ἀνθολογικά*

2. Καινὴ Διαθήκη

Βιβλία	χρόνοι	συντάκτες	Βιβλία	χρόνοι	συντάκτες
Α΄ Θε	49-50	Παῦλος	Πξ	61	Λουκᾶς
Β΄ Θε	49-50	Παῦλος	Ττ	65	Παῦλος
Γα	51-54	Παῦλος	Α΄ Τι	66	Παῦλος
Α΄ Κο	55	Παῦλος	Β΄ Τι	68	Παῦλος
Β΄ Κο	56	Παῦλος	Α΄ Πε	68	Πέτρος - Σιλουανός
Ῥω	57	Παῦλος	Β΄ Πε	68	Πέτρος - Σιλουανός
Ἰα	58	Ἰάκωβος - Λουκᾶς	Ἰδ	68	Ἰούδας - Σιλουανός
Μθ	58-59	Ματθαῖος	Ἀπ	68	Ἰωάννης
Λκ	58-59	Λουκᾶς	Α΄ Ἰω	68	Ἰωάννης
Φι	60-61	Παῦλος	Α΄ Ἰω	68	Ἰωάννης
Ἐφ	60-61	Παῦλος	Γ΄ Ἰω	68	Ἰωάννης
Κλ	60-61	Παῦλος	Ἰω	68	Ἰωάννης
Φμ	60-61	Παῦλος	Μρ	69	Μάρκος
Ἑβ	60-61	Παῦλος - Λουκᾶς		(βλ. Μρ 35,15).	

Ἰω 14,2· *Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις· ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα.* (ἄρα γράφει πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ 70 μ.Χ.).

13

ΜΕΤΡΑ - ΣΤΑΘΜΑ - ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΩΝ

Α΄. ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΑ

1. Μέτρα μήκους

κάλαμος	(6 πήχεις ἢ 144 δάκτυλοι)	3,14 μ.
πῆχυς	(2 σπιθαμαὶ ἢ 24 δάκτυλοι)	0,525
σπιθαμή	(3 παλαισταὶ ἢ 12 δάκτυλοι)	0,262
παλαιστή	(4 δάκτυλοι)	0,088
δάκτυλος		0,022

2. Μέτρα ἐκτάσεως

στρέμμα (ὄργωμα βοῶν σὲ μία μέρα)

3. Μέτρα ὄγκου

κόρος		388,800 λίτρα
οἰφί	(γιὰ στερεά)	38,880
βάτος	(γιὰ ὑγρά)	
σεά	(1/3 τοῦ οἰφί)	12,960
ἐίν	(1/6 τοῦ οἰφί)	6,480
γομόρ	(1/10 τοῦ οἰφί)	3,888
κάβος	(1/18 τοῦ οἰφί)	2,160
λόγ	(1/72 τοῦ οἰφί)	0,540

4. Νομίσματα (= μέτρα βάρους μετάλλων, σταθμά)

τάλαντον	(60 μναῖ, 3.000 σίκλοι)		25,230 κιλά
μνᾶ	(50 σίκλοι)		420 γραμμάρια
σίκλος·	ἀργύρου	ἅγιος 8,41 γρ.	κοινός 14,92 γρ.
	χρυσοῦ		11,4 γρ.
	χαλκοῦ - σιδήρου		17,5 γρ.

Β΄. ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1. Μέτρα μήκους

α΄. Μέτρα διαστάσεων

ὀργυιά (96 δάκτυλοι ἢ 4 πήχεις)	1,85 μ.
πῆχυς (24 δάκτυλοι ἢ 2 σπιθαμαί)	0,4625
πυγών (20 δάκτυλοι)	0,3854
πυγμή (18 δάκτυλοι)	0,3468
σπιθαμή (12 δάκτυλοι)	0,2312
ὀρθόδωρον (11 δάκτυλοι)	0,2120
λιχάς (8 δάκτυλοι - τσιπιράκος)	0,1541
παλαιστὴ - παλάμη - δοχμὴ - δῶρον (4 δάκτυλοι)	0,0771
κόνδυλος (2 δάκτυλοι)	0,0385
δάκτυλος	0,0193

β΄. Μέτρα ἀποστάσεων

πούς (16 δάκτυλοι)	0,3083 μ.
βῆμα (2,5 πόδες ἢ 40 δάκτυλοι)	0,7707
βῆμα διπλοῦν (5 πόδες)	1,541
ἄκαινα ἢ κάλαμος (10 πόδες)	3,083
πλέθρον (100 πόδες ἢ 10 κάλαμοι)	30,83
στάδιον (600 πόδες ἢ 60 κάλαμοι)	184,98
δίαυλος (2 στάδια)	369,96
ἱππικόν (4 στάδια)	739,92
δόλιχος (12 στάδια)	2.219,76

γ΄. Ὀλυμπικὰ μέτρα ἀποστάσεων

πούς	0,3205 μ.
στάδιον	192,27

2. Μέτρα ὄγκου

α΄. Μέτρα ὑγρῶν

μετρητής (12 χόες)	39,395 λ.
χοῦς (6 ξέσται) ἢ χοεύς	3,283
ξέστης (2 κοτύλαι)	0,547
κοτύλη (2 ἡμικοτύλια)	0,274
ἡμικοτύλιον (2 ὀξύβαφα)	0,137
ὀξύβαφον (1,5 κύαθοι)	0,068
κύαθος	0,046

β΄. Μέτρα στερεῶν

μέδιμνος (6 ἑκτεῖς)	52,527 λ.
ἑκτεύς (8 χοίνικες)	8,754
ἡμίεκτον (4 χοίνικες)	4,377
χοῖνιξ (2 ξέσται)	1,094
ξέστης (2 κοτύλαι)	0,547
κοτύλη (6 κύαθοι)	0,274
κύαθος	0,046

3. Σταθμὰ - νομίσματα

τάλαντον (60 μναῖ)	26,196 κιλά
μνᾶ (100 δραχμαί = 50 δίδραχμα - στατῆρες)	436,6 γραμμάρια
δραχμή (=δράμη) (6 ὀβολοί)	4,366
στατήρ (2 δραχμαὶ ἢ δίδραχμον)	8,732
ὀβολός (8 χαλκοῖ)	0,727
χαλκοῦς (1/8 ὀβολοῦ)	0,091
φιλίππειος ἢ ἀλεξάνδρειος χρυσοῦς στατήρ (=μακεδονικὴ χρυσῆ λίρα)	8,6 γραμμάρια

Γ΄. ΡΩΜΑΪΚΑ

1. Μέτρα μήκους

a. Μέτρα διαστάσεων

cubitus (πῆχυς) ἢ ulma (6 palmi)	0,4436 μ.
palmus (παλαιστή) (4 digiti)	0,0739
digitus (δάκτυλος)	0,0185

b. Μέτρα ἀποστάσεων

pes (πούς)	0,2957 μ.
gradus (βῆμα) (2,5 pedes)	0,7392
passus (βῆμα διπλοῦν (5 pedes)	1,4785
decempeda κάλαμος (10 pedes)	2,957
actus (μέτρον ἀγροῦ) (120 pedes)	35,484
stadium (250 gradus)	184,80
millia (1000 passus ἢ 8 stadii)	1478,50

2. Μέτρα ἐπιφανείας

pes quadratus (ποὺς τετραγωνικός)	$0,2957^2$ μ.
scrupuleum (100 pedes quadrati)	$2,957^2$
actus minimus (480 pedes quadrati)	$6,478^2$
clinia (3.600 pedes quadrati)	$17,748^2$
actus quadratus (14.100 pedes quadrati)	$35,484^2$
ingerum (πλέθρον) (28.800 pedes quadrati)	$50,182^2$
heredium (κλῆρος) (57.600 pedes quadrati)	70.968^2
casturia (5.760.000 pedes quadrati)	$709,68^2$
sabtus (23.040.000 pedes quadrati)	$1.419,36^2$

3. Μέτρα ὄγκου

a. Μέτρα ὑγρῶν

culeus (κολεὸς = βυτίον 20 ἀμφορέων = 2,5 βαρέλια)	525,271 λ.
amphora (ἀμφορεύς) ἢ cadus (κάδος) = (κυβικὸς πούς)	26,264
urna (0,5 ἀμφορεύς)	13,132
congius (=χοῦς =1/8 ἀμφορέως)	3,283
semicongius (ἡμικόγγιον)	1,641
sextarius (=ξέστης = 1/48 ἀμφορέως)	0,547
hemina (κοτύλη = 0,5 ξέστου)	0,274
quartarius (=0,25 ἢ 1/4 ξέστου)	0,137
acetabulum (ὀξύβαφον = 0,5 quartarii)	0,068
kyathus (κύαθος 1/12 ξέστου)	0,046
ligula (0,5 κυάθου)	0,023
cohlear (κοχλιάριον = 0,25 ἢ 1/4 κυάθου)	0,011

b. Μέτρα στερεῶν

decemmodium (10 μόδιοι)	87,540 λ.
trimodium (3 μόδιοι)	26,262
modius (μόδιος = 16 ξέσται)	8,754
semimodius (0,5 μοδίου)	4,377
sextarius κλπ. ἴδια στὸ ἑξῆς μὲ τὰ μέτρα τῶν ὑγρῶν	

4. Σταθμὰ - νομίσματα

libra (= λίτρα) (=12 οὐγκίαι)	0,455 γραμ.	
assarius (=12 οὐγκίαι) ἀσσάριος	0,455	
semis (0,5 assarii = 6 οὐγκίαι)	0,228	
uncia (1/2 assarii) οὐγκία	0,038	
denarius (10 assarii) δηνάριον (=δεκάρικο)	4,550	
quinarius (=5 assarii) (=ἥμισυ δηνάριον)		2,275
sestertius (1000 sestertii = 250 denarii) (=2,5 assarii)	1,138	
quadrans (1/4 assarii) κοδράντης	0,114	

14

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Προλεγόμενα	α-ιf	Ἐφ	1265-1269	Ἐπιλεγόμενα	ιζ-ρι
τίτλοι	1047-1050	Κλ	1270-1273	1. Κεφάλαια	ιη-κε
Εὐαγγέλια	1051-1170	Φμ	1274	2. Χωρία	κf-λη
Μθ	1053-1086	Ἑβ	1275-1286	3. Ὀνόματα Π.Δ.	λθ-π
Λκ	1087-1122	Ττ	11287-1288	4. Ὀνόματα Κ.Δ.	πα-πθ
Ἰω	1123-1148	Α΄ Τι	1289-1292	5. Λατινικὰ Κ.Δ.	ϟ-ϟα
Μρ	1149-1170	Β΄ Τι	1293-1296	6. Ποιητικά	ϟβ
Πράξεις	1171-1208	Καθολικαί	1297-1318	7. Χειρόγραφα	ϟγ-ϟη
Πξ	1173-1208	Ἰα	1299-1302	8. Συγγραφεῖς	ϟθ
Παῦλος	1209-1296	Α΄ Πε	1303-1307	9. Μεταφράσεις	ϟθ
Α΄ Θε	1211-1213	Β΄ Πε	1308-1310	10. Χιλιοστὰ βιβλίων	ρ
Β΄ Θε	1214-1215	Ἰδ	1311-1362	11. Χρονολόγια - μηνολ.	ρα-ργ
Γα	1216-1220	Α΄ Ἰω	1313-1316	12. Χρόνοι βιβλίων	ρδ-ρε
Α΄ Κο	1221-1234	Β΄ Ἰω	1317	13. Μέτρα - σταθμά	ρf-ρθ
Β΄ Κο	1235-1244	Γ΄ Ἰω	1368	14. Περιεχόμενα	ρι
Ῥω	1245-1260	Ἀποκάλυψις	1319-1336		
Φι	1261-1264	Ἀπ	1321-1336		

Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἐκτυπώθηκε στὶς 21 - 12 - 2020

«ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΙΚΗ» ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ - ΤΣΟΛΕΡΙΔΗ Ο.Ε
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΟΦΦΣΕΤ
ΑΧΕΛΩΟΥ 6 - ΤΗΛ.: (2310) 542940, 522503 - FAX: 542940 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ